NAGY IVÁN

MAGYARORSZÁG
CSALÁDAI
CZÍMEREKKEL
ÉS NEMZÉKREND I
TÁBLÁKKAL

T–ZS

Digitized by the Internet Archive
in 2025

https://archive.org/details/magyarorszagcsal0000nacy

MAGYARORSZÁG CSALÁDAI

CZIMEREKKEL

ÉS

NEMZÉKRENDI TÁBLÁKKAL.

IRTA

NAGY IVÁN.

TIZENEGYEDIK KÖTET.

PEST, 1865.
KIADJA RÁTH MÓR.

Figyelmeztetés.

A mely családnevek T betűvel nem találhatók, összetett Th kezdő betű alatti keresendők, például ***Tolnay*** *vagy* ***Tholnay*** *stb. és viszont.*

Pest, 1865. Nyomatott Emich Gusztáv m. akad. nyomdásznál.

T.

Taaffe család. *Lásd Táff cs.*

Táar család. Komárom vármegye nemessége sorában említetik. [1])

Tabódy család. (Tabódi és fekésházi) Ung vármegye birtokos nemes családa. Családi közlés szerint Tolna megyei Tabód helységből eredt, arról vette nevét is, és arról írja most is egyik előnevét. Ugyan e forrás szerint már a XVI. században 1540-ben Tabódy Györgyről Ung megyében van emlékezet. Nevök hajdán Thaboldy-nak is iratott.

Ung megyében Fekésházán és egyebütt adomány útján szerzett birtokot, úgy szintén jó házasságok által. Több tagja Ung megyében főhivatalt viselt. Mihályról iratik, hogy neje Eödönffy Zsuzsanna volt, e Mihály 1729-ben Ung megye követségét viselte. [2]) 1715-ben alispánnak iratik, hasonlóan fia Sándor is.

Az 1732. évi nemesi vizsgálat Ung megyében a családot kétségtelen nemesei sorába iktatta.

Jelenleg a családnak nyolcz tagja él és azon megyében Fekésházán és több helyen birtokos, leányágon pedig a Tibai család 9 határra terjedő közös birtokában, úgy a Helmeczy féle közös jószágban is részes.

Legutóbbi családfája következő:

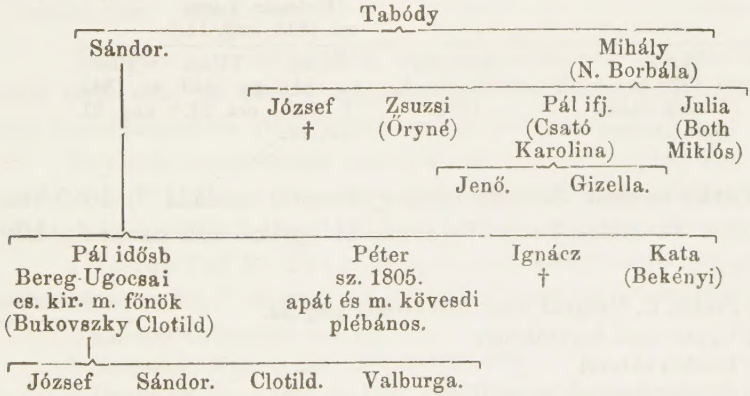

[1]) Fényes Magyar orsz. mostani állapotja stat. geogr. tekintetben. Pest 1836. I. köt. 146. lap.

[2]) Lehoczky Stemmat. I. 216.

A táblán állók közül idősb Pál Ung megyének egykor főjegyzője 1845-ig. Utóbb 1860-ig Bereg-Ugocsa megyék cs. kir. főnöke. Legidősb fia József 1860-ban „*Munkács Multja és Jelene*„ czimű művét írta és adta ki.

Táby család. (Tábi †) Nevét hajdani birtokáról a Nógrád megyében fekvő „Táb“ pusztáról vette, és a XVII. században kihalt. Nevök iratott Tháby-nak is.

Ismeretes közülök Tháby Mihály, ki 1600-ban választatott Nógrád megye szolgabirájává. [1]) Ez időben élt a családból Tháby Miklós is. [2])

1629-ben Táby Máté özvegye Pilínyi Nagy Margit Szécsényben april 6-án kelt záloglevelében Pilínyi részét eladja Szilassy Andrásnak.[3])

Táby család. E család Szatmár megyében él, s oda a Kunságból szakadt. Ennél fogva nem merjük ősei közé számítani azon Thaby Jánost és Miklóst sem, kik 1378-ban Szatmár megyei Vitkán kir. adományban részt kaptak. [4])

A most első Táby családból Ferencz, mint a gróf Károlyiak tisztartója, szakadt Szatmárba, és ily családfát [5]) alkotott:

Ferencz
tiszttartó
(Telek Julianna)

Ferencz	Károly			
gr. Károlyi Lajos ispánja.	sz. 1810. sept. 29. † 1849. jan. 11. gr. Károlyi ügyésze (Druzsán Teréz sz. 1815. aug. 11.)			
Mária	Piroska	Ilona	Vilma	Elek
szül. 1838. mart. 23. (Bocsik János ispán Dobon)	szül. és mh. 1840.	sz. 1841. † 1860. feb. 24.	sz. 1843. oct. 22.	sz. 1845. aug. 21.

Tache család. Zemplin vármegye nemes családa. [6]) 1685-ben élt közülök Tarczalon Tache Tamás, ki egyike volt azoknak, kik

---

[1]) Protoc. C. Neograd. anni 1597—1603. pag. 62.
[2]) Ugyan azon jegyzőkönyv.
[3]) Eredeti oklevél.
[4]) Szirmay Szatmár várm. II. 96.
[5]) Luby Kár. közl.
[6]) Szirmay C. Zrmplin not. top. top. 117.

a Tököly pártosok ellen dühöngő Schulz tábornokot egy kis asszúbor ajándékkal megkérlelék. [1])

Táff család. A mai gróf Taaffe család irlandi származásúnak iratik. John Taaffe 1628-ban irlandi pairségre emeltetett és baltimorei báró és lord Viscount Taaffe of Cornen nevet viselt. Ennek Theobald fiától ága teljesen kihalt, azonban egy déd-unokája Miklós által, ki az ausztriai hadseregben 1838-ban mint tábornok szolgált, a fenmaradt ivadék egészen Ausztriába származott át. [2]) Ezen Miklós-tól a mostani nemzedék, mely Cseh és Morva országban birtokos, így [3]) eredt:

Miklós
cs. kir. tábornok
(Spindler Mária)

János
bir. udv. tanácsos
(gr. Chotek Mária)

Rudolf
sz. 1761. † 1830.
cs. k. kam.
(gr. Haugwitz Jozefin)

N.
(gr. Harsch Anna)

József
sz. 1795.

Ferencz
sz. 1789. † 1849.
(gr. Amade Antonia)

Lajos
sz. 1791. † 1855.
jogtudor, v. b. tit. tan.
(hzg. Breczenheim Amália)

Klementina
sz. 1793.
(gr. Amade Tadé)

Károly
sz. 1823.
jogtudor
máltai vitéz

Clementina
sz. 1825.
cs. k. udv. hölgy.

Am. Valburga
sz. 1827.

Luiza
sz. 1829.
cs. udv. h.

Amália
sz. 1830.

Eduard
sz. 1833.
m. kir. helyt. titkár 1859.

Azonban e családfán állók, mint tudtunkra nem honosítottak, ide nem tartoznak, és csak a várkonyi gróf Amadé családdal kétszeresen összeházasodása által érdekli család történetünket.

Egy más család-ágnak kellett annak lennie, melyből Táff Gáspár már 1711-ben a Trencsin megyei nemesek összeirásában a birtokosok közt találjuk, hol 1751-ben özvegye említetik. [4])

1768-ban Táff Mihály Mária-Terézia király asszonytól magyar nemességet nyert, [5]) és hogy ez a fölebbi Taaffenak irt családdal egy

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 151.

[2]) Gothaisch. Hist. herald. Hbuch 1855. 983.

[3]) Ugyan ott, és az 1835. és 1859. évi góthai grófi Almanach.

[4]) Szontagh Dán. közl.

[5]) Coll. herald. nro. 116. Adami Scuta gentil. tomo XII. Siebmacher Gr. Wappenbuch Supplem.

vérből eredt, azonos czímerök tanusítja. A czímer következő: a koronával diszített aranykeretű vért vörös udvarát kék rostélyzattal födött ezüst kereszt foglalja el. A vértet jobbról arany csillagokkal hintett fehér mén, balról sárkány (telamonok gyanánt) tartja. Alúl a czímer szalagon „In hoc signo spes mea“ családi jelszó olvasható.

Tahy család. (Tahvári és tarkői) Régi nemes család, mely a XVI. század első felében történelmi szerepet vitt.

Család-törzsül Tahy Jánost találjuk, ki Gorbolnokról is írta magát, és 1513-ban élt. Ennek három fia volt: II. János, I. Ferencz és I. István.

II. János auranai perjel volt. 1526-ban Jajczánál és Mohácsnál vitézkedett. 1527-től 1535 ig Szapolyay János király híve volt, [1]) ekkor I. Ferdinandhoz vissza hajlott s nem sokára magtalanúl meghalt.

II. Ferencz jeles tulajdonai által magasra emelkedett. Már 1535-ben őt I. Ferdinand Pozsega vármegye főispánjává nevezte. [2])

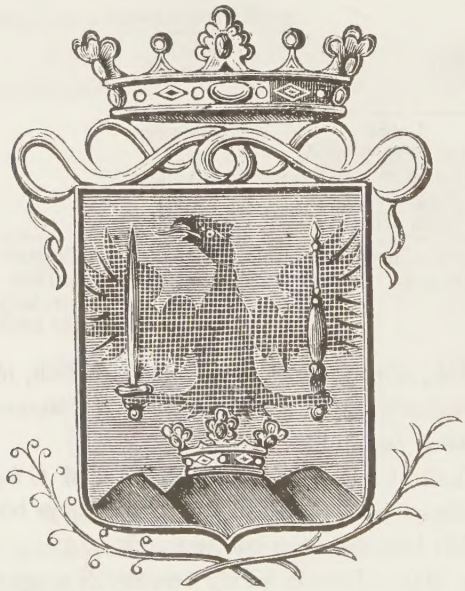

A hadi pályán 1544-ben tünt fel, és azután folyvást főleg sógora Zrínyi Miklós a szigethi hős társaságában harczolt. [3]) 1554-ben fő lovász-mesterré neveztetett, I. Ferdinand királytól adományban Béla várát és egyebeket kapta. Stettenbergi bárónévá neveztetett ki. 1560-ban kapta Lak várához tartozó Berény (Somogy megyei) pusztát és egyéb jószágokat. [4]) Az 1559. ország gyülés a törvénykezési ügyek elintézésére is egyik bíróúl nevezte. Meghalt 1573. aug. 4-én, eltemettetett Dubiczán. Nejétől Zrínyi Ilonától, Zr. Miklósnak a szigethi hősnek nővérétől kilencz gyermeke maradt. A leányok egyike Éva Erdődyné, a másik Mar-

[1]) Istvánffy Hist. Libro XIII.

[2]) Kaprinay Mss. B. XXVIII. p. 94. et 138.

[3]) Istvánffy Hist. 1688 kiad. 312. 330.

[4]) Liber regius folio 192.

git Orsichné, a 3 dik Auerspergné, a 4-ik Jankovicsné volt. A fiúk következők: István, ki a törököt a Kulpánál verte meg, Mihály, János, Gábor és Boldizsár, ki 1581-ben a horvátországi báni tábla ülnöke volt. Azonban mind ezek fiágon maradék nélkül kihaltak. Szerencsésebb volt

I. István, ki Pozsega megyében Gradiskai és Dubiczai uradalmaira I. Ferdinand királytól uj adományt vitt. Neje volt cserneki Dessewffy Dorottya, és tőle származik a mostanig élő összes Tahy nemzetség.

A családfa [1]) következő :

I. tábla

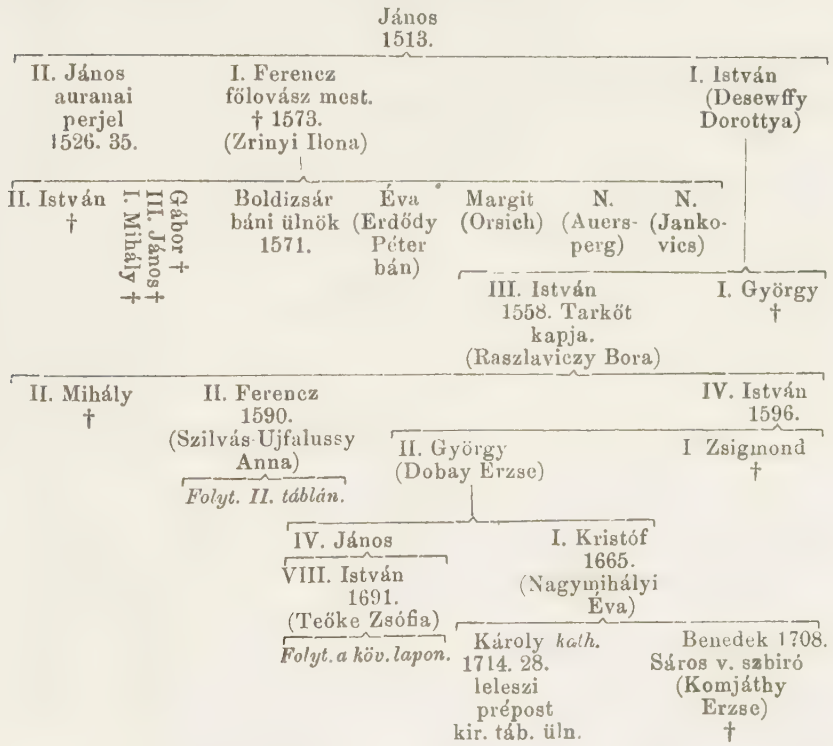

[1]) Wagner Mss. tom. LXX. — Továbbá családi közlésből 1814. évben szerkesztett családfa, elején némi tévedésekkel. Lehoczky Stemmat. II. p. 384. Rajcsányi Collect. geneal. Mss. II. stb.

VIII. István, *ki az előbbi lapon.*
1691.
(Teőke Zsófia)

János
kath. lett.

Pál (Mudrányi N.)
Lőrincz katona †
Károly (Bukovich Mária)
István Lamacson plébán. Pozsony v.

András
luth. maradt.

László
István 1804. (Sárossy Józéfa)
Albert (Körtvélyessy N.)
Imre
András Sándor. †
Ferdinand.
Gusztáv.

Károly †
Mihály †
Ferencz kir. táb. hívat † 1849. (Miskey Fáni)
Imre.

Konstanczia †
Erzsi.
Kati (Bornemisza János)
Flórián †
Gyula.
Elek.
Tini.

József (Szerdahelyi Klára)
Alphaeus 1785. †
Antal kir. tan. kir. táb. ülnök † 1831. (Péchy Klára)
Pál.

Boldizsár (Szinyey Ágnes)
N. (Dessewffy Ignácz)
N. (Jósa Károly)
József sz. 1806.

Lajos.
Antal †
Vincze.
Ottilia.
Mária (Péchy László)

II. t á b l a.

II. Ferencz, *ki az I. táblán.*
1590.
(Szilvás-Ujfalussy Anna)

V. István (Mónay Zsófia)
Borbála (Trocsányi Zsigm.)
Klára (Fekete László)
III. Ferencz (Recsky Kata)
Folyt. III. táblán.

II. Gábor 1732. (Ráthy Magdolna)
VI. István (Fehérváry Klára)
Folyt. a köv lapon

IV. Ferencz (Smitz Erzse)
V. János (Görgey Borbála)
Anna (Tahy Zsigm.)
VII. István †
Éva (Kálnássy János)

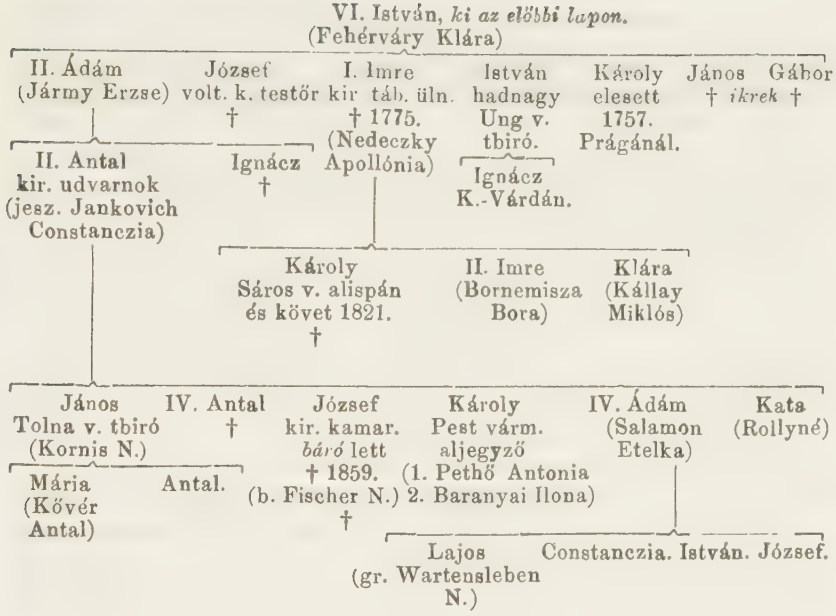
VI. István, *ki az előbbi lapon.*
(Fehérváry Klára)
II. Ádám (Jármy Erzse)
József volt. k. testőr †
I. Imre kir. táb. üln. † 1775. (Nedeczky Apollónia)
István hadnagy Ung v. tbiró.
Károly elesett 1757. Prágánál.
János † *ikrek* †
Gábor
II. Antal kir. udvarnok (jesz. Jankovich Constanczia)
Ignácz †
Ignácz K.-Várdán.
Károly Sáros v. alispán és követ 1821. †
II. Imre (Bornemisza Bora)
Klára (Kállay Miklós)
János Tolna v. tbiró (Kornis N.)
IV. Antal †
József kir. kamar. *báró* lett † 1859. (b. Fischer N.) †
Károly Pest várm. aljegyző (1. Pethő Antonia 2. Baranyai Ilona)
IV. Ádám (Salamon Etelka)
Kata (Rollyné)
Mária (Kövér Antal)
Antal.
Lajos (gr. Wartensleben N.)
Constanczia.
István.
József.

III. t á b l a.

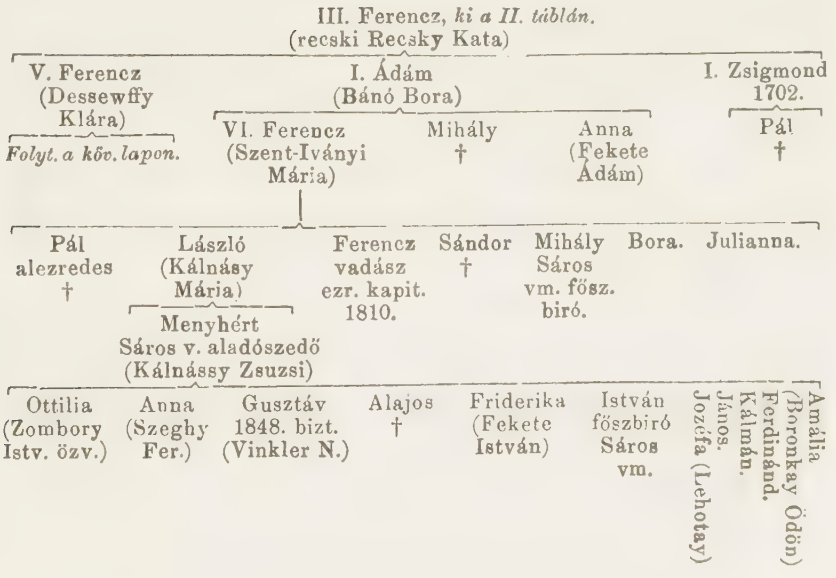
III. Ferencz, *ki a II. táblán.*
(recski Recsky Kata)
V. Ferencz (Dessewffy Klára)
Folyt. a köv. lapon.
I. Ádám (Bánó Bora)
VI. Ferencz (Szent-Iványi Mária)
Mihály †
Anna (Fekete Ádám)
I. Zsigmond 1702.
Pál †
Pál alezredes †
László (Kálnásy Mária)
Menyhért Sáros v. aladószedő (Kálnássy Zsuzsi)
Ferencz vadász ezr. kapit. 1810.
Sándor †
Mihály Sáros vm. főszbiró.
Bora.
Julianna.
Ottilia (Zombory Istv. özv.)
Anna (Szeghy Fer.)
Gusztáv 1848. bizt. (Vinkler N.)
Alajos †
Friderika (Fekete István)
István főszbiró Sáros vm.
Józéfa (Lehotay)
János.
Kálmán.
Ferdinánd.
Amália (Boronkay Ödön)

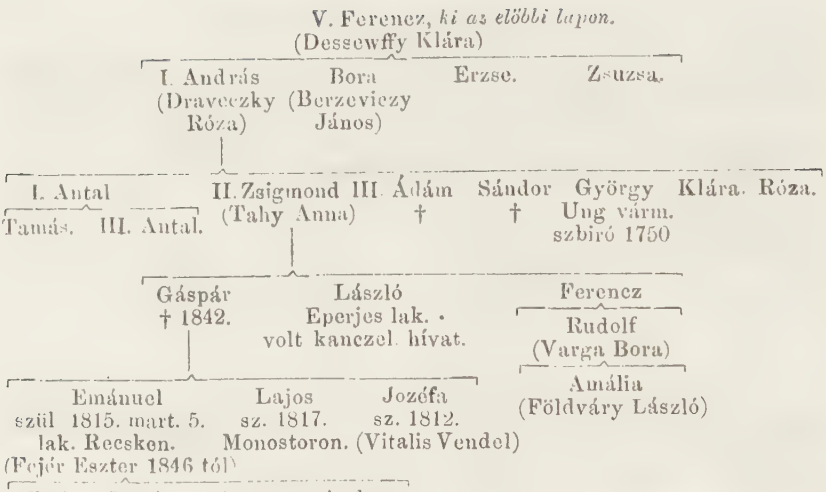

I. Istvánnak, kitől a családfa máig terjed, nejétől Dessewffy Dorottyától két fia volt: 1. György, ki magtalanúl halt meg, és III. István, ki anyja Dessewffy Dorottya után Sáros megyébe telepedett, és még mint árva 1558-ban részesült azon közös királyi adományban, mellyel I. Ferdinand király a Tarczayféle jószágokat u. m. Tarkő várát és tartozékait Dessewffy János kamarai elnöknek és Tahy III. István és I. György nagybátyjának adományozta. [1]) Nejétől raszlaviczi Raszlaviczy Borbálától három fia maradt: II. Mihály, ki magnélkül halt meg, IV. István, ki 1594-ben Zrínyi György mellett hadakozott, [2]) és II. Ferencz. E két utóbbi által két vonalra oszlott a család.

IV. István vonalán (az 1. tablán) Kristófnak egyik fia a protest. vallásról a kath. hitre térvén, előbb pálos szerzetes, majd ettől feloldatva leleszi prépost, és kir. táblai ülnök volt 1712—1729-ben, és mint ilyen szerepelt. [3])

Ugyan e vonalon VIII. Istvánnak Theőke Zsófiától származott János és András fiai közül az előbbik a kath. vallásra tért, és így ága, mely Sáros és Pest megyében létez, máig ez egyház híve. Pál fiától unokája V. Antal kir. tanácsos és kir. táblai ülnök és országbirói itélőmester volt 1820. körül, mint jubilált kir. táblai ülnök halt meg Eperjesen 1831. jul. 7-én kora 75. évében. Fia Boldizsár után

[1]) Wagner Diplomat. Sáros pag. 85—89.
[2]) Pethő Gergely M. krónika 136. lap.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 319. Szirmay C. Ugocsa pag. 54

unokái, mint a táblán látható, élnek. A katholizált Jánosnak Károly fiától egyik unokája Ferencz a kir. táblánál hivataloskodott, meghalt Pesten 1849-ben. Nejétől Miskey Franciskától a táblán látható több gyermeke közül élnek fiai: Gyula és Elek 1849-ben a m. honvéd seregben szolgáltak, utóbb mint besorozott cs. ezredbeliek. Leányai Erzsi, Kati Bornemisza János özvegye Kassán, és Krisztina.

András nak, ki a protestans vallásban meg maradt, unokájától Istvántól, kinek neje Sárossy Józéfa volt, gyermekei: Albert, Ferdinand és Gusztáv a táblán láthatók.

A másik vonalon, mely II. Ferencztől és ennek nejétől Szilvás-Ujfalussy Annától jő le, ennek két fia. V. István (a II. táblán) és III. Ferencz (a III. táblán) által ismét két ágra szakadt a család.

V. István ágán említendő VI. Istvánnak fia I. Imre, előbb Egerben tanár, utóbb az eperjesi ker. táblánál, majd a kir. táblánál ülnök, Albert kir. helytartó meg hatalmazottja, meghalt 1775 ben. [1]) Két fia maradt: Károly Sáros vármegye követe, és 1821-ben másod alispánja volt, és magnélkül halt mag, és Imre.

I. Imrének egyik testvére Károly 1757-ben Prágánál esett el.

II. Ádámnak szolnoki Jármy Erzsébettől fia II. Antal kir. udvarnok volt. Ő szerzé ágának vissza a Tolna megyei paksi jószágot és Pestben Úri helységet. Ő szerzé Pesten a családi házat. Nejétől jeszeniczei és vadasi Jankovich Constancziától fiai 1. János Tolna megyében volt táblabiró. 2. Antal magnélkül elhalt. 3. József volt cs. kir. kamarás, és 1858-ban ausztriai báró lett. Házasságából gyermeke nem maradváu, 1859-ben magnélkül elhalt. 4. Károly Pest megyében viselt hivatalt. Szintén két rendbeli hazasságából gyermeke nem maradt. 5. Ádám, 1832-ben Tolna várm. alsz. birája, lak. Bölcskén; kinek gyermekeit a táblán láthatni.

III. Ferencz ágán ennek nejétől recski Recsky Katalintól két fia V. István és I. Ádám által két külön ág sarjadzott. Amannak ága, melyből Gáspárnak fiai Emánuel Recsken, és testvére Lajos Monostoron élnek, jobbára Heves megyében székelt, míg I. Ádám ága Sáros megyében telepedett, és ott lakozik jelenleg is. Ez utóbbi ágon VI. Ferenczneк utódai közül Mihály Sáros megye fő szolgabirája, Pál alezredes, Ferencz tiroli vadász ezredbeli kapitány volt. Menyhért, kinek számos gyermekeit a táblán láthatni, szintén Sáros megyénél viselt adószedői hivatalt.

[1]) Lehoczky Stemmat. II. 384.

Eddig a családfa, melyről azonban több családtag hiányzik. Első ezek között azon Tahy István, ki 1505-ben Pilis vármegye követe volt a rákosi ország gyülésen. [1]) Ezt szintén e család tagjául kell tekintenünk, és tán ennek elődei vették a Pest megyében fekvő Tahi pusztától nevöket, mely a család hagyományos hite szerint az egykori régi Tahvár alapjául szolgált.

Tahy Bernát 1542-ben élt, midőn Majláth Istvánt török fogságába kisérte, honnan azonban ő megszabadult. [2])

Tahy Györgynek neje volt Pamhakel Honorata. Ezen György tán a III. táblán álló I. Andrásnak fia volt.

Tahy Honorata Kovács Károlyné, és Tahy Klára Vizkelethy Ignáczné, szintén nem találhatók a családfán.

II. Antalnak (a II. táblán) leánya lehetett Tahy Anna, Tajnay János neje, ki meghalt 1825. sept. 29-én kora 23. évében. Eltemettetett Úriban.

A család czimere — mint fölebb az ábrán is látható, — a paizs kék udvarában arany koronán álló, egy fejü fekete sas, szétterjesztett szárnyakkal, kinyújtott jobb lábával pallóst, bal lábával királyi pálczát tartva.

Taixelperger család. A czimeres nemes levelet Taixelperger Ádám kapta 1716-ban III. Károly királytól következő czimerrel: a paizs kék udvarában zöld téren pánczélos, sisakos férfiú áll, sisakját vörös strucztoll ékesíti, oldalán kardhüvely log, kivont kardját jobb kezével villogtatva. A paizs fölötti sisak koronájából kettős farkú oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [3])

Tájay család. Doboka vármegyében Pánczél-Csehiben és másutt birtokos. [4])

Tajnay család. (Tajnai és Tiszahegyesi) Bars vármegye régi birtokos nemes családja, mely azon megyei és mindig birtokában lévő Kis-Tajna helységről vette nevét és előnevét.

Eredetét hiteles okmányok a XVI. század közepeig, I. Mátyás király koráig mutatják. 1467-ben Tajnay Orbán fiával Istvánnal és testvérével Mihállyal, és nővérével Annával Divéki

---

[1]) Kovachich M. H. Supplem. ad Vestigia Bom. II. 335. Jászay P. A Magyar nemzet napjai a Moh. vész után 157.

[2]) Budai Fer. Polg. Lex. III. 370.

[3]) Collect. herald. nro 454. és Adami Scuta gentil. tomo X III.

[4]) Hodor, Doboka várm.

Mátyásnéval Csepeni Mihály és Paczolay István ellen tiltakoztak, mivel ezek Kesselcö Péternek Ablanczkürthi (Nyitra m.) részbirtokát elidegeníteni szándékoztak. [1])

1471-ben assakürthi Assa György tanúvallatást eszközöltetett ablanczkürthi Tajnay Orbán ellen, mivel ez Tajnay Mihály megöleteseért elégtételt adni vonakodott. [2])

1483-ban a szent-benedeki apátúr itéletet nyert nagy-tajnai Tajnay Orbánnak fia Pál és T. Mihálynak fia Mihály ellen. [3])

A család leszármazása némi hézaggal, nagyobbára a szent-benedeki Convent levéltári adatai szerint következő:

I. tábla.

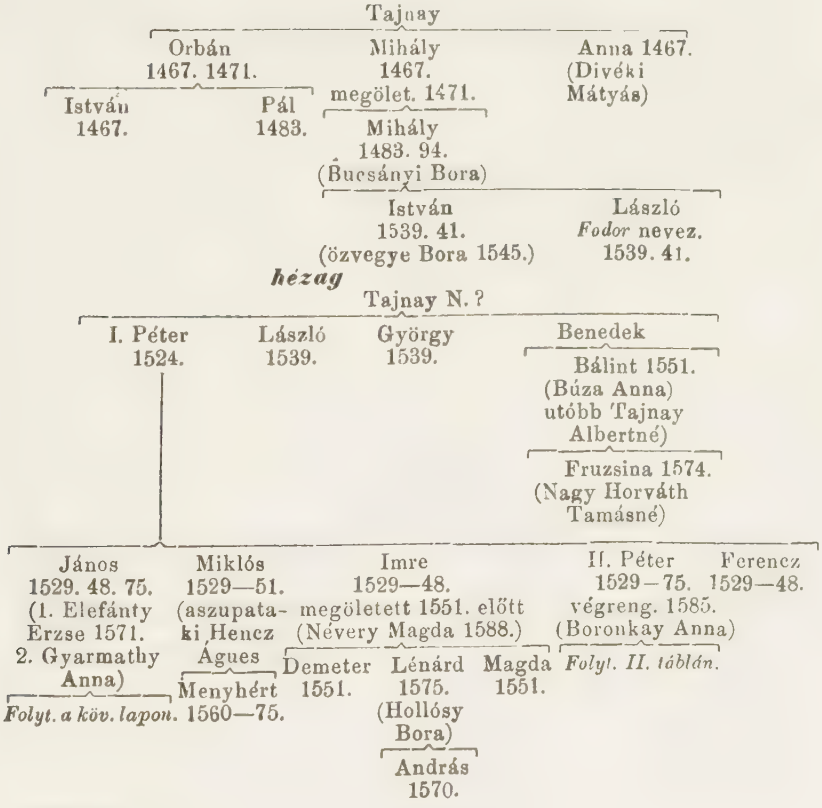

[1]) Szentbenedeki Convent fasc. I. nro 43

[2]) Ugyan ott fasc. 100. nro 39.

[3]) Ugyan ott fasc. 20. nro 10.

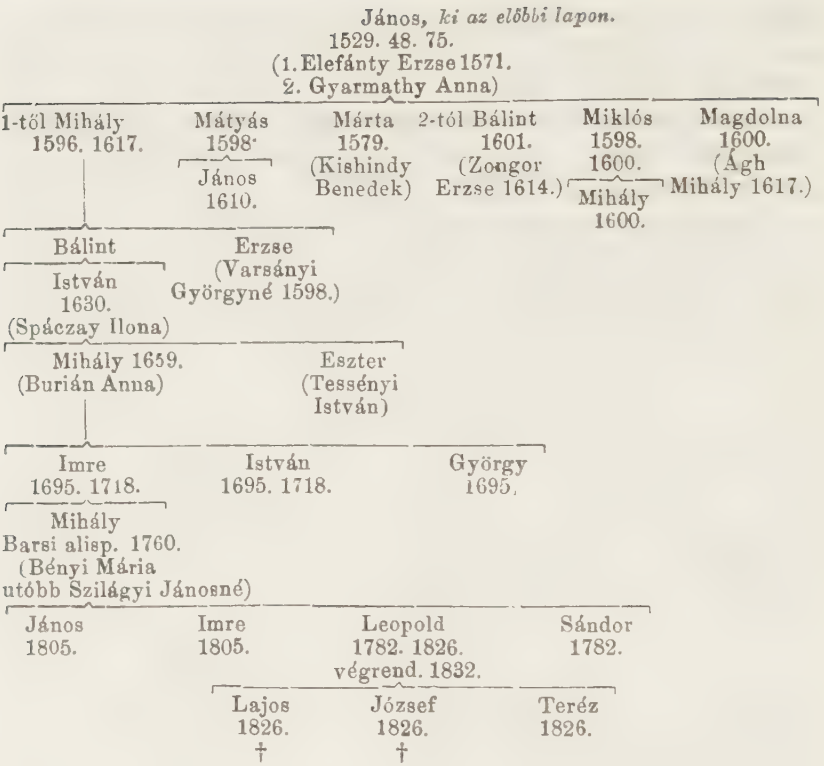
János, ki az előbbi lapon.
1529. 48. 75.
(1. Elefánty Erzse 1571.
2. Gyarmathy Anna)
1-től Mihály 1596. 1617.
Mátyás 1598.
Márta 1579. (Kishindy Benedek)
2-től Bálint 1601. (Zongor Erzse 1614.)
Miklós 1598. 1600.
Magdolna 1600. (Ágh Mihály 1617.)
János 1610.
Mihály 1600.
Bálint
Erzse (Varsányi Györgyné 1598.)
István 1630. (Spáczay Ilona)
Mihály 1659. (Burián Anna)
Eszter (Tessényi István)
Imre 1695. 1718.
István 1695. 1718.
György 1695.
Mihály Barsi alisp. 1760. (Bényi Mária utóbb Szilágyi Jánosné)
János 1805.
Imre 1805.
Leopold 1782. 1826. végrend. 1832.
Sándor 1782.
Lajos 1826. †
József 1826. †
Teréz 1826.

II. t á b l a.

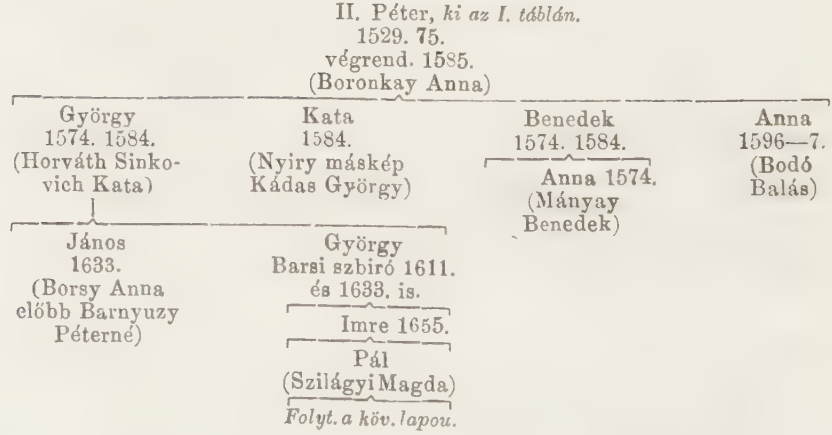
II. Péter, ki az I. táblán.
1529. 75.
végrend. 1585.
(Boronkay Anna)
György 1574. 1584. (Horváth Sinkovich Kata)
Kata 1584. (Nyiry máskép Kádas György)
Benedek 1574. 1584.
Anna 1596—7. (Bodó Balás)
Anna 1574. (Mányay Benedek)
János 1633. (Borsy Anna előbb Barnyuzy Péterné)
György Barsi szbiró 1611. és 1633. is.
Imre 1655.
Pál (Szilágyi Magda)
Folyt. a köv. lapon.

Pál, *ki az előbbi lapon.*
(Szilágyi Magda)

Ádám 1732. mhlt 1742. körül. (Illovay Mária 1742. már Zimán Miklósné)

Antal Bars v. szbiró 1735.

Pál Barsi szbiró 1720. 1732.

Károly mhalt 1767. (1. Konkoly Erzse 1746. 50. 2. Bobrovniczky Mária előbb Kellió Miklósné)

Lajos 1724.

András 1746. (Urbányi A. Mária) Mária 1790. (Hudelis Józs.)

Petronella (Prileszky József 1753.)

Anna (Marsovszky József 1753.)

Róza (Sándor Imre özv. 1753.)

Franeziska (1. Apponyi László 1750. 2. Huszár György 1753.)

Ágnes 1750.

1-től János Ó-Gyallán 1771. (Jánoky Bora) †

Julia (1. Csúzy Gáspár 1771. 2. Ernyey István özv. ? 1792.)

2-tól Károly szül. Tajnán 1766. máj. 13. Bars tbiró (jesz. Jankovich Krisztina)

János nep. cs. k. kam. Árvai főispán † 1840. april 14. (1. Tahy Anna † 1825. 2. Jeszenszky Vilma)

2-tól Ilona 1858. (b. Révay Simon)

Adataink között 1494-től 1524-ig az oklevelekben hézag van, innen a hézag a családfán is. Azt látjuk, hogy Tajnay Orbán és Mihály testvéreik és ivadékaik, kiknek életét csak 1494-ig ösmerjük, Ablanczkürtről irák előnevöket, de mindazáltal Mihályt Mihálynak fiát 1483. és 1510-ben a „nagy-tajnai“ előnév használatában is találjuk. Mind e mellett a családfát szakadatlanúl csak I. Pétertől tudjuk ízről ízre lehozni. E Pétert már 1524-ben az ősi tajnai birtokon kivül Bars megyei Egyházas-Rendve birtokosai között találjuk, a midőn Ikladi Lőrinczet azon helységbeli curiának elidegenítésétől eltiltja. [1])

1529-ben I. Péter fiai János, Miklós, Imre, II. Péter és Ferencz neveikre is a nagy kereskényi Thuróczy családtól ennek rendvei birtokrészét is megveszi. [2])

Nevezetesebb a család életéből egy 1539. évi okmány, mely sze-

[1]) Sz. benedeki Bonv. fasc. 23. Nro. 41.

[2]) Ugyan ott fasc. 6. Nro. 75. és Protoc. C. p. 49.

rint Tajnay I. Péter, László és György egy részről; más részről Tajnay István és László és pedig nevezett I. Péter fiaival János, Miklós, Ferencz és Imrével együtt kihalás esetére Bars megyei Tajna és Rendve, és Nyitra megyei Ablanczkürthi birtokaikra nézve kölcsönös örökösödési szerződésre lépnek. [1]) Azonban már 1541-ben ablanczkürthi máskép kiskürthi Tajnay Mihálynak meg nevezett fiai István és László az egész Ablanczkürthi pusztát elzálogítják kürthi Assa Lászlónak.

I. Péternek öt fia közül csak kettőnek I. Jánosnak és II. Péternek ivadékát ismerjük e század elejeig leszármazott sorozatában. Ez időben még főleg egy mozzanat érdekli a birtok viszonyokból a család történetét.

1552-ben Tajnay Péter és Tajnay Pál ellent mondanak az Esztergomi káptalan beiktatásának Tajna helység fele részére nézve. [2]) És tán ez időtől van, hogy a Nagy és Kis Tajná-ra oszlott helység egyikét Nagy Tajnát jelenleg is az esztergomi káptalan, Kis Tajnát pedig jelenleg is a Tajnay család birja. [3])

1560-ban a Családi, Zerdahelyi, Ghyczy, Hencz stb. család béliekkel II. Péter, neje Boronkay Anna részén Nyitra megyei Család, Gezthe, és Kernyő egész helységekre és Zsigárd pusztára új királyi adományt nyert I. Ferdinand királytól. [4])

II. Péter 1565-ben Kis Tapolcsányban is [5]) 1574-ben Kis faludon [6]) birtokot szerzett, 1585-ben pedig végrendeletet tett. [7]) Tőle a Tajnay család legkitünőbb ága származott, mely az utolsó Jánosban, Árva megye főispánjában már magasra emelkedett, de benne egyszersmind fiágon ki is halt. Ez ágon látjuk Györgyöt 1611-ben, Pált 1820-ban, I. Antalt pedig, ki 1720. esküdt volt, 1735-ben Bars megye tiszti korában fő szolgabiróságot viselni. Ez ágon

Károlynak, ki 1767-ben halt meg, második nejétől Bobrovniczky Máriától, ki előbb sóvári Kellió Miklósnak volt neje, fia Károly szül. Tajnán 1766. maj. 13 án. Ennek jeszeniczei Jankovich Krisztinától egyetlen fia volt nep. János, cs. kir. tan. és kamarás, és Árva

---

[1]) Szentbenedeki Conv. fasc. 1. nro 45. Protoc. pag. 220.
[2]) Szentbenedeki Conv. Protoc. D. p. 31.
[3]) Fényes Geogr. Szótár IV. köt. 171. lap.
[4]) A Nógrádi káptalan iktatási jelentése szerint.
[5]) Szentbenedeki convent fasc. 6. nro 80.
[6]) Ugyan ott fasc. 6. nro. 81,
[7]) Ugyan ott Prot. G. pag. 61.

vármegyének főispánja, ki korának 44. évében 1840. april. 14-én ezen ágot fiu ágon sirba vitte. Első neje Tahy Anna 1825. sept. 29. kora 23. évében elhalván, második nejétől nagy-jeszeni Jeszenszky Vilmától (ki 1864. nov. 6-án halt meg,) egyetlen leánya Ilona maradt, jelenleg báró Révay Simon neje, és a Tajnay család ezen ága Bars, Nyitra és Komárom megyei szép birtokainak örököse.

A másik ág I Jánostól jő le és Leopold fiainál Lajosnál és Józsefnél, kik 1826-ban éltek, szakad meg.

Egyébiránt iránt a Sz. benedeki Convent levéltárában álló oklevelek szerint a családnak több oly tagjáról fordúl elő emlékezet, kiket a családfára helyezni nem tudunk, ilyenek: Albert, és ennek nejétől Dorottyától fia Demeter 1527-ben.

Gáspár 1574-ben, — Pál és fia János 1584-ben. Erzsébet Kozmály Pál özvegye 1584-ben. Gáspárnak fia Márton 1603-ban.

Ismét Albert, ki 1593-ban végrendelkezik neje Várady Kata részére, kitől leányai Kata Szoby Istvánné, és Erzsébet.

Tajnay Margit 1624. előtt Berencsényi Péterné, és Borbála Hlivényi Pálné. — Erzsébet 1601-ben Pusik Miklósné.

Ismét egy Péter, kinek fia István, kinek gyermekei Mátyás 1699-ben Szobonya Ilona férje, Mária és Erzsébet 1694-ben. Végre 1720-ban ismét egy Gáspár fordúl elő.

A család czimere ez: a paizs udvarában hármas zöld hegy középsőjén pánczélos kar könyököl, kivont kard hegyén levágott törökfejét tartva. Fölötte fél hold ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából pánczélos, sisakos férfiú emelkedik ki, jobb felé kezeivel íjból nyilat feszítve. Foszladék jobbról aranyzöld, balról ezüstvörös.

Tajnay család. (Máskép Nyitray) A fölebbitől különböző czímer leveles nemes család. *Lásd Nyitray cs.*

Tajthy család. Gömör vármegye nemessége sorában olvassuk.[1]) Egy ág a Jászkún kerületben, és Nógrád megyében található. Nemzékrendéből ismeretes ez ág:

Tajthy N.

Antal Félegyházán.	József J.-Apáthiban	János.

Imre
sz. 1809. Félegyházán
lak. Balassa-Gyarmat
(Jeszenszky Jozéfa 1836.)

N. N. N.

[1]) Bartholomaeides C. Gömör 147.

A végnemzedékből Imre Nógrád megyébe B. Gyarmatra telepedett mint lakatos mester, és ott nemességét a vármegye előtt igazolta.

Tán e családból volt Tajthy Ferencz váczi kanonok is, ki 1780. oct. 8. született Dorosmán, meghalt 1864-ben febr. 10-én

Takács család. (Kis-jókai) Magyarországban egy csoport Takács nevű család van Győr, Marmaros, Pozsony, Szabolcs, Vas, Zala stb. megyékben. Ezek közt legismeretesebb és kiemelkedettebb a kis-jókai Takács család Pozsony megyében.

Czímere a paizs kék udvarában magas zöld dombon arany korona, melyből két ezüst elefánt ormány között arany oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával hármas fehér liliomvirágot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén ilyen oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobb oldalról aranykék, balról ezüstkék. [1])

Nevezetesebb tagjai voltak a családnak Gáspár szül. Nagy Magyaron 1786. oct. 18-án, Pozsony megyének 1829-ben alispánja, és volt országgyülési követe. Meghalt 1839. sept. 19-én.

Zsigmond 1829-ben Pozsony megyének aladószedője.

Takács család. (Dukai) Vas megyei nemes család, melyből a múlt században élt János, kinek vadosfai Nagy Évától gyermekei Ferencz és Éva 1781-ben éltek.

1811-ben találjuk Ferenczet Vas megye fő szolgabíráját, Mihályt, kinek neje mesterházi Nagy Éva volt. Ennek nővére Teréz Felső Pátyon Horváth Dávidné. Továbbá Éva Zmeskal Lajos özvegye, Eszter Kapolcsi Domokos Mihályné.

Továbbá ismeretes István, kinek nejétől muzsai Vitnyédi Teréziától született Dukában 1795. aug. 8-án leányuk Judit, a Malvina néven is ösmeretes magyar költőnő. [2]) Első férje volt 1818. óta F. Pátyon Göndöcz Ferencz, 1832-től a második Patyi István. Meghalt 1836. april. 15-én.

E család ivadéka és Juditnak a költőnek atyjával nővér volt Takács Zsuzsanna, Berzsenyi Dániel költőnek neje is.

Takács család. (Péteri és Téthi.) Győr vármegye nemes családja, honos Zala vármegyében is. Ismeretessé tette e nevet az író és költő téthi Takács József, ki 1767-ben Keszthelyen született 1800-ban ügyvéddé lett és a veszprémi káptalan ügyészévé, 1806-ban.

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo. XIII.

[2]) Toldy Fer. m. Irod. kézikönyv. II. 234—235

javai és jogai kormányzójává neveztetett. Ekkor szerzé Győr megyében a téthi birtokot, melyben a m. kir. kanczellária által is megerősítetett, és a honnan azután előbbi „péteri“ előneve helyett a „téthi“ predikátumot vette föl. Győr megyének táblabirája és utóbb főjegyzője volt. Meghalt Győrött 1821. maj. 4-én. Eltemettetett Mindszenti pusztáján a családi sirboltban. Költeményei 1796. Budán nyomattak, nevezetesebb munkájá „*Erkölcsi oktatások*“ a magyar Muzeum II. kötetét képezik. Nejétől Bay Esztertől maradt fia Sándor. [1])

Ezen, vagy a dukai Takács családból lehetett Takács János és Ferencz, kik mint Komárom megyei Almási pusztabéli curialis birtokosok ellen a kir. ügyész 1749-ben perelt. [2])

Takács család. (Gelléri) Komárom megyei eredetű, egyik ága Tolna és Fejér megyébe is át származott. I. Leopold király Bécsben 1666. évi april. 11-én kelt oklevelével Pángy Benedeket, Molnár Andrást, Végh Jánost, Takács Pétert és Andrást és több társaikat, mint Felső és alsó Gellér, Nemes-Bogya és Vár-Bogya birtokosait birtokaikban megerősítette. Ezen oklevél alapján 1772. évi febr. 13-án Péter unokája, Takács Györgynek György fia Komárom megyei Felső Gellér helységben lakván, maga és fia István számára Komárom megyétől nemesi bizonyítványt vett ki és Tolna megyébe költözött, hol nemességét 1772. april. 6-án kihirdetteté.

Ez ág családfája [3]) ez:

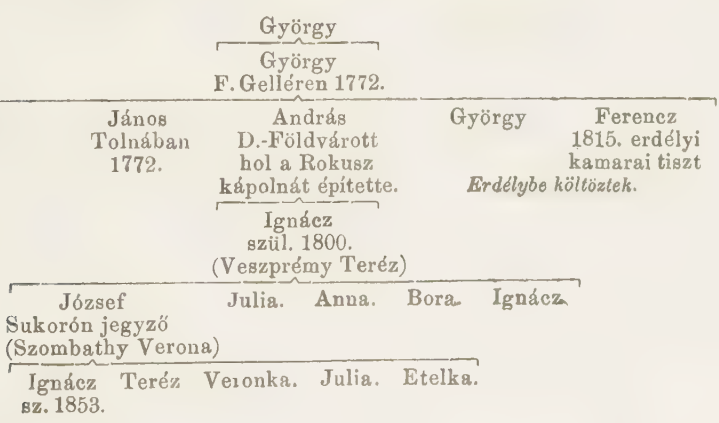

[1]) Magyar Irók, Életrajz gyűjtemény II. 330—331.

[2]) Fényes, Komárom várm. 176.

[3]) Szombathy Ignácz tanár közl. szerint.

Takács család. E néven a nemesség sorában találjuk Nógrád megyében 1663-ban Takács Tamást és Gergelyt. [1])

1688-ban Trencsin megyében Bicsén is székelt Takács nevű nemes család. [2])

Takács család. (Felvinczi) Kolos megyében és Kővár vidékén székel. Zsigmond 1848. előtt Kővár vidék szolgabirája volt.

E század első felében élt Takács András kolosi reform. lelkész, ki 1828-ban halt meg. Töle ivadéka így [3]) származott:

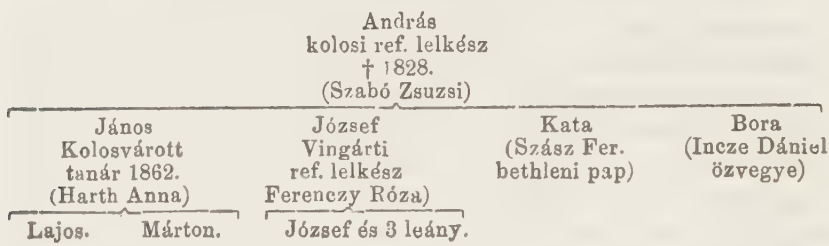

Takács család. (Gyöngyös-halászi) Ez előnévvel írta magát Takách Mihály, ki meghalt 1860. maj. 28-án kora 69. évében. Családja így áll.

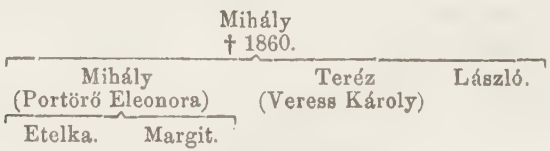

Takács család. (Illei) E század elején N.-Váradon élt Illei Takács Károly, ki a báró Vay László által fordított „Német hívség“ stb. című, és a fordító által bőséges családi és sógorsági történetekkel megtoldott könyvben a 104. lapon egy pár levelet mutat be. Azonban ő e könyvnek sem fordítója sem irója nem volt, mint azt a „*Magyar Irók*“ *Életrajz gyüjt.*“ című munka II. köt. 332. lapján igen egy oldalú figyelmetlenséggel állítja.

Takács család. A czímeres nemes levelet Takács István és György kapta III. Károly királytól 1718-ban, ily czimerrel: a vért kék udvarában zöld téren fakó mén nyargal. A vért fölötti sisak ko-

[1]) Nógrád megyei levéltár Acta anni 1663.
[2]) Szontagh Dán. közl.
[3]) Török Antal közl.

ronáján vörös mezü kar könyököl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [1])

Takács család. Takács Pál 1756-ban Mária-Terézia király asszony által nemesitetett meg, [2]) ily czímerrel: a vért függőleg két részre oszlik, a jobb oldali vörös udvarban befelé fordúlt arany oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával fehér zászlót tartva; a baloldali udvarban hármas zöld hegy középsőjén fekete holló áll, csőrében arany golyót tartva; fölötte vörös csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sas szárny között vörös csillag ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstfekete.

Takácsy család. Közülök Ignácz ügyvéd és követ volt, szül. Pozsony megyei Csütörtökhelyen 1769. mart. 4-én.

Takaró család. *Lásd Thakaró cs.*

Takó család. Veszprém vármegye nemes családa. A XVII. században Komárom és Zala megyében is találjuk.

1647-ben Takó Péternek fia, atyja által szerzett Komárom megyei gallai zálogos jószágát, melyet az Varjasy Erzsébettől, kire néhai Tátos Jánosról maradt, és Sándor Mihálytól szerzett, Fekete Mihálynak és Jakabnak zálogba adja. [3])

1676-ban Takó György Zala megyében Vargaszegen birtokos. [4])

Tákossy család. *Lásd Thákossy cs.*

Taksony család. Neve Taxony nak irva fordúl elő. Komárom megyében 1633-ban Taxony Pál ellent mond ns. Sárközy Gáspár és Márton bábolnai részbirtokaik elidegenitésének. [5])

1663-ban Nógrád megyében Taxony György a birtokos nemesek sorában fordúl elő. [6])

Tán e család ivadéka a magyar irók sorába is beiktatott jesuita Taxonyi János, ki 1677-ben Sáros megyében Hanusfalván született, és 1746. jan. 4-én Győrött halt meg. [7]) *Lásd Taxony cs.*

Taller család. Trencsin megye nemesi összeirása szerint 1721-ben Taller Pál Beczkón lakott. [8])

---

[1]) Collect. herald. nro 537. et Adami Scuta gentil. lomo XIII.

[2]) Ugyan ott nro 152.

[3]) Fényes, Komárom várm. 178.

[4]) Eredeti okmányból.

[5]) Fényes, Komárom várm. 160.

[6]) Nógrád megyei levéltár Acta anni 1663

[7]) Magyar Irók, életrajz gyüjt. 1. 576.

[8]) Szontagh Dán. közl.

Tallián család. (Vizeki) Régi birtokos nemes család, kiterjedve Somogy, Sopron, Vas, Veszprém, Pest és Borsod vármegyékbe. A XVII. század folytán a háborgos időkben régi nemes levelei elveszvén, a családnak ekkor élő tagjai közül vizeki Tallián J á n o s, az oklevél szavai szerint mint ki különben is nemes ősöktől származott,[1]) és általa fiai M i k l ó s, I. G e r g e l y és I. G y ö r g y és leánya I l o n a által nejének Marossy Mihálynak gyermekei, úgy atyja bátyjának gyermekei vizeki Tallián P á l, V i t u s és II. J á n o s, és ezek sógorai Milosyts Mihály, Miklós és Jakab Pozsonyban 1610. jan. 1-én kelt czímeres nemes levélben II. Mátyás király által régi nemességökben a „v i z e k i“ előnév mellett ujólag megerősítettek.

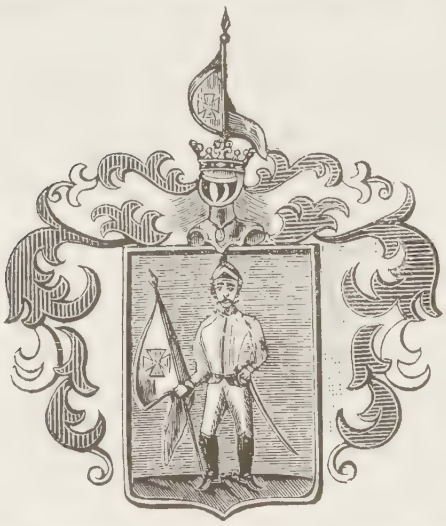

Jánosnak, az újjított ns. levél szerzőjének három fia közül csak I. G e r g e l y és I. G y ö r g y folytatták a családot. Ennek ivadéka utóbb Borsod megyébe származott és innen borsodi vonalnak neveztetik, melyről alább; I. Gergely pedig a Pest és Somogy megyei ágra oszlott vonalnak lett alaptörzsévé.

Nevezett I. G e r g e l y kétszer nősült, és mind kétszer fényes családokba házasodott, első neje Thúry Benedeknek Hathalmy Katalintól szül. leánya Thúry Kata volt, és ettől lett fia II. G e r g e l y, a Pest megyei ágnak alapítója. Második neje a kihalt osztopáni Perneszy családból Perneszy Julianna volt, ettől született fia I. Á d á m a Somogyi-ág feje.

Mielőtt azonban vonal- és ágonként a család nevezetesebb tagjait kijelölnénk, lássuk I. Jánostól kezdve az egész családfát, mely így következik:

[1]) A diploma szavai ezek: „Fidelis nostri nobilis Joannis Tallián de Vizek . . . „*és tovább* . . . . eundem Joannem Tallián, qui antea quoque ex nobilibus parentibus ortus est, verum Literae hujusmodi nobilitares superioribus disturbiorum temporibus deperditae sunt etc. . . . . Lehoczky Stemmat. II. p. 384. a család „V i z e k“ előnevét Szerviába helyezi, azonban a család hagyományos tudomása szerint az előnevét adó helység Soprony megyében létezik, és jelenleg „Vizenek“ név alatt ismeretes.

I. tábla.

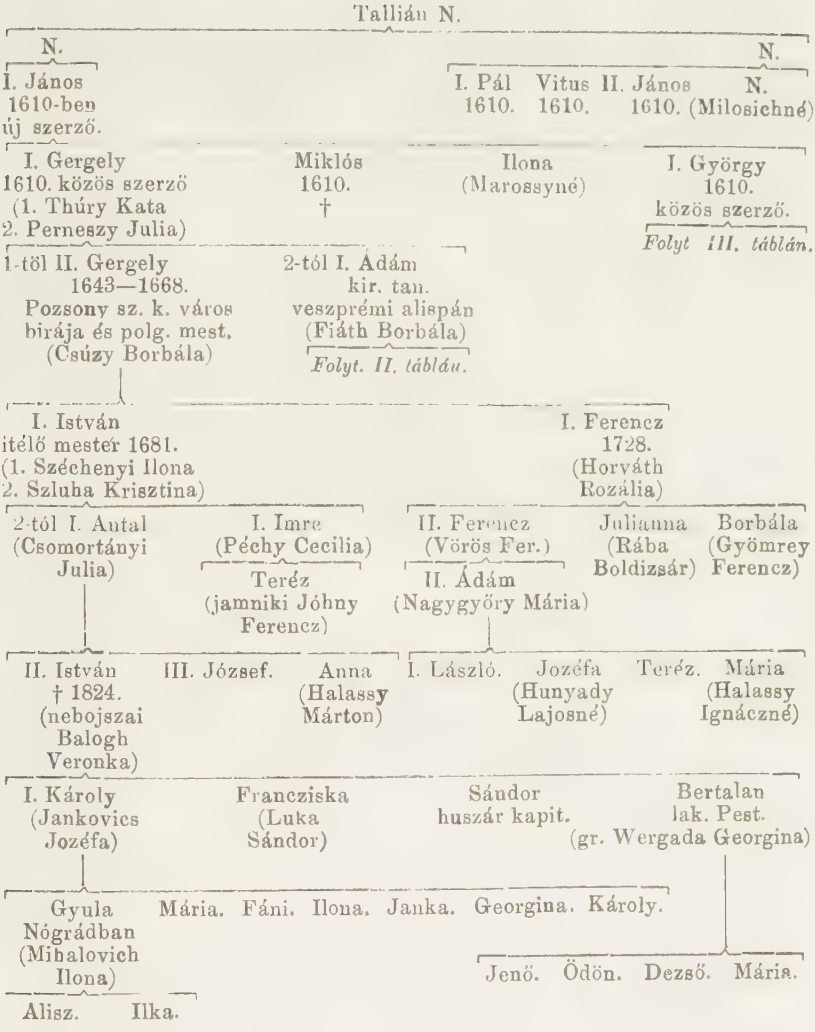
Tallián N.
N.
I. János 1610-ben új szerző.
N.
I. Pál 1610.
Vitus 1610.
II. János 1610.
N. (Milosichné)
I. Gergely 1610. közös szerző (1. Thúry Kata 2. Perneszy Julia)
Miklós 1610. †
Ilona (Marossyné)
I. György 1610. közös szerző.
Folyt III. táblán.
1-től II. Gergely 1643—1668. Pozsony sz. k. város birája és polg. mest. (Csúzy Borbála)
2-től I. Ádám kir. tan. veszprémi alispán (Fiáth Borbála)
Folyt. II. tábláu.
I. István ítélő mester 1681. (1. Széchenyi Ilona 2. Szluha Krisztina)
I. Ferencz 1728. (Horváth Rozália)
2-től I. Antal (Csomortányi Julia)
I. Imre (Péchy Cecilia)
Teréz (jamniki Jóhny Ferencz)
II. Ferencz (Vörös Fer.)
II. Ádám (Nagygyőry Mária)
Julianna (Rába Boldizsár)
Borbála (Gyömrey Ferencz)
II. István † 1824. (nebojszai Balogh Veronka)
III. József.
Anna (Halassy Márton)
I. László.
Jozéfa (Hunyady Lajosné)
Teréz.
Mária (Halassy Ignáczné)
I. Károly (Jankovics Jozéfa)
Francziska (Luka Sándor)
Sándor huszár kapit.
Bertalan lak. Pest. (gr. Wergada Georgina)
Gyula Nógrádban (Mihalovich Ilona)
Mária.
Fáni.
Ilona.
Janka.
Georgina.
Károly.
Alisz.
Ilka.
Jenő.
Ödön.
Dezső.
Mária.

II. tábla.

I. Ádám, *ki az I. táblán.*
kir. tan.
veszprémi alisp.
(eörményesi Fiáth Bora)

I. József (Acsády Anna) — *F. a köv. l.*

III. János somogyi alispán 1758. kir. táb. üln. 1774. (sz.-györgyi Horváth Kata)
- II. Imre (Simoga Matild)
- II. Pál (Horváth Magdol.)
- Róza (Csúzy Gásp.)

Kata (Zeke János)

I. Gábor somogyi alisp. 1774. kir. tan. (Zichy Anna)

Róza (Márffy József)

I. Ignácz 1746. ezred. tábornok (zalabéri Horváth Teréz)
- II. Ignácz 1787. (Terstyánszky Zsófia)
  - II. József † 1862. kora 84. (Strobel Karolin)
    - V. János sz. 1803. kir. tábl. üln. vaskorona r. v. (Nagy Karolina)
      - Janka (Zalay Istv.)
      - Lina.
      - Dienes.
    - Béla.
    - Jenő.
    - Vilmos.
    - Emil.
    - Andor.
  - Erzse (Dallos György)
  - II. Gábor (Dezső Erzse)
  - Ignácz ezredes veszprémi kanon.
  - Lázár (Eder N.)
    - Karolina.
  - Ede.
  - Andor (Schulpe Vilma)
  - Adél (Hochreiter Antal)
  - Julia (Kiss Antal)
  - II. István (csebi Pogány Zsófia)
    - Pál v. somogyi főszbiró (névedi Botka Hermina)
      - Ödön.
      - Andor.
      - Gizella.
      - Ilona.
  - Emilia (Sixty Fer.)
- Anna (Bakó Mihály)
  - Jozéfa szül. 1763. (1. Somsich Antal. 2. gróf Klenau János)
  - Janka (gr. Festetich Józs.)
- IV. János kassai tartom. főbiztos 1787. 1810. (Fábry Anna)

Márta (Szelestey Bóldizs.)

Bora (Thassy Ferencz)

II. Antal kir. táb. ülnök (Bésán Anna)

Teréz (Rohonczy György)

Boldizsár 1821. somogyi alisp. cs. kir. kamarás (Horváth Ida)
- Lajos cs. k. kam. (Simoga Matild)
- Matild (Jankovich József)
- Róza (Jankovich László som. főisp.)
  - Gyula.
  - Gejza.
  - Gizella.

Zsófia (Mérey Sándor Personalis)

Jusztina (Bornemisza Gábor septemv.)

Julianna (Bajzáth József)

Anna (Döry Pál)

III. Antal cs. k. kam. (Skublics Szidonia)
- Kálmán huszár kapit.
- Szidonia (gr. Schallenberg Ágost) cs. k. ezredes
- Natalia (báró Wrede cs. k. alezred.)

I. József, *ki az előbbi lapon.*
(Acsády Anna)

Farkas (Czindery Julia) | Mária (Gáal László) | Julia (Zarka Károly) | Anna (Zobotin László) | Magdolna (Rosty László)

II. László (Árvay Bora) — III. György (Boronkay Cecilia) | Anna (Horváth Ignácz) | Magdolna (Svastics Antal)

Vincze cs. k. alezredes — Alexandra. | Imre pap. | Miklós pap. | Sándor — Béla. | Károly helyt. titk. | Mária. | Emanuel Somogy várm. esküdt 1843—7. (Matkovics Ilona) — Gyula.

III. tábla.

1. György, *ki az I. táblán.*
1610. közös szerző

I. Péter 1635.
(Néky Magdolna)

I. Pál 1699. (1. Kisfaludy Bora 2. sz.-györgyi Horváth M.) | II. György † | II. Péter paulinus † 1735. | I. Sándor 1698. (Sándor Mária) — Rozália (Somogyi Ádám)

Dávid sz. 1689. †1759. (réthei Nagy Judit) | Rozália (Ternyey János) | Rebeka (1. Medveczky 2. Nyáry János) | Bora (Hertelendy Gábor) | Krisztina (1. Komjáthy József. 2. Bárdossy Mihály) | Mária. | Antal † | József †

II. Pál-András szül. 1728. Borsodi alispán és követ 1764. (1. Spech Teréz 2. Fischer Bora) | Éva (Handlein Ábráh. tábornok 1752.)

III. Gergely Borsodi t. ügyész 1828—35. (Megyery Franczisk a) | Bora (Sturmann Ferencz) | Teréz (Dudinszky János) | Rebeka. | Ignácz (Szontagh Mária) — Józéfa (báró Szepessy Lajos özv. 1832.) | Eszter (Bárány Mihály) | Mária (Bohácsek András) | Veronka (Potoczky Imre)

Imre (Kendelényi Stephania) | István (Paulikovics Mária)

István. | András. | Mária. | Mária. | Gizella

Pest megyei ág.

Ezen ág I. Gergelynek vonalán annak fiától II. Gergelytől származik. Nevezett II. Gergely 1643—1645. 1649—50. 1653—55. években Pozsony szab. kir. város főbirája, majd 1658—59-ben polgármestere, ismét 1664—65-ben főbirája volt. Meghalt 1668-ban. [1]) Nejétől Csúzi és p. szent mihályi Csúzy Borbalától két fia maradt: I. István, és I. Ferencz, kik 1728-ban osztoztak meg.

I. Ferenczuek ivadékát kis unokájáig I. Lászlóig a táblán láthatni.

I. István, ki mint a hazai törvényekben jártas férfiu 1681-ben kir. itélőmester volt [2]); kétszer nősült: egyik neje a grófi lett első Széchenyi Györgynek növére Széchenyi Ilona, a másik Szluha Krisztina volt. Emettől két fia maradt: I. Imre, ki pécb-ujfalusi Péchy Ceciliától nemzett leányában Teréziában jamniki Jóhny Ferenczuében kihalt,— és I. Antal, ki nejével Csomortányi Juliával nemzé Annát dévaványai Halassy Mártonnét, II. Józsefet és III. Istvánt. Ezek közül.

III. Istvánnak, ki 1824-ben halt meg, nejétől nebojszai Balogh Veronkától gyermekei maradtak: I. Károly, Franeziska lukanényei Luka Sándor Hont megyei volt főispáni helytartó neje. Sándor huszár kapitány, és Bertalan (lak. Pesten) kinek gr. Wergada Georginától gyermekei a táblán láthatók.

I. Károlynak Jankovich Jozefától a táblán látható hét gyermeke közül Gyula Nógrád megyében Csalárba telepedett; gyermekei a táblán láthatók.

Somogyi ág.

Ezen ág I. Gergely vonalán annak második nejétől osztopáni Perneszy Juliától született fiától I. Ádámtól ered. I. Ádám Veszprém megye alispánja és k. tanácsos volt. Nejétől eörményesi Fiáth|Borbálától nyolcz gyermeke maradt, ugymint: I. József, Anna nyéki Zeke Jánosné, III. János, I. Gábor, I. Ignácz, Rozália Márffy Józsefné, Márta Szelestey Boldizsárné, és Borbála Thassy Ferenczné. A négy fiú ágát egymás után elésoroljuk.

a) I. József Acsády Annával lépvén házasságra, ettől a táblán látható négy leányán kivül maradt fia Farkas, ki Czindery Juliannát vette nőül, és evvel nemze két leányt és fiát II. Lászlót,

---

[1]) Bel, Math. Notitia nova Hung. tomo I. pag. 668.

[2]) Az 1681. évi XI. törv. czikk. Lásd Katona Hist. critica tomo XXXIV. p. 654.

kinek Arvay Borbálától fia III. György, nejével Boronkay Czecziliel nemzé a táblán látható hét gyermeket, kik közül Vincze alezredes, Imre és Miklós az egyházi pályán állnak.

b) III. János, ki már 1770-ben Somogy vármegye alispánja, kir. tanácsos, utóbb pedig (már 1774-ben) a kir. tábla birája volt, szentgyörgyi Horváth Katalint birta nőül. Ettől született leánya Teréz Rohonczy Györgyné és fia II. Antal, 1792-ben Somogy vármegye alispánja, utóbb (1810 kör.) kir. tanácsos, arany sarkantyús vitéz, kir. udvarnok, és kir. táblai ülnök. Nejétől Bésán Annától hat gyermeke maradt: 1. Boldizsár, 2. III. Antal, 3. Zsófia Meréy Sándor kir. személynök és főispán neje, 4. Jusztina Bornemisza Gábor hétszemélyes táblai biró neje, 5. Julianna pészaki Bajzáth Józsefné, és 6. Anna jobbaházi Döry Pálné. Ezek közül

Boldizsár Somogy vármegye első alispánja, és cs. kir kamarás volt. Nejétől Horváth Idától, gyermekei 1. Lajos cs. kir. kamarás, három gyermek atyja, 2. Matild Jankovics Józsefné, 3. Róza Jankovich László Somogy várm. főispán neje.

III. Antal szintén cs. kir. kamarás. Nejétől Skublics Szidoniától fia Kálmán huszár százados, leányai Szidonia gr. Schallenberg Auguszt cs. kir. ezredesné, és Natalia báró Wrede cs. kir. alezredes neje.

c) I. Gábor 1771—4-ben Somogy vármegye alispánja, majd kir. tanácsos volt. Nejétől ns. zichi Zichy Annától a táblán látható három gyermeke maradt, kikben ága kihalt.

d) I. Ignácz a hadi pályán szerzett érdemeket, már 1746-ban a Dessewffy nevű huszár ezred ezredese volt, midőn dec. 10-én Pozsonyban kelt nádori adomány levélben Alsó-Dörögd helység, és Felső Dörögd, Imár és Dent pusztabeli birtokaira adományt vitt. Utóbb tábornok. Nejétől Zalabéri Horváth Teréztől egy leánya és két fia II. Ignácz és IV. János maradtak.

II. Ignácz ifjabb korában (1787-ben) a kir. curiánál volt alkalmazásban. Nejétől Tersztyánszky Zsófiától két leánya Erzsébet Dallos Györgyné és Julia Kiss Antalné, és két fia II. József és II. István maradtak. Ez utóbbinak csebi Pogány Zsófiától fia Pál Somogy megyének 1840—47-ben főszolgabirája, ennek névedi Botka Herminától gyermekei Ödön, Andor, Gizella, Ilona.

II. Józsefnek (mh. 1862. kora 84. évében) nejétől Strobel Károlinától nyolcz gyermeke maradt, úgymint: V. János, II. Gábor Somogy megyei volt adószedő 1833-ban, Ignácz cs. kir. ezredes,

kinek nejétől Eder tábornok leányától leánya Karolina; Lázár veszprémi kanonok, Ede, Andor, kinek öt gyermeke a táblán látható, Emília Sixty Ferenczné, és Adél Hochreiter Antalné. Ezek közül

V. János (szül. 1803.) Somogy vármegyének 1828. (jun. 30-tól) szolgabirája, 1836. nov. 30-tól 1849-ig jeles tiszti főügyésze, közben az 1843. évi országgyülésre követe; jelenleg a királyi tábla itélő birája, és a Vas korona rend vitéze. Nejétől Nagy Karolinától, néhai politico-fundat. Director Nagy István leányától gyermekei: Janka Zalay Istvánné, Lina és Dienes.

IV. János előbb a pécsi, utóbb a kassai kerületben főtartományi biztos (az 1770—1810. év körben.) Nejétől Fábry tábornok leányától Fábry Annától csak két leánya maradt, u. m. Józefa előbb Sárdi Somsich Antalné, utóbb 1800-tól gróf Klenau János cs. kir. titk. tan. lovassági tábornok és brűni hadi parancsnok neje, és Janka gr. Festetich Józsefné.

Borsodi vonal.

I. Jánosnak fiától I. Györgytől ered. Ennek fia I. Péter élt 1635-ben, 1681-ben Soprony vármegye követe volt, és négy gyermeket nemzett, ezek közül I. Sándor (1698.) nejétől Sándor Máriától nemzett leányában Rozaliában Somogyi Adámnéban kihalt. II. Péter Paulinus szerzetes volt és 1735-ben halt meg.

I. Pál (I. Péternek fia) kétszer nősült, első neje Kisfaludy Borbála, a második szentgyörgyi Horváth M. volt. Ezektől nyolcz gyermeke maradt, azonban közülök Dávid (szül. 1689-ben † 1759.) terjesztő ágazatát. Ez nőül vévén réthei Nagy Juditot, azzal két gyermeket hagyott maga után, Évát Handlein Ábraham tábornok nejét, és III. Pál-Andrást, ki Borsod vármegyébe telepedett, és azon megyénél 1760-ban főjegyző, majd alispány volt még 1770-ben is. Az 1764. évi országgyülésen pedig Borsod vármegyének követe. Két rendbeli házasságából nyolcz gyermeke, ezek közt két fia III. Gergely 1828. körül Borsod megye t. ügyésze, és Ignácz maradtak. Ez utóbbinak a sasos Szontagh családból vett nejétől Szontagh Máriától született leányát Józéfát negyesi báró Szepessy Lajos birta nőül.

III. Gergelynek nejétől Megyery Franciskától két fia Imre és István gyermekeikkel együtt a táblán láthatók.

A család czímere — mint fölebb a metszvény is ábrázolja — a paizs kék udvarában zöld téren vörös magyar ruhába, mellvérttel és

sisakkal ellátott férfiú áll, oldalán kard lóg, jobb kezével fehér zászlót tart, melynek közepén vörös kereszt látszik. A paizs fölötti sisak koronáján szintén fehér zászló leng vörös kereszttel. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. A család hagyományos véleménye szerint a fehér zászló a rajta lévő vörös kereszttel az ősök egyikének a szent földön táborozott hadseregekbeni részvétét jelöli.

Tállyay család. (Vagy Tállay). Ez utóbbi néven neveztetik Tállay György 1605-ben Vázsony várkapitánja. [1])

Ugyan csak a XVII. századból ismeretes Tállyay Márton, ki 1634-ben Csanádi Pál unitár pap ellen irt egy munkát. [2]) Tállyay Pál, ki magyarra fordítá Istvánffy historiáját, mely kéziratban maradt.

Erdélyben 1848. körül Tállyay Sámuel lukafalvi ref. lelkész volt.

Tamás család. Gömör vármegye nemes családai sorában áll. [3])

Tamás család. (Madéfalvi) Csik széki székely család, melyből András nyugdijas őrnagy, 1849-ben mint székely csapatvezér elfogatván, a forradalombani részvéteért hadi törvényszékileg Kolozsvárott 1849. oct. 18-án felakasztatott. Maradékai, úgy Mátyás madéfalvi birtokosok. [4])

Tamás néven Csik székben Márton özvegye Török Anna, és János mint sz. domokosi birtokosok fordulnak elő, kik az ottani rézbánya körében eső birtokaikat kisajatitás utján a bányászatnak átengedték. Albert borsovai, András csomortáni, Ignácz mindszenti birtokos, valószinűleg mind azon egy család ivadéka. Ignácz Kászon-ujfalvi birtokos.

Tamás család. (Szászfalvi) Közülök István 1837. körül kir. táblai ügyvéd Maros-Vasárhelyt.

Tamásfalvy család. (Tamásfalvi) Régi erdélyi nemes család, melyből Thamásfalvi *(így írva)* Gergelynek fia György Boszniában a törökök ellen viselt háborúkban kimutatott vitézségeért Zsigmond királytól 1415. Pünkösd napján Kostniczban úgy a maga, mint testvérei Miklós, Tamás és Imre részére czimeres levelet [5]) és abban következő czimert kap: a megdőlt vért kék udvará-

[1]) Pethő Gergely, M. krónika. 164. lap.
[2]) Benkő Transylvania gen. II. 412.
[3]) Bartholomaeides C. Gömör p. 147.
[4]) Török Ant. közl.
[5]) Az eredeti levél családi levéltáramban

ban futó szarvas látszik, szarvai közt megrongyolt arany hálót hurczolván, a paizs fölötti sisak koronájából hasonló szarvas emelkedik ki. Foszladék minkét oldalról kék.

A czímeres levélben György strenuus milesnek neveztetik, és mint az oklevélre egy hajdani családtag följegyzé, ettől a család Vitéz nevet kapott, és tőle a magyar bikali Vitéz család származott.

Az összes család nemzékrendéből ismeretes a következő ivadék [1]) származata.

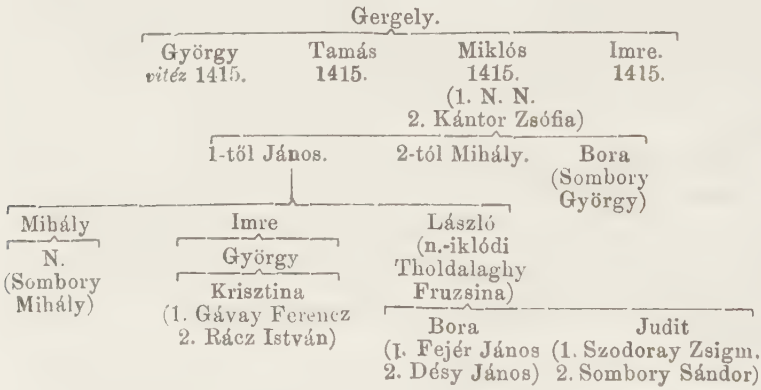

Tán e család ivadéka kolos-tamásfalvi Tamásfalvi János is, Marosszéki főkirálybiró, kit 1603-ban Apáczánál Basta elfogatván, megöletett.

Tamási család. (Csik somlyói) Közülök József gyulafejérvári nagy prépost volt, meghalt 1847-ben.

Tamási család. (Abodi) Ebből Mózses Marosszéki biztos 1815. körül.

Tamási család. (Csik-szent királyi) Közülök Antal Csik székben dulló 1815-ben. József Felső Fejér megyében törvényszéki ülnök 1837. körül, özvegye Skoda Erzsébet, fiai István, és Lajos.

Tamási család. (Csik-mindszenti) Ős székely család, mely hajdán Dúdór névvel neveztetett, mely név a régi székely nemek közt a Megyes nem egy ágát jelölte. [2]) A székely nemesi lustrákon ős székely nemesi állapota többször igazoltatott.

[1]) Décsey Mikl. közl. szerint.

[2]) Lásd gr. Mikó Imre Erdélyi tört. adatok I. 261.

A múlt század elején éltek a családból 1717-ben János és István hivatalnokok, ez utóbbi az erdélyi udvari kanczelláriánál szolgált, neje Szentpály leány volt, kitől fia lett ismét István, kitől ily családfa [1]) támadt:

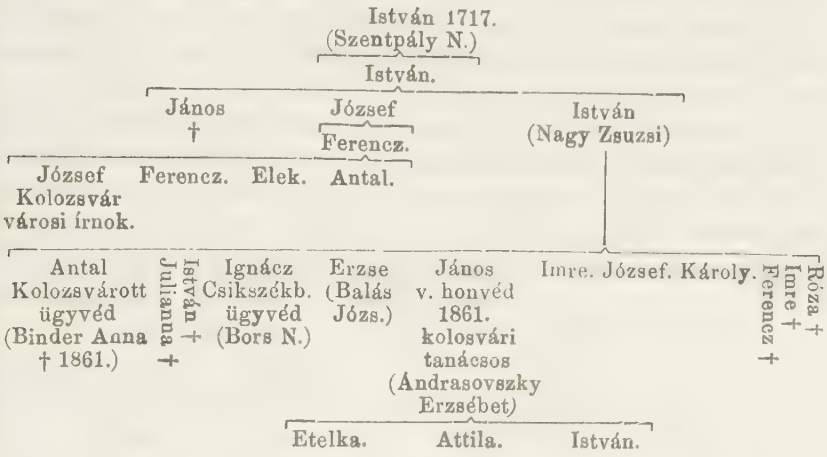

Tamasics család. Tamasics Mihály 1718-ban III. Károly királytól kapott czímeres nemes levelet. [2]) Czímere a vért kék udvarában zöld téren arany korona, melyen vörös mezü kar könyököl, íjjat tartva. A vért fölötti sisak koronáján szintén hasonló kar könyököl, hegyével fölfelé nyilat tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Tamáskovics család. Tamáskovics Márton 1719-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemes levelet. [3]) Czímere koronával fedett vért, melyet két oldalról borostyán ág vesz körül, alúl keresztbe helyezve, a vért udvara szép tájképet ábrázol, alúl kékes tóban hattyú úszik jobbfelé, fölötte a zöld pázsiton magas, terebélyes zöldfa alatt szarvas pihen. [4])

1722-ben Tamaskovics Ágoston Nyitra megyei rasziczi nemesnek iratik.

Nógrád megyében Bágyon helységben nemesi ususban él Tamaskovics nevü család.

[1]) Török Ant. közl.
[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[3]) Collect. herald. nro 403.
[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

Tamásovics család. Trencsin megyei czímerleveles nemes család. Tamasovics J á n o s 1685-ben I. Leopold királytól meg ujjító czímeres nemeslevelet nyert, és azt azon évben a megnevezett megyében kihirdetteté. Ennek fia lehetett azon J á n o s, ki a Trencsin megyei nemesi lajstrom szerint 1748-ban Zarjécsen lakott, valamint 1755-ben is. Ez utóbbi év majus 8-án Trencsin vármegye nemesi bizonyságlevelet adott ki a család részére. Jelenleg azon megyében e család nem létezik. [1])

Tamássy család. (Szentmihályfalvai és hodgyai) székely család Udvarhelyszékből, hol jelenleg is birja Hodgyát és Böszöd-Ujfalut. Közülök L a j o s 1786-ban Szatmár vármegyébe házasodott, nőül vévén gyulafalvi Rednik Ilonát, kivel ily családfát, [2]) alakitott:

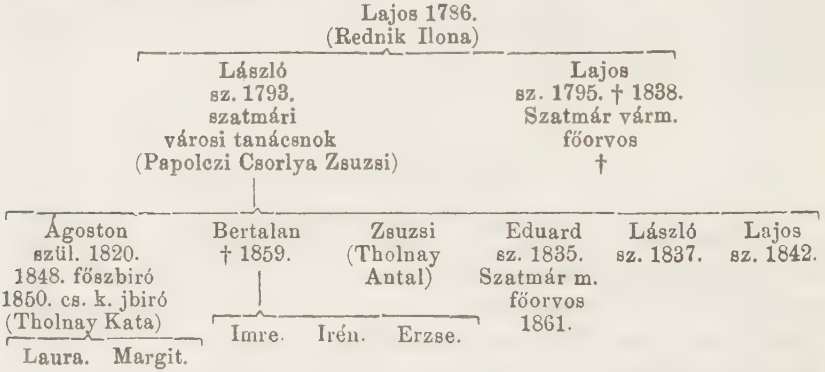

Tamássy család. Trencsin megyei czímerleveles család. A nemességet 1681-ben Tamássy M i k l ó s nyerte, és azt Trencsin megyében közzé tétette. 1689-ben S á m u e l Zolnán lakott. 1748-ban ugyan ott J á n o s. Utóbb Trencsin megyében nyoma nincs. Az eredeti czímereslevél Trencsin vármegye levéltárában őriztetik.[3])

Tamposch család. A Tamposch család, [4]) vagy mint másutt olvasom, Tombos X a v. F e r e n c z [5]) 1756-ban Mária Terézia királyasszonytól nyert czímeres nemeslevelet.

Czímere négy felé osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban hármas zöld halom középsőjén arany koronából kiemelkedő ezüst egyszarvú;

[1]) Szontagh Dán. közl.
[2]) Luby Kár. közl.
[3]) Szontagh Dán. közl.
[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[5]) Collect. herald. a tartalomjegyzékben.

a 2 és 3-ik ezüst udvarban jobbról balra húzott vörös szelemenen egymás fölött három arany lóher fülevél látszik. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból két kiterjesztett fekete sasszárny között balra néző ezüst egyszarvú emelkedik ki, a bal oldaliból vadember emelkedik ki, két elefántormány között, melyeket két karával átölel, és melyek közül a jobb oldali félig arany, félig kék, a másik félig ezüst, félig vörös. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Tanch család. (Máté-Szalkai) Előneve után következtetve Szatmár megyéből eredt. Máté-Szalkai Tanch Menyhért és György 1593-ban kaptak czímeres nemeslevelet. Czímerök a vért kék udvarában zöld téren fekvő vörös turbános levágott törökfej, jobb szemén lándzsával úgy át ütve, hogy a lándzsa bal halantékán ment át. Ugyan ilyen törökfej látható a vért fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Tancsai család. (Tancsi †) Erdély birtokos nemes kihalt család. [2])

Táncsos család. *Lásd Tánczos cs.*

Tánczos család. E néven Tánczos Ambrús már 1554-ben I. Ferdinand királytól nyert nemességet. [3])

1719. mart. 19-én Tánczos István nyert III. Károly királytól nemes levelet, [4]) ily czímerrel: a vért kék udvarában zöld téren kettős farkú oroszlán ágaskodik, első jobb lábával három nyilat tartva hegyeikkel fölfelé; a paizs fölötti sisak koronáján vörös mezű kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Tánczos nevű család Zemplin vármegye nemesei közé van írva.[5])

Neve irásánál fogva ettől külömbözőnek látszik lenni a Táncsos család, melyből Péter 1654-ben Komárom megyei Szemere helységben Nadányi Miklós részét zálogba vette. És Táncsos [6]) nevü családot Gömör megye nemessége sorában is találunk. [7])

Tanka család. (Hom. szent-páli) Erdélyi család, melyből Sámuel ügyvéd Aranyos székben 1848. előtt. Tán ide tartozik Mózses is, 1840. körül adóiró biztos Kolozs megyében.

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[2]) Kővári L. Erdély nev. cs. 271.
[3]) Budai Fer. Hist. lex. III. 381.
[4]) Collect. herald. nro. 377.
[5]) Szirmay, C. Zemplin not. top. 117.
[6]) Fényes Komárom várm. 130.
[7]) Bartholomaeides C. Gömör pag. 146.

Tankó család. (Csík szent-mártoni) székely nemzetség, melyből Albert kath. lelkész Cs. szent-györgyön, esperes és szentszéki ülnök 1848. körül, midőn Imre Péter volt egyenes ott lelkész. Ferencz Csík szék alügyésze 1848. előtt.

Tankó család. [illegible] melyből András szolgabiró Felső-Fehér megyében 1848. körül.

Tankovics család. Trencsén vármegye nemességi sorában áll.[1]

Tanyi család. Somogy vármegyei nemességi sorában áll. 1348-ban Ferencz és Imre birtak Kraszna megyében [illegible] [2]

A XVII. században élt egy Tanyi, [keresztneve nem tudatik] kinek nejétől Jakab Ilonától ivadéka igy áll:

	Tanyi N. Jakab Ilona		
Anna Hegyesdi János	András Szamaranos Ilona	Sára Bessenyei Pál	Krisztina Kemény László
	Krisztina Szentlászlói Ferencz		

Tapiay család. Nyitra megyében Névedtől élt 1250. körül Tapiay Ferencz.[3]

Tapolcsányi család. (Kis-Tapolcsányi) Felső Bars megyében Kis-Tapolcsányt [illegible] Nyitra megyei N. Tapolcsány [illegible]

A XVI. század elején 1513-ban Tapolcsányi Benedek a [illegible] Nyitra vármegye követe volt.[4] 1525-ben György [illegible] Lajos alatt [illegible] volt és mint ilyen [illegible][5] Tóbiás [illegible] I. Ferdinand [illegible][6] Mihály 1542-ben Bars megyében alispánságot viselt.[7] János [illegible] 1557-ben az ország gyülés [illegible]

---

[1] [illegible]
[2] [illegible]
[3] Bel M. Notit. nova Hung. IV. p. 382.
[4] Kovachich Supplem. ad Vestigia Comitiorum II. 338.
[5] Engel Monumenta Ungrica. 256.
[6] Katona Hist. Crit. [illegible]
[7] [illegible]

biztost küldött ki. [1]) Tán e János volt az, kinek nejétől Viszocsányi Katalintól gyermekei: Péter, Éva és Imre voltak.

Ime ezeket ismerjük a család tagjai közül a XVI. századból. Már az 1559. évi országgyülés a tapolcsáni váracsot lerontani rendeli.[2]) Hogy a család Kis-Tapolcsányt birta, arról irta vezeték és elönevét, az országgyülési végzeményből láthatni. Hogy utóbb Tapolcsány más birtokosok kezébe került, oklevelek és a történelem bizonyitják. Már száz év előtt egyik neves történetirónk [3]) nem tudhatott többet mondani a Kis Tapolcsányt birtokolt családról, mint hogy az „vagy kihalt, vagy elszéledt." És bárha Tapolcsányi nevü nemes család jelenleg is él, én sem tudom és merem adatok hiányában az eddig emlitettekkel egyenes összeköttetését vitatni.

A XVII. század közepén 1652. Nógrád megyében Szécsényben találjuk Tapolcsányi Mátyást, mint harminczadost. [4]) Ugyan ez időtájban egy származási tábla szerint, (ha nem tévedés) Baloghy Sebestyén leánya Judit neje volt egy Tapolcsányinak, tehát Duló Miklós előtt vagy után lett volna. Tapolcsányi Annát szintén egy családfán Tihányi János nejéül olvasom.

A múlt század első felében élt Tapolcsányi Miklós, kinek nejétől Fitoss Erzsébettől gyermekei: 1. Miklós ügyvéd, ki a Nógrád megyei 1755. évi nemesi összeirásban is benn foglaltatik, és 2. Erzsébet Lipthay Sándorné 1753-ban. Tán ez utóbbi Miklósnak fia Pál, ki a József császári Systema alatt Nógrád megye törvényszékénél ügyvéd volt 1788-ban. Azt sem lehet meg mondanom, ez vagy más Tapolcsányi nevü (keresztneve előttem ismeretlen) az, ki Nógrád megyei Sipek helységből Balás Erzsét vette nöül, és azzal alapitá a következő családot, mely e folyó év tizedig Nógrád megyei Szátok helységben birtokos volt, és családfája igy áll:

---

[1]) 1597. évi 42. törv. cz.
[2]) 1559. évi 29. törv. cz.
[3]) Bel M. Notitia nova Hung. IV. 268.
[4]) Protoc. C. Nógrád anni 1652.

Tapolcsányi N.
(sipeki Balás Erzse)

Gábor
(Ujfalussy Krisztina)

János (mérnök)
birt Szátokon
(Géczy Judit † 1854.)

Anna (Vobesz N.)	Lajos piarista † 1841.	Károly Maczonkán (Baloghy Amália) Jolán stb.	Ferencz v. honvéd 1861-ben Nógrád megyei bört. felügyelő

Tar család. Máramaros és Ugocsa megyei nemes család, e század elején Ugocsa megyében birtokos Tisza-Keresztúrban, és Gödényházán Ferencz, Zsigmond és István. [1])

Máramaros vármegyében Tar Gáspár azon megyének hosszú ideig (1837 - 1849.) számvevője volt.

Soprony megyében szintén találunk Tar nevü családot, melyből Mihály az iró szül. Tót Keresztúrott 1775. nov. 11-én. János 1845-ben Soprony vármegye főjegyzője volt.

Győr megyében Tar Márton mint győri nemes említetik, az 1655—1666. évi idő közben. [2])

Tarany család. Zemplin vármegye nemessége sorában foglaltatik. [3])

Tarcsányi család. (Tarcsányi és szemerédi) Hont vármegye egyik legrégiebb családa. A család kezénél fenmaradt és általam átvizsgált eredeti, de kevés számú oklevelek nyomán, melyek a Hont megyei Sztarchan (most Tarcsány puszta) és Szemeréd birtokviszonyairól szólnak, azt lehet következtetni, hogy a család a régi zsemberi Sembery családdal közös vérségből, úgy látszik, az előbb Szemerédi nevet viselt családból eredt, és csak később kiválva, vette fel a Tarcsányi nevet. Az említett okmányok következőket tartalmaznak:

1316-ban (feria 2-da prox. post festum Pentecostes) a sághi convent előtt nemes Semberi Ambrusnak fia Egyed ispán (Comes Hont megyei Sztarchan puszta felét bevallja örökösen vejének Zemeredi Mihály fiának Jánosnak, ki Egyednek leányát Erzsébetet tartá nőül.

1358-ban gróf Széchi Miklós országbiró parancsa folytán az esztergami káptalan Horváthi Pál fiának Péter mesternek részére

[1]) Szirmay, C. Ugocsa, 74. és 151.
[2]) Saigó, Bold. sz. Mária congreg.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.

Ztarchán birtokára nézve határjárást és iktatást eszközölvén, ezt birtokjoga biziosítása végett a szomszéd Szászd (Zazd) helység miatt Saratanus (másutt gyakrabban Sarachenus) a királyi kamarák grófja is maga részére megtétette.

1359-ben (feria 2-da prox. post fest. 6. Lucae Evang.) Konth Miklós nádor elnöksége alatt a Gyarmati puszta mellett Nógrád és Hont megyének tartott közgyülésén Darásdi Vulcus Györgynek neje Erzsébet asszony kimutatván, hogy Ztarchán pusztán birtokrészt bir, melyet Laczknak fiai Miklós mester és Pál elfoglalva tartanak, noha Laczk fiai állíták, hogy az adomány utján Zemeredhez tartozó és övék legyen, de azt meg nem mutatván, abba nevezett Erzsébet a sághi Convent által beiktattatott.

1391 ben (feria 2-da prox. post fest. b. Mathiae apostoli) a váradi káptalán előtt Sztarchéni Péternek fia Egyed Hont megyei Starachan helységnek felét bevallja rokonának (sororinus) Gergelynek, Merei Pál fiának, és testvérének Miklós deáknak, és nevezett Pál nejének Katának, a ki Palásthy Bogania [1]) fiának Györgynek leánya volt, és ezen bevallásra 1391. feria 2-da prox. post Dominicam Letare Zsigmond király beleegyező adományt ád.

1402. (feria 6. post fest. b. Francisci conf.) Pozsonyban kelt Zsigmond király iktató parancsa folytán a sághi Convent Podhorchani János fiainak Péternek és Demeternek, és unokaöcseseinek Podhorcháni Simonnak és Lászlónak, úgy Kóvári Mátyás fiának Pálnak Lehotka és Thoplicha helységekért, és a crempniczai folyó (tán patak) vizén álló malom feleért cserében adományozott Felső-Zemere birtokába nevezetteket beiktatja.

1406. (Sabbatho prox. ante Dnicam Letare) Budán kelt iktató parancsa gróf Széchéni Frank mester, országbirónak, melynek folytán a Saaghi Convent Kóvári Pál mestert, és Podhorcháni János fiát Pétert az őket törvényesen illető Hont megyei Starchan puszta birtokába beiktatta.

1407-ben Budán (feria tertia prox. post Dominicam Oculi) Széchéni Konye bánnak fia gróf Frank országbiró előtt Semberi Dénesnek fiai András és Miklós, úgy Semberi Balásnak fia György utódaik neveikben is Hont megyei Starchan földje vagy pusztajához való azon jogaikat, melyekkel netalán ott birnak, és melyeket Kóvári Pálnak és Podhorcháni János fiának Péternek Egyházas-zemerédi alattvalói

[1]) Tán ettől kapta nevét Hont megyei Bagonya helységet.

használnak, és melyeket Zaz-mereí Pálnak fia Miklós deák most nevezett Kóvári Pálnak és Podhorcháni Péternek eladott, azoknak örökösen a nevezett Semberi-ek is bevalják.

1575-ben a sz. benedeki convent előtt a Tarcsányi család és Kóváriak között történt Tarcsány és Szemeréd iránt egy bevallás, melyből már a Tarcsányi családbol akkor élt Tarcsányi ifj. Mátyásnak (vagy Máténak) származása negyed izen ős atyjától Tarcsányi Györgytől fogva kitűnik.

1583-ban (feria 4-ta post festum Visit. B. M. V.) Hont várm. Selmeczen tartott törvényszékén nemes és vitézlő Pilíny János és Domaniky Dániel tiltakozást és óvást tesznek az ellen, hogy nemes Tarchányi Mátyás Hont megyei Darás helységbeli részét, melyhez ők jogot tartanak, elidegeníteni akarja.

1616-ban Tarcsányi János Szúdon és Daráson négy telket vallott be Pestvármegyei György özvegyének Lipthay Erzsébetnek. [1])

Továbbra okleveles adataink nem terjednek. Megjegyezhetjük még, hogy 1684-ben már a Tarcsányi család két tagját Tarcsándy néven be írva a Nógrádi nemesek sorában találjuk. E megyében beházasodás utján Ebeczkre telepedett főleg a család, hol most is egyik családfő tagjában Ezechiel h. ügyvéd és közbirtokos személyében és ennek családjában székel.

A Nógrád megyei 1722. évi nemesi vizsgálatkor a Tarcsányi család, mint kétségtelen nemes iratott a megyei lajstromba, és mint ilyen kapott akkor Heves megyei Csépára telepedett egyik tagja Tarcsányi János az ifjabb, nevezett megyétől nemesi bizonyítványt, melynek alapján Csépán lakozó ivadéka (mind azok, kiknek neveik alatt az 1828. év áll) nemességöket 1828-ban Nógrád megye előtt ujolag is kihirdették.

A családfa következő:

I. tábla.

György
I. Imre
id. Mátyás
ifj. Mátyás
1575. 1600.
(Gyalay Kata)

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Sz. benedeki Convent Protoc. J. pag. 725.

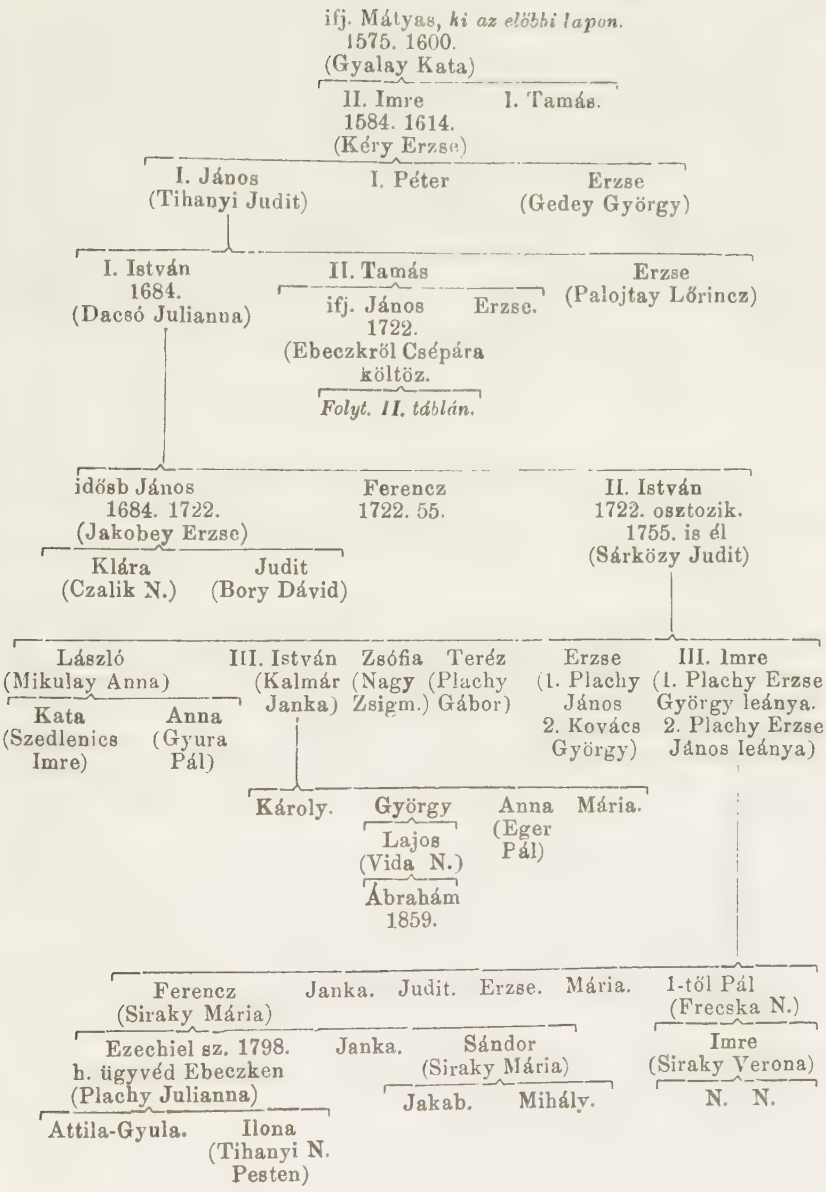
ifj. Mátyas, *ki az előbbi lapon.*
1575. 1600.
(Gyalay Kata)
II. Imre
1584. 1614.
(Kéry Erzse)
I. Tamás.
I. János
(Tihanyi Judit)
I. Péter
Erzse
(Gedey György)
I. István
1684.
(Dacsó Julianna)
II. Tamás
ifj. János
1722.
(Ebeczkről Csépára
költöz.
Erzse.
Erzse
(Palojtay Lőrincz)
Folyt. II. táblán.
idősb János
1684. 1722.
(Jakobey Erzse)
Ferencz
1722. 55.
II. István
1722. osztozik.
1755. is él
(Sárközy Judit)
Klára
(Czalik N.)
Judit
(Bory Dávid)
László
(Mikulay Anna)
III. István
(Kalmár
Janka)
Zsófia
(Nagy
Zsigm.)
Teréz
(Plachy
Gábor)
Erzse
(1. Plachy
János
2. Kovács
György)
III. Imre
(1. Plachy Erzse
György leánya.
2. Plachy Erzse
János leánya)
Kata
(Szedlenics
Imre)
Anna
(Gyura
Pál)
Károly.
György
Lajos
(Vida N.)
Ábrahám
1859.
Anna
(Eger
Pál)
Mária.
Ferencz
(Siraky Mária)
Janka.
Judit.
Erzse.
Mária.
1-től Pál
(Frecska N.)
Ezechiel sz. 1798.
h. ügyvéd Ebeczken
(Plachy Julianna)
Janka.
Sándor
(Siraky Mária)
Imre
(Siraky Verona)
Attila-Gyula.
Ilona
(Tihanyi N.
Pesten)
Jakab.
Mihály.
N. N.

II. tábla.

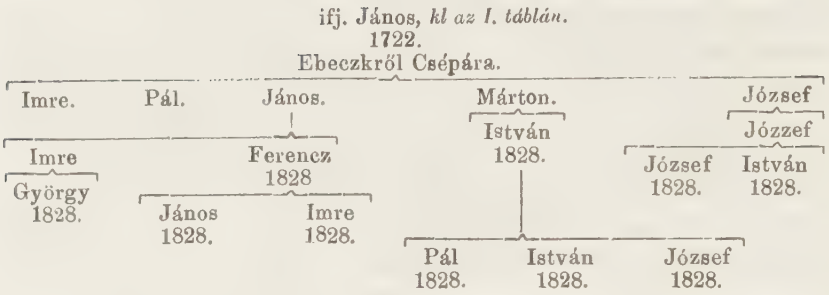

Hont megyében Tarcsányi Sándor 1749-ben halt meg, eltemettetett A. szemeréden. [1]) Ez nem áll a táblázaton.

A család ágost. ev. vallású. Közülök T. Mária 1776-ban Visken katholizált. [2])

A család címere a vért kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján kar könyököl, kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Tarcsay család. Néhol a „Tarczay" nevet Tarcsai-nak is találjuk írva, azonban az e néven előfordultak is a Tárczay család ivadékai. *Lásd Tarczay cs.*

Tárczay család. (Tarkeői stb. †) Sáros vármegyének ősrégi kihalt családja, mely a Berzeviczy családdal (mint e munka II. köt. 39. lapján kijelölve van) egy közös törzstől Rutkertól származott.

Rutkernak egyik fia Comes Rikolf de Scepes öt fiút és két leányt nemzett. Ezek közül János a Berzeviczy család törzse lett, a többinek ága részint bennök, részint fiaikban kihalt, kivévén II. Rikolf mestert, ki miután testvéreivel 1306-ban megosztozott, a neki jutott Tarkö-ről neveztetett. [3]) Ezen II. Rikolf lett tehát közvetlen törzse a Tarköi és Tárczay családnak.

---

[1]) [2]) Magyar Sion. 1864. 513. A viski és alsó szemerédi egyház történében.

[3]) Tarkő 1266-ban csere utján a Keechi családtól jutott a Rutker ivadék kezébe, nevezet szerint I. Rikolf fiai Kakas és János Abauj megyei Gibártot adták érte.

Nevezett II. Rikolf a hadi pályán mint I. Károly híve Csák Máté ellen nevezetes érdemeket szerzett, melyekről 1312-ben Tarkó és Vörösalma birtokokra szóló királyi adomány nyilván tanúskodik. [1]) Ugyan ő maradékai számára is 1325-ben pallós jogot és más kiváltságokat nyert. [2]) Tizenkét fia maradt; ugymint: I. István, III. Rikolf, II. János, I. Péter orodi prépost, I. Miklós, Kelemen, Gergely, Lőrincz, Jakab, Domonkos, Henrik és László. Ezekből csak Kelemen, Henrik és II. János, (másoknál e helyett III. Rikolf) ágán terjedt hosszabb nemzedéksor, mint a táblázaton [3]) láthatjuk:

I. tábla.

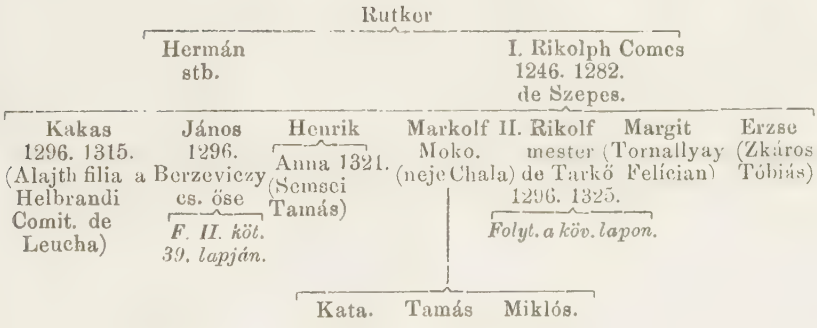

[1]) Wagner, Dipl. Sáros 318.

[2]) Wagner Analecta Scepus II. 122.

[3]) L. Wagner Tabulae geneal. tab. LVII., mely legrészletesebb lévén, Wagner tekintélye folytán itt leginkább elfogadhatónak látszott, különbözik tőle a Geneal. auth. I. kötetében álló, mennyiben ez a Fogas-oknak nevezett tárkői Rikolfiakat III. Rikolf utódainak teszi, ellenben Wagnernél ezek II. Jánostól erednek. Átalában — úgy látszik — a XV. századbeli okmányok hiánya okozza e századi összeköttetésekben a kétes habozást, és e részben Berzeviczy Edmundnak a Tarkőiekről írt derék és bő tanulmányozása (Vasárnapi Ujság 1864. 22. 23. sz.) sem nyújthatott elegendő adatokat.

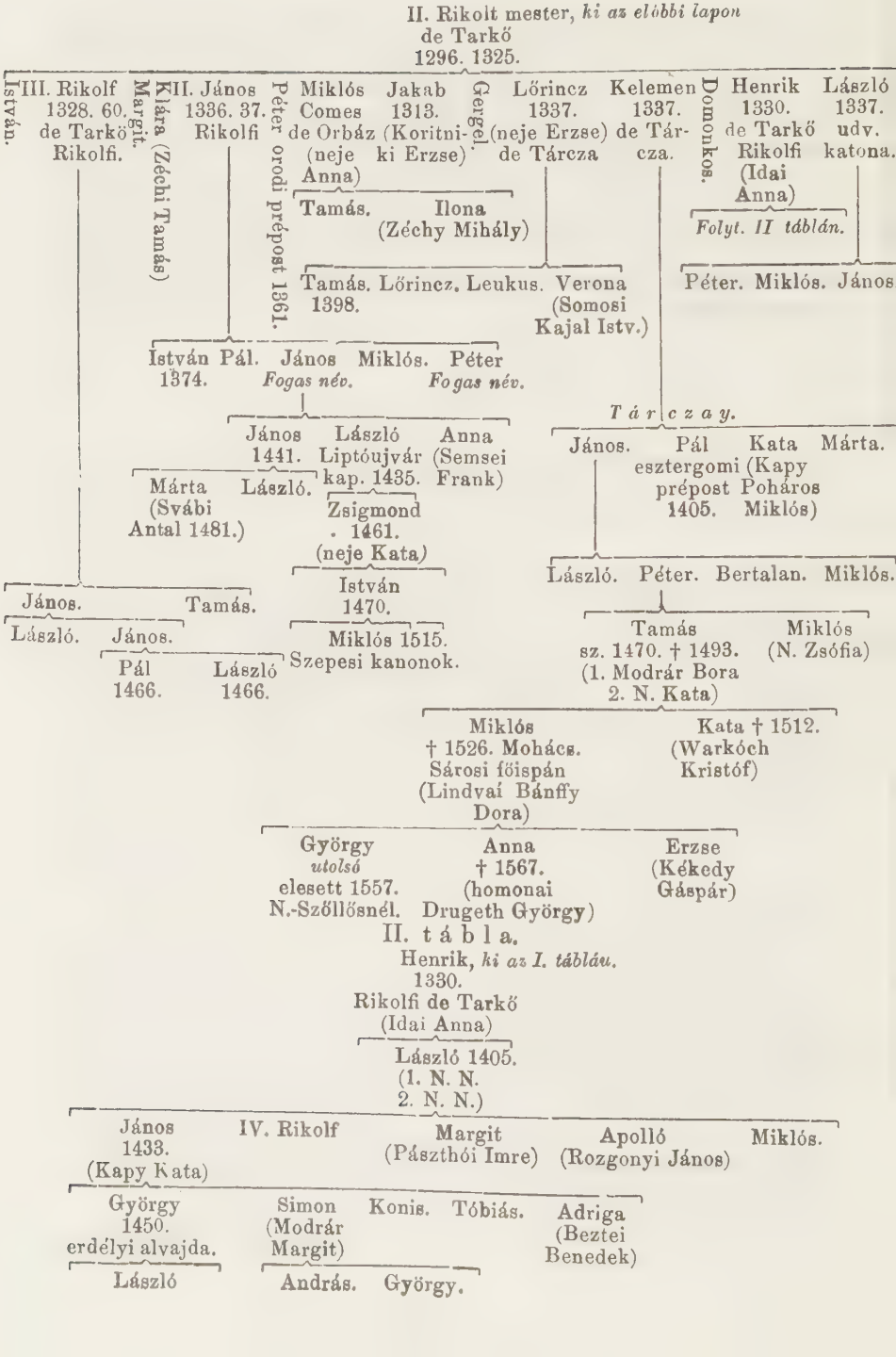
II. Rikolt mester, *ki az előbbi lapon*
de Tarkő
1296. 1325.
István.
III. Rikolf 1328. 60. de Tarkö Rikolfi.
Margit.
Klára (Zéchi Tamás)
II. János 1336. 37. Rikolfi
Péter orodi prépost 1361.
Miklós Comes de Orbáz (neje Anna)
Jakab 1313. (Koritni-ki Erzse)
Gergel
Lőrincz 1337. (neje Erzse) de Tárcza
Kelemen 1337. de Tárcza.
Domonkos.
Henrik 1330. de Tarkő Rikolfi (Idai Anna)
László 1337. udv. katona.
Tamás.
Ilona (Zéchy Mihály)
Folyt. II táblán.
Tamás. 1398.
Lőrincz.
Leukus.
Verona (Somosi Kajal Istv.)
Péter.
Miklós.
János
István 1374.
Pál.
János *Fogas név.*
Miklós.
Péter *Fogas név.*
Tárczay.
János 1441.
László Liptóujvár kap. 1435.
Anna (Semsei Frank)
Márta (Svábi Antal 1481.)
László.
Zsigmond . 1461. (neje Kata)
István 1470.
Miklós 1515. Szepesi kanonok.
János.
Tamás.
László.
János.
Pál 1466.
László 1466.
János.
Pál esztergomi prépost 1405.
(Kapy Poháros Miklós)
Márta.
László.
Péter.
Bertalan.
Miklós.
Tamás sz. 1470. † 1493. (1. Modrár Bora 2. N. Kata)
Miklós (N. Zsófia)
Miklós † 1526. Mohács. Sárosi főispán (Lindvai Bánffy Dora)
Kata † 1512. (Warkóch Kristóf)
György *utolsó* elesett 1557. N.-Szőllősnél.
Anna † 1567. (homonai Drugeth György)
Erzse (Kékedy Gáspár)
II. t á b l a.
Henrik, *ki az I. tábláu.* 1330. Rikolfi de Tarkő (Idai Anna)
László 1405. (1. N. N. 2. N. N.)
János 1433. (Kapy Kata)
IV. Rikolf
Margit (Pászthói Imre)
Apolló (Rozgonyi János)
Miklós.
György 1450. erdélyi alvajda.
László
Simon (Modrár Margit)
András.
Konis.
Tóbiás.
György.
Adriga (Beztei Benedek)

II. Rikolfnak tizenkét fia közül II. János és Henrik ivadéka Tarkői, Kelemen ága pedig Tarczay nevet viselt.

1337-ben II. Rikolf mesternek fia kir. udvari katona Károly királytól a Mussina patakfeu melletti erdőséget kapta adományba. [1]) Közte és a Mychk bán fia Loránd között Jakabfalva és Ujfalu közt fekvő föld iránti viszályt Miklós nádor kiegyenlíté.

1339-ben II. Rikolf és fiai László és Kelemen kir. udvarnokok (aulae familiares) és a többi meg nem nevezettek Heves megyei Kemlen helységet nyerték kir. adományban. 1345-ben ugyan csak II. Rikolf fiai Kelemen és Lőrincz jobbágyaikra nézve kiváltságokat nyertek. [2])

1361-ben Péter orodi (aradi) prépost, és Kelemen az egri káptalan előtt óvást tettek, hogy testvérök Lőrincz kevéssel közös atyjok halála után Tarkő várát minden okiratokkal együtt, sőt magtalanúl elhalt László testvérök birtokrészeit is erőszakkal elfoglalta.

1398-ban Tarkői Lőrincz fia Tamás Henning pusztát kapta adományban Zsigmond királytól. [3])

II. János ágán, mely tarkői Rikolfi nevet viselt, és a hol nevezett II. Jánosnak fia János és Péter „*Fogas*“ melléknévvel neveztettek, ez utóbbi Jánosnak fia László 1435-ben Borbála királyné kegyéből Liptó-ujvár parancsnoka lett, és 1440-ben I. Ulászló királytól Liptó megyében a nagyvári várat 16 faluval és Árva megyében két helységgel együtt adományban kapta. 1441-ben pedig már mint Liptó megye főispánja, midőn az országgyülésen is jelen volt, testvérével szintén Fogas-nak nevezett Jánossal Liptó megyében Ujvárt nyolcz helységgel és Árva megyében két faluval adományban kapta.

A hatalomra kapás féktelenségekre ragadta a Tarkői-eket, 1439-ben már hűtlenségi bélyeggel kelle őket sujtani, hogy lecsendesedjenek. 1447-ben mindkét testvér Tarkői Rikolfi János és László amnestiát nyertek ugyan az akkori kormányzótól Hunyaditól, és Liptó megyei Ujvár és Nagyvár is kezöknél maradt, de László csak úgy részesülhetett a fölmentésben, ha ama várakat leromboltatja és oda hagyja.

---

[1]) Wagner Dipl. Sáros p. 337.

[2]) Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 529.

[3]) Wagner Dipl. Sáros p. 351.

Nevezett Lászlónak fia Zsigmond 1464-ben ama várak és jószágokra uj kir. adományt nyert; de nem sokáig birhatá, mert 1470. táján Komoróczi Péter foglalta el, és ennek megtörése után Mátyás király hatalmába esvén, másoknak adományoztattak, hiába tiltakozván az iránt Zsigmond és fia István, kinek fia Miklós azután (1515-ben) mint Szepesi kanonok élvén, a Tarkői Rikolfiak ezen ágát bezárta.

Míg a Tarkői-ek ezen ága eképen virágzott, addig a hasonló nevü rokon ág, mely Henrik-ről eredt, (*lásd II. táblán*) Jánosnak Kapy Katalintól született fiában Györgyben szintén magasra emelkedett. E György 1450-ben erdélyi alvajda volt.

Ez időben Tarkő várát, a hozzá tartozó Sáros megyei 26, Szepességi 6 helységgel, úgy Hevesben Kömlő helységet a Tarkői nemzedék öt ágbeli tagjai birták, azokra V. László királytól adományt nyertek és 1456-ban a közös birtoklásra Palóczy László országbiró közbejöttével egyezségre léptek. Azonban nem sokára már csak azon ágak sarjadékait látjuk fényleni, melyek Tarczay neven voltak ismeretesek.

Itt Kelemen ága lépett történeti szerepre. Péternek fia Tamás fiatal korában Mátyás udvarában kir. udvarnok, már 1468-ban Tarkő várát és tartozékai harmadrészét adomány mellett, utóbb 1477-ben a megfogyott Tarkőiek javainak legnagyobb részét megszerezte, és Mátyás kir. alatt fényes hadi érdemeket gyüjtött az 1479. és 1480. évi karantáni és stajer hadjáratokban. Meghalt 1493-ban. [1]) Két neje egyikétől fia Miklós már az ország bárói közé emelkedett. 1510-ben kir. kamarás, 1519-ben főkamarás, és Sáros vármegye főispánja volt. Elesett Mohácsnál 1526-ban. Nejétől lindvai Bánffy Dorottyától két leánya és egy fia György maradt. Ezt atyja halála után mostoha atyja a lengyel Loboczky Mátyás Tarkő várától a Szapolyay párt segélyével megfosztá, azonban 1535-ben a Bánffyak közbejárásából és I. Ferdinand kegyéből vissza kapta. Erre György János király özvegye Izabella részére állott, és midőn ennek csillaga hanyatlott, vele Lengyelországba vonúlt uj hadak gyüjtése végett. Az alatt várait nővére Anna homonnai Drugeth Györgyné védelmére hagyva, ki azokat, főleg Tarkőt hősiesen is véde, mig 1556. a túlnyomó erőnek fel kellett adnia. A hősnő 1567-ben halt meg [2]) valószinüleg szenvedett fogság után.

[1]) A héthársi templomban fennálló vörös márvány síremlékét közli Berzeviczy Edmund az id. Vasárnapi viság 1864. 23. számában.

[2]) Kovachich Scriptores minores I. 127.

György pedig továbbá is buzgón fáradozott királyasszonya ügyében, 1557-ben Bebek Ferenczczel követségben járt a török portánál, onnan vissza térve elesett Nagy Szőllős ostromában, és a Tarczay-ak ágát sirba vitte. Már 1558-ban a Tarkői uradalmat Dessewffy János kamarai elnök és érdektársai nyerték adományban. [1])

Györgyben a Tárczay-ak családja kihalt. Azonban még megkell említenünk némelyeket, kiket a családfán kijelölni nem tudunk, és kik szintén szerepet vittek.

Ilyen volt Tarczay Márton 1487-ben az erdélyi só kamarák ispánja [2])

Ilyen volt János, ki Tóth-Selymes-ről irta előnevét. A XV. század végén Zemplini főispán, Mátyás királynak brukki parancsnoka, mely várat azonban vigyázatlansága mellett elvesztett. 1505-ben a Székelyek grófja (Ispánja) volt, a midőn II. Ulászló királytól Hunyad megyébe Al-Gyógyot kapta adományban [3]) nejével Sárával (Bethlen Domokos leányával) és gyermekeivel György, Leustak, Ferencz, Kata, Bora, Zsófia és Lúcziával. Utóbb az al-gyógyi uradalomra Ujlaky Lőrincz szerezvén adományt, beiktatásánál ellene mondott Tarczay György 1508-ban. [4]) E Tarczay Jánosnak, kinek nevét többször Tarcsai-nak is találjuk irva, családja így áll.

János
Székely ispán
1505.
(Bethlen Sára)

György.	Leustak.	Ferencz.	Kata (Podmaniczky Mihály)	Bora.	Zsófia	Lúczia (Hagymásy Miklós)

Tán az e táblán álló György volt az, ki Szalay Ferenczcznek Ördög Katától való leányát Szalay Katát vévén nőül, ezzel Doboka megyében is birt. [5]) Azonban ha a Dobokában birt Tarczay György csak

[1]) Wagner Dipl. Sáros. 85—89.

[2]) Teleki, Hunyadiak kora XII. köt. 381. lap.

[3]) Wagner Dipl. Sáros p. 397. Az oklevélben Al-Diód áll, és Berzeviczy is így irta id. h., de Hunyad megyében most csak Al-Gyógyot találunk, és Al-Gyógy áll Kállay-nál is Székely nemz. 215. lap Algyógy-nak tartá Katona is. Hist. critica XVIII. 412—413.

[4]) Gyulafejérvári kápt. C. Hunyad 1. fasc. I. nro. 50. Pray Mss. XIV p. 55. — Szirmay, C. Zemplin not. top. 44. Catalog. Mss. Biblioth. Széchényiano-regnicolaris. I. 409.

[5]) Hodor, Doboka várm.

ugyan 1628-ban élt, úgy ez egy még későbbi Tarczay családbeli nemzedék lehetett.

A család czímere — mint Tarczay Tamásnak 1493. évi sirkövén láthatni, a paizs udvarában két magas fenyő fa közt hátulsó lábain ágaskodó és első lábaival a fákat megragadó medve. Ugyan ez alak ismétlődik a vért fölöttí sisak koronáján is.

Tarczaly család. Zempin vármegye czímerleveles nemes családja, [1]) melyből Ferencz 1675-ben azon megyénél jegyző és főispáni titkár volt. [2])

Tán ennek rokona Tarczaly Pál 1644-ben s. pataki tanár, utóbb gönczi lelkész. [3])

Szatmár megyében Tarczaly János 1592-ben több érdek társsal Borzova helységre kir. adományt nyert. [4])

Közép-Szolnok megyében Tarczaly Károly 1843-ban aljegyző, utóbb törvényszéki ülnök és birtokos.

Tarczy család. Komárom és Győr megyében birtokolt. Az előbbiben Tarczy János és Némay Mihály 1666-ban az apáthi pusztára kir. adományt nyert. [5]) Ezen Tarczy ekkor Győr vármegye alispánja volt. [6]) Másik Tarczy Jánost 1689-ben Győr vármegye szolgabirájául olvassuk.

1694-ben Tarczay (*így*) József és neje Némay Katalin örökösei Komárom megyei Vas-dinnye iránt perelnek. [7]) Hogy ez utóbbi helyen a családnév Tarczay alakban fordúl elé, az nem csoda, egyébiránt a fölebbi adatok összevetése kétségtelenné teszi a család ugyan azonságát. [8]) A család kihalt. [9])

Tárdy család. (Tárdi) Régi nemes család, mely a XVI. században virágzott, és neves családokba volt beházasodva. A legrégibb, kiről emlékezet van, Tárdy Péter 1526-ban kanonok volt János király pártján. [10])

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.

[2]) Ugyan az, not. hist. 221.

[3]) Ugyan az, not. top. 215.

[4]) Szirmay, Szatmár várm. II. 244.

[5]) Liber regius 351.

[6]) Saigo, Győri sz. Mária congregatio.

[7]) Fényes, Komárom várm. 166.

[8]) A XVII. században és előtte és utánna is gyakran a cs hangot is irták cz jegygyel, ez is nem kevés zavart okoz némelyeknél.

[9]) Fényes, Komárom várm. 166.

[10]) Szerémi György emlékirata. Magyar Történelmi Emlékek I. 228.

Tárdy Gáspár anyjától testvére a nagyra emelkedett Nyáry Ferenczneк, ez után hagyomány szerint kapta Berencs vár és uradalom hatod részét, Cziffernek pedig harmadrészét. Ezen Gáspárnak ága [1]) következő:

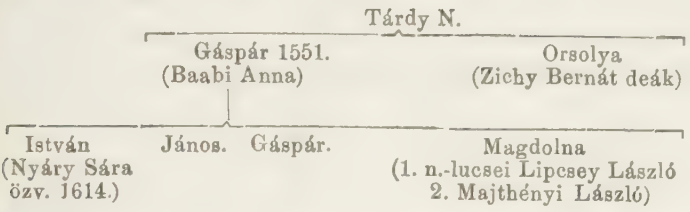

1549-ben Tárdy Máté deák, kinek neje Csáholyi Anna, már 1552-ben Sulyok Ferenczné volt. Ennek lehettek gyermekei Tardy István, és Dorottya, kik érdektársaikkal 1569-ben Szatmár megyei Csáholy egy részét fiusítás utján adományúl kapták. [2])

Tardy nevü család Bihar megye nemessége sorában említetik. [3])

Tariány család. Tariány Ignácz kir. kincstári ügyész Torontál megyétől 1815. april. 18-án kiadott nemesi bizonyítványát Krassó megyében azon évi octob. 16-án hirdetteté ki. Egyik fia Vilmos állam-ügyész az aradi cs. k. megyei törvényszéknél 1858-ban.

Tarjányi család. Nógrád megyében van Salgó-Tarján helység, e Tarjányt már 1246-ban Tarjáni Illésnek fia Péter birta. [4])

1450-ben találjuk Tarjányi Miklóst. [5]) 1562-ben élt és jeles százados volt Tarjányi Sebestyén, ki ezen évben a török elleni harczon igen összevagdalva az elesettek közt maradt, de onnan éjjel elván. szorgott. [6])

Tarjányi Ferencz és Kristóf 1552-ben Eger várát védték, és ott vesztek el. [7])

1627-ben Szatmár megyében találjuk Tarjányi Margitot, ki ekkor férjével daróczi Debreczenyi Tamással Nyirvasvári és Pálfalva helységben részbirtokára kir. adományt nyert. [8])

---

[1]) Lehoczky Stemmat. II. 385. Rajcsány geneal. I. 109. 112.
[2]) Szirmay Szatmár várm. II. 111—112. 126.
[3]) Fényes E. Magyarorsz. állapotja stat. geogr. tekint. IV. 61.
[4]) Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. I. p. 408.
[5]) Teleki, Hunyadiak kora X. 261.
[6]) Istvánffy Hist. 1695. kiad. 273.
[7]) Ugyan ott, és Budai Fer. Polg. Lexikon III. 389.
[8]) Szirmay, Szatmár várm. II. 64. és 195.

Tárkányi család. (Nagy-Tarkányi †) Zemplin vármegye ős, régi, kihalt, birtokos nemes családa. Nevezett megyében a Tisza-Bodrogközön fekszik Nagy-Tárkány helysége, a család ős fészke, honnan nevét vette, és melyet kihalásáig birt. A család törzsének életkora benyúlik a XIII. századba. Azonban már ezen század végén a nemzetség több családágra oszlásnak indúlt, és azon kor szokása szerint az osztályba jutott birtokokról megkülönböztető neveket sajátított el. Ezt tanusítja az egri káptalannak 1337. évi (ker. sz. János napját megelőző szombaton kelt) oklevele, mely szerint Miklós, Tárkányi Mátyus fia, Tamás Konrád fiának Domokosnak ugyan azon Tamás fiának és Zebegnennek Boda fiának mint legközelebbi rokonainak (proximorum suorum) nevökben is, Györgyöt az Elek, Raphain fiának fiát családjabeli embernek elismervén, minden jószágaiba, nevezetesen Tárkány és Maráza helységeiben Zemplin megyében velök hasonló közös osztályban részesnek elismeri. A családi szerkezetü nemzéktáblázaton ezen okból a nevezett Mátyust vagy Mátét, Konrádot, Bodá-t, és Raphain-t vagy Ráfaelt testvéreknek találjuk, mely szerint Bodá-tól a kistarkányi Boda családnév tünt fel, azonban ez ág hamar kihalván, a kis-tárkányi Boda családnevet utóbb Nagy-tarkányinak nevezett Máté ága vette föl. Raphain ága sem soká élt. Konrád ága két fia Tamás és Mátyús által két ágra oszlott, amaz a nagy-tárkányi *Tárkányi*, vagy mint magokat neveztek Hagit (néhol Higyed), — Mátyás ága az Agárdy családnak lett törzsévé, mit mind ezt a táblázaton kijelölve láthatjuk.

A nemzékrend [1]) következő:

[1]) Gr. Mailáth Józs. közl

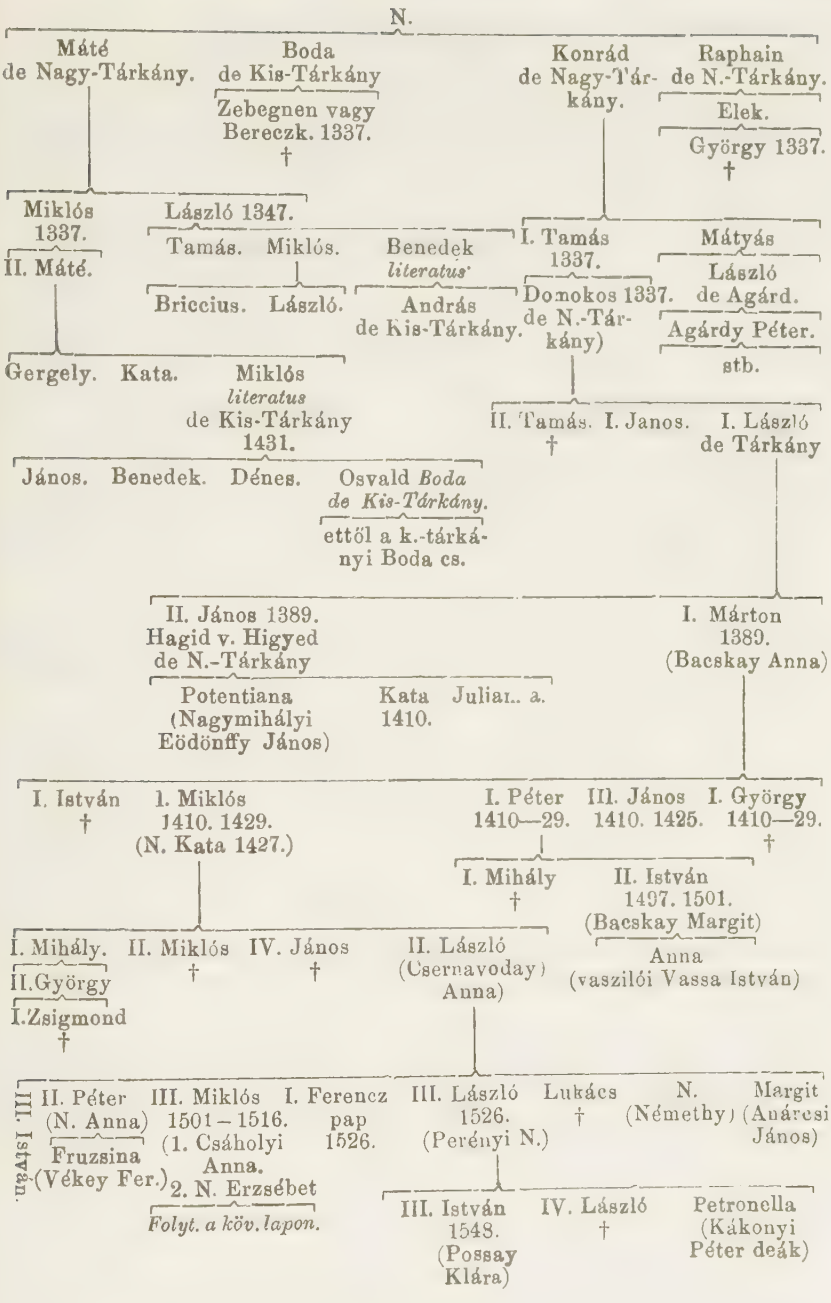
N.
Máté de Nagy-Tárkány.
Boda de Kis-Tárkány
Zebegnen vagy Bereczk. 1337. †
Konrád de Nagy-Tárkány.
Raphain de N.-Tárkány.
Elek.
György 1337. †
Miklós 1337.
II. Máté.
László 1347.
Tamás.
Miklós.
Briccius.
László.
Benedek literatus de Kis-Tárkány.
András
I. Tamás 1337.
Domokos 1337. de N.-Tárkány)
Mátyás
László de Agárd.
Agárdy Péter.
stb.
Gergely.
Kata.
Miklós literatus de Kis-Tárkány 1431.
II. Tamás. †
I. Janos.
I. László de Tárkány
János.
Benedek.
Dénes.
Osvald Boda de Kis-Tárkány.
ettől a k.-tárkányi Boda cs.
II. János 1389. Hagid v. Higyed de N.-Tárkány
I. Márton 1389. (Bacskay Anna)
Potentiana (Nagymihályi Eödönffy János)
Kata 1410.
Juliana.
I. István †
I. Miklós 1410. 1429. (N. Kata 1427.)
I. Péter 1410—29.
III. János 1410. 1425.
I. György 1410—29. †
I. Mihály †
II. István 1497. 1501. (Bacskay Margit)
Anna (vaszilói Vassa István)
I. Mihály.
II. György
I. Zsigmond †
II. Miklós †
IV. János †
II. László (Csernavoday) Anna)
III. István
II. Péter (N. Anna)
Fruzsina (Vékey Fer.)
III. Miklós 1501—1516. (1. Csáholyi Anna. 2. N. Erzsébet
Folyt. a köv. lapon.
I. Ferencz pap 1526.
III. László 1526. (Perényi N.)
Lukács †
N. (Némethy)
Margit (Anárcsi János)
III. István 1548. (Possay Klára)
IV. László †
Petronella (Kákonyi Péter deák)

III. Miklós, *ki az előbbi lapon.*
1501—1526.
(1. Csáholyi Anna
2. N. Erzséhet)

1-től Gáspár 1548. (endrédi (Szepessy Petronella)) | 2-től III. Mihály † Menyhért † | IV. Miklós 1548. 58. (Matusnay Anna) | Farkas 1548. 59. | Anna (Fejér György) | Zsófia (1. Ormós Farkas 2. Bácsmegyei Sebestyén Péter) | Magdolna (Litterati

Fruzsina (Makray István) | V. Miklós † | Zsófia (előri (Dacsó László) | Anna (Bogdányi Farkas Vid)

Gergely † | V. János 1568. 69. (Paczóth Bora özv. 1594.) | II. Ferencz † | Erzse (1. Proxith János 2. raszina-keresztúri Bocskay Miklós 1568.) | Kata †

IV. István 1581. Zemplini alisp. s köv. 1622. 1624. (rozsályi Kún Anna) | III. Ferencz 1594. 1606. 1609. 1614. Zemplini alispán és követ.

V. István † 1667. (1. Szegedy Zsófia 2. Semsey Kata)

Borbála (villei Pribék Ádám)

N. Tárkányi Mátének fia László 1347-ben Lázári Sebestyén ügyvéde volt. [1])

Konrád ágán Tárkányi I. Lászlónak két fia II. János, ki Higyednek és I. Márton, ki Nagynak neveztetett, 1389-ben tanuvallatást eszközöltettek. [2]) Nevezett Tárkányi Higyed Jánosnak leánya Kata Tárkán és Sárkán helység egy részét letartván, ezért őt 1410-ben nagy-tárkányi Tárkányi Mártonnak fiai I. Miklós, I. Péter, III. János és I. György megidéztetik. [3]) 1413 ban pedig ezen négy testvér ellen perrel lépett föl nagy-mihályi Eödönffy János, [4]) szintén Jánosnak egyik veje, mint a tábláról látjuk.

---

[1]) Fejér Cod. diplom. tomo IX. vol. 1. pag. 603.

[2]) A leleszi Convent hiteles levéltári kivonatából: Inquisitorio Rescriptionales pro Joanne Higyed ac Martino Magno (seu Nagy) filiis Ladislai de Tárkány. Actor. nro 6. Anni 1389. nro 7.

[3]) Ugyan onnan: Citatoriae pro Nicolao, Petro, Joanne et Georgio filiis Martini Magni (Nagy) de Nagy-Tárkány contra Catharinam filiam Joannis Higyed de eadem Tárkány, partem possessionum Tárkán et Sárkán remittere detrectantem. Actor. nro 22. Anno 1410. nro 82.

[4]) Ugyan onnan: Evocatoriae pro Joanne filio Euden de Nagy-Mihály contra Georgium, Joannem, Nicolaum et Petrum filios Martini Magni (Nagy) de N.-Tárkány. Actor. 58. Anno 1413. nro 63.

Nevezetesebb ezeknél a család történetére nézve Zsigmond királynak 1417. szent Szaniszló vértanú napján kelt adomány levele, mely a családfa kimutatása szerint több ágra oszlott nemzetség vér és jogközösségéről hiteles tanúságot tesz, és mely szerint nevezett király tekintetbe vévén főlovász mesterének Perényi Miklósnak, Perényi Pál fiának hasznos szolgálatit, nemes Tárkányi Péternek, Márton fiának, valamint János, György és Miklós Nagy-Tárkányi testvéreknek, nem különben Agárdy István fiainak Györgynek és Péternek, azon kivül Agárdy Antal fiainak Lászlónak, Mihálynak és Tamásnak, a következő u. m. Nagy Tárkány, Agár, Sárkány, Lányvár, Karád egész helységeket, Szent-István palástja nevü halastóval, azon felül Bel, Dobra, Dámocz, Lácza, Perbenyik, Chéke, Kis-Falud, és Esztráb helységeket Zemplin megyében, azután Gyulaj, Sz. Ábrány, Gyulavölgye, Nádastelek, Tiburcz utcza, és Pazamér Szabolcs megyében, azonkivül Benediki, Sukov, Kalnik, Ujfalu, Orlena, Pezethe, Pacsika, Poroszló és Remethe helységet, Bereg megyében, melyekben öseik és ők is békességesen birtokában voltak, adományozta.[1])

1425-ben csebi Orosz Mihálynak fia László Zemplin megyei Zabrag helységbeli birtokát zálogba adja Nagy-Tárkányi Márton fiainak Miklósnak, Péternek, Jánosnak és Györgynek. [2])

1427-ben Nagy-Tárkányi Márton fiának Miklósnak neje Katalin volt, mint a leleszi convent kiadványából kitünik. [3])

1429-ben Nagy-Tárkányi Márton fiai Miklós, Péter és György (itt már János nem említetik) Zéchi Péter ellen vizsgálatot tétetnek. [4])

1497-ben Szent-Gergely napja utáni harmadnapon Báthorban magán pecsét alatt kelt okmánynál fogva Báthori András Szatmár és Zaránd megyék főispánja Tárkányi Istvánnak kezéhez vissza bocsátja azon Karádi egész részjószágot, melyet Tárkányi István osztályos rokonai Agárdy Lajos és Kristóf néha napján ngos Palóczy Istvánnak a Leleszi Convent előtt elzálogosítottak, és melyet Tárkányi István az említett Palóczy István fiától Palóczy Antaltól visszaváltván, ő neki (Báthóri Andrásnak) ismét a Leleszi Convent előtt elzálogosított volt, most a zálogos öszveg letétele mellett kibocsájtott.

---

[1]) A beiktatás a Leleszi Conveut által történt 1417. in festo nativ. B. M. Virg.

[2]) Leleszi Conv. Actorum nro. 22. Anni 1425. nro. 41.

[3]) Ugyan ott Act. nro 3. A. 1427. nro. 128.

[4]) Ugyan ott Act. nro 22. A. 1429. nro 124.

I. Mártonnak nejétől Bacskay Annától származott fia közül [1]) csak I. Miklós és I. Péter hagyott maradékot; amannak ága fen maradt a XVII. század második feléig. I. Péteré harmad ízen ki. fogyott.

I. Péternek fia II. István volt az, ki ellen 1501-ben a táblán látható III. Miklós testvérei III. István, II. Péter és III. László neveikben is a Leleszi Convent előtt tiltakozott a végett, hogy II. István fia maradék nélkül lévén, leányát Annát, nemes Vassa Istvánnak jegyesét a Tárkányi javakban fiúsítani akarná, az ellentmondók sérelmével, miért a netaláni ily királyi adomány ellen is tiltakozik.

I. Miklós, (Mártonnak fia) Kata nevű feleségétől többi közt nemzé II. Lászlót, ez nejétől surányi Csarnavoday Annától nyolcz gyermeket hagyott, kik közül III. Lászlónak Perényi leánytól voltak ugyan gyermekei, de kihaltak. III. Miklósról, ki családját tovább terjeszté, alább emlékezünk; ezen kivül volt még gyermeke II. Péternek is, nevezetszerint Fruzsina, kit Vékey Ferencz vett feleségül. E nő által a Tárkányi javak egy tetemes része idegen kezekre ment által. Tárkányi Fruzsinának unokája t. i. Palugyay Erzsébet férjhez menven beöki Paczoth Ferenczhez, Zemplin megye alispánjához, és mag nélkül elhalván, Paczóth Ferencz neje jószágainak meg maradt birtokában, és ezekre királyi adományt szerezvén, 1581-ben beigtattatott, de az iktatásnak Tárkányi István és János ellent mondtak. Később Paczóth Ferencz leánya Paczóth Judit férhez menvén báró Sennyey Sándorhoz, ez nejével együtt ennek atyja által birt minden névvel nevezendő ősi javaira és szerzeményeire kir. adományt nyert, és azokba a Leleszi Convent által 1630-ban beiktatott. Az iktatásnak ellent mondók közt elefordúl már Tárkányi Istvánnak Kún Annától született fia István is.

Vissza térve II. Lászlónak fiához, a családfentartóvá lett III. Miklóshoz; ez — mint említők — 1501-ben tiltakozott II. Istvánnak leánya fiúsítása ellen. 1516 ban Szatmár megyei Lazári helységben maga részére, Puszta Darócz és Homok helységben pedig testvéreivel I. Ferenczczel, ki pappá lett, és III. Lászlóval együtt királyi adományt nyert. [2]) Kétszer nősült, első neje Csáholyi Annától egy fia maradt I. Gáspár, második nejétől Erzsébettől a táblán lát-

[1]) Az eddigi okiratok Mártonnak mindég csak négy fiáról szólnak, és így tán a családfán álló ötödik fiú, tudniillik I. István ott hibásan áll.

[2]) Szirmay, Szatmár várm. II. 196. és 199. 284.

ható hét gyermeke maradt, kik közül csak IV. Miklósnak voltak gyermekei, de azok is elhaltak.

I. Gáspár, ki 1548. nov. 20-án I. Ferdinánd királytól testvérei IV. Miklós és Farkas, úgy unokatestvére III. István részére az ősi és általok is birtokolt javakra, u. m. N. Tárkány, Lányvár, Perbenyik, Lácza, Karád, Cséke és Kisfaludi puszta — Zemplin, Gyalány és Sz. Ábrány és a Tuzséri rév — Szabolcs, ezen kivül Benediki, Balás vágása, Kálnik, Sukov, Bisztra, Csapoczka, Ujfalu, és Gajdos puszta — Beregh megyékben fekvő birtokokra új királyi adományt nyert, feleségül endrédi Szepessy Petronellát vette, kivel a Szepessy örökségből szép javakat kapott. Ettől öt gyermeket hagya. A magnélkül elhaltakon felül V. Jánost, és Erzsébetet, előbb Proxith János, azután raszina-keresztúri Bocskay Miklós nejét.

1559-ben (Sz. Ferencz napja utáni nyolczadnapon) Nagy-Tárkányi Miklós és Farkas, idősb Tárkányi Miklósnak a Tárkányi László fiának fiai, a Leleszi Convent által perbe idéztetik a kirkuriára raszinya-keresztúri Bocskay Miklóst és nejét Tárkányi Erzsébetet, néhai Tárkányi Gáspár leányát, előbb Proxith János nejét azon oknál fogva, hogy azon részjószágot, mely Karád helységben Tárkányi Annának Vassa István nejének, egy másik Tárkányi István, az említett Tárkányi László fivére leányának leány-negyedbe adatott, és mely ennek mag nélkül elhalta után örökség utján reájok szállandó vala, Tárkányi Erzsébet az első férjével elfoglalta, és mostani férjével letartóztatja.

1568-ban Sz. János születése előtti 5-ik napon az egri káptalan előtt Tárkányi János; T. Gáspár fia és raszina-keresztúri Bocskay Miklós alkapitány és az egri lovassereg vezére, neje Tárkányi Erzsébet az említett Tárkányi János nővére nevében egyezségre léptek, a fiágat illető Tárkányi javakból, u. m. Tárkány, Lyánvár, Sárkány, Lácza, Perbenyik — Zemplin, Kálnyik, Bisztra, Medvefalva, Balasócz, Sukor, Balásvágása és Csapoczka helységekből — Beregh megyében a kiadandó leány-negyed iránt. Ezen egyezségre azután 1569. octob. 1-én Miksa király királyi beleegyezést adott.

A javak Tárkányi Erzse unokái magtalan halálokkal örökösödés utján ismét visszaestek a Tárkányi fő-ágra, Tárkányi Erzse leánya Proxith Sárától való unokája Ibrányi Pál halálával, a ki ugyan az általa birt javakat felesége Bessenyey Dorottya atyjának Bessenyey Mátyásnak hagyta végrendeletnél fogva; de 1594. évben septemb. 16-án kárászi Soós András és Budaházy Bernáld Szabolcs vármegye

alispánjai és több választott birák előtt Paczoth Borbála özvegy Tárkányi Jánosné, úgymint férjétől származott István és Ferencz fiai gyámanyjok és Bessenyey Mátyás, mint a magnélkült elhalt Ibrányi Pálnak ipja között egyezség történt, melynél fogva a felek abba egyeztek meg, hogy 1-ször az Ibrányi Pál halála után maradt irományok a fennevezett alispányok egyike előtt Kárász helységébe adattassanak át: 2-szor a jászoi Convent előtt kelt Ibrányi Pál végrendeletéből támasztott követelések enyésszenek el. 3-or Mellőzve az Ibrányi Pál által ipja részére tett lekötéseket, a jószágok u. m. Endréden (Szatmár) Vasadon, Ér-Adonyban, és Apáthiban (Bihar megyében) a Tárkányi családra, mint elvitázhatlan örökösre térjenek vissza. 4-er Hasonló történjek a többi javakkal is, ugymint: Bottyánban, N. Tárkányban, Pányban, Kárászban, és minden más helyeken; Bessenyei Mátyás a neki lekötelezett marhákkal és függő jövedelmekkel be elégedni kötelezteten.

1581-ben Tárkányi V. János, Szepessy Petronellának fia elzálogosítja Debreczen várossának az Ebesi, Szováthi, Szepesi, Boldogfalvai, Páczi és Bodóházai részjószágait részint Szabolcs, részint Bihar vármegyében. Ezután János nem sokára meghalt, már 1594-ben neje beöki Paczóth Borbála, mint özvegy említetik. Két fia maradt: IV. István és III. Ferencz.

Említett III. Ferencz (Nagy-Tárkányi, máskép Nagytárkányi Hagit Ferencz) magára vállalván idősb fivére IV. István és többek terheit, 1609. febr. 25-én elzálogosítja Debreczen várossának részjószágait, ugymint: Külső Boldogfalva helységben 13 telket, azon kivül Ebes, Szepes, Szováth, Pacz, és Bodóháza pusztabeli részjószágokat. Ugyan ezen évben ő Zemplin vármegye alispánja lett, 1613-ban országgyülési követ, 1614-ben pedig a megyei nemessereg vezére. [1]) Meghalt magnélkül. Testvére

IV. István 1620-ban Zemplin megye táblabirája, megyéje által a Beszterczei Bethlenféle consultatiora küldve, majd ugyan e tárgyba Bécsbe. Majd helyettes alispán lett. Az 1622. évi soproni országgyülésre követül választatott. Ugyan ez időben a megyén át utazó Bethlen elé küldöttségi tagúl neveztetett, mint ilyen vett részt Bethlen Gábor lakodalmán is. 1634-ben alispán és ismét orsz. gyülési követ volt. [2]) Nőül vette rosályi Kún Annát, Barkóczy László özvegyét, a

[1]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 136. 141. 142.

[2]) Ugyan ott 147. 150. 152. 153. 158. 167.

ki hozományával a Tárkányi vagyont ismét szaporitá. Ettől maradt egyetlen fia V. István. Meghalt Kún Anna, mint már másodszor is özvegy 1646-ban, és eltemettetett Bottyánba következő síremlék alá:

Hoc Epitaphium

Erectum est in honorem, memoriamque perpetuam Generosae quondam Dnae Annae Kún de Nagy-Rosály relictae viduae, primo Generosi quondam Dni Ladislai Barkóczy de Szala, de quo habebat filios 8, et filias 3, secundo Generosi quondam Dni Stephani Tárkányi de Nagy-Tárkány, de quo habebat filium unum nupernum Generosum Dnum Stephanum Tárkányi. Deus una nobiscun concedat laetam resurrectionem, et vitam aeternam. Amen. †

Quae

Obiit Aetatis suae 61. Anno 1646. die 5. Juny, sepulta die 8. July."

Kún Annának fia Tárkányi V. István a család utólsó férfi ivadéka említetik a Törvénykönyvben is a Kún leány ivadékok közt, kik közt a rosályi Kún vagyon volt felosztandó. [1]) Ezen V. István először nőül vette Szegedy Zsófiát; és ennek halálával pazdicsi Semsey Katalint, Pribék Ferencz és Becsky György özvegyét. Első nejétől Szegedy Zsófiától leányát Tárkányi Borbálát nőül vette villei Pribék Ádám, csak ugyan említett Pribék Ferencznek és Semsey Katalinnak fia. Ezzel leány ágra ment a Tárkányi jószág. — V. István 1654. nov. 14-én III. Ferdinánd királytól minden ősi és szerzett javaira, és pedig a fi-ág kihaltaval a leány maradékra is kir. uj adományt [2]) vitt és ezekbe 1655. évi sz Lukács napjáról kelt jelentésnél fogva a Leleszi Convent által a legnagyobb részbe ellent mondás nélkül beiktattatott. Az adománylevélbe jegyzett javak ezek: a Bottyányi kastély és Bottyán helységének fele az ottani vámmal és három kerekü malommal a Latorcza vizén, Nagy-Tárkány helységnek fele, a Tiszán szedetni szokott sóvámmal együtt, Nagy és Kis-Agárd, Lyánvári részjószágok a tiszai vámmal. Azon kivül Lácza, Perbenyik, Bély, Dobra, Karád és Szentes helységekbeli, nem különben Kisfalud, és Sárkány pusztabeli részjószágok, valamint több rendbeli szőlők Szentesen, Király-Helmeczen, Tokajban; — Kaponyán egy nemesi udvarház Zemplin vármegyében, — Szabolcs megyében Kárász helységben lévő

[1]) 1659. évi 117. törv. cz.

[2]) Liber regius folio 199.

egy nemesi kúria, és ezen helység $^3/_4$része, Gyulaj és Gyulaháza helységben, valamint az Ábrányi pusztabeli rész. — Beregh megyében Balasócz, Benediki, Csapóczka, Sukó, Medvedócz, Kuczva, Kuzmina, Patkanócz, és Bisztra helységekben, és Szerednye mvárosban levő szőllők és Zsellérhely, valamint Lehócz és Pruksa belységekben is Ung megyében; Végre Abaúj megyében Pány felvégnek nevezett fele Pány helységének, ottani nemesi kúriával és malommal, Szőllős helységének fele az egész malommal

Ezután Tárkányi V. István, az utolsó férfi ivadék, 1667-ben sírba szállt. Birtokait egyetlen leánya Tárkányi Borbála Pribék Ádám neje örökölte, míg azok ismét ennek leányával Pribék Évával[1] ennek első férjére Keczer Miklósra, és ennek magnélkül történt halálával második férjére báró Sennyey Istvánra szállottak.

A család czímere — mint fölebb a metszvény mutatja — és mint az utolsó Tárkányi István után maradt „1652.“ évszámot viselő ezüst edényről [1]) rajzoltatott, következő: a vért udvarában pánczélos kar könyököl, hosszú pallóst tartva egyenesen, melyet a férfi karon egyik lábával álló oroszlán, három lábával ragad meg. Ugyan e képlet láható a vért fölötti sisak koronáján is. A vértet foszladék veszi körül. A czímer színeit nem ismerjük.

E család ivadéka lehetett, noha a táblán nem találjuk, azon Tárkányi Albert is, kit 1527-ben családjával együtt Némethi tulajdon házában tüzzel agyon perzselt. [2])

E család kihalván, más Tárkányi család lehetett az, mely Doboka megyében Szent-Andráson birtokos, 1702-ben a só jövedelemben részes volt. És más eredetű Tárkányi család lehet az is, mely Szabolcs megye nemessége sorában említetik. [3])

Tarkó család. Közülök Tarkó Adalbert (szül. 1735.) előbb Köbölkúton, majd több helyen plébános. 1793. pozsonyi, 1802-től esztergomi kanonok. Meghalt 1817-ben. [5]) Czímere a vért kék udvarában hármas zöld halmon fekvő kardon daru áll, csőrében három liliomot tartva. Ugyan ez van a vért fölötti sisak koronáján is.

Tarnik család, más néven Fábry. Nógrád megyében a kétségtelen nemesek sorában találjuk. 1705-ben Tarnik Mátyás özvegye

[1]) Gróf Mailáth József ur birtokában.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 55.

[3]) Hodor Kár. Doboka várm. 234.

[4]) Fényes, Magyarország állapotja stat. geogr. tekint. IV. köt. 219.

[5]) Memoria Basilicae Strigoniensis p. 179.

járult a nemesi fölkeléshez. 1754-ben élt Tarnik máskép Fábri Sámuel, és fia István szintén Nógrád megyében.

A Tarnik (vagy Tarnyik) család, (mert így is iratott neve,) Zemplin megyében is honos. [1])

Tarnóczy család. (Alsó-Lelóczi és Jezerniczei) A család legrégiebb törzs-őseit Orosz-lengyelországból eredezteti. Ezen származtatás szerint a családnak magyarországi ismert őse a honfoglaló Árpád hadával beköltözött és Moson megyében Oroszvárott (Karlburg) telepedett ruthéneknek főnöke (Wladikja) volt. E férfiú IV. Béla király korában élt és több jeles érdemei közt a tatárok elől futó IV. Béla királynak, midőn ennek Fridrik herczeg vendégsértő letartoztatásából mindenéből kifosztva menekülnie sikerült, 30 marka aranyat kölcsönzött; ezen érdemek jutalmául IV. Béla király — mint az oklevél mondja [2]) — nevezett Ruthen Wladiknak Túrócz megyei Tarnouch földjét adományozta, és azt 1266-ban ujra megerősité; 1381-ben pedig Széchi Miklós országbiró itélőlevelében ezen adományozott birtokot mindkét ágra szólónak nyilványitá. Ezen adományleveleket a nevezett törzsnek utódai, kik magokat előbb Tarnovszkynak, utóbb Tarnóczy-nak nevezék, névszerint pedig Tarnóczy Jánosnak és Istvánnak (Joan. et Steph. de Tarnouch) leányai Anna, Erzse és Kata 1391-ben Bebek Imre országbiró birtokjog vizsgáló törvényszéke előtt is felmutatták, és birtok jogaikat igazolták. [3]) Idővel azonban e birtok nő ágra szállt. Ugyan e megyében fekszik Jezernicze helység is, és tőszomszédja Markovicza, [4]) hajdán amannak is neve, honnan a család mint régi birtokáról előnevét irta. Már a XVI. század hajnalán Túrócz megye virágzó családai sorában találjuk a Tarnovszky

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.

[2]) Az országos levéltárban.

[3]) Regestrum de Thuroch, Engelnél Monumenta Ungrica p. 99. valamint Bel M. Notitia nova Hung. II. pag. 330. hol azonban Wladik helyett Mladik Ruthenus olvasható.

[4]) Bel M. id. m. 344.

vagy Tarnóczy nevet, midőn abból Tarnóczy Kristóf mint azon megyének követe 1505-ben a rákosi híres országgyülésen vett részt. [1])

Még régebben élt Tarnóvszky Bálint, kinek életkora a családfai viszonyok összevetése folytán a XV. századba esik. Ennek három fia I. János, Albert és László családi értesítés szerint II. Lajos királytól 1517-ben adományt nyertek. Ezek közül I. János II. Lajos kir. kamarása, 1526-ban Mohácsnál esett el, I. Lászlótól egy ágon a családnak leszármazása napjainkig [2]) következő:

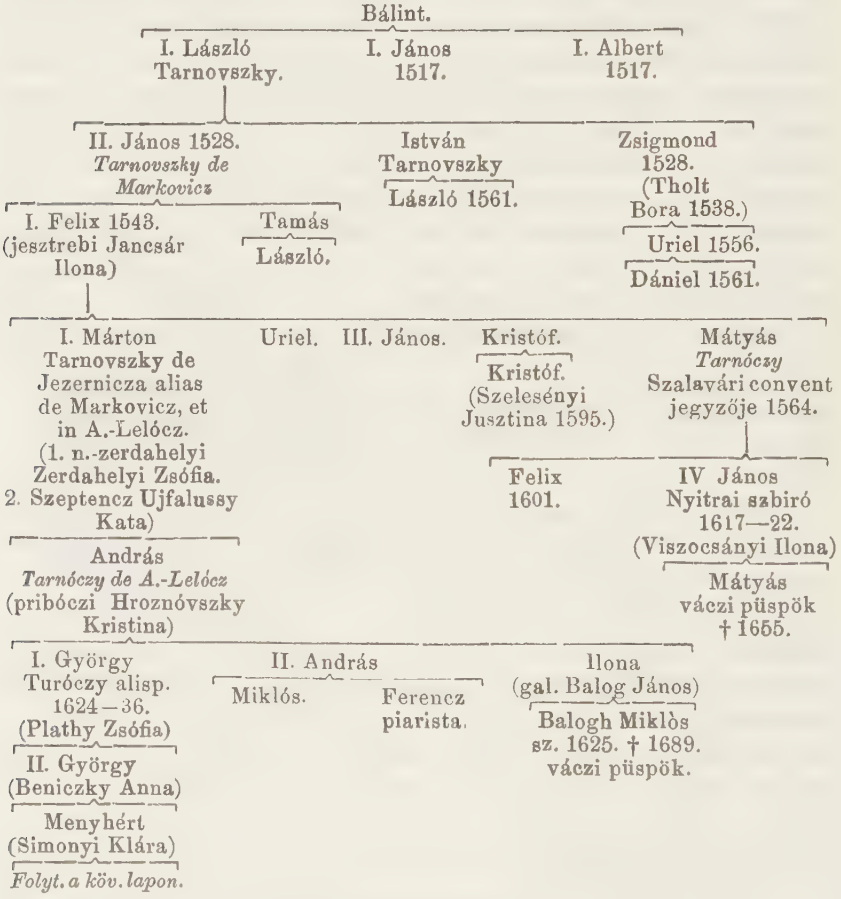

[1]) Kovachich M. Suplementum ad Vestigia Comitiorum II. 335. Jászay Pál, A magyar nemzet napjai a moh. vész után. 157.

[2]) Családi közlés. Ezenfölül Rajcsányi Deduct. geneal. II. 181. lap. — mint látszik — igen hiteles családfa stb.

Menyhért, *ki az előbbi lapon.*
(Simonyi Klára)

I. Imre
Nyitra megyei
főadószedő
végr. 1754.
(Apponyi Teréz)

Pál 1729.
nyitrai kanonok
† 1753.

II. Imre
(Brogyány Magdolna)

Anna-Krisztina 1762.
(Bacskády
Jánosné)

Flóris
1803. 37.
(Viszocsányban

Károly szül. 1765.
cs. k. kam. 1810.
(Detrich Rozália)

Antónia
cs. k. hölgy
(1. gr. Batthyány Ernő
2. gr. Batthyány József)

Kázmér
sz. 1804.
Bars v. főispán
(Majthényi Amália)
lak. Laszkáron Nyitra)

Gusztáv
Nyitra m.
főjegyző 1861.

Béla
Bars v.
főj. 1861.
(Vojnich
Ríza)

Kázmér szül. 1864.

Kázmér. Malvina
(gr. Niczky
István)

Antónia. Etelka
(gr. Batthány
Béla)

Amália. Ilona.

A családfán álló I. Felixnek egyik fia Mátyás 1564-ben a szalavári conventnek jegyzője volt. Ennek egyik fia János, 1617–22-ben Nyitra vármegye szolgabirája volt; [1]) ennek nejétől Viszocsányi Ilonától született fia II. Mátyás, a papi pályára lépvén, előbb csak címzetes, utóbb 1648-tól csanádi és 1651-től váczi megyés püspök és szepesi prépost volt. Meghalt 1655-ben. [2])

A családfa szerint I. Márton már birt Alsó-Lelóczon Nyitra vármegyében, hová a család ez ága azután áttelepedett, és mely helység jelenleg is a család birtoka. I. Mártonnak második neje özvegy Boronkayné született Szeptencz-Ujfalussy Kata volt, ki magtalanúl halt meg. Előbbi nejétől maradt fia András, kinek Hroznóvszky Krisztinától egyik leánya Ilona galanthai Balogh Jánosné, lett anyja galanthai Balogh Miklósnak, a váczi püspöknek, ki 1689-ben halt meg. [3]) Andrásnak fiú gyermekei közül I. György, Turócz vármegyének 1634—36-ban alispánja volt. [4]) Ez nejétől nagy-palugyai és turócz-divéki Plathy Zsófiától nemzé II. Györgyöt.

[1]) 1618. 49. és 1622. évi 36. törv. cz. és Acta Diaetae Anni 1622. Kézirat.

[2]) Pray, Specimen Hierarchiae I. 355. 356. II. 303. Wagner Analecta Scepus II. 107.

[3]) Wagner Analecta Scepusii II. 122.

[4]) Bel M. Notitia nova Hung. II. 312.

II. Györgynek nejétől beniczei Beniczky Annától fia volt Menyhért, ennek simonyi Simonyi Klárától 1. Imre és Pál, ki 1729-től nyitrai kanonok volt. Meghalt 1753.

I. Imre Nyitra megyének erélyes főadószedője volt, kinek megyei életéből a főispánnal gr. Eszterházy püspökkel történt összetűzése érdekes jelenetet képez. Nejétől nagy-apponyi Apponyi Teréztől három gyermeke maradt; ezek közül

II. Imre nőül vévén brogyányi Brogyányi Magdolnát, ezzel nemzé fiát Károlyt, ki Viszocsányban született 1765. nov. 8-án. Nyitra vármegye táblabirája és 1810-től fogva cs. kir. kamarás. Alsó-Lelócz és Jezerniczei birtokára 1805-ben új királyi adományt vitt, egyuttal Szent-Mihály úr, Besze, Vecse és Mártonfalva ura volt. Nejétől Benedekfalvi Detrich Rozáliától két gyermeke maradt: 1. Antonia csillag ker. hölgy, előbb gróf Batthyány Ernőnek, utóbb gróf Batthyány Józsefnek özvegye és 2. Tarnóczy Kázmér.

Kázmér szül. Alsó-Lelóczon 1804. mart. 2-án. Közpályára lépvén, ezt 1823-ban mint Pozsony megye tiszteletbeli aljegyzője kezdte meg. 1824 ben már Bars megyének első al-, 1828-ban főjegyzője, és Szepes megyébe kiküldött országos összeirója. Az 1832/6. évi országgyülésen mint Bars megye követe a szabadelvü ellenzék sorában tünt föl, hol egyik beszédében a felső tábla jogi túlterjeszkedéseit elemezvén, ezért ellene roszaló kir. leirat érkezett, mely azonban a rendek táblája által nem pártoltatván, az országgyülés végeig a két tábla közti vita tárgyává vált. Azalatt gr. Keglevich János Bars megye főispánja megyéjében tisztujjitást tartva, a rendek ellenzése daczára, helyébe mást nevezett főjegyzőül, mely tüntetés ellenében viszont az országgyülési rendek táblája által kerületi jegyzővé választatott. Az országgyülés végével buzgó küzdelmeiért megyéje ezüst diszkarddal sietett elismerését tanusitani, a kardra vésett ily felirattal; „*Haza és haladás ügyében mutatott férfias hüség elismerése jeléül Tarnóczy Kázmér 1832/6. országgyülési követjöknek Bars megye rendei.*“ Ez időtől 1844-ig több megyében mint a szabadelvü párt tevékeny tagja működött, midőn a Nyitra megyei administratio ellen föllépett megyei nemesség és ennek élén álló számos főrendek által az első alispáni hivatal elvállalására szólittatott, minek elfogadása által egy oly mérvü választási harcz keletkezett, melynek pártoskodási tevékenység, erély, az elköltött összegek nagysága tekintetében az általános korteskedés idejében sem találtatott mássa, s mely hosszú küzdés után megválasztatásával végződvén, a megye egész közigazgatása más alakot vőn, és megyéje ál-

tal oly nagyra becsültetett, hogy 1847-ben betegség okozta távollétében is újra egyakarattal alispánná és nem sokára orosz. gyülési követté választatott, mely országgyülésen gróf Széchenyi István mellé állván, az akkori viszonyok közt mérséklete és utasításához való hüsége által tünt ki. Ő indítványozta az urbéri kármentesítést, és azt keresztül vitte. Az 1848. évi pesti nemzetgyülésre ismét Nyitra vármegyéből a nyitrai választó kerület képviselőjévé választatott, a m. kir. kormány által pedig Pozsony és Nyitra megyékbe és ezek területén fekvő sz. kir. városokban az itt-ott történt izgatások és lázongások megfékezésére teljhatalmú kormánybiztosnak neveztett ki, mely küldetésében úgy a közcsend és rend fentartása körül erélyesen, valamint a felizgatott kedélyek lecsendesítésében mérséklettel és eszélyesen működött. A pesti nemzetgyülésen az 5. osztály elnökévé választatott. Beállván a harczok, magány életbe vonúlt. 1859-ben a nyitrai gazdasági egylet alakító közgyülése ideiglenes elnökévé választá, mig az 1860. év mint Bars megye főispánját ismét a közpályára hívá, mely tisztében a megye általános szeretetét víván ki, ennek elismeréseül arczképe a megye teremében felállítatni határoztatott. Mint főispán az 1861. évi országgyülésen a felső házban vévén részt, a két ház összhangzó egyetértésére nézve nem csekély tényezőül szolgált. Az országgyülés feloszlatása után ismét Laszkári magányába vonúlt. Nejétől kesseleőkeői Majthényi Amáliától három fia és négy leánya élnek, a két idősb fiak Gusztáv és Béla az 1861. évben Nyitra és Bars megyében tiszt. főjegyzőséget viseltek, utóbbi 1864-ben nőül vette bajsai Vojnich Rizát; a leányok közül Malvina gr. Niczky István özvegye költőisége által az irodalmi téren is ismeretes. Etelka 1864. nov. 26-án lőn neje gróf Batthyány Bélának.

A családfát teljesnek nem mondhatjuk. Arról nem csak a régiebb időkből, de a mostaniból is többen hiányzanak. A család egyik mellékágából Bars megyében Nyitraszegi birtokos Gábor, fiai Ernő és Andor.

A régiebb időkből, azok közül, kiket a táblán nem találunk, elésorolhatjuk: Tarnóczy Andrást, ki 1549-ben Gyöngyösön több társával a törökökkel bizonyos dolgok eligazítására volt kiküldve, 1551. táján két török hajót fogott el a Dunán, utóbb kassai Praefectus volt. Meghalt 1565-ben. [1]) Özvegyének körmendi háza miatt gr. Erdődy Péterné elleni panasza az országgyülés elé került. [2]) Leánya

[1]) Budai Fer. Hist polg. lexikon. III. 388. Lehoczky Stemmat. 385.

[2]) 1578. évi 23. törv. cz.

Katalin Dersffy István neje lett, kinek leányát Borbálát osgyáni Bakos János birta feleségül. [1])

Tarnóczy Farkas a hadi pályán tünt fel, pápai, majd kanisai alkapitány, 1593-ban Veszprémnél török fogságba esett. [2])

Tarnóczy (vagy mint írva van: Tarnovszky) Miklós 1618-ban Turócz vármegye alispánja Meghalt azon évi december 16-án. [3])

Tarnóczy István tudós jezsuita (sz. 1626.), 1678-ban kiadott „*Titkos értelmü Rósa*“ czimü, Fodor Jánosnak ajánlott, 1679-ben pedig Nagy-Szombatban: „*Nagy mesterség a jóllát*“ Bercsényi Miklósnak ajánlott müveiről stb. ismeretes. Meghalt 1690-ben.

Gábor 1734-ben szintén a jezsuiták közt állott, és bölcsészeti tudor volt. [4])

Továbbá e család egyik ágából való lehetett a következő töredék nemzékrend is. [5])

Tarnóczy Bálint
(Dávid Éva)

István (Rajcsányi N.) Imre.	Mihály Nyitrában (Bossányi Kata)	György Balaton melléken. (Vály Kata)	Róza Hontban (Óváry Mártonné)	Kata (Nyitrában)	Judit Pozsonyban (Bajnovicsné)
	János. Róza. József.		Antal. Márk. József. Éva.		

Végre e családból eredt azon Tarnóczy András is, kinek nejétől Szádeczky Zsuzsától leánya Anna Dubniczky Istvánné volt. És Anna 1760. Baloghy Miklósné.

A család czímere — mint fölebb a metszvény is ábrázolja — vízirányosan két felé osztott paizs, a felső kék udvarban menő grif, előtte csillag, háta mögött félhold ragyog, az alsó vörös udvarban nyillal átlőtt futó nyúl látszik. A paizs fölötti sisak koronájából első lábával liliomót tartó grif emelkedik ki. Foszladék a vért körül aranykék és aranyvörös.

E czímerben a hold és csillag jelvényeket a család, mely a Lengyel Leliva gróf Tarnovszkyakat egyik rokon ágának tartja, ezen összeköttetésre mutató ősi czímereül igényli. A futó s nyillal sebzett

[1]) Lehoczky id. h. és Rajcsány Geneal. II. 63.
[2]) Pethő Gergely, M. krónika 135.
[3]) Bel M. Notitia nova. Hung. II. 312.
[4]) „Dissertatio de Nobilitate romana.“ könyvben említve.
[5]) Rajcsányi Deduct. geneal. II.

nyúl pedig a Fridrik herczeg által IV. Béla király személyében megsértett vendégjogra vonatkozó emléknek tartatik.

Tarnóczy család. Trencsin megyében a XVII. századtól kezdve szintén élt egy czímerleveles nemes Tarnóczy nevű család, melynek az előbbitől egészen kütömböző származású. Ennek czímereslevelét Tarnóczy János nyerte II. Ferdinand királytól, és azt azon évben Trencsin megye közgyűlésén ki is hirdetteté. 1646-ban Beczkón lakott Tarnóczy András, és innen újjítatá meg nemes levelét III. Ferdinánd király által 1647-ben, és azt ismét Trencsin megyében kihirdetteté. [1]) Ezen Andrásnak nejétől Felicis Katától fia volt Márton, ki 1644-ben Wittebergben tanúlt, és előbb Trencsinben volt rector, utóbb 1651-ben Vágujhelyen evang. lelkészszé avattatott. [2])

1690-ben a család egyes tagjai Ovcsárszkón laktak, 1736-ban András és fiai András és Antal Bicsiczen székeltek.

A Trencsin megyei nemesi összeirások szerint 1748-ban Driethomán lakott János és Miklós, Trencsin sz. k. városban pedig János és Pál.

1768-ban Driethomán József, Trencsin sz. k. városban Pál és fiai Pál és János.

1803-ban Trencsin városában János és fiai Ferencz és János. 1837-ben szintén Trencsinben János.

Tarnóczy család. Szintén czímerleveles nemes család, melynek a fönnebbiekkel viszonyát nem ismerjük. A czímereslevelet Tarnóczy János kapta maga és fiai György és Márton részére 1635. april 23-kán II. Ferdinand királytól. A család Pozsony vármegyéből át szakadt Vas vármegyébe is, és innen az ausztriai örökös tartományokba is.

Nemzékrende következő:

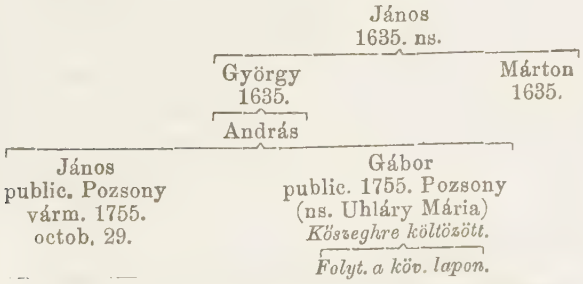

[1]) Trencsin várm. jegyzőkönyvei 1632. évi 254. lap. — 1637. évi 807. lap. és Regestrum anni 1646.

[2]) Bartholomaeides, Memoria Ungarorum 137. és Klein Prediger II. 495

Gábor, *ki az előbbi lapon.*
public. 1755. Pozsony
(ns. Uhláry Mária)
Kőszeghre költözött.

Ferencz Xav.
szül. Kőszeghen 1756. april. 16.
1780. m. gárdista.
(ns. Sprizenberg Kata)

János
Erzse fhzg asszony
fő lovászmest. 1780.
Insbruckban.

Vilmos
Kuffsteini
lelkész
pápai kamarás.

Miksa
Salzburgi
érsek.
ném. orsz.
primás.

Károly
(ns. Heufler Teréz)

Károly. Miksa. *és 5 leány.*

A család czímere e paizs kék udvarában magas szikla ellenében ágaskodó, első ballábával a sziklát fogó, első jobb lábával kivont kardot tartó oroszlán; a paizs fölötti sisak koronájából szintén oroszlán emelkedik ki, első lába körmei közt repülni akaró galambot tartva, mely galamb csőrében zöld galyat tart. A vértet szokásos foszladék veszi körül.

Tarnóczy család. (Tarnóczi) Nográd megyében is van Tarnócz nevü helység, melyet hajdán hason nevü nemes család birt, de már a XVII. században is a kihaltak közé tartozott. Ebből élt 1568-ban Tarnóczy János, kinek nejétől Szügyi Orbonás Erzsébettől, ki utóbb Ragyolczy Vinczéhez ment nőül, születtek gyermekei: Tarnóczy András és Tarnóczy Borbála Adorján Tamásné.

Erdélyben székely primornak iratik Tarnóczi Sebestyén 1630—41. Orbaiszékben Szent lélek ura, kinek leányát Sárát Mikes János elrablá. [1])

Tárnok család. *Lásd Thárnok.*

Tarnovszky család. (Tarnovi) Lengyel eredetü család, mely nevét a Galliciában fekvő Tarnov-tól vette. Tarnovi Tarnovszky gróf Mihály-Szaniszló, (ki Amornak is neveztetett) magyar családba házasodott, nőül vévén Czobor Imrének leányát Czobor Annát, Thurzó Imre özvegyét, kitől született leánya Zsófia, kinek második férje gróf Illésházy Gábor volt, és két fia Tarnovszky Péter-Károly és János-Szaniszló, kik az 1655. évi országgyülésen a 119 törv. czikk szerint magyar honfiusitást nyertek. Péter kihalt; János családát tovább terjeszté.

Az ismert nemzékrend [2]) következő:

---

[1]) Kállay Székely nemz. 284. és Szalárdy Krón. 98.

[2]) Rajcsány Geneal. ded. I. 115. Wagner Mss. LXX. p. 43.

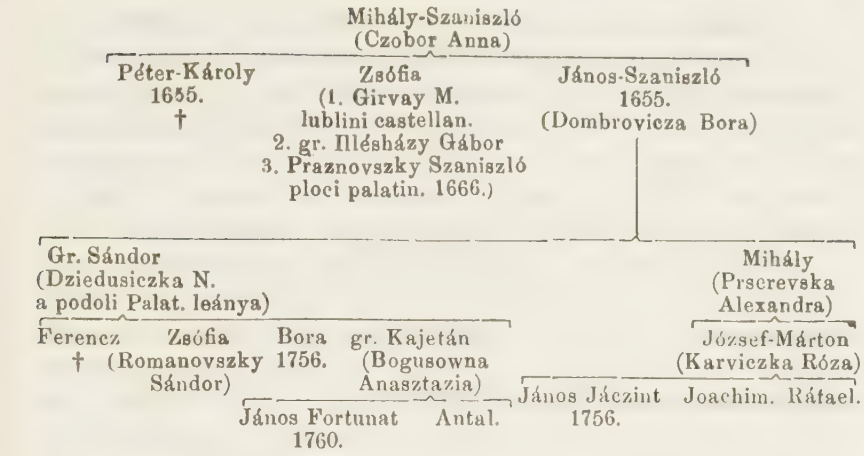

Tarnóczy család. (Királyfalvi) Székely kihalt család. [1]) 1630—1634. élt közülök Sebestyén, primor, ki a Kézdi székben a szentléleki várkastélyt birta, [2]) honnan Mikes Mihály az özvegy Tarnóczyné leányát szerelemből elrablá.

Tarnóvszky család. *Lásd Trenovszky cs.*

Tarpai család. (Tarpai és Szilágyi) Eredetileg Beregh megyei család, mely megyének Tarpa helységéről vette nevét. Innen szakadhatott a Szilágyságba. A XVII. században Szilágyi előnévvel Tarpai András a n. váradi ref. collegium igazgatója, egy magyar könyvet írt a keresztyén házasságról. [3])

Közép-Szolnok vármegyében Tarpai Sámuel Zilah városi tanácsnok és azon megyei ülnök. Sándor azon megyei szolgabiró, utóbb törvszéki ülnök, s több helyen birtokos. Neje Tunyoghy Anna.

Tarráni család. Tarráni Ferencz 1716-ban III. Károly királytól kapta czímeres nemeslevelét. [4])

Czímere a vért kék udvarában zöld téren arany koronán álló egy fejü fekete sas szétterjesztett szárnyakkal, fölötte jobbról arany nap ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között ezüst egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

[1]) Kállay. Székely nemz. 114. Kőváry L. Erdély nev. cs. 271.

[2]) Ugyan ott 284. lapon. Sajtó hibából Tarnóthy áll Tarnóczy helyett.

[3]) Magyar Irók. Életrajz gyűjt. II. köt. 336.

[4]) Collect. herald. nro 465.

Tarródy család. (Tarródi és Német-Szecsődi) Vas megyei eredetű régi család; azón megyében fekszik Tarródfa (Tarródfalva) és Tarródháza helység. Az előbbiről, mely hajdán Lapsá-nak neveztetett [1]) vette a család nevét. Ezen Lapsa pusztára Vas vármegyében Tarródfalvi Imre, László és Péter, kiknek eleik e pusztát már békességgel birták, de akkor bizonyos Hollósi nemesek elfoglalva tartották, 1456-ban V. László királytól uj adományt nyertek. [2])

A XVI. században a család egyik tagját Hont megyében találjuk, hol Mihály Kis-Túrról Thúry Zsófiát, Horváth János özvegyét vette nőül. Ennek fia Tamás 1544. körül Dalmady Zsófiát vévén feleségül, ottani birtokáról Dalmadról irta előnevét, és 1551-ben azon megye alispánja volt. [3]) 1564-ben pedig Bolondosi házát elcserélte Borsi Barnabással ennek Gány helységbeli három elpusztult nemesi kúriáért felfizetés mellett. [4]) Ezen ág így sarjadzott:

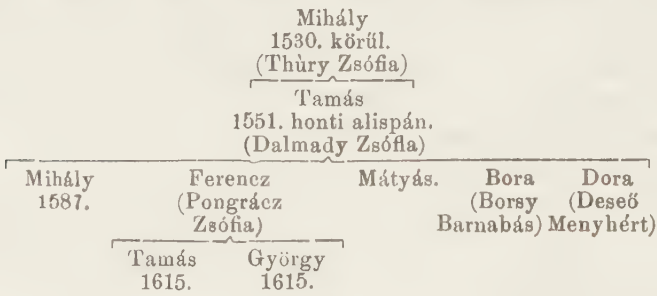

1597-ben Tarródy Kata Kutasi Simon özvegye volt. Ugyan ez évben Tarródy István tábori élelmezési igazgató. [5])

1623-ban Bethlen Gábor alatt Tarródy Mátyás mint csapatvezér Lákompak (Lakenbach Sopron vm.) ostromában esett el, és ott a várkerítésén kivül ily síremlék [6]) alá temettetett;

„Hic jacet dux bellicus sepultus, in pugna ad Lákompak occisus, Principis Bethlehem Primarius Nomine Mathias Tarrodius, Dum Nicolaus Esterazius ab obsidione libertatus Fit victor, a Dampero adjutus. Anno MDCXXIII.“

[1]) Lehoczky Stemmat. II. 385.

[2]) Teleki, Hunyadiak kora X. köt. 504.

[3]) Eredeti okirat kelt feria 4-ta prox. post conversionem Sancti Pauli 1554-ben. Stummer Arnold egri kanon. birtokában.

[4]) Kisfaludi Lipthay levéltár G. XIV. 507.

[5]) 1597. évi 25. törv. cz.

[6]) Fényes Geogr. Szótár II. 10.

A XVI. század első felében élt német-szecsödi Tarródy Bertalan, kinek 1548-ban már csak özvegye Bebes Verona élt. Volt pedig ez a Bebes Verona leánya Bebes Péternek és nejének Ormándy Mártának, Ormándy Mihály leányának. Ezen Bertalan ivadékát négy ízen következőleg ismerjük :

Bertalan
(Bebes Verona
özvegy 1548.

Péter. Mátyás. Benedek (nagy-ujvári Loránt Bora) György. Gergely.

Boldizsár 1591.
(nádasdi Darabos
Krisztina)

György
István.

András (Földváry Orsolya) Kata (Gaiger György)

Orsolya 1630.
(Nádasdi Darabos
Boldizsár)

A család egy ága Heves megyébe származott, hol tagjai főbb megyei hivatalokat viseltek, ezen ágból ismeretes e nemzékrend :

István
(Bossányi Teréz)

József
1767—1774.
Heves v. alispán.

II. István 1799—1803. alispán, kir. tan. Anna (Gosztonyi Pál 1816—28. alispán) Klára (Beniczky Imre) Bertalan.

A családfán álló József Heves megyének 1767-ben másod-, 1770—1774-ben első alispánja volt, fia II. István 1788-ban a József császári rendszer alatt törv. ülnök, 1792=1799. másod alispán volt. 1810-ben már m. kir. helytartósági tanácsos, cs. k. kamarás, és arany sark. vitéz. 1812-ben ezer ftot adott a Ludoviceára. Tán ő azon István, kinek nejétől szendrői Török Máriától csak leányai voltak : Apollónia Ugronovics Józsefné, és Krisztina báró Vécsey Józsefné.

Tarsoly család. (Komádi) Régi család, mely Bihar megyéből ered, és e megyei Komádi helységről irja nevét, jelenleg székhelye főleg Torda vármegye.

Családi egyszerü közlés szerint Bihar megye levéltárában lévő adománylevél szerint Tarsoly Mihály 1353-ban I. Lajos király alatt vitézkedett. A család levelei, melyek a báró Perényiek levéltárában letétettek, elveszvén, a család emlékezetét csak a II. Lajos király alatt élt Tarsoly Gergely ben leli ismét fel, ki — úgymond — 300 embere élén Mohácsnál vívott és esett el. Ennek utóda volt azon Tarsoly Péter, ki a XVII. század derekán Erdélybe Tordára telepedett, hol Apaffy Mihály fejedelemtől 1679-ben nyolcz kerekü malmot kapott adományba, mely utóbb a varos birtoka lett. Ez kapott Apaffytól adományt Doboka vármegyében a vásártelki részjószága, mely a gr. Csákiak kezébe került. Bihar megyei javait, u. m. a komádit, Magyar-Homorog, Papi, Bölkény, úgy szintén a borsodi, bölcsi, pethlendi, kis- és nagy-nyesztai javakat és pusztákat a nagyváradi káptalannak 40,000 ftban zálogította el. E Péter nőül vette a Csegezi, Jobbágy és patolczi Horváth családdal rokon Sárközi Erzsébetet, és ezzel a Tarsoly család erdélyi ágát alapítá. mint következik :

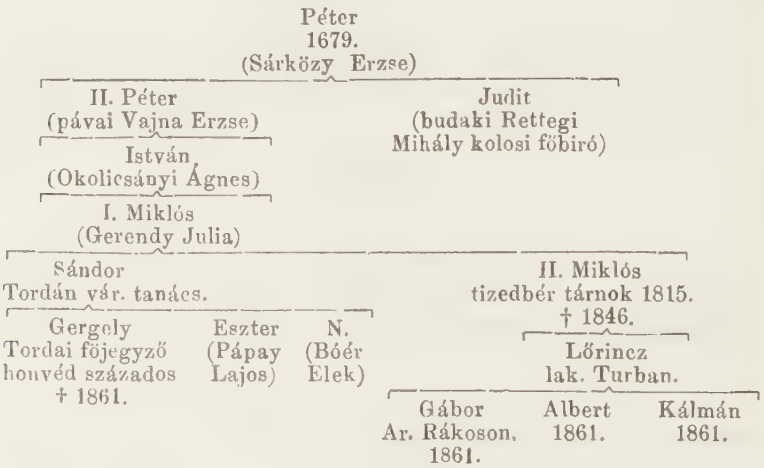

I. Péter neje mint Bánk Margit és Ilona örököse birt Apahida, Tur, Puszta Egres helységben.

Istvánnak neje Okolicsányi Sámuelnek Cserey Krisztinától leánya Okolicsányi Ágnes, ki által a Bodoki és Zsúki örökségben lett részes.

I. Miklósnak egyik fia Sándor, kinek szerencsétlen fia Gergely 1848-ig Torda vármegye főjegyzője, azután honvéd százados és ennek folytán 1850 ben besorozott cs. kir. közkatona. Haza jut-

ván, ismét forradalmi részvét gyanujával elfogatva, N. Szebenbe elzáratott, hol a sanyarú szigoruság folytán elmejében megháborodva, 1861. jan. 5-én életének önkezével golyó által véget vetett.

II. Miklósnak, ki Torda megyében tizedbér-tárnok volt, és 1846-ban halt meg, fia Lőrincz lak. Turban, ennek fiai Gábor, ki Aranyos Rákoson lakik, Albert és Kálmán.

A család czímere a koronás vért udvarában egy nemzeti zászló, és egy meztelen kard, melyen átszúrt törökfej van.

Tartler család. Tagjai többnyire kamarai hivatalokat viseltek, igy János 1787-ben a nyitrai kamarai administrationál actuarius volt. Erdélyben meg főleg Brassóban találjuk e családot, hol Márk, Sámuel 1794 ben a városnál jegyzők voltak, másik Márk Megyesszékben osztó. György Udvarhelyszék fő orvosa.

Közülök Tartler János (tán a ki fölebb említetett) 1791-ben II. Leopold király által nemesitetett meg. Czimere négy részre osztott paizs; az 1. és 4. kék udvarban zöld téren arany szarvas fut; a 2 és 3. arany udvarban szögletes vörös szelemen alatt zöld téren hármas fehér rózsa virit. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett sasszárny között szintén hármas fehér rózsa virúl. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Tasnády család. Abauj, Szatmár vármegye nemes családa, melyből

Szatmár megyében birtokos a család Bot-Paládon. [2]) Tasnádyné szül. Egry Amália Vissen birtokos.

Egy ága Doboka vármegyébe szakadván, ott lett birtokos. Ezen ágból György Szék városi hivatalnok 1845. körül. Pál ugyan ott városi tanácsos 1848. előtt.

Zemplin megyében a nemesség sorában találjuk a Tasnády-Takács családot, [3]) mely Kis-Ráskón birtokos e század elején. [4]) Tán ezek elei közül való azon Tasnády István, ki 1671-ben tarczali prot. lelkész volt. [5])

Tasner család. Tasner György és Mihály testvérek a török elleni hadakban szerzett érdemeikért I. József király által 1708. febr. 11-én kelt czímeres nemeslevélben nemesitettek meg. [6])

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Szirmay, Szatmár vármegye II. 267.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.

[4]) Ugyan ott 373.

[5]) Ugyan ott 146.

[6]) Collect. herald. nro. 751.

Czímerök — mint itt a táblán láthatni, — a vért kék udvarában zöld téren pánczélos és sisakos vitéz áll, oldalán kardhüvelye lóg, sisakját vörös strucztoll ékesíti; jobb kezével kivont kardot, bal kezével levágott törökfejet tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, kivont kardot villogtatva, a koronából kinyúló két szarvas-agancs között. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

E család egyik jeles tagja volt Tasner Antal, szül. 1808. máj. 5-én Őskün Veszprém megyében, hol akkor atyja gazdatiszt volt. T. Antal 1839-ben ügyvédi vizsgát tett, és egymás után gróf Andrássy György, gr. Széchenyi István, és végre báró Sina Simon titkára volt. A két elsőbbi, főleg pedig gr. Széchenyi mellett, kivált külföldi utazásai által kitünő tapasztalatokat szerzett, és az ez által tervelt és sikeresített országos vállalatoknál tevékeny részt vett; és kimüvelt tanultságáért, mely a folyóiratokban tett közlései által is kitünt, a m. akadémia is tagjául választá. [1]) Meghalt Pesten 1861. aug. 25-én.

Tassy család. Trencsin megye nemessége sorában áll. A czímeres nemeslevelet Tassy Lőrincz nyerte és azt 1647-ben nevezett megyében kihirdetteté. Jelenleg ott nyoma sincs. *Lásd Thassy cs.*

Tatár család. (Tatárfalvi) Szatmár vármegye régi nemes családja, mely hajdán azon megyei Tatárfalvát birta, és melynek

[1]) Életrajza olv. Ujabb Ismeretek tára VI. köt. 313.

öse lehetett azon Tatár nevű kún vezér, ki 1122-ben jött be, vagy az 1241-ben bejött Tatárok egyikétől eredt. 1323-ban élt Tatár István. 1411-ben Tatárfalvát Tatár Ambrús és János birták. [1])

Tán e családból volt Tatár Tamás 1526-ban itélőmester is. [2])

Tatár család. (máskép Boda) Tatár máskép Boda János 1686-ban I. Leopold királytól kapta czímeres nemes levelét. [3])

Czímere a vért udvarában zöld téren, fehér lovon nyargaló vörös ruhás vitéz, alatta zöld nyereg takaró, fején prémes kalpag, jobb kezében nyillal kifeszített íj van. A paizs fölötti sisak koronáján vörös mezü kar könyököl, kivont karddal. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös.

Tatár család. Törzse Tatár János 1607. oct. 18-án Rákóczy Zsigmond erdélyi fejedelemtől kapott czímeres nemeslevelet, mely Máramaros vármegyében hirdettetett ki. [4])

Tatár család. Törzse Tatár János, ki 1633. jan. 14. kelt czímeres levélben II. Ferdinand király által nemesítetett meg, és nemes levelök 1635. oct. 3-án Nógrád megyében hirdettetett ki.

1734-ben a Nógrád megyei nemesi vizsgálatkor a fölebbi czímeres levél alapján Tatár Gergely és fia I. István igazolták nemességöket. Ezen Gergely ivadéka így származott:

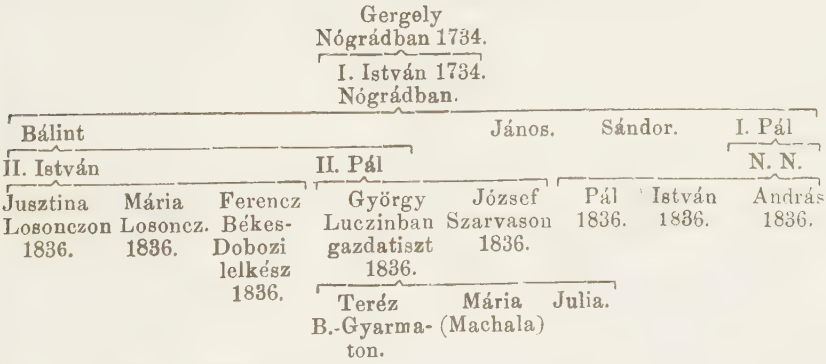

II. Istvánnak fia Ferencz gyermek korában költözve el, mint Békes megyei Dobozi prot. lelkész, II. Pálnak fia György mint Luczinban báró Podmaniczky gazdatisztje, utóbb Zagyván báró Pró-

[1]) Szirmay, Szatmár várm. II. 211.
[2]) Szerémy György emlékirata 150. lap.
[3]) Collect. herald. nro 830.
[4]) Szatmár vármegye levéltárában van az eredeti.

nay g. tisztje, továbbá I. Pálnak utódai Nógrád megyétől 1836. maj. 11. és 16-án kaptak nemességökről bizonyítványt. [1])

Tatár nevű nemes család Zemplin megyében is létez. [2])

Tatár család. Székely nemes család, melyből Gergely jelen volt az agyagfalvi gyülésen Marosszékből 1506-ban Kállay szerint.

Tatay család. (Úri sz. Mihályi †) Komárom megyéből szakadt Hont s Nógrád megyébe.

Komáromban Tatay (vagy mint másutt iratik Tathay és Tattay) Máté a naszádosok vajdája 1582-ben kap komáromi házára kir. adományt, [3]) és abba 1589-ben beiktattatik. [4])

1629-ben élt Tatay Péter, ennek nejétől Erdőhegyi Zsófiától gyermekei Miklós, Ferencz, Anna és Zsuzsa [5])

1691-ben Tatay Mihály vissza vonja Gyürky Ferenczczel a Léván fekvő házról és kertről tett bevállási szerződését. [6])

1709-ben Tatay György a nógrádi nemesek közt fordúl elé.

A XVII. század végén Tatay László a Hont megyei disznósi Horváthy családba házasodott, nőül vévén Horváthy Évát, ettől fia I. Imre már Nógrád megyei lakos, azon megyében az 1726. évi nemesi vizsgálatkor Komárom megyének 1713. mart. 20-án kelt nemesi bizonyitványával igazolta [7]) nemességét.

A családfa kihalásáig következő:

László
(Horváthy Éva)
I. Imre
1713. 1726.
(Lamos Éva özvegy 1754.)

Sámuel 1755.				II. László 1755. (Pongrácz Erzsébet) 1725. nov. 8. óta)
II. Imre Szirákon † 1815. körül. (Hauer Renáta) †	Kata (Veres Ferencz)	Mária (Dömök János)	N. (Váczy Miklós)	
Anna (Plachy Sámuel Kóváron)	Mária (1. Plachy János Szűgyben 2. Bobor Tamás Mohorán)	Judit (1. Ruthényi 2. Kende Fer.)	Zsuzsa szül. Szirákon 1743. dec. 29. (1. Horváthyné 2. Keviczky Pál)	

[1]) Nógrád megyei jegyzőkönyv. — [2]) Szirmay, C. Zemplin not. top. 117 — [3]) Liber regius folio 505. — [4]) Fényes. Komárom vármegye 89. lap. — [5]) Rajcsány Geneal. I. 143. [6]) Sz. benedeki Conv. fasc. 97. nro 8. — [7]) Protocol C. Neograd. anni 1726.

II. Lászlónak fiú gyermeke nem lévén, valamint II. Imrének semmi törvényes utóda nem maradván, bennök a család hihalt, és szép jószágaikat, főleg Szirákon s több helyen a leány-ági utódok öröklötték, mikért 1850. után II. Imre nejének Hauer Rhenátának leány gyermeke sikertelenül perlekedett.

Tatay család. Birtokos nemes család Szatmár megyében, de előnevét nem ismerjük, ebből Tatay István 1593-ban Ders, Hodász és Kántor-Jánosi helységben részbirtokára kir. adományt kapott. E század elején e családból Lajos Jármiban, István Fülpös-Daróczon és Fejér-Gyarmaton volt birtokos [1])

Ezen Szatmár megyei Tatay családból lehetett, és pedig a fölebb említett 1593. adományt szerző István az, kinek Ibrányi Katalin nejétől fia Ferencz, és ennek fia ismét Ferencz volt. [2])

Tatay család. Tatay István 1649-ben a boros-jenői várban lovas katona volt, midőn érdemeiért Rákóczy György erdélyi fejedelemtől Arad megyei Kaszaperek pusztát kapta adományba, [3]) melynek azonban birtokában, vagy soha vagy csak rövid ideig lehetett.

Régebben is találunk Tatay nevű családbéliekre, nevök azonban kölönféle alakban (mint Thatoi, Thattay stb.) fordúl elé. Így Tathoi Jánosnak Benkeszed, Ozd, és Kovácsi birtokaiba már 1509-ben Bertalan napján csesztvei Barlabássi János és Lenárd iktattattak. [4])

Tatay Miklós 1526-ban Szapolyay egyik udvari káplányja volt. [5])

Erdélyben Doboka megyében ns. Devecserben birtokosnak iratik Tatay László.

Zemplin megyében szintén a nemesek sorában áll a Tatay család.

1816-ban élt Tatay János tanár, ki Kis-Tatáról írta előnevét.

Tatikai család. Zala vármegye hihalt családja, melyből Zeland 1245-ben veszprémi püspök birta Tatika várat. [6])

Tátray család. Tátray Illés, előbbi „Kohlmajer“ neve megváltoztatása mellett 1801-ben I. Ferencz király által nemességre

[1]) Szirmay, Szatmár várm. II. 83. 86. 89. 105. 227. 231.

[2]) Geneal, Auth. I. fam. Vay-Ibrányi.

[3]) Fábián G. Arad várm. 253.

[4]) Kemény, Notitia Capit. Albensis 202.

[5]) Jászay, A m. nemzet napjai a Moh. vész után 152.

[6]) Budai Fer. Polg. Lex. III. 390. és Fejér György Cod. dipl. tomo IV. vol II. 173. vol. III. 322. 386. et 522.

emeltetett. Czimere függőlegesen kétfelé osztott vért, a jobb oldali kék udvarban magas hegyen gazdagon megrakott szőlő látszik, a baloldali kék udvar alján zöld szántóföld közepén arany búza kéve áll, a háttérben fehér sziklás hegy magaslik. A vért fölötti sisak koronájából, szétterjesztett szárnyakkal, sisakkal Merkur alakja emelkedik ki, jobb kezével a szárnyakkal ellátott és kigyókkal övedzett botot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Tatrasi család. Belső Szolnok megye birtokos családai sorában áll, hol Rozália özvegy Szentes Dávidné, úgy Tatrasy Ferencz és Sándor több helységben birnak.

Tattenbach család. Eredetileg Bajorországi család. Tattenbach Leopold az 1647. évi országgyűlésen a 155. törv. cz. szerint nyert honfiusitást. Történeteinkben ismeretes közülök gróf Tattenbach Erazmus, Stiriai parancsnok, ki a Zrinyi-Wesselényi-féle összeesküvésbe keveredve, 1671. Gráczban lefejeztetett.

Tauris családból Péter 1662-ben szerémi püspök volt.

Taussaint család. *Lásd Toussaint cs.*

Tausz család. Trencsin vármegyében a nemesi összeirások szerint 1646-ban Dubniczon és Biróczon, 1666-ban Klúcson, 1688-ban Rozváczon lakott. [2]) Utóbb nyoma nincs, valószinűleg kihalt.

Távész család. Zemplin vármegye nemes családai között áll. [3])

Taxis család. Báró Taxis Pál cs. kir. tábornok az 1827. évi országgyülésen Magyarország nemesei közé iktattatott azon évi 42. törv. czikknél fogva.

Taxonyi család. Nemesség szerzőik Taxonyi János és Ferencz, kik 1690-ben I. Leopold királytól kaptak czímeres nemeslevelet, mely azon évi május 7-én Sáros vármegyében kihirdettetett. A család jelenleg is Sáros megyében él. Ide veendő, mi a családról *Taksony* név alatt itt a 21. lapon olvasható.

Tebik család. Trencsin vármegyében az 1688. évi nemesi összeirás szerint Felső-Dreskóczon volt közbirtokos. [4])

Técsi család. (Barlabássi) Közülök Dániel kir. táblai ügyvéd M.-Vásárhelyen 1840. előtt.

Técsi család. (Berei) Közülök József Maros székben dulló biztos 1848. előtt.

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Szontagh Dán. közl.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.

[4]) Szontagh Dán. közl. szerint.

Técsi család. (Tecsői) Bihar, és Belső-Szolnok megyében honos, az utóbbiban Sámuel szolgabiró 1848. előtt. Neje Incze Katalin.

Tédy család. Szatmár vármegyében Tagy és Gilvács helységben Tédy Bálint 1609-ben Báthori István hagyományából egy-egy telket kap. [1])

Tegdes máskép **Sárközy család.** *Lásd Sárközy cs.*

Téglási család. (Székely-Udvarhelyi) Közülök Ádám ügyvéd Székely-Udvarhelyen 1848. előtt.

E néven, előnév nélkül Károly sóbányai hivatalnok M. Ujváron. Áron kir. erdészeti hivatalnok Zalathnán, György póstamester Kenden 1848-ban.

Téglássy család. (Borzovai) Szatmár, Abauj, Szabolcs vármegye nemes családa. Szatmár vármegyébeu fekszik Borzova helysége, melyre több érdektársával Téglás István 1592-ben kir. adományt nyert. [2])

Téglássy József 1775—1797-ig haláláig Egri kanonok volt, ki Ugocsa megyei Nevetlen faluban 1790-ben egyházat és paplakot alapított. [3])

Borzovai Téglássy József 1830—32-ben Abauj vármegye főügyésze volt. Lakhelye Sár-Korlát.

Téglássy család Zemplin vármegyében is honos. [4])

Tegze család. Ugocsa vármegye nemes családa. Tegze László, Zsigmond, Mihály, Istváne század elején birtokosok Gödényházán, ugyan akkor nevezett Mihály és Istvánon fölül Gábor) János, Pál és Sámuelnak özvegye birtak Fertős-Almáson. [5],

Tegzes család. (Anárcsi) Anárcsi Tegzes László és Simon, és Zsófia Vetéssy Márton özvegye többekkel Puszta Darócz és Homok helységre kir. adományt nyernek. [6])

Anárchi Tegzes Antalnak, kit az erdélyiek megöltek, [7]) nejétől szaniszlófi Báthori Zsófiától leánya volt Borbála Dersy Ist-

---

[1]) Szirmay, Szatmár várm. II. 141. 144.
[2]) Ugyan ott 244.
[3]) Szirmay C. Ugocsa, pag. 164.
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.
[5]) Szirmay C. Ugocsa, pag. 151. 174.
[6]) Szirmay, Szatmár várm. II. 199. 284.
[7]) 1578. évi 26. törv. cz.

vánné. [1]) Anárchy Péter 1545-ben Homokon a Derenchényiek részét felkéri, utóbb a Derencsényiekkel megalkuszik. [2]) *L. Anárchy cs.*

Tegző család. (Árkosi) Székely család, melyből István 1654-ben Kolosvárott unitarius tanár. [3])

Tehén család. Tehén máskép Tay Farkasnak nejétől Nagy Katától fia János 1615 ben ellent mond Gyürky Benedek statutiójának A. és F. Palojtára nézve. [4])

Teisz család. *Lásd Thaisz cs.*

Téhr család. Czímere a vért vörös udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó tigris első lábaival gyökestől kitépett száraz fát tartva. Ugyan ez ismétlődik a vért fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [5])

Teke család (M. köblösi) Doboka vármegye kihalt régi családja, melyből Mihály 1396-ban osztályképen birta M.-Köblöst. Utóbb éltek István, Bereczk, és László, kiknek ivadékrendje [6]) következőleg ismeretes :

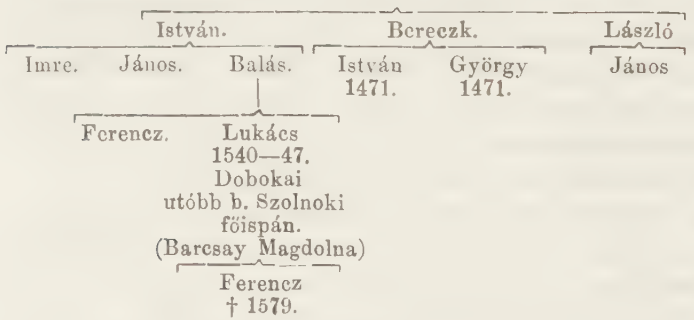

Ismeretesek még a családból Tamás 1610. körül Ördög Kata férje. János 1627-ben, Bora Zsidó Balásné 1620-ban birtokos F. Tőkén és M. Fordorházán, Magdolna 1656-ban Fodorházy Istvánné.

Kihalt a család a XVII. század folytában.

Telegdy-Kovács család Lakhelye Debreczen. Ismeretes kö-

[1]) Szirmay id. h. II. 77. 84.

[2]) Ugyan ott 285.

[3]) Székely Sándor. Unitária Vallás tört. 157. lap.

[4]) Sz. benedeki Convent Protoc. LL. pag. 94. nro. 70.

[5]) Burgstaller, Collectio Insignium Nob. Fam.

[6]) Hodor, Doboka várm. 235. 408. 570. Lukács fia egy helyen 1579-ben másutt 1610-ben iratik meghaltnak.

zűlök László, (szül. 1816.) irói néven Csatáry Otto, neje Szontagh Aurélia.

Telegdy család. *Lásd Thelegdy cs.*

Telek család. Telek György 1717-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemes levelet. [1])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren balra fordúlt, hátulsó lábain fenálló, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával három nyilat tartva. A vért fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között vörös ruhás, prémkalpagos magyar vitéz emelkedik ki, derekán zöld övvel, kalpagán kócsagtollal, szintén jobbra fordúlva, jobb kezével kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Nógrád megyében Telek Tamás 1755-ben a kétségtelen nemesek sorában áll. [2]) Tán ennek fia, bizonyosan vér rokona volt: Telek Antal, kinek Ajtich Horváth Annától gyermekei: Teréz Fejérváry Lászlóné, és Anna Háan Imréné.

Telekessy család. (Telekesi és Debréthei) Vas vármegye régi kihalt nemes családja, mely az azon megyében fekvő Telekes helységről vette nevét. A XV. század elején már virágzott, midőn Telekessy Györgynek fia István 1429-ben Vas vármegye alispánja volt. [3])

A család egyik ága magasra emelkedett és az ország bárói közé jutott Telekessy Imre által, ki I. Ferdinand király jeles tábornoka volt. Már Mohácsnál 1526-ban jelen volt ifjú korában. 23 év múlva a veszprémi kapitányságban találjuk, 1555-ben Lévai kapitány volt. Az 1557. 1558. években fekső magyarországban János király pártján sok szerencsével hadakozott, megvette Kassát, Zemplint Palóczot, Leleszt Szöllőst, Sáros-patakot stb. [4]) Legvégül Kassai országos főkapitány lett. Adományban kapta I. Ferdinandtól Ledniczvárát és Zétényt (Zemplinben) [5]) és régi nemesi czímerének megujjitását. [6]) Meghalt 1560-ban, és Kassán temettetett, hol sírján nemzetségi czímere az oroszlán és sas ékesíték síremlékét. [7]) Előnevét Debréte helységről irta. [8]) Egy leánya Borbála Kisfaludy Istvánné, és egy fia István

[1]) Collect. herald. nro. 593.
[2]) Protoc. C. Neograd. anni 1755.
[3]) Fejér, Cod. dipl. tomo vol. IX. vol. VII. p. 168.
[4]) Budai Fer. Hist. Lex. III. 403—411. Istvánffy Hist. libr. XX—XXXII 1685. kiadás 499
[5]) Szirmay C. Zemplin not. top. 303—362. és not. hist. 75.
[6]) Kovachich M. Georg. Formulae Solennes Stili. Praef. pag. LXXIX.
[7]) Lehoczky Stemmat. II. 389.
[8]) Szirmay Szatmár várm. II. 89.

maradt, kinek a morva Kavka Zdenkoval határvillongását az 1578. évi országgyülés rendelte elintéztetni. [1]) Ennek fia volt a szerencsétlen Mihály, ki Rudolf királynak Erdélyből Bécs felé utazó szekereit fegyveresen megrohantatván, és abból az egykor Báthori Zsigmondnak ajándékozott, és Báthori András halálával Rudolf királynak küldetett órát is elrabolván, ezen, a szabadmenetet sértő erőszakoskodásért Rudolf király által az 1600. évi országgyülésnek bepanaszoltatott, [2]) mely Rudolf királyt felhatalmazá Telekessy Mihályra törvényt láttatni. Ennek folytán, mint Pető Gergely irja: „*Telekesi Mihálynak Rudolphus Császár fejét véteté Pozsonyban, egy rosz óráért; így szakasztak ebben magvát, ennek a familiának.*“

Mind e mellett azt hiszem Telekessy Mihály-ban nem egész család, hanem csak a Ledniczet is birtokoló Debrétei Telekessy ág halt ki. Mert

A XVII. és XVIII. században még két Telekessy István főpapot látunk fényleni, kik szintéu a családhoz számítatnak. Az egyik

Telekessy István, kit 1610-ben nevezett ki veszprémi püspök Erghel János veszprémi nagy prépositá. [3]) Utóbb türi, majd leleszi prépostnak is találjuk. 1622-ben pedig kir. táblai ülnök volt, [4]) és még 1635-ben is szerepelt. [5]) A másik, az ismertebb

Telekessy István, a híres egri püspök, ki 1633. aug. 20-án Vas megyében Csömötén született, [6]) győri n. prépostból 1689-ben csanádi, 1699-ben pedig egri püspökké lett. Meghalt 1715. mart. 3-án.

Teleki család. (Széki gróf.) A széki gróf Teleki család a kihalt horogszegi Szilágyiakkal együtt a régi mecsinczei (vagy mint némelyek irják, mecseniczi) Garázda nemzetségből ered. A Garázda család, melyről a maga helyén szólottunk (IV. köt. 333. l.) egyike volt azon ős régi magyar családoknak, melyeknek fő birtokaik [7]) a kap-

---

[1]) 1578. évi 18. törv. czikk.

[2]) Istvánffi-Libri 32. Pető Gergely M. krónika 149. és 1600. évi 22. törv. cz.

[3]) Kaprinai Mss. B. tomo 41. pag. 58.

[4]) 1622. évi 43. törv. cz.

[5]) 1635. évi 72. törv. cz.

[6]) Magyar Sion 1864. évi folyam 322. s köv. l.

[7]) Innen vette magát azután azon bizonyítatlan téves vélemény, mely a Garázda család-ot majd Bolgar országból, majd meg Dalmatiából eredezteti, mint ez utóbbit még Kazinczy Ferencz is utánírta. Mintha birtok jelölné mindég az eredetet, és mintha a meghódított tartományokban törzsökös magyar családok meg nem fészkelhették volna magokat, ott nyervén a hódítás alkalmával szerzett érdemeikért birtokbeli jutalmaztatásaikat.

csolt részekben terjedtek ki, és Zsigmond király korában már virágzottak. Fő birtokuk Mecsincze Bolgárországban feküdt, honnan elő nevöket irák. A XIV. század vége felé már két fő vonalra oszlott a Garázda nem, az egyik vonal megtartá a „Garázda" nevet, *mecsinczei* és ennek elvesztével utóbb *keresztúri* előnév mellett, a másik Szilágyi nevet vett föl, de azért még 1407-ben együttesen nyeré ujabban szerzett birtokaira a királyi adomány-leveleket.[1]) Sőt együtt nyerék ősi közös czímerökről(a lángokból kiemelkedő vadkecskéről) szóló czímerlevelet is Zsigmond királytól 1409-ben.[2]) (*Lásd Szilágyi cs. X. köt. 705—706. l.*)

1408-ban Istvánnak fia keresztúri Garázda Miklós Zvorník (Zrebernik) vár egyik várnagya, Imre, László, János és Pál testvéreivel, Szilágyi Lászlóval és ennek vérségével, mint a fenmaradt adománylevél mutatja, csere-adomány utján nyerték a Temes megyei Horogszeget, és a több megyei javak között a Békes megyében fekvő Telek nevü pusztát. 1414-ben felprédálván a török Boszniát, a Garázdák Magyar országba költözének által, és Bihar, Arad, Békes és Zaránd vármegyékben fogtak lakást. A már előbb nyert birtokokhoz megszerezvén itt többi közt

[1]) Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. 4. p. 609—612.

[2]) Ugyan ott, pag. 742—746.

még Zágorhid és Szék helységeket, ezekről, valamint a fölebb említett Telek-ről, egyike zágorhidi, másika széki, harmadik teleki Garázdá-knak nevezteték.

Már 1437-ben az aradi káptalan egy oklevele szerint Teleki Jakab, Teleki László, Piski Albert, Tanchus Agata, Tanchus György és Nadányi Márk egymás között egyezségre lépnek Tanchus Pálnak Nadányi Márk által lett megöletése iránti ügyben.

A széki Garázda ág hamar kihalt, az utolsó leányt teleki Garázda vette nőül. Egyesülvén így a Széki-ág a Teleki-ággal, ezeknek szülötteik anyjoknak előnevét vevék atyjoké mellé, és így támadt a széki Teleki család-név.

A XVII. század végén a Garázda ágnak már csak egyik férfi tagja: Garázda János élt. Ez Báthori Kristóf fejedelem leányát Griseldist kiséré Lengyelországba jegyeséhez Zamoiszky kanczellárhoz és ott maradt sok évig, Báthori mellett vitézül harczolva a litvánok és moszkák ellen. Dicsérő oklevél mellett hazatérvén Erdélybe, nőül vette Fejér Juditot, és ettől nemzé egyetlen leányát Garázda Annát, kit idővel széki Teleki Mihályhoz, ki Báthori Zsig. és Bocskai István udvarában (1605—14.) testőr kapitány vala, adván férjhez, azt, vejével együtt minden javaiban örökösévé tette, miután maga Goroszlónál a csatatéren végzé be életét. [1]) Így egyesűtt ismét a Garázdák mind három ága a széki Teleki családban.

Nevezett Teleki I. Mihály a testőr kapitány nejétől Garázda Annától nemzé Istvánt, ki kihalt, és I. Jánost, ki jenői várnagy, Zarándi főispán, és a hajdúk (gyalogság) alkapitánya volt. Ez 1630. körül nőül vette berhidai és petrilini Bornemisza László leányát Annát, a másik Bornemisza Annának [2]) Apaffy Mihály feleségének nagynénjét, kitől születtek gyermekei II. Mihály, Katalin Stépán Ferenczné, és Anna előbb czegei Vass Lászlóné, utóbb Keresztúri Jánosné.

Most említett Teleki II. Mihály lett törzsatyja minden későbbi széki Teleki-eknek. Született Nagy-Váradon 1634-ben. A Rákóczy-ak udvarában neveltetett és kapitánya lőn a II. Rákóczy György testőreinek. Ennek halála után által ment Apaffihoz, és ministere (főkanczellára) lett a fejedelemnek, és az ország generalisa; Huszt és Kővár várainak, Csik-Gyergyó-Kászon, és Sepsi, kézdi, orbai székek főka-

[1]) Bethlen Wolph. Hist. V. 26.

[2]) Ki Bornemisza László fiának Pálnak leánya volt.

pitánya, Fejér, Torda, és Máramaros vármegyék főispánja, minden kir. dézmák és harminczadok főbérlője. Mekkora szerepe volt Erdély történelmében, mily befolyással birt Erdély kormányára, stb. mind ez a történelemből ismeretes, eléadása nem e muuka szük körébe való. Hogy Erdély ismét a magyar korona alá jutott, kivált az ő müve volt. Kitünő érdemeiért I. Leopold már 1685-ben saját kézirata által grófságra emelte, melyről utóbb halála után 1697. évi april. 20-án fia III Mihály, I. László, I. József, I. Pál, és I. Sándor és ezek utódai részére a római sz. birodalmi grófságról és ősi czímer megbővitéséről ünnepélyes diplomáját is kiadatá. [1]) Elesett Törcsvárnál a Tököly Imre ellen vitt zernyesti csatában 1690. aug. 21-én. Eltemettetett a Gernyeszeghi templomba. [2]) Családjának tetemes jószágokat és kincset hagyott hátra. Családja meg alapitása eleintén nehezen ment. Torma Julia első jegyese még az összekelés előtt halt meg. Első neje pekrovinai Pekry Zsófia, mint hat hónapos neje hagyá özvegyen; ennek halálával vette nőül kőröstarcsai Wéer Juditot, kitől tizenhárom gyermeke, hat fiú, hét leány született következő renddel: 1. Anna előbb Apaffy Miklósné, utóbb Kemény Jónosné, ki közben, mint özvegy, Tököly Imre jegyese [3]) is volt, 2. II. János, 3. Zsuzsanna Vay Mihályné, 4. Krisztina előbb Kendeffy Pálné, utóbb Barcsay Ábrahámné, 5. Kata Bánffy Pálné, 6. III. Mihály, 7. I. László 8. Judit nagy-mihályi Pongrácz Jánosné, 9. I. József, 10. I, Pál, 11. Borbála Vay Lászlóné, 12. I. Sándor, és 13. Erzsébet előbb Macskássy Lászlóné, utóbb Jósika Istvánné.

A hat fiú közül csak hárman III. Mihály, I. Pál és I. Sándor terjeszték több nemzedékre le családfáikat, és I. Pálét kivévén. a másik kettőé máig virágzik, és így II. Mihálytól a család három fő vonalra oszlott, mint alább látni fogjuk. A másik három fiú pedig magában kihalt. Ugyan is:

II. János (szül. 1662-ben) már 16 éves korában kövári kapitány, 1681-ben mag nélkül halt el.

I. László tanács úr, és Fejér vármegye főispánja, és 1710-ben az Erdélyben fen álló tizenhármas deputatio tagja. Meghalt 1714-ben. [4]) Nejétől Vay Annától egyetlen leánya maradt: Zzuzsanna báró Kemény László gubernator neje.

---

[1]) Lehoczky Stemmat. II. 892–394.

[2]) Mikola, Hist. geneal. Transylv. 35.

[3]) Bethlen Miklós Önéletirása I. 519. Chronicum Fuchsio Lupino Olt. II. 217.

[4]) Apor, Synopsis Mutationum p. 156.

I. József lakott Kercsesorán. 1727-ben lett Fejér megye főispánja, [1]) egyszersmind a M.-vásárhelyi Collegium gondnoka volt. Meghalt 1732-ben. [2]) Első neje osdolai Kún Borbála volt, [3]) második neje volt gr. Bethlen Katalin. Az elsőtől lett leánya Krisztina gróf Toldalaghy Adámné 1744-ben. Második nejétől tizenkét gyermeke volt: László, Sára, Zsuzsi, Juczi, István, Julia kiskorukban elhaltak, úgy Zsigmond 1731-ben, Gábor és Klára 1732-ben temettettek, József már a Gyulay ezredben kapitány volt, midőn Kercsesorán 1729. jan. 4. kora 28. évében meghalt. [4]) És így I. József ága is megszakadt.

Mi előtt II. Mihálynak, a nagynak, három másik fiától három fő vonalon sarjadzott ivadékáról szólanánk, lássuk a családfát:

I. tábla.

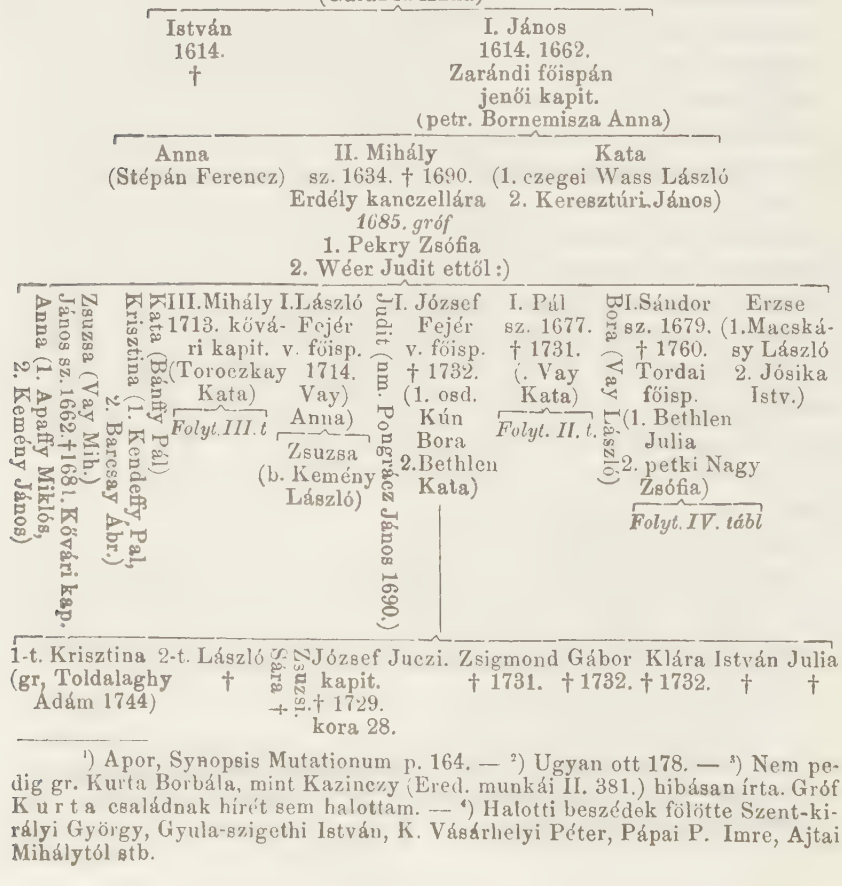

[1]) Apor, Synopsis Mutationum p. 164. — [2]) Ugyan ott 178. — [3]) Nem pedig gr. Kurta Borbála, mint Kazinczy (Ered. munkái II. 381.) hibásan írta. Gróf Kurta családnak hírét sem halottam. — [4]) Halotti beszédek fölötte Szent-királyi György, Gyula-szigethi István, K. Vásárhelyi Péter, Pápai P. Imre, Ajtai Mihálytól stb.

Mint e táblán látjuk, II. Mihálynak három fia III. Mihály, I. Pál és I. Sándor által három fő vonalra oszlott a széki gróf Teleki ház. Ezek közül lássuk I. Pál vonalát, legelőbb azért, mivel ezen vonal fiágon már kihalt.

II. tábla.

I. Pál, *ki az I. táblán.*
sz. 1677. † 1731.
(Vay Kata)

I. Ádám sz. 1703. † 1769. tábornok (1 b. Wesselényi Zsuzsa † 1739. 2. gr. Toroczkay Klára. 3. Petr. Horváth Zsuzsi)	Éva (gr. Wass Miklósné 1728. óta)

1-től Kata 9 hónapos †	Judit 3 hón. †	Kata másfél éves †	Ádám †	Zsuzsa 1739. (gr. Korda György)	Pál †	2 tól II. Ádám sz. 1740. † 1792. Dobokai főisp. Cíd fordít. (b. Wesselényi Mária)

Mária (gr. Teleki László)	Polexina (gr. Kendeffy János)	Anna (gr. Degenfeld Miksa)	*és még 11 gyermek, kihalt.*

I. Pál (II. Mihálynak fia) szül. 1677. jan. 8-án Sorostélyon. [1]) Enyeden tanúlt, később a külföldi akadémiákon, és beutazta Európát. Tudós nak nevezik, és a haza atyjának. A forradalom végén Rákóczyhoz állott. [2]) Meghalt lak- és birtokhelyén Kendi-Lónán 1731. nov. 13-án. [3]) Nejétől Vay Katától egy leánya Éva 1728. óta czegei gróf Wass Miklósné, és egy fia maradt:

I. Ádám, ki 1703. aug. 1-én született. Mint tanuló felöltözött deák tanít és prédikál. 1722-ben Hálában, majd Drezdában jár. 1737. kir. hivatalos a szebeni országgyülésen. 1738-ban Rákóczi féle egyetértéssel vádolva Bécsbe megy, és tanácsosi czímmel tér vissza. 1745-ben 300 lovast állít, és ezredes lesz, 1751-ben tábornoknak neveztetik, de szolgálatot nem tehetett, mert kövérsége miatt nem járhatott, csak ült. Meghalt 1769. oct. 7-én. Első nejétől báró Wesselényi Zsuzsától, kivel 1728. sept. 29kén [4]) keltek össze, hat gyermeke volt, de anyjok halálakor 1739. april 26. [5]) már csak Zsuzsi utóbb gr. Korda Györgynek

[1]) Kővári Erdély nev. cs. 234.
[2]) Cserei Mih. Hist, 336. 915.
[3]) Vöröstói Gy. halotti beszédei II. 582.
[4]) Szent-Györgyi Sám. halotti beszed b. Wesselényi Zsuzsa fölött.
[5]) Fölötte halotti beszédek Kármán Andr. Deáki Józs. és Tsepregi F. Ferencztől stb.

neje, és Pál élt, ez utóbbi is rövid ideig. Másodszor Toroczkay Klárát vette nőül, harmadszor Petrichevich Horváth Zsuzsanát; a másodiktól lett fia

II. Ádám szül. 1740-ben, Dobokai főispán, s kormányszéki tanácsos, Kolos, Torda és Közép-Szolnok főispáni helytartója. Irt verseket neje b. Wesselényi Mária halálára 1786-ban, és fordította Corneille Cidjét tiszta magyarsággal könyü és folyékony versekben. II. József császár alatt a kolosvári kerületben királyi biztos volt. Mikor e hivatalát letette, a rendek gyülésében szabadságot adott mindenkinek, hogy, ha ellene panasza van, adja elő, hogy hibáját jóvá tehesse, vagy a netalán okozott kárt megtéríthesse. Oly tett, mit csak tiszta öntudattal merhetni. [1]) Meghalt 1792. Tizen egy gyermeke közül csak három leánya maradt: Mária gr. Teleki Lászlóné, Polixena gr. Kendeffy Jánosné, és Anna gr. Degenfeld Miksáné, kikben I. Pál vonala megszünik.

III. Mihály vonala.

III. Mihály (II. Mihálynak fia) egy, máig virágzó vonalnak lett alapitójává. Már fiatal korában, 1689-ben mint iró lépett föl Weber Ádám J. a „*Fejedelmi Lélek*“ czimü munkája fordításával, melyet az ifj. Apaffy Mihály fejedelemnek ajánlott. Már 1698-ban Kővár vára főkapitánya és kir. hivatalos volt, Rákóczy fölkelésével a várat annak feladá, maga is oda állott, és Rákóczy tábornoka lett, többek közt bevette Bethlent, Beszterczét, ostromlá Kolosvárt és Görgényt, [2]) 1707-ben Kolosvárt iktattatik a fő ispánságba, [3]) tán jobban Rákóczy részéről is a kővári főkapitánságba. Rákóczynak fejedelemmé választatását mint követ ő vivé hirül a török portára. [4]) Rákóczy alatt végre kincstartó lőn. A forradalom megszüntével 1711-ben aláírta a szatmári békét. 1713-ban Kővári kerület főkapitánya lett, de néhány év mulva meghalt. [5]) Nejétől Toroczkay Katalintól gyermekei III. János, IV Mihály és I. Sámuel, továbbá Anna előbb Szuhay Györgyné, másodszor csebi Pogány Istvánné, harmadszor Szerencsy Hajnal Gerzonné 1761-ben, és Borbála előbb Daniel Lőrinczné, utóbb váradi Horváth András özvegye 1761-ben.

---

[1]) Bajza, A Telekiek tudományos hatása. Lásd Bajza összegyüjt. munkái III. 152. 153.

[2]) Cserey Mih. Hist. 223. 329. 337. 342. 353. 415.

[3]) Vizaknai Bereczk naplója.

[4]) Histoire de la revolution.

[5]) Apor, Synopsis Mutationum p. 156.

Mielőtt ezek ivadékairól szólanánk, lássuk III. Mihálytól a család leszármazását:

III. tábla.

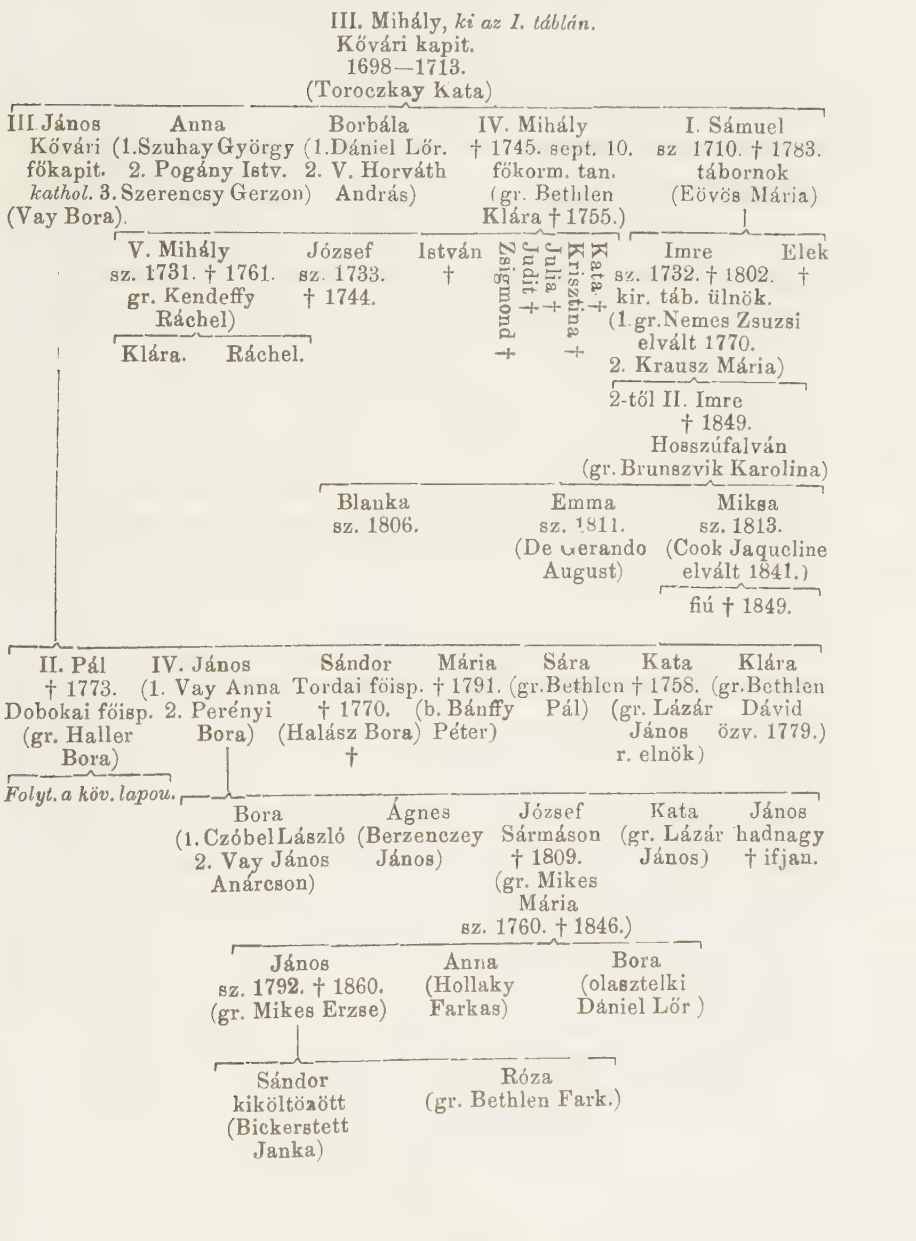

II. Pál, *ki az előbbi lapon.*
† 1773.
Dobokai főisp.
(gr. Haller Bora)

I. Ferencz ezredes † 1808. (gr. Toroczkay Róza)
Cecilia.

Tamás őrnagy (gr. Kornis Kata)

VI. Mihály (Dósa Ágnes Paszmoson.

Anna (1. b. Toroczkay Gergely 2. b. Ozmann Vilmos)

Mária-Józéfa (b. Jósika Antal)

Pál † ifjan.

VII. Mihály † 1823. Harinnán (1. gr. Toldalaghy Ágnes. 2. Traut Amália)
1-t. Ágnes (Lészay Lőr.)
Luiza
Mária (Jakabos)
Róza (Ferráry Ernő)

Cecilia
2-t. István sz. 1822. (waldaui Seidl Henriette)
István.
Luiza.

II. Ferencz a költő † 1831. Paszmoson (gr Teleki Karolina)
Eduárd szül. 1813. (gr. Haller Matild)
Gizella sz. 1839.
Ede.
Geiza.
Karolina sz. 1815. (Ujfalussy Miklós)
András.
Sándor.

III. Mihálynak három fiától úgymint III. Jánostól, IV. Mihálytól és I. Sámueltól három ág támadt. Ezek közül IV. Mihályé már kifogyott, lássuk tehát először is ennek ágát:

IV. Mihály ága.

IV. Mihály (III. Mihálynak fia) már Kolosvári tanuló korában a jótettek szükségéről hittani latin értekezést, 1731-ben Compendium Cronicae Transylv. művet írt és adott ki. Az 1736. évi szebeni országgyűlésen a tanácskozmányi terv készítésére a megyék részéről választmányi tag. 1741-ben Bécsbe küldöttségi tag, majd cs. k. kam. és főkormányszéki tanácsos, és 1742-ben az ország főszámvevőségének Elnöke. [1]) Meghalt Hévizen 1745. sept. 10-én, [2]) Nejétől gróf Bethlen Klárától (ki 1759. halt meg.) a táblán látható gyermekei voltak, kik gyermekkorukban elhalván, maradt egyedül

V. Mihály, ki 1731-ben született. Atyját és testvéreit még Kolosvári tanuló korában elvesztvén, anyja tanácsából korán nősült, 1752-

[1]) Apor Synopsis Mutationum 182. 195 213. 215. 217. 222. 225. 226.
[2]) Ugyan ott 239.

ben vévén nőül malomvízi Kendeffy Gábornak losonczi Bánffy Zsuzsannától született leányát Kendeffy Ráchelt, kivel tíz évet sem élt, hagyván két leányt, Klárát és Ráchelt, midőn 1761. sept. 4-én alkonyatkor alsó-gyéresi palotájának tornácza fölött az ívezet egyik fala ledölvén, összezúza úgy, hogy sept. 6-án bele halt. [1]) Benne ága elenyészett.

III. János ága.

III. János (III. Mihálynak fia) Kővári főkapitány volt 1744-ben. És katholizált. Nejétől Vay Borbálától négy leánya és három fia maradt, u. m. II. Pál, IV. János, és Sándor, ki 1768-ban Torda vármegye főispánja volt, meghalt 1770-ben. Nejétől Halász Borbálától, ki 1774-ben 1500 frot alapitványozott a kolosvári ref. egyházra, gyermeke nem maradt. A másik két fiú két ágat terjesztett.

II. Pál előbb Fogaras vidéki fő kapitány, utóbb 1756-tól Doboka vármegye főispánja. [2]) 1771-ben az erdélyi földmivelés és szép művészetek társulatában ülnök. Meghalt Kolosvárott 1773. nov. 18-án. [3]) Nejétől gróf Haller Borbálától öt gyermeke volt, két leány és három fiú. Ezek közül I. Ferencz ismeretes franczia elmésségéről. Meghalt mint ezredes 1808-ban. Nejétől gr. Toroczkay Rózától csak egy leánya maradt: Czeczilia. Tamás mint őrnagy halt meg. Lakott Nagy Bányán. Nejétől gr. Kornis Katától († 1844.) gyermeke nem maradt. Szerencsésebb volt házassága a harmadik fiúnak VI. Mihálynak, ki Paszmoson lakott, és kinek nejétől Dósa Ágnestól többi közt két fia maradt: VII. Mihály, és II. Ferencz

VII. Mihály Harinnán lakott Doboka megyében. Meghalt 1823-ban. Első nejétől gr. Toldalaghy Ágnestől négy leánya, második nejétől Traut Amáliától (ki 1844-ben gr. Nádasdy Mihályhoz ment férjhez) egy fia István szül. 1822-ben, kinek waldaui Seidl Henriettetől gyermekei: István és Luiza.

II. Ferencz a lelkes költő, a m. akadémia tiszt. tagja volt. Meghalt Paszmoson 1831. dec. 20-án. Verseit Döbrentei adta ki 1834-ben. Nejétől gróf Teleki Karolinától egy leánya Karolina Ujfalussy Miklósné, és egy fia Eduard (szül. 1813.) él, ki nejével gr. Haller Matilddal ágát tovább terjeszti, mint a táblán álló öt gyermeke mutatja.

[1]) L. fölötte mondott halotti beszédek: 1. Dési H. István. 2. Vöröstói Gy. 3. Deáki Filep Sám. 4. Incze István által, mind a négy kinyomva Kolosv. 1765.

[2]) Hodor, Doboka várm. 415.

[3]) Retteghy naplójában kissebítőleg ír róla.

IV. János (III. Jánosnak Vay Borbalától fia) kétszer nősült, első neje Vay Anna, a második Perényi Zsuzsanna (vagy Julia) volt, ezektől a táblán látható leányakon kivül fiai: János, mint hadnagy ifjan elhalt, meg maradt József, ki Sármáson lakott, és ott halt meg 1809-ben. Ennek nejétől gr. Mikes Máriától (szül. 1760. † 1846.) két leánya, és egy fia János maradt. Ez szül. 1792-ben. Több évvel előzőleg történt szélhüdés folytán meghalt 1860. sept. 13-án. Nejétől gr. Mikes Erzsébet csillag ker. hölgytől gyermekei: Sándor, ki több kalandon ment át és ifju korában a spanyol örökösödési háborúban vett részt· 1849-ben Franczia országba menekült, innen Angliába. Ott vette nőül Bickersteth Henry, baron Langdale of Langdale és Lady Harley J. leányát, Jankát a „Child Harold" magyarra fordítóját. 1860-ban Olaszországban Garibaldi mellett harczolt mint ezredes. Utóbb híre volt, hogy Palermónál elesett, [1]) de más biztosabb értesítés szerint jelenleg is él. 1849-ben megnyerte az angol királynétől, hogy családa a Harley nevet s czimert viselhesse.

I. Sámuel ága.

I. Sámuel (III. Mihálynak fia) szül. 1710-ben. 1738-ban, midőn Erdélyben több reformatus elfogatott, I. Sámuel is köztök volt. [2]) Katonai pályára lépvén, tábornokságra emelkedett. Meghalt 1783-ban Hosszufalván. Nejétől Eötvös Máriától egyik fia Elek korán elhalván, másik fia Imre (szül. 1732.) utóbb kir. táblai ülnök tartá fel ágazatát Meghalt 1802-ben. Első neje volt gr. Nemes Zsuzsanna, kitől 1770-ben elvált, második neje volt Krausz Mária, kitől fia II. Imre lakott Hosszufalván Nagy Bánya mellett, az 1834. 1837. évi erdélyi országgyüléseken kir. hivatalos. Meghalt 1849-ben. Nejétől gróf Brunszvik Antal leányától Karolinától gyermekei: 1. Blanka, ki mint politikai vádlott 1853-ban 10 évre volt elitélve. 2. Emma a Magyarországról érdekesen irt franczia De Gerando Auguszt neje, és 3. Miksa (szül. 1813.) egész Kendi-Lóna birtokosa, a gazdasági társulat és szellemi mü velődés (nép iskola) bökezü pártolója. Nejétől az angol Cook Jacquelinetől, kitől 1841-ben elvált, egy fia volt, ki 1849-ben elhalt.

I. Sándor vonala.

I. Sándor (II. Mihálynak, a nagynak) fia, mint fölebb mondva volt, egy máig virágzó vonalat terjesztett, mely töle így származott:

---

[1]) Pesti Hirnök 1860. jul. 7. szám.

[2]) Apor, Synopsis Mutationum. 202.

IV. tábla.

I. Sándor, *ki az I. táblán.*
sz. 1679. † 1760.
tordai főisp.
és gubern. tanács.
(1. gr. Bethlen Julia.
2. perki Nagy Zsuzsi)

- 1-től I. Miklós † 1746. alezredes (Gerhard Kata)
  - Károly *katholizált.* kincstárn. 1783. (gr. Haller Julia)
    - Pál (Macskásy Klára)
    - Anna 1796. 1818. (gr. Kornis Iguácz)
  - Julia 1755. (b. Kemény Ignácz)
- II. László sz. 1710. † 1778. főkorm. tanács (Ráday Eszter)
  - *Folyt. V. tábl.*
- I. Lajos † 1758. (iktari Bethlen Kata)
  - *Folyt. VI. tábl.*
- Judit † 1734. (Daniel Istv.)
- 2-t. II. Sándor (Győrffy Mária)
  - III. Ádám sz. 1798. (1. gr. Toldalaghy Krisztina elvált 1835. 2. Horváth Julia † 1841. oct. 10.)
    - 1-től Sándor
- II. Sámuel sz. 1739. † 1822. udv. kanczellár (ik. gr. Bethlen Zsuzsa)
  - II. Domokos sz. 1773. † 1798. kir. táb. ülnök.
  - Mária (gr. Rhédey Ádám)
  - I. Ferencz sz. 1787. † 1861. cs. k. kam. (b. Bánffy Erzse)
    - VI. Sámuel sz. 1819. (gr. Bethlen Erzse)
      - Ágnes sz. 1843. (Zeyk Józs.)
      - VII. Sámuel sz. 1845.
      - Béla sz. 1848.
      - Erzse sz. 1853.
    - Erzse sz. 1812. (b. Vay Lajos)
    - Ágnes sz. 1814. (hzg. Waldeck Hermann)
    - Róza sz. 1818. (1. gr. Wurmbrand Ernő. 2. gr. Solmsbaruth Fridr.)

V. tábla.

II. László, *ki a IV. táblán.*
sz. 1710. † 1778.
főkorm. tanács
(gr. Ráday Eszter)

- Pál örnagy † 1755.
- László † †
- Dániel † †
- II. József sz. 1738. † 1796. korona őr. (Róth Janka † 1813.)
  - III. László sz. 1764. † 1821. septemvir (1. gr. Teleki Mária † 1810. 2. b. Mészáros Janka)
    - *Folyt. a köv. lapon.*
  - István 1785. †
  - Janka (b. Prónay Sándorné)
  - III. József sz. 1777. † 1817. főkorm. tanács. (gr. Teleki Zsófia)
    - Károly † †
    - István † †
    - Juliana sz. 1805. (Tisza Lajos)
    - III. Domokos sz. 1810. m. akad. igaz. t. (1. b. Bánffy Jozéfa 2. gr. Teleki Klementina)
      - 1-tól Zsófia sz. 1836. (b. Vay Béla)
      - Jozéfa sz. 1838. (gr. Teleki Sándor)
      - 2-tól Ilona sz. 1849.
      - Geiza sz. 1850.
    - Gábor † †
    - Borbála † 1841. (gr. Ráday)
    - Zsófia (gr. Bethlen János)
    - Jozéfa (Zeyk József)
- Benjamin † †
- Gedeon † †
- Zsigmond † †
- Krisztina † †
- Eszter (gr. Toroczkay Zsigmond)
- Klára (gr Wartensleben Vilmos)

III. László, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1764. † 1821.
septemvir.
(1. gr. Teleki Mária † 1830.
2. b. Mészáros Janka)

1-t.IV.Ádám sz. 1789. † 1851. tábornok. | IV.József sz. 1790. † 1855. erdélyi kormányzó m. akad. elnök. | V.Sámuel sz.1792.†1857. ref. egyh. főgondn. (b. Jeszenák Luiza) | Janka. | 2-t.Dénes. sz. 1811. † 1861. volt párisi követ. | IV.László sz. 1813. (1. gr.Degenfeld Otto 2. Bozó Pál) | Auguszta

Klementin sz. 1821. (gr. Teleki Domokos) | Sándor sz. 1829. (gr. Teleki Jozefina) | Gyula sz. 1833. | Julianna sz. 1835. (Földváry Elek)

VI. tábla.

I. Lajos, *ki a IV. táblán.*
† 1758.
(iktári gr. Bethlen Kata)

II.Lajos † 1815. Tordai főisp. rendek elnöke (1.gr.Bethlen v. b. t. tan. Julia. (gr. Toldy Sára) | I.Domokos † 1824. (gr.Serényi 2.gr.Kendeffy Zsuzsa) | III.Sámuel † 1822. százados Fáni † 1833.) | VII. Mihály † 1826. Maros széki fő kir. biró (gr. Földváry Druzsa) | Bora (Zeyk Dániel) | Kata (b. Naláczy Károly) | Eszter (Vay Ábrahám)

Folyt. a k. lap.

III. Lajos
sz. 1778. † 1810.
főkorm. fogalm.
(Kendeffy Anna)

Miklós sz. 1804. erd. kanczel. tan. (Simén Klára) | Mihály sz. 1806. dec. 4. | Lajos sz. 1807. † 1842. (gr. Bethlen Eszter)

Oszkár sz. 1830. | Gusztáv sz. 1836. (Kállay Gemma) | Alfréd †

Károly sz. 1836. (gr. Mikó Mária) | Lajos sz. 1840. | Domokos sz. 1842.

Imre sz. 1863.

Karolina sz. 1780. (gr. Teleki Fer.) | V. József elesett 1809. Aspern. | III. Ferencz sz. 1790. † 1853. *katholizált.* m. kanczell. tanács (gr.Szapáry Leopoldina) | Krisztina sz. 1785. Brünben alap. hölgy.

1-től Anna (b. Kemény Simon) | 2-tól Ráchel sz. 1795. (b.Kemény Pál) | Polexina sz. 1798. (b.Kemény Miklós) | Elek sz. 1799. (Wéer Julia) | Krisztina sz. 1803. (Zeyk János)

IV. Domokos sz. 1825. (b. Radák Anna) | György sz. 1826. (Kendeffy Ilka)

Anna sz. 1856. | Józs.-Mihály sz. 1858.

II. Lajos, *ki az előbbi lapon*
† 1815.
rendek elnöke
v. b. tit. tan.
(gr. Toldy Sára)

IV. József	Krisztina	Kata	Julia	Zsófia
sz. 1778.	(b. Bruchenthal	(Tisza László)	(gr. Toroczkay	(gr. Teleki
cs. k. kam.	Mih.)		Pál)	József)
(Szerencsy Fáni)				
Janka.				

I. Sándor (II. Mihálynak fia) ki ezen vonalt alapítá, 1679-ben született. 1733-ban lett fő kormányszéki tanácsos, három év múlva (1736) Bécsbe vitetett az erdélyi kancellariához. [1]) Majd Torda vármegye főispánja lett. Meghalt 1760. körül, mint korában Nestora Erdélynek. A tudományok irányában pártolását mutatja, hogy Bod Péter neki ajánlá „*Athenás*"-át. Innen tudjuk, hogy már ifju korában, midőn 1704-ben a nagy-enyedi iskola elégett, saját levelével engedelmét kért a királytól, őt egy drága török karddal tisztelvén meg, hogy fölépítésére Angliában hitsorsosainál segedelmeket gyűjthessen, és gyűjtött is. És midőn az inséges időkben a külföldön iskolázó magyar fiúk felakadtak, saját háza ezüstjét tévé pénzzé és gyámolítá őket. Két neje volt, az első gr. Bethlen Julia, a második Petki Nagy Zsuzsanna. Az elsőtől születtek a) I. Miklós, b) II. László, c) I. Lajos, d) Judit, Dániel Istvánné mhalt. 1734-ben. [2]) A másodiktól: e) II. Sándor, és f) II. Sámuel.

a) *I. Miklós ága.*

I. Miklós a katonai pályát választván, ezen alezredességig emelkedett. Az 1744. évi szebeni orsz. gyűlésen kir. hivatalos volt. Meghalt 1746-ban. Neje királyfalvi Gerhard Kata volt, kinek hozománya 16 ezer ftra ment. Ettől gyermekei Julianna b. Kemény Zsigmondné, és Károly, ki katholicussá lőn, 1777-ben tartományi kancellár. 1782-ben a rendek elnöke, 1783-ban Erdély kincstárnoka, Sz. István rend közép keresztese volt. Nejétől gr. Haller Juliától egy fia Pál maradt, a tudományok és hazai nyelv barátja, kinek azonban nejétől Macskásy Klárától gyermekei nem maradván, ez ág benne kifogyott.

b) *II. László ága.*

II. László (kinek ága az V. táblán van felmutatva) 1710. aug.

[1]) Apor, Synopsis Mutationum 181. 188. 194. 197. 200.
[2]) Sándor István, Magyar könyvesház 87. l.

14-én született Gernyeszegen. Menyegzőjét a nagy hírű Ráday Pál leányával, a tudós gróf Ráday első Gedeon nővérével Eszterrel Péczelen tartá 1732. jun. 24-én. 1741-ben cs. kir. kamarás, [1]) tíz év múlva fő kormányszéki, majd v. b. titkos tanácsos, Erdély fő pohárnoka, 22 évig szolgált, 1774-ben a tanácsosságból nyugalmaztatott. Meghalt 1778. mart. 16 án. Nejétől Ráday Esztertől tizenegy gyermeke volt, ezek közül: az első Pál mint őrnagy halt meg, Dániel, László, Gedeon, Benjamin, Zsigmond és Krisztina gyermekkorban haltak el, megmaradtak: Eszter gr. Toroczkay Zsigmondné, Klára gr. Wartensleben Vilmosné, és II. József.

II József szül. Huszton (Máramaros) 1738. dec. 21-én. [2]) Hazai iskolák bevégzése után a bázeli, leydeni egyetemeket látogatá, több ízben nevezetes külföldi utazásokat tett, és átalában a külföldi tudósok, udvarok és nagy emberek ismerék és megkülömbözteték őt. 1767-ben az erdélyi kir. tábla birájává, 1782. mart. Békes várm. főispáni helytartóvá, azon évi octoberben pedig Ugocsa várm. főispánjává, 1787-ben a pécsi iskolai ker. fő igazgatójává, 1792-ben val. b. titkos tanácsossá, végre 1795-ben a m. szent korona őrévé lett. Mint a tudományok barátja megvásárlá Cornides Dániel magyar történetekre vonatkozó munkákban gazdag gyüjteményét ezer aranyon, s könyvtárt gyüjtött azon felül, mely 30000 for. értékü vala. Volt szép gyüjteménye kitömött ritka állatfajok s mathematikai és physikai müszerekből. Meghalt 1796. sept. 1-én kora 58. évében, sajnálat, s míg élt mind végig köztisztelet tárgya. Tetemei Nógrádban Szirákon a családi sirboltban nyugszanak. Mily jeles, mily kimüvelt, mennyire kitüntetett férfiú volt, életrajzához tartozik. [3]) Egy franczia értekezése, kinyomott alkalmi latin és magyar beszédei, nővére halalára irt versei, kéziratban maradt dolgozatai stb. őt méltán a tudósok és irók sorába is emelé. Neje a kihalt királyfalvi Róth Tamás és Vattay Borbála leánya Róth Janka volt († 1813.) kitől, a többi elhalván, egy leánya Janka báró Prónay Sándorné, és két fia III. László és III. József maradtak.

III. László (II. Józsefnek fia) Szirákon Nógrád megyében született 1764-ben. Gondos neveltetése és iskolai pályájának bevégzése, úgy az ügyvédi vizsgának letétele után 1785-ben István testvérével és a tudós Cornides társaságában külföldre utazott, Göttingenben más

[1]) Apor, Synopsis Mutationum 215.

[2]) Bajza J. A Telekiek hat. id. m. 160. Kazinczy szerint 1740. aug. 1-jén született volna.

[3]) Olr. Bajza J. A Telekiek hat. Összegyüjt. müv. IV. 160—172.

fél évet tanulmányozásra fordított, azután bejárva német, angol, franczia, holland és sveicz országot, 1787-ben haza térvén, az erdélyi kormányszéknél mint tiszteletbeli titkár a közpályára lépett, 1791-ben kamarás, 1792-ben erdélyi kir. táblai ülnök, időközben Máramaros követe az 1790. évi nevezetes országgyülésen, és a kolosvári reform. kollegium curatora. 1799-ben Magyarországba tévén át lakását, 1802-ben a duna-melléki kerület reform. egyház világi fő gondnokává választatott, 1803. nov. 5-én pedig a királyi tábla bárójává, 1811-ben Somogy megye főispáni helytartójává, végre 1819-ben hétszemélynökké neveztetett. A nádor is, ismervén tudományokhozi hajlamát és készületeit a Marczibányi jutalomosztó bizottság elnökségével tisztelte meg. Meghalt Pesten 1821. mart. 21-én. [1]) Sok iratai maradtak nyomva, és kéziratban, prózában és versben. Nevezetesebb nyomtatott munkái: 1. A magyar nyelv előmozditásáról buzgó Esdeklései. Pest, 1806. és 2. Egy magyar tudós társaság felállitása iránti Véleménye. Sokat fáradozott, és sokat tett, hogy ez intézet létre jöhessen, de azt már meg nem érhette, tíz évvel előbb halván meg, mintsem az ige testté lőn. Atyja könyvtárának szorgalmas gyüjtője volt, azon könyvtárnak, melyet özvegye az áldott emlékü báró Mészáros Johanna és fiai a m. akademiának ajándékoztak, és igy annak könyvtárát megalapitták, annak gyarapitására és egy őr fizetésére alapitványt tevének. III László nak két neje volt, az első kivel 1788-ban kelt egybe, gr. Teleki Mária, († 1830.) kitől születtek gyermekei IV. Ádám, IV. József, V. Sámuel, Janka, második neje volt szoboszlai báró Mészáros Janka csillag ker. hölgy (sz. 1784. febr. 20. † 1844). báró Mészáros János tábornok leánya, kitől gyermekei Dénes, IV. László. és Auguszta szül. 1813. aug. 7-én. előbb gr. Degenfeld Ottoné, másodszor Bozó Pálné, A szerepet vitt négy fiúról IV. Ádám, IV. József, V. Sámuel és IV. Lászlóról egymás után szólandunk.

IV. Ádám sz. 1789. a katonai pályára lépvén, a nádor huszároknál volt ezredes, majd tábornok, és cs. k. kamarás. Meghalt nőtlenül 1851. nov. 3-án Szirákon Nógrád megyében.

IV. József sz. 1790. oct. 24-én. Jeles atyja által gondosan nevetetvén, 1811-ben a külföldi egyetemekre indúlt, és Göttingenben töltött két évi tanúlmányozás és Európa nagy részének beutazása után 1815-ben ujolag a m. kir. helytartóságnál kezdé hivatalos pályáját, melyen mindig fölebb haladva, 1818-ban helytartósági titoknok, 1824-

[1]) L. életirását Tudományos gyüjtemény 1823. évi foly. I. 87—106.

ben a m. kir. tábla bárója, cs. k. kamarás, 1827-ben Csanád, 1830-ban Szabolcs várm. főispánja, 1832-ben udv. kanczellariai előadó tanácsos lett, 1827-ben a rendszeres munkálatokat szerkesztő országos küldöttség tagja, közben 1818-ban a pesti ref. egyház megye algondnokává, 1824-ben pedig a tisza-melléki egyházi kerület és sárospataki collégium fő gondnokává választatott. 1827-ben legtöbb részt vévén a magyar akademia szervezetében, elismert széles tudománya miatt a nádor által a szervező választmány elnökévé, majd az alapítók által az igazgató tanács tagjává, és a megalakult igazg. tanács által végre az akadémia elnökévé választatott. 1840-ben korona-őrre választá az országgyülés, 1842-ben pedig Erdély főkormányzója lett, és az volt 1848-ig; egyszersmind val. belső titkos tanácsos, Leopold cs. rendének nagy-keresztese. Politikai s hivatalos pályáján alapos szakismeretek, vasszorgalom, tántoríthatlan becsületesség s igazságszeretet által nyerte meg úgy fejedelme kegyét, mint átalánosan polgártársai tiszteletét. Roppant hivatalos foglalatosságok mellett is szerzett időt magának a tudomány gyarapítására. Már ifju korában a Tudományos Gyüjteménybe dolgozott, a magyar nyelv és a m. Muzeum ügyében irt értekezései koszorút nyertek. Utóbb végképen a történeti tanulmányokra adván magát, a halhatatlan irodalmi érdekü munkának a „*Hunyadiak korá*"-nak (XII köt.) szerzője lőn, melyet azonban bár teljesen bevégezve, de csak feléig nyomva élhetett meg. Ennek is tiszta jövedelmét (ezer példány ára = 25000 ft) a m. akadémiának történettudományi czélra ajándékozta. Azon fölül már előbb testvéreivel az akademia alap-tőkéjéhez 5000 fttal járult. Az atyja által gyüjtött nagy becsü, 30 ezer kötetnél többre menő könyvtárt testvéreivel szintén az akademiának ajándékozá, és ahoz a szaporitás és egy őr fizetésére alapitványt tévének. Megszerzé a Kreszneries féle könyv, kézirat és régi pénzgyüjteményt is az akademia részére. Kevés szóval: nem csak mint magas állam hivatalnok, de mint kitűnő tudós s iró, és áldozatokra kész hazafi tündöklött. Meghalt 1855. febr. 16-án nőtlenül. [1]) Eltemettetett Szirákon.

IV. Sámuel cs. k. kam. szül. 1792. nov. 7-én. Az előbbinek méltó testvére, Pest megyénél kezdé hivatalos pályáját, utóbb a térről végképen elvonúlt. A gazdasági tudományokban jártás férfiú, ifjabb korában az irodalommal szintén foglalkozott, egy értekezését 1828-

[1]) L. Ujabb Ismeretek tára VI. 325—327. Toldy Fer. Emlékbeszédét fölötte az Akadémiában. Pest, 1855. stb.

ban a Tudományos Gyüjteményben közlé. Az 1846. évi erdélyi, és 1848. évi magyarországi pesti országgyülésen mint kir. hivatalos vett részt. A dunamelléki ref. egyházi kerületnek fő gondnoka volt haláláig, mely történt 1857. febr. 9-én. Nejétől báró Jeszenák Luizától (szül. 1803.) gyermekei a) Klementina szül. 1827-ben, férjhez ment 1847-ben gr. Teleki III. Domokoshoz. b) Sándor szül. 1829-ben. Nőül vette 1857. sept. 19-én gr. Teleki Jozefinát gr. Teleki Domokos leányát, gyerm. I. Gyula László sz. 1858. 2. József sz. 1859. 3. Margit sz. 1860. c) Gyula sz. 1833-ban. d) Julianna szül. 1835-ben, férjhez ment bernátfalvi Földváry Elekhez.

IV. László szül. 1811. febr. 11-én. Mint iró, „*Kegyencz*" czimü jeles szinművével gyarapitá az irodalmat. A politikai pályára lépvén, mint szabad elvü jeles szónok, tántorithatlan jellemü hazafi tündöklött. [1]) 1848-ban a magyar forradalmi kormány a párizsi udvarhoz követül küldé, és ott maradt mind végig. 1861-ben Drezdában a szász kormány által kiadatván, Bécsből amnestiával tért haza, az azon évi országgyülésre abonyi képviselőül választatott. Életének Pesten 1861. maj. 8-án golyóval vetett véget. Mint számüzött, röpiratokban, hirlapokban angol, franczia nyelven igyekezett Magyarország ügyeit ismertetni, és azokat európai jelentőségre emelni. Lovagi jellemére nézve egyike volt a legritkább jelenségeknek. Benne — mint a fölötte mondott emlékbeszédben olvashatni [2]) — a becsület szeplőtlensége, az adott szónak szentültartása, merész bátorság, mely csak daczolni tud a veszélylyel, de azt csak játéknak tekinti, a nőnem iránti gyöngédség, és hódolatos udvariasság, a gyámoltalanok védelme a hatalmasok ellenében, szilárd szabad elvü democratia, önzetlen hazafiuság, és az egész emberiséget átölelő philantropia öszpontosulva voltak.

III. József (II. Józsefnek fia) született 1777-ben. Fő kormányszéki tanácsos volt. Mint jeles közhivatalnok, tudományos férfiú, és buzgó emberbarát tünteté ki magát, és kivált az 1817. éhségkor nagy áldozatkeszséget tanusított. Meghalt 1817-ben. Nejétől gróf Teleki Zsófiától gyermekei 1. István, 2. Károly, 3. Julianna (szül. 1805. † 1863.) Tisza Lajosné, 4. Gábor, 5. III. Domokos, 6. Borbála gr. Ráday Gedeonné, meghalt 1841. máj. 29. kora 30. évében. 7. Zsófia gr. Bethlen Jánosné, és 8. Józéfa Zeyk Jánosné születtek. Ezek közül

[1]) A magyar országgyülésen mint a felsö tábla tagja, Erdélyben az 1837. évi szebeni orsz. gyülésen Fogaras vidéknek, az 1848. évi kolosvári gyülésen Udvarhely városnak követe volt.

[2]) Lukács Móricz, Emlékbeszéd gr. Teleki László felett. Pest. 1861.

III. Domokos szül. 1810. Maros-Vásárhelyt. Politikai pályá ját 1830. után Pest megyénél mint aljegyző kezdte meg, és 1834-től Erdélyben folytatta. Ezen évben, úgy 1837-ben is az erdélyi országgyülésen mint Küküllő vármegye követe, 1841-ben mint kir. hivatalos vett részt, és mint az ellenzéki pártnak jeles tehetségü tagja és egyik vezére tünt föl. Politikai munkásságával a sérelmi térről a reformok terére lépett. Már e gyülésen az urbéri bizottmány tagjai közé neveztetet ki. 1844-ben külföldi utazásából haza térve, politikai működését a hirlapok terére is átvivé, és 1845 ben az „Erdélyi Hiradó" vezetését vette gondjai alá. Az 1846/7. évi erdélyi orsz. gyülésen vezetője volt azon pártnak, mely a szabadelvü urbér megalapitásáról gondoskodott. Az 1847/8. évi magyar országgyülésen ismét Küküllő vármegyét képviselte, ifjabb korában költeményeket is irt. 1850. után Gernyeszeghi ősi kastélyába elvonulva, a történelmi tudományoknak és gazdászatnak szentelé idejét. A m. akadémiának tiszt. tagja levén 1855-ben az igazgató-tanács tagjává választatott. Legközelebb jelent meg derék müve „*Hóra támadásá*"-nak története. Hazafiúi számtalan áldozatai közt a nevelési ügyre, többi közt a székely-udvarhelyi iskola részére 1852-ben tett hatezer forintos alapítványa is egyik maradandó emlékét képezi. Első neje b. Bánffy Jozéfától gyermekei: 1. Zsófia (szül. 1836.) báró Vay Béláné, 2. Józéfa (szül. 1838.) gr. Teleki Sándorné; második nejétől gr. Teleki Klementinától gyermekei: 3. Ilona szül. 1849. és 4. Geiza szül. 1850.

c) *I. Lajos ága.*

I. Lajos (I. Sándornak fia) meghalt 1758-ban. Neje volt iktári Bethlen Katalin, kitől hét gyermeke született, és pedig három leány úgymint Borbála Zeyk Dánielné, Kata báró Naláczy Károlyné, Eszter Vay Ábrahámné, és négy fiú, úgymint: 1. II. Lajos, 2. I. Domokos, 3. III. Sámuel, és 4. VIII. Mihály, ki mind a négyen külön ágat terjesztettek. Szólunk rólok egyenként:

1. II. Lajos, előbb (1793-ban) a főszámvevői hivatal elnöke, cs k. kam. utóbb (már 1794-ben is) főkormányszéki tanácsos és valóságos belső titkos tanácsos, majd a Leopold cs. rend közép keresztese végre a rendek elnöke. Meghalt 1815-ben. Nejétől nagy-szalontai gr Toldy Sárától gyermekei: 1. IV. József, 2. Krisztina báró Bruckenthal Mihályné, 3. Kata borosjenői Tisza Lajosné, 4. Juliana gróf Toroczkay Pálné, és 5. Zsófia gr. Teleki Józsefné. Ezek közül IV. József cs. kir. kamarás született 1778-ban. Nőül vévén szigethi

Szerencsy Józsefnek Radvánszky Teréziától leányát, Franciskát, ettől egyetlen leánya maradt Janka.

2. I. Domokos, előbb a katonai pályán szolgált, utóbb közhivatalos pályára lépett, és cs. k. kamarás, Torda vármegye főispánja, a gyulafejérvári ref. egyház megye gondnoka volt. Kéziratban hagyta saját életét alexandrinus rimekben jókora két kötetben megírva. Maros-vásárhelyi házára latin feliratot tett, arról szólót, hogy azon ház igaz szerzeményből épült. Meghalt 1824-ben. Mind végig magyar ruhában járt, miben fia Elek is követé. Első neje gr. Bethlen Julia volt, ettől gyermekei: 1. Anna báró Kemény Simonné, 2. Elek, második nejétől gr. Kendeffy Zsuzsától gyermekei: 3. Rachel báró Kemény Miklósné, és 4. Krisztina. Nevezett fia Elek szül. 1799-ben, nőül vévén Wéer Juliannát, ettől két fia: 1. IV. Domokos (sz. 1825.) és 2. György (sz. 1826.) maradt. Amannak nejétől b. Radák Annától leánya Anna szül. 1856. Emez (tudniillik György) Kendeffy Ilkát tartja nőül, és 1861-ben Magyar-Láposon mint megyei biztos az irományok átvételével volt megbízva.

3. III. Sámuel cs. k. kam. a hadseregben szolgált mint százados. Meghalt 1822. évi dec. 21-én. Nejétől gr. Serényi Franciskától († 1833.) gyermekei voltak: 1. Karolina szül. 1780. gr. Teleki Ferencznek a paszmosi költőnek neje, 2. V. József, ki Aspern mellett esett el 1809-ben, mind két lábát az ágyú-golyó sodrá el; 3. Krisztina sz. 1785. Brünnben alapitványi hölgy, 4. III. Ferencz (paulai) szül. 1790. katholizált, elhagyván a seminariumot, előbb a m. kir. helytartótanácsnál titoknok, majd tanácsos Budán, 1825-ben kormányszéki tanácsos Erdélyben, végre cs. k. kamarás, v. b. titk. tanácsos és az erdélyi kanczellárián előadó tanácsos. Az 1834. 37. és 46. évi erdélyi országgyűlésen kir. hivatalos volt. Zrínyi német fordítója és több becses czikk irója Hormayr és Mednyánszky történeti Zsebkönyvében és a Tud. Gyűjteményben. Meghalt 1853. mart. 8-án Bécsben. Nejétől gróf Szapáry Leopoldina (szül. 1794. jul. 26.) csillag keresztes hölgytől, kit 1813. febr. 12-én vett nőül, gyermeke nem maradt.

4. VIII. Mihály cs. kir. kamarás, valós. belső titkos tanácsos, erdélyi kir. táblai ülnök (1794.) majd Marosszéki fő királybiró volt. Az 1790. erdélyi orsz. gyülésen kir. hivatalos, és a törvénykezési bizottság tagja. A maros-vásárhelyi Collegium főgondnoka. Meghalt 1816. jan. 28-án. Nejétől tancsi gr. Földváry Druzsiannától egyetlen fia maradt: III. Lajos, ki 1778-ban született, a főkormányszéknél

hivataloskodott, és 1810-ben halt meg. Ennek nejétől gr. Kendeffy Annától három fia maradt: 1. I. Miklós szül. 1804-ben, 1846—49-ben Kővár-vidék főispáni helytartója, jelenleg az erdélyi kanczelláriánál tanácsos Bécsben, 1826. febr. 26-án nőül vévén Simén Klárát, ettől fiai Oszkár (sz. 1830.) és Gusztáv (szül. 1836-ban) előbb dragonyos hadnagy, majd Haller huszár főhadnagy és százados volt. Neje Kállay Gemma. 2. Mihály szül. 1806. dec. 14. Marosvásárhelyt, meghalt magnélkül. 3. Lajos szül. 1807. elesett gr. Bethlen Gergelylyel vívott párbajban 1842 ben. Nejétől gr. Bethlen Esztertől (sz. 1814.) három fia maradt: Károly (sz. 1836.) ki 1860. sept. 24-én vette nőül gr. Mikó Máriát; Lajos szül. 1840. és V. Domokos szül. 1842-ben.

d) *II. Sándor ága.*

II. Sándor (I. Sándornak Petki Nagy Zsuzsannától fia) nejétől Györffy Máriától nemzé fiát III. Ádámot, ki 1798-ban született és meghalt 1848. előtt. Az 1834. és 37. évi erdélyi országgyűlésen kir. hivatalos volt, Nagy-Enyeden lakott, és az ellenzék részén kitünően szerepelt. [1]) Kétszer nősült. Első neje gróf Toldalaghy Krisztina volt, kitől 1835-ben elvált. Ettől maradt fia Sándor, második neje Horváth Julia, meghalt 1841. nov. 10-én.

e) *II. Sámuel ága.*

II. Sámuel (I. Sándornak Petki Nagy Zsázsunnától fia) szül. 1739. nov. 17-én. Ifjú korában unoka öcscsével II. Józseffel és II. Ádámmal a későbbi dobokai fő ispánnal külföldi utazást tett, leginkább könyvek gyüjtését tűzvén czélúl, mint maga irja. Mária Terézia alatt királyi kamarás leve, azután küküllői főispán, és erdélyi kormányszéki tanácsos; II. József alatt belső titkos tanácsos, 1784—1790-ig királyi biztos az akkor alkotott nagyváradi kerületben, Szabolcs, Arad, Békes, Csanád, Csongrád megye főispáni helytartója, a hajdu kerületben főkapitányi helyettes, Bihar megyének 1785. jul. 16-tól—1787-ig főispánja, 1792-ben magyar alkanczellár és Máramaros vármegye főispánja; II. Leopold alatt erdélyi főkanczellár (és ismét 1791. jul. 5-től Bihari főispán,) Szent-István rend nagykeresztese, a göttingi, varsói, jénai tudományos akadémiák tiszteleti tagja. Meghalt Bécsben aug. 7-én 1822-ben kora 83. évében. Ő alapitá a m.-vásárhelyi gazdag, már évek előtt negyven ezer kötetnél többre becsült

[1]) Ő birta a néhai „kopasz" nagy Teleki Mihály nyergét, most állítólag már V. Sámuel fiánál gr. Teleki Gyulánál van.

könyvtárt, melyet 19 éves korában kezdett gyüjteni, erre és iskolákra Kazinczy F. szerint nyolczszáz ezer forintnál többet elköltött. E könyvtárt családi hitbizományképen hagyá örököseire, úgy hogy azt némi föltételek mellett a közönség is használhassa. A könyvtár lajstromát három vastag kötetben 1796. 1800. és 1811-ben kiadta, és egy derék előbeszéddel látta el. Ő szedte össze végre legteljesebben ősc Janus Pannonius pécsi püspök müveit is egykorú kéziratokból és tizenhárom más kiadás után, és azokat 2 kötetben 1784-ben Utrechtben kinyomatá. Nejétől iktári Bethlen Zsuzsannától, ki maga is könyvgyüjtő volt, és számos magyar könyv gyüjteményét utóbb közhasználatra férjeé mellé kapcsolta, három gyermeke maradt: II. Domokos, Mária gr. Rhédey Ádámné, kivel 1795-ben kelt össze [1]) és I. Ferencz kikről alább.

II. Domokos szül. 1773-ban, cs. kir. kamarás, előbb a gubernіumnál titoknok, utóbb a marosvásárhelyi kir. tábla ülnöke. Nagy készületü ifju, Lipcsében a gazdasági, Jénában a természet vizsgáló társulat tagjai sorába vette, a jénai mineralogiai társulat pedig a még alig 25 éves ifjút elnökévé választá. Az erdélyi nyelvmivelő társaságnak is buzgó és munkás dolgozó társa volt, s az iránt sok vagyonos és tanult férfiakban gerjesztett részvétet. Gyenge teste nem birta el szelleme súlyát, meghalt élete legszebb szakában 1798. sept. 16-án nőtlenül. Több munkát irt, ezekből főleg utazásai nevezetesek, melyek nyomtatásban Bécsben 1796-ban jelentek meg, és utóbb németül is. Kéziratai a m. vásárhelyi könyvtárban vannak letéve. Testvére

I. Ferencz cs. k. kamarás, szül. 1787-ben. A cs. hadseregben mint főtiszt szolgált, 1810-ben nőül vette báró Bánffy Erzsébetet, kitől következő négy gyermeket nevelt: 1. Erzse (szül. 1812.) báró Vay Beláné, 2. Ágnes (szül. 1814.) hzg. Waldeck Hermanné, 3. Róza (szül. 1818.) előbb gr. Wurmbrand Ernőné, utóbb gr. Solmsbaruth Fridrikné, és 4. VI. Sámuel (szül. 1819.) kinek nejétől gróf Bethlen Erzsébettől négy gyermeke a következő: a) Ágnes szül. 1843. Zeyk István neje, b) VII. Sámuel sz. 1845. c) Béla sz. 1848. és d) Erzse sz. 1853.

Ime, ez a családnak két századon át terjedt nemzékrende. De a Teleki nemzetségnek — mely a polgári és hadi pályán annyi zászlós urat, ország nagyot: kanczellárokat, korona-öröket, fő ispánokat, tábornokokat, a tudományos irodalmi téren egész tábort termett, ezen

[1]) Sándor Istv. M. Könyvesház 208. lap.

felül még egy tündöklő tulajdonsága van, és az, hogy szívben, nyelvben mind végig magyarok maradtak.

A család címere — mint fölebb a metszvény is ábrázolja — egy függőleges és kétszeres harántos metszéssel hat udvarra osztott vért, ezen felül még a közepén magában foglalván az ősi Garázda címert, vörös udvarban az ágaskodó vad kecskét, mely első lábaival a fenyő gallyat tartja. A grófságkor nyert hat osztály ábrája következő, az 1. és 4. kék udvarban egy felfordított ezüst félholdon kettős farkú oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával arany koronát tartva, a 2. és 5. arany udvar belső oldalából kétfejű fekete sasnak fele testrésze látszik; a 3. és 6-ik ezüst udvar közepét függőlegesen álló vörös szelemen foglalja el. A vért fölött nyugvó grófi koronán két koronás sisak áll, a jobb oldaliból befelé fordulva fehér egyszarvú emelkedik, a baloldali sisak koronáján kettős farkú oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával kivont kardon arany koronát emelve. Foszladék jobbról ezüstkék, balról ezüstvörös.

Teleky család. Szatmár vármegye nemes családai közé soroztatik. [1])

Erdélyben Teleki György nemes ember Görgényben élt 1750. körül. [2])

Ugyancsak Erdélyben van székely nemes család is Teleki, melynek előneve „dálnoki.“ Ebből Mihály Doboka megyei irnok 1771-ben. József Alsó-Fejér megyében adó-iró biztos 1836. körül. Fia József birtokos. Tán szintén ezen család ivadéka volt Teleki László székelyezredbeli főhadnagy, ki 1828. január 23-án korának száz és egy (101.) évében halt meg.

Másik Teleki nevü erdélyi család az, mely „ványai“ előnevet használ, és melyből László Kolos vármegyei kir. pénztárnok volt 1845-ig. Fiai: 1. Károly adó-iró biztos ott, jelenleg szolgabiró neje Somai Judit. 2. Mátyás és 3. Albert főkormányszéki írnokok Kolosvárott. Polixena Bartha Mózsesné.

Telki-bányi család. Ismeretes belőle István, erdélyi fi, ki Utrechtben tanúlt, és 1554-ben kiadta „Angliai Puritanismus“ fordított művét. [3])

---

[1]) Fényes. Magyarország állapotja statist. geogr. tekint. IV. 172.

[2]) Apor, Synopsis Mutationum 292.

[3]) Magyar Irók, életrajz gyüjt. II. köt. 339.

Telepianovich család. Telepianovich Ferencz 1716-ban III. Károly királytól kapta czímeres nemeslevelét. [1])

Czímere a vért kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó farkas, a vért fölötti sisak koronáján vörös csörü, s lábú fehér galamb áll. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Temesköz y család. (Bakai †) Pozsony megyében Csallóköz régi kihalt családja. Már a XV. században virágzott.

1453-ban Temesköz y Bálint az őt örökségi jogon illető Söprös-i, Tewli és Bodaki birtokba beiktattatott. [2])

1467-ben Temesköz y Bálint és János a Csalló-közben fekvő Bakai birtokba, mely Bessenyei András fiaé Kiliáné volt, zálogjogon beiktattattak. [3])

1481-ben Mátyás király parancsa folytán Zapusko Mihály és neje Ilona, néhai Temesköz y Bálint özvegye, ekkor már Zapuskó Mihály neje mind a két Baka helység fele részébe zálogjogon beiktattatnak. [4])

1509-ben Temesköz y László Pozsony megyei Nádasd helységben Bazini és Szent-Györgyi gróf Lászlónak kilencz telket Gyorsokai (most Dercsika) Balás deák, Benedek és János, Erős Mihály és Albert, és Huszár Miklós, Farkas János és Orbán, és Fekete Egyed és László nemeseknek elzálogosítja. [5])

1512-ben Temesköz y Lénárd Felső-Bakán féljobbágy telkét elzálogosítja gyorsókai Ereős Simonnak. [6])

1534-ben Temesköz y Katalin 16 fttal megnyugtatja Nagy Györgyöt ennek felszászi birtokán okozott kárai pótlása fejében. [7])

1579 ben Temesköz y Ágatha Földes Mártonné, nemkülönben Kata Ormány Jánosné, és Anna hajadon I. Miksa király uj adománya mellett mind a két Baka és Seprős helységbeli birtokba beiktattatnak. [8])

---

[1]) Collect. herald. nro 483.
[2]) Pozsonyi káptalan fasc. 8. nro 9.
[3]) Ugyan ott capsa 1. fasc. 5. nro 1.
[4]) Ugyan ott capsa 1. fasc. 5. nro 2.
[5]) Ugyan ott Prot. I. és II. folio 178. de anno 1509.
[6]) Ugyan ott Prot. I. és II. pag. 366.
[7]) Ugyan ott Prot. V. anni 1534. folio 414.
[8]) Ugyan ott capsa 1. fasc. 5. nro 6.

1609-ben Temesközy István nejével Sárközy Judíttal, és Zsófia, András, István és Miklós gyermekeivel együtt II. Mátyás király uj adománya folytán Alsó és Felső Bakán és Seprős pusztában beiktattatnak. [1])

1619-ben, különösen pedig 1652-ben Temesközy Miklós és Bálint ellent mondanak erdőskereki Aczél Gábor magvaszakadtán osztopáni Perneszy Gábornak örökösödési jogon jutott Süll, Felső és A. Bakán fekvő birtokaiba való beiktatása ellen. [2])

És úgy látszik — nem sokkal — utóbb a család kifogyott, most emlékét csak ezen és efelé okmányok tartják fen.

Temesváry család. Temesváry András 1735-ben III. Károly királytól kapta czímeres nemes levelét. [3])

Czímere a vért arany udvarában zöld téren ágaskodó fekete ló, vörös kantárral. A vért fölötti sisak koronájából kettős farkú oroszlán emelkedik ki, első lábaival arany vágatú fekete könyvet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Temesváry Márton a tiszántuli kerületi tábla birája volt, meghalt 1836. febr. 11-én, kora 80. évében.

Temesváry István Csongrád megyének előbb fő szolgabirája, 1843-tól másod-, 1846-tól első alispánja, 1847-ben orsz. gyülési követe volt. Özvegye Palásthy Rozália él (1864.) Hód M. Vásárhelyen.

Temesváry Mihály 1843-ban Csongrád megye Csendbiztosa volt.

Temesvári család Szabolcs megye nemessége sorában is található.

Tán azonos e családdal a temesvári Temesváry család is, melyből Sámuel Közép-Szolnok megyei törvényszéki ülnök 1840. körül, Károly ugyan ott peleí birtokos.

A régiebb időkből Temesvári néven ismeretes Pelbárt a tudós meghalt 1504-ben. [4])

A XVII. században Kemény János korában élt Temesvári (Tömösvári) Boldizsár hadnagy. [5])

Tenkely család. (Ditrói) Székely család. Csikszékből Göröcz-

---

[1]) Pozsonyi káptalan. Capsa 1. fasc, 5. nro 7.
[2]) Ugyan ott capsa 5. fasc. 8. nro 28.
[3]) Coll. herald. és Adami Scuta gentil. t. XIII.
[4]) Toldy A magy. irod. tört. Pest, 1862. II. k. 47.
[5]) Kemény János Önéletirása 482.

falvából származott Gyergyóba, és ditrói Tenkely Máté 1591-ben több társával Báthori Zsigmondtól kapta primipilaris levelét. [1])

Tenky család. Közölük Tenky Kata 1601-ben Bély Mátyásné,

Teöke cs. *Lásd Töke,* **Teörök cs.** *lásd Török cs.*

Terbócs család. Nemes család Abauj megyében, hol Antal 1836-ban megyei rendsz. esküdt.

Terbócz (*így*) István 1734-ben a Nagy-Kunságban kerületi kapitány volt.

Tercsy család. (Szalma-Tercsi) Nógrád megye régi családja, mely hajdán azon megyei Szalma-Tercs helységet birta, és neve „Terchy"-nek is iratott.

1552-ben Tercsy Mihály a Bussai várnak egyik kapitánya volt, és azt a töröknek feladni kényszerült. [2])

Ez időtájban élt Tercsy Ferencz, kinek ivadékát mutatja a következő táblázat:

I. Ferencz
I. János
(Chelőy Bora)

II. Ferencz 1623.	Anna 1595. 1618. 33.
II. János 1633.	(1. Egry András 2. Ispány András 3. Ebeczky Mihály 4. Nyáry Sándor 5. Horváth Sinkovics Lukács)

Nevezetes ezen ágon I. Jánosnak leánya Tercsy Anna, ki — mint a tábla mutatja — egymás után ötször ment férjhez. Első férjétől siroki Egry Andrástól fia Egry II. András nőül vette Almássy Pomothy Zsuzsannát. Ezen Almássy Zsuzsanna már 1633-ban özvegye volt, midőn fiainak Egry István, András és Mártonnak is neveikben Nógrád megyei Szalma-Tercsi, Kövesdi, Becskei és Pest megyei Czény helységbeli jószágát elcserélte Tercsy II. Ferenczczel és fiával II. Jánossal. [3]) Ugyan ez évben nevezett Tercsy Ferencz és fia II János Szalma-tercsi, kövesdi és becskei részeit elzálogítja 100 fban Almássy Zsuzsannának Egry II. András özvegyének. [4]) E záloglevél 1659. évi átiratából kitünik a fölebbi leszármazás is.

---

[1]) Ns. Székely nemz. Constitutiója 100. lap.

[2]) Tinódi, Budai Ferenczénél Hist. Lexic. III. 411.

[3]) Sz. benedeki Convent fasc. 13. nro 38.

[4]) Ugyan ott fasc. 8. nro 5.

1600-ban Terchy Erzsébet Litterati Gáspárné volt.

A XVI. század végén élt Tercsy Farkas, ki 1597-ben Nógrád megye táblabirájává, 1601-ben szolgabirájává választatott. [1]) De ezen kivül e Farkas kitünő hadi szolgálatokat is tett, az Egri várban 22 évig katonáskodott egészen a vár feladásáig és török fogságot is szenvedett, mint ezt elismeri II. Mátyás királynak 1610. dec. 20. Pozsonyban részére kelt új királyi adománylevele is, melyet előbbi birtokaira ugymint az elpusztult egész Pálfalvára, egész Szalma-Tercsre, Csengerháza pusztai birtokára, és a Géczi pusztán egy nemesi curiájára kapott ugy a maga, mint gyermekei Mihály, Ilona Szent-györgyi Boldizsárné, Katalin Fegyverneky Jánosné és Borbála még hajadon (de utóbb 1-ör Kutassy Györgyné, 2-or Tassy Jánosné) részökre.

Farkasnak fia Mihály, kit a családfákon magvaszakadtnak jelölve találunk, 1637. febr. 4-én Voxith Horváth Istvánnal Nógrád megyei Haraszthi puszta felére, 1638-ban mart. 20. pedig Jánossy Fábiánnal Szécsény-Kovácsi helységbeli részbirtokra nádori adománylevelet szerzett. [2]) 1635-ben Nógrád megye szolgabirája volt. [3])

Tercsy Farkas és fia Mihály ellen Tercsy György 1610-ben uj itéleti parancsot nyert. [4])

Ugy látszik Farkas testvére volt Györgynek, és így fia Tercsy Mihálynak nejétől Libercsey Annától, melyszerint a család ezen ágának származási rendje ez:

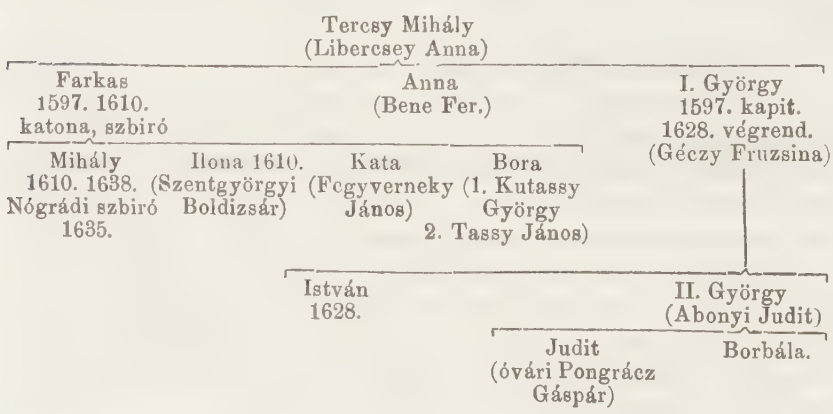

[1]) Protoc. C. Neograd anni 1597. és 1601. pag. 98.

[2]) Hiteles Conventbeli átirat levéltáramban.

[3]) 1635. évi 92. törv. cz.

[4]) Szentbenedeki Convent fasc. 19. nro 46.

I. György 1597-ben Nógrád megyei kapitánynyá választatott.[1]) 1628-ban tett végrendeletet neje Géczy Fruzsina, és fiai István és II. György részére Szalma-Tercsi, Felső Pribeli, Süli, Felső és alsó Csehi, Kelecsényi, Lessenyei, Korponai, és Gyarmathi részjószágaik és más zálogjogaira nézve. [2])

A Nógrád megyei nemesi lajstromban találjuk 1684-ben Tercsy Mihály-t, 1709-ben a kékkői járásban Györgyöt az armalisták sorában, valamint 1711-ben is.

Az 1726. évi nemesi vizsgálatkor Tercsy György, és fiai Mihály, István, János és György régi nemességöket igazolták. [4])

1734-ben a kétségtelen nemesek sorába iratott Tercsy András.[5])

1755-ben Tercsy Mihály, Farkas, György és László a birtokos nemesek sorában állottak. [3]) Egy más Tercsy Mihály a beköltözött nemesek sorában állott.

Szalma-tercsi Tercsy Mihály 1815-ben Gömör megyei Zabari közbirtokos.

Terczák család. Terczák Mátyás és társai Rudolf királytól 1579. sept. 28. Prágában kelt czímeres levelet kaptak, mely most Győri megye levéltárában őríztetik.

Terdik család. Szabolcs vármegye nemessége sorában említ Fényes Geogr. munkájában.

Terebessy család. (Túr-Terebesi) Zemplin vármegyében a hrabóczi Terebessy család a kihaltak közé soroztatik. [6]) Ugyan ott az élő nemes családok sorában is találunk nemes Terebessy-eket. [7])

Ez utóbbi nemes család Túr-Terebesről vette eredetét, ez okból előneve Túr-terebesi. A czímeres nemes levelet Terebessy György 1624-ben kapta II. Ferdinánd királytól.

A nemesség szerző Györgynek egyik unokája Terebessy I. István mint labancz, báró Sennyey Ferenczczel a Nagy-Tárkányi várkastélyba szorúlván, ott a kuruczok által megöletetett [8]) 1678-

---

[1]) Protoc. C. Neograd. anni 1597.
[2]) Szentbenedeki Convent, fasc. 51. nro 21.
[3]) Nógrád megyei jegyzőköny.
[4]) Ugyan ott.
[5]) Ugyan ott.
[6]) Szirmay, C. Zemplin not. top. 105.
[7]) Ugyan ott 117.
[8]) Nógrád megyei jegyzőkönyv 1842. évi 1520. alatt.

ban. [1]) Nemes levele is ekkor összeszaggattatott. Ennek fia Ádám lakott Király-Helmeczen, és nemességét Zemplin megye előtt 1732-ben igazolta; fiai voltak II. István és Ferencz.

I. Istvánnak testvére György 1755. előtt Nógrád megyébe költözött, mint ezt a megyei nemesi lajstrom is mutatja, hol a jövevények sorában áll, és ott nőül vévén Bosnyák Teréziát, ennek birtokába P. Szantóra telepedett. Meghalt ugyan ott 1772. jul. 6-án kora 87. évében. [2]) Maradtak gyermekei 1. Tóbiás, 2. János, 3. György, ki nőtlenül halt el, 4. Terézia Gonvalli Józsefné, és 5. Brigitta először (1788. k.) Lehoczky Györgyné, másodszor Veresné, harmadszor Irsayné.

Tóbiás sz. P. Szántón 1757. sept. 6-án.[3]) 1815-ben Zemplin megyétől nemességéről bizonyítványt kapott. Mind végig ellenzővel ellátott prémes kalpagban járt. Meghalt nőtlenül 1837. jul. 30-án.[4]) Testvére

János szül. 1767. jun. 2-án. Zemplin megyéből 1841. oct. 2-án nyert nemesi bizonyítványát Nógrád megyében 1842. aug. 25-én kihirdetteté. Neje volt Palásthy Erzsébet. Más ágyból fia János szül. 1801. jun. 6-án. [5]) Ennek nejétől Csekle Máriától fia Albert szül. 1840. april. 24-én. [6])

Terebesi nevű nemes család Doboka megyében birtokos Felső Töök és Pujon helységben. [7])

Terennyey család. (Homok-Terennei †) Nógrád megyében fekszik Homok-Terennye helység, melyre Homok-terennei máskép Atvárházy Péter, Jóbnak fia, testvéreivel István és Balással együtt 1418-ban Zsigmond királytól uj királyi adományt nyert. [8]) E család utóbb kihalt. E családból eredhetett azon Benedek is, ki 1438 táján Zudar Jakab özvegyétől Luzan és Buják helységet vette meg.

E családból volt Terennyei Györgynek Papóchy Margittól leánya T. Zsuzsa, 1601-ben runyai Soldos Ferencz özvegye.

Terenyey család. Alapítója Terenyey István, ki 1709-ben I. József királytól czímeres nemeslevelet nyert. [9])

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 305. és not. hist. 240. A Zemplin megyei nemesi bizonyítványban nincs kitéve az év, ott csak az esemény van jelölve.
[2]) Nötencsi egyház matricája.
[3]) Ugyan az.
[4]) Rétsági egyházi anyakönyv.
[5]) Nötencsi anyakönyv.
[6]) Rétsági anyakönyv.
[7]) Hodor, Doboka várm.
[8]) Mocsáry Antal, Nógrád várm. ismertetése IV. köt. 26.
[9]) Collect. herald. nro 742.

Czímere a vért kék udvarában zöld téren nyugvó arany korona, melyen hátulsó lábain grif áll, első jobb lábával kivont kardot villogtatva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös magyar ruhás, kalpagos vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Teresztenyey család. (Teresztenyei) Zemplin megyei kihalt család. [1]) *Lásd Ziny cs.*

Terge család. Szatmár vármegye nemessége sorában áll. [2])

Tergovcsics család. Fejér megyei nemes család, közülök Mihály-József azon megyénél 1744-ben esküdt, József 1780-ban jegyző volt.

Tergovics család. Trencsin vármegye nemesi összeirása szerint 1690-ben Tepliczen lakott.

Terhes család. Szabolcs vármegye nemes családainak egyike, [3]) honos Zemplin megyében is. [4])

Terjék család. Zala vármegyei nemes család, melyből Terjék György 1630-ban azon megyének szolgabirája volt. [5])

Terjényi család. Szatmár vármegyei nemes család. [6]) E század elején Mihály birtokos Körtvélyesen. [7])

Ismeretes közülök Mihály, kinek Csúzy Margittól fia László, kinek leánya Ilona Várday Istvánné volt a XVII. században.

Termasics család. Temes megye birtokos nemes családja, azon megyei Birda helységet birja Termasics János. [8])

Ternchich család. A czímeres nemes levelet Ternchich Márk kapta 1637. évben III. Ferdinánd királytól, és ezt 1638-ban Horváth, Tót és Dalmát országok gyülésén kihirdetteté. [9])

Ternyey család. Abauj, Szatmár vármegyében tartja lakását.

Sáros megyében fekszik Thernye helysége, melyet hadi érdemeiért és sebei jutalmául lengyelországi jövevény Ádám kapott királyi

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 105.

[2]) Fényes Elek, Magyar orsz. állapot. stat. geogr. tekintetben IV. köt. 274.

[3]) Ugyan ott 219.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.

[5]) 1630. évi 3. törv. cz.

[6]) Fényes E. Magyar orsz. áll. stat. geogr. IV. 274.

[7]) Szirmay, Szatmár várm. II. 24.

[8]) Fényes Geogr. Szótár I. köt. 135.

[9]) Az eredeti armális Zágráb megye levéltárában van. Curr. 1812. oct. 20. nro 26,191.

adományban IV. Béla királytól 1259. évben. [1]) Ez mint lengyel idegen nem származhatott a már akkor virágzó Tekule nemzetségből, melynek tagjai 1278-ban Vörös-alma s több helységet kapták, [2]) és mely 1337-ben birtokain megosztozván, még ez osztály levélben híre sincs, hogy a Tekule nemzetség Ternye falut birta volna. [3]) Azonban 1412-ben Gara Miklós nádornak Abauj és Sáros vármegyék közgyüléséből kiadott oklevelében nyomát találjuk a Ternyei családnak, nevezetszerint Ternyey Mátyus fiának Pálnak, és Ternyey Pál fiának Jánosnak, továbbá Ternyey Strás Péter fiának Mihálynak és Ternyei Strás Lászlónak, midőn Ternye és egyéb birtokaik terén a Ternyepataki utat szabadnak nyilatkoztatják. [4]) 1435-ben, midőn a Tekule nemzetség Zemelnye (most Smilno) helység iránt az olnodi Zudar családdal egyezségre lépett, ez oklevélben szintén eléfordúl a Strás és Ternyei család, névszerint Ternyey Gáspárnak fia András. [5]) Sőt hetven évvel később Thernei *(így)* György 1505-ben mint Szepes megyének a rákosi országgyülésre követe jelent meg. [6]) Mind a mellett utóbb nyoma vesz a Ternyey névnek, és Sáros megye egyik ujabb leirója szerint e név nem is család névül dívott, hanem csak a Ternye helységben birtokló családok előnevét (predikatum) képezi. [7])

A XVII. században Abauj megyében tünik fel a Ternyey család, mely magát a fölebb emlitett Ternyei családból származtatja, és melynek akkor élt őse Ternyey Miklós maga, és neje Lyos Margit, és fiai II. Miklós és I. István, leányai Erzsébet, Kata és Anna részére I. Leopold királytól 1667. jan. 11-én családi tudosítás szerint új czímeres nemes levelet nyert, mely Abauj megyében Gönczön 1668. april. 9-én kihirdettetett.

Czímere a családnak, mely az 1667. évi armálisban áll, a vért kék udvarában hármas zöld halmon hátulsó lábain ágaskodó fejér egyszarvú. A vért fölötti sisak koronáján vörös ruhás kar kivont kardot tart.

---

[1]) Wagner Diplomat. C. Sáros pag. 284.

[2]) Ugyan ott 291. Vörösalma 1312-ben a Tarkőiek birtokába került ugyan ott 318.

[3]) Ugyan ott 335. 336. Ha csak a kiadott oklevélből ki nem hagyatott.

[4]) Ugyan ott 363.

[5]) Ugyan ott 60. 61.

[6]) Kovachich M. G. Supplem. ad Vestigia Comitiorum II. pag. 335. és Jászay P. A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után 157.

[7]) Potemkin Ödön, Sáros vármegye leirása 124. lapon a végső jegyzetben.

I. Miklósnak egyik unokája I. János (szül. 1691.) Nógrád megyei Kis és Utas Terenyére és a kalapáti pusztára 1729. máj. 30-án, 1749. maj. 9-én Alsó és F. Mérán és a balajti pusztán adományt kap, és ugyan azon évben M. Terézia király asszonytól Sáros megyei Frics helységre is adományt szerzett. Meghalt 1753-ban, — a családi közlés szerint — mint királyi tanácsos. Nejétől Tallián Rózától két fia III. Miklós és Mihály tábornokoknak iratnak, harmadik fiának Györgynek utódai leány ágon Nógrád megyében élnek, e szerint ennek egyik utóda Ternyey Eszter Repeczky Ferenczné, a negyedik fiú volt: II. István előbb (1760.) a szepesi, utóbb (1770—74.) a kassai kamarai igazgatóságnál protocollista. [1]) A leányok közül Klára Bornemisza Antal ker. táblai ülnökné, Krisztina Martonossy Györgyné voltak.

Nevezettt II. Istvánnak, ki Bereg megyében Kis-Almáson halt meg, nejétől bölcsei Buday Klárától hat gyermeke maradt: 1. III. István Szepes megyében viselt hivatalt, 2. Imre, 3. I. József előbb katona, mint főhadnagy kilépett, és Szegeden, hol meg telepedett, városi tanácsos volt, három leányt hagyván maga után. 4. Anna Nedeczky Jánosné, 5. Klára Jobszty Györgyné, és 6. Terézia.

Említett Imre 16. éves korában katona lett, és 28. éves korában mint százados lépett ki. 1809-ben az Abauj megyei nemesi felkelő seregben mint őrnagy vitézkedett. 1811-ben nőül vévén bölcsei Buday Mártát, előbb Ugocsa, utóbb Szatmár megyébe telepedett. Három fia él, úgymint

a) II. János 1848-ban Szatmár vármegye fő szolgabirája, és országgyűlési képviselője. Jelenleg nejétől Krassay Juliától született Béla, Géza és Berta gyermekei neveltetésével és gazdaságával foglalatos.

b) Tamás ügyvéd és gazda.

c) II. József előbb a cs. k. hadseregben szolgált, 1848/9-ben az 53. sz. honvéd zászló-aljban százados volt, jelenleg mezei gazdálkodása körül szorgalmaskodik.

A család ezen Szatmár megyei ága kath. vallású.

A leszármazási tábla [2]) következő:

---

[1]) Ezen Istvánt kis- és utas Ternyei Ternyey néven igy olvashatni az 1760. 70. és 74. évi hiv. Schematismusokban. Későbbi években már nem fordúl elő.

[2]) Luby Károly közl. családi adatok után:

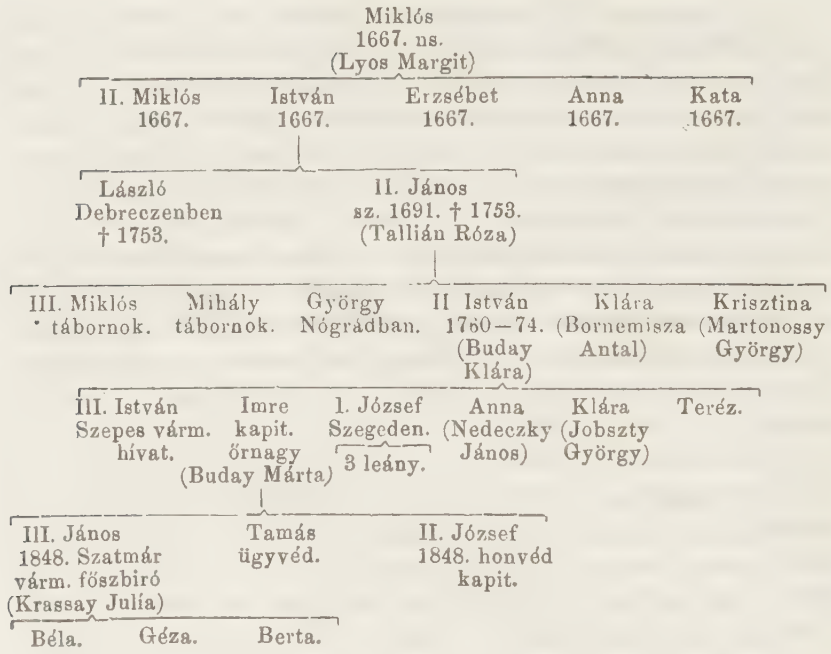

Ternyey család. (F.-Fügedi) Szintén Abauj megyei család, mely magát Ternyéről és F.-Fügedről irja, és a fölebbi családdal sem mi vér és jogközösségben nem áll, [1])

E családból ternyei és felső-fügedi Ternyey István főtörvényszéki ügyvéd és tbíró, szül. Felső-Fügeden Abauj megyében 1789. jan. 16-án.

Ternovszky család. *Lásd Trenovszky vagy Trnóczky.*

Terpendi család. (Sárszeghi) Kihalt család. [2])

Terpulecz család. Terpulecz József és rokonai János, Boldizsár, és József-Miksa 1790-ben II. Leopold királytól kaptak czímeres nemeslevelet. [3]) Czímerök először függőlegesen kétfelé osztott vért, a jobb oldali félrész hárántosan ismét két udvarra oszlik, a felső kék udvarban két magas szikla között zöld téren nyugvó arany koronán hegyével felfelé állított és borostyánnal koszorúzott meztelen kard áll, az alsó vörös udvarban zöld tér fölött fehér folyamból kiemelkedő természetes színü oroszlán, első jobb lábával kivont

[1]) Luby Károly közl. családi adatok után.
[2]) Lehoczky Stemmat. II. 417.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

kardot, a balban levágott török fejét tartva; a baloldali vörös udvarban jobbról lefelé balra rézsutosan két fehér szelemen között kék közben két arany csillag között arany félhold ragyog. A vért fölött két koronás sisak áll, a jobb oldalinak tetején jobbról fehér vörös zászló leng, arany félhold és csillaggal, balról kiterjesztett fekete sasszárny jobbról balra dülő rézsutos fehér szelemennel, a baloldali sisak koronájából két elefánt ormány között (ezekből a jobb oldali félig ezüst, félig vörös, a baloldali félig arany, félig kék,) arany markolatú kard áll hegyével fölfelé és borostyánnal megkoszorúzva.

Tersaczky család. A Frangepán család egyik ágának melléknevе. *Lásd Frangepán cs.*

Tersztyánszky család. (Trsztyei vagy nádasi) Trencsin vármegye egyik legrégibb családa, mely azon megyei most is a család birtokában lévő Trsztye helységről [1]) vette nevét, mely tótos irásmóddal a falu tót nevéről Trsztyánszky-nak iratott, és iratik egy nagy részben mai napig, mig a családnak egy más része könnyebb kiejtés okaért Tersztyánszky nak irja nevét, a *trsztyei* előnév (praedicatum) pedig latinúl *de eadem*, magyarúl pedig jobbára (már a XVII. században is) *nádasi*-nak (fordítva) iratott. Egyébiránt találhatni a családnevet Tresztyánszky stb. alakban is. [2])

A család eredetét II. András király koráig viszik fel bizonyos Nigri vagy Niger Ipoly és Balás testvérekig, kik egy családi táblázat szerint Blasius et Ipolitus Niger de Nádas alias Trsztine néven ordulnak elé, [3]) és 1234-ben állitólag előbbi ó-budai birtokukért kapták csere-adományban a Trencsin megyei Trsztye helységet. Igazabban Balásnak unokája Nigri-András 1330-ban kapja csereadományban a Trencsin megyei Trsztye (vagy Nádasfalut) és azt 1372-ben I. Lajos király is megerősíté. [4]) Ipoly ága Miklósban a XIV. század elején kihalt, Balásé fenmaradt, és egyes ágon terjedt egészen a XV. század második feléig, a midőn (1460. körül) élt I. Tamás, ki két fiút hagyott maga után: I. Gáspárt és I. Lászlót, kik által a család két fővonalra oszlott. I. László ismét két fiú atyja lön, úgymint I. Miklósé és I. Menyhérté, kik e vonalt két fő ágra oszták, a mint ezen két vonalra, és ágakra oszlást a következő nemzékrend világosabban feltünteti:

[1]) Fényes, Geographiai Szótár IV. köt. 221.
[2]) Igy jő elő Lehoczkynál is.
[3]) Lehoczky Stemmatogr. II. 410.
[4]) Kaprinai Mss. B. tomo XIX. pag. 148—151.

I. tábla

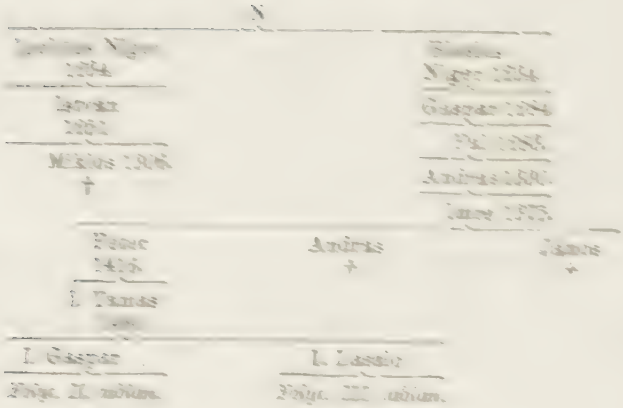

II. tábla

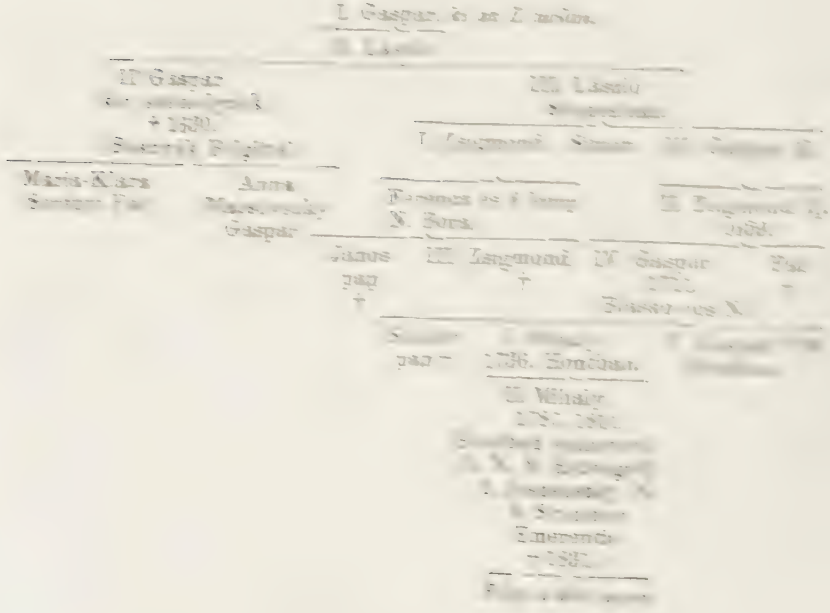

II. Mihály, *ki az előbbi lapon.*
1777. 1811.
Hontban számvevő
(1. N. N. Hidvégről
2. Jeszenszky N.
2. Stummer Emerentia † 1831.)

- 1-t. Julia (Mészáros Antal P.-Szántón)
- 2-t. Fáni (Jankovich János Var sányban)
- Anna † 1805. (Stummer Ignácz)
- Imre czimz. püspök septemv. † 1847.
- Bálint † 1811. (1. Jeszenszky Teréz 2. Kőrossy Józéfa)
- 3-t. Antal cs. k. udv. tan. † 1860. (Pereszlényi N.)
- Sándor kir. tan kir. táb. ülnök † 1860. (Kmoskó Teréz)
- Bertalan Honti főügyész (Gyürky Emilia)
  - András 1840.

1-től Mária † 1860. (Huszár Károly)
2-tól Luiza † 1834.
Amália (Baloghy Antal)
Zsigmond Berkiben † 1863. (Balás Izabella)

Hedvig. Etelka. Dezső. István.

- László.
- Antal.
- Pál (Jankovich Ilona)
- Mária (Gyürky Antal)
- Vilma (Nogáll N.)
- Albertina (Udvardy Péter mérnök)

Gyula † 1858. kora 26. évében.
György cs. k. kapit. † 1859. Magentánál kap. seb.
István.
Erzse (Schubert csendőr kap.)

III. tábla.

I. László, *ki az I. táblán.*

- I. Miklós
  - István 1561. osztoz. *a dunantúli ág törzse.*
    - *hézag.*
      - András Moson és Pozsony várm. jegyzője 1688—89.
        - István 1730. Veszprémi alisp.
          - József Veszprém m. főjegyző 1767.
  - Kristóf 1561. osztoz.
    - János †
    - I. Pál Trencsini alispán 1626. (Majthényi Julia)
      - II. János 1659. *Folyt. a köv. lapon.*
      - I. György 1670. Trencsíni alispán 1678. itélőmester (Ordódy Bora)
        - Ferencz 1722. Trencsinben harminczados.
        - Mária (Gosztonyi István)
        - Klára (1. Berdóczy Fer. 2. Kamper Ábrahám)
      - II. Pál
        - Anna. László Pál.
          - György. Teréz.
  - László v. *Venczislo* vagy Vaczlatov 1561. [illegible] ettől a *Spanyeck* ág cred.
    - János
      - [illegible]
        - László 1736.
          - András 1768.
            - János.

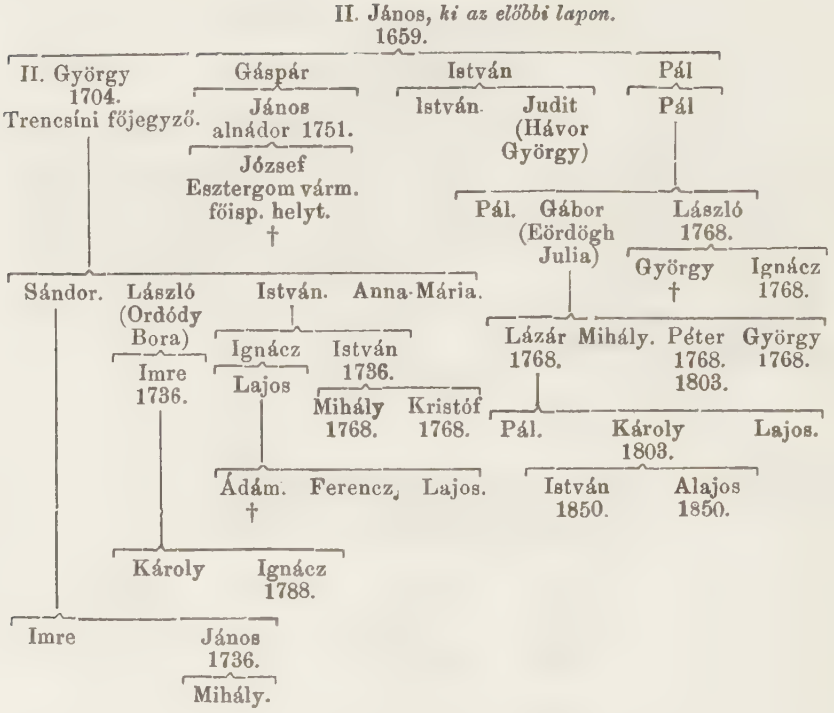
II. János, *ki az előbbi lapon.*
1659.
II. György
1704.
Trencsíni főjegyző.
Gáspár
János
alnádor 1751.
József
Esztergom várm.
főisp. helyt.
†
István
István
Judit
(Hávor
György)
Pál
Pál
Pál.
Gábor
(Eördögh
Julia)
László
1768.
György
†
Ignácz
1768.
Sándor.
László
(Ordódy
Bora)
Imre
1736.
István.
Anna-Mária.
Ignácz
Lajos
István
1736.
Mihály
1768.
Kristóf
1768.
Lázár
1768.
Mihály.
Péter
1768.
1803.
György
1768.
Pál.
Károly
1803.
Lajos.
Ádám.
†
Ferencz.
Lajos.
István
1850.
Alajos
1850.
Károly
Ignácz
1788.
Imre
János
1736.
Mihály.

IV. tábla.

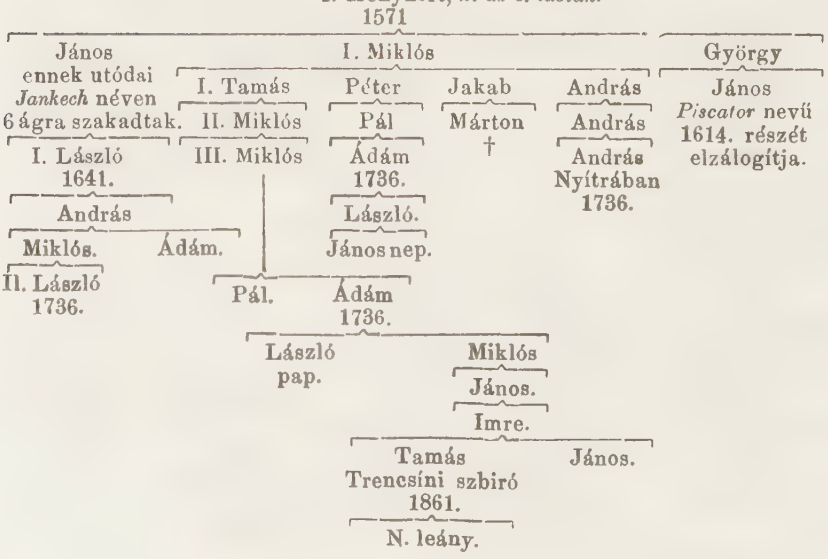
I. Menyhért, *ki az I. táblan.*
1571
János
ennek utódai
Jankech néven
6 ágra szakadtak.
I. László
1641.
András
Miklós.
Ádám.
II. László
1736.
I. Miklós
I. Tamás
II. Miklós
III. Miklós
Péter
Pál
Ádám
1736.
László.
János nep.
Jakab
Márton
†
András
András
András
Nyítrában
1736.
György
János
Piscator nevű
1614. részét
elzálogítja.
Pál.
Ádám
1736.
László
pap.
Miklós
János.
Imre.
Tamás
Trencsíni szbiró
1861.
N. leány.
János.

Mint fölebb mondók, a család I. Tamás két fia által két fő vonalra oszlott.

I. Gáspár vonalán (II. tábla) II. Lászlónak egyik fia volt II. Gáspár 1604—1618 ban Trencsin vármegye alispánja, a régiebb időkben a család legkitűnőbb tagja, ki 1629. octob. 27-én királyi személynök lett, [1]) Meghalt 1630-ban julius 26. napja előtt. Nejétől magyarbéli Bosnyák Brigittá-tól csak két leánya maradt: Mária-Klára Serényi Pál neje, és Anna Marsóvszky Gáspárné.

II. Gáspár testvérének III. Lászlónak ágán ennek egyik utóda I. Mihály érdemel említést, mint ki Hont megyébe telepedett, fia II. Mihály Hont megyében előbb gróf és hzg. Kohároyaknál tiszt, utóbb megyei számvevő, felhasználva szerencséjét, családját fiaiban fölemelte. Ez háromszor nősült, először Hidvég helységből vett nőt, e házasságból csak egy leánya Julianna Mészáros Antalné maradt P.-Szántón, másodszor a Jeszenszky családba házasodott, e házasságból lett négy gyermeke: 1. Franczizska jeszeniczei Jankovics Jánosné Nógrád m. Varsányban. 2. Anna Stummer Ignácz neje, ki Ipoly-Szalkán halt meg 1805. jun. 19-én, eltemet. 21-én. 3 Imre pécsi nagy prépost, tereskei apát, phari czímzetes püspök, a hétszemélyes tábla birája. Meghalt 1847-ben 4. Bálint ki 1811. oct. 22-én Penczen (Nógrád m.) halt meg. Ennek két neje volt, az első Jeszenszky István leánya Teréz, kitől született Tersztyánszky Mária († 1860.) baráthi Huszár Károlyné Tereskén. Második neje volt Kőrössy Józéfa (utóbb Diószeghy Tadé neje), kitől születtek gyermekei a) Luiza † 1834. b) Amália (él) Baloghy Antalné, és c) Zsigmond P. Berkiben birtokos, 1849-ben Bocskai honvéd huszár kapitány, meghalt 1863-ban, kinek nejétől sipeki Balás Izabellától gyermekei a táblán láthatók. Végre II. Mihálynak harmadik neje volt Stummer Emerentia († 1831.) kitől három fia született u. m. Antal, Sándor és Bertalan, kik mind a hárman Hont megyénél kezdék hivatalos pályájokat.

Bertalan 1823—30 ban Hont megye főügyésze volt. Nejétől gyürki Gyürky Emíliától egy fia maradt András

Antal 1823. körül Hont vármegye főszolgabirája, utóbb cs. kir. tanácsos és a Krisztus rend vitéze. Meghalt lakó helyén Magyaradon 1860-ban. Nejétől Pereszlényi N-től gyermekei László, Antal, volt olasz legionarius, Pál lakik Várságyban, nőül vévén Jankovich

[1]) L. említve M. Történelmi tár is VIII. köt. 56.

Ilonát, Mária gyürki Gyürky Antal elhalt első neje, Vilma Nogállné, Albertina Udvardy Péter mérnök neje.

Sándor Hont megyének előbb al-, 1824. febr. 3-tól főjegyzője, 1836-tól 1839-ig első alispánja, majd kir. táblai ülnök és kir. tanácsos. Meghalt Nagy-faluban 1860-ban. Nejétől Kmoskó Teréztől gyermekei: 1. Gyula, meghalt 1858-ban kora 29. évében. 2 György mint cs. k. kapitány Magentánál kapott sebei folytán meghalt 1859-ben. 3. István. 4. Erzse.

I. László vonalának fiától I. Miklóstól eredő ága (lásd III. táblán) ismét nevezett I. Miklósnak három fia István, Kristóf és László által három ágra oszlott.

Istvántól a Dunántúli, Veszprém megyei ág ered. Ez ágon Andrást 1688-ban Pozsony, 1689-ben Mozsony megyék főjegyzőjeül olvassuk. Ennek fia lehetett István 1730-ban Veszprém vármegye alispánja, és ennek fia József 1767-ben azon megyének főjegyzője; ennek nővére lehetett Tersztyánszky Jusztina felső-bükki Nagy István neje 1779-ben.

László, ki Venczisló vagy Vaczlatovnak is iratik, egy ágat terjesztett, mely Spanyech néven jött le.

Kristófnak fia volt I. Pál, 1626-ban Trencsin vármegye alispánja. Nejétől Majthényi Juliától három fia maradt: II. János, I. György és II, Pál. Ezek közül

I. György 1670-ben Trencsin vármegye alispánja, 1678-ban itélőmester volt. Nejétől Ordódy Borbálától két leánya és egy fia Ferencz maradt. Ezen Ferencz-Antal 1722-ben a Trencsini főharminczad igazgatója (Administratora) volt, midőn az ő költségén és neki ajánlva (czímlapján czímerével együtt) megjelent a *Sancta et salubris Memoria pro Defunctis. Graecii 1666.* czímű könyv második kiadása.

I. Jánosnak négy fia maradt: 1. II. György 1704-ben Trencsin vármegye főjegyzője volt és a megye által Rákóczyhoz Galgóczra egy kiküldést végzett. Utódait a mult század végeig a táblázat mutatja. Másik fia 2. Gáspár nemzé Jánost, ki 1730-ban Esztergom megyei Déván a Dévay család defectusán statuáltatott, de ellentmondás történt. [1]) 1743-ban már nádori itélőmester, 1751-ben alnádor volt; [2]) ennek fia József 1760-ban Esztergom megyei alispán, utóbb

[1]) Sz. benedeki Convent capsa H. fasc. 4. nro 7.

[2]) Lehoczky Stemmatogr. I. p. 178.

(1767.) azon megye főispáni helytartója volt, és magnélkül halt meg. Harmadik fia 3. István, úgy látszik hasonnevü fiában kihalt. Negyedik fia 4. Pál, kinek ismét Pál, kinek Gábor, ki nejétől Eördögh Juliától fia Lázár által máig élő ivadéka Trencsin megyében él István és Alajosban.

I. László vonalán a második főágát annak fia Menyhért alapítá, mint a IV. táblán láthatni. Ez ágon III. Miklós fiának Ádámnak egyik fia László pap, — úgy látszik — volt azon Terszty ánszky László paulinus, ki 1735-ben halt meg. Testvérétől IV. Miklóstól ered Trencsín megyében azon ág, melyből Tamás 1861-ben ott szolgabiró volt.

I. Miklósnak András fiától ered a Nyitra megyei ág, és tán épen ezen ág egyik ivadéka volt Károly, ki Nyitra megyétől 1834. mart. 8-án vévén ki nemesi bizonyítványt, azt lakta-helyén Krassómegyében, hol ügyvéd volt, 1836. april, 14-én kihirdetteté. Egy fia él Lugoson szíjgyártó mester.

Hogy a származási tábla nem teljes, az egyebeken kivül a Trencsin megyei nemesi összeirásokból [1]) is kitünik, hol több oly családtagról van hiteles említés, kik a táblázaton nem találhatók. Némi kiegészítésül ide írjuk a Trencsin megyei nemesi összeirásban foglaltakat évrendben mind, a mint következnek:

Az 1736. évi nemesi összeirásban foglaltatnak, János az itélőmester, idősb László, Gábor és Pál testvérek Pál fiai, ifj.

[1]) Szontagh Dán. közl. szerint.

László katona, ifj. Mihály és Gáspár testvérek Hont megyében, Zsigmond, ifj. László Sztankóczon, Imre és János testvérek Sándornak fiai, id. Ádám, ifj. Ádám, egy másik Imre, László fia Miklósnak, Pál, Ádám fia Miklósnak, András Nyitra megyében, egy Ádám Nagy-Kolacsinban, és még egy Imre a felső járásban.

1748-ban Imre Neszlusán, István, Ádám, Gábor, Sándornak és Lászlónak fiai a közép járásban. — László, ör. és ifj. Ádám és István Imrének és Mihálynak fiai Trsztye helységben; László egyedül maga az alsó járásban.

1768-ban Pruzsinán lakott János, Tresztyén Gábornak fiai u. m. Lázár, György és Péter, — Ádám fiaival Miklóssal és Lászlóval, András egy maga, István két fiával u. m. Mihálylyal és Kristóffal; József és András Ferenczneк fiai, továbbá János és fia Mihály, végre Pál es András. Kis-Sztankóczon László fiával Ignáczczal.

1803-ban Trsztye helységben laktak: János Imrének fia, Pál, Károly és Lajos Lázárnak fiai, — Péter, majd Antal, József, Ferencz és János Miklósnak fiai, — András, ifjabb András és ennek fiai András és János, végre József és Kristóf. — Kis-Sztankóczon lakott Ignácz.

1837-ben Trsztye helységben összeirattak Imre és fiai Tamás és János; — Károly és két fia István és Alajos, továbbá Lajos, Antal, József, Ferencz, János és András, azután egy másik József és ennek fia Pál, egy legifjabb József. Beczkón laktak József és ennek fiai József, Jusztin és Vendel- — Kis-Sztankóczon pedig Ignácz.

Czímere a családnak [1]) — mint fölebb a metszvény is ábrázolja, — a vért kék udvarában egy törzsön álló fehér galamb, csőrében zöld galyat tartva, fölötte jobbról félhold, balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján az előbbihez egészen hasonló galamb áll. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

E család ivadékául kell tartanunk Pesten lakó Nádosy István pesti polgárt és kereskedőt is, ki Tersztyánszky családnevét előnevével a magyarosabb Nádosy névvel cserélte fel, s kinek családja így áll:

[1]) Mint azt a Tersztyánszky Ferencz trencsini harminczadosnak 1722-ben vésett, és N.-Szombatban nyomatott S. et salubris memoria czimü idézett munka czímlapjáról vettük.

Nádosy István
(jószási Purgly Kata
† 1861. jun. 9. kora 54. é.)

Etelka (Vetsey Sándor) | István (Karczag Hermin) | Kálmán. | György. | Elek. | Gyula. | Irma. | Endre.

Tersztyenszky család. *Lásd Trsztyenszky cs.*

Teschenberg család. Mosony vármegye nemes családa. Teschenberg János cs. kir. tanácsos 1790-ben II. Leopold király által magyar nemességre emeltetett és ily czímert nyert: a vért kék udvarán jobbról balra lefelé rézsutosan vont fehér szelemen által, melyen három vörös csillag ragyog, két felé oszlik, a jobb oldali alsó osztályban fehér sziklán vörös lábú és csörü fehér galamb áll, csörében zöld galyat tartva, a baloldali felső osztályban egyfejü arany sas szétterjesztett szárnyakkal látható. A paizs fölötti sisak koronáján egymásra helyezett két kék sasszárny lebeg, rajta harántosan ezüst szelemenben vörös csillag szemlélhető. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

A nemesség szerző Teschenberg János, mint külföldi az 1790/1 országgyülésen nyert honfiusítást, [2]) és 1808-ban a Ludoviceára 1000 ftot alapított. [3])

Tésla család. A czímeres nemeslevelet többi közt Tésla Péter kapta 1685-ben I. Leopold királytól, ennek fia István Székes-Fejér megyei Czecze helységben a mult században (1751.) körül igazolta nemességét.

E családból volt azon Tésla Mihály m. kir. mezei hadak főkapitánya, ki 1696-ban esett el. [4]) Bátyja volt János, öcsese István.

Teslár család. (Csetneki) Erdélyben Alsó-Fejér megyében közülök István igtató s táblabiró 1848. előtt.

Tessedik család. Békes vármegye nemes családa. Mielőtt a nemesek sorába emeltetett, már a tudományos és evang papi pályán smeretes volt. Az első, kit e néven ismerünk: Tessedik György Trencsin megyében Puchón lakott, ennek nejétől Nedeczky Esztertől fia I. Sámuel szül. Puchón 1710-ben. Tanult Jenában. [5]) Haza jövén, 1737-ben evang. pap Tót-Györkön, majd Albertiban, 1744-ben Bé-

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[2]) 1791. évi 73. törv. cz.
[3]) 1808. évi 7. törv. cz.
[4]) *Siralmas Crónika;* bucsuztató versek Tésla Mih. halálára. Nyomt. 1696.
[5]) Haán Lud. Jena Hung. 53.

kes Csabán, hol meg is halt 1749. april. 9-én. Nejétől Lang Erzsébettől még Albertiban szül. fia II. Sámuel, ki szintén papságra neveltetett, és előbb Békes-Csabán, utóbb 1769-től Szarvason volt lelkész. Ez utóbbi helyen főleg a „gyakorlati gazdasági intézet"-nek általa lett felállítása által nagy érdemeket szerezvén, [1]) II. József császár arany éremmel és lánczczal tünteté ki. 1809. febr. 17-én pedig I. Ferencz király által magyar nemességre emeltetett, és czímerlevele 1810-ben Békes megyében kihirdettetett. [2]) Meghalt 1812-ben. Első nejétől Markovics Teréztől gyermekei: III. Sámuel, Dániel és József, kik már 1810-ben személy szerint irattak a nemesség lajstromába, második nejétől Lissovényi Karolinától gyermekei Pál, I. Károly, Ferencz és Janka († 1862.) Mikulaj István orosházi evang. lelkész neje.

A családfa következő :

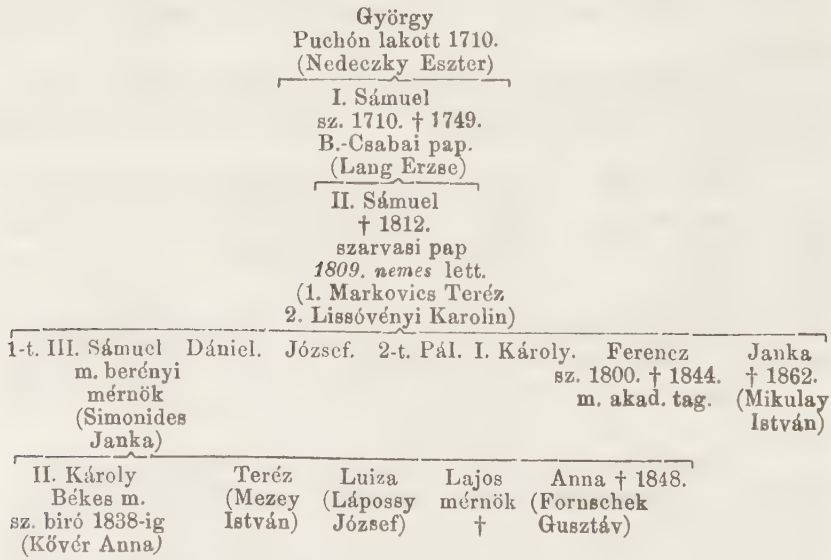

II. Sámuelnek gyermekei közül Ferencz (szül. Szarvason 1800. febr. 2.) 1822-ben ügyvéddé lett, majd gr. Apponyi Antal titkára Párisban. Beutazá Európa nagy részét, és 1831-ben Franczia országi utazását ki is adta. Előbb a m. kir. kincstárnál, utóbb a birodalmi ka-

[1]) L. Hellebrandt János, Szarvas város tört. 36. lapon.

[2]) Békes vármegye jegyzőkönyve 1810. évi 57. sz. és 62. sz.

maránál lett tiszt. titoknok. 1832-ben magyar akadémiai taggá választatott. Irt a Tudományos gyüjteménybe is értekezéseket. [1]) Meghalt Bécsben 1844. junius 17-én.

III. Sámuel Mező-Berény-ben uradalmi mérnök lett. Ennek nejétől Simonides Jankától gyermekei a) II. Károly Békes megyében előbb aljegyző, majd szolgabiró 1848-ig, b) Teréz Mezey Istvánné, c) Luiza Lápossy Józsefné, d) Lajos volt mérnök, elhalt, ki 1836-ban Békes megyétől nemesi bizonyítványt vett ki, [2]) és e) Nina erdélyi lakos Fornschek Gusztávné, kit 1848-ban az oláhok legyilkoltak.

A család czímere harántosan kétfelé osztott vért, felső része függőlegesen ismét két udvarra oszlik, az 1. vörös udvarban három búzakéve piramis alakra, kalászaival balra fordúlva látható, a 2. zöld udvarban balról lefelé rézsutosan kanyargó patak hullámzik, fölötte a jobb oldali szegletben arany nap ragyog; az alsó osztály arany udvarában harmatos halom csucsán gyümölcsfa emelkedik fel, alatta balfelé balta, jobbfelé kasza látható. A paizs fölötti sisak koronájából karó mellett szőlőtőke emelkedik ki, megrakva zöld levelekkel és érett gerezdekkel. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranyfekete. [3])

Tessényi család. 1584-ben élt Tessényi Ádam, ki ekkor Komárom megyei Jászfalu helységben Sárkány György és neje Ujfalussy Dorottya részét zálogba vette. [4])

Még előbb élt, és tán az előbbinek atyja volt Tessényi Kelemen, ki 1549-ben Léva védelmében esett el. [5])

E családból volt Tessényi István, ki ily családot alkotott:

István
(Tajnay Eszter)

Pál.	Judit
Pál.	(Városdy Márton)

Tessény család. Ennek alapítója Tessény János, ki 1791-ben II. Leopold királytól nyert nemes levelet, és ily czímert: a vért kék udvarában arany koronán pánczélos kéz könyököl, három fehér zász-

[1]) Magyar Irók. Életrajz gyűjt. I. k. 582.
[2]) Békes megyei jegyzőkönyv 1836. évi 1152. sz.
[3]) Mogyorossy János közl. sz.
[4]) Fényes Komárom vármegye 115. lap.
[5]) Budai Fer. Hist. lexic. III. 412.

lót tartva; a vért fölötti sisak koronáján szintén olyan kéz tart három fehér zászlót. Foszladék mind a két oldalról aranykék. [1])

Tessich család. A czímeres nemeslevelet Tessich Mihály nyerte 1751-ben Mária Terézia királyasszonytól.

Czímere a vért ezüst udvarában természetes színü futó farkas, fölötte lefelé függő ászok (canterius) látszik, azon két arany nyillal, e fölött kék félhold. A vért fölötti sisak koronájából szintén természetes színü farkas emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [2])

Tessiny család. (Szucsányi) Turócz megyében szucsáni Tessiny György (Tessiny de Zuchan) 1623-ban táblabiró, és fölebbezési törv. sz. biró volt. [3])

Teszéry család. *Lásd Theszéry cs.*

Tétényi család. A Pest megyei Tétény helységről vette nevét. 1405-ben kapták a Haraszthi családdal együtt czímerlevelöket. [4]) Azonban Tétényi András Sáros megyében Kapi helységet és várát kapván, nevet cserélt, és őse lőn a mai kapivári Kapy családnak. *Lásd e munka VI. köt. 70. lap.*

Tetétleni család. (Tetétleni †) Pest vármegye régi kihalt családa, mely nevezett megyében a Tetétleni pusztát birta. 1441-ben élt Tetétleni Kelemen. [5])

1552-ben élt Tetétleni Anna, kit Bernáth Bernát Buják vár várnagya vett nőül, ennek leányát Bernáth Zsófiát vette nőül Földváry Mihály, ki nejével a Tetétleni birtokot is kapta.

Tetey család. Doboka megyei, hol Lőrincz Kis-Dovecserben birtokos.

Tetey Boldizsár 1651-ben Ugocsa megye alispánja volt. [6])

Téthy család. Győr megye nemességéhez számittatik. *L. Théty.*

Teuffel család. Történetünkben ismeretes Teuffel Rázmán I. Ferdinánd korából, ki 1546-ban magyar nemességet kapott [7]) és 1550-ben a honfiusítási esküt is letette. [8])

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Ugyan ott.

[3]) Hrabecii Oratio funebris sup. Petro Révai.

[4]) Wagner Dipl. Sáros 59. 354. 362. Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 2. p. 419. és tomo X. vol. 7. pag. 889.

[5]) Teleki. Hunyadiak kora X. köt. 120.

[6]) Szirmay, C. Ugocsa p. 53.

[7]) Kaprinai Mss. B. tomo 28. p. 211.

[8]) Ugyan ott p. 233.

Teuffel Mátyást 1552-ben a magyarok közönségesen Ördög Mátyásnak hivták. [1])

Ezek utóda Teuffel Erzsébet 1655-ben Révay Pál özvegye volt. [2])

Teuffenbach család. *Tiefenbach cs.*

Teutsch család. Vagy mint nevét irva szintén találjuk: Teics, Erdélyi szász család. Nemességéről mit sem tudunk. Ismeretes volt Teutsch András kormányszéki tanácsos, a szászok grófja, és szebeni király biró, ki 1730-ban halt meg. [3])

Teutsch György 1794-ben prasmári biró, János ugyanakkor brassói theol. tanár.

1815-ben Teutsch János brassói ev. pap, és gymnasiumi felügyelő.

Tevely család. (Adász-Teveli) Soprony, Vas megyék nemes családa, elő nevét Veszprém megyei Adász-Tevelyről irja

1640-ben Tevely György Vas megyei Asszonyfán egy részre és Zala megyei Czege pusztára kir. adományt nyert. [4])

Vas megyében Tevely Ferencz 1826. körül várnagy, Somogy megyében Tevely László rendsz. esküt 1826. körül. Károly 1863-ban a 34. sz. gyalog ezredben százados.

Teyes család. Teyes András a XVI. század elején élt, gyermekei voltak András, Anna és Kata, felesége volt Zsuzsanna, ki 1618-ban már mint Zádory Ezechielnek neje Nyitrán volt házát Eghry Mihálynak adta el. [5])

Thaisz család. Zólyom vármegyei nemes család, hol Thaisz Márton 1837-től 1849-ig azon megyének főszolgabirája volt. Meghalt 1860-ban kora 64. évében. *Különben lásd Theisz cs.*

Thaisz (vagy mint irva találjuk) Tais Gergely 1663-ban Nagy-szombatban tanúlt.[6])

Thaisz András Gömör megyében Jolsván született 1789. nov. 15-én. 1811-ben ügyvédi vizsgát tévén, Pestre telepedett, és ügyvédkedése mellett az irodalommal is foglalkozott. Szerkeszté egy tizedig a Tudományos Gyüjteményt, majd a „Sas“ czimü folyóiratot. Irt és

---

[1]) Pethő Gergely M. krónika 116.

[2]) 1655. évi 93. és 1659. évi 82. törv. cz.

[3]) Apor, Synopsis Mutationum 171.

[4]) Liber regius folio 21.

[5]) Szentbenedeki Convent protoc. K. pag. 16.

[6]) Sophia in Aquila stb.

fordított maga is több művet. 1831-ben magyar akademiai taggá választatott. Meghalt 1840. julius 9-én. [1]) Több gyermeke közt ismeretes Elek h. ügyvéd, és Pest városának 1861-ben volt főkapitánya.

Thakaró család. Hajdán Külső-Szolnok vármegyében lakozott nemes család. E megyében (Mező)-Túr városban lakott Thakaró Ferencz, kinek özvegye Erzsébet, és gyermekei Gergely mint rábaközi esperes, győri kanonok, Imre, és Erzsébet 1491-ben Corvin Jánostól, 1493-ban pedig Derencséni Imre bántól túri házokra minden adótóli felmentést nyertek, 1502-ben pedig ugyan csak azok, de ekkor Gergely már mint szörényi püspök és esztergami suffraganeus II. Ulászló királytól az előbbi kiváltságok megerősítését, és czimeres nemes levelet nyertek. [2])

Ekkor nyert czímerök a paizs kék udvarában arany koronán kinyílt fehér liliom, fölötte három arany csillaggal. A paizs fölött püspök süveg áll, a háttérben szárnyas angyal, két kezével a vértet két felső szögleténél fogva tartja.

Thakaró Mihály 1573-ban Kanizsán mint hadnagy szobájában a törökök által füsttel fojtatott meg.

E család utóda Thakaró Lajos 1835-ben felső-vályi prediká-tor volt, kinek kezeinél volt akkor az eredeti czímer levél.

Thákossy család. (Paposi †) Szatmár vármegye kihalt régi családa. A XIV. század derekán élt Thákossy Gergely, ennek egyik fia Elek 1377-ben azon megyei Papos helység határát járatta; másik fia Miklós 1388-ban a nyíri kerületben fekvő Papos helységre új királyi adományt vitt. Már 1409-ben fiágon kihalt a család, mert Thákossy Lászlónak leányai: Lucza Papossi Ördögh Istvánné, és Ilona Chernavoday Györgyné a fiág magva szakadtán iktattattak 1409-ben Papos helységben részjószágba. [3])

Thákossy Gergelynek volt leánya Anna is, 1426-ban birtokos Parasznya helységben. [4])

Thalabér család. Dunántúli nemes család. Ismeretes tagjai:

Boldizsár szül. Veszprém megyében Pápán 1749. jan. 5-én. Papságra lépvén, Csicsón volt plébános, 1807-ben pozsonyi, majd 1811-ben esztergomi kanonok, hol apát és éneklő kanonokságig vitte. Meghalt 1828. jul. 26-án. [5])

---

[1]) Magyar Irók. I. köt. 583.
[2]) Tudományos Gyüjtemény 1835. évi IV. köt. 108—115.
[3]) Szirmay, Szatmár várm. II. 7. 103.
[4]) Ugyan ott 104.
[5]) Memoria Basilicae Strigonien. p. 182.

Ignácz Soprony vármegyének hosszú ideig, mintegy 1830—1838-ig levéltárnoka s végre tiszteletbeli főjegyzője 1839-ben. Utánna István ugyan csak Soprony megyének 1839-től 1849-ig levéltárnoka volt. Lajos 1861-ben Soprony vm. orsz. gyül. képviselője. Neje Fluck Paulina.

György szül. Zala megyei Gétyen 1811-ben. Papságra lépvén 1842. óta a veszprémi püspöki megyében Taszáron plébános, és jeles egyházi szónok, egyházi beszédek kiadója. [1]) Közelrokona, tán testvére János Zala megyében Keszthely szomszédjában birtokos, meghalt 1838-ban, ennek hasonnevű fia

János szül. Keszthelyen 1825. jan. 4-én. 1840-ben a sz. benedeki rendbe állott, innen azonban 1846-ban a Veszprém megyei papság közé lépett, hol 1850-ben Veszprémben theologiai tanár lett. Nagybátyjával adott ki egyházi beszédeket. Írt számos, főleg vallásos szellemű költeményt. [2])

János hosszú ideig (mintegy 1810-től) cs. kir. sóházi mázsáló, utóbb pénztárnok (1844-ben is) Egerben.

Lajos 1861-től kir. táblai fogalmazó Pesten.

Thalherr család. Magyar országi törzse Thalherr József-János római sz. birodalmi lovag, ki előbb Bécsben, 1783-tól Budán a m. kir. építészeti igazgatóságnál mint mérnök összesen 40 évig a kincstár érdekében takarékosan, serény és fáradhatlan szorgalommal viselt hivataloskodása által szerzett érdemei tekintetéből I. Ferencz királytól Bécsben 1804. mart. 23-án kelt oklevélben nejével Schäntzl Zsófiával és ettől született 17 gyermeke közül életben maradt: Ferencz (János) ugyan azon kormány széki osztálynál már 23 évig szolgált mérnök, Mihály-János akkor már Stipsicz huszár ezredbeli őrmester fiaival, és Teréz M. Sommerer György orvos özvegye, Anna M. Pauler Antalné, Bora M. Hatos Józsefné, Antónia M. (utóbb Gáal Mihály helyt. fogalm. neje) és végre Józéfa M. (utóbb Schedel Ferencz k. póstai ellenőr neje) leányaival együtt magyar nemességre emeltetett, s nemeslevelök Pest megyénél azon évi aug. 29-én kihirdettetett.

A törzsszerzőnek Ferencz nevű fia mint kir. épitész. igazg. mérnök 1824-ben magnélkül meghalván, másik fia Mihály-János (szül. 1773. oct. 6.) ifju korában, 1791-ben mint cadét katonai szolgálatba lépvén, a franczia háborúk alatt 11 hadjáratban, és 18 ütközet-

[1]) Magyar Irók. Életrajz gyüjt. II. köt. 333.

[2]) Ugyan ott I. köt. 569—571.

ben vévén részt, többször sebeket kapván, és altábornagyságig emelkedvén, 50 évi hű és érdemteljes szolgálatai jutalmául 1843. évi jul. 6-án Bécsben kelt, és Pest megye előtt azon évi aug. 31. kihirdetett oklevélben V. Ferdinánd m. kir. által magyar báróságra emelteteft. Meghalt az altábornagy Salzburgban 1856. máj. 13-án. Nejétől gr. Platz Máriától, mint a táblán láthatni, három gyermeke maradt.

Érdekesnek tartom a családfán a leány-ági utódok nehány ízeit kijelölni, miután ezek a tudományos és irodalmi pályán több ismert nevet tüntetnek elő vérségi viszonyaikban. A családfa ez:

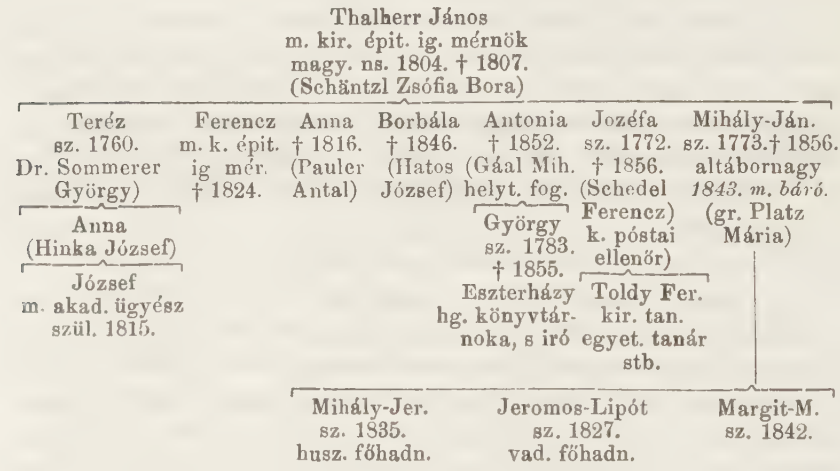

A család nemesi czimere négy felé osztott vért, hanem közepén ezüst pólya hullámzik, azon vörös tollú nyíl fekszik. Az 1. és 4. négyszer vörös és négyszer ezüsttel pólyázott udvarban márványoszlop áll, borostyánnal övedzve. A 2. és 3. fekete udvarban két vágással arany szelemen vonúl át, fölötte három arany csillaggal, az alsó gúla-alakú arany udvarban zöld téren, fehér lovon magyar vitéz nyargal, kivont kardot villogtatva. A vért fölötti sisak koronáján kiterjesztett szárnyakkal egyfejű sas áll. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

A bárói diploma némileg módosítá e czímert, a rendes vágatú vért közepére kisebb vértben, arany udvarban fekete lovon a magyar huszár látszik kivont karddal, a czímervért 1. ezüst és vörössel pólyázott udvarában a borostyán füzérrel övedzett arany oszlop áll, a 2. fekete udvarban arany pólya, alól három vágással, felette három arany csillag látható; a 3. kék udvarban ezüst pólyát mutat hegyével

jobbfelé néző nyillal; a 4. vörös udvarban arany nyaklóval övedzett ezüst agár fut. A vértet bárói korona fedi, azon három koronás sisak áll; a jobb oldali felett arany csillag ragyog, két bivalyszarv között, melyek közül a jobb oldali harántosan félig vörös, félig arany, balfelől félig arany, félig kék. A középső sisak koronáján egyfejű fekete sas látható. A balfelőli sisak koronájából három strucztoll (aranykékfe kete) nyúlik fel. Foszladék jobbról ezüstkék, középről aranyfekete, balról ezüstvörös, vérttartók két gríf.

Thaly család. Komárom megyében törzsökös régi család, birtokos nevezett megyében Csepen, Puszta-Sz.-Mihályon, Neszmélyen és Rév-Komáromban is, Fejér megyében Nyéken, Pettenden, Bodincson és Kajászó-Szent-Péteren, Pest megyében A.-Dabason, Nyáregyháza, Délegyháza, Ordasháza és Babád pusztákon, végre Veszprém megyében Ajkán.

A család — egyik tagjának kutatásai és állítási szerint — eredetét a Pozsony megyei Maria-Tal-ból veszi, mely hajdán csak „*Tal*"-nak neveztetett, [1]) és honnan a család előnevét is írja: „T h a l y d e T a l." Nemességének kelte ismeretlen, a tudósitás hagyományra hivatkozva a megnemesitést I. Lajos király korába helyezi. A vallás-újjítás korában a család tagjai mint a reformatio hívei, s tán mint János király hívei Talból az ellen királypártiak és a máriathali barátok által birtokukból kiszoríttatván, elszéledtek, csak egy tag maradván meg a kath. hitben és thali nemesi kuriája birtokában, k[i]nek végiva-

[1]) Eszterházi tábori könyvében is igy írva.

déka a mult században Pozsonyban halt meg. [1]) Egyik meg János király ország részébe vonván magát, N.-Bányán fogyott ki; a másik rész Komáromban telepedett, hol nemeslevelök hiányában polgári állásban éltek, míg a XVI. század végén Thaly János a komáromi királyi várnak tiszttartója (Provisor arcis regiae Comaromiensis) lévén, mint *agilis* (nemes anyatól született) hivatalában szerzett érdemeinél fogva az országgyűlés ajánlatára Rudolf királytól Prágában 1602. mart. 29-én kelt czimeres levélben előbbi polgári állásából [2]) fiaival Jánossal, Gergelylyel, Andrással, és vejének Ujfalussy Pál és Jakab fiaival, úgy testvérével az utóbb magnélkül elhalt Mártonnal és leendő utódaikkal együtt nemességre emeltetett. És nemeslevelök Komárom megye közgyűlésén 1603-ban kihirdettetett.

A Thaliak nemesi kuriája Rév-Komárom sz. királyi városa Huszár utczájában fekvő, jelenleg 1219. sz. alatti ház volt, melyet most Mindszenty Antal bir anyja Thaly Klára után. Hogy ezen kuriát a hozzá tartozó külsőségi földekkel együtt a Thalyak már 1651. előtt is birták, azt III. Ferdinánd királynak 1651. aug. 24-én kelt eredeti levele a család levéltárában is tanúsítja.

I. János a komáromi vár tiszttartója mikor halt meg, nem tudni; tőle a család leszármazása [3]) következő :

I. János
Komárom vári tiszt.
1602. ns.

- II. János — 1602. közszerző Komár. vár. tiszt. (Chorba Zsófi)
  - I. Ferencz — 1652. főpénztárn. 1667. fő sz. biró elesett 1683. (Torkos Zsuzsi)
    - I. István — insurr. tiszt. elesett 1704. (zólyomi Szabó Kata)
      - *Folyt. a köv. lapon.*
- I. Gergely — 1602. közsz. 1635. sz. biró 1645. alispán.
  - II. Gergely — 1613.
    - IV. János
      - V. János — 1731.
  - III. János — 1613.
  - Anna — 1613.
- I. András — 1602. 1613.

[1]) A táblázaton látható Thaly III. István, Komárom megyei egykori fő sz. biró még ismerte ezen végivadékot.

[2]) A nemeslevél szavai szerint: „*e statu et conditione civili.*“

[3]) Thaly Kálmán közlése szerint.

I. István, *ki az előbbi lapon.*
insurr. tiszt.
elesett 1704.
(zólyomi Szabó
Kata)

II. Ferencz
1741. insurr. főhad.
(1. Mohy Éva
2. Gellért Judit
3. Vörös Éva †)

I. József
Horváth v.
Varga Judit.

Lidia
(1. Darányi István
2. Tóth Mihály)

1-től Julianna (Boday Mihály v. Ist.) | II. István † 1768. (dabasi Halász Klára) | Zsuzsi (1. Szokolyi Samu 1. Székely László) | I. Sándor (Madari Lidia) | 2-tól Erzse (Vargha János)

I. Sándor: II. József. | IV. István. | Lidia. | Klára. | IV. Ferencz.

III. Sándor. | Móricz. | Krisztina. | Karolina.

Ervina. | Luiza.

Jozéfa (Jezovics Mih.) | Janka (Csajághy Sándor) | Emilia (Végh József) | Sarolta (Szalacsy József) | Eszter (Hollósy)

III. István
sz. 1757. † 1830.
fő sz. biró
(ságfalvi Sándor
Eszter † 1849.

I. Zsigmond
főügyész, u.
alispán † 1841.
(Hegyi Julia)

Klára (Mindszenty Sámuel) | Julia (Laky Mih.) | III. Ferencz (Laky Kata)

Eleonora (dab. Halász Péter) | Jozéfa (Thaly Dénes) | Luiza (Tóth Józs.) | Karolina. | Ignácz. | II. Zsigmond forr. ezredes 1849. (Faragó Julia)

III. Zsigmond. | Julia. | Ilona. | V. Ferencz.

I. Lajos
főpénztár
sz. 1794.
† 1850.
(n.-mádi
Barthaloss
Kata)

Teréz (Vargha András) | Ágnes (Nagy Mih. superint.) | Károly sz. 1796. Fejér vm. levéltárn. | Rózsa (Varjú István) | Julianna (Zádor György septemvir) | Antal sz. 1805. váltó törv. sz. tanács (Vogt Henrika) | Dénes sz. 1808. Kom. vm. főmérn. (Thaly Jozéfa)

Zsuzsa (Nagy István) | Ida (Kenessey László)

Imre † | Elek. | Guidó. | Emil.

Eleonora. | Julia. | V. István. | III. József. | Erzse.

Dezső (Halász Ottilia)

Ilona.

Kálmán sz. 1839. m. akad. tg. tanár, iró.

II. Lajos. | Béla. | Gejza. | László.

I. Jánosnak három fia közül a második volt I. Gergely, ki Komárom megyénél vállalván hivatalt, 1634-ben már a tatai járásnak szolgabirája volt. Nevét és emlékét ezen hivatalánál fogva a várak ingyen munkájának felosztásánál a magyar törvénykönyv is fentartja. [1] 1635-ben Komárom megye alispánjává választatott, és e tisztet viselte 1645-ig.[2] Utódai nem maradtak. A második fiú

I. András volt, ki a táblán álló három gyermeke részéről is 1615-ben az esztergomi káptalan bevallása szerint a Thatay családtól Komárom városában 850 ftért kuriát szerzett. [3] Ága kihallván, a harmadik legidősb testvér

I. János, ki az 1602. évi ns. levélben benn van, és atyja hivatalát (provisoratus arcis reg. Comarom.) öröklé, terjeszté ágazatát. Ez nejétől Chorba Zsófiától, ki 1613-ban a győri káptalan előtt bevallást eszközölt, [4] egy fiút hagyott I. Ferenczet, ki 1652. dec. 2-án Komárom vármegye perceptorává választatott. [5] 1667—68-ban pedig azon megye csallóközi járásának szolgabirája. [6] 1668-ban mint szolgabiró járt el a Komáromi reform. eklézsia ügyében. [7] Neje Torkos Zsuzsanna volt. [8] Ezen Thali Ferencz költő is volt, legalább minden valószinüség azt mutatja, hogy egy felmaradt régi versezetnek, [9] melynek versfejeiből (kezdő betüiből) a Tali név jő ki, ő irta, a mint ezen dalt unokája Thaly Kálmán által kiadva a „*Régi magyar vitézi*

---

[1]) Lásd az 1635. évi 92. törv. czikket.

[2]) Fényes Komárom várm. 59. E szerint itt és a Törvénykönyvben hibásan áll György-nek irva Gergely helyett, a Gregorius és Georgius nevek könyü felcserelése folytán.

[3]) Esztergomi káptalan libro 12. folio 155. És e kúria szállhatott I. András ága kihaltán testvére II. János utódaira.

[4]) Győri káptalani levéltár.

[5]) Komárom megye jegyzőkönyve 1652. évi 555. lapon.

[6]) Mint szbiró 1667 febr. 23-án Könczöl János esküdttel országbirói parancs folytán tanuvallatást eszközöl Pap Lukácsnak csepi jószága iránt. — 1667. aug. 3-án Szönyön Csik Balás esküdttel Szeghy János alispán commissioja folytán a tatai várörség által tett kihágások iránt hallgat ki tanukat. — Szintén e tárgyban működik 1667. aug. 31-én. (*Az eredetiek a csepi közbirtokosság levéltárában.* 1668. máj. 24-én Csontos Imre esküdttel szintén Szeghy János alispán commissioja mellett Komáromban tanuvallatást tesz Csajághy Gergely felső-geiléri jószága iránt. (Eredetie Csajághy Károlynál Pesten.)

[7]) A komáromi ref. egyház levéltárában 9. és 166. szám.

[8]) Ugyan ott 7. szám 1674. évről; és Komárom vármegye jegyzőkönyve 558. sz. a

[9]) A nemzeti Muzeum kéziratai közt Mss. Hung. quart. II. 295 jegy alatt.

énekek stb. Pest 1864. II. köt. 189. lapján olvashatni. Thaly Ferencz a Komárom vármegyei felkelő nemesség élén 1683. év elején a párkányi ütközetben esett el. [1]) Két fia maradt I. István és IV. János, a ki 1731-ben unoka öcscsei József és Ferencz neveikben is ellent mondott a lögéri pusztára nézve nádori adomány mellett a Csorba család beiktatásának. [2]) Fia maradt V. János.

I. István a család levéltára szerint a kurucz világban mint felkelő nemes esett el 1704-ben jun. 13-án a koronczói ütközetben a szent-páli puszta mellett. Neje volt zólyomi Szabó Katalin, Szabó Mátyás nyitrai vár parancsnok és kurucz alezredes testvére. Ettől fiai II. Ferencz, és I. József maradtak, ki 1731. körül kerestető parancsot eszközöltek, [3]) és kiknek neveikben 1731-ben a lögéri pusztába a Csorba család beiktatásának nagy-bátyjok Thaly IV. János ellentmondott. I. Józsefnek csak leánya maradt, mint a táblán látható.

II. Ferencz 1741-ben a poroszok ellen mint főhadnagy hadakozott gr. Nádasdy Ferencz tábornagy alatt. Három neje volt, az elsőtől Mohy Évától négy gyermeke maradt, a másodiktól Gellért Judittól egy leánya Erzse Vargha Jánosné maradt, harmadik nejétől Vörös Évától utóda nem volt. Gyermekei közül I. Sándor maradéka, mint a táblán láthatni, csak leány ágon él; ellenben II. István ága mostanáig férfi ágon terjedt le.

II. István 1754. jan. 28-án vette nőül alsó dabasi Halász Klárát. 1760-ban a Domokos és Bóka családdal Nedeczky Ferencztől és családjától Komáromban lévő kuriára bevallást szerzett. Meghalt 1768. dec. 5 én. Két leánya és három fia maradt. Fiai közül a legifjabb III. Ferencz nemzé II. Zsigmondot, ki 1848. előtt mint Komárom vármegye táblabirája, azon megyében az ellenzéki feltünőbb szónokok sorába tartozott. A mondott évben katonává lévén, a komáromi vár erődítési igazgatójává és ezredessé lön. Több ütközetben vett részt főleg Komárom környéken, és Mórnál sebeket kapott. A Komáromi monostori sánczokat, úgy az u. n. igmándi sánczot, és a szigetben és a Vág-Duna mellett emelt föld-erődítményeket ő tervelé és építette. 1849-ben az igmándi kerül. országgyül. képviselője volt. Ugyan ez évi aug. 3-án a Komáromi kirohánaskor a balszárnyat vezénylé Csorich csász. tábornok osztálya ellen. Komárom

[1]) Komárom megyei és családi levéltár.
[2]) Pannonhalmi Szentmártoni Convent levéltára.
[3]) Győri káptalan levéltárában.

feladása után Törökországba, majd Párisba, onnét Londonba menekült, és egyik tagja 1851-ben a Kossuth által kinevezett három tagu bizottságnak (báró Kemény Farkas, és Gélics Richárd örnagygyal). Emlékiratait 1851-ben adta ki Londonban ily czím alatt: „*The Fortnesse of Komorn in the years 1848/49. By Colonell Sigismund Thaly late Fortifications-Director of Komorn. London 1851.*“ — Utóbb Yersey szigetén félre vonúlva élt, míg 1863. őszén hazajába visszatért, és gazdászattal foglalkozik. Gyermekei a táblán láthatók.

II. Istvánnak középső fia I. Zsigmond, tudományosan művelt ember, szül. 1759. sept. 28-án. Komárom megyének hosszú ideig főügyésze, és végre sok éven át alispánja volt. Meghalt 1841-ben. Csak két leánya maradt.

II. Istvánnak legidősb fia III. István szül. 1757. jan. 21-én. Komáromban, Pozsonyban, Nagy-Kőrösön és végre Debreczenben járt iskoláit bevégezvén, 1781-ben Pesten a kir. táblához ment, és ott 1783-ban a kir. személynök titkára volt. 1787-ben Komárom és Esztergom egyesített megyék alügyésze 1790-ig, mely évi mart. 2-án nőül vette Sághfalvi Sándor Esztert, Sándor Ferencz kurucz ezredes unokáját. 1790. mart. 18-án Komárom megye gesztesi járásában szolgabiró, 1794. april. 29-én ugyan azon járás főszolgabirája lett. 1802. octob. 5-én Fejér-, 1811. jul. 31-én Komárom várm. táblabirájává választatott. 1809-ről ezt jegyzé föl: „*16. Junii jöttek a francziák Ácsra, nekem az akkori ár szerint tettek 4000 forintoknál több kárt. 21. és 22-ik Junii közt lévő éjjel szöktünk ki az francziák közzül.*“ Főszolgabirói hivatalát késő öregségeig viselte, és mint jeles törvénytudó és kedélyes ember közelismerésben részesült. Meghalt 1830. maj. 4-én. Négy leánya, és négy fia maradt, ugymint I. Lajos, Károly, Antal és Dénes.

I. Lajos szül. 1794. jun. 25-én. Komárom megyének a gesztesi járásban alszolgabirája, majd fő hadi pénztárnoka huzamos ideig, végre a gesztesi járás fő birája. Meghalt 1850. dec. 28-án. Nejétől nagymádi Barthaloss Katalintól gyermekei: a) Dezső, kinek nejétől dabasi Halász Ottiliától leánya Ilona. b) Kálmán szül. 1839. jan. 3-án. Mint író, illetőleg költő 1855-ben lépett föl, s valamint több kötetre menő költeményei kiadásával ismert nevet, úgy főleg „*Régi Magyar vitézi énekek és elegyes dalok*“ két kötetes gyüjteménye kiadásával közelismerést aratott; legutóbb *Bottyán János* nevü történelmi művével lépett föl. 1860—64. közepéig a „Pesti Napló“ szerkesztőségi tagja, 1864. őszétől a pesti reform. fő iskolában a m. irodalom tanára,

1864. jan. 20-án m. akad. tagúl választatott. c) II. Lajos, d) Béla, e) Gejza, f) László.

Károly szül. 1796. febr. 24-én. Fejér megyének volt levéltárnoka. Gyermekei a táblán láthatók.

Antal szül. 1805. jun. 27-én, előbb a pesti orsz. törv. széknek, jelenleg a váltó feltörvényszéknek tanácsülnöke. Nejétől Vogt Henriettetől élnek gyermekei Elek, Guido, Emil.

Dénes szül. 1808. oct. 9-én. Komárom megyének főmérnöke volt. Nejétől Thaly Józefától gyermekei a táblán láthatók.

Nem áll a táblázaton Thaly Judit, Balassa Ferenczné, ki 1723-ban a győri káptalan előtt Tatában fekvő bizonyos kúria miatt tiltakozik, és 1734-ben ezen ellenmondást vissza húzva, bevallást tesz.[1])

A család czímere – mint fölebb a metszvény ábrázolja — a vért kék udvarában hármas ezüst bércz középsőjéből nyitott torkú, kiöltött nyelvű, kiemelkedő leopárd, fölemelt első jobb lábával kivont kardot villogtatva, a balban három szál strucztollat tartva, a két szélső ezüst, a középső, mely legnagyobb, vörös. A vért fölötti sisak koronájából az előbbihez egészen hasonló leopárd szemlélhető. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Thamásy család. (Thamási †) Ősrégi kihalt család, mely a szekcsői Herczeg családdal egy törzstől Henrik zagoriai bántól ered, (*Lásd* V. köt. 96. lap.) és a Hedervári nemzetségből származik (*lásd IX. köt.* 35.) És habár Zsigmond király korából a család egyik okmánya koholt is, [2]) azért a Henrik zagoriai bántól való leszármazás más hiteles okmányokon is alapúlván, kétséget nem szenved, és következő

Henrik
zagoriai bán.

I. Péter
kitől a *Herczeg*
család.

János
1322.

Miklós.

II. János
erdélyi vajda
1398. † 1418.
Tamásy nevű.

László
1437. Pozsegai főisp.
(Csáky Ilona özv. 1459.)

Henrik
Székelyek grófja
1437.

[1]) Győri káptalani levéltár.

[2]) Történelmi tár VI. köt. 61. stb.

Nevét Tamási váráról (Tolna megyében) II. János az erdélyi vajda kezdte írni. Egyik fia Henrik a székelyek grófja, [1]) másik fia László 1437-ben Pozsega főispánja volt. [3]) Ennek özvegye Csáky Ilona, Csáky Miklós vajda leánya élt még 1459-ben is. [4]) Ezekben a család kihalt.

Thamási család. (Náznánfalvi) Erdélyben Csik és Marosszékben birtak a XVI. században. Az előbbi Thamásy családhoz vérségét vitatni nem tudjuk. Ismeretes közülök Borbála, neje Zeleméri Péternek, a ki 1583. april. 23-án a Thamási javakra Báthori Zsigmondtól uj adományt nyert. [5])

Thann család. E névre már a XV. század közepén találunk Torontál megyében, hol 1450-ben apáthi Thann Péter és jakabfalvi Thann Demeter éltek. [6])

Azon nemes család, melyről itt szó van, Abauj megyei eredetű, ott érte megnemesítését, és innen terjedt Szepes megyébe, és egy ág a Marosontulra meg ismét vissza Pest megyébe Pestre. Ismert törzse Thann I. Antal volt, a pozsonyi, beszterczei, majd Szepesi kamaránál számvevő. Ez Miksa király által iratik megnemesítettnek, de nemeslevele elveszett, utóbb fiai: II. Antal, ki 1599-től a szepesi kamaránál a latin számadások mestere, és általa testvérei Károly a felső magyarországi főkapitányi hivatal igazgatóságnál irnok, és titkár, és Mihály ki 1594-ben Esztergamnál török fogságba esvén, abból kiszabadult, és II. Antalnak fia Jonatán, Bécsben febr. 14. 1610-ben kelt czímeres nemes levelet kaptak II. Mátyás királytól, mely nemes levelök 1612. april. 16-án Abauj megye közgyűlésén Gönczön, 1612. nov. 24-én pedig Szepes vármegye közgyűlésén Lőcsén kihirdettetett.

Családfájok [7]) következő:

---

[1]) Fejér Cod. dipl. tom. X. vol. 7. pag. 886—894. Láss róla okl. Kaprinai Mss. B. tomo L. p. 79.

[3]) Ugyan ott 907.

[4]) Telcki, Hunyadiak kora X. köt. 632.

[5]) Kállay, Székely nemzet.

[6]) Török A. közl.

[6]) Bárány, Torontál megye 157. lap.

[7]) Családi közlés szerint.

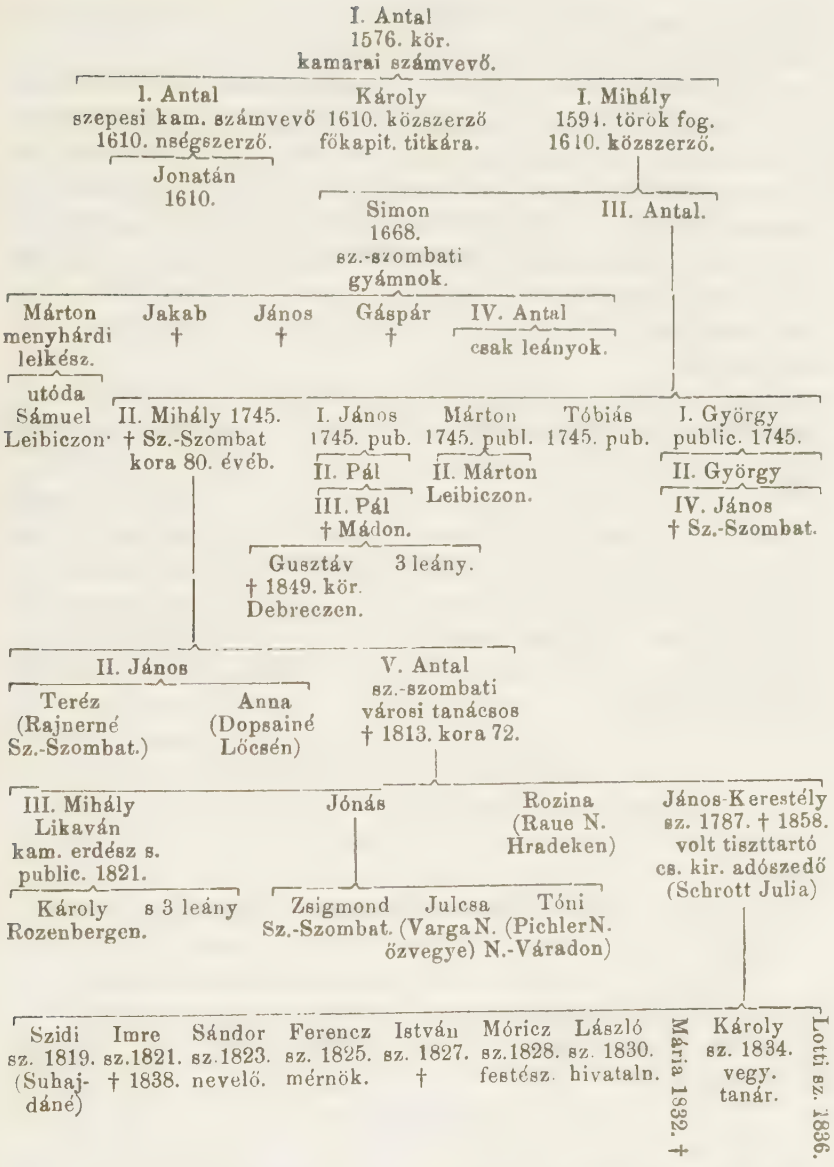

II. Antalnak fia Jonathán, Kassai születésü, 1623-ban járt a Wittembergi egyetembe. [1])

András Szepes megyei Szent-Györgyről való, 1657-ben járt

[1]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum p. 129.

Wittembergben. [1]) utóbb schmagni lelkész, végre katholizált. Nincs a táblázaton.

A család I. Mihálytól jő le mostanig, ennek III. Antal fiától unokái II. Mihály és testvérei 1732 ben Szepes megye előtt igazolták nemességöket és 1745. febr. 25-én azon megyétől nemesi bizonyitványt vettek ki. A család fészke nagyobbára azon megyei Szepes-Szombat városa lőn. II. Mihálynak fia V. Antal azon város tanácsnoka volt. Meghalt 1813-ban kora 72. évében. Ennek fiai III. Mihály likavai kamarás erdész-sáfár, János és János-Kerestély Szepes megyétől 1821. octob. 10-én vették ki nemesi bizonyitványaikat. Közülök

János-Kerestély (szül. 1787. mart. 20.) előbb Budán, majd a kamarai Diós Győri uradalomban mérnök és mint ilyen miskolczi lakos, innen 1826-tól Ó-Becsén (Bács várm.) tiszttartó, 1851-től Zomborban cs. kir. adószedő. Meghalt Pesten 1858. jan. 18-án. Szepes megyétől 1837. april. 19-én kiadott nemesi bizonyitványát azon évi octob. 16-án Bács, és 1838. jul. 21-én Szerém megyében hirdetteté ki. 1849-ben a forradalom alatt Ó-Becséről másodszor is menekülni kénytelenülvén, ezen alkalommal neje cseténi Schrott Ottilia Gyulán 1849. aug. 8-án halt meg, kora 52. évében. E házasságból következő tiz gyermeke született:

1. Szidónia Suhajdáné, szül. Budán 1819. dec. 12-én
2. Imre szül. Miskolczon 1821-ben; meghalt 1838-ban.
3. Sándor nevelő, szül. Miskolczon 1823. aug. 28-án.
4. Ferencz mérnök, szül. Miskolczon 1825. junius 6-án; meghalt Budán 1861. januar 5-én.
5. István szül. Ó-Becsén 1827. — Meghalt.
6. Móricz jeles festész, szül. 1828. lak. Pesten.
7. László hivatalnok szül. Ó-Becsén 1830. aug. 21-én.
8. Mária szül. 1832. — Meghalt.
9. Károly vegytanár és m. akademiai tag. szül. Ó-Becsén 1834. dec. 20.
10. Lotti szül. Ó-Becsén 1836. mart. 24.

A család czimere függőlegesen két felé osztott vért, a jobb oldali kék udvarban hármas fehér bérez középsőjéből magas zöldelő fenyőfa emelkedik ki, a baloldali vörös udvarban jobbról balra rézsutosan dülő három ezüst pólya látszik. A vért fölötti sisak koronájá-

[1]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum p. 153.

ból két bivalyszarv között, melyek közül a jobb oldali félig arany, félig kék, a baloldali félig ezüst, félig vörös, barnás oroszlán emelkedik ki, első lábaival jobbról és balról a bivalyszarvakat fogván. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék.

Thanhoffer család. Alapítója Thanhoffer Ferencz, ki a czímeres nemeslevelet III. Károly királytól 1727. máj. 13-án kapta. [1])

Czímere a vért kék udvarában zöld téren egy lábon álló ezüstös fehér daru, felemelt jobb lábával sárga kövecset tartva, csőrében három arany búzakalász látszik. A vért fölötti sisak koronáján a leirthoz egészen hasonló daru szemlélhető. Foszladék jobbról és balról ezüstkék.

Thar család. (Kisfaludi) Gömör vármegye nemesei között áll. [2]) Kisfaludi Thar Gáspár 1610—1616-ban azon megye alispánja volt. [3])

Zemplin megye nemessége sorában szintén találunk Thar családot. [4])

Thar vagy Tar család Bihar megyében is él.

Erdélyben is ösmeretes volt a Thar név Thar Benedek által, ki 1506-ban alvajda volt.

Thary család. (Thari †) A Heves megyei Thar vagy Tar helységről vette nevét, és iratott *de Thaar* is. Igy Taari László, ki 1269-ben Paszthói Domokossal Nógrád megyei Láposdi földet elfoglalván, czért Széchényi Konya mester és fiai ellene tillakoztak. [5]) E családhoz tartozott Tar vagy Tary Rupert is 1433. évben.

Thari Lőrincz 1405-ben főpohárnok mester volt. [6])

Thari Györgynek özvegye Kata már 1478-ban aszupataki Hencz Pál neje volt, midőn ellene Pösténvi Miklós és Gyürky Adám özvegye pösténvi (Nógrádban) kúriájok elfoglalása miatt tiltakoznak. [7])

E család kihalt.

Tharaczközy család. Erdélyben Gyula-Fejérvárt Tharaczközy Ferencz 1629-ben élt. [8])

---

[1]) Collect. Herald. nro 331.

[2]) Bartholomaeides Not. C. Gömör 146.

[3]) Ugyan ott 757.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.

[5]) Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. IV. pag. 206.

[6]) 1405. évi országgyűlési végzemény záradéka. Budai Hist. lex. III 382—383.

[7]) Szentbenedeki Convent fasc. 17. nro 9.

[8]) Bethlen Gábor árszabályzata stb. Szalárdy Sir. Krónika.

Tharaz család. (Jari) Baranya megyében díszlett, hol jari Tharaz Mihály 1432-ben alispán volt. [1])

Thárnok család. E néven ismeretesek 1487-ből Thárnok Péter kruppai kapitány. [2]) Ezzel valószinüleg egy volt a következő 1495—98-ban macskási Thárnok Péter szőrényi bán. [3])

Már 1549-ben Thárnok Ferencz hütlenségi bélyegén kapja Zsámbokot Tornaly János. [4])

Thassy család. (Miskei és monostori) Régi nemes család, Borsod, Heves, Somogy és Zala megyékben.

Már 1465ben élt Thassy Kálmán, ki Czobor Mihálylyal és embereivel a fejérvári székes egyház tiszai révében hatalmaskodást követvén el, 1472-ben Báthori István országbiró elé idéztetett. [5])

1482-ben Thassy Czirill Komárom megyei Gyalla helységbeli birtokra adományt kap. [6])

1599-ben Nógrád megyében birt Thassy János. [7]) Tán ennek fia volt György, kinek Farkas Margittól fia szintén Thassy György árvaságra jutván, gyámja Farkas Gergely lett. [8])

Thassy Gáspár a szepesi kamara tanácsosa, 1634-ben társával Dobrasowszky Venczellel Gömör megyei A. és F.-Hangony és több Borsod és Abauj megyei helységre nádori adományt vitt. [9]) 1638-ban az országos adóbevételi számadásoktól fölmentetett, 1647-ben a rovásolók megszámoltatására utasíttatott. [10])

1663-ban élt s birt Nógrádban Thassy Mihály, ki 1677-ben Heves megyének alispánja volt, és 1685-ben már csak özvegye [11]) élt.

1724. körül Thassy Ferencz nőül vette Bezegh Évát, Sréter János özvegyét.

Somogy megyében 1740—50. körül élt Thassy Ferencz, kinek neje vizeki Tallián Borbála volt. Tán ennek fia Thassy János 1770-ben Somogy megyei Paczán birtokos.

[1]) Fejér, Cod. diplom. tomo X. vol. 7. pag. 448.
[2]) Teleky, Hunyadiak kora XII. köt. 353.
[3]) Az 1495—97. évi törv. czikk.
[4]) Kaprinai Mss. B. tomo XXVIII. p. 167.
[5]) Eredeti okmány.
[6]) Fényes, Komárom várm.
[7]) Protoc. C. Neograd. anni 1599.
[8]) Nógrád megyei 1654. évi jegyző könyv.
[9]) Eredeti okmány.
[10]) 1638. évi 71. és 1647. évi 39. 70. törv. cz.
[11]) Eredeti levél.

Thassy Károly (szül. 1795. jan. 12-én Zala-Lövön) 1828-tól Somogy vármegye al-, utóbb (1840 kör.) főszolgabirája volt.

Thassy Gábor Zala megyei aladószedő 1836—1840. körül.

Miklós 1844-ben miskolczi plébános és egri czimz. kanonok volt.

Thassy-Becz család. Tolna vármegye nemessége sorában áll hol Gábor 1840-ben megyei főadószedő volt.

Thebery család. Pozsony, Somogy megye nemes családa. Közülök Ferencz Pozsony megyében volt főszolgabiró, született Szereden 1784. jul. 20-án.

Thédy család. Pozsony megyei birtokos nemes család, e néven Thédy János 1535-ben Magyar-Bélen Bély Ferencztől zálogbirtokot szerez.

Thédy Ferencz 1727-ben Pozsony vármegye szolgabirája volt. Czímere pecséte szerint a vértben hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, kivont kardot tartva.

Ettől tán különböző a Théty család Győr megyében, noha nevök hangzása nagyon hasonló, és csak egy betűvel különbözik, mi könnyen szokott történni. *Lásd Théty cs.*

Thegenyey család. Zemplin vármegye nemes családainak egyike. [1])

Thegze család. Bihar vármegye családainak sorában találjuk, azonban — úgy látszik — egy a Tegze családdal, melyről itt a 75. lapon olvashatni.

Theisz család. Czímeres nemeslevelét Theisz Márton nyerte 1792-ben I. Ferencz királytól.

Czímere négy részre osztott vért, az 1. és 4. kék udvarban hármas zöld halmon könyöklő páncélos kar, kivont pallóst tartva; a 2. és 3. vörös udvarban jobbról balra rézsutosan hullámzó arany övön felfelé úszó pontyhal látszik. A vért fölötti sisak koronáján szintén páncélos kar könyököl, aranykeresztet és egy zöld-ágat tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. [2])

Minthogy hangzására nézve a család neve a Thaisz családévai azonos, lehet: hogy itt a 123. lapon említett Thaisz Márton is ezen család tagja volt.

Thelegdy család. (Telegdi †) Ősrégi család, mely a Csanád

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 117.

[2]) Adami, Scuta gentil. tomo. XIII.

nemből eredt. Törzse Csanád Doboka fia szent István király korában élt. [1]) Azonban izenkénti nemzékrendét csak a IV. Béla király korában élt Comes Pongrácztól, ki *de genere Csanád* iratott, ismerjük, mint a következő táblázat [2]) mutatja :

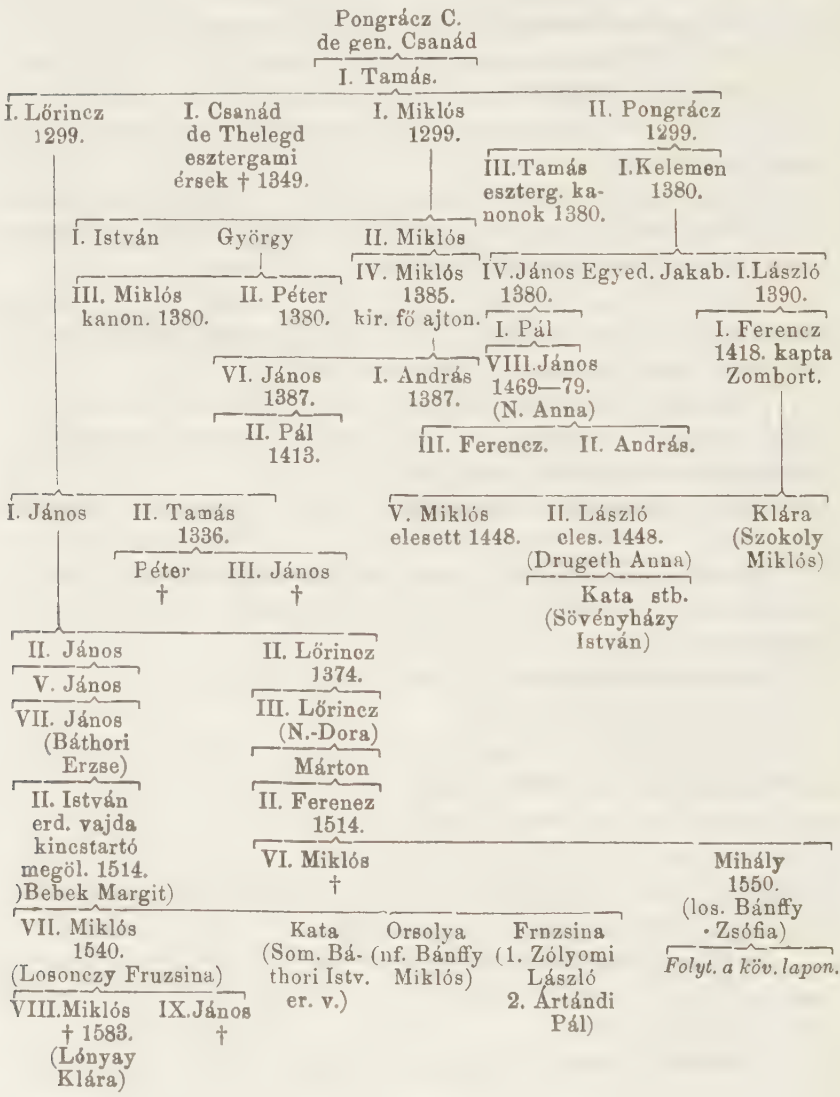

[1]) Béla kir. névtelen jegyzője.

[2]) Wagner C. dec. III. 110—124. Rajcsányi Mss. I. stb.

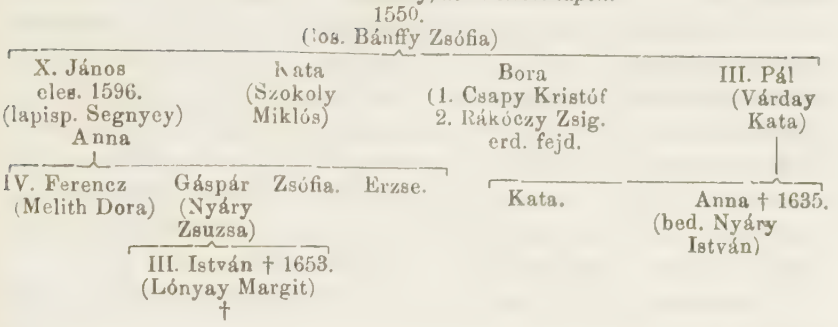

I. Tamásnak négy fia volt: I. Lőrincz, Csanád, I. Miklós és II. Pongrácz. [1])

Csanád egyházi jogtudor, váradi püspök, I. Károly király titoknoka, és jegyzője, 1322-ben egri, 1330-ban esztergami érsek és primás, meghalt 1349-ben. [2])

I. Miklós három fiat nemzett I. Istvánt, I. Györgyöt és II. Miklóst, Györgynek voltak fiai III. Miklós kanonok, és II. Péter, kik 1380-ban éltek. — II. Miklósnak fia IV. Miklós Mária királyné főajtónállója volt, és tőle eredtek VI. János és I. András, kik 1387-ben hatalmaskodás vádján idéztettek, úgy VI. Jánosnak fia II. Pál 1413-ban, kiben ez ág megszűnik.

II. Pongrácz két fiat hagyott: III. Tamást, esztergami éneklő kanonokot 1380-ban, és I. Kelement, ennek négy fia volt: IV. János, Egyed, Jakab, (e kettő magnélkül halt el) és I. László. Közülök

IV. János nemzé I. Pált, ez VIII. Jánost, ki török fogságba esvén, váltságául 1469-ben Themerkén pusztát adá el. Neje (nem tudni, mily családból) Anna volt, kitől fiai: III. Ferencz és II. András maradtak. [3])

I. László nemzé I. Ferenczet (v. Frankot) ki osztályban kapta, és 1418-ban Zsigmond király új adománya mellett is Zombor városát, honnan ő és ága zombori Thelegdy-eknek neveztettek. Gyermeke há-

---

[1]) Egy 1299. évi oklevélben Wagner szerint I. Tamásnak közel rokonaiként említetnek még: Gergely, Csanádnak fia, Domokos Barnabásnak fia, Benedek Fülöpnek fia, és János meg Pál Dénesnek fiai.

[2]) Memoria Basilicae Strigoniens. p. 69—71.

[3]) Ezekkel 1473-ban egykorúak voltak Péter decretorum doctor, esztergami kápolnás mester, és László; kérdés: kinek fiai?

rom maradt: Klára Szokoly Miklósné, V. Miklós és II. László, kik — úgy látszik — 1448-ban a rigó mezején estek el. II. Lászlónak nejétől homonnai Drugeth Annától csak leányát Katalint Sövényházi Istvánnét tudjuk megnevezni, noha bizonyos, hogy más utódai is voltak, legalább egy 1549. évi okmány töredék tanuságot tesz, hogy a Thelegdyek zombori ágából akkor Ambrúsnak nejétől Ilonától fiai László és György éltek, úgy szintén Miklósnak fia István, Tamásnak pedig leányától Annától unokái Vessenyi Mihály és Czibak György, valamint Zsigmondnak neje Fruzsina.

Legtovább élt a Thelegdy családból I. Tamásnak I. Lőrincz fiatóli maradéka.

I. Lőrincz két fiút nemzett: I. Jánost és II. Tamást. Ez 1336-ban a Rathold nembeli Kazay családdal csere-szerződést csinált, hanem — úgy látszik — Péter és III. János nevű fiaiban kihalt.

I. János nemzé: II. Lőrinczet (kiről alább) és II. Jánost, ez nemzé V. Jánost, ez pedig VII. Jánost, kinek nejétől Báthori Erzsébettől született fia, a család disze: II. István, ki 1488-ban erdélyi alvajda volt. Mint a Bakacsféle keresztes had ellenzőjét a Dósaféle lázadás 1514-ben meggyilkolta. Ő látta el még életében Telegden 1505-ben a családi sirboltot felirattal. Nejétől pelsőczi Bebek Margittól négy gyermeke maradt: 1. Katalin somlyói Báthori István erdélyi vajda neje, 2. Orsolya nagyfalusi Bánffy Miklósné, 3. Fruzsina előbb Zólyomy Lászlóné, másodszor Ártándi Pálné, 4. VII. Miklós, előbb János király híve, majd I. Ferdinándhoz hajol, miért 1540-ben Csanádi jószágait Petrovich lefoglalja, végre ismét János királyhoz áll. Neje Losonczy Fruzsina volt, ettől két fia maradt: VII. Miklós és IX. János, ki bátyja előtt magnélkül halt el. VIII. Miklós tudományos ember, vagy legalább a tudományok pártolója, 1575-ben Beza Tivadar tudós munkáit neki ajánlá, meghalt 1583-ban, mint emlékköven a telegdi templomban, melyet özvegye Lónyay Klára emelt, olvashatni. Benne ez ág kihalt.

II. Lőrincz, ki 1374-ben élt, nemzé III. Lőrinczet, és N. Dora nevű nejétől Mártont, ez II. Ferenczet, ki 1514-ben Bihar megyét a Dósaféle lázadástól megoltalmazá, ennek két fia volt: IV. Miklós, ki magnélkül húnyt el, és Mihály, ki 1556-ban jelent volt János-Zsigmond vál. királylyal és erdélyi fejedelemmel Belgrádban Szolimannáli tisztelkedésen. 1575-ben — mint Békes Gáspár híve — ő is kibujdosott. Ez okon a Telegddel határos Szaboles falut Báthori Kristóf előbb Vadlövő Benedeknek, és ennek magszakadtán 1580-ban

Rácz Péternek adományozta. Ő 1560 ban a székelyek főkapitánya volt. [1]) Nőül vette meg 1550-ben losonczi Bánffy Zsófiát, és ettől lettek gyermekei: 1. X. János, kiről alább, 2. Kata Szokolyi Miklós né, 3. Bora, előbb Csapy Kristófné, utóbb Rákóczy Zsigmond erd. fejedelemné. 4. III. Pál, ki nőül vévén Wárday Katalint, ettől két leánya született Kata és Anna, a ki 1635. oct. 17-én halt meg, mint férje bedeghi Nyáry Istvan szabolcsi főispán és kir. főajtónálló a kisvárdai templomba emelt síremlékére vésette.

X. János, mint vitéz, esett el 1596-ban a keresztesi ütközetben. [2]) Nejétől lapispataki Segnyey Annától négy gyermeke maradt: a) IV. Ferencz, kinek pribéri Melith Dora nevü nejétől utóda nem maradt, b) Zsófia, c) Erzse és d) Gáspár, ki nejétől Bedeghi Nyári Zsuzsannától nemzé az utolsó Thelegdyt, keresztnéven III. Istvánt, ki 1653-ban magtalanúl halt el. Özvegye Lónyay Margit, utóbb Csáky Istvánhoz ment férjhez.

Még éltek többen a Telegdy családból, kiket e nem teljes családfán nem lelünk, ilyenek: László 1505-ben Csanád vármegye követe a rákosi országgyülésen. [3]) Balás, ki 1583-ban ellentmond a Báthori Zsigmond beleegyezésével Telegden két jobbágy telek birtokába Krasznai Pál beiktatásának.

Miklós (szül. 1535. Telegden) ki 1579-től pécsi püspök haláláig 1586-ig, több derék m. munka szerzője. [4]) János, ki előbb váradi, majd nyitrai püspök, végre 1624—1647-ben kalocsai érsek volt. [5])

A család czímere — mint a thelegdi egyházban a síremléken látható, a vért udvarában érczsisak fölött két ölyv (vagy keselyő), az egyik hátán fekszik, a másik ennek mellén áll, és szétterjesztett szárnyaikkal és csőreikkel vívnak. [6])

Bihar megyében 1552-ben a rovásos összeirás szerint a Thelegdyek tetemes birtokos urai voltak, névszerint: Miklós és Mihály közösen Gálos-Petri, Oroszi, Gyapju, Szabolcs, Telegd, Telki, Pósalaka, M. Kakucs, Bőelő, Berthén, Dubrics, Szakadát, Zaránd stb. több mint

---

[1]) Kállay Székely nemz.

[2]) Istvánffy Hist. 1685. kiadás, 456. lap.

[3]) Kovachich, Suppl. ad Vest. Comitiorum II. 333. — Jászay P. A M. nemz. 158.

[4]) L. Magyar Irók. Életrajz gyüjt. I. köt. 576.

[5]) Pray, Hierarchia II.

[6]) Wagner dec. III. fig. 9.

husz faluban egyenként száznál több portát birtak. Ezenkivül Janos Andaházán hét, és Zsigmond özvegye Pósalakán, Telkesden egy-egy portát birt. [1])

Thelegdy család. Benjamin Aranyos székből nemes élt 1740. körül, [2])

Doboka s több megyében birtokos Thelegdy család, melynek tagjai Lázár, József, Sámuel és ennek fiai László és Imre.

Thenke család. A nemességet Thenke András kapta 1796-ban I. Ferencz királytól következő [3]) czimerrel:

A vért vörös udvarában zöld téren fekvő ezüst nyilon hátulsó lábain oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a ballal levágott törökfejet üstökénél fogva, felette jobbról arany nap, balról ezüst félhold ragyog. A vért felötti sisak koronáján két fejü fekete sas szétterjesztett szárnyakkal szemlélhető. Foszladek jóbbról aranyvörös, balról ezüstvörös.

Theodor család. (Pestyerei) Alapitója Theodor Konstantin, ki a m. kir. kincstártól vett Krassó megyei Pestyere helységre 1830. aug. 6-án kir. adományt nyert, ezzel nemességet Krassó megye előtt 1831. maj. 3-án kihirdettete. Fia Theodor (vagy Theodary) György jelenleg is birja Pestyere helységet.

Theörseki család. *Lásd Thivador cs.*

Therjék család. (Therjékfalvi) Sáros megyei Therjéktalváról vette elonevét, egy ágának nehany izen nemzékrende [4]) ez:

Mihály
Boldizsár (Mogyoróssy Potentia)

János.	Zsigmond.	Erzse (Horváth Fer.)	Magdolna (Nyomárkay Lőrincz)	Zsófia (Nyomárkay Gáspár)

Tán e családdal azonos a Zala megyei Terjék család, melyről a 107. lapon van említés.

Theszéry család. Hont vármegye kihalt egyik legregiebb nemes családa, melynek terjedelmes leány-ági ivadéka Bátlieri Lőrincz által a mult században indított és máig folyamatban lévő reppant hal-

[1]) Bielek Majores Hung. 114—155.
[2]) Apor. Synopsis Mutationum 291.
[3]) Adami Scuta gentil. fomo XIII.
[4]) A leleszi Convent oklevelei után Mogyoróssy János közl.

mazzá vált perben keresi ősi igényeit. A család előbbi neve Deméndi lévén, ezen név alatt e munka III. köt. 275—276. lapjain látható nemzékrendi táblázata.

Théty család. Győr megyei család, közülök Mihály 1581-ben csák-némai pusztai birtoka bitorlásától tiltja Hagymásy András, és társait. [1]) *Lásd Thédy cs.*

Szatmár megyében 1441-ben Téthy Bereczk Száraz-Berek helységben nyert részbirtokot adományban; [2]) de ez tán ismét más család ivadéka volt.

Thewrewk család. (Ponori) Hunyad megyei Ponori eredetű család, másként Petrik nevezetű; közülök II. János (szül. Hátszegen 1760. oct. 29.) kir. dézsma beszedő [3]) és Déván a bolgárok jegyzője, nemességét a mult század végén Hunyad megye előtt per utján igazolta. Azóta utódai Török nevöket *Thewrewk* alakban írják ponori előnévvel. Családfájok, mint ponori Thewrewk József alkalmi nyomtatványaiban eléadja, következő :

Péter

I. János
szül. 1722. jan. 6.
Ponoron,
volt galaczi
ref. lelkész.

II. János
sz. 1760.
dézsma szedő, s
dévai jegyző
(Götffy Bora)

József
sz. 1793. febr. 20.
(Ax Mária)

István.

Miklós.

Emil
budai gymn.
tanár.

Árpád. Auréll. Paulina. Amália
†

II. Jánosnak Götffy Borbálától, (ki Kraszna megyei Kémeren szül. 1770. dec. 29.) egyik fia József (szül. Déván 1793. febr. 20-án) 1823-ban kiadta anyja elbeszélése után „*Hóra pórhada*“ czimű tört. korrajzát, fiatal korában egy pár műve által az irói pályára készült,

[1]) Győr várm. jegyzőkönyve 1581. évi máj. 27-ről.

[2]) Szirmay Szatmár várm. II. 281.

[3]) Az 1794. évi erdélyi hivatalos Schematismus szerint Török János arendae decimarum perceptor in C. Hunyad.

utóbb munkássága alkalmi versüdvözletekre tért át. Katholizálván, Magyar országban Pesten, majd Pozsonyban lakott, most Pesten. Fiai közül Emil a budai gymnasium tanára, versein kivül Virgilius-t adá ki, és magyar szótári jegyzeteket stb.

Thewthews család. *Lásd Thytheös cs.*

Thibay család. *Lásd Tibay cs.*

Thiberius-Faller család. Zemplin vármegye nemesei sorában áll. [1])

Thimáry család. Régi kihalt család, melyből Thimáry (vagy mint szintén írva találjuk: Thymary) Jósa, és testvére Antal egri örkanonok, továbbá nagybátyjoknak Thimáry Simonnak fia Antal 1458-ban Mátyás királytól Timár helységre adományt és beiktató parancsot kapnak. [2])

Thisba család. (Felső-őri) Vas megye felső-őri adományos nemes családainak egyike. *Lásd Zámbó cs.*

Thitews család. *Lásd Thytheös cs.*

Thivador család. (Törzseki) Theörseki Thivador Mihály nemes embert rokonaival együtt Pongrácz János erdélyi vajda adománya folytán Magyar Balázs erdélyi vajda Brethelén helységbeli birtokában 1474-ben megerősíti. [3])

Tholdalagi család. (Nagy-Ercsei gróf és n.-iklódi †) Erdély régi mágnás családainak egyike. Nevét a régi okmányokban, [4]) úgy 1794-től 1847-ig [5]) több országos hivatalos tiszti névtárakban „*Tholdalagi*", néha ezekben, és másutt még egyszerűbben Toldalagi [6]) formában találjuk írva. Mikolánál *Tholdalaghi* nak van írva.[7]) Mikép írja a család? nem tudjuk, ez okból a legrégiebb és legnyomósabb forrá-

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.

[2]) Kaprinai Dipl. II. 200. et 214.

[3]) Teleki, Hunyadiak kora XI. köt. 512.

[4]) Lásd Teleki, Hunyadiak kora X. k. 397.

[5]) Az 1795. évi Schematismusban *Tholdalagi*, 1815. csak *Toldalagi*, az 1847. évben mind a két alakban fordúl elő.

[6]) Kővári, Erdély nev. cs. munkájában, hol egyébiránt a családnevek mind egyszerű helyesirási módon a hangzás után vannak közölve, eltekintve a családnak oklevélben, vagy hagyományos szokáshoz ragaszkodó formájától. Apor Péternél szintén egyszerűen fordúl elő. De a góthai gróf almanach meg épen *Toldallagi*-nak irja, mi a hangzással -em egyez, és nem valószinű, hogy a család is úgy irná.

[7]) Mikola Historia geneal. Transylv. p. 43.

sokon alapúlt formát fogadtuk el. Hogy nevét a család a Torda megye „Toldalag“ helységről, mint ősi birtokról vette, kétséget nem szenvedhet. Innen tévesnek hiszem azon állítást, mely a család őseit és nevét a magyar országi Tholdy- és a XVII. században kihalt Alaghy család valamely fusiójából eredezteti. [1]) Mert már a XIV. században a Toldalaghy családnév, és bizonyára sokkal előbb az e nevű helység létezett. Az iklódi sz. Iványi családnak I. Sz.-Iványon 1380-ban történt beiktatásakor már Tholdalagi Péternek fia János mint szomszéd birtokos említetik. [2])

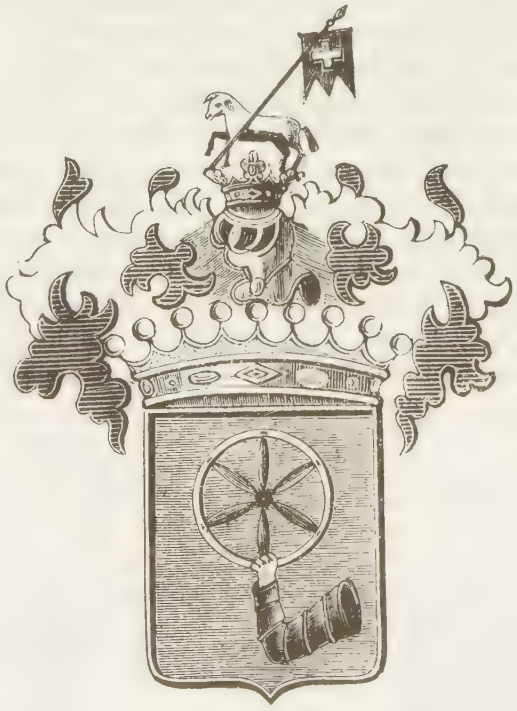

1453-ban a Hunyadiak adománylevelében Tholdalaghi Tamás mint királyi ember (homo regius) említetik. [3])

1456-ban András királyi beleegyező adományt nyer Torda megyei Toldalag helységre V. László királytól.[4]) Ez időtájban kaphatták Toldalag szomszédságában Nagy-Ercsét is, honnan a család előnevét írja. Nem tudjuk, de valószinű, hogy ez idő után válhatott ki a családból ama fiágon kihalt Tholdalaghi-ág is, mely előnevét (a Doboka megyei) N.-Iklódról

[1]) Gr. Mikó Imre, Erdélyi tört. Adatok I. 222. valószinűleg családi értesítés szerint, mert e versio a góthai Taschenbuch f. gräflichen Hauser. 1857 évi foly. 822. lapján is meg van, még pedig historiai és chronologiai hibával nagyítva.

[2]) Hodor közl. sz.

[3]) Teleki. Hunyadiak kora X. köt. 397.

[4]) Gr. Mikó Imre Erd. tört. Adatok I. 221.

írta, és melyről alább. A nagy-ercsei Tholdalaghi család származási rendjét a XVI. század végénél fölebb vinni nem tudjuk. Az első, kitől szakadatlan kapcsolatban foly a családfa, Tholdalaghi máskép Gáltői (tán helyesebben: *Gáld-től*) Balázs volt. [1]) Ennek Bessenyei Borbálától fia I. Mihály, az emlékiró, és egykor Orbai szék al királybirája, ki Székely Mózses pártján harczolt, ezzel együtt kimenekült, 1602-ben titkon Erdélybe megy, elfogták és Básta fogságába került, [2]) kezességen szabadult meg, fejét és javait lekötve, hogy Székely Mózseshez többé nem szövetkezik, [3]) de 1603-ban is már ismét a Bárczán harczolt és ismét fogollyá lőn. [4]) 1614-ben Bethlen követe a portára. Ez időtől 1639-ig több rendbeli portai és más országos követségekben járt. [5]) 1620-ban Marosszék, 1636. Háromszék főkapitánya, tanács-úr, országos elnök, és fölovászmester, volt Torda megye főispánja is. [6]) Az unitaria vallást a katholikával cserélte föl. [7]) Meghalt 1642-ben mart. 24-én, eltemettetett Fejérvárott a kath. egyházban. Első neje gelenczei Mihálcz Erzsébet volt, ki után 1612-ben nagy birtokot kapott; ennek halála után vette özvegy Szentpály-nét, született Petky Erzsét, kivel lakodalmát 1640-ben tartá, jelen lévén ott Erdély fejedelme és a két Oláhországi vajda is. Tőle a család leszármazása napjainkig következő:

Balás
(Bessenyei Bora)

I. Mihály
orsz. elnök † 1642.
(1. Mihálcz Erzse
2. Petki Erzse)

Bora sz. 1606. (Petr. Horváth Bold.) — Judit (1. Angyalosi Istv. Bold.) 2. Bodoni György) — Kata (Jankó Bold.) — Erzse (Kövér Mih.) — Krisztina (Keresztúry István) — II. Mihály tanács úr † 1660. (Huszár Marg.) — Klára (1. Sárdy Zsigm. 2. Kálnoki János) — Zsuzsi (1. Orbán Fer. 2. Litterati Mih.) — Anna (Tóth János)

I. János † 1712. (Stépán Erzse)
Folgt. a köv. lapon.

III. Mihály Fogarasi fogs. † 1738.

[1]) Gr. Mikó Imre Erd. tört. Adatok I. 221.
[2]) Thaly Tört. kalászok 4. lap.
[3]) Kővári szerint Protoc. Deus ad aux. 1602 p. 60.
[4]) Wolph. Bethlen Hist. tomo V. pag. 204—410.
[5]) Mikó id. h.
[6]) Kővári, L. Erdély nev. cs. 236. Kállay Székely nemz. 286.
[7]) Thaly. Tört. kalászok 9. lap.

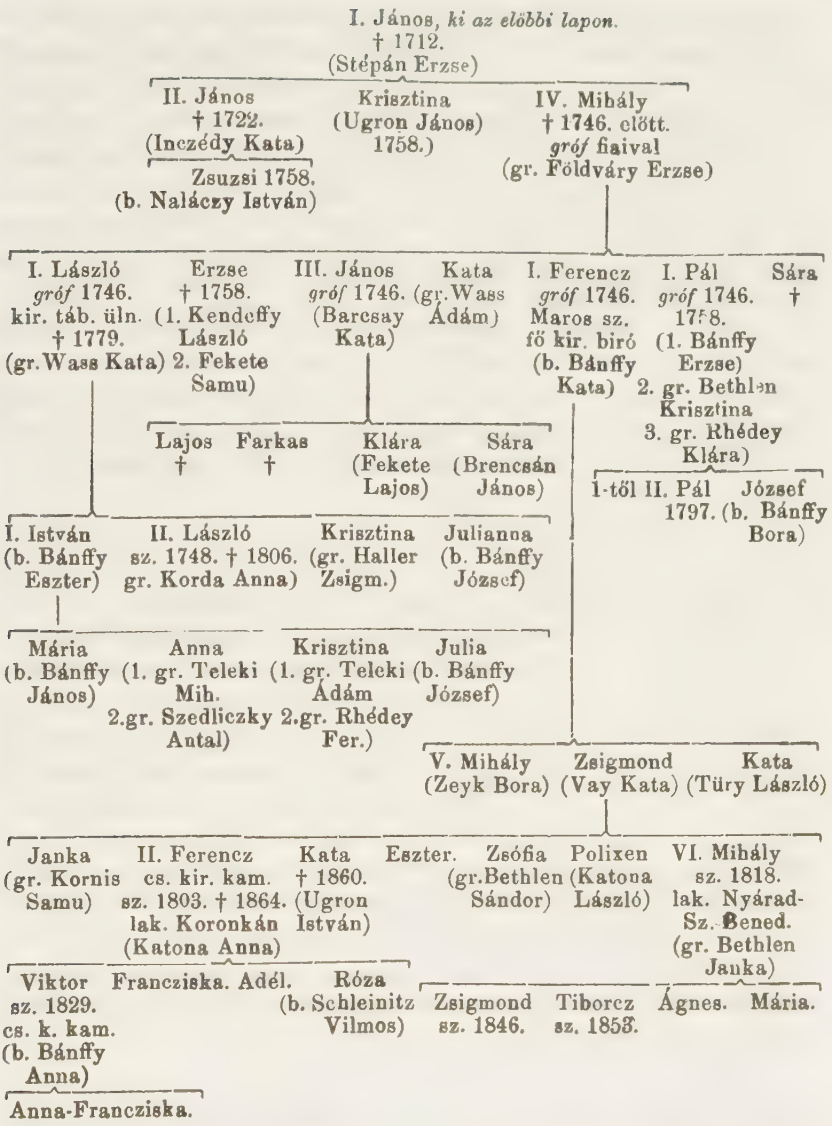

I. Mihálynak első házasságából kilencz gyermeke volt, nyolcz leány, egy fiú. A leány legidősbike Borbára szül. 1606. dec. 3-án, Petrichevich Horváth Boldizsárné. [1]) Egyetlen fia II. Mihály, Barcsai

[1]) Lásd ezt s a többit elésorolva Horváth Kozma naplójában. Thaly, Kalászok 6. 7.

híve Rákóczy György ellenében, jószágában sokat szenvedett, midőn a budai basához kifutott. [1]) Ő az unitária vallást a kálvinista vallással cserélte föl. [2]) 1660-ban Segesvárnál a szászok ölték meg. [3]) Nejétől Huszár Margittól, ki korának egyik kitünő honleánya volt, két fia maradt: I. János és III. Mihály. [4]) Ezen III. Mihálynak kell annak lenni, ki Rákóczy Józseffeli levelezés gyanújaért, mint 70 éves, csak nem egészen vak és siket Fogarasba záratott; [5]) mivel pedig egykorú anú szerint ott 1738 ban meg is halt, [6]) nem lehetett egy személy a táblán álló IV. Mihálylyal.

I. János hivatalos állásával sem vagyunk tisztában. A táblázat szerint 1712-ben halt meg, és így nem ő, hanem az iklódi ágból eredt II. János az, ki 1692-ben tanácsos úr lett, és 1693-ban meghalt. [7]) I. Jánosnak, ki 1698-ban kir. hivatalos volt az országgyűlésen, nejétől Stépán Erzsébettől egy leánya Krisztina Ugron Jánosné, és két fia II. János és IV. Mihály maradtak.

II. Jánosnak nejétől Inczédy Katától csak leánya Zsuzsa b. Naláczy Istvánné maradt, kinek koronkai és szénaverősi részét és Majost hagyta; meghalt 1722-ben. Leánya élt még 1758-ban.

IV. Mihály grófságot kapott, de arról a diploma már csak halála után 1746. mart. 7 én I. László, I. Ferencz és I. Pál részére hirdettetett ki. [8]) Nejétől gr. Földváry Erzsébettől maradtak gyermekei: I. László, Erzsébet, előbb Kendeffy Lászlóné, másodszor fricsi Fekete Sámuelné, meghalt 1758-ban kora 38. évében. [9]) III. János, Kata gr. Wass Ádámné, I. Ferencz, I. Pál és Sára,

---

[1]) Ugyan ott 59. 62. és Bethlen János 2. könyv. 16. fej. 3. k. 1. fej.

[2]) P. Horváth Kozma naplója id. h. 5.

[3]) Kállay Székely nemz. 286.

[4]) Kővárinál 237. lapon ezen III. Mihálynak is négy fia van téve (László, János, Ferencz, Pál) ugyanazok, kik IV. Mihálynak is fiaiúl állnak, de ez ismétlési tévedés.

[5]) Klio, Hist. zsebkönyv III. 421—443.

[6]) Apor Synopsis Mutationum 202. pag. 292. in aresto mortuus Fogarasini. Igy tehát nem szabadúlt meg dec. 13-án, vagy öcscse IV. Mihály is fogva volt?

[7]) Ugyan ott 128. 129. Igy érthető Mikola is pag. 43. Kővári a nagy ercsei Toldalaghi I. Jánost teszi tanácsos urrá.

[8]) Apor Synopsis Mutationum 240. A góthai Almanach szerint 1741-ben kelt volna a grófi diploma.

[9]) L. Beregszászi Moyses és Deáki F. Sámuel halotti beszédeit. Kolozsvártt 175[illegible].

ki hajadon korában halt meg. A négy fiú közül, kiknek grófsági oklevelök 1746-ban hirdettetett ki, csak I. Ferencz ága él mostanig; a többié előbb-utóbb férfi ágon kihalt.

I. Pál gróf élt még 1758-ban, háromszor házasodott, első nejétől b. Bánffy Erzsébettől maradt fia II. Pál 1797-ben még birtokos Borsán, és József, kikben ez ág kihalt.

III. János 1762-ben kapitány a Kálnoky ezredben, részt vett a porosz háborúban. Nejétől Barcsay Katalintól két fia Farkas és Lajos elhalván, csak leányai maradtak: Klára Fekete Lajosné, és Sára, ki Brencsán Jánoshoz még mint őrmesterhez ment férjhez fejedelmi engedély mellett, utóbb férje Brencsán János őrnagy lett, és alapítója Erdélyben a Brencsán nevü családnak. Ezekben III. János ága is férfi-ágon kihalt.

I. László 1746-ban kihirdetett gróf, előbb alispán, 1758-ban már valóságos kir. táblai ülnök, [1]) 1777-ben nyugalomra lép, és két év múlva meghalt. Birt Abafáján és Milványon is. Nejétől czegei gróf Wass Katalintól két leánya és két fia, u. m. I. István és II. László maradtak; ez utóbbi szül. 1748. oct. 23-án; 1786. mart. 13-án nősült borosjenöi gróf Korda Annával; meghalt 1806. mart. 5-én. Gyermekei (ha voltak is) idő előtt elhaltak. Testvére

I. István az 1791. évi országgyülésen kir. hivatalos és a tanulmányi küldöttség tagja. Nejétől b. Bánffy Esztertől csak négy férjhez ment leánya maradt, mint a táblázat mutatja, kikben ága férfiágon elenyészett.

I. Ferencz (IV. Mihálynak fia) előbb (1776.) kir. táblai számfölötti ülnök, 1789-ben Marosszék főkirálybirája, az még 1794-ben is. Nejétől b. Bánffy Katalintól gyermekei: Kata Türy Lászlóné, V. Mihály 1791-ben kir. hivatalos, 1794-ben számfölötti, 1815-ben valóságos kir. táblai ülnök, kinek nejétől Zeyk Borbálától gyermeke nem maradt, és I. Zsigmond, 1815-ben a marosszéki ref. egyház kerületi felügyelő. Nejétől Vay Katalintól a táblán látható öt leánya és két fia II. Ferencz és IV. Mihály maradtak.

II. Ferencz (szül. 1803. jan. 15.) cs. kir. kamarás és 1848-ig Marosszék főkirálybirája volt. Lakott Koronkán, hol kastélya 110 hold park közepett áll. Meghalt 1864. jun. 16-án Bécsben a fürdőben. Nejétől sárosberkeszi Katona Annától három leánya és egy fia maradt: Viktor cs. k. kam. (szül. 1829.) ki 1860-ban nőül vette b. Bánffy Annát, kitől eddig egy leánya van.

[1]) L. nővére Erzsébet fölötti halotti beszédet.

VI. Mihály (szül. 1818. mart. 17-én.) Lakik Nyáradtő-Sz.-Benedeken. 1841-ben nőül vett hitestársától gr. Bethlen Jankától a táblán látható négy gyermeke, köztök Zsigmond és Tiborcz fia van.

A családfa nem teljes, így tudtunkra hiányzik arról Tholdalaghy Ádám, kinek 1744-ben neje volt gróf Teleki Krisztina.

A család czímere — mint fölebb a metszvény is ábrázolja — a vért kék udvarában könyökben meghajlott pánczélos kar, mely egy hatfogú kereket tart fenn. A vért fölötti grófi koronán sisak, azon ismét korona, melyen egy húsvéti bárány áll, fehér kereszttel jegyzett vörös zászlócskat tartva. Foszladék jobbról és balról ezüstkék. [1]) Néhol a vértbeli kar szintén koronából nyúlik ki. [2])

Hagyomány szerint a czímerkerékre vonatkozó történet ez, egykor (a vajdák korában) a király Erdélyben járván, egy vizen átmentében szekerének tengelyvég szege kiesett, a kiséretből egy Tholdalaghy ujjával pótolta a vasszeg hiányát, míg a szekér a szárazra kivergődött. Innen a balkézzel feltartott kerék.

A Tholdalaghiak másik ága magát a Doboka megyei Nagy-Iklód-ról praedikátumozta. Mint állott vérséges viszonyban a nagy-ercsei-vel és miként vagy mikor szakadt attól külön, arról határozott adataink nincsenek. Azon Tholdalaghy Péternek fia János, ki 1380-ban a Szent-Iványi családnak Iklód-Szent-Iványra szóló restatutiojában királyi tanú (homo regius) gyanánt eléfordúl, ha nem egyedűl annak, úgy bizonyosan ennek is egyik őse volt. Egy tudós irónk [3]) állítása szerint annyi lenne bizonyos, hogy a XVI. század derekán három Tholdalaghi testvér Gáspár, Mihály és András Radó György három leányát vévén nőül, ezek által jutottak volna Nagy-Iklód birtokába. E három testvér egyikétől I. Andrástól származott le az iklódi Tholdalaghi család napjainkig, mint a táblázat [4]) mutatja:

---

[1]) Családi régiebb pecsét nyomat, és góthai Taschenbuch d. gräflich. Häuser 1857. évf. 822. l.

[2]) Kővári id. m. 236.

[3]) Hodor Kár.

[4]) Ugyan annak közl. szerint.

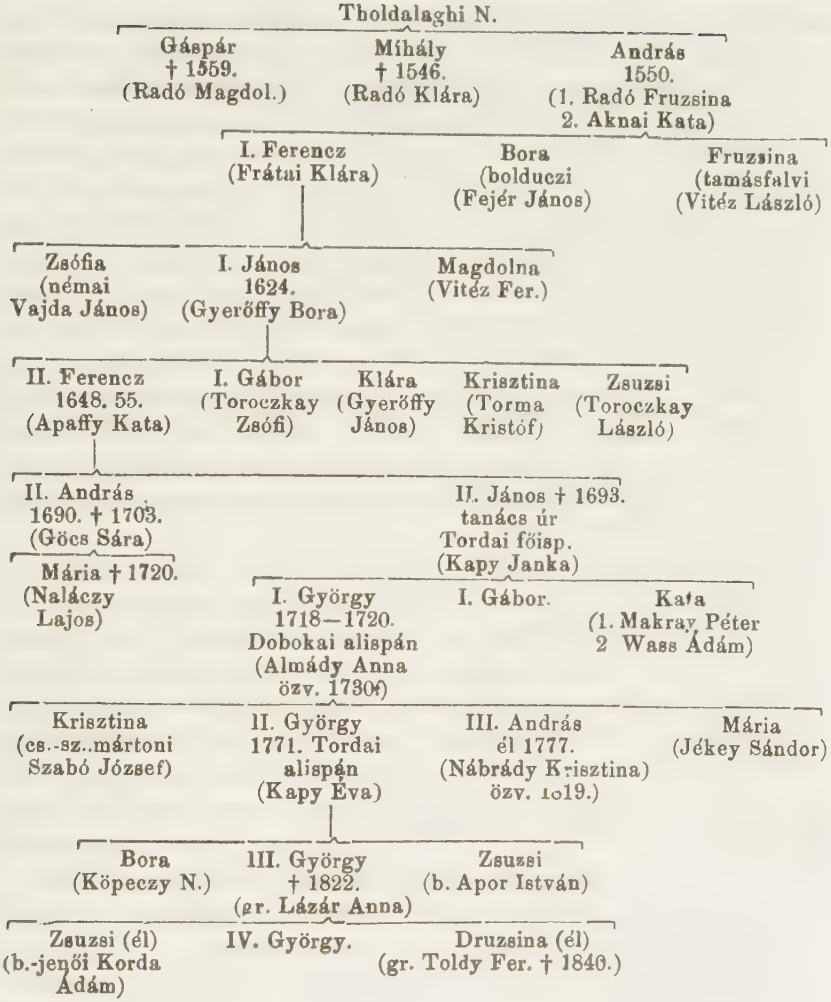

I. János 1638-ban Erdély itélőmestere és kir. ügy igazgató volt, [1]) és Doboka vármegye főispánjának is iratik. [2])

II. Ferencz 1647—48 ban Doboka vármegye főbirája, 1644—55.

---

[1]) Hodor K. szerint így irta alá az 1638. dézsi zsinatot.

[2]) Mikola Hist. geneal. Transylv. 43.

a n.-iklódi unitária egyház pártfogója. Neje Apaffy Kata. [1]) Egyik fia II. András, ki 1695 ben Koncz Boldizsár „*Könyörgéses*" munkáját saját költségén kinyomatta, 1703-ban halt meg. [2]) Nejétől Göcs Sárától, ki a kolosvári unitárius papnak Göcs Pálnak édes leánya volt, egyetlen leánya maradt: Mária Naláczy Lajosné, ki után Iklódon az Eszterházyak örökösödtek. Másik fia volt II. Ferencznek II. János, ki 1692-ben lett tanács-úr, és 1693-ban meghalt. [3]) Torda megye főispánja volt. [4]) Nejétől Kapy Jankától gyermekei közül I. György 1718—1720. Doboka vármegye alispánja volt. [5]) Nejétől Almády Annától, ki 1730. mart, 20-án már özvegyen élt, többi közt fia

II. György 1771. Torda vármegye alispánja volt. Ennek Kapy Évától fia III. György 1794-ben Beszterczén tizedbértárnok, meghalt 1822-ben. Nejétől gr. Lázár Annától csak egy fia IV. György maradt, ki magnélkül halván el, a fiágat sírba vitte; két leánya Zsuzsanna boros-jenei Korda Ádámné, és Druzsianna, 1840. óta Tholdy Lőrincz özvegye, él.

A Tholdalaghi-ak ez ágából volt azon István is, kinek neje Száva Krisztina, de a kit a táblán elhelyezni adatok hiánya gátol.

Tholdy család. (Nagy-Szalontai és fekete-bátori) E régi család a Bihar megyei Told helységről (jelenleg népes puszta) vette, mint ősi birtokáról, nevét. E helységet, mely Nagy- és Kis-Told-ra oszlik, birta a család, mint biztos adatok igazolják: I. Ferdinánd király korában is 1552-ben, a midőn Bidi (vagy Büdi) Mihály 1 portáján kívül az egész Tholdot Tholdy család birtokolta, névszerint nagyfalvi Tholdi Miklós 7 portát, Fekete-bátori Tholdi Tamás 3 portát, szalontai Tholdi Mihály $5\frac{1}{2}$ portát, és végre Kis-Tholdi Miklós 4 portát. [6]) Ez adatok egyszersmind a családnak már ekkor négy ágra oszlását vagy legalább négy külön előnévvel élését tanusítják.

Nógrád vármegyében szintén van (alsó és felső) Thold nevü helység, melyet hajdán hason nevü, de már kihalt család birt, mely a Bihar megyeivel semmi vérséges viszonyban nem állott, mind a kettő

---

[1]) Mike gyüjt. és Felnernél. Kővárinál Katá-nak nevezve. Mikola ezen II. Ferencz fiának írja Mihályt is, a koronkai (vagy utóbb ercsei ágbéli) János atyját is.

[2]) Szakál Ferencz naplója 49. lap.

[3]) Apor Synopsis mutationum 128. és 129.

[4]) Mik ola id. h. 43

[5]) Hodor, Doboka várm. 438.

[6]) Bielek L. Majores Hungaror. Analecta C. Bihar pag. 141. 142.

külön hasonnevü, a családoknál régiebb helységről vévén nevezetét. Erről, mint külön családról alább külön czikkben leszen emlékezet. Itt csak azért említettem föl, mert e két család az, mely az Ilosvai által 1574-ben megénekelt, roppant testi erejéről híres Toldi Miklóst ősének igénylé. Ilosvai — úgy látszik — a hős Toldi Miklóst a bihariak köze sorozta, mert noha születéshelyét Nagyfalut Szabolcs megyeinek mondja, de valamint Told puszta most is Bihar megye sárréti járásában fekszik, úgy 1552-ben Nagyfalu is volt Bihar megyében, és ezt egészen Tholdi Mihály birta; [1]) tehát csak ezen Nagyfalu érdekelhette a Tholdi családot, nem pedig a Szabolcs megyében annak a Tiszafelé északi részén fekvő Nagy-Falu. Azonban — mint fölebb említők — Nógrád megyében is van Told és van Nagy-Falu helység is. Továbbá

Ilosvai a hős Toldi Miklóst I. Károly és I. Lajos király korába helyezi, szerinte született az 1320-ban, atyja volt Toldi Lőrincz, testvére György. [2]) A nógrádi hagyomány szerint (az 1677-ben született Ráday Pál szerint) hős Toldi Miklós I. Mátyás király korában élt. [3]) Ez állítások közül, melyik a való, bajos eldönteni. Irodalmunk tudós történetirója a hős Toldi Miklós történetét a magyar őskorból vagy épen eleink mythosából fenmaradt töredéknek véli, és ezzel magát Toldi Miklós személyét történelmi valóságra nézve megsemmisíti. [5]) Hogy Toldi Miklós nevü férfiú I. Lajos király korában valósággal élt, és pedig 1354-ben Pozsony vármegye alispánja és a hasonnevü vár várnagya volt, azt oklevéllel lehet igazolni. [6]) Ezzel azonban a monda hős azonságát vitatni nem lehet.

Az is bizonyos, hogy Tholdi nevü család már ennél régebben is létezett. Igy Tholdi Botond birtokos volt Zemplin megye több helységében, míg fia Péter 1324-ben Lazony, Mihályi birtokait hűtlenség bélyegén elvesztvén,, azok Monoki Istvánnak adományoztattak. [7])

[1]) Bielek L. id. h. 153.

[2]) Toldy Ferencz, A m. költészet kézikönyve I. 121.

[3]) Ugyan ott, 121. Toldy Fer. A m. költészet tört. Zrinyiig 98. Bel M. Notitia nova III. 442. és IV. 26.

[4]) Toldy Fer. A m. költészet tört. Zrinyig 98. 99.

[5]) E vélemény ellen Kemény Zsigm. emelt szót az 1854. évi Divatcsarnok I. félév 49—58. lapján.

[6]) Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 359.

[7]) Szirmay C. Zemplin not. top. 268. 370. not. hist. 16. Lehoczky Stemmatogr. II. 66. és 397. Toldy Miklós a hős koráról nem rég is jelent meg egy értekezés, de hol? arra már nem emlékezem. Sikeretlenül kerestem.

Ezen kitérés után lássuk a Bihar megyei eredetü Tholdy családot.

A nagy-szalontai Tholdy család törzs öseül Tholdy Lőrinczet jelöli ki, és attól leszármazását következőleg [1]) hozza le:

I. tábla.

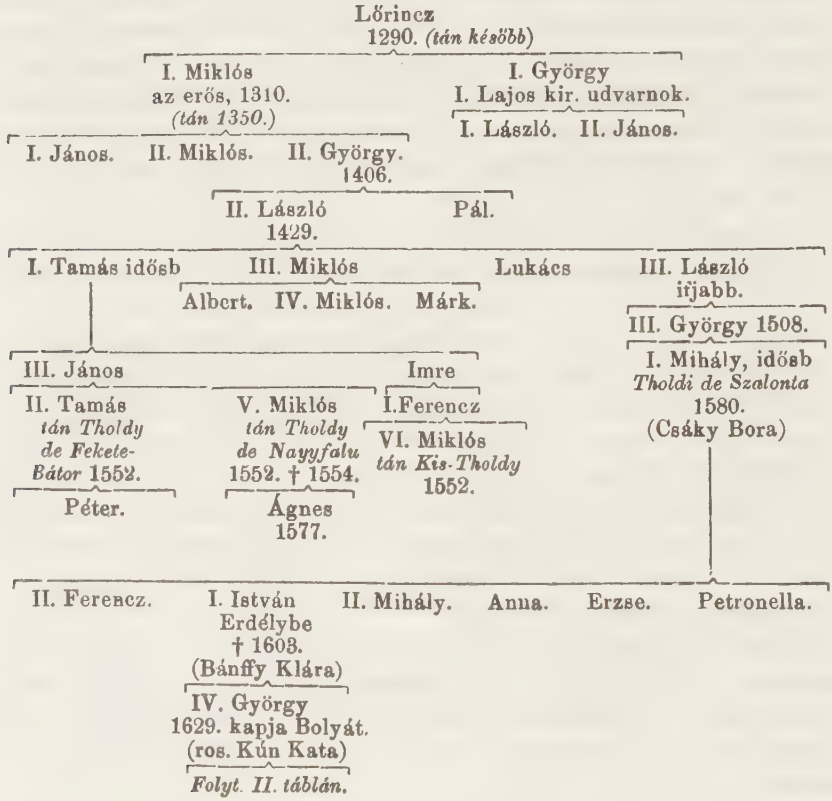

[1]) Egy 1745. évi genealogia szerint Tholdy I Ádám korából; ugyan így közli némi kihagyásokkal Kővári is Erdély nev. cs. 238. Mennyiben legyen I. Mihálytól fölfelé e családfa hiteles, okmányok nélkül meg nem határozhatni. Hogy Lőrincz és fia Miklós a hős Ilosvai szerint is állanak ott, az látszik. Hogy az 1552-ben élők neveit rajta találhatjuk, az hitelességét némileg nem csekély mértékben emeli, ez okból alapúl vévén e családfát, igyekeztem rajta évszámokkal az 1552-ben élő Tholdy-akat kijelölni. Hogy I. Mihálytól kezdve semmi kétség sem férhet a családfához, az bizonyos.

II. tábla.

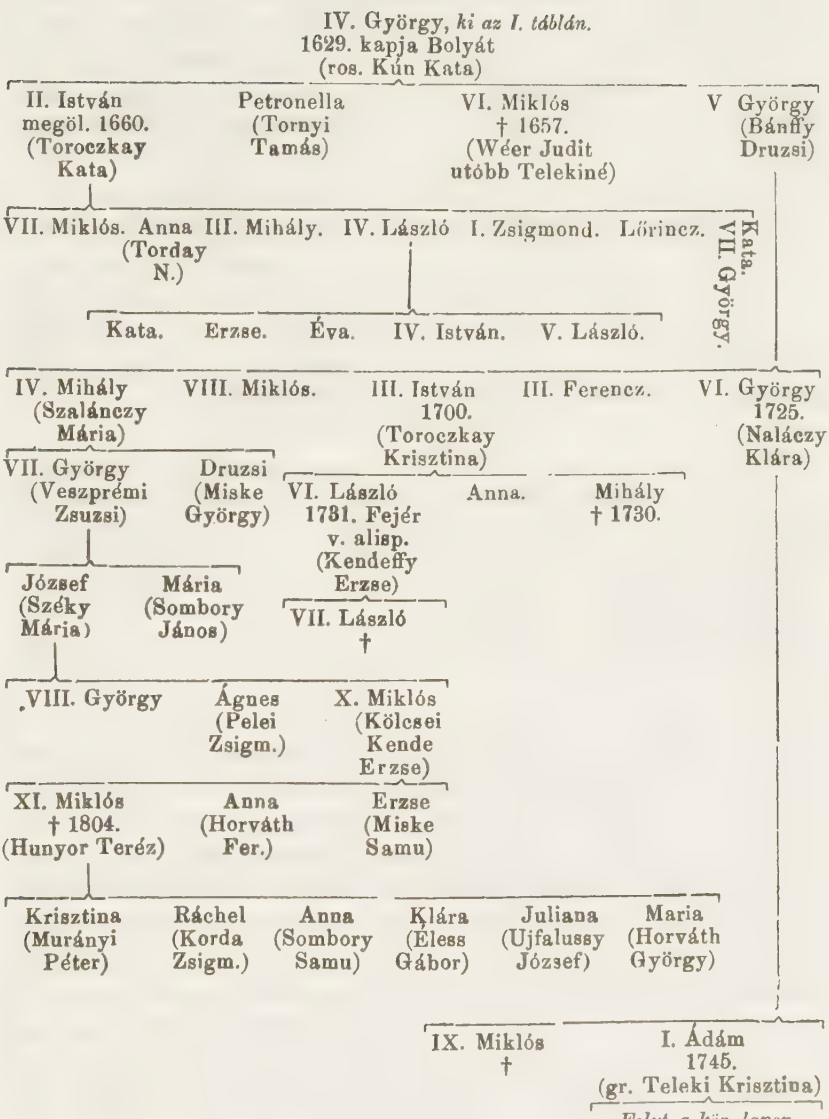

Folyt. a köv. lapon.

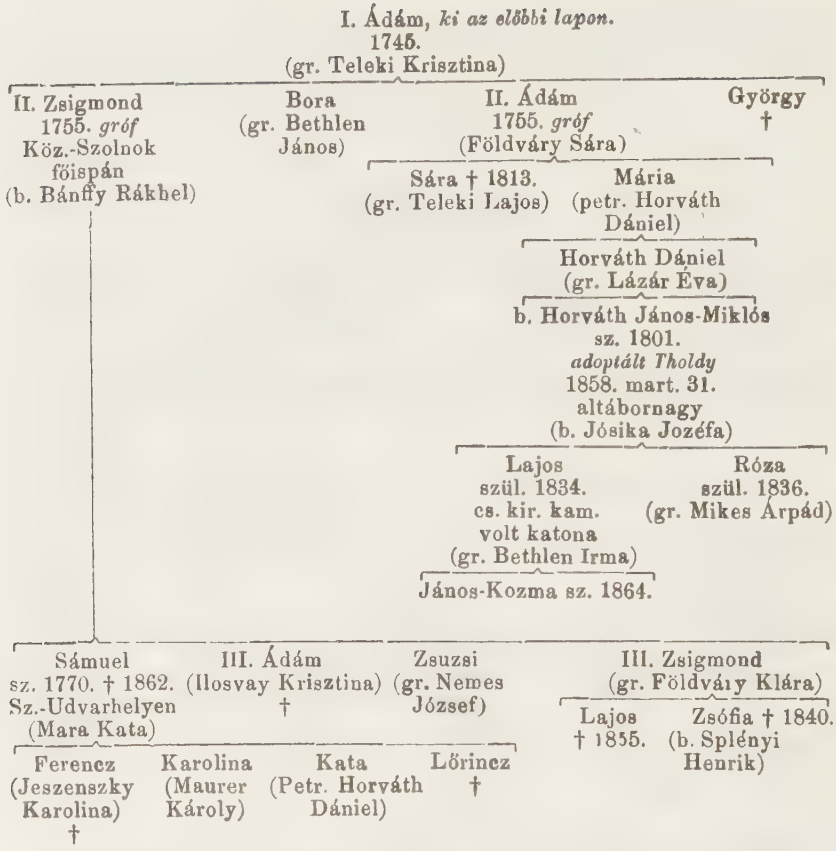

A családfán álló nemzedékekről a XVI. század közepéig nincs adatunk; ekkor négy Tholdit találunk Bihar megye leggazdagabb birtokosai között, és már e négy is külön előnévvel különböztette magát, daczára hogy Thold, Szalonta, Fekete-Bátor helységben még akkor is közösen birtak. Ide irjuk e négy Tholdit, mint azt az 1552. évi Bihar megyei portalis összeirásban találjuk előneveikkel és birtokaikkal: *Szalontai Tholdi Mihály* birt Gálos Petri, Megyer, Vadász, Nagy falu, Alsó Györös, Görbed helységben egy egy, Pesteren, Oláh Hodoson és M. Hodoson két, Sz. Miklóson és Felső-Szakalban három, Gyontén négy, Esztáron, Tholdon öt és fél, Szalontán hét, Fekete-Bátoron nyolcz és fél, Olasziban és Homorogon tíz portát, összesen 67 $^1/_2$ portát, *Fekete-bátori Tholdi Tamás* Toldon 3, Fekete-Bátoron bizonytalan számú portát, *Nagy-falvi Tholdi Miklós* birt Atyás, Papi, Szent-Miklós, Erdő-Gyarak és Szalonta helységben

egy, Mártonteleken három, Gyontén négy, F.-Szakálon öt, Olasziban kilencz, Tholdon hét, Fekete-Bátorban tizenhét és tizenhat, [1]) Nagyfaluban 18 portát, összesen 85 portánál többet; végre *Kistholdi Tholdi Miklós* birt Tholdon három, Fekete-Bátorban bizonytalan számú portákat. [2]) Az előnév adó Nagyfalut, Szalontát és Fekete-Báthort egészen, Tholdot is BüdiMihály egy portáján kivül egészen ők birták. Ezen négy Tholdi közül Miklós (ki magát Nagy-faluról irta) birta még Talpas várát is, Izabella királyné részén állván, miután öt Tahi Ferencz elfogta, Zaberdin Mátyás váradi püspök lefejeztette 1554-ben, [3]) egy leánya maradván Ágnes. A többi Tholdi is utódokban kifogyott, csak Szalontai Tholdi Mihály maradt meg család fentartóúl, ki 1570-ben János Zsigmond tanácsosáúl iratik, és kinek nejétől Csáky Borbálától több gyermekei között maradt fia I. István, ki elvesztvén m. országi jószágait, Erdélybe telepedett és Báthori Zsigmondtól jószágokat kapott. Ez alatt és mint a székelyek vezére szerepet visz mint székely Mózsés híve ennek pártján harczol, 1603 ban midőn béke pontok szerint birtokait visszakapni remélheté, a Bárczasági ütközetben sebet kap, elfogatik, magát kiváltja, de sebe miatt meghalt. [4]) Nejétől Bánffy Klárától maradt fia

IV. György, ki 1629-ben Bethlen Gábortól kapta a család legszebb birtokát, Bolyát [5]) Felső-Fejér megyében. Nejétől rosályi Kún Katalintól egyik fia VI. Miklós 1657-ben Rákóczi alatt a lengyel expeditio áldozata lett. Özvegyét Weér Juditot Teleki Mihály vette nőül. Másik fia II. István, kit a tatárok öltek meg 1660-ban. Ennek nejétől Toroczkay Katától ága unokáiban fogyott ki. A harmadik fiu

V. György nejétől Bánffy Druzsiannától öt fiat nemzett: Közülök III. István Toroczkay Krisztinától nemzé VI. Lászlót 1731-ben Fejér megye alispánját, [6]) ki fiában kihalt.

IV. Mihály nejével Szalánczy Máriaval nemzett utódaiban a szalontai Tholdyak nemesi ágának terjesztője lett. Fia VII. György, ki Veszprémy (vagy Beszprémy) Zsuzsát birta nőül, a Lápos vizébe

---

[1]) Ebből, úgy látszik, hogy e családban egyszerre épen három Miklós volt.

[2]) Bielek L. Majores Hung. 120—156.

[3]) Forgách Commentarii. p. 115.

[4]) Wolph. Bethlen tomo V. 10. 55. 60. 61. 113. 136. 138. 154. 244. 261. 410. stb. Kemény János önéletirása 22. 23.

[5]) Gyulafehérvári káptalan Prot. Barkai fol. 147. Kővári szerint.

[6]) Mikola Hist. geneal. pag. 43.

fúlt. [1]) Ennek fia volt József, kit a zsiványok öltek meg Remete mezőn. Ennek férfi ivadéka Szatmár megyében volt birtokos Balota falván, Istvándiban; [2]) kihalt 1804-ben XI. Miklósban, kinek nejétől Hunyor Teréztől csak hat leánya maradt.

V. Györgynek Bánffy Druzsiannától fia volt még VI. György is, ki 1725-ben csak maga élt már Erdélyben. [3]) Ennek nejétől Naláczy Klárától egyik fia volt I. Ádám, kinek gr. Teleki Krisztinától négy gyermeke közül maradt két fiú II. Zsigmond Közép szolnok megyei főispán, és cs. k. kamarás és II. Ádám, kik 1755. aug. 26-án Mária-Terézia által grófságra emeltettek. [4])

II. Ádámnak Földváry Sárától csak két leánya maradt: Sára († 1813.) gr. Teleki Lajosné, és Mária Petrichevich Horváth Dánielné.

II. Zsigmondnak, ki még 1794-ben élt, nejétől báró Bánffy Rácheltől egy leánya és három fia maradt, ezekből III. Ádám magnélkül, III. Zsigmond Lajos fiában 1855-ben halt ki, élt még Sámuel (sz. 1776.) Sz. Udvarhelyen, kinek nejétől Mara Katától szintén voltak Ferencz és Lőrincz fiai, de atyjok előtt elhalván, Sámuel a benne kihalandó Tholdy család fentartásáról úgy intézkedett, hogy 1858. mart. 31-én fejedelmi beleegyezés mellett nagybátyjának néhai II. Ádámnak leányától gr. Tholdy Máriától származott unokáját báró Petrichevich Horváth János-Miklós cs. k. altábornagyot fiául fogadta, ugy hogy az a gr. Tholdy javakban örökösödve, a Tholdy czimert a Horváth czímerrel egyesítve „gr. Horváth-Tholdy“ névvel élhessen, és éljen utódaival együtt. Gr. Tholdy Sámuel 1862-ben meghalt, és jelenleg a Tholdy család nevet már csak egyesítve a gr. Horváth-Tholdy ivadék van hivatva tovább terjeszteni.

Tholdi család. (Tholdi †) A Nógrád megyei régi kihalt Tholdi család azon megyei (Alsó és Felső) Thold helységről vette nevét. Már a XIV. század elején tünik föl Tholdi János, kitől nehány ízen a leágazást [5]) így találjuk:

[1]) Retteghy naplója 166. lap.

[2]) Szirmay, Szatmár várm. II. 179. 240.

[3]) Apor, Synopsis mutationum p. 292.

[4]) Kővári id. h. és góthai Taschenbuch d. gräfl. H. 1859. 383. lap.

[5]) Nógrádi levéltár fasc, process. LXXXII. nro 17. Radványi Istvánnak és Pálnak mint fölp. Toldy Ilona Molnár György hitvese ellen Nagy-Kéri birtok iránt 1755. indított peréből. Itt csak megjegyezvén, hogy Toldy Ilona nem e családból eredt, mint alább látandjuk.

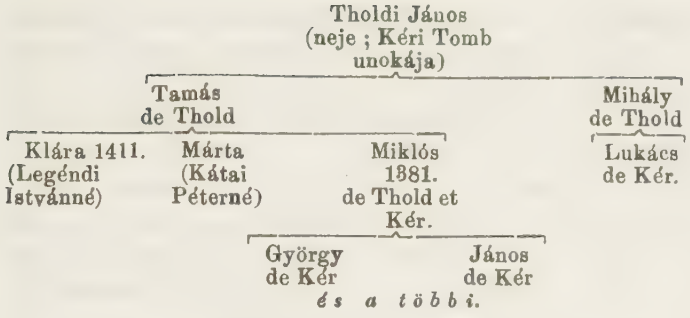

Ez ág azonban — úgy látszik — a Kéri nevet vévén föl, a Tholdy családot terjeszteni megszünt.

Csak a XVI. századból van ismét adatunk a Nógrád megyei Thold helységet birtokolt családról, midőn Tholdy Tamás élt, kitől a családfa kihalásáig következőleg [1]) terjedt le:

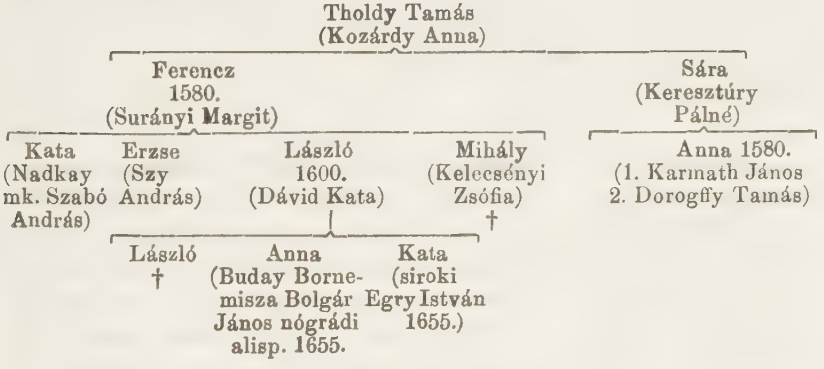

A táblán álló Ferencz 1580-ban nővére Sára gyermekének Keresztúry Annának és férjének Karmath Jánosnak bizonyos föltételek alatt Nógrád megyei Told, Herencsény, Kozárd, Gede, Kis-Haláp és Kutassó helységbeli birtokait bevallotta; azonban e bevallás meg nem állhatott. Utóbb Ferencz fiának Lászlónak nejétől Dávid Katalintól csak két leánya maradván a Tholdy családból, ezekből Anna Buday Bornemisza máskép Bolgár Jánoshoz, Kata pedig siroki Egry Istvánhoz menvén férjhez, [2]) ezek Told fölött 1651-ben

[1]) Hiteles perbeli családfáról a Vattayak perébe Sipos Gáb. ellen, és egyéb okmányok alapján családi levéltáramból, minthogy Egry leány-ágon családomat is vérségileg érdekli.

[2]) Sz. benedeki Conv. fasc. II. nro. 61.

perelve osztozkodtak, és azon teljesen összevesztek, Buday kétségbe hozván Egry István nemességét, ez amazt perbe fogván in emenda linguae marasztaltatá el. [1])

E két leányban a Nógrád megyei ősrégi tholdi Tholdy családnak fiágon vége szakadt. Mindazáltal

Már a XVII. század végén más Tholdy nevű nemes család is feltünt Nógrád megyében, melynek azután utódai a mult században, ennek nyomán meg még ettől is különböző Tholdy családbéliek igyekeztek eme kihalthoz kötni magokat, és ennek elmaradt levelei mellett örökségeket hajhászni. De ezekről a következő czikkben.

Tholdy család. Nógrád megyében 1670-ben élt nemes Tholdy Kristóf, kinek neje Hegedüs Ilona volt. Ennek fia volt Tholdy Márton, kit 1705-ben Tholdy Mátyással együtt a megyei felkelő nemesek összeirásában találunk. Ezen Tholdy Márton Nógrád megyétől 1698-ban kapott nemességi bizonyítványt, mely elrongyolván, 1716-ban ismét megujjíttatott. Ezen nemesi bizonyítványban ősei igy soroltatnak fel, atyja volt Tholdy Kristóf, ennek atyja Gergely, ennek András, ennek Miklós, mely szerint következő leszármazás áll :

Tholdy Miklós — András — Gergely — Kristóf — Márton 1698. 1716.

Mártonnak, ki magnélkül halt el, testvére volt Mátyás, kinek leánya volt Tholdy Ilona, Böviz máskép Molnár Györgyné, ki 1742-ben Radványi Pál és Ferencz ellen zálogváltó pert indított Told, Kis-Haláp és nagy kéri részbirtok iránt, melyet állítólag öse Tholdy Miklós zálogított el, mely perben családfáját igy mutatta [3]) fel :

Tholdy Miklós elzálogitó.
András.
Gergely — Lukács — Pál.
István — Lörincz — Tamás. András.
János †
Kristóf — Márton † — Mátyás — István †
András — *János Nyéken.* — *Kata* † 1759. előtt.
Ilona 1742. (Molnár György)
Ágnes (1. Bogár János 2. Baráth Pál)

[1]) Az érdekes per egész terjedelmében olvasható a Nógrád megyei 1652. évi jegyzökönyv 48. és köv. lapjain. — [2]) Protocoll. C. Neograd anni 1670. máj. 28. — [3]) Nógrádi levéltár fasc. II. Sub Lra K.

E származási fán azon (úgy látszik: szándékos) különbség tünik föl, hogy a Márton nemesi bizonyítványával ellenkezőleg Kristóf nem Gergelynek, hanem egyenesen Andrásnak fiául állítatik.

A táblán álló Lukácsnak fia Pál tán az, kit Nógrád megye 1726-ban nemtelennek nyilatkoztatott ki a nemesi vizsgálatkor: (pro manifesto ignobili est declaratus.)

Még érdekesebb fölfedezéseket is mutatnak némely kezembe került levelek a család titkaiból.

Ezek szerint a táblán álló Mátyásnak Ilona és Ágnes nevű leányain kivül lett volna még András nevü fia is, ennek pedig János fia, és ennek egy leánya Katalin, ki 1750. táján Tersztyánszki János alnádor előtt óvásképen eléadta, hogy az ő atyjától Tholdy Jánostól már nevezett nagy nénjének Tholdy Ilonának férje Bőviz máskép Molnár György Hont megyei Székes-fehér Nyéken az édes atyjának (Th. Jánosnak) házából a Tholdy családféle okleveleket ellopta, és azok egy részét elzálogitá, más részét pedig megtartotta. Tholdy János nyomozván okleveleit, azok egy részét Molnár Györgynél, (ki akkor már magát álorczásan szintén Tholdy Györgynek hivatta) megtalálta; de ez mint módos ember igéretekkel Th. Jánost elámitá, hogy csak hagyja őt a névvel élhetni, ő a levelek mellett a jószágokat kiperli, és az atyafiságot illendően részesiteni fogja. Th. János halála után az álorczás Tholdy (vagy is Molnár) György Nógrád megyében Nagy-Kért kiváltá (és ott is lakott már) úgy Toldot és Kis-Halápot is; a részesülni akaró rokonokat pedig az álorczás kitagadta.

Az bizonyos, mint fölebb már érintve volt, hogy 1742-ben indított per utján Tholdy Ilona Molnár Györgyné, a Nagy-kéri birtokot kiváltotta; sőt azt is oklevél mondja, hogy 1768. aug. 3-án Molnár György még nejének nővérétől Tholdy Ágnestől is a nagy-kéri birtokjogról lemondást és részére bevallást eszközölt, noha utóbb Th. Ágnes e bevallást megmásítván, azt 1769. maj. 3-án Sz.-Iványi Ferencznek vallá be stb.

Tholdy Katalin 1759-ben már nem élt. És ez idő alatt ezen családba betolakodásra nézve egy másik, ujabb kisérlet is történt: 1759-ben egy Nógrád megyében Tereskén lakó Hegedüs János nevü nemtelen ember eszközöltetett tanuvallatást, mely szerint nagyatyját Tholdy Andrást noha Pest megyei Hévizről (és igy egészen különböző czimerleveles Toldy családból származtatta,) még is azt igyekezett igazolni, hogy ezen nagyatyja Th. András Hévizről szakadt Nógrád megyébe Tolmácsra, és hogy ez, mivel hegedülni tudott és he-

gedülni járt, innen Hegedűsnek neveztetett el, és fia volt Tholdy Mátyásnak a Th. Ilona atyjának; továbbá, hogy a hegedűs Tholdy András Tolmácson meghalván, özvegye Tereskére telepedett fiával Jánossal, a kinek ő Tholdy János légyen fia, állítatván azt is, hogy az ő nagyatyjának a Nyéken lakott Tholdy Kata nővére volt. Azonban mind e törekedése siker nélkül maradt.

Mind ezek oda mutatnak, hogy az 1653-ban férfi ágon már kihalt régi tholdi Tholdy családnak utódai gyanánt annak egykori jogaiért és javaiért részint eredetiben, kezökbe jutott, részint hiteles helyekről kiszerzett oklevelek nyomán más hason nevű Tholdy ivadék álarczásan is sikra szállt.

Lássuk a Pest megyei Tholdy családot.

Tholdy család. A Pest megyében Hévízen, és Heves megyében Gyöngyösön és Taron lakott és tán máig lakó Tholdy családot hiteles adatok a czímeres leveles nemesek sorába helyezik. Tholdy István, Kristóf, és András, kik az I. Leopold királytól nyert armálisban megnevezve vannak, czímeres levelöket mint Pest megyei hévízi lakosok Pest megye előtt 1700. octob. 17-én hirdették ki. Már a másod unokák közül Tholdy Pál és György oda voltak kényszerülve, hogy nemesi származásukat per utján igazolják, és csak így nyertek 1778-ban Heves megyétől nemességöket elismerő bizonyítványt.

Nevezett Pálnak fiai Mihály és Imre Heves megyében 1806-ban ujolag kihirdették nemességöket. Ezeknek fia ismét Mihály és Imre e század elején Heves megyében Tar helységben laktak.

Családfájok [1]) ez:

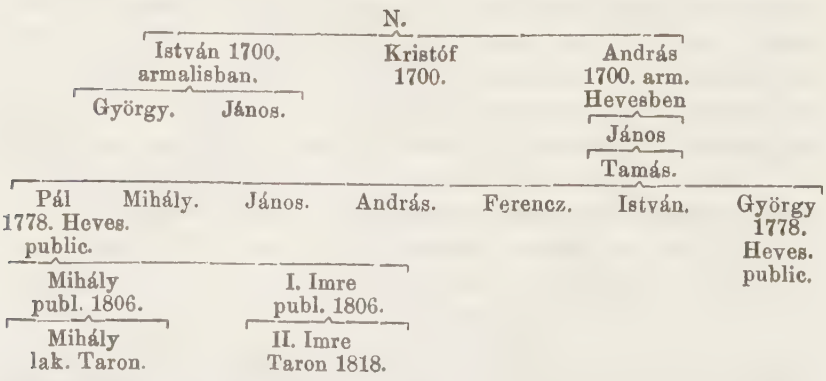

[1]) Heves megye levéltárában nségi pörükben.

E család is, daczára hogy nemessége csak I. Leopold király koráig terjed, igyekezett a régi Tholdy család hagyományaiban részesülni. E végre a káptalani levéltárakból kiadott okmányok szolgáltak volna. A Tar helységben lakó Tholdy Imre 1818. jan. 10-én Nógrád megyei nagy réthi Darvas Jánosnál ennek (mint ez följegyzé) mutatta néhai Tholdy Miklósnak a váczi káptalanból kelt záloglevelét a nagy-kéri birtokról, és beszélte, [1]) hogy „több rendbeli Tholdy familiát illető káptalanokban expediált levelei" vannak. Sőt ez alkalommal már a kihalt tholdi Tholdy családhoz is családfai összeköttetését (ellenkezőleg a Heves megye előtt 1778. és 1806-ban igazolt genealogiával) így szerkeszté: hogy azon Tholdy Tamás és neje Kozárdy fiának Ferenczenek (ki itt a 161. lapon látható) fia lett volna Tholdy János, ennek fia András, kinek Tamás, kinek ismét Tamás, kinek Pál, kinek Mihály és Imre, amannak Mihály, Imrének pedig ő, a Taron lakó Tholdy Imre, mely származtatás azonban, hogy a valósággal ellenkezik, az eléadottak nyomán nem szükséges ismételnem.

Mind ezeket bővebben példáúl azért véltem érdekesnek elmondani, hogy lássuk, mily körülmények gyakran azok, melyek a családtán valóságos hivatását, a valódi nemzékrendek összeállítását nehezítik.[2])

Tholdy család. Hogy a Dunántúl is volt Tholdy család, mutatja egy családfa, melyen Tholdy Mártonnak nejétől Koza Ilonától leányát Tholdy Annát Festetich Pál nejének olvassuk. [3])

Thólt család. (Nagy és Kis-Selmeczi és Ludrovai.) Liptó vármegye legrégibb tősgyökeres családainak egyike, melynek családfája a XIV. század elejeig megy vissza. Legelső ősi birtoka azon megyében Kis és Nagy Styavnicza (a régi okmányokban *Scewniche*) vagyis Kis és Nagy Selmecz helység, hol a család jelenleg is birtokos, és melyről hajdán vezetéknevét Stjauniczky-nak írta, és honnan előnevét máig is írja.

Első tudható törzse János de Scewniche volt, ennek fia István, ki Sceuniche földjére 1380-ban (in Vigilia assumpt. B. Virg.) I. Lajos királytól új királyi adományt vitt, és abba a Szepesi káptalannak 1381. (sabbatho prox. ante Dom. Judica) kelt iktatási jelentése szerint ünnepélyesen be is vezettetett. A min ezen okmányok felmu-

[1]) Darvas János saját kezű irása.

[2]) Azon Tholdy-féle családfát pedig, mely a Trophaeum Estorasianum nyomán Hevenesy Ms. 28. kötetében, úgy a Geneal. auth. I. kötetében is látható, az első tekintet is a valótlanságok sorába utasítja.

[3]) Mss. Musei fol. lat. nro 213. sub. 30.

tatása mellett Istvánnak fia Péter 1391-ben Bebek Imre országbiró birtokjogi vizsgálatákor birtokjogát törvényesen igazolta is. [1])

A család tagjai ezen időtől fogva *de Nagy* vagy *Kis-Stjauniczа* neveztettek, csak a XVI. század elején találunk oklevélre, a midőn már a *Tholt* név is szokásba jött mind a mellett még a Stjauniczky név is felváltva használtatott. Oklevelek szerint a család nevezetesb történeti és birtokjogi momentumait a következőkben találjuk:

1511-ben Tholt János Túrócz megyei Bisztricska helységnek őtet illető negyed részét eladja Kis-Rakói (Lehoczky) Mátének. [2])

1512-ben Tholt Jakabnak fia Lénárd Túrócz megyei Bisztricska helységnek másik őt illető negyed részét 200 ftért örökösen eladja Kis-Rakówi Mátének. [3])

1517-ben Márta-Erzsébet nemes Nagy-Stjauniczai Lénárd atyafija ellen az atyai javakból adandó leány-negyed iránt birói itéletet nyert, melyre nézve azután 1519-ben a szepesi káptalan előtt nagy-stjauniczai Tholt Leonard a nevezett nővérrel egyezségre lépett, mely oklevelek egyszersmind a Tholt és Stjauniczky névvel nevezett család azonosságát is igazolják.

1557-ben febr. 13-án Nagy Stjavniczai Miklós és Zsigmond, máskép Pesthy nevezetűek, fiai néhai Pesthy Andrásnak ennek nejétől néhai nemes Benigna asszonytól, ki néhai Nagy-Stjauniczai Miklósnak leánya volt, Nádasdy Tamástól nádori adományt nyertek Nagy-Stjauniczán ket nemes kúriára, és két elpusztult jobbágy házhelyekre, mint néhai anyjoknak Benignának a szomszéd Madokis nevü pusztán illető birtokrészére. Azonban a beiktatásnak ellene mondott nemes Kis-Stjavniczai Menyhért. Azonban már

1538-ban (feria 5-ta post fest. Epiphaniarum Dni) Nemes Dorottya asszony, néhai nemes markoviczi Tarnovszky Zsigmond elmaradt özvegye, és néhai nemes Nagy-Stjauniczai Gergelynek leánya, a Nagy-Selmeczen, Rudolffalván és Madokis pusztán neki leány-negyedképen jutott birtokrészeket Rakovszky György Turócz megyei alispánnak elzalogítja. [4])

1534. és 1556-ban Szent-Iványi Borbála, Nagy Stjauniczai Zsigmond özvegye, és Margit néhai Nagy-Stjauniczai Miklós leánya,

---

[1]) Lásd Regestrum de Liptó. Kiadva a m. Akad. által M. Történelmi tár IV. köt. 35. lapon.

[2]) Turóczi Convent sz.

[3]) Ugyan ott.

[4]) Túrócz megye előtt.

Nagy-Stjauniczai Gergely nénje, részint leány-negyed, részint özvegyi jogon kapott birtokrészeit Rákói György alnádornak bevallják Liptó megye és Damián mester kisebb kanczellár előtt.

1539-ben Nagy-Stjauniczai Feliciana Nagy és Kis-Stjauniczán, Rudolffalván és Madokis pusztán való birtokrészeit szintén Rakowi Györgynek zálogítja el Damián mester kisebb kanczellár előtt.

1555-ben (Kálmán vértanú napján) nemes András, Tamásnak a thurdosini harminczadosnak nejétől Mártától, néhai Nagy-Stjauniczai Gergely leányától született fia, Nagy-Stjauniczán fekvő azon jobbágy telkeit, melyeket anyja Márta után leány-negyedképen kapott, 42 ftért zálogba adta vitézlő Rakowi György al-országbirónak Nádasdy Tamás nádor itélőmestere Damián mester előtt.

1560-ban Tholt Menyhért, Nagy és Kis-Stjauniczai Imrének fia Nagy-Stjauniczán, és a szomszéd Madokis pusztán, úgy a Zólyom megyei Dubjai (Tri Dubi) pusztabeli egész birtokrészét, mely akkor a Rakóvszky családnál zálogban volt, bevallotta néhai Pesthy András fiainak Miklósnak és Zsigmondnak. [1])

1564-ben vitézlő Menyhért, néhai Imrének fia, a ki Lőrinczcznek, Kis-Stjauniczai István fiának fia volt, Pozsonyban sz. Mihály Arkangyal nyolczados törv. határidején Báthori András országbirónak itélőmestere Olgyai György előtt ügyvéde vitézlő Bendei Csákó Mátyás által vitézlő Jánost néhai Rakovszky György fiát zálogváltási perbe idézi azon nagy-stjauniczai hét házhely iránt, melyeket néhai vitézlő Miklós, Nagy-Stjauniczai N.-nek fia még 1484-ben 40 arany forintért zálogba adott.

1570-ben Tholt Menyhértnek fia Stjauniczky Péter tiltakozik Nagy-Stjauniczky Miklós ellen Turócz megyei Trebosztón fekvő birtokrésznek czélba vett eladása miatt. [2])

1571-ben János, Péter, Kristóf és Gáspár Kis-Stjauniczai Lénárdnak fiai, és Tholt Menyhért nagy-stjauniczai Stjauniczky Imrének fia mint nagybátyja utáni osztályos atyafiak nénjüknek (sorori) Tholt Katának, Podhoránszky Mihály hitvesének Liptó megyei Nagy-Stjauniczán egy egész kúriát, és két fél kúriát fiágra a szepesi káptalan előtt beiratképen (inscriptionaliter) bevallanak.

1577-ben nemes kis-selmeczi Stjauniczay Péter maga, úgy

---

[1]) A szepesi káptalan előtt.

[2]) Szepesi káptalan Protoc. 1570. folio 237.

kis-stjauniczai Tholt Gáspár, Péter, Lénárd és László unokatestvér atyafiai (fratrum suorum patruelium) neveikben is, Rakovszky Albertet és minden másokat Liptó megyei Nagy-Stjauniczai birtokuk megvételétől, bitorlásától stb. a fejedelmet az eladományozástól tiltja. [1])

1594-ben Nagy-Stjavniczai Péter Szepes megyei Hworan nevű pusztán 40 holdat 50 ftban Jazay Tamásnak a tiz lándzsások széke alispánjának zálogba ád. [2])

1616-ban kis-stjauniczai Stjauniczky Menyhértnek nejétől Spetinger Zsófiától fia Péter Szepes megyei Kaczvingel helységben fekvő egész jobbágytelkét 15 arany és 50 forintban elzálogítja Szent-Iványi Jánosnak.

1623-ban Nagy-Stjavniczai János Torna megyei Egerszegi egész kúriáját Kubínyi Máté, Mihály, Ferencz és Jánosnak zálogba adja.

1627-ben Kis-Stjavniczai István Mladossovich Horváth Miklósnak Szepes megyében a lándzsások kerületében fekvő Hworán helységbeli részét (mely 26 holdra terjed) felszabadítja és beírja. [3])

1629-ben nagy-stjavniczai Tholt Péter Liptó megyei Sósházi birtokrészét 300 körmöczi arany, 200 birodalmi tallér, és 300 m. forintban Vitalis Kristófnak zálogba adja. [4])

1634-ben Nagy-Stjauniczai István Szepes megyei Dunajecz kerületi Kaczwinkel helységben fekvő jobbágytelkét Stansith Horváth Boldizsárnak 167 for. 60 denárban zálogba adja.

1636-ban Nagy-Stjavniczai István Mladossovich Horváth Miklóstól és nejétől Kubínyi Katalintól még 1635-ben két izben kölcsönzött összesen 600 ftra menő összeg fejében Szepes megye felső részében a tiz-lándzsások kerületében Gánfalva helységben fekvő házát nevezett Horváth Miklósnak zálogba adta.

1643-ban Stjavniczky István az egész Stjauniczky és Tholt család nevében, miután a Rakovszky család beiktatásának ellenmondott, Rakovszky János folytonos jogháborgatásai és hatalmaskodásai ellen stjavniczai örökös birtokára nézve tiltakozik. [5])

1647-ben Tamás, néhai Tholt Balásnak fia Bohuss Dániel-

---

[1]) Szepesi káptalan Protoc. 1530. folio 237.

[2]) A szepesi káptalan előtt.

[3]) Ugyan ott.

[4]) Ugyan ott Protoc. anni 1643. folio 126.

[5]) Ugyan ott.

nek és nejének Báan Zsófiának Liptó megyei Vida-földe helységbeli birtokrészének felét és egy jobbágyát elzálogitja.

1662. május 8-án Tholt Gábor, rokonai Csúty Benedek Tholt Mihály és a többiek nevében is Pozsony megyei Barakony és Kajal, és Nyitra megyei Ürmény mváros és Kikló helységbeli anyai birtokrészeit Thuránszky Ferencz özvegyének nebojszai Balogh Ilonának zálogképen bevallja.

A család származási fája, mennyire azt az eléadottak nyomán és a család közlése folytán szerkeszteni lehetséges, következő:

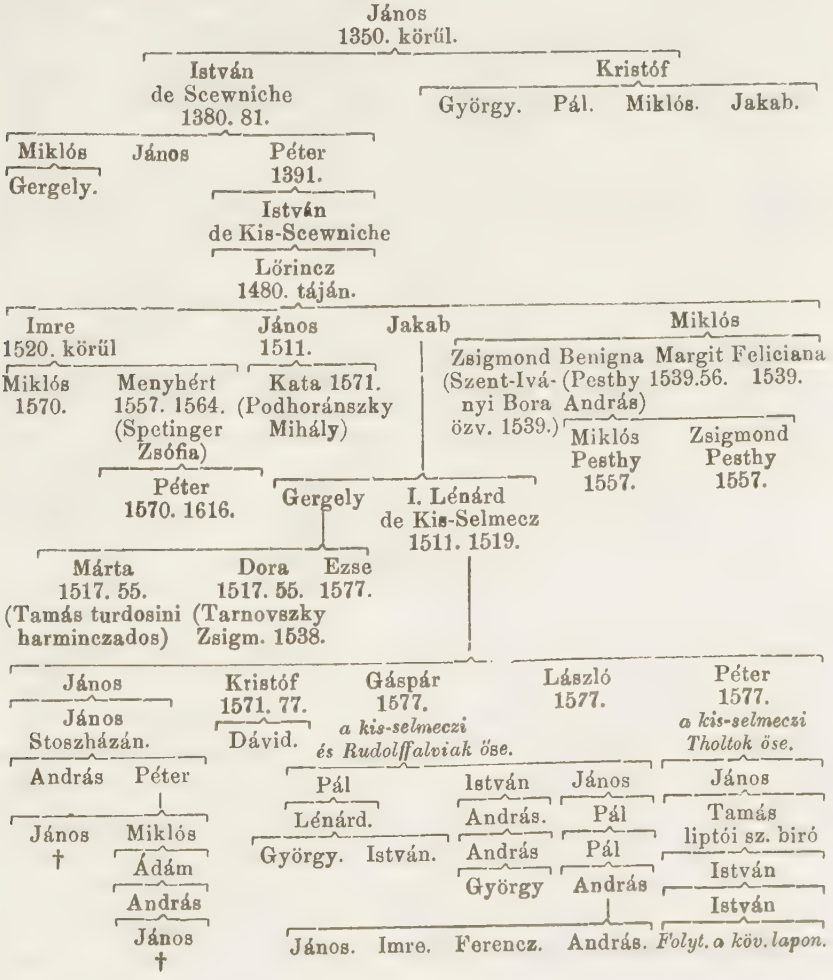

István, *ki az előbbi lapon.*
Pál
György
József-Kristóf
Liptói szbiró
József-Kristóf
Liptó v. főbiró
1862—65.

Az e családfán állók közül a végizen álló Thólt József Kristóf Liptó vármegyének 1840—44-ben rend. esküdtje, 1848. oct. 14-től alszolgabirája 1840-ig, 1861-ben alkotmányos tiszteletbeli főszolgabirája volt, jelenleg 1862-től kinevezett főszolgabirája.

Kis-selmeczi Thólt András 1825. körül Liptó megyei rendsz. esküdt. Dénes 1825-től sok ideig rendsz. esküdt, utóbb 1834—40-ben biztos volt. Ezek a családfán nincsenek.

E családfa nem teljes, arról többen hiányzanak, igy többek közt azon Miklós ága, melyből egy ág Hont megyébe szakadt a múlt században. Nevezett Miklóstól ezen ág leszármazása következő:

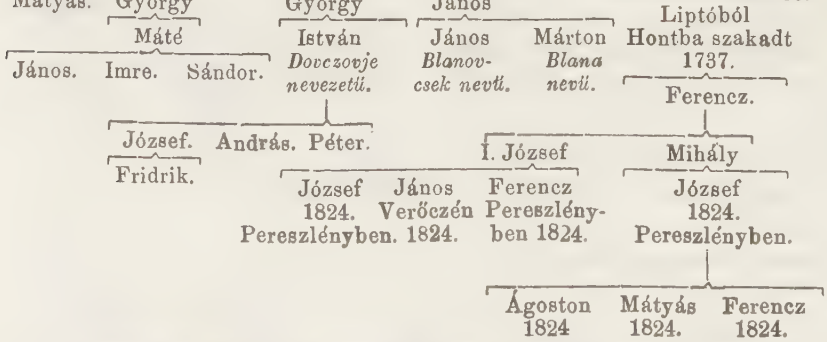

E családfán álló Miklósnak fia Pál, ki ifjabbnak neveztetik, Liptó megyéből, melytől 1736-ban nemesi bizonyítványt kapott, Hont megyébe költözött és telepedett, és ott nemességét 1737. jul. 29-én kihirdetteté. Fia Ferencz 1754-ben a Hont megyei kétségtelen nemesek sorába iktattatott. Ennek két fia maradt: József és Mihály, amannak fiai József, János és Ferencz, Mihálynak pedig fia József (mindnyájan Jánoson kivül, ki mint molnár 1820-ban Nógrád megyei Verőczére telepedett) Hont megyei Pereszlényi lakosok, az utóbbi József fiaival Ágoston, Mátyás és Ferenczczel együtt

Hont megyétől 1824. febr. 22-én az oklevél szavai szerint: mint a Selmeczi Thólt családból, (mely a magyarok által hibásan Toldinak is neveztetett), származottak, nemesi bizonyítványt kaptak. I. Józsefnek fia József utóbb 1833-ban jan. 24-én honti nemesi bizonyítványát Nógrád megyében is kihirdetteté. [1])

A család fészke Liptó vármegyei Nagy-Selmecz (tótúl Stjavnicza) honnan a család egy része a Stjavniczky nevet is viselte. E helységet a család a Rakovszky családdal felerészben birja, [2]) míg ugyan ott Kis-Selmecz kis helység egészen e család birtokát képzé. [3]) Hasonlóan régi jogon birtokos a Thólt család Ludrován is, [4]) (vagy máskép Rudolffalván) és e helységekről írja előnevét is.

A család Tholt neve több alakban fordúl elő, igy Thólt, Thuolt alakban, és ma már még inkább Thóldt alakban; de e nevet a Toldy, vagy Tholdy családnévvel soha sem szabad össze zavarni.

A család czímere a paizs udvarában arany koronán könyöklő kar, három lovas zászlót tartva; fölötte jobbról félhold, balról hat ágú csillag ragyog.

A Thólt családnak tagjai Liptó megyén kivül több megyébe is elszakadtak; igy Tholt György 1766-ban N. Várad főjegyzője, ennek utóda Tholt Magdolna Mezey Lajosné, meghalt N. Váradon 1858. oct. 27-én kora 28. évében.

Tholway család. (Menyői) Közép-Szolnok vármegye ős régi családainak egyike. Törzse Tholway Balás 1484. körül élt, kitől a családi egykorú oklevelek nyomán a nemzékrend [5]) következő:

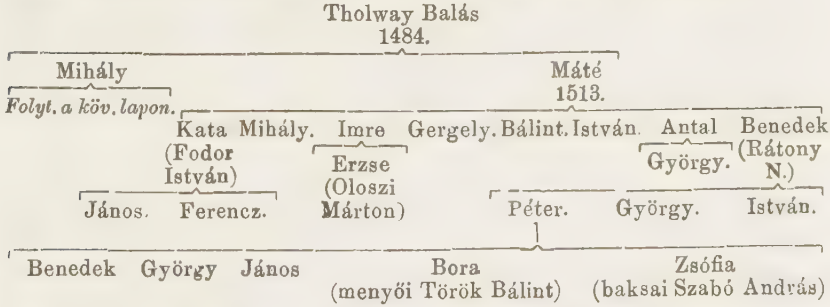

[1]) L. Nógrád megyei jegyzőkönyv. 1833. évi. 207. sz. alatt.

[2]) Bel. Math. Notitia nov. Hung. Liptó várm. leirásában. tomo II. 577.

[3]) Ugyan ott,

[4]) Ugyan ott.

[5]) Családi közlés szerint.

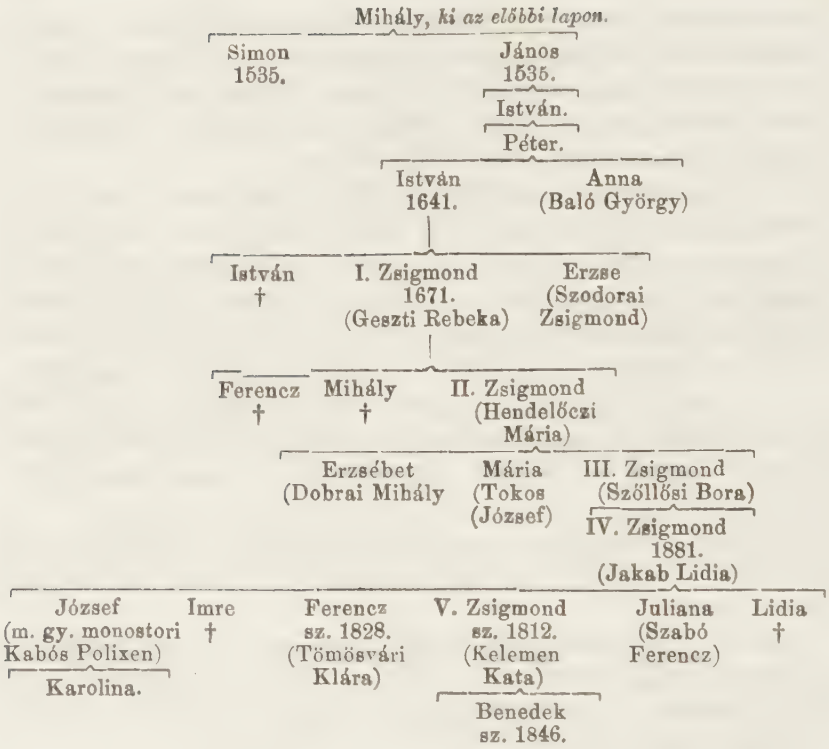

A törzsnek unokái közül menyői Tholway J á n o s és S i m o n 1535-ben Közép-Szolnok megye előtt menyői Fodor János nejétől Dorottyától és fiától lelei Pálffy Páltól megszerzik ennek menyői birtokrészét, mely bevallás a családnak Közép-Szolnok vármegyében törzsökös birtokos voltát igazolván, miután az a család egyik tagja által velem eredetiben közöltetett, érdekesnek tartom itt történelmi szempontból egészen közölni, a mint [1]) következik:

„Nos Joannes Pap et Nicolaus Haraklyany Vice-Comites et quator Judlium Comitatus Zolnok mediocris; Damus pro memoria, quod honesta Dorothea consors nobilis Joannis Fodor de Mewnye (*így*) unacum filio Paulo Pálffy de Lele coram nobis personaliter constituti sponte ac libere fassi sunt et retulerunt in hunc modum: Quod ipsi matura in se ipsos deliberatione praehabitâ, duas partes unius sessionis in possessione Mewnye in de Comitatu Zolnok mediocri, simul cum cunctis suis uti-

[1]) A rövidítéseket is kiírva.

litatibus et pertinentiis quibuslibet, puta terris arabilibus cultis et incultis, prout fenetis, silvis, memoribus, rubetis, aquis, aquarumque decursibus, ac aliis universis proventibus quovis nominis vocabulo vocitatis ad eandem de jure et ab antiquo quovis titulo juris concernentibus et pertinere debentibus Nobilibus Joanni, Simoni Tholway de praefata Mewnye pro florenis quinque et denariis septvaginta hungaricalibus (ut dixit) jam plene receptis, et levatis dedisset, vendidisset, inscripsisset, et perpetuasset, jure perpetuo et irrevocabiliter in filios filiorum, ac heredes heredum tenendas, possidendas pariter et habendas; nullum jus, nullamve juris et dominii proprietatem praedicte possessionis sibi ipsis de cetero reservando, sed totum et omne jus, omnem juris et dominii proprietatem in praefatos Joannem et Simonem Tholway contulissent, jurique ipsorum ascripsissent; imo dederunt, vendiderunt, inscripserunt, et perpetuaverunt

pleno cum effectu, harum nostrarum literarum vigore et testimonio mediante. Datum in Akos feria secunda post festum visitationis Virginis Mariae, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Tricesino Quinto." (L. S.) (L. S.) (L. S.) (L. S.) (L. S.) [1])

A család több helyütt birtokos. Élő tagjai közül V. Zsigmond tanúlmányait a kolosvári ev. reform. főiskolában végezvén, több évig nevelő volt, azután az okszerű földmívelést, gazdászatot buzdító példaadással, sikerrel folytatja. Lakik-Bánffy-Hunyadon. Nejétől Kelemen Katától fia Benedek jogász Kolosvárt.

Testvérei: 1. József, kinek nejétől m.-gyerő monostori Kabós

[1]) Az öt pecsét középsője zöld viasz, a többi természetes barna viaszra nyomva.

Polixenától leánya Karolina, lakik Székely-Földvárt Aranyosszékben. 2-ik Ferencz özvegy, lakik az ősi birtokban Menyőn.

A család címere, mint fölebb a metszvény is ábrázolja — a vért kék udvarában hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar kivont kardot villogtat- Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

E családból származott azon Menyői Tolvay Ferencz is, ki Heves megyei Gyöngyösi születésűnek iratik, [1]) valószinüleg atyja költözvén ki közép-Szolnokból, és a ki számtani munkáin kivül 1677-ben mint Losonczi ref. iskolai igazgató magyar versekben fordítá Comenius Erkölcsi szabályait, (Praecepta Morum) Enyedi Sam. deák versei után, mely 1690-ben Lőcsén nyomatott, [2]) és melynek egyetlen ismert példányát e munka irója ajándékozta a m. tud. Akademia könyvtárának.

Thomassovicz család, máskép Bachorecz. A czímeres nemeslevelet Thomassovicz máskép Bachorecz Miklós kapta 1685-ben I. Leopold királytól.

Czímere a vért kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot, a másikkal zöld koszorút tartva. A vért fölötti sisak koronájából szintén ilyen oroszlán ágaskodik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [3])

Thomka család. (Thomkaházi és folkusfalvi) Turócz vármegye régiebb családainak egyike. Eredetét oklevelek és egyéb hiteles adatok hiányában nem ismerjük, azt sem tudjuk, nem e család ősei közül volt e azon paxi Thomka László, kinek magvaszakadtán javai 1527-ben eladományoztattak. [4])

A Thomka család emléke hiteles oklevél nyomán eddig csak a XVI. század második feléig vihető fel. Ugyan is a család Turócz megyében Folkusfalván és Bisztricskán ősi örökség utján — úgy látszik — az I. Ferdinand királytól ezekre adományt vitt néhai Folkusfalvi Miklós után birtokolt. Történt azonban, hogy a Folkusfalvi határhoz tartozó Mocsilapataki földekre és irtványokra (jobban cserjés helyekre) Beniczky Benedek és Ferencz Folkusfalvi Miklós magszakadtán Nádasdy Tamástól nádori adományt szerezvén, abban beiktat-

[1]) Horányi Memoria Hung. I.
[2]) Új magyar Museum 1853. évi II. k. 214—216.
[3]) Collect. herald. nro 790.
[4]) Kaprinai Mss. B. tom. XXVIII. p. 53.

tatni igyekeztek, azonban e beiktatásnak Thomkafalvi Thomka Tamás és István ellen mondtak, ennek folytán a peres felek egymás közt nabojszai Gergely itélőmester előtt 1571-ben abban egyeztek meg, hogy a mocsilapataki földek és cserjék fele részét a rokon Beniczkyek Thomka Tamásnak és Istvánnak átengedték, viszont azonban ezek is Folkusfalván és Bisztricskán a néhai Folkusfalvi Miklós utáni birtok fele részét a Beniczkyek tulajdonának elismerték. [1])

Időjártával a Thomka család ősi fészkében Folkasfulván, hol egy nemesi kuriát, a helység egy negyed részét birta, [2]) és Bisztricskán [3]) elszaporodván, egyes ágai Borsod, Gömör, Nyitra, Torna, majd Zólyom, Nógrád, Békes s több megyébe terjedtek szét, és adataink szük volta miatt csak is ezen egyes ágak nemzékrendjét ismerjük kisebb, nagyobb terjedelemben. Ezen kiköltözések nagyobbára a mult század első felében történtek, azonban a kiköltözött ágak nemességökről Turócz megyétől bizonyítványt kapván, azokban származások nagyobbára a XVII. század derekáig felterjed.

Ilyen a család egyik ága, melynek ivadéka jelenleg nagyobbára Zólyom vármegyében él. Ezek törzs-atyja Thomka Máté a XVII. században (1660. körül) élt Folkusfalván és nejével a Ruttkay család Miklan ágából vett Ilonával a következő ágat [4]) alapitá:

Máté
Folkusfalván
(Miklan Ilona)

I. János
(Jeszenszky Zsuzsi)

II. János (Zathureczky Mária)		József Zemplin megyében.
III. János (1. Ruttkay Teréz. 2. Raksányi Zsuzsi)	I. Ferencz gróf Zichyek levéltárnoka †	Anna (Dávid Istvánné)
Folyt. a köv. lapon.		Anna

[1]) Oklevél szerint.
[2]) Bel. M. Notitia nova Hung. II. 340.
[3]) Ugyan ott II. 331.
[4]) Családi közl. szerint.

III. János, *ki az előbbi lapon.*
(1. Ruttkay Teréz
2/ Raksányi Zsuzsi)

1-től György
II. Ferencz Folkusfalván (Ruttkay Luiza)
I. Lajos Folkusfalván.
Anna (Keviczky György)
2-től I. Pál sz. 1774. † 1841. lak. Zólyom. (1. Winterlich Teréz. 2. Gotthard Anna)
László Folkusfalván †

Antonia (Keviczky Simon)
Amália (Folkusházy-né)
III. Ferencz lak. Taron (Battik Gusata)
Gusztáv sz. 1853.

II. Lajos szül. 1817. lak. Zólyom. (Banik Zsuzsi)
Rudolf sz. 1819. † 1852. N.-Szalatnyán volt honvéd kap.
Paulina sz. 1828. (Sebőkné Turicskán)
II. Pál sz. 1829. cs. kir. hadnagy.
Adolf sz. 1831. Bécsben.
Simon sz. 1832. mexikói katona.

Gyula sz. 1845.
Elek sz. 1848. † 1849.
Ödön sz. 1849.

Ez ágon, — mint látjuk — I. Jánosnak fia József Zemplin megyébe telepedett.

III. Jánosnak György fiától unokája III. Ferencz Heves megyei Tar helységben lakik.

III. Jánosnak fia I. Pál Zólyomba telepedett, ott két rendbeli házasságából tizenkét gyermeke lőn, maradt azonban csak a táblán látható hat gyermek. Ezek közül Rudolf (vagy Rezső) 1848-ban volt Zólyom megyei esküdt, majd vörös sapkás honvéd kapitány, meghalt N. Szalatnyán 1852-ben, II. Pál előbb honvéd, utóbb cs. kir. hadnagy, Simon mexikói katona; a legidősb testvér II. Lajos (szül. 1817.) Zólyom városában gyógyszerész, és 1846—49-ben a város kapitánya. Két élő fia a táblán látható.

A másik ág, mely Békes megyébe szakadt, a Folkusfalván birtokos Thomka Istvántól ered, és így [1]) sarjadzott le:

---

[1]) Békes megyei jegyzőkönyv 1791. évi 679. sz. a.

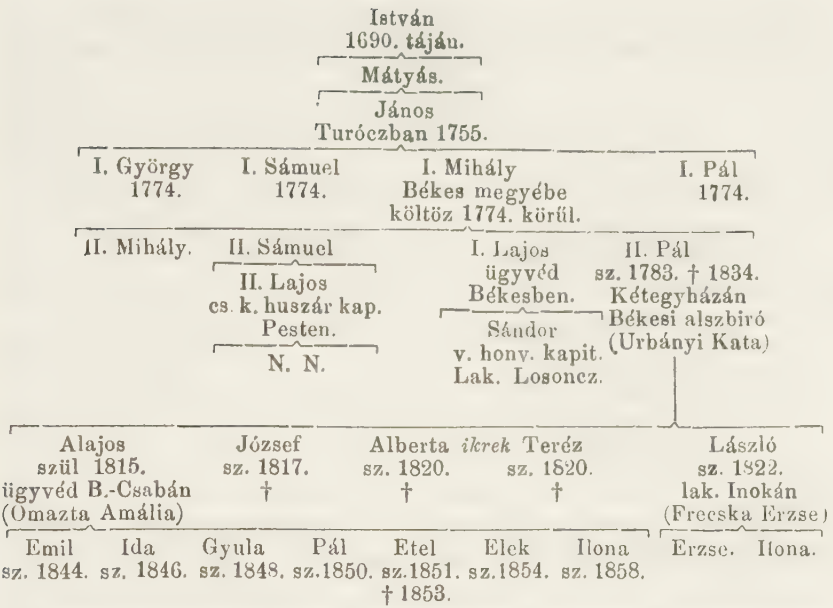

E családfán állók közül Jánosnak fia I. Mihály Folkusfalváról Békes megyébe költözvén, egyik rokona Dániel közbenjárása, ugy Folkásfalván maradt I. György, I. Sámuel, I. Pál és egy más Thomka György beismerése és tanúsága folytán Folkusfalvi birtokrészét testvéreinek bérletben hagyva, és származását igazolva, 1774. jun. 6-án mint már Tót-Komlóson megtelepedett evang. tanitó Turócz megyétől nemesi bizonyítványt vett ki, melyet 1791. jul. 14-én Békes megyében kihirdettetett. [1]) Ennek fia II. Pál nejétől Urbányi Katalintól nemzett fiaival együtt 1824. april. 30-án hirdetteté ki Békes megyében nemességét. [2])

Nevezett II. Pál (szül. 1783. † 1834.) lakott Kétegyházán, hol gyermekei is születtek, Békes megyének rendszerinti esküdtje, tiszteletbeli alszolgabirói ranggal köz megelegedésre haláláig szolgálta a megyét. Egyik fia Alajos, [3]) h. ügyvéd Békes Csabán, másik fia László Heves megyei Inokán lakik.

A harmadik ág, mely Nógrád megyébe szakadt, Thomka Györgytől ered, ki Folkusfalván élt 1660. év körül. Ennek ivadéka egy ágon így származott le:

[1]) Békes megyei jegyzőkönyv 1791. évi 679. sz. a.

[2]) Ugyan ott 1824. évi 551. szám.

[3]) Nejeül másutt Omazta helyett Fejér Amália olvasható.

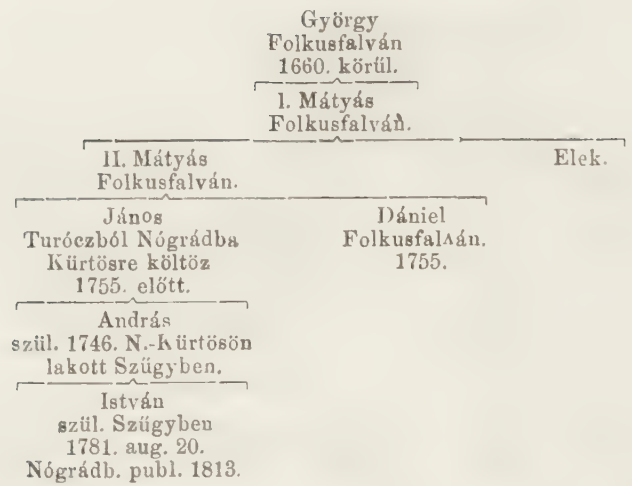

Ez ágon II. Mátyásnak fia J á n o s a mult században Folkusfalváról Nógrád megyébe N. Kürtösre telepedett, már az 1755-ki nemesi vizsgálatkor a jövevény nemesek közé iratott. Turócz megyétől fia A n d r á s részére is 1781. sept. 20-án vett ki nemesi bizonyítványt, mely Nógrád megyében azon évben kihirdettetett, unokája I s t v á n ez utóbbi megyében 1813. maj. 12-én hirdetteté ki nemességét, [1]) mely két rendbeli nemesi bizonyítványból e családfa tünik ki.

Tán ezen ághoz tartozott azon Thomka N. is, ki grót Zichyeknek zsélyi uradalmában számvevő volt, kinek ivadéka Nógrád megyében él és következő:

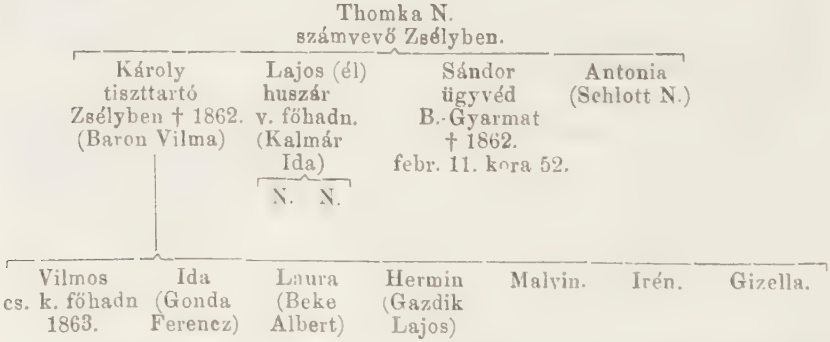

Tán szintén ezágból volt Thomka Z s i g m o n d 1802-ben ügyvéd.

[1]) Nógrád megyei jegyzőkönyv 1813. évi 743. sz. a.

Gömör megyében találjuk Thomka Ferenczet, kinek nejétől Makay Magdolnától 1828-ban élő gyermekei: Janka, Ferencz és János.

Nyitra megyében élt Thomka János, ki azon megyének 1761-ben szolgabirája volt.

Ugyan ott élt András, kinek nejétől Bucsányi Jankától fia János 1836. körül.

Albert lakott Szeniczén, 1825—28. körül Nyitra vármegye alszolgabirája volt. Péter ugyan ott megyei rendsz. esküdt 1844-től.

Pesten Thomka László ügyvéd volt, meghalt 1819. jan. 17-én, kora 64. évében.

Abauj megyében Kassa városa főjegyzője Thomka Móricz, ki 1864-ben vette nőül lánczi Lánczy József leányát Ilonát.

A család czímere a vért udvarában zöld téren álló magyar vitéz (vörös ruhában) bal kezét csípőjére helyezve, jobb kezében pedig kivont kardhegyén levágott törökfejét tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar kivont kard hegyén szintén törökfejet tart. A paizst foszladék veszi körül.

Ugyan e családból származott és ilyen czímert [1]) használt Tomka-Szászky János is, a tudós geographus, kinek munkái 1740—69. körül jelentek meg. A Szászky név onnan ragadt rá, mert nagyatyja Turóczból Folkusfalváról Zólyom megyei Szászka helységbe telepedett, és már már nemessége is kétségbe borúl, ha unokája, nevezett János nem igazolta volna, ki azután a Tomka nevet ismét használatba vette. [2])

Más Tomka család lehet tehát az, vagy csak ennek egyik ága, melynek czímere a paizs kék udvarában zöld téren hét arany buzakalász, egy széles ezüst szalaggal övezve. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar kivont kardot villogtat. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [3])

Thomory család. *Lásd Tomory cs.*

Thonauer család. Thonauer Máté 1755-ben Mária Terézia királyasszony által emeltetett nemességre.

Czímere a vért felső részéből lefelé rézsutosan kétfelé húzott vonal által három szegű három udvarra van osztva, a felső jobb oldali

[1]) Azon különbséggel, mint egy vésett czímeren látom, hogy a paizs udvarbeli vitéznek kardján nincs törökfej.

[2]) Horányi Memoria Hungaror. I. 316.

[3]) Burgstaller Collectio Insignium. in -vo

vörös udvar arany sasszárnyat, a baloldali vörös udvar aranyszegélyű ércz mellvasat mutat, az alsó kék udvarban hármas zöld halom mindegyikén egy arany fogas karó áll, fölötte arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali félig arany, félig kék, a másik félig vörös, félig ezüst, feketébe vont emberi alak, fehér ing gallérral nyúlik ki, fejét vörösfejér egybefont szalag övedzi. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

E család Szabolcs megyében honos.

Thonad család. Zemplin vármegye czímerleveles családja.

Thopos család. (Thoposházi) Thoposházi Thopos Bálint 1605. dec. 10-én Rudolf királytól kapott rokonaival Thopos Mihály és Györgygyel együtt czímeres nemeslevelet. [2])

A család a Zala megyei Toposházáról vette előnevét. Úgy látszik — a nemesség szerzők atyja volt Topos Ferencz, a Pálffy lovas ezredben hadnagy, ki 1594-ben esett el Győr táján a törökök elleni ütközetben. [3])

A család nemzékrende [4]) nehány ízen következő:

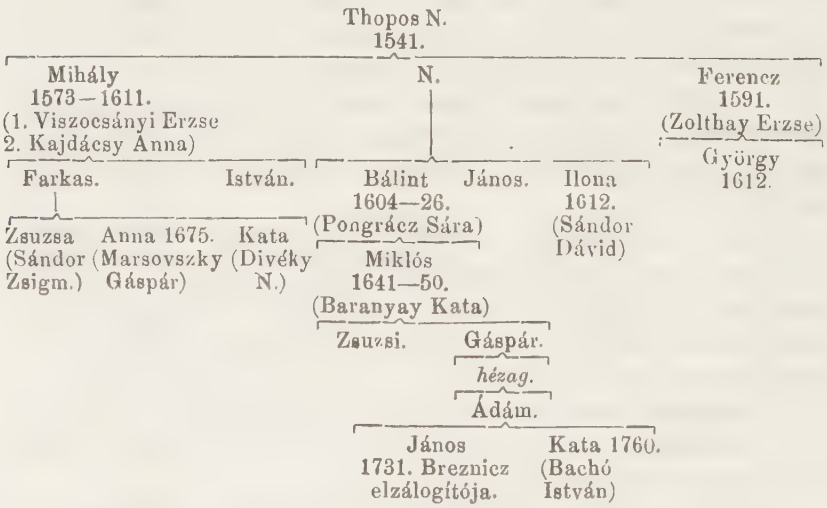

1660. táján élt a Dunántúl Topos Ádám, Bethlen Miklósnál

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Kassa sz. kir. város levéltárában van az eredeti armalis.

[3]) Pethő Gergely M. krónika 137. lap. Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 415.

[4]) Szontagh Dán. közl.

apród. [1]) Jelenleg Topos nevü család Somogy vármegye nemessége sorában áll.

Thor család. Thor Pál és Miklós 1602. april 20-án a páni Hamar családdal együtt nemesitetett meg Rudolf király által. Czimerök is ugyan az. *Lásd Hamar cs. e munka V. köt. 41. lapján.*

Thorányi család. Zemplin vármegye nemes családainak egyike. [2])

Thorda család. Thorda Zsigmond I. Ferdinand király korában kam. tanácsos volt és ettől 1556-ban Viczmándy Mátyással engedélyt nyert, hogy a Zemplin megyei Csernakó helységet és Mocsárt, melyek az előtt a sárospataki apáczáké és pálosoké voltak, bizonyos föltétel mellett elfoglalhassa. [3]) Ez a Torda Zsigmond lehetett az, kitől a hosszú Sz. Iván éneke van. [4])

És tán ennek fia volt Thordai Máté, ki 1596. táján Jakobini János kolosvári jegyző Historiájára verset irt. [5])

Ez a Thorda (vagy Thordai vagy Tordai) család Bihar megyei Torda helységről vette nevét, ott volt több helyütt birtokos, és Torda helységet 1552-ben egészben Tordai Zsigmond (14 portát) és Péter (17 portát) birták. [6]) Atyjok tán azon Tordai Miklós volt, ki 1505-ben a rákosi országgyülésen mint Bihar megye követe vett részt. [7])

Erdélyben a somogyomi stb. Thorday család virágzott. *Lásd Tordai cs.*

Thornos család. (Thornosházi) Kihalt család, melyből thornosházi Thornos Márk 1451-ben élt. [8])

Thóth család. Zemplin vármegye nemessége sorában áll. [9])

Thótok család. Szintén Zemplin vármegye nemessége közé soroztatik. [10])

---

[1]) Bethlen Miklós Önéletirása I. 342.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.

[3]) Kaprinai Mss. B. tomo XXIII. pag. 23. Szirmay C. Zemplin not. top. 210. Engel, Gesch. III. 96—310.

[4]) Schwandtner Scriptores Rerum Hung. 2-rét tomo I. 566.

[5]) Ugyan ott I. 744.

[6]) Bielek, Maiores Hung. 113. 115. 123. stb.

[7]) Jászay Pál, A M. nemzet napjai a moh. vész után 157.

[8]) Tudománytár 1837. évi foly. XV. köt. 167. lap.

[9]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.

[10]) Ugyan ott.

Thótt család. A nemességet Thótt János szerezte, ki 1712-ben III. Károly királytól kapott címeres nemeslevelet. [1])

Címere következő, a vért kék udvarába a jobb és baloldalból egy egy vörös mezű kar nyúlik be, az udvar alján zöld téren álló arany búzakévét fogva, fölötte jobbról arany félhold, balról arany nap, közben három arany csillag ragyog. A vért fölötti sisak koronáján három szál arany búza kalász ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Thót család. (Nyárad-karácsonfalvi) Marosszéki székely család, mely már Mátyás korában nemes volt. [2]) Egyik előde Thót Miklós 1506-ban az agyagfalvi gyülésen mint Marosszék követe vett részt. György II. Rákóczy György hadával Lengyelországban esett el. Orbán Tököly alatt harczolt és Zernyestnél veszett el 1690-ben. Pál II. József császár korában Marosszék főjegyzője, táblai ülnökké lőn. Tudományos ember volt, tekintélyes férfiakkal állt erdekes levelezésben, mely levelek a forradalomban vesztek el. Az utóbbi időkből a család nemzékrende ez:

Pál
(Bartha Teréz)
Pál
(Rettegi Erzse)

Klára	Sámuel	Bora
(Beregszászi Imre)	1848. Kolozsváron szbiró.	(Simon József)

Más oldal-ágból valók Dániel és egy másik Pál.

A család czímere harántosan kétfelé osztott vért, a felső vörös, és alsó kék udvarban egy ezüst liliom látszik. A vért fölötti sisak koronájából arany grif emelkedik ki, kinyujtott jobb lábával szintén liliomot tart. A vértet foszladék veszi körül.

A család nevét „Thót"-nak irja.

Thuba család. Zemplin vármegye nemessége sorában áll. [3]) Azonos-e a Tuba családdal, mely Veszprém megyében él, s melyről alább Tuba név alatt leszen szó; — nem tudjnk.

Thugut család. Thugut Ferencz, egy linczi ácsnak fia, [4]) udvari tanácsos, és ausztriai cs. nuntius a török portánál, 1774-ben

[1]) Collect. herald. nro 716.

[2]) Török Antal egyszerű közlése.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.

[4]) Vehse Gesch. d. öst. Hoff. szerint.

birodalmi bárságra emeltetett, [1]) utóbb mint cs. kir. államminister 1802-ben magyar honfiusitást nyert. [2]) Benne családja kihalt.

Thuly család. Dunántúli kihalt család, ismert családfeje Thuly Kelemen deák (literatus), ki nőül vévén leszenszke-tomaji Tomaj László leányát Zsófiát, ezzel következő nemzékrendet [3]) alapitott:

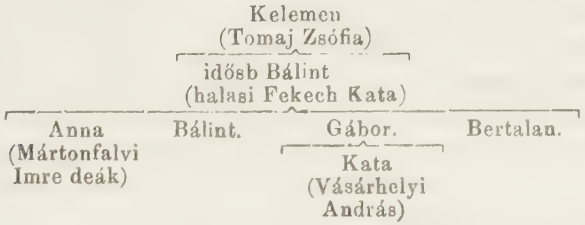

Thulmon család. Somogy megyei birtokos nemes család. A család ismert tagjai ezek: Thulmon János élt 1676-ban, feleségül birván Kégli Gáspárnak leányát Kégli Anna-Margitot, ki 1676-ban tett végrendeletet.

Thulmon Mihálynak taplanfalvai Nagy Máriától fia Thulmon József élt 1735-ben. [4])

Thulmon Kata előbb Mesterházy Andrásné, utóbb 1743.ban Benkő Ádámné. Másik Kata 1741-ben Börsönyi Benedekné.

E század elején Krisztina Gömbös Ádámné, Julianna Kronekker Jánosné 1811-ben, Zsófia Gömbös Tamásné.

János tbiró Somogyban 1811-ben.

Rozália Bersenyi Lajosné 1776-ban, anyja Bersenyi Dánielnak a költőnek.

Thulmon Pál 1823—25. körül Somogy vármegye főadószedője volt.

Thumerei család. A czimeres nemeslevelet Thumerei János és Miklós kapták 1719-ben III. Károly királytól. [5]) Czimerök a paizs kék udvarában zöld téren emelkedő négy kinyilt tulipán, egymástól elrekesztve négy függőleges kékebb vonal által. A paizs fölötti sisak koronájából fehér ruhás hosszúhajú szőke hölgy emelkedik ki,

[1]) Megerle, Oest. Adelslex. Erg. Bnd. 90
[2]) 1802. évi 31. törv. cz.
[3]) Rajcsányi, Ded. gen. II.
[4]) Mss. Musei nationalis folio lat. nro 2340
[5]) Collect. herald. nro 380.

kinyújtott kezeiben zold ágat tartva mindkét felől. A foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. A vértet telamonok gyanánt két oldalról szintén két fehér ruhás hölgy tartja, egyik kézben zöld galyat tartva.

Thuránszky család. (Thuriki) Liptó vármegye törzsökös legrégiebb családainak egyike, elszármazva Abauj, Árva, Borsod, Hont, Ung, Trencsin és Zemplin megyébe is.

Ősi birtoka Liptó megyében Turik helysége, melyről nevét és előnevét is vette, és mely hajdán Tura-pa takának neveztetett. [1]) Első tudható törzsei a családnak Sybor (=Zigur) és Marczel testvérek, kik Liptó megyei Teplán voltak birtokosok; amannak fiai Dénes és Albert, ennek fiai Tamás és Simon 1278-ban IV. László királytól Liptó megyei teplai földjükért csereadományban kapták Turapatakat, mely előbb Likava várához tartozott.

Simonnak fia Ferencz Donch főispántól azon szolgálatáért, hogy a hadban nekie lovát adta, a komjatnai birtokot kapta, melyre I. Károly király 1340 ben szintén beleegyező adományt adott.

1381-ben Péternek fia István, Tamásnak fia Bálint, és Antalnak fia István Bebek Imre országbiró birtokjog vizsgálószéke előtt produkálták ama birtokjogaikat kimutató okleveleiket. [2])

Az eddig említettek nemzékrendi összeköttetése így áll:

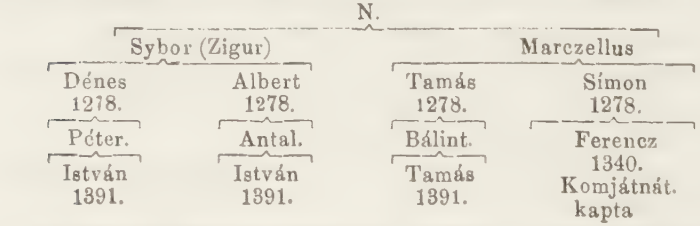

Tovább adatok hiányában e családfát nem folytathatjuk, és csak egyes tagokat, és töredékes nemzékrendeket közölhetünk.

1638-ban élt a családból Thuránszky Miklós pozsonyi kamarai jegyző. [3])

1659-ben Péter elfoglalt kuriája és jószága miatt Naprágyi Erzsébet ellen perelt, mely ügy az országgyülés elé került. [4])

A mult században élt Ádám, kinek nejétől Szent-Iványi Évától családja így áll:

[1]) Bel, Notitia nova Hung. II. p. 579.

[2]) Liptói Regestrum l. Történelmi tár IV. köt. 21. 22. Rajcsányi Deduct. geneal. II. 139.

[3]) Vezteniczy Joan. Ig. Janual novi Anni.

[4]) 1649. évi 59. törv. cz.

Ádám
(Szent-Iványi Éva)

Károly.	Gáspár.	Jónás ifj.	Klára (Thuránszky János ifj.)	Zsuzsi (Kóczián László)	Anna (Gálos Károly)

Ugyan ez időtájban élt János, kinek nejétől Justh Annától leánya Magdolna Báan Ádámné.

A XVII. század második felében élt Liptó megyében Thuránszky Benedek, kinek nejétől Jakabházy Fruzsinától ivadéka nehány nemzedéken át [1]) következő:

Benedek
(Jakabházy Fruzsina)

Benedek.

Ferencz	Gábor			András.
Bora (Sigray Mátyás)	János Gábor. Ezechiel.	Ilona (Rády Mátyás)	Zsófia (sz.-miklósi Pongrácz Miklósné)	

Ismeretesek még a XVII. és XVIII. századból Thuránszky Sándor, kinek neje Bohus Bora, László, kinek neje Pongrácz Mária, és Thuránszky Éva, 1680. körül Plathy Györgyné.

Liptó megyében az ujabbi időben legnevezetesebb tagja volt a családnak Péter, 1829-ben rendsz. esküdt, 1832 ben alszolgabiró, 1837-ben főszolgabiró, 1842—1845. főjegyző, az 1839. és 1843. évi országgyülésen követ.

Márton 1840-ben esküdt, 1843-ban aladószedő. István jelenleg lakik Turikon.

Az Árva megyében települt ág feje János, 1828 ban Árva urodalmi pénztárnok volt, kinek nejétől Ambrózy leánytól ily családfa [2]) támadt:

János
Árvai urad. pénzt.
1828.
(Ambrózy N.)

Lajos 1842. árva urad. pénzt. (Párniczky N.)	Julia (Gallasz Józs.kereskedő Szlaniczán)	Mária (Tomcsik János a.kubíni biró	Janka (Országh Sándor)	El-k.	Fruzsina (Chalupka Sámuel lelkész)	Vendel ügyvéd A.-Kubinban (Gyurcsák Clementina)
István Árvai esküdt 1861.	Apolló (Zmeskal Elek)	Zsófi.	Luiza.	Petronella.		Mária 1864.

[1]) Rajcsányi Ded. I. 64. 140.

[2]) Szontagh Dán. közl.

A Trencsin megyébe származott ágból Beczkón lakott 1646-ban Péter, Dvoreczen Pál 1658-ban, és ennek utódai ugyan ott még 1689-ben is, midőn ivadéka mint a Turánszky család valóságos származéka a nemesi lajstromba iktattatott.

1837-ben Halácson laktak Sándor és fiai Amand és Gottfried.

Borsod megyében Nekésen, Zólyom megyében Szliácson laknak.

Zemplin megyében e század elején birtokos volt a Turánszky család Hoportyon. [1]) Ung megyében Turánszky Ferencz 1859-ben vette nőül Kossuth Idát.

Hont megyében Rudolf 1839-től megyei rendsz. esküdt, 1845-től—49-ig alszbiró, Károly ugyan ott 1842-től rendsz. esküdt, 1845-től—49-ig alszbiró. Tán a Hont megyei ágat képezi a következő nemzékrendi töredék is:

György
(Gedey Eva)

Péter.	Teréz (Gyura Gábor	Éva (Eger András)	Janka (Czesznak János)

Thurn és Taxis család. Olasz eredetűnek tartják. A XVI. században emelkedett fel, midőn Lamoral nevű őse a római német birodalmi postaságot nyerte, ezt 1615-ben Mátyás császár fő, és örökös pósta mesterré tette. 1695-ben birodalmi herczegségre emeltetett a család. Vallására nézve római kath. és székhelye Frankfurt, még inkább Regensburg. [2])

Czímere a családnak négy felé osztott vért, egy közép vérttel, melynek kék udvarában ezüst borz (Dachsl) látható. Az 1. és 4-ik udvarban koronás, kettős farkú oroszlán látható, a 2. és 3-ik ezüst udvarban vörös vártorony, mögötte arany liliomos királyi pálcza szemlélhető. A czímert hzgi korona fedi.

Minket a családnak csak két tagja érdekel, nevezetesen herczeg Thurn és Taxis Fridrik (szül. 1799.) cs. kir. lovas tábornagy, ki nőül vévén gróf Batthyány Mária-Antoniát (sz. 1808.) gróf Batthyány Vincze leányát, az 1840. évi országgyülésen herczeg Thurn-Taxis Vilmos Károlylyal együttt országgyülési szék és szavazat nélkül honfiusítatott. [3])

[1]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 118. 229.

[2]) Hasznos mulatságok 1824. évi foly. 361—362. lap.

[3]) 1840. évi 51. törv. cz.

A család különben is sógorosodva van magyar családokkal, így hzg. Thurn és Taxis Sándor-Károlynak (szül. 1770. † 1827.) leányát Terézia herczegnöt (szül. 1794.) Eszterházy Pál vette nöül.

Thuróczy család. (Turócz szent-Mihályi) Turócz megyei ös régi kihalt család. Már 1269-ben találjuk Turócz megyében a Turóczi családnevet, a midön Imrének fiai Tamás, Benedek és Márton IV. Béla királytol Bene nevü birtokjokra új kir. adományt nyertek. [1]) Ezen Bene földet utóbb Benefalva, most Benicznek nevezik, és ezen testvérek a Beniczky család ösei lettek. [2])

E családból lehettek: Turóczi András 1412-ben Zsigmond király titkára.

Turóczi Benedek 1464-ben királyi főajtonálló mester. [3])

Turóczy György 1488—1492 ben fö pohárnok mester. [4])

A turócz-szent mihályi Thuróczy családnak nemzékrendje [5]) következő:

István
de Thurócz.

I. János
de Thurócz
1366.

I. Miklós
1366.

Péter
literatus de Thurócz
1414.

II. János 1468.
de Thurócz-sz.-Mihály
1470. tur. conv. jegyző
1488. itélömester.

II. Miklós
nagyságos
Erdélyi alvajda
1513.
itélömest. 1525.
Turóczi főispán.
(Zabláth Margit)

Márta 1526.
(Nyáry Lőrinczné 1545.)

Bora
(pinczi Juhos
Péter)

Peregrin.

Zsófia
(1. Péli András
1526.
2. Tót-thúri
András deák)

Anna
(Fyüri
Gáspár
1526.

Kata
(Swab
v. Divéky
György)

I. János testvéreivel együtt kapta Turócz megyei Alfalu máskép Zorkócz negyedrészét.

[1]) Túróczi Regestrum. Engel, Monumenta. 77.

[2]) Bel M. Notitia nova Hung. II. p. 330. és Budai Fer. Hist Lexic. III. 470.

[3]) Corpus Juris 1464. évi törvény. Budai Fer. III. 470.

[4]) Corpus Juris az 1488. és 92. évi végzemények záradéka.

[5]) Rajcsányi Geneal. II. 91.

II. János kezdé magát Turócz-szent-Mihályról írni, 1468-ban Matyás király ügyében ügyvédképen működött. 1470-ben a turóczi premontrei convent jegyzője volt, 1488 ban itélőmester lett. Egyik fia

II. Miklós 1513-ban erdélyi alvajda volt; ő szerzé meg Turócz vármegyében Tót-Prónát a Serafin és Szucsán birtokrészeken kivül egészen. 1524-ben itélőmester, 1525 ben királyi személynök. 1527-ben lett Turócz vármegye főispánja és udvarmester. Neje volt Zablathi Lőrinczuek leánya Margit. Már 1544 ben nem élt. [1]) Nála szolgált Nyáry Miklós, atyja bedeghi Nyáry Lőrinczuek a család törzsének, ki Thuróczy Miklósnak egyetlen leányát Mártát nőül vette.

Thuróczy család. (Ludbregi) Horvát országban virágzott. Törzse Bernát Turócz megyéből eredvén, innen vette nevét, szerencsés katona lévén 1502—1510. körül Horvát országi albánná és Körös vármegye alispánja lett. Fia János szintén albánná lett, és nőül vévén Somogy vármegyéből Gyulai Jánosnak Battyán Zsófiától leányát Annát, ettől lettek fiai István, Bernát és Gábor, ki már nagyságosnak czímeztetett, és nejétől Vidar-teleki Sibrik Magdolnától nemzé Benedeket, Jánost a magvaszakadtat, és Sárát Dvornichich Györgynét.

Nevezett Benedek, Ludbreg, Belecz és Vinicza birtokos ura, kir. tanácsos, 1606-ban aláírta a bécsi békekötést, 1615-ben Dalm., Horvát és Tót ország bánjává neveztetett és beiktattatott. [2]) Már 1635-ben csak özvegye élt nagy-tábori Ratkay Zsuzsanna, kitől két gyermeke maradt; Miklós, kikben a ludbregi Thuróczy család kihalt, és Borbála 1636-ban gróf Erdődy Farkas neje.

A család leszármazása [3]) következő:

---

[1]) Budai Fer. Hist. lex. III. 471.

[2]) Honori ac Fortunae Illustrissimi, Spectabilis ac Magnifici Domini D. Benedicti Thuróczy, Domini in Ludbreg, Belecz, et Vinicza, etc. Regnorum Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae Bani et Proregis, nec non S. Caes. Regiaeque Mattis Consiliarii Cumhanc proregis dignitatem fausto adiret omine Applausum est a Generoso et Nobili Adolescente Stephano Berislavich de Kis-Mlaka, sacrae Poetices in Archiducali Academia Graecii Studioso etc. observantiae ergo. Graecii MDCXV. 4. r.

[3]) Rajcsány Ádám, Geneal. II. 126.

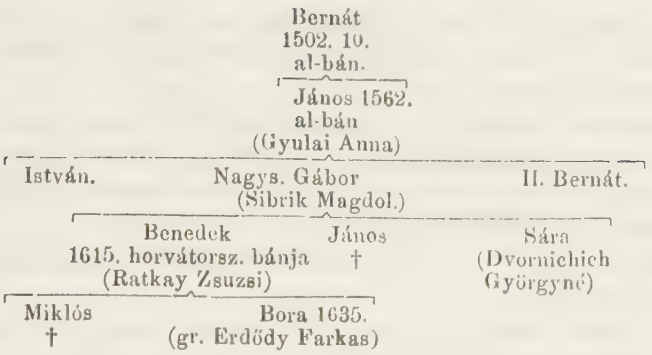

Thuróczy család. (Raksáni) Nem külön család, hanem csak a Raksányi családnak egy ága, mely Erdélybe szakadván, ott eredeti helyéről Turócz megyéről Thuróczy nevet viselt, és visel mai napig, mint Pál, ki Küküllő megyében 1848. előtt szolgabiró volt, birtokos Buzás-Bessenyőn s több helyütt, valamint rokonai György, Sámuel, Karolina s a többi is.

Erdélybe a Raksányi család ez ága a XVII. században költözhetett, egy töredék nemzékrendje [1]) az erdélyi ágnak ez :

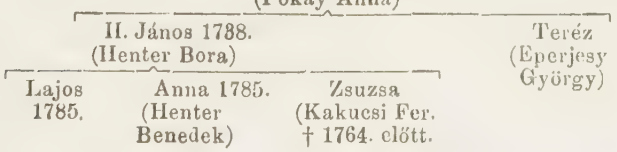

II. János 1738-ban élt s birt Csapón Küküllő megyében valószínüleg anyja Pókay jogán. Ekkor egy közbirtokos társa feladása folytán, mint lázadással vádolt letartóztatott, de vegyes törvényszék felmenté. [2])

György szintén Küküllő megyében élt az idő tájban 1738. körül, [3]) de a táblán nem áll.

Nincsenek a táblán Sámuel sem, 1771-ben Küküllő várm. számf. tör. sz. ülnöke.

Továbbá Anna Cserey Józsefné, Klára b. Kemény Zsigmondné.

[1]) Hodor Károly közl.

[2]) Szilágyi Fer. Klio III. 427—435.

[3]) Apor, Synopsis Mutationum 293.

György, 1827-ben Küküllő várm. törvényszéki tiszt. ülnöke.

Károly e század elején B.-Szolnok vármegyében lakott, érdekes gúnyversek szerzője. [1])

Thuróczy család. Ily nevű nemes család Gömör, Szabolcs és Temes megye nemessége sorában is említetik.

Ezekből lehettek János, ki 1812-ben, és József, ki 1836-ban a Ludoviceára ezer, ezer ftot adtak. [2])

Thuróczy József tbiró, és ügyvéd Pesten halt meg 1835. mart. 25-én kora 68. évében.

Thurszky család. Trencsin vármegye czímerleveles nemes családa. Régi székhelyei Ovcsárszka, Teplicze és Tridvori. Ezen utóbbi birtokot Márton szerzé neje Szeghy Dorottya jogán 1650. körül.

Nemzékrende, mint az Trencsin megye levéltárában nemessége igazolási folyamodványához mellékelve található, [3]) így következik:

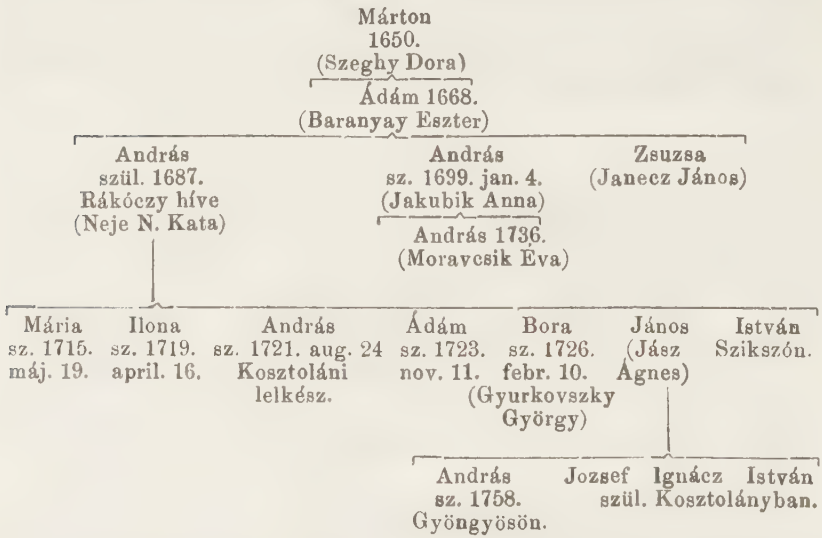

András, ki a családfán áll, mint Rákóczy híve, a hütlenségi bélyeg alól Ebergényi László kir. biztos által oldatott fel.

E családhoz tartoznak még a következők, kiknek emlékezetét a zolnai és ovcsárszkói egyház anyakönyvekben találhatni:

---

[1]) Közhasznú Esmeretek tára I. 218–219.

[2]) 1812. évi 2. és 1836. évi 39. tözv. cz.

[3]) Szontagh Dán. közl.

1. György, kinek Dorottya nevű nejétől születtek gyermekei Borbála 1695-ben, Miklós 1705-ben.

2. János, kinek Anna nejétől született Anna 1705-ben, György 1709-ben, János 1713 ban, Zsuzsa 1715-ben.

3. Ifj. György, kinek Kata nejétől szül. János 1735-ben, Anna 1738-ban, Kata 1741-ben, Zsuzsanna 1745-ben.

4. Ifj. Jánosnak nejétől Zsuzsannától szül. Zsuzsi 1737. Anna 1740-ben, János 1747-ben.

5. Legifj. János Fuzik Kata nejétől nemzé Miklóst, ki 1745-ben született.

Thurszky család. A fölebbitől különböző család, melynek címeres nemeslevelét Thurszky András szerezte 1795-ben.

Címere függőleg két felé osztott vért, a jobb oldali kék udvarban zöld téren arany oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával ezüst nyilat tart; a baloldali ezüst udvar jobb oldalából két fejű fekete sasnak fele testrésze nyúlik ki. A vért fölötti sisak koronájából két fekete strucztoll között arany oroszlán ágaskodik ki, első jobb lábával ezüst nyilat tartva, hegyével lefelé. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstfekete. [1])

Thúry család. (Közép-Thúri) Hont vármegye régi kihalt családja, mely azon megyében fekvő Felső, Alsó, (vagy nagy és kis) középső-Thúr helységek közül ez utóbbiról írta előnevét. Már 1464-ben Thúri János a Dalmadyak adomány levelében királyi emberül van megnevezve. Ennek lehetett fia Közép-thúri Thúry István, ki 1483-ban élt, és kitől a családfa így jő [2]) le.

István
1483.

Gábor 1530. (Elephánti Magdolna)	János 1530.	Pál 1530. (Varbóky Anna)	Kata (gyulai Nagy Ferencz)

Farkas 1589.	Ilona (Konkoly György)	Bora 1552. (Palásthy Gáspár)	Márton 1558. 75. Komáromi alkapitány (1. Felpéczi Anna 2. Babindali Erzse)	Bora (Palásthy János)	Fruzsina 1580. (sterbiczi Horváth Gáspár)
György 1618. Pápán 1626.					

Ferencz 1587. 1613. É.-ujvári alkap. 1606. (Zichy Kata)	István † 1631. előtt.	Erzse (Ormándy Péter)	Kata (nebojszai Balogh Ferencz)

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII. — [2]) Wagner Mss. tomo LXX. p. 206. Rajcsányi Ádámnak 1753. évben szerkesztett táblája szerint.

A családfán álló Márton 1587-ben Komárom vára alkapitánya, előbb vagy utóbb Palotavár kapitánya volt; birt Győr megyében is. Fiai közül Ferencz, ki a leányággal nevezetesen Thúry Borbálának fia Palásthy Györgygyel 1599-ben szerződésre lépett; úgy 1613-ban nejének Zichy Katának (Zichy András és Májthényi Magdolna leányának) részéről egyezkedik. [1]) Ugyan ez évben Komárom megyei Ekel helységbeli részét Kulcsár Orsolyának 16 évre zálogba adja. [2]) Már 1634-ben nem élt, midőn özvegye ekeli három telkét tóthi Lengyel Jánosnak engedte át. [3])

István 1602 ben Ferenczczel együtt ellentmond Hont megyei N.-Túron Jelsich Miklós s mások beiktatásának. [4]) Birt Komárom megyei Thúri-Szakálloson is, de 1631-ben már nem élt, mert e helységet az ő magva szakadtán 1631-ben Püspöky Jakab nádori adományban kapta. [5])

E családból volt a vitéz Thúry György is, ki 1544 ben Hont megyei sági kapitány volt, 1552-ben a palásti mezőn harczolt, 1558-ban Lévai kapitány, majd Palotai kapitány 1566-ig, a midön Palota várát Arszlán török basa ellen vítézül vedte, ekkor öcscse Farkas is (kiről alább) jelen volt. Részt vett Veszprém, Tata visszafoglalásában, s más derék ütközetekben, vitézségeért arany lánczot kapott. 1571-ben már Kanizsai kapitány volt, midőn túlnyomó török csapat által megrohanva életét veszté. [6]) Helyette 1566. körül Palota vár kapitányjává atyafia Thúry Márton lett. Györgynek csak három leánya [7]) maradt: Zsófia előbb Sallér Andrásné, másodszor Keresztúri Györgyné, Anna Keczer Sándorné, és Katalin Marczaltöy Györgyné, kiknek férfi utód hiányában 1574-ben Miksa kir. adományt adott a különben kir. fiscusra szállandott Győr megyei gyömöröi, nagy és kis-peczi birtokokra.

Említett Thúry Farkas Gábornak fia pedig, ki 1566-ban Palota várának segélyért járt Bécsbe, 1589-ben tett végrendeletet, fia György részére, ki 1618-ban a Pápai várőrségnél szolgált, és 1626-

---

[1]) Sz.-benedeki Convent 1613. Protoc. J. pag. 548.

[2]) Fényes, Komárom várm. 100.

[3]) Ugyan ott 100.

[4]) Sz.-benedeki Convent Capsa J. fasc. 2. nro 25.

[5]) Fényes, Komárom várm. 108. 109.

[6]) Istvánffy Hist. Forgách Comment. p. 461. Budai Fer. Hist. lex. III. 462.

[7]) Wagnernál Mss. tom. LXX. p. 306. Rajcsányi szerint, és Tudományos gyűjt. 1829. II. köt. 67. lap.

ban Győr megyei Szerecsen birtokot követelt, továbbá nővérei, úgy rokonai Thúry Márton és György részökre is. [1])

Talán nevezett Thúry Györgynek a Farkas fiának fia volt azon Thúry Benedek, ki Hathalmy Katát birta nőül, a kivel ily családot [2]) alapított:

Benedek
1670. körül.
(Hathalmy Kata)

Kata (Tallián Gergely)	György.	István.	Benedek.	Farkas pápai kapit.
			Julia (Kázmér György)	Kata (1. Szakony János 2. Puy Mihály)

A Thúry nemzetségnek azonban még régiebb emlékezetére is találunk. 1422-ben élt két testvér: Mihály és Imre Hont megyében, kik magokat Kis-Thúrról, máskép Kis-Ságról írták; táblázatuk ez:

N.

Mihály 1422. Literar. de Kis-Thúr (Dalmady Ilona)		Imre 1422. de Kis-Thúr alias de Kis-Ságh.
Miklós de Kis-Thúr et Dalmad † 1465. (N. Anna)		1469. ifj. Imre de Kis-Thúr literatus.
		Miklós de Kis-Thúr.

Margit 1476. 1508. (1. Horhi Péter 2. Pomány László)	Anna hajad. 1469.	Zsófia (1. Horváth János 2. Darási András 1469. 2. Tarródy Mihály)

A táblán álló Mihály beházasodott a Dalmady családba, nőül vévén Ilonát, Dalmady Mihály leányát, Dalmady ifj. Gergely nővérét. 1422-ben Kis-Thúrról máskép Kis-Sághról, mely Ipoly-Ságh mellett feküdt, irta magát. Fia Miklós már Dalmadról is irta előnevét a Kis-Thúri név mellett. Ez 1465-ben Mátyás király adománya folytán ellent mondás mellett beiktattatott Hont megyei Dalmadi helység birtokába, a táblán látható három leányával együtt. [3]) Meghalt 1469 ben.

Ismeretes még e családból Thúry György, kinek 1519-ben csak özvegye Ilona, és leánya Anna éltek.

Más Thúry nemes családból származhatott azon Thúry Pál, ki e

[1]) Wagnernál Mss. tom. LXX. p. 206.
[2]) Rajcsány Geneal. I. 52.
[3]) Ugyan ott II. 97.

század első negyedében Nógrád megyében Berczelen gazdatiszt, nejétől Koncz Katától leányai: Mária Gyürky Pálné, és Bora Gyürky Feliciánné, fia szintén Pál, Rónyán gazdatiszt, († 1826. magtalan) első neje Mocsáry Bora, a második Ivánka Krisztina volt.

Czímere ezen Thúry Pálnak a vértben hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, a vért sisakján könyöklő kar kivont kardot tartva.

Thúry család. (Máskép Kún.) Ung megye nemes családja, honnan más megyékbe is elszármazott, s jelenleg Szabolcs és Borsod s több megyében él. Ismert törzse Thúry máskép Kún Gáspár, ki mint már előbb is nemesi rangban álló, de leveleitől az idők akkori viszontagságai által megfosztatott, III. Ferdinánd király által Bécsben 1654. jun. 26-kán kelt czímeres nemes levélben nejével Brényi Katalinnal, és András, János, Gáspár, Bora, Erzse és Zsuzsanna leányaival együtt előbbi nemességében megerősítetett, és ezen czímeres nemes levelet Nagy-Kaposon Ung vármegye gyülésen 1654. nov. 20-án kihirdetteté. [1])

A család czímere, — mint a nemeslevélben leírva van, és itt a metszvény is ábrázolja — a vért kék udvarában zöld téren nyugvó arany koronából kiemelkedő vörös ruhás magyar vitéz, bal kezét csípőire helyezve, jobb kezével pedig kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett sasszárny között fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Az említett I. Gáspártól a családfa következőleg [2]) sarjadzott le:

[1]) Az eredeti armalis Ung megye levéltárában van.

[2]) Családi közlés szerint.

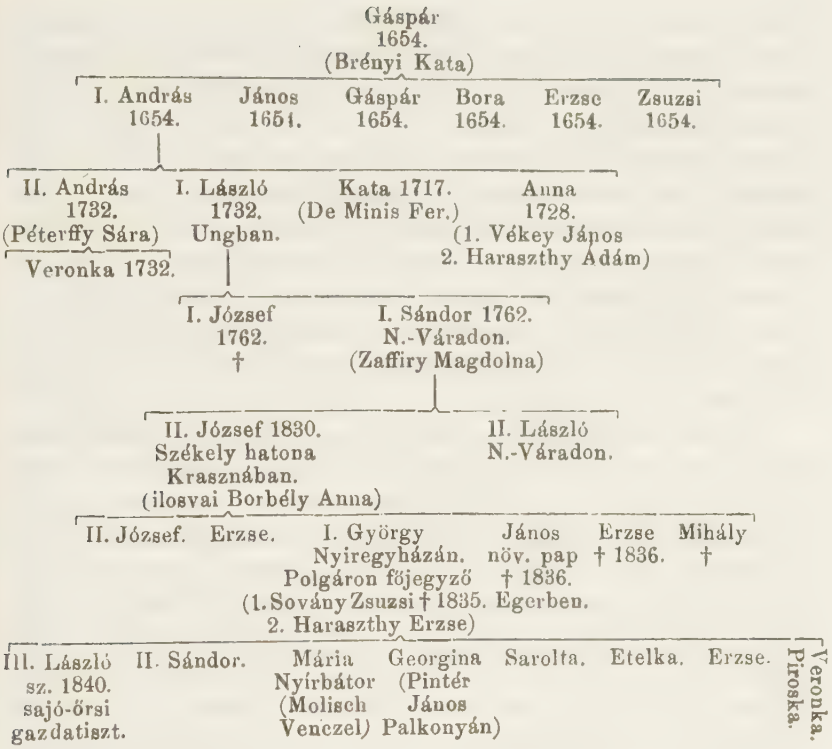

A törzsnek I. Gáspárnak fiától I. Andrástól unokái II. András és I. László 1732. máj. 14 én Ung megyében a nemesi vizsgálatkor mint kétségtelen nemesek produkálták nemességöket. I. Lászlónak fia I. Sándor Bihar megyében telepedvén, ott N. Váradon 1762-ben igazolta nemességet, és azután igen fiatal korában meghalt; özvegye machalfalvi Zaffiry Magdolna előbb Turcsányi Imréhez, és ennek is halálával Pászthory Ferenczhez ment nőül. Két fia közül II. József atyja halála után székely katonává lett, és miután anyja akkor már Pászthory Ferenczné is elhalt, a katonaságtól bucsút vévén, Kraszna megyében ilosvai Borbély Annát vette nőül, kivel Szilágy-Somlyóra telepedett. Utóbb azonban Halmiba (Ugocsa megyébe) Zaffiry Antal nagy-bátyjához költözött, később azonban ismét innen is elköltözve, halt el nejével együtt. Gyermekei közül megmaradt:

György ifjabb korában Szabolcsban Sz. Mihályon gróf Dessewffy József gazdatisztje, utóbb Nyiregyházára telepedett. 1842-ben Abauj vármegye táblábirája lett. Jelenleg Polgár m. város főjegyzője

és Szabolcs várm. tiszt. esküdtje. Kétszer nősült, első neje tót-turgonyi Soványi Zsuzsanna 1835-ben elhalván, másodszor nőül vette mokcsai Haraszthy Györgynek Incsich Horváth Krisztinától született leányát, ez által a régi Haraszthy, és ezzel sógorosodott nevezetes és tekintélyes családokkal jött családfai összeköttetésbe, és e nejétől nemzett gyermekei nevezetes ősi zálogjogokba léptek, melyek érvényesítése, és illetőleg a zálogbirtokok kiváltása iránt neje részéről pereit, nevezetesen Búzafalva fele része úgy Szilvásújfalva iránt buzgóan, és kecsegtető reménynyel folytatta mind addig, míg az ősiségi törvények a család reményeit meg nem semmisíték. Kilencz gyermeke közül két fia van: III. László, Borsod megyében Sajó-Örsön gazdatiszt és II. Sándor.

Thúry család. (Tamásfalvi) Erdélyi Székelységi család, mely magát Magyarországból származtatja. A czímeres nemes levelet Thúri Ferencz kapta 1571. jun. 13. Miksa királytól. E Ferencz vagy fia Ferencz volt az, ki Báthori István lengyel király alatt a lengyel expeditióban részt vett, és sebeket kapott, 1602-ben Székely Mózsest Basta ellenében Gyulafejérvár védelmét bizta reá. [1]) 1605-ben Bocskai alatt harczolt, midőn Medgyesen a bástyáról leereszkedve menekült meg. [2]) E Ferencznek fia vagy testvére lehetett azon Thúry Márton, [3]) ki 1610. körül Tamásfalvi Katát vévén nőül, ezzel Háromszéken a tamásfalvi birtokot kapta, és családját, mely innen tamásfalvi előnevet visel, megalapítá. E Márton 1627-ben orbai szék alkirály birájának iratik. Fia István [4]) szintén azon hivatalt viselé és Rétyi István portai követnek nejétől Apor Ilonától leányát Annát vette nőül, ettől két fia maradt Ferencz és János, ki Lázár leányt vett nőül, de maradéka nemzékrendileg tudva nincs; valószinűleg testvére még ezeknek idősb György is, és Sámuel is, kik 1730—1740. körül éltek, [5]) egy ifj. tamásfalvi Thúry Györgygyel.

---

[1]) Wolph. Bethlen Hitt. tomo V. pag. 140.

[2]) Ugyan ott tomo VI. 234.

[3]) Egyik közlő, Török Ant. szerint ennek atyja is Márton, anyja Tomori Erzsébet volt.

[4]) Apor, Synopsis Mutationum 59. Ezen Istvánt, (a ki tudnillik Réthy leányt vett nőül) a hozzám jött közlések Györgynek nevezik; miután azonban eme közlésekben egyéb tévedéseket is lelek, biztosabbnak hittem az egykorú és rokon Apor Péter tanúságát elfogadni, mely szerint Thúri Istvánnak neje is Réthy Anna és nem Ilona volt, ki másodszor nőül ment Mihály Mihályhoz.

[5]) Ugyan ott pag. 293.

Nevezett Istvántól eredhettek: azon István, ki 1764-ben Gyergyó alszék alkirálybirája volt, másik István, ki 1791—92. 1794-ben kir. hivatalos, 1794—1814. évi időközben kormányszéki titkár volt. József 1815—1826. körül a főkormányszéki levéltárnál hivatalnok, legutóbb levéltári igazgató. Zsigmond egykor (1815.) a kir. ügyigazgatóságnál szolgált, Hunyadban birtokos, nejétől Bája Ilonától gyermekei Pál, József, Katalin Inczédi Lászlóné. — Végre Lázár Csikszékben birtokos.

Györgynek Ferencz fiától ered a háromszéki ág. Ezen Ferencz Orbai szék jegyzője, utóbb alkirálybirája volt [1]) 1682—93-ban. Nejétől Kálnoki Annától fia László atyja után szintén ott alkirálybiró. [2]) Ennek Imecs Annától fiai I. Sándor, Ferencz, ki magnélkül halt el, és II. László, kik által két ág támadt.

Lássuk előbb II. László ágát. Ez 1760-ban alkirálybirónak iratik. [3]) Meghalt 1780-ban. Nejétől Abaffy Annától fia III. László 1790-ben kir. hivatalos az országgyűlésre. Ennek Tatai Krisztinától egy leánya, két fia maradt: Ignácz Háromszéken (1814.) törv. széki ülnök, utóbb 1824. alkirálybiró volt, meghalt magnélkül 1853-ban. Testvére Ferencz, 1828 ban tartományi biztos, és szintén volt kir. hivatalos, meghalt 1847-ben. Nejétől Csoma Annától a táblán látható több leány gyermekei között egyetlen fia Gergely (lak. Tamásfalván) 1863-ban megválasztott képviselő. Neje kadicsfalvi Török Teréz.

A másik ág I. Sándornál, ki ellen 1778-ban a Kálnoki-ak a bölöni részbirtok miatt perlenek, [4]) válik el. Ennek Endes Annától következő öt fia maradt:

a) Antal 1794-ben Miklósvárszék kir. főpénztárnoka. Meghalt 1830-ban. Gyárfás Teréztől csak leánya Antónia Földváry Ferenczné maradt.

b) József 1794-ben kir. táblai számfölötti ülnök, 1814-ben már kir. ügyigazgató, kincstári tanácsos, és Leopold rend lovagja. Meghalt 1828-ban. Nejétől Geréb Erzsébettől két leánya és egy fia József maradt, ki Csapón lakott, és az országgyülésre regalista volt. Meghalt 1861-ben, maradt leánya Albertina báró Rottenthal Henrikné.

c) Sándor, kir. hivatalos, 1794-ben Miklósvárszéki alkirály-

[1]) Apor, Synopsis Mutationum 293. és 308.

[2]) Ugyan ott, és 307. lap.

[3]) Tán előbb; lásd erre nézve Apor, Synopsis pag. 308.

[4]) Nemes székely nemzet Constitutiói 161—179. stb.

biró volt, meghalt 1820-ban. Egyetlen leánya maradt: Terézia Hollaky Józsefné.

d) Miklós 1794-ben Miklósvárszéki törv. széki ülnök. Meghalt 1817-ben. Fia Ferencz, ki 1829-ben halt meg; gyermekei és utódai a táblán láthatók.

e) István, ki 1827-ben halt meg, nejétől Baló Évától utódai a táblán láthatók.

Nincs a táblán Ádám, ki 1814-ben Háromszéki törv. széki biró, és az orbai egyházmegye gondnoka volt.

A családfa azon Mártontól kezdve, ki Tamásfalvi leányt vett nőül, így következik:

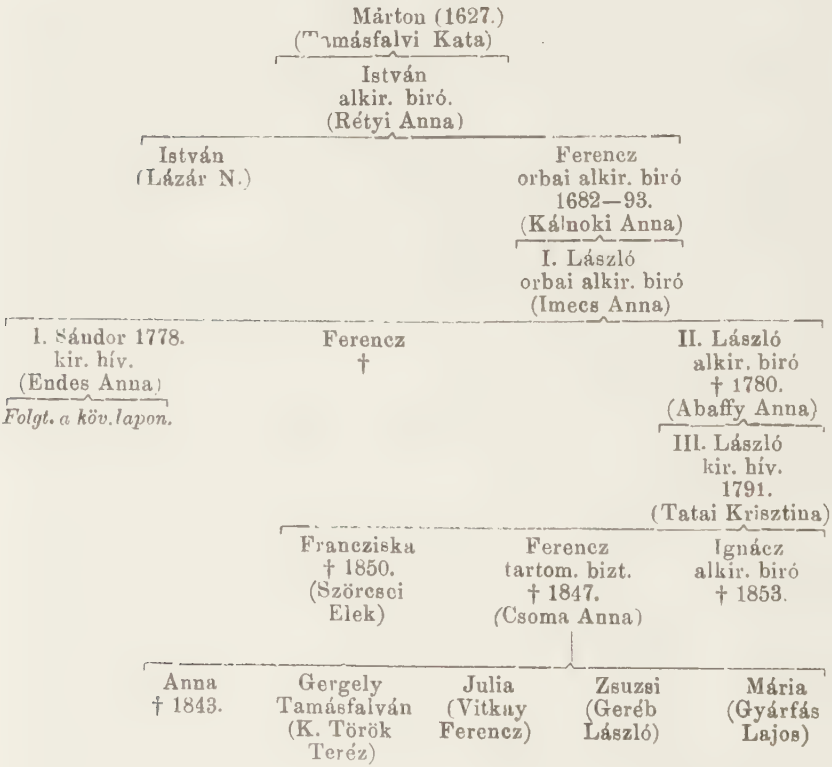

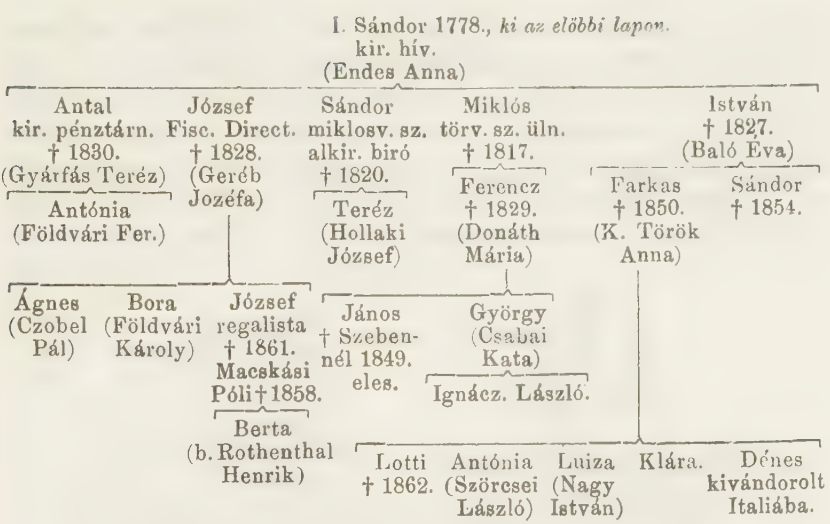

A család czímere — a mennyire a zavart leirásból kivehettem — a vért kék udvarában zöld tér fölött lovas vitéz, fején sisakkal, czombja dárdával átütve, lova lábainál levágott török fej hever. A vért fölött a sisak koronáján gémtollak lengenek. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Thúri család. Somogy vármegyében is van Túr nevü helység, melyről hajdán szintén hasonnevü család, mint ősi birtokáról irta nevét, és melynek a többi más Túr helységekről nevezett Thúry-akkal semmi vérsége nem volt. E családból eredt azon Thúri Kozma, ki az 1447. évi budai országgyülésre Somogy vármegye egyik követe volt. [1]) Ennek ivadéka lehet a Somogy megyében most is élő Thúry nevü nemes család. [2])

Thurzó család. (Bethlenfalvi) Történelmileg igen ösmeretes kihalt család. Volt, ki e családot azon, regényesség után kapkodó szokás szerint tatár országból eredezteté. [3]) Mások sokkal több valószinüséggel Ausztriai eredetünek tartják. E véleményt osztja Wagner is, ki a családról tüzetesen értekezett. [4]) Az bizonyos, hogy Ausztriában már a XII. században élt Thurzó család több előnévvel, mint *de Lichtenfels*, *de Rauhenek*, ismét más *de Tursenreit*, más *de Tirnstein*, más

[1]) Kovachich, Vestigia Comitiorum 266.
[2]) Csorba, Somogy várm. ismertetése 19. lap.
[3]) Spener. Herald. p. spec. libr. I. cap. 94. Wagner idézete szerint.
[4]) Wagner' Analecta Scepusii IV. p. 46—154.

de Aspera, más de Szombory. Nevok is Turse és Turso alakban is fordúl elő. Mind ez azonban minket nem igen érdekel.

A Thurzó család azon ága, melynek ivadéka magyarrá vált, és történelmi szerepet vitt, a XIV. században Zsigmond király alatt mutatta fel törzs-őseit.

1430-ban Bertalannak fia I. Márton ujvári várnagy, és rokona Bethlenfalvi Jánosnak fia Turzó I. György, kik Nikápolynál

harczoltak; és ott két rokonuk el is esett, továbbá nevezett Márton, ki a kir. udvarból elillantott Lajkot, Mércse oláh vajda fiát elfogá, és Ulászló lengyel királyhoz követségben is járt, ezen érdemeikért Zsigmond királytól adományt kaptak. [1]) Márton utódait nem ismerjük, valószinü, hogy figyermekei nem voltak.

I. György Lőcse városában lakott, ott városi hivatalt viselt, és mint előkelő ember az országgyülésre követül is küldetett, sőt 1452-ben a Fridrik császárral posthumus László iránt kötött szerzödést is Lőcse városa részéről aláirta. 1457-ben pedig nádori parancs mellett,

[1]) Az oklevél Pray, Mss. tomo LIV. p. 91. honnan Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 7. p. 217. és ott ismételve 240. lapon, és Wagner. Anal. Scepus IV. 61.

mint már bethlenfalvi Thurzó névvel élő, fiaival együtt Szepes megyei Pongrácz helységbeli zálogjogi birtokába beiktattatott. [1]) Egyébiránt ő, valamint utánna igen soká hasonszellemü utódai, kereskedést is üzött, és már mint löcsei lakosnak, vagy előbb Krakóban és Sziléziában kereskedési telepei voltak. [2]) 1460-ban már nem élt. Kata nevü nejétől három fia maradt: II. Márton, II. János és Theofil. Mielőtt ezekről s utódaikról szólanánk, lássuk I. Györgytől kezdve, mikép sarjadzott le a Thurzók családa.

I. tábla.

I. János de Bethlenfalva. — Bertalan

I. György 1446. *Thurzó* nevezt. 1430. kereskedő (N. Kata.) — Márton 1430. Abaujvári várnagy.

II. Márton 1460. — Márta. — Bora. — Dora.

II. János krakói polg. mest. körmöczi kamarás 1490. † 1508. (2. Beck Magd.) — Theofil 1500. adom. (1. N. Bora 1489. 2. N. Anna 1493.) *Folyt. II. táblán.*

II. György apát. — II. János. — Zsigmond váradi püsp. † 1512. — Péter Abauji követ † 1513. — III. Márton — Gaspar szepesi kanon.

I. t. IV. János beroszlói püspök † 1520. aug. 21. — Szaniszló olmüczi püsp. † 1540. april. 17. — 2 t. — III. György körmöczi kam. gróf. † 1521. (Fugger Anna) — I. Elek körmöczi kam. gróf. † 1543. — V. János főisp. országbiró † 1558. — Kata szepesi kanon. † 1535. (Popst Rajmund) — Magda (Fugger Cziriák) — Margit (Perényi Péter)

(1. Zathmári Anna 2. orm. Zékely Magd.)

2-tól Anna (Báthori András orsz. biró) — Erzsébet (1. Pernstein Jeroszlav. 2. Ungnad Ádám. 3. gr. Salmis Gyula)

I. Bernát graffenecki gróf † 1551. (Neydeck Kata) — Miklós † — Veronka (warthauseni Schaad Ján.) — Mária (Gebhard János) — I. Kristóf (1. Erdődy Zsuzsi 2. horgaui Rhelinger Magdolna)

Folyt. a köv. lapon.

VII. János † 1553. — II. Kristóf. — VIII. János. — II. Bernát 1578. (Saurau Ilona) — Bora (Fünfkircher János) — Mária (Tiriachich Hortenz) — Felicitas (Dóczy Gábor) — Erzse (Jörger Kristóf)

Benigna (1. Lembach János 2. Stahremberg Márton)

[1]) Wagner id. h.

[2]) Rajcsányi Geneal deduct. Mss. I. 14. írja róla: „*Cracoviae et in Silesia mercator fuit.*“

I. Kristóf, *ki az előbbi lapon.*
(1. Erdődy Zsuzsi
2. horgaui Rhelinger Magdolna)

II. Szaniszló szepesi főisp. † 1586. (devecseri Choron Kata) | Jeromos végr. † 1576. | II. Elek szepesi főispán kam. igazg. † 1594. (Zrinyi Bora) | Anna (1. Velz Kristóf 2. Hevenhüller György) | Magdolna (De Gera Rázmán) | II. Kristóf †

III. Szaniszló nádor † 1625. (3. Liszti Anna-Róza) | II. Miklós † 1609. dec. 27. (Zerau A. Mária) | III. Kristóf szepesi sárosi főispán † 1614. (Erdődy Zsuzsa) | III. Elek † 1597. | Magdolna (Dersffy Ferencz) | Mária (1. Dóczy Gábor 2. Rottal Jakab) | Zsuzsa (Forgách Zsigmond nádor)

IV. Szaniszló szepesi főisp. † 1627. (Czobor Anna) | Ádám szepesi főisp. † 1635. (Széchy Bora) | Mihály szepesi főisp. † 1636. (veglai Horváth Ilona) | Éva † 1627. (Pogrányi István)

II. tábla.

Teofil, *ki az I. táblán.*
(1. N. Bora 1489.
2. N. Anna 1493.)

VI. János 1528. *a sánta.* (N. Anna) | Kata (Berthóty Ferencz)

Kata (1. bessei Farkas Ferencz. 2. Majthényi Uriel) | Anna (1. lévai Cheh Gábor † 1542. 2. Balassa Menyhért) | IV. György. | Zsófia (Nagy előbb nyitrai püsp. Balásné majd kam. elnök 1543.) | Ferencz Árvai főisp. (1. Kosztka Bora 2. Zríny Kata)

1-től Ágnes (Serényi Fer.) | Imre. | 2-tól V. György árvai főisp. *nádor* † 1616. (1. Forgách Zsóza 2. Czobor Erzse) | II. Ferencz † | Anna. (Perényi György) | Kata (Révai Gábor) | Orsolya (1. Gyulaffy István. 2. Ghyczy Fer.)

Zsuzsi (1. Perényi István 2. Czobor Mihály 3. Amade Istv. 4. Vojsko Fridr.) | Judit (Jakussich András) | Bora (1. Erdődy Kristóf. 2. Draskovich János) | Ilona (Illésházy Gáspár) | Imre árvai főisp. † 1621. (Nyáry Krisztina) | Mária (Vizkelethy Mihály) † | Kata (Tököly István) | Anna (Szunyogh János)

Erzse † 1642. (gr. Eszterházy István) | Krisztina sz. 1622. † 1632.

I. Györgynek fia II. Márton Szepesvár parancsnoka volt és azt a hussiták ellen minden cselszövések ellen is megvédé, mely hűségét I. Mátyás király 1465-ben Sáros megyei Vörös-vágás helység adományzásával jutalmazá. Hat fia maradt: 1. II. György 1543-ban apátúr volt; 2. III. János még 1503. előtt elhalt magnélkül; 3. Zsigmond papságra lépvén, 1501-ben szerémi választott püspök, majd fejérvári prépost és kir. titkár, 1504-ben már nyitrai, 1505-ben erdélyi, 1506-ban már váradi püspöknek olvassuk. 4. Péter, 1496-ban a kalocsai érsektől Rómába küldetett követségbe, 1505-ben Abaujvármegye követe volt, meghalt 1513. körül, özvegyen s gyermektelenül hagyva nejét Rákóczy Dorottyát. 5. III. Márton 1503-ban élt, midőn testvéreivel és rokonaival bethlenfalvi egy kúria kiváltásáról gondoskodott. 6. Gáspár szepesi kanonok volt. Ezekben II. Márton ága kihalt.

II. János és testvére Teofil két ágat alapítottak, mely mindkettő a XVII. század közepeig virágzott, lássuk előbb II. János ágát, s azután Teofil ágát a II. táblázaton.

II. János azon kereskedelmi szelleménél fogva, melylyel családja birt, megveté alapját családja gazdagságának és jövőjének. Mint krakkói polgármester fiával III. Györgygyel együtt 1490-ben oct. 9-én örökáron megszerzé Corvin Jánostól, ennek a bányavárosokban birt bányait és majorságait. [1] „E birtok lőn a Thurzó nemzetség későbbi gazdagságának és hatalmának alapja. Az ügyes Thurzó János — irja Horváth Mih. — és még ügyesebb fia a bánya-mívelésben [2] nem kevésbbé, mint a haszonbérbe vett beszterczebányai rézbányák és kereskedésben rövid idő alatt roppant előmenetelt tőn, kivált miután Ulászlótól 1496-ban engedelmet nyert olvasztókat állitani, mik eddig az országban nem léteztek. Ő ekként György fiával oly nagy kincseket gyűjtött össze, hogy II. Ulászló királyt és nejét Anna királynét jobbára ő segítette ki gyakran előfordúlt pénzzavaraikból.“

„Anna királyné és általa vezetett férje, a király, e szolgálatokért kegyelmeikkel halmozták el a két Thurzót. De minden kegyelmek közt leghasznosabb volt ezekre nézve az, hogy a királyné őket a bányavárosokban kamara grófjaivá nevezte; és még inkább az, hogy az egyre szaporodott kölcsönök fejében, a bányavárosokat és Zólyomvárát nekik és örököseiknek, a kölcsönzött összegek visszafizetéseig

[1] Hatvani Mih. Rajzok a Magyar Történelemből 69.

[2] Az érczolvasztást Velenczében tanulmányozta.

1505-ben zálogba adta.“ Mennyi sikerrel működtek a Thurzók a bányászat körül a Fugger családdal együtt, és mily haszonleső, és mennyi csalást követtek el a külföldön üzött réz-kereskedéssel, nem ide tartozik elmondani. [1]) Az kétségen kivül áll, hogy roppant haszon dölt évenként erszényeikbe. II. János meghalt 1508-ban. Két neje volt, az elsőtől, kinek neve nincs tudva, lett IV. János és Szaniszló, amaz boroszlói, emez olmüczi püspök, ki meghalt 1540. april. 7-én. Második nejétől Beck Magdolnától születtek: III. György, I. Elek, V. János, Kata († 1535.) Fugger Rajmundné, Magdolna Popst Czirjékné, és Margit Perényi Péterné. Ezek közül

III. György már atyja idejében a bányászat mívelésében kitanulva, és meg annak életében Fugger Annát nőül vévén, a hasonló jellemű és szellemű családba sógorosodva, atyja halála után bánya kamara gróf lett, és családi javait hasonlóan szaporítá. Azonban korán elbetegedve, Augsburgba vonúlt és ott halt meg 1521-ben mart. 19-kén. [2]) Nejétől Fugger Annától öt gyermeke volt: I. Bernát, Miklós (ki magnélkül elhalt) Veronka warthauseni Schaad Jánosné, Mária Gebhard Jánosné, és Kristóf, az elsőről és utolsóról alább emlékezünk.

I. Elek elődjei nyomán a bányamivelésnek szintén barátja lőn, 1521-ben már körmöczi kamara gróf és kir. főkomornok mester volt, majd kir. kincstárnok lett, 1525-ben már tárnokmester, végre pedig országbiró. Noha utóbb a bányák csáktornyai Ernusth János kezébe kerültek adomány és zálogjogon, mindazáltal a Thurzó család a Fuggerokkal együtt azokat haszonbérbe tartották a régi gazdálkodási rendszerben. [3]) mig végre czen önző, haszonleső egyedáruságnak egy kissé mélyebb belátás és erély végett nem vetett. Thurzó I. Elek 1523-ban kapta Mária királynétől Vöröskő várát Pozony megyében, melyet azonban a Fuggereknek eladott. A Mohácsi vész után János királyt mellőzve, I. Ferdinándhoz állott határozottan, és ettől 1527-ben kapta a Szapolyayak birtokaiból Szepesvárát több másokkal. Meghalt 1543. jan. 25-én. Eltemettetett Lőcsén. Első nejétől Zathmári Annától semmi, második nejétől ormosdi Székely Magdolnától csak két leánya maradt: Anna Báthori András országbiró neje, és Erzsébet elö-

[1]) Hatvani id. m.

[2]) Tudott latinúl, lengyelül és magyarúl.

[3]) Hatvani id. m. és Thurnschwamb Wagnernél Analecta Scequs. IV. 81—84.

ször Pernstein Jaraszló, 2. Ungnad Ádám, 3-szor gr. Salmis Gyula hitvese.

V. János (II. Jánosnak fia) nagyobbára Szilléziában lakott, mig testvére I. Elek visszahitta, ki végrendeletileg őt Szepes és Bajmócz várára nézve örökösévé tette, azonban a leány örökösökkel hosszas perbe keveredett, mig végre hat év után 1549-ben uj adomány mellett is magát a birtokban megerősítheté, mely után Bajmóczot bizonyos feltételek mellett Thurzó Ferencz nyitrai püspöknek és testvérének IV. Györgynek engedvén; maga Szepes várában élt. Szepes megye főispánja volt. Meghalt nőtlenül 1558. évi mart. 29-én kora 66. évében.

I. Bernát (III. Györgynek fia) többnyire külföldön Augsburgban, vagy Ausztriában lakott. A gróf Hardegg családtól megvévén a Grawenecki uradalmat, erről is irta előnevét. Ugyan ott meg is halt 1551. dec. 4-én. Nejétől Neydeck Katától a táblán látható gyermekei maradtak, kik közül csak egy leány Felicitas ment férjhez magyar emberhez, Dóczy Gáborhoz, a többi künn maradt. Egy fia II. Bernát elhalt testvérei után a künn lévő birtokokat kapta kezébe, mind a mellett perelt a magyarországiakért is, és 1588-ban rokonát II. Szániszlót megidézvén, Bajmóczban is részesült. Élt még 1594-ben is. Nejétől Saurau Ilonától egy leánya marad: Benigna, előbb Lembach Jánosné, utóbb Stahremberg Jánosné, kiben I. Bernát ága kihalt.

I. Kristóf (III. Györgynek fia) többnyire Augsburgban lakott, hol díszes házán kivül, melyet még atyja szerzett, egyéb tetemes jószága volt; különben mint beteges ember, rövid életet élt. Első nejének Erdődy Zsuzsát olvasom. [1]) Másik neje horgaui Rhelinger Magdolna volt, ettől hat gyermeke maradt: 1. II. Szaniszló, kiről alább. 2. Jeromos, ki Schavnikot birta, bojniczi bárónak iratott. 1564-ben tett végrendeletet [2]), és 1576-ban meghalt. 3. II. Elek, kiről alább. 4. Anna előbb Welz Kristófné, utóbb Khevenhüller Györgyné. 5. Magdolna De Gera Rázmán neje, és 6. II. Kristóf, ki magnélkül halt meg ifjú korában. Ezek közül

II. Szaniszló Szepes vármegye főispánja volt 1559—1583-ig. A Szepességen Luther tanainak ápolója. Utóbb Augsburgba ment, ott halt meg 1586. jul. 6-án kora 55. évében. Első neje — ha Wagner nem téved — a Széchyek rimaszécsi ágából volt. A másik — és ez

[1]) Rajcsányinál. De ez III. Kristóf neje volt Wagner szerint.

[2]) Wagner Analecta Scepus. I. p. 184.

bizonyos — devecseri Choron János, kaboldi báró, leánya Kata volt, kivel 1563-ban Bécsben tartá menyegzőjét. De gyermekei nem maradtak. Testvére

II. Elek bátyja után 1584-től Szepes vármegye főispánja, és 1488-ban már a szepesi kamara igazgatója volt. Ő már Szepes vármegye, és Szepes föld örökös főispánjának és Szepesi bárónak iratott. Meghalt 1594. mart. 5-én, eltemettetett Lőcsén. 1569 ben vette nőül a szigetvári hős Zrínyi Miklósnak leányát Borbálát, kitől tizenegy gyermeke közül négy ifjú korban elhalt, a többiek ezek: 1. III. Szaniszló, kiről alább. 2. II. Miklós, kiről alább. 3. III. Kristóf, kiről alább. 3. III. Elek, ki 1597-ben kora 13. évében halt meg, és Galgóczon temettetett. 5. Magdolna szerdahelyi Dersffy Ferencz sárosi főispán neje. 6. Mária előbb Dóczy Gáborné, ennek kora halálával Rottal Jánosné. 7. Zsuzsanna 1598-tól Forgách Zsigmond utóbb nádor neje. [1]) A fiúk közül csak III. Szaniszló terjeszté továb családját, lássuk tehát előbb magba szakadt testvéreit, s azután őt.

II. Miklós külföldön iskoláztatott. Haza jövén osztályrészül a bajmóczi és galgóczi urodalmat kapta, és ezekben élt haláláig. 1608-ban II. Mátyás koronázásán Kún ország zászlóját vitte. Meghalt 1609. dec. 27-én Galgóczon, hol a következő évi febr. 2-án eltemettetett. Neje Zerau, vagy Saurau Anna-Mária volt, kitől gyermeke nem maradt, és ki utóbb Kolonich Stegfriedhez ment nőül.

III. Kristóf Szepes föld örökös ura, báró, arany sark. vitéz, és kir. kamarás, 1603-ban Szepes és Sáros vármegye főispánja volt. Bocskaynak híve. A Luther tanától a kath. egyházba tért, de végre ismét az ágostai evang. egyház híve lőn, és a Szepes-várallyai zsinatot tartatá. Meghalt 1614. april. 7-én, kora 31. évében. Eltemették Lőcsén. [2]) Neje Erdődy Zsuzsanna, a kath. vallás buzgó híve és pártolója, 11 évig gyászolta mint özvegy férjét, kitől gyermeke nem maradt, meghalt 1633-ban.

III. Szaniszló szül. Bajmóczon 1576. julius 24-én. Tanúlt külföldön, tudott — mint majd minden Thurzó — magyarúl, latinúl, németül és csehül. Ifjabb korában a hadi pályán is részt vett. Testvére III. Kristóf halála után 1614-ben Szepes vármegye főispánja, majd főpohárnok mester lett. Bethlen ellenében a nikolsburgi béke kötésnél is szerepelt. 1622-ben a soproni országgyűlésen nádorrá választa-

[1]) Tehát Wagner szerint Forgách Zsigmond második neje nem Thuróczy, hanem Thurzó Zsuzsanna volt. *Analecta Scepus.* IV. 133.

[2]) Wagner Analect. Scepus. II. 351. III. 228. IV. 128

tott. Meghalt 1625. máj. 1-én, kora 49. évében, és Lőcsén temettetett. [1]) Némelyek szerint háromszor nősült, de bizonyos csak az, hogy neje köpcséni báró Liszti Anna volt, ki, mint özvegy másodszor Pogrányi Györgyhöz a Thurzók egykori tisztartójához ment férjhez, és kitől gyermekei: Thurzó Pál, Erzse és István korán elhalván, csak IV. Szaniszló, Ádám, Mihály és Éva (mh. 1627.) Pográny Istvánné maradtak.

IV. Szaniszló atyja halála után 1625-től Szepes vármegye főispánja. Meghalt Bajmóczon 1627. dec. 14-én. Nejétől Czobor Annától egy fia maradt: V. Szaniszló, ki atyja előtt sirba szállt.

Ádám 1628-tól szintén Szepes vármegye főispánja volt. Mint Eszterházy nádor udvarába járatos, testvérével Mihálylyal együtt a kath. hitre tért, és annak buzgó híve lett. Meghalt utódok nélkül 1635. nov. 16-án. 1627-ben jun. 21-én jegyzé nőül Széchy György leányát Borbálát, kivel 1629. ján. 17-én tartá lakadalmát, és kitől gyermeke nem maradván, az özvegy Széchy Bora utóbb gr. Forgách Ádámhoz ment férjhez.

Mihály a Thurzók ez ágának utolsó sarjadéka, 1635-től Szepes megye főispánja volt. Beteges ember lévén, és utódokat nem remélvén, javait kezdé elzálogítani és másoknak beirni, azonban 1636. év elején meghalt, ágát sirba vivén. Özvegye veglai Horváth Ilona 1660-ig hordá özvegyi ruháját, a midőn meghalt, és Nagyszombatban temettetett.

A Thurzók másik ágat, mely árvai ágnak neveztetik (mint a II. láblán látható) I. Györgynek fia Teofil alapitá.

Teofil részesült 1479-ben azon kir. adományban, melyben Mátyás király a családnak Sáros megyei némely javait megerősíté. Neje kettő volt, az első Borbála 1489-ben, a másik Anna nevezetű 1493. előtt lett nejévé. Ezek egyike kassai Magyar Balás erdélyi vajda leánya volt. Ez utóbbitól lett leánya Kata Berthóti Ferenczné. Volt egy fia is

VI. János, ki sántának neveztetett, és ki 1534. előtt meghalt, mert ekkor Anna nevü nejét már özvegynek olvassuk. Ettől öt gyermeke maradt: 1. Kata előbb bessei Farkas Ferencznek, utóbb novàki Majthényi Urielnek neje. 2. Anna előbb lévai Cheh Gáborné († 1542.) utóbb Balassa Menyhértné († 1567.) 3. IV. György, ki

[1]) Életrajza olv. Kölcsey Vincze es Melczer, Nemzeti Plutarkus III. köt. 45. lap. És a halotti beszéd, mely fölötte mondatott. Lásd Hrabecius és Hrochot nevek alatt az Egyetemi könyvtárban.

1549-ben Szepes megyei Richnóra adományt vitt és magnélkül meghalt. 4. Zsófia Nagy Balásné. [1]) 5. végre Ferencz.

Most nevezett Ferencz előbb az egyházi pályára lépett, és Olaszországban végezvén tanúlmányait, 1534-ben nyitrai püspök, és e mellett a pozsonyi kamara elnöke lett. Azonban ágazata kihalásnak indulván, mások szerint [2]) pedig, hogy püspöki 12 évi jövedelmeit és a kamarai igazgatóságból gyüjtött kincsét élvezhesse, 1557-ben a püspökséget oda hagyá, és nőül vette Kosztka Miklós leányát Borbálát, ki azonban magtalanúl halt el, másodszor ismét megnősült, feleségül vévén a hős Zrínyi Miklós leányát Katalint. Első nejével még a Lietavai és Árvai várak és uradalmak birtokába helyezé magát, és utóbb királyi fő udvarmester lett. Meghalt 1576-ban, némelyek szerint kigyó marta sebek következtében. Özvegye utóbb Forgách Imréhez ment férjhez. Thurzó Ferencznek második házasságából született hat gyermek, u. m. 1. Ágnes Kis-Serényi Ferenczné, 2. V. György, kiről alább, 3. II. Ferencz, ki 1574-ben atyjával Trencsin megyei Hrussó, Richo és Bicsei vár és uradalmak adományzásában részt vett, és ifjan elhalt. 4. Anna Perényi Györgyné. 5. Kata Révay Gáborné. 6. Orsolya előbb ráthoti Gyulaffy Istvánnak, utóbb ablanczkürthi Ghyczy Ferencznek hitvese.

V. György született Lietaván 1567. sept. 2-án. Ifjabb korában a hadi pályán szerzett érdemeket, ezek tekintetéből 1598 ban már kir. tanácsos, majd fő pohárnok; utóbb fő asztalnok mester volt. 1606 ban családjára megkapta Árva vármegye örökös főispánságát. [3]) 1607-ben kapta nemzetségi czímerének megbővítését, úgy, mint fölebb a metszvényben látható. 1609. dec. 7-én nádorrá választatott. [4]) Meghalt 1616. dec. 24-én kora 49. évében.[5]) Első neje volt ghymesi Forgách Zsófia, ki

---

[1]) L. Jászói Convent de Ao. 1543. Protoc. C. Protoc. fasc. 98. nro 201. Wagner e Zsófiát nem említi.

[2]) Szőrényi Wagnernél IV. 103.

[3]) Az oklevél Analect. Scepus IV. 117.

[4]) L. életét Kölesy Vincze és Melczer Nemzeti Plutarkus II. 68. Hormayr Mednyánszky Taschenbuch 1821. évfoly. 168. lap. Felső-Magyarországi Minerva 1829. II. k. 233. és 1847. évf. 168. lap.

[5]) Érdekesnek vélem ide írni czímet azon gyászbeszédnek, melyet fölötte a bajmóczi ev. lelkész Hrochot Abrahamides Izsák tartott, és mely Imre fiának ajánlva kinyomatott ily czím alatt: „*Oratio Exequialis Illustrissimo p. m. Comiti ac Domino D. Georgio Thurzoni de Bethlenfalva, Comiti de Arva, ejusdemq. Cottus Arwen. perpetuo Comiti, Regni Hungariae Palatino, Judici Cumanorum, Sac. Caes. Regiaeq. Mattis intimo Consiliario et per Hung. Locumtenenti etc. In*

szülésben halt el 1590-ben; ettől lettek leányai: a) Zsuzsanna előbb Perényi Istvánné, 2-szor Czobor Mihályné, 3-szor Amade Istvánné 4-szer Veysko Fridrikné, b) Judit 1607-től Jakussich Andrásné, és c) Ferencz, ki korán elhalt; második neje volt Czobor Erzsébet kit 1592-ben vett nőül, kitől lettek gyermekei: d) János, korán elhalt, e) Borbála előbb Erdődy Kristófné, utóbb Draskovich Jánosné. f) Ilona († 1648) gróf Illésházy Gáspárné. g) Imre, kiről alább, h) Mária 1618-tól Szeptencz ujfalussi Vizkeleth'y Mihályné. i) Kata 1620-tól Tököly Istvánné. k) Anna 1622-től báró Szunyogh János második neje, l) Erzse és m) Zsófia pártában haltak el.

Imre szül. 1589. sept. 11-én. Tanúlt Wittebergben, 1617-ben át vette az Árva megyei főispánságot, 1618-ban nőül vette bedeghi Nyáry Krisztinát, kivel nov. 15-én K.-Helmeczen tartá menyegzőjét. [1] 1621-ben mint Bethlen biztosa vett részt a nikolsburgi békekötésben. Ugyan ott halt meg 1621. oct. 19-én, kora 24. évében. [2] Eltemettetett Árva várában a kápolnában. Benne, mert fia nem maradt, a Thurzók árvai ága is kihalt, és igy az Árva-lietavai uradalmak osztatlan a tőle, és nővéreitől származó leány ivadék által biratik máiglan. Nejétől bedeghi Nyáry Krisztinától, (ki utóbb 1624-ben Eszterházy Miklóshoz az utóbb hires nádorhoz ment férjhez) két leánya maradt; a fiatalabb Krisztina (posthuma) szül. 1622-ben april 25-én, meghalt 1632. mart. 22-én, az idősb Erzsébet szül. 1621. febr. 20-án, férjhez ment 1638. sept. 26-án. gr. Eszterházy Istvánhoz, ki 1641-ben hagyta őt özvegyen, maga Erzsébet meghalt 1642. jul. 4-én.

A család czímerét fennebb a metszvény ábrázolja, ez négy felé osztott vért, melynek közepét kisebb vért foglalja el, és arany udvarban két fejű koronás fekete sast mutat; a vért 1. és 4. vörös udvarában koronás oroszlán emelkedik fel, a 2. és 3. kék udvarban hátulsó lábain fehér egyszarvú ágaskodik. A vért fölött két koronás sisak lát-

---

publico luctu, cum mortales suae Cels. exuviae funeratione solenni, undecimo Calend. Martii h. e. 19.Febr. Anno 1617. Monumento Majorum in Templo Bytschensi conderentur, dicta et recitata ab Isaaco Abrahamide Hrochotio Ecclae Baymocen. Pastore et Praeposito et earum, quae per Cottum Posonien. Nitrien. Barsien. Augustanam confessionem amplectuntur, Superattendente. Leutschoviae excudebat Daniel Schultz, Anno Dni 1617." 4-r.

[1]) Bocatius János a menyegzőre írt latin versei kinyomattak: „*Anser nuptialis*" czím alatt. Megvan az egyet. könyvtárban, ebben a család azon czímere is látható, melyet itt a metszvény ábrázol.

[2]) Életét közli Kovacsóczy Arpádia I. köt. — 1618. évi naplóját. Hormayr, Taschenbuch 1848. évi foly. 128. lap.

szik, a jobb oldaliból koronás oroszlán, a baloldaliból fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék. [1])

Thurzó család. (Noszlczi) *Lásd Turzó cs.*

Thúz család. (Laki †) Ős régi kihalt család, mely a Bő (Bw) genusból eredt a Misser, Kürtössy stb. családdal együtt és a XIII. század végén élt Comes Trepk fiaiban ágazott szét. Ezen Trepknek egyik fia János, ki 1313-ban élt, alapítá a Thúz családot. Jánosnak fia Péter már Thwz-nak iratott, töle nehány ízen a családfa [2]) így sarjadzott:

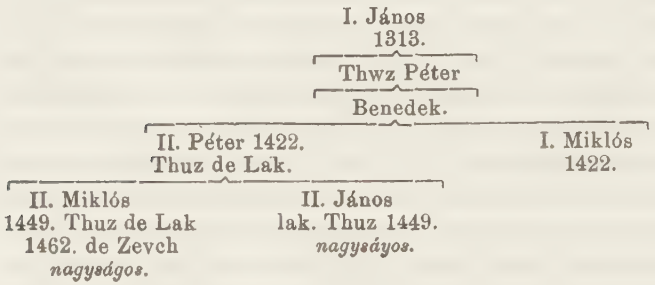

I. Mátyás király korából két Thúz tünt fel; Osvald, ki előbb veszprémi pap, majd zágrábi püspök lett 1465-ben. Meghalt Csazmán 1498-ban, temettetett Zágrábban. [3]) Ez Osvald Sz. Lászlóról irta előnevét. Lehet, hogy a táblán álló I. Miklóstól származott.

A másik Thúz keresztneve szerint János volt, kit nem merünk II. Péter fiával II. Jánossal azonosnak tartani. Lehet, hogy annak fia volt. Ezen János 1477-ben már Horvát ország egyik bánja volt. [4]) Ő azon Laki Thúz János, kinek várkastélyát az 1464. évi orsz. gyű-

---

[1]) E czímer meg van ércz-lemezen a nzti muzeumban ily fölirással: „*Illustrissima Dna. Dña. Helena Thurzó de Bethlenfalva, Comitissa perp. d. Arva 1641.*“ Latható Boccatius J. „*Anser Nuptialis*“ czímű versei mellett is. Leírja Bel M. in Adparatu ad Historiam pag. 364. Wagner Anal. IV. 60. említi ugyan az P. III. p. 153. Bel M. három rózsát is említ az oroszlánok alatt, de ezt másutt nem találjuk; ezt a Trophaeum Estoras. tábláiról az Eszterházy czímer után vélhette.

[2]) Történelmi tár VI. köt. 41. s köv. Ezen adatok megczáfolják azon véleményt is, mintha Thúz János keresztelt zsidó lett volna.

[3]) Budai Fer. Polg. Lexikon III. 413—415.

[4]) Teleki, Hunyadiak kora X. köt. 34.

lés 10. törvényczikkelye a lerontandók közül kivette. 1470-ben rokonától az említett Osvald püspöktől Blagussa várát kapta, melyre Mátyás király consensust adott. Ezen kivül szerzett többet is. Bonfin szerint 1480-ban Mátyás király a zágrábi törvényszék elé idéztetvén, meg nem jelent, hanem összeszedvén hatvan ezer aranyat, gyermekeivel együtt Velenczébe költözött, és ott a patriciusok közé vétetett. [1])

Utánna nyomát nem találjuk a laki Thúz családnak.

Más Túz nevű nevű nemes család lehetett az, melyből Túz István 1684-ben a nógrádi nemesek közt olvasható.

Thynan család. (Biki) Kihalt. Közülök Biky Thynan fia Tamás 1387-ben Zsigmond királytól Vas megyei Konota helységre kapott adományt, és abba őt a vasvári káptalan beiktatta.

Thythews család. (Báth monostori). Nevét sokféleképen találjuk az okmányokban. Az első, kit közülök ismerünk, Thewthews nemes vitéz, kinek 1346-ban a budai kórházi rend a szent-endrei malom felét adja. [2]) Ő ugyan az, kit 1350-ben már az ország zászlósai közt találunk: Theutus név alatt, mint fő ajtónállót. [3]) 1351-ben pedig a törvénykönyben Thewthews név alatt. Innen, úgy látszik a család neve hangzásilag Tötös volt.

A XV. század végén élt báth-monostori Thötös László, kinek Orsolya nevű nejétől a családja [4]) így áll:

I. László
(N. Orsolya)

II. László †	Orsolya 1530. körül (Kis-Várdai Jánosné)

Orsolyával, Lászlónak leányával Várdai János e család tetemes jószágait örökké Bars, Hont, Fejér, Bodrog, Tolna megyében. [5])

Orsolyával egykorúnak iratik Thötös Zsófia Zerdahelyi Dersffy Dersné. [6])

Lászlónak fiául László helyett Imrét nevezi Lehoczky. [7])

[1]) Budai F. Hist. Lexikon III. k. 416.
[2]) Fejér Cod. diplom. tomo IX. vol. 1. pag. 435.
[3]) Ugyan ott p. 761.
[4]) Geneal. auth. tomo II.
[5]) Ugyan ott.
[6]) Wagner Coll. geneal. dec. II. 73.
[7]) Lehoczky Stemmat. II. 417.

Tibád család. (Kadicsfalvi) Erdélyi székely család. Közülök Ferencz 1794-ben Udvarhely székben törvényszéki ülnök, Ferencz 1815-ben ugyan ott főjegyző; János ott a kir. kincstárnál hivatalnok 1848. előtt; Róza Török Dánielné Kadicsfalván.

Tibáld család. (Kőrös-pataki) Szintén székely eredetű. István Háromszékben 1794-ben dulló, 1815-ben törvényszéki ülnök, és a sepsi és miklósvári unitária egyház megye főügyelő gondnoka. Antal ott adóiró biztos 1837. körül. Mihály a sepsi és Miklósvári unitaria egyház megye gondnoka.

Tibay család. (Tibai †) Ős régi kihalt család, mely elő és vezetéknevét az Ung megyei Tiba helységről vette; és e szerint megkülömböztetendő azon Tibay családtól, mely Gömör megyei Tiba helységből eredt, s mai napság nagyobbára Tolna megyében él, mint alább látandjuk.

Az ős Tibay család eredetét, mely a Sztáray-akéval közös, már e munka X. köt. 857. s köv. lapjain említettük, ugyan ott a 859. lapon törzseit nagy-mihályi Eördögh II. László két fiában György-ben és II. Lőrinczben kijelöltük, kiktől most itt a családfát következőleg [1]) közölhetjük:

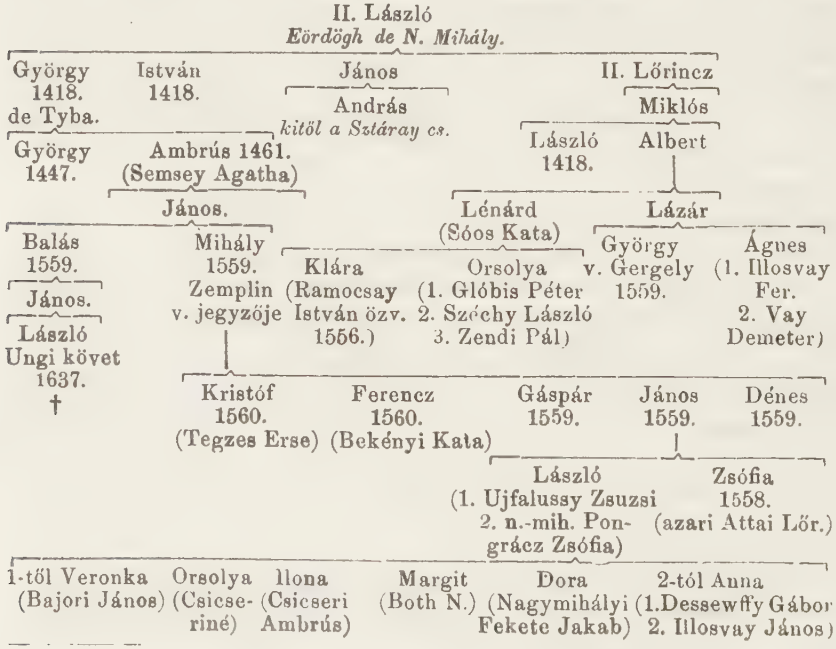

[1]) Wagner Tab. gen. tab. XLVI. stb.

Azon fölül, mit e családról a X. köt. 865. és köv. lapjain olvashatni, keveset mondhatunk.

Ambrúsnak unokája Mihály deák (litteratus) 1559-ben Zemplin vármegye jegyzője volt. [1]) Ennek egyik fia Kristóf többekkel 1560-ban Sáros megyei Buzló pusztára adományt kap. [2]) Testvérének Ferenczneк nejét Beökényi Katát 1560-ban Zirmay Lajos idézteti. [3])

Lázárnak fia Gergely (másutt György) volt, ennek leány testvérei utáni utódai 1602-ben osztoztak meg a Tibay család jószágán. [4])

Balásnak fia János élt 1607-ben is, ennek fia László 1637-ben Ung megye országgyűlési követe volt. [5])

1607-ben éltek a Tibay családból Gáspár és Márton, (mint a X. köt. 865. lapján említetnek) de itt a családfán nem találhatók.

Utolsó férfi tagja a családnak — úgy látszik — Mihálynak unokája László volt, ki a XVII. században halt ki, két rendbeli házasságából csak hat leánya maradván.

Pótlólag azon Tibayakra nézve, kik e nevet viselve a X. köt. 859. lapján láthatók, megjegyezhetjük még, hogy az ott látható Jósának fia volt Pelbárt, ki az atyjával együtt 1428. évi okmányban, mint élők, emlitetnek.

Tibay család. (Tibai) Gömör megyei nemes család, mely azon megyei Tiba helységből ered, s ottan birtokos volt. A mult században 1718-ban ott élt Tibay Péter, kinek fia Mihály előbb Esztergom megyei Nagy Sápra költözött, majd haza szándékozván telepedni, Gömör megyétől 1718. maj. 17-én nemesi bizonyítványt kapott, elismervén őt abban rokonának unoka testvére Tibay Ferencz is. Ezen nemesi bizonyítványnyal nevezett Mihály Tolna megyébe telepedett, és azt ott 1728. sept. 16-án kihirdetteté.

A családfa [6]) következő:

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 328.

[2]) Liber regius fol. 200.

[3]) Szirmay C. Ugocsa pag. 18.

[4]) Regestrum Lrarum Gyulaffyanorum a nzti Muzeumban kézirat fol. lat. nro 2340. sz.

[5]) Lehoczky Stemmat. I. 215.

[6]) Tolna megyének 1826. nro 23. és 1827. aug. 29-én kelt nemesi bizonyítványai szerint.

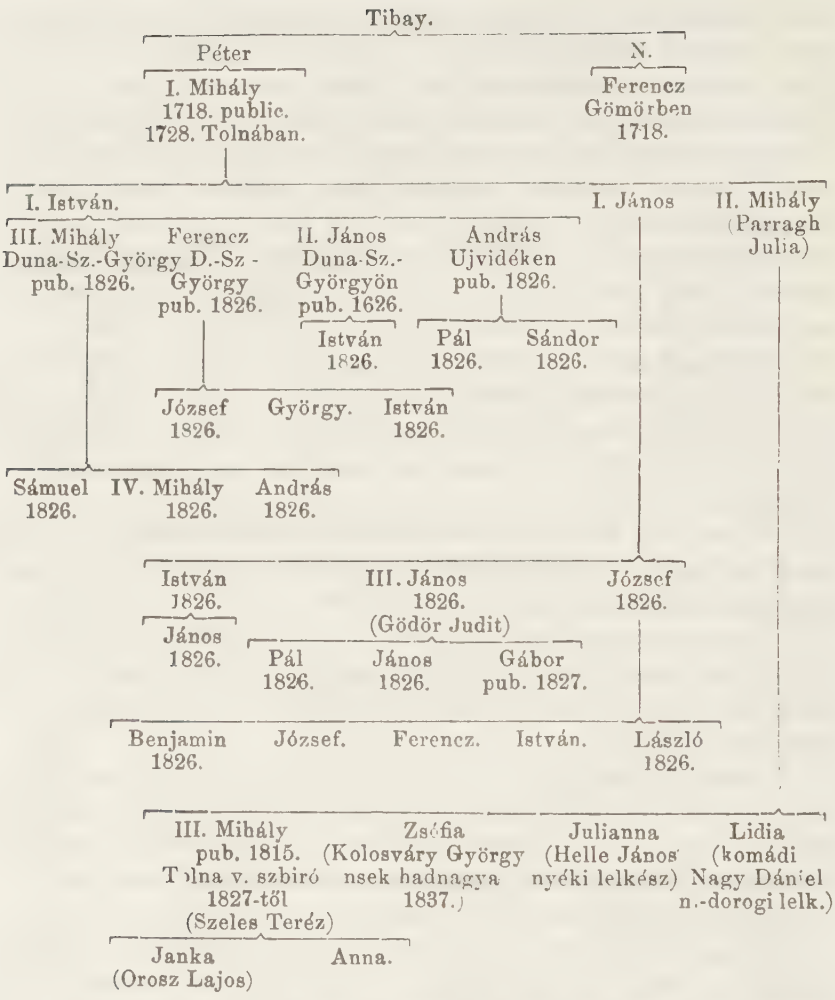

A családfán álló I. Mihály fiának II. Mihálynak ága Tolna megyében 1815. nov. 21-én 2502. szám alatt hirdetteté ki nemességét. Ez ágból III. Mihály Tolna megyének előbb rendsz. esküdtje, 1827. oct. 22-től alszolgabirája volt. Nővérei a táblán láthatók.

I. Mihálynak másik két fiától I. Istvántól és I. Jánostól származott unokái, és pedig István ága Andráson kívül, ki Ujvidékre telepedett, nagyobbára Duna sz. Györgyön lakozó, fiaikkal együtt Tolna megyétől 1826. nov. 23-án, és pótlolag III. Jánosnak Gödör Judittól született Gábor fiára nézve 1827. aug. 29-én kapták ki a nemességöket elismerő bizonyítványt.

Tibold család. (Tibold-Daróczi †) Borsod vármegye ös régi családa, mely az Urswr nemzetségből (genus) eredt, és melyből Tibold mesternek fia Tibold, és ennek gyermekei László, János és Mihály többi vérrokonaikkal együtt al-Kaacs máskép Darócz és egyébb javaikon az egri káptalan előtt 1347-ben osztoztak meg. [1])

A család a XVII. század végén kihalt, legalább most ily nevü nemes Tibold-Daróczon nem bir, és Fényes szerint 1714. előtt Tibold Zsigmond kihalása czímén más családok nyertek a daróczi birtokra adományt. [2])

Iratott nevök Thybolth, Thibolt stb. alakban is.

Tibold család. Tibold Ádám és György 1790-ben II. Leopold királytól kaptak czímeres nemeslevelet.

Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó arany oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva, — ugyan ily alak emelkedik ki a vért fölötti sisak koronájából is. Foszladék mindkét oldalról aranykék. [3])

Tiboldy család. (Tiboldi) Erdélyben honos, közülök Sámuel 1815—46. Fogaras vidéki ügyvéd.

Tiboldy család. (M.-Andrásfalvi) közülök Dániel Kővárvidéki aljegyző 1848. előtt.

Tibolth család. Tibolth Mihály és Ferencz 1799-ben I. Ferencz királytól kaptak czímeres nemeslevelet.

Czímerök [4]) a vért kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot, ballábával kettős ezüst keresztet tartva. A vért fölötti sisak koronáján fehér galamb áll szétterjesztett szárnyakkal piros csőrében zöld koszorút tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék.

Kocsobai Tibolth László jelenleg m. kir. ud. kanczellariai titkár, és sz. István rendjének hirnöke.

Tichy család. Trencsin megyei nemes család. A czímeres nemeslevelet Tichy György kapta I. Leopold királytól 1660-ban, és azt azon évben Trencsin megyében kihirdetteté; 1666-ban pedig az eredetí armálist a megye levéltárába beadta.

---

[1]), Cod. dipl. tomo IX. vol. y. 529.

[2]) Fényes, Geographiai Szótár I. 243. hol Tibold helyett sajtó-hibából Tabold név áll.

[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[4]) Ugyan ott.

A család nagyobbára Zolna városában lakozik jelenleg is. A nemesi összeirások szerint 1748-ban ott élt János, 1768 ban ismét még János, s fiai András és János, 1803-ban János és fiai János és Ignácz, 1837-ben Jánosnak fia Antal. [1])

Ezek szerint a családfa így áll:

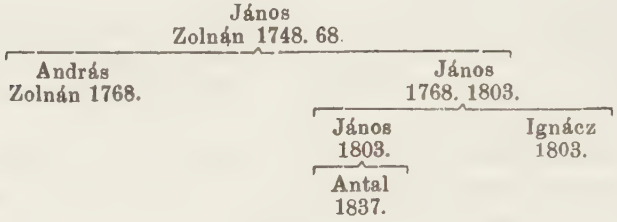

Tán e családnak ivadékai a következők is: Tichy Menyhért-József 1760-ban Késmárkon harminczados.

Tichy János a nagyváradi püspökség bihari számtartója, meghalt 1858. oct. 8. kora 38. évében. Nejétől Moenich Annától maradtak gyermekei Ilka és Irene.

Tichy Alajos N. Váradon nyomdász.

Ticsénszky család. Lásd *Tuchinszky cs.*

Tieffenbach család, vagy mint gyakran írják: Teufenbach. A XVI. században szerepelt hazánkban. Első, kit említhetünk, Kristóf, ki mint hadvezér Felső-Magyarország kapitányának is megtétetett, mint ilyen ellen emelt panaszt 1596-ban az ország, és a 33. törvényczikk elrendelé, hogy Lónyay Albert elfoglalt javait adja vissza. Neje Dóczy Fruzsina volt, kinek mint már özvegynek hatalmaskodásai ellen szintén az 1600. évi országgyülés 23. törv. czikke intézkedett.

Tieffenbach Rudolf 1622-ben nyerte meg a magyar honfiusítást. [2]) Tán ennek fia György, kinek lindvai Bánffy Katalintól fia András, kinek leánya Anna Konczky Mihályné volt.

A család német eredetü, és úgy látszik, kihalt.

Tige család. Osztrák család, mely magát Lothringenből származtatja. Törzse Tige Gobert, ennek fia Fülöp báró lépett mint katona, osztrák szolgálatba, a Rákóczy forradalom ellen szolgált, mint tábornok. 1726. oct. 6-án grófságra emeltetett. Meghalt. 1727-ben. Fia Károly, kinek öt fia közül kettő maradt, két ágra terjesztvén csa-

[1]) Szontagh Dán. közl.

[2]) 1622 : 79. törv. cz.

ládjokat, mindkettő Lajos és József 1827-ben magyar indigenatust kaptak. [1]) A családfa ez:

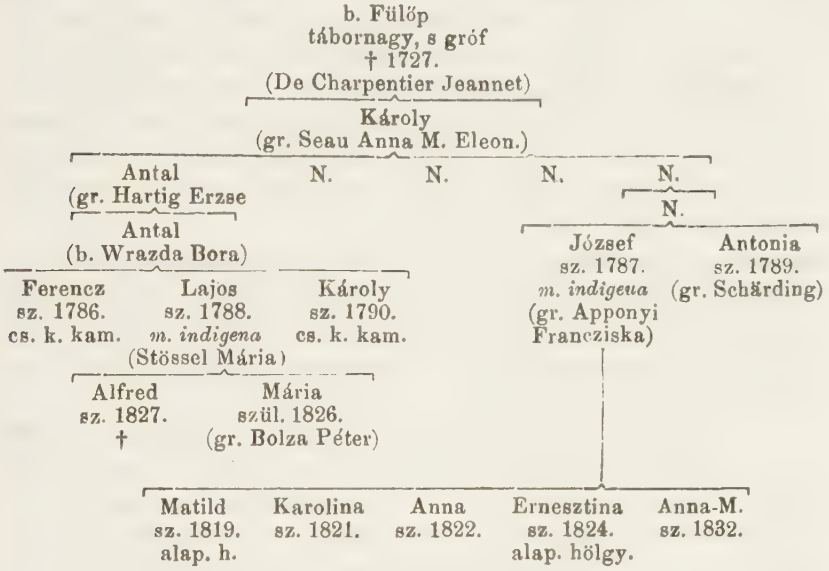

A család nagyobbára katonai pályán szolgált.

Czímerök vörös udvarban rojtos arany kereszt, és a jobb oldali felső szegletben kisebb arany kereszt.

Tihanyi család. (Ebeczki) Hont, Nógrád vármegyei régi nemes család, elszármazva, illetőleg birtokolva több megyében. Már a XVI. század közepén találjuk Tihanyi István t, ki 1558-ban Wittebergában járta iskoláit. [2])

A családot azonban Tihanyi Farkas alapitá meg Hont vármegyében, ki — úgy látszik — nemességet Rudolf királytól kapott. Ezen Tihányi Farkas Hont megyébe házasodott, nőül vévén Palojtay Farkas leányának Annának Nagy Lászlótól született leányát Palojthay máskép Nagy Katalint. Farkas 1611—1628. évi időközben élt, és nejével a nemsokára kihalt Palojthay család után szép nemesi birtokokban részesült. Nejétől három fia maradt: I. János,[3]) Gergely és I. Miklós, ez utóbbi 1636. előtt a Viszocsányi Syprak családba

[1]) 1827 : 42. és 44. törv. cz.

[2]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum pag. 35.

[3]) Kit egy családfán hibásan Jóbnak irva találok.

házasodott, nőül vévén Viszocsányi Juditot, Viszocsányi László leányát, ezzel Trencsin megyében Viszocsányban, igy Bars megyében több helyen (Szelczsényben, Kis-Endréden) birtokot kapott. [1]) Élt még 1663-ban is. [2]) De gyermekei András, István, Anna, kik 1637-ben említetnek, magnélkül haltak el, leánya Erzsébet élt 1699-ben, 1700-ban pedig már mint Siraky Andrásnak özvegye fordúl elő. [3])

Nevezett I. János és Gergely 1628-ban ellentmondanak anyjok Palojthay Nagy Kata azon bevallásának, mely szerint az Felső vagy is Farkas-Palojthán 3 jobbágy telket és egy zsellért Gyürky Benedekre átruházott. [4])

Gergely nőül vette disznósi Horváthy Annát, ettől két leánya és egy fia II. János maradt, ki 1650-ben családi birtokát elzálogitá. Neje volt Voxith Horváth Erzsébet, kitől származó utódai végső nemzedéke közt a Palojtán lakott Jánosnak egyik fia Antal 1830-ban Hont megye aljegyzője volt.

I. János kétszer nősült, első neje ebeczki Ebeczky Zsófia volt, és ettől lett négy gyermeke: I. György, I. István, Judit Tarcsányi Jánosné, és Zsuzsa Veres Gáspárné utóbb Disznósy Gáspárné. E nejével öröklé Nógrád megyében az ebeczki birtokot, mely utóbb a család ez ágának adomány utján előnevet adott. Második neje volt Hont megyéből inánesi Ebeczky Erzsébet, ettől született fia Imre, ki 1681-ben Hont vármegyében szolgabiró volt, [5]) és kiről egy krónikás azt irja, hogy Palojta helységbeli házánál a kemenecze oldalából vérforrás fakadt. [6]) Leányában Zsuzsannában Gedey István nejében kihalt.

I. Jánosnak másik két fia u. m. I. György és I. István, két ágat alapított. Lássuk előbb I. György ágát.

I. György nejével Siraky Máriával nemzé Máriát Vadász Andrásnét és III. Jánost, az idősbet, ki 1709—1727-ben élt, ennek fia II. Imre, ennek fiai V. János és Károly. Nevezett V. János

[1]) Sz.-benedeki Convent 1636. fasc. 45. nro 3. — 1637. fasc. 148. nro 24. — és Protoc. M. pag. 12. — Nyitrai kápt. 1638. Prot. 66. és 639. nro 28. és 284. item nro 30.

[2]) Sz.-benedeki Convent Prot. P. pag. 221.

[3]) Ugyan ott Prot. U. p. 217.

[4]) Sz.-benedeki Convent fasc. 21. nro 8.

[5]) 1681. évi 7. törv. czikk.

[6]) Babocsai Izsák, Fata Tarczaliensia — kiadta Rumi Gy. Monumenta Hungaria I. köt. 141. lapon.

hires kir. táblai ügyvéd volt, lakott Hont megyei Terbegecz helységben meghalt 1826. dec. 20-kán kora 70. évében, maradtak gyermekei: egy leány Vajda Istvánné, és fiai Imre, ki elhalt, és Ignácz, ki Hont megyében Királyfián él, és családja van.

A másik ág, mely I. Istvántól ered, Nógrád megyébe telepedett át, hol már I. István 1660—1684-ben található. Nejétől Dubraviczky Fruzsinától három fia maradt: I. Pál, II. István és Zsigmond, ki 1755-ben még gyámság alatt állt, és magnélkül halt ki.

I. Pál 1705—1734-ben a nógrádi nemesi lajstromokban említetik. Első nejétől Pongrácz Máriától egy fia III. István emberkort élt, nőül vette Géczy Klárát, de ága kihalt. I. Pálnak második nejétől Vajda Máriától fia II. Pál, ennek négy gyermeke között fia Gábor, kinek gyermekei közül János fia elhalván, él még Sámuel Nógrád megyében Ebeczken. Ennek két fia van: Béla Pesten biztosító intézeti hivatalnok, 1864-ben nőül vévén Tarcsányi Ilonát, és Ferencz tanúló.

I. Istvánnak másik fia II. István 1715—1755-ben élt, és ágát magasabbra emelte. Ő szerzett Nógrád megyei Ebeczk helység. beli birtokára adományt és innen ága az ebeczki előnevet viseli. Nejétől Nátkay Máriától (ki 1779-ben halt meg) hat gyermeke maradt, kik azonban családjokat csak leány ágra terjeszték, kivévén a legidősbét I. Dánielt.

I. Dániel 1715. jan. 17-én született, és az azon korban nagyon jövedelmes ügyvédi pályára lépett, e pályát futotta szorgalommal, jó hirrel és haszonnal 49 évig, ő lévén a gróf Koháry család ügyvéde is, egyszersmind keresménye és házassága által birtokokat szerzett, és Pest, Hont és Nógrád megye táblabírája lett. Meghalt 1783. sept. 8-án [1]) Pesten. Nejétől ócsai Balogh Borbálától, ki előbb 1783. jul. 23-án halt meg, két gyermeke maradt: Tamás és Anna-Mária Ottlik Mátyásné.

Tamás Pest megyénél kezdte hivatalos palyáját, és magasra emelkedett. 1784. febr. 9-én Pest megye másod alispánja lett; innen nehány év múlva a kir. tábla ülnöke, majd a hétszemélyes tábla birája, kir. udvari tanácsos, és végre Tolna vármegye főispánja. Meghalt Pesten 1834. aug. 26-án kora 84. évében. Eltemettetett Hont megyében Kis-Csalomián a családi sirboltba. Nejétől Draveczky Ilonától

[1]) Fölötte „Halotti Tanítás“ Szőke Ferencztől. Nyom. Pozsonyban 1783

(Draveczky Gáspár kir. tanácsos leányától) két fia Ferencz és Dániel és a táblán látható több leánya maradt. Dánielnek nejétől Beniczky Teréztől csak leányai maradtak: Zsuzsanna († 1850.) Balczár Mihályné, és Ilona (szül. 1822.) Szandai Sréter Horácz özvegye.

Ferencz Nógrád megyénél kezdé hivatalos pályáját, hol 1818-ban főszolgabiró, 1828 ban másod, 1832-ben első alispán lett. Erélyes megyei igazgatása alatt 1834-ben épült Nógrád megyének háza. 1836-ig viselt alispánsága után a kir. táblához, majd a hétszemélyes táblához bíróúl neveztetett, végre val. b. titkos tanácsos, Temesi gróf és Temes megyei főispán lett, mely magas hivatalát 1848-ig viselte. Valamint atyja, úgy ő is buzgó protestáns, az 1850. év után az ágost. evang. ügyének a fejedelmi trón előtt buzgó szószóllója volt. Meghalt Pesten 1859. sept. 16 án. Eltemettett a kis-csalomjai családi sírboltba. Első neje Hodossy Mária volt, ki 1832. mart. 9-én házassága 13 évében elhalván, másodszor nőül vette kis-rhédei Rhédey Borbalát, kitől gyermekei Ferencz, Gyula katona, István és Borbála.

A családfa következő:

I. tábla.

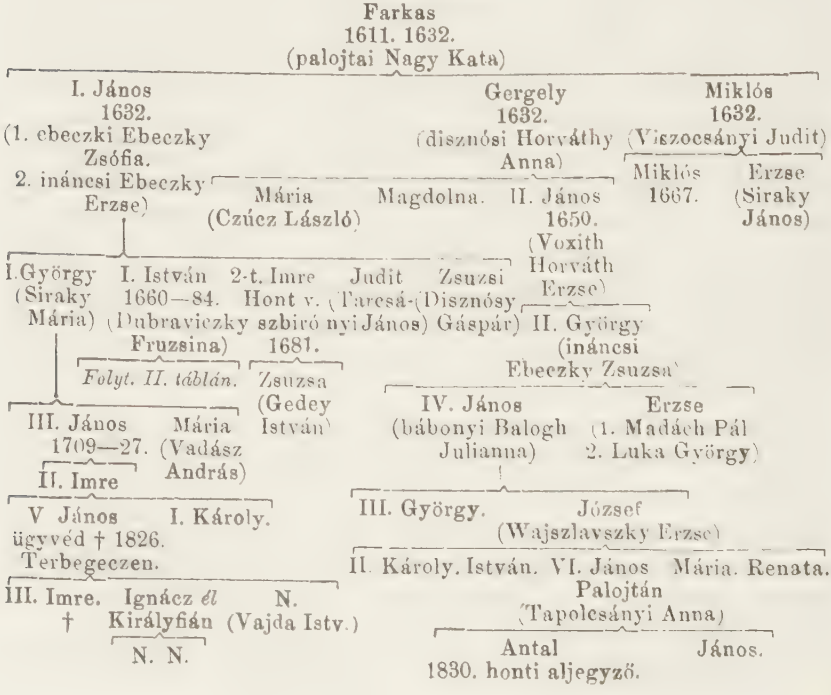

II. tábla.

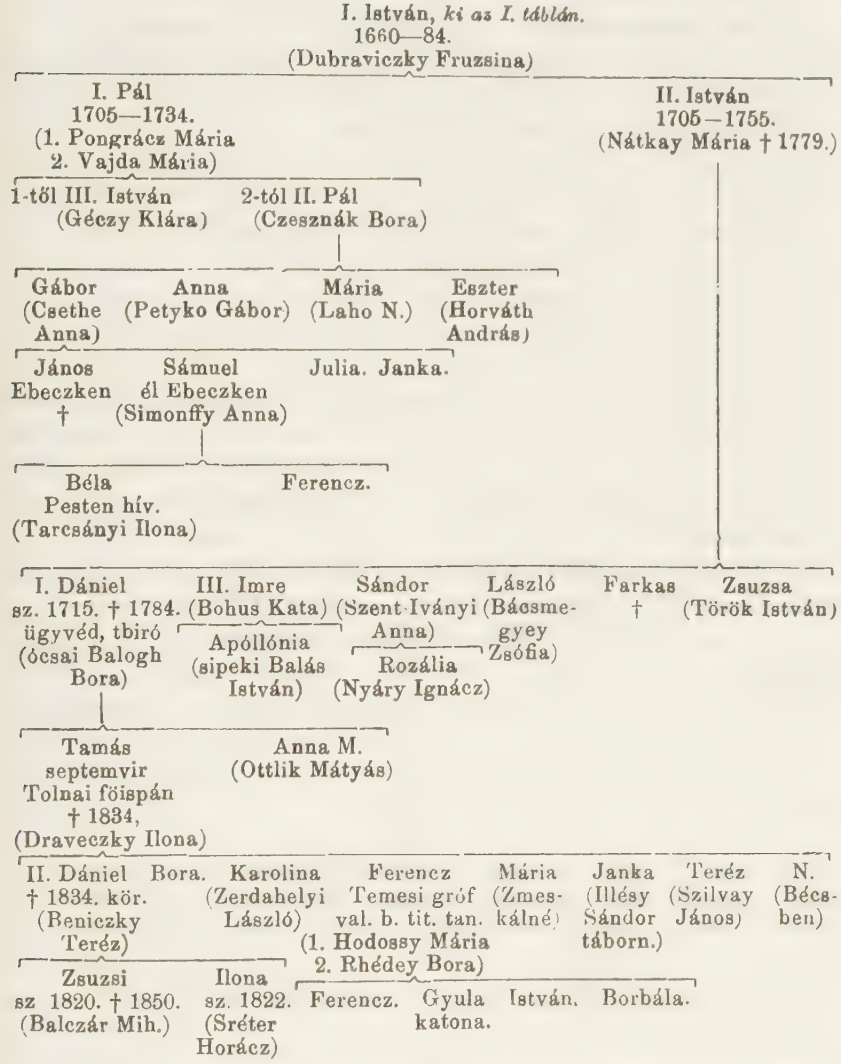

A család czímere a vért kék udvarában zöld téren álló vörös ruhás, sárga csizmás magyar vitéz, jobb kezében kivont kardot tartva, fölötte jobbról arany csillag, balról arany nap ragyog. A vért fölötti sisak koronájából kettős farkú koronás oroszlán emelkedik ki, első lábaival valamely eszközt tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Tikos család. Tikos János 1714-ben III. Károly királytól kapta czímeres nemes levelét. [1])

Czímere a vért kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot villogtatva. Ugyan ilyen oroszlán látható a vért fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Tikos Gábor e század elején (1816. körül) Borsod megyei táblabiró, T. István 1848. előtt Debreczen város tiszti alügyésze.

Tima család. Csikszéki székely család, melyből Ádám K. Ujfaluban, József K. Impérfalván birtokosok.

Timár család. Erdélyben Vizaknán honos, József 1810-ben orsz. gyül. követ, másik József 1848. körül senator, tán fia Károly Vizaknai alkirálybiró 1863-ban.

Timár család. (Máskép Deesi) Közülök János 1848. körül gazdatiszt Mérán, öcscse József főszámvevőségi tiszt Kolosvárt, Mihály 1848-ban főkorm. széki futár 1848. előtt.

Timbus család, (rusori) Kővár vidéken lakik, Kelemen ott adóiró biztos 1843. körül.

Timler család, (máskép Borbély) Lásd Borbély cs. e munka II. köt. 164. lapján.

Timon család. (Schmerhoffi) Trencsin vármegyei, hová külföldről származhatott. Czímeres nemes levelét nevezett megyében 1659-ben hirdetteté ki. 1728-ban már ott a birtokosok sorában találjuk, 1748-ban Szedlicsnán birt István, utóbb ott nyoma nincs.

1760-ban a m. kir. helytartóságnál tanácsos volt Schmerhoffi Timon József, kinek ivadéka [2]) következő:

József 1760.
kir. h. tanácsos
(csellei Korner Kata)

Klára-Jozéfa	Anna
(Klobusiczky János)	(Fabrinyi János)

E két leány utódai örökösödtek a nagy-kalászi, nagy-hindi, babindali, zsitva-ujfalvi és gesztői részbirtokokban, és azokban 1798-ban osztozkodtak.

E család dísze volt a tudós jezsuita Timon Sámuel is, ki

[1]) Coll. herald. nro 641. és Adami Scut. gen. XIII.
[2]) Szontagh D. közl.

1675-ben született Trencsinben, meghalt 1736. april. 7-én N.-Szombatban. Történeti munkáiról eléggé ismeretes. [1])

Tinesz család. Gömör megye nemessége sorában áll.

Tinódi család. Ismeretessé tette e család nevet Tinódi Sebestyén deák, a XVI. század magyar hegedős költője, kit életirói Fejér megyei Tinód helységből [2]) származottnak állítanak. [3]) Van ugyan Fejér megyében Tinód (vagy Tinord) nevü puszta, de én a Fejér megyei nemesség mult századi névsorában sem találok Tinódi nevet. [4]) Bizonyos az, hogy özvegyét 1559-ben már Posghay György birta nőül. [5])

Tinód helység van Bihar megyében is, és a XVII. században még élt a Tinódi nevü család, melyből 1660-ban Tinódi Péter a Nagy-Váradi várban hadnagy volt. [6])

Tinti család. Báró Tinti Bertalan 1714. oct. 30-án magyar indigenatust nyert, mely 1715-ben az országgyülés által is a 135. törv. czikkben elfogadtatott.

A család Olaszországból Bergamóból származtatik. 1507. aug. 7-én ott de Tinctis név alatt czímert és nemességet, 1600-ban velenczei patriciatust, 1707-ben máj. 1. az ausztriai tartományokban lovagi rendet, ugyan ott 1725. jul. 3-án báróságot nyert. 1731. jan. 12-én az alsó-ausztriai rendek sorába emeltetett. [7])

Bertalantól, ki magyar indigenatust nyert, és ki a schallenburgi, lichtenbergi és plankensteini osztrák javakat birta, a családfa következő :

---

[1]) Magyar Irók, Életrajz gyüjt. I. köt. 584.

[2]) Tinód falu van Bihar megyében is.

[3]) Toldy Fer. A M. költészet tört. I. 161. Vass József, Vasárnapi Ujság 1859. I. szám. Toldy szerint az utolsó Tinódi István ott szegénységben 1854-ben halt meg.

[4]) Ponori Thewrewk József Magyarok névnapjai czimü füzetében kiadott koholmánya szerint Tinódi Szikszón Abaujban 1505. oct. 2-án született volna.

[5]) M. tud. Akadémia Évkönyvei III. köt. 103 lap.

[6]) Szalárdy, Siralmas krónika 539.

[7]) Góthai bárói Almanach 1848. és 1859. évekről.

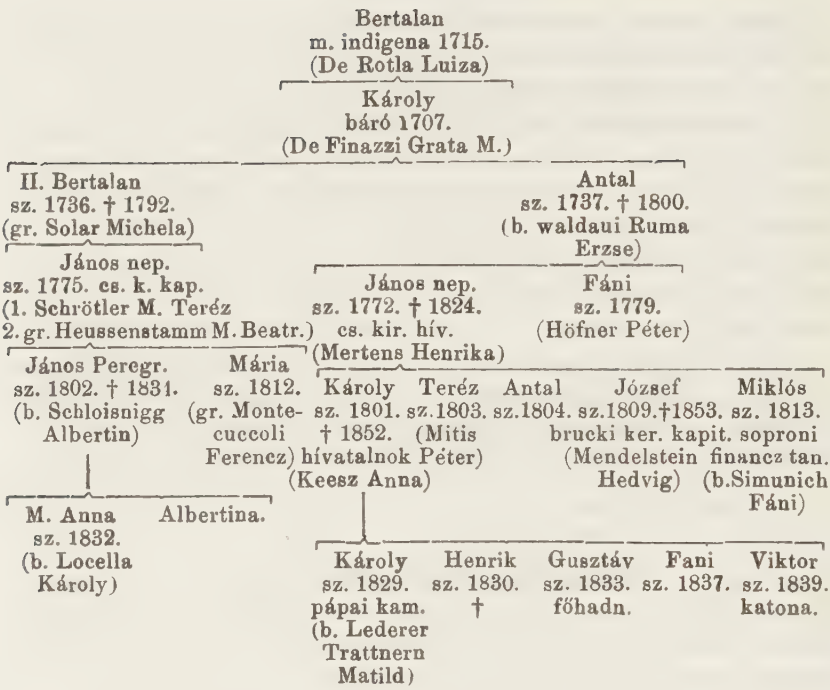

Czímere négy részre osztott vért, az 1. és 4. ezüst udvarban koronás egyfejü fekete sas karddal, a 2. és 3. rézsutosan arany és ezüsttel négyszer koczkázott udvarban kék oldalban arany liliom. A közép vértben arany mezőben viruló rózsa. A vért fölött bárói korona, azon két koronás sisak, a jobb oldaliból fekete sas nől ki, a balból fekete oroszlán emelkedik ki, ezüstvörös szárny közt arany liliomot tartva. Foszladék jobbról ezüstfekete, balról aranyvörös.

Tisza család. (Boros-jenői) Bihar vármegye egyik elökelő, tekintélyes régi birtokos nemes családa azon családcsoportból, melyek mint Boros-Jenőn birtokosak, erről vették előneveiket.

A boros-jenői Tisza család szerepét a XVII. közepétől ismerik krónikáink, főleg azon időtől, midőn 1658-ban Jenő várát a török elfoglalván, ősi fészkét a család elhagyni kénytelenült. Ez idétt Tisza György a jenei várnak kimélése iránt egyik követül [1]) járult a török vezér elé, ki azonban aug. 29-én körülkerítvén Jenőt, azt sept. 2-án elfoglalta.

[1]) Szalárdy Siralmas M. krónika 380—382.

Nevezetesebb szerepet vitt Györgynek rokona (tán testvére) Tisza István, ki már 1651-ben Bihar megye részéről az erdélyi fejedelemhez követségbe küldetett.[1]) Ügyessége, a közügyekben tapasztalt jártassága Rákóczy II. György előtt is feltünvén, már 1656-ban ennek több ideig a török udvarnál képviselője (kapikihája) volt, a midőn elég jókor tudosítá fejedelmét, hogy a lengyel expeditiót hagyja abba.[2]) Már 1660-ban, mielőtt a török Váradot megszállta, Tisza István is Váradon székelt, és Várad meghagyása iránt Ali passához követségbe küldetett, [3]) utóbb pedig a védelmi készülődések alkalmával az aranyas bástya védelmével, majd ismét alkudozásokkal bizatott meg. [4]) Várad eleste után Debreczenben egy ideig a harminczadra ügyelt, majd még azon évben Erdélyben Kővár kapitányává tétetett. [5]) Igy szakadt be vele Erdélybe is a család. Két rendbeli házasságából két gyermeke maradt; egy leánya Sára Alvinczy Andrásné és fia II. István, [6]) kinek Bakó Katalintól Klára leányán kivül fia György Torda megye alispánja volt. Ennek Bihari Zsuzsannától négy gyermeke közt fia

I. László, ki miután ősi terjedelmes birtokait, melyek már idegen kezekben és nagyrészben a modenai herczeg birtokában voltak,

---

[1]) Fábián G. Arad várm. 86. és utánna Mogyoróssy J. Gyula leirása 237.
[2]) Szalárdy id. m. 296. 301. Kemény János, Önéletirása 501. 502.
[3]) Szalárdy id. m. 482. 515. 529—530.
[4]) Ugyan ott 539. 571. 580.
[5]) Ugyan ott 598. És Kemény Jos. Notitia Capituli Albensis II. 263.
[6]) Apor Péter, Synopsis Mutationum 292.

akkori hires ügyvéd Lehoczky Dániel ügyes védelme folytán nyerte; [1]) ismét gazdaggá lőn. 1761-ben vette nőül a régi bályogi Hégen nemzetségből Szénásy Rebekát, kitől három fia maradt, u. m. III. István, (szül. 1761. † 1800. körül) II. László és József, (szül. 1768. meghalt magnélkül). Ezek közül

II. László 1765-ben Bihar megyénél kezdé hivatalos pályáját, melynek főjegyzője és országgyűlési követe volt. Utóbb cs. kir. kamarás lett. Meghalt 1831-ben. Nejétől széki gr. Teleki Katalintól [2]), kit 1796-ban vett nőül, kilencz gyermeket nemzett, mint a táblazat mutatja. Ezek közül

I. Lajos szül. Nagy-Váradon 1798. aug. 5-én. Iskolái bevégeztével, a szokott törvényes gyakorlat után 1825-ben mint Bihar megye aljegyzője kezdé meg közpályáját, 1829-ben azon megye főjegyzőjévé, 1831-ben a nagy szalontai ref. egyházvidék segéd gondnokává, vallása és egyháza őrjévé s kormányzójává, 1832-ben Bihar vármegye első alispánjává és orsz. gyűl. követévé, 1837-ben ismét alispánná választatott. 1841-ben Bihar megye főispáni helytartója lett és az volt 1848-ig. Egyszersmind cs. k. kamarás volt. Meghalt 1856. évi aug. 23-án, eltemettetett Geszten a családi sirboltba. [3]) Nejétől széki gr. Teleki Juliától, kit 1825. mart. 7-én vett nőül, és ki 1863. febr. 20-án kora 56 évében halt meg, hét gyermeket nemzett, kik közül az első szülött László kisded korban, a második szülött Lajos, továbbá Béla szintén, Domokos, pedig a nagy reményű költö 1856 ban elhalván, [4]) csak László, Kálmán, és Lajos maradtak, mind hárman az 1861. évi gyűlésen jeles képviselők, és közülök Kálmán országgyűlési első alelnök és az egyik pártnak vezére. Ennek és testvérének Lászlónak gyermekei a táblán láthatók.

A családfa következő:

---

[1]) Kölcsy Vincze és Melczer, Nemzeti Plutarkus III. köt. 111—112. lap.

[2]) Gr. Teleki Kata sz. N.-Szebenben 1777. oct. 24. Meghalt 1820. Fölötte halotti beszédet mondott „A vallás diadalma“ czím alati Zilahi József, és Szoboszlai Pap István. Nyom. N.-Várad 1820.

[3]) Révész Bálint, Gyász ünnepély czímű fölötte mondott halotti beszéd; és Emlék beszéd Osváth Imrétől. Nyomt. Debreczen 1857.

[4]) Magyar Irók, Életrajz gyűjt. II. 421.

István
Kővári kapit. 1660.
(1. Doczó Zsuzsi
2. Móré Zsófia)

1-től II. István (Bakó Kata) — Sára (Alvinczy András)

György Tordai alispán (Bihari Zsuzsi) — Klára (1. Nagy Zsigmond 2. Horváth Ádám)

I. László (1761. Szénásy Rebeka) — Krisztina (Pataky Sámuel) — Sára (Fogarasy János) — Anna (Mohay Sándor)

III. István sz. 1761. † 1800. k. — II. László sz. 1765. † 1831. bihari főjegyző s követ cs. k. kamarás (gr. Teleki Kata) — I. József sz. 1768. †

Karolina sz. 1797. (b. Egloffstein Albert) — I. Lajos sz. 1798. † 1856. Bihari főisp. helyt. cs. k. kam. (gr. Teleki Julia) — II. József sz. 1799. † — Amália sz. 1803. (b. Léderer Károly altábornagy.) — Vilma sz. 1803. (b. Lusénszky Pál) — Károly sz. 1808. † — Ferencz sz. 1811. † — Paulina sz. 1812. (Sóos Tamás) — Imre sz. 1815. †

László sz. 1826. † — Lajos sz. 1827. † — László sz. 1829. v. képviselő (1852. Holles Ottilia) — Kálmán sz. 1830. alsó házi képviselő. (1860. gr Degenfeld Ilona) — Lajos sz. 1832. † — Béla sz. 1834. † — Domokos sz. 1837 † 1856 költő.

István sz. 1861. — Paulina sz. 1862.

Margit sz. 1854. † — Ilona sz. 1855. — Etelka sz. 1857. — Jolán sz. 1860. — Anna sz. 1862.

A család czímere — mint a metszvény fölebb ábrázolja — a vért kék udvarában zöld téren álló pánczél inges és sisakos magyar vitéz, jobb kezében kivont kardja hegyén törökfejet, balkezében három szál búzakalászt tartva. A vért fölötti koronás sisak takarója jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Tisza család. (Vásárhelyi.) Ismeretes e néven Dániel, ki 1671-ben Franekérában („A lelki ismeretről" stb.) egy magyar munkáját nyomtá ki. [1])

[1]) Magyar Irók II. 340.

Tiszta család. (Lipstini — Sejebi) Abauj és Zemplin vármegye nemes családja, [1]) és úgy hiszem — a két előnév azonegy, tán csak két ágra szakadt család tulajdona.

A lipstini Tiszta családból Pál 1738-ban már Abauj megye alispánjául, 1751-ben ugyan annak és országgyűlési követnek iratik. [2])

Pál 1760—1774-ben Abauj megye alispánja és 1770-ben már egyszersmind kir. tanácsos.

János 1760-ban a szepesi kamara protocollistája, 1770-ben titoknoka, 1774-ben ugyan az a kassai kamaránál.

Pál 1774-ben a kassai kamaránál tanácsos.

János 1793-ban Zemplin vármegye jegyzője.

Ferencz 1798-ban Abauj várm. főjegyzője.

A Sejebi előnévvel élő Tiszta-k közül János e század elején élt, özvegye 1813-ban sóvári Sóos Klára, ettől leányuk Ágnes Végessy Pálné.

A XVII. században 1686. táján élt Tiszta Ferencz, kinek neje Sipeky Ilona volt.

Erdélyben Doboka megyében Kide helységben is birtokosúl iratik a Tiszta család. [3])

Tisztapataky család. Előbb Lauterbach. A címeres nemeslevelet e névre 1686. oct. 29-én Bécsben I. Leopold királytól kapta. [4]) Közülök Ferencz 1787-ben cs. kir. tanácsos, és a horvát, tót, dalm. országi báni tábla ülnöke volt. A család valószínüleg kihalt

Tisza-Ujhelyi család. Közülök Károly 1797-ben Ugocsa vármegye felkelő nemeségénél főhadnagy. [5])

Titius család. Gömör vármegye nemessége sorában áll. [6])

Titkos család. Doboka megyében [7]) Ördög-Kúton, Csömörlőn, F.-Kékesen és Nyárlón birtokos.

1794-ben Titkos Mátyás Kolozsvárott városi pénztárnok, ugyan ott Ferencz 1848. előtt városi adóiró biztos.

Tivadar család. Sáros vármegye nemessége sorába számítatik.

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 109. 286. 295.

[2]) Lehoczky, Stemmat. I. 185.

[3]) Hodor Doboka várm.

[4]) Az eredeti címeres ns. levél Győr vármegye levéltárában őriztetik.

[5]) Szirmay C. Ugocsa pag. 67.

[6]) Bartholomaeides C. Gömör pag. 146.

[7]) Hodor Károly szerint.

Tivadarfalvi család. Hajdán Ugocsa megyében Tivadarfalvát birta; 1410-ben Imrének fia Mátyás annak felét László és Jakab rokonainak engedte. 1447-ben élt Imre, királyi ember. [1]) Utóbb kihaltak.

Tkalecz család. Tkalecz István 1795-ben I. Ferencz királytól kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere négy részre osztott vért, az 1. és 4. kék udvarban hullámos vízen fehér zászlós, három kifeszített vitorlával gálya látható; a 2. és 3. vörös udvarban aranyszarvú fehér ökörfej van. A vért fölötti sisak koronájából oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [2])

Tluk család. A Draveczky-ek előbbi ősi neve, *lásd Draveczky cs. e munka III. köt. 395. lapján.*

Tóásó család, (bögözi) Udvarhelyszéki család, közülök Mózses Hunyadban al gyógyi lakos, 1848-ban az oláhok által meggyilkoltatott. Fia István megyei volt táblabiró, 1861-ben szolgabirói segéd; neje Rákosi Julianna.

Tobiás család. (Kézdi sz. léleki) Háromszéki székely család, melyből Antal kir. táblai és ügyigazgatósági ügyész 1794-ben. József Csikszékben hadi ügyész 1815-ben. Ferencz kapitány a fegyvertárnál 1815-ben. József ügyvéd Háromszékben 1837. körül ismét József kir. ügyigazgatósági irnok 1848-ig, tán ennek neje Kászoni Teréz faragói birtokos Kolos megyében. A család egy ága kiszakadván Magyarországba, abból e század elején Dóbiás Mátyás Nógrád megyei Divényi plébános, rozsnyói kanonok 1825-ben, rokona vagy testvére János azon megyében Vámosfalván póstamester.

Tóbiási család. Lehet, hogy a fennebbi család őseinek egyike volt azon Tóbiási György, ki 1458-ig Erdélyben Sink szék gerébje volt. [3]) Györgynek fia volt László, ki atyjával együtt 1472-ben Mátyás király parancsa folytán a Morgondayak birtokait, melyeket a királytól kaptak, u. m. Morgonda, Voldorf, Rukor és Kövesd erdélyi Fejér megyei jószágokat Morgondayaknak vissza adni tartoztak. [4])

Tán más Tóbiásy család volt az, mely ecseli előnévvel élt,

---

[1]) Szirmay B. Ugocsa p. 125.

[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[3]) Teleki Hunyadiak kora X. 602. 603.

[4]) Ugyan ott XI. 471—474.

és melyből ecseli Tóbiásy János Deésfalvi Jánossal és Haranglábi Györgygyel 1539-ben idéztettek. [1])

Tobolyay család. Ugocsa megye kihalt családa, közülök János 1462-ben alispán volt. [2])

Tokay család. Zemplén, Szabolcs megye nemes családa. [3]) Tán ebből eredt Tokay Ferencz, Tököly egyik párthive és kapitánja 1697-ben. [4])

Tokody család. (Sz. andrási) Úgylátszik, Trencsin megyéből származott egy ág Bihar megyébe.

A Bihar megyei ágnak őse Tokody Balás gyalog ezredbeli kapitány, 1624-ben Thurzó nádortól kapott haza meneteli szabadság levelet családi ügyei rendbeszedése miatt. [5]) Tokody György 1708-ban Rákóczytól I. József császár és király hüségére térvén, Morells alezredestől kapott átalom-levelet, tán ennek fia Tokody György, ki a Bihar megyei Tokody családot alápitá. Ez előbb a kir. kamaránál Ungvárott, Tokajban, utóbb Nagyváradon számtartó volt, végre Élésden gróf Batthyány József főinspectora lett. Ettől családja így származott:

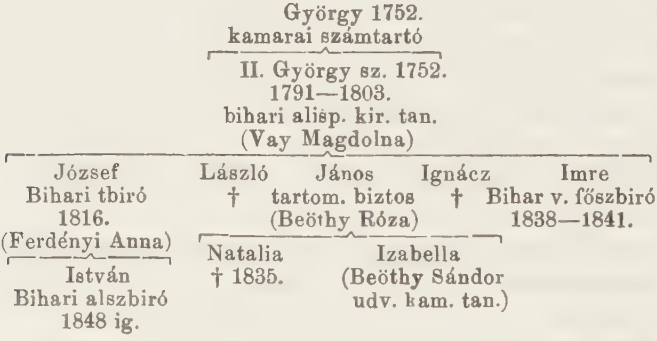

A táblán álló II. György szül. Nagyváradon 1752. april 23-án, ügyvédi vizsgát tévén 1766-ban, Bihar megyénél lett aljegyző, 1778-ban már első aljegyző, 1780-ban tbiró, 1783-ban főjegyző, II. József császár rendszere alatt 1786-ban másod alispán és a n.-váradi iskolai kerület kormányzója; 1787—1790 a Judicium subalternum el-

[1]) Kemény Józs. Notitia Cap. Albensis II. 89.
[2]) Szirmay, C. Ugocsa p. 51.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.
[4]) Ugyan ott 152. 198. 234. 235.
[5]) B. Vay László, Német hivség.

nöke, 1791-ben első alispán, 1793-ban a tanulmányi kerület főigazgatója, 1795-ben kir. tanácsos lett, 1796. 1801. 1805-ben országgyülési követ volt. Az alispánságot 1803-ig viselte. Nejétől Vay Magdolnától, ki 1807. mart. 23. kora 46 évében halt meg, következő öt fia volt:

1. József 1807-ben már Bihar megyei aljegyző, 1816-ban táblabiró, ennek nejétől Ferdényi Annától fia István 1833-tól r. esküdt, 1837—1841-ig, és 1845—49. Bihar megye alszolgabirája.

2. László gyermek korában halt el.

3. János ifjú korában (1806.) a báró Auffenberg gyalog ezredben zászlós, utóbb 1835-ben már tartományi biztos. Nejétől Beőthy Rozáliától leányai: a) Natália mint hajadon 1835. dec. 28-án halt meg; b) Izabella Beőthy Sándor udv. kam. tanácsos neje.

4. Ignácz gyermek korában halt meg.

5. Imre 1806-ban még kir. táblai gyakorló jegyző, utóbb Bihar megyénél kezde hivataloskodni, 1828 ban lett alszolgabiró, 1837. körül főszolgabiró s az volt 1841-ig.

Ezek egyikének fia Győző 1845—49-ben Bihar megyei rendszerinti esküdt.

Lajos 1861. óta Bihar megyei kinevezett főjegyző.

Tán II. Györgynek testvére volt azon István, ki mint nagyváradi kanonok és kir. tanácsos 1826. oct. 31-én kora 68. évében halt meg.

Trencsin megyében a Tokody (vagy mint néha irva van: Togody) család már 1658-ban Kis-Chlivényben lakott, és akkor azon megye előtt nemes levelét produkálta. 1690-ben anyai birtokban Rongyos-Sztriczen lakott, ugyan ott 1736-ban éltek Tokody Ferencz, János és György, (bizonyára a bihari ág alapitója) a midőn a nemesi vizsgálatnál igazolásaikat azzal pótolták, hogy nemesi gyakorlatuk bizonyitására Mártonnak a János fiának 1643—1691. években maga és atyja részéről fizetett nemesi taxákról szóló eredeti nyugtákat elémutatták, minek folytán János 1746. jan. 15-én Trencsin megyétől nemesi bizonyítványt kapott.

Trencsin megye összeirásában [1]) 1748-ban találjuk Rongyos-Sztriczén Jánost és Ferenczet.

1768-ban ugyan ott Jánost és Istvánt, és ez utóbbinak fiát Mátyást.

1803-ban Halácson lakott József, 1837-ben már Halácson e József mint kimúlt, jegyeztetett föl.

[1]) Szontagh Dán. közl.

1817. nov. 26-án Fülöpnek utóda János nep. mint Lévára telepedett, kapott Trencsin megyétől nemesi bizonyitványt.

Tokody család. Tokody Mihály és András 1794-ben I. Ferencz királytól kaptak czímeres ns. levelet.

Czímerök a vért kék udvarának alján zöld dombon arany korona, abból egymáson keresztbe borúlva olajfa és borostyángaly nyúlik föl, a korona fölött a vért közepén víz irányban széles ezüst pólya vonúl át, melybe két oldalról prémes szegélyü vörös ruhás kar nyúlik be, kezet szoritva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, prém kalpagos, arany öves, mentés magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében ezüst horgonyt, a balban olajfa galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Tokus család. (Lövétei.) Közülök István 1794-ben Kolos megyének mérnöke. Ez vagy másik István 1815-ben a fő kormányszéki épitészeti igazgatóságnál számvevő. János 1843-ban a tartományi fő számvevőségnél hivatalnok Kolosvárt.

Tolcsvay család. (Tolcsvai) Zemplén vármegye kihalt családa. Ősei már 1254-ben birták Turonya földét, a midőn közülök Tolcsvai Kádárnak fia István élt. 1336-ban éltek Tolcsvai Jánosnak fia László, továbbá Péter, 1366-ban Jánosnak fia László birta Abaj-Homokot is. [2])

Tolheim család. Tolheim József az 1715. évi országgyülésen nyert magyar honfiusitást. [3])

Tollas család. (Torda-Vilmai.) Közülök Károly ügyvéd Maros-Vásárhelyen 1837. körül, utóbb az erdélyi ref. fő tanács titkára Kolosvárt.

Tolmácsy család. (Vagy Tolmásy) Nógrád megye armalista nemesei sorában találjuk a mult században. 1705-ben élt János iskola mester a Füleki járásban.

1726-ban a nemesi vizsgálatkor Tolmásy Gábor produkálta nemeségét atyja által I. Leopold királytól 1692. jul. 2-án nyert czímeres levéllel. 1734-ben ismét igy igazoltatott. [4])

1755-ben a kétségtelen nemesek sorában találjuk Tolmácsy Gábort, továbbá Istvánt, Ferenczet és Mihályt.

Tolnay család. Dunán túli nemes család, a XVII. században

---

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 105. 154. 222. 265. 298. not. hist. 8.

[3]) 1715. évi 135. törv. cz.

[4]) Protoc. C. Neograd. anni 1726. 34. 55.

Soprony, Vas, most Zala megyében, és talán ez elszármazva Abauj, Szabolcs és Szatmár megyében is.

Soprony megyében (T h o l n a y, mert igy is iratott, vagy) Tolnay D á n i e l 1694—1708. közt megyei jegyző, ez utóbbi évben egyszersmind országgyülési követ volt.

Vas megyében már 1733-ban a kétségtelen nemesek sorában található a család. Tolnay Á d á m Kőszegen lakott, és 1764 ben Vas megyétől nemesi bizonyítványt kapott; ennek ivadéka igy származott:

Ádám
Kőszegen 1764.

I. János
Szombathelyen
nem. ujvári ur. ügyvéd.

II. János
hzg. Coburg directora
1835.
(Szontagh Erzsébet özv.)

Valéria † 1863. (Domján Pál) | Lajos. | János. | Sámuel. | Erzse (Szigyártó Pál) | Mihály. | Gedeon.

I. Jánosnak, ki a német-ujvári urodalom ügyésze volt, fia II. J á n o s Sz. Coburg góthai hzg. Ferdinánd jogai igazgatója, 1835. nov. 9 én Vas megyétől kapván nemesi bizonyítványt, azt 1836. jun. 23-án Fejér, azon évi nov. 28-án Hont, 1837. aug. 26-án Nógrád megyében kihirdetteté. Nejétől Szontagh Erzsébettől gyermekei a táblán láthatók.

Zala vármegyében Tolnay G á b o r 1826-ban főjegyző, lakott Görbőn. Tolnay K á r o l y az 1847. évi országgyülésre követ.

I m r e aladószedő 1816-ban.

Komárom megyében R.-Komáromban szül. 1778. jul. 26-án Tolnay F e r e n c z, azon város tanácsnoka és az 1843. évi országgyülésen követe.

Abauj megyében Tolnay J á n o s biztos 1836—40. körül lak. Szalán.

Szatmár megyében szintén ismeretes Tolnay nevü nemes család, melyből Tholnay J á n o s 1701. 1705—1709-ig. Szatmár megye jegyzője, S á m u e l 1727-ben azon megye alszolgabirája volt. [2])

Tholnay P á l ugyan csak Szatmár megyének 1734—1746 ban

[1]) Nógrád megyei jegyzőkönyv 1837. évi 2077. szám alatt.

[2]) Szirmay, Szatmár várm. I. 134. 136.

al- és főjegyzője, 1754-ben első alispánja lett.[1]) Ennek leányát Évát nőül vette Zaffiry György Ugocsa megyei táblabiró.[2]) E század elején Szatmár megyében a Tolnay családból élt Ferencz lakott Vámos Oroszban, birtokos ott, és Császló, Fülpös és Tisza-Kórod helységben.

Tolnay Ferencz Hont, Bars megyében említetik 1679-ben.[3])

Tolnay család. (Selyei) Székely család. Lehet, hogy őseinek egyike azon Tolnay Miklós, ki 1591-ben a kolos monostori conventben requisitornak neveztetett.[4])

Azonban a selyei Tolnai családnak alapítója Literati Tolnai Imre, ki 1609-ben kapott czímeres nemes levelet. Czímere a vértben hátulsó lábain álló oroszlán, három tollat tartva. A vért fölötti sisak koronájából szintén oroszlán emelkedik, első jobb lábával kardot villogtatva.

Imrének fia János, ennek fia István, ki a külföldi akadémiakról 1660-ban haza jő,[6]) tanár lesz, mit 1680-ban elhagy, és a család fészkébe Fojfalvára vonúl.

A családfa Imrétől kezdve így hozatik le:

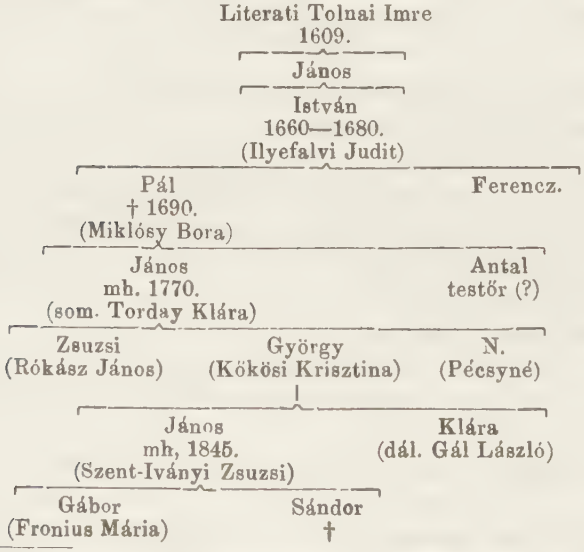

[1]) Ugyan ott 130. 136. továbbá II. 212. 225. 249. és 258.
[2]) B. Vay Német hívség 435.
[3]) Sz. benedeki Conv.
[4]) 1591. nov. 19. art. 55. Kővári szerint.
[5]) Kővári, Erdély nev. cs. 239.
[6]) E szerint ez István egy személy volna azon selyei Tolnai Istvánnal, ki Tolnán M. országban születettnek íratik, (Magyar Irók II. 344.) és kinek atyja Tolna városban birónak íratik. De szerint a család magyarországi származás, s nem székely eredetű volna.

A családfán álló Pál a zernyesti csatában esik el 1690-ben. Fia János, árva a jesuitáknál nevekedik és katholizál, 1765-ben fiscalis director és kincstári tanácsos lesz, úgy halt meg 1770. mart. 16-án. Unokája János 1834 ben orsz. gyül. követ, utóbb megyei hivatalnok, meghalt 1846. nov. 10-én. A most élő Gábor a forradalomban tevékeny részt vett.

A család szép birtokait — írja Kővári — önmagának köszönheti.

Küküllő megyében szintén találunk selyei Tolnay nevü családot, tán a fennebbinek egyik ágát, melyből ifj. János 1836. körül Küküllő várm. szolgabirája volt. Elek előbb aljegyző, utóbb ott szolgabiró. Györfy Rozália özvegy Tolnainé birtokos Küküllő megyei N.-Csergeden s több helyen.

Magyar országban a prot. papi pályán több Tolnait találunk, így T. István a veszprémi egyház seniora, fia szintén István sáros-pataki igazgató tanár, tudós és iró. Magát *Steph. Pastorius Tholnensis* irá. Meghalt 1642 ben. [1])

Tolnai Sándor nemes ,pesti egyetemi állatorvos tanár s több munka szerzője 1787—1804-ben. [2])

Tolnai Dali János szintén külföldön tanult, előbb Rákóczy tábori papja, majd sáros-pataki tanár 1659-ig. Több vallásos munkát írt. [3])

Tolvay család. (Köpösdi, gróf †) Rövid ideig virágzott gróf család. Ismert alapítója Tolvay Gábor, előbb ügyvéd, 1683-ban nemesi felkelési hadnagy; azután 13 évig nádori itélőmester, buzgó labancz, ez okon négy évig a kuruczok foglya, különben a kanczelláriánál is szolgált, ott volt 1706-ban. 1697-ben a Károlyiakkal Szatmár megyei Mező-Terem helységre kir. adományt kapott. 1709-ben bárságot nyert. [4]) Ha Lehoczkynak hitelt adhatunk, atyja Tolvay Péter, anyja Pucheim leány, nagyatyja Ferencz, nagyanyja Garai Kata lett volna. [5]) Meghalt 1718. nov. 22-én. [6]) Nejétől Jászy Annától, kitől

---

[1]) Magyar Irók, II. 340.

[2]) Ugyan ott 344.

[3]) Ugyan ott 341.

[4]) Lehoczky Stemmat. I. 170. II. 397. — 1694-ben már személynöki itélőmester.

[5]) Ugyan ott. Tolvay Ferencz 1649-ben szombathelyi prépost. Lásd Kazy Hist. II. 130. Gáborról Horváth Mih. Tört. IV. 304.

[6]) Történelmi tár VI. köt. 97. Szirmay, Szatmár várm. II. 35.

egyik fia már mint báró eleset Landaunál 1710-ben. [1]) Másik fia János 1754-ben grófságra emeltetett, egyszersmind aranysarkantyús vitéz és septemvir volt már 1760-ban, és még 1774-ben is. Ennek nejétől gr. Kéry Juliannától fia

Ferencz 1770—74-ben cs. kir. kamarás, és dunáninneni kerületi tábla elnöke, élt még 1808-ban is. Nejétől somoskeői báró Péterffy Annától (ki 1804-ben halt meg) leányai: Józéfa gr. Berényi Ferenczné és Aloyzia gr. Stahremberg Antalné, kiben a család kihalt, és ki után a Nógrád megyei somoskeői, somos-ujfalusi és baglyasallyi jószág, úgy a köpösdi (Nyitra megyei) birtok gr. Stahrembergre szállt. [2])

Birt a család Trencsin megyében is 1690-ben Beczkón, és 1751-ben mint curialista fordúl elő. [3])

A családfa következő:

Gábor
báró 1709. † 1718.
(Jászy Anna)

- N. † Landaunál.
- János gróf 1754. septemvir 1774. (gr. Kéry Julianna)
  - Ferencz 1770—74. ker. táb. elnök. (b. Péterffy Anna)
    - Józéfa (gr. Berényi Fer.)
    - Aloyzia özvegy 1808. (gr. Stahremberg Antal)

A család ősi nemesi czímere — mint azt Gábornak egykorú pecsétnyomatain láttam — a vért udvarában három szál liliom, a vért fölötti sisak koronáján csőrében zöld galyat tartó galamb. Foszladék mindkét oldalról.

A grófi czímer először négy felé osztott vért, közép kisebb vérttel, melynek vörös udvarában hármas zöld halomból fehér sasszárny között koronás oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával koronát, a ballal három szál fehér liliomot tartva. A vért 1. és 4. kék udvarában egy levágott, vörösbélű fatörzsön, melyre ezüst kigyó tekerődzik, só-

[1]) Pethő Gerg. M. krónika II. 88.

[2]) Mócsáry A. Nógrád várm. leirása I. 222. III. 237. IV. 220.

[3]) Szontagh Dán. közl.

lyom áll, nyakán nyillal átütve, a 2. és 3-ik udvar vízirányban ismét két részre oszlik, a felső ezüst udvarrészben egyfejű fekete sas nől ki, az alsó fekete udvarban fehér galamb látható. A paizs fölött kilencz gombos grófi korona, azon három koronás sisak, melyek körül a jobb oldalin a leirt fatörzsön ismét a sólyom ismétlődik két elefánt ormány között, melyekből a jobb oldali vízirányosan jobbról ezüstkék, balról kékezüst; — a középső sisak koronáján a leírt koronás oroszlán látható az vértbelihez egészen hasonlón, úgy a baloldali sisak koronájából szintén a vértbeli fekete egyfejű sas szétterjesztett szárnyakkal szemlélhető. Foszladék jobbról ezüstkék, középről aranyvörös, balról ezüstfekete. [1])

Tolvay család. (Désházi) Ebből ismeretes Ferencz, ki a fölebbi báró Tolvay Gáborral atyafiságos levelezésben állt, azonban czímere pecsétnyomata szerint attól különböző, tudniillik a paizs udvarában könyöklő kar, három nyilat tartva. E Ferencz Nógrád megyei birtokos, és 1704-ben a megye által állított parasztthad kapitánya volt. Ez idétti tábori érdekes levelei nálam kiadásra várnak. Meghalt öreg korában magnélkül 1710. körül. [2])

Tolvay család. Erdélyi nemes család, melyből Tolvay István és Balás 1615 ben Bethlen Gábortól kaptak czímeres nemes levelet, mely szerint czímerök a vért kék udvarában zöld téren a jobb oldalon vörös ruhás fedetlen fejű magyar ember, előtte egy fehér bölény (v. bika) áll, mely neki rohan, azonban két kezével annak szarvait megrohanva tartja. A vért fölötti koronátlan sisak foszladéka jobbról arauykék, balról ezüstvörös.

Kik az utódai? — nem ismerjük. Erdélyben találunk Szilágyi előnevü Tolvay családot, melyből Imre gyógyszerész Kolosvárt 1858-ban halt meg. [3])

Küküllö megyében birtokosnak iratik Tolvay Sámuel M.-Csergeden és Mikefalván.

Tolvay István 1730. körül hires ötvös mester volt Kolosvárott.

Tán szintén a Tolvay családokhoz sorozandó az is, mely magát Tolvaly-nak írja, s melyből Zsigmond s többen élnek.

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) E Tolvay Ferencz tán az, kiről 1688. évben a Pesti Napló 1863. évi mart 24. számának *Különféle* czímü rovatában is van említés.

[3]) Ugyancsak Erdélyben Sándorházi Tolvay Márton 1497—99-ben gyulafejérvári főesperes volt.

Zemplin megyében szintén a nemesség sorában találjuk a Tolvay családot és e század elején Agárd helységben birtokosnak iratott [1])

Toman vagy **Tomanek család.** Trencsin megyében 1690-ben Dezseren, 1721-ben János Alsó-Drskóczon iratott a nemesek közé. Utóbb nyoma sincs. [2])

Tomassich család. Horvátországi és Zala megyei nemes család, melyből báró Tomasich Ferencz cs. kir. hadszertárnok (Feldz. m.) meghalt Zárában 1831. aug. 12-én. Tán fia báró Tomasich Miklós, ki 1832-ben élt.

Honos a család Fiuméban is, hol Ferencz 1787-ben a kereskedelmi törvényszék ülnöke volt.

Trencsin megyében Trencsin városában 1688-ban lakott Tomasics nemes család, 1751-ben ugyan ott Tamássy név alatt tán ugyan az.

Tomcsányi család. (Tomcsínyi) Turócz vármegye régi tősgyökeres családja, és Tomcsin helységnek, melyről nevét vette [3]), most is birtokában van: névszerint itt birtokol és székel a család egyik derék tagja Tomcsányi Vilmos az 1833—1848. év közti időkben Turócz megyének fokonkénti előléptetéssel hosszu ideig szolgabirája, kinek fia Móricz 1861-ben Turócz megyének törvényszéki tanácsosa és telekkönyvi főnöke volt az általános lemondásig.

A családnak egyes ágai más megyékbe is elszakadtak, így Trencsin megyében már 1666-ban Dubniczán, 1688-ban Turnán székelt a Tomcsányi család egy ága, ebből 1748-ban Zolnán találjuk Györgyöt, 1768-ban ugyan ott Jánost és fiát Jánost, Szedlicsnán pedig Pált és fiait Józsefet és Pált, 1803-ban Nemes-Kotessón laktak Ignácz és Ágoston, Szedlicsnán József és fia Károly és unokája Lajos. Végre 1837-ben Szedlicsnán Károly és fia Lajos.

Turócz megyében a XVII. század második felében élt Tomcsányi György, ennek fia volt András, ennek fia volt Sámuel, ki Békes megyébe költözött, hol nemességét 1736-ban kihirdetteté. Fia János a Békes megyei ágnak lett terjesztője. Ezen János még atyja életében 1731-ben Békes megye esküdtje lett, a midőn e hivatalára felesküdtetett. 1732-ben törvényszéki ülnök lett. 1735-ben a Péróféle

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118. és 333.

[2]) Szontagh Dán. közl.

[3]) Bel M. Notitia nova Hung. II. 335.

lázadás elnyomatásában kitünő részt vévén, ezen érdemeiről 1736-ban Békes vármegye elismerő levelet adott. [1]) Ez időben a Gyulai urodalom törvényszéki jegyzője is volt, mint egy, az urodalmi oklevelek átadásáról szóló okmány tanusítja. Úgy látszik, ez idő után Pestre vagy Pest megyébe tette át lakását, mert 1740-ben Turócz megyétől nyert nemesi bizonyítványát 1742-ben Pest megyében hirdettetvén ki, ekkor már Pest megye főpénztárnoka s táblabirája volt. 1767-től 1772-ig a Gyulai urodalomnak igazgatója volt. [2]) Meghalt 1777-ben, eltemettetett Gyulán a sz. háromságról nevezett kápolnában, hol vörös márvány emléke olvasható, melyen „*castri gyulensis rector*"-nak nevezetik. [3]) Fia maradt:

Kristóf Békes megyénél hosszú ideig 40 éven felül viselt késő aggkoráig különböző hivatalt, és főleg a békesi járásban főszolgabiróságot. Nemességét Pest megyétől 1792-ben kivett nemesi bizonyítványával Békes megyében 1793-ban hirdetteté ki, [4]) majd ismét 1815-ben már fiai Mihály, József és Károly neveikre is. [5]) Meghalt Békesen 1833. febr. 2-án kora 78. évében. Három neje volt, az elsőtől Ujváry Annától (1795.) lettek gyermekei:

1. Terézia Káló Antalné.
2. Alajos.
3. II. János, kinek fia II. Kristóf.

Második nejétől Káló Teréziától:

4. Klára szoboszlai Tóth Andorné.
5. Janka Wieland János ó kigyósi urod. pénztárnokné.

Harmadik nejétől Szathmáry Annától;

6. Fer. Mihály szül. Békesen 1805-ben, mint cs. kir. lovas százados, utód nélkül halt el.

7. József szül. 1807. mart. 26-án Békesen, hivatalos pályáját Békes megyénél mint aljegyző kezdé, majd főszolgabiróságot, és 1848-ban másod alispánságot viselt. Az 1847. évi országgyülésen mint Békes megye követe tünteté ki magát, és 1848-ban Arad-, 1861-ben Csongrád megye főispánjává lett. Neje Novák Jozéfa.

---

[1]) Békes megye Jegyzőkönyv 1735. évi 520. sz. alatt.

[2]) A gyulai urod. levéltár szerint Mogyoróssy János közléséből, kinek az ezen egész ágról nyujtott adatokat köszönöm.

[3]) L. Mogyoróssy János, „Gyula hajdán és most," 214–215. lap.

[4]) Békes várm. jegyzőkönyv 1793. évi 500. sz. a.

[5]) Ugyan ott 1815. évi 398. sz.

8. Károly szül. 1812. nov. 15-én, cs. kir. lovas kapitány, nőül vette gr. Bolza Máriát.

I. Kristófnak — úgy látszik — testvére volt Miklós, 1801-ben Pest megye esküdtje.

Ezen ág családfája következő :

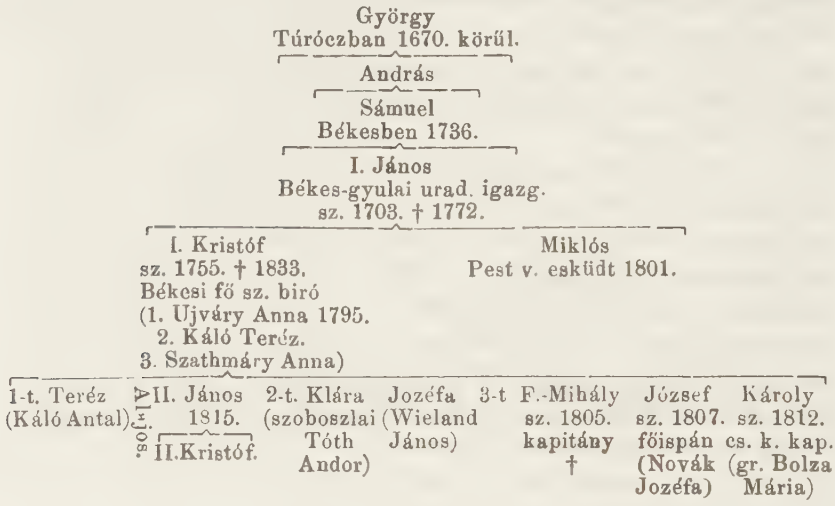

A család egyik ágából, mely Nyitra megyébe szakadt, Prassiczon szül. 1755. dec. 4-én Tomcsányi Ádám. a pesti Egyetemnél volt tanár, ki 1731. jul. 24-én kora 76. évében halt meg.

Egy ág Bács megyébe szakadt, hol Tomcsányi idősb András Bács megye egyik táblabirája, és Zenta város birája, meghalt 1860. febr. 17-én.

Tomcsányi György 1787-ben a temesi kerületben főtartományi biztos volt.

A család czímere a vért kék udvarában zöld téren lovas magyar vitéz, jobb kezével kivont kardot, bal kezével a kantárt tartva; fölötte jobbról arany csillag, balról ezüst félhold ragyog. A paizs fölött szarvaival fölfelé félhold nyugszik és a fölött csillag ragyog. A vértet foszladék veszi körül.

Tomejan család. Czímere a vért kék udvarában barna sziklán fészkelő fehér pellikán, négy fiát melle vérében táplálva. A vért fölötti sisak koronája fölött két kiterjesztett sasszárny között vörös

zsinóros arany trombita függ. Foszladék jobbról ezüstkék, balról ezüstvörös. [1])

Tán e család azonos ama Tomján családdal, melyből Margit mint Bibich Jakab Aradi alispán özvegye családi iskolai alapítványt tévén, az az 1827. évi 24. törv. czikkben beiktattatott.

Tomka család. *Lásd Thomka cs.*

Tomori család. (Szucsáki †) Eredetét és nevét Abauj megyei Tomor helységből vette. Első volt, ki feltünt, Tomori Pál, már Gömör megyében született. [2]) Első ifjuságában katonai pályára lépett, és 1506-ban már a székelyek ellen harczolt; de miután egymás után két jegyese: egyik a Putnoky családból való leány, a másik egy gazdag özvegy asszony, elhaltak, kapisztrán baráttá lett, és innen mindvégig cseri-barátnak és cseri-bassának neveztetett, utóbb kalocsai érsekké neveztetett; mint ilyen Mohácsnál egyik fővezér volt és ott esett el 1526-ban.

Tomori Pál érsekkel egy időben élt rokona Tomori I. István, ki II. Ulászló király alatt erdélyi alvajda és a székelyek alispánja volt, és nevezett királytól Budán sz. Borbála napján kelt adománylevelében kapta Erdélyben a Csúcsi, Galaczi, Gabodi, Gesei és Kövesdi jószágokat. [3]) Ő máskép Tökös-nek és Nagy-nak is neveztetett.. [4]) Ő alapitá meg Erdélyben törvényes nejétől Mike Ilonától (mert Majláth Margit csak törvénytelen nejének tartatik) a Tomori családot, mely tőle következőleg [5]) sarjadzott le:

I. István
erdélyi alvajda
1514.
(Mike Ilona)

Kata (Décsey Pál) †	Margit (csapói Baládfi Ferencz)	I. György II. György 1575. (Csch Anna) III. István † 1603	Egyed †	Balás †	Demeter de Szucsák.
		Anna (Viczei Fábián)	János †		

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 89. lap.

[3]) Apor Péter, Lusus Mundi 53. Ez István Szerémi Emlékirata szerint (200—201. lap.) Boldogkőn lakott vagy tartózkodott.

[4]) Lehoczky szerint csakugyan Abauji család, és máskép boldogkői Tökös nevet viselt. Stemmat. II. 397.

[5]) Apor P. Lusus Mundi 53—55.

Demeter, *ki az előbbi lapon.*
de Szucsák.

I. János | Miklós 1530. 1540. | Pál | II. István | Mihály | Erzse | Anna (1. Cseh György 2. Ugocsi István)

Lőrincz (Valkai Erzse)

Petronella (1. bodoki Mikó Mikl. 2. nyujtódi Imecs Istv.) | Anna (1. noszolyi Cseffey Istv. 2. Hatvani Zsigm.

I. Istvánnak hat gyermeke közül csak kettő I. György és Demeter alapitottak fiágon családot. Erről alább.

I. Györgynek fia II. György, kétségkivül az, kit 1575-ben Békes Gáspár hívei között találunk, és kit ezért alább nevezendő rokonával Tomori Andrással együtt Báthori István nótáztatott. [1]) II. Györgynek Cseh Annától fia III. István Székely Mózses mellett 1603. jul. 17-én az apáczai csatában esett el. [2]) Leánya Anna Viczei Fabián neje lett, fia János magnélkül halt el.

I. Istvánnak legifjabb fia Demeter Szucsákot birta és innen írta elönevét. Hat fia közül I. Miklós Szapolyai híve, ennek részén részt vett Buda védelmében, miért János királytól 1530-ban Fejérd helységet kapta. [3]) Azonban 1540-ben János király halála után a vajdák, mint ellenségei nótáztaták és számüzték, de nemsokára mindenét visszanyerte és Izabella pártján működött. [4]) Ő épiteté a kövesdi templomot, hol neve és czimere még 1730-ban látszott. Fia volt Lőrincz, kinek nagy-esküllői Valkai Erzsébettől csak két leánya Petronella és Anna maradtak, kik által családja leány-ágra szállt.

Miklós testvérétől Páltól leányágon a Bercsényi, gyalakuti Lázár, Ficsor és kövesdi Szarka család származtak.

A családfa élén I. Istvánnak testvéreül iratik István, mikevésbé valószinü és Zsigmond gyulafejérvári kanonok 1525—30. évi időközben.

Valószinübb, hogy Istvánnak testvére volt azon Tomori Lajos vagy László, ki II. Lajos királynak komornoka volt 1526-ban. [5])

Nincs a táblán azon Tomori András, ki 1552-ben Losonczi

---

[1]) Bethlen Wolph. Hist. II. 322. 274.

[2]) Ugyan ott tomo V. p. 408.

[3]) Apor P. Lusus Mundi 54.

[4]) Budai Fer. Hist. Lex. III. 430.

[5]) Budainál Hist. lev. III. 430. lapon Lajos, Jászaynál pedig A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után 173. lapon László áll.

Istvánnal Temesvárt védte, Istvánffy szerint Pál érsek testvérének fia. — Valószinüleg ő azon Tomory András is, ki 1575-ben mint Békes Gáspár híve Tomory Györgygyel együtt nótáztatott. [1])

Továbbá Tomory Kristóf, kinek Kozárváry Zsófiától leánya Margit Baládffy Kristófné volt.

Ezen erdélyi szucsáki Tomory család kihalt. [2])

Más Tomory nevü nemes család lehet az, melyből e század elején Pál, János és András Ugocsa megyei Dabólczon birtokosok. [3])

Tompa család. (Monyorósi) Kihalt család, melyből János 1379-ben a Palóczy testvérekkel a leleszi convent ellen hatalmaskodtak. [4])

Előnév nélkül ismeretesek Tompa néven György 1550-ben pécsi püspök [5]) stb.

István Zrinyi György lovasainak zászlósa, 1556-ban a török ellen hadakozott. [6])

Miklós 1625-ben kir. ügy igazgató. [7])

Ugocsa megyében a XVI. században 1523—1550-ben Tompa nevü család birt Fertő-Almáson. [8])

A Dunántúl Vas megyében a XVII. század végéről Tompa családból ismeretes a következő nemzedékrend: [9])

András
Kőszeghen.

Pál 1655. (Dömölky Judit) eljegyezve 1660. — Péter.

Rebeka (f.-büki Nagy István) — Anna (Bödei János)

Tompa család. (Tompaházi) Erdély kihalt családa. [10]) Régen-

[1]) Budai III. 431. Bethlen Wolph. II. 322. 374.
[2]) Kővári Erdély nev. cs. 271.
[3]) Szirmay C. Ugocsa p. 157.
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 313. Fejér Cod. diplom. tomo X. vol. 4. pag. 273.
[5]) Budai Hist. lex. III. 432.
[6]) Ugyan ott.
[7]) 1625. évi 23. törv. cz.
[8]) Szirmay C. Ugocsa pag. 174.
[9]) A sitkei Nagy család levéltára szerint.
[10]) Kővári, Erdély nev. cs. 271.

ten Alsó-Fejér megyében birták Tompaházát. Ebből lehetett István 1566-ban castrorum Praefectus, [1]) Ferencz, ki 1558-ban a Kendicket megrontá, [2]) és tán János és István, kik 1603-ban Székely Mózses mellett a Bárczán elesnek. [3])

Tompa család. (Kis-Borosnyói) Egyik ágának törzse Mihály (1624.) kinek fia István, tán az, ki mint Csikszéki tiszt Lázár Istvánnal Baresai ellen izgatá a csíki székelyeket). Ezen Istvánnak fia János, ennek II. János, ennek III. János, ennek Szent-Iványi Krisztinától († 1827.) fia Simon (szül. 1782.) a főkormányszéknél hosszú ideig számv. hivatalnok, 1848-ban al-számvevő, fiai: Imre tartományi biztosi hivatalnok, ki több drámát fordított, és Károly ügyvéd

II. Jánosnak (tán az, kit 1730 ra Apor is említ [4]), leánya Ilona Bernád Jánosné 1740. körül. [5])

Egyik János (ifjabb) 1815-ben Háromszék aljegyzője, tán az, ki utóbb ott alkirálybiró és 1841-ben orsz. gyülési kir. hivatalos. Ezek tán a következő más ágból valók.

E másik ág törzse I. Miklós, kinek Réthy Katától néhány ízen utódai [6]) ezek:

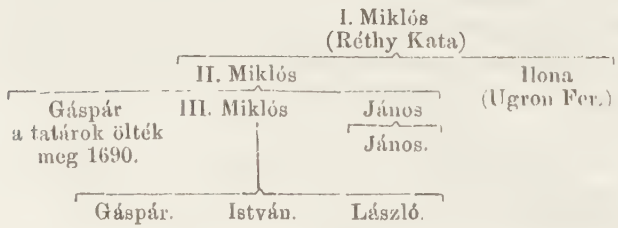

Tán ez ágból eredtek László Háromszéki törv. széki ülnök 1840. körül. Klára Tompa Jánosné, és János, kinek neje Gyulay Teréz.

János e század elején N.-Enyeden tanár, fiai Lajos Kolosvár város számvevője és János azon város mérnöke.

Tompos család. (Csik-Sz.-Györgyi) Csikszéki család, közülök András törv. széki ülnök, József dulló biztos, Ferencz al-

[1]) Kállay, Székely nemzet 285.
[2]) Ugyan ott.
[3]) Bethlen Wolph. Hist. tomo V. 409.
[4]) Apor P. Synopsis Mutationum.
[5]) Török Antal szerint.
[6]) Apor P. Lusus Mundi. p. 60.

jegyző 1848. előtt, Ignácz birtokos Csik-Sz.-Györgyön. József Zarándban birtokos, gyermekei János és Zsuzsánna.

Tomsics család. (Nemes-kéri) Zemplin megyei nemes család István 1835-ben főszolgabiró, utóbb házi főadószedő.

Zala megyében Tomsics Istvánnak nejétől jeszeniczei Jankovich Viktoriától leánya Julianna Zichy Antalné.

Tomszky család. Trencsin megye nemesi összeirása szerint 1666-ban Dubniczon lakott.

Toncz család. Toncz Márton 1627-ben aug. 27-én Lucas Györgygyel együtt kapott Bethlen Gábortól czímeres nemeslevelet, mely 1629-ben Abauj megyében hirdettetett ki. [1])

Tonházi család. Tonházi Boldizsár 1797-ben I. Ferencz király által emeltetett nemességre.

Czímere a vért kék udvarában zöldes téren magas fehér sziklák, melynek alyjában bányanyilás látható, fölötte jobbról arany nap, balról ezüst félhold ragyog. A vért fölötti sisak koronájából arany hajtokájú fekete ruhás, zöld süveges bányász emelkedik ki, kinyujtott kezeiben két oldalról bányász-kalapácsokat tartva. Foszladék jobb oldalról aranykék, balról ezüstkék. [2])

Tonka család. (Kövesdi) Közülök Sámuel Aranyosszéki adórovó biztos 1815-ben. *Lásd Tanka cs.*

Tonrald család. Tonrald György-Kristóf 1659-ben nyert magyar honfiusitást [3])

Topai család. (Zilahi) Sándor 1848. előtt Közép-Szolnok seborvosa. — Krasznában Miklós, Péter, János és Károly halmosdi birtokosok.

Toperczer család. Szepes megyei eredetü régi család; 1524-ben Toperczer Jánost már Lőcse sz. kir. város polgárai közt találjuk. [4]) 1546-ban Antal popradi plébános volt. [5]) János 1562-ben eperjesi polgár, 1563-ban ott jegyző és a város részéről orsz. gyülési követ. [6])

A reformatio terjedtével a család tagjainak egy nagy része az evang. lelkészi pályán működött.

[1]) Szatmár várm. levéltárában van az eredeti armális.
[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[3]) 1659. évi 133. törv. cz.
[4]) Wagner, Analecta Scepusii II. 144.
[5]) Ugyan ott 255.
[6]) Kovachich Scriptores minores I. 117. 145.

A nemességet Toperczer J á n o s kapta 1686-ban I. Leopold királytól, [1]) és ugyan akkor czímert kapott, mely következő: a vért kék udvarában hármas zöld hegy középsőjén arany korona van, és abból szarvas nyúlik ki, első lábaival strucztollat tartva. A vért fölötti sisak koronájából szintén három strucztoll nyúlik ki, a két szélső kék, a középső fehér. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [2])

Jánosnak utódai közül J á n o s Lőcsei fi, 1752-ben járt Jénán az akadémiában, haza jövén, honn tanár lett, s több munka szerzője.[3]) Nejétől Schmid Zsófia-Erzsébettől fia S á m u e l született Lőcsén 1770. aug. 18-án. 1790-ben szintén Jénában tanult, hazatérvén atyja mellett Lőcsén tanár, utóbb nagy-szalóki, végre deákfalvi lelkész. Meghalt 1815-ben. [4])

Egyik ág Zólyomba szakadt, melyből I s t v á n 1767-ben járt Jénában, 1760-ban pappá lőn és Alsó-Sztregován lelkész. [5])

Jakab szintén Zólyomban lakott, úgy látszik ő azon J a k a b, ki 1722-ben a Cornides családdal együtt nyert armálist, és azonos czímert, kék udvarban galambot, csőrében olajfaággal. *Lásd Cornides cs.* Ennek fia Sámuel Zólyomban szül. 1758-ban. Jénában járt 1780-ban, előbb Beszterczén tanár, utóbb Ivankofalván lelkész; tőle ered a Szepes, Bihar és Turócz megyébe elágazott nemes Toperczer család. [6])

A családnak egyik tagja tábornok volt, ennek testvérétől való fia Toperczer idősb J ó z s e f Bihar megyébe Nagy-Váradra szakadt, hol püspöki pénztárnok volt, és 1805-ben újjító nemeslevelet nyert. [7]) Nejétől Huszty Erzsébettől gyermekei: a) J ó z s e f előbb Bihar megyei alügyész, utóbb atyja halála után ennek a püspöki urodalomban hivatal utóda. Neje Szilvay Mária volt. b) J á n o s. c) A n t a l. d) M a g d o l n a, Sántha Lászlóné Szatmárban. e) B o r b á l a. f) A n n a.

Ezek egyikének fia Ö d ö n, előbb 1835. körül Bihar megye al-, majd 1837-től főjegyzője 1845-ig. Jelenleg kir. tanácsos és a királyi tábla ülnöke Pesten.

Ugyan csak a bihari-ág utódai M i k l ó s 1845-től Bihar megyei Esküdt, és S á n d o r ugyan az 1835-től, 1861-ben pedig alszolgabiró.

[1]) Collect. herald. nro 831.
[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[3]) Haan L. Jena Hung. 67.
[4]) Ugyan ott 101.
[5]) Ugyan ott 74.
[6]) Ugyan ott 89.
[7]) B. Vay, L. Német hívség.

Másik ágból való Lajos szül. Miklósfalván (Moson vm.) 1794. febr. 24-én, Pozsonyban evang. tanár 1849. előtt.

Topos család. (Thoposházi) Nevét „Thopos"-nak is írták. A családról már a 180. lapon van említés téve, onnan kimaradván, ide iktatjuk még a következő adatokat: a Topos család Trencsin, Nyitra, Zemplin, Tolna és Szabolcs megyékben is birtokos volt, de ezekben már kihalt. Trencsin megyében a toposi és brezniczi Topos család Rudolf királytól kapta Rudinát 1604-ben, Klobusicz, nemes Chocholna és Zlopna helységekben pedig birtokrészeket szerezvén, azokba 1626-ban az esztergomi káptalan által beiktattatott. [1]) E családnak, valamint a Roson családnak Trencsin megyében leányági oly számos utódai örökösödtek terjedelmes birtokaikban, hogy közmondás szerint nem is Trencsin megyei családnak számítatik, ki ezeknek leány-ági utódai között nem áll.

Torday család. (Kéméri) A család nevét tekintve, Tordai származás. E néven több, egymástól különböző családnevet ismerünk; egy törzsből eredtek-e? azt meg nem határozhatjuk, ennélfogva elésoroljuk egymás után külön-külön használt praedikátumaik szerint.

A kéméri Tordai család a Szilágyságban birtokolt, jószágai Kéméren kivül Récs, Dablyon és Doba Közép-Szolnok és Kraszna megyékben feküdtek. Emlékezetét a XVII. század elejétől birjuk, de csak szaggatott töredékekben, mint a következő táblázatok [2]) feltüntetik:

Ferencz
1620. 1630.
|
János
|
Zsigmond
|
Erzsébet
(Gerendy Lászlóné)

Másik nemzékrend igy áll:

István
(Szénás N.)
|
István.
|
István 1705.
Krasznai alispán.

[1]) Szontagh Dán. közl.
[2]) Décsey M. közl.

Egy harmadik nemzéktábla ez:

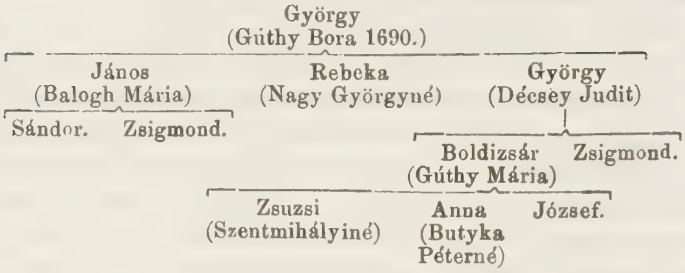

Végre még egy nemzékrend ez:

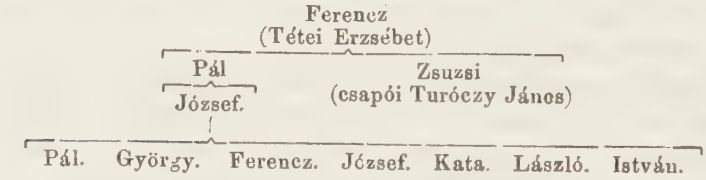

A két utóbbi nemzékrend végizei között egy-egy Józsefet látunk. Ezek egyike lehet azon kémeri Torday József, kinek Komáromy Krisztinától gyermekei: P ó l i Bele Józsefné, F e r e n c z, D o m o k o s és A n n a Győry Józsefné voltak.

A család a kihaltak sorában áll.

Torday család. (Somogyomi) Küküllő megyében a Nagy-Küküllő vizétől nem messze fekszik Somogyom helység, honnan e család előnevét irta. Eredete iránt és történetével, valamint nemzékrendével teljesen tisztában nem állunk. Ez utóbbira nézve legteljesb családfáját gróf Kemény József úgynevezett diplomaticai gyüjteménye [1]) birja, mely itt következik, és melyre a dőlt betükkel szedett adatokat Mike Sándor becses gyüjteményéből toldottuk:

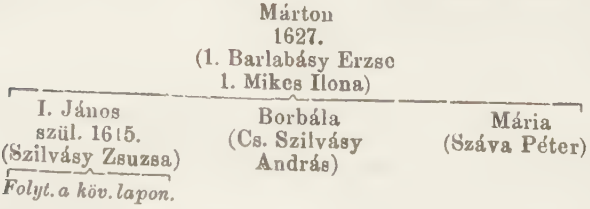

[1]) Hodor K. közlése szerint.

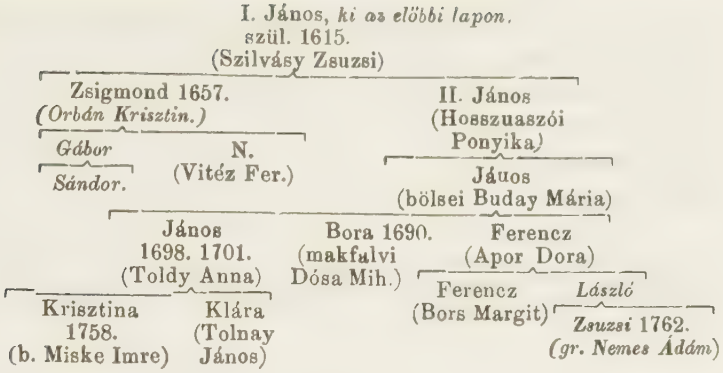

Egy más ágnak nemzékrende ez :

Torday Zsuzsanna gr. Nemes Ádámné eredetét, mint látjuk, különféleképp adják a genealogiák, gr. Kemény gyüjt. szerint úgy, mint itt utóbb áll; Mike S. gyüjteménye szerint leán[illegible] a Lászlónak, unokája Ferencznek Apor Borától, kis unokája Jánosnak Szilvásy Zsófiától, míg Kemény szerint Sombori Judittól.

Mikes Ilonát Keménynél Torday Márton nejeül olvassuk, másutt azt Torday János hitvesének találjuk.

Az utóbbi táblán álló 1659. évvel jelölt Ferencz a mondott évben Törökfalvát kapta beiratban Kövár vidéken, anyjáról Zsombori előnévvel élt Hodor szerint.

Más ágazatot mutat a következő töredék:

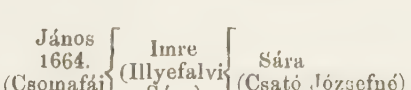

Torday néven találjuk már a XVI. század elején Torday Szalathielt 1504—1519. dobokai esperest, Pált 1511—1530. hunyadi esperest. [1])

[1]) Fancsaly Memoria Praepos. C. Albensis. p. 65.

1568-ban Torday Szabina özvegy Vaday Jánosné a Rákos vízén Torda határában két kerekű malmot nyert.

1599-ben Tordai Litterati János magyar és oláh Röd helységbe iktattatott.

1609-ben Torday Péter, Kata, István és János nemes levelet nyertek.

Doboka megyében szintén volt Torday család, és birt azon megyében és Segesvárszékben részint beirat, részint adomány mellett Berkesz, K. és F. Oláh-Péterd, Törökfalva, Alvincz, M. és O. Röőd, Torda és Holdvilág helységekben.

A dobokai Torday-akból 1627-ben éltek Imre, Zsigmond és Zakariás, ez utóbbinak neje k. szil. Szilvássy Zsuzsa, kitől leánya Zsuzsannát, Dobokáról nőül vette káli Kún Mátyás.

T. Ferencz 1645—54. Kemény János alatt Konstantinápolyi követ volt. Tán az, ki Törökfalvát kapta.

János 1661-ben és 1668—71-ben Dobokai alispán.

Egyik T. János, kinek neje Mikes Ilona, Hodor szerint 1698-ban orsz. gyülési kir. hivatalos.

Kolosvári előnévvel találjuk Torday Jánost, kit 1610-ben mint kir. ügyIgazgatót Báthori Gábor lefejeztetett, ennek fia ifj. János 1629-ben halt meg.

A dobokai ágnak egyik ága Göczi előnévvel is élt, ez ághoz számitatik olykor azon ág is, mely Sombory Judittól ered, és végnemzedékén Zsuzsi gr. Nemes Ádámné áll.

Torday cs. ivadékok élnek Kolos megyében, a Segesvári kerületben élt és tizedbér-tárnok volt László, kinek neje kadicsfalvi Török Veronka volt á mult század végén.

1730. táján mihályfalvi Torday János az előbbkelő nemesek sorában állt. A somogyomi ágból éltek ekkor idősb Gábor, Pál, idősb János, Miklós, Ferencz és Gábor. [1])

Ugyan ekkor élt dévai Torday György harminczados. [2])

1820. jan. 23 án Torday József, István és János az erdélyi kir. tábla által itéletileg czimeres nemesekül ismertettek el.

Megjegyezzük itt, hogy átalában több előnévvel élő Torday családok származási viszonyai bővebb vizsgálatot és földerítéseket igényelnének.

[1]) Apor, Synopsis Mutationum 293.

[2]) Ugyan ott.

Torkos család. Dunántúli nemes család, mellyel régebben Győr, Mosony, Komárom megyében találkozunk, már a XVII. század második felében a nemesség sorában találjuk, midőn Torkos Jakab 1682-ben komárom vármegye jegyzője volt. [1]) János 1693-ban Győr megye táblabirája, István 1693-ban gr. Tököly Katalin tiszttartója voltak, ez utóbbi 1728-ban Győr megyében esküdt, pecsétc szerint czímerül zöld ágat tartó oroszlánt viselt.

Mint protestans vallású család, tagjai közül legtöbben egyházi pályán szerepeltek. Jakab, ki 1721 ben Jénában tanúlt, utóbb pápai ref. lelkész és senior volt. [2])

Az eddig említett két Jakab közül egyik 1725-ben III. Károlytól előbbi nemességében megerősítetett [3]) ilyen czímerrel: a vért vörös udvarában zöld téren magas csalánbokor zöldel, két felől két arany oroszlán ágaskodik, első lábaikkal a csalánba kapaszkodva. A vért fölötti sisak koronájából száraz fa-derék emelkedik ki, mellette balról fél fekete sasszárny lebeg. Foszladék jobbról és balról aranyvörös.

Papi pályán álltak még András győri születésű, ki 1692-ben Wittebergben tanúlt. [4]) Ennek egyik fia szintén ott tanúlt 1732-ben, 1737 ben Győrben evang. tanító, másik fia Mihály 1743-ban wittebergi tanuló, azután modori pap, végre Dunántúli lelkész, meghalt 1801-ben [5])

A Dunántúli ágból származott Torkos Mihály, ki Győrött születetett 1793. jun. 19 én; Mosony megyénél kezdé hivatalos pályáját, hol előbb főjegyző, majd 1833. táján első alispán lett, utóbb királyi tanácsos, 1847. előtt a m. kir. udvari kanczellariánál refer. tanácsos. Többször volt Mosony megye követe. Meghalt mint septemvir 1861-ben, és eltemettetett Nógrád megyében szerzett Gárdonyi puszta birtokán. Testvére és gyermekei ezek: László, kinek neje Balassa Emília, továbbá Torkos Ida Térey Ignáczné, Teréz és Luiza.

A családnak egyik ágából a múlt században Bihar megyében Vértesen lakott Torkos kapitány, kinek gyermekei voltak: Károly Ferdin. főhzg. gyalog ezredbeli százados, Imre 1788-ban Bihar me-

---

[1]) Eredeti okirat szerint.

[2]) Haan, Jena Hung. 45.

[3]) Collect. herald. nro. 323.

[4]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum 193. – de az alkalmasint téve dés leszen? hogy ő 1776-ban versett adott volna ki.

[5]) Ugyan ott.

gyében a Josephinum rendszer alatt alügyész, és Zsófia m.-telegdi Csanády György második hitvese. [1])

A családnak ismét más ágából volt István, kinek gyermekei: 1. István volt lelkész, utóbb iró és a „*Füles Bagoly*“ szerkesztője, meghalt 1865. febr. 13-án, 2. Károly, 3. Imre, 4. Zsuzsi, Harsányiné.

Torma család. (Lasztóczi †) Zemplin vármegye kihalt családa, [2]) mely oklevelek szerint már a XV. században virágzott. 1487-ben élt György. — Oklevelek szerint:

1506-ban lasztóczi Thorma alias Csernek János egy curiát impetrál Lasztóczon; ellen mond Lasztóczi Bencze.

1550-ben György bevezettetik és beiktattatik Kelecsénybe.

1561-ben Ferencz, Kata, Klára bevez. és beiktattatnak a lasztóczi, csapóföldi és kolbásai birtokukba.

1570-ben Ferencz megveszi Khatus Mihály és Tamástól czékei birtokát. Nevezett Klára 1577-ben Balogh Albertné. 1572-ben él Borbála, továbbá Erzsébet Miklósnak leánya.

1581-ben György de Paska alias de Lasztócz praedium de Csapóházát birja. 1592-ben Balogh alias Torma Ferencz, Miklós, Anna Csorba Mihályné.

1606-ban Kristóf, 1611-ben Eufrosina, 1613-ban György és neje Bokri Erzse, 1637—1655-ben Andreas de Paska (Paskai Torma András) gyermekei: Adám, Rebeka, János deák (litteratus) özvegye 1611. Judit Ujhelyi Jánosné éltek. 1678-ban említetik Rebeka özvegy Bakay Mártonné. 1687-ben János Vég Jakab Kata férje fordúl elő.

Szintén a XVII. század elején említetik Bálint, kinek neje Herczeg Krisztina Herczeg Györgynek Zerechen alias Herecsényi János leányától való leánya volt, Bálintnak fia Ferencz, ennek gyermekei Judit, György, András, Kristóf és Klára Balogh Ferenczné.

1732-ben élt Visolyi Ferencz, a magba szakadt Torma család utólsója, ki eladta birtokát (Lasztócz, Kolbása, Mihályi, N. és k. Kázmért) Kazinczy Dánielnek.

Torma család. (Forgolányi †) Ugocsa megyei kihalt család, lehet hogy a felebb említett lasztóczi Tormákkal rokon volt. Már a XIV.

---

[1]) B. Vay, német hívség.

[2]) Szirmay, C. Zemplin not. top. 105.

században virágzott. [1]) 1481-ben Gergely a Sásváriak ügyében királyi ember volt. [2]) 1509-ben élt forgolányi Thorma máskép Márton Miklós.[3]) E Torma család irhatta magát Dabolczról is.[4])

Torma család. (Alsó-Takácsi) melyből Ferencz Veszprém megye alispánja volt 1604-ben.

Torma család. Él Heves megyében, Zemplin megyében is a czímer leveles családok sorában; továbbá találjuk Borsod és Gömör megyékben, ez utóbbiakból Anna, Szontagh Albert 1848—50. Gömöri szolgabiró neje.

Torma család. (Csicsó-Keresztúri) Erdély előkelőbb nemes családai közül való. Családfaja a XV. századig terjed fel az 1464—1505. körül élt Torma Miklósig, kitől mindjárt két fia Dénes és I. György által két ágra terjedt a nemzetség, azonban Dénes ága, mely girolti ágnak neveztetetett, a XVII. században négy külön ágon megszakadt. I. György ága máig él.

A család Magyar országból szakadt Erdélybe, állítólag az említett I. György által 1540. körül, de ezen esetben is testvérének ivadékát is az Erdélybe beszármazottak közé kell számítanunk, mert Girolt helység, melyről ez ág neveztetik Belső v. Közép Szolnok megyében (szintén Erdélyben) fekszik.

A család leszármazása [5]) következő:

I. tábla.

I. Miklós
1464—1505.

Dénes
a girolti ág törzse.
hézag.
Mihály. István. Benedek. Pál. 1660.

I. György 1540.
(Kemény Bora)
János 1558.
(Morgonday Bora)
Dániel † 1581.
(Glésán Anna)
I. Kristóf
török követ
† 1603.
Folyt. a köv. lapon.

[1]) Teleki, Hunyadiak kora XII. 361.
[2]) Eredeti okirat.
[3]) Szirmay C. Ugocsa 129.
[4]) Ugyan ott 157.
[5]) Kővári, Erd. nev. cs. 242. Hodor Kár. közl. Mike S. Gyűjteményéből és egyéb töredékes források után.

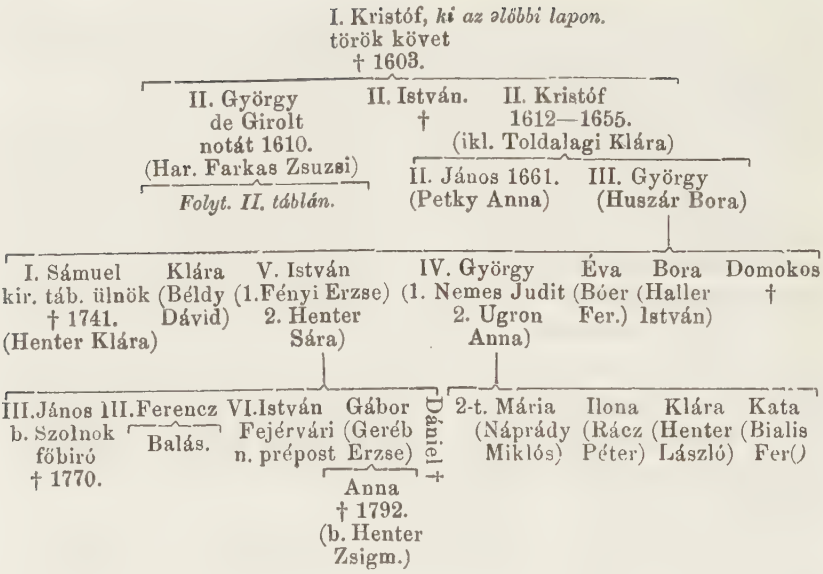
I. Kristóf, *ki az előbbi lapon.*
török követ
† 1603.
II. György de Girolt notát 1610. (Har. Farkas Zsuzsi)
Folyt. II. táblán.
II. István. †
II. Kristóf 1612—1655. (ikl. Toldalagi Klára)
II. János 1661. (Petky Anna)
III. György (Huszár Bora)
I. Sámuel kir. táb. ülnök † 1741. (Henter Klára)
Klára (Béldy Dávid)
V. István (1. Fényi Erzse) 2. Henter Sára)
IV. György (1. Nemes Judit 2. Ugron Anna)
Éva (Bóer Fer.)
Bora (Haller István)
Domokos †
III. János b. Szolnok főbiró † 1770.
III. Ferencz Balás.
VI. István Fejérvári n. prépost
Gábor (Geréb Erzse)
Dániel †
Anna † 1792. (b. Henter Zsigm.)
2-t. Mária (Náprády Miklós)
Ilona (Rácz Péter)
Klára (Henter László)
Kata (Bialis Fer.)

II. tabla.

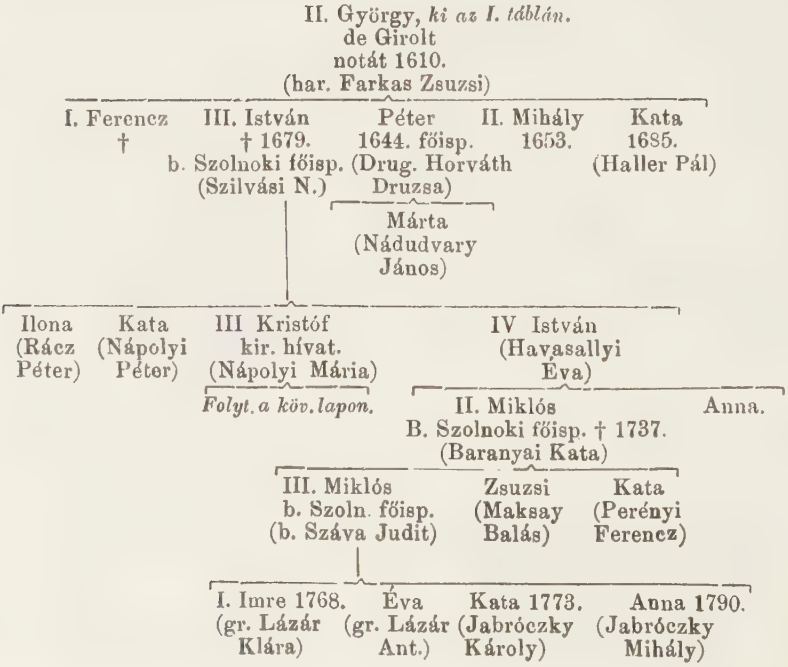
II. György, *ki az I. táblán.*
de Girolt
notát 1610.
(har. Farkas Zsuzsi)
I. Ferencz †
III. István † 1679. b. Szolnoki főisp. (Szilvási N.)
Péter 1644. főisp. (Drug. Horváth Druzsa)
II. Mihály 1653.
Kata 1685. (Haller Pál)
Márta (Nádudvary János)
Ilona (Rácz Péter)
Kata (Nápolyi Péter)
III Kristóf kir. hívat. (Nápolyi Mária)
Folyt. a köv. lapon.
IV István (Havasallyi Éva)
II. Miklós B. Szolnoki főisp. † 1737. (Baranyai Kata)
Anna.
III. Miklós b. Szoln. főisp. (b. Száva Judit)
Zsuzsi (Maksay Balás)
Kata (Perényi Ferencz)
I. Imre 1768. (gr. Lázár Klára)
Éva (gr. Lázár Ant.)
Kata 1773. (Jabróczky Károly)
Anna 1790. (Jabróczky Mihály)

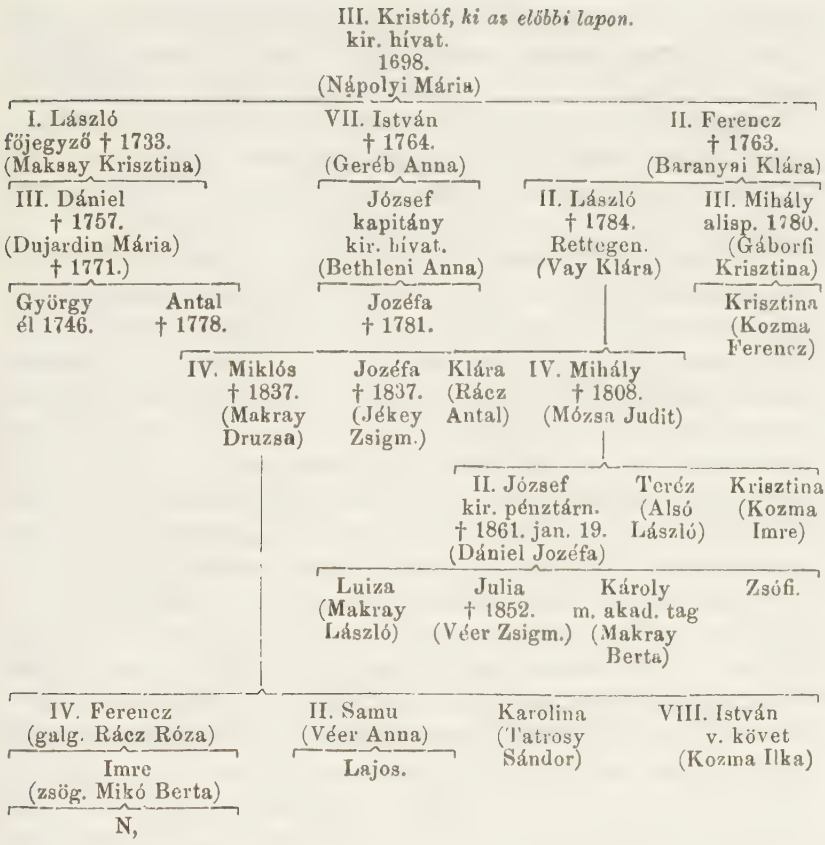

A Diénestől lejövő girolti ágon *(I. tábla)* Pál 1660-ban N.-Várad védelmében szerepelt. [1])

A családnak birtoki fő fészke és székhelye Csicsó-Keresztúr, melyet a család Kővári szerint Izabella királyné alatt kapott.

I. György ágán annak egyik utóda I. Kristóf több követségben vett részt. [2]) Meghalt 1603-ban. Három fia közül kettő II. György és II. Kristóf két külön ágat alapítottak. Ez utóbbi ág az I. táblán látható.

II. Kristófot Báthori Gábor állítólag szép neje féltéseért nótáztatja. Fia. II. János Kemény János pártján állt 1661-ben,

[1]) Szalárdy, Siralmas krónika 539.

[2]) Wolph. Bethlen, Hist. V. 55. Katona Hist. crit. XVIII. 40. Kővári szerint.

ezért Apaffy Mihály nótáztatá; de gyermektelenül halt el. Testvére III. György brenhidai Huszár Borát vette nőül. Ettől hét gyermekét ismerjük. Ezekből I. Sámuel 1698-ban kir. hívatalos, 1709. mint kurucz Moldvából kegyelemre tér haza, utóbb B. Szolnok várm. főbiró, végre kir. táblai ülnök, meghalt magtalanúl 1741-ben. [1])

IV. György kétszer nősült, első neje Nemes Judit, a második Ugron Anna, ettől négy leánya a táblán áll. [2])

V. István 1698-ban a fejérvári orsz. gyűlésen kir. hívatalos. Első neje Fényi Erzse, a második Henter Sára. Ezektől öt fia maradt, mint a tábla mutatja; közülök III. János B. Szolnok főbirája és kir. hívatalos volt, meghalt 1770-ben. VI. István fejérvári n. prépost. Gábor Geréb Erzsétől nemzé Annát, báró Henter Zsigmondnét, de meghalt 1792-ben. Ez ág fiágon kihalt.

A másik ág I. Kristófnak említett idősb fiától II. Györgytől, ki Giroltról irá előnevét, ered. Ez is notát kap 1610-ben, [3]) de 1614-ben Bethlen feloldozá. 1638-ban Kamuti Farkas államrabért ő is kezességet vállalt. Neje harinnai Farkas Zsuzsanna volt. Gyermekeiből II. Mihály 1675-ben kurucz-vezér, Diószeghnél csatát veszt.

I. Péter fejedelmi tanácsos 1635-ben a dézsi gyülésen, és főispán 1641-ben. [4]) Nejétől Drugetyevith Horváth Druzsatól egyetlen leányát Mártát Nádudvary János vette el.

III. István 1662-ben mint ellenzéki szintén nótáztatott, de a köv. évben feloldatott. Meghalt 1679-ben. Neje a Szilvásy családból volt. [5]) Gyermekei mint a táblázaton állnak: Ilona, Kata, III. Kristóf és IV. István. Azonban ez adatoknál egy pontban teljes biztosságra nem támaszkodhatni. Mert némelyek szerint III. Istvánnak második neje lett volna Havasallyi Éva, más adat szerint pedig Havasallyi Éva IV. Istvánnak neje volt, csak az bizonyos hogy Istvánnak Havasallyi Évától volt fia II. Miklós, a Belső Szolnoki főispán, [6]) kit Apor Péter mint jó katholikust kidícsér. [7]) Meghalt 1737-ben. Ennek nejétől Baranyai Katától gyermekei közül III. Miklós

---

[1]) Hodor Károly közl. — Apor Pet. Synopsis mutationum 293—310.

[2]) Apor Lusus mundi 60.

[3]) Kállay, Székely nemzet. 284. Benkő Transyl. I. 259.

[4]) Kállay id. h. 284. Kemény János Önéletirása 306.

[5]) Kövári szerint Judit, más adat szerint Erzse, ismét másutt Zsuzsa néven.

[6]) Verestói György, Holtakkal való Barátság.

[7]) Apor Péter, Synopsis Mutationum 198.

ismét b. Szolnoki főispán volt. Ennek nejétől báró Szávai Judittól (ki utóbb Béldi Józsefhez ment férjhez) három leánya és egy fia I. Imre maradt, ki magnélkül halt meg.

III. Kristóf (III. Istvánnak Szilvásy leánytól fia) 1698-ban a fejérvári országgyűlésen kir. hivatalos, nejétől Nápolyi Máriától három fiát I. Lászlót, VII. Istvánt és II. Ferenczet nemzé. Ezekből csak a legutóbbinak ága maradt fenn. Ennek Baranyay Klárától egyik fia II. László († 1784.) négy gyermeket hagyott maga után. Ezekből IV. Miklós és IV. Mihály ismét két ágat alapítának. Ez utóbbinak fia a derék József, 1848-ig. B. Szolnok vármegye királyi pénztárnoka, többször követ az ellenszéki pártból, István unoka testvérével együtt, 1848-ban a pesti nemzetgyűlésen is képviselő. Meghalt 1861. januar 19-én. Belső Szolnok megye történetén dolgozott, és értekezései a Tudományos gyűjteményben is jelentek meg. Gyermekei közül egyetlen fia Károly magyar akadémiai tag, a római történelem és régiségtanban legjelesb fiatal tudósunk.

A család czímere a vért kék udvarában arany koronából kinőlt három leveles torma, melyre kigyó tekerődzik.

Megjegyzendő még, hogy Bethlen és Rákóczy Györgykori armilustrumok telvék a némai Torma család neveivel.

Nem helyezhetők a táblázatra: azon Torma Gergely, kit 1627-ből főnemes székelynek ír Kállay. [1]) Továbbá

Torma Éva szász-czegői Balogh Györgyné, Girolton volt birtokos, tán a kihalt girolti ágból, és egy másik Éva Alsó Mihálynak volt hitvese.

Tormássy család. Vas megyei eredetű nemes család, mennyiben ott érte a családot a megnemesedés a XVII. század első felében, mely időtől a család leágazása némileg ismeretes. A czímeres nemes levelet Tormássy Gergely és általa testvérei István és Benedek nyerték Bécsben 1633. april. 20-án II. Ferdinand királytól, és azt 1634. junius 1. napján Vas megyében Szombathelyen tartott közgyülésen kihirdetteték.

A család Vas megyéből Baranya, innen Krassó és Temes, továbbá Heves és Nógrád megyékbe, sőt Pest megyébe is elszármazott.

Baranya megyéből Tormássy Mihály 1891. máj. 4-én vett ki nemesi bizonyítványt, mint akkor már Krassó vármegye szolgabirája

[1]) Kállay, Székely nemzet. 285.

és azt ott azon évi nov. 28-án hirleltette. Utódai Temes megyében Mély-Nádason birnak.

Nógrád megyében beházasodás utján Dömök Terézíát vévén nőül a kutassói pusztán birt Tormássy Gábor, kinek egyetlen fia nőtlenül elhalván, most csak leányai élnek.

Tolna megyében — úgylátszik — a közszerző Istvánnak utódai élnek. Pest megyében Benedek utódai, tán ezek utódaiból való István, ki 1801-ben Pest megyei alszolgabiró volt.

Benedeknek egyik fia György állítólag Pest megyei Kecskemétre telepedett, és ott mint zenész „Hegedűs"-nek neveztetvén el, ivadéka e néven lett ismeretes annyira, hogy még I. Mihálynak fiai is az egyházi keresztelési könyvekben [1]) e néven vannak beiktatva. Azonban nevezett I. Mihály felkeresvén a folyvást nemesi gyakorlatban élő Tormássyakat Tolna megyében, miután ott az eredeti czímeres nemeslevél felmutatása mellett György ősének Vas megyéből Kecskemétre telepedését, és ott keresetmódja által a Hegedűs névnek reá és ivadékára lett tapadását tanúk vallomásaival törvényesen igazolta, Tolna megyétől 1745. jun. 1-jén nemesnek elismertetett, és erről nyert bizonyítványát Pest megyében nov. 22-én kihirdetteté.

I. Mihálynak egyik fia III. János (szül. 1744.) halasi ref. lelkész, a dunamelléki egyházkerület tanácsbirája, főjegyzője, utóbb Superintendense volt. Nejétől Varjas János debreczeni nagyhirű tanár leányától Varjas Máriától két leánya és egy fia Lajos maradt.

Most nevezett Lajos szül. Halason 1784. dec. 16-án. Orvosi pályára lépvén, Bécsben 1812. máj. 2-án doctorrá avattatott, és még azon évben Békes megye főorvosává neveztetett. E téren 1862-ig, midőn agg kora miatt leköszönt, sokszoros érdemeket szerzett, és 1855-ben arany érdemkereszttel is kitüntetett. [2]) Pest megyétől 1821. aug. 29-én kivett nemesi bizonyítványát, Békes megyében [3]) dec. 28-án gyermekei neveikre is kihirdetteté. Nejétől Báthory Juliannától (B. Gábor superintendens leányától) a táblán látható két leánya és két fia maradt nagy korig életben, de ezekből is János, az idősb (szül. 1815.) egykor Békes megye főjegyzője, 1848-ban ministeri, utóbb n.-

---

[1]) Lásd Vasárnapi Ujság 1862. évi 9. számban Dr. Tormássy Lajos életrajzában.

[2]) L. arczképét és életét a Vasárnapi Ujság felebb id. számában.

[3]) Békes várm. Jegyzőkönyv 1697. szám alatt.

váradi cs. kir. helytartósági tanácsos 1857-ben meghalt, egy fiút Aurélt, és nejét Novák Szidoniát [1]) özvegyen hagyván. Testvére Károly (szül. Gyulán 1818.) hites ügyvéd és Gyula városi közgyám.

A leszármazás az idézett nemesi bizonyítványokból tudhatólag következő:

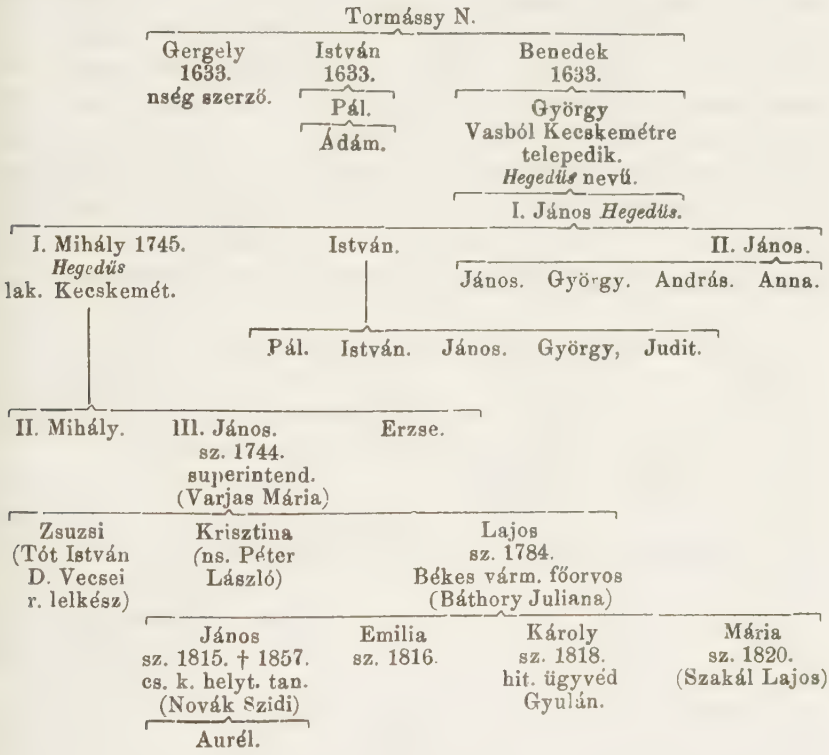

A család czímere a vért kék udvarában hármas köszirt középsőjén fészkében ülő s fiait melle vérével tápláló pellikán, a köszirtre kigyó tekerődzik, mely a pellikán fiait megölé. A vért fölötti sisak koronáján szintén fiait tápláló pellikán van. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.

Tán szintén e Tormássy családból eredt azon Tormássy Mi-

[1]) Novák Antal volt Békesi alispán és arany sark. vitéz, és Placsintár Magdolna leánya.

hály is, ki 1786-ban Bereg és Ugocsa megyéknek a József-rendszer alatt judicii subalterni actuariusa volt. [1])

Tornay család. 1444-ben Tornay Szevesztrén Torna vármegye főispánja volt. [2]) Tornay Jakab 1526-ban János király részén állott. [3])

Ámbár a felebbieknek az idézett helyeken Tornay alakban fordúl elő családnevök, mégis nevezett Jakabról bizonyos, hogy másutt Tornallyay-nak neveztetett, [4]) de átalában áll az, hogy a Tornallyay család Tornay „de Tornallyá"-nak neveztetvén, valósággal ezen régi Tornay és Tornallyay nevek alatt ugyan egy család tagjai értettek. *Lásd Tornallyay cs.*

Tornallyay család. (Tornallyai) Gömör vármegye egyik legrégibb családa, mely Torna váráról vette nevét. Törzse a XIII. század közepén élt Gömör megyei Gál (Gallus) volt, kitől a XVI. század végeig, hol ez ág kihalt, következő ivadék vette [5]) származását.

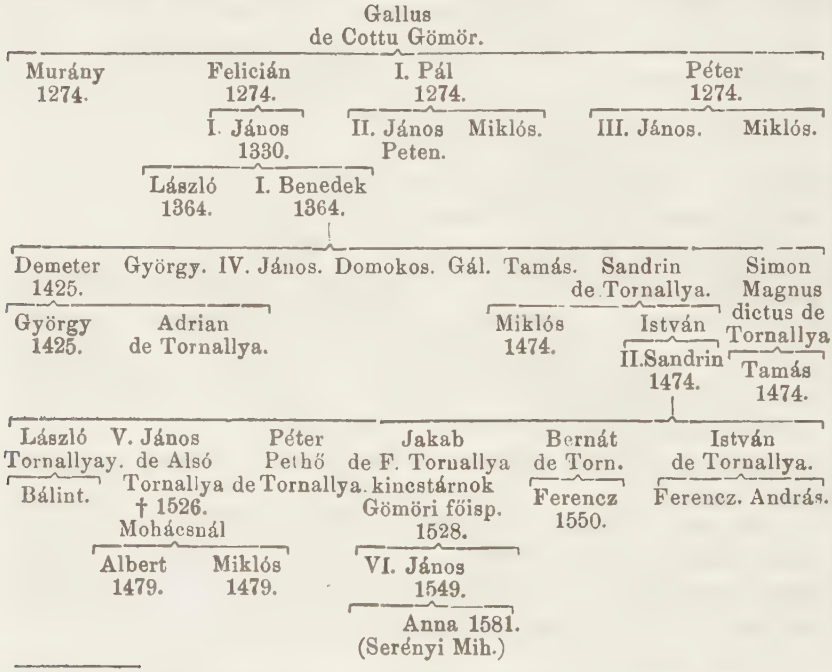

[1]) Szirmay, C. Ugocsa p. 58.
[2]) Teleki, Hunyadiak kora I. 409. X. 168.
[3]) Szerémi Emlékirata 175. 208.
[4]) Jászay Pálnál, A magyar nemzet napjai a moh. vész után 81. és 241. lapon Tornallyay-nak írva.
[5]) Wagner Mss. tab. XL. Ide veendő Mss. Musaei folio lat. nro 446. pag. 20.

Eddig e családfa. I Pálnak lehetett fia azon Tornai Pál, ki 1349-ben élt. [1])

I. Benedeknek nyolcz fia volt, ezek közül a hat első Facziánnak neveztetvén, Gömör megyei Kövi helységet foglalták el.

I. Sandrin-tól származik tovább a Tornallyai család. Ennek egyik fia V. János de Alsó Tornallya, valószinüleg az, ki 1498-ban Gömör alispánja volt, [2]) Wagner szerint Mohácsnál esett el 1526-ban, fiai Albert és Miklós már 1479-ben nagykorúak voltak. [3])

Nagyobb szerepet vitt II. Sandrinnak fia Jakab, ki 1526-ban mint János király híve, annak kincstárnoka, és 1528 ban Gömör vármegye alispánja volt. [4]) Ennek fia VI. János megkapta nagybátyja V. János javait. És bírta Murány várát is, mellyet gyámja a murányi várkapitány Basó Mátyás igyekezett tőle elrablani. [5]) Török rabságba esvén, 1558-ban A. és F. Tornallyai, lapsai, kelemér i pozbai, f.-rási Gömörben, Ris-sz.-mihályi és Jakori Sáros megyei javait a Dóczy-aknak elzálogítá váltság miatt. Ezen oklevélben tornai Tornallyay-nak neveztetik. [5]) Csak egyetlen leánya maradt: Anna, Serényi Mihályné, ki 1581-ben élt, kinek azonban vagyonát más ágbeli rokonai Tornallyay Zsigmond, István és György elfoglalták.

Itt táblázatunk megszakad, de a család nem halt ki, már a nevezettek közül Tornallyay Zsigmondot 1595-ben Gömör vármegye alispánai sorában találjuk. [7]) Utánna

T. György 1603. 1609-ben volt Gömör megye alispánja, [8]) ki 1615-ben adott számot hivataláról.

1643-ban T. Márton, 1663—1677-ben T. Zsigmond voltak Gömör megye alispánjai. [9])

T. Ferencz 1680-ban hűtlenségi bélyegen javait veszté, de talán ő az, ki 1702-ben Gömör várm. másod alispánja volt. [10])

---

[1]) Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 695.

[2]) Magyar tud. társ. Évkönyvei III. köt. 96. Bartholomaeidesnél nincs meg.

[3]) Teleki, Hunyadiak kora XII. 102. 103.

[4]) Jászay Pál, A magy. nemz. napjai a moh. vész után 81. 241. 149. Lásd Kaprinai Mss. B. tomo XXVII. p. 248. Bartholomaeidesnél hiányzik a főispánok névsorából.

[5]) Budai Fer. Hist. lex. III. 433.

[5]) Sz. benedeki Convent fasc. 23. 1.

[7]) Bartholomaeides C. Gömör pag. 757.

[8]) Ugyan ott.

[9]) Ugyan ott 758.

[10]) Ugyan ott 253. és 759.

1701-ben élt György, ki b. Khargen-nak a Salgó vári urodalomba történt beiktatása ellen tiltakozott. [1]) Birt Nógrádban is 1708-ben. Ennek nejétől Mocsáry Judittól ága következő, de kihalt:

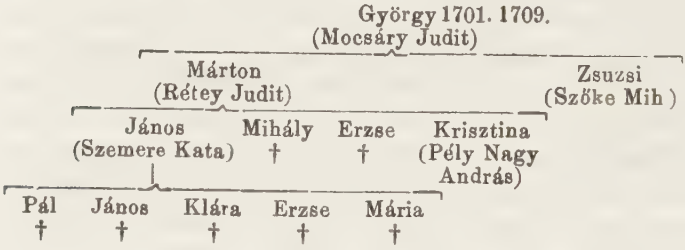

Közelebbi korig lenyúlik a következő táblázat:

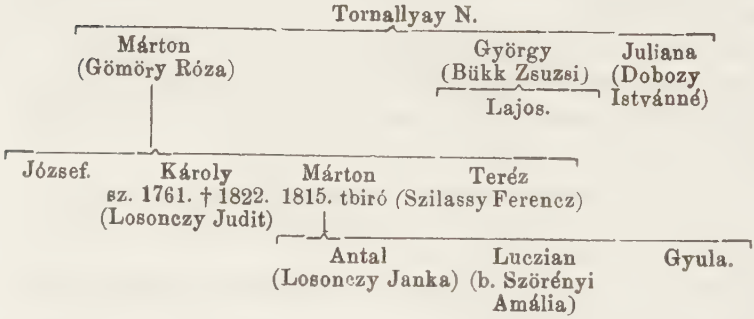

Az e táblan álló Károly szül. 1761. mart. 31-én, nőül vette 1788. jun. 16-án Sajó-sz.-Péteren Losonczy Károlynak Ragályi Judittól leányát Juditot. — Meghalt 1822. april. 15 én.

E családból volt Tornallyai Deményis, ki 1493-ban Krakkóban járt iskolába. [2])

A család ma is él, sajnos, hogy teljes családfáját nem ismerjük.

Tornya család. (Toronyfalvi) Erdélyi család, egykor a gazdagabbak és jelentősebbek egyike. Hazájok Hunyad megye, itt volt táblabiró Tornya Péter, ki 1694-ben halt meg, [3]) maradt fia Péter.

1760 ban élt István, kinek neje gr. Bethlen Mária volt. Utánna T. Klára gr. Kún Zsigmondné.

---

[1]) Sz. benedeki Convent Capsa G. fasc. 4. nro 5.

[2]) Bursa Cracoviensis pag. 20.

[3]) Baranyai Halotti beszédei.

Sámuel 1791—92-ben az erdélyi országgyülésen regalista, neje volt b. Szentkereszti Sára.

A család most is él Hunyad megyében, hol birtokos is. László 1848 ban ott árvaszéki biró volt.

Egyik tagja a családnak T. Ádám Krassó megyébe költözött, hol Szászkai jegyző volt. Hunyad megyétől 1832. nov. 2-án kelt nemesi bizonyítványát Krassóban 1833. april. 29 én hirdetteté ki, fia 1858. körül a Lugosi cs. kir. járásbiróságnál hivatalnok volt.

Tornyos család. Nógrád megyei nemes család. Törzse Tornyos Mátyás, ki 1651-ben III. Ferdinánd királytól kapott czímeres nemeslevelet, mely nevezett megyében azon évben kihirdettetett és melyben gyermekei közül az akkor már élők u. m. I. János, II. András, II. Mátyás, I. Bálint, I. Miklós, Ilona és Dorottya, nemkülönben testvére I. András és neje Mravik Ilona is megneveztetnek.

A család leszármazása következő:

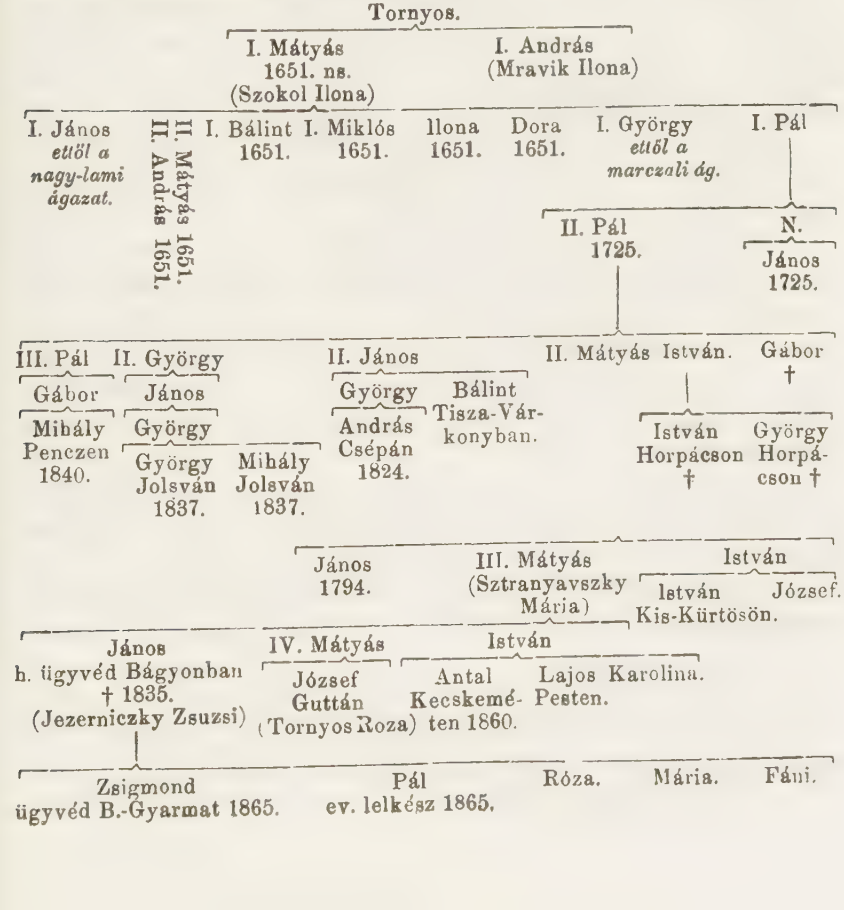

A családnak egyik ága, mely I. Jánostól ered Nógrád megyei Nagy-Lamon igen elterjedt, úgy hogy annak nemzékrendét összeállítani már most is nehezen lehetne.

A Nógrád megyei 1684—1755. évig terjedő nemesi összeírásokban az egész Tornyos nemes családból időnként a következőket találjuk:

Az 1684. évi nemesi felkelésben részt vettek András, Mátyás.

1705-ben Bálint és Tamás személyesen, csak fizetéssel járultak a fölkeléshez András és János.

1709. és 1711-ben éltek a nemesek lajstroma szerint idősb és ifjabb Tamás, Simon, Mátyás, János, András, György és másik János 1709-ben.

Az 1722. évi nemesi vizsgálatkor kétségtelen nemeseknek ismertettek János és György.

1726-ban a család ismét produkált és elismertetett.

1755-ben a birtokosok közt találjuk Istvánt Marczalban, és Tamást Nagy-Lamon; — az armalisták közt Jánost, továbbá ifjabb Jánost és Andrást, Nagy-Lamon pedig Mártont, Pált, Sámuelt és Lőrinczet.

A táblázaton legismeretesb II. Pálnak (ki 1725-ben Nógrád megyétől nemesi bizonyitványt vett ki) ágazata. Ez ágon III. Pál unokája Mihály táblabiró Penczen lakott.

II. Györgynek utódai György és Mihály Gömör megyei Jolsván laktak és 1837. april. 17-én Nógrád megyétől nemesi bizonyítványt kaptak.

II. Mátyásnak, kinek fiai János, III. Mátyás és István 1794-ben Nógrád megyébe hirdették ki nemességöket, egyik fiától utódai Kis-Kürtösön székeltek. Másik fiának III. Mátyásnak nejétől Sztranyavszky Máriától egyik fia

János hites ügyvéd, lakott birtokában Bágyonban, meghalt 1835-ben. Nejétől Jezerniczky Zsuzsitól gyermekei közül Zsigmond ügyvéd B.-Gyarmaton, Pál ev. lelkész.

Nem tudjuk a családfára helyezni többi közt a következőket: Tornyos Ferenczet, kinek nejétől Bene Máriától fia Gábor nőül birta Sarnóczay Annát.

Továbbá T. Józsefet, kinek neje Veres Mária 1821-ben özvegynek iratik. Végre István, kinek neje Gáspár Magdolna 1830. körül.

A család marczali ágából, mely a nség szerző Györgytől ered,

volt József 1848. előtt Nógrád megye nemesi pénztárnoka, birtokos Marczalban. Fia Vidor.

Toroczkay család. (Toroczkó-szent-Györgyi nemes, báró és gróf.) Erdély legrégiebb törzsökös családainak egyike, mely nevét ős birtokáról Toroczkó-váráról vette. Elsö tudható törzsének I. Venczel tartatik, kit 1241-ben a tatárok a toroczkói várba szorítottak, honnan a székelyek szabadították meg, és ezért kapták volna tőle Aranyos széket. [1]) Fia II. Venczel 1282—90-ben alvajdának iratik. Ennek fia I. István, és talán I. Mihály 1321—1337. kolosi espereres. [2]) Amannak fia I. Miklós (1373.) Ennek fia I. László, (kinek azonban az életkorát jelelő 1465. év igen messze esik atyja 1373. évétől.) Testvére lehetett korát illetőleg I. Illés, ki 1467-ben I. Mátyás király elleni összeesküvésben vesz részt. I. Lászlónak nejétől Sombory Zsófitól fia II. László 1496-ban élt; ennek fia Ferencz, és tán leánya Anna Nagy Máténé. [3]) És tán még több

[1]) Mikola 33. Kővárinál Erdély nev. cs. 242. De Kővári már Erdély tört. I. köt. 143. lap, ez esetet 1282. évről I. Venczel fiára a II. Venczelre alkalmazza.

[2]) Fancsali után, Hodor szerint ide tehető.

[3]) Szeredai Ant. Collectio Monumentorum Albae Carolinensium. p. 13. sír-emléken fordúl elő.

valószinűséggel ide sorozhatnók Toroczkai Antalt, ki 1536-ban kir. adományt nyert. [1])

Nevezett I. Ferencznél kezdődik a család biztosabb származási fája, két fia I. János és II. Ferencz által két családvonal támad, amannak vonala a nemesi és bárói ágon, II. Ferencz vonalán grófi renden időnkig lesarjadzott a család. I. János vonala annak két fia által már ismét két ágra oszlott, úgy hogy idősb fia III. Ferencz ága megmaradt nemes renden, másik fiának III. Lászlónak ága báróságra emelkedett, mint mindezen ágak kiválása a táblázaton [2]) feltüntetve szemlélhető:

I. tábla.

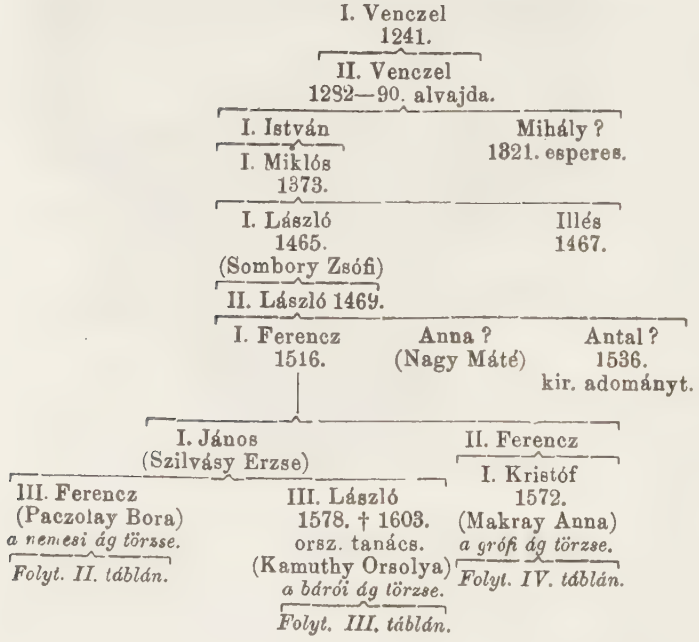

[1]) Kaprinai Mss. B. tomo 28. pag. 82.

[2]) Kővári, Erd. nev. cs. 143. Hodor közlése és más halotti beszédekből és egyéb hiteles forrásokból szedett adatok szerint.

II. tábla.

A nemesi-ág.

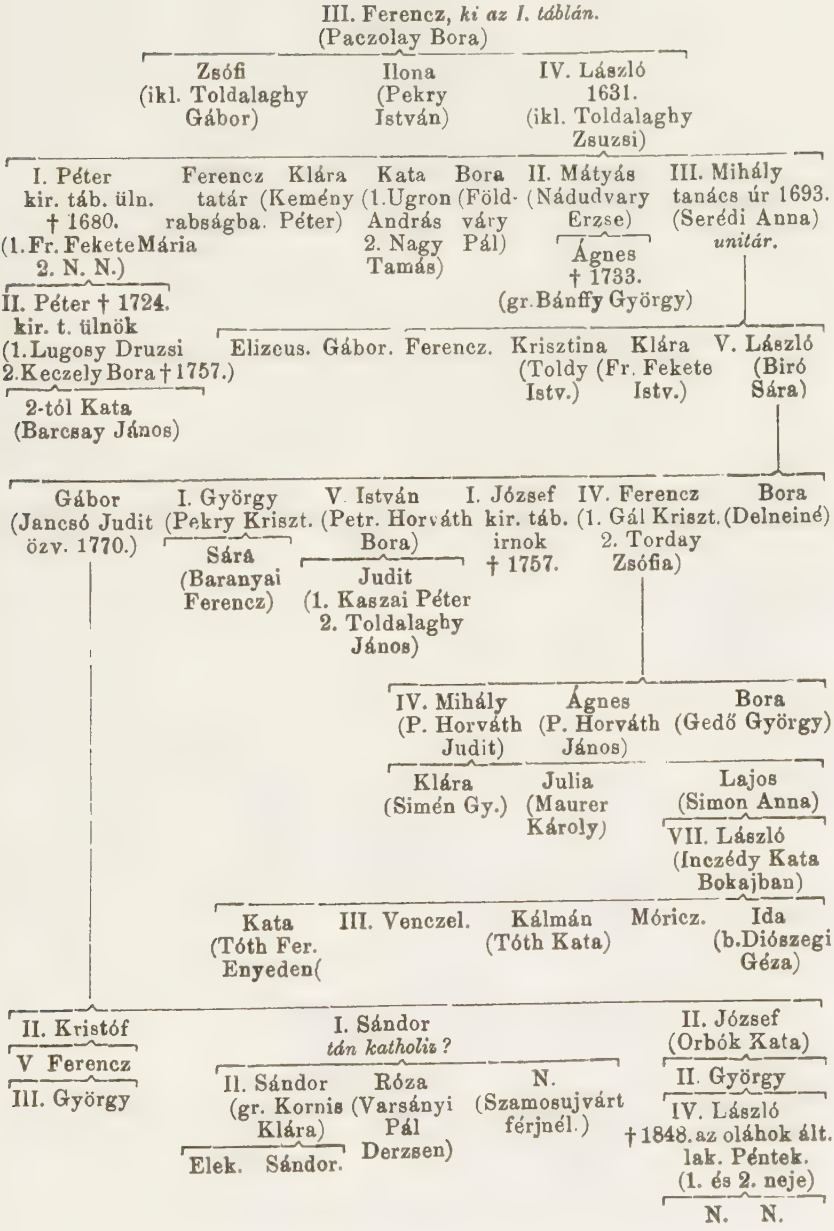

III. t á b l a.

A bárói ág.

III. László, *ki az I. táblán.*
1578. † 1603.
tanács úr
(Kamuthy Orsolya)

- II. Mihály 1622. (Szalánczy Anna)
  - II. János 1652. unitár. (Torma Bora)
    - III. István † 1712. Aranyos széki fő kir. biró tábornok (Kapy Bora)
      - III. János Fogarasi vár s vid. főkap. báró 1734. † 1745. (Petky Sára)
        - Boldizsár (1. Serédy Julia † 1755. 2. Bóér Zsófia)
        - Krisztina (Béldy János)
        - Ignácz 1732. †
      - György †
      - Mária (sz. 1687. † 1738. (Rhédei László)
      - IV. István 1738. (gr. Gyulay Kata)
        - Anna (Bóér Istv.)
      - Sámuel 1738. †
      - Kata (Teleki Mihály)
      - Klára (Toroczkai Zsigm.)
    - Mária 1692. (Bethlen Gergely)
- Zsuzsi (Ebeni Istv.)
- Kata (Dobokay Miklós)

IV. János (1. Perényi Róza 2. gr. Lázár Kriszt. 1749)
- 1-től Gáspár 1792. (gr. Béldy Kata)
  - V. János (gr. Mikes Mária) Novajban Gyulatelken.
    - Róza (Kilyéni Székely Dávid)
    - Albert † 1862. (b. Baldacci Bora)
  - Klára.
  - 2-tól Mária Róza.

V. István (gr. Haller Cecil)
- II. József † 1815. (b. Henter Kata)
  - III. József N. Nyulason Sz. Mihálytelkén (1. N. N. 2. N. N.)
    - N. (fiú) Ölyvesen.
    - Eulália (Désy Sándor)
- Anna (gr. Kornis Antal)
- Róza (gr. Teleki Fer.)

Lőrincz tanuló. † 1788.

IV. György †

Ágnes (Vay Ádám Szatmárban)

IV. tábla.

A grófi ág.

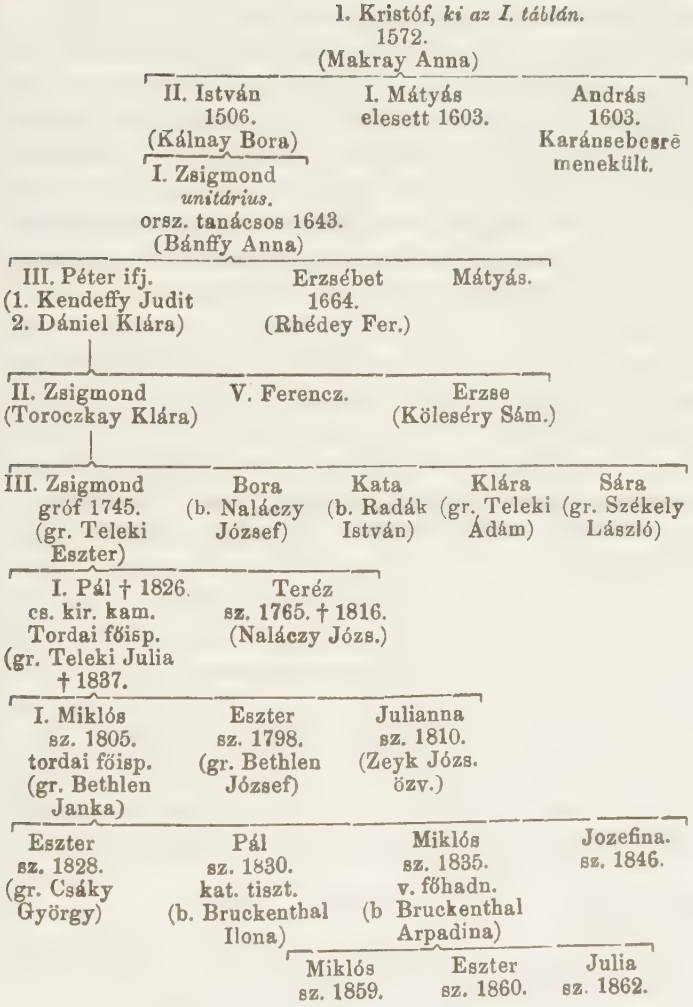

Az I. táblán álló nemesi ágból IV. Lászlónak egyik fia Ferencz tatár rabságban szenvedett [1]) Másik fia I. Péter kir. táblai

[1]) Petrityevity Horváth Kozma önéletirása 15. lap. a Tört. Kalászokban.

ülnök volt. [1]) Meghalt 1680-ban. [2]) Ennek első nejétől fricsi Fekete Máriától fia II. Péter 1698-ban kir. hívatalos az országgyűlésen, utóbb kir. táblai ülnök. Meghalt 1724-ben. Első nejétől Lugosi Druzsiannától gyermekeit nem ismerjük, második nejétől Keczely Borbálától, ki 1757-ben halt meg, [3]) csak egyetlen leánya maradt: Kata Barcsay Jánosné. Ebben II. Péter ága kihalt.

IV. Lászlónak fia Mátyás nemzé Nádudvary Erzsébettől leányát, Ágnest gr. Bánffy Györgynét, ki 1733-ban halt meg. [4])

IV. Lászlónak fia még III. Mihály is, ki 1693-ban lett fejedelmi tanácsos, [5]) vallására unitárius volt. Nejétől Serédy Annától a táblán látható gyermekei közül csak egyik fia V. László nejétől homoród-sz.-mártoni Biró Sárától (másutt Zsófia) hagyott számos utódot, ezekből két fia Gábor (Pénteken B.-Szolnokon volt birtokos) és IV. Ferencz máig terjedő ágaknak lőnek terjesztői.

I. György, ki leányában kihalt, Toroczkó Sz. Györgyön a falu feletti hegyen nejével zárdát építetett, melybe 1750 ben ferenczes barátok helyeztettek, három pater tartására 7160 ftot alapítványozván. Ekkor építették az egyházat is.

II. József az 1790/1. évi országgyűlésen regalista, és a kamarai és bányászati országos bizottság tagja. Ennek unokáját IV. Lászlót 1848 ban az oláhok ölték meg. Kétszeri házassága után gyermekei maradtak.

A II. táblán a bárói ág látható. A törzs III. László fejedelmi tanácsos és pánczél-csehi birtokos volt. Elesett 1603-ban Brassónál Székely Mózses mellett Toroczkay Mátyással együtt. [6]) Kamuthi Orsolyától gyermekei közül II. Mihály nejével Szalánczy Annával nemzé II. Jánost, az unitárius vallásút, nejétől Torma Borbálától [7]) leányán kivül fia maradt:

III. István Aranyos szék főkirálybirája, 1685-ben az országos bizottság tagja, 1686-ban a székelyek egyik vezére, midőn Szebennél

[1]) Hodor K. szerint.

[2]) Kővári szerint.

[3]) Fölötte Csernátoni V. János, és Dési Lázár György által stb. m. halotti beszédek, ez utóbbinál tévedésből Barcsay Jánosné neve Borának írva, Kata helyett.

[4]) Verestói Gy. Fölötte m. halotti beszéd.

[5]) Apor, Synopsis Mutationum 129.

[6]) Bethlen Wolph. Hist. V. 408.

[7]) Más Toroczkai János volt az, ki Cserey szerint (238. lap.) 1694-ben vette nőül Kornis Gáspár kisebb leányát.

csatát veszt.[1]) Utóbb Rákóczy ellen harczol, 1703 ban Válaszútnál megveretik.[2]) 1704-ben mint tábornok Kolosvárt ostromolja.[3]) Nejétöl Kapy Borbálától a táblán látható gyermekei maradtak. Ezek közül Mária sz. 1687-ben, férjhez ment 1710ben Rhédei Lászlóhoz, meghalt 1738. febr. 8 án. [4]) III. Istvánnak többi közt fia

III. János 1715-ben a katholikusok közül kir. táblai ülnök lett, 1728-ban az országgyülés által a törvény megvizsgálására kiküldetett. [5]) 1730-ban Aranyos szék királybirája, [5]) 1733-ban Fogaras vár és vidék fökapitánya lett. [7]) 1734-ben dec. 3-án bárósági diplomája kihirdettetett, [8]) gyakrabban (1736. 1742.) a tanácsba megválasztatik. 1742. máj. 21. választatott kincstárnokká, majd tart. kanczellárrá, és azon évi sept. 16 án e két utóbbi méltóságba be is iktattatott. Meghalt Szebenben 1745. jan. 25-én. [9]) Eltemettetett Kolosvárt a ferenczes barátok egyháza alá. Nejétől Petky Sarától gyermekei közül családalapító lett

Boldizsár (1735,), kinek két rendbeli házasságából származott gyermekei által jö le a mai bárói ág. Ezek utódai közül V. János az 1837. 1846. és 1848. évi országgyüléseken kir. hivatalos volt Egyetlen nős fia Albert 1862-ben halt meg.

V. János testvérének III. Józsefnek szintén van családja.

A III. táblán a grófi ág tőrzse I. Kristóf, kinek több gyermekei közül András 1603-ban Básta elől Karansebesre menekült.[10]) Másik fia II. István nejéről Kálnai Borától nemzé I. Zsigmondot, szintén unitárius vallásút, ki 1643 ban országtanácsos volt. Ennek Bánffy Annától egyik fia Mátyás 1698-ban kir. hivatalos. Másik fia

III. Péter 1698-ban szintén kir. hivatalos, két rendbeli házasságából többi közt atyja lett II. Zsigmondnak, kinek Toroczkay Klárától négy leánya közt fia

III. Zsigmond 1738-ban Rákóczy Józseffeli levelezés gyanú-

---

[1]) Apor P. Synopsis Mutationum 123.
[2]) Ugyan ott 135.
[3]) Ugyan ott 137.
[4]) Verestói Gy. Holtakkal való barátság I. d. 408. lap.
[5]) Apor P. Synopsis Mutationum 164.
[6]) Ugyan ott 179.
[7]) Ugyan ott 183.
[8]) Ugyan ott 188.
[9]) Ugyan ott 196. 222. 225. 226. 237
[10]) Wolph. Bethlen Hist. V. 461.

jából a kolosvári fellegvárba kerül, [1]) de még azon évi dec. 23-án szabadon bocsáttatik. Utóbb grófságot kapott, a család szerint 1745-ben, más adat szerint 1757-ben [2]) Nejétől gr. Teleki Esztertől két gyermeke maradt: I. Pál és Teréz, ki 1765. évi jan. 21-én született és kinek keresztanyja Mária Terézia királyasszony volt, ki helyett a keresztelésnél Erzsébet fhzg asszony szerepelt. Férjhez ment 1784. jan. 25-én Naláczy Józsefhez; meghalt 1816. mart. 17-én. [3])

I. Pál cs. kir. kamarás és 1815. óta Torda vármegye főispánja volt. Meghalt 1826-ban. Nejétől gr. Teleki Juliától († 1837.) két leánya és egy fia I. Miklós (sz. 1805.) maradt, ki szintén Torda vármegye főispánja volt, és kinek Pál és Miklós fiaiban és ez utóbbi által unokáiban is él a grófi ágazat, mely a mult század óta Nógrád megyei Mátra Novákon is birtokos lett.

Á család ősi nemesi czímere, a vért arany udvarában szantóvas, (melynek alsó részén hold és nap látszik) előlapja mellett két oldalra két csoroszlya nyúlik fel, és azok hegyén egy-egy galamb áll, a csoroszlyák közt két szál búzakalász nyulik fel, melyekből a búza szemeket a galambok csöreikkel szedik. A paizsot koronás sisak fedi, és két oldalról foszladék veszi körül. [4])

A grófi czímer — mint felebb a metszvény mutatja — vízirányosan két felé, és felső felében ismét függőleg két felé osztott vért; az 1. kék udvarban arany nap ragyog, a 2-ik vörös mezőben ezüst félhold szarvaival jobbra fordúlva látható, az alsó kék udvarban a már leírt ősi czímer: az ezüst szántóvas, két csoroszlyával, azokon galambokkal és két szál búzakalászszal láthatók. A vért fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból szétterjesztett fekete sasszárnyon ezüst félhold, a baloldaliból szintén fekete sasszárnyon arany nap ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [5])

Nem e családból származott, és nevét is tán csak Toroczkó helységről mint származási helyéről írta azon Toroczkai Máté, ki

---

[1]) Apor Synopsis Mutationum 202.

[2]) A góthai 1857. és 1865. grófi almanach szerint, ellenben Adami Scuta gentil. tom. szerint 1757-ben lett gróffá, — mi azért valószinűbb, mivel Apor Péter, ki 1749-ig ír, többször idézett művében Zsigmond grófságáról még nem tesz említést, holott a korabeli eféle történetét bőven elésorolja.

[3]) Sipos Pál által felette mondott halotti beszéd.

[4]) Stephani Gyula Szigeti Oratio Exequialis super funere ill. ac Spect. Dni Petri Toroczkai. etc. Claudiopoli 1756. nyomatott halotti beszéd czímlapján látható metszvény szerint, és Kővárinál is úgy.

[5]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

1601-ben unitárius püspök volt, és kitől 1619-ben fordításban megjelent Enyedi György ó és új Testamentoma. Meghalt 1616-ban. Fia a rosz hirű János, egyik leánya Erzsébet Veres Pálné, és tán még fia István is 1630-ban ügyvéd. [1])

Toronlyay család. Toronlyay Ferenczet 1761-ben Mária Terézia királyasszony emelte nemességre ily czímerrel: a vért függőleg két részre oszlik, a jobb oldali arany udvarban balról vörös csőrű és lábú és vörös koronás két fejű fekete sasnak fele testrésze nyúlik be, karamai közt zöld koszorút tartva, a baloldali kék udvarban magas sziklacsúcson vártorony áll, felette két arany csillag. A vért fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny közt sisakos, és vasba öltözött vitéz emelkedik fel, jobb kezével kivont pallosát feje fölött tartva, balkezével aczél paizsát emelve. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüstkék. [2])

Toroska család. (Horpácsi) Nógrád megyei kihalt család, melyből Jánosnak fia Péter 1424-ben élt, [3]) és Horpácson birt. Neve Toroska helyett helyesebben tán Tereskéné-nek (?) olvasandó.

Torpai család. A Tarpai családnak, melyről itt a 65. lapon szó volt, neve néhol Torpai alakban is előfordúl. *Lásd Tarpai cs.*

Egyébiránt más Torpai nevű család lehet az, melyből n.-ivánfalvai Torpai Márton 1794-ben Erdélyben felső Fejér megyében ajtónálló volt.

Tóth család. (Szomszédvári †) E néven egy csoport nemes családot találunk, melyeket eredetökre és családfáikra nézve teljes terjedelmökben kikutatni és összeállítani lehetetlen. Közöljük itt csak az ismertebbeket.

A szomszédvári Tóth családból László 1440-ben élt és birta Zágráb vármegyében Kosztanicza várát.

Tóth család. Bars és Pest megyében honos. Ősei közé számítja azon Tóth Mihályt, ki előbb Szeged város főbirája volt, utóbb Szegednek a török általi elfoglalása után Debreczenbe telepedett. Mint nagy ellensége a töröknek, 1551-ben Lippa ostromában vett részt, 1552-ben pedig Debreczen környékén toborzott ötezer hajdú élén Nagy Ambrússal Szegedre tör, a várost elfoglalja, de fegyelmetlen serege miatt a megérkezett török segély folytán vesztéssel menekülni

[1]) Székely Sánd. Unitaria vallás 129. lap.

[2]) Collect. herald. nro 107. és Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[3]) A szentbenedeki convent egy 1658. évt átirata szerint nálam.

kénytelenül. [1]) Mint bátor vitéz 1552-ben I. Ferdinánd királytól nemességet nyert. [2])

Mihálylyal egy időben szerepelt Tóth Sebestyén, szintén jó vitéz, de utóbb török vallásra állt, miért elfogatván a magyarok által. 1556-ban megégettetett. [3])

Lehet, de nem tudjuk, hogy Mihálynak utóda volt volna azon Tóth Tamás, ki a pesti harcz alkalmával tábormester volt, ennek fia Tóth Benedek 1594-ben harczolt Pálffy alatt a török ellen.[4])

Biztosabb adataink vannak a Tóth családnak, mely Tóth Megyer, Besse, Pél, Tőre stb. helyeken birtokolt, s jelenleg egy részben Bars megyében Léván, Tőrén, Mező-Kis Sallóban és Alsó-Váradon székel, leszármazásáról azon korból, midőn a családnak ujabb megalapitója Tóth Andrásnak fia Tóth István maga és testvérei részére 1756, jan. 19-én Mária Terézia királyasszonytól armálislevelet nyert, mely azon évi sept. 22-én Bars megyében kihirdettetett. Ekkor nyert czímere a családnak következő: a vért előbb viziránYosan két részre oszlik, a felső osztály függőlegesen ismét két részre oszlik, a jobb oldali kék udvarban zöld halmon repülni készülő, piros csőrű galamb áll, felemelt vörös jobb lábával zöld pálmaágat tartva; a baloldali vörös udvart jobbról balra vont rézsutos arany pólya (baltheus) osztja kétfelé; az alsó ezüst udvarban hátulsó lábain fekete medve mintegy jobb felé megy, fejét dühösen a baloldal felé hátra forditva. A vért fölötti sisak koronáján a vértbelihez egészen hasonló pálmaágat tartó fehér galamb áll. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. [5])

A családfa [6]) következő:

András.

István 1756. impetr. (1. Szabados Zsófia 2. függedi Kovács Judit)	János 1756.	András 1756.	Dávid 1756.	Máté 1756.	Erzse.	Klára.
	utódaik Bars megyéb.			utódai Kecskeméten.		

Folgt. a köv. lapon.

[1]) Istvánffy Historia 1685. évi kiadás 204. libro XVII. — Budai Fer. Historiai lex. III. 455—459.

[2]) Hevenessy Mss. tomo LXX. p. 219.

[3]) Istvánffy Hist. 1685. kiad. 241. lap. libro XIX.

[4]) Ugyan ott 415. lap.

[5]) Collect. herald. nro. 154. Adami Scuta gentil tomo XIII. — Különben az eredeti czímerlevél Tóth Dán. urnál D.-Vecsén.

[6]) Családi hiteles adatok szerint.

István, *ki az előbbi lapon.*
1756. impetr.
(1. Szabados Zsófia
2. fügedi Kovács Judit)

2-tól János 1792.
band. zászlós.
(1. Litassy Erzse.
2. Ganch Julianna)

1-től Mária (Gachal Mihály) | 2-tól László sz. 1792. † 1819. | Jónás sz. 1794. (Végh Fáni) | Jonatán (1. Kovács Zsuzsi 2. Jókay Julia †) | Dániel Bars m. szbiró most D.-Vecsén lak. (1. draskóczi Milecz Róza) 2. Földváry Cecil)

István (Földváry Zsófia) | Zsigmond v. honvéd hadn. | Ottilia.

1-től Hermina (Dienes Imre) | Dezső v. honvéd (Kiss Teréz) | Izabella (Dömötör Dávid) | Móricz ügyvéd Pesten. | Ferencz. | Vilmos. | Zoltán.

Istvánnak első nejétől Zsófiától csak leányok születtek, u. m. Csontos Istvánné, Szent-Iványi Károlyné és Bajkay Mihályné. Második nejétől fügedi Kovács Judittól (ki előbb Dömény özvegye volt) született fia 1753. körül János, ki 1792-ben I. Leopold koronázásakor a Barsi bandérium zászlósa volt. Ennek első nejétől litasi és dereszlényi Litassy Erzsébettől szül. leánya Mária Gachal Mihályné, kitől a Gachal, és leányágon Konkolyi Thege Györgynek és Juhász Benedeknek utódai származtak. Második neje volt a csallóközből gancsházi Ganch Julianna, ettől születtek fiai: 1. László. 2. Jónás. 3. Jonatán és 4. Dániel. Jonathánnak fia Zsigmond honvéd hadnagy volt.

Dániel 1828. évi január 28 tól 1849-ig Bars megyénél hivataloskodott, mint esküdt, szolgabiró, végre fő szbirói ranggal. 1849-ben volt honvéd százados és komáromi capitulans. Végre az oszt. Földváry nztségnek urod. felügyelője D.-Vecsén, hol most birtokán lakik. Első neje Draskóczi Milecz Rozália, a második bernátfalvi Földváry Cecilia. Az elsőtől gyermekei a táblázaton állanak. Ezek közül Dezső volt honvéd Péterváradon, utóbb besorozott. Móricz szintén volt honvéd őrmester 14 éves korában, most ügyvéd Pesten.

A táblán álló István testvéreinek János, András és Dávidnak utódai Bars megyében, Mátének utódai Kecskeméten élnek.

Tóth család. (Csáfordi) Soprony vármegyében honos. Czímere a vért kék udvarában hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A vért fölötti sisak koronájából szintén oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról aranykék, balról czüstvörös.

Tán e családból való Tóth Bálint, ki 1848-ban Soprony vármegye első álispánja volt, és

Tóth József, (ki Győrben szül. 1817. jan. 12-én) és Mosony vármegye főjegyzője és orsz. gyűl. követe volt.

Tóth család. (Felső-Őri) Vas megye adományos családainak egyike. *Lásd Zámbó cs.*

Tóth család. Ennek alapító törzse Tóth Balás, ki 1686-ban I. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét. Czímere a vért kék udvarában zöld téren jobbról fekvő oroszlán hátra kondorított kettős farkkal, és hátra (balfelé) fordított fejjel, előtte balról sárga csizmás, vörös ruhás, prémkalpagos vitéz áll kardosan, jobbjával kivont kardját az oroszlán felé emelve. A vért fölötti sisak koronáján vörös mezű kar könyökől, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Tóth család. Szabolcs vármegyei eredetű. A czímeres nemes levelet Tóth Imre, János, András, Mihály és István kapták I. Leopold királytól 1666. dec. 1-én, és azt 1668. jan. 8-án Szabolcs megyében kihirdették.

Nevezett Imrének ága következő:

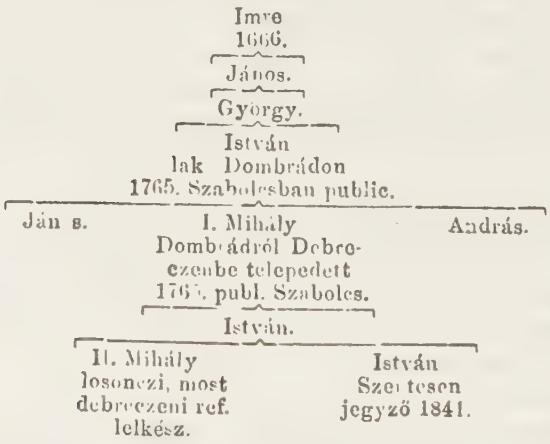

II. Mihály előbb Nógrád megyei Losonczi ref. lelkész, azon megyében 1841. jan. 26-án igazolta nemességét. [2]) Jelenleg Debreczenben lelkész.

---

[1]) Collect. herald. nro. 832.

[2]) Nógrád megyei Jegyzőkönyv 1841. évi 519. sz.

Tóth család. Szatmár megyében honos. Családfája [1]) következő :

Lajos
megyei r. sz. esküdt
(Sánta Luiz)

Albert sz. 1832. (Péchy Teréz)		Ágost sz. 1835. (Porkoláb N.)
Luiz sz. 1856.	Teréz †	

Szatmár megyében Tóth nevü család birtokos e század elején Atya helységben. [2])

Tóth család. (Fejér-gyarmati) Jelenleg Kún-sz.-Mártonban honos. Eredetét állitólag Fejér-Gyarmatról vevé, és e szerint öse lett volna azon Tóth János, ki 1610 ben Szatmár megyei Fejér-Gyarmaton egy nemes ülésre adományt kapott. [3])

Azon ág, mely Kún-szent-Mártonban székel, Belső-Szolnok megyei Ér-Szentkirályról származott oda, és közülök Andrásnak fiai : István, Károly és Lajos Belső-Szolnok megyétől 1844. sept. 11-én nemesi bizonyítványt kaptak, mely 1845. jul. 16-án Csongrád megyében, 1847. sept. 24-én Heves megyében is kihirdetett.

A család czimere — mint itt látható — a vért kék udvarában pánczélos kar, kivont kardot villogtatva. A vért fölötti koronás sisak foszladéka jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A családfa imez :

---

[1]) Luby Kár. közl. szerint.
[2]) Szirmay Szatmár várm. I. 264.
[3]) Ugyan ott I. 232.

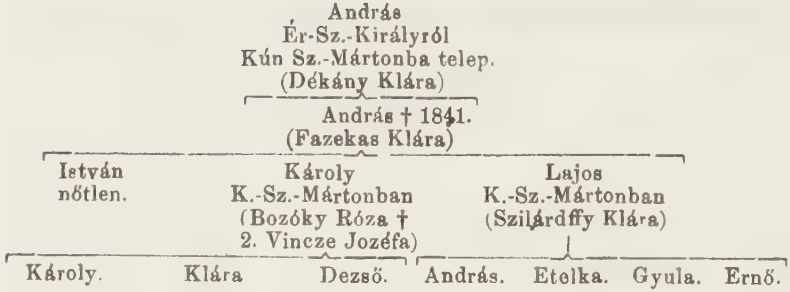

Tóth család. Közép-Szolnok megyében Szilágyfő Keresztú helységében s környékén elterjedt nemes család. Nemzékrendjök [1]) ez:

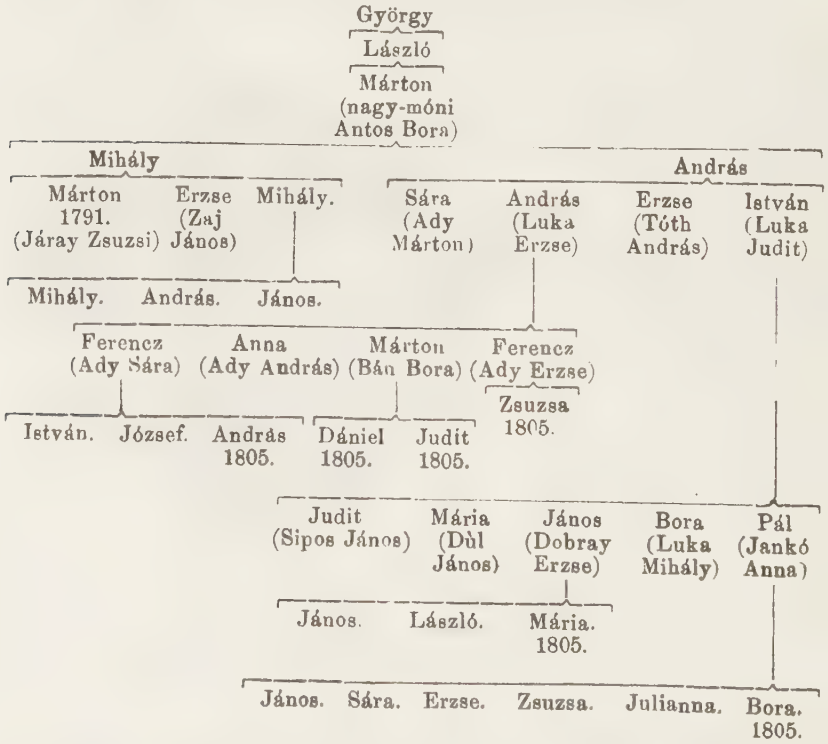

Tóth másképen **Szigethy család.** Vas megyéből ered, hol Nagy-Kajd helységben székeltek. Ősük Miklós 1611. febr. 12-én II. Má-

[1]) Décsey Mik. közl.

tyás királytól adományt nyert, a mint ezt utódai, névszerint Miklós, János és Sándor testvératyafiak 1726 ban Vas megye előtt igazolták. Nevezett Miklós 1730. nov. 10-én Vas megyétől nyert nemesi bizonyítvány mellett, melybe János fia is beiktattatott, Pest megyébe telepedett, tőle ez ág származása ez:

Miklós
1730.
(sz.-györgyi Armbruster Zsuzsi)

Miklós.	János 1730. 1793. (Sztehló Judit)	Sándor.

János Orosházi ev. lelkész 1817—1822. (Henczkay Róza)	József ins. hadnagy Arad v. szbiró † 1849. sept. 14. (Török Jozéfa)

József ügyvéd Gyulán (Hasz Ludovika)	Béla † 1846.	Klementina (Nyéky Alajos gazdatiszt)	Kálmán elesett 1848.	Jozéfa (Pálffy István)	Róza-Piroska (Dömény Lajos)
Mária.					

Miklósnak fia János 1793. aprili 22-én publicáltatta nemességét Pest megyében, insurgens hadnagy volt, utóbb községi jegyző, végre Arad várm. szbiró, meghalt 1849-ben. Fiai közül Kálmán 1848 ban Sz. Tamás ostromában mint önkénytes esett el. Testvére József ügyvéd Békes-Gyulán.

A család „Szigethy"-nek írja nevét.

Tóth család. (Szent-Annai) Erdélyi család, mely Maros-sz.-Annáról eredt. Ismert családfája [1]) ez:

I. István.

Ferencz † 1507.		I. Mihály II. Mihály	I. Balás
			Péter (Lázár N. 1534.)
			II. Balás † 1597.

Klára (m.-madarasi Bernát Balás 1551.)	János † 1597. (Vallon Kata)	Anna (Sülye György)

Miklós 1597. perel.	Bora (Drug. Horváth János)	István.
		Judit (Deák István)
		Zsuzsi (Bóér Samu)

Bora (Sárosy János)	Judit (Almády István)

[1]) Hodor K. közl. és Mike S. gyüjt.

Ferenczről olvassuk, hogy elei Maros-sz.-Annán laktak. [1]) Ő lakott M.-Madarasson. [2])

Judit aligha Miklós leánya, vagy atyja előbb élt, mert Judit 1536-ban íratik Almády István nejének. [3])

Nincs a táblán azon Tóth János, kinek neje héjasfalvi Vallon Kata volt. [4])

Tóth család. Tóth Sebestyén és általa fiai Péter, István és András nem különben testvére Tóth György és annak fiai: János, Mihály és András 1635. april. 15-én II. Ferdinánd királytól kaptak czímeres nemeslevelet. [5])

Tóth család. Tóth Ferencz 1609-ben Török Miklóssal együtt kapott czímeres nemeslevelet. Czímerök a vért vörös udvarában hármas zöld halomból kiemelkedő tigris, első jobb lábával kinyilt fehér liliomot tartva. Ugyan az ismétlődik a vért fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék. [6])

Tóth család. Tóth Pál 1587-ben kapott czímeres nemeslevelet ily czímerrel: a vért balról jobbra vont rézsutos fehér öv által kék és vörös udvarra oszlik, az előtérben hármas zöld téren hátulsó lábain tigris ágaskodik, első jobb lábával kinyilt fehér liliomot tartva; ugyan ollyan emelkedik ki a vért fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [7]) E czímer a fölebbihez lényegesen hasonlít.

Tóth család. Tóth István és Ferencz 1760-ban Mária Terézia királyasszony által nemesítetett meg. Czímere a vért kék udvarában zöld téren álló, arany lábú és csőrű daru, felemelt jobb lábával golyót tartva, fölötte jobbról ezüst félhold, balról arany csillag ragyog. A vért fölötti sisak koronájából három strucztoll emelkedik fel, a két szélső kék, a középső fehér. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék. [8])

Tóth család. Tóth György, Albert és István 1714-ben

---

[1]) Gr. Mikó Imre, Erdélyi tört. Adatok. III 257.

[2]) Ugyan ott.

[3]) Gr. Lázár család tört. 112. lap.

[4]) Mike S. gyűjt. Hodor szerint.

[5]) Az eredeti Bazin sz. kir. város levéltárában van. Current. 1792. nro 3686.

[6]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[7]) Ugyan ott.

[8]) Collect. herald. nro. 108. és Adami Scuta gentil. tomo XIII.

III. Károly királytól kaptak czímeres nemeslevelet. [1]) Czímerök a vért kék udvarában hármas zöld domb középsőjén könyöklő vörös mezű kar, három arany kalászt tartva. A vért fölötti sisak koronáján szintén vörös mezű kar kivont kardot villogtat. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [2])

Tóth család. Tóth Márton 1719-ben III. Károly királytól kapott nemeslevelet [3]) ily czímerrel: a vért udvarában zöld téren fekete lovas magyar vitéz vágtat, ruhája vörös, csizmája sárga, fején prémes veres kalpag van veres lefityegővel, nyeregtakarója zöld, jobb kezével kivont kardját, a balban a kantárt tartja. A vért fölötti sisak koronáján piros mezű kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstveres, balról aranykék.

Tóth család. Tóth másképBorbély Albert 1606. mart. 18-án Kassán kelt czímeres nemes levélben Bocskai István erdélyi fejedelemtől kapott czímeres nemeslevelet. [4])

Tóth család. (Szopori) Ismeretes tagja Tóth István, ki egykor az egész Szoport birtoklott Iklódy Mártonnak özvegyét Drághy Potentiánát vette nőül, és nevezett Iklódy Mártonnak hütlenségi bélyegén Szoport 1466-ban adományban kapta. [5])

Tóth család. (Simaházi) Ebből Ferencz a simontornyai és tornyai urodalmak ügyviselője vott. Meghalt 1863. dec. 2-án. kora 64. házassága 31. évében. Nejétől Orosz Zsófiától gyermekei: Ödön, Kálmán, Vilma, Mór, Etelka, Berta.

Tóth család (Szalontai) Ebből Mihály bajai urodalmi ügyész 1816-ban.

Tóth család. (Barátosi) Székely család, mely pixidariusi levelét 1584-ben kapta. [6]) Hajdán Háromszékben Barátoson lakott, onnan Kézdi-Vásárhelyre telepedett. Őse I. Miklós a XVII. században Apaffy iródeákja nemeslevelet nyert, de utódai annak daczára fegyver alá fogattak. Czímerök a vért zöld mezejében lovas vitéz zászlóval, a vért fölötti sisak koronáján könyöklő kar szintén lobogóval. [7])

Miklós egyik utóda Dániel, ennek tizenkét gyermeke maradt,

---

[1]) Coll. herald. nro 642.
[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[3]) Collect. herald. nro. 400.
[4]) Az eredeti Győr várm. levéltárában van.
[5]) Hodor Kár. közl.
[6]) Kállay, Székely nemzet. 146. lap.
[7]) Mint Török Ant. közl.

u. m. Dániel, Samu, András, István, Ábrahám, János, József, Mária, Ilona stb. Ezekből András, Ábrahám, János és József a vármegyékbe telepedtek.

András neje Pongrácz Zsuzsi jogán Alsó-Fejér megyében, és több helyen birtokos, szorgalmas gazda, 1848-ban az oláhok által meggyilkoltatott. Gyermekei: Julianna előbb Naláczi János, utóbb Biró Pál neje, Ferencz 1848. udv. kanczell. fogalmazó, 1861 ben törvényszéki ülnök. Nejétől Toroczkay Katalintól gyermekei: Endre, Anna, Gyula, Ilona, Béla, Jolán, Sarolta, Kálmán.

Ábráhám és János magnélkül haltak el. Józsefnek, ki az enyedi Collegium számvevője volt, nejétől Tamási Katalintól gyermekei: 1. Zsigmond (ennek neje Nagy Zsuzsi). 2. Krisztina Szász Pálné, 3. Katalin Toroczkai Kálmánné, és 4. Miklós.

Sámuelnek, ki a Székely földön maradt, fia: Samu Kézdi-Vásárhelyen él, ennek tizennégy gyermeke közül fia Samu volt honvéd, mint menekült az olasz légióban esett el.

Istvánnak is több gyermeke volt, ezekből Sára, István és József.

Tóth család. (Nyárad-Karácsonfalvi) Ehez számítatik azon Tóth Miklós, ki 1506-ban Márosszék részéről az agyagfalvi gyülésen részt vett. [1])

Tóth család. (Nyárad-szent-Lászlói vagy eredetileg sófalvi) Ebből György ügyvéd Abrudbányán, kit 1848-ban az oláhok öltek meg. István ügyvéd Maros-Vásárhelyen, meghalt 1846. körül. Károly 1861-ben Torda vármegye főügyésze.

Tóth család. (Csomafái) Doboka megyében volt birtokos a XVI. században. [2])

Tóth család. (Árkosi) Közülök Dániel Torda várm. szolgabirája 1848. előtt, Antal ugyan ott törv. széki ülnök 1837. körül.

Tóth család. (Szoboszlay). *Lásd Szoboszlai cs.*

Ezeken kivül még egy nagy csoport Tóth nevü nemes család él mind Magyar, mind Erdély országban, melyeknek származási történetök előttünk ismeretlen.

Magyar országban Trencsin megyében Bicsén a nemesi összeirás szerint 1803-ban élt Lajos és fiai János és Pál. Utóbb ott kifogytak; de tán ezek utóda János 1864-ben Vágh-Ujhelyen ügyvéd.

---

[1]) Kállay, Székely nemzet 286.

[2]) Hodor, Doboka várm.

Nyitra megyében Érsekujvárott említetik István ügyvéd 1864. Nógrád megyében Tóth Mátyás 1709-ben Becskén lakott stb.

Tótfalusy család. Szatmár és Bihar vármegye családja. Törzse Tóthfalussy János, ki 1649-ben III. Ferdinánd királytól maga és fiai János és Márton neveikre kapott nemesi czímeres levelet. Czímerök a vért kék udvarában kút, melynek fehér kövekből rakott gárgyáján vizet okádó oroszlán guggol. A vért tetején a koronás sisakon két sasszárny között repülésre készülő gólya áll. Foszladék jobbról veres, balról sárga.

A családfa [1]) következő:

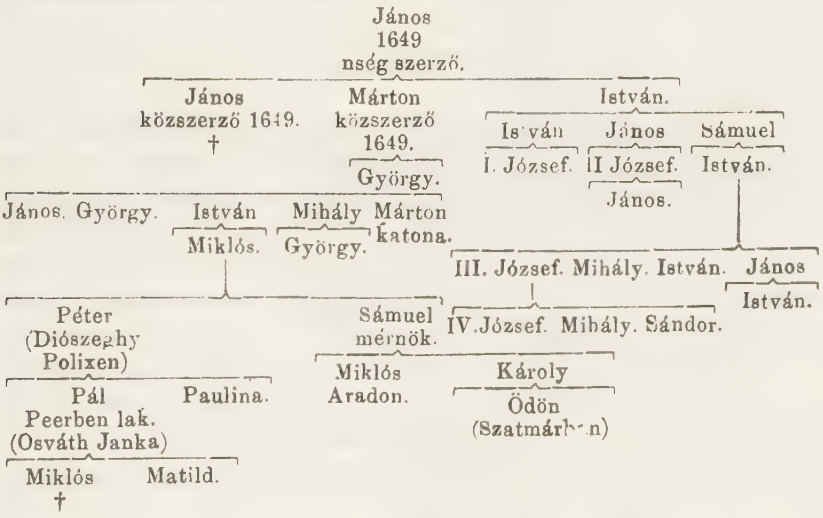

Márton utódai közül Péter fia Pál birtokos Péerben Közép-Szolnokban.

István utódai közül III. Józsefnek fiai József és Mihály birtokosok Petyerityén Belső-Szolnok megyében.

Töke család. (Csépánfalvi) Sáros vármegyei régi nemes család, elszármazva Szepes Ung és Szabolcs megyékbe is, hol megyei hivatalokat is viseltek.

A XV. század végén 1462. körül Ferencz Várdai érsek tisztje volt. [2])

Közülök Mihály a múlt század végén az 1790. és 1802. évi

[1]) Décsey Mikl. közl.

[2]) Lehoczky Stemmat. II. 395.

országgyülésen Szepes megye követe és kir. tanácsos, és az ország határigazitási küldöttség tagja. [1])

Czimerök: kigyó.

Töke család. (Marosvásárhelyi) István ref. tanár Udvarhelyen egy magyar könyvet irt. Meghalt 1711-ben. Fia István nagyenyedi tanár 1722—1745-ig [2])

Marosszékben „*magyarosi*“ előnévvel találjuk László t Kolosvár ker. tartományi biztosi segédet, ki az 1792. és 94. évi erdélyi országgyül. kir. hivatalos volt. Neje Apor Ágnes, kinek jogán birt Kenden. Elek Marosszékben állomási biztos 1846. Sámuel havasi gondnok. László éléstári biztos mint dulló. Antal börtönör 1848-ig.

Csikszékben él Tökés család, melyből Antal Zsögödben birtokos.

Tököly család. (Késmárki) A család eredetét némi homály boritja. Az bizonyos, hogy XVI. századbeli törzse Tököly Sebestyén 1572-ben Miksa királytól kapott nemességet és czimert. [3]) Ő lókereskedés által gazdagodott fel, [4]) sőt állitólag egy, keresztyénségre állott török basa lefőzése által nagy kincs urává lett, és ugyan ez elbeszéllés szerint Sebestyén úr Lengyel országból eredt s nevet változtatott volna. [5])

Mások Tököly Sebestyént régi magyar nemes családból származtatják. Őseül Tököly Jánost irják, ki 1446-ban királyi zászlótartó volt, ennek nejétől Tardi Évától fia Leopold, ennek Udvardi Máriától fia Ferencz, ennek Balogh Krisztinától lett volna fia [6]) a nevezett Sebestyén.

Lehet, hogy ez való, de még inkább valószinü az, hogy midőn már Tököly Sebestyén felgazdagodott és nemességre, bárságra emelkedett, annyi más számtalan példa mellett ő is rövid családfáját kivánta meghosszabbitani és igy keletkezett a fölebbi származtatás.

Az bizonyos, hogy a Tököly név már előbb sem volt ismeretlen Magyar ország nemzetségei könyvében. Már a XIV. században virágzott ily nevü család: Tököly Andrásnak fia László 1360.

---

[1]) 1790/1. évi 68. és 1802: 26. törv. cz.

[2]) Tudományos Gyüjt. 1825. XI. 38. Benkő Transylv. gen

[3]) Wagner Analecta Scepusii IV. 159.

[4]) Dacianus Simplicissimus ugyan ott II. 312.

[5]) Thuróczi Lud. Ungaria cum suis regibus. Edit. Tyrnav. I. 159.

[6]) Wagner Analecta Scepusii IV. 157.

táján élhetett, ennek leánya Erzsébet Bánóczy János özvegye 1386-ban Mária királynétól adományt vitt jószágaira. [1])

Mátyás király alatt két Tököly: Miklós és András mint vitéz hadfiak tüntek fel, és a török ellen vívott csatákban halálos sebeik mellett dicsőséget arattak. [2]) Azonban — mint mondók — mind ezekkel Tököly Sebestyénnek vérségi viszonya eddig igazolva nincs.

Annyiszor nevezett Tököly Sebestyén 1572-ben megnemesítetvén, [3]) — mint Wagner írja — prédikátumát Tekelházáról kezdte írni. Mivel azonban e helység tán nem is tulajdona, különben is ösmeretlen és igénytelennek látszott, igyekezett családi előnévül szolgálandó valamely várbirtokot szerezni. A sors Késmárkra esett. 1579-ben már a Laskiak kesmárki és savniki urodalmai birtokában voltak. Így lett neve „Késmárki Tököly.“ Felfelé a második lépés egy jó házasság volt: nőül vette a gazdag nagy-luchei Dóczy Zsuzsannát,

és az által a bedeghi Nyáriakkal, Thurzókkal, Homonnayakkal, Révayakkal, Batthyányiakkal, Nádasdyakkal, Forgáchokkal stb. sógorságba jött. 1598-ban Győr visszavétele alkalmával magát kitüntetvén, bárói czímmel az úri rendbe soroztatott, és Bocskai korában már kitünő helyet foglalt el Felső-Magyarország evangelikus rendei közt. Meghalt 1607-ben. Nevezett nejétől Dóczy Zsuzsannától († 1596. jun. 9-én [4])

[1]) Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 1. pag. 288.

[2]) Bel M. Notitia nova Hung. III. 532. és köv. Epistolae Mathiae 224.

[3]) Rajcsányi szerint (Mss.) az armalis fia György és testvére Bálint neveikre is szól, és Pozsony megyében hirdettetett ki.

[4]) Eltemettetett Késmárkon a templomban.

a táblán látható tizenkét gyermeke született, kikből azonban csak I. István maradt család fentartónak.

I. István (szül. 1581. dec. 12.) 1595—1600-ig beutazta Nyugoteurópát, [1]) visszajövet kir. apród, majd kir. táblai ülnök lett. Első neje 1609-től Hoffman Zsófia 1618. april. 15-én meghalván, beházasodott (1620.) a Thurzók közé, elvévén Thurzó György nádor leányát Katalint, kivel az Árvai vár és urodalom családjára szálla, és II. Ferdinánd iránti hűségében inkább óda hagyta veszni hetvenezer m. forinton vásárolt bodrog-keresztúri urodalmát, mintsem hogy Bethlenhez álljon. Meghalt 1651. nov. 8-án. Eltemették 1652. febr. 11-én Késmárkon. Első nejétől négy, a másodiktól nyolcz gyermeke volt. Az előbbitől fia Zsigmond, a masodiktól II. István terjeszté családját. Leányai közül Mária (szül. 1624. april 13.) férjhez ment Károlyi Ádámhoz 1643. januar 11-én, Erzsébet (szül. 1629-ben) férjhez ment Petróczy Istvánhoz 1650. jan. 16-án.

Zsigmond (szül. 1618.) osztályba Savnik várat és urodalmat kapta, a várkastélyt kiujította és felékesítette, kápolnát épitetett. [2]) III. Ferdinánd tanácsosa, kir. táblai báró volt, sőt a nádori kijelöltek közt is állott. Utóbb a pártütőkkeli egyetértéssel vádoltatván, savniki jószágát 1674-ben a savniki apátság részére a kir. ügyésznek átbocsátotta, maga pedig a kath. hitre tért. Meghalt 1678-ban. Első nejétől Monoki Zsuzsannától egy fia II. Miklós, második nejétől Pogrányi Salomeatól egy leánya Zsófia maradt, ki iránt, hogy bedeghi Nyáry Ferencznek nőül adassék, 1670. dec. 6-án Szelepcsényi Érsek és Kanczellár is megkereste levelével a vonakodó anyát Pogrányi Salomeát. [3])

II. Miklós anyja után Sárosban a somosi, Zemplinben a monoki, Gömörben a csetneki urodalom részése lett, azonban közbe jött akadályok roppant gazdagodását meggátolák. Meghalt 1679. előtt. Nejétől orbovai Jakussich Zsuzsannától [4]), Balassa Bálint özvegyétől két leánya maradt: Éva előbb Sirchich Istvánné, utóbb Stejdell Lőrinczné, és Erzsébet slavniczai b. Sándor Gáspárné.

II. István (I. Istvánnak fia) született 1623. febr. 5-én. 1654-ben [5]) grófi czímet, majd Árva vármegye örökös főispánságát nyerte.

---

[1]) L. Serpilius, Sertum Semper virens etc. Nyom. Lőcsén.

[2]) Klescki Dan. Solennitas inaugurationis templi sive sacelli, quod Ill. Spec. et magn. DD. Sigism. Tökölyi L. B. de Késmárk exstruxit. Bartfae 1670

[3]) Thewrewk József: Magyar nyelv kincsek.

[4]) Jakussich Jánosnak Szúnyogh Katától leánya.

[5]) Lehoczky Stemmat. I. 170.

Az árvai, likavai, késmárki és rosembergi urodalmak után százezer tallérra becsült jövedelemmel birt, s ráthóti Gyulaffy Máriával († 1659.) [1] (iktari Bethlen Mária leányával) 1651. nov. 14-én lépvén házasságra, Erdélyben is nagyértékű jószágokra tett szert. [2] Mint Wesselényi és Nádasdy meghitt barátja, kiknek terveit tetemes pénzösszelttel ügyekezett elősegíteni, 1670-ben árvai erősségébe zárkozott, egyetlen életben maradt fiát a tizenhárom éves Imrét Liptóba a likavai várba küldötte. Midőn 1670. végén Leopold tábornoka Árvát ostromlá, István már halálos ágyban nyavalgott, és midőn a várat megvették, már halott volt. Meghalt Wagner szerint [3] 1670. dec. 4-én. Két fia Ádám és III. István korán elhalván, leányai közül: Kata (szül. 1655. april. 18. † 1670. nov. 15.) előbb gr. Eszterházy Ferencznek († 1683. oct. 16.) másodszor gr. Jörger Maxnak († 1698.) végre Löwenberg János Jakabnak lett neje. Mária (szül. 1656. jun. 2-án) előbb gersei Pethő László, azután gr. Nádasdy István, s végre gr. tarnowi Tarnowszky János felesége. Éva (szül. 1659. febr. 1. † 1716. aug. 22.) férjhez ment 1682. aug. 9 én herczeg Eszterházy Pál nádorhoz. E három leány örökösei Erdélyben az ilyei urodalmat, úgy a v.-hunyadi, küküllővári, szigeti és huszti jószágokat Kászoni János utóbb bárónak lett Bornemiszának adták el, ki az utóbbiakat utóbb elcserélte 1723-ban Apaffy II. Mihálynéval Bethlen Katával más jószágokért.

Imre szül. 1657. sept. 25-én. Atyja halálának hirére Likaváról Erdélybe anyai jószágaira vette magát. Gazdagsága s korán nyilatkozott elmebeli tehetségei rendkivüli fejleménynek indúltak, és már első ifjuságában tekintélyt szereztek neki a bujdosók előtt, kik a Wesselényi összeesküvés következményei elől Erdélybe menekültek. E tekintélyt megnövelte azon körülmény, hogy Erdélybe érkezése után röviddel anyai nagybátyja, a magzatok nélkül elhalt Rhédei Ferencz máramarosi urodalmai is reá szállottak. Atyja multja, saját helyzete, neveltetése, szabadságra törekvő szelleme a felkelők fejévé tette őt. Mennyi erély, mennyi eszély, csel és szerencse, fény és bukás kisérte őt fölkelő vezéri pályáján, a történelem lapjaira tartozik. Erdélynek választott fejedelme lett, Magyar ország részeinek ura, sőt a török királynak is kikiáltatá. Sok hányodás, jó és bal szerencse után, mint beljebbezett Török országban Nikomediában a bithiniai öbölben halt meg 1705.

---

[1] L. fölötte 1661. febr. febr. 1. mondott halotti beszédet e czím alatt: *Acerbissimum Funus.* Nyom. Lőcsén. és *Pia Suspiria* Andrea Jánostól.

[2] Libri regii XIII.

[3] Eszterházy Pál jegyzete ellenében Wagner Anal. Scepus IV. 197.

sept. 13-án, hol az örmények templomában eltemettetett. Neje Rákóczy I. Ferencznek özvegye, a hősies Zrínyi Ilona volt, ki előbb 1703. febr. 18-án halt meg. Ettől több leánya [1]) született, ezek közt Erzsébet (szül. 1683. mart. 26. † april. 3.) de érett kort egy sem ért. Így benne a Tököly család elenyészett.

A családfa [2]) következő:

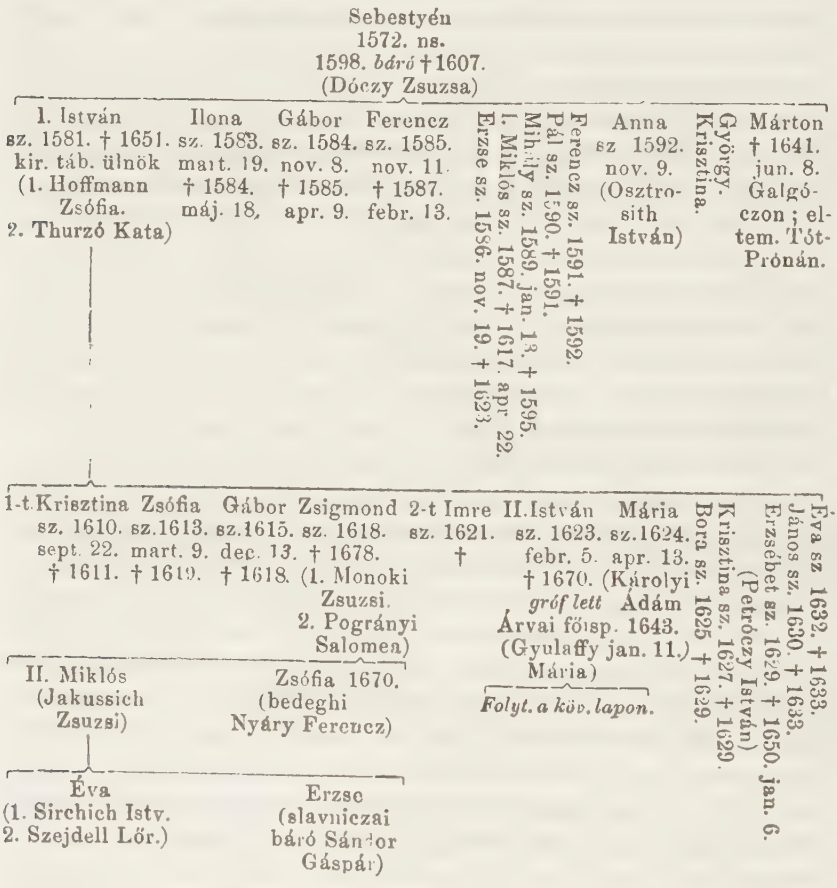

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Lásd Tököly Imre Naplóját. Kiadta a M. Akadémia Pest, 1862.

[2]) A Tököly családról tüzetesen értekezett Wagner Analecta Scepus IV. 155–208. hol a családfa is látható. Ezenkivül Kaprinai Mss. A. XLI. 188. XLVI. 106. stb

II. István, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1623. feb. 5. † 1670.
gróf lett
Arvai főisp.
(Gyulaffy Mária)

Ádám	III. István	Kata	Mária	Imre	Éva
sz. 1652. sept. 30. † 1652. oct. 28.	sz. 1654. máj. 2. † 1655. dec. 24.	sz. 1655. april. 18. † 1670. nov. 15. (1. gr. Eszterházy Ferencz 2. gr. Jörger Max. 3. Löwenburg János Jak.)	sz. 1656. jun. 6. (1. Pethő László 2. gr. Nádasdy István 3. gr. Tarnowski János)	sz. 1657. † 1705. erdélyi v. fej. (gr. Zrínyi Ilona) — Erzsébet sz. 1683. nov. 26. † 1683. apr. 3.	sz. 1659. febr. 1. † 1716. aug. 23. (hzg. Eszterházy Pál nádor) — stb.

A család czímere — mint fölebb a metszvény is ábrázolja — négy felé osztott vért, egy közép kisebb vérttel, melynek arany udvarában kétfejű fekete sas látszik. Az 1. és 4-ik ezüst udvarban, valamint a 2. és 3-ik kék udvarban is arany oroszlán hátulsó lábain áll, kivont kardot tartva. A vért fölötti sisak koronájából szintén koronás oroszlán emelkedik ki, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1]) Néhol két udvarba tigrisek iratnak. [2])

Tököly család. (Kevermesi és Vizesi.) A késmárki Tököly család kihaltával egy más Tököly nevű, rácz (vagy most már szerb) eredetű magyar nemes család tünt fel. Ennek alapítója Popovich máskép Tököli János, ki 1706-ban I. József király által magyar nemességre emeltetett, [3]) és ily czímert kapott: a vért zöld udvarában bal felé hátulsó lábain arany oroszlán fut, első lábaival vörös zászlót lengetve, utánna fehér lovon vörös magyar ruhás, prém kalpagos, kolcsagtollas vitéz, jobb kezével kivont kardot villogtatva száguld. A vért fölötti sisak koronáján hét fehér gémtoll leng. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. [4])

Ezen János, ki utóbb csupán Tököli nevet viselt és a ráczok élén Rákóczy ellen harczolván, 1708-ban elfogatott, de megszabadult [5]) Csanád vármegyében a Kevermesi és Vizesi pusztákat már 1715-ben birta

[1]) Siebmacher, Grosses Wappenbuch VIII. nro. 29. és Troph. Estorasianum, mely hitelesen ismerhette.

[2]) Lehoczky Stemmat. II. 396 egy szarvúról, zergéről, liliomról beszél, Bel, Podromus pag. 84. tigrist is említ. Wagner is Analect. Scepus. II. p. 844. — Gelehrte Anzeigen V. 390. Leh. szerint.

[3]) Collect. herald nro. 760.

[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[5]) Vahot Imre, Orsz. gyűlési Almanach I. Pest 1843. 114—115.

és azokba 1724-ben kir. adomány mellett is beiktattatott. [1]) Jánosnak fia volt Jovan (János) ki Nenadovich görög metropolita leányát vette nőül, ettől született Aradon 1761 aug. 17-én Szabbas kir. tanácsos, a felvilágosult derék hazafi, ki hitsorsosainak és általában a szerb nemzetiségnek javára és előmozdítására nagyszerű alapítványt és Pesten a Tököly-intézetet és szerb „*Maticát*“ alapítá. [2]) Meghalt 1842. sept. 21-én. Nejétől Bezzegh Amáliától egyetlen fia

Péter előbb Csanád vármegye első alispánja, kir. tanácsos, arany sark. vitéz, 1833. körül Csanád vármegye Administratora, 1837-ben főispánja és udvari tanácsos. Meghalt 1844-ben. Benne a család kihalt.

Tölczeky család. Gömör megye nemesei sorában áll.

Töltésy család. Gömör megye nemessége sorában találjuk.

Tömpe család. Szatmár megyében lakik.

Török család. Gömör megyében találjuk.

Töreky család. Zala vármegyei nemes család, hol Ferencz 1826-ban megyei alügyész, János 1837-ben aladószedő volt.

Törjék család. (Kutasi) Kihalt család, melyből István 1429-ben anarchi Pető Miklóssal osztályos egyezségre lépett. [3])

Törköncsy család. Komárom megyében volt birtokos, 1662-ben Pál neje Lengyel Éva, mint a Kolos család ivadéka osztozott Ácson. [4])

Török család. (Enyingi †) A több Török nevű család között legfényesebb hírre jutott a történelmi nevezetességű enyingi Török család. Azonban eredetét ennek is homály fedi. [5]) Családfáját csak is a XV. század derekáig vihetni föl azon Török Ambrusig, ki I. Mátyás király korában Soprony vármegye főispánja volt, és utóbb azon király-

[1]) A család kihaltával ezekbe 1849-ben b. Ambróczy Lajos statualtatott.

[2]) Lásd életét: Subbotich Jovan, Zsivot Szave Tekelye. Buda 1861.

[3]) Fejér, Cód. dipl. tomo X. vol. 7. pag. 190.

[4]) Fényes, Komárom várm. 142.

[5]) Némelyek e család ősei közé számítják azon Török Jósát is, ki 1428-ban a Szerecseny családdal (lásd IX. köt. 684.) Sclavoniában birtokokat kapott Zsigmond királytól, (lásd Katona Hist. critic. XII. 503—507.) Lehoczky szerint pedig Stemmat. II. 398. Ambrusnak atyja György lett volna, a ki Veszprém megyei Pata és Hodosról írta előnevét, ennek atyja pedig Péter Enyingről és Kelemenfalváról írta előnevét. De a pathi Török egészen különböző család, mint erről alább lesz említés. Ambrúsnak neje devecseri Choron Kata volt, mi valószinűbb, mint egy genealogus azon véleménye, hogy Nyáry Julia lett volna. A családról érdekes oklevél van 1511-ben Pray Mss. XXII. köt. melyet azonban e pillanatban fel nem használhattam.

tól Somogy vármegyében Szigetvárt kapta kir. adományban, honnan ő még Szigethi-Török-nek neveztetett. 1479-ben még a szörényi bánságot viselte. Testvére, vagy közel rokona volt azon Török István, kinek egyetlen leányát Orsolyát Nádasdy Tamás (később nádor) vette nőül. Ambrúsnak egyik fia volt András, kiről a táblán látható hét leányon kivül egy fia maradt II. István, [1]) kinek Margit nevü leánya Pápán született 1540-ben, férjhez ment bedeghi Nyáry Lőrinczhez, és Király-Helmeczen halt meg 1570-ben.

Ambrusnak második fia volt Imre, ki már birta Enying helységet, [2]) és előnevét arról írta. Corvin Jánosnak kedves híve volt, attól kapta Szerém vármegyében Cherent, Zágráb vármegyében Krupa várát, Bács megyében Futakot. 1505-ben jelen volt a híres rákosi gyülésen, [3]) mint belgrádi bán Belgrád várát hősiesen védelmezé elestéig, mely történt 1521-ben. Nejétől Pakosi Krisztinától két fia maradt: Miklós, ki 1511-ben élt, és I. Bálint.

I. Bálint atyjának a belgrádi bánságban utóda lett, azonban a várat valószinüleg ifjúi könnyelműségből elhagyván, javaitól megfosztatott és számüzetett. Azonban nőül vévén a királyné udvarából Pemflinger Márk leányát, ismét kegyelmet nyert. 1526ban a mohácsi vész ütközetben a király testőrei közt volt. A mohácsi nap után 1527-ben I. Ferdinándtól adományt nyert a borogi és sopronczai várra [4]) de azután egyik királyhoz sem állván, a hazát pusztítá, [5]) míg János királytól 1536-ban Hunyad várát és Debreczen városát kapta 16 ezer forintba beírva, és ez időtől János királynak mindvégig híve és annak egyik hadvezére volt, és főleg 1541-ben Buda védelmében kitünteté magát. Azonban utóbb Szoliman fogságába kerülvén, Konstantinápolyban a héttoronyban végezte sanyarú életét. Két fia maradt: I. János és I. Ferencz, kik az atyai dús birtokon megosztozván, annak az erdélyi, Ferencznek pedig a magyarországi birtokok jutottak, egyuttal Szigethvárát, mivel a török ellen megtartani nehéz volt, Ferdinándnak adák át.

Lássuk előbb I. János ágát.

I. Jánost 1535-ben I. Ferdinánd király auranai Perjelnek tevé. Jeles katona volt, de kegyetlen indulatú, nejét Balassa Borát

[1]) Kinek nejeül Baládfi Katát vélik.

[2]) Enyéng, egy uradalom feje, Veszprém-megye alsó részében Fejér megye felé fekszik, de nem Fejér megyében, mint Wagner tévedésből írá.

[3]) Jászay P. Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 156.

[4]) Kaprinai Mss. B. tomo XXVIII p. 14.

[5]) Istvánffy libro XIV

házasságtörés gyanúján 1550-ben lefejezteté. Debreczen város birtokában magát 1557-ban Izabella királynénak fizetett négyezer forint mellett megerősíteté. Meghalt 1562. jun. 7-én. Két fia maradt: II. János és II. Bálint.

II. János viszonyairól Wagner mit sem ír. Az bizonyosnak látszik, hogy neje azon Iffju Anna volt, ki Báthori Gáborral tiltott viszonyban élt. [1]) Leányául írják Török Katát, ki előbb Bogáthy Miklósné, utóbb n. mihályi Csáky Istvánné volt, sőt egy genealog szerint [2]) még két férje is lett volna. Nevezett Kata atyjának II. Jánosnak 1607. körül történt halála után, a midőn e szerint már az enyingi Török család erdélyi egész ága kihalt, az enyingi Török család erdélyi javait is kezébe vette, hanem bemenvén Magyarországról IV. István, ezen foglalásnak ellene mondott, és Kata Hunyad megyében a bretyei más 13 helységbeli, Fejér megyében a vingárdi stb. Kolos megyében a zsúki és aszszonyfalvi birtokrészekkel kielégítetett, [3]) sőt nevezett bátyja eszközlésére 1612-ben Vingárdon még a Cseszeliczki Szilvássy Boldizsár nótáján elkobzott részeket is adomány mellett megkapta. [4])

Egy buzgó genealogus állítása szerint II. Jánosnak halála után nevezett Iffju Anna, özvegy Csolnokosi Imréné, [5]) házasságon kivül egy fiút szült volna Gáspárt, ki utóbb — ugymond — fejedelmi jóváhagyással törvényesítetett, [6]) de csak anyai jogon nyert a székely földön némely Balássi [7]) részjószágokat. Ez állítást azért tartom itt szükségesnek felemlíteni, mert egy másik Török leánytól született

---

[1]) Bőjthy Gáspár Engelnél Monumenta Ungrica 266. és 318. hol Török Katá-nak is neveztetik.

[2]) Török Antal legujabban szerkesztett családfán 3-ik férje Dengeleghy Mihály, 4-ik férje Vadász Mihály. De Wagner ezen két férfiút II. Bálint hasonnevű leányának Katának hitvestársaiúl írja, mint itt a táblázatunkon áll.

[3]) Kolosmonostori convent Török Ant. közlése szerint.

[4]) Gyulafejérvári káptal. Centur. Q. nro 39. Török A. szerint.

[5]) Tehát Iffju Anna e. Török II. János halála után Csolnokosi Imréhez ment volna férjhez, s már ennek is özvegye lett volna.

[6]) Én ezen állítmányra sem emlékiratokból sem oklevelekből felhozható adatokat nem ismerek.

[7]) Ezen állítmány pedig azért látszik már magában nagy tévedésnek, mivel ha Iffju Annától született volna ezen Gáspár, úgy nem lehetett anyja Balássi leány, és nem is kaphatott ily nevű anyja után birtokokat. Ezen állítmány inkább azon másik Gáspárra illenék tehát, ki II. Bálint leányának Annának (ki állítólag Balássi Gáborhoz ment férjhez) fiaúl íratik, mert ennek e szerint anyja Balássi leány lett volna.

Gáspárral ezen törvényesítendett fiú nyujtaná a lehető kapcsot, melynek egy más Török családot az enyingi-ek vérével összekötteésbe hozni kellene.

II. Jánosnak testvére II. Bálint volt, Hunyad megyének — ha jól hisszük — főispánja. Ennek két neje volt; az első Cherepowith Kata [1]) ki azonban 1572-ben meghalván, Déván temettetett. Második neje II. Bálintnak [2]) Orbai Margit volt. Úgy látszik ez utóbbitól szütettek gyermekei III. János, kiről Wagner után mitsem tudunk, és Kata előbb Dengeleghy Mihályné, utóbb Vadász Mihályné.

Előbb nevezett más forrásunk [3]) szerint ezen II. Bálintnak is lett volna még egy Anna nevű leánya, szerinte is csak állítólag Balássi Jánosné, a kitől egy fia született Gáspar, ki, miután 1577-ben [4]) anyja fiusítatott, a Török nevet vette fel, és katonáskodott és székely földön telepedett volna fel, mely fiusítás ilyen következményeiről azonban eddig semmi hiteles adatok nem szólanak; az pedig eddig meg nem czáfoltatott, hogy II. János és II. Bálint gyermekeiben az enyingi Török család erdélyi fiága elenyészett.

A magyarországi ágat I. Jánosnak testvére I. Ferencz alapitá. Ez jeles katona volt. Szél Pétert a kaposvári vár gyáva kapitányát halállal bünteté; 1566-ban pedig Veszprém bevételének főtényezője volt. Egyszersmind a reformatio buzgó híve. Meghalt 1570. előtt. Neje güthi Országh Borbála volt, ki utóbb gr. Salm Elekhez, ennek 1571-ben történt halálával Geszthi Ferenczhez ment férjhez; ettől születtek e Török Ferencznek gyermekei: 1. IV. István, 2. Zsuzsi bedeghi Nyáry Pálné, 3. Fruzsina homonnai Drugeth Istvánné és 4. Ilona, ki 1570-ben hajadon volt, de nemsokára pártjában meghalt. A három fenmaradt testvér 1571. után, midőn már anyjok Országh Borbála is meghalt, ennek drágaságait, ékszereit és Diós-Győr várát mostoha atyjoknak Geszthy Ferencznek átadták. [5])

IV. István kir. tanácsos és Pápai várkapitány volt. Vásonkő várát, melyet Bocskai pártja 1605-ben csellel elfoglalt, hasonló módon

[1]) Cherepowith (vagy mint a sirkövén áll Czerepuit) Katának anyja Olczarovit Margit volt.

[2]) II. Bálintnak kortársai voltak enyingi Török Tamásnak két fia János és Barnabás 1589-ben, kiknek a családfán elhelyezését elegendő adatok hiánya gátolja.

[3]) Kadicsfalvi Török Antal egyszerű közlése csupán családi jegyzetekre hivatkozva.

[4]) A gyul.-fejérvári káptal. Cent. Q. Nro 36. Török A. közl. szerint.

[5]) Leleszi Convent Fasc. 2. nro 10.

visszavette. Erdélyi rokonai kihalván, az ottani birtokokat is kezéhez vette 1607-ben Török Katával kötött osztályos szerződés szerint, és a vajda-hunyadi várat a hozzá tartozó 135 helységbeli birtokokkal Bethlen Gábornak 12 ezer m. forintban elzálogítá. Meghalt 1618-ban jun. 3-án kora 54. évében [1]), s benne, miután három rendbeli házasságából sem maradt gyermeke, az enyingi Török család kihalt. Nejei rendben ezek voltak, első pixendorfi Rueber Kata (R. János leánya) ki 1568-ban született, a második Tapolcsányi Ilona, a harmadik gersei Pethö Margit, ki férjét több évvel túlélte.

A családfa [2]) ez:

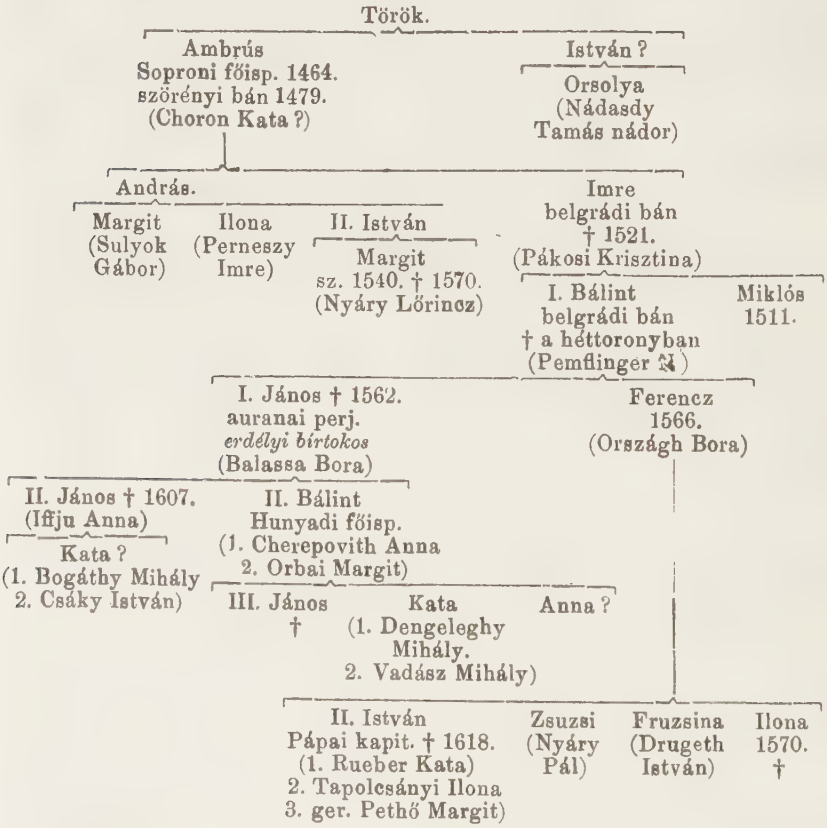

[1]) Závodszky naplója.

[2]) Wagner Collect. Geneal. dec. III. 125—133. ki az egész családról tüzetesen értekezik. Budai Hist. lex. III. köt. és Czeh János. Tudományos gyűjt. 1829. évi XII. 63—66. stb.

A család czímere szárnyas sárkány által körített vért, melynek udvarában egyfejü sas kiterjesztett szárnyakkal látható, kinyujtott jobb lábával kardot tartva. A vért fölött, illetőleg a sárkány feje fölött a sisak koronájából koronás oroszlán emelkedik ki, első jobb lábaival kivont kardot tartva. A vértet két oldalról foszladék veszi körül, mint mind ez a Simontornyai vár egy kövén bevésre volt látható. [1])

Török család. (Bakonaki, máskép Pathi) Dunántuli Somogy megyei kihalt család. Törzse a Zala megyei Bakonakról elönevezett Horváth Pál volt. Ennek fia László Töröknek neveztetett, és Bakonaki, Ládi és Pathi (Somogy megyei falukról) viselte predikátumát. 1432-ben eljegyzette magának nőül Csapy Tamásnak [2]) Istvándi Garázda Margittól [3]) való leányát Luciát, és ipjával nevezett Csapy Tamással Zala megyében sok birtokot kapott adományban, és 1437-ben királyi al-ajtónalló mester, 1451-ben pedig Kanizsa vár várnagya volt. Négy gyermeke maradt, u. m. II. László, Zsuzsanna 1497-ben Szerdahelyi Mártonné, Luczia és Zsófia 1497-ben inkei Loránth Mártonné.

II. László (pathi Török) előfordul 1487—1506-ban. Ez ama híres rabló (latro) rasina-kereszturi Bocskay Istvánnal, sógorával czimborálván, miután e miatt jószág- és fejvesztésre itéltetvén, a halálos büntetés rajta Budán már-már végre hajtatnék, részére Bornemisza János mester és alkincstárnok Mátyás királytól kegyelmet nyert, melynél fogva hála fejében a király bele egyeztével összes javai felét Bornemisza Jánosnak engedte, oly feltétellel, hogy kihalás esetében egyik a másiknak örököse legyen. Azon megosztott javak ezek voltak: Path, Benek, Gardus, Varaszló, Nagy-Savol, Fenyed, közép Csikos, Egek és Mindszent helységek, Matisfalva és Sarad Somogy megyében, Felső Bakonak, Bacsonak, Egyházas-Bakonak fele, és az illésteleki és cserkői puszták Zala megyében. Gyermekei maradtak Ferencz, Mihály, János 1534-ben kir. ember, Margit és Ágata. Ezek közül

I. Ferencz (1521—1549.) szintén pathi Töröknek iratott, nőül vévén bedeghi Nyári Jánosnak növérét, ezzel Nyitra megyei Kropón kapott birtokot. Három fia maradt: Bálint 1553—1560-ban élő, ki magtalan halt el; Kristóf 1568—1579-ben, és Gábor, aki berekszói Hagymásy Annával nemzé III. Ferenczet, kinek 1559-ben neje volt Keméndy Lajosnak korompai Nehéz Potentianától való

[1]) Wagner C. közli e czímert Coll. genal. dec. III. tab. III. fig. 10.

[2]) Csapy Tamás fia volt Péternek, a ki fia volt Csapy Andrásnak.

[3]) Ez istvándi Garázda Miklós leánya volt.

leánya Keméndy Orsolya, kitől azonban gyermeke nem maradt.

Nevezett Kristóf nőül vévén Majthény Istvánnak Korlátköy Krisztinától nemzett leányát Katalint, ettől született fia II. Ferencz.

II. Ferenczneк 1602-ben már csak özvegye Sándor Borbála (Slavniczai Sándor István leánya) élt, ettől négy gyermeke maradt: 1. István, ki a pathi Török családot, mint utolsó fiútagja sirba vitte. 2. Kristóf, ki Trencsin megyében Alsó-Ozort birta, és szintén magnélkül halt el. 3. Erzsébet Paczolay Andrásné, utóbb Gyürkyné, és 4. Katalin Palásty máskép Sánta Gergelyné.

A családfa [1]) következő

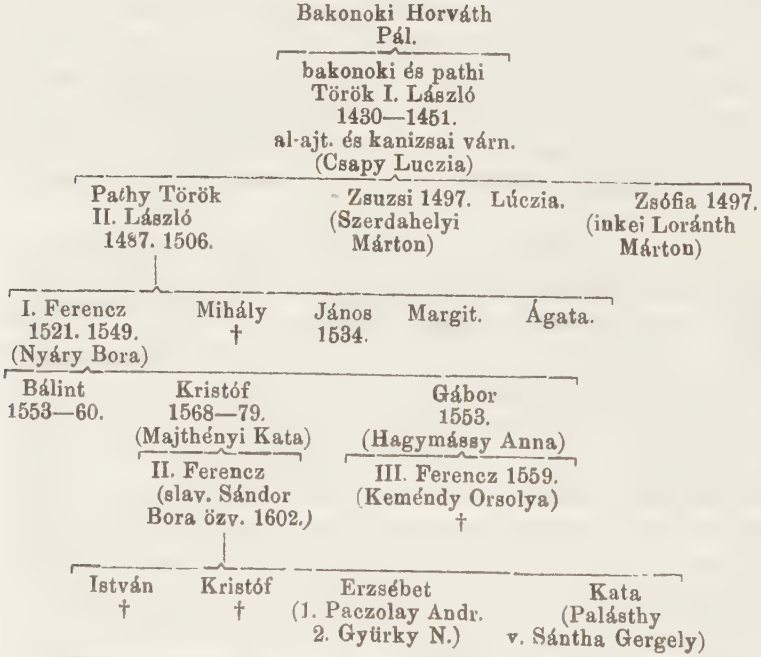

Török család, (Telekesi †) Ismét egy kihalt család, mely Vas megyei Telekes helységről vette nevét, ott és Soprony megyében virágzott. Ennek statora Török János 1622. élt, II. Ferdinand királytól nyert adományo kat, nőül pedig az utolsó enyingi Török István özvegyét gersei Pethő Margitot vette, és ez által családja némi összeköttetésbe jött az enyingi Török családdal. Birta a Dunántúl Somlyót, Jánosházát és Szécsényt. Tőle magvaszakadtig a család származása [2]) ez:

[1]) Rajcsányi Ad. Mss. Ded. Geneal. I. 109. 127.

[2]) Torkos András. Halotti beszéd. T. Török Istv. fölött. Lipsiae. 4-r. és Mss. Mus. fol. lat. nro 213. tab. 32. — Szegedy Rubricae II. 41. 238.

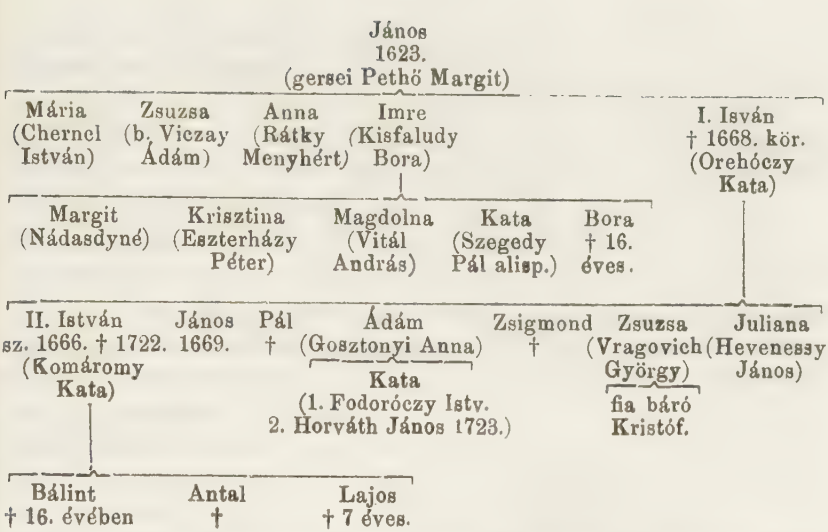

Mint látjuk, a család a legelőkelőbb Dunántúli családokkal sógorosodott. Legtőbbet tudunk

II. Istvánról, ez 1666-ban született. Szülőit két hó alatt elvesztvén, másfél éves korában bátyja Pál és Ádám gyámsága alatt nevekedett; 18 éves korában katona lett, 1684-ben Buda alatt Draskovich Miklós seregében harczolt. Majd Eszterházy Pál nádornál másfél, azután gróf Erdődy Sándor soproni főispánnál három évig apródoskodott. 1690-ben megnősült, elvévén Komáromy István Győr megyei táblabiró leányát Katalint, és Soprony és Vas megyék táblabirája lett, a vallási ügyekben delegált biztos, a Rábaközi környékben Egyed, Szent-András és Sobor helységek örökös ura. Házasságából ugyan három fia Bálint, Antal és Lajos születtek, de gyermekkorban atyjok előtt elhalván, II. Istvánban 1722. dec. 26-án a telekesi Török család kihalt. Ettemettetett Soprony megyében Vadosfán az egyház sírboltjában. Vallására a család ágost. evang. volt. Síremlékére e versek készültek:

Siste Viator iter, Stephanus jacet inclytus isthic
Török de Telekes ultimus iste fuit,
Relligionis amans, virtutum sancta corona,
Ornamen Patriae, Pieridumque Pater.
Ossa tenet crypta haec; animam Deus ipse recepit,
Nomen in orbe viget, carpe viator iter.
Post qVinqVagInta SeX annos fata DeCeMber
Fert Stephano Török grata, beata SaCer.

A család czímere a vértnek koronás fejű kigyó által kerített veres udvarában aranykoronából kiemelkedő és balra forduló medve, mely szájában kardot tart; fölötte a vért szegleteiben jobbról czüst félhold, balról arany csillag ragyog. A vért fölötti sisak koronájából a leirthoz egészen hasonló, kiemelkedő medve látható. [1])

Ámbár a család II. Istvábban egykorú hiteles adatok szerint fiágon teljesen kihalt, még is Bács megye tisztikárában 1837-ben találjuk *telekesi* Török Sándor alszolgabirót, de itt a telekesi előnév bizonyosan nem ezen Török családdali rokonságra vonatkozik.

Török család. (Szendrői, nemes és grófi ágon.) A család eredetét homály fedi. A mohácsi vész után — mint a család származási táblája megjegyzi, — ősi helyükből a Sárvíze mellől elűzetvén, minden leveleik elvesztek. Családi vélemények és hagyományok szerint az enyingi Török családdali összeköttetése valószinű gyanítással bir, minthogy a család eldődeinek első három íznyi nemzékrendén az enyingi Török családban is szokásos Bálint keresztnév előfordúl; i de számítják azon körülményt is, hogy az enyingi Török Ferencz által a kihalt gúthi Or-

[1]) Lásd Telekesi Török István fölött mondott és kinyomatott halotti beszédet Tóth János téthi lelkésztől, mely előtt a czímer körirattal metszvényben s leirásban látható, úgy leirva Torkos András győri predikátor „*Cedrusfának siralmas csete*“ czímű, továbbá Hajnóczy Dániel „*Oratio funebris*“ czímű szintén T. Török István fölött mondott és Lipcsében nyomott halotti beszédeikben is, végre Miskey Ádám „*Virtus koronája*“ czímű gyász versei szerint.

ság javaira kelt adománylevél eredetiben a szendrői Török család levéltárában található. [1])

A család ismert első törzse Török I. Bálint volt, ki a Sárvíze mellől Eger és Szendrő vidékére vetődött. Ez Eger várában, majd Szendrő várában vajda [2]) volt, és török fogságban halt meg. [3]) Nejétől Sárközi Annától fia maradt:

II. Bálint szül. 1554-ben Sárközön, előbb Szendrő, majd Cserép, végre Eger várában kapitány. Meghalt Szendrő várában 1630. febr. 4-én, kora 76. évében. Háromszor nősült, először 1598-ban nőül vette Boza Benedeknek Beje Katától leányát Boza Katalint, ettől született a táblán látható hat gyermeke; ezen nejének 1616-ban történt halála után nőül vette fokorai Csikó Potentianát, kitől Judit nevü leánya született, végre harmadszor nősült Kormoss Sárával Dévai Pál özvegyével, kitől gyermeke nem maradt. Fiai közül Ferencz és István mint nőtlen halt meg, I. András, ki 1639. mart. 19-én halt meg, Csuda Bálintnak leányától Csuda Borbalától csak egy leányt nemzett Katát szandai Horváth Jánosnét; s igy ága ennek sem maradt. A harmadik fiú testvér volt

III. Bálint, ez Szendrői kapitánynak és Torna megyei alispánnak iratik, és a családfa jegyzete szerint 1631. dec. 8-án Nagy-Szombatban oda hagyván a reform. vallást, a kath. hitre tért. Én ötet hiteles okiratban [4]) 1647-ben mint Nagy-Szombati harminczadost és Nógrád és Heves megyék táblabiráját találom említve. Meghalt Rosnyón 1677. april. 9-én. Házasságra lépett 1640. jul. 17-én Semsey Sárával, ki 1670. nov. 4 én halt meg, s kitől három leánya és egy fia I. Ferencz maradt.

I. Ferencz szül. 1641. oct. 4-én, Torna vármegyének alispánja volt. Ő lett tulajdonképen a család második megalapítója. Első

[1]) Sőt némelyek meg azon körülményt is ide sorolják, hogy Enying Szendrő-től nem messze fekszik. De ez tévedés, mert az enyingi Török család előnevét a Veszprém megyei Enyingről vette, ez pedig igen távol esik a Borsod megyei Szendrő várától.

[2]) Vajda = gyalogsági hadnagy.

[3]) Némelyek e Bálintról állítják, hogy 1526-ban Mohácsnál II. Lajos testőrői között lett volna. De ez tévedés, miután ezt Istvánffy Hist. 1686. évi kiadás 85. lapján világosan enyingi Török Bálintról írja: Deliguntur tres ordinum ductores, Gasparus Raikaius, Valentinus Enningius, qui et Turcus vocabatur etc., qui nihil aliud muneris haberent, quam corporis regii corporis intenti etc.

[4]) Protocoll. Civit. Tyrnaviens.

neje Ferenczy Éva volt, kit Ung megyében Matyuczon 1665. jun. 23-án vett nőül, és ki 1668. jul. 27-én halt meg, ettől egy fia született II. A n d r á s, kitől a mostani nemesi ág ered. Második neje szinyei Merse Anna, kivel 1676. máj. 30-án kelt egybe, s kitől leánya B o r b á l a Csemiczky Sándorné, és fia II. F e r e n c z született, a ki a grófi ágnak lett törzsévé. Így szakadt a család két vonalra, mielőtt tehát a család tagjairól tovább szólnánk, lássuk a családfát: [1])

I. t á b l a.

I. Bálint
egri, szendrői vajda
1533—1554.
(Sárközi Anna)

II. Bálint
sz. 1554. † 1630.
Egerben kapitány
(1. Boza Kata † 1616.
2. fokori Csikó Potentia
2. Kormoss Sára)

1-től Erzse † ifjan. — Kata (Recsky György) — Ferencz nőtlen † — I. András † 1639. (Csuda Bora) — III. Bálint Tornai alisp. † 1677. (Semsey Sára) — István nőtlen † — 2-től Judit.

Kata (Horváth János)

Ilona (Jánossy János) — Kata (Úz György) — Erzse (Kerekes György) — I. Ferencz sz. 1641. Tornai alispán (1. Ferenczy Éva 2. Szinyei Merse Anna)

1-től II. András nógrádi alispán (1. regőczi Huszár Juli 2. Baranyai Zsófia) *a nemesi ág törzse.* — *Folyt. II. táblán.*

2-től II. Ferencz sz. 1687. Tornai alisp. (b. Vécsey Zsuzsi) *a grófi ág törzse.* — *Folyt. IV. táblán.*

Bora (Csemiczky Sándor)

[1]) Családi közlés s egyéb források után. Az előttem fekvő családfát 1819-ben a nagy iró, Kazinczy Ferencz szerkeszté.

II. tábla.

II. András, *ki az I. táblán.*
1702. † 1723.
nógrádi alispán
(1. regőczi Huszár Julia
2. Baranyay Zsófia)

- Mária (Tarródy István Hevesi alisp.)
- Zsigmond kapitány orosz testőr †
- Imre Kis-Honti alispán † 1751. (Géczy Julia)
- Lajos †
- III. András 1741. Gömöri alisp. (b. Vécsey Janka) — *Folyt. III. táblán.*
- Klára †
- László †
- Éva †

Imre Kis-Honti alispán † 1751. (Géczy Julia)

- IV. András † 1772. tbiró Podrecsányban (gal. Balogh Krisztina)
- Klára (gal. Balogh János)
- Zsófia (bellusi Baross József)

IV. András † 1772. tbiró Podrecsányban (gal. Balogh Krisztina)

- Anna-Mária †
- Imre 1819. †
- Julianna †
- V. András †
- VI. András táblabiró (moosi Lanzer Karolina)
- Krisztina †

VI. András táblabiró (moosi Lanzer Karolina)

- Francziska †
- Karolina Nidda gfnő (Hessendarmstadti György fejed.)
- Teréz (gr. Unwerth Ignácz)
- Anna (szakolczai Batternay Imre)
- II. János Nógrádi táblabiró lak. Podrecsány. (ocsovai Holecz Sarolta)

II. János Nógrádi táblabiró lak. Podrecsány. (ocsovai Holecz Sarolta)

- III. Sándor 1861. nógrádi alisp. (Batternay Hermina)
- Béla lak. Podrecsányban.

III. Sándor 1861. nógrádi alisp. (Batternay Hermina)

- Olga.
- Janka.
- Zoltán.
- Sándor.

III. tábla.

III. András, *ki a II. táblán.*
1741.
Gömöri alispán
(b. Vécsey Janka)

- III. Ferencz (bellusi Baross Erzse) — *Folyt. a köv. lapon*
- Janka (Simonyi Ferencz)

III. Ferencz, *ki az előbbi lapon.*
(bellusi Baross Erzse)

IV. József (parnói Molnár Bora)

Ferencz 1811. (Csernyus Teréz)

II. Sándor Gömöri alispán 1862-től.

Gyula. Kálmán. Ferencz.

Janka József)

Adolf (sz. im. Károlyi Paulina)

I. Zsigmond (1. Liptay Anna 2. moosi Lanzer Teréz)

Apolló (Szathmári Király Antal)

II. Zsigm. (Kovács Magdolna)

Krisztina (Hellebrandt Antal)

Mária (Torma János)

Magdolna (Paukovich Ferencz)

V. Bálint (Molnár Erzse)

András v. honvéd tiszt.

Bálint.

Zsuzsi (Szent-Miklóssy Gyula)

Hermina (Ragályi Ágost)

Erzse (Ragályi Andor)

László lak. Szuhán. (Darvas Francisca)

László. István. Juczi. Rózsi.

Emilia (Bornemisza Sámuel)

Antonia (Márton Rudolf)

IV. tábla.

Grófi ág.

II. Ferencz, *ki az I. táblán.*
sz. 1687.
Tornai alispán
(b. Vécsey Zsuzsa)

I. József
sz. 1714. † 1776.
kancz. ref. kam. elnök.
gróf lett 1774.
(b. Pfeffershoven Kata)

Anna †

II. József sz. 1742. † ker. táb. üln. (Vass Anna)

Bora †

IV. Bálint †

Eszter (1. Siklósi Andrássy Istv. elvált. 2. b. Henniger János)

Lajos sz. 1748. † 1809. kassai isk. kerül. fő igazg. (gr. Roggendorf Alojzia)

III. József sz. 1777. † 1830. (b. Vécsey Mária)

Folyt. a köv. lapon.

Zsófia sz. 1780. (Kazinczy Fer.)

Mária sz. 1782. (D'Ellevaux)

III. József, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1777. † 1830.
(b. Vécsey Mária)

VI. Bálint sz. 1806. hétsz. táb. üln. (b. Révay J. Zsófi)

Sándor sz. 1809. cs. k. kam. nyug. altábornagy.

János sz. 1810. (gr. Sztáray Paulina)

Miklós sz. 1812. cs. k. k. ezredes. (gr. Harnancourt Unverzagt Matild † 1844.)

Albert sz. 1813. †

Napoleon † sz. 1815.

Teréz

Jozefina sz. 1834.

Anna sz. 1836. † 1865. (gr. Berchtold László)

László sz. 1838.

Zsófia sz. 1840.

Claudia sz. 1844.

Ottilia sz. 1830.

Mária sz. 1835. (gr. Sztáray Viktor)

Hermina.

József sz. 1848.

A szendrői Török nemzetség nemesi vonala I. Ferencznek fiánál II. Andrásnál válik el a másik vonaltól.

Nevezett II. András Kis-Hont és Gömör megyéből 1702-ben Nógrád megyei alispánságra választatott, és az volt 1706-ig, a midőn Rákóczy mellé jutott. A szatmári békekötés után 1713. aug. 14-től ismét Nógrád megye első alispánja volt, és az volt 1716. aug. 20-ig.[1]) 1723-ban mint követ az országgyülésről Pozsonyból haza jövén, meghalt birtok lakhelyén Podrecsányban, hol nagy ünnepélylyel[2]) eltemettetett. Első neje regőczi Huszár Imre itélőmesternek gr. Nyáry Máriától leánya Juliánna volt, a második Baranyay Zsófia, Géczy Gábor ezredes özvegye. Az elsőtől a táblán látható nyolcz gyermeke, ezek közül Zsigmond Rákóczy Fer. kamarása, a lengyel király és moszkvai czár testőre, majd franczia kapitány volt, meghalt magnélkül, másik fia volt Imre, kitől a nógrádi nemesi ág, és a harmadik fiú III. András, kitől a gömöri nemesi ág származik.

Nógrádi ág.

Imre Hont, (illetőleg Kis-Hont megye) vármegye alispánja volt. Testvéreivel 1746. jun. 14-én osztozott meg. Nejétől garamszeghi Géczy Juliannától két leánya és egy fia maradt, ugymint:

IV. András, ki Nógrád megye táblabirája volt, és lakhelyén Podrecsányban 1772. halt meg. Ennek feleségétől galanthai Balogh Krisztinától hat gyermeke közül egyik leánya Carolina (v. Sarolta † 1862. Rómában) Nidda grófnő czím alatt férjhez ment az utóbb fe-

[1]) Protoc. C. Neograd. anni 1702—1716.

[2]) Mocsáry Nógrád várm. leirása I. 122—127.

jedelemmé lett Hessendarmstadti György herczeghez; VI. Andrásnak egyetlen fia

I. János mint Nógrád megye előkelő táblabirája csendes életet élt Podrecsányban. Nejétől ocsovai Holecz Saroltától két fia közül III. Sándor 1861-ben Nógrád megye választott másod alispánja volt. Gyermekei a táblán láthatók.

Gömöri-ág.

II. Andrásnak másik fia III. András 1741-ben Gömör megye másod alispánja [1]), a gömöri nemesi ág terjesztője lett. Nejétől báró Vécsey Jankától csak egy fia maradt:

III. Ferencz, ki nejétől Baross Erzsébettől két fiút nemzett, u. m. Józsefet és I. Zsigmondot, kik által ismét két ág támadt, mint a III. táblán láthatni. IV. Józsefnek ágán fiától Ferencztől egyik unokája II. Sándor jelenleg Gömör megyének első alispánja.

I. Zsigmond ágán V. Bálintnak fia András honvéd tiszt volt.

Grófi-ág.

A grófi ág I. Ferencznek fiától II. Ferencztől ered. Ez Rima-Szombatban született 1687. mart. 10-n; felnevelkedvén és hivatalos közpályára lépvén, Torna vármegyének alispánja volt. Nejétől báró Vécsey Zsuzsannától egy fia maradt:

I. József, ki 1714. febr. 14-én született, 9 évig Borsod megye alispánja volt, 1754-ben februárban a m. kir. helytartóság tanácsosa, 1758-ban pedig a m. kir. udvari kanczellária előadó tanácsosa, 1772. máj. 29-én a szepesi kamarai igazgatóság administratora, majd kamarai elnök lett. 1774. dec. 28-án utódaival együtt grófságra emeltetett. Nejétől báró Pfeffershoven Katalintól gyermekei: 1. Anna, kihalt, 2. II. József, 3. Eszter előbb siklósi Andrássy István máramarosi administrator neje, ettől elválván, férjhez ment ebergi báró Henniger Jánoshoz. A fiúk közül

II. József szül. 1742. aug. 1-én, a debreczeni ker. tábla ülnöke volt, és 1787-ben a reform. vallásra tért át. Nejétől Vassdinnyei Vass Miklósnak és Nedeczky Juliának leányától Vass Annától csak Borbála és IV. Bálint gyermekei maradtak, de ezek is magnélkül kihaltak.

Lajos szül. 1748. oct. 7-én. II. József császár rendszere alatt 1785—1795-ig a kassai tanúlmányi kerület igazgatója volt. 1776. aug.

[1]) Bartholomaeides, Notitia C. Gömöi 761.

25-én vette nőül gróf Roggendorff Alojziát, (ki 1754. febr. 14. született) és kitől születtek gyermekei: 1. III. J ó z s e f, 2. Z s ó f i a szül. Onódon 1780. febr. 19-én, férjhez ment 1804. nov. 11-én Kazinczy Ferenczhez, az íróhoz, 3. M á r i a szül. 1802. mart. 27-én D'Ellevaux neje Temes megyében.

III. J ó z s e f szül. 1777. jul. 31-én, 1805. máj. 2-án vette nőül báró Vécsey Miklós szatmári főispán és valós. b. tit. tanácsos leányát Máriát, kitől a táblán látható több gyermeke született. Ezek közül VI. B á l i n t, szül. 1806. april. 18-án, előbb cs. kir. kamarás, helytartósági tanácsos, kamarai alelnök, jelenleg v. belső titk. tanácsos, a hétszemélyes tábla ülnöke és országbirói helyettes. Nejétől báró Révay Zsófiától a táblán látható három gyermeke van.

S á n d o r (szül. 1809-ben) cs. kir. kamarás és nyug. altábornagy.

J á n o s (szül. 1810.) Nejétől gr. Sztáray Paulinától négy gyermek atyja.

M i k l ó s (szül. 1812.) cs. kir. kamarás, és alezredes. Csak két leánya van.

A l b e r t és N a p o l e o n elhaltak.

A család ősi nemesi czímere — mint fennebb a metszvény ábrázolja, — a vért kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot, a ballal levágott törökfejet tartva. Ugyan ilyen oroszlán látható a vért fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Török család. (Emőkei.) Nyitra megyei régi család, mely azon megyei Nagy-E m ő k e helységről vette előnevét, és a Török név felvétele előtt valószinüleg csak *de Emőke* iratott. E szerint már őse lehetett azon Emőkei J á n o s, ki 1447-ben a budai országgyülésre Nyitra megye követe volt. [1]) Ennek utóda (tán fia) Nagy-Emőkei M i k l ó s, kinek Apponyi Dorától fia J á n o s, már nagy-emőkei Török-nek iratott, 1520—35. évi időközben élt, és gyámja Bélay Bálint volt.

A családfa [2]) következő:

Miklós
de N.-Emőke
(Apponyi Dora)
I. János 1520—52.
Török de N.-Emőke.

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Kovachich M. G. Vestigia Com. pag. 266.

[2]) A nyitrai káptalanból kivett családi okleveles Elenchus szerint.

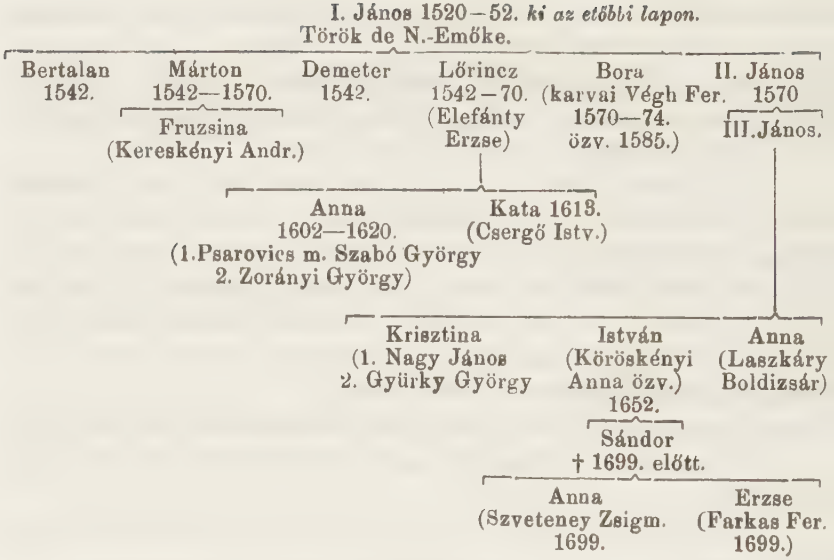

I. Jánosnak gyermekei közül Márton, Lőrincz, Bora és II. János 1570-ben Miksa királytól új adományt vettek Emőke helységre.

Nyitra megyei jószágán kivül a család birtokai kiterjedtek Trencsin, Komárom és Bars megyékbe is.

E családba számíthatnók Györgyöt 1661-ben. Nyitra megye alispánját, [1]) ha őt páni elönévvel nem olvasnók. [2])

Fölösleges megemlítenünk, hogy a család neve Teöreök és Therek alakban is fordúl elő az okiratokban, valamint, hogy az itt közlött családfa nem teljes.

E családból eredhetett azon Török István is, kinek nejétől Kubínyi Annától fia György Nógrád megyei Szécsényben keresztelteteett 1697. dec. 28-án.

Török család. (Árvai) Török másként Turcsek, Árva megyei család, honnan Árvay-nak is neveztetett, 1664. jun. 12-én I. Leopold királytól kapta címeres nemes levelét, nevezetesen pedig Török János, előbb a Thurzóknak Velicsna mvárosban alattvalója, Turcsek néven, ki a Török névvel kezdett neveztetni, továbbá testvére György és nagybátyai testvére (fratruelis) István. Ezektől a családfa következőleg [3]) terjedt le:

[1]) Eredeti okiratról.

[2]) Nagy József, Nyitra várm. leirásában.

[3]) Rajcsányi Ad. Deduct. geneal. tom. I. és Szontagh Dán. is közlé.

I. tábla.

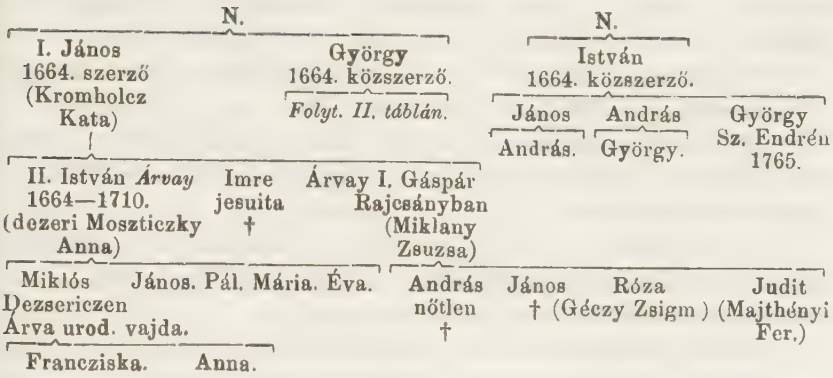

II. tábla.

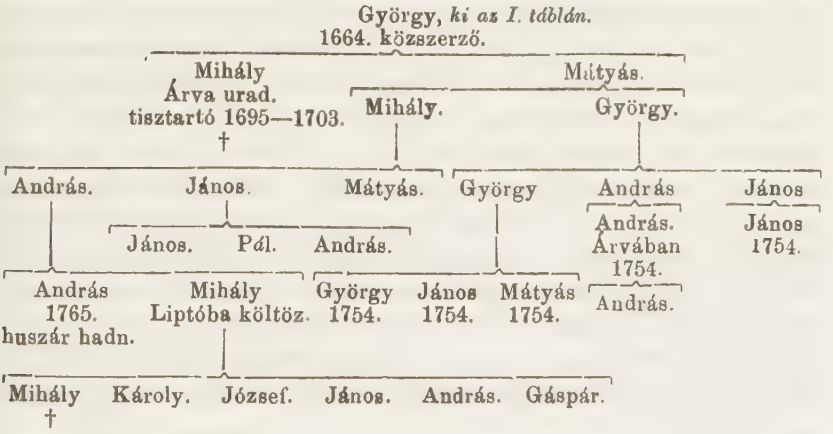

A nemesség szerző I. János nőül vette Rajcsánban lakott Kromholcz Jónásnak Nyitra megyei esküdtnek leányát Katát. Ettől egyik fia I. István nőül vette Dezsérről Moszticzky Évát, második fia I. Gáspár Rajcsánban lakott, és nőül vette bizonyos puchói posztós özvegyét Miklany Zsuzsannát.

A családfa nincs maig lehozva.

Czímere a családnak az egyik állítás szerint: a vért udvarában első jobb lábával kardot tartó grif; más adat szerint: grif helyett leopard említetik. [1])

[1]) Rajcsányi id. kézirat 127. és 130. lap.

Török család. (Váradi) Arad megyei birtokos nemes család, melyből Albert nevezett megyének főjegyzője s 1802-ben orsz. gyűlési követe, és testvérei Antal tbiró, György szolgabiró és József főpénztárnok 1802-ben Ó- és Uj-Déznára kir. adományt vittek és abba beiktattattak.

Az utódok közül Gábor Arad vármegyének másod és első alispánja 1848. előtt, az 1844. évi országyülésen követe, 1848-ban magyar kormánybiztos.

Török család. (Felső-Őri) Vas megyei Felső-Őr helységre 1582-ben kir. adományt nyert családoknak egyike. *Lásd Zámbó cs.*

Török család. *Lásd Lányi család.*

Török család. 1609-ben Török Miklós Tóth Ferenczczel együtt kapott czímeres nemes levelet, *lásd ut a 280. lapon.*

Török család. A nemességet Török Márton kapta 1613. évi mart. 19-én Prágában kelt czímerlevelében II. Mátyás királytól. [1])

Török család. (Törökkői) A czímeres nemes levelet Törökkői Török Dániel kapta I. József királytól 1706-ban. Czímere négy részre osztott paizs, egy közép koronás kisebb vérttel, melynek kék udvarában zöld téren koronás arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. Az 1. és 4-ik osztály harántosan arany és fekete udvarra oszlik, a 2. és 3-ik osztály vörös udvarában három fehér koczka felett arany félhold ragyog. A paizs felett két koronás sisak áll, a jobb oldaliból arany grif emelkedik ki, balra fordúlva, első jobb lábával kivont kardot tartva; a másik sisak felett a három koczka fölött arany félhold ragyog, két felül pánczélos kar nyúlik fel, a jobb oldali vörös zászlót tart, melyen ezüst kereszt látszik, a baloldali fehér zászlót tart vörös kereszttel. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. [2])

Török család. (Balaton-fe̋-kajári) E néven találjuk Török Annát Szeredy Györgynét a múlt század elején. Czímere, (ha forrásunk: egy genealogián festett czímer hitelesen készült), a paizs vörös udvarában félholdon fiait melle vérével tápláló pellikán, a paizs fölötti sisakon pánczélos kar kivont kardot villogtat.

Török család. Soprony megyében Jobbaházán és Csáfordon birtokos, egyik ága Zala megyébe szivárgott át, melyből Antal élt, ennek fia János a sok oldalú, szép tehetségű publicista, jelenleg a

[1]) Győr vármegye levéltárában van az eredeti armális.
[2]) Collect. herald. nro. 762.

„Hirnök“ politikai lap szerkesztője, m. akadémiai tag stb. szül. 1809. évi junius 6-án. [1])

Török család. Török Mátyás 1707-ben I. József királytól kapta czímeres nemeslevelét. [2])

Czímere a paizs kék udvarában zöld dombra helyezett vörös turbános, kócsagtollas törökfej. A paizs fölötti sisak koronájából kettős farkú oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot, a balban lefordított vörös kettős keresztet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [3])

Török család. Török Miklós 1713-ban III. Károly királytól kapta a czímeres nemeslevelet. [4]) Czímere a paizs kék udvarában zöld tér fölött fekete lovon ülő vitéz, vörös dolmányban, kék nadrágban és kék övvel, sárga csizmával, fején vörös lefityegővel prémes kalpag van, alatta sárga nyeregtakaró; jobb kezével kivont kardot, a balban a kantárt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös és arany szeletből álló zászló leng, két kiterjesztett fekete sasszárny között. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Török család. Nemességszerzője Török István, ki 1717-ben kapott III. Károly királytól czímeres nemeslevelet. Czímere a paizs kék udvarában zöld dombon arany koronán könyöklő vörösbe öltözött kar, kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronáján szintén ilyen kéz látható. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [5])

Török család. (Máskép Egri) Ennek czímeres nemeslevelét Török máskép Egri János kapta 1718-ban III. Károly királytól. Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon arany koronán könyöklő pánczélos kar kivont kardot tartva. Ugyan ilyen látható a sisak koronáján is. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [6])

Török család. Török István 1718-ban kapta czímeres nemeslevelét III. Károly királytól, [7]) és czímere, mely az 1717-ben megnemesített Török Miklósétól csak színeire különbözik, következő: a paizs kék udvarában zöld téren fekete lovon egészen vörös ruhás magyar vitéz ül, sárga csizmában, fején kócsagos vörös prém kalpag van, alatta

---

[1]) L. Életrajzát Magyar Irók II. 346.
[2]) Collect. herald. nro 754.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[4]) Collect. herald. nro 664. Adami Scuta gentil. XIII.
[5]) Ugyan ott nro. 564. és Adami Scuta gentil. XIII.
[6]) Coll. herald. nro. 531. Adami Scuta gent. XIII.
[7]) Collect. herald. nro. 534. és Adami Scuta gent. XIII.

zöld nyereg takaró; jobb kezével kivont kardot, a balban a ló kantárát tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Török család. Ennek nemeslevelét Török János kapta 1792-ben I. Ferencz királytól. Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4-ik ezüst udvarban teve áll, fején tollakkal diszítve, aranyozott biboros hevederrel átövezve; a 2. és 3-ik udvar jobbról balra rézsutosan arany és kék részre oszlik, az előtérben oroszlán ágaskodik, az osztály színeivel félig ellenkezőleg színezve, első jobb lábával üstökönél fogva törökfejet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából oroszlán emelkedik ki, teste rézsutos vonallal két részre hasítva, felső része kék, alsó része arany, első jobb lábával törökfejet tart. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [1])

Török család. (Kadicsfalvi) Udvarhelyszéki székely régi család. Eredetét homály fedi. [2]) Kétségtelen ismert törzse a családnak Török Gáspár, agilis [3]) székely gyalog hadnagy [4]) volt, ki már előbb is a fiúvá fogadás (adoptio) óta Kadicsfalvi birtoka békes birtokában lévén, arra: nevezetesen Udvarhelyszéki Kadicsfalvi házára, nemesi cúriájára, szent-tamás, tiboldi malmára Bethlen Gábortól — mint az előttem fekvő okmányban áll — 1618. junius 21-én nejével Benedekffy Borbálával adományt nyert. Nevezett Gáspár említett nejével Fejér megyében Páloson, Peteken is részbirtokok örökösévé lett, és

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) A család eredetéről velem közlött adatok is meghasonlanak, az egyik állítás szerint törzsökös székely eredetű, másik állítás szerint tudható törzse Török Gáspár, az enyingi Török családdal hozatik összefüggésbe, és pedig ismét kétféle módon, az egyik szerint: Gáspár egy személy lett volna enyingi Török Jánosnak özvegy Csolnokosi Imrénétől született fiával Gáspárral, ki fejedelmi jóváhagyással iratik törvényesítettnek, a másik adat szerint enyingi Török II. Bálintnak 1575-ben fiusított leányától Annától (ki Balassa Jánosné vala) született volna. Ezen két utóbbi állításnak egyikét annálinkább valószinűnek véli a család némely tagja, mert a család egyik érdemes tagjának kadicsfalvi T. Elek-Emanuelnek egy „Enyingi E. T. B 1512.“ föliratú lőfegyver van birtokában, melyen lovas vitéz is van bevésve, mely régiség szintén ez összeköttetést gyanítatná, egyéb családi levelek mellett, melyek szintén az enyingi Török családra vonatkoznak. Véleményünk szerint azonban mindezek döntő tanuságot nem szolgáltatnak, és más adatok — mint fölebb olvashatni — a család törzsének Török Gáspárnak másféle eredetére utalnak.

[3]) Agilis = nemes anyától szülöttet jelent magyar törv. terminologia szerint.

[4]) „Peditum siculorum ductor“, mondja az oklevél.

ez okból gyermekei, kik közül négyen Farkaslakáról, mint valószinüleg birtok és lakhelyökről írták elönevöket, egyik pedig András Kadicsfalváról neveztetett, I. Gáspárnak halála után 1643. dec 16-án a felebb nevezett anyai birtokrészek miatt, melyeket Ugron Pál hatalmasúl elfoglalva tartott, következőleg [1]) tiltakoztak „1643. die 16. Dec. Teörök Ferencz és Teörök Gábor, Teörök Sigmond és Gáspár de Farkaslaka, Máténé Teörök Anna Szentléleken protestál és contradicál kaydicsfalvi udvarhelyszéki Teörök András Teörök Gáspár fiai ex Barbara Benedekffi consorte quondam sua suscepti, mindazoknak személyekben és maga személyében is az Pálosi, Petki portiók in Com: Alb. Ugron Pál Abrahámfalván lakó portióinak, mellyet hittak Benedekffi résznek, hogy se Ugron Pál, se fiai abban ne praescribálhassanak, mert hatalmasúl arripiálta, apprehendálta ezeknek attyoktúl, annyoktúl az ő successiójok ellen, és most is úgy birja."

I. Gáspártól a családfa következőleg [2]) terjedt le:

I. tabla.

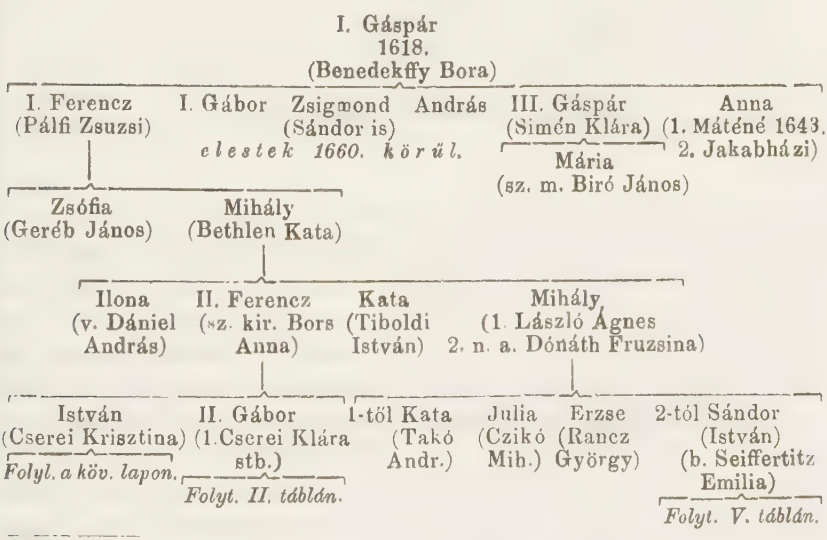

[1]) Gyulafehérvári káptalan C. 4. fr. 4. nro 60.

[2]) Fancsali Dániel gyüjteményéből 1823-ig és saját folytatásával k. Török Antal közléséből, továbbá Istvánnak Cserey Krisztinától, és Gábornak Cserey Klárától (vagy Zsófiatól) ágát közlé Décsey Miklós is. Menyhértnek Daczó Agnestől jövő ágát pávai Vajna Ferencz elleni zálogos perből közlé Hodor Károly is.

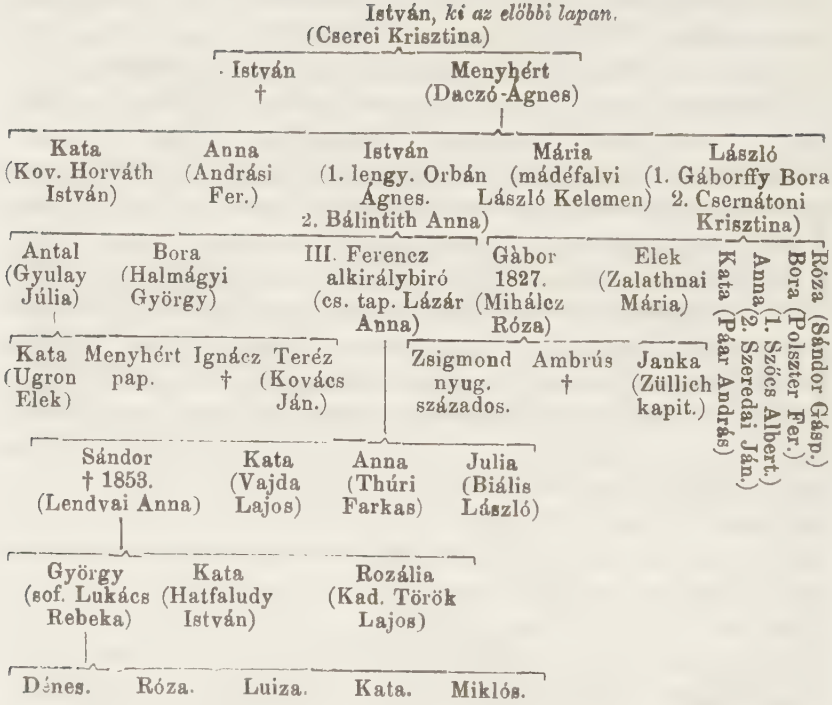

I. Gáspárnak, kiről feljebb szó volt, fiai Ferencz, Gábor, Zsigmond és András állítólag 1660. körül estek el Szász Holdvilág táján. Az utóbbi nemzedékek Udvarhelyszékben hivatalosko dtak, I. Mihály 1679-ben kir. táblai jegyző volt, utóbb székbeli hivatalnok, Menyhért és fia István alkirálybiráknak iratnak, ez utóbbinak fia III. Ferencz alkirálybiró volt, és az 1791. és 1794. évi erdélyi országgyűlésen azon szék követe, — ennek fia Sándor ugyan ott kir. pénztárnok. Ennek a táblán ki nem tett testvérei József, István, László, Zsuzsa és Mária korán elhaltak, György 1848. előtt dulló biztos volt. Az oldalágból László parajdi kir. sóbánya-nagy volt. Fia Gábor főhadnagy, kinek fia Zsigmond mint nyugalm. százados él.

II. tábla.

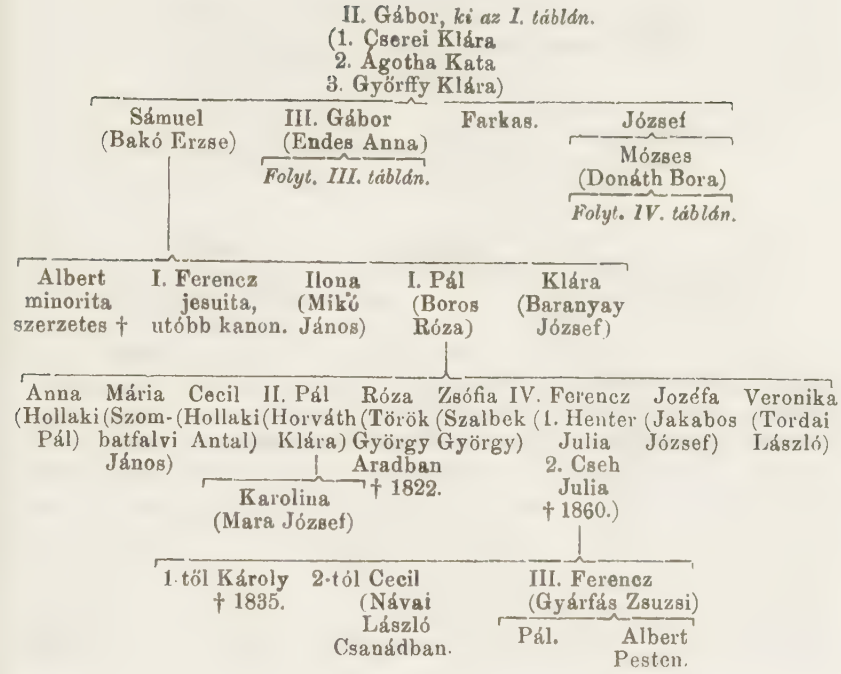

Ez ág is Udvarhelyszékben lakván, és pedig Sámuel ága Tiboldban, tagjai többnyire ott hivatalt viseltek. Albert [1]) más nevén József szül. 1757. jan. 27-én Zetelakán, a minorita rendbe lépvén, e szerzetnek Damascenus néven 12 évig főnöke, iró s egyházi szónok, meghalt Kolosvárt 1824. jul. 25-én. [2]) I. Ferencz előbb jesuita, utóbb csperes és czimzetes kanonok volt, I. Pál törvényszéki ülnök, fia II. Pál 1814-ben aljegyző, végre törvényszéki ülnök, II. Ferencz szintén az, ennek fia Károly Marosszékben aljegyző † 1835. Másik fia III. Ferencz 1848. előtt dulló, 1849-ben pénztárnok. Ennek fia Albert a pesti váltó törv. széknél gyakornok, jogtudorságra készül.

[1]) E néven áll Décsey Mikl. által közl. családfán

[2]) Magyar Irók, Életrajz gyüjt. Kad. Török Antal idézése szerint.

III. t á b l a.

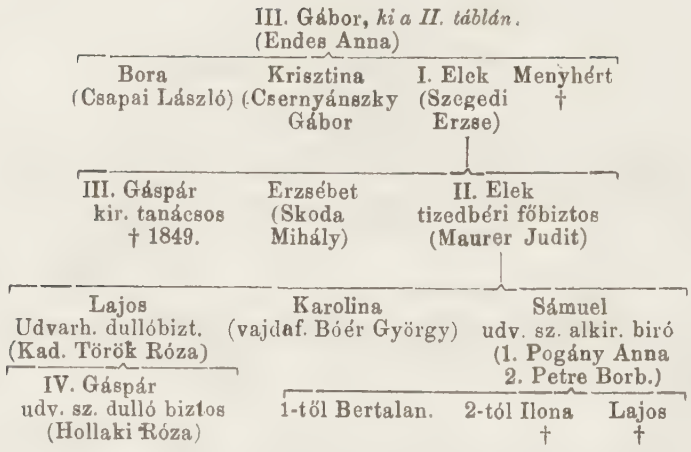

Ez ágon III. Gábor és I. Elek megyei hivatalokat viseltek. II. Elek kir. tizedbéri főbiztos volt. III. Gáspár a kir. kincstárnál 42 évi szolgálata után mint titoknok 1836-ban nyugalmaztatott kir. tanácsosi ranggal, meghalt 1849-ben. Lajos Udvarhelyszéki dulló biztos volt, fia IV. Gáspár ugyan az jelenleg. Sámuel előbb Felső Fejér megyében szolgabiró, utóbb számvevő és árvaszéki ülnök 1848-ban, most Udvarhelyszéki alkirálybiró, gyermekei a táblán láthatók. [1])

IV. t á b l a.

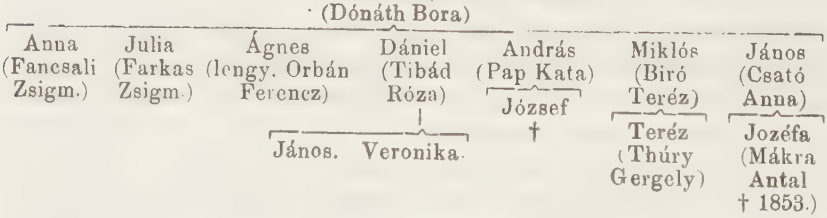

Ez ágból Mihály udvarhelyszéki dulló 1809. körül, utóbb törv. széki ülnök, János dévai kir. uradalmi hivatalnok volt. András 1794-ben Hunyad megyében szolgabiró volt

A családnak eddig felhozott ágai czímerül a koronás paizs kék udvarában kardot tartó férfikart viselnek.

[1]) Pogány családi közl.

V. tábla.

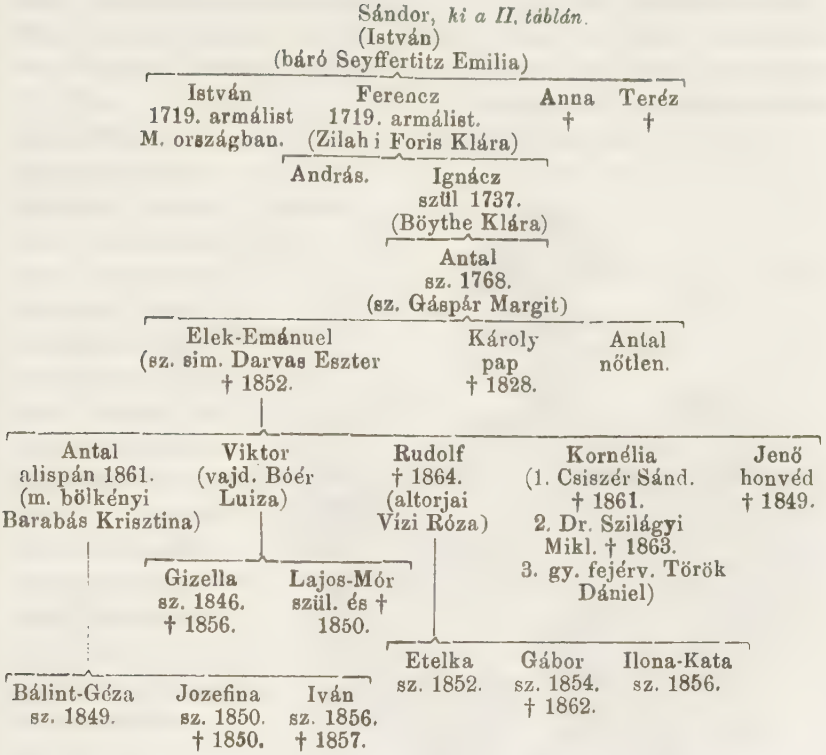

Ez ágazat élén álló Sándor — mint iratik — többi közt párviadalban egyik ellenfelét Udvarhelyen kivül az úgynevezett székhidjánál levágván, a főben járó itélet elől menekült volna Udvarhelyszékről Kolos megyei Oláh-Buda helységbe. Neje báró Seyffertitz Emilia volt, rokona gróf Wirmond Hugo császári tábornagynak, kinél mint török követ mellett T. Sándor utóbb alkalmazva volt, de csak hamar meghalt 1716-ban. Nevezett nejétül gyermekei: István, Ferencz, Anna és Teréz, kik gr. Wirmond ajánlata mellett 1719. april. 24-én [1]) III. Károly királytól, mint már előbb nemes szülőktől származottak, új czimeres nemeslevelet nyernek, melyben feltűnő körülmény az, hogy abban már előbb budai előnévvel fordúlelő az ujolag megjutalmazott Török család.

[1]) Collect. herald nro 378. Adami Scuta gentil. tomo XIII. — Az eredeti armális a család ez ágánál.

Ezen czímeres levél szerint ez ág czímere — itt láthatólag — a paizs vörös udvarában zöld térből fehér farkas emelkedik ki, lábait ragadozásra kinyujtva. A paizs fölötti sisak koronájából három viruló rózsa nyúlik fel, a két szélső piros, a középső fehér. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

István Magyar országban maradt, mint katonatiszt Marmaros vagy Ugocsa megyébe telepedve, Ferencz szintén mint katonatiszt, Erdélybe ment vissza, s ott Csikszékben Foris leányt vévén nőül, nemzé Andrást és Ignáczot, ki hasonlóképen katonatiszt, részt vett a porosz háborúban, hol lövést kapván, mint főhadnagy nyugalmaztatott. Fia Antal rövid ideig katona, utóbb gazda. Ennek egyik fia Károly a kassai megyében r. kath. lelkész, meghalt 1828-ban. Elek-Emánuel Alsó-Fejér megyében telepedvén, ott birtokos Tövisen, Fel-Gyógyon és Megykeréken, 1849 ben törvényszéki rendszerinti ülnök volt, ugyan az 1861-ben is. Fiai közül

Antal 1839. évi országgyülésen Beöthy Ödön Bihari követ mellett törvénygyakornok, 1840-ben a pesti királyi táblán felesküdtetett ügyvéd, 1841-ben Bihar megyei tiszt. alügyész, 1844-ben Erdélybe haza menvén, az ottani kir. táblán is ügyvédi oklevelet nyert; az 1846/7. évi erdélyi országgyülésen hátszegi követ. 1848. végén a magyar ministerium és honvédelmi bizottmány Erdélybe küldött kormánybiztos Beöthy Ödön mellett, majd utódánál Csányi Lász-

lónál titkár. Csányi ministerré lévén, tárczájához titkársággal kinálá meg, de körülményei miatt el nem fogadván, Alsó-Fejér várm. főszolgabirája lőn. 1850. után Kolosvárt a polg. takarék pénztár igazgató elnökévé, 1861-ben pedig Alsó-Fejér megye alispánjává választatott. Ez időben a „Kolosvári Közlöny és Korunkban" a megyei közigazgatás átalakitásáról, az alispáni hivatalról és börtönrendszerről értekezett. [1]) A pesti orsz. gyülés után hivataláról leköszönvén, jelenleg lakhelyen Megykeréken gazdasággal és tört. tanulmányozással foglalkozik. [2]) Gyermekei a táblán láthatók.

Viktor 1845-ben tett ügyvédi vizsgát az erdélyi kir. táblán 1848. előtt több megye táblabirájának neveztetett ki. 1862-ben a főkormányszéknél hites jegyző lett, onnan Alsó-Fejér m. törvényszékéhez alkalmaztatott. Gyermekei a táblán láthatók.

Rudolf 1846-ban az erdélyi kir. táblán a törvényekből tett vizsga után haza menvén, utóbb 1848-ban Mátyás huszár volt. Végre sz.-imrei birtokán gazdálkodott, meghalt 1864. mart. 9-én.

Török család. (Al-gyógyi) Hunyad vármegyében 1407-ben Teurek Jánosnak fia Miklós és Egyedi István, György, Ilyei Dénesnek fia János beiktattatnak az al-gyógyi főbirtokba, a homoródi, csebi, bozesi, almási, madai, nyirmezői, és tekeröi részekbe. 1657-ben al-gyógyi Török István Al-gyógyon Tompa Ferencz házát szerzi meg 20 ftért. Szintén Török István Hunyadban Bácsi faluban 3 jobbágy telket át ad 1668-ban Bárcsay Boldizsárnak s nejének Kornis Annának, 1674-ben pedig Kéménden és Vormágán egy puszta és egy népes jobb. telket át enged kéméndi ifj. Váradi Istvánnak al-gyógyi és csebi jobb. telkekért. [3])

Elő név nélkül Hunyadban találjuk T. Gáspárt és Miklóst, kik tustyai birtokukba 1514-ben, Gáspár 1526-ban Trolyai vasbányás helyiségbe is beiktatattnak. Gáspárnak Hunyad megyei adományos javai hűtlenségi bélyegén 1531-ben Mártha Péternek adattak. [4])

Török család. (Szent miklósi) székely család, törzse István

[1]) Ez erdélyi Muzeumi gyülésen a hon ismertetés érdekében 1864. febr. 16-án tett értekező indítványa megjelent a Kolosv. Közlöny 1864. 34. számában.

[2]) E munkához is egyes erdélyi családokról némi családfai adatokkal, és főleg a hivatalos Schematismusokból kijegyzett névsorozatokkal járult, buzgóságáért fogadja köszönetemet.

[3]) és [4]) A gyulafejérvári kápt. levéltári adatai után Török Ant. közl.

1608-ban már nemes, és fejedelmi hadak kapitánya anyai rokonaival Chaborcha János és Jónással kapott nemességet. Családfája [1]) ez:

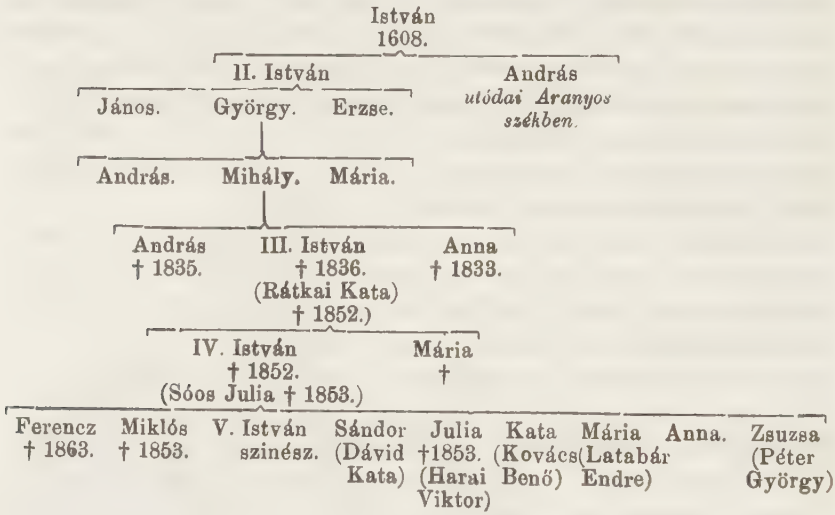

IV. István e század elején a magyar színészet úttörőinek egyike, utóbb Kolosvár városi irnok. Egyik fia Ferencz volt erdélyi muzeumi irnok, V. József színész.

Török család. (Szent-Miklós torjai) 1479-ben élt ez előnévvel Therek Pál vajdai helyettes. [2]) Lehet, de adatokat reá nem ismerünk, hogy e családból szakadt ki a felebbi sz.-miklósi Török család.

Török család. (Gyulafejérvári) Erdélybe a fejedelmek korába szakadt s Gyula-Fejérvárra telepedett. Ismert családfája [3]) ez:

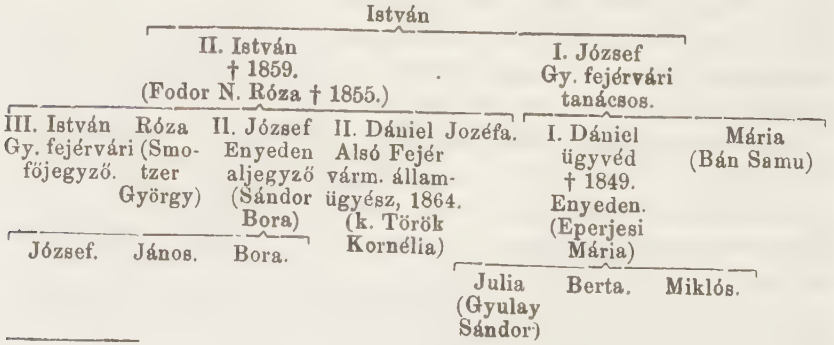

[1]) Családi adatok után Török Antal közl.
[2]) Bethl. Wolph. Hist. Török A. szerint.
[3]) Török Ant. közl.

Mint a családfa mutatja, a család tagjai nagyobbára Gyula-Fejérvárnál hivataloskodtak. Ezenkivül Enyeden is székhelyök van. Itt volt ügyvéd I. Dániel is, kit 1849. jun. 8-án az oláhok legyilkoltak.

Török család. (K.-remetei) Székely család. Eredetét a kadicsfalvi Török családból igényli, és e predikatumot használta József is, bodzai lelkész, ki 1852-ben halt meg.

Lakhelyök Csikszék, hol Elek 1848. előtt ügyvéd, Ferencz ott N.-Boldogasszonyon kath. lelkész 1830. táján. Ismert családfájok [1]) ez:

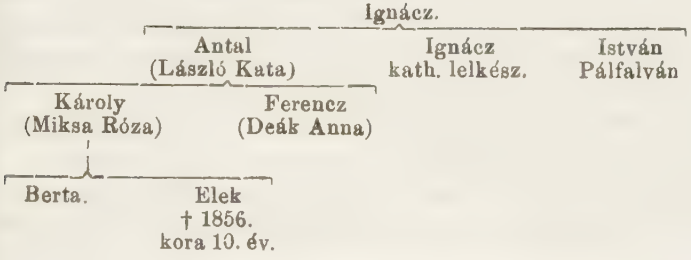

Károly Alsó-Fejér megyében Sz.-Imrén s több helyen birtokos.

Török család. (Szent-domokosi) székely eredetű család Csík székből. János szent domokosi birtokos, többekkel együtt eladá Balánban részbányászati részét a kincstárnak 1807-ben. [2]) Ferencz 1848-előtt Déván (Hunyad v.) ügyvéd. Egy ág Biharban a sár-réti járásban él, ebből István váncsodi birtokos, 1848. előtt bihari szolgabiró volt. Fiai Lajos előbb m. k. testőr, utóbb rendes sorezredi tiszt József és István 1848/9 ben mind hárman honvédek.

Török család. (Pókafalvi) Ennek is eredetét be nem igazolva az enyingi Török családban keresik, ama felebb említett Gáspárok egyikétől. — E családból János 1610-ben Becski Annával kölcsönös öröködösödési bevallást tesz megy-kereki, pókafalvi, mihálczfalvi, részjoszág, tábori szőllő és gyulafejérvári ház iránt. — 1744-ben Zsigmond az erdélyi országgyülésen Fehér megye követe. Utóbb a család nyoma eltűnik. [3])

Török család. (Székes-fejérvári) Ebből József Háromszéken 1825. János az erdélyi udv. kanczellarián 1848. körül írnokok.

[1]) Török Antal közl.
[2]) Benkő, Csik, Gyergyó és Kászon leírása V. r. 50.
[3]) Török Antal közl.

Török család. (Márkusfalvi) Józsefnek báró Egloffstein Adalbertától gyermekei: József, Vilma, Béla, Imre és Ida. György 1809. körül Szászvárosi hivatalnok.

Török család. (Törökfalvi) Kővárvidéken honos. Nemességét Apaffy Mihálytól nyerte, s valószinüleg Török Demeter. [1]) Jelenlegnagyobbára Doboka megyében birtokos a család, melyből József ott adóirobiztos 1784—90. János ugyanaz 1796—1800. Elek szolgabiró, s tán ő az, ki 1800—9-ben pénztárnok, Ferencz törvényszéki ülnök 1833. körül, Károly ugyan az, utóbb 1848-ig szolgabiró. Dániel adó iró biztos 1845. körül.

Demeternek fia József, ennek Buczi Erzsébettől Elek fő korm. széki irnok, ennek Szarukán Máriától gyermekei: József, Kálmán, Anna Székely Mártonné, Eliz, Mária Ilka.

Török család. (Galaczi) Doboka megyében Mihály 1654—1669. közt ez előnévvel alispán volt. [2])

Török család, (bágyi) melyből János m.-vásárhelyi ref. tanár, politikai vád folytán hadi törv. széki itélet mellett 1854. mart. 10. kivégeztetett.

Török család. (Illyefalvi) Székely eredetű Illyefalvi lakosok, közülök József városi tanácsos 1809. Szintén József 1834-ben onnan orsz. gyül. követ. István 1809. Mihály 1848. körül városi tanácsosok. Ádám is ott hivatalnok 1840. táján.

Török család. (Kézdi-Vasárhelyi) Nevezett városban József hivatalnok, 1809. István onnan orsz. gyül. követ 1834.ben.

Török család (harasztosi) Gábor Aranyosszékben irnok 1831-ben.

Török család. (Csekelaki) Péter ügyvéd Szamos-Ujvárt.

Török család, (borsodi) Lajos a forradalom alatt Zarándból Udvarhelyre telepedett, ott jelenleg városi hivatalnok, fia Gyula a gy.-fejérvári gymnasiumban tanár.

Török család. (Kolosi) Ismeretes István, kinek „*Az asszonyi nemről rithmusai*" Kolosvárt 1630 ban nyomattak. [3])

Török család. (Botházi) Doboka megyében Gergelynek Túri Jobbágy Katától leánya Erzsébet aranyos-rákosi Biró Mihályné volt. [4])

---

[1]) Török Antal közl.

[2]) Hodor Doboka várm. 437.

[3]) Kolosvári Közlöny 1864. 28. szám.

[4]) Hodor K. Doboka várm.

Török család. (Kecset-szilvási) István nak fia volt György, ki Ördög Annát birta nőül a XVI. században; már kihalt. [1])

Török család. (Mező-szakáli) Közülök Bazil katonai és János pagocsai görög egy. lelkészek és esperesek 1848. előtt, János Lemény g. e. püspök derék titkára volt.

Török család. (hidegvizi) Felső Fejér megyében János börtön-őr 1794-ben.

Török család. (hodosi) Maros széki székely család.

Ezeken felül számtalan ily nevü család él Magyar és Erdély országban, melyeknek azonban előneveiket sem ismerve, sem rólok más biztos adataink nem lévén, csupán személyenként elő sorolni itten czélirányta lan lenne.

Erdélyben Báthori Gábor, Bethlen, Rákóczi fejedelmek alatt meg nemesítettek: [2])

Zodorói Török András, makói Török Péter és András, Váradi Török János és István és váradi Török Máté, pesti Török Mihály, továbbá Török Bálint, János, Mátyás, és ismét Török János stb.

Török család (máskép Miskolczy) Birt Heves megyében Tisza Nánán, hol Török mk. Miskolczy Jánosnak fia Ferencz magvaszakadtán 1637-ben Kubinyi László, Melegh András és Eghry Ferencz beiktatást nyertek, de az esztergomi érsek ellent mondott. [3])

Törös család. Borsod, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa, megyében sőt Erdélyben is elterjedt nemes család. Mind egy törzsből eredt e? adatok hiányában el nem határozhatjuk.

A XVII. századból ismeretes Törös János, ki 1625-ben Túrocz megyében A. és T. Zathurcsán adományt kapott. [4]) Ugyan ő 1639-ben Borsod megyében az alsó-péli pusztára és Arma Bars megyei pusztára nyert adományt. [5]) Mint nevezetes törvénytudó szerepelt ő az 1647. és 1649. években, a midőn mint a magyar kamara tanácsosa és az erdélyi fejedelemhez követ a békötéseknél is nevezetes szerepet vitt. [6]) 1651-ben III. Ferdinand tanácsosául nevezte ki. [7])

---

[1]) Hodor K. Doboka várm.

[2]) Török Ant. közl.

[3]) Sz. benedeki Conv. Capsa D. fasc. 4. nro 24.

[4]) Liber regius folio 99.

[5]) Ugyan ott folio 13.

[6]) 1647. évi 5-ik, és 1649. évi 74-ik t. cz. Kemény Ján. önéletirása 463 stb.

[7]) Mss. a nemzeti Muzeumban fol. lat. nro 2346. Arczképe Orteliusnál látható.

Zemplin megyében 1697-ben Tarczalon Török Györgynek özvegyét, kinek fia ekkor már fogoly volt, a német hadak meglőtték. [1])

Felebb nevezett Jánostól származtatja magát a Borsod megyében elágazott oroszlánosi Törös család, melynek egyik családi ágnál lévő adat szerint czímerül tör (sicca) adatott volna, különben a család czímerül a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó és első jobb lábával kardot tartó oroszlánt visel, a paizs fölötti sisak koronájából szintén kardot tartó oroszlán emelkedik ki.

A család szerint felebb említett Jánosunk egyik utóda volt György, kinek első nejétől Garay Annától származott ága Szabolcs megyébe, második nejétől Nikházy Judittól eredt ága Borsod megyébe telepedett. A családfa [2]) következő:

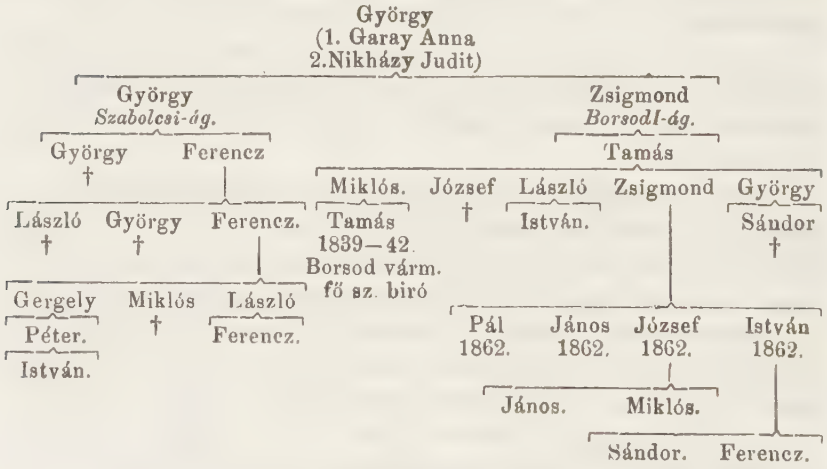

Szatmár megyében a Törös család birtokos e század elején Penyige helységben. [3])

Rakolubi és beczkói előnévvel találjuk Teőreös Miklós stomfai plébánost.

Erdélyben élt a XVII. század elején Törös András, ki Básta elől Karansebesre menekült. [4])

Tősér család. Nógrád megyében az 1663. évi nemesi lajstrom-

[1]) Babocsay J. Fata Tarczaliensia. Rumy Monumenta Ungr. I. 159. és Szirmay Comit. Zemplin. not. top. 152.

[2]) Családi közl. szerint, kár, hogy évszámok nélkül.

[3]) Szirmay, Szatmár várm. II. 232.

[4]) Bethlen Wolph. Hist.

ban találjuk Tősér Pált és János özvegyét. Utóbb azon megyében nyomaik nincsenek. Élnek Gömör megyében.

Erdélyben kénosi Tősér János 1734—1755. bágyoni unitárius lelkész, meghalt 1772-ben, kéziratban hagyván mint úttörő vallása egyházi történeteit. [1])

Tötöry család. (Tötöri és Kalotaszeghi) Egy törzsű, két ágra szakadt család, az első előnévvel élt ág Doboka, A.-Kolos, B.-Szolnok, a Kalotaszeghi felső Kolos megyében birtokos.

Tötöri Tötöry Balás 1548—1578. főispán Doboka megyében, ki rokonával és tán testvérével Miklóssal a mikeházi jószágot illető osztályigazítás iránt 1570-ben Vér Györgyöt s több társát idézteti. Balásnak sírját e században a tötöri sirkertben megtalálták. [2]) Maradéka így áll:

Balás
1548—78.
dobokai főisp.
(Kecsethy Magdolna)

Erzse	János	Bora.	Kata
(Gáspár János)	elesett 1603.		(Barcsay Gáspárné)

Jánosban, ki Apáczánál esett el 1603. sept. 29-én, ez ág megszakadt, a fiú ágra szóló javak (B.-Szolnok, Doboka, Kolos megyében) 1609-ben Hatvani Zsigmondnak adományoztattak.

A másik ág, a kalotaszeghi is, Balásnál kezdődik, kinek Teke Annától ivadéka ez:

II. Balás
(Teke Anna)

Gáspár (Ispán Zsofia)		Borbála (Sombory Márton)
Anna (Sáfár János)	Kristóf	
	II. István † 1711.	

Ez ágból I. István, ki e töredék táblázaton nincs, 1657-ben tatárrabságba esik, melyből Keczely György (jobban Gergely) 800 talléron váltja meg, 1672—75. Doboka várm. főbirája volt. Birt Kal. Szentkirályon, top. Sz.-királyon, Magyarókerék, Valkán, Székelyón, Berenden, és ezekhez 1673-ban Cseffey László megszakadtán kapta a

[1]) Székely Sándor, Unitár. tört. 181.

[2]) Hodor, Doboka várm. leirása, s közl.

bubuczi és sólyomkői részbirtokot. Ezen Istvánnak voltak testvérei Miklós és Pál, ez utóbbinak leánya Magdolna előbb szent-miklósi Nagy Fábiánné, másodszor Nádassy Bálintné. [1])

A II. Bálint ágazata, mint a táblą mutatja, II. István ban kihalt.

Még egy ág szakadt ki a családból, mely Aranyosszékbe. A.-Rákosra telepedett, és innen a.-rákosi Tötöry-nek neveztetik. Az elköltöző János volt, annak fia is János, annak Tamás, ennek István (1760.) ennek Ferencz, [2]) ki magát F.-Singfalváról irta, és 1815-ben Aranyosszék törv. széki birája volt.

Töttösy család. Soprony megyei család; közűlök Ferencz 1677. sárvári várnagy volt. [3]) József 1826-ban Soprony vármegye. Esküdtje.

Tövisy család. (Tövisi) Hajdán Magyar országban Tővisi (vagy de Tyvis) János literatus székely eredetű kapta 1403-ban. Füzesért Zemplinben, és utódai e birtokról neveztettek. [4]) Erdélyben János 1542—45. kath. esperes volt.

Erdélyben birtokos a tövisi Tövisy család Alsó-Fejérben Béld és több helyen. Ismeretes közűlök Gergely, e század elején (1815.) azon megyében alispán, utóbb főbiró, majd tartományi biztos 1837. volt egyszersmind a gy.-fejérvári ref. egyházmegyében Insp. felügyelő, családja [5]) igy áll:

Gergely
1815—37.
kir. hívatalos.

Gergely	Zsuzsa †	Krisztina
1848.	(Szilvássy	† 1864.
szbiró.	Miklós)	
(Váradi Luiza)		

Más ágból Lőrincz 1848. előtt szolgabiró, neje Mohai Teréz, nővére Róza özvegy Koródiné. Ismét László, kinek özvegye Horváth Jozéfa Bélden birtokos.

Trajcsik család. Trajcsik Adám a m. kir. kanczellárianál

[1]) Hodor K. Doboka v. és m. közl.

[2]) Kővári Erdély nev. cs. 263.

[3]) 1677. mart. 1. Jakab Pálnak Dömölky György részére adott záloglevelen tanúképen aláírva.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 376.

[5]) Török Ant. közl.

volt fogalmazó, 1761-ben Mária Teréz királyaszonytól kapta czímeres nemeslevelét. [1]) Czímere a vért kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó fehér oroszlán, első jobb lábával kivont kardot, a balban arany koszorút tartva, fölötte jobbról és balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén ollyan oroszlán ágaskodik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék.

E czímeres levelet a szerző Tr. Ádám 1761. máj. 26-án Trencsin megyében hirdetteté ki, de utóbb azon megyében sem lévén családja található, valószinüleg kihalt.

Trajtler család. (Szügyi) Nógrád megyei birtokos család, mely oda Hont megyéből szakadt. Ismert törzse, s valószinőleg a nemességnek is szerzője Trajtler Izrael, ki Sámbokréty Ilonát vévén nőül, ez után utódai a Nógrád megyei Szügy helységben is örökösödtek. Rokonai vagy épen fia lehetett Tamás, és tán testvére János, kit 1682-ben Bozókon találunk. Ferencz 1688-ban gyámnoka volt Révay Zsigmondnak.

Izraeltől kezdve a családfát következőleg ismerjük:

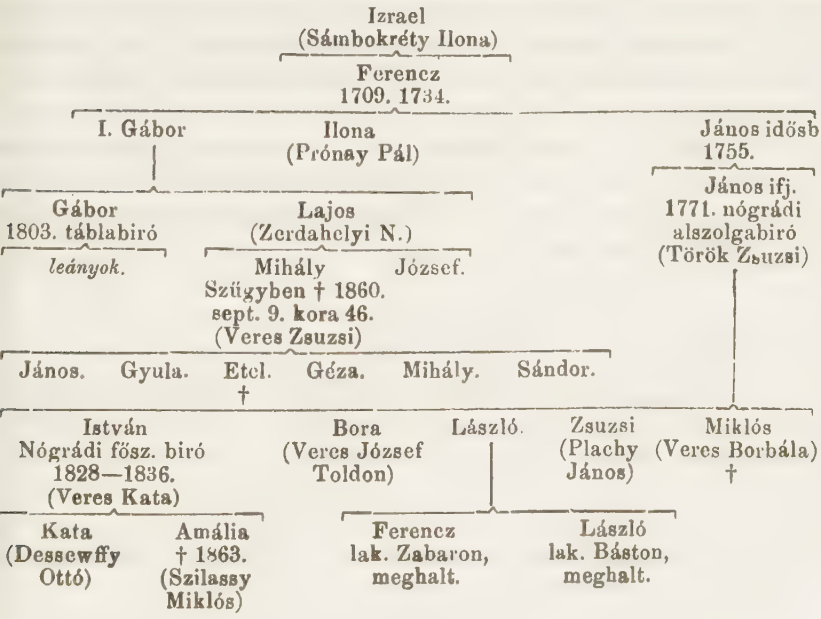

[1]) Collect. herald. uro 109. és Adami Scuta gentil. tomo XIII.

Nógrád megyében a család Szügyi birtokára a Prónay családdal a mult században János személyében vitt nádori adományt, és abba 1727. jun. 16. beiktattatott, innen előneve. János az ifjabb 1771—73-ban azon megyében alszolgabiró volt. Ennek fia István szintén a megyénél szolgált, és 1828—36-ban a megyének egyik kitünő szorgalmú és erélyü főszolgabirája volt. Csak leányai maradtak, mint a táblán láthatni.

A másik ágból Lajosnak fia Mihály szintén szügyi birtokos 1860. sept. 9-én kora 46. évében halt meg, hat gyermeket hagyván maga után.

Nincs a táblázaton István és József, kikből amaz 1744—49. főszolgabiró, az utóbbi pedig esküdt volt Hont vármegyében.

A család ágost. ev. vallású. Címere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó oroszlán, első lábaival három szál búzakalászt tartva, a paizs fölötti sisak koronáján galamb áll, csőrében zöld galyat tartva. A sisakról két felől foszladék csüng a czímerpaizs körül.

Trangus család. Iratik Trangous-nak is. Szepes megyei eredetü. Elei evang. lelkészek voltak. Az volt Odor helységben Trangus Dávid is, kinek 1669-ben született fia Illés, ki 1691-ben Jénában tanúlt, haza jövén, utóbb 1703-ban Svedléri lelkész lett.[1]) Fia II. Illés 1730-ban járt Jénában, hol orvosi tudományokat tanúlt. Haza térvén, haláláig Borsod megye orvosa volt.[2])

Kapott-e, — s mikor a család nemességet? arra adatunk nincs de Trangus Kristóf a múlt század első felében Hartman máskép Erős Máriát vévén nöül, az által nemesi birtokosok sorába lépett és illyen családfát alkotott.

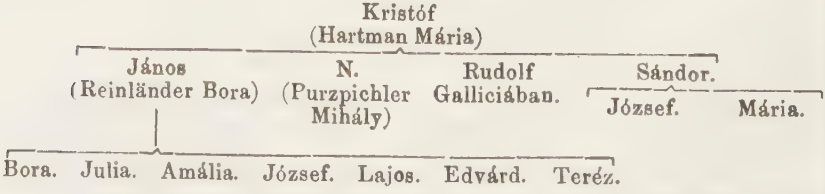

A család egyik tagja a forradalom alatt 1849-ben honvéd törzstiszt volt, utóbb Pesten lakva, nehány év előtt elhalt.

---

[1]) Haan Jena Hung. 35.

[2]) Ugyan ott 50.

Trásy család. Trásy Imre 1753-ban Mária Terézia királyasszonytól kapta czimeres nemeslevelét. [1])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren álló fehér bárány, első jobb lábát lépésre emelve. A paizs fölötti sisak koronájából fekete egyszarvú emelkedik ki. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék.

Tán annak ivadéka Trázsy Gejza Pozsonyban ügyvéd.

Trattner család. (Petrózai) Trattner János Tamás 1717-ben szül. Jahrsmansdorfban Günsnél Ausztriában szegény szülőktől, 1735-ben Bécsben nyomdászszá lett, 1748-ban ugyanott nyomdát állított, melynek utóbb kiterjesztése folytán Pesten, Zágráb, Lincz, Triest, Insbruck városokban fiok-intézeteit állitá fel, 18 könyv kereskedéssel a legelőkelőbb városokban, sőt Varsóban és Frankfurtban is, két papiros malma is volt. Hzg. Lichtensteintől megszerzé Ebergäszing urodalmát, mit utóbb eladott. Mária Terézia udvari nyomdászszá nevezte ki, I. Ferencz császár római birodalmi lovagi rendre emelte, II. Leopold királytól pedig 1791-ben magyar nemességet kapott [2]) ily czímerrel: a paizs négy felé oszlik, az 1. és 4-ik udvarban fekete oszlopon, melylyek oldalán F. I. arany betű és szám ragyog, egy fekete sas szárny kiterjesztve lebeg, a 2. és 3-ik vörös udvarban arany nyaklós ezüst grif ágaskodik; a paizs közepét koronás kisebb vért foglalja el, melyben zöld téren vörös csőrü kétfejü ezüst sas széterjesztett szárnyakkal áll. A paizs fölötti sisak koronáján két koronás sisak áll, a jobb oldaliból egyes fekete sas szárny, a balból arany nyaklós ezüst grif emelkedik ki. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüst vörös. [3]) E Trattner János Tamás meghalt 1798. maj. 13-án.

Micsoda vérséges viszonyban állott ehez a következő, nem tudjuk.

Trattner Mátyás Vas megyében Felső-Eörben született. Fiatal korában Bécsbe a fölebb említett Trattner János Tamás nyomdájában tanúlt. Járt Párisban. 1779-ben Budán az Egyetemi nyomda igazgatója lett. 1780-ban pedig Pesten magának állított nyomdát, melyet 1813-ig és fia halála után ismét 1824—27-ig igazgatott. A magyar irodalomra nézve nagy érdemeket szerzett, 1819. jun. 30-án pedig I. Ferencz királytól Krassó megyei Petróza helységre maga, és fia János Tamás, és rokona Károly mérnökkari kapitány és Spalatrói

---

[1]) Collect. herald. nro 254. és Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Kölesy Vincze és Melczer Nzti Plutarkus I. köt. 266.

[3]) Adami Scuta gentil. XIII.

parancsnok részére kir. adományt nyert, [1]) mely 1822. Mart. 22-én Bécsben újra kiadatott és azon évi sept. 30-án Krassó megyében kihirdettetett. Az akkor nyert czimer következő: a négy felé osztott paizs 1. és 4 ik udvarában zöld téren a kaptárt körül rajzó méhek láthatók, a 2. és 3-ik udvarban grif ágaskodik.

Mátyásnak fia János-Tamás szintén pesti nyomdász, Szatmár és Krassó megyei táblabiró [2]) még atyja életében magtalanúl meghalt 1824. mart. 14-én kora 34. évében. [3]) Mátyás maga meghalt 1828. feb. 16. kora 84. évében. [4]) Nejétől Pauer Erzsébettől nevezett elhalt fián kivül két leánya maradt: Karolina Zimburgné, meghalt 1838. april. 21-én kora 33. évében, és Mária, ki meghalt 1837. jul. 12-én kora 37. évében, ez neje volt patyi Károlyi István ügyvédnek, ki mintegy fiusított neje után a Trattner-Károlyi nevét viselé, és az öröklött nyomdát haláláig igazgatá.

Az említett Károly mérnöki kapitány utóbb altábornagy és osztály főnök a hadsereg főparancsnokságnál, 1859-ben a vas korona rendet nyerte.

Petróza helység utóbb a Gyika család tulajdonává vált.

Traun család. Indigenált család. Traun Ernest 1647-ben magyar országi honfiusítást nyert. [5]) Ez hadi tanácsos, ezredes volt III. Ferdinand alatt, és 1653-ban aug. 15-én róm.-német bir. grófságot nyert „von Abensperg" előnévvel, [6]) melyet a gróf Traun család most is használ. A család két vonalra ágazván, utóbb a másik ágból is 1751-ben gróf Traun Károly és Ferencz honfiusítatott. [7]) A család magyar házakkal is sógorosodott, mint a báró Révay akkal stb. és közülök Antal (az utóbbiak egyikének fia) ki 1820-ban halt meg, a Ludoviceára két ezer ft. alapitványt tett. [8])

Trauttmansdorf család.. Szintén indigenáink közé tartozik, most egyik ága herczegi rangon áll. Eredetét Stájer országból származtatják. Két ágra szakadt a család János-Fridrik, és János-Hartman († 1596.) két egytestvérek által. Az előbbinek fia Miksa

[1]) Tudományos gyűjt. 1819. X. 116—117.

[2]) Ugyan ott 1822. évi VIII. köt. 124. és X. 118.

[3]) Ugyan az 1824. III. 111. lap.

[4]) Ugyan ott 1828. II. 117. lap.

[5]) 1647. évi 155. törv. cz.

[6]) Schönfeld Adelslex. I. 194. és Góthai Alm. 1835. Hist. Herald. Handbuch 1. lap. stb.

[7]) 1751. évi 40. törv. cz.

[8]) 1808: 7. törv. cz.

ki 1623. dec. 1-én III. Ferdinándtól grófságot nyert, 1625-ben magyar indigenatust kapott. [1]) Ennek neje báró Pálffy Zsófia volt, fiok Ádám Mátyás, kinek gróf Sternberg Evától fia Rudol-Vilmos sz. 1646., meghalt 1689. febr. 1-én, volt cseh tartományi örökös Marsall. Nejétől hzg. Liechtenstein Anna-Máriától igy terjeszté családfáját: [2])

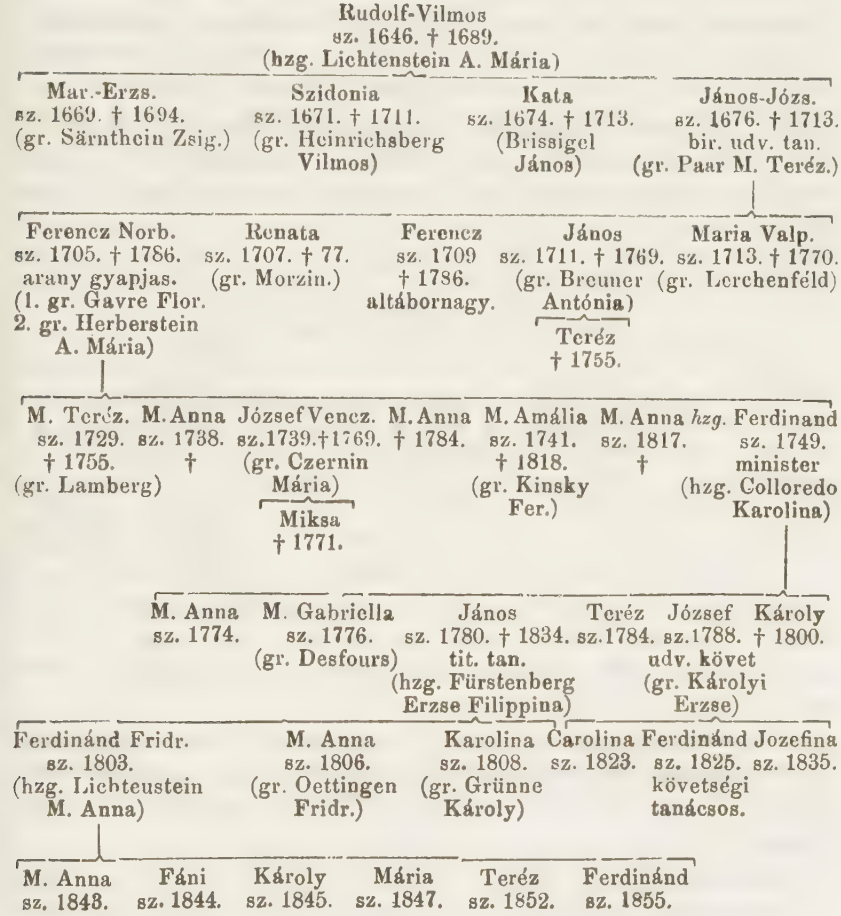

A másik ágból Zsigmond Lajos 1715-ben [3]) honfiusitatott

[1]) 1625 : 66. törv. cz.

[2]) Schönfeld Adels-Lex. I. 38—41.

[3]) 1715. évi 133. törv. cz.

hazánkban. Ez ág a Nádasdy és ikladi Szluha családdal sógorosodott. Utódai Stajer, Cseh és Morva országban birnak.

Trautson család. Sprechensteini báró Trautson Pál Xistus, ki 1595-ben az erdélyi tractatust aláírta, János Ferencz fiával együtt 1609-ben magyar honfiusítást nyert. [1])

Trauzner család. (Hadrévi) Erdélyi család. Ismert törzse Trauzner Lukács Kolosvárról való, Báthori Zsigmond és Székely Mózses alatt esze által szerepet visz, és követségeket végez. [2]) Már 1588-ban birt Hadré helységben, midőn ott nemesi kuriájába történt beiktatásáról jul. 17-én levele átíratott. [3]) Polgári érdemeiért 1590. január 4-én Báthori Zsigmondtól armálist kap. [4]) Egyik utóda Trauzner István valószinüleg neje Paczolay Zsuzsa jogán hadrévi birtokát szaporitá, honnan a család előnevét irja, ettől kezdve a családfa [5]) következő:

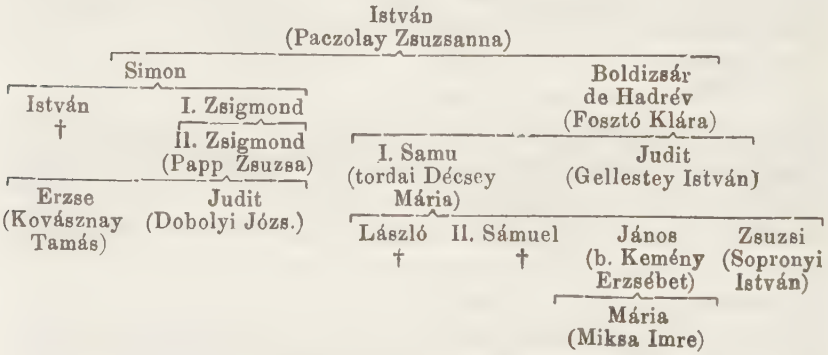

Trencsánszky család. Trencsánszky István 1755-ben Trencsén megyei esküdt táblabiró volt.

Trencsényi család. A hrussói és zábláthi Kolosváry családnak egyik használt vezeték neve volt a Trencsényi is. *Lásd Kolosváry cs.* E nevet használá 1491-ben Zsófia Sárkány Ambrúsné, és Anna Kosztka Miklósné.

Bihar megyében találjuk a Trencsényi családot Ferenczben, ki a mult században élt, és nejétől Divényi Ferencz leányától leánya

[1]) 1609. évi 76. törv. cz.
[2]) Bethlen Wolph. Hist. V. 318. VI. 32. 395.
[3]) Kemény Not. Cap. Albensis 225.
[4]) Ugyan ott 227.
[5]) Hodor Kár. közl.

Mária előbb Kasui Sughó Istvánné, utóbb Laczkovich László Bihari alispánné volt. [1])

Ugyan ez ágból eredt azon Ferencz, kinek Kende Fruzsinától fia volt Gábor, kinek Pogány Katától fia Gábor, ki ámbár neje volt Roga Teréz, de magtalan halt el.

Trenovszky cs. *lásd Trnovszky cs.*

Treutel család. (Némai) kihalt család, melyből János 1385. Trencsinvár ura, Miklós 1405-ben tárnokmester és Pozsega vármegye főispánja volt.

Tribinácz család. Tribinácz Miklóst 1686-ban I. Leopold király ily czímerrel nemesítette meg: a paizs függőleg két részre oszlik, a jobb oldali ezüst udvarban vörös téren kettős farkú koronás arany oroszlán mintegy ülve ágaskodik fel, befelé fordulva, első lábaival érczbuzogányt tartva, fölötte arany nap ragyog, a baloldali kék udvarban zöld halmon meztelen gyermek áll vörös övvel, jobb kezében fehér liliomot, a balban zöld ágat tart, fölötte félhold világít. A paizs fölötti sisak koronáján három szál fehér liliom virít, két felől két sasszárny között, mellyek közül a jobb oldali félig vörös, félig ezüst, a másik oldali arany és kék. Foszladék is jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [2])

Trifuesz család. Trifuesz Márton és neje Gafrin Áfra 1625. octob. 23-án Sopronyban kelt czímeres levélben nemesítettek meg II. Ferdinánd által, és armálisuk azon megyében 1626. (feria 2-da prox. post fest. Purificationis) kihirdettetett. [3]) Valószinűleg kihaltak.

Trimel család. Közölök Mátyás 1730-ban a Kőszegi ker. tábla ülnöke volt.

Trinka család. Tulajdonkép Trnka, ratibozseni előnévvel, melyből János 1481-ben Győrmegyében Bezy Lőrincz jószágait ennek magvaszakadtán adományban kapta [4])

Trnavi család. Trnavi Lukács, György és János 1686-ban I. Leopold király által nemesítettek meg. [5]) Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren álló magyar vitéz, vörös ruhában, sárga csizmában, derekán zöld öv, fején prémes kalpag, oldalán fekete kardhüvely lóg, jobb kezével kivont kardot villogtat. A paizs fölötti sisak koro-

---

[1]) B. Vay László Nem. hívség.

[2]) Collect. herald. nro. 833.

[3]) Az eredeti armális Soprony sz. kir. város levéltárában őriztetik.

[4]) Teleki Hunyadiak kora VI. 49. lap.

[5]) Collect. herald. nro 834.

náján két kiterjesztett sasszárny között, melyekből a jobb oldali felül fekete, alúl arany, a baloldali felül arany, alúl fekete, — arany csillag ragyog. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [1])

Trnkóczy család. Trencsin megyéből szakadt át Árva vármegyébe, hol Zászkal helység a családnak fő székhelye. Hajdan Trnkóczius-nak is íratott.

Alapítója Trnkóczy János, ki 1629-ben II. Ferdinand királytól kapott czímeres nemes levelet, mely azon évben Trencsén megyében hirdettetett ki. [2]) E János 1646. táján Árva megyébe költözött át, és utánna Trencsén megyében a család nyomai megszüntek. János kezdetben Árva megyében Nagyfaluban lakott fiával Mártonnal, utóbb Márton Zászkal helységben szerezvén birtokot, ott alapítá meg családjának állandó székhelyét.

Nevezett Mártont Árva megye 1680-ban a vári járásban adószedőnek, 1685-ben esküdtnek, később számvevőnek, 1686-ban pedig rendszerinti esküdtnek, végre 1689. jun. 28-án törvényszéki táblabirónak választotta. [3]) Nejétől Petroviczius Zsuzsannától Ádám, II. János, II. Márton, és I. György fiai maradtak, kik közül a három utóbbi honn az ősi birtok mivelésénél maradván, Ádám teljesebb és tudományos kiképzést nyert, és mint ilyen 1679. nov. 11-én atyját önkészítette s kinyomatott névnapi versekkel tisztelte meg. 1684. mar. 25-én pedig Árva megyének Nagy-Biszterczen tartott közgyülésen mint az Árvai uradalom képviselője Zábreszky György részére kiadott nemes levél kihirdetése és érvénye ellen tiltakozott, mint az illető uradalomnak nem manumittalt alattvalója ellen. 1689-ben Nagy-Bányán harminczados volt, a midőn egyszersmind Árva megyétől nemesi bizonyítványt vett ki.

1699. jun. 18-án és 1716. jul. 16-án Petroviczius Zsuzsanna I. Trnkóczy Márton özvegye a férje birtokában létezett Zászkal helységbeli pekarovszka féle nemes teleknek 338 f. 96 kr. és részletének 36 f. 40. kr. összegig kiváltására nézve a törzsbirtokosoknak Skrabák András, János, és Mihálynak az úgy nevezett Michalovje ágbelieknek biztosító levelet adott, és ezen utóbbi levélben a család név Trnkoczius-nak íratott.

---

[1]) Adami Scuta gentil. t. XIII.

[2]) Trencsin várm. 1629 évi jegyzőkönyv III. köt. T. betű alatti 279. lap.

[3]) Árva megye 1685—1689. jegyzőkönyvei.

Mint származott le a család a felebb nevezett törzstől, a következő táblázatok [1]) mutatják:

I. t á b l a.

I. János
1629. ns.

I. Márton
Árva m. tbiró
1680. 1689.
(1. Petroviczius Zsuzsa
2. Reviczky N.)

Ádám	II. Márton	György	II. János
1689.	1728. 1732.	1728. 32.	1734.
nagy-bányai	Zászkalon	Zászkalon.	*Folyt. III. táblán.*
harminczados.	(Skrabák		
	Éva)		

Mátyás	Dániel	Mihály
Mandriska	Zászkalon	*Jarábka*
1751.	s Jelsaukán	Zászkalon.
Zászkalon.	1745.	

Mihály 1781.	*Folyt. II. táblán.*	Zsuzsi	Ilona
Korenár		(Skrabák	(Skrabák
(Raduch Anna)		János Ondrovja	**János**
			Fercsovje)

Julia 1830.	Mária 1828.	Anna 1849.	Zsófia 1833.
(Trnkóczy	(Mudrony	(Boczkó	(Trnkóczy
János)	József)	András)	Mihály)

II. t á b l a.

I. Dániel, *ki az I. táblán.*
Zászkalon
s Jelsaukán 1745.

I. Mihály	Zsuzsi	György
Siljak	(Medzihradszkyné)	Jelsaukán
1765—1807.		(Csaplovich N.)
Zászkalon		
(Medzihradszky		
Anna)		
Folyt. a köv. lapon.		

Mária	György	Pál	Zsuzsa
(Boczkó	az alföldön.	Jelsaukán	(Ivanovics
János)		(1. Országh Zsófi	Mátyás)
		2. Belányi Anna)	

Julia	Pál †
(Skrabák	néma.
Mihály)	

[1]) Szontagh Dán. közl.

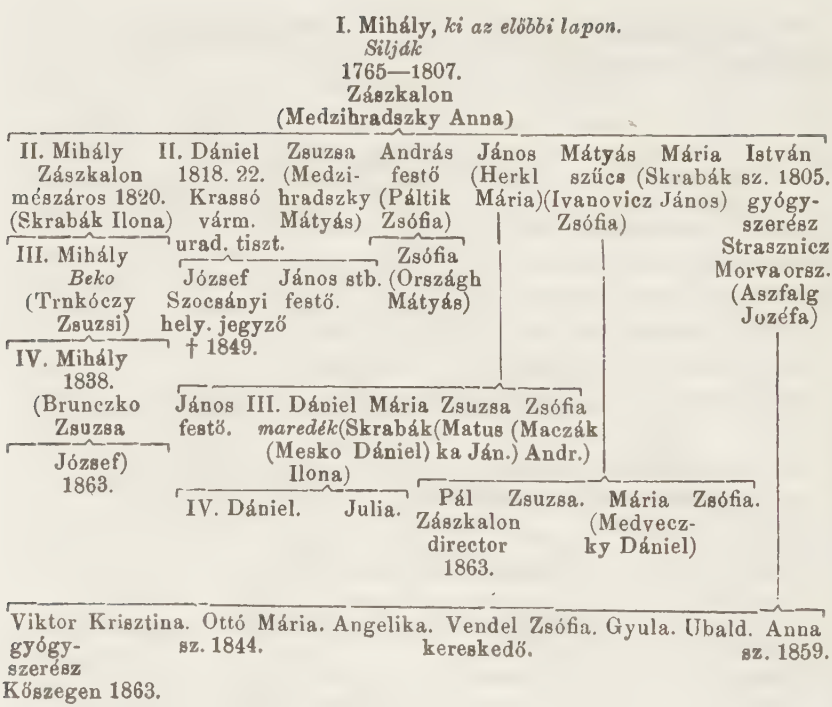
I. Mihály, *ki az előbbi lapon.*
Silják
1765—1807.
Zászkalon
(Medzihradszky Anna)
II. Mihály Zászkalon mészáros 1820. (Skrabák Ilona)
II. Dániel 1818. 22. Krassó várm. urad. tiszt.
Zsuzsa (Medzihradszky Mátyás)
András festő (Páltik Zsófia)
János (Herkl Mária)
Mátyás szűcs (Ivanovicz Zsófia)
Mária (Skrabák János)
István sz. 1805. gyógyszerész Strasznicz Morvaorsz. (Aszfalg Józéfa)
III. Mihály *Beko* (Trnkóczy Zsuzsi)
József Szocsányi hely. jegyző † 1849.
János stb. festő.
Zsófia (Országh Mátyás)
IV. Mihály 1838. (Brunczko Zsuzsa József) 1863.
János festő.
III. Dániel *maredék*(Mesko Dániel)
Mária Zsuzsa (Skrabák Ilona)
Zsuzsa (Matuska Ján.)
Zsófia (Maczák Andr.)
IV. Dániel.
Julia.
Pál Zászkalon director 1863.
Zsuzsa.
Mária (Medveczky Dániel)
Zsófia.
Viktor gyógyszerész Kőszegen 1863.
Krisztina.
Ottó sz. 1844.
Mária.
Angelika.
Vendel kereskedő.
Zsófia.
Gyula.
Ubald.
Anna sz. 1859.

III. tábla.

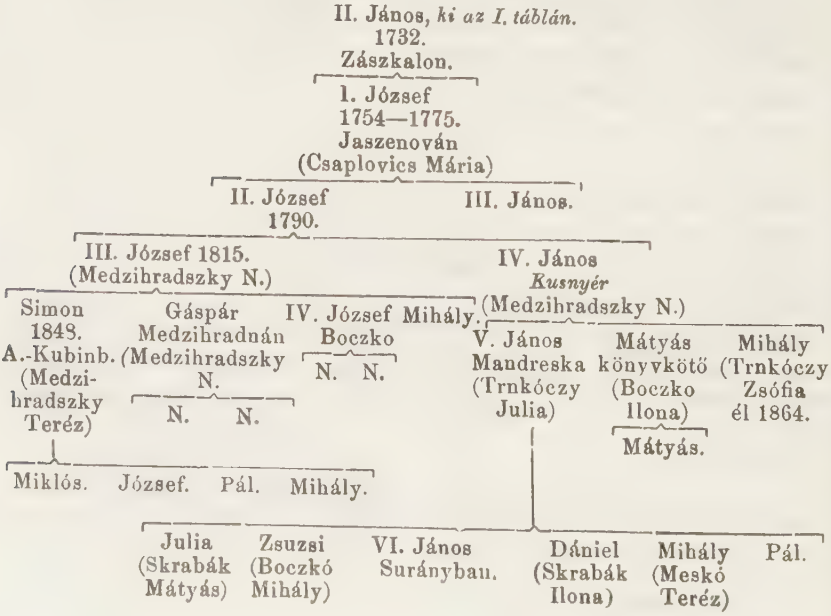
II. János, *ki az I. táblán.*
1732.
Zászkalon.
I. József 1754—1775.
Jaszenován
(Csaplovics Mária)
II. József 1790.
III. János.
III. József 1815. (Medzihradszky N.)
IV. János *Kusnyér* (Medzihradszky N.)
Simon 1848. A.-Kubinb. (Medzihradszky Teréz)
Gáspár Medzihradnán (Medzihradszky N.)
IV. József Mihály. Boczko
V. János Mandreska (Trnkóczy Julia)
Mátyás könyvkötő (Boczko Ilona)
Mihály (Trnkóczy Zsófia él 1864.
N. N.
N. N.
Mátyás.
Miklós.
József.
Pál.
Mihály.
Julia (Skrabák Mátyás)
Zsuzsi (Boczkó Mihály)
VI. János Surányban.
Dániel (Skrabák Ilona)
Mihály (Meskó Teréz)
Pál.

1683-ban a Bécs védelméből visszatért Szobieszky lengyel litván hadai Árva megyén keresztül húzódván, annak 23 helységét tüzzel, vassal pusztiták, és a megye levéltárát is elhamvasztak. E vad dulás alkalmával a lakosság az erdőkre menekülvén, ezek között hasonló sorsban részesült Trnkóczy I. Márton is, ki nemes leveleit az erdőbeli sziklák hasadékaiba úgy elrejté, hogy azokat többé maga sem lelhette meg. Igy történt, hogy az 1725. és 1728. évi nemesi vizsgálatok alkalmával a család tanúbizonyságokkal igazolván eredeti nemes levele eképen történt elvesztét, arról Árva megyétől hiteles bizonságlevelet nyert. 1732-ben azonban e részben a m. kir. helytartó tanács bővebb igazolást kivánván, ekkor a család valamint az eredeti II. Ferdinand királytól 1629-ben kiadott nemes levél elvesztének felebbi körülményeit igazolta, úgy egyszersmind bebizonyítván, idősb Mártonnak már egy félszázad előtt a megyénél viselt hivataloskodásait, és Ádám részére 1689-ben e megyétől nemesi bizonyítvány kiadását, I. Mártonnak többi fiai is, úgymint II. Márton, II. János, és I. György a kétségtelen nemesek közé ujra beirattak.

1742-ben gr. Erdődy Antal Árva megyei felkelő nemesség kapitánya alatt az insurgensek közt álltak: János [1]) és György.

---

[1]) Ezzel egy időben élt a Dezsericzi helységbeli Trnkóczy János is, ki 1731-ben Wittebergben tanúlt, és hazatérvén, 1734-ben bágyoni evang. lelkész volt. L. Bartholomaeides Memoria Ungar. 231.

1756-ban a nemesi összeirás szerint Zászkalon laktak: János, György, Mátyás és Dániel. [1])

1758-ban a nemesi lajstromban olvashatók ismét: György, Mátyás, Dániel és János.

1763-ban Mátyás, Dániel és Mihály Györgynek fiai, továbbá Jánosnak fia József mint köztudomás szerint nemesek, erről Árva megyétől nemesi bizonyítványt kaptak.

1773-ban József nejével Csaplovics Máriával jeszenovai birtoka elfoglalása miatt Dobák Antal hatalmaskodása ellen tiltakozik.

1811-ben a nemesi összeirásban találjuk, id. ifj. és középső Mihályt, id. és ifj. Jánost, továbbá Dánielt, ki utóbb Krassó megyébe költözött, és ki 1818. jun. 10-én Árva megyétől nyert nemesi bizonyítványát Krassó megyében 1822-ben dec. 3-án hirdetteté ki, ennek egyik fia József Szolcsányi jegyző volt, a forradalom alatt 1849-ben agyon üttetett, (más versio szerint Kökényesy név alatt a ráczok ellen harczolván, elesett) Krassó megyében a család már nem létez. Ugyan csak az 1811. évi árvai nemesi összeirásban találjuk: Andrást, Györgyöt, Pált és Mátyást. Ezekből két János, és Pál a nemesi felkelésben vettek részt. József ez időben Medzihradnén lakott.

1832-ben a nemesi összeirás szerint Zászkalon laktak: id. György jurovje, János mandreskovja, János, Mihály és Mátyás silják, ör. János és fiai Mihály kusnyérové, Mátyás knyihár, Nagyfaluban András, Medzihradnén pedig József és Simon.

1836. dec. 20-án István akkor Bécsben működő gyógyszerész vett ki Árva megyétől nemesi bizonyítványt, mely szerint fia volt ör. Mihály zászkali birtokosnak, ez pedig fia Dánielnek, ez Györgynek, ez Mártonnak, ez pedig végre Jánosnak volt fia.

1842-ben Zászkalon laktak: Pál, négy János, két Dániel, három Mihály, és két Mátyás, e két utóbbi közül Mátyás, kit a nép Siják-nak nevezett, korában egyik tisztválasztási főkortes volt. — Nagyfaluban lakott András, Medzihradnén Simon, Gáspár és Pál testvérek.

Jelenleg a családból Zászkalon 13, Medzihradnén 8, Nagy-Faluban 1. Árva megyén kivül Morvaországban Strazniczon István gyógyszerész számos gyermekeivel, ezek közül Viktor Kőszegen, Su-

[1]) Árva várm. Protocol. 1756. p. 161.

rányban János, Temes megyében a Krassói Dánielnak János fia élnek.

A család általában evang. vallású.

Czímerök — mint fölebb a metszvény ábrázolja — a paizs kék udvarában hármas zöld domb középsőjén kökénybokor zöldel, a paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás magyar vitéz emelkedik ki, kinyujtott jobb kezében kökénybokrot, a balban kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstkék.

Troylus család. Troylus Péter 1765-ben (47. törv. cz.) nyert m. honfiusítást.

Trnovszky család. (Kelemenfalvi) Túrócz és Trencsin megyében honos, ez utóbbi megyében 1646. és 1666-ban Borcsiczen székelt e család. Nevét tán Trnava helységtől vette, vagy Trnovo, máskép Tarnó helységtől és iratott nevök Trenovszky, Ternovszky, sőt Tarnovszky alakban is. Nógrád megyébe egyik ága a múlt században letelepedvén, ott az 1755. évi nemesi összeírásban kelemenfalvi Tarnovszky néven találjuk Jánost, úgy Pált, Mártont és Mihályt, a három utóbbit Romhány helységben; különben kiejtés szerint Trenovszkyaknak neveztetnek. Pálnak utódait mutatja e családfa:

Pál
(Hajnóczy Zsófia)

Bora.	Zsófia.	József.
		Lajos.

Egyik ág a Berki pusztán lakozik, ez ágat illeti a következő nemzékrendi kimutatás is:

Trnovszky N.
(Nagy Teréz)

Mihály.	Julia (Bodonyiné)	Ignácz.	Bora (Győrfiné)

Trocsányi család. Sáros vármegye ős régi családja, melynek ősi öröksége iránt határjárással együtt 1338-ban Pál országbiró intézkedett. [1]) 1402-ben éltek a családból Tamásnak fia András, továbbá András és Miklós fiai Tivadarnak, ismét János Lászlónak fia, és végre Márton Jánosnak fia. [2])

Trochányi László 1560-ban Sáros várm.-Kohanban részbirtokot kapott kir. adományban. [3])

---

[1]) Fejér, Cod. dipl. tomo VIII. vol. 4. p. 356—366.

[2]) Ugyan ott tomo X. vol. 8. p. 455.

[3]) Liber reg. fol. 199.

E század elején a Trocsányi család Zemplin megye nemessége sorába számíttatott, [1]) úgy látszik azonban, hogy kihalt.

Valószinűleg e családból eredt azon Trocsányi Ferencz is, ki Gömör megyei Zabar helységre női jogon többekkel 1756-ban nádori adományt vitt. *Lásd e munka X. köt. 384. lapon a jegyzetben.*

Troll család. Troll Mihály 1791 ben II. Leopold királytól kapott czímeres nemeslevelet. Czímere a pais kék udvarában zöld tér fölött négyszegü kövekből épült magas várfal, melyhez rézsút létra van támasztva, a fal mögül félig emelkedik ki egy páncélos vitéz, sisakján tollakkal, jobb kezében kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén ollyan vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstfehér. [2])

Trombitás család. (Máskép Prietzol) *Lásd Prietzol cs.* e munka IX. köt. 532. lapján; Trencsin megyében pedig a Novoszedly család is előfordúl Trombitás néven.

Trombitás család. Trombitás Pál 1599 ik évben Nógrád megye jegyzőkönyvében mint Forgách Zsigmond ügyvéde említetik Ennek leánya Fruzsina Battik Gergelyné volt 1626. előtt. [3])

Trombitás Zsigmond élt 1626-ban. [4])

A Dunántúl Trombitás Mátyás 1652-ben Zalaberi várkapitány volt. Vas megyében élt Trombitás Mihály, kinek ivadéka igy áll:

Mihály
(Kán Kata)

István
1690.

András

János
1693.

A táblán álló István és János 1690 ben mesteriben fekvő jószágukat eladták s be vallották Előry Mihálynak.

Trozár család. Trozár János 1720-ban octob. 8-án III. Károly királytól kapta czímeres nemes levelét. [5])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első lábaival fehérvörös zászlót tartva. Ugyan ilyen oroszlán emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.

[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[3]) Szentbenedeki Convent fasc. 5. nro 48.

[4]) Pray Mss. tomo IV. p. 171.

[5]) Collect. herald. nro 448. Adami Scuta gentil. tomo XIII.

Trsztyánszky család. (Nádasi) Lásd Tersztyánszky.

Trsztyenszky család. Árva vármegyei nemes család, mely nevét (s tán eredetét is) Árva megyei Trsztena helységről vette, és neve Tersztyenszky, Tresztyenszky (sőt néha zavart okozólag még Tersztyánszkynak is) iratik.

A czímeres nemes levelet Trsztyenszky András Árva vára volt tisztartója, maga és fiai II. András és II. Márton és testvére I. Márton és I. György részére gróf Illésházy István árvai főispán, Osztrosith István és Hosszútóthy László ajánlatára III. Ferdinaud királytól 1638. január 15. Pozsonyban kelt levélben nyerte.

Czímere a családnak a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó grif, első jobb lábával három nyilat tartva. A paizs feletti sisak koronáján fekete sasszárny lebeg, melyen arany csillag ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A családfa [1]) következő:

I. tábla.

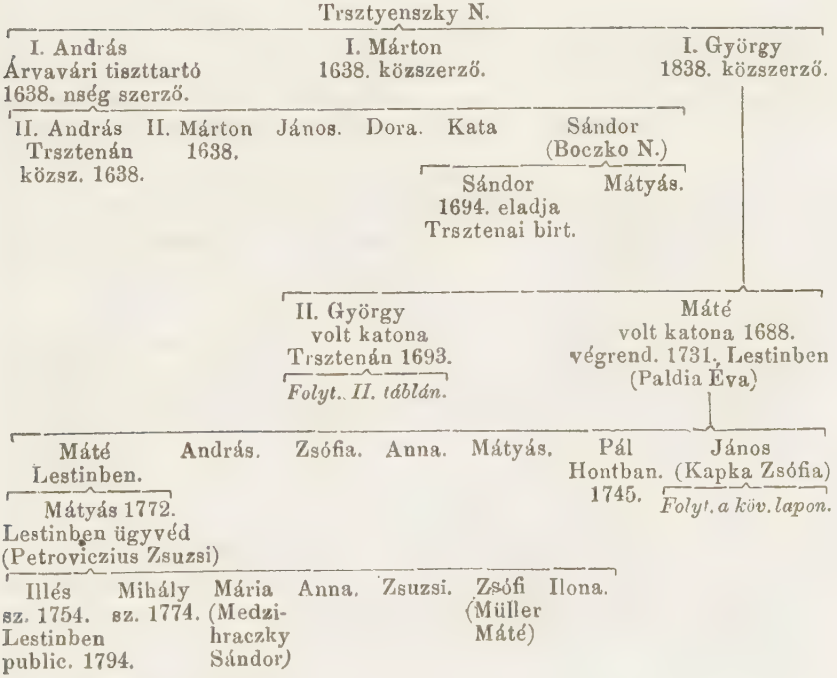

[1]) Szontagh Dán. közl.

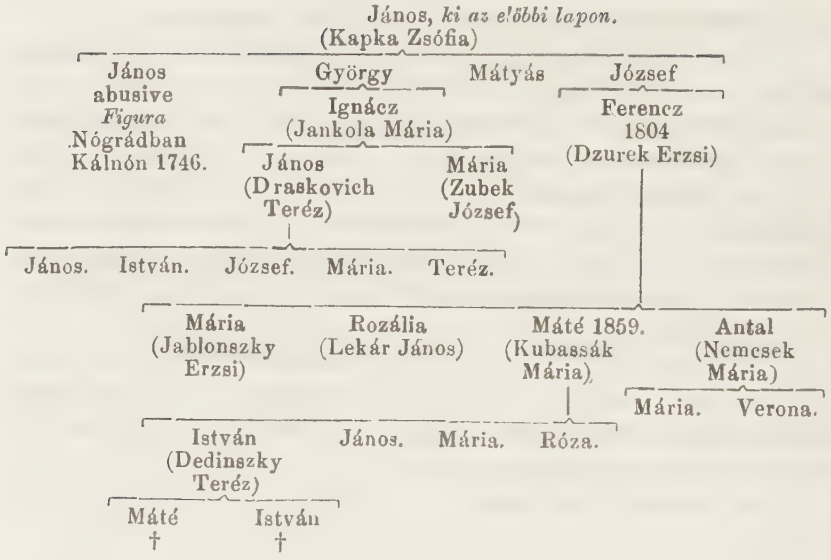

II. t á b l a.

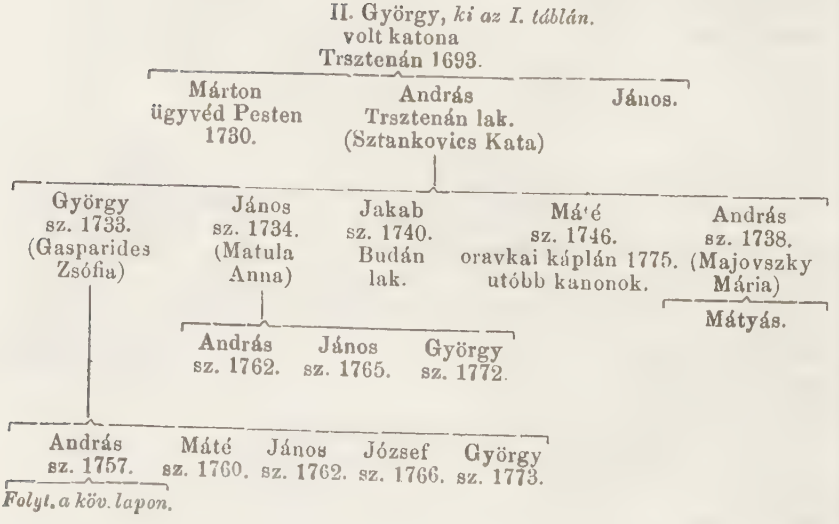

Folyt. a köv. lapon.

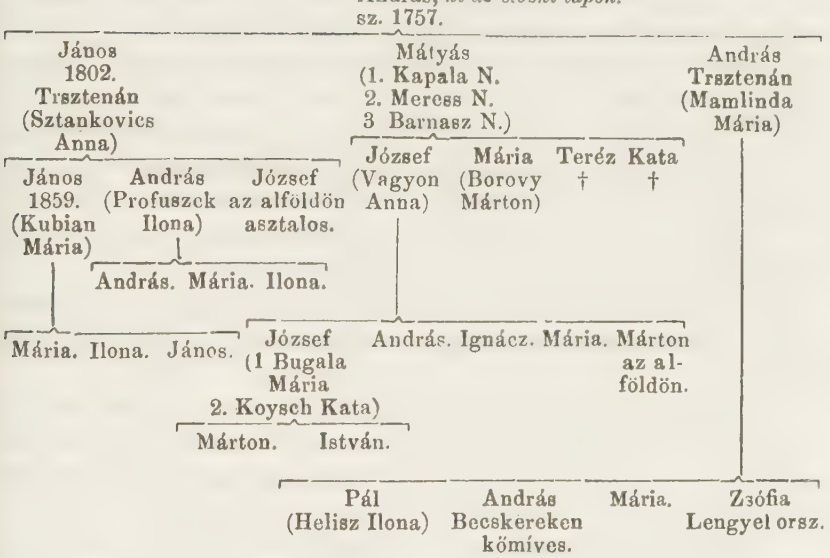

A család táblázata szerint, — melyet teljesnek nem mondhatni — II. György ágán Márton 1730-ban Pesten ügyvéd volt. Máté 1742—72. Árva várm. tábla-birája, másik Máté 1775-ben oravkai kath.-segéd lelkész utóbb kanonok.

Árva megye jegyzőkönyvei szerint:

1720-ban Márton, 1741-ben a Pestre telepedett János kaptak nemesi bizonyságlevelet.

1745-ben ismét Pál, ki Hont megyei Árnyék-Boriban lakott,

1746-ban a Nógrád várm. Kálnó helységben lakó János vette ki nemesi bizonyítványát.

1761-ben János, fia Jánosnak, unokája Máténak, és testvérei György és Máté kaptak nemesi bizonyítványt.

1766-ban Mátyás fia Mátének, hirdetteté ki Árvában nemességét, valamint végre.

1794-ben Illés hirdetteté ki nemességét.

Nógrád vármegyében ez említett Jánosnál már előbb (1708.) találjuk Pált „Figura“ néven Nagy-Lam helységben evang. lelkészi pályán, utóbb 1711-ben őt már Figura máskép Trsztyenszky néven Sz. Péterre tették evang. papnak. [1])

[1]) Hornyánszky, Beiträge zur Geschichte d. evang. Gem. 119. 120.

1735-ben Figura máskép Trsztyenszky János (tán a kálnói) volt azon megyében evang. pap. [1])

Az 1755. évi Nógrád vármegyei kétségtelen nemesek sorában találjuk: Tresztyánszky *(igy)* abusive Figura Jánost, és Györgyöt, ki Udornya helységben lakott. A Nógrád megyei ágból Figura néven élt József 1840. körül, vármegyei huszár, kinek fia József s több leánya maradt.

A család egyik ága Szabolcs megyébe is elszakadt, hol idősb Sámuel 1846-ban azon vármegye esküdtje volt.

A családnak Lestinben lakó ága evang. vallású, a Trsztenén lakók vegyesen kath. és evang. voltak, jelenleg a trsztenai ág csupán kath.

Trumauer család. Soprony vármegyei Ruszt sz. kir. városból ered, és 1639-ben III. Ferdinánd király által az Ochs nevű családdal egyetemben nemesítetett meg. Czímerök tulipánt tartó oroszlán. [2]) Ez utóbbi család utóbb nevét „Jármay"-ra változtatá.

Trumer család. Czímere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot, a balban fehér rózsát (vagy más virágot) tartva. A paizs fölötti sisak koronáján zöld halom felett kiterjesztett szárnyakkal fehér galamb áll, piros csörében olajfa galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék s vörös, balról ezüstkék s vörös. [3])

Trummer Zsigmond 1812. a Ludoviccara 100 ftot adott.

Tuba család. Veszprém vármegyei nemes család, melynek ősei közül volt Tuba Mihály, kit a tatai várkapitány elfogatva tartott, miért Komárom megye kívánta őt szabadon bocsáttatni 1644-ben. [4])

Tuboly család. (Tubolyszeghi). Zala vármegyei birtokos nemes család, bir Sz.-Lászlón, Lengyelben stb.

Czímere a paizs kék udvarában ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroszlán emelkedik ki.

Tagjai közül többen viseltek megyei hivatalt.

Mihály 1755—64. alszolgabiró, 1770-ben főszolgabiró volt.

László táblabiró, meghalt Lengyelben 1828. maj. 21-én kora 73. évében. Több gyermeke közül:

---

[1]) Hornyánszky, Beiträge zur Geschichte d. evang. Gem. 119. 120.

[2]) Lehoczky Stemmat. II. 411.

[3]) Burgstaller Collectio Insignium.

[4]) Fényes, Komárom várm. 64. lap.

Mihály 1833-ban al, 1837-ben főjegyző 1849-ig.

Lajos 1825-ben tiszt. alügyész.

Alajos 1849-ben alszolgabiró volt.

Viktor 1861-ben másod aljegyzővé választatott, 1864-ben szolgabiróvá nevezteteti ki.

Tuchinszky család. (Tuchinai) Trencsin megye curiális nemes családa. Már a XVII. században 1659-ben Tuchinszky Bora Huszár Györgyné ellen a komáromi kereskedők inditottak pert. [1])

1691-ben Tussinczky Polixena férjével Golszky Ferenczczel I. Leopold királytól Trencsin vármegyei Melcsicza helységben birtok részre kir. adományt nyert. [2])

A Trencsin megyei nemesi összeirásokban találjuk 1736-ban Zsigmondot s fiát Mihályt, Ferenczet és ennek fiát Jánost, továbbá Pált a katonát, és fiát Györgyöt.

1748-ban a középjárásban lakott, János, Zsigmondnak fia, és Tuchinán Pál.

1768 ban Tuchinán lakott Zsigmond, ki 1760-ban m. kir. testőr volt, és fia Antal, azután Pál és János, végre Ferencz és három fia György, János, Pál. — Trencsin sz. kir. városban lakott János.

1803-ban Tuchinàn élt Mihálynak fia József egyedül.

1837-ben ugyan ott József örököse János lakott.

A családnak egyes ágai máshová is elszármaztak, s nevök is (mint itt látjuk) némi kiejtési változást szenvedett. Nógrád megyébe származva él Ticsinszky Béla, és több gyermeke.

Lengyelországban Ticsinszky Juventius pálos-szerzetes meghalt 1731-ben.

Tucsics család. Tucsics Péter 1791-ben II. Leopold király által nemesitetett meg, ily czímerrel: a paizs arany udvarában zöld téren magas vártorony áll, mely fölött fekete sas repülve, annak jobb lábából két villamsugár üt a torony tetejébe, és azt levegőbe röpíti, a sas bal lábával félholdat tart. A paizs fölötti sisak koronáján fekete sasszárny lebeg. Foszladék jobbról aranyfekete, balról aranyvörös. [3])

Tulok család. Vas és Zala vármegye nemes családa. Egy pár nemzedéken át származási fája [4]) ez:

---

[1]) Pray Mss. tomo IV.

[2]) Liber regius folio 251.

[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[4]) Geneal. auth. II.

Tulok Péter
(Akács Klára)

Judit (Fényesné)	Róza (Bődy Boldizs.)	Pál.	Mária (Tóth N.)	István †	János (Megyesi N.) Antal.

Teljesebb nemzékrendjét nem ismerjük. Az ujabbi időkben Tulok Zsigmond 1849-ben Vas vármegye Esküdtje volt.

Tumler család. 1791-ben nemesítetett meg. A nemes levelet azon évben Tumler Henrik kapta következő címerrel: a paizs négy felé oszlik, 1. és 4-ik osztály harántosan ezüstvörös udvarra oszlik, az előtérben egy fejű sas kiterjesztett szárnyakkal az udvarok szineivel ellenkezőleg színezve, a 2. és 3-ik kék udvarban magas sziklás hegyen két vörös toronynyal ellátott várkastély magaslik, melyre a sziklán út vezet, fölötte jobbról arany nap, balról ezüst félhold ragyog; a paizs közepén harántosan fehér folyam hullámzik át. A paizs fölötti sisak koronáján kék mezű kar könyököl kívont kardot tartva, két felől két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali félig ezüst félig vörös, a másik félig kék, félig arany, Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [1])

Tunyogi család. (Tunyogi) Szatmár vármegye régi családja, mely azon megyei Tunyogh helységről mint birtokáról vette nevét.

Már 1335-ben Tunyoghy Gergelynek fia Mihály Tunyog helység fele részét Csáholy János mester közel rokonának bevallotta. [2])

1517. körül élt Imre, kinek neje Csáholyi Kata volt és 1590-ben másik Imre, ki a szaniszlófi Báthori családból Báthori Magdolnát birta feleségül. [3])

1725-ben Géressy János és felesége Tunyoghy Erzsébet egész Tunyog helységre nádori adományt vittek, valószinüleg ebben az Erzsébetben kihalt a család. [4])

Tán e családból eredt azon Tunyogi Sámuel cs. ezredes is, ki 1689-ben a váradi ostromban sebet kapván, annak következtében julius 3-án meghalt. [5]) Jegyese Meráról Toldy Erzse volt.

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomn XIII.

[2]) Szirmay Szatmár vármegye leir. II. 119.

[3]) Ugyan ott 77. és 112. lap.

[4]) Ugyan ott 120.

[5]) Lásd „Szép Ének" című Lőcsén 1689. nyomt. búcsúztatóját versekben.

Tunyogi család. (Csapói) Közép-Szolnok megyei család, tán öseinek egyike azon Tunyogi Gergely, ki a XVII. század első felében Mihály vajdát levágta. [1])

E század elején (1815.) csapói Tunyogi György Közép-Szolnok főszolgabirája, László adórovó biztosa volt.

E családból volt Tunyogi Csapó József kolosvári ref. tanár, 1832. óta m. akadémiai tag. Meghalt 1852-ben. [2])

Tán szintén e család ivadékai, ha bár zilahi előnévvel élnek is, Sámuel 1843-ban Közép-Szolnok várm. árvaszéki ülnöke. Sándor Krasznában récsei birtokos, kinek neje Tarpai Polixena Közép-Szolnok megyében macsolyai és ökörítői birtokos. László, kinek neje Jakab Zsuzsa Krasznában paliczkai birtokos.

Turányi család. Szabolcs megye nemessége sorában találjuk.

Turányi Márton 1754-ben pozsonyi kanonokból lett esztergami kanonok. Meghalt 1773-ban. Czímere a paizs kék udvarában fiait melle vérével tápláló pellikán, a paizs fölötti sisak koronáján könyöklő kar, kivont kardot villogtat.

Turcsányi család. (Turcsányi) Régi nemes család — mely mint már e munka II. 208. lapján említve volt — a Divék nemzetségből [3]) a Bossányi stb. családdal közös törzsből eredt.

A család származását nem tudva, csak egyes ágak töredék nemzékrendeit ösmertethetjük.

Ilyen [4]) a következő:

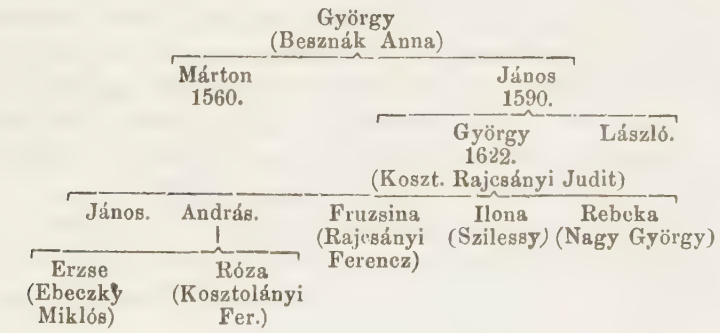

[1]) Böjthi Gáspár Engelnél 321.

[2]) Fölötte emlékbeszédet Szilágyi Ferencz mond.

[3]) Lásd erről okl. Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 135. 183. és tomo X. vol. 2. p. 765.

[4]) Rajcsányi Deduct. geneal. I. 87. 129.

E családból voltak: János, ki 1619-ben Hont megyében Szúd-Daráson 4 telkét elzálogítá Pest vármegyei Györgynek. [1])

György, a ki a múlt században élt, és következő családot alapított:

György
(Csery Mária
özv. 1759. 1770.)

László előbb gr. Károlyi utóbb a beszt püsp. inspektora 1761. (1. Novotha Jozéfa 2. Majthényi N.)	Imre.	Sándor (Hunyady Krisztina)	György.
		Ferencz.	Anna-Mária szül. 1760. april. 3. Nagy-Surányban.

György szül. 1761. N.-Surányban † 1856. kora 84. Szentkereszten.	Roza-Anna (Lipthayné)

József (szül. Rajeczen 1769. dec. 24.) a Dunán inneni kerül. tábla elnöke, szintén e családból eredezteté magát.

Czímerök a Divék-nembeli származattokéval közös, t. i. a paizs kék udvarában fa alatt medve, fölül a sisak koronájából szintén medve emelkedik ki.

Turcsányi család. Nemes levelét a XVII. században kapta Turcsányi Illés és általa neje Kriston Zsófia, fiai János, András, Márton és Mátyás, és testvérei János és György, következő czímerrel: a paizs kék udvarában zöld téren fehér pellikán fiait melle vérével táplálja, és a paizs fölötti sisak koronájából egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról czüstvörös.

Turcsányi család. Trencsin vármegyei nemes család. Törzse Turcsányi Miklós, ki János, András és Mátyás testvéreivel III. Ferdinánd király által nemesítetett meg Pozsonyban 1649. május 19-én czímeres levélben, mely Trencsin megyében azon évben (feria 2-da post fest. decollationis b. Joannis) hirdettetett ki.

A nemességszerző Miklós beiratképen a Balassa családtól Plevnik helységben soltészi birtokot kapott, melyre fiai Turcsányi I. Ádám és István 1680. majus 20-án gr. Balassa Bálinttól új megerősítést nyertek, s mely oklevél alapján

1736-ban a család kimutatván a nemesség szerzőktől származását, nemességét Trencsin megye előtt igazolta, névszerint nevezett I. Ádámnak fiai II. ifj. Ádám és István, továbbá Ferencz, III. Ádám, János és András testvérek (tán János közösszer-

[1]) Az eredetiből.

zőnek fiai) és végre György, János és András testvérek (tán András közösszerzőnek fiai)

A Trencsin megyei nemesi összeírások [1]) szerint:

1748-ban Plevniken laktak idősb és ifj. Ádám, László, Ferencz, György és János és Andrásnak fiai.

1768-ban Plevniken lakott Imre s négy fia: András, János, István és Pál; — továbbá Ferencz, és két fia György és Imre; és ez utóbbinak fia András; — továbbá id. András és három fia: János, András és Mihály; — továbbá Miklós és István; továbbá János és fiai: János és Miklós; — ismét másik János és fia György, ismét másik Miklós és fiai József és János, végre harmadik János s fiai György, János és Miklós.

1803-ban Plevniken már 34, 1837-ben 37 férfi tagra szaporodott a család.

A család tagjai közül Imre 1817. april. 22-én vett ki Trencsin megyétől nemesi bizonyítványt.

E család tagja lehetett azon T. Imre is, ki 1766—1787-ben az árvai urodalom Praefectusa volt, és az oda való jobbágyságra a százados régi szerződések ellenére az urbért rá erőszakolván, zendülésre, kir. biztosi kiküldetésre és katonai karhatalom használatára szolgáltatott okot, és nevét bal emlékezetűvé tette.

E család ivadéka lehetett azon János, ki Wittebergában tanúlt 1740-ben, s hazatérvén, győri tanár lett. [2])

És T. János, ki 1793. dec. 16-án született, és mint győri evang. iskol. igazgató halt meg 1860. jan. 17-én kora 67. évében.

Turkovics család. Turkovics Imre 1790-ben II. Leopold királytól kapott czimeres nemes levelet.

Czímere következő; a paizs harántosan kék pólya által, melyen három arany csillag ragyog, kétfelé oszlik, a felső vörös udvarban arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot villogtatva, az alsó ezüst udvarban zöld halmon kékruhás kar könyököl, irótollat tartva. A paizs fölötti sisak koronáján arany búbos fehér galamb áll, csőrében olajfa galyat tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék. [3])

Turkovics család. (Máskép Tsepregi) E néven Mihály Ma-

[1]) Szontagh Dán. közl.

[2]) Bartholomacides, Memoriam Ungarorum 121.

[3]) Adami, Scuta gentil. tomo XIII.

gyar országból Apaffy korában Erdélybe szakadt, és ott 1648—1663. között egy pár munkát magyarra fordított, fia Mihály kolosvári tanár volt, ennek fia Ferencz ugyan az volt 1725—35. év között.[1])

Turnfeld család. 1761. sept. 7-én a szebeni ország-gyűlésen nyerte Erdély-országi honfiusítását.

Turóczy család. (A. Kereskényi) Nyitra megyei család, János 1792-ben azon megye főügyésze, József ott 1821-ben másod alispán.

Trencsinben is laktak tagjai, kik közül Ferencz török fogságba esvén, 1647-ben kiszabadítását Trencsin megye is előmozdítani igyekezett. — 1755—1761-ben Trencsin megyében laktak: Simon, János és András. Utóbb ott nyomaik nincsenek.

Turzó család. (Nosziczi) Trencsin vármegye régiebb nemes családainak egyike. Azon megyében Puchó mváros fölött a Vág balpartján fekszik a család ősi fészke Noszicz helysége, hol a családnak a megnemesítés előtt elmaradt ivadéka máig is él Turza néven. Innen a család egyik ága kiemelkedvén, Trencsin sz. kir. városába telepedett, hol a városi polgárok sorában találjuk már a XVI. század végén (1598) Miklóst. Ennek legidősb fia nosziczi Turzó [2]) János már 1587-ben Trencsin sz. kir. város birája volt, és már mint nemes rendű anyától született (agilis) Rudolf király által a pozsonyi királyi várban 1587. dec. 2-án kelt czímeres levélben György, Gábor, Anna, Kata és Osanna testvéreivel, és maradékaikkal együtt nemességre emeltetett, mely nemes levél 1588. (feria 2-da prox. post fest. conceptionis B. M. V.) Trencsin megye törvényszékén kihirdettetett.

Ugy kell lenni, hogy a család megnemesített eldődei birtak valamely felszabadított birtokrészt az említett Noszicz helységben, mely onnan elszakadások által más kezekre ment; egyebiránt előnevüket nem csak ez okból, de mint eredetök helyéről is kapták a nevezett Nosziczról, mely előnévre akkoron megkülönböztetés végett annál is

---

[1]) Benkő Transylvania gen,

[2]) A családnév így van írva az 1587. évi nemes levélben; és ennélfogva ámbár azóta máig nemcsak mások által, és nyilvános oklevelekben, de a család egyes tagjai által is a családnév gyakran Thurzó alakban is íratott, ama e részben irányt adó nemeslevél alapján a család neve — mint ezt a család egyik érdemes tagja Turzó Lajos is kifejté, — legilletékesebben Turzónak irandó. A család előnevét is gyakran roszúl noszticzi alakban találhatni írva és nyomtatva, főleg a távolabb (Biharba) szakadt ágaknál, holott az illető helység neve Noszicz.

inkább lehetett szükség, mivel akkor és azon megyében is virágzott a más eredetü Thurzó család, mellyel hogy még is történt tollhibából hivatalos iratban is e családnak összetévesztése, [1]) alább említendjük.

A nemesség szerző Turzó János 1589-ben mint Trencsin sz. k. város birája, a következő 1590. 92. és 1593. években mint esküdt (juratus civis) fordúl elő, 1598-ban pedig már csak özvegye Duchon Borbála említetik. Ugyan ez évben testvérét vagy fiát, nemes Turzó Györgyöt találjuk megnevezve, midőn maga részére átalában ügyvédet vallott.

Györgynek fiai voltak László és István 1647-ben, kik már Trencsinből Hlozsa helységbe telepedtek, és ott birtokaik voltak. És ezentúl e helység, mely a Vágh folyam regényes völgyében közvetlen Bellus mváros alatt fekszik, lett a család fő fészke. 1685-ben Trencsin megye előtt nevezett Turzó id. István panaszt emelt testvére László ellen, hogy ez őt erőszakos hatalmaskodással Hlozsán saját lakhelyén megtámadta. [2])

A most nevezett két egy testvérrel egykorú volt Turzó Miklós, szintén Hlozsán, kitől a családfa némely ágakra nézve teljesen máig lehozható.

---

[1]) Trencsin város jegyzőkönyveiben átalában a család neve Thurzó, Turzó, sőt Turza alakban felváltva fordúl elő.

[2]) Trencsin vármegyének 1617—1690. jegyzőkönyve 700. lapon, hol a vád emelő tévedésből a feleket bethlenfalvi Turzó-knak írta, a mi elnézésből és tévedésből annál könnyebben megtörténhetett, mivel a bethlenfalvi Thurzók még Trencsinmegyében friss emlékezetben éltek.

Mielőtt ezen Miklósról és ivadékáról többet mondanánk, lássuk a családfát; [1]) a mennyire azt biztosan és hitelesen szerkeszteni lehetett:

I. tábla.

Miklós
Trencsin sz. k. város polgár.

János *agilis*	György	Gábor	Anna	Kata	Osanna
1587. ns.	1587.	1587.	1587.	1587.	1587.
Trencsini biró					
(Duchon Bora özv. 1598.)					

György

László	István
1647.	1647.

II. tábla.

Miklós
lak. Hlozsán
(Michalecz Kata)

II. János	N.		
szül. 1678.	László	Mihály	Ifj. János
ev. lelkész.	1741.	1741.	1741.
(Eustachius Judit)		Mihály István György Hlozsán 1768.	

III. János 1741.	Imre	Judit	II. István
Szakolczán lak.	†	(Gunda Mátyás)	Trencsinben † 1783. (1. Csernák Kata † 1772. 2. Sámbokréty Anna)

IV. János	N.
Szakolczán ügyvéd † 1784. sept. 15. (Langhoffer Kata † 1785.)	nyug. hadn.

Folyt. III. táblán.

VII. János	Sámuel	Mihály
Szakolczán † 1784. máj. 6. (Schöpflin Margit)	Szakolczán sz. 1761. † 1809.	sz. 1765. jul. 19.

VIII. János	II. Pál	Kata	Mihály
(Géring Erzse)	sz. 1778. † 1820. városi ügyvéd (Smiriczky Viktoria)	sz. 1780. † 1783.	sz. 1782. † 1783.
	Rezső szül. 1816. nov. 11.		

János	Karolin	Anna-Mária
sz. 1812. sept. 24.	sz. 1816. máj. 2.	sz. 1817. † 1819.

[1]) Családi közlés szerint.

III. tábla.

II. István, *ki a II. táblán.*
Trencsinben 1741.
meghalt 1783.
(1. Csernák Kata † 1771.
2. Sambokréty Anna)

- I. Mátyás † 1827. senator (Nagy Kata † 1827.)
  - Anna sz. 1768. él.
  - János ur. ügyv. Trencsinben 1859. (Tomcsányi Polexina)
    - Sándor.
    - Nándor (Tomcsányi Berta)
      - N. (fiú)
    - Gusztáv tisztartó Nyizsnán (Malatinszky Karolina)
  - Lidia † (Károly.)
- III. István 1768. †
- I. József † 1823. Stauff Zsuszi † 1825.)
  - *Folyt. IV. táblán.*
- I. Mihály Pozsonyban † 1793. (Faust Erzse † 1808.)
  - Flóris † 1791.
  - Teréz † 1792.
  - Kata Mosonyban (Milkovicsné)
- I. Pál Trencsinb. (Chlivényi Teréz)
  - Károly katona †
  - István †
  - Mihály sz. 1808. † 1862. Trencsini főügyész 1861. (Fleischer Emilia † 1863.)
    - Geiza †
    - Zsófi (Oszvald János)
    - Hermina.
    - Miklós Pozsonyban.
    - Arnold †
    - Kálmán.
    - Berczi.
  - Zsuzsa (Gávorné Brezován)
  - Teréz †
  - Fáni †
  - György Dubniczán lelkész 1861.
- 2-t. Sámuel Trencsinb. tanácsnok † 1803.
- Zsuzsa (Biely Mihály)

IV. tábla.

I. József, *ki a III. táblán.*
Trencsinben † 1823.
(Stauff Zsuszi)

- József kasznár † 1860. (Buday Kata)
  - Gábor Beszterczén.
  - Lajos Trencsinben 1859.
  - Anna (Krisán János szulói lelkész)
  - Karolina (Hausman Eduard)
  - Mária †
  - József él.
  - Gedeon †
  - Ernesztina él.
- Dániel tisztartó egyh. felügy. (Gavora Mária)
  - Zsigmond †
  - Antonia (Zimmerman Rajmund Puchón)
  - Mária (Liska Samu)
  - István †
  - Berta.
  - Janka (Szvaty Ágost tisztartó Réden)
  - Vilma.
  - Gizella.
  - Anna.
  - Mihály.
  - Dániel.
- Károly kasznár (Rajmannus Mária)
  - Fáni.
  - Auguszta (Maczkó József)
- Mihály.
- István.
- Lajos sz. 1797 † 1803.
- János sz. 1800. †

Mint szakadt a családnak nemességre emelt ága Hlozsára, nem tudjuk,[1] csak gyanitani lehet, hogy az az I. táblán álló László és István volt. Ez utóbbinak lehetett fia, (mert eddig bizonyosan kitudni nem lehetett) azon Miklós, kit már határozottan Hlozsán lakozónak találunk, és kitől a hlozsai ág származott. Nevezetesen Michalecz Katától ott született 1678. nov. 6-án fia:

II. János, ki főleg a theologiai tudományokra adván magát, 1705-ben Wittebergában tanult. [1]) Ez időben egyik tanuló társa és barátja Wisnyovszky Mátyás liptói fi nevenapjára derék latin verseket nyomatott 1707-ben. [2]) Haza térvén Turzó János, Neczpálon lett evang. lelkész, utóbb pedig Trencsinben tanitó, mely állomásán 1725-ben adott ki egy kis nyelvtani latin munkát, [3]) 1729-ben Donatum quadrilingve, és 1730-ban Trencsin megye geographiai leírását. [4]) Még 1710. febr. 16-án vévén nőül Zsolnáról Eustachius Juditot, attól egy leánya Judit, és három fia maradt, ugymint Imre, ki 1725-ben már atyja alatt tanult, és élt meg 1742-ben is, de mag nélkül elhalt, és III. János és II. István, kiknek részére még atyjok nevezett nosziczi T. II. János Trencsin megyétől 1742. januar 31-én nemesi bizonyítványt vett ki, előadván többi közt, hogy az ő atyja Miklós a Hlozsán lakozó volt, és hogy családja már 1642-ben is kapott nemesi bizonyítványt, és rokonai a Hlozsán akkor lakó Turzó családbeliek is elismerék vérségét. — Nevezett fiai egyikétől III. Jánostól a Turzó-k *szakolczai*, II. Istvántól a *trencséni* ág vette származását. Lássuk előbb III. János ivadékát.

III. János Szakolczára költözött, ott két fia maradt, az egyik nyugalmazott hadnagy volt, a másik maga lőtte meg magát. Ezek

---

[1]) Bartholomaeides, Memoria Ungarorum 202.

[2]) Címe a verseknek ez: „D. O. M. J. Rosa salutaris super die nominali perquam Eximii, Clarissimi et Nobilissimi ac Literarum peritia ornatissimi Juvenis Domini Joannis Thurzo, Hloza Trenchiniensis Hungari, S. S. Theol. et Philos. Cultoris solertissimi, atque Civis optimi, Amici integerrimi, nec non Commilitonis longe aestimatissimi: grati animi Testimonii et Recordationis perpetuae ergo dicta Anno quo totVs OrbIs arDet beLLo et paCeM Integre optat. (1707.) a Matthia Wissnowsky Lyptoviensi Hungaro, jam tum in Patriam revocato, atque remeante S. S. Theol. et Phil. Studioso, atque S. Ordinis Canditato."

[3]) Címe ez: Regulae de formatione verborum puta praeteritorum et supinorum, quas etc. . . . in usum juventutis Scholasticae locupletavit Johannes Thurzo Ludi Trenchin. evang. Rect. *Nyomt.* Puchón 1725. 12-r.

[4]) Ez utóbbi tán csak kéziratban maradt? Legalább előttem ismeretlen.

egyike volt IV. János ügyvéd Szakolczán, hol 1784. sept. 15-én halt meg. Nejétől Langhoffer Katától († 1785. aug. 22-én) három fia maradt: 1-sö VII. János vaskereskedő ugyanott, meghalt 1784. maj. 6-án. — 2-ik Sámuel szül. ott 1761. jan. 29. mhalt 1809. jan. 21-én és 3-ik Mihály szül. 1765. jul. 19-én.

Felebb említett VII. János nőül vette Badeni nagy hzgségből származott Schöpflin Margitot, (ki utóbb Mitták Mihályhoz ment férjhez, és 1845. mart. 11-én halt meg) ettől származott a táblán álló négy gyermeke, s azok ivadéka. Fiai közül Pál Szakolczán ügyvéd volt (sz. 1778. oct. 6. † 1820. jun. 21-én) nőül vette Smiriczky Viktoriát 1816. jun. 7 én.

A trencsini ág váltörzse II. István volt, Trencsinben posztó kereskedést üzött. Meghalt 1783-ban jun. 15-én. Első neje Csernák Kata 1772-ben elhalván, másodszor nőül vette Sámbokréty Annát, ez elsötől III. István, I. Mátyás, I. József, I. Mihály, I. Pál fiai, a másodiktól Sámuel városi tánácsnok († 1803) és leánya Zsuzsa Biely Mihályné születtek.

I. Mátyás nak, ki Trencsin városánál senator volt, gyermekei közül János uradalmi, s evang. egyházi felügyelő, él, kinek gyermekei a táblán láthatók.

I. József posztó és bor-kereskedést üzött, számos maradéka a táblán látható, közülök többen a gazdasági pályán tisztartó és kasznári állomáson élnek.

I. Mihály Pozsonyban, mint irnok halt meg 1793-ban. Nejétől három leánya közül egyetlen Karolina (v. Kata) Mosonyban Milkovics sütőnél van férjnél.

II. Pál Trencsinben sütő volt, nejétől ns. chlivényi Chlivényi Teréztől a táblán látható több gyermeke maradt, ezek egyike György lelkész Dubniczán, a másik Mihály (szül. 1808. oct.) hites ügyvéd, a család egyik legérdemesebb tagja, 1861-ben Trencsin megye főügyésze volt. Meghalt 1862. jan. 1-én. Nejétől Fleischer Franciskától a táblán látható több fia maradt.

A fölebbi családfán nincs a Turzó család összes ivadéka, miután csupán Trencsin megyében Hlozsán és Trencsin városában számos ágazatokban él, melyeknek nemzék rendi kimutatását nem birjuk, mi előtt azonban ezekről a nemesi összeírások alapján emlékeznénk, lássuk a család azon egyes ágait, melyek Trencsin megyéből kiköltözve, fen maradtak, és némely ágban máig virágzanak.

A XVIII. század elején s tán még előbb Hlozsáról elköltözött

János előbb Prileszre, utóbb Ungvárra, ennek három fia közül András Ungvárott maradt, másik fia Kassára, a harmadik Baranecz helységbe települt. Tán Jánosnak testvére volt azon, Panicska melléknévvel nevezett György, kinek fia János 1676-ban Hlozsán született, innen Kassára telepedett, ott bíró volt és harminczados. Ennek fia szintén János alapítá a bihari ágat.

Ezen utóbb nevezett János előbb a Tiszántúli kerül. táblánál kiadó s ügyvéd, majd a Hajdú városok ügyvéde lett, 1757 ben Bihar megye főjegyzőjévé neveztetett, 1762-ben pedig alispánná választatott, és az volt haláláig 1765-ig. [1]) Trencsin mégyétől 1761. jul. 30-án vette ki nemesi bizonyítványát. Nejével Kállay Ágnessel, ki utóbb Súghó Györgyhöz ment nőül, következő családfát alkotott, melyet azonban legutóbbi nemzedékeiben nem ismerünk.

I. János
Kassán.

II. János
Bihari jegyző
s alispán † 1765
(Kállay Ágnes)

I. György
volt k. testőr
Bihari főszbiró 1806.
(járd. Kovács Anna)

III. János másod alispán 1848. † 1864. | Dávid 1825—32. esküdt. | II. György. | József. | Ignácz alszbiró 1841—45. | Priska. | Eleonora. | Ágnes. | Mónika. Mária.

Ezen bihari ágból említett II. Jánosnak fia I. György előbb 1760. körül írnok a Tisz. túli ker. táblán, majd gardista, azután táblabiró, végre e század elején (1806) Bihar várm. fő szolgabirája volt. Nejétől járdánházi Kovács Annától gyermekei közül:

III. János 1825. aug. 8-ban lett alszolgabiró, 1832—1837-ig fő szbiró, ismét 1841-től főszolgabiró, megválasztva 1845-ben is. 1848-ban m. alispán volt Bihar megyénél; meghalt 1864. aug. 15-én kora 68. évében.

Testvérei: Dávid 1825—1832-ben rendszerinti esküdt; — Ignácz 1841—45-ig alszolgabiró volt szintén Bihar megyénél.

Ezek utódai közül Miklós 1841-től esküdt. 1845. jun. 16-óta alszolgabirósságot viselt.

---

[1]) B. Vay László, Német hivség 849—858.

Iréne Fényes Menyhértné meghalt B.-Ujfaluban 1862. aug. 19-én.

Trencsin megyében a nemesi összeírások [1]) szerint 1748-ban Hlozsán találjuk: Mihályt, id. Jánost, Pált, Ádámot, Andrást, ifj. Jánost, Mártont, és Istvánt; ez utóbbi Istvánnak fiai András és János, a család elszaporodása folytán már ekkor a Hlozsán lakóknak oly megkülönböztető melléknevek is adattak, melyek később egyedül is használtatva, majd nem a család valódi nevét is feledésbe meriték: ilyen nevek: Zborán, Remenár, Adamek, Martinek, Sevcech, és utóbb ezekhez még ujabb nevek is járultak. 1748-ban Trencsin városában egyedül János íratott össze.

Az 1768. évi nemesi összeírás szerint Belluson lakott János és fia János, továbbá István, — Hlozsán éltek Mihály, és három fia Mihály, István, György, továbbá idősb István és három fia János, István és András, azután idősb János és ennek is három fia: András, György és Mihály, majd idősb András és két fia András és Ádám, végre Pál egyedül. Trencsin városában laktak: János és István és ez utóbbinak fiai István, Mátyás és József.

1803-ban Hlozsán már 25 férfi tagja élt a családnak, kik közül Ádám Podhorie helységbe telepedett, Trencsin városában laktak Istvánnak örökösei: Mátyás fiával Jánossal, József három fiával u. m. Józseffel, Lajossal és Dánielle; Pál szintén három fiával: Károly, István, és Mihály nevűekkel; és Sámuel egyedül.

1837-ben már Hlozsán 23 családapa élt, és nagykorú fiaikkal öszvesen 41-re ment a család fitagjainak száma; ezekből András Kő Porubára szakadt, József Szkala-Ujfaluba települt, János katona volt, ötnek holléte nem tudatott. Trencsin sz. kir. városban ekkor éltek István utódai u. m. 1. János és három fia Sándor, Ferdinánd és Gusztáv; 2. József fiával Lajossal, 3. Dániel 4. Károly, 5. Mihály, 6. György, 7. Sámuel. Ezek közül 1861-ben János és Dániel egyházi felügyelők és gondnokok, Mihály Trencsin megye főügyésze, György Dubniczán lelkész, Lajos Besztercebányai ker. jegyző.

E nemesi lajstromból kitűnik, hogy a család első ősi fészkében Nosziczon a megnemesült ágból már senki sem lakott; hanem a család fő székhelye Hlozsa volt, és utánna Trencsin sz. kir. városa. A hlozsaiak nagyobbára katholikusok, és átalában földmiveléssel foglalko-

[1]) Kivonva Szontagh Dániel által is.

zók, nevöket is némi különböztetéssel Turzá-nak irják, vagy mondják, ellenben a Trencséni ág protestans.

A család czímere — mint föl ebb a metzvény ábrázolja — a paizs kék udvarában alúl hárántosan felváltva két vörös pólya látszik, ezek felett három zöld halmon, két kinyilt piros rózsa között felemelt szárnyakkal fehér pellikán áll, lehorgasztott csőrével melle vérét nyitva föl. A paizs fölötti sisak koronáján, szintén ollyan pellikán látható Foszladék jobbról aranykék, balról czüstvörös.

Tussa család. Ugocsa vármegyében egyike azon családoknak, melyek 1750 ben Péterfalvára nádori-újadományt kaptak, és hol e század elején közülök István, László és Zsigmond a közbirtokosok között említetnek. 1723-ban közülök Tussa János Ugocsa vár. megye rendsz. Esküdtjének választatott. [1])

Tussay család. (Tussai és Tussa-Ujfalusi) Zemplin vármegye régi nemes családja, birtokában a nevet adó Tussa helységnek, melyet ősei V. István királytól 1264 ben adományban kaptak. [2])

A család történetéből csak keveset mondhatunk. 1526-ban Tussay Márton választatott Zemplin megye egyik tábla birájává. [3]) 1582-ben Tussay Jánost szép neje miatt megölte Drugeth György, [4]) miért vád alá vonatott.

1599-ben Tussay Miklós nejével Vay Katával Kucsin birtok része iránt szerződésre lép. [5])

1647-ben Tussay Jakab nevezett megye táblabirájává, 1655-ben orsz. gyűl. követévé, 1656-ban alispánjává választatott. [6])

1685-ben Ugyan ott Tussay Márton szolgabiró lett. [7])

1690-ben Tussay János neje nagy mihályi Pongrácz Éva.

Másik Tussay Jánosnak nejétől Nikházy Krisztinától gyermekei: Márton és Krisztina Szemere Lászlóné.

Tussay György élt a múlt század első felében, nejétől Ráday Ilonától leánya: Eszter Isaák Istvánné, Anna Fáy Istvánné és Ilona Fáy Sámuelné maradtak.

A Tussay család Erdélyben Doboka megyében is birtokosnak

[1]) Szirmay C. Ugocsa pag. 60. 125. és 129.
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 272.
[3]) Jászay, A Magyar nemzet stb. 254.
[4]) Szirmay id. h. 90. not. hist.
[5]) Leleszi Convent.
[6]) Szirmay id. h. not. hist. 179. 184. 185.
[7]) Ugyan ott 265. lap.

iratik. [1]) Ez ágból I s t v á n 1815 ben Doboka vám. al-szolgabirája volt. Czimere öt gúlaalakba állított koczkán emelkedő grif kivont kardot tartva.

Tüköry család. (Algyesti) A legujobb korban nemesített család, mely Arad megyei A l g y e s t helységét kir. adományban nyerte. [2])

Türey család. Doboka megyében kidei birtokosnak iratik.

Türy család. (Sarkadi) Úgy látszik, Magyar országból szakadt Erdélybe, hol T ü r nevü helységben már a XVII. században birtokos volt, de 1698-ban már Türi Türy László defectusán a türi nemes telket Apaffytól Keszey János kapta. [3])

A család fáját következőleg szerkesztik: [4])

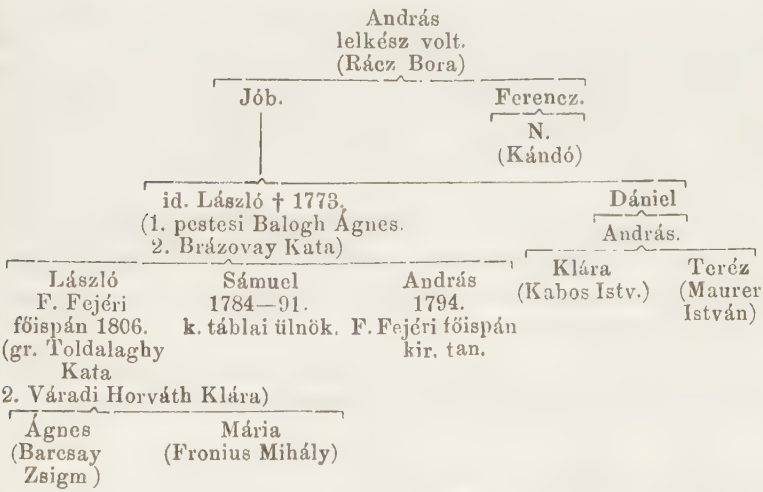

Idősb L á s z l ó 1773-ban Veszödön és Benedeken A. Fejérben nevezetes birtokot szerzett. Fia

L á s z l ó 1771 ben már hivatalnok a kir. táblán, 1783-ban kormányszéki titkár, 1790—94. itélő mester, 1806. főispáni helyettes 1809-ben F. Fejérben főispán, és udvari tanácsos. Leányaiban kihalt

S á m u e l 1784—1790/1-ben kir. táblai valós. ülnök.

A n d r á s 1771-ben F. Fejérben főjegyző, 1790-ben kir. hiva-

[1]) Hodor K. által.

[2]) Fényes, Geograph. Szótár I. 19.

[3]) Keszey János Donatiója de Ao. 1698. oct. 16.

[4]) Retteghy Napló 121. lap. Hodor K. és Török Ant. közl. De a családfa — úgy látszik, — nem biztos adatok után készült.

talos, majd megyéjében főispán, 1794-ben és után, egyszersmind kir. tanácsos, és a törvénykezési bizottság tagja.

Jakab 1771-ben kir. testőr, nincs a táblán, úgy

István sem, ki 1809-ben Fogaras vidéki székbiró volt, és

Jób 1827-ben F. Fejérben adó-író biztos, végre

Sándor F. Fejér megyei írnok.

A család kihaltnak íratik fiágban.

Tüskeházy család. 1615. jan. 15-én Tüskeházy Ferencz Belső-Szolnok megyei birtokába, melyet Németi Györgytől vásárolt, fejedelmi jóváhagyással beiktattatik. 1620-ben ellent mond Haller Zsigmond beiktatásának Torda megyei Oroszfalusi részbirtokára nézve. [1])

Tyifor család. Doboka megyében birtokos volt már 1550-ben. Jelenleg is birtokos N. Iklodon, Mikolán, Marokházán. [2])

Tyukodi család. (Tyukodi) Szatmár vármegye ős régi családja, melynek neve hajdan Tykudy alakban is iratott. 1352-ben élt Tyukodi Amadénak fia Péter, és a Domahidy család levelében király emberül neveztetik. [3])

Már 1380 ban Tyukod helységben birtak, és abba új királyi adomány mellett beiktattattak Tyukody László és Jakab és ezek rokonai István és András, kik 1389-ben Erzsébet és Anna nővéreikkel egyezkedtek.

1399-ben a gyulafejérvári káptalan bizonysága szerint Tyukodi Pálnak fia András, és Amadénak fia István 60 arany forinttal Tyukodi Margitot leány negyed fejében ki elegiték.

1425-ben élt Tyukodi máskép Nagy András. [4])

1660-ban élt Tyukody László. [5])

Jelenleg a Tyukody család bir Szathmár megyében Maród helységben. [6])

---

[1]) Okmány után közl. Török Ant.

[2]) Hodor Kár. Doboka várm.

[3]) Szirmay Szatmár várm. II. 121. 126. 127.

[4]) Szirmay Szatmár várm. II. 250.

[5]) Szalárdy, Siralmas krónika. 539.

[6]) Szirmay fölebb id. h. 250.

Pótlék és igazitások a T betübeli családokhoz.

Tahy családhoz. A 8. lapon álló Boldizsár a Tiszántúli kerületi tábla ülnöke, (1836.) legidősb fia Lajos pedig (1860.) Sáros fő szolgabirája volt.

Tárdy család. (46—47. lapon) 1565 ben Pozsony megyei Báhony helység felét és Nyitra megyei Bucsánban részt kapott kir. adományban. [1])

Tarsoly családban (68. lapon) A családfán álló Sándor Torda városi tanácsnoknak 1824-ben neje Silling Anna

Tatrosy család. (Tatrosi) A 74. lapon „Tatrasi" név alatt fordúl elő, mert igy is iratott. A család állitólag magyar országból telepedett Erdélybe, hol a mult században Zsigmond 1770-ben Szamos-ujvárt harminczadi ellenőr, 1771-ben bánffy-hunyadi harminczados volt. 1770-ben mint armalista, kétséges nemes neje jogán Fel-Őrben birtokosnak említetik; állítolag az addig tiszta magyar Fel-Őrbe ő telepité az első 12 oláh lakost. Neje Bóér leány volt, kivel ily családfát [2]) alkotott:

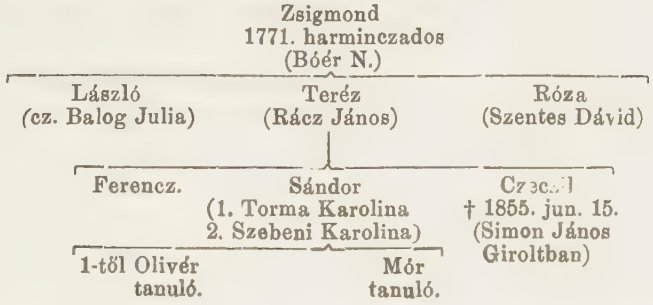

Bóér anyai jogon M. Ludason is volt elzálogított birtoka a családnak, valamint Somkereken és Monostorszegen is.

Technovszky család. *Lásd Borbély-Timler cs.*

Tehén család a 76. lapon említetik Tehén máskép Tihanyi (ott sajtó hibából „Tay" áll) Farkas, ki a Tihanyi családot alapitá. *Lásd a Tihanyi családot a 217. lapon és itt pótlékban a 361. lapon.*

---

[1]) Liber regius folio 293—309.

[2]) Hodor K. közl. szerint.

Teleky család. (Ványai) A 100. lapon előadottakhoz pótlandó e következő családfa: [1])

I. László
sz 1770. † 1845. febr. 19.
(1. N. N.
2. Ajtay Anna)

1-től Károly Kolos várm. szbiró 1864. (Somay Judit)	Mária (Décsey Pál)	Póli (Barta Mózses)	Bora † (Sebe Sámuel)	II. László (Feri Mária)

Mátyás.	Domokos.	Sándor.	Kata.	Albert † 1863. kora 25. év.

I. László Kolos megyének 28 évig volt kir. pénztárnoka, birt Fejérden, meghalt ugyan ott özvegysége 18. évében.

Czímere a családnak a paizs kék udvarában álló vitéz, mely jobb kezében tán koronát, a balban nyilakat tart; a paizs fölötti sisak koronájából oroszlán emekedik ki, első jobb lábával három nyilat tartva. A paizs sisakjáról két oldalra foszladék csüng le.

Teleky család. Abauj megyei nemes család. Czímeres nemeslevelét „ melyben régibb nemessége megerősíttetik, II. Ferdinánd királytól 1636. január 29-én kapta Sógor Mihály és neje Teleky Kata, és általa sógora Teleky György, kinek utódai helvét hitvallást követő közrendű nemesek sorába tartoztak. Ezek közül e század elején kiemelkedett:

Teleky László, ki 1809. mart. 15-én ügyvédi oklevelet nyert, és azon évben az Abauj vármegyei nemesi felkelő gyalog seregnél hadnagy volt a sereg feloszlásáig. Nejétől Herke Zsuzsannától gyermekei:

a) Zsuzsanna hajadon

b) Katalin Hidegh Károly neje.

c) Péter, 1838. ügyvéd, 1841-ben az Abaúji reform. egyházmegye ügyésze. 1846. Abauj megyei tiszti első al- és 1848. fő-ügyész 1849. junius 24-ig. 1861-ben ismét azon megye főjegyzője. Különben a rendkivüli időközben Kenyheczi birtokán élt. Nejétől Knezsik Teréztől gyermekei: László tanuló, Mária és Petronella kis korúak.

Thassy családból (138. lapon) Ferenczneк fiai birták 1700-ban Pest megyében Isák-ot. [2])

Theofili család. Theofili máskép Vallendorff Márton és test-

[1]) Hodor Kár. közl.

[2]) Ferenczy, Pest megye Topographiája.

vére Máté 1595. máj. 12-kén Rudolf királytól kaptak cz. nemes levelet, mely Szepes megyében hirdettetett ki, és most Lőcse sz. k. város levéltárában őriztetik.

Tihanyi család. (Ebeczki) A 217. lapon említett Tihanyi Farkasra, ki e családot alapítá, meg kell pótlólag jegyeznünk, hogy előbbi családneve Tehén volt, igy nevezteték 1614-ben azon kerestető parancsban, mely szerint neje Nagy Kata a F. vagy Farkas palojtai Verebesféle részekbe Gyürky Benedek beiktatásáról való jelentést követelte, [1]) és azon ellentmondásban, melyet Gyurky Benedek beiktatása ellen 1615-ben fia János tett. [2])

Tolvay család. (Sári) Pest megyei kihalt család. A XV. században élt László, kinek fiai Barnabás, Fábián és Gellért 1449-ben Hunyadi Jánostól pallós-jogot kaptak. [3])

Tordai család. (181. és 250. lapon) Megjegyezzük ezekhez, hogy azon Torday Zsigmondnak, ki Apaffy alatt élt, voltak testvérei is. [4])

Továbbá élt csapói Torday család is, melyből József 1739-ben börtönbe került azért, mivel névtelen levélben csapói Turóczy Jánost elvádolta, azonban ártatlansága kiderülvén, kiszabadult. [5])

Tornyos család (Felső-Őri.) Egyike Vas vármegye azon adományos nemes családainak, melyek Felső-Őr helységre 1582-ben uj kir. adományt vittek. *Lásd Zámbó család.*

Tömösváry család. Lásd a 102. lapon Temesváry név alatt. Az erdélyi Temesvári-akból Temesváry Györgyné 1571-ben n. gezesi jobbágyát zálogba adta Orbai Miklósnak. Szintén Erdélyben Küküllő megyében Szépmezőn és Szacsalban ma is birnak Tömösváry József és Ferencz.

Török család. A Dunántúl lakó nemes családok egyike termette azon Török János-Andrást, ki 1723-ban született Vesz-

---

[1]) A szent-benedeki Conventben fasc. 80. Nr. 8. mely oklevél conventbeli rubruma ez: *„Requisitorium pro Catharina Nagy Wolfgangi Tehén alias Tihanyi consorte intuitu statutionis Benedicti Gyürky in portionibus Verebesianis in Felső seu Farkas Palojta Cottu Hont peractae Ao. 1614.“*

[2]) A szent-benedeki Convent levéltárában Protocollo LL. pag. 94. nro. 70. anno 1615. *„Joannes filius Wolfgangi Tehén alias Tihanyi in persona etiam Matris suae Catharinae Nagy contradicit Statutioni Benedicti Gyürky in Felső alias Farkas-Palojta Cottu Hont factae Anno 1615.“*

[3]) Kaprinai Mss. Mss. B. tomo III. 37.

[4]) Bethlen Miklós Önéletirása 514. lap.

[5]) Apor Petri, Synopsis Mutationum 204.

prémben, katonának állván, a porosz háborúk alatt vitézsége által ezredességre emeltetett, 1760-ban M. Terézia rendét kapta, és ennek folytán 1761-ben báró lett. 1767-ben altábornagy lett. 1793-ban octob. 11. Vörösváron nyugalomban meghalt.

Turóczy családból. (189. lapon) Bálint Erdélyben Kézdi-Vásárhelyen előbb levéltárnok, majd rendőri igazgató 1843-ban, András jegyző 1846-ban.

Túry család. (Boros-jenői) Istvánnak özvegye Belső-Szolnok megyében 1770 ben Alsó-Ilósván özvegyi jogon volt birtokos.

U.

Ubrisi család. Zemplin megyében 1730-ban Kázmér máskép Alsó-Dopsza helységben volt birtokos. [1])

Ubul család. A Kállay családnak törzsatyja lévén Ubul, ennek nevéről a családnak némely tagjai még a XIV. században I. Károly és I. Lajos király korában is az Ubul nevet családnevül viselték.

Udvardy család. Vas vármegye nemessége sorába tartozik. [2]) Hont megyében Sándor 1845—48. fő adószedő.

Udvary család. E néven Udvary Pált mint vásonkői várnagyot találjuk 1469-ben. [3])

Trencsin megyében a nemesi összeírás 1728-ban Kocsóczon lakó Udvary családot említ. [4])

Udvarhelyi család. Szatmár megyei család, melyből e század elején Gyüre helységben birtokos József és László, birtokosok voltak továbbá Homok és Egri nevű helységekben is. [5])

Tán e család elei közül volt azon Udvarhelyi György, ki restei és törtélyi Kún Györgynek leányát Kún Máriát vévén nőül,

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 229.

[2]) A Trophaeum Estorasianum és ennek nyomán egy két kézirati gyüjtemény is tartalmaz egy olyfelé Udvardy családi táblázatot, melyet az első reá vetett pillanat gyermekes koholmánynak ismer föl. Ez meg van a Genealauth. II. kötetében, és Hevenessy XXVIII. kötetében is.

[3]) Teleki, Hunyadiak kora XI 383.

[4]) Szontagh Dán. közl.

[5]) Szirmay Szatmár várm. II. 95. 284. 294.

ettől gyermekei lettek István és Erzsébet Várady Mihálynak 1686. előtt elhalt neje.

Minthogy nevezett Kún Mária másodszor Nikházy Istvánhoz ment férjhez, kitől lett fia Nikházy György, ennél fogva e Nikházy György említett Udvarhelyi Istvánnal az anyai birtokban az Egri káptalan előtt 1686-ban osztozkodott. [6])

Nevezett Udvarhelyi Istvánnak neje Várady Anna volt, kivel 1689-ben Bodrog-Keresztúrott egy nemes ház és kuriába, és a nagypokloshegyi szőlő birtokába, melyet Szilvás-Ujfalusi Zsigmondtól vettek, nádori adomány mellett beiktattattak. [1])

Ezek családfája igy áll:

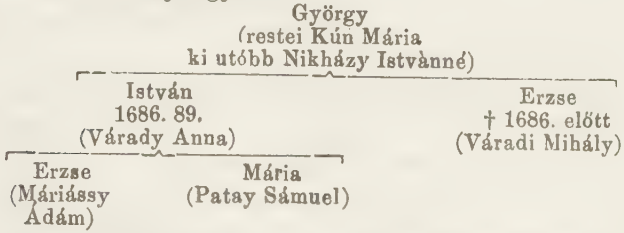

Ez ág — mint látszik — István leányaiban kihalt.

Udvarnoky család. Egyik Nagy nevezetű családnak mellékneve lévén „Udvarnoky," ezen nevet most jobbára család nevül használja, különben az érdeklett család e munkában Nagy nevezet alatt a VIII. kötet 35. lapján olvasható.

Udvarnoky család. (Marczell) Régebben e néven, utóbb inkább mint udvarnoki Marczell ismeretes. Családfaja [2]) következő:

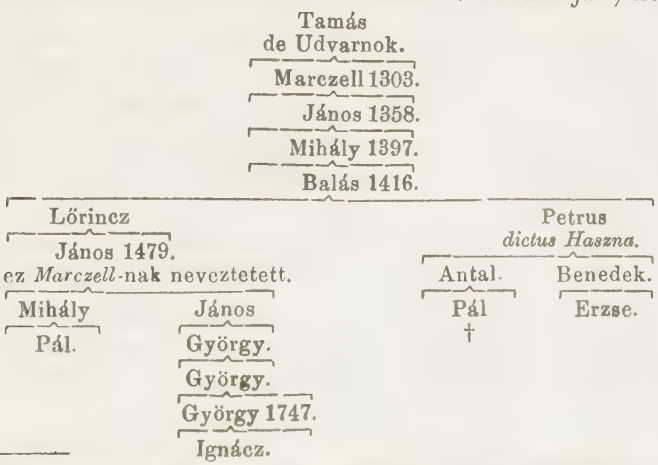

[1]) Egri káptalan Protocol. T. pag. 1174. — [2]) Ugyan ott 1215. — [3]) Wagner Mss. tomo LXX. p. 189.

Tán ezen családdal összeköttetésben áll a jókai Udvarnoky család is.

Ughy család. Vas vármegyei nemes család, közülök Ignácz 1787-ben a vörösberényi apátsági uradalom alapit. ügyésze volt.

Ugody család. Közülök Ferencz székesfejérvári, 1549-től csanádi püspök volt. [1])

Ugogh család. Ugocsa vármegye ős nemzetségei közé tartozik. [2])

Ugray család. (Ugrai) Bihar megyének igen régi törzsökös, a mostani században kihalt családja. Első tudható törzse Danela, kinek fiai 1329-ben osztoztak Ugrán, Peszerén és Beölcsin, ugyan azok kielégitték növéröket Erzsébetet Ajkai Péternét 1310-ben leány negyedképen minden ősi javakból.

1418-ban Zsigmond királytól vérbirósági jogot nyertek Ugrára Ugray János, László, Péter és Zsigmond, Miklósnak fiai.

1426-ban ugyanazok, továbbá Lukácsnak fia Benedek és Elibernek fia János Ugrára uj adományt nyertek Zsigmond királytól.

1448-ban Mátyás királytól Atyásfalura kir. adományt nyert Ugray Benedek.

1603-ban Ugray Gergely Bihar megyének alispánja Ujlak és Preszáka máskép Gyapjú-Pata helységre, és a Baródsági birtokokra kir. helybenhagyást nyert; 1604-ben pedig ugyan ő Nagy Lőrincz hűtlenségi bélyegén Rudolf királytól a Telki-Pósalaka birtokrészeket impetrálja. 1611-ben végre Bethlen Gábor fejedelemtől helybenhagyást nyer a nopsitzi Varkucs György által 1602-ben neki s nejének Baránczy Annának bevallott kigyiki és zarándi birtok részekre.

Ezen Gergelynek fia III. György nejének Szemere Ilonának s gyermekeinek a Telegdi reform. egyházban emlékkövet emeltetett, melyen a latin versek most is olvashatók. Ennek fia volt IV. Gergely, előbb 1665-ben dévai, majd (1668.) sz. somlyói kapitány, kinek egyetlen leánya maradt Borbála, kit gróf Teleki Mihályné Véer Judit nevelt fel, és adott 1697-ben férjhez m. telegdi Miskolczy Istvánhoz.

III. György másik fiától IV. György-től fiágon korunkig lejött a család, mig nem 1810-ben Ugray István szolgabiró és táblabiró családját magával a sirba vitte. Hajadon növére Ágnes 1838.

[1]) Pray, Hierarchia II. 298.

[2]) Szirmay C. Ugocsa p. 127.

ban húnyt el; másik leánytestvérétől Ugray Juliannától nagy-bölöni Bölöni Józsefnétől született Bölöni Károly örökölte az ugrai uradalmat.

A családfa [1]) következő:

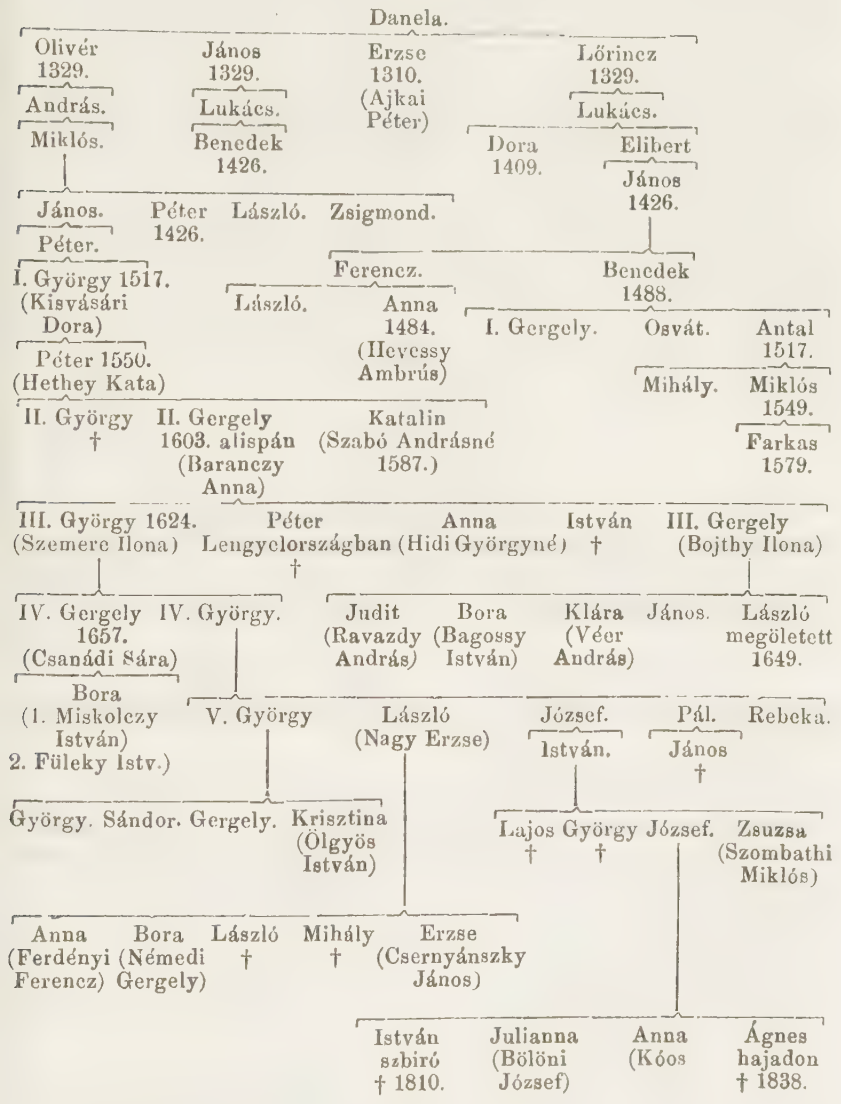

[1]) Miskolczy K. közl. szerint.

A család czímere a paizs kék udvarában levágott, vért csepegő szakallás szerecsenfej.

Ugrai család. (Jánosfalvi) Erdélyi család, melyből László 1815-ben Udvarhely és Csikszék mérnöke volt.

Ugron család. (Ábrahámfalvi) Régi székely család Udvarhely székben, egyes ágai kovásznai, sz.-mihályi, szörcsei, kányádi előnévvel is éltek.

Eldődei közül Ugron Imre 1447-ben élt, és aláírta a Hunyadi János gubernátorságáról szóló végzést. [1]) Egyébiránt az Ugron nevet a székely krónika már a rabonbánok korában említi. [2])

A család törzse, kitől a családfát lehozzák, Ugron László volt, ennek fia Kelemen nejével Jakabfi Erzsébettel nemzé Mihályt, ez feleségével Miklósfalvi Ágnessel nemzé Tamást, ki 1562-ben János-Zsigmond ellen harczolt, és hitvesétől Petki Katától nemzé Pált, ki 1609-ben Udvarhely széki al-király biró volt, [3]) és feleségével fiádfalvi Geréb Annával a következő családfát [4]) alkotta:

Pál
1609. 1614.
udv. alkir. biró
kir. biró 1637—41.
(Geréb Anna)

István de Kányád 1663—65. udv. fő kir. biró (Farkas Zsuzsa)	András generalis perceptor (Kemény Kata †)	Mihály 1649. fej. étek-fogó.	János főasztaln. 1630—54. (Szörcsei Anna)	Erzse (pálóczi Horváth János)	Tamás 1638.	Franczisska (Homorod Sz. Mártony István)

Pál 1667. (Ráday? Bora)	Ferencz kir. táb. üln. udv. alkir. biró 1668. 1669. (Tompa Ilona)	Ilona (Barabás Péter)	Kata (Toldalaghy János)	Bora (Kún István)
Pál.				

András fogarasi kapit. (Biró Sára)	Tamás nőtlen.	Zsófia (1. Bánffy Gy. 2. Sarmasági Fer.)	II. János 1704. követ (Toldalaghy Krisztina)	Anna (Torma György)	Bora (Nemes Mátyás)
Ferencz (Biró Mária)			*Folyt. a köv. lapon.*		
Pál † 1813. (Siménfalvi Krisztina)					
Mária (b. Győrffy József)	Karolina (1. b. Győrffy Mih. 2. Farkas Dán)				

[1]) Pray Annales Regum H. III. 61. — [2]) Nemes Székely nemzet Constitutioji. 276. — [3]) Kállay, Székely nemzet 287. — [4]) Kővári, Erdély nev. cs. 245. Apor P. Lusus Mundi 60. stb.

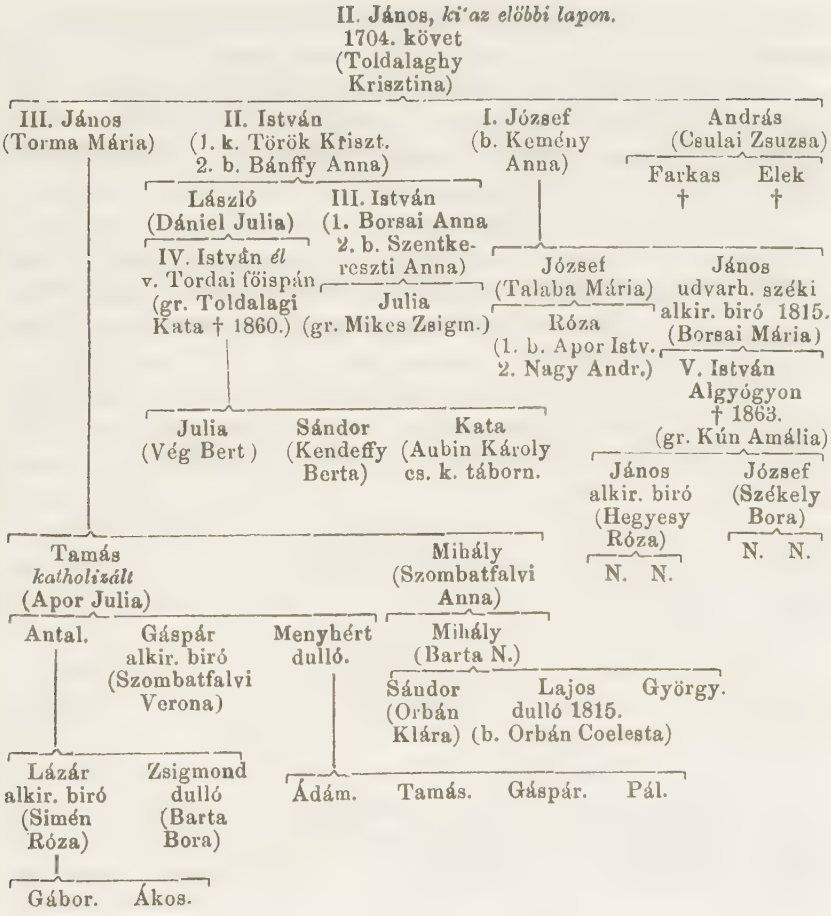

A családfa élén álló Pálnak, ki Kővári szerint 1616 ban Udvarhelyszék alkapitánja, 1626-ban főkapitánja volt, [1]) és szerinte sokáig élvén, 1668 ban tett végrendeletet fiai részére, leánya Erzsébet palóczi Horváth János özvegye hosszasan perelt testvéreivel a magva szakadt testvérnek Andrásnak hagyatékából nevezetesen Fejér megyei Csucsi, gabudi, hari, Torda megyei Szentjakabi jószágokból járó öröksége miatt. [2]) Pálnak fiai közül

István Kányádról írta magát, 1663—1665. Udvarhelyszék fő

[1]) Kállay szerint pedig 1609-ban Udvarhelyszéki alkirálybiró, 1637—41. fő királybiró volt.

[2]) Kállay id. h. 287. 157. lapon is Pálról van említés.

kir. birája volt. [1]) 1660-ban Kővárban börtönben ült, de magát kiszabadítá. [2])

A n d r á s fogarasi kapitány volt Apaffy alatt, a nagy-szőllősi harczon Kemény mellett harczolt, de fogságba esett, Apaffy azonban szabadon ereszté, mert a tatár rabságból Apaffy megváltását pénzzel segité. Barcsai alatt fő pénztárnok volt. [3]) Meghalt mag nélkül.

M i h á l y 1649-ben fejedelmi étekfogó volt. [4])

J á n o s 1630-ban fő asztalnok, midőn cserélt jószágokra fejedelmi egyezést nyert. [5]) Ez testvérével Mihálylyal 1654. april. 30-án Rákóczytól Kányádra és Jásfalvára fiágra szóló adományt kapott. Ezen János-nak fiai közül

P á l 1667. mart. 13-án szabadúlt meg a tatár rabságból, fia volt P á l, [6]) ki 1704-ben aláírta Rákóczy száműzését, és J á n o s, ki a Rákóczi forradalomból 1709-ben tér haza. [7])

F e r e n c z 1668—69-ben Udvarhely széki al-király biró, [8]) 1683-ban fő pénztárnok. Valószinűleg ő utóbb kir. táblai ülnök is. [9]) J á n o s, a II-ik, tán az, ki 1704 ben Udvarhely szék követe az országgyűlésre, hol Rákóczi számüzeték. E János nak ága mostanig élő három ágra szakadt, közülök

III. J á n o s ágán Tamás katholizált, G á s p á r és L á z á r alkirály birák, M e n y h é r t és Z s i g m o n d dullók voltak Udvarhely székben, Menyhértnek négy fia nőtelen.

II. I s t v á n ága z á h i ágnak is neveztetik, ez ágból VI. I s t v á n ifjú korában (1815) Torda megyei al-jegyző, utóbb fő ispán, melyről 1835-ben lemondott. Neje gróf Toldalaghy K a t a meghalt 1860. octob. 10-én házasságok 40. évében, gyermekeik a táblán láthatók.

I. J ó z s e f ágán V. I s t v á n Algyógyon lakott, meghalt 1863. decemberben kora 70. évében, fiai a táblán láthatók, unokái is élnek.

[1]) Kállay, Szekely nemzet 287.
[2]) Bethlen Miklós önéletirása 268. lap.
[3]) Kállay id. h.
[4]) Kővári id. h.
[5]) Kállay id. h.
[6]) Apor Péter szerint.
[7]) Cserey Mihály Historiája 435.
[8]) Kállay id. h. 287.
[9]) Apor P. Synopsis Mutat. 293.

Ugronovics család. Trencsin vármegye nemessége sorában áll, hol 1662-ben már előfordúl mint rokona a Beniczky családnak, 1689-ben Bicsén találta a nemesi összeírás. 1714-ben ott laktak P á l, és K r i s t ó f. 1728-ban P á l és A n n a, 1748-ban a közep járásban László mint birtokos, 1768-ban Borcsiczon laktak I s t v á n és fiai I s t v á n és J á n o s, 1803-ban ugyanott ifj. J á n o s, végre 1837-ben Borcsiczról J á n o s mint már meghalt íratott fel. [1])

A múlt században élt Ugronovics K r i s t ó f, kinek nejétől Tarródy Apollóniától leányai: E r z s e Szabó Györgyné, A n n a lesenyei Nagy Imrené, B o r a Dévay Pálné.

Nevezett K r i s t ó f vagy annak hasonló nevű fia K r i s t ó f 1722—23-ban Trencsin vármegyei alispán és országgyűlési követ. [2]) 1735-ben hétszemélyes táblai ülnök, nejével Kubinyi Annával ily családfát [3]) alkotott:

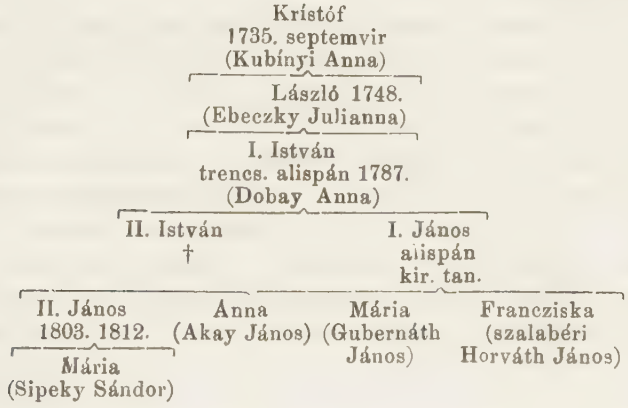

I. I s t v á n Trencsin megyei alispán és országgyűlési követ volt. Egyik fia I. J á n o s Trencsin megye alispánja és szintén kir. tanácsos volt. Ennek fiában, ki 1812-ben a Ludoviceára ezer ft. alapítványt tett, a család — úgy látszik — kihalt.

Uhlárik család. Trencsin vármegyei czímerleveles nemes család. A czímerlevelet Uhlárik G y ö r g y és testvére A n d r á s kapta III. Ferdinánd királytól 1655. mart. 20-án, mely 1656. (feria 3. post Dnicam Invocat.) Trencsin megyében kihirdettetett.

---

[1]) Szontagh Dán. közl,

[2]) Lehoczky Stemmat. I. 213.

[3]) Ugyan ott.

Egy nemességi igazolás szerint, melyet Uhlárik György 1804-ben Trenscin megye előtt eszközölt, a közszerző Uhlárik András még Trencsin megyében nemzvén egy fiát Györgyöt, azt azon megyei Suján hagyta, kinek fia ott János lett, maga pedig nevezett András elköltözvén Nyitra megyébe Bajnocskára, ott ismét megnősült, és nemzett egy másik fiút, kit szintén Györgynek kereszteltetett, (a mi kissé felötlő s valószinűtlen) ezen György Bajnocskán nemzé Jánost, ez pedig nemzé azon Györgyöt, ki 1804. jul. 9-én Trencsin megye előtt nemességét per utján ekképen igazolta, és erről 1804. jul. 9-én kapott nemesi bizonyítványát 1804. aug. 29-én Pest, 1813. május 5-én pedig Nógrad vármegyében kihirdette. [1])

Trencsin vármegye nemesi összeirása szerint [2]) azon megyében 1730-ban az Uhlárik családnak egy ága nemességét Hricsovszki néven igazolta, és e néven előfordúl még az 1761. és 1767. évi jegyzőkönyvekben is.

1748. évi nemesi összeirás szerint azon megyében Rajeczen laktak Pálnak fiai Gáspár és György, azután János, Menyhért, András, György, ifj. András, ifj. János, Ferencz és legifj. János. Ugyan ekkor Suján lakott János.

1768-ban Rajeczen már 32 férfi-tagra szaporodott a család; Kő-Porubán lakott György és fia István. Suján laktak: György és fia János; — másik János és ennek öt fia János, József, Gáspár, György és András; — idősb János és két fia György és János, és ez utóbbinak János nevü fia; — továbbá Ferencz és két fia János és Miklós, nem különben András és fia András, és ettől unokái András és János. — Nagy-Csernán id. György, és négy fia György, Miklós, Sámuel és János; továbbá ifjabb György és fia szintén György, végre Miklós és két fia György és János, nem különben Sámuel két fiával Györgygyel és Józseffel.

1803-ban Rajeczen már 42 férfi-tagja élt a családnak, Suján pedig 28, ezenkivül Kő-Porubán lakott György és fia István, és ez utóbbinak öt fia: Pál, János, György, Elek és Károly. Klacsánban András, Nagy-Csernán György és három fia: János, György és Miklós.

1837-ben Rajeczen már 48, Suján 45 férfi-tagja volt a családnak

[1]) Nógrád megyei 1813. évi jegyzőkönyv.
[2]) Szontagh Dán. közl.

összeírva. Kő-Porubán laktak Györgynek örökösei: Pál, János, György, Elek és Károly; — Eleknek fia Tádé, Károlynak fiai: György és Gedeon; Klacsánban András egyedül; Nagy-Csernán Györgynek utódai János és György, azután Györgynek fia János, majd Miklós és fia András. Végre Kis-Kolacsinban lakott Ignácz egyedül.

János 1829-ben gr. Pongrácz Kajetán meghatalmazottja, György gr. Festetich mérnöke a porubai ágból.

1820. jul. 24-én János, ki Léván lakott, vett ki Trencsin megyétől nemességéről bizonyítványt.

Uhrik család. Turócz megyében találjuk 1701-ben, midőn Uhrik András nevezett vármegye jegyzője volt. [1])

Uj család. Uj János 1714-ben III. Károly király által nemesítetett meg. [2]) Czímere a paizs kék udvarában zöld téren jobbról magas karó mellett szőllőtő, melynek egyik piros gerezdjét a mellette hátulsó lábain ágaskodó fehér egyszarvú eszi; a paizs fölötti sisak koronájából kiemelkedö kettős farkú oroszlán első lábaival arany búzakévét tart. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [3])

Ujfalussy család. (Divék-ujfalussi gróf † és nemes.) A honfoglaló száznyolcz magyar nemzetségek (vagy hadak) egyike volt a Divék nem (genus), mely Nyitra és Trencsén megye részét Nyitra várától Éjszakfelé a bérczek áljaig szállta meg, és a később várossá lett Divék-et is épité. Mint erről e munka II. köt. 207. lapján emlékeztünk. A Divék nemből több nemes család eredt: névszerint a Bossányi, Ujfalussy, t. i. a Divék-ujfalusi és tökés-ujfalusi, a Rudnay és ezzel rokon Rudnyánszky, a kihalt Cserményi, a Besznák, Sámbokréty stb. családok.

1271-ben Joachim de Seeg, hadi érdemeiért Nyitra várához tartozó Deveche földet kapott V. István királytól adományban. [4]) Ekkor élt Divéki Kozma is. Joachimnak fia Comes Ivanka 1272-ben nevezett Deveche (Divék-Ujfalu?) helységre IV. Lászlótól megerösités nyert. [5])

1277-ben Divéki Bánnak fia Barleus mester és nagybátyjának Kozmának fiai Budimér, Jaroszló és Gergely Turócz me-

[1]) Sidlay Jánosnak 1701. évi nemesi bizonyítványán aláírva. Szontagh Dán. közl.

[2]) Collect. herald. nro. 643.

[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[4]) Fejér Cod. dipl. tomo V. 1. pag. 143.

[5]) Ugyan ott tomo V. vol. 2. pag. 48.

gyei Sarkóczi birtokukat elcserélik IV. László királylyal Nyitra megyei Bossány-ért. [1])

Legnevezetesebb azonban a családra nézve az ismertek közül az 1348. évi osztály levél [2]), melyből már látjuk, mily terjedelmesen s több ágra szakadva kezdett virágozni a Divék nemzetség. *(Lásd Bossányi cs. II. köt. 208. lap.)*

Miután eleddig a Divék nemből szakadt családok kimutatását nem közölhettük, tesszük itt, mennyire lehetséges, összeköttetésben. A XIII. század második felében kilencz törzs vált ki a Divék nemből, melyekből a külön családágak eredtek. Ezeket következőleg sorolhatjuk elő:

Először: 1256. táján élt az említett Bán testvérével Bodoméral és Kozmával, ezektől ily ág kezdett sarjadzani:

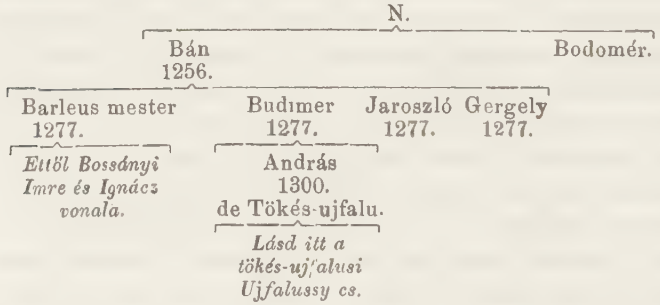

Másodszor a most említett idősb Kozma 1268-ban élt, s tőle így kezdé leágazását ivadéka:

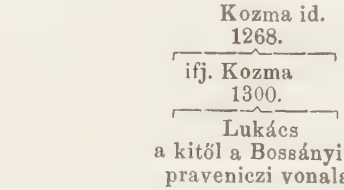

Harmadszor: István 1250-ben élt, kiről mint az Divék-ujfalusi Ujfalussy család törzséről alább emlékezünk.

Negyedszer: Mihály de Kis-Bossány 1282-ben, kinek ivadéka ez:

---

[1]) Fejér Cod. dipl. tomo V. vol. 2. pag. 403.

[2]) Ugyan ott tomo IX. vol. 1. p. 615.

Mihály
1282.

Miklós de Divék. | István. | Iván de Divék 1348. | János. | Péter. | Mihály de Kis-Bossán

Iván de Divék 1348.: András. | János 1352. | Jákab.

Mihály de Kis-Bossán: Péter 1384.

Péter 1384.: Margit 1436. (Solymosi Kis Jakab)

Ötödik: Kis-bossáni Katika, szegi vagy is egyházi Jouka neje 1272-ben.

Hatodik: Nezteus 1272-ben, kinek utódait a Rudnyánszky családnál e munka IX. köt. 813. lapján láthatni, ettől azonban kis részben elütőleg áll egy genealogusnál [1]), és az 1348. évi osztálylevélben [2]) a családfa ekképen:

Nezteus
de gen. Divék 1272.

Leutsach 1348. | Zombor ki *Jókuthot máskép Zomorfalvát kapta.* | Mokov v. Mikov 1348. | János 1348.

Leutsach 1348.: Detrik 1352.

Mokov v. Mikov 1348.: László v. Latolt.

László v. Latolt.: Péter *kitől a Besznák cs.*

Hetedik: Tamás máskép Csorba vagy fogatlan, ennek két fia volt 1348-ban osztozó, úgymint Egyed de Egyházas Divék, ki Nyitraszeghi Salamonnak Csala nevü leányát vette nőül, és a Divéky nevü családág törzse lett, testvére volt Péter.

Nyolczadik: két egy testvér Terestyén és Tamás, amaz Divékből a Terestyénfalvi részt kapta, azonkivül Terestyén Tornyát vagy Lehotát, mely Mikov-Lehotának is neveztetett. Testvére Tamás Mocsolnakot vagy Jeskofalvat kapta. Családfájokat így kezdék terjeszteni:

Teresztyén 1348. | Tamás.

Tamás.: Miklós 1348. | István 1348. | Lőrincz. 1348.

István 1348.: Tamás de Mocsolnok.

Tamás de Mocsolnok.: Miklós 1424. de Mocsolnok seu Jeskofalva.

[1]) Rajcsányi Geneal. Mss. I. 145.

[2]) Fejér, Cod. dipl. IX. vol. 1. p. 615—618.

Kilenczedik: Elleus de genere Divék 1272-ben, kinek fiai Miklós és ifjabb Elleus (v. Illés) a kitől a Cserményi család vette származását.

Ez ágból szakadt ki Folkmár (vagy Falkomér is) kitől a Majthényi Motesiczky család származott.

Visszatérve már most a harmadik ágtörzshöz István hoz, melytől az itt közlendő divék-ujfalusi Ujfalussy család származik, meg kell jegyeznünk, hogy Bel M. szerint [1]) e helyen törzsül Joachim de Szeg áll, és ennek fiaúl iratik Jouka, ezt látszanak a fölebb érintett 1271. 1272. évi adománylevelek mutatni, azonban e munka IX. köt. 775. lapján érintett források, és Rajcsányi szerint Jouka atyja az 1250. táján élt István volt. Ezen Istvántól következőleg sarjadzott le az Ujfalussy család.

I. tábla.

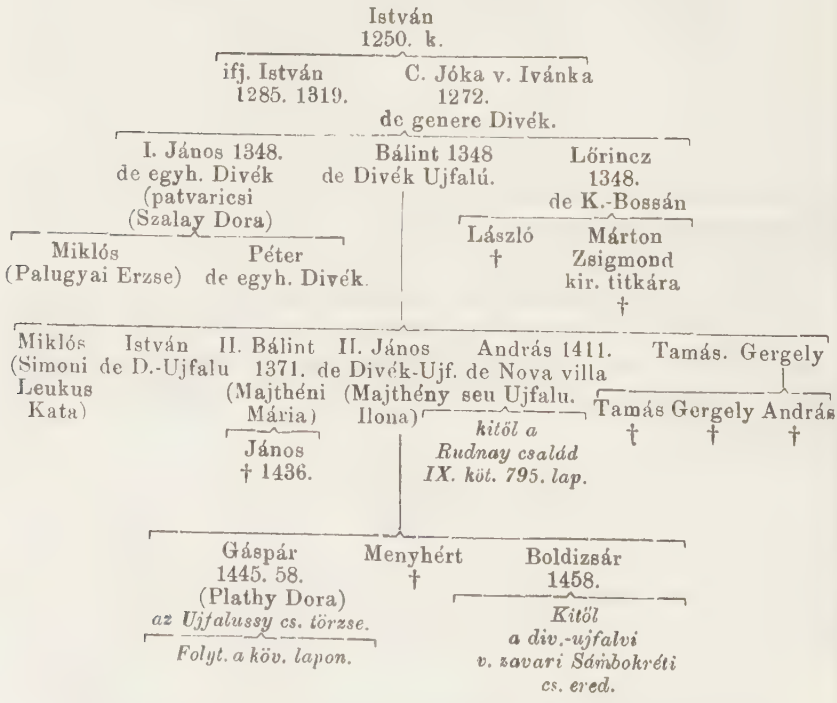

[1]) Bel M. Notitia nova Hung. IV. 435. l.

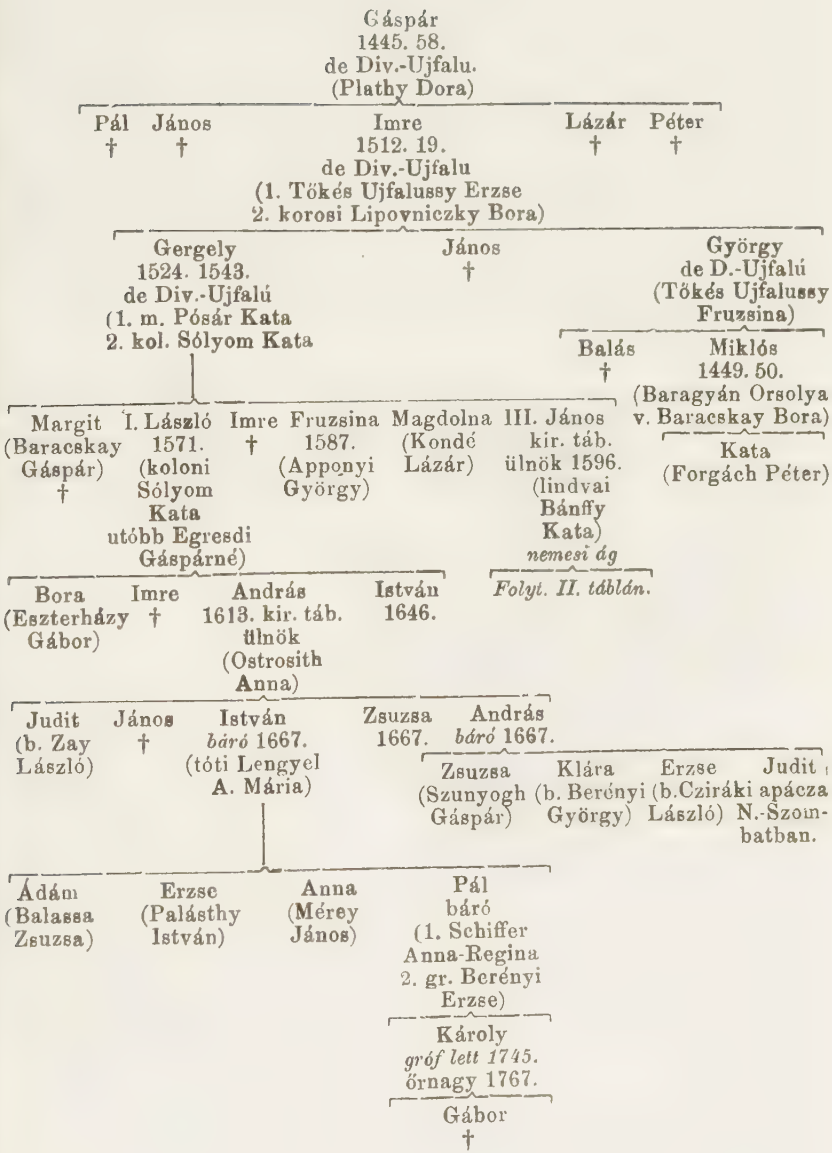
Gáspár
1445. 58.
de Div.-Ujfalu.
(Plathy Dora)
Pál †
János †
Imre
1512. 19.
de Div.-Ujfalu
(1. Tökés Ujfalussy Erzse
2. korosi Lipovniczky Bora)
Lázár †
Péter †
Gergely
1524. 1543.
de Div.-Ujfalú
(1. m. Pósár Kata
2. kol. Sólyom Kata
János †
György
de D.-Ujfalú
(Tökés Ujfalussy
Fruzsina)
Balás †
Miklós
1449. 50.
(Baragyán Orsolya
v. Baracskay Bora)
Kata
(Forgách Péter)
Margit
(Baracskay
Gáspár)
†
I. László
1571.
(koloni
Sólyom
Kata
utóbb Egresdi
Gáspárné)
Imre †
Fruzsina
1587.
(Apponyi
György)
Magdolna
(Kondé
Lázár)
III. János
kir. táb.
ülnök 1596.
(lindvai
Bánffy
Kata)
nemesi ág
Folyt. II. táblán.
Bora
(Eszterházy
Gábor)
Imre †
András
1613. kir. táb.
ülnök
(Ostrosith
Anna)
István
1646.
Judit
(b. Zay
László)
János †
István
báró 1667.
(tóti Lengyel
A. Mária)
Zsuzsa
1667.
András
báró 1667.
Zsuzsa
(Szunyogh
Gáspár)
Klára
(b. Berényi
György)
Erzse
(b. Cziráki
László)
Judit
apácza
N.-Szombatban.
Ádám
(Balassa
Zsuzsa)
Erzse
(Palásthy
István)
Anna
(Mérey
János)
Pál
báró
(1. Schiffer
Anna-Regina
2. gr. Berényi
Erzse)
Károly
gróf lett 1745.
őrnagy 1767.
Gábor
†

II. tábla.

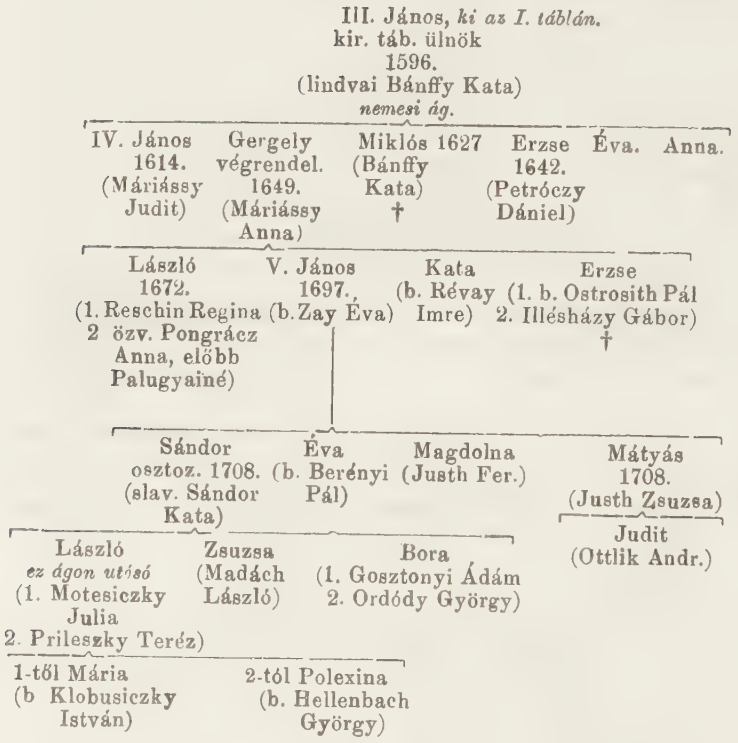

Így származott le a divék-ujfalusi Ujfalussy család. I. János 1435-ben Zsigmond királytól kapta még Pozsony megyében Zavart, Nyitrában Sukot.

I. Imrének egyik fia Gergely [1]) többi közt két fiát nemzett: I. Lászlót és III. Jánost, e kettő által két ágra oszlott a család, az előbbi a bárói ágat, a másik a nemesi ágat terjeszté.

I. Lászlónak egyik fia Andras kir. táblai ülnök volt, ennek két fia András 1662. kir. táblai ülnök, és István 1667-ben bárónságra emeltetett. [2]) Andrásnak [3]) két rendbeli házasságából is csak négy leánya maradt, kik között volt Judit Nagyszombatban

[1]) Bel M. id h. e György és testvére Gergely ivadékát felcseréli, és nála ez ágon IV. Jánosnál is sajtó-hiba van.

[2]) Lehoczky Stemmat. I.

[3]) Bethlen Miklós önéletirása I. 347.

apácza fejedelemasszony, ki 1712-ben csehből egy könyvet fordított magyarra. [1]) Testvérének István nak többi közt fia volt Pál, ennek második nejétől született Károly, ki 1745-ben gróffá lett, élt még 1766-ban, fia volt Gábor, ki meghalt magnélkül, s benne ez ág elenyészett.

III. János a nemesi ág törzse, ügyvédből 1596-ban kir. táblai ülnök lőn. Nőül lindvai Bánffy Katát [2]) vévén, ez által ivadéka leányágon a Bánffy örökségben részesült. Fiai közül IV. János 1602-ben az országos hadisegély beszedője lehetett! [3]) másik fia Gergely ágát tovább fűzé. Ennek fiai közül V. János nejétől báró Zay Évától nemzé többi közt

Sándort, kinek hitestársától slavniczai Sándor Katától több gyermeke közül csak László fia maradt, ki fiágon ez ágat is sirba vitte, és ekép Rajcsányi Ádám 1750-ben kir. kamarai tanácsos állítása szerint a divék-ujfalusi család e nemesi ága kihalt.

A család nemesi czímere, közös a többi ugyan azon törzsből eredt (Bossányi, Rudnay, Besznák, Divéky stb.) családokéval, csak is a czímer paizs fölötti ábrában térnek el ezen családok czímerei. Az Ujfalussy családé — mint a metszvény is mutatja — a paizs kék udvarában zöld téren egy fa alatt álló medve, fölötte jobbról és balról csillag. A paizs fölötti sisak koronáján egyfejü fekete sas áll kiterjesztett szárnyakkal. Foszladék jobbról czüstvörös, balról czüstvörös.

A grófi czímer ettől kevésben különbözik, a paizs udvara vörös,

[1]) Makula nélkülvaló tükör. Nyomt. Nagyszombat 1712. és 1722. Lásd Sándor könyvesháza 75. és 79. lap.

[2]) Bélnél sajtó-hibából Beneffy Kata áll.

[3]) Collect herald. pag. 129.

de ugyan azon képlettel, a paizson grófi korona felett a sisak koronáján szintén egyfejü fekete sas áll. Foszladék is ugyan az. Hozzá járúl telamonok gyanánt két oldalról a paizsot tartó két oroszlán. [1])

Ujfalussy család. (Tőkés-ujfalusi †). A fölebbi Divék-ujfalusi családdal egy törzsből eredt, mint a 372. lapon érintettük, és törzsét kimutattuk; az ott látható Bodomértől így terjeszté [2]) családfáját:

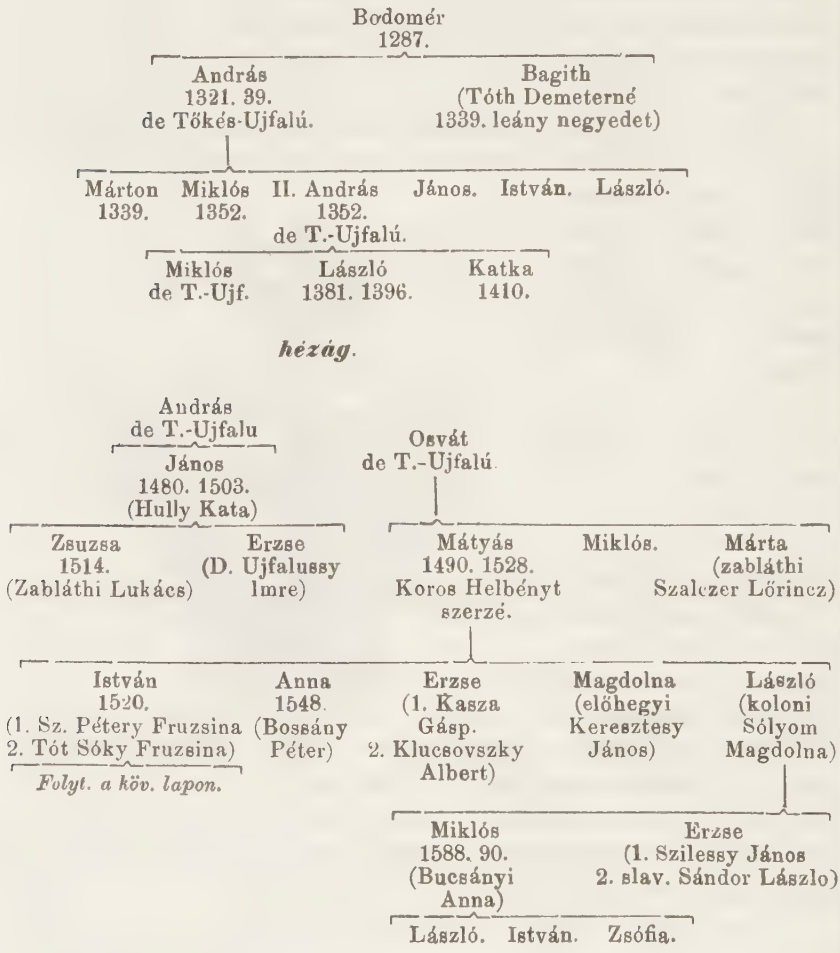

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Rajcsányi A. Geneal. Mss. tomo I.

István, *ki az előbbi lapon.*
1520.
(1. Sz. Pétery Fruzsina
2. Tót-Sóky Fruzsina)

György 1588. 99. (Zermegh Anna) — Farkas 1591. 1631. (mar. Posár Anna) — Fruzsina (n. ugróczi Bossányi Sandrin) — Dora (1. Sárkány György 2. Berény Ferencz) — Bora (Simony Imre) — István 1622. — László 1622. — János 1622. (Sóky Anna) — Miklós. — Zsófia 1641. (Divéky Boldizs.) Ilona (1. Ordódy Krist. 2. Egresdy Gásp.)

Miklos — János 1682. † *utósó.*

Zsuzsa 1640. (Horváth János)

Erzse (1. Horváth Mihály 2. Korossy Mihály)

Kata (Csergő István)

László 1638. (Sliger Eszter)

Ferencz (N. özvegye 1643.

Ferencz 1658. 67. (Posár Mária)

Bora 1667. (Szaszady Fer.)

Ferencz *utolsó csemete* † 1689.

N. (Huszárné)

Ez utolsó Ferenczczel egy időben élt Mária Szászy Istvánné.

Még egy ága volt a Tökés-ujfalusi Ujfalussy családnak, mely Pétertől, ki 1479—1492-ben Osvát fiaival egykorban élt, ágazott le ekképen:

Péter
1526. 63.
(Kis Tapolcsányi Anna)

Mátyás 1525. † — Miklós 1526. 63. (füri Fűry Anna) — Kata (Onory Lászlóné)

Tamás gyermek 1545. † — Ferencz 1563. † — András † — Boldizsár 1563. 92. (1. büdi Zongor Zsuzsa. 2. Salgay Margit) — János — János † — Jusztina (Syrmiensis Sebest.) — Kata 1563. (1. Zerda- helyi 1590. özv. Márton 2. Egresdy László) — Anna (1. Bory György 2. Kürty Pálné) — Dora (Sárkány István) Ilona (Horváth András)

Ferencz 1592. 1608. †

Mátyás (Névedy Anna 1620. özv.)

Zsuzsa (1. Zerdahelyi Gábor. 2. Szúdy Illés)

Az e táblán álló Miklós, (Péternek fia) úgy az előbbi táblán álló István és László, Mátyásnak fiai, 1562-ben új királyi adomány mellett fiágra Nyitra megyei Janofalva, máskép Janovecza helységbe az esztergomi káptalan által beiktattak; ugyan azok 1563-ban

új királyi adomány mellett fiágra Nyitra megyei egész Tőkés-Ujfalú, és hozzá tartozott Hragyán falu, Lekhi és Divék-Banka puszták, és Koros-Helbén, Alsó-Atrak, Felső- és Alsó-Sók, Ondrohó, Ohaj és Mosócz helységbeli birtokrészek, Komárom megyei Fűr és Baromlak, és Trencsin megyei Nagy Neporácz és Lucskapuszta birtokába a nyitrai káptalan által beiktattak. [1])

Az utóbbi családfán álló Ferencz, Boldizsár és János Miklósnak fiai megölvén Bossányi Ráfaelt, ennélfogva 1563-ban fejváltságúl Bossányi Ráfael testvéreinek Györgynek és Tóbiásnak Tőkés-ujfalusi részök felét a nyitrai káptalan előtt bevallották.

E két táblázaton kivül még e család ivadéka volt 1612-ben Ujfalussy Pál is, ki Latkóczy Mihály leányát Annát vévén nőül, ezzel három ízen ismert következő nemzedéket terjesztett:

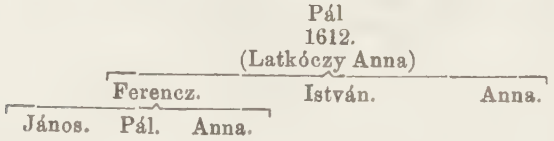

Nem merjük e családhoz számítani azon Ujfalussy máskép Novomeczky Mihályt, ki Gálya Andrással 1697-ben Nagy Ferencz és Trombitás András magszakadtán Vág-Zerdahelyen kúriára, és Pozsony megyei Korompán részbirtokra nádori adományt nyert.

Ujfalussy család. (Szkalkai vagy Dúló-ujfalusi †) A XIV. századig Trencsin megyében élt. Törzse Peeghi Antal, kitől így [2]) származik:

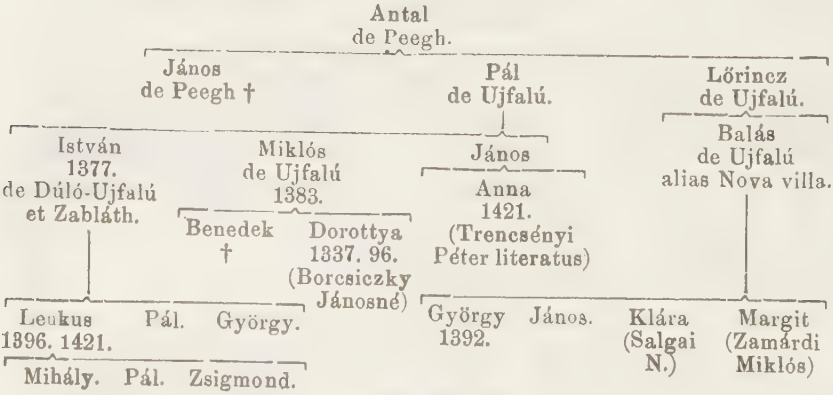

[1]) Nyitrai káptalan. Említi részben Fényes is Komárom várm. 119. 121.

[2]) Rajcsányi Deduct. geneal. Mss. tomo I. p. 99.

Antalnak, a törzsnek fiai Pál és Lőrincz I. Károly királytól csereadományban kapták Trencsin megyében Ujfalut és Driétomá-t, és azt magok közt megoszták.

Pál ágán Benedek az ő részét nővérének Dorottyának Borcsiczky Jánosnénak örökösen bevallá, valószinüleg gyermektelen lévén, eképen ezen Dorottyának és közel atyafiának Leukusnak az ujfalvi és driethomai jószágrészek oda is itéltettek. Ez ág, úgy Lőrincz ága is a XV. század folytán kihalt.

E családból voltak még Márton, kinek fia Bálint élt 1421-ben, és Tamás, kinek fiai Antal, Péter és István szintén 1421-ben mint élők említetnek.

Ujfalussy család. (Szilvás-ujfalusi †) Zemplin vármegyei kihalt család.

Ismert őse Lőrincz, kinek fia Albert nejével Kázméry Potentiánával nemzé Gáspárt, a ki nejével Kovacsovszky Annával Zsófiát vehéczi Báncsy Miklósnét, kiben a család kihalt és a Zemplin megyei Szilvas-Ujfaluban, Kázméron stb. Zsófia után a leányág örökösödött és máig nagyobb részben Csernel, Splényi, Payzos stb. néven birtokban áll. [1])

Ujfalussy család. (Ujfalusi) Szatmár és Zemplin megyében székelő birtokos család. Eredetét Vas és Heves megyéből veszi, és ott hajdán nevezetes jószágokat birtak, és mind az egyszerű családi közlés kijelöli, a család első impetratora Ujfalussy János volt 1412-ben.

A család második impetratora Ujfalussy Mihály volt 1691-ben, [2]) ő utánna a család ó-pályi, mihálydi és zemplini ágakra oszlott. Nevezett Mihály Szabolcs megye főszolgabirájának, utóbb Rákóczy hívének és tanácsosának íratik, kitől a családfa így terjesztetik elő:

[1]) Geneal. authent. II. Szirmay Szatmár várm. not. top 105 247. És a Kálnássy levéltárból Kolossy közlése szerint.

[2]) A család egyszerű közlése szerint.

I. tábla.

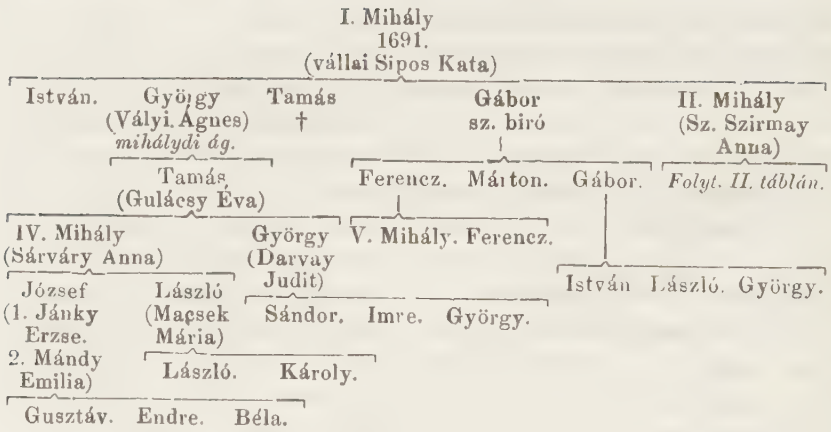

III. tábla.

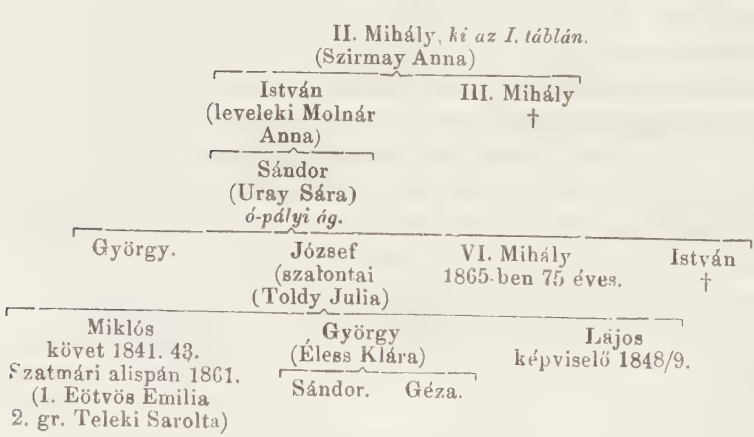

A család — mint a családfa mutatja — három fő ágon áll, az ó-pályi, mihálydi és zemplin ágakon; az ó-pályi ágat mutatja a II. tábla.

Ez utóbbi ág II. Mihálylyal kezdődik, ennek unokája Sándor, kinek Uray Sárától fiai György, József VI. Mihály, (István elhalván ezek közül.)

József nőül vevén Szalontay Toldy Juliát, ettől három fia született, Miklós, György és Lajos.

Miklós 1841/3-ban Közép-Szolnok várm. követe az erdélyi országgyülésre, 1843-ban pedig Szatmár megye követének íratik a pozsonyi országgyűlésre [1]) 1860—61-ben Szatmár vármegye első alispánja volt, jelenleg a nagy-bányai ref. egyház megye fő gondnoka. Nejei a táblán láthatók.

Lajos 1848/9. évben Szatmár megyei képviselő a máté szalkai kerület részéről. A nagy-károlyi ref. egyház megye fő gondnoka.

György nőül vévén rét-sz.-miklósi Éless Klárát, ettől Sándor és Géza tanuló fiai vannak.

A család czímere — mint a metszvény ábrázolja — a paizs kék udvarában fehér hattyú [2]) áll, csőrében lópatkót tartva. A paizs fölötti sisak koronájából grif emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszládék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Ujfalussy család. E család törzse Ujfalussy N. nőül vevén Thaly János leányát, attól lettek Ujfalussy Pál és Jakab, kik a nevezett Thaly családdal együtt 1602-ben egy czímeres levélben nemesítettek meg. *Lásd itt a Thaly családot a 128. lapon.*

Ujfalvy család. (Mező-kövesdi) Székely eredetü. Törzs fészke Csejd Marosszékben fekszik, hol fele birtokban a benmaradt ág lakik, más felét a kiszármazott ág birja.

Törzse Ujfalvy János Apaffy alatt adományt kap, és maradéka egy része a magyar megyékre telepszik, nejével kilyéni Székely Klárával következő családfát [3]) alapita:

János
(kil. Székely Klára)

János
(Oláh Erzse)

I. Sámuel
Küküllői főbiró.
(Sombori Bora † 1828.)

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Szatmár 1843/44. vármegyének követei Uray Bálint és Gabányi Sándor voltak, tehát csak utóbb ezek valamelyike helyébe küldethetett.

[2]) Már későbbi közlés szerint strucz madár.

[3]) Kővári, Erdély nev. cs. 244.

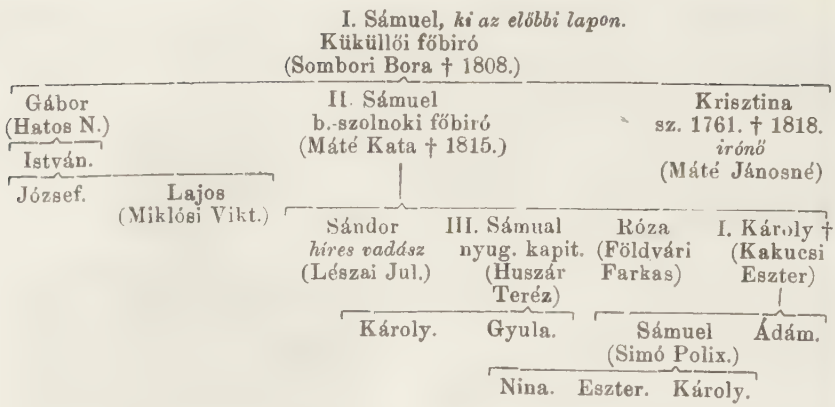

I. Sámuel fiai közül Gábor ága Küküllő megyében Bessenyőben él.

II. Sámuel 1794-ben Belső-Szolnok megyénél már alszolgabiró, 1815-ben hatalmas alispány, utóbb főbiró. Fiai közül Sándor a hires vadász, kinek életét a Vadász és Versenylapokban olvashatni. Fiatal korában a kanczellarián hivataloskodott, 1841-ben kir. hivatalos volt, kora emlékiratának megírásával foglalkozik. III. Sámuel, és a meghalt I. Károly családot alapítának.

I. Sámuel leánya Krisztina az irónő is, szül 1761-ben. Molnár Borbálával vitt levelezése nyomva is megjelent. Férje Máté János volt. Faluja jegyzőül is megválasztá. Meghalt 1818. jan. 19-én. Verseiből nehány a nép szájára is átment.

Uj-Györgyi család. Uj-Györgyi (előbb Neumiller) János 1792-ben I. Ferencz királytól magyar nemességet kapott ily czímerrel: a négy részre osztott paizs 1. és 4-ik ezüst udvarában hármas zöld halom középsőjén arany koronából zöldellő élőfa emekedik ki; a 2. és 3-ik kék udvarban gúla alakban három arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között, melyeken egy arany csillag fénylik, a paizsbélihez hasonló élőfa emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstzöld, balról aranykék. [1])

Ujházy család. (Budaméri) Sáros vármegye birtokos családa. 1768-ban élt Dániel. E század elején Sámuel és testvérei, kiknek családfai kimutatásuk ez:

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

N.

Sámuel (Radvánszky Polexin)		József (Máriássy Teréz)	Erzse (Sréter János)
Klementina † 1853. (Drásközy Sámuel)	László 1848. sárosi főisp. és korm. biztos Amerikába teleped.	Antal.	
	N. N.		

László Sáros megye 1848. évi főispánja és forradalmi kormánybiztos, Amerikába telepedett családostúl, de egyik fia Budaméren birtokán él.

A család Sáros megyében birtokos az előnevet adó Budaméren kivül Bogdány, Böki, Kőszeg, Lemes, Terebő és Vargony helységekben, itt birnak jelenleg Sándor, József (lak. Budamér) Albert és Tódor.

A család czímere jobbról balra vont vörös pólya által, melyben három ezüst liliom van, kétfelé osztott paizs, a jobb oldali kék udvarban zöld hegyről magas zöld ág (vagy fa) emelkedik föl, a baloldali kék udvarban arany grif ágaskodik, első lábaival földtekét tartva. A paizs fölöti sisak koronáján kiterjesztett szárnyakkal fehér pellikán ül, három fiát melle vérével táplálva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

A család nemességét Ujházy György kapta nejével Pugelin Orsolyával 1669. mart. 25-én I. Leopold királytól és czímeres nemes levele Szepes megyében 1670-ben hirleltetett. [2])

Ujhelyi család. (Tisza-Ujhelyi.) Ugocsa vármegyének egyik legrégiebb és törzsökösebb családa, mely a Hunt-Paznán nemből (genus ered. [3]) 1250. körül élt törzse Comes Marczellus (Marthelleus) de genere Hunt-Paznan, kinek fiai Mikó és Chepán 1274-ben az Ottokar ellen viselt háborúban elesett Achilles testvérök és saját érdemeik tekintetéből V. István királytól Ugocsa megyében Visk földét kapták adományban, [4]) mely adományt 1281-ben IV. László, és 1292-ben III. András király is megerősíte. 1300-ban azonban a Viski várdát és földet elcserélték III. András királylyal Rakaz,

[1]) Burgstaller, Collectio Insignium.

[2]) Az eredeti armális Szatmár várm. levéltárában.

[3]) Horvát Istv. M. orsz. gyökeres nemzetségei.

[4]) Horvát Istv. Verbőczy Istv. emléke II köt. kiadta az Ujhelyi ek régi okmánytárát.

Ardó helységért, Sz.-Ilonáért és Nyírtelekért stb., mely utóbbi az ő megszállásokért Ujhely nevet kapott s utóbb róla maradékaik is családnevöket vették, és azt a család ma is birja, nevezetesen e század elején birták: Ujhelyi Sándor, László nak özvegye, Zsigmond, Alajos, Gábor, Lajos, József és Antal. [1])

Marcellustól kezdve a XIV. és egy ágon a XVI. századig így ismerjük a családfát:

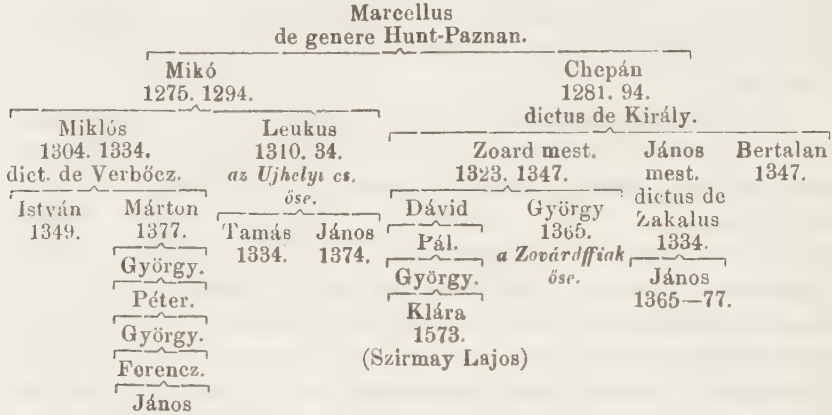

Marcellus ágából a Zovárdffy és Verbőczy családok is származtak, és Mikónak fiától Leukustól az Ujhelyi család vette eredetét.

Mint folyt tovább a család leágazása, erről teljes adataink nincsenek; ennél fogva csak a család egyes tagjait említhetjük fel.

1467-ben élt és Szölős-Vég-Ardón birt Ujhelyi Miklós. 1513-ben élt Boldizsár, 1548—50-ben Egyed, ki Karátfalvát birta. [2]) 1543 ban Zsigmond, 1549-ben János csalyai várnagy, 1559-ben András a folkelő nemességnél lustralis mester, és János akkor huszti vár- és jószág praefectus. Ezen időtől ismerünk egy családfai töredéket, [3]) mely következő:

---

[1]) Szirmay, C. Ugocsa p. 70. stb.

[2]) Ugyan ott 73.

[3]) Rajcsányi Geneal. Mss. 25.

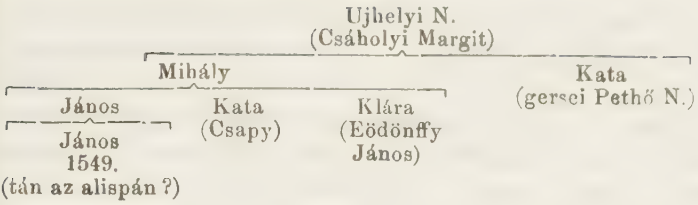

Egy más töredék-családfa az ujabb időkig következő:

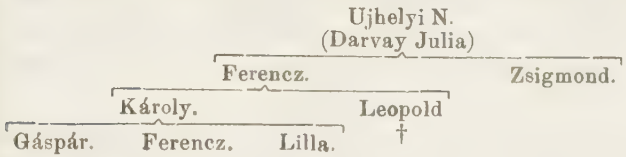

A család Ugocsa megyénél a legrégibb idők óta főbb megyei tisztségeket [1]) viselt: így

György 1505 ben követ a rákosi országgyűlésre.

János 1506. és 1541-ben alispán.

János 1602. 1629 ben alispán, 1637-ben követ.

Ferencz 1641-ben szolgabiró, 1649-ben és 1652-ben alispán.

István 1688-ban s ujra 1704-ben jegyző.

Sándor 1700 ban jegyző, 1706—1718—1726. alispán, közben 1712-ben követ.

László 1722—23-ban szolgabiró, 1729 ben követ, 1736-ban alispán.

József 1765 ben követ.

László zemplini tbiró, kinek kis-csep. Sántha Juliától gyermekei Alajos 1804-ben szolgabiró, Norbert pedig alhadnagy, Benedek, Ágoston és Rajmund, ki a franczia hadban elesett.

Károly 1797-ben insurrectionalis főhadnagy,

József 1800-ban ugyan az.

A család pallós joggal is birt. 1548-ben Ujhelyi Anna Ákos Mihályné leány-negyedet kapott. Ugyan ez időben Ujhelyi Egyednek leánya Anna Daróczi Simonné volt, kinek utódai az Ujhelyiek ellen leány-örökség végett pereltek. [2])

1552 ben néhai Ujhelyi Ferenczneк fiai János és András, néhai Gáspárnak fia János, néhai Kristófnak fiai Zsigmond és Gábor, néhai Imrének fiai Ferencz, Péter és Demeter,

[1]) Szirmay C. Ugocsa 50—63.

[2]) Ugyan ott 72—73.

és néhai Benedeknek fia István Ujhely, Karacsfalva, Ujlak, Verbőcz, Ardó és Rakazra I. Ferdinánd királytól új királyi adományt vittek. [1])

A család egy ága Szatmár megyébe is átszármazott, ott Ujhelyi Péter kapta Darnó és Palád felét. [2]) 1496-ban Ujhelyi László, és Ujhelyi Ágata Szepessy Lászlóné kir. adományt nyert Czégény, Cseke, Istvándi, Szekeres, Fülesd, Csécse, Milota helységekre. [3])

Szatmár megyében e század elején birt a család Kocsord, Méhtelek, Gacsály és Rosály helységekben, nevezetesen pedig Ujhelyi Antal Csáholy, Csenger, Cs.-Ujfalu helységben, József Tisza-Becsén stb.

1659-ben Ujhelyi András és fia István, és Jánosnak leánya országgyűlési végzés folytán részesültek Kún István hagyatékában. [4])

A család birtokos Zemplin megyében Kölcs hosszú-mezőn, és Kis-Ráskán és Mármaros megyében is.

Ujhelyi család. Turócz és Trencsin megyei kurialis család. Az utóbbi megyében a nemesi összeírások szerint [5]) 1666-ban lakott a család Trencsin sz. kir. városban, 1728-ban Kiszucza-Ujhelyben is.

1748-ban Szedlicsnán találjuk: Mihályt, Jánost és Istvánt; Nemes-Podhragyon Jánost, Beczkón szintén Jánost.

1768-ban Szedlicsnán laktak János, és fiai István és János; továbbá András, és ennek fiai János, András és Pál, végre István s fia István; Nemes Podhragyon János és fiai János és András.

1803-ban Szedlicsnán István és fia Mihály.

1837-ben ugyan ott István örökösei István és Zsigmond.

1821-ben Mihály Pest megyéből kérte nemesi bizonyítványát.

Ezen Ujhelyi családnak szerzője Ujhelyi Jakab volt, ki testvéreivel Izsák és Mihálylyal 1655. jul. 20-án III. Ferdinánd királytól nyert czímeres nemes levelet, mely a következő évben 1656-ban Nyitra megyében kihirdettetett.

Czímerök a paizs kék udvarában hármas zöld halmon arany korona, melyből vörös mezű emberi kar nyúlik fel, egy fejér liliomot

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa p. 71.

[2]) Szirmay, Szatmár varm II. 247—268.

[3]) Ugyan ott II. 224. 239. 240. 245. 253. 259. 260.

[4]) 1659. évi 117. törv. cz.

[5]) Szontagh Dán. közl.

mutogatva, fölötte jobbról ezüst félhold, balról arany csillag ragyog; a paizs fölötti sisak koronáján hasonló kar látszik járulékaival együtt. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A család — mely mint fölebb említve volt — Trencsin megyébe telepedett, egy részének ágazása [1]) következő:

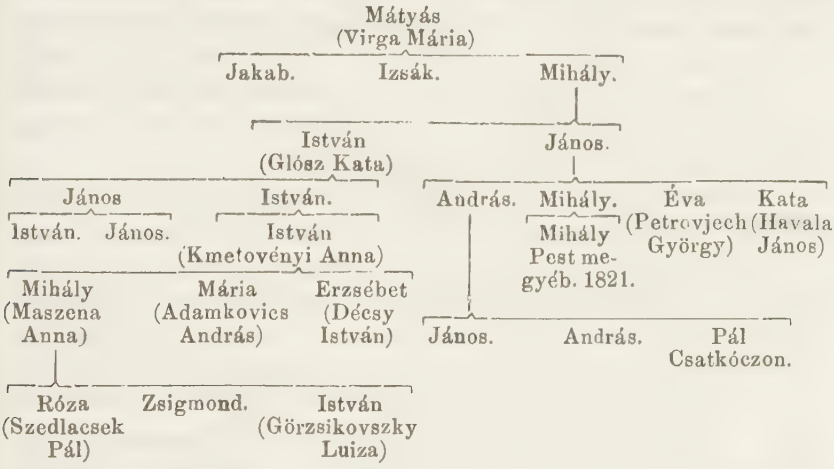

Ujhelyi család. Ujhelyi János és általa Kovács Mihály és János anyáról testvérei III. Ferdinánd királytól kaptak czímeres nemeslevelet, mely Nógrád vármegyében 1656. april. 3-án kihirdettetett. [2])

1709-ben élt Nógrádban Ujhely Kata.

Ujj család. Ujj 1641-ben kapta III. Ferdinánd királytól czímeres nemes levelét. Czímere a paizs kék udvarában hármas zöld halmon hátulsó lábain álló tigris, első lábaival elszakadt ívet tartva, fölötte jobbról ezüst félhold, balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából az előbbihez mindenben hasonló tigris emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [3])

Ujj nevű család Zemplin megye nemessége sorában található. [4])

Arad megyében Ujj Mihály és fia Zsigmond 1813-ban.

Ujlaky család. (Kihalt.) Azon történelmi családok egyike, melyek a vegyes házakbeli királyok korszakában szerepeltek. Eredetét

---

[1]) Décsy Lajos közlése szerint.

[2]) Protoc. Cott. Neograd. anni 1656.

[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[4]) Szirmay C. Zemplin. top. p. 118.

a Hedervári nemzetségből, nevét pedig Ujlak (máskép Illók) váráról vette. Már a a XIII. század végén e néven leljük Ugrint, Ujlaki Póth nak fiát 1289-ben, de a kit családfai összeköttetésbe hozni mindeddig nem sikerült. Az első, kitől a családfát lehozzák, [1]) Miklós, ki *Bakó*-nak is neveztetett, ennek három közül Jánostól a tulajdonképeni Hedervváryak származnak, (*lásd V. köt. 73. lap.*) testvérétől I. Lőrincz mestertől, ki *Tóth*-nak is neveztetett, és 1322-ben élt, az Ujlaky család ered.

Nevezett I. Lőrinczuek három fia maradt: Miklós, Lewkes (v. Lukács) ki 1355-ben kir. asztalnok volt, [2]) és Bertalan, ki Dalmatiában Skekach vára alatt vitézül esett el Turóczi szerint.

Lewkes (v. Lukács) fia volt Konth István, a kemény vitéz, [3]) kit Zsigmond király Budán a 32 nemessel lefejeztetett.

II. Miklós, ki *Tóth*-nak és nagyobbára *Konth* nak neveztetett, 1355-ben kir. főpohárnok mester, Nyitra, Vas, Bars, Varasd vármegyék főispánja volt, részt vevén I. Lajos király alatt a nápolyi hadjáratban, ezért kapta Galgócz várat, melynek német nevéről tótosan Fristák, és *Freistadszky* nak is neveztetett, [4]) utóbb erdélyi vajda, 1356-tól pedig 1367-ig haláláig magyar ország nádora volt. Három fia maradt: III. Miklós, II. Bertalan, II. Lewkes. Ezek közül:

II. Bertalan két fiat nemzett: Lászlót és Imrét, kik mindketten 1412-ben machói bánok voltak.

Lászlónak fia lett IV. Miklós, 1448-ban helytartó, 1453-ban erdélyi vajda, machói és slavoniai bán, Somogy és Fehérmegye főispánja, Galgócz és Temetvény várakra megerősitést nyert. Telchaki örgróf (marchio) s végre Bosnyák ország királya lett. Mátyás király alatt egyik leghatalmasabb oligarcha. Első neje a Garai családból volt, ez összeköttetés folytán szerződött 1476-ban, fia Lőrincz terhét is magára vevén, Garai Jóbbal, [5]) második neje Rozgonyi Margit volt. Ezektől gyermekei: Hieronima, Henrik cseh királyfi jegyese, Fruzsina Lenárd görczi gróf neje, Orsolya Perényi Istvánné, Katalin Maróthi Lajosné, és II. Lőrincz.

II. Lőrincz szerémi hzg. — Corvin János hive, II. Ulászló el-

[1]) Wagner C. Collect. geneal. dec. I. 132—145. Budai Fer. Hist. lex. III.

[2]) Bartal, Csallóköz 61.

[3]) Horváth Mihály szerint is.

[4]) Épen úgy, mint mai napon hzg. Batthyányt uradalma fejétől *körmendi hzgnek* is nevezhetni.

[5]) Teleki, Hunyadiak kora XI köt. 577.

lensége, ezért várai elfoglaltattak, 1492-ben Machói bánnak olvassuk, 1498-ban kibékül Ulászlóval. 1516—1524-ig [1]) ország birája volt. 1518-ban II. Lajos mellé kormányzó tanácsosúl neveztetett. Meghalt 1524-ben. Eltemettetett Illókon ékes sirkő alá, mely még életében vésetett. Első neje volt dengeleghi Pongrácz Kata, ki 1510-ben halt meg, a második neje Bakos [2]) Magdolna, ki utóbb Móré Lászlóhoz ment férjhez. Egyetlen fia gyermekkorban halván meg, benne a hatalmas Ujlaky ág sirba szállt.

A családfa következő :

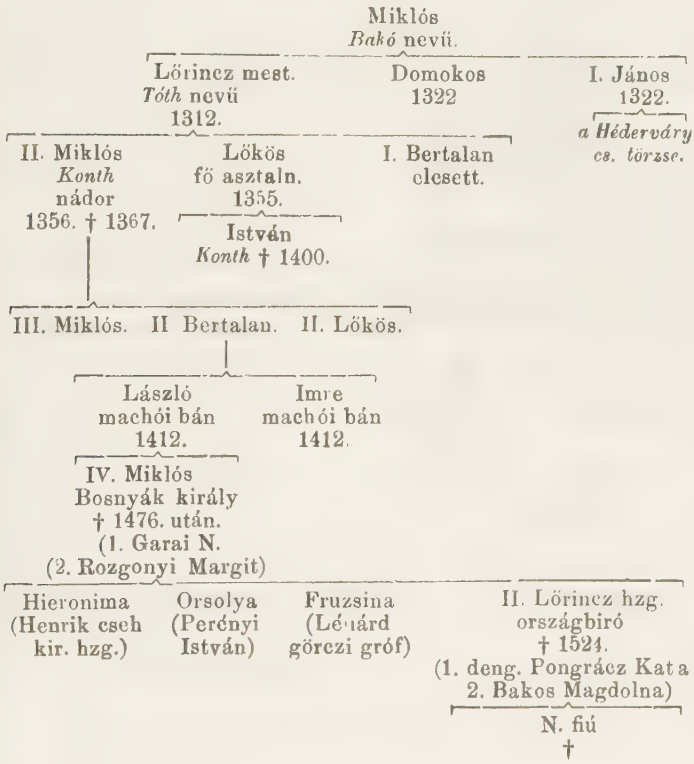

A család ősi czímere, mint azt Wagner (dec. I. fig. 15.) Ujlaki Miklós 1467. évi pecsétén közli: a paizs udvarában, két haránt-osan fekvő pólya, a paizs fölötti sisakból pedig koronás, szárnyas

[1]) Curia Judicum R. Hung. Tyrnaviae 1726. pag. 59—63.

[2]) Némelyek szerint második neje Széchy Magdolna lett volna.

nemtő emelkedik ki. Miklósnak fia Lőrincz egy, 1519-ben Forgách Péter s rokonai részére mint országbiró által kiadott oklevélen függő pecséten ily czímert [1]) viselt: a paizs négy udvarra oszlik, az 1-sőben van két szemközt álló oroszlán, első lábaikkal koronát tartva, a 2. és 3. udvarban két harántosan fekvő pólya látszik, a 4 ik udvarban egy fedeles vár-torony, vagy kút emelkedik, a paizs fölötti sisak koronájából koronás női alak alak emelkedik ki, feje fölé emelt két szétterjesztett szárnyakkal, a paizst foszladék, és két oldalról telamon gyanánt két oroszlán veszi körül, mint lényegében e czímert a metszvény is mutatja.

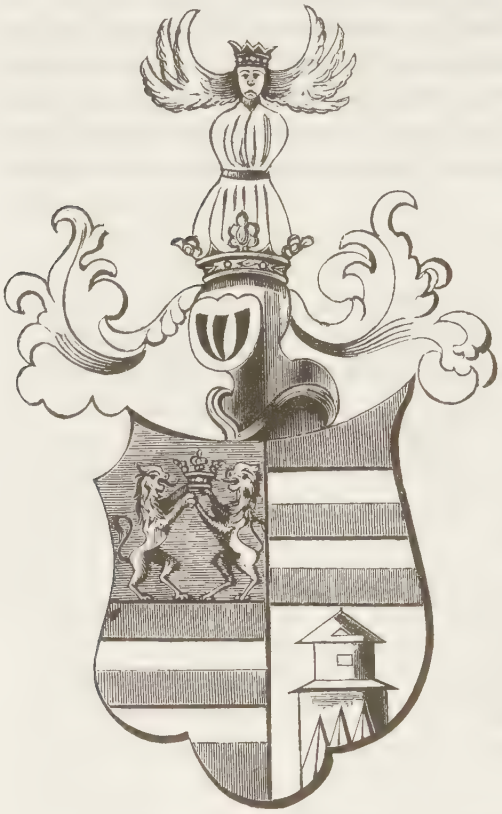

Ujlaky család. Nógrád megyei nemes család, melyből a XVI. század végén élt Ujlaky Mihály, kinek nejétől Terchy Ilonától gyermekei Mihály és Fruzsina 1602-ben éltek. 1654-ben Ujlaky Mihálynak fiai Mihály és János nemességökről azon megyétől nemesi bizonyítványt nyertek. [3])

1660-ban a kétségtelen nemesek sorában állt Ferencz, [4])

---

[1]) Török János „*Hazánk*“ czímű folyóiratában, s utánna a Vasárnapi Ujságban is közölve van az Ujlakyak sírköve Paur Iván magyarázatával, de a sírköveken látható czímerek magyarázatán el nem igazodhatni; íme az itt közlött pecsétczímer világosan felderíti, mi volt az Ujlakyak családi czímere!

[2]) Protoc. C. Neograd. anni 1602.

[3]) Ugyan ott de anno 1654.

[4]) Nógrádi levéltár Acta anni 1663.

1684-ben szintén Ferencz, ki a nemesi fölkeléshez egy lovást állítatott. [1])

1660. taján élt Ujlaky Kata Borbély András özvegye, 1686-ban Ujlaky Anna Michalek idősb Miklós neje. [2])

1700. taján élt Ujlaky András, kinek nejétől Kubinyi Magdolnától fia Pál 1755-ben, ki 1759-ben megyei esküdt volt, ennek fia Miklós 1780. körül.

Utóbb igen leapadt a család, még e század derekán élt Nógrád megyében Ujlaky család az igen közrendű nemesek sorában.

A család czímere Pálnak 1759. évi hivatalos pecséte szerint a paizs udvarában lovas vitéz, a paizs fölötti sisak koronájából grif emelkedik ki, buzogányt tartva.

Komárom megyében is találunk Ujlaky-akat, melyből Ferencz neje Nedeczky Ilona jogán 1719-ben birt. Lábatlan faluban és 1726-ban Ekelen Morócz Krisztina javait megvevé. [3])

Trencsin megyében 1660. 1686 ban Ujlaky nevü nemes család birt és lakott Beczkón.

Ujlaky család. (Bacskai †) Zemplin megye kihalt családa, mely hajdán azon megyében Bodzás máskép Nagy-Ujlakot és Kis-Ujlakot birta. [4])

Ujlaky család. Szatmár megyei régi család, mely hajdán Szamos-Ujlakot birta. 1459-ben élt Ujlaky Margit, zeleméri Kamarás Benedekné. [5])

1484-ben Ujlaky Antal Szatmár vármegye alispánja volt. [6]) Ez 1488-ban Ujlaky Györgygyel egész Gyügye helységre nyert királyi adományt. [7]) Ugyancsak Ujlaky Antal 1495-ben Ujlaky Jánossal kir. új adományt nyert egész Mező-Bikó, Szamos-Ujlak helységre és az egész Malonthai és Vármegye nevü pusztára. [8])

1607-ben Ujlaky Mátyás Szatmár vármegye alispánja volt. [9])

1629-ben rosályi Kún Borbála Ujlaky Ferenczné volt. [10]) 1633-

[1]) Protoc. C. Neogr. anni 1684.
[2]) Ugyan ott.
[3]) Fényes, Komárom várm. 100. 182.
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 105. 235. 284.
[5]) Szirmay Szátmár várm. II. 185.
[6]) Ugyan ott I. 128.
[7]) Ugyan ott II. 217.
[8]) Ugyan ott II. 179. 215. 216.
[9]) Ugyan ott I. 128.
[10]) Ugyan ott II. 275.

ben Ujlaky György nejével Pethő Magdolnával egész Darah helységre kir. adományt nyert. [1])

E családból ez utóbb említett György lehetett az, kinek javaira 1650-ben Vay Péter adományt nyert.

Ujlaky család e század elején is birtokos Szatmár vármegyében Rohod és Zsarolyán helységben. [2])

Tán e családhoz sorozandó azon Ujlaky Ferencz is, ki 1539—1555. győri püspök és helytartó is volt, [3]) és kinek nővére is volt.

Ujlaky család. Zemplin vármegye czímerleveles nemes családa, e század elején birtokos ott Izbugya és Gatály helységben. [4])

Ujlaky család. (Sárközi) Ugocsa megye család, melyből István ott 1699—1705. másod· 1707-ben első alispány lett, meghalt 1708-ban. [5])

Ujnémethy család. (Ákosi †) Közép-Szolnok vármegyének a mult században kihalt családa, birtokos volt azon megyében a Kraszna mellett Ákos és szomszéd Új-Német helységben.

Családfáját Ákos bántól hozza le egy régi genealogia, mely Ákos bánról azt irja; hogy „N.-Lajos király valamely notabilis enormitásért még a gyermekeit is levágatta, és mintegy 40 esztendeig tiszta pusztában állott, hanem a nagyszombati scholában maradt két fia Balás és Ferencz, a kik Zsigmond királytól nova donatióval impetrálják Ákos helységét.“ Leszármazásuk [6]) ez:

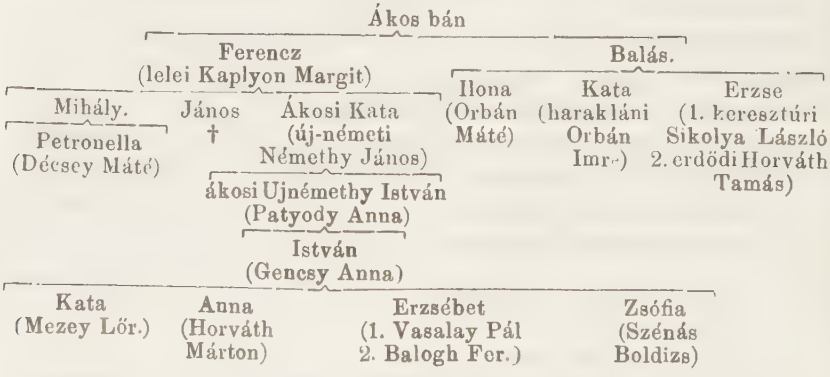

[1]) Szirmay Szatmár várm. II. 204.
[2]) Ugyan ott II. 91. 275.
[3]) Pray Hierarchia I. 324
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118. 366. 375.
[5]) Szirmay C. Ugocsa 54.
[6]) Décsey Miklós közl.

Egy kozelebbi nemzékrend, melyben a családnak magva szakadt, következő:

Ákosi Ujnémethy Ferencz
1614—1655.
Középszolnoki alispán.

István katona †	László 1674. (macskási (Komjáthszeghy Bora)	
	Ferencz ügyefogyott †	Gáspár ügyefogyott †
		Zsuzsa 1710. (1. Pákay János 2. géresi Balogh Péter)

Ujszászy család. (Daróczi) 1598-ban élt daróczi Ujszászy János. [1])

Ujvárossy család. Ugocsa vármegye nemes családja, azon vármegyében Fáncsikán e század elején birtokos volt Ujvárossy Mihály. [2])

Ujvárossy család. Székely család, melyből József Krassó vármegyébe telepedvén, Sepsi, Kézdi Orbai és Miklósvár széktől 1824. febr. 10-én kapott nemességéről elismervényt, melyet Krassó vármegyében 1825. dec. 5-én publicáltatott. Fia István volt Krassó megyei esküdt, most kapriorai uradalmi tiszt. Fiai vannak.

Ujváry család. Nemes család Gömör és Somogy vármegyékben. A XVII. században élt Ujváry Miklós, kinek nejétől Kovács Zsuzsannától leánya volt Erzsébet 1640. körül Darvas Mihályné.

Az Ujváry nemes családból kiemelkedett Ujváry Imre, a XVII. század végén, és a XVIII. elején m. kir. udvari lajstromozó, levéltári őr és aranysarkantyús vitéz, kinek nejétől Sigray Borbálától, mint a táblán [3]) láthatni, hat gyermeke volt:

Imre
(Sigray Bora)

László kapit. *1722. báró* tábornok.	Ádám zászlós *1722. báró* †	Ferencz váradi kanonok.	Józéfa (Stipsics László)	Róza apácza.	Erzse (Szász Pál)

László mint kapitány testvérével Ádámmal 1722-ben bárósá-

[1]) Nógrád megyei jegyzőkönyv 1598. évről.
[2]) Szirmay C. Ugocsa pag. 120.
[3]) Wagner, Mss. t. LXX. pag. 193.

got kapott [1]) és ily czímert: a paizs négy részre oszlik, az 1. és 4. vörös udvarban hármas zöld halom középsőjén arany korona van, abból pánczélos kar nyúlik fel, könyökével balra fordulva, és markában kivont pallóst tartva lefelé a jobb oldalra (az 1. udvarban); a 4 ik udvarban kard helyet nyilat tart lefelé baloldalra; A 2. kék udvarban zöld halmon arany koronából egyszarvú emelkedik ki; a 4-ik kék udvarban zöld halmon királyi korona van, azon fehér galamb áll, piros csőrében olajfa gallyat tartva. A paizs fölött bárói (csak öt gombos) korona van, és a fölött két koronás sisak, a jobb oldaliból ezüst egyszarvú emelkedik ki, a baloldaliból két fekete sasszárny között piros lábú és csőrű fehér galamb, csőrében zöld olajfa galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról czüstvörös. A paizst két oldalról arany oroszlánok őrzik telamonok gyanánt. [2])

Ujváry család. Úgy látszik, a fölebbitől különböző. Ennek nemeslevelét 1718-ban Ujváry Mihály kapta III. Károly királytól. [3]) Czímere a paizs kék udvarában zöld tér fölött fekete lovon ülő magyar vitéz, vörös ruhában, kék mentében, lova alatt levágott török hulla hever, melynek feje felé vág kardjával. A paizs fölöttí sisak koronáján vörös kereszt van. Foszladék jobbról vörösezüst, balról aranykék.

Ujváry család Nyitra megyében honos, honnan László 1790. sept. 2-án vévén ki nemesi levelet, azt lakhelyén Krassó megyében, hol Esküdt volt, 1791. april. 5-én kihirdetteté.

Ujváry csalad. (Érsek-ujvári.) Ez előnévvel találjuk Kolos megyében Károlyt, ott birtokost és megyei főbirót, ifj. Károlyt irnokot, Imrét kir. közügy-igazgatósági és Ádám bányászati hivatalnokot 1848. előtt.

Uketyevics család. Szabolcs vármegye nemes családai közé közé soroztatik [4]) és birtokos ott Gyulaházán, Thasson és Petneházán. [5])

Uky család. (Uki) Zala vármegye kihalt családa. 1625-ben Uky János országos biztosúl küldetett a Rába vizéhez. [6])

---

[1]) Adámi, Mss. lat. 4-rét. nro. 182. és Lehoczky Stemmat. I. 170
[2]) Adámi Scuta gentil. tomo XIII.
[3]) Collect. herald. nro 542.
[4]) Fényes Elek, Magyar orsz. stat. geogr. állapotja IV. köt. 219.
[5]) Ugyan ott 224. 227. 252.
[6]) 1625. évi 15. törv. czikk.

Ez időtájban élt Uky Ferencz, kinek nejétől Dömölky Magdolnától leánya Uky Éva Szily Dániel felesége volt.

A család czímere harántosan kétfelé osztott paizs, az alsó kék udvar üres, a felső vörös udvarban szétterjesztett szárnyakkal fehér pellikán áll, csőrével mellét vájva. Hasonló pellikán látható a paizs fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[1])

Ulefeld család. Ulefeld Leo 1715-ben nyert országgyűlésileg magyar honfiusítást.[2])

Ullmann család. (Szitányi) Alapitója Ullmann Móricz, ki e század első negyedében nagy kereskedelmi, főleg pedig szerencsés dohány üzlete által megvagyonosodván, 1828. táján Bihar megyébe „Szitány" helységre nyert kir. adomány által I. Ferencz király által megnemesítetett, több megyében jelentékeny fekvő birtokot szerzett. Nemességét Békes megyében 1828-ik évben hirdetteté ki.[3]) Második neje Szentiványi Szent-Iványi Borbála volt. Első nejével következő családfát alkotott:

Móricz 1828.
(1. N. N.
2. Szent-Iványi Bora)

Antónia. László 1839—47. Trencsin megyei főj. és fő adószedő (Akay Karolina † 1865.)	Bernát 1845—45. honti fő szbiró 1861. trencsini képviselő.	Sámuel.	Frigyes.	Izidor.	Adolf.	Vilmos	Sarolta. D.-Pentelén † 1864. (pechaui Montbach Matild)
	Eugenia.	Károly.	Vilma.	Irma	Aladár.	Béla.	

A táblán állók közül László Trencsin megyében, (hol a család többi közt Besztercze-Podhragyon bir) 1836-ban másod aljegyző, 1839—41. tisztbeli főjegyző utóbb fő adószedő volt. Neje akai Akay Karolina, meghalt 1865. jan. 15-én kora 45. évében.

Bernát Hont vármegyében 1839. máj. 7-iktől al-, 1842. évi máj. 13-tól pedig 1845. april. 24-ig fő szolgabiró, az 1861. évben Trencsin megye országgyülési képviselője volt.

Ulrich család. Ulrich János 1755-ben Mária-Teréz királyasszony által nemesítetett meg.[4]) Czímere jobbról balra húzott vonal

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.
[2]) 1715. évi 133. törv. czikk.
[3]) Békes megyei jegyzőkönyv 1828. évi 724. szám alatt.
[4]) Collect. herald. nro. 269.

által rézsutosan fehér vörösre osztott paizs, közepén ágaskodó griffel, melynek a vörös udvarban levő fele testrésze arany, a fehér udvarban levő fele teste barnavörös. A paizs fölötti sisak koronájából páncélos kar nyúlik ki, kivont kardját balfelé villogtatva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüst és vörösbarna.

Unger család. Unger Richard, András és Ferdinánd 1756-ban Mária Terézia király asszonytól kaptak címeres nemeslevelet. [1])

Címere a paizs ezüst udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva, fölötte függönyszerűleg, a paizs két felső vörös szegletében egy egy fehér rózsafej látszik. A paizs fölötti sisak koronájából vörös magyar ruhás, kék nadrágos, arany öves, fekete lódingos, vörös lefityegővel prémkalpagos, vállán párducz-bőrös vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot, a balban lófarkú zászlót tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról ezüstvörös. [2])

E család Soprony megyei. [3])

Ungnad család. (Sonnecki baró, Weissenwolfi gróf) Honfiusított és a XVI. században hazánkban szerepelt családok egyike. Eredetét Karinthiából származtatják, [4]) nevét egyik őse nőn elkövetett kegyetlensége miatt kapta volna. Daczára, hogy a család történetéről és nemzékrendjéről több források nyujtanak adatokat, teljes családfáját nem tartalmazzák, nem pedig főleg azon családtagok összeköttetésére nézve, melyek indigenáltatásuknál fogva minket közebbről érdekelnek. A család fáját a XV. század közepétől Ungnád I. Jánostól kezdjük, de azon Ungnad Ádámot, ki az 1563. évi 77. törvényczikkben magyar honfiusitást nyert, nem találjuk, ha csak az a táblán álló III. Jánossal nem egy személy volt, vagy mi még inkább valószinű, Andrásnak és III. Jánosnak testvére nem volt legyen. Ezen

Ungnad Ádám magyar nőt birt feleségül, úgymint Thurzó Eleknek leányát Thurzó Erzsébetet. [5]) Azonban valószinüleg kihalt,

---

[1]) Collect. herald. nro 269. et Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[2]) Burgstaller, Collect. Insignium.

[3]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum. 184. 191. 197.

[4]) Dresser Matb. Isagoges Pars II. 579—581. Hübner Cseheknek mondja. Lazius és Bucelinus keleti Franconiából telepíti a krajnai földre.

[5]) Forgách Fr. Commentarii 318. Rajcsányi Mss. Geneal. I. 14. Wagner, Analecta Scepus IV

mert 30 év mulva masik Ungnád (I. Dávid) nyert magyar honfiusítást, kinek ága Weissenwolf gróf néven ott kün máig él.

Lássuk a családfát [1]) lehozva a mult század harmadik tizedeig:

I. János
1462.
Kapta Sonneket.
(Frauenberg Anna)

II. János (Lochner Margit) | Farkas † | György. | Polixena (Lasso Péter) | Erzse (Schlick Albert) | Bora (Puckheim András) | Mária (Thurn Vigul) | Kristóf stb.

András
1. Bernstein Bohunka.
2. Hoffman N.)

I. Dávid
török követ
magyar honfi
† 1600.
(b. Lang Eva)

III. János
I. Ferdin. t. tanácsos
minister † 1564.
a reform. híve
(1. gr. Thurn Anna
2. gr. Barby Magd.)

1 lől Lajos † 1584. (Neumann Bora) | Kristóf egri kapit. horvát bán 1576. (Losoncz Anna) | Simon Szászországban (gr. Plesse Kata) | Zsigmond † | Farkas † 1594. | János Velenczében † 1583.

A. Mária 1597.
(Erdődy Tamás)

Kristóf. | II. Ádám | Erzse 1597. (Stahremberg Rázmán) | VI. András (Praag Margit) | V. György. | Éva. | Kata.

VII. András. | II. Károly stb. | II. Dávid sz. 1604. † 1672. *gróf lett 1646.* (b. Jörger M. Erzse) | Margit stb. (Marenholz)

Lipót † | Vilmos † | Helmhard sz. 1635. † 1702. cs. k. tit. tan. (1. gr. Althan M. Zsuzsi 2. hzg. Porcia Fáni 3. gr. Lengheim M. Erzse) | Ferdinand † | M. Margit † 1662. (gr. Schlik Ernő) | Dávid †

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Hoheneck, Geneal. und hist. Besch. d. Erh. Österreich. Passau, 1732. II. 766 — Hübner Joh. Genealogische Tabellen. Leipzig. 1728. III. Bd. 667—669.

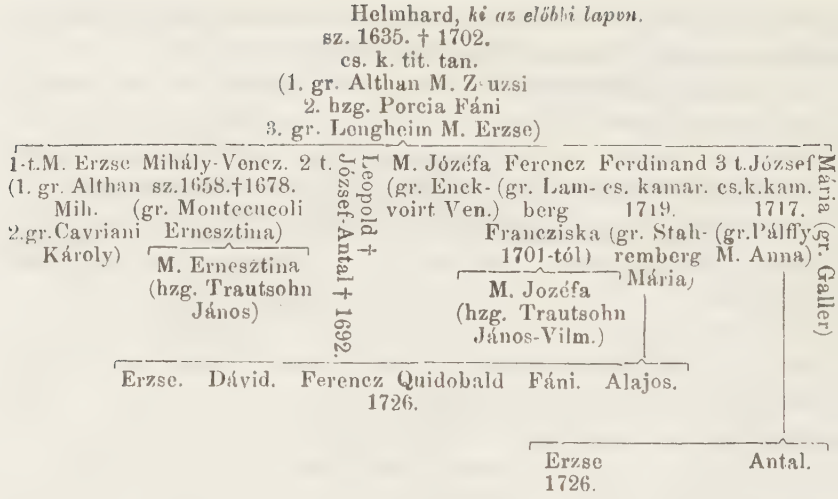

A családfán álló III. Jánosnak fia Kristóf volt az, ki szintén hazánkba beszármazván, itt a temesvári hős Losonczynak egyik leányát Annát vette nőül; [1]) ez összeköttetésnél fogva birtokokhoz jutva, 1576-ban Eger vára kapitánya, [2]) majd 1578—1583-ig horvátországi bán, [3]) midőn helyébe veje Erdődy Tamás lőn, ki leányát Ungnad Anna Máriát birta nőül, a kitől származott utódai atyjoktól az anyai örökséget országgyülésileg követelték. [4])

Más oldal-ágból származván a táblán látható Ungnad I. Dávid, miután reá az Ádám által 1563-ban nyert honfiusitás nem háromlott, ő pedig Miksa király korában 1572-ben, és ismét 1574—1578. török követséget viselt, majd a cs. hadi tanács elnöke volt, 1593. évben az országgyülés által a 23. törv. czikben magyar honfiusitást nyert. Meghalt Kassán 1600-ban. Ennek unokája (*lásd a táblán*) II. Dávid udvari kamarai alelnök, biztos Kassán, 1646 ban a család ősi nevén (mit iratik) Weissenwolfi grófságra emeltetett; [5]) és innen utóbb, valamit jelenleg is a család leginkább a Weissenwolfi grófi né-

[1]) Lehoczky Stemmat. I. p. 420. — Hübnernél nem Losonczy, hanem Lasanszky Anna áll, de ez szokásos tévedés lehet.

[2]) Istvánffy Hist libro XXV. 1685. évi kiadás 381.

[3]) Kerchelich Hist. Eccl. Zagrab. p. 171. Feszler Gesch. VII. 225.

[4]) 1622. évi 69. törv. cz. és Catalogus Mss. Bibliothecae Nationalis Hung. Széchenyiano regnicolar. I. 549. — Rajcsányi Mss. deduct. I. 14

[5]) Hoheneck id. h. II. 774.

ven lett ismeretes. Ezen II. Dávidnak egyik unokája J ó z s e f a mult század elején erdödi grófi Pálffy M.-Annát vette nőül.

A család jelenleg Weissenwolf néven Austriában és Galicziában lévén honos, nem ide tartozik róla többet elmondanunk.

Tájékozásúl a most élők családfája itt következik:

Ungnad von Weissenwolf
N.

Ferdinánd.	Franczíska sz. 1773. (hzg. Kaunitz Alajos)	János sz. 1779. cs. k. kam. ezredes (gr. Breuner Zsófia)	Pál-Ipoly sz. 1780. cs. k. kam. katona (gr. Stadnicka Teréz)
M. Anna sz. 1795. (gr. Eszterházy Bálint † 1838.)			Guidobald sz. 1817. (gr. Krasicka Hedvig)
		Konrád sz. 1855.	M. Henriette sz. 1862.

A család czímere négyfelé osztott paizs, az első vörös udvarban fehér farkas (a családnévre W e i s s e n w o l f vonatkozólag) ágaskodik; a 2. és 3-dik kék udvarban arany várfal látható; a 4-ik kék udvarban két egymással háttal összefüzött fehér vadász-eb hátulsó lábaikon állva láthatók. A paizs fölötti sisak koronáján három koronás sisakon 1. a fehér farkas, 2. sasszárnyak és elefánt-ormány, és 3. két vadász eb szemlélhetők stb.

Ungi család. Nógrád vármegyében Erdő-Tarcsa udvartelki helységben lakos és birtokos. Czímeres nemeslevelét közösön, a szintén azon helységben székelő Fejér családdal együtt kapta 1648. febr. 6-án névszerint Unghy P é t e r. Czímerök is közös. (*Lásd Fejér cs. e munka IV. köt. 135—136. lap.*)

Nógrád megye nemesi összeírásai [1]) szerint: 1684-ben éltek Ungi B e n e d e k, J á n o s, P é t e r és M á t y á s, kik a nemesi fölkelésben személyes részvételre írattak össze.

1705-ben szintén a nemesi felkelésre összeírattak Ungi M á t y á s, ki fia által, M i h á l y, ki fogadott ember által, P á l személyesen, A n d r á s és B e n e d e k fogadottak által veendettek részt a fölkelésben. Ugyan azok 1711-ben mint a Rákóczy forradalom alatt hűségben honn maradtak jegyeztettek fel.

[1]) Nógrád megyei Protocol.

1732-ben a nemesi vissgálatkor a család kétségtelen nemesnek ismertetett, valamint 1734-ben is.

Az 1755. évi nemesi összeírás Tarcsán találta az Ungi családból idősb és ifj. Pált, idősb, középső és ifj. Mihályt, és id., köz. és ifj. Pétert, Ferenczet, Andrást, Jánost és Istvánt, összesen tizenkét személyt.

A család nagyobbára erdő-tarcsai ősi fészkében maradva, nagyobbára szerény és osztályok által különben is leapadt birtokrésze művelésével foglalkozik. 1842-ben közülök Ungi Tamás Nógrád megyei tiszteletbeli Esküdt lett.

Ungur család. (Nádasdi) Hunyad vármegye kihalt régi családja, melyből Felső-Nádasdi Ungur nemesember Hunyad megyei Felső-nádasdi birtokrészére 1447-ben Hunyadi János M. orsz. kormányzójától uj adományt nyert. [1])

Ezen Ungur (vagy Hungur) fia volt Felső-Nádasdi Péternek, és 1457-ben felső-nádasdi részjószágára, melyet már ősei is békével birtak, V. László királytól uj adomány mellett beiktató parancsot kapott. [2])

Nevezett Ungur-tól a család Ungur-nak neveztetett. Így nevezetik már a család Mátyás királynak 1458. évi azon adomány levelében, melyben Hunyad megyei Nádasd helység felét (elszakasztván azt Hunyad várától) Nádasdi Ungur Jánosnak és testvéreinek Péternek és Sándornak adományozta, és annak folytán az erdélyi káptalanhoz reá beiktató parancsot adott; [3]) az oklevélben mondatik: „*fidelis nostri Johannis filii Ungur dicti de Nádasd*“, [4]) és továbbá: „*memorato Joanni Ungur dicto de predicta Nádasd et per eum Petro similiter Ungur dicto pariter et Sandrino fratri carnali.*“

Nevezett nádasdi Ungur János 1462-ben Szatmár megyében P.-Daróczon és Homok helységben is kapott Drágffy Miklóssal kir. adományt. [5])

A család — úgy látszik — a XVII. században halt ki.

Ungváry család. Abauj, Szabolcs, Zemplin vármegye nemes családja. Abauj megyéből Ungváry János mint kir. kincstári ügyész

[1]) Gr. Teleki, Hunyadiak kora X. k. 196.
[2]) Ugyan ott X. köt. 343.
[3]) Ugyan ott X. 587. 588.
[4]) Most oláhosan „Nadastia.“
[5]) Szirmay, Szatmár várm. II. 199. 284.

Krassó megyébe telepedve, Abauj megyétől 1837. octob. 12-én nyert bizonyítványát Krassó megyében 1838. april. 23-án hirdetteté ki. Utóbb 1850. után Szatmár városi lakos lőn.

Szabolcs megyében birtokos a család Fejértón, [1])

Zemplin megyében 1730-ban birt Ungváry család Barancs helységben, e század elején Hegyi helységben. [2])

Unverzagt család. Unverzagt Farkas és fia az 1600. évi országgyűlésen nyert magyar honfiúsítást. [3])

Upory család. (Upori, kihalt.) Az Akus nemből (genus) eredt. 1435-ben élt Upori Imre. [4]) Nevezetes tagja volt a családnak Upory László 1461-ben Szapolyay István felső Magyarországi főkapitány mellett alkapitány.[5]) Zemplinben birta többek közt Gellényes és Abara várkastélyt. [6]) Maradt leánya Borbála, Czékei Jánosné, kinek leányát Czékei Zsófiát Dobó Domokos vette nőül, és így lőn a Dobó család az Uporyak örököse.

Ez Upory-t tévedve számítá ősei közé az Apor család. [7])

Uray család. (Urai) Szatmár vármegyének egyik legrégibb ös nemzetsége, mely azon megyében a most is birtokában lévő Ura nevü falut, melyről vezeték- és előnevét vette, mint mondják — az első foglalás óta birja.

Már a XIV. században találjuk e helység birtokában az Uray család több tagját, midőn 1347-ben Miklós nádor előtt Szatmár és Ugocsa vármegye közgyülésén Uray Jakabnak fiát Pétert a többi urai birtokos Uray családbeliek, névszerint: Uray Jánosnak fia János, és ennek fiai János és Mihály, továbbá Uray Péternek fia Mihály, és végre Benedeknek fia István, nevezett Jakab fiát Pétert rokonuknak (patruelis frater) és urai ősi birtokosnak ösmerik. [8])

A család tagjai a legrégibb időtől kezdve Szatmár megyében hivatalokat viseltek.

---

[1]) Fényes M. orsz. geogr. stat. állapotja. IV. köt. 230. lap.
[2]) Szirmay, C. Ugocsa p. 118. 236. 378.
[3]) 1600. évi 29. törv. cz.
[4]) Szirmay, C. Zemplin not. top. 379.
[5]) Ugyan ott 105. 372. stb. Kaprinay, Diplomat. II. 475. 492. 498.
[6]) 1471. évi 29. törv. cz.
[7]) Apor Péter, Lusus Mundi stb. munkái.
[8]) Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. pag. 552.

Főszolgabirák voltak: 1575-ben Miklós, 1589—1592-ben Sándri, 1623—1636-ban Ferencz. [1])

Alispánok: 1435-ben Tamás, 1648-ban Gáspár, 1721—24-ben László, 1784—1800-ban József. [2])

1560-ban Uray Albert másokkal Vitka és Kápolna helységek felébe adomány mellett beiktattatik. [3])

1578-ban Miklós, Sándri (volt sz. birák) és György Erdődön szőllőjökre felmentést nyertek. [4])

1590—1600. táján élt Uray Mihály, kinek neje szaniszlófi Báthori Istvánnak Parlagi Borától való leánya Báthori Zsuzsanna volt. [5])

A család teljes nemzékrendjét nem ismerjük, úgy látszik a múlt századból e század elejeig nyúlik a következő nemzékrend:

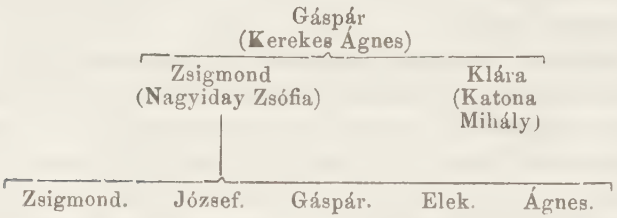

E század elején a család tagjai közül Zsigmond és Ferencz birt Csengerben, Györgyné Csenger Ujfaluban, Gáspár, Pál és István Veresmarton, Antal Vetésen. — Azon kivül Urán, Endréden, Győrteleken, Tyukodon, Szárazberken és Egriben. [6])

A család három főágra lévén oszolva, miután a családfát egészben, és így e mai három ág összefüggését sem ismerjük, közöljük a nemzékrendeket áganként, [7]) mint következnek:

---

[1]) Szirmay, Szatmár vármegye I. köt. 131—135.
[2]) Ugyan ott I. 128—129.
[3]) Ugyan ott II. 97. 98.
[4]) Ugyan ott II. 170.
[5]) Wagner Mss. geneal. Fam. Báthor.
[6]) Szirmay, Szatmár várm. II. 30—294.
[7]) Luby Károly közl.

Első ág.

Sámuel
(Majos N.)

Zsófia (1. Bay Ignácz 2. Péchy Pál)	Bálint volt alispán és követ stb. Várad ker. cs. kir. főisp. báró lett 1864. (1. ludányi Bay N. 2. ludányi Bay Anna)	Anna (Vetéssy Dániel)

Klára (Jékey Móricz)	Hulda (Ilosvay Sándor)	Endre Szatmári alisp. 1861. (ipi Vályi Otil)	Gyula (Iklódy Hermina)	Kálmán.	Ilona (Vályi János 1861. képvis.)
			N. N.		
		Sándor. Leona.			

Ez ágon Bálint egykor Szatmár megye alispánja és 1843-ban országgyülési követe, 1850. után N.-Várad kerületi cs. kir. főispán, és cs. k. fő törvényszéki elnök, udvari tanácsos, és szent István-rend kis keresztes vitéze. Mondják, hogy a fő törv. széki elnökséget csak addig viselé, míg a magyar nyelvet kerületében fentarthatá, utóbb nyugalmaztatott. 1864. dec. 9-én mint a szent István-rend lovagja e rend szabályainak értelmében díj nélkül utódaival együtt bárságot nyert.[1]) Fiai közül Endre 1849-ben Szatmár megyei fő szolgabiró, 1861-ben választott alispán.

Második ág.

György
(lekcsei Sulyok Julia)

György (Makó Veronika)	Ambrús 1832—40. szatmári szbiró (n.-váradi Tóth Teréz)	Károly (Papp Ágnes)	Bora (Makó Karoly)	Teréz (Molvay)
Antal (Potor Erzse)		Elek.		
Berta. Vilma.				

Emilia.	József ügyvéd N. Károlyban (Brandl Ida)	János ügyvéd (Révész Erzse)	Janka (Krasznay Ádám)	Ábrahám segédbiró ügyvéd (Szabó Emma)
	Irén.	N.		Margit.

Ez ágon Ambrús 24 évig Szatmár megyei tisztviselő, 1832—40-ben szolgabiró volt. Fiai közül József 1849-ben a 73-ik honvéd

[1]) Sürgöny, hivat. lap. 1864. (dec. 23.) 293. szám.)

zászlóalj századosa, utóbb Nagy-Károlyban ügyvéd, János szintén ügyvéd, Ábrahám volt segédbiró, utóbb ügyvéd.

Ezághoz tartoznak még idősb József és Tamás laknak Tyukodon, Antal 1845 ben volt esküdt, lakik Simában, Imre Angyalosban, Menyhért 1861-ben megyei biztos Urában, mindnyájan birtokosok.

Harmadik ág.

Pál
(1. Markocsány N.
2. Csiffy N.)

András Mária (Solymossy Bálint)	II. Pál Beregi alispán s követ 1843. (Gulácsy N.)

Miklós Beregi fő szbiró 1861. (Jármy Berta)	Móricz lak. Bárczán Borsodban (Korláth N.)	Ida (Freyzeizen Gyula Beregi alispán)
N. N.	N. N.	

Ez ágon második Pál Bereg megyének több évig 1848-ig első alispánja, 1843-ban országgyülési követe. Fiai közül Miklós 1861-ben Bereg vármegye választott fő szolgabirája, Móricz lakik Borsod megyében Bárczán.

Ez ágból való Károly, lakik Ér-Endréden, egykor ügyvéd és cs. kir, segédbiró. Első neje Balogh, a második Teleky leány. Gyermekei vannak. Leányai Róza Gyulay Antalné.

Zemplin megyében e század elején birtokos az Uray család Gesztelyben. [1])

Ugocsa megyében e század elején Uray Zsigmond birtokos Rákóczon és Batáron. [2])

Szabolcs megyében is van Uray nevü család, mely Bujon birtokos, de a Szatmár megyei Uray családdal nem egy eredetü.

Urbán család. (Beharfalvi) Liptó vármegye nemes családa, melyből egy ág leszakadt Nógrád megyébe is, hol András 1755-ben Nagy-Kürtösön birt és lakott. Ugyan akkor Nógrád megyében Sza-

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 227.
[2]) Szirmay C. Ugocsa pag. 89. 172.

kalban laktak a nemesi összeírás szerint Urbán Mátyás, Imre és András.

Zemplin megye szintén nemesei közé számítja az Urbán családot. [1])

Arad megyében a nemesség sorában áll József és annak fia Gyula. [2])

Tán szintén ezen család ivadéka volt Urbán Ignácz is, ki az 1827. évi országgyűlésen a porták összeírására küldetett ki. [3])

Urbánfalvy család. Szepes megyében élt a család a XIV. században. 1385-ben éltek Pálnak fia Miklós, és ennek fia István és Colinnak fia István, [4]) az Usz családból, *lásd Usz cs.*

Urbanovics család. Urbanovics Pál sárfői póstamester 1766-ban M. Terézia királyasszony által nemesítetett mag.[5]) Czimere következő: a paizs balról jobbra húzott vonal által rézsutosan vörös és kék udvarra oszlik, az előtérben hármas zöld halom középsőjén fekete holló áll, csőrében drága kőves arany gyűrűt tartva, és mellén arany nyillal átütve. A paizs fölötti sisak koronáján egyfejű fekete sas áll arany lábakkal. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék. [6])

Urbanovszky család. (Urbanói és benyói) Trencsin vármegye legrégiebb családainak egyike, mely a Benyovszky családdal egy törzsből ered, mint ezt e munka I. kötet 304. lapján említettük.

Trencsin megyében az ősi fészekben a nemesi összeírások szerint találjuk 1736-ban László t és fiát Istvánt, azután Jánost, Mihályt, ifj. Jánost és Miklóst, kik ekkor nemességöket igazolták.

1748-ban Benyón laktak László és János.

1768-ban ugyan ott Mihály, Miklós, György, Albert és János, és ennek fiai: András és István, továbbá Kristóf fiával Józseffel, ugyan akkor Hliniken György és fiai János és György.

1803-ban Hliniken laktak Albert és Jánosnak fiai József és Gáspár, Urbanón laktak: János, Károly, Tamás,

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.
[2]) Arad vármegye jegyzőkönyve.
[3]) 1827. évi 7. törv. cz.
[4]) Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 1. p. 264.
[5]) Collect. heral. nro. 161.
[6]) Adami Scuta gentil. tomo XIII.

Dávid és Kristóf és ennek fiai: József és Antal, valamint Mihály és Ferencz és István fiaival és János egy maga. Végre

1837-ben Hliniken székeltek id. és ifj. András, és ennek fiai Pál és Péter, azután Albert, továbbá Jánosnak örökösei u. m. József fiával Lajossal, Gáspár fiaival Jusztin, Erneszt és Móriczczal; — Urbanón pedig laktak: János, Károly, Tamás, Dávid és Kristóf, ez utóbbi József és Antal fiaival, nem különben Antalnak fia Urbán, továbbá Mihály és ennek fiai István Ferencz és János. Végre János egyedül.

1818-ban nemesi bizonyságot nyert Nyitra megyében lakó József. [1])

Az elé adottakból csupán a hliniki ágnak családfáját ismerjük, mely következő:

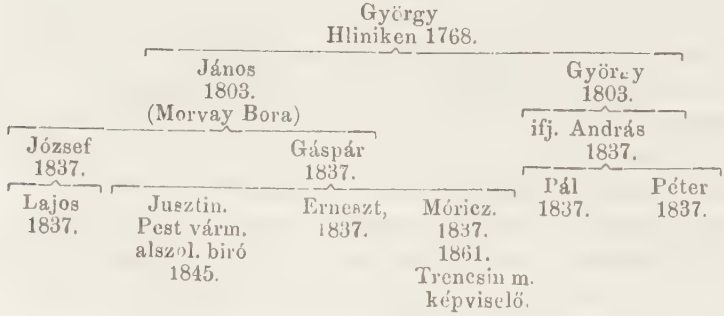

Ez ágon Gáspárnak fiai közül Jusztin 1845-ben Pest megye alszolgabirája volt.

Móricz 1861. Trencsin vármegyei képviselő.

E családból 1844 ben a helytartóságnál szolgáltak János és Ferencz.

Urbánszky család. Ebből Urbánszky Ferensz 1822-ben F.-Ludányban Nógrád megyében plébános volt. Címere a paizs udvarában két egymásal szemközt vívó magyar és török lovas; a paizs fölötti sisak koronájából első lábával kardot tartó oroszlán emelkedik ki.

Urbányi család. Zólyom vármegye nemes családja. Ősi fészke

[1]) Szontagh Dán. közl.

Breznó-Bánya szabad kir. város. A család egyik ágából Urbányi András 1647. évi jun. 3 án sógoraival a hajniki Bezzegh családdal [1]) együtt kapott czímeres nemes levelet. Ez ágból volt János, ki 1672-ben mint ügyvéd Nógrád megyében is működött.

A család másik ágából, mely a kath. vallásra tért, és elődei Breznóbánya szabad kir. városánál előkelő tanácshivatalokat viseltek, származott Urbányi András, ki a XVII. század végén a Beszterczebányai cs. kir. kamaránál Benyuson az erdőszet fő felügyelője volt, és a kir. kincstárnál szerzett érdemei tekintetéből Zólyom vármegye közönségének, gróf Erdődy György, gróf Löwenburg Jakab, és Mayer Benedek Theobald kamarai gróf ajánlatára I. Leopold királytól maga s neje Zsuzsanna, továbbá gyermekei Urbányi I. Mátyás, I. János, Mária és Zsuzsanna és ezek utódai számára 1701. febr. 20-kán Bécsben kelt czímeres nemeslevelet nyert, mely azon évi május 20 án Zólyom vármegye közgyülésén kihirdettetett.

A család czímere — mint itt a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában zöld hegy tetején emelkedő zöld fenyőfa, fölötte két oldalról két arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló fenyőfa emelkedik föl, derekánál keresztbe téve két arany nyelü fejsze látszik. Foszladék mindkét oldalról aranyvörös, kékkel vegyítve.

I. Andrástól kezdve a családfa következő:

---

[1]) E munka II. köt. 91. és 92. lapján hibásan van a Bezegh család két családra osztva, miután az egy család, mely a Hajnikra szóló adományt az armális nyerése után később kapta.

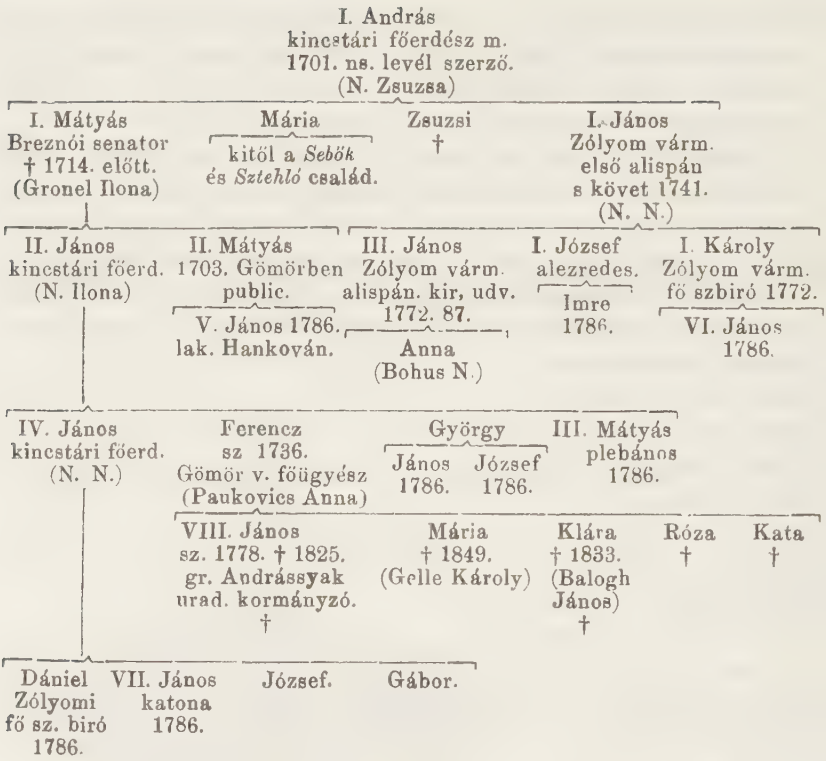

I. Andrásnak két fia I. Mátyás és I. János, és két leánya Mária, kitől leányágon a ns. Sebők és Felső-Sajón a Sztehló család eredt, és Zsuzsanna maradtak.

I. Mátyás Breznó-Bánya sz. kir. város jeles törvénytudós tanácsnoka volt. Neje Gronel Ilona, ivadéka azon helybeli családnak, melyből Gronel Jakab többször követséget viselt, és nevezetesen 1683-ban a Tököly forradalom után a császári biztosság előtt Breznó b. város részéről a hódolatot letette, [1]) ugyan e város részéről jelen volt 1707-ben az evang. rozenbergi zsinaton. [2]) Urbány I. Mátyás és neje 1714-ben már nem éltek. Fia kettő maradt: II. János és II. Mátyás, ki

[1]) Kaprinai Mss. tomo X. p. 410.

[2]) Acta Synodus Rosenbergensis. — E családból Gronel Simon 1563-ban már Breznóbánya város esküdt tanácsnoka, továbbá Gronel Jakab Zólyom megyei sz.-Andrási fi, 1722 ben a nagyszombati iskolában tünteté ki magát. Lásd Quinque Lustra Georgii Lippa Tyrnav. 1722. a Promotorok között.

Gömor megye előtt már 1703 ban hirdetteté nemességét. [1]) Ennek fia V. János 1786 ban Hankován anyai birtokán élt.

II. János a kincstári hivatalban nagyatyjának I. Andrásnak utóda lett és N. Zsuzsanna nevü nejétől négy fiát nemzett: IV. Jánost, I. Ferenczet, Györgyöt és III. Mátyást. Ezek közül

IV. János atyját követé a kincstári hivatalban és négy fiút hagyott maga után: 1. Dánielt, ki 1786-ban Zólyom vármegye főszolgabirája volt, 2. VII. Jánost, ki 1786-ban katona volt, 3. Józsefet, és 4. Gábort, 1786-ban tanulókat. Ezek ágából eredt azon Dániel is, ki e század másod tizedében Zólyom megye főjegyzője volt. — Ezen ág ivadéka a Zólyom megyében most élő Urbányi József is, ki Zólyom vármegyének 1832 ben már rendszerinti esküdtje, 1833—1837. alszolgabirája volt, 1840—1849. és jelenleg ismét 1862-től számvevője.

Györgynek 1786-ban éltek fiai János és József.

III. Mátyás papi pályára lépvén, mint plébános halt meg.

1. Ferencz szül. 1736. jul. 1-én Zólyom megyei Valaszkán, elvégezvén Egerben a jogot, és ügyvédi vizsgát tévén, miután 1772. jul. 28-án Zólyom megyétől kivett nemesi bizonyítványát Gömör megyében azon évi sept. 25-én kihirdetteté, azon megyében megtelepedvén, megyei ügyészséget vállalt és e pályán mint al- majd megyei főügyész 1771—1784. évig szolgált, utóbb mint táblabiró szerepelt. Nejétől senkviczi Paukovics Annától (Paukovics András Gömör megyei fő jegyző leányától † 1818.) egy fia VIII. János, és négy leánya 1. Mária Gelle Károlyné, meghalt Nógrád megyei Horpácson 1849. sept. 11-én; 2. Klára ramocsaházi Balogh Jánosné mhalt 1833. 3. Róza és 4. Katalin Rozsnyón haltak el.

VIII. János Rozsnyón szül. 1778. jan. 16-án, letévén 1799. mart. 1-én az ügyvédi vizsgát Pesten a kir. tábla előtt, Gömör és több megye táblabirája és gr. Andrássy István és özvegye javai és jogkormányzója lett. Meghalt nőtlenül 1825. jun. 21-én Rozsnyón. Benne I. Ferencz ága kihalt.

A másik ágat az impetrator I. Andrásnak ifjabb fia I. János alapitá. Ez kitűnő tehetsége miatt Zólyom vármegye első alispánjává választatott, és az volt hosszú ideig; egyszersmind a hires 1741. évi országgyülésen azon megye követe, [2]) Mária Terézia királykoronázá-

[1]) Protoc. C. Gömör anni 1703. pag. 98.

[2]) Kolinovics G. Nova Hungariae Periodus pag. 662. és Lehoczky Stemmat. I. 221. ott a 222. lapon már hibából Györgynek írva.

kor a RR. táblájától a Ferenczesek templomának kapuja elé rendelt országos küldöttség tagjául választva. [1]) 1751-ben szintén követ volt. [2]) 1741-ben Holecz Márton magszakadtán N.-Szalatnyán Oszik Osvald nevű, Zolnán Gyürky Benedek magvaszakadtán Palojtay Péter nevű, és végre Ocsován Engler Dora magvaszakadtán Hlabovszka nevű három nemes curiára adományt nyert. [3]) Nejétől három fia maradt: III. János, I. József és I. Gábor.

III. János előbb katonai pályán szolgált, azt mint kapitány oda hagyván, Zólyom vármegyének főszolgabirája, már 1771-ben másod alispánja volt, 1780. táján pedig kir. udvarnoknak neveztetett, élt még 1787-ben is. Lakott Dubraván. Egy leánya maradt Anna pethőfalvi Bohusné.

I. József a hadipályán szerepelt, és mint alezredes esett el 1786. előtt. Egy fia volt Imre.

I. Gábor szintén Zólyom megyénél hivataloskodott, és 1772-ben főszolgabiró volt.

A család neve némely nemes leveleiben Urbány alakban van irva, de a család nagyobbára a kiejtés határozottabb volta miatt Urbányi-nak irá magát.

A család más ágából eredt azon Ferencz, kinek leánya Anna-Mária 1760-ban Tajnay Andrásné volt; valamint azon Urbányi János, ki 1754-ben mint pap, a nagy-szombati akadémiában a szentirás tanára volt.

E család ivadéka volt azon Urbányi Ádám is, ki Zólyom megyéből eredt, és 1775-ben mint növendékpap a pesti fő papnöveldében tanúlt; utóbb 1821-ig mosóczi plebános volt, meghalt nyugalmazva és mint jubilált miséspap Priekopán 1833. mart. 11-én.

Szintén e család más ágából eredhetett azon Urbányi Julianna, ki e század elején Sztachó János Bihar megyei szolgabiró neje volt.

Urházy család. Ősi fészke Pest vármegyében N.-Körös városa, hol a XVII. század folytán a város előkelőbb és legvagyonosabb családai közé tartozott. Ez időben éltek a családból Urházy János, ki második nejével Fekete Zsuzsannával és fiokkal I. Andrással, továbbá testvérével Urházy Péterrel és ennek neje Csúty Annával és ettől Mihály, II. János, Ilona és Orsolya gyermekeivel,

---

[1]) Kovachich, Solennia Inaugurationis pag. 210.

[2]) Lehoczky id. h. I. 222.

[3]) Sz. benedeki Convent Capsa H. fasc. 2. nro. 5.

és végre másik testvérével Urházy Istvánnal és ennek nejével Szemes Margittal érdemeik tekintetéből I. Leopold királytól 1671. dec. 20 án kelt czímeres nemes levelet nyertek, mely Pest, Pilis és Solt megyék közgyülésen Fülek várában 1673. évi mart. 7-én ünnepélyesen kihirdettetett. És ugyan ez alkalommal a megye közönsége előtt nevezett Urházy Péter személyesen megjelenvén, vármegyei esküdtnek választatott, és fel is hiteltetett. [1])

A család czímere — mint itt a metszvény is ábrázolja, — a paizs kék udvarában zöld téren álló arany búzakéve, mely fölött természetes szinü sas őrködik. A paizs fölötti sisak koronáján hasonló, mintegy repülésre készülő, sas áll, csőrében sarlót tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A család megnevezett eldődei közül a három testvér legifjabbika: Urházy István 1674-ben Nagy-Körös városa hatóságánál mint esküdt tanácsnok hivataloskodott [2]) midőn egyszersmind Haszán szergi töröktül a misei pusztát bérlette; [3]) 1677 ben székbiróságot viselt; [4]) élt még 1686-ban is. [5]) Nejétől Szemes Margittól származott utódainak családfáját nem ismerjük.

Istvánnál kitünőbb szerepet vitt bátyja Urházy Péter, ki vagyonos állásán kivül személyes kiváló tulajdonai által is tekintélyre emelkedett; és míg egy részről a török világban gyakran megszorúlhatott Körös városának gyakran hitelezett, [6]) úgy más részről a legzivatarosabb időben 1685-ben a város fő birói hivatalát is elvállalta. [7]) Innen történt, hogy hivatalos túlbuzgóságának folytán nemes Oláh János özvegyén ns. Kökény Ilonán, kit

[1]) Pest megye 1673. évi jegyzőkönyve 118. lap.
[2]) Török-magyarkori Oklevelek. Kiadta a m. t. akadémia II. 9.
[3]) Ugyan ott 13. lap.
[4]) Ugyan ott 41—44. l.
[5]) Ugyan ott 45. l.
[6]) Ugyan ott 19. 20. 59. stb. És Körös város levéltára.
[7]) Ugyan ott 126. És Balla Gergely N.-kőrösi Krónika 55. lap

elzáratott, tett hatalmaskodása miatt nemesi kiváltság-sértő perbe is keveredett, [1]) és Pest megye a per lefolytáig a merész férfiú javait is czélszerűnek tartá lefoglaltatni. [2]) U. Péter a vád tárgyalására sem jelenvén meg, 1688-ban elmarasztaltatott; azonban, utóbb 1691-ben Péter a vádpört a vármegye törvényszéke előtt barátságos egyezség utján semmisíteté meg. [3]) Csúty Margittol a már megnevezett és a táblán látható négy gyermeke volt, kik közül Mihály, az akkori ifjusági, úgy nevezett hős társaságnak tagja, egy lakadalom alkalmával 1685-ben (szintén atyja birósága) idejében egy terhes nőt véletlenül meglővén, egyház kirekesztéssel bűnhödött. [4]) Utódait azonban családfailag ez ágnak sem ismerjük, miután a török világban a család elszéledvén, most egyes ágainak tagjai Pest megyén (Kecskeméten) kivül Gömör, Közép-Szolnok, Fejér, Bihar megyékben, sőt Erdélyben is találhatók.

A legidősb testvérnek Jánosnak fia András, ki az 1671. évi nemesi levélben is előfordúl, ősi székhelyét N.-Körösst elhagyva, Gömör és Kis-Hont megyei Rima-Szombatba telepedett, és ott élt még hiteles okmány szerint 1733-ban is, és ott nemzé fiát I. Lászlót, ki 1749. után Rima-Szombat városából Közép-Szolnok vármegyébe Zilahra költözött és a mostani Közép-Szolnoki zilahi ágnak alapítója lett. Ennek fiai II. László, Mihály és András, kik Hont vármegyétől 1792. febr. 12-én vették ki nemességökről szóló bizonyítványukat, és az elveszvén; 1813. évi május 3-án nevezett II. László, ugy Mihálynak fia József, és Andrásnak fiai Sámuel és András Hont megyétől újra kivévén nemesi bizonyítványukat, azt azon évi aug. 9-én Közép-Szolnok megyében is kirhirdetteték.

I. Lászlónak fia volt Sándor, kinek fia György n. dobai ref. lelkész és K.-Szolnok megye táblabirája, nemességét fiai részére is nevezett megyében 1844. nov. 15-én kihirdeté. Nejétől Kemény Teréztől, ki 1860. mart. 24-én halt meg, a táblán látható fiai közül György, (szül. 1823. Tokajban, honnan anyja származott) ifjú korában az irói pályára lépett, 1849-ben magyar huszár százados, 1861-ben Közép-Szolnok megyei Zsibói kerületének képviselője a pesti országgyülésen, 1861-ben a m. akademia tagja, és jelenleg „A Hon“ politikai lap szerkesztője.

---

[1]) Török Magyarkori Oklevelek. Kiadta a M. t. akadémia II. 190. l.
[2]) Ugyan ott 159. lap.
[3]) Ugyan ott 192 l.
[4]) Ugyan ott 130. l.

A család nemzék rendje ez:

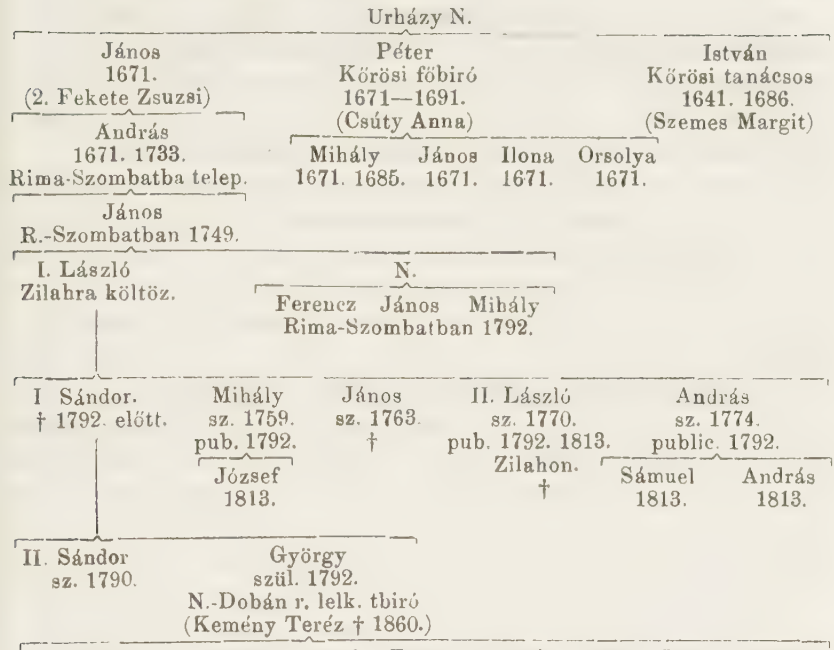

Uriel család. Uriel Ferencznek fiai 1550-ben Zaránd megyei Kis-Kakuczára kir. adományt kaptak. [1])

Urik család. Urik András Makó város jegyzője 1765. sept. 11-én M. Terézia király asszonytól kapta czímeres nemes levelét. [2])

Czímere harántosan kétfelé osztott paizs, az alsó arany udvarban vörös oroszlán ágaskodik, a felső kék udvarban fehér hattyú áll, félemelt jobb lábával kivont tollat tartva, fölötte jobbról és balról arany rózsa fej látszik. A paizs fölötti sisak koronáján páncélos kar könyökől, kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [3])

A család nemességét 1792. april. 30-án Krassó megyében is kihirdetteté.

Uriszovics család. Trencsin megyei czímerleveles nemes

[1]) Liber Reg. folio 110.

[2]) Collect. herald. nro. 162.

[3]) Adami Scuta genttl. tomo XIII.

család. A nemességet Uriszovics máskép Berdóczy Miklós kapta és azt 1662-ben Trencsin megyében kihirdetteté. Utóbb nyoma Trencsin megyében nincs, bizonyára tovább költözése miatt. Egyébiránt a Vrisovich vagy Vrichevich családdal azonosnak tartatik.

Bizonyosabb az, hogy e Miklós törzse a Korodínyi családnak is, mely máskép Berdóczy-nak neveztetett.

Ursin család. Közülök Farkas és Ádám gróf 1687-ben magyar honfiusítást nyert. [1]) *Lásd Blagay cs.*

Ursini család. Mellék neve a dvoreczi Koncsek családnak. *Lásd Koncsek cs.*

Ursini család. Másik ismert neve a Blagay grófoknak, *lásd Blagay cs.*

Ursziny család. A Medveczky család egyik ágát képezi, mint e munka VII. köt. 388. és 390. lapjain előfordúl. Ezek utódai Eperjesen, Csetneken, és Békes megyében székeltek. Az eperjesiek utóbb visszatértek régi család nevökhöz, az utóbbiak azonban most is e néven ismeretesek. [2])

Úry család. Szabolcs vármegye nemessége sorában áll, és ott Fejértón és Balkányban közbirtokos. [3])

Usaly család. Veszprém megyében virágzott család, 1564-1579-ben élt Usaly Balás, és birt Egyházas Görsönyben, továbbá Kapolnás-Takácsiban, mindkét helyen birtokát többekkel zálogba adván, az előbbit egy rokonának fogságsából kiszabaditására. [4])

1559-ben Usaly Péter fiai János Sáros megyei Keresztesen és Karácsony-mezőn és Zólyom megyei Kremnicsén birtokot kapnak királyi adományba. [5])

Usaly Péter és László 1570-ben Verancsics Antal egri érsek szolgálatában voltak, az előbbi Érsekujvárott annak tisztartója. [6])

1601-ben Usaly László magba szakadtnak iratik. [7])

---

[1]) 1687. évi 27. törv. cz.

[2]) Szontagh Dán. közl.

[3]) Fényes M. ország geog. stat leírása IV. köt. 230. 231.

[4]) Csornai Convent Prot. 3. fol. 6. Nro. 14. anni 1564. továbbá Prot. 2 fol. 15. nro 14. anni 1574. és végre Prot. 1. és 4. fol. 18. 19. nro. 28. 30. anni 1579.

[5]) Liber regius fol. 173.

[6]) Codex Veranchich az esztergomi könyvtárban.

[7]) Győri káptalan Capsa H. fasc. 2. nro. 10.

1639-ben Usali P á l többekkel Soprony megyei Sebeházan Zádori Mihály özvegyétől Győrfi Erzsébettől birtokot szerez. [1])

Ugy látszik — meg 1760-ban élt az Usaly család P á l személyében, midőn Győr megyei Enesei birtoka végett az Enessey család ellen tiltakozott. [2])

Usovich család. (Pethőfalvi) Nyitra vármegye birtokos családja, hol Petőfalvát most is birja. 1694-ben Usovich J á n o s nejével Lévay Erzsébettel Könyök puszta-részre adományt nyert. [3])

Nógrád megyében a múlt században 1755-ben birtokos Usovich M ó z s e s, ennek fia G y ö r g y 1760-ban m. kir. testőr.

Nyitra megyében F e r e n c z 1790-ben és 1794-ben másod alispán, közben 1792-ben követ, tán ennek fiai: J á n o s szül. Könyökön 1791. maj. 17-én; azon megyénél kezdé hivatalos pályáját, 1825. sept. 26-tól ott első alispán 1832-ig, közben az 1825. évi országgyűlésen követ, 1833-tól m. kir. helytartói tanácsos, 1836-tól 1846-ig Esztergom megye főispáni helyettese, 1841-től egyszersmind a hétszemélyes táblabirája 1849-ig. Testvére

S á n d o r szül. Könyökön 1793. oct. 24-én, Nyitra megyének 1839—48. fő úti igazgatója és cs. kir. kamarás.

P á l birtokos jelenleg Petőfalván.

Előfordúl a család neve irva U z o v i c h és U z s o v i c h alakban is.

Usz család. (Uszfalvi) Sáros vármegye legrégibb törzsökös családja, mely a vele egy eredetű D o b a i, G o m b o s, Buzinkai, R o s k o v á n y i és Szentgyörgyi (Tamásfalvay, Pankotay, Salgói, Mocsolay, Olsaviczai, Fekete, Ternyey családokkal együtt a Tekule nemből (genus) származott, a mint ezt az 1337. évi osztály levél [4]) is igazolja, ma már csak a Dobai, Gombos, Roskoványi és Usz család maradván fel; a többi magba szakadt.

Az Usz család törzse I t e vagy J u t e volt, ki 1274-ben élt, ettől nehány ízen a családfa igy terjedt:

[1]) Győri káptalan Prot. anni 1639. folio 360.
[2]) Ugyan ott Prot. anni 1760. folio 546.
[3]) Liber regius folio 315.
[4]) Fejér Cod. dipl. tomo VIII. vol. 4. p. 258.

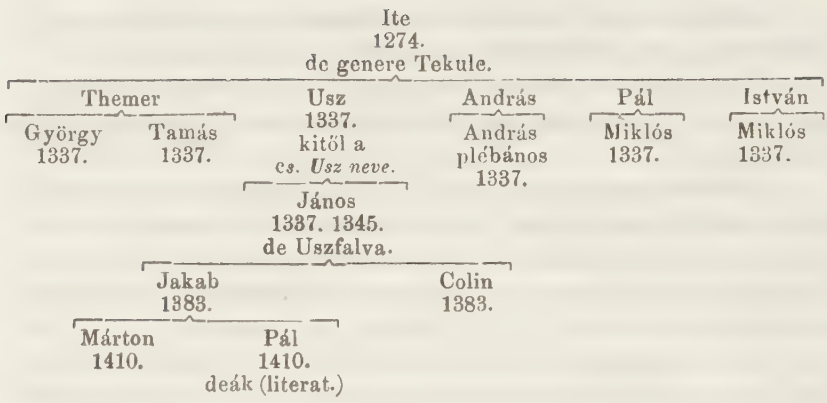

A család történetére nézve következő adatok említhetők;

János 1315—44-ben Sáros megye szolgabirájának iratik, és rokonával olsaviczai Usz Miklóssal vívott párbajban esett el. [1])

1383-ban Jánosnak fiai Jakab és Colin Radoma és Peklen birtokról leveleiket a szepesi káptalan által átíratni kérik. [2])

1399-ben Jakab Sáros megy alispánja volt. [3])

1410-ben Jakab fiai Márton és Pál Pruchekmál birtokában megerősítetnek Zsigmond király által. [4])

1418-ban az Usz családból Pál és János a Hassaghi, delnei Kakas, Macsolay, Komlósy vérséges családágakkal Zsigmond királytól czímerlevelet kapnak. [5])

1430-ban él Zsigmond (literatus) deák. 1470 ben László szintén deák; ennek fia Lőrincz, szintén literatus, kit Buzlay Gergely és Miklós megölt. [6]) Testvérei Péter és Tóbiás nemcsak megidézték a gyilkosokat, de meg is verték, miért javaik 1501-ben gergelylaki Buzlay Mózesnek adományoztatottak. Lőrinczeknek fiai voltak II. Lőrincz, ki a vád alól fölmentetett és Osváth, ki 1526-ban Mohácsnál esett el. [7])

1538-ban Bertalan Sáros vármegye szolgabirája volt. Fiai

---

[1]) Potemkin, Sáros várm. 118. *De 1345-ben még élt*, Fejér Cod. diplom. IX vol. 1. pag. 340.

[2]) Wagner dipl. Sáros p. 349.

[3]) Potemkin id. h. 118. Lehoczkynál nincs meg.

[4]) Wagner Dipl. Sáros p. 361.

[5]) Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 6. pag. 141. és Wagner, Dipl. Sáros p. 373.

[6]) Potemkin id. h. 119. és Wagner id. h.

[7]) Ugyan ott.

János 1577—95. ügyvéd, Bálint Dersffy Ferencz főispán jószágai kormányzója.

1567-ben György Sáros várm. alispán. [1]) Fiai: Sándor 1567-ben ügyvéd, 1594. Sáros várkapitánya; és István, ki 1619-ben testvérével párbajt vív, mivel az javait Semsey Györgynek eladá.

1624-ben János Bálint fia, Szepesi várnagy, utóbb kamarai gróf. István 1637-ben Sáros vármegyei alispán és követ, 1644-ben Jeszenő-vár kapitánya, Rákóczy alatt szepesi kamarai tanácsos és 1649-ben Sáros vár kapitánya. Ennek fia III. István, Rákóczy udvarnoka 1661-ben, Rákóczy buktával javai lefoglaltatnak, de mint kettős szerepet játszott, azt visszanyeré 1679-ben. Ennek fia II. Bálint 1705—1732-ben Sáros megyei alispán és Kapivár parancsnoka, és Kapy Gábor veje, a várat erélyes védelem után 1709. jul. 9-án adá át Rákóczy híveinek. Testvérét Zsigmondot 1710-ben czéczei lakában rablók gyilkolták meg.

1663-ban Usz Sándor nejével iványi Fekete Annával Ung megyében Koromlyán birt, de azt elzálogítá Gyulaffy Lászlónak. [2])

1698-ban Usz Ferencz Nógrád megyei Kálnó helységre adományt nyert. [3])

1700-ban Usz Gábor, Zsigmond, Bálint és Erzsébet Zemplin megyei Abény felét kapják kir. adományban. [4])

1734-ben élt IV. István II. Bálint fia. 1755-ben V. János és László.

1770-ben Usz István a Tiszán inneni kerületi tábla birája volt.

1790-ben I. Antal, 1820-ban II. Antal.

A most élők közül Szilárd 1848-ban megyei irnok, most főszolgabiró, István jelenleg alszolgabiró.

Az eléadottakból a családfa egy része így állítható össze:

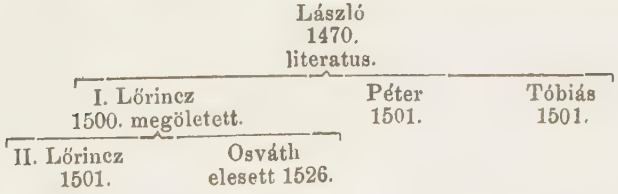

[1]) Potemkin id. h.

[2]) Regestrum Gyulaffianum a nzti Muzeumban fol. lat nro. 2340.

[3]) Liber regius folio 339.

[4]) Ugyan ott 598.

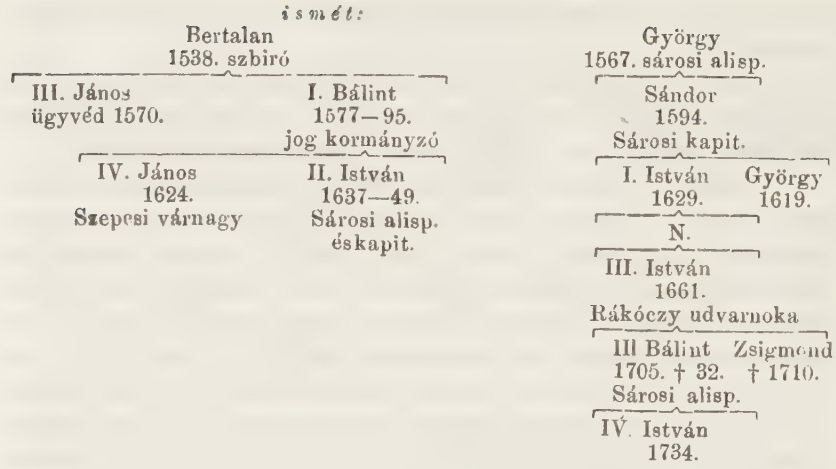

II. Bálint volt Sáros megyei alispán 1732-ben halt meg. [1])

Uszkay család. Bereg, Szabolcs vármegye nemes családa.

A mult században élt közülök Zsigmond, kinek Püspöky Zsófiától leányai Kata Dopsa Istvánné, Bora Kövér Károlyné voltak.

Uszkay György 1845—48-ig Bereg vármegye fő szolgabirája volt.

Utasy család. Heves vármegye nemes családai közé számitatik.

Utjesenich család. A Martinuzzi nevet hazánk történelmében nevezetessé tette György váradi püspök és kincstárnok János király és fia János-Zsigmond korában. [2]) Azonban neki csak anyai neve volt a Martinuzzi, atyjáról az Utjesenich nevet öröklé. Ennélfogva kell, hogy e családról az eddig felmerült hiteles adatokat ismerjük, bár mi legyen is állítva e munka IV. köt. 253. és köv. lapjain; mert azt az Utjesenich családról bebizonyitani nem lehet, hogy az, az ott közlött állítás szerint a Dobra nevü magyar nemzetségből eredt legyen, el eddig csak annyi tény: hogy a Fráter család leány ágon eredt Utjesenich máskép Fráter György püspöktől, és pedig úgy, hogy valószinüleg a Fráter családot alapító Fr. Pál nak anyja lehetett Utjesenich leány, az az György püspöknek valamely

[1]) Lehoczky Stemmat. II. 421.

[2]) Lásd Hatvani (Horváth) Mihály, Rajzok a magyar történelemből. Pest 1859. 81—462.

húga, és innen maradt rajta a püspök nagybátyjáról a Fráter név. Csak így hitték ezt ez előtt is. [1])

Az Utjesenich vagy Utissenich család eredetileg Horvát országi kamicsáczi előkelő nemes volt, melynek ősei a viszováczi vár mellett a szigetbeli bernard-szerzetesek sírboltjába temetkeztek. A család mondailag a szegények iránti bőkezűségéről kapta az Utissenich (vígasztaló) nevet. Ismeretes volt Gergely, jeles katona, ki e családfát alkotá:

Utjesenich N.

Bartók 1490.	Gergely (Martinuzzi Anna)				
	Miklós †	Mátyás †	Jakab elesett 1521.	Ilona (Draskovich-né)	György váradi püspök † 1551.

Gergely és testvére Bartók miután számos gyermekeik lőnek, megosztozván, amaz Kamicsáczot kapta, Bartók Likkába vonúlt és Horvát országban szerepet vitt.

Gergely fiai közül Miklós és Jakab korán elhaltak. Jakab Belgrád védelmében 1521-ben esett el. [2])

Miután György váradi püspöknek sógoraiúl iratnak Mihályfi Tamás, és Perusich Gáspár is, [3]) lehet, hogy ezeknek feleségeik az Utissenich Bartók leányai voltak, és ennek leánya és így unokahuga lehetett azon Utissenich leány is, kitől a Fráter család származott, és ki által a püspök nagybátyáról nevezett család a Fráter nevet is öröklé.

Ezen adatok szolgáljanak felvilágosításúl e munka IV. köt. 253. lapján a családi hiteles összeköttetésre nézve is.

Uza család. (Szászfai és Uza-panniti) Abauj vármegye egyik legrégiebb családja, melynek törzse Uza, kitől nevét vette, IV. Béla király korában élhetett. Egyik fia Péter 1271-ben a nyulak-szigetebeli apáczákat tetemes adományokkal látta el. [4]) Másik fia Comes Tó-

---

[1]) Lásd Felső-Magyarországi Minerva 1827. évi foly. 2097. lap. és Tud. gyüjtemény 1820. évi foly. XI. köt. 87. lap.

[2]) Lásd mindezt Veranchich munkái, közli Szalay László, kiadja a m. tud. akadémia I. köt. 16—34. lap.

[3]) Gr. Mikó Imre, Erdély Tört. adatai. III. köt. 131. 159.

[4]) Lehoczky Stemmat. II. 421.

bi á s 1270-ben Sáros megyében Felső-Szilvára kapott V. István királytól megerősítő adományt. [1])

1311-ben élt U z a mester. [2]) 1415-ben panniti Uza M i k l ó s (e genere Cumanorum) birta Oroszházát.[3]) 1476-ban élt Uza A n t a l.[4])

A XIV. század elején élt Uza M i h á l y, kinek fia G y ö r g y 1383-ban, ennek fiai G y ö r g y és M i k l ó s.

Ezektől származott szászfai Uza B e r n á t, ki 1500-ban Abauj megyei Szászfára rokonaival együtt új adományt nyert. 1512-ben már csak özvegye Dorottya élt. Ettől a családfa a Leleszi Convent és Abauj megye levéltári adatai szerint következőleg jött le:

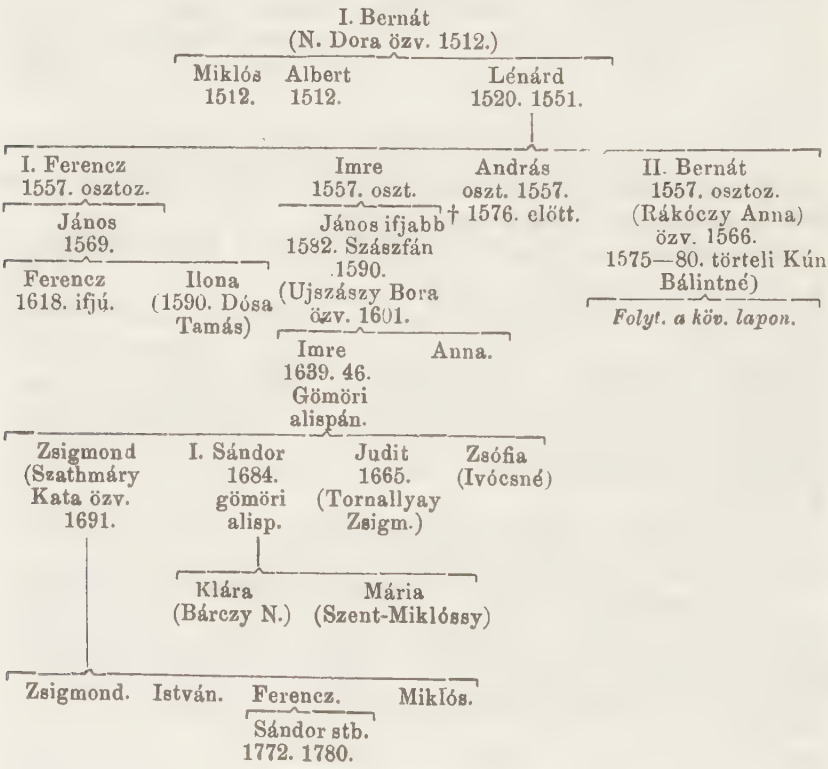

[1]) Lehoczky Stemmat. II. 421. és Fejér Cod. dipl. tomo V. vol. 1. p. 19.
[2]) Fejér, Codex dipl. tom. XI. p. 424.
[3]) Lehoczky id. h. 425.
[4]) Wagner Dipl. Sáros p. 71.

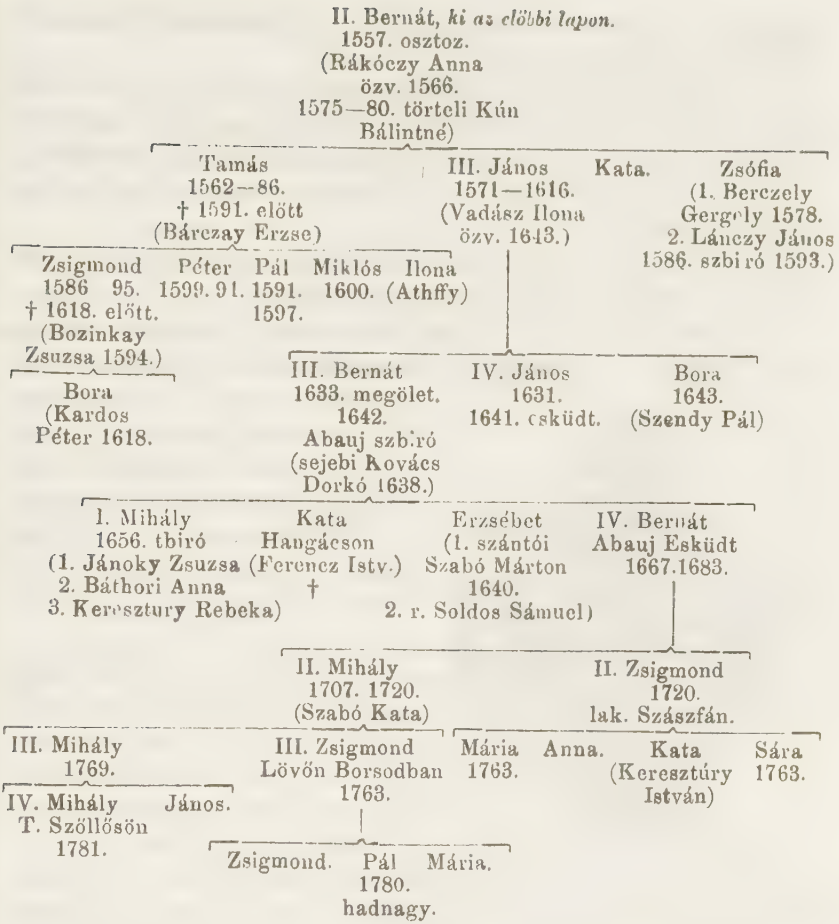

Lenárdnak fiai 1557-ben osztoztak meg. Ezek közül Ferencznek fia János, az idősb, 1569-ben élt, 1580-ban már leányának Ilonának, ki 1590-ben Dósa Tamásné volt, gyámságát nénje Uza Ilona Derencsényi Ambrúsné viselte, ki úgy látszik, szintén Ferencz leánya volt. Jánosnak 1618-ban fia Ferencz mint ifjú említtetik. Tovább ez ágnak leszármazását nem ismerjük.

Imrének fia volt szintén János, ki ifjabbnak neveztetett, 1582-ben és 1590-ben élt Szászfán. Neje Ujszászy Bora 1601-ben már özvegy; gyermekei Anna és Imre, 1604—1615-ben is előfordúl, 1639—46-ban Gömör vármegye alispánja volt.[1] Négy gyermeke maradt,

[1]) Bartholomaeides, Not. C. Gömör. 758.

úgymint: Zsigmond, I. Sándor, Judit Tornallyay Zsigmondné, és Zsófia kis-ragályi Ivócsné.

Zsigmondnak 1691-ben özvegye Szathmáry Kata élt, fiai voltak Zsigmond, István, Ferencz és Miklós. Ezek közül Ferenczneknek több gyermeke, köztök Sándor 1772—1780. körül élt.

I. Sándor 1684-ben Gömör vármegye alispánja, a midőn Wesselényi elfogatta. [1])

Andrásnak, ki 1576. előtt halt meg, mert ekkor már Andrásnak neje özvegyül említetik, ágát nem ismerem.

II. Bernátnak 1566-ban már csak özvegye f.-vadászi Rákóczy Anna élt, ki 1575—80-ban már mint törteli Kún Bálint hitvese említetik. Gyermekei: Tamás ágát csak unokájáig ismerjük; Kata, Zsófia előbb 1578-ban Berczely Gergelyné, utóbb 1586-ban már lánczi Lánczy Jánosnak, ki 1593-ban Abauj szolgabirája volt, neje. Végre a negyedik gyermek Uza III. János.

III. János 1571—1616. körül élt. Neje Vadász Ilona, kit 1643-ban Uza János özvegyének olvasunk. Gyermekei közül IV. János 1641-ben Abauj megye esküdtjének választatott, ennek testvére

III. Bernát 1633—35-ben Abauj megyei esküdt, 1636-ban törvényszéki táblabiró, 1638-ban szolgabiró lett. Lakott Gágy-Bátorban, hol nemes Osvárt István 1642-ben megölte, ki ellen Bernát özvegye sejebi Kovács Dorkó 1642-ben e megye előtt vádat emelt. [2]) Nevezett nejétől négy gyermeke maradt, ú. m. I. Mihály, ki 1651-ben Abauj vármegye táblabirájává választatott, valamint 1670-ig még többször is, 1672-ben a fölebbviteli táblához választatott biróúl. Első feleségül Baxy Mihály özvegyét Jánoky Zsuzsannát vette, ki 1649—56. idő körben volt neje, másodszor nőül vette gagyi Báthori Annát 1669-ben. Harmadik neje és 1700-ban már özvegye volt Keresztúry Rebeka. Ezen Mihály 1683-ban alispánságra is kijelöltetett, ugyan

[1]) Bartholomaeides, Not. C. Gömör pag. 253.
[2]) Abauj várm. Protocol. anni 1642. fol. 40.

az évben a felkelő nemesség hadnagya volt, 1686-ban pedig szolgabiró.

III. Bernátnak leányai Kata Ferencz Istvánné Hangácson magtalan múlt ki és Erzsébet előbb 1640. körül Szantói Szabó Mártonné, utóbb ennek halálával runyai Soldos Sámuel hitvese. (*Lásd Soldos és Szabó cs.*)

III. Bernátnak fia IV. Bernát 1676—1683. év idő-közben Abauj vármegye esküdt táblabirája volt. Két fia maradt II. Mihály és II. Zsigmond, kik 1707-ben osztoztak meg; Zsigmond Szászfán lakott és csak a táblán látható négy leánya maradt.

II. Mihály élt még 1720-ban. Nejétől Szabó Katalintól gyermekei: III. Mihály és III. Zsigmond, amannak fiai IV. Mihály 1781. T. Szöllősön, és János.

III. Zsigmond Borsod megyében Lövön lakott, fiai közül Pál 1780-ban a Gyulay ezredben hadnagy volt. Tovább a családfát nem ismerjük.

Azonban több tagja ösmeretes még a családnak, kik a táblázaton nem állanak. Így

1369-ből Uzának fia Imre, 1381-ben Imrének fiai András és Illés. Ugyan csak Imrének leánya Margit, ki 1399-ben apácza volt, és a Sárospataki apácza klastromnak gazdag hozományát vitte. Ezen Imre tolcsvai Uzának iratott.

1452-ben éltek Uza Bereczk, Péter és Antal. [1])

1566-ban élt Uza Benedek és Bálint.

1567-ben egyik Uza Bernátnak özvegye Uza Ilona.

Még előbb élt, mintegy a XV. század közepén Uza Zsigmond, kinek ágát utóbb Nógrád megyében találjuk, ennek nemzékrende ez:

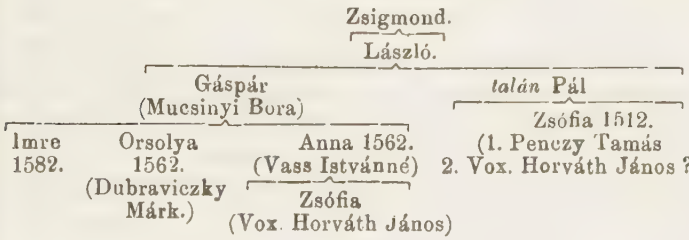

Ez ágon Uza Anna, Vass Istvánné 1563-ban gyermekeivel és

[1]) Mind a Leleszi Convent levéltárából.

Sárkány Orsolyával Nógrádban a csalári, gergei, pilisi birtokba új adomány mellett beiktatik.

1580-ban Uza Ilona Derencsényi Ambrús özvegye, ki — úgy látszik — a családfán álló I. Ferenczcnek leánya volt.

1611-ben élt Miklós.

1642-ben Uza Zsuzsanna, alpári Horváth Lőrincz özvegye.

1649-ben Istvánnak özvegye, ennek fia Miklós 1676-ban Varkucs György szolgáját Pamlényben agyon üté, miért 1677-ben Abauj megye 100 f. birságban marasztalta el. 1683-ban élt Uza István.

A család czímere — mint fölebb a metszvény is mutatja — a paizs udvarában ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva, a paizs fölötti sisak koronáján kar könyököl, kivont kardot villogtatva.

Uzdi család. Tolna vármegye kihalt régi családainak egyike, melyből Uzdi László 1431-ben azon megye szolgabirája volt. [1]) Tán egy ezen család az Ozdi családdal.

Uzonyi család. Szabolcs vármegye nemes családainak sorában áll.

Tán egy ezen család a Zemplin megyei Uzonyi-Kiss családdal. [2])

Uzovics család. *Lás Usovich cs.*

Ülkei család. (Vargyasi) Székely család, melyből vargyasi Ülkei Bálint 1656—83-ban Bardócz szék főjegyzője, 1683—1690. azon szék alkirály-birája volt. [3])

Ürményi család. (Ürményi) Nyitra vármegye legrégibb családainak egyike, mely hajdán Ilméri néven volt ismeretes, és akkoron még a család ősi birtoka Ürmény (most mváros) is Ilmér nevet viselt, idővel a hely- és család-név is Ürménynyé változván. Az Ilméri család törzs-őse Comes Korch volt, [4]) ennek fia Benedek élt IV. Béla király korában, kitől terjedelmes nemzedék származván, a Vágtól a Nyitra vizéig ősi jogú birtokain terjeszkedett, és a XIV. század elején már annyira terjedelmes ágakra oszlott, hogy az osztályok is — mint Bel M. irja — apróbbakká váltak.

A XIII. század végen már élt a család az Ilméri (de Ilmer

[1]) Fejér, Cod. dipl. tomo X. 7. pag. 412.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.

[3]) Kállay Székely nemz. 288.

[4]) Bel M. Notitia nova Hung. IV. p. 399. utánna Lehoczky Stemmat. II. p. 197. és Budai Polg. lex. II 310.

vagy Ilmur) névvel, és ez időben a család egyik nevezetes tagja János de Ilmur 1278—1301-ig kalocsai érsek volt. [1])

Egy századdal utóbb találjuk Ilméri Pált, kinek fia László, kinek leánya részére 1419-ben Zsigmond király Szölös, Vásárd, Gergelyfalva s más birtokokról szóló leveleinek elvesztése miatt parancsot ád a nyitrai káptalanhoz, azoknak felkeresetésére. [2])

A XV. század végén három családtagot találunk, kik közül András de Irmel (vagy Ürmény) utódai leány-ágra terjedve, maradtak Ürmény felében birtokosok. A másik Ilméri (v. Irméli) Sebestyén volt, ki öt ízre terjeszté ivadékát, de akkor szintén leány-ágon kihalt; ez ág következő: [3])

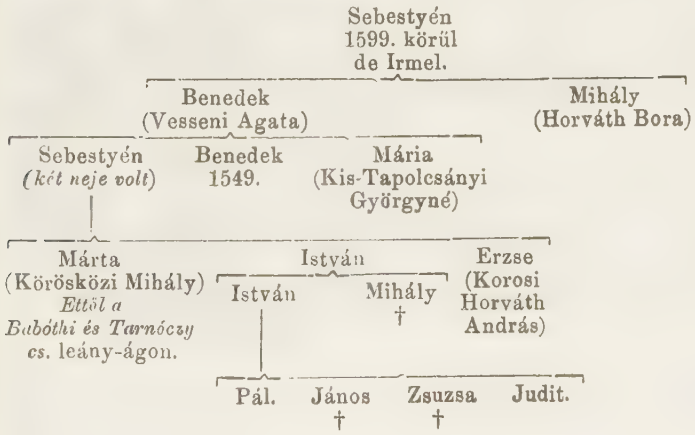

A harmadik, ki a XV. század végén élt, volt Ilméri I. János, ki Deméndy Margitot vévén nőül, ezzel a következő családfát [4]) alapitá:

---

[1]) Katona S. Historia Colocensis Ecclesiae II. 327—333. — Hormayr und Mednyánszky Taschenbuch f. vaterländische Geschichte. 1822. évi foly. 137. stb. Ezen János kalocsai érseket a gr. Forgách cs. is ősei közé számítja, mert azon időben a családból egy János szintén fő papi személy volt, és noha Mednyánszky idézett helyen a Forgách család leirásában a kalocsai érsekséget nem meri annak részére követelni, Mocsáry Antal Nógrád vármegye leirásában IV. köt. 68—69. stb. lapon igyekezett azt a Forgáchok részére vindicálni, de vitatása gyenge tartalmával nem birta azt igazolni.

[2]) Fejér, Cod. Dipl. tom. X. vol. 6. pag. 197.

[3]) Wagner Tab. geneal. tab. LXI.

[4]) A Deméndy-Theszéri-féle jogi perből és más hiteles adatok szerint.

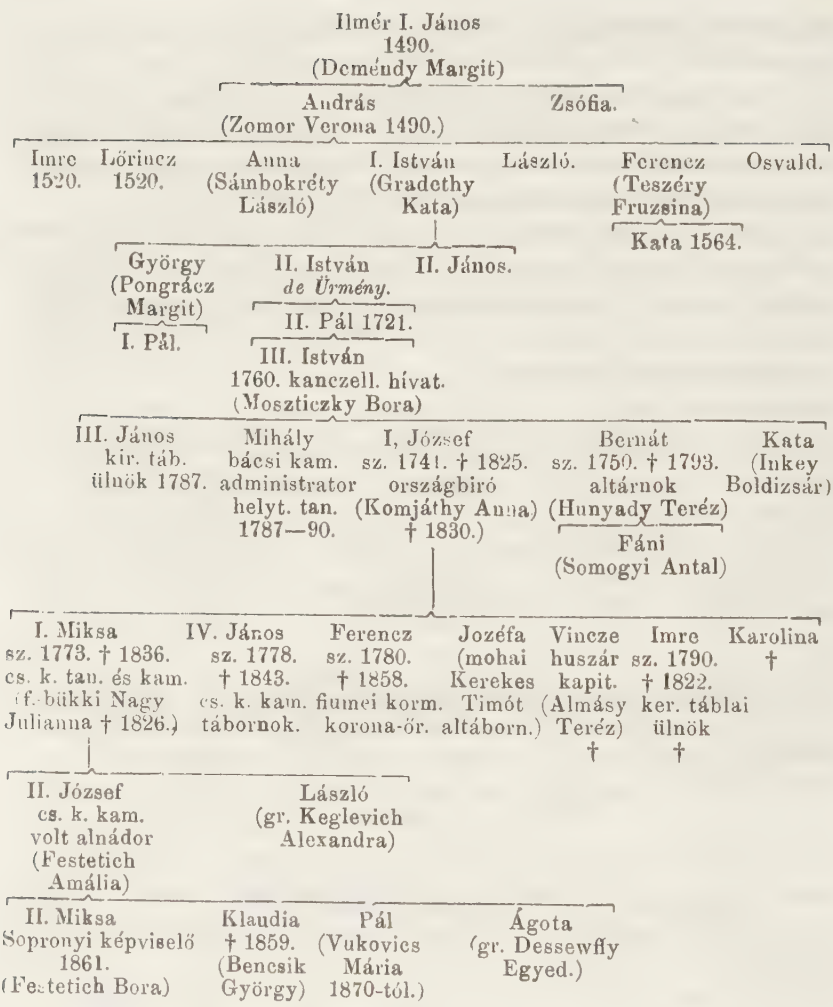

Bárha a XV. század végéről szakadatlanúl jő le a családfa, még is tagjairól nincs mit följegyeznünk, mért fényét a család csak a múlt század végén kezdte terjeszteni, mid ön jelentékeny szerepre jutott. A család régi nemzedékei az Ilméri (vagy Ilmúri) néven a többi nemesség középszerűségében vegyültek el. A XVII. században látjuk a családfán álló II. István t már a hangzatosabb, szebb Ürményi névvel élni, ennek fia Pál, valószinüleg az, ki a Trencsin megyei 1721. évi összeírás szerint azon megyében Hornyán volt közbirtokos, ennek fia III. István még 1787-ben a m. kir. udv. kanczellariánál lajstromozó hivatalt visolt, de — úgy látszik — ő szerzé Fejér me-

gyében Váll helységet, és nejétől Moszticzky Borbálától négy fia, különösen I. József a családot már magasra emelték. III. Istvánnak említett fiai ezek voltak: III. János, Mihály, I. József, és Bernát, [1]) és egy leánya Kata pallini Inkey Boldizsárné. Szólunk a fiakról egymás után.

III. János 1761-ben még Bernát testvérével együtt N.-Szombatban tanúlt, és 1780-ban ugyancsak Bernát testvérével elcserélte Ürményi ősi javait b. Hunyadival Marosfalva és Arma helységért, 1787-ben a kir. tábla ülnöke volt.

Mihály 1770-ben mint németül is tudó, Nyitra várm. főjegyzője lett, már 1787—90-ben a bácsi kamarai igazgatóság administratora és helytartói tanácsos volt. Voltak-e, legalább leány utódai, azt erről sem tudjuk.

Bernát szül. 1750-ben, 1783-ban lett személynöki itélő mester, innen altárnok, a hétszemélyes tábla ülnöke már 1786-ban és udvari tanácsos, meghalt 1793. aug. 30-án kora 43. évében. Nejétől kis-krstenei Hunyady Teréztől egy leánya maradt: Franczi ska, ki gyöngyösi Somogyi Antalhoz ment férjhez. — Végre

I. József, kit kor szerint Bernát előtt kellett volna említenem, született 1741. dec. 6-án Ürményben. Hivatalos pályáját, melyen oly magas méltóságokra emelkedett, 1766-ban kezdte, mint királyi ügyész, 1769-ben itélő mester, 1773-ban a m. kir. kamaránál, és 1774-ben a m. kir. udv. kanczellariánál ref. tanácsos lett. Az ujjon szervezett püspökségek, iskolák és Egyetem ujabb rendezése mellett szerzett érdemeiért 1775. évi dec. 5-én nyert kir. adománylevelet a már birt Fejér megyei Váll mváros és Agárd birtokára és egyszersmind sz. István rendkeresztjét nyerte. 1780. jun. 19-én Pest megye főispáni helyettesévé neveztetett. 1782-ben Bihar megye főispánjává, 1785-ben a Nyitrai kerület kir. biztosává, Nyitra megye főispánjává, Pozsony,

[1]) És úgy látszik, még Antal és Lázár, de azok korán elhaltak.

Trencsin, Bars megyék administratorává, és belső titkos tanácsossá nevezte öt József császár, 1788. dec. 18-án kincstári elnök, 1789. aug. 24-én kir. személynök (az maradt 1795. juliusig), 1790. febr. 12-én ismét Pest megye administratora, mart. 18-án Bács megye főispánja és a sz. István rend közép keresztese lőn. 1801-ben Galiczia kormányzóságát, 1802. april 3-án Fejér megye főispánságát nyerte, és végre 1806. sept. 6-án országbiró, és 1808. jan. 24. sz. István nagy keresztese lett és legvégül ministeri czímet nyert. Meghalt Váll-ban 1825. jun. 8-án kora 84. évében. [1]) Nejétől Komjáthy Annától [2]) (ki 1830. febr. 12. kora 79. évében halt meg) hét gyermeke volt, ezek közül Vincze huszár kapitány, (neje Almássy Teréz volt,) Imre cs. kir. kamarás és nagyszombati kerületi tábla ülnöke meghalt Ürményben 1822. april 12 én kora 31. évében, eltemettetett Vállon, és leánya Karolina még atyjok életében haltak el mag nélkül. Másik leánya Józéfa mohai Kerekes Timót altábornagy neje volt. Másik három fia pedig itt következik: I. Miksa, kiről utóbb, IV. János és Ferencz.

IV. János, katonai pályára lépvén, tábornokságig emelkedett, meghalt nyugalmazva Pozsonyban 1843. april. 7-én, kora 65. évében.

Ferencz szül. Bécsben 1780. nov. 8-án, a hivatalos pályán szintén magasra emelkedett, volt temesi kamarai igazgató, 1824-ben már cs. kir. kam. és Fiumei főkormányzó, utóbb valós. bel. tit. és udv. tanácsos, és 1843-tól a m. sz. korona őre. Meghalt 1858. febr. 12-én, kora 79. évében, mag nélkül.

I. Miksa, a testvérek legidősbike, 1810-ben Fejér megye első alispánja, (1808-ban orsz. gyűlési követe) cs. kir. tanácsos és kamarás volt. Meghalt 1836. nov. 27. kora 65. évében Léván. Nejétől felsőbükki Nagy Juliannától, (ki meghalt 1826. oct. 17-én kora 38. házassága 22 évében) két fia maradt: II. József és László.

II. József cs. kir. kamarás, 1838—39-ben szintén Fejér vármegye alispánja, 1839. évi országgyűlésen követ, azután kir. táblai ülnök s 1841—1846. alnádor volt, az 1861. orsz. gyűlésen Tolna megyéből képviselő. Nejétől Festetich Amáliától gyermekei a táblán láthatók, kik közül Miksa az 1861. orsz. gyűlésre Soprony megyei kis-martonyi kerület képviselője, Pál 1860. mart. 19-én vette nőül Vukovics Máriát.

---

[1]) Lásd életrajzát s arczképét Felső-Magyarországi Minerva 1826. évi foly. 643—648.

[2]) Életirását, Vahot Imre által kiadott: Magyar irók pályakönyve-Pest 1856.

Ugyan-e családból volt, azonban — úgy látszik — a táblán álló I. Pál ágából eredt Ürményi Péter, ki 1768. jun. 19-én született Nyitra-Sámbokréten. Papságra lépvén, előbb pozsonyi, majd 1805-ben esztergomi kononok, 1820-ban fölszentelt czimz. corici püspök, és 1829-től esztergami nagy prépost, meghalt 1839. nov. 15-én. [1])

A család czímere — mint fölebb a metszvény is mutatja — a paizs ezüst udvarában zöld téren álló kék ruhás, arany derekú, fehér csipkés kötényü hajadon nő, kinyujtott jobb kezében három piros rózsát, a bal kezében pálma-galyat tartva. Ugyan ilyen alak látható a paizs fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Ürményi család. Különbözik az előbbitől. Ürményi János 1794. dec. 27-én Bécsben kelt czímeres nemeslevelet nyert I. Ferencztől, mely nemeslevél 1795. nov. 3-án kihirdettetett Krassó megyében, hol nevezett nemesség szerző megyei adószedői hivatalt viselt. Jelenleg azon megyében utóda nam létezik.

A nemeslevélben ily czímert kapott, a négyfelé osztott paizs 1. és 4. kék udvarában zöld téren egy piros szegélyü nyitott török tábori sátor áll, fölül félholddal; a 2. és 3. ezüst udvarban pej lovon kék ruhás magyar huszár vágtat, jobb kezében kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös magyar ruhás vitéz, fején prémes kalpaggal, emelkedik ki, felemelt jobb kezében zöld erszényt tartva. Foszladék jobbról aranykék. balról ezüstvörös. [2])

Üveges család. (Talmácsi) Erdélyi kihalt család, melyből Gergely 1553-ban élt. [3])

Még pótlék a T betűbeli családokhoz.

Tárkány család. (Nagy-Tárkányi) A 49. és 51. lapon említett Tárkányi I. Péter szerepéhez el nem mulasztjuk pótlólag megjegyezni a fontos tényt, miszerint 1447-ben ő egyike volt Zemplin megye azon választott követeinek, kik az ország nevében Hunyadi János kormányzónak Buda várát ünnepélyes okmányban átadták. [4])

---

[1]) Memoria Basilicae Strigoniensis. pag. 180.

[2]) Collect. herald. pag. 137. és Adami Scuta gentil. tomo XIII.

[3]) Kemény Not. Cap. Albensis. pag. 231.

[4]) Bel M. Notitia nova Hung. tom. III. pag. 208. és Kovachich, Vestigia Comitiorum pag. 266.

Tarnóczy család. (Alsó-Lelóczi és Jezerniczei) Törvényes hitelességű forrás után [1]) alkalmam lévén az 58. és 59. lapon közlött családfát több mellékágra nézve kipótolhatni, erre nézve álljon itt a következő bővebb családfa, mely amannak némi csekély tévedéseit is kiigazítja:

I. t á b l a.

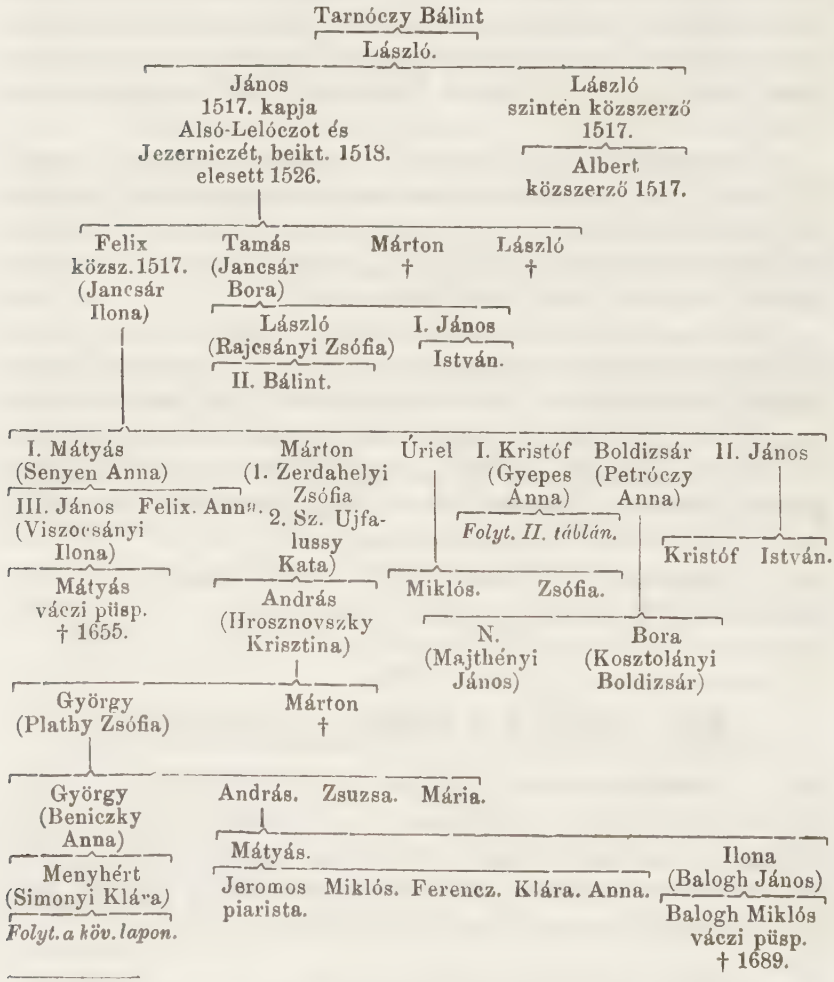

[1]) A nagy szombati kerületi táblán Tarnóczy Miklósnak fölperessége alatt Tarnóczy Menyhért, Imre, Mihály, György és István, és más több alperesek ellen 1725-ben indított pernek 250. lapjáról, megtoldva 1842-ben Tarnóczy Eleknek fia Gábor által.

Menyhért, *ki az előbbi lapon.*
(Simonyi Klára)

II. Imre 1712. Nyitrai fő szbiró (1. Bartakovics Klára. 2. Apponyi Teréz)
Pál nyitrai kanonok † 1753.
Menyhért jesuita.
László piarista.

1-től László Klára (Majthényi János)
Anna (1. Balogh Miklós. 2. Beniczky László)
Krisztina (Bacskády János)
Bora (Frideczky Tadé)
2-tól Zsófia (Abaffyné)
III. Imre Nyitrai fő adószedő (Brogyányi Magdolna)

Károly sz. 1765. cs. k. kam. (Detrich Róza)
Flórián 1808. 37. Viszocsányban.
Borbála (Detrich Ignácz)

Antónia cs. kereszt. hölgy (1. gr. Batthyány Ernő. 2. gr. Batthyány József)
Kázmér Barsi főisp. (Majthényi Amália)

Malvina. Gusztáv. Béla. Róza. Antónia. Etelka. Amália Ilona.

mint az 59. lapon.

II. tábla.

I. Kristóf, *ki az I. táblán.*
(Gyepes Kata)

IV. János
András. János. Zsófia.
Pál
I. Imre
Miklós
András.
Tamás †

György.
Mihály.
Miklós.
Ádám 1695.

András.
Gergely (1. Bory Judit 2. Koncsek Anna)
György.
Erzsébet.

György.
V. János (Papes) Eszter)
Erzse.
Judit.
Bora.

Mihály (Kromholcz Éva)
György (Huszár Magdolna)
István (Divéki Franciska)
Folyt. a köv. lapon.

Judit (Horváth Mihály)
if. Imre †
János főhadnagy a Kálnoky ezredben.
Kata.

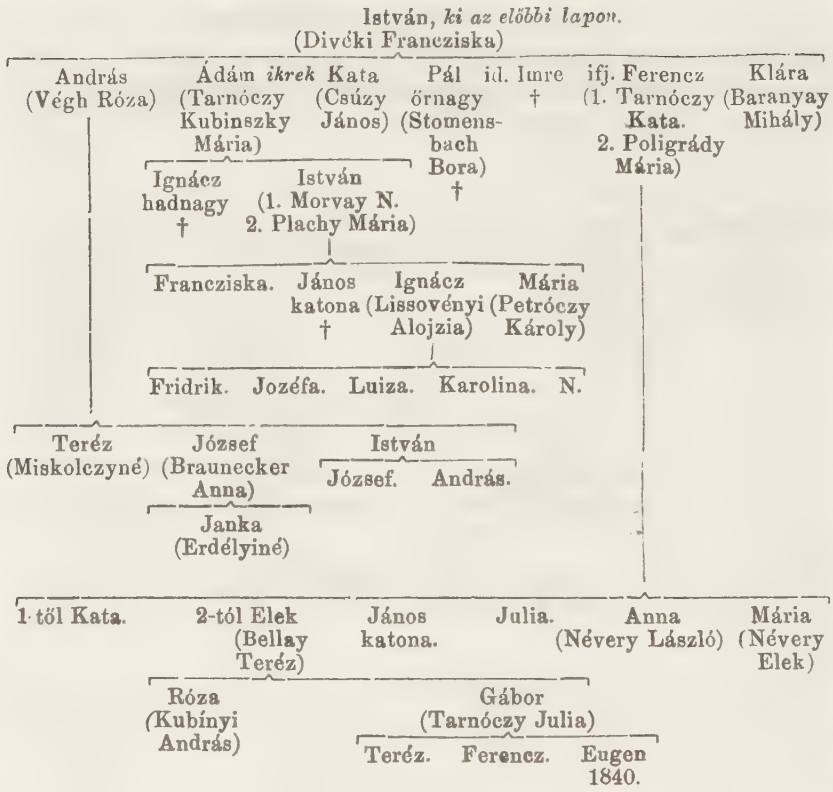

Az e táblázaton állók viseltek Nyitra megyében hivatalokat, mint azon megye jegyzőkönyve [1]) mutatja, és pedig:

Mátyás (a táblán I.) 1572-ben főszolgabiró volt, még Tarnovszky néven. [2])

János (a táblán II.) 1580—1587-ig, és ismét 1604—1608-ig fő sz. biró, Tarnovszky utóbb már Tarnóczy néven. [3])

János (tán a II. táblán álló IV.) 1639—1642. fő sz. biró. [4])

Miklós (tán a II. táblán álló Mihály fia, vagy az I. táblán álló Uriel fia) 1664—1668- fő szolgabiró, [5]) és ismét ő vagy másik Miklós 1688-tól lemondásáig 1690-ig. [6])

[1]) Nagy József, Nyitra megyében helyiratában közlött kivonatok után.
[2]) Ugyan ott 5. lap.
[3]) Ugyan ott 6. 7. 10. és 12. lap.
[4]) Ugyan ott 18. lap.
[5]) Ugyan ott 21. lap.
[6]) Ugyan ott 27. lap.

II. Imre (az I. táblán álló) 1712-ben Nyitra várm. fő szolgabirája volt, [1]) és igy ennek fia III. Imre volt fő adószedő 1763. táján, mi az 58. és 60. lapon helytelenül II. Imréről iratott.

Végre Pál (nincs a táblán) 1777 ben lett Nyitra vármegye főügyésze. [2])

E táblázat nem csak bővíti az előbbi családfát, de annak egyes tévedéseit is kiigazítja, főleg pedig az oldal ág leszármazását elég teljesen kimutatja.

Török család. (Szendrői) A 303. és 305. lapon egy felötlő hiba van, t. i. III. József fiai közül Napoleon *meghalt*-nak jelöltetik, [3]) holott él és az 1861. évi országgyülésen Ung megye szobránczi kerületéből képviselő volt.

[1]) Nagy József, Nyitra megye helyirata 33. l.

[2]) Ugyan ott 51. lap.

[3]) E hiba némileg egy részben azon okból is történhetett, mivel neve a család által a Góthai grófi Almanach sem 1859. sem 1864. évi folyamában tett közlésében nem található.

1. A széki Teleki család 1697-es grófi címere

2. A borosjenői Tisza család nemesi címere

3. A késmárki Thököly család gróf címerének egyik változata

4. A bethlenfalvi Thurzó család címerének egyik 1641-ből származó változata

5. Az enyingi Török család 1507-es bárói címere

6. A czegei Wass család grófi címere

7. A vajai és luskodi Vay család 1783-as bárói címere

8. A vécsei és hajnácskői Vécsey család bárói címerének egyik változata

9. A hadadi Wesselényi család címerének egy 1649-ből származó változata

10. A csömöri Zay család 1830-as grófi címere

11. A zichi és vásokeői Zichy család ősi nemesi címere

12. Gróf Zrínyi Péter és Miklós címere

A tizenegyedik kötet tartalma.

	Lap.
Taaffe család	3
Táar család	—
Tabódy cs.	—
Táby család (Tábi †)	4
Táby cs.	—
Tache cs.	—
Táff cs.	5
Tahy cs.	6 és 359
Taixelperger cs.	12
Tajay cs.	—
Tajnay cs.	—
Tajnay (máskép Nyitray)	17
Tajthy cs.	—
Takács cs. (kis-jókai)	18
Takács cs. (dukai)	—
Takács cs. (péteri és théti)	—
Takács cs. (gelléri)	19
Takács cs.	20
Takács cs. (felvinczi)	—
Takács cs. (gy.-halászi)	—
Takács cs. (illei)	—
Takács cs.	21
Takácsy cs.	—
Takaró lásd Thakaró	—
Takó cs.	—
Tákossy cs.	—
Taksony cs.	—
Taller cs.	—
Tallián cs. (vizeki)	22
Tállyay cs. (v. Tállay)	29
Tamás cs.	—
Tamás cs. (madéfalvi)	—
Tamás cs. (szászfalvi)	—
Tamásfalvy cs. (tamásfalvi)	—
Tamási cs. (cs.-somlyói)	30
Tamási cs. (abódi)	—
Tamási cs. (cs.-sz.-királyi)	—
Tamási cs. (cs.-mindszenti)	—
Tamasics cs.	31
Tamaskovics cs.	—
Tamásovics cs.	32
Tamássy cs. (sz.-mih.-falvi)	—
Tamássy cs.	32
Tamposch cs.	—
Tanch cs.	33
Tancsai cs.	—
Táncsos lásd Tánczos	—
Tanka cs.	—
Tankó cs. (cs.-sz.-imrei)	34
Tankó cs. (zágoni)	—
Tankovics cs.	—
Tanyi cs.	—
Tapjay cs.	—
Tapolcsányi cs.	—
Tar cs.	36
Tarany cs.	—
Tarcsányi cs.	—
Tarcsay cs.	40
Tárczay (Tarkői †)	—
Tarczaly cs.	46
Tarczy cs.	—
Tárdy cs.	46 és 359
Tariány cs.	47
Tarjányi cs.	—
Tárkányi cs. (N.-tárkányi)	48 és 431
Tarkó cs.	56
Tarnik cs.	—
Tarnóczy cs. (Lelóczi)	57 és 432
Tarnóczy cs.	63
Tarnóczy cs.	—
Tarnóczy cs. (Tarnóczi †)	64
Tárnok cs. lásd Tharnok	—
Tarnovszky cs.	—
Tarnóczy cs. (királyfalvi)	65
Tarnóvszky cs. lásd Trenovszky	—
Tarpay cs.	—
Tarrani cs.	—
Tarródy cs.	66
Tarsoly cs.	67 és 359
Tartler cs.	69
Tasnády cs.	—
Tasner cs.	—
Tassy cs.	70
Tatár cs. (Batárfalvi)	—

	Lap.
Tatár cs.	71
Tatár cs.	—
Tatár cs.	—
Tatár cs.	72
Tatay cs. (Úri-sz.-mihályi)	—
Tatay cs.	73
Tatay cs.	—
Tátikai cs.	—
Tátray cs.	—
Tatrasi cs.	359 és 74
Tattenbach cs.	—
Tauris cs.	—
Taussaint cs. l. Toussaint	—
Tausz cs.	—
Távész cs.	—
Taxonyi cs.	—
Tebik cs.	—
Technovszky cs. L. Borbély-Timler	—
Técsi cs. (Barlabási)	—
Técsi cs. (Berei)	—
Técsi cs. (tecsői)	75
Tédy cs.	—
Tegdes cs. lásd Sárközy	—
Téglássy cs. (sz. udvarhelyi)	—
Téglássy cs. (Borzovai)	—
Tegze cs.	—
Tegzes cs. (anárcsi)	—
Tegző cs. (árkosi)	76
Tehén cs.	359 és —
Teisz cs. lásd Thaisz	—
Téhr cs.	—
Teke cs. (m.-köblösi)	—
Telegdy-Kovács cs.	—
Telegdi lásd Thelegdy	77
Telek cs.	—
Telekessy cs.	—
Teleki cs. (gr. Széki)	—
Teleky cs.	360 és 100
Teleky cs.	—
Telkibányi cs.	100
Telepianovich cs.	101
Temesközy cs. (baksi)	—
Temesváry cs.	361 és 102
Tenkely cs. (ditrói)	—
Tenky cs.	103
Teöke cs. Töke	—
Teöreök cs. lásd Török	—
Terbócs cs.	—
Tercsy cs. (sz. tercsi)	—
Terczák cs.	105
Terdik cs.	—
Terebessy cs.	—
Terenney cs.	106
Terenyey cs.	—
Teresztenyey cs.	107
Terge cs.	—
Tergovcsics cs.	—

	Lap.
Tergovics cs.	107
Terhes cs.	—
Terjék cs.	—
Terjényi cs.	—
Termasics cs.	—
Ternchich cs.	—
Ternyey cs.	—
Ternyey cs. (f.-fügedi)	110
Ternovszky cs. lásd Trnóvszky cs.	—
Terpendi cs.	—
Terpulecz cs.	—
Tersaczky lásd Frangepán	111
Tersztyánszky cs. (nádasi)	—
Terstyénszky lásd Trsztyénszky	119
Teschenberg cs.	—
Tésla cs.	—
Teslár cs.	—
Tessedik cs.	—
Tessényi cs.	121
Tessény cs.	—
Tessich cs.	122
Tessiny cs.	—
Teszéry cs. lásd Theszéry	—
Tétényi cs.	—
Tetétleni cs.	—
Tetey cs.	—
Téthy cs.	—
Teuffel cs.	—
Tauffenbach cs. l. Tiefenbach	123
Teutsch cs.	—
Tevely cs.	—
Teyes cs.	—
Thaisz cs.	—
Thakaró cs.	124
Thákossy cs.	—
Thalabér cs.	—
Thallherr cs.	125
Thaly cs.	127
Thamássy cs. (tamási †)	133
Tamási cs. (Naznánfalvi)	—
Thann cs.	—
Thanhoffer cs.	137
Thar cs. (kisfaludi)	—
Thary cs. (Thari †)	—
Tharaczközy cs.	—
Tharacz cs.	138
Thárnok cs.	—
Thassy cs. (miskei stb.)	138 és 366
Thassy-Becz cs.	139
Thebery cs.	—
Thédy cs.	—
Thegeney cs.	—
Thegze cs.	—
Theisz cs.	—
Thelegdy cs. (thelegdi †)	—
Thelegdi cs.	144
Thenke cs.	—

	Lap.
Theodor cs. (pestyerei)	144
Theofili cs.	366
Theörseky cs. l. Thivador	144
Therjék cs.	—
Theszéry cs.	—
Théty cs.	145
Thewrewk cs. (ponori)	—
Thewthews cs. lásd Thytheös	146
Thibay cs. lásd Tibay	—
Thiberius-Faller cs.	—
Thimáry cs.	—
Thisba cs.	—
Thitews cs.	—
Thiwador cs.	—
Tholdalaghy cs.	—
Tholdy cs. (n.-szalontai)	154
Tholdi cs. (Tholdi †)	160
Tholdy cs.	162
Tholdy cs.	164
Tholdy cs.	165
Thólt cs.	—
Tholway cs. (menyői)	171
Thomassovich cs.	174
Thomka cs.	—
Thomory cs. lásd Tomory	179
Thonauer cs.	—
Thonad cs.	180
Thopos cs.	180 és —
Thor cs.	181
Thoránvi cs.	—
Thorda cs.	—
Thornos cs.	—
Thóth cs.	—
Thótok cs.	—
Thótt cs.	182
Thót cs. (Ny.-Karácsonfalvi)	—
Thuba cs.	—
Thugut cs.	—
Thuly cs.	183
Thulmon cs.	—
Thumerei cs.	—
Thuránszky cs.	184
Turn és Taxis cs.	186
Thuróczy cs. (t.-sz.-mihályi)	187
Thuróczy cs. (ludbregi)	188
Thuróczy es. (Raksáni)	189 és 362
Thuróczy cs.	190
Thurszky cs.	—
Thurszky cs.	191
Thúry cs. (k.-thúri)	—
Thúry cs. (Kún)	194
Thúry cs. (tamásfalvi)	196
Thúri cs.	199
Thurzó cs. (Bethlenfalvi)	—
Thurzó cs. (noszlczi) lásd Turzó	—
Thúz cs. (laki)	210
Thynan cs. (Biki)	211
Thythews cs.	211
Tibád cs.	212
Tibáld cs.	—
Tibay cs. (tibai †)	—
Tibay cs. (tibai †)	213
Tibold cs. (T.-daróczi)	215
Tibold cs.	—
Tiboldy cs. (tiboldi)	—
Tiboldy cs. (andrásfalvi)	—
Tibolth cs.	—
Tichy cs.	—
Ticsénszky cs. l. Tuchinszky	216
Tieffenbanch cs.	—
Tige cs.	—
Tibanyi cs. (ebeczki)	217 és 361
Tikos cs.	222
Tima cs.	—
Timár cs.	—
Timár cs. (deesi)	—
Timbus cs. (rusori)	—
Timler cs. lásd Borbély	—
Timon cs.	—
Tinesz cs.	—
Tinódi cs.	—
Tinti cs.	—
Tisza cs. (borosjenői)	224
Tisza cs. (Vásárhelyi)	227
Tiszta cs. (Lipstini, sejebi)	228
Tisztapataky cs.	—
Tisza-Ujhelyi cs.	—
Titius cs.	—
Titkos cs.	—
Tivadar cs.	—
Tivadarfalvi cs.	229
Tkalecz cs.	—
Tluk cs. lásd Draveczky	—
Tóásó cs. (bögözi)	—
Tóbiás cs. (kézdi-sz.-léleki)	—
Tóbiási cs.	—
Tobolyay cs.	230
Tokay cs.	—
Tokody cs. (sz. andrási)	—
Tokody cs.	232
Tokus cs.	—
Tolcsvai cs.	—
Tolheim cs.	—
Tollas cs.	—
Tolmácsy cs.	—
Tolnay cs.	—
Tolnay cs. (sélyei)	234
Tolvay cs. (köpösdi, gróf)	235
Tolvay cs. (désházi)	237
Tolvay cs.	237 és 361
Toman v. Tomanek cs.	238
Tomassich cs.	—
Tomcsányi cs.	—
Tomejan cs.	240

	Lap.
Tomka cs. lásd Thomka	241
Tomori cs. (szucsáki)	—
Tompa cs. (monyorósi)	243
Tompa cs. (tompaházi)	—
Tompa cs. (k.-borosnyai)	244
Tompos ca. (cs.-sz.-györgyi)	—
Tomsics cs.	245
Tomszky cs.	—
Toncz cs.	—
Tonházi cs.	—
Tonka cs.	—
Tonrald cs.	—
Topai cs.	—
Toperczer cs.	—
Topos cs. lásd Thopos	247
Torday cs. (Kémeri)	247 és 361
Torday cs. (Somogyomi)	248
Torkos cs.	251
Torma cs. (lasztóczi)	252
Torma cs. (forgolányi)	—
Torma cs. (Alsó-takácsi)	253
Torma cs.	—
Torma cs. (Cs.-keresztúri)	—
Tormássy cs.	257
Tornay cs.	260
Tornallyay cs.	—
Tornya cs.	262
Tornyos cs.	361 és 263
Toroczkay cs. (gróf)	265
Toronlyay cs.	273
Toroska cs.	—
Torpai cs.	—
Tóth cs. (szomszédvári)	—
Tóth cs.	—
Tóth cs. (csáfordi)	275
Tóth cs. (f.-őri)	276
Tóth cs.	—
Tóth cs.	—
Tóth cs.	277
Tóth cs. (F.-gyarmati)	—
Tóth cs.	278
Tóth cs. (Szigethy)	—
Tóth cs. (sz.-annai)	279
Tóth cs.	280
Tóth cs.	—
Tóth cs.	—
Tóth cs.	—
Tóth cs.	—
Tótb cs.	281
Tóth cs. (Borbély)	—
Tóth cs. (Szopori)	—
Tóth cs. (Simaházi)	—
Tóth cs. (Szalontai)	—
Tóth cs. (Barátosi)	—
Tóth cs. (Ny.-karácsonfalvi)	282
Tóth cs. (sófalvi)	—
Tóth cs. (csomafái)	—

	Lap.
Tóth cs. (árkosi)	282
Tóth cs. (szoboszlai)	—
Tóthfalussy cs.	283
Tőke cs.	—
Tőke cs. (m.-vásárhelyi)	284
Tököly cs. (késmárki)	—
Tököly cs. (kevermesi)	289
Tölczeky cs.	290
Töltesy cs.	—
Tömpe cs.	—
Török cs.	—
Törjék cs.	—
Törköncsy cs.	—
Török cs. (Enyingi †)	—
Török cs. (bakonaki és páthi)	295
Török cs. (telekesi)	296
Török cs. (szendrői)	298 és 435
Török cs. (emőkei)	305
Török cs. (árvai)	306
Török cs. (váradi)	308
Török cs. (F.-őri)	—
Török cs. lásd Lányi	—
Török cs.	—
Török cs.	—
Török cs. (törökkői)	—
Török cs. (kajári)	—
Török cs.	—
Török cs.	361
Török cs.	309
Török cs.	—
Török cs.	—
Török cs. (egri)	—
Török cs.	—
Török cs.	310
Török cs. (kadicsfalvi)	—
Török cs. (sz.-m.-torjai)	318
Török cs. (gy.-fejérvári)	—
Török ss. (remetei)	319
Török cs. (sz.-domokosi)	—
Török cs. (pókafalvi)	—
Török cs. (sz.-fejérvári)	—
Török cs. (márkusfalvi)	320
Török cs. (törökfalvi)	—
Török cs. (galaczi)	—
Török cs. (bágyi)	—
Török cs. (Illyefalvi)	—
Török es. (k.-vásárhelyi)	—
Török cs. (harasztosi)	—
Török cs. (csekelaki)	—
Török cs. (borsodi)	—
Török cs. (kolosi)	—
Török cs. (botházi)	—
Török cs. (k.-szilvási)	321
Török cs. (m.-szakáli)	—
Török cs. (hidegvizi)	—
Török cs. (hodosi)	—
Török cs. (Miskolczy)	—

	Lap.
Törös cs.	321
Tősér cs.	322
Tötöry cs.	323
Töttössy cs.	324
Tövisy cs.	—
Trajcsik cs.	—
Trajtler es. (szűgyi)	325
Trangus cs.	326
Trásy cs.	327
Trattner cs.	—
Traun cs.	328
Trauttmansdorf cs.	—
Trautson cs.	330
Trauzner cs.	—
Trencsánszky cs.	—
Trencsényi cs.	—
Trenovszky cs. lásd Trnóvszky	331
Treutel cs. (némai)	—
Tribinacz cs.	—
Trifuesz cs.	—
Trimel cs.	—
Trinka cs.	—
Trnavi cs.	—
Trnkóczy cs.	332
Troylus cs.	337
Trnovszky cs. (kelemenfalvi)	—
Trocsányi cs.	—
Troll cs.	338
Trombitás cs. (Prietzol)	—
Trombitás cs.	—
Trozár cs.	—
Trsztyánszky cs. l. Tersztyánszky	339
Trsztyénszky cs.	—
Trumauer cs.	342
Trumer cs.	—
Tuba cs.	—
Tuboly cs.	—
Tuchinszky cs.	343
Tucsics cs.	—
Tulok cs.	—
Tumler cs.	344
Tunyogi cs. (tunyogi)	—
Tunyogi cs. (csapói)	345
Turányi cs.	—
Turcsányi cs. (turcsányi)	—
Turcsányi cs.	346
Turcsányi	—
Turkovics cs.	347
Turkovics cs. (Tsepregi)	—
Turnfeld cs.	348
Turóczy cs. (kereskényi)	—
Túry cs. (b.-jenői)	362
Turzó cs. (nosziczi)	348
Tussa cs.	356
Tussay cs. (tussai)	—
Tüköry cs.	357
Türey cs.	—
Türy cs. (sarkadi)	357
Tüskeházy cs.	358
Tyifor cs.	—
Tyukody cs.	—

U.

	Lap.
Ubrisi cs.	362
Ubul cs.	—
Udvardy cs.	—
Udvary cs.	—
Udvarhelyi cs.	—
Udvarnoky cs. (Nagy)	363
Udvarnoky cs (Marczell)	—
Ughy cs.	364
Ugody cs.	—
Ugogh cs.	—
Ugray cs. (ugrai)	—
Ugrai cs.	366
Ugron cs.	—
Ugronovics cs.	369
Uhlárik cs.	—
Uhrik cs.	371
Uj cs.	—
Ujfalussy cs. (Divék-ujfalusi)	—
Ujfalussy cs. (Tökés-ujfalusi)	378
Ujfalussy cs. (szkalkai)	380
Ujfalussy cs. (szilvás-ujf.)	381
Ujfalussy cs. (ujfalusi)	—
Ujfalussy cs.	383
Ujfalvy cs.	—
Uj-Györgyi cs.	384
Ujházy cs.	—
Ujhelyi cs. (T.-Ujhelyi)	385
Ujhelyi cs. (Trencsinben)	388
Ujhelyi cs.	389
Ujj cs.	—
Ujlaky cs. (kihalt)	—
Ujlaky cs.	392
Ujlaky cs. (bacskai)	393
Ujlaky cs. (Szatmárban)	—
Ujlaky cs.	394
Ujlaky cs. (sárközi)	—
Ujnémethy cs.	—
Ujszászy cs.	395
Ujvárossy cs.	—
Ujvárossy cs.	—
Ujváry cs. (báró)	—
Ujváry cs.	396
Ujváry cs.	—
Uketyevics cs.	—
Uky cs.	—
Ulefeld cs.	397
Ullmann cs. (szitányi)	—
Ulrich cs.	—
Unger cs.	398
Ungnad cs.	—
Ungi cs.	401

	Lap.
Ungur cs. (Nádasdi)	402
Ungváry cs.	—
Unverzagt cs.	403
Upory cs.	—
Uray cs. (Urai)	—
Urbán cs. (Beharfalvi)	406
Urbánfalvy cs.	407
Urbanovics cs.	—
Urbanovszky cs. (Urbanói)	—
Urbánszky cs.	408
Urbányi cs.	409
Urházy cs.	412
Uriel cs.	415
Urik cs.	—
Uriszovics cs.	—
Ursin cs. lásd Blagay cs.	416
Ursini cs. lásd Koncsek	—
Ursziny cs.	—
Úry cs.	—
Usaly cs.	416
Usovich cs. (petőfalvi)	417
Usz cs. (Ujfalvi)	—
Uszkay cs.	420
Utay cs.	—
Utjesenich cs.	—
Uza cs. (szászfai és panniti)	421
Uzdi cs.	426
Uzonyi cs.	—
Uzovics cs. (lásd Usovich)	—
Ülkei cs. (vargyasi)	—
Ürményi cs. (ürményi)	—
Ürményi cs.	431
Üveges cs.	—

Jegyzés. *A T-betűbeli családokhoz e kötetben a 359. és 431. lapokon pótlék van.*

Kiigazítandó hibák a XI. kötetben.

Lapon	*Sorban*	*helyett*	*olvasandó.*
37.	5.	fest. 6.	fest. b.
55.	11.	nupernum	modernum
70.	25.	atyja	atyja Antal
76.	5.	Tay	Tihanyi
81.	a) jegyz.	Chronicum	Chronicon
84.	5.	Közép-Szolnok	Belső-Szolnok
85.	25.	elvált 1841.	elvált 1864.
85.	22.	*Miksának most neje Tatár Mária és gyermekei : 1. Irén sz. 1857. 2 Antónia ss. 1859. és 3. Blanka szül. 1864.*	
98.	9.	gróf Bethlen Eszter	mhalt 1865. mart.
170.	11.	1840-ig	1849-ig
172.	17.	1881.	sz. 1781.
193.	7.	1670. körül	1570. körül.
195.	14.	hatona	katona
290.	7.	fia	*elhagyandó*
—	7.	*Szabbásnak unokaöccse volt Péter*	
305.	18.	elhaltak	él, és 1861. volt orsz. gy. képviselő.

MAGYARORSZÁG CSALÁDAI

CZIMEREKKEL

ÉS

NEMZÉKRENDI TÁBLÁKKAL.

IRTA

NAGY IVÁN.

TIZENKETTEDIK KÖTET.

PEST, 1865.
KIADJA RÁTH MÓR.

Pest, 1865. Nyomatott Emich Gusztáv m. akad. nyomdásznál.

V. és W. betű.

Vachott család. (Vachottfalvi) Turócz vármegye ős régi családainak egyike. Ősei Turóczi várjobbágyok voltak. Törzse Vahud, kitől a családnév támadt, és kinek fia László, Banana (vagy Burena) fiával Pállal 1258-ban IV. Béla királytól egy ekényi földjéhez még egyet nyert kir. adományban, úgy, hogy minden hat szállástól [1]) a királyi sereghez egy fegyveres lovast tartozzanak kiállítani. [2])

A családtól nem nyervén adatokat, csak a következő töredékes adatokat közölhetjük:

A XVII. század végén élt a családból Vachott Ádám, kinek Berky Zsófiától leánya Gillányi Lászlóné volt 1722. körül. -- 1760. táján élt Vachott Sándor, kinek egyik leánya Vachott Katalin Veres Sámuelné volt; fia Vachott Sámuel, kinek fia Imre e század elején Gyöngyösön mint hzg. Eszterházy uradalmi ügyésze lakott, ennek Hercsúth Jankától gyermekei: 1. Sándor szül. 1818. Gyöngyösön, az irodalmi pályára lépvén, mint egyik jeles költőnk és akadémiai tag végezte élete pályáját 1861. april. 9-én. Nejétől Csapó Máriától Károly, Ida és Erzsi gyermekei maradtak. 2. Imre (ki családnevét *Vahot*-nak írja) drámaíró és egykor a nemzetiség érdekében buzgó szépirodalmi lap szerkesztő szül. 1820-ban szintén Gyöngyösön. [3]) Szintén vannak gyermekei. 3. Kornélia Erdélyi János irónk elhalt neje. 4. Etelka, kihez Petőfi egykor szerelmi dalait írta, mint hajadon fiatal korában halt el.

---

[1]) De singulis sex mansionibus unum armatum ad suum regium exercitum mittere teneantur.

[2]) Turóczi Regestrum. Lásd Engelnél Monumenta Ungrica p. 62. és Lehoczky Stemmat. II. p.

[3]) Lásd életrajzukat Ujabb Ismeretek tára VI. köt. 445. és Magyar Irók. Életrajz gyűjt. I. köt.

A család czímere a paizs kék udvarában zöld tér fölött lovas vitéz, jobb kezében két nyilat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén vitéz emelkedik ki, jobb kezével két nyilat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Váczay család. Szabolcs vármegye nemessége sorában említetik és Gelsén birtokosnak íratik. [2])

Váczy család. Régi család, melyből Váczy János 1571. körül nőül birván Csermény Annát, ettől nemzé fiát Istvánt, ki 1611-ben élt, ennek fia szintén István 1611-ben élt, [3])

1760-ban élt Váczy András, ki runyai Soldos Borbálát birta nőül.

Még régebben találjuk Váczy Pétert, ki 1522-ben élt. [4])

Trencsin megyében a Váczy nevű család a curiális nemes családok sorában áll. A megyei nemesi összeirások [5]) szerint 1725-ben Sztankóczon lakott a család. 1748-ban Lőrincz és István Drskóczon voltak közbirtokosok. 1768-ban István Dezséren, Lőrincznek fia pedig Ignácz Drskóczon.

1803-ban Hliniken lakott Ignácz és fiai János és József; ugyan ott 1837-ben József, János és Ignácz laktak.

Zemplin vármegyében e század elején szintén a nemesség sorában állott a Váczy nevű család; [6]) és tán ősei közül való azon Váczy András, ki 1648-ban tanár, 1649-ben ref. lelkész volt Sáros-Patakon. [7])

Somogy vármegyében szintén van Váczy nevű nemes család. [8])

Vad család. (Ölyvedi) Gömör, Szabolcs, Bihar megyékben honos nemes család.

Gömör megyében Vad Tamás 1822-ben alszolgabiró, Vad András 1843-ban szintén ott szolgabiró.

Czímere következő: a paizs jobb oldalról balra rézsutosan vont fehér pólya által, melyben fölfelé egy hal úszik, — két felé oszlik, az

[1]) Wagner Károly Tabellae Geneal. tab. LVI. egy, Krivácsi Wachat máskép Sztupniczky nevű családot találunk, de ez a legvalószínűbben a Sztupniczky családot illeti.

[2]) Fényes E. Magyar orsz. Geogr. stat. állapotja IV. köt. 219. 233.

[3]) A Theszéry-Deméndy-féle curiális perből.

[4]) Wagner, Analecta Scepus II. 143.

[5]) Szontagh Dán. közl. szerint.

[6]) Szirmay, C. Zemplin. not. top. p. 118.

[7]) Ugyan ott 215.

[8]) Csorba Józs. Somogy várm. 20. lap.

alsó és felső szegletes kék udvarban zöld leveles kinyilt piros rózsaszál látható. A paizs fölötti sisak koronájából szarvas emelkedik ki.

Szabolcs megyében birtokos a Vad család Bökönyi, Szakony helységekben. [1])

Vaday család. (Vadai) Szatmár vármegye ősrégi családja, mely a gr. Károlyiakkal stb. egy törzsből a Kaplony nemből ered. Törzs őse Vada volt, kitől a család, és Vada helység is nevét vette.

Vadának fiai voltak Leukus, és Péter, ezeknek fiaik, mindkettő Vaday Miklós, Vada helységben 1355-ben osztoztak. 1396-bén Fekete nevű Vaday György fiának Andrásnak magszakadtán annak vadai, ömbölyi, mező-petri és vezendi javain a Bagossy, Vethéssy és Csomaközi vérséges családok osztoztak. [2]) E szerint a család kihalt volna, azonban ugyan csak Szirmay Nagy-Károly helységben e század elején a Vaday családot még curiális birtokosnak említi. [3])

Vadasdy család. Borsod vármegye nemes családja. [4])

Vadász család. Szabolcs vármegye nemes családja, birtokos azon vármegyében Gyüre, Kis-Varsány helységben. [5])

Tán a családból volt azon Vadász Pál és András is, kik 1727-ben Hont megyei Felső-Thúr, Szalatnya és Sirak helységben beiktaták magokat többekkel, de ellentmondás mellett. [6])

A régiebb időből ismeretes azon Vadász Mihály, ki 1573-ban Báthori István mellett harczolt. Neje ifjabb Török Bálintnak leánya Katalin Dengeleghy Mihály özvegye volt. [7])

Vadász család. (Máskép Varga) Vadász máskép Varga György, Imre és János 1792-ben I. Ferencz királytól kaptak czímeres nemeslevelet.

Czímerök négyfelé osztott paizs, egy közép koronás kisebb vérttel, melynek fejében kék udvarban három arany csillag ragyog, ezalatt arany udvarban hármas zöld halmon egyik felemelt lábával kövecset tartó daru áll. A nagyobb paizs 1. és 4. vörös udvarában arany koronán pánczélos kar kivont kardot tart, a 2. és 3-ik kék udvarban pe-

---

[1]) Fényes E. Magyarország Geogr. stat. állap. IV. köt. 219. 232. és 234.

[2]) Szirmay A. Szatmár várm. II. 7. 17. 18. 19. 29. 38. 47.

[3]) Ugyan ott 7. lap.

[4]) Fényes M. orsz. geogr. stat. tek. III. köt. 96.

[5]) Ugyan ott IV. köt. 219. 224. 227.

[6]) Conv. S. Benedicti de et juxta Gron. Capsa H. fasc. 3. nro 4. és fasc. 8. nro 21.

[7]) Budai Fer. Polg. lex. III. 671.

dig arany oroszlán ágaskodik, első felemelt lábával három nyilat tartva. A paizs fölött szintén vasmezű kar könyököl, kivont kardot villogtatva, két kiterjesztett fekete sasszárny között, melyeken harántos pólyán egy-egy arany csillag ragyog. [1])

A nemesség szerzők közül Vadász Imre az 1791. évi országgyülésen Selmeczbánya sz. k. város követe volt. [2])

Vadászy család. Ismeretes e néven Vadászy Pál 1646-ban füleki alkapitány, [3]) 1647-ben kunok kapitánya, [4]) 1654. előtt — úgy látszik — meghalt. [5])

Vadászy nevű család e század elején Zemplin megyében a nemesség sorába számítatott. [6])

Vadnay család. (Vadnai) Borsod megyei nemes család, nevét azon megyei Vadna helységről vette.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren lovas magyar vitéz, jobb kezében kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronáján repülő madár látszik.

Közülök Károly 1812-ben 100 ftot adott a Ludoviceára. [7]) Többen Borsod megyénél viseltek hivatalt. Így Bertalan 1834—36. körül tiszt. alügyész, 1837-től 1846-ig rendszerinti esküdt, 1846-tól alszolgabiró 1849-ig.

Miksa 1840-ben tiszt. aljegyző, 1841-ben valóságos aljegyző, 1842-től 1849-ig alszolgabiró.

Barnabás 1842. közül tiszteletbeli alügyész.

Pál 1841-ben tiszt. esküdt volt. Lajos 1861-ben miskolczi orsz. gyül. képviselő.

Rudolf 1848-ban magyar belügyi ministeri fogalmazó.

E család ivadéka Vadnay Károly az ifjabb beszélyirók egyik jelesbike, született 1831. Miskolczon. [8])

Vághy család. (Nagy-Vágí) Soprony vármegye régi kihalt családja, melyből a XV. század végén élt Vághy György Nagy-Vág nevű

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) 1791. évi 67. törv. cz.

[3]) Lásd arczképét Wiedeman Comitium Gloriae centum I.

[4]) Palugyai M. orsz. leirása III. 194. továbbá Kemény János Önéletirása 399. 414. stb. Szalárdy stb. Török Magyarkori Tört. emlékek I. II.

[5]) Vasárnapi Ujság 1863. évi 39. szám.

[6]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118. Fényesnél nem említetik.

[7]) 1812. évi 2. törv. czikk.

[8]) Lásd életrajzi adatait: Huszonnégy iró és művész arczkép albuma 1856. 20. lap. És Magyar Irók Életrajzgyüjt. II. 358.

helységben, fia ennek Miklós törvénytudó mester, kinek leányát Zsuzsannát Mestery Bernát özvegyét 1503-ban vette nőül Wattay Ferencz. [1])

Zsuzsannával egykorban élt 1503. Vághy György, kitől néhány izen e családfa [2]) terjedt:

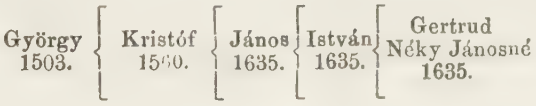

János fiával Istvánnal 1619-ben Vághi birtokát elzálogitá.

Nagy-vághi Vághy György 1602. 1604. 1605. és 1613-ban Soprony vármegye alispánja és követe volt.

Soprony városában e században is élt Vághy család, melyből Ferencz 1836. és 1839. évi országgyülésen Soprony sz. k. város birája és orsz. gyülési követe volt, azonban eredetét nem a fölebbi nagy-vághi Vághy családból vette.

Vagyon család. (Hanzlikfalvai) Trencsin. vármegyei birtokos nemes család. Azon megyei nemesi összeirások szerint [3]) 1736-ban János és fiai Mihály, István és Ádám igazolták hanzlikfalvi birtokjukat, akkor Miklós katonáskodott.

1748-ban Hanzlikfaván laktak Mihály és testvérei.

1768-ban ugyan ott Mihály és fiai Imre, János és József.

1803-ban Imrének örökösei u. m. László és Imre, továbbá Pál és fiai Pál és Mihály Hanzlikfalván, Ignácz és Károly Józsefnek örökösei pedig Nemes-Miticzen laktak.

1837-ben Hanzlikfalván lakott Imre és örökösei Miklós, István, Antal, és László, továbbá Imre egyedül, Trencsin sz. kir. városban lakott idősb Pál és fiai Pál, Mihály és János, Nemes-Miticzen pedig Ignácz és Károly.

A családfa következő:

---

[1]) Wattay Ferencz naplója közli P. Thewrewk Józs. — Azonban Geneal. auth. II. szerint Vághy Zsuzsanna Vághy Györgynek (ki 1574-ben élt) volt leánya. és Wattay Ferencznek felesége.

[2]) Geneal. authent. II.

[3]) Szontagh Dán. közl.

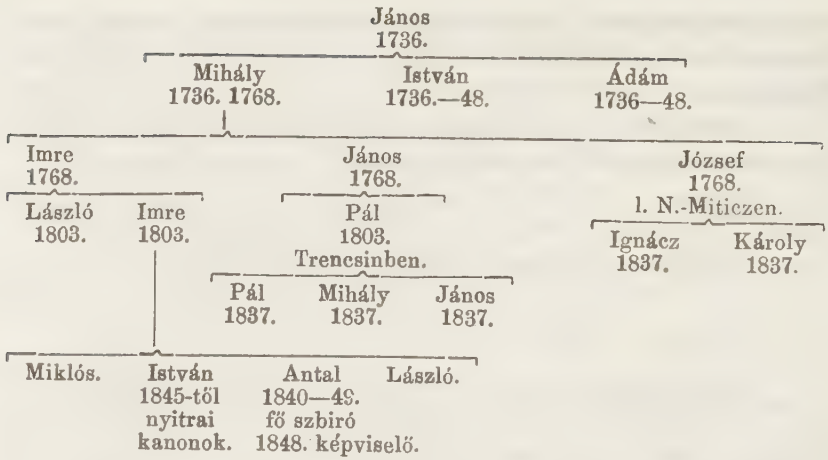

Krassó megyében Vagyon Imre főszolgabiró volt, ki Trencsin vármegyétől 1796. octob. 13-án kiadott nemesi bizonyitványát Krassó várm. előtt 1797. maj. 8-án hirdetteté ki.

Vajay család. (Vajai és Vicsapi, báró †) Nyitra vármegye családja, melyből Vajay István a pozsonyi kerületben tartományi biztos, a nyitrai püspöki uradalom kormányzója, 1723-ban jun. 2-án Nyitra vármegye helyettes alispánjának választatott és az volt 1730-ig. [1]) 1723-ban egyszersmind országgyülési követ is. 1730-ban bárósságra emeltetett. [2]) Már 1744-ben sept. 30-án őt (vagy hason nevü fiát) bárónak olvassuk, midőn gyöngélkedő egészsége miatt a Nyitra megyei nemesi fölkelő sereg főkapitányságát el nem fogadta. [3])

1760—1770. báró Vajay László cs. kir. kamarai tanácsos és Torontál megyei főispán volt.[4]) És — úgy látszik — benne a család is kihalt.

A család bárói czímere egy harántos fehér pólya által, melyben vörös rózsafej van, két felé osztott paizs, a felső kék udvarban egymással szemközt két arany oroszlán áll, első felemelt lábaikkal egy arany csillagot tartva, az alsó vörös udvarban hármas zöld halom fö-

[1]) Nagy József. Nyitra várm. 34. 35. És lásd Vox Domini Con. Venceslai a Purificatione Dni.

[2]) Lehoczky Stemmat. I. 170.

[3]) Nagy József id. h. 41. lap.

[4]) Orsz. hivat. Schematismus 1760. 1770. évekről. Lehoczky szerint 1747-ben már az volt volna. Bárány Ágost. nem közli Torontál leirásában a várm. főispánjait.

lött öt ezüst gombú arany korona, azon koronás sisak, mely fölött zöld halmon fehér galamb áll, piros csőrében zöld galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. A paizsot két oldalról telamonok gyanánt két vasas, pánczélos vitéz őrzi, oldalaikon kard lóg. [1])

Vajda család. (Merei) Hont vármegyei czímerleveles nemes család. A czímeres nemeslevelet Vajda Albert kapta 1617. táján. 1637-ben perbe idézi Lipthay Györgyöt, és testvéreit rajta elkövetett hatalmaskodás (megverés és letartoztatás) miatt. [2]) Tőle a családfa egy ágon máig következőleg terjedt le:

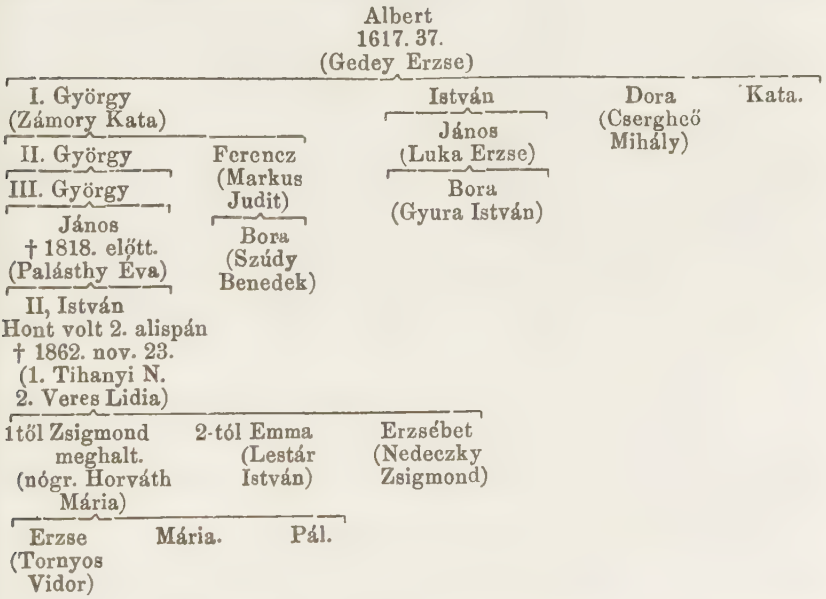

A családfán II. István már 1821-ben Hont vármegye tiszteletbeli alügyésze, 1824-ben lett rendsz. alügyész, 1835-ben lett főügyész és végre 1845-ben másod alispán és az volt 1849-ig. Meghalt mint az osztatlan Földváry nemzetség pénztárnoka 1862. évi nov. 23-án. Első nejétől született fia Zsigmond atyja halála előtt halt el. Második neje és ettől született leányai, úgy fiától Zsigmondtól származott unokái élnek.

A család előnevét Hont vármegyei Mere helységbeli birtokáról írja.

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Sz. benedeki convent fasc. 30. nro 40.

Vajda család. (Becse) Nógrád megyében már a XVII. század végén élt Vajda máskép Becse nevű nemes család, ebből a nemes lajstromokban 1684-ben találjuk Becse Jánost és Tamást Losonczon, Vajda Andrást és Gergelyt.

Losonczon lakó Becse Vajda András 1677-ben vette nőül Batta Bálint leányát, lakadalma azon évi febr. 28-án Kálnón tartatott.

Említett Vajda Gergelynek fia az 1705. évi nemesi fölkelésben hadnagy volt.

Vajda András 1705-ben megyei biztos volt. 1709-ben már mint idősb Andrásnak csak szegény özvegye élt.

János és Tamás 1705 ben szegényeknek iratnak, úgy 1709-ben is.

Becse néven a család (vagy mint szintén írták: Beczc) Szatmár megyébe is elszármazott, és losonczi előnevet vett föl, ilyen volt losonczi Beczc András, kinek „*Vitézség fegyvere*“ című magyar imakönyve kéziratban a nemzeti muzeumban található.

Nógrád megyében a Vajda családból Vajda Mihály 1726-ban igazolta nemességét, előmutatván III. Ferdinánd királytól 1655. april. 14-én kelt és Vajda István részére adott czímeres nemeslevelet.

Az 1755. évi nemesi összeirásban találjuk Vajda Lászlót, Gergelyt és Sándort.

Tán e családbeli volt Vajda András is, 1705-ben Rákóczy Ferencz egyik ezredese, kinek czímere a paizs udvarában hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első lábával kivont kardot tartva; ugyan az a paizs fölötti sisak koronáján is.

Vajda család. (Rába-bogyoszlói) Vas vármegye nemes családa, melyből Vajda Antal kir. tanácsos és már 1792-ben másod, 1799-ben pedig Vas megye első alispánja 1811-ig. Midőn 1809-ben a francziák Győrt elfoglalták, Vas megyét is megszállva tarták és adóztatták. Aug. 10-én gyűlést tartott a megye, hol a franczia hadparancsnok is jelen volt, ott határoztatott a gabna-adónak háromszorra Bécsbe szállítása, a többi végett könnyítést (relaxatiót) kért a megye Bécsbe indított küldöttség által, melyben Vajda Antal alispán is részt vett. [1])

Vajda család. Ennek alapítója Vajda Márton 1631-ben II. Ferdinánd királytól fia Vajda István és Mikó György részére is czímeres nemeslevelet nyert, mely azon évi dec. 11-én Abauj megyében hirdettetett ki. *(Lásd Mikó család a Pótlék-kötetben.*

---

[1]) Hazai tudósítások 1809. évi II. félév 15. szám.

Vajda nevü nemes család van Zemplin vármegyében is. [1])

Vajda család. (Borosi) Ebből 1609-ben élt Vajda István, kit Apor János örökösévé tett, és azt 1609. nov. 20-án Báthori Gábor is megerősíté. [2])

Erdélyben találjuk Vajda Zsigmondot, ki Bethlen Gábort akarta meggyikolni, [3]) és Miklóst, kit Báthori Gábor számüzött, de Bethlen Gábor feloldozott. [4])

Vajda család. Vajda Mátyás és általa gyermekei István Katalin és Orsolya 1630. máj. 23-án Bécsben kelt czímereslevélben II. Ferdinánd király által nemességökben megerősítettek. [5])

Vajda család (N.-meredgyói stb. †) Erdély kihalt nemes családa. 1484.ben éltek közülök Vajda László, Lőrincz, István és Péter. [6])

A családfát a XVI. közepéig vihetni föl, midőn Vajda máskép Bád György élt, ez 1578. előtt Dobokában Bádokban birt, és innen Hodor szerint a Bád melléknév, de írta előnevét Pánczél-Cseh-ről is. 1578. máj. 2-án bádoki előbb is békeséges birtokára uj kir. adományt nyert. Tőle a családfa következőleg ismeretes: [7])

György
1578. k.
Vajda alias Bád
de Meredgyó
(Almásy Klára)

I. István
1591. Dobokai alispán
Vajda de Panczel-Csch
(Ombozy Zsófia)

I. János
de Pánczel-Csch
1600. 1630.
(Bégányi Magdolna)

II. István.	II. György de Meredgyó 1636.	Zsigmond.	II. János.	Magdolna.	Judit (túri Jobbágy ifj. István)

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 118.
[2]) Kemény, Notitia Capituli Albensis 238.
[3]) Engelnél Böjthi Gáspár pag. 326.
[4]) Engel, Monumenta Ungrica pag. 399.
[5]) Az eredeti czímeres levél Bazín szabad királyi város levéltárában van.
[6]) Peres okmányokból közli Hodor Kár.
[7]) Hodor Kár. közl.

II. György, *ki az előbbi lapon.*
de Meredgyó
1636.

III. János
1675—82.
Dobokai alispán
1691. kolosi főbiró.
de Panczél-Cseh
(1. Bácsi Anna
2. Folthy Erzse)

1-től Erzse (Váradi Veres Sámuel)	Sámuel † 1731.	2-tól Anna (id. Fosztó Zsigm.)	Mária (Csernátoni György)

A táblán állók közül I. István 1589-ben Dobokay Istvánnal és Ombozy Miklóssal az Ombozy jog iránt osztályos egyezségre lép. 1591-ben Doboka vármegye alispánja volt. Neje Ombozy Zsófia után utódai Szász-Szomboron öröklöttek. Fia I. János 1600. és 1643-ban a kolos-monostori convent előtt ügyeiben mint ellentmondó említetik. 1592-ben atyjával együtt a feldevecseri jószágba iktattatott, a midőn Vajda János Doboka várm. főbiró és Vajda András rokonai is (kik a táblán nincsenek) említetnek mint királyi beiktató személyek, a Báthori Zsigmond 1592. mart. 18-án kelt iktató parancsában. Nejétől Bégányi Magdolnától több gyermeke maradt. Ezek közül

II. György — úgy látszik — az volt, kinek 1636-ban a kolosvári törv. czikk folytán, mivel a huszti hadban szolgált, többekével együtt javai elkoboztattak. Fia

III. János 1657—1697-ig mint birtokai egy részének elidegenítője fordúl elő, 1675—1682-ben Doboka vármegye alispánja volt, 1691-ben már kolos várm. főbirája és 1696-ban a kolosvári ref. egyház fő gondnoka. [1]) Két rendbeli házasságából gyermekei a táblán állanak, kikben a család kihalt, és utánnok a jószágok leányágra szálltak.

Nincsenek a táblán Vajda Miklós, 1601-ben Moldvába követ, haza érkezése után Goroszlónál Basta hadi foglyává lészen, és éh-halállal lakolt. E szerint más Vajda Miklós, ki 1612-ben notát kap, 1614-ben felmentetik.

Még régebben élt Vajda Mihály, kinek 1558-ban neje Kabos Zsófia volt.

1684-ben Vajda László országos fő póstamester, kiről Cserey és többen írtak. [2])

[1]) Pecsétén római női szobrot használt ábráúl.

[2]) Cserey Mih. historiája. Bethlen Miklós Önéletirása és Kőváry Erdély tört. V. 162. lap.

Tán e családhoz tartoztak még dézsi Vajda István is, kinek 1615. körül Rudnai Annától leánya Kata dézsi Báczi Jánosné volt.

Továbbá Vajda Márk, a XVII. században Bogáthy Druzsianna férje, és végre A. Anna mogyorósi Bánffy Istvánné a XVII. század közepén.

Vajda család. (Várszai és némai) Kolos megyei kihalt család, az előbbitől különbözőnek látszik. Családfájukból ennyit ismerünk: [1])

Várszai Vajda
Balás
(Némay Orsolya)

némai Vajda Erzse 1580—95. (Kabos Gábor)		n. Vajda Mihály 1584. (1. Nagy Margit. 2. Kabos Zsófia)	
1-től Anna 1600. (Galaczy István)	István.	2-tól János de Kozmatelke (ik. Toldalaghi Zsófia)	Bora 1649. (Ebeni)

Úgy látszik, utolsó volt közülök Vajda Farkas, kinek magvaszakadtán a kir. ügyész a leányágat megperelte.

Vajdaffy család. (Vámosi) Vámosi Vajdaffy Pál kihalván magnélkül, 1469-ben minden javai a koronára szálltak. [2])

Vajna család. (Pávai stb.) Székely család, mely ősi fészkéről és birtokáról az Orbai székben fekvő Páva helységről vette előnevét, és gyakran innen *Pávai*-nak is neveztetik. Mint régi, több ágakra oszlott nemzetség a nemzeti fejedelmek korában több ága ősi nemességét uj czímereslevelek vételével igyekezett biztosítani. Régiebb története a családnak ismeretlen, okleveles adataink csak a XVII. század első tizedeig terjednek. Ekkor élt pávai Vajna István, ki 1610. jan. 20-án Brassóban Báthori Gábortól Gál Péter defectusán Páva helységben egy egész telekre adományt kap.

1617. máj. 11-én Fejérvárott kelt adomány-levélben Bethlen Gábortól kapják Vajna István és András Páván Ferencz Tamás és Barátoson Jankó István jobbágyokat.

Nevezett pávai Vajna István, ekkor még primipilus és az Orbai székben bizonyos számú primipilus lovasság hadnagya, hadi érdemeiért fiaival Istvánnal és Péterrel együtt 1621. máj. 15-én Kassán

[1]) Hodor Károly közl.

[2]) Teleki, Hunyadiak kora XI. köt. 398.

kelt czímeres nemeslevélben Bethlen által a nemesi rendbe emeltetett. A czímer, melyet ekkor kaptak, a paizs vörös udvarában zöld szinű ruhába öltözött sárga csizmás vitéz áll, mellét vért, fejét érczsisak fedi, jobb kezében tört kardját (ensem destructum), bal kezében századosi buzogányt tartva. A paizs fölötti sisak zárt koronájából hasonló férfiú emelkedik ki. Ugyan ez alkalommal Páván birtokrészük és házuk is (mely egyfelől Vajna Mihály, másfelől az országúttal volt szomszédos) minden tartozásoktól fölmentetett.

Ezen István és András ivadéka [1]) következő:

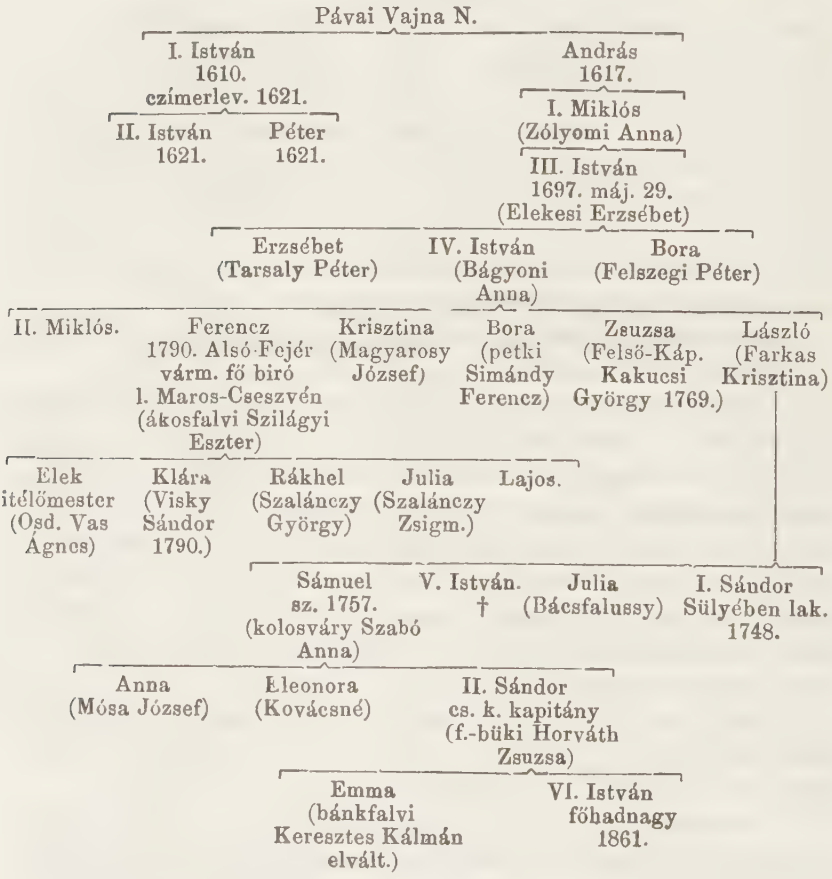

Úgy látszik — I. Sándornak fia volt Miklós, ki 1770-ben szin-

[1]) Hodor Károly közl.

tén A.-Fejér megyében Sülyén lakott és neje jogán Doboka megyében Meleg-Földvárott is birt.

A fölebbi ágból szakadt ki pávai Vajna A n d r á s is, ki következő családfát [1]) alkotott:

András.
I. Ferencz

Ádám. | I. Zsigmond sz. 1724. volt zalathnai kincstári hivat. (Mágner Mária) | Elek. | Ágnes stb. (Donáthné)

I. István sz.1758.†1833. Dobokai főbiró † | Antal-Józs. sz.1760.†1827. kanczell. ref. tanács. | II. Zsigmond † | Anna-Mária sz. 1769. † 1834. (Hodor János) | Ferencz sz. 1769. † 1829. | Róza.

E táblán álló I. Z s i g m o n d iskoláit Sz.-Udvarhelyt a ref. collegiumban járta a bölcsészetig, 1742-ben tanulását félbeszakítván, a következő évben Szebenben b. Toroczkay János mellett irnok, 1744-ben kamarai számvevőségi járulnok lett. 1745. jun. 29-én katholizált, és így lőn ága a többi reform. Vajná-k közt egyedül katholika vallású. 1754-ben b. hunyadi, 1771-ben szamosujvári harminczados lett, utoljára zalathnai kincstári hivatalnok. Kitűrő, szorgalmas és ősi javait fentartó egyén. Halála után 1774. után özvegye gyermekeivel együtt Doboka megyébe Dobokára vonúlt; productionalis pere pedig A.-Fejér megyébe tétetett át. Nejétől Mágner Máriától maradtak gyermekei: I s t v á n, A n t a l-J ó z s e f, II. Z s i g m o n d, A n n a-M á r i a Hodor Jánosné, F e r e n c z

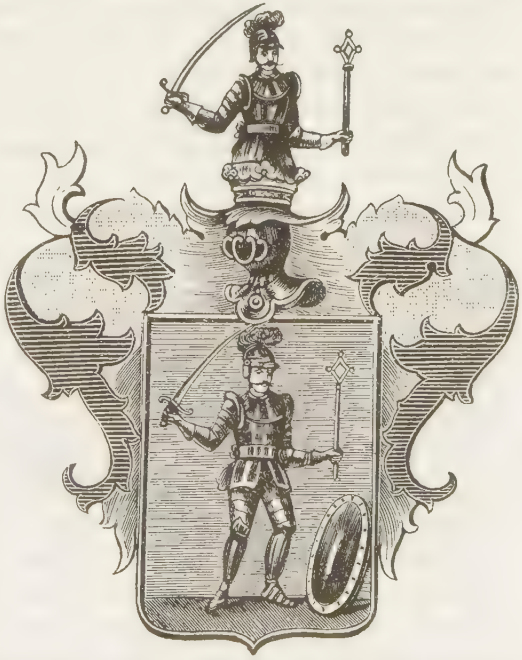

[1]) Hodor K. közl.

és Róza, kikre atyjokról maradt ősi vagyon Háromszéken Márkosfalván, Mártonfalván, Lemhényben (havas részszel együtt) és Páván 36 hold majorság föld, és 12 jobbágy-telek; zálogból kiváltott szerzemények a m.-valkai, jelentékeny havas-javadalmú egy belső telek, és Derzsén 7 hold 268 négysz. öl, anyjokról Mágner Máriától Doboka és Hunyad megyében 1126 hold, 147 négysz. ölnyi majorságot örököltek. Ezekben, névszerint 1169 hold stb. birtokban osztoztak gyermekei, kik közül a fiak, noha nőtlenek, még ismét csak szerzők valának. Így Istvántól maradt az általa nagyobbára kiperelt vagy zálogúl szerzett 1591 hold s több öl ingatlan vagyon. Antal után maradt a kolozsvári „Fejérhajó" című vendéglő és több ezerre menő tőkepénz, könyv s egyébből, mintegy 2367 ftra becsült ingóság stb. De lássuk a gyermekeket sorban: II. Zsigmond és Róza korán elhaltak.

I. István sz. 1758. aug. 23-án, 1786-ban Belső-Szolnok megyében a termőföldeket fölmerő bizottság első biztosa volt, 1794-ben Kolos vármegye királyi pénztárnoka, 1798—1816-ig Doboka vármegye alispánja, és ugyan annak 1816—1833-ig főbirája, ki azon évi májusban az utolsó számoltató gyűlésen, midőn lemondott, öntudata tisztaságában azzal végzé bucsúzó beszédét, „ha kitől egy garast zsaroltam, álljon elé, négyszeresen vissza fizetem." Nőtlenül élt. 1833-ban dec. hóban halt meg. Eltemettetett a Dobokai temetőben, hol sír-emlékén e fölírás olvasható: *„Doboka vármegyei főbiró Pávai Vajna István emlékezetére sz. 1758. mh. 1833."* A kidei templomnak 1820. körül egy harangot öntetett.

Antal szül. 1760. dec. 13-án. Iskoláit a kolosvári akadémiában és a budai Theresianumban végezte. Hivatalos pályára lépvén 1784. máj. 1-től az erdélyi kir. táblán itélőmesteri protocolista lett, hol több évet töltött, és ez alatt főleg a kir. ügyigazgatóságnál a productionale forumok előtt mutatá ki szép tehetségeit. 1786-ban a kolosvári kerületi királyi biztossághoz tétett át protocollistának, 1787-ben pedig az erdélyi kormányzó ajánlatára Közép-Szolnok megye alispánjává neveztetett. Megváltozván a József császár rendszere, az erdélyi kanczelláriához fogalmazóvá neveztetett, de ezt keveselvén, csak nagy nehezen fogadá el. Itt azután jeles képessége által titkárságra és utóbb (1815. előtt) udvari tanácsosságra emeltetett. Jeles és tudós hazafi volt. Anya nyelvén kivül tudott latinúl, németül, francziául, olaszúl és oláhúl. Meghalt Bécsben 1827. dec. 18-án. Hagyatéka ingó részét szép festmények, ritka fegyverek képezték, és egy kis, becses 749 kötetből álló könyvtár, ide nem számítva azokat, melyeket mint tiltottakat

1828-ban a bécsi rendőrség lefoglalt. Hess Mihálytól olajba festett arczképét gr. Lázár Istvánnak hagyta.

Ferencz szül. 1769. nov. 2-án. Meghalt 1829. aprilisban. Végrendeletében szászvárosi kertét, mint tulajdon szerzeményét a Szászvárosi Ferenczes szerzeteseknek hagyományozta.

Anna-Mária szül. 1767. febr. 22-én. Férjhez ment Hodor Jánoshoz, és anyja lőn az érdemes és tudós történetbuvár Hodor Károlynak, Doboka vármegye tört. és topogr. leirása szerzőjének stb. Meghalt Vajna Anna-M. 1834. aug. 19-én, eltemettetett Dobokán, a magyar temetőbe, hol a fiúi kegyelet sirkövére ez irást vésette: „*Itt nyugszik erényeit eltemetve, a hiv feleség, takarékos házi asszony, legjobb édes anya Pávai Vajna Anna, özvegy Hodor Jánosné, szül. 1767. mh. 1834.*“ Ő volt ez ágból az utolsó Vajna leány. Halála után, midőn Hodor Jánostól három gyermeke 1835. jun. 20-án megosztozott, jutott hármuknak összesen 1817 hold 739 négysz. öl majorság birtok, 122 jobbágy telek, és kötelezvényben 80,217 váltó for. 58 darabból álló ménes stb.

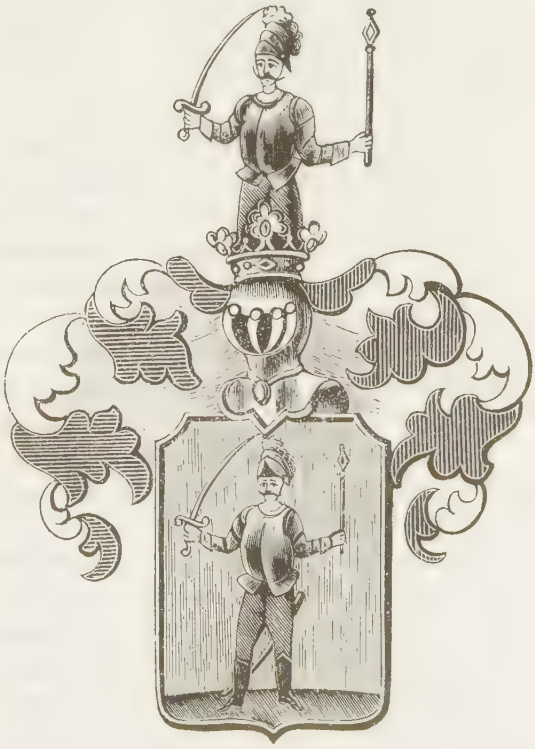

A család ez ágának czimere — mint a metszvény mutatja —következő: a paizs kék udvarában zöld téren, pánczélos sisakos vitéz áll, vörös övvel, és vörös strucztolakkal ékesítve, és balfelé fordúlva, jobb kezével kivont kardot, a balban buzogányt tartva, előtte balról a földön egy feltámasztott tojásdad alakú ezüst vért látható. A paizs fölötti sisak koronájából szintén ollyan vitéz emelkedik

ki. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék. E czímer — mint láthatjuk — csupán színeire és a vitéz öltözete egy részére nézve különbözik az 1621-ben Bethlen Gábor fejedelem által adottól.

A pávai törzsfészkü Vajna családból más ágak is emeltettek a nemesség közé. Így 1639. octob. 10-én II. Rákóczy György Gyulafejérvárott kelt czímeres levelében nemesité és pávai örökségüket is kiváltságosítá pávai Dávidnak, és fiainak Györgynek, Gáspárnak és Mihálynak. Ezek armális levele 1640. jul. 29-én Háromszékben minden ellenmondás nélkül kihirdettetett.

Családfájuk [1]) így hozatik le:

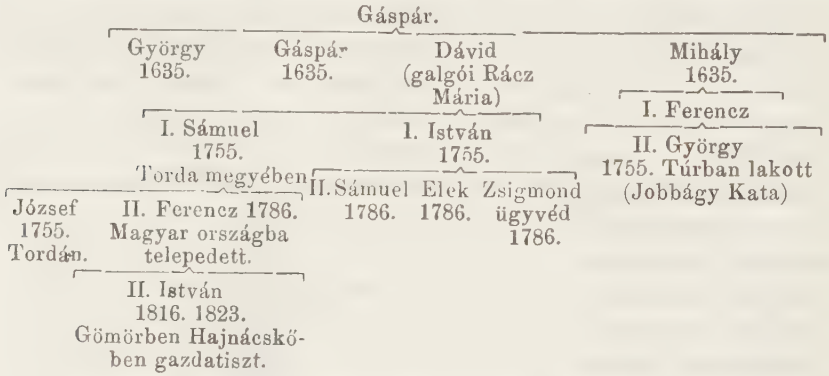

Ez ágon Dávidnak fiai Sámuel és István 1755-ben birtokosok Torda megyében Felfalu, Radmoczája és M.-Jára helységben adományos jogon. Fiaik 1786-ban osztoztak meg. Sámuelnek fia II. Ferencz Magyar orsaágba telepedett, fia II. István e század első tizedeiben Gömör megyében Hajn ácsköbenvolt gazdatiszt; Torda vármegyétől 1816. máj. 26-án kivett nemesi bizonyítványát 1820. jun. 12. Gömör, 1823-ban pedig Nógrád megyében hirdetteté ki. [2])

Úgy látszik — a táblán álló I. István maradéki éltek a kovásznai predikátummal, legalább 1815-ben Torda megyében Kovásznai Vajna Zsigmondot találjuk mint e megye tiszti ügyészét.

Egy harmadik ágat a XVII. század első felében szintén Pávai Vajna I. János és I. Tamás emelnek föl, ezek Mikes Mihály, János és Pál notáján a fiscusra szállt jobbágyok lévén, 1638-ban idősb Rákóczy György által nemesítettek meg, Pávai házuk és telkük is mentesítvén. Ezek családfája ez:

[1]) Hodor K. közléséből megjegyezvén, hogy az armális kivonatában tollhibának tartatik Dávid említése Gáspár helyett, ez utóbbinak fiául tétetvén Dávid e táblázaton.

[2]) Nógrád megyei 1823. évi jegyzőkönyv 557. sz. a.

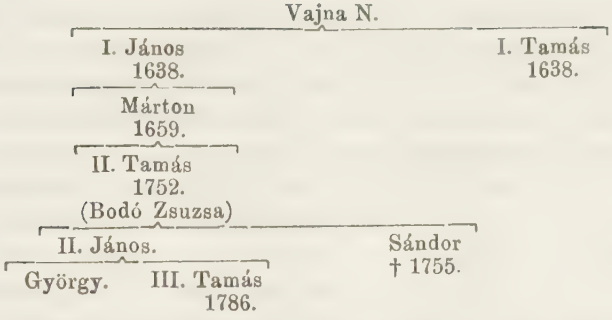

1659-ben Mártont Mikes Kelemen támadja meg, de I. Rákóczy György az impetitiot cassálja és nemességében és adományában megerősíti.

II. Tamás 1752-ben Páloson és N.-Borosnyón jobbágyot cserél. Fia Sándor 1755-ben nemességét igazolja. II. Jánosnak, ki neje után Altorján és Borosnyón birtokos volt, fiai 1786. april. 3-án producálják nemességöket.

1660. sept. 28-án a Háromszéki lustralis gyülésen Maxán jelen voltak Vajna Gáspár és Miklós.

Háromszék lustralis könyveiben, az 1635. éviben, találjuk Páván, mint nemeseket: Istvánt Uzonban, Tamást, Andrást, Györgyöt, Gáspárt és Miklóst, és Mihálynak özvegyét. 1681-ben lustrált Vajna András.

1684-ben M.-Váradgyán birtokos Pávay Ferencz.

1690-ben Vajna Orbánt Zágonban Mikes Pál Tököly hive levágatta. [1])

1694-ben Vajna István nemes ember Kálnoki Péterrel követségben járt Törökországban. [2])

1770-ben Páván V. László és Zsigmond nemesek.

1770-ben Zágonban találjuk mint nemeseket: Vajna Ádámot, Gábort, Jánost, Józsefet, Miklóst, Istvánt és Orbánt.

1771-ben élt pávai Vajna Gábor, kinek második nejétől Bartha Judittól fiai: László és István, amannak neje lőrincz-révei Koncz Mária, emezé lőrincz-révei Koncz Éva.

Nevezetes tagja volt a családnak Vajna Gábor, született Erdélyben 1747-ben. Kadetnek állván, 1768-ban a m. kir. testőrségbe

[1]) Cserey M. Historiája 210.

[2]) Török Imre naplója. 1693—94. Kiadta a m. tud. akadémia 635. lap.

lépett, innen székely huszár és 1787-ben kapitány lett. A török háborúban vitézül kitüntetvén magát, 1788-ban őrnagy lett, és M. Terézia rendét kapta. Meghalt 1793. dec. 10-én.

Többeket találunk még a pávai Vajna családból, kiket e táblázatokra illeszteni nem tudunk, ilyenek:

Antal 1794-ben Alsó-Fejér várm. főbirája, tán az, ki az enyedi collegiomnak is jótévője, és kinek özvegye maradt Horváth Borbára és gyermekei.

Dávid 1794-ben kormányszéki titkár, Dániel ugyan ott akkor irnok. László 1794-ben dulló Háromszékben. István 1794-ben törvényszéki ülnök Háromszékben. Ferencz 1794-ben fő biró Alsó-Fejérben (csupán Pávay néven).

Mária; János; Czeczilia Fekete Károlyné. Régebben Kata Apor Jánosné, Éva Imecs Pálné, továbbá más két Vajna leány Imecs Antalné, és Imecs Ferenczné. Mária 1816. Tompa özvegye, Anna 1827. Fülöp Antalné. Zsuzsa Deáky Györgyné.

József 1815-ben Orbai szék törvényszéki ülnöke. 1830—34-ben József, kinek neje Kovács Róza stb.

A „Pávai" előnéven kivül más predikátumokkal élő Pávai Vajna családokat is találhatni Erdélyben.

Illyen a dézsi Vajna család, melyből Pávay Dávid II. Rákóczy Györgytől Dézsen a Kodori utczában egy házat kap adományban Hatvani István magvaszakadtán, akkor Dávid dézs-aknai kamarai ispán volt. Ez adományt megerősíté Barcsay Ákos is. Azonban a fejérvári káptalanban az eredeti adománylevélben Dávid helyett állítólag Pál van. 1652-ben találjuk még dézsi Vajna Dávidot.

1679-ben Pávay Dávidot és Sámuelt Kis-Debreczen.

„Márkosfalvi" előnevet viseltek a Vajna családból Háromszéken Markosfalván lakozók, 1770-ben élők ú. m. Ádám, Elek, András, továbbá Gábor és Miklós, kiknek ekkor özvegyeik éltek.

Kovásznai előnéven találjuk 1815-ben Zsigmondot Torda vármegye ügyészét.

Úgy látszik azonan, hogy mind e külön előnevű Vajna családok egy törzsből és pedig Pávárol eredtek.

Vajvoda család. (Máskép Lexa) Trencsin megyében csupán az 1690. évi nemesi összeirásban mint Révfalván curiális család említetik.

Vakanovics család. Vakanovics Dávid 1792-ben I. Ferencz

királytól kapta czímeres nemeslevelét. Czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban jobbról balra rézsutosan húzott fejér szelemenben három ágyú-golyó látszik, a 2. és 3. arany udvarban balról jobbra rézsutosan fekvő ágyú látható. A paizs fölötti sisak koronáján kiterjesztett fekete sasszárny lebeg. Foszladék jobbról czüstvörös, balról aranykék. [1])

Valachy család. Mátyás és Ferencz Bars megyétől kapott nemesi bizonyítványukat 1770. máj. 6-án Trencsin megyében kihirdették. Utóbb nyomaik nincsenek.

Valaszkai család. Valaszkai János és Márton 1753-ban M. Terézia királyasszony által nemesítettek meg. [2])

Czímerök előbb függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali rész harántosan ismét két részre oszlik, a felső vörös udvarban fehér ruhás kar fehér kigyót emel, mely farkát szájában tartja; az alsó czüst udvarban két vörös sasszárny lebeg; a baloldali kék udvarban hátulsó lábain oroszlán ágasdik, első jobb lábával három nyilat tart, hegyeikkel fölfelé. A paizs fölötti sisak koronáján két sasszárny lebeg, ú. m. jobbról vörös a kigyóval, balról kék a három nyillal belsejében. Foszladék jobbról czüstvörös, balról aranykék.

Waldeck család. Herczeg Waldeck Kerestély cs. k. altábornagy az 1792. évi országgyülésen magyar honfiusítást nyert. [3]) De ennek ága — úgy látszik — kihalt. A gróf Waldeck családból Fridriknak fia Frigyes (szül. 1822.) 1844-ben nőül vévén bethleni gróf Bethlen Corneliát, ezzel birtokos Heves megyében Roffon.

Walderode család. János, Boldizsár és Hubert 1659-ben magyar indigenatust nyertek. [4]) Most nem léteznek.

Waldstaetten család. Báró Waldstaetten György magyar nemesnek országgyülési ülés és szavazat nélkül bevétetett az 1840. évi országgyülésen. [5])

Waldstein család. (Wartenbergi gróf.) A gróf Waldstein család 1635-ben gróf Waldstein Ádám személyében, ki 1606-ban a bécsi békekötést is aláírta, kapta a magyar honfiusítást. [6])

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Collect. herald. nro. 242. és Adami Scuta gent. XIV.
[3]) 1792. évi 72. törv. cz.
[4]) 1659. évi 133. törv. cz.
[5]) 1840. évi 51. törv. cz.
[6]) 1635. évi 93. törv. cz.

A családot Cseh országból Zdenkótól eredeztetik, ki 1236-ban halt meg. Ettől származott egyenes vonalban János, ki 1506-ban halt meg, és kinek nejétől Swihowsky Annától két fia maradt: Zdenko és Vilmos, ezektől két fővonal származott, úgymint az előbbitől a *Waldstein-Arnau* vonal, az utóbbitól a *Waldstein-Wartenberg* vonal. Az előbbi, mivel nálunk nem honfiúsítatott, ide nem tartozik; az utóbbiról szólanunk kell.

Nevezett Vilmosnak († 1557.) János fiától unokája volt Ádám, a cseh kamarai marsal, ki hazánkban indigenatust nyert 1635-ben. Meghalt 1638-ban. Ő még 1619-ben az örökös tartományokban grófságra emeltetett. Fia Miksa († 1654.) császári fölovászmester 1628. jun. 25-én négy testvérével együtt birodalmi grófságot nyert. Ennek fia volt Ferdinánd, ki gr. Rothal leánytól nemzé Ernő-Józsefet, ennek fia volt Ferencz-József, ki 1680-ban született, Morva ország tartományfőnöke volt stb. meghalt 1722-ben. Ennek gróf Czernin Mária Margittól egy leánya és két fia maradt, ú. m. Ferencz-Ernő, szül. 1705. vagy 1706. és János-József [1]) szül. 1709. E két fiu által e vonal is két főágra oszlik, amattól a münchengrätzi-ág (mint az I. táblán) az utóbbitól a duxi és leitomischli-ág (a II. táblán) származik.

A családfa következő:

I. tábla.

Münchengrätzi-ág.

Ferencz-József
cs. k. kam. és tit. tan.
† 1722.
(gr. Czernin M. Marg.)

Ferencz-Ernő	János-Józs.	M.-Margit
sz. 1705. † 1748.	sz. 1709. † 1771.	sz. 1710. † 1712.
(gr. Fürstenberg M. Erzse)	(gr. Trautmansdorff Józéfa)	
Vincze	*Folyt. II. táblán.*	
sz. 1731. † 1797.		
cs. k. kam. tit. tan.		
(gr. Sternberg Zsófia)		
Folyt. a köv. lapon.		

[1]) Schönfeld Adels-Schemat. II. 113. A góthai Histor. Herald. Handbuch a 1052. lapon Ferencz-József-György-nek nevezi.

Vincze, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1731. † 1797.
cs. k. kam. tit. tan.
(gr. Sternberg Zsófia)

M.-Zsófia sz. 1763. † 1818. alap. hölgy.
Ernő-Fülöp sz. 1764. alezredes stb. (1. gr. Desfours Antónia. 2. gr. Breuner Ernesztina)
Leopoldina † 1822. (h. Auersperg Vilmos)
Karolina sz. 1766. (1. gr. Daun Leop. 2. gr. Delhoste)
Emanuel sz. 1770. elesett 1803. alezredes (Flanderka Mónika)
József sz. 1780. † 1799. kapit.
Jozéfa sz. 1768. † 1786.
Kuigund

Zsófia sz. 1799. (Ponosch József lovag)
Vincze sz. 1800. (gr. Fuchs Vincentia)
Ádám sz. 1803. † 1849. alezredes (gr. Khevenhüller Karolina)

Anna sz. 1825. (b. Puteani Ernő)
Emanuel sz. 1827. kapit. (b. Vittinghoft Ilona)
Albrecht sz. 1832. cs. k. kapit.

Ferencz sz. 1834. cs. k. kapit. (gr. Desfours Zdenka)
József sz. 1836. cs. k. kam. kapit.
Emanuel sz. 1840. főhadn.

Zdenka sz. 1862.

Vincze sz. 1792. † 1793.
Kerestély-Ernő sz. 1794. † 1858. cs. k. kam. és tit. tan. (gr. Thun Mária)
Antónia † 1801.

Antónia sz. 1818.
Tekla †
Ernő-Ferencz sz. 1821. Cseh orsz. (1. hg. Schwarzenberg Anna) 2. hg. Schwarzenberg Mária)
József sz. 1824. cs. k. kam. ezredes
Gabriella sz. 1827. (b. Rohan Artur)
Fáni sz. 1831. alap. h.
Luiza sz. 1832.

1-től Erneszt sz. 1849.
2-től Anna sz. 1853.
Mária sz. 1855.
Gabriella sz. 1857.
Krisztina sz. 1859.
Károly sz. 1861.

II. tábla.

A duxi és leitomischli-ág.

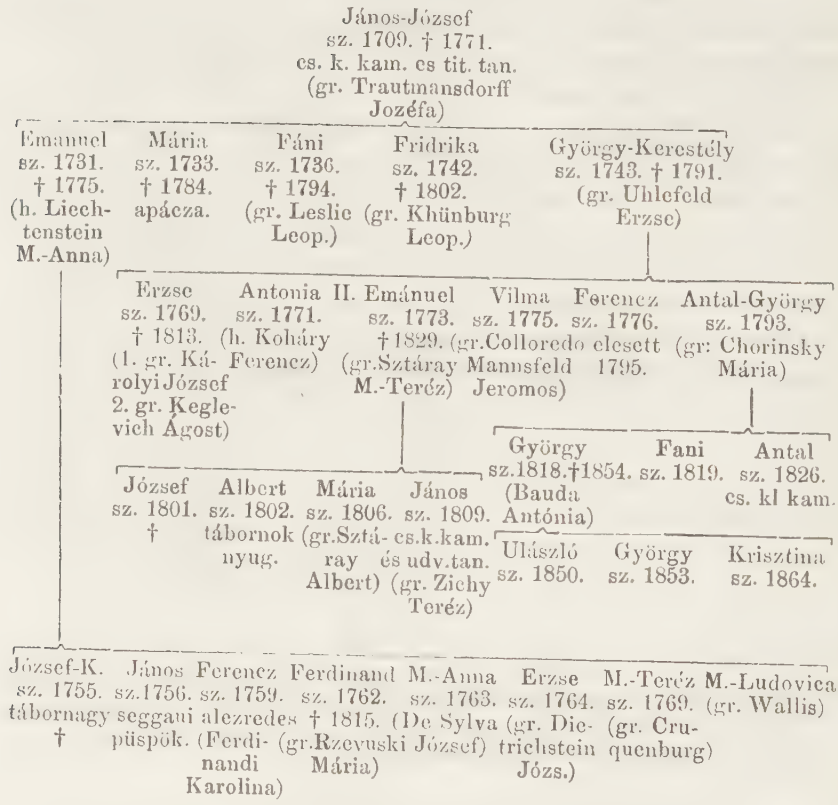

Az I. táblán álló ág, mely Csch- és Morvaországban honos, birja Magyarországban is a boros-sebesi és monyászai urodalmat és szelesáni és ravnai jószágokat.

A II. táblán álló ágból II. Emánuel ága egészen Magyarországivá vált, már neki több nővérei magyar családokba mentek férjhez, maga II. Emánuel gróf Sztáray leányt vévén nőül, (úgy látszik) ennek jogán jutott a Vinnai uradalomhoz, most egyik fia János (szül. 1809. ben aug. 21.) máltai lovag, phil. és jogtudor, cs. kir. kamarás és udv. tanácsos, birja Komárom megyében a nagy-megyeri urodalmat. A politikai közéletben szereplő részt vett és 1861-ben Ung vármegyének főispánja volt.

A család czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. arany udvarban kettős farkú arany koronás kék oraszlán hátulsó lábain ágaskodik; a 2 és 3-ik kék udvarban hasonló arany oroszlán látható. A paizs közepét kisebb vért foglalja el, melynek arany udvarában két-fejü koronás fekete sas látható, jobb lábával czüst horgonyt, a ballal pálma-ágat tartva, a sas mellén herczegi koronával fedett tojásdad kis vért vörös udvarában arany F. II. olvasható, ez alatt egy még kisebb tojásdad vért rézsutosan aranyfeketére osztva, mint a Wartenbergi ősi czímer szerepel. A család jelszava: „Invita Invidia.“

Gr. Waldstein János szatmári nagyprépost volt, meghalt 1838. jul. 10-én kora 72. évében.

Waldhütter család. (Waldburgi) Erdélyi szász család, melyből András segesvári polgármester czímeres nemeslevele az 1743. évi erdélyi dietán hirdettetett ki. [1])

Valentics család. Arva megyei curiális család. Szerzője Jakab 1595. dec. 18. új adományt kap F.-Kubini részére.

E Jakab Galko néven is ismeretes, és a Mesko család egyik tagja lévén, utódai ismét a Mesko családnevet vették fel, hozzá adván néha a Valentics és Galko nevet is. *Lásd Mesko cs.*

Valentini család. Gömör megyében a nemes rendüek közé számitatott. [2]) Trencsin megye összeirásában 1790-ben Ignácz, 1795-ben János, Imre és Ferencz, 1805-ben József fordúl elé.

Valh család. Vagy jobban irva tán Vahl család, Zemplin megye nemessége között áll, e század elején ott az abonyi pusztán, és Lasztomér helységben, [3]) birt zálogjogon Hernád-Némethi-ben is. [4])

Valicherich család. Máskép Czelicz vagy Deverics Miklós és társai 1659. oct. 10-én kaptak I. Leopold királytól czímeres levelet, mely Györ vármegye levéltárában őriztetik.

Valicz család. Árva megyei régi adományos kihalt család jeszenovai előnévvel, a Csapla és Czundra családok versége. Kihaltával a nevezettek örökösödtek.

Valkai család. (Magyar-Valkai és Gyulai) Erdély kihalt család. [5]) Teljes leszármazásával tisztában nem vagyunk. Egy családfa [6])

[1]) Apor Péter munkái 232.
[2]) Batholomaeides C. Gömör p. 146.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118. 174. 376.
[4]) Ugyan ott 226.
[5]) Kővári Erdély nevez. családai 271.
[6]) Décsey Miklós közl. és gr. Lázár család 131. lap.

szerint így származtak le: Demeternek a törzsnek fia volt Pál (1345.), ennek Miklós (1370.), ennek István, ennek János (1445.), ennek fia Tamás (1490.) ki esküllői Ördögh Mártával így folytatá tovább családfáját:

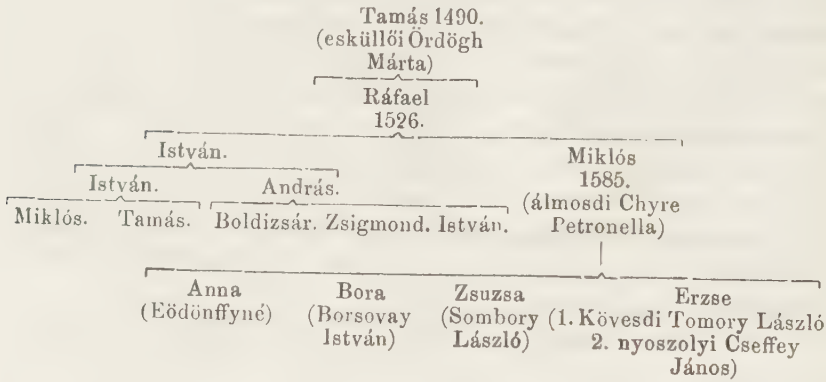

Tamás 1492-ben iklód-szentiványi birtokos, keleczeli és ujfalvi részbirtokát eladta Kemény Istvánnak.

Tamásnak testvérei lehettek János nagy-almási plébános, és Balázs szintén pap.

Tamásnak leánya lehetett Fruzsina sólyomkői Menyhért Mihályné.

Miklósnak neje Chyre Petrona anyjával Báthori Borbálával együtt a Nagy-Esküllői templomba temettetett. [1])

Azonban ezeken kivül is éltek a családból tagok, kiknek emlékök fenmaradt, de kiket vérségi kapcsolatban a családfára tennünk adatok hiányában nem lehet. Ilyenek: a XV. században gyulai Valkay Mihály, kinek nejétől Sombory Borától leányát Annát nőül vette gernyeszeghi Erdélyi Gergely.

Miklós, kinek özvegye Pósay Anna 1474-ben Babuczán részbirtokát eladja Hosszú Jánosnak. Tán fia azon István, kinek nejeül Kabos Ilona iratik.

János, kinek neje Teke Borbála volt.

Miklós, ki 1509-ben többekkel Kövesd helységre osztoztató parancsot kapott Sz. Györgyi Péter erdélyi vajdától. [2])

---

[1]) Hodor K. jegyz.

[2]) Kemény Not. Capit. Albensis pag. 225.

Miklós, valószinüleg a táblán álló, kit mint követet 1552-ben I. Ferdinánd király letartóztatott. [1])

András az iró és költő, ki Kalotaszegen született és müveit 1571—1580. közt nyomatá. [2])

Továbbá Valkay Márton, kinek Valkay Margit, Valkay Ágnes Vitéz Endréné, Klára Cserényi Györgyné, Anna Kabos Kristófné, Fruzsina Kabos Imréné stb.

Valkay László, kinek neje Makray Erzse.

Az utolsó a családból Miklós volt, 1721-ben még élő és birtokos M.-Valkón, de 1754-ben már csak nejétől Ördögh Judit leányai: Klára Szék-Kocsárdi Szilágyi Lászlóné és Zsuzsanna Bydekuthy Istvánné éltek.

Még egy családfai töredéket ismerünk Valkay nevü családról, de ezzel vérség-e? nem tudjuk.

A családfa [3]) imez:

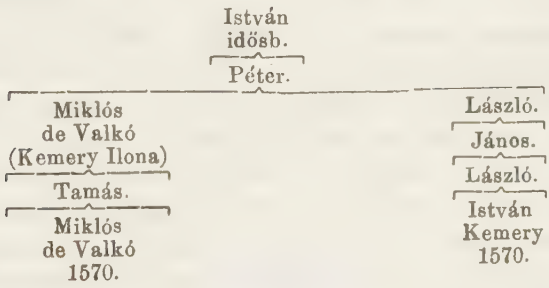

Valkay család. Ez czímerleveles család és nevét Valkóról mint származási helyéről vette, előnevül nem használta. Tasnádról emelkedett ki, és már szintén kihalt. Törzse Valkay Albert, ki 1579-ben kapta az armálist, és ily családfát [4]) alkotott:

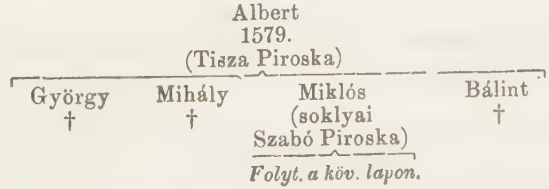

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Catalogus Manuscriptorum Musei Szecheniano regnicol. I. 729.

[2]) Magyar Irók II. 359.

[3]) Mss. a nzti Muzeumban fol. lat. nro. 2340. pag. 246.

[4]) Décsey Miklós közl.

Miklós, *ki az előbbi lapon.*
(soklyai
Szabó Erzse)

Mihály (fancsikai Nagy Petron) — Judit (Hevesy János)

Ezsébet (1. telegdi Balajthy Fer. 2. alvinczi Enyedy János. 3. ifj. Bydeskuthy Fer. 4. Cseszei István) — Zsófia (Szénás Dávid)

Gömör megyében 1848. előtt is a nemesek közé számítatott Valkay nevű család.

Valla család. Trencsin vármegye czímerleveles családa. Czímerlevelét Valla Ágoston azon megyében 1656-ban hirdetteté ki. [1]) 1666-ban árvái Trencsin városában laktak. Utódai — úgy látszik — utóbb Velovics nevet vettek föl, legalább a Valla név utóbb elő nem kerül. [2])

Vallaszkay család. Bihar megye nemessége sorában említetik. [3]) *Lásd Valaszkay cs.*

Wallis család. Báró Wallis György 1687-ben magyar indigenatust nyert. [4]) A család magát Franczia országból eredezteti. György, ki magyar honfiusítást nyert, Mainznál esett el 1689-ben. Fia György-Olivér tábornagy 1706-ban grófságra emeltett. Utódai élnek Ausztriában és Cseh országban. A család egy, két tagja magyar házakba is sógorosodott. Így legközelebb gr. Wallis Gyula őrnagy megyesi gróf Somogyi Ilonát vette nőül 1852-ben.

Nem merem e család ivadékául számítani azon báró Vallisch Kristófot, ki 1792-ben a 21. törv. czikknél fogva nyert magyar honfiusítást.

Vallus család. Heves megyében a nemes rendűek közé soroltatik. [5])

Valovics család. Trencsin megyei curialis nemes család. Eldődei 1666-ban már Kálniczon birtak. Ott birt és lakott 1721-ben

[1]) Trencsin várm. Protoc. pag. 65.
[2]) Szontagh Dán. közl.
[3]) Fényes E. M. orsz. Geogr. stat. állapotja. IV. 61. ap.
[4]) 1687. évi 28. törv. czikk.
[5]) Fényes El. id. m. III. köt. 192. l.

Miklós, Viszocsányban pedig ugyan akkor János. [1]) E család Turócz megyei Tarnó helységből látszik eredni, hol birtokos volt a mult század 3-dik tizedében is, a Tarnóczy családdal valószinűleg vérségben állott, [2]) ide mutat a Viszocsányban való birtoklás is..

Trencsin megyében a nemesi összeirások szerint 1748-ban laktak Márton, id. és ifj. János, György, Mihály, István és ifj. György. 1803-ban Kalniczán laktak György, János, ennek két fia András és János; továbbá András és három fia András, Ádám és János; ismét István és fia István; György és fiai András és János, majd Ádám és fiai István és János, végre András és János és ennek fia István, legvégül Ádám és két fia András és Ádám, úgy György fiával Ádámmál.

1837-ben Haluzsiczon élt Márton és fiai Márton, István, János és György; — Kalniczon ekkor már 35 férfi tagja volt a családnak.

Úgy látszik — a család a 1656-ban nemes levelét Trencsin megyében produkált Valla Ágostonnak ivadéka.

Walterskirchen család. (Wolfsthali báró.) Ausztriai régi család. Eredetét a XIII. században keresi. Egy Walterskircher, névszerint György a XVI. század második felében Magyar-Ovárott harminczados volt, és 1546-ban czímeres levelet, (mint iratik — megerősítőt) kapott. Ezt is a család ősei közé számítják. A bárságot wolfsthali Walterskirchen György Kristóf kapta 1643. maj. 5-én III. Ferdinand császártól. Ennek unokája volt Ferencz Vilmos szül. 1689. nov. 15-én, ki nőül kövesszarvi Gosztonyi Franeziskát vette, ettől származott unokája volt

György-Vilmos, cs. kir. kamarás, ki 1802-ben magyar honfiusítást nyert. [3]) Meghalt 1811. mart. 11-én. Nejétől báró Perényi Eleonorá-tól utódait a családfa mutatja:

[1]) Szontag Dán. közl.

[2]) Vesd össze Bel. M. Notitia nova Hung. C. Turócz II. 330.

[3]) Az 1802. évi országgyűlésen.

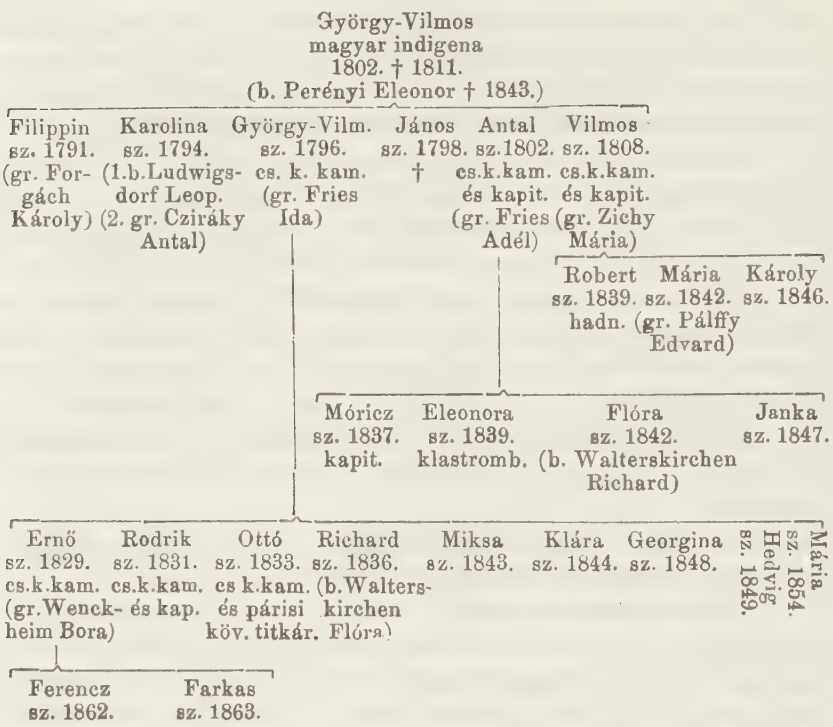

A család több tagja — mint a táblazat mutatja — magyar házakba sógorosodva, Magyarországba vonúlt, különben Ausztriában és Stajerországban honos.

A család czímere négyfelé osztott vért, az 1. kék udvarban egy kettős farkú párducz ágaskodik koronás kettős zöld fejjel ellátva; a 2-ik osztály felső része rézsutosan aranyfekete pólyakkal fedve, az alsó osztály üres ezüst udvart mutat; a 3-ik rézsutosan szelt osztály felső vörös udvarában ugró kost, az alsó arany udvar fekete nyilat tüntet elő; a 4-ik kék udvarban fehér farkas áll, feléje egy vörös mezü kar kivont karddal vág. A paizs fölött öt koronás sisak áll, mind ábrákkal ellátva. [1])

Waltherr család. Szabolcs vármegye nemessége közé sorozta tik. [2]) A czímeres nemes levelet Waltherr János-György 1717-

[1]) Góthai bárói Almanach 1848. évi 391. és 1865. évi 984.

[2]) Fényes E. Magyar orsz. geogr. stat. állapotja IV. köt.

ben kapta III. Károly királytól.[1]) Valószinüleg ugyan e János Posony megyében a Csallóközben Szászon zálog birtokot szerzett. [2])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, kék öves, prémkalpagos magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [3])

E családból származott Waltherr László, szül. Tarczalon 1788. nov. 1-én, a m. akademiának tagja, a gróf Károlyi nemzetségnek nyugalmazatt levéltárnoka, a diplomaticában jártas és több tudományos értekezést irt tudós hazafi volt. Meghalt Tarczalon 1863. octob. 23. kora 76. házassága 43. évében. Nejétől Kamocsay Juliannától fiai: Gyula Pesten ügyvéd, Géza a gróf Károlyi nemzetség levéltárnoka, Imre és Lóránd, és leánya Ribiánszky Józsefné.

Válthy család. A XVI. század végén élt Válthy Benedek, kinek nejétől Ebeczky Petronellától fia Gáspár, kinek leánya volt Zsuzsanna Bessenyei Balásné, ki 1621. nov. 29. Nógrád megyei Ebeczk helységbeli részbirtokát eladta nemzetes Zólyomi Andrásnak és nejének Romhányi Erzsébetnek. [4]) E család kihalt.

Vály család. (Váli) Bars vármegyei eredetü nemes család, mely Gömör, Heves, Nyitra, Szatmár és Zala vármegyékbe is elterjedt. Lehet azonban, hogy e család csak egy ága a Valyi Nagyok nak; legalább azon ág, mely Gömör megyébe honos. A XVII. század végétől egyik ágazatának nemzékrende [5]) következő.

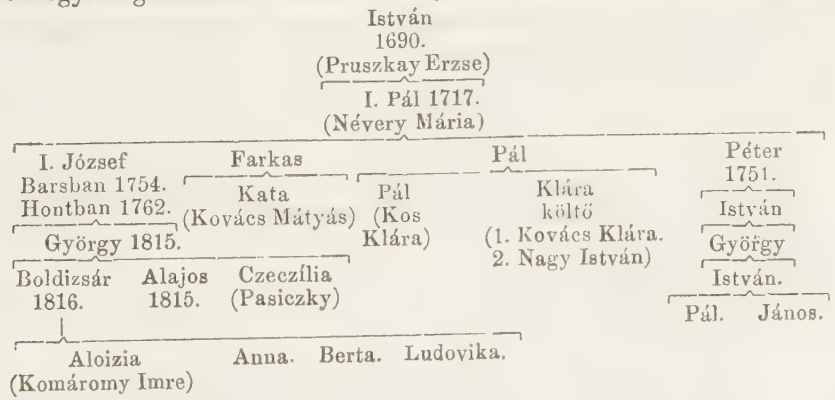

[1]) Collect. herald. nro. 554.
[2]) Bel M. not. nova Hung. II. 234.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[4]) Eredeti okirat után.
[5]) A nemesi bizonyítványból és perbeli genealogia szerint.

A táblán álló I. József mint Bars vármegyei eredetű azon megyétől 1754. dec. 24-én A.-Marótban kelt nemesi bizonyítványt kapott, mely Hont megyében, hová lakását áttette, 1762. sept. 4-én kihirdettetett. Fia György 1815-ben fiai részére is Nógrád megyében hirdetteté ki.

E táblán áll — (ha nem hibából?) — Vályi Klára is, a költő, ki Gömör megyei Jánosiban született, és összegyűjtött verseit Váczon 1807-ben nyomatta ki. „*Magyar Tempe*“ czím alatt.

Trencsin megyében szintén honos a család egy ága. A nemesi összeirások szerint 1736-ban Ferencz Trencsin vármegye szolgabirája volt, fiai Gábor, György és Pál igazolt nemesek. Ugyan ekkor a családból Posonyban élt ifj. Pál, Barsban pedig az említett József és testvére. Egy harmadik Pál és Ádám pedig már Zala megyébe telepedtek.

1748-ban a hegyentúli járásban laktak Gábor és György.

1768-ban Csalticzon laktak Gábor és Pál és ennek fiai László, Pál, Ferencz és Miklós.

Az 1761—1767-ig. terjedő jegyzőkönyvekben említetnek János, Imre és Mihály.

1803-ban Csalticzon laktak László és fia Timót; továbbá Ferencz és Mihály és az utóbbinak fiai József, Antal és István.

1837-ben Csalticzon Istvánnak fia József, azon megjegyzéssel hogy Istvánnak fiai Drskóczra, Antalnak utódai pedig Bars megyei Dereszlény helységbe telepedtek. Drskóczan ekkor laktak még Istvánnak örökösei Eduárd és Károly, Kis-Borcsányban József egyedül.

Ez ág családfája következő:

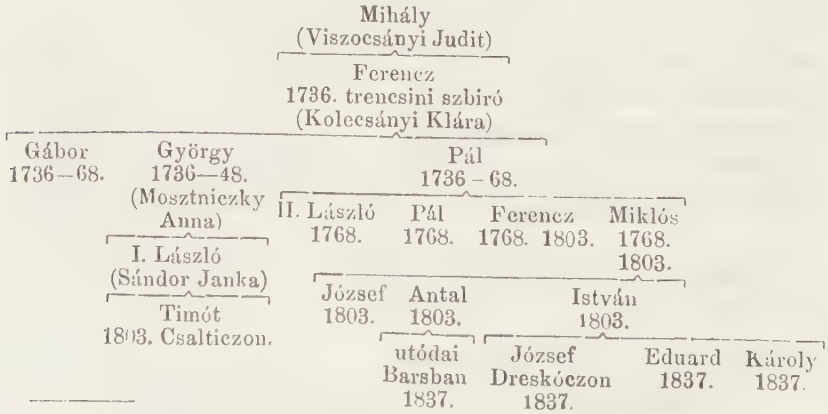

[1]) Szontagh Dán. közl.

Tán e táalán álló II. László az, kinek nejétől Hrabovszky Zsofiától gyermekei 1836. táján Mária, Anna, László és Borbála.

Szatmár megyében e század elején Vályi Györgyné birtokos Csenger-Ujfaluban. [1])

Zemplin vármegyében a váli Vály család szintén a nemesség sorában áll, [2]) és e század elején birtokos Lasztócz, Bánócz és Kis-Ráska helységben. [3])

Vályi család. (Nagy-Kéri) Szabolcs megyében honos, hol közülök Sándor 1832-ben megyei levéltárnok.

Vámossy család. (Kürti †) Heves vármegye kihalt családja, melyből kürti Vámossy István 1648-ban, valamint 1659-ben is Pest megyének, 1650—1656-ban Heves, 1647-ben Csongrád megyének egyik alispánja volt. [4])

Nógrád megye jegyzőkönyveiben említetnek: 1598—1601-ben Vámossy Bálint, Vámossy Erzsébet 1612-ben Figedy Mihály özvegye.

Vancsa család. Vancsa János cs. kir. őrnagy 1818. aug. 13-án Bécsben kelt czímerlevélben I. Ferencz király által emeltetett nemességre, mely czímerlevél akkori laktahelyén Krassó megyében 1819. jul. 13-án hirdettetett ki. Elhalt.

Vancsay család. Fejér vármegye nemessége sorába számítatik.

Hajdan is élt Vancsay (vagy a régi latin okmány szerint de Vancha) család, melyből Orbáz Ispán fia István váczi püspök, bibornok, és 1242—1252-ig esztergomi érsek volt. [5])

Van der Nath család. (Gróf.) *Lásd a III. köt. 283. lapján.*

Vangel család. Arad vármegyében 1808-ban irattak a nemesek közé Vangel Ignácz és fiai Ignácz és Ferencz. [6]) Ezek tán az alább következő Vangl családhoz tartoznak.

Vangl család. Vangl János Gyárfás 1794-ben I. Ferencz királytól kapott czímerlevelet és nemességet.

Czímere két rézsutos vonal által keresztben négyfelé osztott paizs, az 1. és 3. felső és alsó osztály vörös udvarában három gyémánt-

[1]) Szirmay, Szatmár várm. II. 132.
[2]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 118.
[3]) Ugyan ott 269. 369. és 373.
[4]) Eredeti okiratok szerint.
[5]) Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 60.
[6]) Arad várm. 1808. évi jegyzőkönyve 104. sz. a.

fejű arany gyűrű; a 2. és 4-ik oldalas osztályok kék udvaraiban egyfejű ezüst sas kiterjesztett szárnyakkal látható. A paizs fölötti sisak koronájából oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös.[1])

Vank család. (Szakaszi) Szatmár megyei Szakasz helységből ered. Törzse Vank Simon, ki II. Ferdinánd királytól 1634-ben kapott nemeslevelet, mely azon évi május 8-án Szatmár vármegyének Gyarmaton tartott közgyűlésen kihirdettetett.

Családfája[2]) következő:

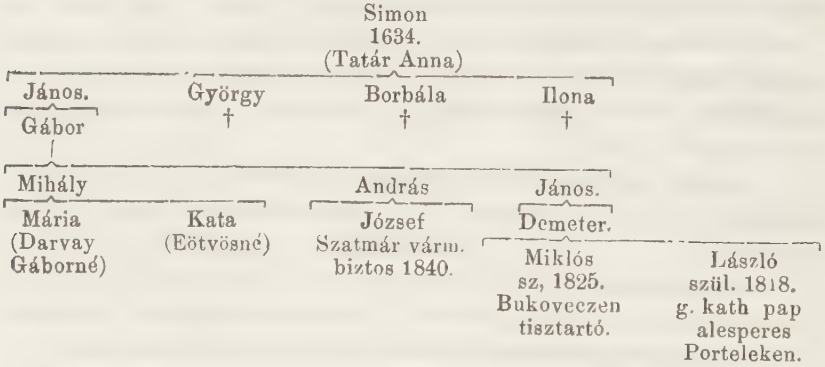

A család e század elején birtokosnak iratik Szatmár megyei Szakasz és egyéb helységekben. Mihálynak terjedelmes birtokai két leánya által a Darvay és Eötvös családokra szálltak.

A család már ez előtt a Vankay névvel élt, és e néven 1847-ben Szatmár megyétől nemességéről ujabb bizonyítványt is kapott.

András fia József 1829—1840. Szatmár vármegye mezei biztosa volt.

Demeternek egyik fia László gör. kath. lelkész Porteleken, testvére Miklós Temes megyében Bukoveczen urodalmi tiszttartó.

Békes megyében e század első felében a nemesek lajstromában találjuk Vank Ónt és fiait Györgyöt, Simont, Tivadart és Pétert.

Vankay család. *Lásd a fölebbi Vank cs.*

Vanovics család. (Draskóczi) Zemplin vármegyében honos e század elején,[3]) különben csak egyik ága a Dráskóczy családnak, melynek ágai Czeper, Milecz stb. mellékneveket viseltek.

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Luby Károly közl.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 109.

Vanyarczi család. Vanyarczi Gothárd 1490-ben élt és birt Dany, Kamatha, Vindorna és Szüllő helyeken Zala megyében egy irónk szerint; [1]) különben ismeretlen, és kihalt.

Vanyay család. Zemplin vármegye czímerleveles családai közé számitatik. [2])

Ványi család. Ványi István 1690-ben I. Leopold királytól kapta czímeres nemes levelét. [3]) Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon nyugvó arany koronán könyöklő vörös ruhás kar, arany markolatú kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, prém kalpagos magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében kivont kardot, bal kezében üstökénél fogva levágott törökfejet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [4])

Ványi nevű család, Szabolcs, Szatmár vármegye nemessége sorába számitatik.

Más régibb Ványi család volt az, melyből szendrei Ványi Sándor 1268. körül V. Istvánnak, mint királyi herczegnek, nevezetes hadi szolgálatokat tett. [5])

Ettől is különböző Ványi család volt ismét az, melyből szécseni Vány Simonnak fia Simon 1425-ben élt. [6])

Várady család. Több ily nevű nemes család élt és él hazánkban. Amazok egyike azon kihalt Várady család, melyet Várady Pál alapított. Ez első nejével Melda Zsófiával 1639-ben Pósa Ferencz kassai polgártól Zemplin megyei Zomborban a Fekésházi nemes curia 3 részét, kerekhegyi és hangácsi szőlőt megszerzi. [7]) 1646 ban Abauj megyei Szina helységben nemes kuriát, jobbágy és zsellér telkeket vesz gr. Nádasdy Ferencztől. [8]) 1649-ban Bossányi Esztertől Forgách Miklós özvegyétől Abauj megyei Nádasd, Szkáros falu, és puszta Gönyő birtokrészeit zálogba veszi II. Pál és I. István fiával együtt. [9]) 1650 ben második nejével Szegedy Annával lapispataki Segnyei Pétertől és Istvántól Sáros megyei Ábrány, Abas és Budamér helység-

[1]) Lehoczky, Stemmat. II. 424.
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118.
[3]) Collect. herald. nro.
[4]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[5]) Budai Fer. Hist. lexic. III. 676.
[6]) Sz. benedeki Convent Protoc. anni 1658. O. pag. 345.
[7]) Egri káptalan Protoc. H. p. 374.
[8]) Ugyan ott Protoc. I. pag. 425.
[9]) Ugyan ott Protoc. I. pag. 433.

beli részeit és üveghutát zálogjogon szerzi és arra 1650-ben auctiót fizet. [1]) Meghalt 1655. előtt. Úgy látszik, fia II. Pál volt Kassa városának azon senatora, ki hivatalától elmozdítva, birsággal is fenyítetett, de az 1647. és 1659. évi országgyülés visszahelyezését kivánta. [2]) I. Pálnak 1656-ban özvegye mező-szegedi Szegedy Anna már Hartyányi Andrásné, ki már 1656-ban I. Mihály és I. György édes fiai nevökben tiltakozik, hogy Szatmár megyei Nagy-Bányán ősi házukat, szőllő, gesztényes és füzessel együtt atyjok néhai Váradi Pál bevallotta Várady máskép nagybányai Eötves Lászlónak; mire viszont a másik két árva Várady Pál és István (kik az első feleségtől Mélda Zsófiától születtek) tiltakoztak mostoha anyjok ellen, hogy az Abauj és Zemplini birtokaikat el ne idegeníthesse. [3])

Páltól a családfa következőleg [4])

I. Pál
1639. † 1655. körül
(1. Mélda Zsófia
2. Szegedy Anna)

1-től II. Pál 1649. 50.	I. István 1649. 1675. (Vay Erzsébet)	2-tól I. Mihály 1672. 1686. (1. Udvarhelyi Erzse)	I. György 1650. † 1679. előtt. (Puky Mária)

II. István Zemplini szolgabiró 1706. (Görgey Erzse)	Zsófia (Mocsáry Balás)	Anna (1. Udvarhelyi István) 2. Máriássy Pál)	Erzse 1695.1706. (1. Berthóty Istv. 2. Kalmanczay István. 3. Palásthy Fer.)	2. Máriássy Zsuzsa özvegy 1692.)			
				1-t. Anna 1686. végr. 1718. (sóvári Sóos István)	Mária 1686. 1700. (Bónis Zsigm.)	2-t. Mihály 1692. †	Bora †
Rozália (Keltz Zsigmond)							

I. Pálnak két házasságából gyermekei a táblán láthatók. Ezek közül

I. István, ki mostoha anyja Szegedy Anna gyámsága alatt állott, 1655-ben tiltakozott Bornemisza Kádas István ellen, ki Wesselényi nádortól az ő ősi javaikra adományt vett, [5]) 1661-ben tiltakozott mostoha anyja ellen, hogy a gyámság alatt Bornemisza Istvántól pénzt szedett fel, kivánván, hogy fizesse vissza. [6]) 1657-ben Kékeden Bor-

[1]) Egri káptalan Protoc. I. p. 441.
[2]) 1647. évi 78. és 1659. évi 51. törv. cz.
[3]) Egri kápt. Prot. K. pag. 545.
[4]) Wagner Mss. tomo LXX.
[5]) Egri káptalan Prot. K. p. 574.
[6]) Ugyan ott Prot. L. p. 636.

sod megyében zálogbirtokot szerzett. [1]) 1667-ben már mostoha anyja és testvérei meghatalmazottjoknak vallják. [2]) 1669-ben neje Vay Erzse is meghatalmazza, [3]) 1675-ben azonban tiltakozik férje ellen Vay Erzse, hogy férje Berencsre nézve Ujlaky György nejével meghatalmazás nélkül szóbeli egyezségre lépett. [4]) 1679-ben Mihály apai testvérével tiltakozik testvérök Györgynek végrendelete ellen, melyben örökösévé nejét Puky Máriát tette. [5]) Nejétől Vay Erzsébettől négy gyermeke maradt, fia II. István, Zemplin megyének szolgabirája 1706-ban, és a Rákóczy forradalom alatt az uralkodó cs. k. ház megmaradt híve, ennek nejétől Görgey Erzsébettől született leányában Rozáliában Kelcz Zsigmond nejében a Várady család kihalt.

I. Pálnak második nejétől Szegedy Annától két fia lett: Mihály és György, kiknek életkoruk 1650-ben vizsgáltatott (revidealtatott), György magnélkül halt meg; hogy neje Puky Mária részére tette végrendeletét, fölebb említettük. Mihályról alább leszen szó.

Szegedy Anna már 1656-ban Hartyányi Andrásné volt, ettől 1666-ban már szintén két gyermeke volt, ú. m. Hartyányi Zsigmond és Judit. Atyjok H. András 1669-ben Varanóban egy ns. curiát vallott be mostoha fiainak Várady Mihálynak és Györgynek, de 1676-ban már H. András sem élt. Szegedy Anna pedig mint özvegy 1681-ben I. Leopold királytól engedélyt nyert, hogy 2-ik férje javaiból szabadon végrendelkezhessék. [6]) Testamentomot tett 1700-ban. Egyik felmaradt fia Várady Mihály.

Mihály Abauj megyében a széplaki kastélyt, Tállyán kőházat és szőlőt kapott Rákóczy Ferenctől, mi végett 1675-ben ellene Hanyi Klára Bárczay Györgyné tiltakozott, minthogy — úgymond — az a Tatay család magvaszakadtán fiát Bárczay Jánost illetné. [7]) 1685-ben Mihály tiltakozik gr. Nádasdy István ellen, mint Radványi birtokában háborgatója ellen. 1687-ben pedig b. Károlyi László, ki a lerontott Füzér várához Radványra is donatiot kapott, tiltakozott a Szegediek és Váradiak radványi birtokuknak jogossága ellen, [8]) és 1692-ben a váradiak Radványt el is veszték.

Várady család. (N. Szelczsényi és dieskei) Bars, Nyitra, Po-

[1]) Egri káptalan folio 668.
[2]) [3]) és [4]) ugyan ott.
[5]) Egri káptalan S. 1119.
[6]) Ugyan ott S. 1135.
[7]) Ugyan ott R. 1034.
[8]) Ugyan ott T. 1189.

zsony, Pest megyében birtokos. Megkülönböztetésül más ily nevü családoktól, ősi birtokaikról nagy-zselezsényi és dicskei Várady-aknak nevezhetjük. Törzseül azon Várady Gáspárt írják, ki 1597-ben hadi élelmezési biztos volt. [1]) Fiai I. Ferencz, I. Mihály és I. Pál 1640. mart. 21. Bécsben kelt czímeres nemeslevelet kaptak III. Ferdinánd királytól, mely azon évben (feria 5. proxima post divisionem Apostolorum) Nyitra vármngyében kihirdettetett.

A család leszármazása [2]) következő:

I. tábla.

Gáspár
1597.
élelmezési biztos.

- I. Ferencz 1640. czím. levél 1644. adom. szerző.
- I. Mihály 1640. 1648. (Bese Margit)
  - II. Ferencz Dicskén.
  - II. Mihály 1648. (Szakállos Kata özvegy 1682.)
    - III. Ferencz Dicskén 1714. (Vass Judit) özv. 1719.)
      - IV. Ferencz Bars v. pénztárnok 1756. (Botka Bora)
        - V. Ferencz jószág kormány. 1756. public. (Ordódy Márta)
          - IV. János insurg. kap. tbiró, Endréden. (Ordódy Teréz)
            - Julianna (Moserné)
            - Mária (Pokorny
            - Amália (Rákóczy József)
            - V. János sz. 1817. Léván ügyvéd (Domonkos Karolina)
              - Antal sz. 1853.
          - Teréz (Akács János)
            - Magdolna (1. Zavodszky Fer. 2. Hoffmann)
      - Kata (Mészáros Pál 1721.)
      - Mária (Nehéz Fer. 1721.)
      - Teréz (Bajcsy János)
    - II. János gr. Pálffy praef.
      - (Csiba Julia)
    - I. Sándor Bars v. főjegyző
      - (Sándor Kata)
    - I. Antal jezsuita bajmóczi prépost. †
      - Antal † (Kenessey Mária)
  - I. István Kis-Hinden 1682—1714.
    - *Folyt. II. táblán.*

[1]) 1597. évi 25. törv. cz,

[2]) Családi közl. szerint.

II. tábla.

I. István, *ki az I. táblán.*
Kis-Hinden
1682—1714.

- VI. Ferencz Zsitva Gyarmaton.
- I. János Dicskén és N.-Szelesényben (1. Huszár Erzse 2. Komáromy Erzse)
  - *Folyt. III. táblán*
- III. Mihály Egerbe ment.
- Gergely Dicskén.
  - Erzse (Csekey Imre)
  - Antal (Lendvay Erzse)
    - Elek (Komáromy Kata)
      - Mihály.
- Mihály Verőcze megyében tiszttartó.
- László (Lendvay Boris)
  - Pál (Nehéz Lenora)
    - Erzse † (Lüley Arnold)
  - Bora (Bogyó István)
    - József (Nehéz Verona)
      - János
        - János sz. 1783. † 1839. benczés rendi tanár és pap.
      - Károly plébán.
      - Teréz.
      - Bora (Komáromy Miklós)
- István katona elesett.

III. tábla.

I. János, *ki a II. táblán.*
Dicskén és N.-Szelezsény
(1. Huszár Erzse 2. Komáromy Erzse)

- 1-től István N.-Szelezsény (Molnár Bora)
  - Apollónia (Kegly N.)
  - Anna (Gazdag N.)
- III. János szombathelyi kanonok sz. 1752. † 1810.
- Kata (Mészáros Andrásné)
- 2-t. Elek cs. kir. udv. tan. sz. 1757, † 1850. (Weiszmayr Teréz)
  - II. József sz. 1800. k. udv. tan. (1. Troyer Ercse 2. Lavocatori Sylvia)
    - Albertina sz. 1798. † 1805.
    - Mária sz. 1796. † 1808.
    - Elek sz. 1831. † 1833.
    - Mária sz. 1832. † 1848.
    - József sz. 1833. † 1835.
    - László sz. 1834. † 1842.
    - Ilona sz. 1836. † 1839.
    - Erzse sz. 1838. † 1856.
    - Ilona sz. 1839. (Pászthory Sándor)
    - 2-tól Sándor sz. 1849.
  - Kornél Verebélyi kir. só-árnok sz. 1801. (Wolf Magdolna)
    - Ottó.-El. sz. 1825. †
    - Imre sz. 1827. ny. husz, főhadn.
    - Kálmán sz. 1829. †
    - Kornélia sz. 1831. (Rudolf Robert cs. k. kapit.)
    - Lajos sz. 1832. †
    - Camilló sz. 1834. †
    - Angelika sz. 1835. † 1851.
- I. Imre sz. 1762. † 1848.
  - Elek sz. 1803. † 1805.
  - Imre sz. 1808. † 1821.
  - Mária T. sz. 1810. † 1820.
- Teréz (Nehéz Imre)
- I. József czimz. püspök sz. 1770. † 1857.
- Verona (Rácz László) Bora (Raffay Pál)

A czímerlevélnek főszerzője Várady I. Ferencz 1644. évi jun. 6-án Bécsben kelt adomány levélben Nyitra megyei Mező-Keszi, Babindal, A. és F. Csornok helységben fekvő részjavakra, szőlőkkel, Mező-Kesziben fekvő majorsággal Fáncsy Pál hütlenségi bélyégén adományt nyert, melyekbe a nyitrai káptalan által be is iktattatott, azonban az iktatásnál ellent mondás történt. Ferencz magtalanúl halt el. Testvére

I. Mihály, a közszerző, 1648-ban nejével Besse Margittal és fia II. Ferencz és II. Mihály neveikre is Sarovics máskép Szabó Ferencztől és Mihálytól megszerzik a malomszeghi birtokot curiával és malomjoggal Botka István szomszédságában, mely részőkre a nyitrai káptalan előtt be is vallatott. E két fiú közül

II. Mihály 1682-ben már nem élt, midőn özvegye Szakállos Bora, fiai Várady III. Ferencz és I. István nevökben is a malomszeghi birtok fele részét Barmos Istvánnak elzálogítja. Utóbb fia nevezett III. Ferencz, ki Dicskén lakott, 1697-ben malomszeghi nemes telkét szintén eladta Komjáton lakó Tóth Jánosnak és nejének Pásztor Ilonának, és 1714-ben erre nézve szavatosságot vállalt. Erre testvére is I. István, ki Kis-Hinden lakott, 1698-ban malomszeghi részét szintén elzálogítá Kis-Komáromy Istvánnak.

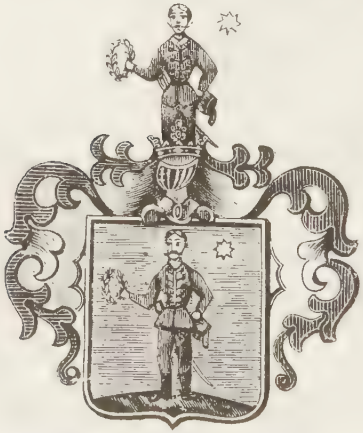

III. Ferenczne k 1719-ben özvegye Vass Judit fiának IV. Ferenczne k, úgy az I. István árvainak is nevében a malomszeghi birtokot kibocsátja, és a zálog összeget felveszi. Ugyan csak Vass Judit 1721-ben Verebélyben kelt levelében néhai férje által az Uj-Bányán elveszett nemeslevél megszerzésére hagyott öszvegen kivül halála esetére utánna maradandó pénzek felosztásáról gyermekei részére rendelkezik. 1724-ben jan. 26-án Dicskén kelt levelében Vass Judit elismeri, hogy háza elégvén, fia IV. Ferencz pénzét uj háza felépitésére elköltötte és egyébként is élt segélyével, mely örökségén felül neki kiadandó leszen. III. Ferenczne k nevezett fián IV. Ferenczen kivül a táblán látható két leánya is volt. Említett

IV. Ferencz Bars vármegyénél 30 éven át haláláig hivatalos-

kodott, 1756-ban már pénztárnok volt, élt még 1767-ben is. Nemességét unokatestvéreivel VI. Ferencczel, I. Jánossal, III. Mihálylyal és Gergellyel együtt 1756-ban Bars megye előtt igazolta. Neje Botka Györgynek Sidó Máriától leánya Botka Borbála volt, kitől gyermekei voltak: 1. V. Ferencz, ki miután mint gróf Pálffyak jószágai directora Pozsony megyébe költözött, 1767. mart. mart. 14-én Bars megyétől ismét nemesi bizonyítványt vett ki, és azt Nyitra megyében 1778. jan. 19-én hirdetteté ki. Utódai nem maradtak. 2. II. János szintén gróf Pálffyak Praefectusa volt. 3. I. Sándor, kiről alább, 4. Antal, előbb jezsuita, utóbb bajmóczi prépost. Ezek közül

I. Sándor Bars megyét mint al- és főjegyző 14 évig szolgálta, utóbb táblabiró volt, és alispánságra is kijelöltetett, mint ezt Bars megyének 1792. oct. 12. oklevele igazolja. Nejétől slav. Sándor Katalintól két leánya és egy fia maradt: IV. János, ki táblabiró és 1805-ben insurgens kapitány volt, birtokos Endréden, Vezekényben, Dereszlényben és Kis-Sallóban. Nejétől Ordódy Teréztől a táblán látható gyermekei közül V. János ügyvéd Léván, 1849-ben honvéd őrnagy volt. Neje Domonkos Karolina Baromlakról.

A másik ág, II. Mihálynak fiánál I. Istvánnál vált el. I. István, kiről már szólottunk, 1719-ben már nem élt. Lakott Kis-Hinden és birtokos volt Babindalon is. Fiai — mint fölebb említők — 1756-ben Bars megyében produkálták nemességöket. Ezek közül I. János, kiről alább, (és a II. táblán) és Gergely ismét külön ágat alkottak.

Gergelynek, ki Dicskén lakott, fiai közül Mihály Verőcze megyében csepíni Adamovich tisztartója volt; másik fia István mint katona a háborúban agyon szúratott. László és Antal utódai a táblán láthatók.

I. János, ki 1756-ban Bars megyében produkált, Dicskén és Nagy-Szelezsényben birt, két rendbeli házassága által ágát (mint a II. táblán látható), máig terjesztő. Fiai közül III. János szül. 1752. mint szombathelyi kanonok 1810-ben halt meg, I. Imre, előbb a sz. Pál remete szerzet ujoncza, majd insurgens és táblabiró, 1848-ban halt meg; I. József szül. 1770-ben, meghalt 1857-ben mint szombathelyi nagy prépost és ansari czímz. püspök, és végre Elek, kinek ága máig él. Nevezett

Elek szül. 1757-ben jun. 17-én Verebélyben, kereszteltetett Dicskén. 1782-ben a m. kir. udvari kanczellariánál kezdte hivatalos pályáját, 1788-ban már helyt. tanácsi hivataltiszt, majd fogalmazó, hol

kitünő szolgálatokat tévén, és jeles tehetségeit kimutatván, 1808-ban a belső titkos cabinetben titkár lett, és főleg a franczia háború ideje alatt fáradhatatlan szorgalma, ébersége, serénységgel párosult tapintata által szerzett érdemeinél fogva 1814-ben a Leopold-rend keresztjét nyerte, majd végre a háború után a congressus és békekötések alatt mutatott roppant érdemeiért kir. udv. tanácsos lett, és végre 1825. octob. 14-én Bécsben kelt czímeres levélben előbbi, még főlebb említett ősei által III. Ferdinand királytól 1640-ben nyert nemességében ujolag I. Ferencz király által is, nejétől Weismajer Teréztől született József és Kornél fiaival és ezek utódaival egyetemben megerősítetett, mely nemes levelet 1826-ban aug. 30-án Bars megyében is kirhirdettetett. Már az előtt, még 1806—1807-ben testvéreivel Imrével és I. Józseffel nemességét Bars megye előtt törvényes uton is igazolván, arról 1814. dec. 12-én, és utóbb 1817. sept. 3-án bizonyítványt vett ki. Birt atyja után Nagy-Szelczsényben és Dicskén, ezekhez szerzé verebélyi jószágát. Meghalt 1850. január 30-án kora 93. évében Budán. Fiai közül az ifjabb

Kornél szül. 1801-ben, a m. kir. udv. kincstárnál hivataloskodott, mint só-árnok, jelenleg osztályba kapott dicskei és verebélyi birtokát kezeli, és ez utóbbi helyen lakozik. Nejétől Wolf Magdolnától (szül. 1802. † 1861.) a táblán látható gyermekei vannak. Testvér bátyja

II. József szül. 1800-ban. A bécsi Terezianumban végezvén tanulmányait, és 1824-ben ügyvédi vizsgát tévén, a m. tengerparti kormányszéknél kezdte mint tiszteletbeli fogalmazó hivatalos pályáját. Fiume városa és kerülete patriciusának és a város kapitánysága itélő széke ülnökének, utóbb 1809-től 1822-évig részint a franczia, részint az osztrák kormány által folyamatba tett, de Fiuménak magyar országhoz kapcsolásákor még végképen el nem itélt perek végleges eldöntésére alakult fiumei feltörvényszék ülnökének neveztetvén ki, 1827-ben kormányszéki és elnöki titoknok, 1828-ban azon felül kormányszéki iroda-igazgató lett, 1830 ban helytartó tanácsi, és 1832-ben az udvarnál titoknoknak neveztett, 1846-ban pedig referendarius lett 1848-ban a fiumei kikötő hová épitése ügyében mint kirt. biztos Fiuméba küldetvén, felsőbb helybenhagyás reményében azonnal a mostan meg lévő kikötő épitését elrendelé. István főhzg. nádor által ugyan 1848-ban a nemzeti hitelintézet elnöki hivatalára meghivatván, a közbe jött esemény ek következtében e pályán nem müködhetett, és 1850. év elején hosszas, érdemteljes és hazafias szolgálata után nyugalomba

lépett. Fiumében tartozkodása alatt a nzti muzeumot sok ritka, szárított déli növényekkel, száraz földi és tengeri kagylókkal, és hüllőkkel gazdagította; mint a m. kir. kanczellaria titkára pedig a jelzálog rend és hitelintézet ügyében a Buda-pesti Hiradóban több czikk sorozatban jeles értekezéseket közlött. Első neje aufkircheni Troyer Erzsétől (szül. 1808. mhalt. 1841.) gyermekei elhalván, második nejétől Lavocatori Sylviatól (szül. 1819.) egyetlen fia Sándor él, mint a táblán látható.

Czímerök — mint fölebb a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában zöld téren aranynyal diszített vörös ruhás magyar vitéz, jobb kezében zöld koszorút, bal kezével pedig magyar föveget tartva, fölötte balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából az előbbihez egészen hasonló magyar vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös.

Várady család. (álláskép Szabó) Zemplin vármegyében honos. [1]) Alapitója Váradi máskép Szabó Mihály, ki 1687 ben I. Leopold királytól kapta czímeres nemes levelet. [2])

Czímeres a paizs kék udvarában zöld hegyen karó mellett szőlőtőke, melynek levelei közül két oldalra két piros szőlögerezd csüng le. A paizs fölötti sisak koronáján szárnyait repülésre szét terjesztett seregély áll. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [3])

Várady család. (Kalmári) Ebből származott Várady János, egykor a Balassák kékkői levéltárnoka, és Nógrád megyei táblabiró, ki 1830-ban nyomatta ki „A magyar zászlósságról" irt művét. Utóbb Csallóközken Elő-Patony helységben saját birtokán lakott, mint a fölebbi említett uradalom számvevője, és ott halt meg 1848. jun. 3-án kora 67. évében. [4]) Leányai maradtak. Rokona Várady Sándor Nógrád megyében Szecsényben.

Várady család. 1635-ben kapta nemességét III. Ferdinand királytól. [5]) Czímere a paizs kék udvarában zöld téren virágzó tányérrózsák, jobbról fölöttök ragyogó nap felé fordúlva. A paizs fölötti sisak koronájából pánczélos kar nyúlik ki, könyökével jobb felé fordulva és pálmaágat tartva, melyen egy zöld borostyán koszorú van. Foszladék jobbról ezüstzöld, balról aranyzöld. [6])

---

[1]) Szirmay C. Zemplin. not top. 118.
[2]) Collect. herald. fol. 128.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[4]) Magyar Irók, Életrajz gyüjt. II. 360.
[5]) Lehoczky Stemmat. II. 424.
[6]) Burgstaller, Collectio Insignium.

E családból volt, és a fölebbi czímerrel élt [1]) Várady László 1681-ben pozsonyi kamarai registrator; 1693-ban ugyan ott tanácsos és perceptor. [2])

Várady család. (Máskép Borbély.) Ebből János 1683-ban élt, midőn őt Iglódy Mihály Debreczen város birája előtt meghatalmazottjának vallja. [3]) E család ivadéka Ádám 1839—48. Máramaros várm. főjegyzője.

Várady család. (Szentkirályi) Közülök Istvánt meghatalmazottjának vallja Szentpétery Erzsébet Sztankay Lászlóné. [4])

Várady család. (Gyöngyösi) 1668—1697-ben élt közülök András, kinek neje Bálintffy máskép Erdélyi Erzsébet bodrog-keresztúri Parlaghy Ferenczet meghatalmazottjának vallja. Ugyan ő nevezett férjét 1668 ban meghatalmazza. [5])

Várady család. A XVI. századtól több egyes Váradi-t ösmerünk, kiket családokra csoportosítanunk, adatok hiányában nem lehet.

Szatmár megyében e század elején birtokos Várady Sándor Vetésen, és birtokos Váradi család Garbolczon. [6])

Tán e Szatmar megyei család ősei közé számíthatók:

Várady Mátyás, kit 1666 ban meghatalmazottjának vall Becsky Zsuzsanna melléthei Dévény Ferenczné. [7])

Várady máskép Jány István 1611-ben Vetéssy Fruzsinától Torma Benedek özvegyétől Vetésen Szatmárban három telket veszen. [8])

Várady György, kit 1703-ban Vetéssy Bálint özvegye Bay Borbála meghatalmazottjának vallott. [9])

Ismeretes továbbá:

Várady Tamás özvegye Réghy Klára 1572-ben. [10])

Várady Margit 1590-ben Varsady Gáspárné.

Várady István még ifju, anyjának Makay Anna végren-

---

[1]) 1681. oct. 7-én általa aláírt eredeti levél szerint, hol fekete pecséten czímere is látható.

[2]) Bel M. Notitia nova Hung. I. 459.

[3]) Egri káptalan 5. 1152.

[4]) Ugyan ott.

[5]) Ugyan ott Ptot. O. fol. 852.

[6]) Szatmár várm. II. 135. 277.

[7]) Egri káptalan N. 807.

[8]) Leleszi Convent Protoc. 53. sub. W.

[9]) Egri káptalan levéltára.

[10]) Jászói Convent C. fasc. 1. nro. 20.

delete szerint gyámjául vallja mostoha atyját Kovasznai Imrét 1626-ban. [1])

Várady Kata Pócs István özvegye 1727-ben Abauj, Borsod, Heves és Nógrád megyei javait bevallja testvérének Bajusz Gábornak. [2])

Néhai Farkas Sándorné Irsay Mária 1767-ben bevallott egy curiát Irsán (Pest vm.) leányának Irsay Klárának Várady Jánosnénak, kizárván másik leányát Farkas Zsuzsannát. [3])

Váradv István és Péchy István 1671-ben kötelezvényt adnak körtvélyesi Szent-Iványi Mihály kir. fiscusnak börtönből kiszabaditás ügyében. [4])

Várady Ferenczet 1724-ben gr. Zinzendorff tábornok egri parancsnok meghatalmazza Szatmár megyei nagy-székesi birtokos társai elleni ügyében. [5])

Várady Sámuelnek Makay Annától [6]) fia Várady József 1785-ben vérvölgyi Bányai Sámuelt meghatalmazza. [7])

Marmaros megyében szintén van Váradi nevü család, de a fölebb említett Váradi Borbély családdal azonos-e, vagy különböző? — nem tudjuk.

Várady Ferencz 1744-ben Máramarosban Dombón két házhelyét és az alsó Dubovecz vizén épített malmát eladta 600 ftért a kir. ügyésznek. [8])

Talán ezen most említett Ferencztől származtak: Antal 1840. közül Máramaros megye főszolgabirája, és Gábor 1861-ben azon megye országgyülési egyik képviselője.

Várady család. (N.-Váradi és Tordai) Törzse Ferencz, kitől a családfát [9]) így hozzák le:

---

[1]) Egri kápt. Prot. D. pag. 174.

[2]) Jászói Conv. Prot. 3. folio 313.

[3]) Egri kápt.

[4]) Ugyan ott.

[5]) Ugyan ott.

[6]) Makay Anna előbb Püspöky István özvegye volt, legutóbb pedig Fáy Józsefnek felesége.

[7]) Leleszi Convent Protoc. folio 18. actor. nro 27.

[8]) Ugyan ott Prot. H. folio 52. actorum nro 36.

[9]) Hodor Kár. közl. Török Károly Török Eleknek fia szerint.

I. Ferencz
(Tomory Ilona)
II. Ferencz
Váradi de Torda
(Kapy Julia)
III. Ferencz
(Lakatos Mária)

András de Torda (Csernátoni Erzse)	IV. Ferencz
Sándor (Vida Klára Bádokból)	Róza (Rettegi Visky Péter Galgón)

Teréz (Török Elek)	Sára (bágyoni Varó István)	Klára 1814. (1. Katona Zsigm 2. Guthy Dénes)
Török Sándor.		

Állítólag a család 1660. után a török alatt nagyváradi birtokát a fiscussal elcserélvén, Tordára telepedett. A Tordai előnevet II. Ferencz vette föl. András fia Sándor birt Sz.-Zsomboron.

Nagy-váradi Várady Ferencz 1815-ben Kővár vidéki törv. széki ülnök.

Tán e család oldal-ági ivadéka Pál 1819-ben tótfalusi birtokos. Tán e család őseinek egyike Váradi János is, az erdélyi fejedelemnek 1661-ben kapitánya. [1])

Várady család. (Kecseti és budaki) Szintén erdélyi család. Nehány izen nemzékrende [2]) ez:

I. Zsigmond
1701—1715.
dobokai alispán
és főbiró.
(Csegezy Judit)

János † 1774. nov. 6. Kecsetben. (Sarmasághy Rákhel)	II. Zsigmond †	György (Diószeghy Judit)	Krisztina (b. Diószeghy Mihály)	Éva (Varsányi Benedek)	Kata (Galfalvy Gerg. v. Ábrah. özvegye 1736.)

I. Zsigmond 1701—1704. Doboka megye alispánja, 1711—15. főbirája volt.

Fia János 1770-ben nagyváradi előnévvel armalista, feladás szerint, birtokos anyai jogon Kecset-Szilváson, és tán testvére József is, Száz-sombori predikátummal birtokos Sz.-Somboron.

---

[1]) Szalárdy Siralmas krónika 609. lap.

[2]) Hodor K. közl. Retteghy György († 1786.) naplója után.

Kecsetben a család Ebeni család után örökösödött. János 24 évig élt nejével.

Tán e család ivadéka Bora Losonczy Miklós özvegye 1770-ben, volt dézsi birtokos. István, kinek neje Fosztó Kata.

Várady család. Erdélyi család. Az armalist Várady András kapta 1610. jun. 12-én Báthori Gábor erdélyi fejedelemtől. [1])

Várady család. (Kéméndi) Hunyad vármegye egyik legrégibb ősi családja. Tagjai nagyobbára azon megyénél főbb hivatalokat viseltek a legujabb korig. A család törzse Farkasius de Kéménd 1230. táján élt. Keménd helység Hunyad megyében fekszik. E Farkastól a család következőleg [2]) származott le:

I. tábla.

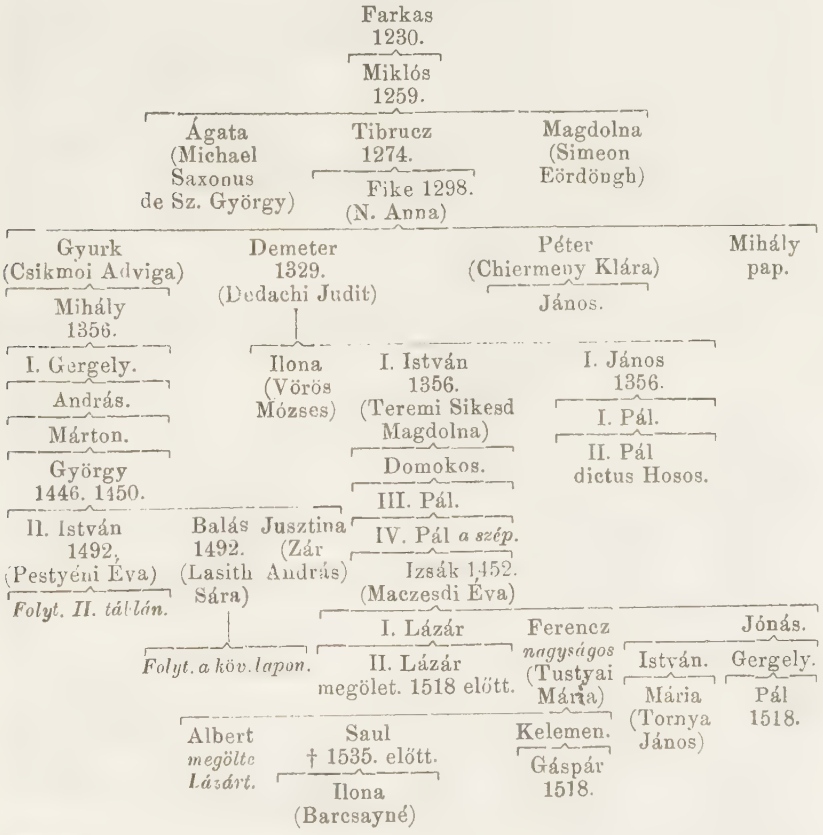

[1]) Kemény J. Notitia Capit. Albens. pag. 238.

[2]) Családi közlés néhai V. Lászlótól.

I. Márk, *ki az előbbi lapon.*
(Gibárti Anna)

Bálint 1535. — Eszter (Kristyóri Boldizs.)

III. István 1535. Dévánál — Bora (1. gyalmai Ponuch Jakab 2. Váradi János)

II. Márk 1535. — III. Márk 1592. kapja m. Bényét.

Sebestyén 1535. — Ilona (Figulus Mihály)

László 1535. — Tamás. — Máté *préda ember.* — Tamás elesett Gyalunál. — Miklós 1690. eles. Zernyestnél.

Kristóf 1535. — Éva (Hosdáthi Péter)

Mihály (dévai Borczun Éva) — Krisztina (Brádi Pál)

Judit (sz.-györgyi Nagy Pál)

István (Vékony Anna) — Anna (Tisza Tamás

József (Ribiczei Rebeka) — Kata (Diószeghi Ábrahám) — Sára (Szilvási József) — András (Pogány Julianna) — Anna (Hernya Pál)

Izsák (szacsali Pap Sztantira)

Sára (Csolnakosi Bálint) — Zsuzsa (szomorjai Demeter János) — Klára (Zeyk József)

II. tábla.

II. István, *ki az I. táblán.*
1492.
Váradi nemű.
(Pestyéni Éva)

Miklós
(Osztrovi Klára)

Jankul 1535. — György. — Sára (Zajkányi Jób)

Tamás 1535. (Bobik Ilona) — Anna (Nádudvari István) — II. János elesett 1601. (1. Váradi Bora 1. Borbély Erzse) — I. Zsigmone 1602. (Zeyk Ilona) — Ilona (Ribiczei Tamás)

III. János 1605. 1618. (Cseh Anna) — *Folyt. a köv. lapon.*

Bora (Vitéz Dávid)

Salome (egy német neje)

Éva megöletett.

Ágnes (Mara Lázár)

Laszk (Baksch Éva) — Mária (Demsusi Péter)

Zófia (Markocsán Péter)

Gergely † vadkan által (Cserményi Sára) — Illés 1602. — István 1602.

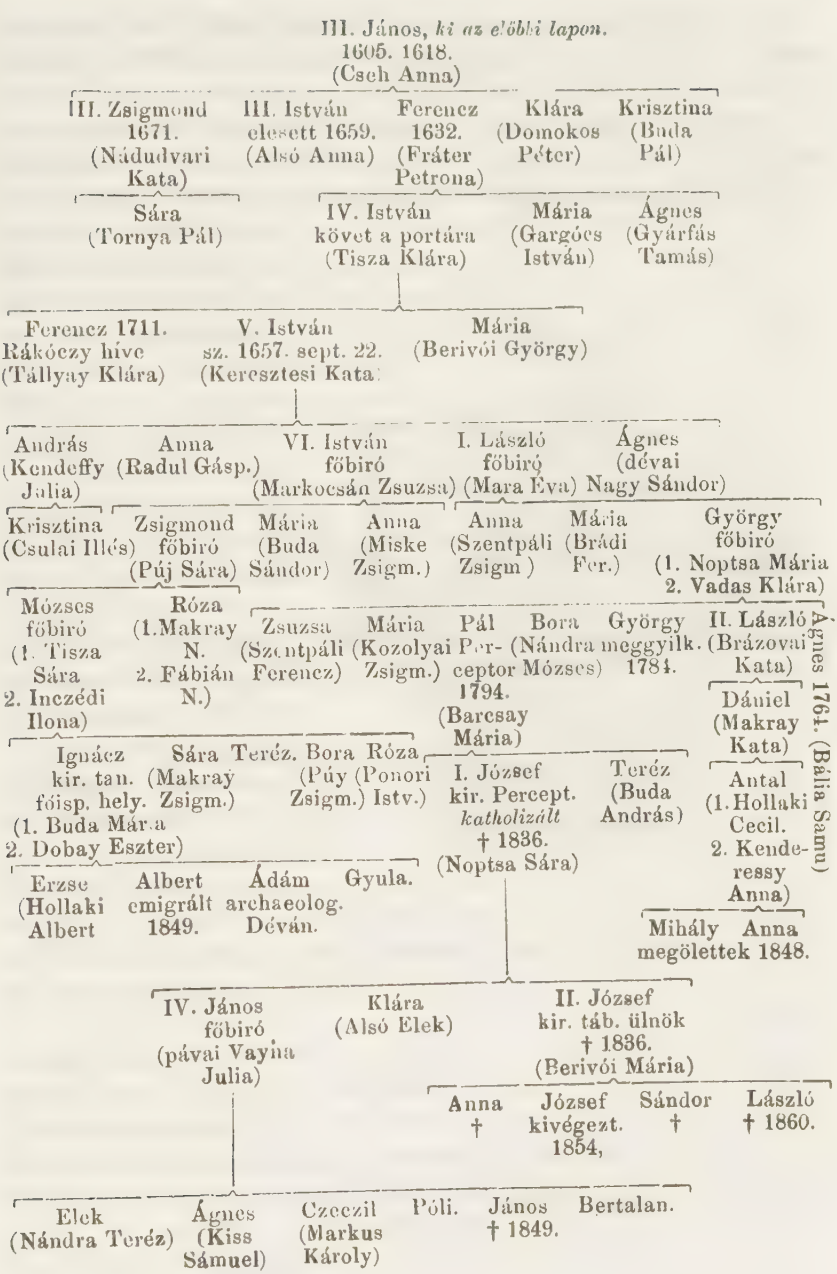
III. János, *ki az előbbi lapon.*
1605. 1618.
(Csch Anna)
III. Zsigmond 1671. (Nádudvari Kata)
III. István elesett 1659. (Alsó Anna)
Ferencz 1632. (Fráter Petrona)
Klára (Domokos Péter)
Krisztina (Buda Pál)
Sára (Tornya Pál)
IV. István követ a portára (Tisza Klára)
Mária (Gargócs István)
Ágnes (Gyárfás Tamás)
Ferencz 1711. Rákóczy híve (Tállyay Klára)
V. István sz. 1657. sept. 22. (Keresztesi Kata)
Mária (Berivói György)
András (Kendeffy Julia)
Anna (Radul Gásp.)
VI. István főbiró (Markocsán Zsuzsa)
I. László főbiró (Mara Éva)
Ágnes (dévai Nagy Sándor)
Krisztina (Csulai Illés)
Zsigmond főbiró (Púj Sára)
Mária (Buda Sándor)
Anna (Miske Zsigm.)
Anna (Szentpáli Zsigm.)
Mária (Brádi Fer.)
György főbiró (1. Noptsa Mária 2. Vadas Klára)
Mózses főbiró (1. Tisza Sára 2. Inczédi Ilona)
Róza (1. Makray N. 2. Fábián N.)
Zsuzsa (Szentpáli Ferencz)
Mária (Kozolyai Zsigm.)
Pál perceptor 1794. (Barcsay Mária)
Bora (Nándra Mózses)
György meggyilk. 1784.
II. László (Brázovai Kata)
Ágnes 1764. (Bália Samu)
Dániel (Makray Kata)
Ignácz kir. tan. főisp. hely. (1. Buda Mária 2. Dobay Eszter)
Sára (Makray Zsigm.)
Teréz. Bora (Púy Zsigm.)
Róza (Ponori Istv.)
I. József kir. Percept. *katholizált* † 1836. (Noptsa Sára)
Teréz (Buda András)
Antal (1. Hollaki Cecil. 2. Kenderessy Anna)
Erzse (Hollaki Albert)
Albert emigrált 1849.
Ádám archaeolog. Dévai.
Gyula.
Mihály Anna megölettek 1848.
IV. János főbiró (pávai Vayna Julia)
Klára (Alsó Elek)
II. József kir. táb. ülnök † 1836. (Berivói Mária)
Anna †
József kivégezt. 1854.
Sándor †
László † 1860.
Elek (Nándra Teréz)
Ágnes (Kiss Sámuel)
Czeczil (Markus Károly)
Póli.
János † 1849.
Bertalan.

A családfa első öt nemzedékét a Váradi család ellen a mult században a Zeyk család leányágoni örökség végett inditott perében igazolta.

1356-ban András vajdától és szolnoki főispántól Demeternek fia János és Gyurknak fia Mihály Kéméndi nemesek a Kéméndi határban elfoglalt Sumligethre határjárást, és visszahelyezést nyernek. [1]) Demeter ága a XVI. század első felében kihalt. Ágából IV. Pál szépnek jelöltetett, ennek fia Izsák 1450-ben pereli Györgyöt a magtalanúl elhalt I. János fele birtokaért. Izsák fiai közül Ferencz „nagyságos"-nak czímeztetett. II. Lázárt megölte unoka-testvére Albert, miért Pál a Gergely fia 1518-ban a megölt Lázárnak fele birtokrészét követeli Kelemen fiától Gáspártól. Kelemen testvérében Saulban kihalván ezen egész ág, 1535-ben István és Balás ága a hagyatéki Kéménd, Bánpatak, Veremága, Gyertyámos, Csikmó, Várad, Városvíz, Bucsi, Kaprocza, Dedács, Nyavalyás, Burian, Herzegány, Orminge helységbeli részekre uj adományt vittek.

1492-ben Györgynek fiai I. János és Balás részint atyjok érdemeiért, részint 58 ft. összveg lefizetése mellett I. Ulászló királytól adományt nyernek teremi Sikesd Miklós és Benedek magvaszakadtán azoknak kéméndi és bánpatakí részbirtokaikra, de az iktatásnál (Octav. fest. Epiph. Dni) ellentmondtak Ferencz fiai: Albert és Kelemen, úgy Jónás fiai István és Gergely.

1497-ben I. István és Balás adományban nyerik Bucsi,

[1]) Eredeti a családnál Déván.

Várad (Tót-Várad=Váradia) és Kaprucza helységet Arad megyében, és ez időtől kezdé a család a Váradi nevet fölvenni a Kéméndi helyett, tehát az Arad megyei Várad helységbeli birtokról. [1])

Balás ágán, mint egy családi régi (XVII. századi) genealogiára jegyezve van, I. Márknak fia III. István elesett a török ellen Dévánál 1550 ben, II. Márk hadban megsebesülvén, ennek folytán meghalt honn, és eltemettetett a Buthkai szőllők mellé; fia III. Márk 1592. Küküllő megyében Magyar-Bényét kapta. László (I. Márk fia) enyingi Török Bálint javai igazgatója volt, ennek unokája Máté préda-ember, ennek fia Tamás Bononiából haza jövet török rabságba esett, meg nem válthatá magát, elesett a gyalui csatában. Fia Miklós Tököly ellen harczolt Zernyestnél, és ott elesett 1690-ben. Ez ág András leányaiban kihalt.

II. István ágán, (a II. táblán,) annak unokái Jankul és Tamás) a Demeter ág kihaltával — mint fölebb is említetett, annak részbirtokaira 1535-ben uj adományt nyertek.

Tamásnak gyermekei közül Évát rablók gyilkolták meg, Gergelyt vadkan ölte meg a bánpataki erdőben, hol „Mormintulu Geci“ nevü domb őrzi emlékét. Ennek fiai Illés és István, midőn Bástához közelednének, Bába Noak parancsára Drompath falunál megölettek. Tamásnak fia még

II. János a család megalapítója volt, első neje Váradi Bora halála után másodszor nőül vette Borbély György testvérének Andrásnak leányát Erzsébetet. Elesett 1601-ben. Gyermekei közül

I. Zsigmond, kit Básta 1602-ben kelt védlevelében, melyet Városvíz, Zád, és Arad megyei Bucsi jószágaira adott, „*Provisor arcis suae Caes. Majestatis Romanorum*(?)“ nevez, török fogoly is volt, de megszökött. Bástától kapott engedélyt, hogy czímerébe a zászlóra a kétfejü sast betehesse; leányában kihalt. Testvére

III. János 1610. febr. 24-én mint Provisor curiae Albensis, kapja Széplaky Péterrel Bethlen Gábortól Temes megyében Vaia, Némethi, Papd, Zilas, Parcza, Sasvár, Kis-Erdeő, Bozi, Vámtelek, Bozzas, Csombord, Szent-Mihály és Csóka helységeket. Utóbb dévai várparancsnok. Nejétől Cseh Annától gyermekei közül

II. Zsigmond 1671-ben visszaváltja Csikmót Kenderessy Györgytől; leányában magvaszakad.

III. István kapitány, elesett a csatában 1659-ben.

[1]) Eredeti a család dévai ágánál.

Ferencz hajdúkkal rontott a kéméndi templomra, miért közkereset alá esett, de meghalt. Nejétől Fráter Petronellától fia IV. István 1660-ban követ a török portára és czímzetes temesi bán. Nejétől Tisza Klárától egyik fia Ferencz mint Rákóczy híve 1711-ben kibujdokol, Csigmót és Dedácsot Fodornak, Herczegány és Armingye helységet egy Bethlennek adá zálogba, temességi javait nótán veszté. Testvére

V. István szül. 1657. sept. 22-én. Hunyad megyében főbiró volt, adományban kapta Berekszót, és minden javaira adományt vitt, czímerébe beveszi a hét várat, és két kart, melyek egyike tollat, másika kardot tart. Nejétől Keresztesi Katától több gyermekei közül VI. István és I. László, mindkettő volt Hunyad megyei főbiró, két máig élő ágra osztá a kéméndi Váradi családot, mely ezentúl Hunyad megyénél folytonosan főhivatalokat viselt.

VI. István ágán Ignácz 1815-ben Hunyad megyei főbiró, utóbb kir. hivatalos, Hunyad megyei főispáni helytartó és kir. tanácsos. A Maros szabályozására sokat tett, sok szép római és hazai régiségeket gyűjtött, melyeket jelenleg fia Ádám, — ki 1860. óta a római archaeologiai társulat tagja, — szaporit és tanulmányoz. E gyűjtemény Déván van. A család leveltárának Kéménden tartott egy része 1848-ban elpusztult.

I. László fia György főbiró, ennek György fiát 1784-ben a Hóra támadáskor az oláhok gyilkolták meg, másik fia II. László, kinek végivadékai Antal nak gyermekei: Mihály és Anna 1848-ban Abrudán az oláhok öldöklésének áldozatai lettek. — Harmadik fia

Pál 1794-ben Hunyad várm. kir. főpénztárnoka volt, fia I. József szintén az, katholizált és a püspöki javak igazgatója lett. Nejétől Noptsa Sárától egyik fia II. József előbb, 1815-ben még tiszt. aljegyző, majd főbiró, 1834-ben Hunyad megye országgyűlési követe, kir. táblai ülnök, meghalt 1836-ban. Fiai közül József menekült, utóbb mint fölkelési emissarius elfogatván, 1854-ben kivégeztetett, testvérei szintén elhaltak, legutóbb a derék László 1860-ban.

IV. János 1815-ben tiszteletbeli aljegyző, utóbb főbiró volt, gyermekei a táblán láthatók, közülök János elesett 1849-ben.

Ez ág levelei 1848-ban Kéménden elégtek.

Még él Hunyad megyében egy ág, melynek azonban kiválását a család sem tudja, ez ág birtokos Bokaj, Almás, Tekerő és más helységekben. Közülök János szolgabiró volt, leányai közül egyik Tövisi

Gergelyné, másik Ribiczei Jánosné. Ez ágból való Ignácz, továbbá Domokos, kinek Kenderessy Rozáliától fia Ottó.

A család czímere, — mint fölebb a metszvény ábrázolja — a paizs udvarának alapján hét vár, e fölött szemközt jobbról oroszlán, balról szarvas ágaskodik, köztök egy zászló leng, melyen kétfejü sas látszik, e fölött csillag. A paizs fölötti sisak koronáján férfi kar könyököl, kivont kard-hegyén török fejet tartva; régibb pecsét-czímereken a szarvas feje fölött kar karddal, az oroszlán feje fölött kar írótollal látható.

Várady család. (Rettegi) Közülök Sámuel 1815-ben Belső-Szolnok vármegye alszolgabirája és uti biztos.

Várady család. (N.-Enyedi) Közülök János N.-Enyed város törv. széki ülnöke, László erdő-felügyelő és Sámuel orvos, ki 1857. dec. 2-án halt meg, és derék alapítványa által nevét az utókorra is biztosítá. [1])

Váradi-Szakmáry család. *Lásd Szakmáry cs.*

Váradkay család. *Lásd Varatkay cs.*

Várallyay család. Várallyay nevü nemesek említetnek Ugocsa vármegyében 1423 ban. [2])

Várallyay Szaniszló 1531-ben János király híve és egyik küldöttje volt a visegrádi tanácskozmányra. [3])

1662-ben Várallyay Lőrincz ecsedi predikátor volt. [4])

E században Várallyay György Soprony vármegye tiszti főügyésze és 1802-ben azon vármegye országgyülési követe volt.

Varannay család (vagy Varannyay.) Gömör vármegye nemes családai közé számitják. [5]) Varannay Klára 1720-ban Apáti Miklós debreczeni ref. lelkész neje volt. [6])

Varasdi család. Varasdi Imre szerzette a czímeres nemeslevelet 1760-ban M.-Terézia királyasszonytól. [7])

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. ezüst udvarban vörös ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva; a 2. vörös udvarban arany egyszarvúnak feje látszik, a 3. és 4. kék udvar közepén függőleges

[1]) Pesti Napló 1857. évi dec. 17. számában.
[2]) Szirmay C. Ugocsa p. 158.
[3]) Budai Fer. Polg. lex. III. 168.
[4]) Szirmay Szatmár várm. II. 72.
[5]) Bartholomaeides Not. C. Gömör pag. 148.
[6]) Básthy Magy. Eml. 262.
[7]) Collect. herald. nro 110.

arany szelemen által választatik el, mindenik udvarban arany csillag látható. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között arany csillag ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Varatkay család. Szabolcs vármegyében a XVII. században lakozott; közülök Varatkay Ferencz azon megyénél 1650-ben esküdt, [2]) 1687-ben alispán volt. [3])

A lekcsei Sulyok családdal beházasodás utján sógorságban állott.

Varbóky család. Hont megyei kihalt család, mely nevét Krasznay máskép Szöplaky-nak is irá, mint ezen munka VI. köt. 462. lapján és X. köt. 678. lapján említők. Neve különben előbb Varbóki Vas volt.

Azokhoz, mit az idézett helyeken feljegyzénk, pótlásúl és igazitásúl csak a következőket adhatjuk.

1544-ben Varbóky Györgynek Csery Borbála fiának magvaszakadtán Várday Pál érsek és kir. helytartó Vass Istvánnak és Csery Borbálának és leányainak Julianna, Kata, Krisztina, Anna és Margitnak Hont megyei Farkas-Varbók egész helységére uj adományt ád. [4])

A X. köt. 679. lapján álló Ferencznek neje Galsay Bora (nem Mária) volt egy táblázat szerint, a fölebbi adat szerint azonban Csery Borbalát birta nőül, talán második házasságban.

Ferencznek gyermekei közé teendő György is, ki kihalt 1544. előtt, és Margit 1585. előtt Kelecsényi Jánosnak elhalt neje. — Juliannának Kürtössy Balástól való leányát Kürtössy Katalint Nagy Sebestyén korponai gyalogsági hadnagy birta nőül.

Várday család. (Kis-Várdai †) A Guthkeled nemből (genus) cred. Nevét Szabolcs vármegyei Kis-Várdá-ról vette és irta. Első ismert törzse Mihálynak fia Aladár volt, ki V. István király korában élt, és az egri egyház elégetett kiváltság-levelei ügyében tanuskodott. [5]) Ennek három fiai maradtak: Jakab, II. Aladár és I. László, kik 1311-ben éltek, az utóbbi elvévén nőül jelethei Szecsőd (Zochud) fiának Mártonnak leányát Margitot, nemzé I. Jánost, ki

[1]) Adami Scuta gentil. tomo tomo XIV.

[2]) Er. okmány.

[3]) Lehoczky Stemmat. I. és 1687. évi 15. törv. cz.

[4]) Az eredeti oklevél Máttyus János nyug. tartományi albiztosnál.

[5]) Wagner Car. Collectanea geneal. hist. dec. II. 71—82. ki után van itt a leszármaztatás egészen

Kis-Wárda várát kiigazitatá és kibővíteté; meghalt 1357-ben. Két fia maradván, I. Miklós magnélkül halt el, a másik I. Domokos, ki 1380-ban a rokon Báthoriakkal perelt, négy gyermeket nemzett: I. Zsigmondot, kinek leánya Katalin albesi Zólyomi Tamáshoz ment nőül, I. Mihályt, II. Miklóst és Pelbártot. Ez utóbbi három testvér három ágra terjesztő a családot. Lássuk ezen ágakat egyenként.

I. Mihály ága.

I. Mihály Zsigmond király kiséretében járt német, franczia s több országban. Egyetlen fia volt II. László, ki 1471-ben halt meg. ennek négy gyermeke maradt: Hedvig agárdi Teőke Péterné, III László, I. András magtalan, és II. János. Ezek közül

III. László 1505-ben jelen volt a rákosi országgyülésén. [1]) Első neje albesi Zólyomy Anna, a második Batthyány István leánya Katalin volt. Amattól születtek leányai: Judit Verebélyi Jánosné, és Klára Kallói Nagy Jánosné 1524-ben élők, és fiai György, ki 1510-ben Krakkóban iskolázott [2]) és IV. László, mindketten korán magnélkül elhaltak.

II. János szintén nem volt családja terjesztésében szerencsésebb. Nőül vévén báthmonostori Thőtös László leányát Orsolyát, ezzel Bars, Hont, Fejér, Bodrog és Tolna vármegyékben terjedelmes birtokot kapott. Azonban fia V. László korán elhalván, egyetlen leányt Katalint hagyta maga után, ki csábrági Erdődi Bálinthoz menvén férjhez, utánna birtokaiban az örökösödött. [3]) Igy I. Mihály ága kihalt.

II. Jánossal egykorban éltek a Wárday családból többen, kiket a családfára elhelyezni nem tudunk. Illyenek voltak II. Ulászló korában a három testvér: Pál, Péter és Máté. Ezekből Pál Esztergom megyei pap és földvári apát volt, de korán elhalt. Péter szintén papi pályán szerepelt, Olaszországban tanúlt, előbb esztergomi kanonok, majd földvári apát, végre 1481-ben kalocsai érsek volt. Haragos természetéről dühösnek is neveztetett. Róla irják, hogy midőn Mátyás király ellene felháborodván, őt elzáratá, mondta volna: „*arva fuisti Petrus, arva eris, et in Arva morieris.*“ Utóbb érsekségébe visszahe-

---

[1]) Jászay P. A magyar nemz. napjai a moh. vész után 157.

[2]) Bursa Cracoviensis pag. 25.

[3]) Nagy Gábor szerint (Tudományos Gyüjt. 1836. évi VI. köt. 84. lapján) a Tőtösi család birtokait utóbb Wárday István kalocsai érsek testvéreivel nyerte volna el Mátyás királytól, mint erről alább szólni fogunk.

lyeztetvén, élt 1501 ig. [1]) Testvére Máté, ki testvéréről *Érsek*nek, és jószágáról *Adorjáni*-nak is neveztetett, 1509 ben temesi főispán volt.

Ugyan ez időkorban éltek még Wárday másik Pál és Wárdai Tamás. Amaz szintén pap lőn. 1521-ben budai prépostból veszprémi püspök és kir. kincstárnok, 1524-ben egri püspök, 1526 ban végre esztergomi érsek és végre 1543 ban kir. helytartó. [2]) Meghalt 1549. octob. 12-én kora 66. évében. Sima udvarias modorát jellemzi a róla felmaradt közmondás: „*Ez sem tanúlt Várdai Pál udvarában.*" Testvére volt Mihály, ki Mohácsnál esett el 1526-ban.

Tamás tán egy személy az 1547-ben volt királyi személynökkel. Gyermekeit maga igy jegyzé föl: Péter szül. 1518. mhalt 1522. Zsigmond szül. 1520. oct. 18-án. János szül. 1522. máj. 7-én. Péter szül. 1524-ben Kálmán napján. Többet róla nem tudhatni.

Pelbárt ága.

Pelbárt testvére I. Zsigmondnak és I. Mihálynak, hat gyermeket nemzett, három leánya Zsuzsanna Pocsaji Jánosné, Potenceziana Zokoly Péterné, és Anna váraskeszi Lépes Jánosné volt, ezen kivül voltak fiai III. Mihály, III. Aladár és István az érsek.

III. Mihály magnélkül halt el.

III. Aladár főpohárnok és 1459 ben Szabolcs vármegye főispánja volt.

István Olaszországban tanúlt, 1454-ben erdélyi prépost, utóbb kalocsai érsek és főkanczellár lett, 1468-ban pedig bibornok. Élt még 1470. nov. 24-én is. [3]) Ennek testvéreiül teszi egy tudósunk [4]) a táblán V. Lászlót és II. Miklóst, lehet azonban, hogy csak a deák „*frater*" szó tág értelme által tévesztve meg, miután Wagner szerint amazok egészen más ízbeli rokonai voltak, és ekképen igénybe vehették érseki rokonuk közbejárását a Tötösi magszakadt család birtokaira nézve. Ez ág benne kihalt.

---

[1]) Levelezését kiadta Wagner Pozsonyban 1775-ben „*Epistolae Petri de Várda*" czím alatt.

[2]) Ezen Wárday Pálnak, mint királyi helytartónak egyik, 1544-ben a Varbóky család részére adott, uj adománylevelén láttam pecsétét, melyen czímere: „hátulsó lábain ágaskodó oroszlán", mely czímer elüt a Kis-Wárdai család czímerétől, melyben egy kigyó vagy sárkány köritette ágasfa van; s igy tán e Pál más Wárdai család ivadéka volt?

[3]) Nagy Gábor Tudományos Gyüjtemény 1836. évi VI. köt. 84.

[4]) Ugyan az, ugyan ott.

II. Miklós ága.

II. Miklós, Pelbárt testvére, nemzé III. Miklóst, ki az 1444. évi országgyülésen lett Szabolcsi főispánná, 1455-ben kir. kincstartó volt. Nejétől Perényi Katalintól négy fia maradt: IV. Miklós, Simon, Mátyás boszniai püspök 1486-ban, meghalt 1489-ben, és IV. Aladár. Ezek közül

Simonnak fia volt Tamás egri megyei pap 1545-ben.

IV. Aladárnak szintén egy leánya maradt: Eufrosina csébi Pogány Zsigmondné.

A negyedik testvér IV. Miklós a család alapitásban sokkal szerencsésebb volt. Nejétől Eufémiától egy leánya Anna Drágffy János jegyese és következő hat fia maradt:

1. II. Iván, ki nőül vévén hasasterjéni vagy csúzi Markoss László leányát Ilonát, ettől nemzé Borbalát, apanagyfalvi Apaffy Ferenczné.

2. I. Ferencz 1510-ben kincstárnok, majd váczi, utóbb erdélyi püspök, 1520-ban a lelesz convent előtt testvérei János, Mihály, Imre és Ambrús részére bevallást tesz. 1523-ban végrendeletet tett, melyben a két előbbi testvérnek a báthmonostori, a két utóbbinak pedig a kis-várdai jószágokat hagyta. Meghalt 1524-ben, mások szerint Mohácsnál esett volna el.

3. III. János 1517-ben kir. udvarnok, zászlós ur volt. [1]) Nejétől Ráskay Krisztinától egyetlen leánya Fruzsina előbb Vinnai [2]) az az Eödönffy Istvánné, utóbb alaghi Bekény Istvánné volt.

4. IV. Mihály, kiről alább.

5. Imre jeles férfiú, ki a mohácsi ütközetben lelte sirját 1526-ban, nőtlenül.

6. Ambrús, ki nőül vévén losonczi Bánffy Petronellát, ettől leánya Klára 1544-ben Serédy Istvánné volt.

Kihalván a megnevezett testvérek, visszatérünk ezek közül a 4-dik testvérhez IV. Mihályhoz, kinek ága legtovább virágzott.

IV. Mihály a mohácsi ütközetből szerencsésen megmenekülvén, kincseivel együtt Tolna megyei Málé nevü várába vonúlt. Élt még 1552-ben is, midőn Kis-Várdát, — melyet Martinuzzi elfoglalt, — neki vissza adta. Első nejeül Báthori Klárát vélik. Bizonyos, hogy neje volt Sarma-

[1]) Tudományos gyüjt. 1834. évi I. köt. 3. lap.

[2]) Wagner C. dec. II. p. 80. Sajtó hibából *de Vinna* helyett „Stephani de Vienna“ van nyomva, melynek folytán Budai Fer. Polg. lex. III. kötetében a Viennából „Bécsi“ családnevet faragott.

sági Erzsébet, ettől születtek gyermekei: III. István, V. Miklós, II. Ferencz, V. Mihály és Anna Zokoli Miklósné. Ezek közül a két első magnélkül halt el, valamint V. Mihály is, ki 1579-ben főpohárnok mester volt, élt még 1582-ben is. Özvegye Dobó Krisztina utóbb gersei Pethő Gáspárné lett. Azonban a harmadik testvér V. Miklós családot alapított, nőül vévén Losonczi Dorottyát, ettől lettek gyermekei: IV. István, V. Aladár, VI. Miklós és IV. János, kik azonban mindnyájan magnélkül korán elhaltak, leánya azonban Katalin, ki 1580. máj. 5-én született, és kora 14. évében kis-várdai Szokolyi Miklósnak lőn jegyese, utóbb azonban Telegdi Pálhoz ment férjhez, ennek halála után pedig bedeghi Nyári Pál váradi kapitányhoz, meghalt 1630 ban, és a Kis-Wárdai családot sirba vitte. Utódát Nyáry Krisztinát Eszterházy Miklós vévén nőül, ezzel Kis-Wárda is az Eszterházyakra szállt.

A családfa következő:

I. tábla.

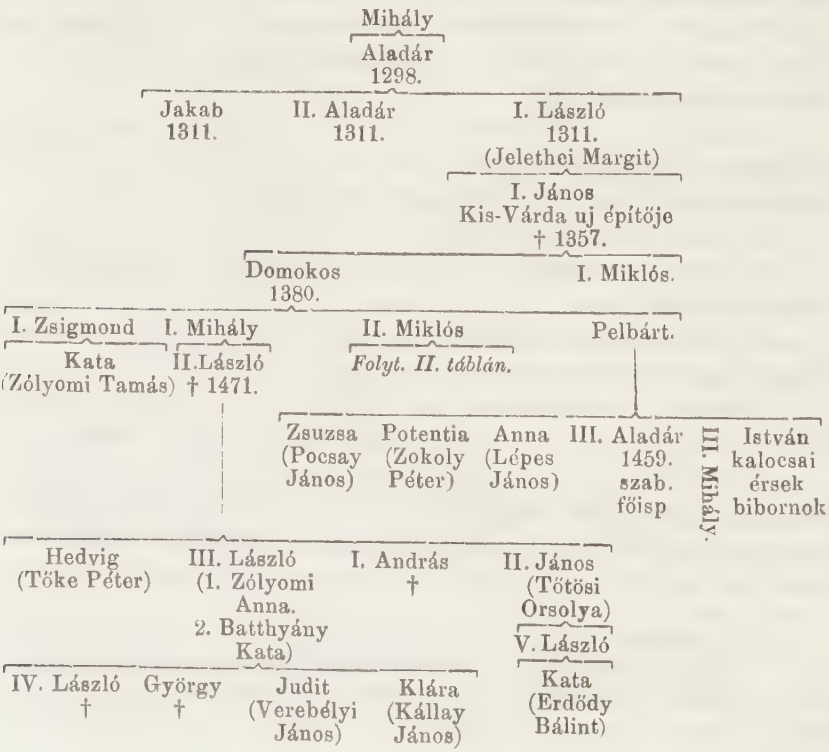

II. t á b l a.

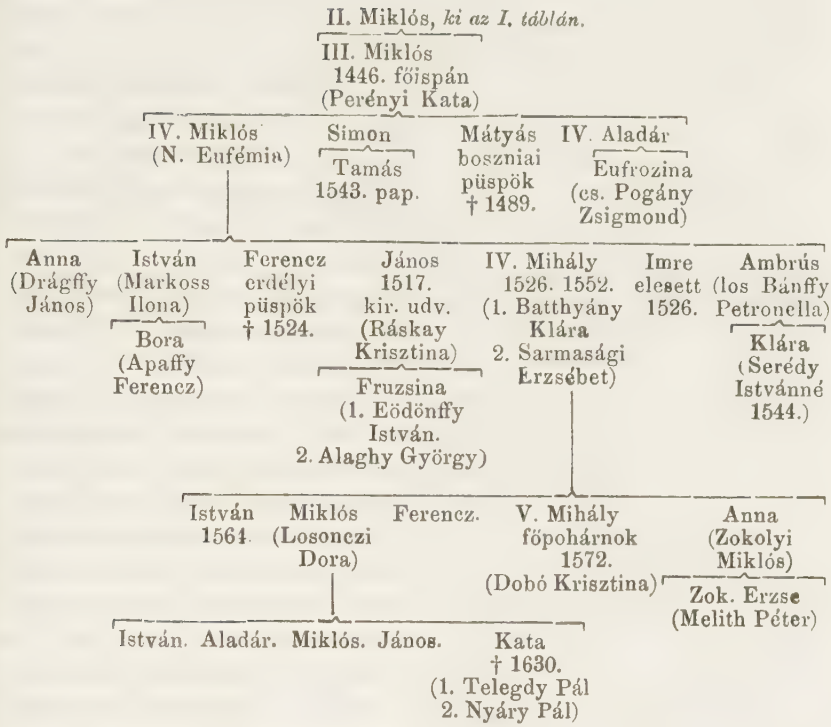

A család czímere — mint Wagner Wárdai V. Mihálynak 1579. évi pecsétе [1]) után közli,— a paizs udvarában egy bogas ág (vagy szarvas agancs?) melyet farkát szájába vevő kigyó körit.

Várday család. Jelenleg Beregh vármegye nemessége közé számítatik. [2])

A mult század elején élt Kis-Várday János, kinek Semberi Sembery Judittól leánya M á r i a Kőrössy Sámuelné volt.

Várfalvi család. (Őrkei.) Erdély kihalt családai között említetik. [3])

Várffy család. Alapítója Burgmann K á r o l y, ki a magyar királyi helytartóságnál mint számvevő 32 évig viselt hü szolgálata ju-

[1]) Wagner C. Coll. gen. dec. II. fig 6.
[2]) Fényes E. Magyar orsz. stat. geogr. állapotja III, 56. lap.
[3]) Kőváry L. Erdély n. családai 271.

talmául 1841 ben V. Ferdinand király által magyar nemességgel jutalmaztatott és vezetékneve Várffy-ra változtatott. [1]) Egyik fia Károly (szül. 1812.) előbb nagy-csalomjai, jelenleg Nógrád megyében mohorai kath. plebános.

Varga család. E nevet Pozsony, Gömör, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa, Veszprém, Zemplin és Zala stb. varmegye nemessége sorában találjuk.

Egyik Varga nevü család I. Leopold király által 1673. jul. 28-án nemesítetett meg, és czímeres levele azon évben Nógrád megyében Füleken hirdettetetett ki. Utódai közül Varga Mihály és János 1726 ban Nógrád megyében igazolták kétségtelen nemességöket. [2]) Ezeknek utódai Varga idősb és ifjabb István és Mátyás 1755-ben szintén Nógrád megyében éltek, mint valódi nemesek.

Másik Varga család alapitói Varga János és Lőrincz, kik 1713-ban III. Károly királytól nyertek czímeres nemeslevelet. Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren álló vörös ruhás magyar vitéz, kék övvel, oldalán kard lóg, lábát sárga csizma fedi, fején prémes vörös kalpag van, jobb kezében három búzakalászt tart. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz emelkedik ki, jobb kezében kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [3])

Zemplin vármegyében szintén van Varga nevü nemes család. [4]) Úgy Ugocsa megyében is, hol 1750-ben Péterfalván, úgy Forgolányban és Tivadarfalván uj nádori adományban részesültek. Ebből e század elején Tivadarfalván birtokos volt Varga László, Forgolányban Mihály, Ferencz és József. [5])

Bács-Bodrog megyében az 1825. évi nemesi összeirásban Baján találjuk a Varga és Varga-Nagy nevü családokat. Vargai Gás pár Bács megyében 1820-ban esküdt volt.

Varga család. (Felső Öri) Vas vármegye azon adományos családainak egyike, melyek 1582-ben F.-Őrre kir. adományt vittek. *Lásd Zámbó cs.*

Varga család. *Lásd Vadász cs.*

[1]) Pesti hirlap 1841. évi 6. szám.
[2]) Protoc. C. Neograd anni 1726.
[3]) Coll. herald. 668. és Adami Scuta gent. XIV.
[4]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 118.
[5]) Szirmay C. Ugocsa pag. 125. 126. 129.

Vargyai család. Alapítá Vargyai István, ki 1718-ban III. Károly királytól kapott czímeres nemeslevelet. [1])

Czímere a vért kék udvarában zöld téren jobbra forduló és bal lábán álló daru, felemelt jobb lábával követ tartva; a vért fölötti sisak koronáján szintén olyan daru látható. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Várhegyi család. Hazánkban e család alapítója Du Mont de Beaufort Ágost, (szül. Bouchain 1748. jul. 17-én) ki mint a cs. kir. főszállás-mesteri táborkarnál alezredes 1794. octob. 9-én I. Ferencz római német császár és magyar király által római n. sz. birod. nemességre emeltetett, és kívánságára franczia hangzású neve „Perg von Burgberg"-re változtatott. Utóbb már mint nyugalmazott ezredes úgy atyja érdemeiért, ki a franczia udvar részéről Bécsben ügynökösködött (negotiator) valamint saját, 1767—1797-ig viselt katonai szolgálatiért 1829. nov. 6-án Bécsben kelt oklevélben I. Ferencz királytól magyar honfiusitást és igy magyar nemeslevelet nyert, mely 1831. april. 27-én Hont megyében, 1840. sept. 9-én Pozsony vármegye előtt is kihirdettetett és időközben az 1836. évi országgyülésen a 47. törvény czikkben is elfogadtatott. Meghalt 1835. mart. 30-án Währingben. Nejétől Bellesini Ferencz leányától Bellesini Teréziától, kit még kapitány korában Bécsben 1783-ben vett nőül, a táblán látható öt gyermeke született, kik közül a legidősb II-ik Ágost (szül. 1784. Bécsben) már 1829-ben a cs. kir. hitelpénztár egyik jubilalt beszedője lévén, nov. 25-én I. Ferencz királyhoz bárságért folyamodott, felhozván igénylő érdemeit a M. Terézia rend megnyerhetésére, főleg egy, nagyatyja Du Mont [2]) állitólag báró és bécsi franczia ügynök részére M. Terézia által 1753-ban kiadott útlevél alapján; azonban 1830. 5-én kelt cs. kir. hátirattal az igényelt családi egykori bárság törvényes beigazolására utasíttatott.

Mielőtt a család legutóbbi származási fájára és tagjainak megemlítésére térnénk, megemlítendő, hogy a család törzsőseül a Guillaume trieri érsek munkája 137. lapja szerint 1088. évben a keresztes hadban részt vett Drogo du Mont ot kereste ki, továbbá a következő: a) Marquis du Mont de Gages (marquis 1758. óta.) b) Báró du

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV. et Collect. herald. nro. 524.

[2]) Szerencsém volt a család nagy gonddal, de legtöbbnyire csupán történeti könyvekből vett hiteles másolatok alapján 1230-ik évig fölvitt származási fáját a hivatkozott kivonatokkal együtt átnézhetni. Ezek közt az 1753. évi útlevelet, melyben azonban keresztnév nincs, mellőzvén egyéb észrevételeimet.

Mont de Fleury (báró 1826. óta.) c) De Mont de Buret, és d) Baron du Mont de Beaufort (1690. óta) családokat mind azon egy nemzetség ágainak igényelvén, családfáját egy, 1230. évben élt Jean de Mont Chevalier de Hestre őstől számos külföldi családtani könyvek és kéziratokból hitelesen kiíratott adatok alapján szerkesztve szakadatlan nemzedéki lánczolatban hozza le. Minket azonban e leszármaztatás, mely hazánkon kivüli történetekbe vág, nem érdekelvén, és igy annak történeti itészetébe sem avatkozván, azt mellőzve, még csak azt érintjük meg, miszerint a család nemzetségi okiratúl megszerzé a spanyol Simancasi levéltárból azon bárói diplomának hiteles másolatát is, mely szerint Du Mont Andre v. Antal franczia 1620. jun. 25-én kelt franczia okmányban Madridban bárósságra emeltetett, és melynek levéltári mása az említett levéltárban Negociado Estado secretarias provinciales Flandres nevü könyvben, mely most Antiquo espatentes nevet visel, – a simancasi archivumban található, és mely szerint erre 1688. jun. 15-én spanyol bárósság is adatott.

A család minket illető és biztosabb származási rendje Du Mont Miklós-Józseffel kezdődik, kinek De Breda Jankától fia Du Mont Beaufort Ágost alezredes és 1829-ben magyar honfiusítást nyert, a következő családfát alapítá:

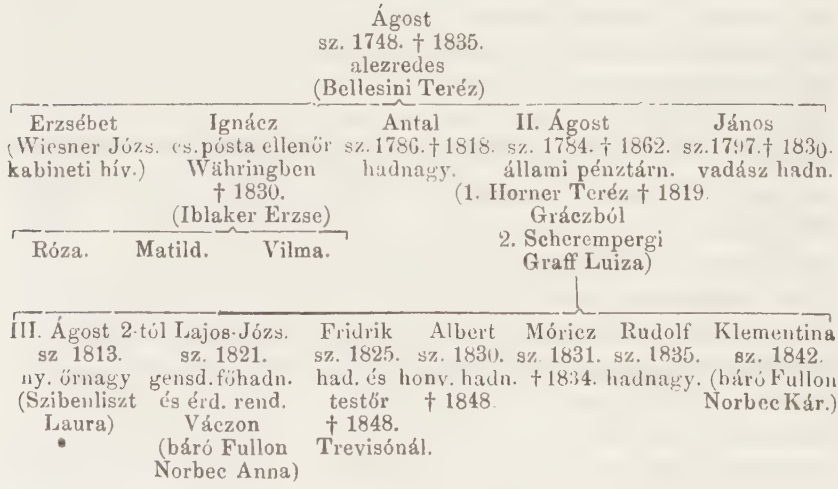

II. Ágostnak két rendbeli házasságából tizennégy gyermeke származott, első nejétől Horner Teréztől születtek: 1. János-Antal szül. 1817. 2. Kata sz. 1816. meghaltak; 3. III. Ágost szül. 1813. ban sept. 13-án, őrnagy a 40. zászlóaljban. 1853-ben nőül vette Füss-

ről Szibenliszt Laurát, és 1861-ben nyugalomba lépett; a második házasságból Scherempergi és ratstadti Graff Luizától származtak: 4. Luiza szül. 1820. † 1823. 5. Lajos-József. szül. 1821. jul. 8-án. 1848-ban mint honvédhuszár főhadnagy Világosnál capitulált, innen a 4-ik huszár ezredbe besorozott közlegény, majd előlépés folytán Schlick tábornagy segéde, végre gensdarme főhadnagy Váczon, és az osztrák katonai érdemrend keresztese, 1860-ban nőül vette báró Fullon Norbec Annát. 6. Mária sz. 1823. neje Ballatschano János oláhországi logothetnak. 7. Fridrik szül. 1825. hadnagy és volt testőr, utobb mint önkénytes elesett Trevisónál 1848-ban. 8. Charlotte sz. 1826. Kosse Ottó neje Berlinben. 9. Jozefina sz. 1828. 10. Albert sz. 1830. mint a 3-ik honvéd zászlóalj hadnagya elveszett Sz.-Tamásnál 1848-ban. 11. Móricz szül. 1831. † 1834. 12. Anna szül. 1834. 13. Rudolf sz. 1835. hadnagy a Gyulay ezredben. 14. Klementina szül. 1842. neje báró Fullon Norbec Károlynak 1863. óta.

A család czímere arany pólya által vízirányosan két részré osztott paizs, a felső kék udvarban ékezett szelemen alatt liliom, két oldalról fölebb arany csillagok láthatók; az alsó kék udvarban zöld téren négyszegletes kövekből épült vártorony és annak tetején pánczélos kar kivont karddal szemlélhetők. A paizs fölötti sisak koronáján öt strucztoll leng a két szélső arany, a két belső kék, a középső czüst. A paizs körül szokásos foszladék hullámzik, és alúl családi jelszóúl: „*Pro Rege et Fide*“ olvasható.

Vári család. Szatmár vármegye nemessége sorában áll. E század elején Zsarolyán, Fülpös és Matólcs helység közbirtokosai közt találjuk. [1]) Honos a család Bihar megyében is, hol N.-Váradon e század elején Vári József élt.

Varínyi család. Trecsin vármegyei czímerleveles család, e megye nemesi lajstroma szerint már 1646-ban Varinban székelt. [2]) Ugyan csak a nemesi összeirások szerint 1748-ban Nagy-Kolacsinban székelt Sándor, Szedlicsnán pedig István.

1768-ban Nagy-Kolacsinban éltek Imre, Pál, János és József testvérek, Eleknek örökösei; — Szedlicsnán pedig András.

1803-ban Csuklászon lakott János, Kis-Chlivényben pedig Imre.

[1]) Szirmay, Szatmár várm. II. 218. 225. 230.

[2]) Szontagh Dán. közl.

1837-ben Csuklászon csak maga J á n o s, mert I m r e időközben meghalt.

Varjas család. Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó leopárd, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából két fekete sasszárny közt szintén az előbbihez hasonló leopárd emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Varjasi család. *Lásd Nagg cs.*

Varjú család. (Varjufalvi.) E családból Mátyás király korában kitünt Varju P á l 1468. 1476-ban. [1])

Varjú család. (Magyar-Béli.) Pozsony vármegyében Magyar-Bélen, Kajalon és Fel-Bakán a Csalló közben birtokos. A mult században élt A n d r á s, kinek neje magyar-béli Bély Kata volt, ettől a leszármazás [2]) következő:

Lajosnak és Antal-nak is több fia maradt, kik Kajálon birtokosok.

Varjú nevü családot lelünk Bács vármegyében is Baja városában Bács-Bodrog megye 1825. évi nemesi összeirásában.

Varkócz család. (Nobschützi †) Szilézіai származás, [3]) onnan jött hazánkba Varkuch K r i s t ó f Szapolyay István nejével Hedviggel a teschcni herczegnővel, ki Varkuch Kristófot késmárki kapitányává tette, és Straszka, Szentkereszt stb. helységekkel adományozta. Magyar nemes-

[1]) Budai Fer. Polg. lex. III. 703. és Wagner Dipl. Sáros pag. 389.

[2]) Stummer György közl.

[3]) Wagner Analecta Scepus IV. 209. lapon, Budai Fer. Hist. lex. III. 695. 703. Lehoczky Stemmat. p. 425.

séget kapván, neve is megmagyarosodott Varkoch és Varkóczy alakban. Háromszor nősült, s mind háromszor fényes magyar családokba házasodott. Első neje Tarczai Tamás leánya Katalin, a második Bebek Margit, a harmadik Homonnai Borbála volt. Fiai maradtak Menyhért, Gáspár, György; leányai Margit Bebek Ferenczné és Borbála Homonnai Gáborné. Ezek közül

Menyhértnek fiaiúl iratnak János, András, Kristóf és Bernát.

György 1541-ben Pestet ótalmazta, 1543-ban Székes-Fejérvár kapitánya volt, és annak védelmében esett el.

Még ismertebb lön történeteinkben Varkoch Tamás, I. Kristófnak valamelyik fiától unokája, Eger várában kapitány volt, és ott a vár egy bástyáját ő építeté, mely Varkócs bástyájának neveztetett. 1549-ben Eger I. Ferdinánd alá kerülvén, váradi kapitány lön, 1552-ben bihari főispán is volt, midőn lakadalmat tartott. [1]) 1556-ban Izabellához hajlott, miért Bihar megyei jószágában kárt is vallott. Meghalt 1566. előtt. Feleségül vévén Makó Miklós és Paksy Ferencz özvegyét Zólyomi János leányát Klárát, ettől születtek gyermekei: Miklós és Sára. Miklós korán elhalt 1583-ban és Szalacson temettetett. Özvegye Hagymásy Leustak leánya Katalin Bocskai Istvánhoz, utóbb erdélyi fejedelemhez, ment nőül.

Még egy tagját ismerjük a családnak Varkoch Györgyöt, azonban hogy I. Kristóf melyik fiától eredt? Azt nem tudjuk. Kétszer nősült, első neje Hagymássy Margit, a második Nyáry, vagy Homonnai Borbála volt, az elsőtől lett leánya Margit Lónyay Zsigmondné. És ebben a Varkócz család kihalt.

A család czímerében liliom törzsek és sasszárnyak láthatók.

Várkonyi család. Előbb Nógrád, jelenleg Heves megyében lakó nemes család.

Nógrád megyében 1755-ben Várkonyi Imre Berczelen, Ferencz Szügyben volt birtokos a nemesi lajstrom szerint. Valószínüleg nevezett Imrének Paczolay Borbalától fia Antal, kinek Gelle Katalin nevü nejétől maradt leánya Várkonyi Katalin özvegy Somosköy Istvánné.

Nevezett Imre 1760-ban Nógrád megye esküdtje volt; pecsétje szerint czímere a paizs udvarában magyar vitéz kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronáján férfikar könyököl, kivont kardot tartva.

---

[1]) Kemény Notit. Cap. Albensis p. 215.

Temes vármegyében Várkonyi Adám 1839-ben főjegyző, és országgyűlési követ volt.

Varlandy család. Alapítója Varlandy Ferencz, ki 1790-ben II. Leopold királytól primatialis előterjesztésre kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere fennálló hadi paizs, mely vízirányosan fehér pólya által vörös, alúl kék udvarra oszlik, az előtérben hátulsó lábain ágaskodó oroszlán látható, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan félig arany félig vörös, a baloldali félig kék, félig arany. Foszladék jobbról aranyvörös, balról aranykék. [1])

Varnay család. Varnay György és neje bodicsi Kis Anna 1700-ban Gömör megyében Sztárnán birtokukra I. Leopold királytól beleegyező kir. adományt kaptak. [2])

Varnay család most is Gömör megye nemessége sorába számítatik. [3])

Váró család. (Bágyoni.) Aranyosszéki székely család. Közülök Mózses élt 1768-ban, neje dézsfalvi Simon Katalin volt. Ennek utóda lehetett azon Mózses, ki Törökországot beutazta, és 1850. után halt meg.

Mihály hires ügyvéd volt, halála után 1745-ben egy jogi munkája jelent meg. Él jelenleg Ferencz és ennek gyermekei.

Városdy család. Márton a mult században élt, nejétől Tessényi Judittól leánya Kriska Gombossy Jánosné volt.

Varsády család Varsádi Gáspár 1599. és 1601-ben hadi élelmezési biztos volt. [4]) Már 1601-ben meg is halt. Nejétől Várady Margittól leánya Klára megnyugtatja Kalmár János kassai polgárt, hogy a néhai atyja által reá bizott pénzt átadta. [5])

Tán Gáspár testvére volt Farkas, ki 1601-ben élt. [6])

Varsányi család. Bars vármegyében a varsányi Simonyi családnak régenten legalább egyik ága az előnévről Varsányi-nak is ne-

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Liber regius folio 534.

[3]) Bartholomaeides Not. C. Gömör 148. és Fényes M. orsz. Stat. geogr. állapotja II. köt.

[4]) 1599. évi 21. és 1601. évi 7. törv. cz.

[5]) Egri kápt. Prot. B. pag. 56.

[6]) Nógrádi 1601. évi jegyzőkönyv.

veztetett. *Lásd Simonyi cs.* Igy találjuk Varsányi Ferenczet 1560-ban Bars vármegye szolgabiráját. [1]) Varsányi Miklóst, ki 1616-ban Simonyiban egy telket zálogított el Lipthay Imrének. Varsányi Istvánt, ki Nagy-Kereskényben és Varsányban való részét elzálogitá 1618-ban szintén Lipthay Imrének. [2]) Valószinüleg ezen Istvánnak neje volt Appony Zsuzsanna, ki birtokrészét Komárom megyei Ó-Gyalla helységben Zendy Miklósnak bevallá. [3])

Varsányi nevü család jelenleg Szabolcs vármegye nemessége sorába számitatik.

Varsányi család. (Csekelaki) Erdélyi család, mely eredetét Magyar ország valamely Varsány nevü helységéről vette.

A régiebb időkben találjuk e családnéven Tamást 1561-ben Zaránd megyei sárlaki birtokost; [4]) Albertet, ki Túry Györgygyel 1566-ban esett el. [5])

Erdélyben Alsó-Fejér és Doboka megyében találjuk a csekelaki Varsányi családot. Ebből

Benedek 1726—32. és 1737—43-ig alispán és 1744—45-ig főbiró volt Doboka megyében, birtokos Derzsen, töle a családfa egy ágát igy [6]) származtatják :

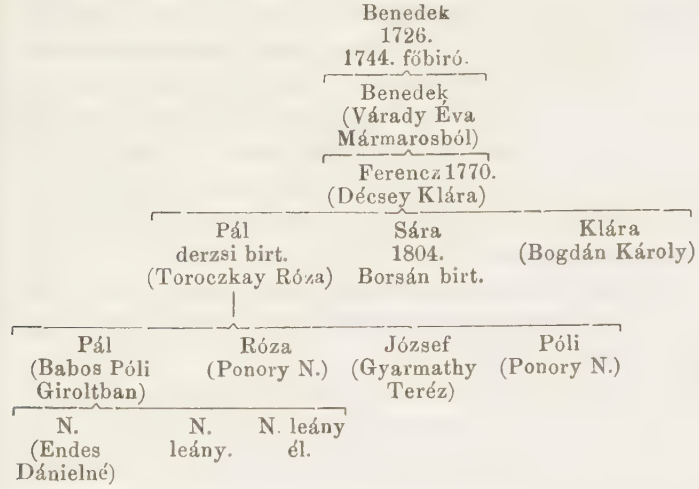

[1]) Szentbenedeki Convent Fasc. CXV. nro. 15.

[2]) Ugyan ott 1618. Protoc. K. p. 24. Lásd gen. Wagner Mss. tab. LIII.

[3]) Fényes Elek, Komárom várm. 123.

[4]) Fábián, Arad várm. 34.

[5]) Istvánffy és Budai Fer. Hist. lex. III. 702.

[6]) Hodor Kár. közl.

Varsányi Mózses 1753-ban Alsó-Fejér megye táblabirája volt. Czímere a paizs udvarában hármas halmon könyöklő kard, kivont kardot villogtatva; a paizs fölötti sisak koronáján rózsa szál virít.

Tán fölebbinek leánya Naumi, Dobay Józsefné. Ugyan ez ágból György, ki 1759-ben neje Gyárfás Zsófia jogán birtokos Borsán, ez volt Doboka vármegye perceptora. Klára Somay Lászlóné 1740. körül, Teréz Korda Lászlóné.

Egy más ágnak, 1750-ben készült nemzékrend szerint, származása ez :

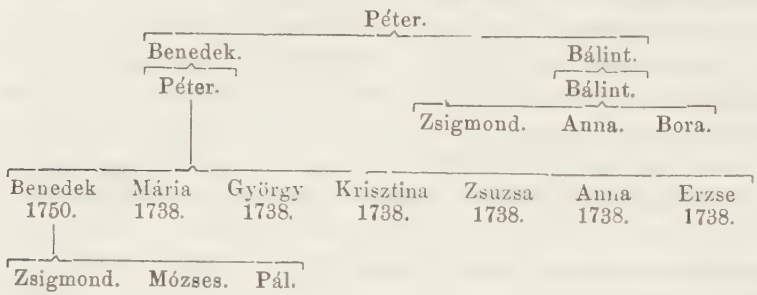

Birt a család Alsó-Fejér megyében Csekelaka, Szent-Jakab, — Felö-Fejérben: Oláh-Ujfalu, és Torda megyében M.-Bogáth helységekben.

Egy más töredék családfa szerint Doboka megyében éltek testvérek: 1. Zsigmond, kinek leánya volt az említett Teréz Korda Lászlóné, 2. Benedek, ki 1758-ban halt meg, és György.

Továbbá a Csekelakán lakozott Péternek Sombory Klárától leánya Kolumbánné volt Varsolczon.

I. Pál a derzsi helv. eklezsia buzgó pártolója volt.

Varsóczy család. Ismeretes közülök Márton deák (litteratus) 1611-ben Arad vármegye jegyzője. [1])

Varsy család. Varsy István és nejétől Kapronczay leánytól született fia János 1622. jul. 24-én Sopronyban kelt, és 1623. 11-én Nyitra megyében kihirdetett armalis levélben nyerte II. Ferdinánd királytól nemességét. [2])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren álló vitéz, vörös magyar ruhában, föveggel, jobb kezében kivont kardot tartva, fölötte

[1]) Fábián, Arad várm. 244.

[2]) Az eredeti Nógrád megye levéltárában.

mindkét oldalról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából fehér ruhás nő emelkedik ki, jobb kezében arany királyi pálczát tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Wartenberg család. Fridrik-Ferdinand 1681-ben az országgyülés által honfiusitott. [1])

Wartensleben család. Westfaliából a schaumburgi grófságból ered, itt feküdt Rinteln mellett Exten nevü ösi várkastélyuk. [2]) Innen átszármaztak Szász, Porosz országba és Ausztriába, és egy ág Magyar országba. A báróságot 1668-ban, a birodalmi grófságot b. Wartensleben Sándor Hermann porosz kir. tábornagy kapta 1706-ban márt. 29-én. Ennek gyermekeitől származott ivadéka nagyobbára Porosz országban virágzik, egyik fia azonban gr. Wartensleben Vilmos (szül. 1734. oct. 11.) ausztriai hadi szolgálatba lépett és táborszernagyságra emelkedett. 1791-ben a 73. törv. czikkben magyar honfiusitást nyert. Meghalt 1798. april. 21-én. 1773-ban nőül vévén gróf Teleki Klárát (sz. 1750. † 1798.) ezzel kapta Pest megye gyömrői, farkasdi és vasadi jószágait, és alapitá a Wartensleben grófok magyar ágát. Gyermekei közül

1. Ferdinánd szül. 1777-ben Gyömrőn, ifjú korában katonai pályára lépvén, a franczia háborúban kitünő vitézségeért és hadi érdemeiért altábornagyságig emelkedett és a M. Terézia rend lovagi keresztjét is elnyerte. Meghalt Gallicziában Rozdollban 1821. mart. 7-én Eltemettetett Gyömrőn a családi sirboltban.

2. Károly szül. 1780-ban, ifjabb korában katona, utóbb a Dunán inneni evang. egyház-kerület fő felügyelője. Meghalt 1835-ben. Nejétől báró Podmaniczky Amáliától leánya Ida gr. Ráday Lászlóné, és fia Ágost László maradtak; ez utóbbinak nejétől báji Patay Borbálától gyermekei a táblán láthatók.

3. Károly szül. 1782-ben, szintén mint kapitány szolgált a cs. k. hadseregben. Meghalt 1844. mart. 13-án Pesten. Nejétől Exner M. Leopoldina Antoniától három gyermeke a táblán látható. Ezek közül Sándor (szül. 1819.) huszár őrnagy.

A táblázat következő:

---

[1]) 1681. évi 82. törv. cz.

[2]) Hist. herald. Handbuch 1059. És Geneal. und biogr. Nachrichten von d. Gesschl. d. v. Wartensleben. Berlin 1831.

gr. Vilmos
sz. 1734. † 1798.
táborszernagy
magyar indigena
(gr. Teleki Klára)

Kata	Ferdinánd	Károly	Sándor	Eszter	Klára
† 1808. kora 26. (b. Prónay Lajos)	sz. 1777. † 1821 altábornagy.	sz. 1780. † 1835. (b. Podmaniczky Amália)	sz. 1782. † 1844. (Exner Antonia)	(b. Vay Dániel)	(b. Podmaniczky Sándor)

Ágost-L.	Ida	Mária	Sándor	Erzsé
sz. 1804. (Patay Bora)	sz. 1807. (gr. Ráday László)	sz. 1818. Neustadtban,	sz. 1819. őrnagy.	sz. 1821. Pesten.

Amália-Luc.	Jolán	Károly	Lajos	Eszter	Ilona	Fáni	Ida
sz. 1833.	sz. 1835.	sz. 1837.	sz. 1840.	sz. 184'.	sz. 1843.	sz. 1844.	sz. 1854.

A család címere a paizs arany udvarában zöld téren mintegy futó, dühös farkas.

Varthusobicz család. Péter és társai Miksa királytól Bécsben 1574. aug. 3-án kelt címeres nemeslevelet kaptak. [1])

Vasadia család. 1751-ben Mária Terézia királyasszonytól kapta címeres nemeslevelét. Címere a paizs kék udvarában jobbról balra rézsutosan vont fehér szelemen, melyben fölfelé hegyeikkel három vörös nyíl látható. A paizs fölötti sisak koronáján szintén vörös nyíl áll, hegyével fölfelé, két elefánt-ormány között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan félig kék, félig ezüst, a baloldali félig ezüst, félik kék. Foszladék jobbról ezüstkék, balról ezüstvörös. [2])

Vasady család. Vasady György 1790-ben II. Leopold királytól kapta címeres nemeslevelét.

Címere függőlegesen kétfelé osztott paizs; a jobb oldali kék udvarban zöld téren magas fenyőfa zöldel, a baloldaliban arany udvarban zöld téren csőrében ezüst patkót tartott daru áll. A paizs fölötti sisak koronáján szintén fenyőfa emelkedik, két elefánt-ormány között, melyek közül a jobb oldali félig ezüst, félig kék, a baloldali félig kék, félig arany. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranykék. [3])

Vasady nevü család Bereg és Máramaros nemes családai között található.

Vasárdy család. Régi kihalt család, melynek öse lehetett azon

---

[1]) Győr vármegye levéltárában van az eredeti armális.
[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[3]) Ugyan ott.

Vásárdy Chuda, kinek fia Ipoly az Ottokár ellen harczban kitüntetvén magát, 1261-ben Vruuska földet kapta. [1])

Felső-Vásárd helység, — honnan a család vezeték- és előnevét írta — Nyitra megyében fekszik.

1525-ben Vásárdy Mihály, fiaival János, István és László val együtt egy curia kivételével Nyitra megyei Vásárd helységben nyolcz telket 150 ftban elzálogított Dóczy Ferenczuek és fiainak. [2])

1540-ben Vásárdy István és János F.-Vásárd helység felét bevallották Dóczy Miklósnak. [3])

1550 ben Vásárdy Mihálynak fia István testvéreivel Ferenczel és Annával, úgy fiaival Benedek és Gergelyyel, és testvérének Jánosnak leányával Dorottyával Felső-Vásárdon négy házhelyet elzálogított 294 ftért Dóczy Miklósnak és Gábornak. [4]) Azonban ugyan ez évben Dóczy Miklós Felső-Vásárdon $4^1/_3$ rész házhelyet visszabocsátott Vásárdy Istvánnak és Jánosnak. [5])

1566—73-ban Surányi Katalin F.-Vásárdy Péter neje volt.

1598-ban élt Vásárdy Farkas és neje Widffy Krisztina. [6])

1594-ben Vásárdy Bora Kálnay István neje volt. [7])

1612-ben Vásárdy Katalin ellentmond Gyürky János és Benedek beiktatásának Nógrád megyei N.-Sztráczin helységre nézve, melyet nevezettek Vásárdy Farkas hűtlenségi bélyegén kértek föl. [8])

Az eléadottak szerint következő származás áll össze:

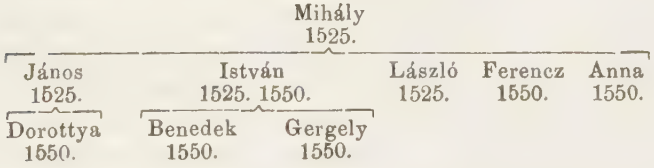

Vásárhelyi család. (Kézdi-Vásárhelyi.) Ös székely eredetű család, azon törzsből, melynek eldődei a tatárok dulásakor azoknak

[1]) Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. III. p. 48.
[2]) Sz. benedeki Convent fasc. 5. nro 1.
[3]) Ugyan ott Protoc. O. pag. 94. nro 155.
[4]) Ugyan ott fasc. 7. nro 14. és fasc. 22. nro 17.
[5]) Ugyan ott Protoc, A. pag. 36.
[6]) Nógrádi 1598. évi jegyzőkönyv pag. 27. és 1602. p. 164.
[7]) Kálnay István Statutiója a Lipthay levéltárban.
[8]) Sz. benedeki Convent Capsa C. fasc. 2. nro 20.

kiverése, több ezer magyar fogoly megszabadítása és 50 lónak a király részére átadása által érdemeket szerezvén, 1289-ben IV. László királytól Aranyosszéket kapták. [1]) a mely adományt 1291-ben III. András király megerősített, és utánna azt I. Lajos és Zsigmond királyok is átiratván, megerősítették. Azon törzs idővel különböző nevű családokra oszolva, azok egyike volt az ősi fészkéről Kézdi-Vásárhely-ről nevezett Kézdi (vagy mint egynémely oklevélben olvasható: Kizdi) Vásárhelyi család is, melynek utóbb egyik ága Magyarországra szakadt, hol már a XVI. század végén találjuk a Vásárhelyi nemes családot, nevezetesen a következő kitünőbb tagjai által képviselve:

Vásárhelyi Tamás 1558-ban Szabolcs megye előtt ügyvédet vallott. [2]) Másik

Vásárhelyi Tamás 1585—1603-ig Zemplin, [3]) azonkivül Abauj és Borsod vármegyék jegyzője volt, és 1586-ban Borsod megyei Aranyos helységben Baxy Pál és neje Omány Erzse részbirtokukat megszerezte, [4]) 1594-ben pedig örök bevallásképen az Abauj megyei Fúló-Kéres helység- és Radvány pusztabeli birtokot Fúló Györgytől ennek feje váltságául nyerte. [5])

Vásárhelyi Mátyás előbb váradi, 1566—1572. esztergomi kanonok. [6])

Kézdy-Vásárhelyi Mózses már 1601-ben S.-Patakon tanár volt és ott működött mintegy 1605-ig. [7])

Vásárhelyi András 1612-ben Veszprém vármegye jegyzője volt. [8])

Vásárhelyi Lászlónak adott kötelezvényeit Pap Mátyás visszavonja 1632-ben. [9]) Ugyan e László 1641-ben bizonyos ügyében szolgabirót kér kiküldetni Szabolcs megyétől. [10])

Vásárhelyi Mihály 1654-ben Komárom megyében Nagy-Megyerben Halácsy Istvánnal magszakadási czímből egy udvar telekre

[1]) L. az oklevelet kiadva Fejér, Codex dipl. tomo V. vol. 3. p. 452.
[2]) Szabolcs v. Prot. 6. pag. 23.
[3]) Szirmay Ant. C. Zemplin not. historica, pag. 91. 105. 137. et 328.
[4]) Jászói convent Prot. L. pag. 12.
[5]) Ugyan ott Prot. M. 232.
[6]) Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 144.
[7]) Szirmay C. Zempliniens. not. topogroghica pag. 213.
[8]) Eredeti okirat.
[9]) Jászói Convent Protoc. Q. fol. 402.
[10]) Szabolcs várm. Protoc. XI. p. 23.

kir. adományt nyer. [1]) Ugyan ő 1659-ben azon megyei Alsó-Gellér pusztára kap kir. adományt. [2])

Vásárhelyi Erzsébet egykoron nemes Illyésfalvy Miklós neje mádi szőllőjét nevezett férjének, ez pedig első neje halálával nejének Angyalossy Juditnak beirván, ez ellen 1697-ben Szoboszlay András és neje tiltakozott. [3])

Bereg vármegyében szintén már a XVII. század első felében tünnek fel a Vásárhelyiek, névszerint:

Vásárhely István és neje Mónay Kata a Vámos-atyai házból máramarosi hajdúk segélyével kiüzvén osztályos rokonaikat Rákóczy András és Ternyei András, e végett 1625-ben Rákóczy László tiltakozott. [4])

Vásárhelyi Ferencz neje Kozma Katalin 1669-ben Ráthonyi Péter ellen Bene helységbeli zálog része kiváltása iránt pert indít, és azt makacssági indokon megnyeri. [5])

Vásárhelyi Jakab részére 1679-ben szolgabiró küldetik ki. [6])

Vásárhelyi Sámuel 1692-ben a Gundel ezred mellett biztos volt. [7]) Ugyan az akkor ülnökké (táblabiróvá), valamint 1694-ben is a felvidéki járásban, 1700-ban és 1701-ben pedig helyettes szolgabiróvá választatott. [8])

Vásárhelyi János 1694-ben szintén táblabiróvá választatott. [9])

Vásárhelyi István 1700-ban helyt. szolgabiró lett, 1724-ben pedig ügyeiben szolgabiró kiküldést kért. [10])

Bereg vármegyéből terjedt a család Szabolcs, majd Bihar és Szatmár megyékbe is. Vásárhelyi Istvánnak, ki a család állítása szerint Rákóczy alatt Mikes mellett müködött, fiaiúl iratnak a már fölebbi Sámuel Bereg megyében, István és Jakab ugyan ott, mind magbaszakadtak, negyedik fia Ferencz ágát máig terjeszté. Ez Szabolcs megyében Kéken és Gyulaházán lakott, 1704-ben Szabolcs megyei esküdt, 1709-ben a kis-várdai járásban szolgabiró volt, 1711.

[1]) Fényes Elek, Komárom várm. 95.
[2]) Liber regius anni 1659. folio 252.
[3]) Jászói Convent Prot. X. fol. 38.
[4]) Beregh várm. Protoc. 2. pag. 279.
[5]) Ugyan ott Prot. nro. 14. pag. 621.
[6]) Ugyan ott nro. 31. pag 231.
[7]) Ugyan ott nro. 187. pag. 247.
[8]) Ugyan ott nro 30. pag. 304. nro 29. pag. 564. nro 114. pag. 650.
[9]) Ugyan ott nro 30. pag. 304.
[10]) Ugyan ott nro 165. pag. 597. et nro 47. pag. 400.

dec. 17-én Szabolcs megyétől székely eredetű nemességéről bizonyítványt kapott. Élt még 1735-ben is, midőn a megye a zavargók lecsendesitésére kiküldé. Meghalt fiánál I. Sámuelnál Bereg megyei Végh-Ardóban. Neje Szaniszló máskép Gombos Anna (Kemecsey Katalinnak leánya) volt. Tőle a család következőleg hozza le származását:

I. t á b l a.

István.

Sámuel Beregben 1694. esküdt 1701. szbiró. | Ferencz 1704—1735. Szabolcsban szbiró (Szaniszló Gombos Anna) | István Beregi szbiró 1700. | Jakab Beregi szbiró.

Ferencz Gyulaházán 1731. produkált. Biharb. Sarkadon — Erzse (Farkas János) | Kata (Oláh István)

I. Sámuel Kékről Benébe teleped. és Vég-Ardóba (1. Szerencsy Judit 2. Beregszászy Ilona)

András Milotán insurg. tiszt (Kölcsey Kata) †

I. György 1741. Szatmárban Gacsályban lak. (Szalkay Erzse) — *Folyt. II. táblán.*

Márton lak. Jánkon r. kath. (Jeremiás Sára) — *Folyt. III. táblán.*

II. Sámuel Borsován lak. 1793. publ. ns. (1. Bökényi Kata 2. Bessenyey Klára)

2-től József Boldván Borsodb. public. 1793 1 Hegedüs Mária 2. László Zsófia) — 1-től V. Sámuel sz. 1797. † 1860. Pesten ügyvéd és táblabiró (Laszlóvszky Vilma) — Géza sz. 1838. lak. Tinnyén. | Malvin (Vásárhelyi Imre)

János 1816. Borsován public. 1793 † — 2-tól László sz. 1809. publ. Szabolcs 1833. — Leona. | Irén

IV. Sámuel Szatmárott nségi hadnagy public. 1793. (Sarkadi Nagy Bora)

II. István Benén lak. nsi főhadn. public. 1793. (1. Rátonyi Zsófia 2. Balla-Szabó Erzse)

József Bereg v. Perceptor. publ. 1793. | Zsigmond Benén nségi hadn. publ. 1793. élt 1830. | István Benén † 1830. (Palády Mária) — János Beregi esküdt 1832.

József sz. 1788. jul. 31. Szatmár v. ügyv. és tbiró (Vonza-Böszörményi Julia) — Judit. | Kálmán † | Móricz †

Benjamin sz. 1794. nov. 25. lak. Szatmár (Asztay Zsuzsa) — Zsuzsa. | Lajos sz. 1828. | Julianna.

VI. Sámuel sz. 1798. jun. 18. nádor huszár altiszt 1833.

Benedek sz. 1828. jul. 27. (Vetéssy Piroska) — Jenő.

Imre jogtudor és orv. tudor (Vásárhelyi Malvin)

II. tábla.

I. György, *ki az I. táblán.*
lak. Gacsályban
Szatmár várm.
(Szalkay Erzse)

- I. István, lak. Kölcsén, publ. 1795. (Pinczés Bora)
  - József, public. 1793.
  - III. Sámuel, lak. Szatmár 1793.
    - József, sz. 1814.
    - Arón, sz. 1819. oct. 15.
    - VII. Sámuel, sz. 1819. oct. 15.
    - István, sz. 1831.
    - — *ikrek.* —
  - Ferencz, lak. Kis-Námény, public. 1793. (Erdős Julia)
- Mátyás, Miskolczon tanár (Téglási Bekk Mária)
  - Lajos, Tokajban †
  - Pál, sz. 1795. † 1846. a hires mérnök †

III. tábla.

Márton, *ki az I. táblán.*
Jánkon lak.
rom. kath. lett
(Jeremiás Sára)

- Jonatán, uj nséget 1754. ügyész, Aradi fő szbiró †
- Sámuel, uj nséget 1754. Arad v. fő szbiró
  - János, Aradi alisp. és kir. tan.
    - János, Aradi alispán 1833—35. (Brünek Julia)
      - Géza (Spech Vilma)
        - N.
      - Béla.
      - Dezső.
      - László (Purgly Teréz)
      - Eszter (Czáránné)
      - Gizella (gr. König-segg)
      - Ilona (Purgly János)
      - Janka.
    - Albert, Aradi szbiró 1829—1832. (Brünek Judit)
      - Janka (Takácsy Sándor)
      - Júlia (Bohus Zsigm.)

A családfa I. táblázata szerint Ferencznek egyik fia I. Sámuel Szabolcs megyei Kékről anyai jogú birtokába Bereg megyei Bene helységbe, majd második neje jogán Vég-Ardóba telepedett. Két fia maradt: II. Sámuel (lak. Borsován) és II. István, amaz a Pest megyei, az utóbb a Szatmár megyei ágnak alapítója, mindketten 1793-ban Szabolcs megyétől nemesi bizonyítványt vettek ki fiaik részére is.

II. Sámuel Bereg megyében Borsován, majd Dédán is lakott és táblabiró volt. Második nejétől Bessenyey Klárától egyik fia János 1816. után Borsován meghalván, másik fia József Borsod megyei Boldvára telepedett, első neje Hegedüs Mária, a másik László Zsófia volt. Ettől születtek fiai V. Sámuel (szül. 1797. april. 17-én) és László szül. 1809-ben, Pesten ügyvéd, nőtlen.

V. Sámuel Pesten táblai ügyvéd, 1829-től Borsod, 1832-től Szabolcs vármegye táblabirája, testvérével 1833. april. 2-án hirdetteté ki nemességét Szabolcs vármegyében. Meghalt Tinnyei birtokán 1860. mart. 6-án. Nejétől Laszlóvszky Vilmától gyermekei: Géza (szül. 1838.), Malvin Vásárhelyi Imréné, Leona és Irén.

II. István (I. Sámuelnek fia) Bereg megyében Bene helységben a nemesség hadnagya volt. Testvérével II. Sámuellel 1793. évi nov. 26-án Szabolcs megye előtt nemességét igazolván, mindkettőjök fiai részére is nemesi bizonyítványt nyert, melyet 1794. jan. 12-én Bereg megyében is kihirdettetett. Első neje Ráthonyi Zsófia, a másik Balla-Szabó Erzsébet volt. Ezektől fiai IV. Sámuel, kiről alább szólunk, József Bereg megyének volt adószedője, Zsigmond Benén volt nemességi hadnagy még 1830-ban is, és István, ki Benén 1830-ban halt meg, nejétől Palády Máriától fia volt János Bereg megyénél 1832-ben esküdt. E testvérek egyike

IV. Sámuel Bereg megyében Benén és Szatmár megyében Batizon birt. Szatmár megyébe telepedvén, Szatmár sz. k. városban

a nemesség hadnagya volt 1817. körül. Nejétől sarkadi Nagy Sárától három fia maradt, a mint következnek:

1. József szül. Szatmárott 1787. jul. 31-én. Ifjú korában 1809-ben részt vett a nemesi fölkelésben mint tiszt, 1812-ben már Szatmár várm. alügyésze, utóbb káptalani, majd kir. ügy igazgatósági ügyész, 1821. Ugocsa, 1822. Máramaros, 1825. Borsod és Gömör, 1826. Bereg, 1827-ben Heves megye táblabirája lett. 1833-ban testvéreivel együtt Szabolcs megyében nemességet ujra kihirdetteté. Jelenleg mint kiérdemült decretalis királyi ügyész és birtokos él Szatmárott. Nejétől Böszörményi Vonsza Juliánnától a táblán látható gyermekei közül Benedek szül. 1828. jul. 27-én a napjainkban kihalt Vetési Vetéssy családból vévén nőt, Bihar megyében Ér-Köbölkutra telepedett, másik fia Imre Pesten jogtudorságot, Párisban orvosi tudorságot végezvén, unoka huga V. Sámuel leányát Malvinát vette nőül.

2. Benjamin szül. 1794. nov. 25-én; lakik Szatmárott, szintén testvéreivel együtt 1833-ban Szabolcs megyében hirdetteté ki nemességét. Nejétől Asztay Zsuzsannától három gyermeke van, ezek közt Lajos szül. 1828. octob. 10-én.

3. VI. Sámuel szül. 1798. jun. 18-án, hadi pályára adván magát, a nádor huszár ezredben szolgált.

A másik főágat Ferencz fiának I. Györgynek ivadéka képezi. E György lakott Szatmár megyében Gacsályban, és egyik fia I. István, ki Kölcsén lakott, nejétől Pinczés Borbálától nemzett három fiaival (a másik I. Sámuel-ági utódokkal) együtt Szabolcs megyétől 1793-ban vette ki nemesi bizonyítványát. Három fia közül Ferencznek, ki Kis-Naményban lakott, fiait a táblázaton láthatni.

Az eddig tárgyalt ágak ősi czímere — mint fölebb a metszvény mutatja — következő: a paizs jobbról balra vont ezüst szelemen által, melyben koronás sarkány látható — két udvarra oszlik, a felső szegletes kék udvarban koronás egyfejü fekete sas és annak feje fölött félhold és csillag ragyog, az alsó kék udvarban hármas sziklán három várotorony magaslik zászlókkal ellátva. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sarsszárny között vörös mezü kar kivont kardot villogtat. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. A paizs körül telamonok gyanánt két koronás oroszlán is szemlélhető.

Ugyan csak a II. táblán I. György fiának látjuk Mátyást, a miskolczi tanárt, kinek egyik fia Pál, a híres mérnök és m. akad. tag, szül. Szepes-Olasziban 1795-ben, meghalt Budán 1846-ban. [1])

[1]) Lásd életazjzi adatait M. Akademiai Névkönyv 1847. évről 116. lapon.

A harmadik ágat képezi az I. táblán Ferencznek fiai közt látható Márton, kinek ivadéka a III. táblán áll. E Márton kath. vallásra tért és Szatmár megyei Jánkon plébános lett. Nejétől Jeremiás Sárától fiai: Jonatán előbb Grassalkovich ügyvéde, utóbb Szathmármegyei főbiró és Sámuel szintén Arad megyében volt főbiró, kik Mária Terézia királynőtől 1754-ben czímeres nemes levelet nyertek [1]) ily czímerrel: a paizs hárántosan két udvarra oszlik, a felső kék udvarban hátulsó lábain két szemközt álló oroszlán ágaskodik, első lábaikkal egy arany csillagot emelve, az alsó ezüst udvarban alólról szűgyétől kezdve természetes szinü szarvas-fej szétterjesztett agancsaival látható. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett kék sasszárny között pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [2])

Jonatán magnélkül halt el. Sámuelnek azonban maradt fia I. János, ki Arad megyében főbiró, utóbb alispán, és kir. tanácsos lett és azon megyében I. Ferencz királytól adományt nyert. Ennek két fia maradt: II. János és Albert, kik mindketten a Brünek családba házasodtak.

Albert 1825-ben Arad megyei tiszt. aljegyző, 1829-től 1832-ig szolgabiró volt. Két leánya férjestül a táblán látható.

II. János 1824-ben Arad megyénél tisz. aljegyző, utóbb 1833—1835-ben alispán, 1836-ban Csanád vármegye követe volt. Nejétől Brünek Juliától gyermekei a táblán láthatók.

Vásáry család. Zemplin vármegye nemes családa, birtokos ott e század elején Zomborban. [3])

Vasas család. Nógrád megyei nemes család. Czímeres nemes levelöket I. Leopold királytól Vasas András és György kapták 1692-ben, mely azon évben sept. 3-án Nógrád vármegyében kihirdettetett. Ezeknek gyermekeik

Vasas György, Tamás, János, András, ifjabb György, Jakab, Márton és Miklós 1726. aug. 1-én a nemesi vizsgálatkor kétségtelen nemesek sorába irattak.

Az 1755. évi nemesi összeirásban találjuk Vasas Andrást, Györgyöt Kar. Keszíben, Jakabot, másik Györgyöt és idősb Jánost, a jövevények sorában pedig ifjabb Jánost S. Tarjányban. [4])

[1]) Collect. herald. nro. 262.

[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[3]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 118. és 158.

[4]) Nógrád várm. jegyzőkönyvei 1726. 1755. évekről.

Vasas nevű család él Zemplén megyében is. [1])

Bács megyében Szántován az 1825. évi nemesi összeirás szerint lakott Vasas család.

Vass család. (Czegei, gróf.) Erdélynek egyik legrégibb törzsökös családja. Törzs-ősének Lób vitézt tartja, [2]) ki testvérével Tamással a görögök ellen harczolt, és ezért Doboka megyében kilencz helységet nyertek kir. adományban, megerősítetvén az 1230-ban IV. Béla király által is. Lób nak négy fia maradt: Chama, Emich, András és Péter. Ezek közül Emich két fiat nemzett I. Miklóst és I. Jánost.

I. Miklós csicsói vár nagy volt, és már Vass-nak neveztetett. Azonban Csicsóvárát nem akarván a királynak visszabocsátani, a király kegyelméből kiesett, mig végre makacsságát helyre ütve, 1338-ban ismét kegyelmet nyert. Előbb vagy utóbb Robert Károly királytól Sz.-Gothárd, Czege és Szász-Szilvásra kir. adományt kapott. [3]) Fiai maradtak II. János és I. László, kik unoka-testvéreikkel (I. János gyermekeivel) együtt 1344-ben I. Lajos királytól per késleltető-parancsot nyertek. [4]) Ezek közül I. Lászlónak fiai voltak: I. Zsigmond (vagy Simon) és Lökös, kinek fiai Tamás és Antal 1429-ben nagy-bátyjokkal Zsigmonddal együtt az erdélyi vajda előtt egyezségre lépnek, [5]) és bennök ez ág kihalt.

I. János, (Emichnek másik fia) ki Bankházáról is írta előne-

[1]) Szirmay, C. Zemplin. not. top. p. 118.

[2]) Halotti Oratzio gróf Tzegei Vass Miklós fölött Szathmári Pap Mihálytól 1769-ben. Nyomt. Kolosvárt 1771. És innen merítve adatait Benkő is Transylv. Special. cap. VI. §. 115. Ms.

[3]) Fejér Cod dipl. tomo VIII. vol. 4. p. 305. és tomo IX. vol. 1. p. 360.

[4]) Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 206. és Kaprinai Mss. B. tomo XVIII. p. 34.

[5]) Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 7. pag. 189.

vét, nyolcz gyermeket nemzett, úgy mint a) II. Miklóst, ki Kolos vármegye főispánja és Köhalom várnagya volt, b) II. Lászlót, ki Hollókői várnagynak iratik, c) III. Jánost, ki Achyl-nak (Aczél?) is neveztetett, d) Lőrinczet, e) Pétert, ki Rufusnak (vörös) is neveztetett, és 1344-ben vajdai majd királyi lovászmester volt, f) II. Tamást a csicsói várnagyot, g) I. Mihályt, ki kis korában halt el, és végre h) Dezsőt, ki a családi táblázat szerint [1]) Szepesvári algróf és várnagy, más adat szerint [2]) küküllői kapitány volt, és mint ilyen esett el 1371-ben. A nyolcz fiú közül csak

II. Mihály lett családapa. Három fia maradt: Mihály, ki gyermekeiben kihalt, István, kit papnak (győri prépostnak is) vélnek, fiában kihalt, és Pál, ki Sz.-Egyedről iratott, testvéreivel Istvánnal 1363-ban pallósjog szerzőjének iratik. Ezen Pál nejétől Iklódy Anasztáziától nemzé Domokost, ki szintén Sz.-Egyedről vette predikátumát, és első nejétől Hosszúaszóy Katától fiai voltak IV. László, V. János és IV. Mihály magtalan. IV. László lehetett azon gyalui Vass László, ki az 1505. évi rákosi országgyűlésen Külső-Szolnok vármegye követe volt. [3]) Domokosnak második nejétől Gyeröffy Borbálától fia volt I. Balázs, ki 1524 ben Doboka vármegye követe volt a m.-vásárhelyi országgyűlésre. [4]) Nejétől Jankaffy Katalintól három gyermeke maradt: II. Balázs, ki Márton Zsófiatól nem hagyott maradékot; [5]) V. János, és tán Kata Kendy Antalné.

V. Jánosnak hitestársától Kún Évától maradt fia II. György, ki Huszti kézirata szerint fiusítatott volna, miután szerinte V. Jánosnak csak leány gyermeke maradt. [6]) E György 1573-ban Kolos vármegye főispánja, 1575-ben kapja Báthori Istvántól a bongárdi birtokot. 1593-ban Dobokában Balásházát. 1592-ben Szamosvári kapitány is, és fejedelmi titkos tanácsos. 1594-ben nótán veszti birtokait; és úgy látszik ez évben a fejvesztés elől méreg által menekült. Nejé-

---

[1]) Idézett halotti Orátzio.

[2]) Budai Fer. Hist. Lex. III. 707.

[3]) Kovachich Vestigia Comitiorum II. p. 335. Jászay, 158. Ezen Lászlót a hivatkozott Halotti oratio I. Ferdinánd alatt kincstárnoknak írja, de a chronologia gátolja elhinni.

[4]) Ez időben élt Vass Péter II. Lajos kir. udvarnoka 1536-ban. Lásd Engel Monumenta pag. 194,

[5]) Családfánk itt a Hal. Oratio nyomán eltér Kővári-étól, kinél e II. Balázsnak fia lett V. János, ki itt testvéreül áll.

[6]) Andr. Huszti, Genealogia Heroica Familiae Wass de Sancto Egidio ab anno Dni 1740—1743. kézirat Hodor közl. sz.

től Erdélyi Katalintól két fia maradt I. Ferencz,* és VI. János 1630. körül kir. táblai ülnök, kit Kővári jezsuitának jelöl, nem tudom, mily forrás után.

I. Ferencz Czegéről írta előnevét. 1600. nov. 22-én Gy.-Fejérvárott az országtól assecuratoriát nyert. [1]) Báthori Zsigmond híve, [2]) tanácsosa és asztalnokja, főleg Mihály vajda ellen nagy szolgálatokat tett. Utóbb Bocskai István részén szerepelt. [3]) Nejétől Bogáthy Druzsiannától fia III. György, leánya Judit Ebeni Lászlóné.

III. György nek nejétől Kendeffy Judittól egy leánya és három fia maradt: a) V. László, kir. táblai ülnök, kolosvári kapitány, kinek nejétől Teleki Annától fia [4]) György († 1701.) ennek Bodoni Zsuzsától és Nemes Máriától VI. László, kinek Kemény Katától fia József magbaszakadt.

III. Györgynek másik fia b) I. József, magtalan, és c) VII. János, birtokos Dobokában Sólyomkőn tán neje jogán, volt kir. táblai ülnök, és Belső-Szolnok vármegye főispánja 1680-ban. Nejétől Ebeni Évától született gyermekei által ő lett a családnak máig terjesztője. Első fia VIII. János magtalan, a második IV. György kolosvári kapitány, Apaffy tanácsosa, 1697-ben országos adó főtárnok; a harmadik fiú

I. Dániel már 1698-ban követ, ugyan az 1701-ben is Küküllő megye részéről, 1721-ben lett kir. táblai ülnök. Volt erdélyi ref. egyházak főgondnoka is. 1711-ben aláírta a Szatmári békét. 1744-ben grófságot nyert. [5]) Kétszer nősült, első neje Mikó Ilona, a második Vay Kata († 1770. april. 30.) volt. Az elsőtől gyermekei voltak:

1. IV. Miklós kir. tanácsos és biztos, meghalt 1769. octob. 24-én. Első nejétől gr. Teleki Évától leánya Kata szül. 1720. báró Kemény Simonné volt. Második nejétől b. Bánffy Krisztinától (férjhez 1758.) többi közt gyermekei: Eszter gr. Mikó Károlyné, és Farkas 1771-ben kir. testőr.

2. V. György, ki 1777-ben kora 73. évében halt meg. Nejétől Szentpétery Erzsétől a táblán látható három leánya és egy fia I. Sá-

---

[1]) Kaprinai Mss. B. tomo XVIII. p. 34.

[2]) Wolph Bethl. Hist. V. p. 165.

[3]) Ugyan ott VI. 229. 275. 278.

[4]) Kővári szerint, különben fia László és József, kik itt unokái.

[5]) Hodor Kár. Doboka várm. 721. Kővári szerint a grófságot fiai IV. Miklós, V. György és I. Ádám szerezték, és a grófi diploma 1746. mart. 7-én a szebeni országgyülésen hirdettetett ki.

muel maradt, ki 1791-ben országgyül. kir. hivatalos volt. Meghalt 1812-ben, eltemettetett. N.-Almáson. Nejétől gr. Bethlen Rózától gyermeke nem maradt.

3. IX. János. — 4. II. Ferencz, és 5. II. Dániel kis korukban haltak el.

I. Dánielnek második nejétől Vay Katától a táblán látható öt leánya mellett egy fia született:

I. Ádám, ki 1774-ben Kraszna, 1776-ban Belső-Szolnok vármegye főispánja volt. Meghalt Császáriban 1776-ban, eltemettetett Czegében jun. 27-én. Nejétől iklódi Toldalagi Katától két fia maradt: V. Miklós és III. Dániel, kik által a család a máig élő két ágra szakadt.

V. Miklós ága.

V. Miklós 1790-ben orsz. gyül. kir. hivatalos. Meghalt 1829-ben. Nejétől gr. Nemes Annától egyetlen fia

I. Imre cs. kir. kamarás, előbb az erdélyi főkormányszéknél tiszt. titkár, utóbb Közép-Szolnok várm. főispáni helytartó. 1834—37. 46-ban országgyülési hivatalos. Meghalt 1854-ben. [1]) Nejétől b. Jósika Rozáliától (elvált) két fia maradt: VI. Miklós 1846-ban kir. hivatalos, neje gróf Haller Karolina; — és II. Sámuel 1848-ban Dobokai főbiró, majd képviselő volt a pesti nemzetgyülésre. Utóbb California lakosa. Haza törvén, irodalmi fölléptével akadémiái tagságot nyert. Gyermekei a táblán láthatók.

III. Dániel ága.

III. Dániel 1773-ban Torda vármegyéből kir. hivatalos, az úrbért behozó választmány tagja. Nejétől szigethi Szerencsy Klárától egy leányán Ágnesen kivül három fia maradt, a mint következnek:

1. III. Tamás az 1809. évi nemesi fölkelésnél lovas kapitány. Meghalt 1831-ben. Czegében temettetett. Nejétől gróf Mikes Rózától leánya Antónia († 1858.) P. Horváth Ferenczné, és fia Albert maradtak. Ez utóbbi 1846-ban kir. főkorm. széki titkár. Most lakik M.-Záhon. Gyermekei vannak.

2. IV. Dániel szül. Kassán 1777. nov. 15-én. 1834. és 1837-ben orsz. gyül. kir. hivatalos volt. Meghalt 1844-ben. Nejétől Lányi Karolinától a táblán látható négy leánya és egy fia II. Ádám maradt, ki 1861-ben Doboka vármegye kir. pénztárnoka volt. Nejétől Kénosi Sándor Bertától gyermekei vannak.

[1]) Egy adat szerint kath. pap lett volna.

3. VI. György meghalt 1833-ban. Nejétől gróf Gyulay Jankától két leánya: Ottília és Janka maradtak.

A családfa [1]) következő:

I. tábla.

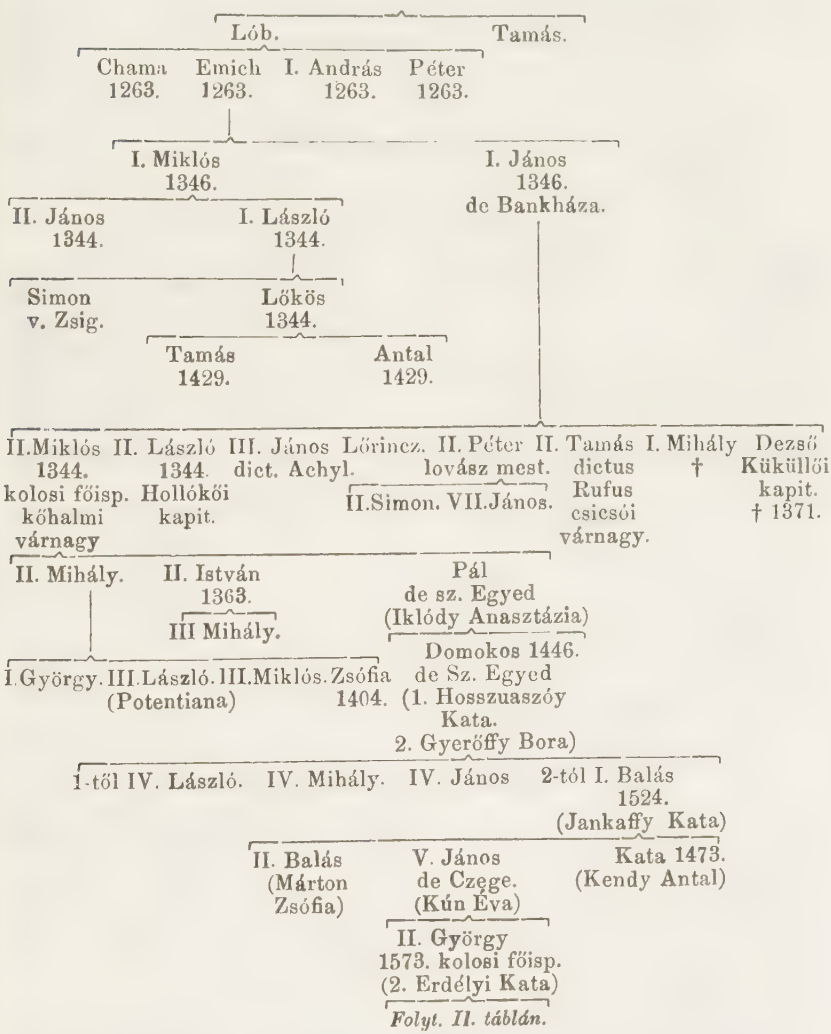

[1]) Szatmári Pap M. Halotti Oratzio gr. Wass Miklós fölött 1769. — Hodor Doboka várm. 702—725. Mikola Geneal. Transylv. 41. Lehoczky Stemmat. II. 425. Kővári László Erdély nev. cs. 252. stb.

II. tábla.

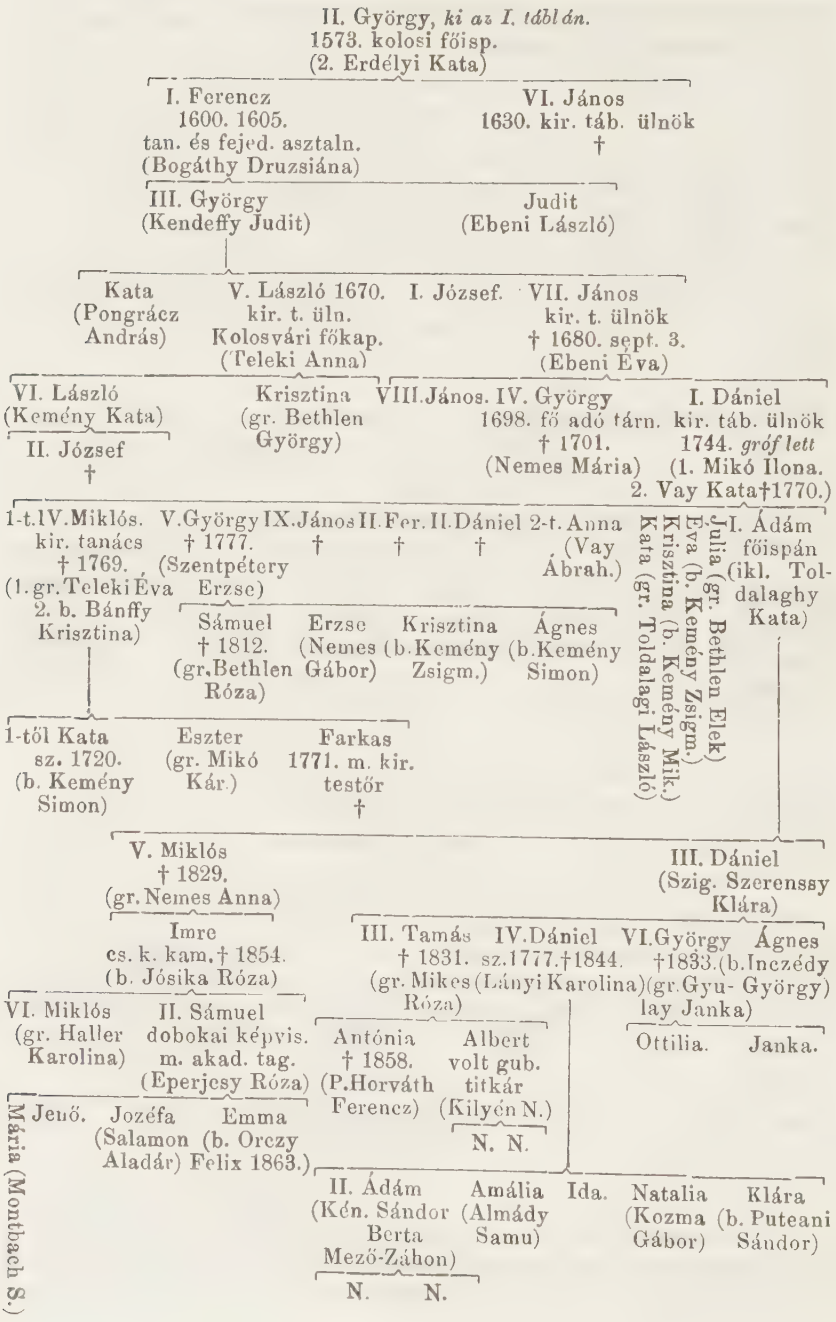
II. György, *ki az I. táblán.*
1573. kolosi főisp.
(2. Erdélyi Kata)
I. Ferencz
1600. 1605.
tan. és fejed. asztaln.
(Bogáthy Druzsiána)
VI. János
1630. kir. táb. ülnök
†
III. György
(Kendeffy Judit)
Judit
(Ebeni László)
Kata
(Pongrácz
András)
V. László 1670.
kir. t. üln.
Kolosvári főkap.
(Teleki Anna)
I. József.
VII. János
kir. t. ülnök
† 1680. sept. 3.
(Ebeni Éva)
VI. László
(Kemény Kata)
II. József
†
Krisztina
(gr. Bethlen
György)
VIII. János.
IV. György
1698. fő adó tárn.
† 1701.
(Nemes Mária)
I. Dániel
kir. táb. ülnök
1744. *gróf lett*
(1. Mikó Ilona.
2. Vay Kata † 1770.)
1-t. IV. Miklós.
kir. tanács
† 1769.
(1. gr. Teleki Éva
2. b. Bánffy
Krisztina)
V. György
† 1777.
(Szentpétery
Erzse)
IX. János
†
II. Fer.
†
II. Dániel
†
2-t. Anna
(Vay
Ábrah.)
Julia (gr. Bethlen Elek)
Éva (b. Kemény Zsigm.)
Krisztina (b. Kemény Mik.)
Kata (gr. Toldalagi László)
I. Ádám
főispán
(ikl. Tol-
dalaghy
Kata)
Sámuel
† 1812.
(gr. Bethlen
Róza)
Erzse
(Nemes
Gábor)
Krisztina
(b. Kemény
Zsigm.)
Ágnes
(b. Kemény
Simon)
1-től Kata
sz. 1720.
(b. Kemény
Simon)
Eszter
(gr. Mikó
Kár.)
Farkas
1771. m. kir.
testőr
†
V. Miklós
† 1829.
(gr. Nemes Anna)
III. Dániel
(Szig. Szerenssy
Klára)
Imre
cs. k. kam. † 1854.
(b. Jósika Róza)
III. Tamás
† 1831.
(gr. Mikes
Róza)
IV. Dániel
sz. 1777. † 1844.
(Lányi Karolina)
VI. György
† 1833.
(gr. Gyu-
lay Janka)
Ágnes
(b. Inczédy
György)
VI. Miklós
(gr. Haller
Karolina)
II. Sámuel
dobokai képvis.
m. akad. tag.
(Eperjesy Róza)
Antónia
† 1858.
(P. Horváth
Ferencz)
Albert
volt gub.
titkár
(Kilyén N.)
Ottilia.
Janka.
Jenő.
Mária (Montbach S.)
Józefa
(Salamon
Aladár)
Emma
(b. Orczy
Felix 1863.)
N. N.
II. Ádám
(Kén. Sándor
Berta
Mező-Záhon)
Amália
(Almády
Samu)
Ida.
Natalia
(Kozma
Gábor)
Klára
(b. Puteani
Sándor)
N. N.

A család czímere, — mint fölebb a metszvény ábrázolja — a paizs ezüst udvarában bikafej, orrán nyillal átütve. Foszladék jobbról aranykék, balrúl ezüstvörös. [1]) Hodor szerint még a bikafej fölött félhold és nap is ragyognak; és a paizs fölötti koronán három nyil látható.[2])

Vass család. (Vas-dinnyei.) Komárom vármegye régi adományos nemes családja, mely azon megyei Vas-dinnye pusztabeli hajdani birtokáról vette elönevét. 1496-ban Dinnyei Vass György a csallóközi Baka helységben két telekbe iktattatik. [3])

1505-ben Vas-dinnyei Vass János Komárom megyének a rákosi orsz. gyülésre követe volt. [4])

1540-ben Vass Mihály többekkel a Komárom megyei Füzitő puszta és Almás helységbeli birtokba iktatást nyert. [5])

1613-ban Vas-dinnyei Vass György, Ferencz fia Margit leányától született leánya Kulcsár Orsolya, továbbá 1615. és 1616-ban Anna, Iványi Gáspárnak Barthal Erzsébettől, ki Vass-dinnyei Vass György Ferencz fia Veronika leánya, Szent-Györgyi Györgytől való leánya volt, a Bottyán, Vas-dinnye és Apáthi puszták felét az esztergomi káptalan előtt Gyárfás Mihálynak zálogképen adják. [6])

1668-ban a Vass családbeliek Várbogyán megosztoztak. [7])

Egy ágnak családfája [8]) ez:

Bars megyében Garan-Ujfaluban szintén birt Vass család, de az

[1]) Szatmári Pap Mih. „Halotti Oratzio"-ja czímlapján nyomva, úgy Kővári-nál is Erdély nev. cs.

[2]) Hodor, Doboka várm. 714. lapon leírva.

[3]) Pozsonyi káptalan 1496. Capsa 1. fasc. 5.

[4]) Kovachich M. G. Supplem. ad Vestigia Com. II. 334. és Jászay 158.

[5]) Fényes, Komárom várm. 162. 172.

[6]) Ugyan ott 158. 161. és 166.

[7]) Ugyan ott 98.

[8]) Geneal. auth. II.

előbbivel rokon-e? — nem tudjuk. Ebből volt Vass Miklós, ki 1721-ben halt meg, czímere a paizs udvarában ágaskodó oroszlán, kivont karddal, a paizs fölötti sisak koronáján egyfejű sas. Ennek fiai Ferencz és Sándor 1720-ban.

Több valószínűséggel ez utóbbiakhoz lehetett rokon Vass Ferencz, kinek ágazata ez:

Ferencz.

Miklós (Nedeczky Julia)	Klára (Baross Antal)	Mária (Gyurcsányi József)	Mihály †1777.
Anna (gr. Török Józs.)			

Nem ismerjük nemzetségi származását a következőknek sem, úgy mint Vass Zsófiának, ki 1597-ben Voxith Horváth János neje volt, továbbá Vass Sándornak, ki 1690-ben Alpáron szőlőre kir. adományt nyert, [1]) és ki talán egy személy azon Vass Sándorral, ki 1706 ban Rákóczy alatt Egervár parancsnoka volt, és czímerében a paizs koronáján egy madár (tán galamb) karamával liliomot tart. [2])

Vass család. (Felső-Őri.) Vas megye azon családainak egyike, melyek 1582-ben azon megyei Felső-Őr helységre kir. adományt nyertek. *Lásd Zámbó cs.*

Vass család. (Szigethi.) Máramaros megyében Vass Antal 1558-ban alispán volt.

Vass család. Van Bereg megyében, melyből Györgynek nejétől Lipcsey Annától († 1829.) fia Antal előbb barlabási, 1852. óta beregszászi lakos. Czímere a paizs udvarában fiait önvérével tápláló pellikán, ugyan az a paizs fölötti sisak koronáján is.

Tán e családhoz tartozik a Zemplin megyében lakó Vass nemes család is, mely e század elején Márk és Alsó-Hrabócz helységben közbirtokosnak iratott. [2])

Vass család. Gömör és Heves megyékben is honos. Továbbá Zala megyében is, hol Salomvárott 1780. jun. 9-én szül. Vas László egykor pesti egyetemi hittanár, és nagyváradi kanonok, ki 1842. mart. 24-én halt meg. [3])

Vass család. (Gyéresi.) Erdélyben élt. Közülök István Ara-

[1]) Liber regius anni 1690. folio 208.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 118. 371. 398.

[3]) L. Memoria Ladislai Vas a Joanne Szilassy. Pestini 1842. 4-rét.

nyosszék főkapitánya 1649. april. 28-án Szamosujvárt kapta adományba. [1])

Wass család. (Szoboszlai.) Doboka megyében élt e század elején (1800.) Miklós, kinek nevével ellátott pecsétén czímere a paizs udvarában magyar vitéz, kivont kard hegyén törökfejet tartva.

Wass család. (Diód Várallyai.) Erdélyi család. Főfészke Alsó-Fejér vármegyében Diód helység, hol a régi Balassa jószágokból részt nyert. Több tagja megyei hivatalt viselt; így a napjainkban elhalt György és Zsigmond testvérek. Györgynek nejétől Pávai Ágnestől leányai Kata Kis Gergelyné, Mária és Ágnes Erős Istvánné, Zsigmondnak özvegye Mohai Krisztina, kitől fiai: Ferencz (ennek özvegye Inczédy Karolina), Dániel cs. k. őrnagy, Elek, (ki elhalt) és Miklós.

Vass család. A czímeres nemeslevelet Vass Mihály kapta 1744-ben Mária Terézia királyasszonytól. [2])

Czímere először vízszintesen kétfelé oszlik, a felső rész ismét függőleg két udvarra, a jobb oldali arany udvarba vörös mezű kar nyúlik be, kivont kardot tartva; a baloldali vörös udvarban daru áll, esőrében czüst patkót tartva. Az alsó kék udvarban jobbról lefelé a bal szegletig rézsutosan czüst folyam hömpölyög, fölötte és alatta czüst rózsafej látszik. A paizs fölötti sisak koronáján a esőrében patkót tartó daru ismétlődik. Foszladék jobbról aranyvörös, balról czüstkék.

Vass család. (Frátai.) Szintén Erdély ősi családaihoz tartozik. 1348-ban élt frátrai Vass Miklós, kinek neje Ilona Mahfultai Mihálynak leánya volt, ki anyjáról az Ogmandi nemzetség után örökösödött. [3])

Vaska család. (Kálnoki.) Erdélyi család, melyből Péter 1586-ban mint széktiszt fejedelmi kiküldetés folytán járt el az egyedmezei perben. [4])

Vassay család. Vassay Mihály testvéreivel István, Péter és Jánossal III. Ferdinánd királytól 1649-ben kapott czímeres nemeslevelet, mely Ung megyének Nagy-Kaposon 1649. jun. 26-án tartott közgyülésen kihirdettetett. [5])

Vasseiges család. Vasseiges Károly és József bárók az

[1]) Kállay, Székely nemzet 289.
[2]) Collect. herald. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[3]) Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 637.
[4]) Kállay, Székely nemz. 289.
[5]) Ungh megye levéltárában őriztetik az eredeti armális

1827. évi országgyűlésen a 45. törv. czikkben honfiusíttattak, azonban e törvényszabta kötelességeiknek eleget nem tévén, az 1830. évi országgyűlésén a 17. törv. czikknél fogva a honfiusítottak közül kitörültettek.

Vasváry család. Ismeretes e néven Vitus, ki 1335-ben nyitrai püspök volt. 1366-ban Vasváry Tamás fiáról Miklósról olvashatunk Szatmár megyei Egri leirásában, [1]) de ezen kivonat okirata álműnek tünik fel.

Vatesz család. Gömör vármegye nemessége sorában található. [2])

Wattay család. (Felső-Wattai.) ős régi magyar család, mely magát az I. András király korában élt és a pogány hitért buzgolkodó Wattá-tól származtatja. Nevét és eredetét a család a Borsod megyei Felső-Watta helységről veszi. Innen eredt a XV. században Wattay Ferencz, ki a Dunántúlra szakadt, és Kanisay László szolgálatába állván, Kapu, Léka, Strisnyák és Velike várak kapitánya lett. 1503-ban vette nőül Nagy-Vágon Vághy György fiának Miklósnak leányát Vághy Zsuzsannát Mestery Bernátnak gyermekes özvegyét. [3]) Meghalt Wattay Ferencz 1529. táján, és nevezett nejétől négy gyermeke maradt, úgymint: 1. Zsófia Csáki Istvánné Mihályiban, 2. Klára Körbey Györgyné Körbőn, kinek leánya Kámoni Bálintné lett; 3. Hedvig

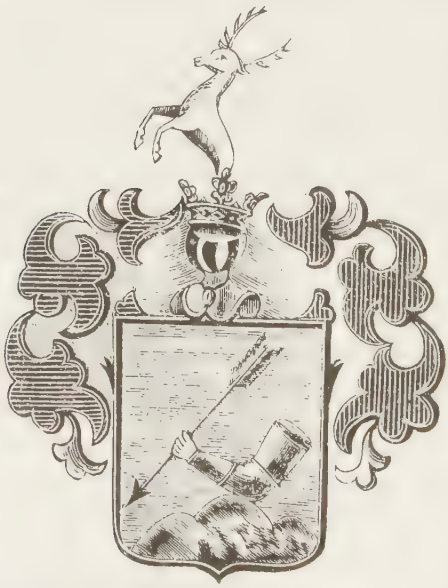

[1]) Szirmay, Szatmár várm. II. 294.

[2]) Bartholomaeides Not. C. Gömör p. 146.

[3]) Mestery Bernátnak gyermekei voltak: Mestery György, és egy leány, ki Sándorhoz ment férjhez, ennek leányát Majthényi László vette el, ennek gyermekei voltak Majthényi Imre és Majthényi Bora Hagymássy Gáborné 1585 ben.

Parnas Benedekné, kitől született Parnas Imre, és végre 4. Wattay Lőrincz. Ez 1520-ban született. 1553-ban nőül vette Csáby István Eger várában volt kapitány leányát Csáby Klárát. Katonáskodván, nyolcz évig volt kapitány. 1573-ban véletlenül egy taraczk elsülése által agyon lövetett. Eltemettetett Sz. Péter és Pál napján N.-Vágon. Özvegye 1593. Sz. György-napkor halt meg kora 58. évében és szintén N.-Vágon temettetett. Nevezett nejétől következő gyermekei születtek:

1. Anna szül. 1555-ben. Férjhez ment 1570-ben Sárfőre Sárfy Pálhoz, meghalt 1580-ban.

2. Pál szül. 1563-ban. Ifjú korában Batthyány Boldizsár udvarában szolgált. Meghalt 1582-ben sz. Lucza napján. Gyermekei maradtak: Kata Heresinczy Jánosné, Erzse Polyányi Kristófné, István és György.

3. István szül. 1565-ben. Korán elhalt.

4. Zsuzsa, férjhez ment Sopronyba Káldy Demeter törvénytudó emberhez, kitől lett fia Káldy István.

5. Ferencz, szül. Vágon 1568. sept. végén. 1578-ban Német-Ujhelyben, azután Sopronyban járta iskolait. 1584 ben Tihanyban bátyja Mesteri Janos kapitány mellett kezdé katonai pályáját, innen Pápára ment, 1585 ben pedig saját várukba Csesznekbe vonúlt Ugronffy István kapitány oldala mellé, hol tizenegy hónapig szolgált, ekkor kapitányával összeveszvén, Győr várába ment, hol négy lóval szolgált Gregoróczi Vincze alkapitány századában, 1588-ban megsebesült és Tatába vitetett. Ennyit tudunk saját naplójából Wattay Ferencznek [1]) ezen ágazatról.

A Wattay nemzetségnek, mely most főleg Pest megyében (Pomázon) továbbá Nógrád és Szabolcs megyékben honos, egyik ágát a XVII. század derekán Nógrád megyében találjuk, hol Wattay Pál 1654. körül élt, és nejével Buday Bolgár Annával következő családfát alkotott:

[1]) Wattay Ferencz naplója. Kiadta ponori Thewrewk József.

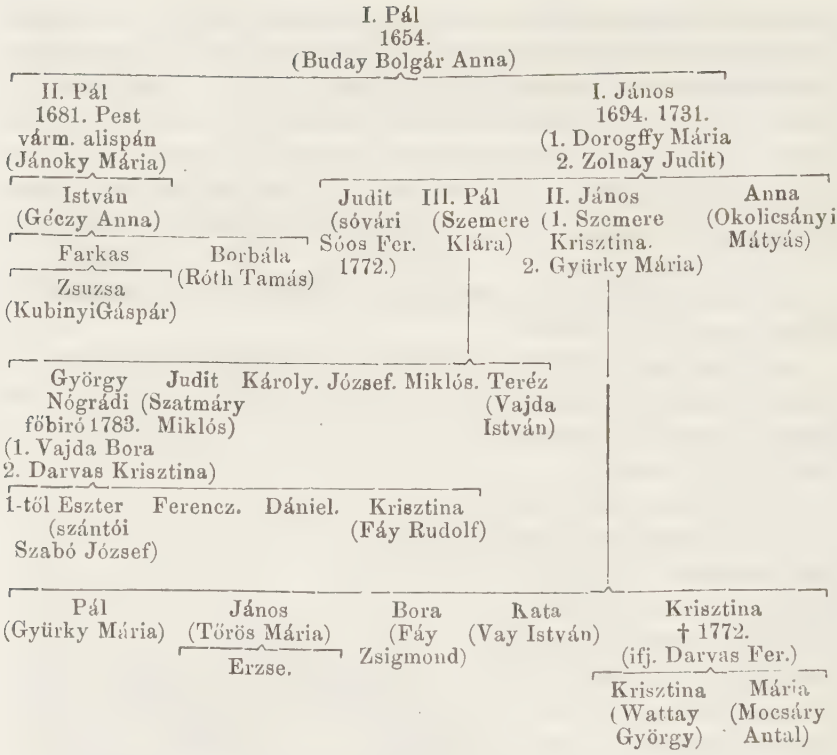

A tábla élén álló Pálnak fia II. Pál 1681-ben Pest vármegye alispánja volt. Ennek ága képezé a leány-ágiakkal együtt (kik közt Róth Tamás után a Telekiek is állnak) a Wattay osztatlan nemzetséget.

I. János Istvánnal (tán II. Pál fiával) 1699-ben Nógrád megyei Alsó-Pilin és Almás egy részére kir. adományt vitt. [1]) III. Pálnak fia György 1783—1788-ban Nógrád vármegye főszolgabirája volt.

E táblázat nem teljes, többi közt tudtunkra hiányzanak róla Wattay László, ki Kornán lakott és 1836-ban lett Nógrád megye főszolgabirája és mint ilyen 1841. aug. 7-én meghalt magnélkül, hasonlóan testvéröcsese Zsigmond B.-Gyarmaton volt ügyvéd meghalt 1853-ban.

Pomázon él Gyula stb. Nógrádban él Wattay Alajos, volt Nógrád megyei adószedő. Ezt kivéve, a család helv. hitvallású.

[1]) Liber regius folio 387.

Czímere a családnak — mint fölebb a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában hármas zöld halmon könyöklő kar, nyilat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szarvas emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vaula család. Vaula János báró az 1827. évi országgyűlésen magyar honfiusítást nyert. [1])

Vavrus család. Gömör vármegye czímerleveles nemes családainak egyike. [2])

Waxmann család. Szintén Gömör vármegye nemessége sorába tartozik. [3])

Waxmuith család. Waxmuith Gáspár és Wimmer János, József 1722. máj. 1-én III. Károly királytól kaptak czímeres nemeslevelet. [4])

Czímerök négy részre osztott paizs, az 1. vörös udvarban kettős farkú arany oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, a 2. kék udvarban három lángoló gránát-bomba látható, fölül kettő, alúl egy; a 3 ik kék udvarban fehér egyszarvúnak feje szügyeig látható, a 4-ik vörös udvarban páncélos kar könyököl, kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén páncélos kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [5])

Vay család. (Vajai és luskodi ns. báró és gróf.) Szabolcs vármegyének egyik legrégibb ősi családja, mely nevét azon megyei Vaja helységről vette, és eme helységnek valószinüleg az első foglalás óta, ma is birtokosa. A család törzs-ősének bizonyos Vója nevü pogány magyar tartatik, ki 994-ben Sz. Istvánnal egy napon kereszteltetett volna meg, és Tamás nevet nyerve, a Vay-ak ősévé lett volna. [6]) Elhagyva ezen és az erre következőleg alapított szár-

[1]) 1827. évi 42. törv. cz.

[2]) Bartholomaeides C. Gömör 146.

[3]) Ugyan ott.

[4]) Collect. herald. 369.

[5]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[6]) Ezen adat egyéb másokkal együtt Vay Lászlónak 1799. máj. 10-én I. Ferencz király által kiadott bárósági diplomájába is bejutott. Egyébiránt volt alkalmam látni és olvasni ezen származtatásra vonatkozó 15 darab okmányt, 1804-ben Miskolczy István Bihar megyei aljegyző által hitelesített másolatban az 1021. évtől 1507. évekig terjedőleg, köztok Sz. Lászlótól is egyet; melyeket annyiban nem lehet hallgatással mellőznöm, a mennyiben emlékezetök már kinyomott könyvekben is előfordúl, nevezetesen pedig kettejét (köztök az 1021 évit is,) 1805-ben Keresztúri a „Descriptio Episcopatus Varadinensis“ munka

maztatást, a család kétségtelen történelmi emléke a fenmaradt okmányok alapján a XIV. század közepeig felnyúlik. 1346-ban élt Vay Miklós, (Nicolaus de Voya), a midőn Forgách Heves megyei volt alispánnal együtt Zéchen Mihályon hatalmaskodást követett el. [1])

A következett XV. századtól kezdve részletesebb és bővebb hiteles okmányos adatokat szolgáltat a Vay család őseiről a Leleszi convent országos levéltára. E szerint

1408-ban Vay Dénesnek fia Pál Szatmár megyében Megyes helységet Cháholyi Lászlótól zálogjogon megszerezvén, annak birtokába Palóczy László országbiró parancsa folytán beiktattatott. Ez oklevélben említetnek még a Vay családból István, György, János és Gergely.

1413-ban Vay Jánosnak fia László, Zsigmond királytól iktató parancsot nyer Vaja helységre, melyben említetnek még Vay Lászlónak fia Gergely, Demeternek fiai András, Vitus és Ananiás, és Dienesnek fia Pál.

1414-ben Ibrányi Margit Ibrányi András leánya Vay Istvánnak neje, és Ibrányi Gergely nővére Gara Miklós nádor parancsa folytán beiktattatik Lök, Eszlár, Bagos, Gyoma és Sz. Péter fele részébe.

1436 ban Vay Pál Szabolcs megyei Gáva helység birtokába bevezettetik Palóczy Máté nádor parancsa folytán, mely esetre királyi emberekül megneveztetnek Vay János és Mihály is.

1441-ben Vay Dénesnek fia Pál szarvaskői várnagy, nejével Petry Klárával együtt I. Ulászló királytól rév-szabadalmat nyer.

1445-ben Ugyanaz az ország nagyjai és rendeitől kiadott parancs folytán beiktatik Szatmár megyei Eör helység fele részébe.

1458-ban Vay Balás Szatmár megyei Jánosi, Hodász és Ders helységbeli birtokrészekbe Mátyás király parancsa mellett iktatást nyert.

---

121. 122. lapján ki is adá. A következett 1807. évben maga a fölebb említett báró Vay László azok alapján „Német hívség“ czímü munkája 157—166. lapjain családja származtatását tette nyilvánossá. Szirmay Antal pedig *„Szatmár vármegye leirása“* czímü, 1810-ben nyomott munkája II. köt. 361. 363. lapjain az érdeklett 15 okmány kivonatát közlötte, és abból egy kis kivonat 1829-ben még Fejér Cod. dipl. (tomo VII. vol. 3. p. 13.) is bejutott, mindazáltal munkám irányánál és az okmánytan szabályainál fogva ezeket forrásokúl használnom nem lehetett.

[1]) Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 456.

1463-ban Vay Pálnak fia Domokos testvérével Vinczével Szabocs megyei Berczel helységbeli birtokát Perény Pálnak és nejének Katalinnak elzálogítja 125 ftért.

1488-ban Szénás Györgynek leánya Ilona, Vay Balásnak neje Közep-Szolnok megyében Szarvad helység felére, Rath, Elmezd, Poklos-telek pusztákra és Sz Miklós negyed részére; — Bihar megyében Bályog, Száldobágy fele részére, Czultzés, Salamon és Disznókutha egész pusztákra, Száldobagyfő negyed részére, — Kraszna megyében Felső- és Alsó-Nyárló, Belmezeü egész helységekre, Almás és Zeürmezeő negyed részére Mátyás királytól iktató parancsot nyert.

1499 ben II. Ulászló király csebi Pogány Péter kir. komornok és pozsonyi grófnak, nem különben Vay László deáknak (literatus) Eger vár tiszttartójának (Provisori curiae Castri Agriensis) malomvízi Kenderes Péternek hűtlenségi bélyegén a kir. ügyészre szállott összes birtokait, úgymint, Apáti, Aranyos, Vid, Bács, Zalka, Nagy-Varsán, Kenderes-Varsán, Gyüre, Laskud és Gemse helységeket és pusztákat adományozta, azonban az iktatásnál az erdélyi püspök, úgy a Kenderesiek és Kapolchi-ak részéről ellentmondás történt.

1502-ben Vay Mihály a leleszi convent előtt ügyvédet vall mely szerint ekkor élt a nevezett Vay László (deák) ügyvéd és Vay Dávid is, mindketten törvénytudó férfiak.

1516-ban II. Lajos király itéletlevele Vay Imre váradi kanonok és Vay Ferencz részére Urai Mátyás és Benedek és mások ellen a ramocsai erdőből elhajtott makkos sertések miatt és Császár Tamás ellen a vajai határból elűzött marhák miatt.

1519-ben Vay Mihály megszerezvén Vaja felét némely szántó földekkel és erdőrészekkel Vay Domonkos fiától Páltól és nejétől Erzsébettől, ezekre II. Lajos királytól beleegyezést nyert.

1523-ban Vay Jánosnak leánya Ilona theremi Vethéssy Ambrusné, Antal, János, Bora, Kata, Zsófia és Erzse gyermekei neveikben is, Szatmár megyei Csóka-teleke pusztát, melyet bátyja Vethéssy László püspök vett volt, testvéreinek Vay Mihálynak és Benedeknek 40 ftban örökösen átadja.

1524-ben Vay Pál, gyermekei István és Margit és neje Erzsébet neveikben is a Vajai határban fekvő és egykor néhai vajai Zeüke Benedek által birt Gyermek-erdő nevü erdőrészt és egy telket, Vay Mihálynak és általa Demeter, Antal, Tamás és Péternek 50 ftban elzálogítja.

1525-ben Báthori István nádor a leleszi conventhez intézett ité-

letlevelében Vay Mihálynak a Madai Pálnak Mada helységben részbirtokát oda itélte madai Soklyay Ferencz ellenében. Ugyan ekkor élt Vay Benedek is.

1543 ban Vay Mihálynak gyermekei Demeter, Antal, Péter, Tamás és Katalin Vitkai Lászlóné, most nevezett Vitkay László bevallása és beirása folytán Révay Ferencz nádori helytartó parancsa mellett Szatmár megyei Vitka, Kis-Kolcs és Kis-Varsán helységekbe beiktattatnak, azonban Vitkay Bernát leánya Zsófia előbb Kerepeczi László özvegye, utóbb Botka Miklósné, úgy a Kenderessi-ek és Károlyi-ak is ellent mondtak.

1543-ban Vay Mihály fia Péter Szatmár megyei Vitka és Kis Kolcs helységbeli összes részbirtokokra, melyek Vitkay László magszakadtán a sz. koronára szálltak, I. Ferdinánd király adománya mellett iktattatott, ellentmondván Vitkay Gergely.

1544-ben ugyan csak Vay Mihálynak fölebb elésorolt gyermekei Szatmár megyei Vitka, Kis-Kolcs és Varsány helységbeli birtokokra, melyeket néhai Vitkay Lászlótól zálogjogon birtak, Révai Ferencz nádori helytartó parancsa mellett beiktattatván, annak ellene mondtak Vitkay Gergely, és Vitkay Bernát leánya Zsófia Botka Miklósné.

1544 ben néhai Vay Pálnak fia István, ki custos-nak is neveztetett, egy részről, másrészről pedig Vay Mihálynak fia Demeter, testvérei Antal és Péter neveikben a leleszi convent előtt atyafiságos egyezségre léptek, mely szerint a katonáskodó Vay István (Custos) Vaja és Bessenyöd helységbeli birtokait nevezetesen Custos Vaját használatúl és magnélküli halála esetére pedig örökösen átadja és átruházza Vay Mihálynak nevezett fiaira. Ez oklevélben említetik Vay János deák (literatus) is.

1545-ben Vay Demeter, Antal és Péter Szatmár megyei Vitka, Kis-Kolcs, Kis-Varsán és Kapolna-telek helységbeli részekbe, melyek Vitkay Gergely és Ambrús magszakadtán a sz. koronára szálltak, Kis-Várdai Pál érsek és kir. helytartó parancsa mellett bevezettettek, a Vitkay család leányága által tett ellentmondás mellett.

1546-ban bessenyöi Kércsy Ambrús Szabolcs megyei Bessenyöd felét Vay Demeternek hü szolgálatiért 100 ft összegben bevallotta.

1548-ban Vay Demeter, Antal és Péter Szabolcs megyei egész Berkesz helység birtokára jánosi Kántor Péter leányának Margitnak örök bevallása folytán I. Ferdinand királytól adományt és iktató parancsot nyertek.

1548-ban Vay Demeter Szabolcs megyei Nagy-Máda hely-

ségbeli birtokrészre vonatkozólag Kereky Mihály ellen Révay Ferencz nádori helytartótól ítélet- stb. levelet eszközöl, melyben Vay János is említetik, és Vay Balásnak egyik jobbágya is előfordúl.

1548-ban Vay Demeter és Kereky János a Vajai határban fekvő bizonyos szántóföldek iránt a leleszi convent előtt peralkura lépnek.

1549-ben I. Ferdinand király a Vajai határban a Kustos vég nevü dűlők háborgatása iránt kedvező itéletet ád Vay Balásnak, Vay Mihály és Győri Antal ellenében.

1549-ben Vay Balás, gyermekei Imre, Pál és István neveikben is, Vay Demeter pedig testvére Antal úgy néhai Vay Benedeknek fia Mihály neveikben, és Vay Péter némely köztök fenforgott peres és hatalmaskodási kérdésekben a leleszi convent előtt atyafiságos egyezségre léptek,

1549-ben Vay Balás Szabolcs megyei Báka helységbeli egész birtokrészre és nemesi kuriára Báthori Imre bevallása folytán I. Fernánd királytól adományt kapott, az iktatásnál ellentmondott Anárchi Péter.

1550-ben Vay Benedek özvegye Zsófia, utóbb Győry Antalné Szabolcs megyei Jákó helységbeli birtok iránt nemes Iklódi György és Máté eladni, — és Losonczy Antal venni akaró ellen tiltakozik.

1550-ben Vay Demeter, Antal és Péter Szabolcs megyei Berkesz helységbeli birtokrészre, melyet néhai nemes Petneházi Gáspár bizonyos nemes Ádám deáknak (literatus) 150 ftban beirt, és ennek halála után Ádám deák özvegye a Vay-aknak örökösen bevallott, — I. Ferdinánd királytól adományt kaptak és abba ellenmondás nélkül beiktattattak.

1550-ben Vay Demeter, Antal és Péter Szabolcs megyei Berkesz helységbeli ház és nemesi curiára, melyet geszteli máskép Chicheri Orosz Mihálytól zálogjogi bevallással szereztek, I. Ferdinánd királytól beleegyező adományt nyertek, ellenmondván Orosz Mihály részéről annak alattvalója Lévay Balás.

1552-ben Vay Péter és testvérei Demeter és Antal Szabolcs megyei Petneháza, Gyulaháza, Berkesz, Gégén és Komoró helységbeli egész birtokrészekre Petneházy Mátyás hűtlenségi bélyegén I. Ferdinánd királytól adományt nyervén, beiktattak, ellenmondás történvén Petneházy Mátyás nevében.

1554-ben Vay Demeter és sógora Beünyei Ferencz egyez-

ségre léptek Vay Demeternek neje Beünyei Bora néhai Beünyei Gergelynek leánya után járó nász- és jegyajándok iránt.

1560-ban Vay Balásnak fia István II. János királytól Kereky Ferencz ellen Bihar megyei Váncsod, Guzar és Egyházas-Kereki részbirtokokra 700 ftig végrehajtási itéletet nyert.

1563-ban Vay Antal és neje Chicsery Ilona Szabolcs megyei Komoró, Berkesz és Bessenyőd helységbeli birtokrészt megszerzik komorói Ormós Mihálytól.

1570-ben Vay Antal részére, kire testvérei Demeter és Péter halálával a vitkai Nagy Demeter elleni per háromlott, Báthori Miklós országbiró itéletlevelet adott.

1566-ban Vay Balásnak leánya Katalin Zathai Gáspárné Bihar megyei Váncsod és Guzár, és Szabolcs megyei Vaja és Kis-Báka helységbeli részeit 200 ft beruházási összeg fejében férjének beírja.

1570 ben Bákay Imre leánya Zsófia és Vay Kata Zathay Gáspárné Szabolcs megyei Kis-Báka helységbeli birtokrésze felét Zathay Gáspárnak 184 ftban elzálogítják.

1572-ben Vay Mihály két puszta jobbágy-telket, egy népes telket és három majorsági telket Szabolcs megyei Vaja helységben elzálogít Rákóczy Annának Ibrányi János özvegyének.

1574-ben Vay Pétert, Vay Antalnak Chichery Ilonától való fiát, kire atyja és nagybátyjai halálával az ügy háromlott, nemes Posgay Mátyás és Vitkai Nagy Demeter özvegye Dersy Erzsébet ellenében Szatmár megyei Vitka helységben Miksa király visszaállítatni rendeli.

1579-ben Tibay Ágnes, Vay Demeter özvegye, néhai férjének Szabolcs megyei Vaja és Berkesz helységbeli özvegyi jogon birt részeit Chichery Annának Vay Antal özvegyének elzálogítja.

1579-ben Chichery Ilona, Vay Antal özvegye egész jegybéri részét, úgy Tibay Ágnestől Vay Demeter özvegyétől Szabolcs megyei Vaja, Berkesz és Komoró helységbeli szerzett részeit Anna Jánossy Jánosné, Dorottya laskodi Bánchy Jánosné, Zsuzsa, Kata, Fruzsina hajadon leányainak és László fiának Péter testvérének a leleszi convent előtt bevallja és azoknak gyámnokául Báthori Miklós orszagbirót kéri föl.

1581-ben borsovai Borsovay Simon Bereg megyei Borsova helységbeli puszta jobbágy-telkét tiszteletes Vay Máté predikátornak, és nejének Anasztáziának és örököseiknek hagyja, és ezek kihalása esetében annak testvére Vay Sámuel deákra ruházza a leleszi convent előtt.

1582-ben Vay Antalnak fia Péter, nagybátyjainak Vay Demeternek és Péternek halálával reá háromlott és Károlyi László, Lónyay István, és Gusztovich Orsolya Posgay Mátyás özvegye ellen folyt pernek következtében magát Szatmár megyei Vitka helységben országbirói itélet mellett birtokba helyezteti.

1592-ben Vay Péter Szabolcs megyei Komoró helységben birt azon résznek felét, melyet atyja Vay Antal Ormós Mihálytól zálogban szerzett, Ormós Mihály örököseinek pénz nélkül kibocsátja, ellenben ezek egy mást részt 200 ft. szavatossági összeg mellett neki örökösen bevallanak.

1599-ben Thussay Miklós és neje Vay Kata, Vay Antalnak leánya, Zemplin megyei Kucsin helységben fekvő, három jobbágy telekből álló Kunyvíz résznek nevezett birtoka, melyet férje jogán Duka Péter özvegyétől Körtvélyessy Erzsébettől váltott ki, úgy a saját pénzén Galszécsen, és Sankóczon fekvő két szőllőjére nézve is férjével kölcsönös örökösödési szerződésre lépett.

1633-ban Vay Péter Beregh megyei Beregszászi hegyen fekvő Burkos és Tánczos szőllejére nézve Rákóczy Pál országbiró parancsa folytán beiktattatik, ellentmondván Rákóczy György erdélyi fejedelem.

1651-ben Vay Péter Szabolcs megyei Nagy-Anárch, Nagy-Báka, Mogyorós, Ladány, Benk, Berencs, Kékcse helységbeli és Kis Anárch puszta birtokrészekre, Szatmár megyei Szamos-Ujlak, Zemplin megyei Nyir-Bácska és Czigánd helységbeli részekre bacskai Ujlaky György magvaszakadta czímén III. Ferdinánd királytól adományt nyervén, azokba többek ellentmondása mellett beiktattatott.

1652-ben Vay Péter Szatmár megyei Jármi és Hodász, — és Szabolcs megyei Ders helységbeli Jármy Gergelytől bevallás mellett szerzett birtokrészekbe Pálffy Pál nádori adománya mellett beiktattatott, Komoróczy György ellentmondása mellett.

1652-ben ugyan csak Vay Péter Szatmár megyei Rohod és Szige helységbeli részbirtok és nemesi kuriára Szent-Iványi Miklós magvaszakadtán nádori adomány mellett beiktattatott, a Kérchyek és Bánchy-ak ellentmondása mellett.

1654-ben Vay Péter megszerezvén nemes Szabó Györgytől Szatmár vármegyében a magyar-kékesi, hideg-kúthi és dobroviczai részjószágokat 3000 m. ftban, azokra III. Ferdinánd királytól adományt vitt és azokba beiktattatott.

1656-ban ugyan ő, nejével csepei Zoltán Annával Szabolcs megyei Bogáth és Piricse, és Szatmár megyei Nábrád helységekre Kál-

nássy Pál hűtlenségi bélyegén a kir. ügyészre szállt jószágokra nádori adományt nyervén, azokba beiktattatott; hasonlóan megszerezvén Máriássy Katalin Péchy Pálnétól Zemplin megyei Liszka mváros határában Rány hegyen fekvő nemesi szőlőjét 1500 ftért, abba Wesselényi nádor adománya mellett beiktattatott.

1663-ban Vay Ábrahám, Péternek fia, Bereg megyei Borsova helységben a még atyja által Szobonya Ferencztől szerzett nemesi kuria birtokába nádori adomány mellett beiktattatott, Borsovay György ellenmondása mellett.

1691-ben I. Leopold király III. Ferdinánd királynak Vay Péter részére adott adománylevelét, melyben a Vay család által hadi segé-

lyül ajánlott több ezer forint és termény-mennyiség dicséretesen említetik, — megerősíti, és szokott alakban Vay Péter gyermekei Ábrahám, Mihály és Ádám, és ezek magvaszakadta esetére a leányok Katalin és Erzsébet részökre is kiadatja Szatmár megyei Szamos-Ujlak, Szabolcs megyei Nagy-Anárcs, Nagy-Báka, Mogyorós, Ladány, Benk, Berencs, Kékcse helységek, Kis-Anárcs puszta és Zemplin megyei Kis-Bácska és Czigánd helységbeli jószágokról, melyekbe a nevezettek be is iktattattak.

Az eléadottak szerint a család leszármazása következő.

I. tábla.

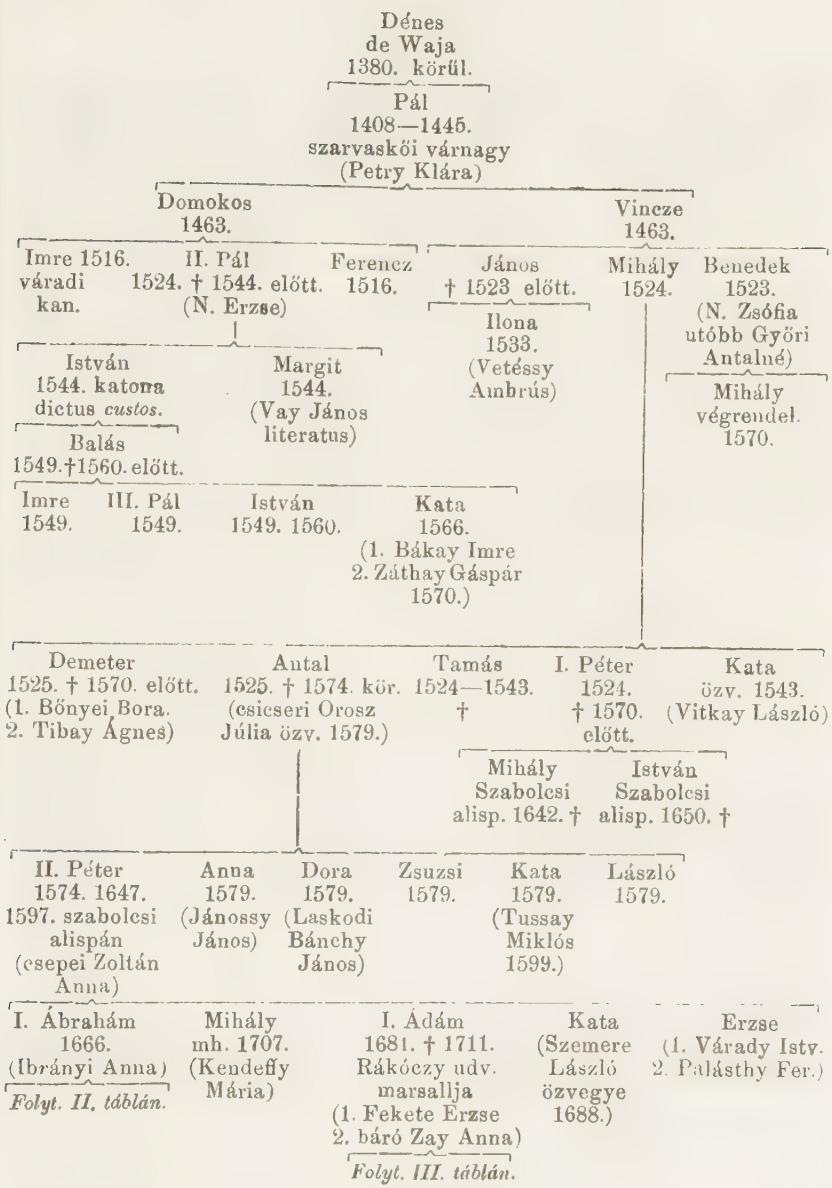

II. tábla.

I. brahám, *ki az I. táblán.*
1666.
(Ibrányi Anna)

László
1715. 1725.
orsz. gyül. követ
(1. gr. Teleki Bora
2. Boros Kata)

1-től II. Ábrahám kir. tanácsos mhalt 1762. (1. Gyulaffy Bora 2. gr. Wass Anna)

2-tól László ezredes † 1782.

Mihály Krasznában mh. 1783. (palocsai Horváth N.)

Anna (gr. Teleki László)

Bora (Plathy Sándor)

III. Ábrahám mh. 1796. (gr. Teleki Eszter)

László † 1802. Krasznai alispán (Barcsay Ágnes)

Mária (Lakatos János)

István Szabolcsi szbiró 1819. (Bernáth N.)

Kata (gr. Toldalaghy Zsigm.)

Anna (kóji Komáromy György)

Ödön. Miklós. Ábris. István. Géza. Ferencz.

Öt gyermek.

1-t. István kir. tan. † 1800.

2-t. I. Dániel cs. k. kamar. † 1798. (1.gr.Korda Anna 2. gr. Wartensleben Eszter)

József sz.1752.†1821. septemvir (Mocsáry N.)

I. Miklós cs. k. kam. dand. tábornok *báró* † 1824. (Adelsheim Janka)

József kir. tan. Külföldön.

IV. Ábrahám Máramarosi főisp. *1830. gróf lett* (Kazinczy Zsófia)

II. Miklós sz. 1802. korona őr v. kanczell. (b. Geimüller N.)

Lajos 1848. 61. borsodi főisp. (gr. Teleki Erzse)

Miklós. Ödön Henrik. Sándor. Klára. Béla (gr. Teleki Zsófia)

Elemér.

Péter József † (Gyürky Alexandra)

Dániel sz. 1820. szab. főisp. (b. Sennyey Amália)

Ábrahám.

Károly (Lónyay Ida)

Tihamér.

Mihály (b.Luzsénsky Róza)

László (Beniczky Sarolta)

N. N.

Ádám (Lónyay Mária)

Lilla (Pallavicini őrgróf)

Erzse (Gyürky Pál)

Ida (b. Vay Gyula)

Luiza (gr. Bolza)

Éva (Czóbel Imre)

III. tábla.

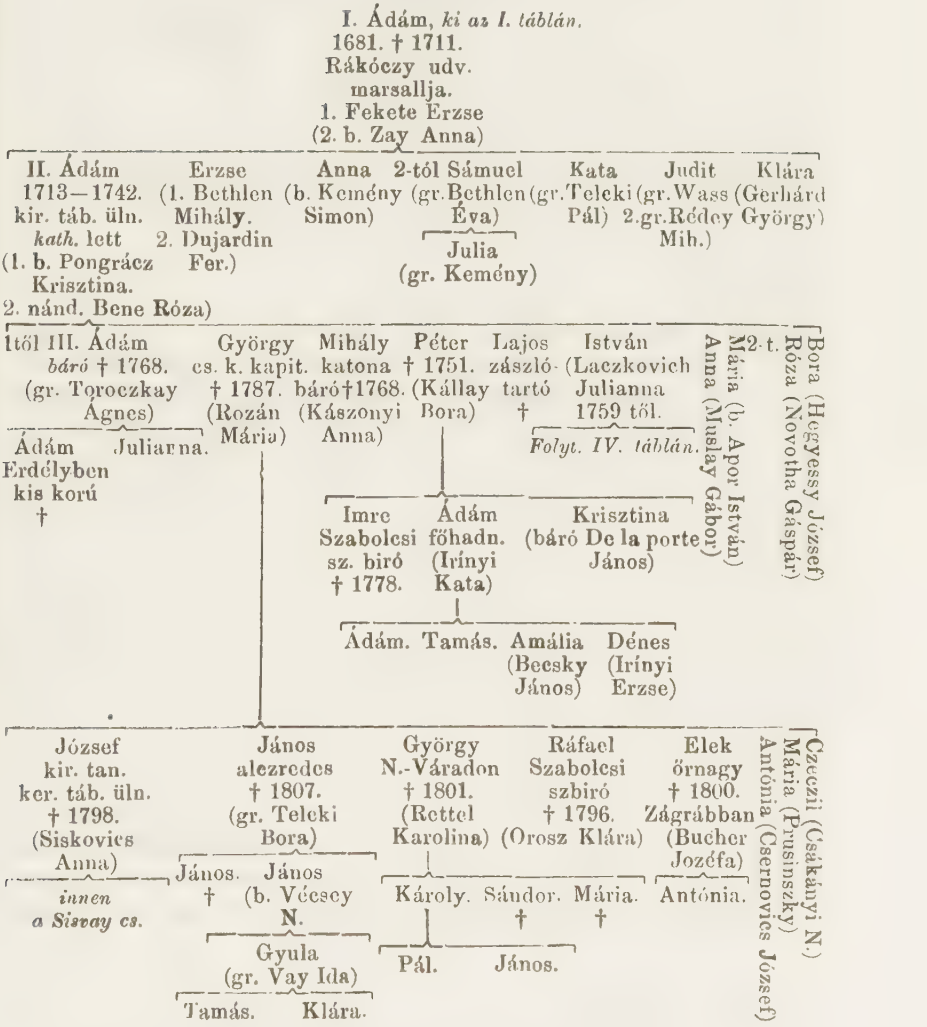
I. Ádám, *ki az I. táblán.*
1681. † 1711.
Rákóczy udv.
marsallja.
1. Fekete Erzse
(2. b. Zay Anna)
II. Ádám 1713—1742. kir. táb. üln. *kath.* lett (1. b. Pongrácz Krisztina. 2. nánd. Bene Róza)
Erzse (1. Bethlen Mihály. 2. Dujardin Fer.)
Anna (b. Kemény Simon)
2-tól Sámuel (gr. Bethlen Éva)
Julia (gr. Kemény)
Kata (gr. Teleki Pál)
Judit (gr. Wass 2. gr. Rédey Mih.)
Klára (Gerhárd György)
től III. Ádám *báró* † 1768. (gr. Toroczkay Ágnes)
György cs. k. kapit. † 1787. (Rozán Mária)
Mihály katona báró † 1768. (Kászonyi Anna)
Péter † 1751. (Kállay Bora)
Lajos zászlótartó †
István (Laczkovich Julianna 1759 től.
Folyt. IV. táblán.
2-t. Mária (b. Apor István) Anna (Muslay Gábor)
Bora (Hegyessy József) Róza (Novotha Gáspár)
Ádám Erdélyben kis korú †
Julianna.
Imre Szabolcsi sz. biró † 1778.
Ádám főhadn. (Irinyi Kata)
Krisztina (báró De la porte János)
Ádám. Tamás.
Amália (Becsky János)
Dénes (Irinyi Erzse)
József kir. tan. ker. táb. üln. † 1798. (Siskovics Anna)
innen a Sirvay cs.
János alezredes † 1807. (gr. Teleki Bora)
János † (b. Vécsey N.)
Gyula (gr. Vay Ida)
Tamás. Klára.
György N.-Váradon † 1801. (Rettel Karolina)
Ráfael Szabolcsi szbiró † 1796. (Orosz Klára)
Elek őrnagy † 1800. Zágrábban (Bucher Józéfa)
Károly. Sándor. Mária. Antónia.
† †
Pál. János.
Czeczil (Csákányi N.) Mária (Prusinszky) Antónia (Csernovics József)

IV. tábla.

István, *ki a III. táblán.*
(Laczkovich
Julia 1759-től)

László	Magdolna	Francziska
sz. 1760.	sz. 1761. † 1807.	sz. 1762.
báró lett 1799.	(Tokody György)	
cs. k. kamarás		
(Irinyi Zsuzsa)		

Imre László	Fáni-Kata	Eulália-Jul.	Lajos-Mikl.	Julia J.	Kata-Zs.
sz. 1792.	sz. 1794. † 1797.	sz. 1797.	sz. 1801.	sz. 1805.	sz. 1806.
			†	†	†

Alajos	László	Imre
lak. Bán-Révén	†	†
(Sz.-Miklóssy Anna)		

Aladár.	Gizella.	Dénes.	Lénárt.

A XVI. és illetőleg a XVII. század közepéig a család történetét a fölebbi okmányos kivonatok a leghitelesebben eléterjesztik.

A XVI. század végén Antalnak egyetlen fiában Péterben él a család, noha még ez idő után, nevezetesen a XVII. század közepén két családtagot látunk a megyei életben szerepelni, kiknek vérséges izbeli viszonyát Antalhoz vagy Péterhez meghatároznunk adatok hiányában nem lehet. Ezek egyike Vay Mihály, ki 1638-ban Szabolcs vámegye orsz. gyül. követe [1]), 1642-ben pedig alispánja volt. [2]) A másik Vay István, ki 1650-ben viselte Szabolcs várm. alispáni hivatalát. [3])

Visszatérvén Péterhez, őt már 1597-ben Szabolcs vármegye alispáni székében találjuk; [4]) utóbb Rákóczy György étekfogója és komornoka volt, 1631. körül. [5]) Az 1647. évi országgyülésen pedig a száraz vámok eltörlésére kiküldött választmány tagjául választatott. És élt még 1656-ban is az okiratok szerint. Nejétől csepei Zoltán Annától a táblán látható két leánya és három fia maradt, úgymint I. Mi-

[1]) 1638. évi 41. törv. cz.

[2]) Eredeti okirat.

[3]) Ered okmány. Ezek I. Péter fiai gyanánt állnak a családfán.

[4]) Ered. okmány. Ha e Péter körül, atyját is oda értve, a családfán hézag nincs, mit legalább az okmányok után összevágó eredeztetés nem mutat, akkor e Péter igen hosszú életű lehetett, mert már egy okmány szerint 1574-ben is él, másik szerint még 1656-ban is él! És mi több, fia: I. Ádám 1711-ben halt meg, tehát atyja születése és a fiú halála között egy teljes század múlt el.

[5]) Kemény J, önéletirása. Kiadta Szalay L. 176. 177. 212.

hály, ki 1701-ben testvéreivel együtt mint Rákóczy Ferencz híve Bécs-Ujhelybe záratott, utóbb megszabadulván 1707-ben jun. 28-án az onodi táborban meghalt, [1]) és leányában ága magvaszakadt; a másik két fiú: I. Ábrahám és I. Ádám által a család máig virágzó két vonalra szakadt.

I. Ábrahám ága.

I. Ábrahám (I. Péternek Zoltán Annától fia) élt 1666-ban. Neje volt Ibrányi Anna, kitől született fia

I. László, ki 1701-ben mint Rákóczy Ferencz híve szintén fogoly Bécs-Ujhelyben, különben állítólag külsejére nézve is hasonlított Rákóczyhoz, 1711-ben aláirta a szatmári békekötést, és ezután az 1715. évi nevezetes országgyülésen a vallás ügyében kiküldött bizottság egyik legnevezetesebb tagja volt. [2]) 1720-ban Szatmár megyei Majtis helységre kir. adományt vitt, 1721-ben felsőbb helyről „nagyságos“ czimmel illéttetett, 1725-ben a Majtis helységre nyert kir. adományra nézve az előbb tiltakozott báró Sennyeyekkel megegyezett. Első nejétől gróf Teleki Borbálától egy fia II. Ábrahám, kiről alább, második nejétől Boros Katalintól két fia László és Mihály és két leánya maradt. Ezekből László fiatal korában hadi életre szánván magát, mint jeles katona tünt ki, s ezen fölül 1744-ben saját költségén kétszáz lovast állított. Részt vévén a porosz háborúban, onnan mint ezredes tért meg, és családja régibb elidegenitett javait szerencsésen visszaszerezvén, mint nőtlen, azokkal testvéreit boldogitá. Végre szeme világát vesztvén, meghalt 1782-ben. Testvére Mihály a régi magyar jellem egyik ősi példánya és ritka lovas volt. A megyei gyüléseken a közügyekben élénk részt vett. Lakott Kraszna megyében krasznai birtokán, honnan ágazata szilágysági, vagy erdélyi ágnak neveztetik. Meghalt 1783-ban. Neje a palocsai Horváth nemzetségből származott. Ettől két fia maradt: III. Ábrahám és László. Ez Kraszna megyének alispánja volt, meghalt 1802-ben. Nejétől Barcsay Ágnestől csak leánya Mária szent-simoni Lakatos Jánosné maradván, benne ága kifogyott. Testvére III. Ábrahám szintén Kraszna megyében élt, és a megyei életben szerepelt. Meghalt 1796-ban. Feleségétől gróf Teleki Esztertől két leánya és egy fia István maradt, kinek nejétől Bernáth családbeli hölgytől gyermekeit a táblázat mutatja.

II. Ábrahám (Lászlónak gr. Teleki Borától fia) 1751-ben lett

[1]) Lehoczky, Stemmat. II. 422.

[2]) 1715 évi 30. törv. cz.

királyi tanácsos. Meghalt 1762-ben. Első nejétől Gyulaffy Borbálától egy fia István, második nejétől czegei gróf Wass Annától fiai: I. Dániel, József és I. Miklós maradtak. Ezek közül

István királyi tanácsos és a pécsi iskolai kerület főkormányzója volt, 1800-ban meghalt magnélkül.

I. Dániel cs. kir. kamarás, báró, és országgyűl. választmányi tag, sem első nejétől gróf Korda Annától, sem a másodiktól gróf Wartensleben Esztertől gyermeke nem maradván, meghalt magnélkül 1798-ban.

József a család egyik nevezetes tagja volt, és közönségesen nagy Vay Józsefnek neveztetett. Nyilvános pályáját Szabolcs megyénél kezdte, melynek 1790-ben alispánja és követe volt, innen a helytartó tanácshoz vitetett, végre a hétszemélyes tábla ülnöke, és udvari tanácsos lőn. Valamint a közpályán kitünt esze és törvénytudománya által, épen úgy a gazdasági téren is birtokai rendezésében kitünő ügyességet tanúsított, és halála után, mely 1824. dec. 30-án kora 70. évében Bugyiban történt, (eltemettetett Alsó-Zsolczán) 12,700 hold majorsági és úrbéri birtokot hagyott gyermekeinek. Nejétől bocsári Mocsáry leánytól két fia maradt: József cs. kir. tanácsos, ki külföldön halt el, és IV. Ábrahám szül. 1789. jun. 16-án Alsó-Zsolczán. A közpályára lépvén Borsod megyének alispánja, 1825-ben országgyülési követe, kir. kamarás és 1830-ban Bereg vármegye főispáni helytartója lett, ugyan ekkor egyszersmind grófságra emeltetett. A magyar akadémia alapítványához 8000 fttal járult, és ennek 1830-tól egyik igazgató tagja volt. Legutóbb Máramaros vármegye főispánja volt 1849-ig. Meghalt 1855. mart. 3-án. Nejétől Kazinczy Zsófiától, kit 1810-ben vett nőül, tizenkét gyermeke, és ezek közt a táblán látható öt leányon kivül hét fia maradt, úgymint 1. Péter, mint katona Olaszországban párbajban esett el, 2. József, kitünő bátor lovas, losonczi Gyürky Alexandrát birja nőül, 3. Dániel szül. F.-Vadászon 1820. sept. 10-én, jeles szónok, Korponai kir. város orsz. gyülési követe, jelenleg Szabolcs megye főispánja, kinek nejétől báró Sennyey Amaliától fia Ábrahám. 4. Károly, kinek nejétől Lónyay Idától fia Tihamér. 5. Mihály katona, 1861. képviselő volt, hitvese báró Luzsénsky Róza. 6. László volt katona, a forradalomban örnagy, s Bemnek segéde, utóbb néhány évig külföldi menekült; neje Beniczky Sároltától szintén vannak gyermekei. 7. Ádám jeles gazda, kinek neje Lónyay Mária.

I. Miklós cs. kir. kamarás (II. Ábrahámnak fia) fiatal korában katonai pályára lépvén, jeles tulajdonai által dandár tábornokságra és

bárságra emeltetett. Meghalt Pesten 1824. maj. 11-én kora 68. évében. Nejétől Adelsheim Jankától (ki 1862. febr. 26-án Golopon halt meg és Alsó-Zsolczán temettetett) két jeles fia maradt, úgymint 1. II. Miklós és 2. Lajos.

II. Miklós szül. 1802. april. 29-én, Zemplén vármegyénél kezdé hivatalos pályáját, hol 1827-ben első alispán lett, innen kitünő tehetségei, nemes és eszélyes tapintata és szilárd hazafisága által általános elismerést aratva, cs. kir. kamarás, Borsod megyei főispáni helyettes lőn. 1844-ben a m. sz. korona őrévé választatott, majd helyt. tanácsos és a hétszemélyes tábla-birájává neveztetett. 1849-ben mint kormánybiztos Erdélyben működvén, a forradalom után több évig mint fogoly szenvedett. 1860-ban Magyarország kanczellárává neveztetett, ugyan ez évben a m. akademia igazgató tagjává választatott. Legujabban Borsod megye főispáni méltóságát fogadta el. Fiai közül a legidősb: Miklós a szobrászatban kitünő jártasságot szerzett.

I. Lajos szintén a közpályán szerepel, egykor mint Borsod megye követe, 1848-ban Borsod megye főispánja lett, ugyan az volt 1861-ben is. Nejétől gr. Teleki Erzsébettől fia Béla, 1861-ben Borsod m. orsz. gy. képviselő, kinek szinten három fia van.

E vonal helv. ref. vallású.

I. Ádám vonala.

I. Ádám, Péternek Zoltán Annától fia, egy másik máig virágzó ágat alapitott. Ez Ádám, ki kurucznak is neveztetik, már a XVII. század végén szerepelt az elégedetlenek táborában, 1679-ben Tököli mint foglyát kényszeriti hívei közé, ezért utóbb Bécsben fogoly, és mindenét hütlenségi bélyegén veszti, de 1700. jul. 17-én I. Leopoldtól kegyelmet és javai és kárainak megtérítését nyeri testvérével I. Ábrahámmal együtt. [1]) Mint Rákóczi híve, 1701-ben ezzel és testvérével együtt Bécs-Ujhelyben ismét harmadszor is fogoly. Innen megszabadulván, Rákóczynak egyik fő híve, Békes megye főispánja, udvari fő marsallja, Munkács és más várak parancsnoka, majd a Jász-kunok kapitánya leszen. Mint a Rákóczy forradalomnak végig kitünő és állandó híve, ennek buktával Rákoczyval Lengyelországba, Danzigba menekül; [2]) hol végre hányódott életét 1711-ben befejezte. Első neje Iványi Fekete Erzsébet volt, ki anyai ágon a Szapolyai és Lorántfy-akkal állt rokonságban, és ki 1682-ben tett végrendelete szerint is dús hagyomány-

[1]) Az oklevelet lásd Catolog. Musaei National. I. 135.

[2]) Levelezései egy részét lásd Árpádia II. kötetben.

nyal bővíté a Vay családi birtokokat, ettől született két leánya és fia II. Ádám, kiről alább. Második neje zai-ugróczi báró Zay Anna volt, ki 1707. febr. 11-én tett végrendeletet és szintén tetemes javakkal szaporítá férje vagyonát, melyek nagyobb része azonban elkoboztatott. Ettől maradt három leánya és egy fia Sámuel, kinek azonban gr. Bethlen Évától csak egy leánya Julianna maradt, kinek keresztanyja Mária-Terézia királyasszony volt, és ki gróf Keményhez menvén férjhez, ez ágat leányágra terjeszté. I. Ádámnak, ki állítólag franczia bárságot is nyert, halála után gyermekei 1713. sept. 18-án Hajnácskőben osztoztak meg, felhagyván részét a még atyjával kimenekült és künn volt testvéröknek II. Ádámnak. [1])

II. Adám a számkivetésben reménytelenül bolyongván, és végre atyjától elválván, hazájába visszatért, hol pártfogói, nevezetesen gróf Erdődy Gábor egri püspök közbenjárása által kegyelmet nyervén, Heves vármegyénél alispánságot vállalt, és a katholika vallásra tért, honnan a Vay-ak ezen tőle eredő vonala jelenleg e valláson áll. Utóbb a kir. tábla ülnöke lett, és 1742-ben atyja vagyona egy részét vissza nyerte, 1744-ben ősi birtokába új adomány mellett be is iktattatott. [2]) II. Ádámnak két neje volt, az első szent-miklósi báró Pongrácz Krisztina, kitől nyolcz gyermeke származott, a második nejétől nándori Bene Rózáliától, kit öreg korában vett nőül, csak két leánya Rozália Novotha Gáspárné, és Borbála Hegyessy Józsefné maradtak. Az első feleségtől született gyermekek következők voltak: 1. III. Ádám, 2. I. György, 3. Mihály, 4. Péter, 5. Lajos, 6. István és két leány, kik a táblázaton láthatók. A fiukról egymás után emlékezünk.

1. III. Ádám Erdélybe szakadt, és ott Mihály testvérével együtt 1760-ban bárságra emeltetett. [3]) Meghalt 1761-ben. Nejétől gróf Toroczkay Ágnestől gyermekében IV. Ádám és Juliannában ága kihalt.

2. György ifjabb korában a Haller huszároknál kapitány, több háborúban vett részt, utóbb öregebb korában tartományi biztos és kir. tanácsos volt. Meghalt 1787-ben. Nejétől Rózán Máriától következő nyolcz gyermeke maradt: a) József, ki előbb magyar kir. testőr, majd Heves vármegyei szolgabiró, utóbb a debreczeni kerületi táblánál ülnök és királyi tanácsos volt, meghalt 1798. april. 15.én. Nejétől

---

[1]) B. Vay László, Német hívség 187. 188. lap.

[2]) Ugyan ott 241—246. lap.

[3]) Lehoczky Stemmat. I. 170.

Siskovits Annától gyermeke nem maradván, fogadott fiok a férj és nő család-nevéből Sisvay nevet kapott, és a Sisvay család alapítója lett. b) János előbb szintén m. kir. testőr, utóbb mint katona a Haller ezredben alezredes. Nőül vévén balogfalvi Czóbel kapitány özvegyét gr. Teleki Borbálát, attól lett fia János, Szabolcs vármegyének $183^2/_6$-ban országgyűl. követe, ki Vécsey báró hölgytől nemzé a most élő Gyulát, kinek gr. Vay Idától gyermekei a táblán láthatók. c) György a nagyváradi akademiának actuáriusa volt. Meghalt 1801. mart. 20-án. Nejétől Rettelfalvi Rettel Karolinától gyermekei és unokái a táblán láthatók. d) Ráfael Szabolcs vármegyének volt szolgabirája, meghalt Baktán 1796-ban. Nejétől Orosz Klárától gyermekei nem maradtak. e) Elek katonai pályára lépvén, 1771-ben őrnagy lett. Meghalt Zágrábban. Nejétől Bucher Józefától egy leányában Antóniában ága kihalt. f) Antónia Csernovits József főhadnagy neje Hevesben Csányon, g) Mária Prusinszkyné, h) Czeczília csákányi Csákányi szabolcsi szolgabiró neje

3. Mihály hadi pályán működött, bátyjával III. Ádámmal együtt 1760-ban báróságot nyert. Meghalt 1768-ban. Nejétől Kászonyi Annától gyermeke nem maradt. Javait István testvére szerzé meg.

4. Péter, meghalt 1751. aug. 6-án ifjú korában; nejétől Kállay Borbálától gyermekei: a) Imre Szabolcs vármegyének volt szolgabirája, meghalt ifjú korában 1778-ban magnélkül; eltemettetett N.-Kallóban; b) Ádám főhadnagy volt a Siskovics ezredben, utóbb nemesi fölkelési kapitány; nejétől Irinyi Katalintól négy gyermeke született: Ádám, Tamás meghaltak, Amália tasnád-szántói Becsky Jánosné volt, és végre a negyedik Dénes, a régi patriarchialis magyar jellemű férfiú, kinek neje Irinyi Erzsébet. c) Krisztina, 1807-ben már streitfurti báró De la porte János özvegye.

5. Lajos fiatal korában zászlótartó, mint ilyen lováról leesvén, meghalt magtalanúl.

6. V. István született Bécsben, keresztanyja volt Mária-Terézia királyasszony. 1747-től Bécsben növeltetett a Tereziánumban, 1759-febr. 20 án nőül vette Laczkovich László Bihar megyei alispánnak Trencsényi Máriától való leányát Laczkovics Juliannát, kitől két leánya Magdolna Tokody Györgyné és Franczizka és egy fia László született.

Most nevezett László szül. 1760. april. 24-en; Bihar vármegyénél szolgált 1790—1791-ben mint főjegyző, utóbb cs. kir. kamarás, a jénai tudományos társulat tagja lőn. A franczia háborúk alatt az

uralkodó ház és haza iránti buzgóságában több lovas vitézt állitott, önköltségén. 1799. máj. 10-én bárónságra emeltetett, a bárói diploma azon évi dec. 16-án Bihar, 1800. mart. 3-án pedig Szabolcs vármegyében kihirdettetett. [1]) A tudományok kedvelője lévén, egy német röpiratot, „A német hívség“ czim alatt fordított, melyet tetemes, kivált családtörténeti jegyzetekkel N-Váradon 1807-ben kinyomatott. 1787. jun. 27-én vette nőül irinyi Irinyi Zsuzsannát, kitől a táblázaton látható hét gyermeke közül csak Imre-László (szül. 1792. nov. 26-án) élt emberi kort. Ennek fiai közül életben maradt báró Alajos, volt cs. kir. lovassági főhadnagy, többi közt az ősi Vaja helységnek is egy részben birtokosa, kinek nejétől Szent-Miklósy Annától a táblán látható négy gyermeke közül a legifjabb: Lénárt a hegedűn mesterileg játszik.

Ezen vonal kath. vallású.

A Vay nemzetség ősi czímere egy szarvas, mely családi monda szerint a Tanais vizén átszökve a honfoglaló magyar sereg útját mutatá, [2]) szájában szőlő-fürtöt tartott, fölötte nap, hold és csillag ragyogott. I. Vay Ádámnak 1704. évi oklevélre nyomott pecsétén czímerül a koronás vértben csak egyszerű szarvast láttam. A bárónság és grófság nyerésekor e nemzetségi czímerek tetemesen bővültek.

Az I. Ádám vonalán állói bárói ágnak czímere — mint fölebb a metszvény ábrázolja [3]) — a paizs kék udvarában zöld téren szarvas fut, fejéből arany agancsai közt ezüst kettős kereszt emelkedik ki, szája nyillal van átütve, fölötte félhold és csillag ragyog; jobbról a paizs baloldali alsó szegletéig rézsútosan vont fehér szelemen piros rózsa fejet és arany liliomot mutat. A paizst bárói korona fedi, a felett három koronás sisak áll, a jobb oldali sisak koronájából a paizsbelihez hasonló szarvas emelkedik ki, a középső sisak koronáján két egymásra helyezett fekete sasszárny lebeg, a baloldali sisak koronájából két elefánt ormány nyúlik ki, a jobb oldali vizirányosan félig ezüst, félig vörös, a másik félig vörös, félig ezüst, közöttök vörös rózsa-fej látszik. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. A paizst telamonok gyanánt két oldalról kiterjesztett szárnyú fekete sas őrzi, mellükön arany kettős kereszt ragyog.

---

[1]) B. Vay L. Német hívség 159. 160. lap. és az eredeti.

[2]) Ugyan ott 164. Az érintett, de itt forrásúl nem használt 15 darab okmány között előfordúl egy 1418. évi czímerlevél is Zsigmond királytól, és annak 1507-ben II. Ulászló király általi megerősítése, melyet Kaprinai is lemásolt magának Mss. B. tomo V. p. 97.

[3]) A bárói diploma és Adami Scuta gentil. tomo XIV. szerint rajzolva.

Az 1830-ban nyert grófi czímer még tetemesebben bővült, melyet azonban pecsét nyomat után biztosan leirnunk alig lehet. A paizs hat, illetőleg hét osztályra oszlik, egy közép paizszsal, melyben az ősi czímer, az előbbi bárói czímer paizséhoz egészen hasonló látható; a nagyobb paizs 1. kék udvarában egy fenyőfa mellett ágaskodó vadkecske (gr. Teleki cz.) a 2-ik vörös udvarban talán nyillal átütött bivalyfej (tán gr. Wass cz.) a 3-ik és 4-ik osztályban három-három félkörü szelemen, az 5-ik kék osztályban fiait melle vérével tápláló pellikán, (Kazinczy cz.) a 6-ik osztályban oroszlán, első lábát feltartva, fölötte csillag (Mocsáry cs.) és végre a 7-ik alsó közép udvarban három szál rózsabokor szemlélhető. A paizst telamonok gyanánt két oldalról két ágaskodó mén őrzi. Az egész czímerpaizst grófi korona alatt bibor menyezet vagy palást veszi körül.

Még egy nevezetes tagja van, kiről a család történetében az idézett helyeken, úgy a családfán sem fordúl elő említés. Ez vajai Vay Pál altábornagy volt. Fia lehetett volna II. Ádámnak. Született Gyöngyösön 1737-ben. A török és franczia háborúkban vitézkedett. Ez utóbbi alatt 1790-ben lett ezredes. 1794-ben már tábornok és M.-Terézia rend vitéze, 1799-ben pedig altábornagy lett. 1800. dec. 24-én, midőn a nemesi fölkelés felállítása körül munkálkodott, — halt meg kora 64. évében.

Vécsey család. (Vécsei és Hajnácskeöi, gróf és báró.) Régi magyar nemzetség, melynek törzs-öse Szölössy Balás volt, ki ősi birtokáról Abauj vármegyei Vécse helységről, melynek a család máig birtokosa, [1]) — vette nevét. Ezen Balás, és fiai Antal, István és Gergely (tán György) 1517-ben Abauj megyei Vécse, Bedefölde, és Puszta-Baxa birtokába II. Lajos király új adománya folytán beiktattattak. [2])

Nevezett Balás nejével halmaji Bor Katával a következő családfát [3]) alapitá:

---

[1]) Fényes E. M. orsz, geogr. Szótár IV. köt. 285.

[2]) Kaprinai Mss. B. tomo XX. pag. 125.

[3]) Bartholomaeides Not. C. Gömör. 165. B. Vay Német hívség, 407. lap. Schönfeld Adelslex. I. 234. Rajcsányi Deduct. Genealogiae Mss. I. Szirmay Szatmár várm. I. 126

I. tábla.

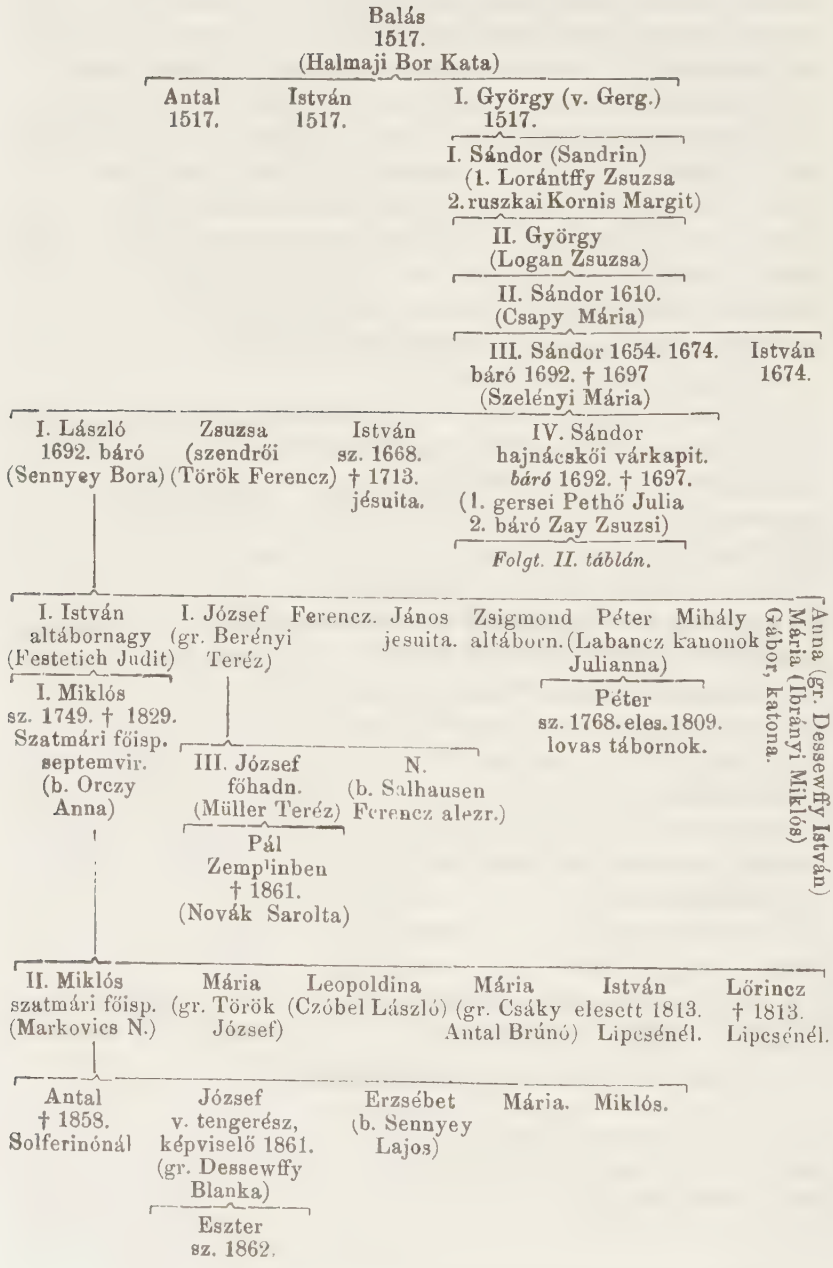
Balás
1517.
(Halmaji Bor Kata)
Antal 1517.
István 1517.
I. György (v. Gerg.) 1517.
I. Sándor (Sandrin)
(1. Lorántffy Zsuzsa
2. ruszkai Kornis Margit)
II. György
(Logan Zsuzsa)
II. Sándor 1610.
(Csapy Mária)
III. Sándor 1654. 1674.
báró 1692. † 1697
(Szelényi Mária)
István 1674.
I. László 1692. báró (Sennyey Bora)
Zsuzsa (szendrői (Török Ferencz)
István sz. 1668. † 1713. jésuita.
IV. Sándor hajnácskői várkapit. báró 1692. † 1697.
(1. gersei Pethő Julia
2. báró Zay Zsuzsi)
Folgt. II. táblán.
I. István altábornagy (Festetich Judit)
I. József (gr. Berényi Teréz)
Ferencz.
János jesuita.
Zsigmond altáborn.
Péter (Labancz Julianna)
Mihály kanonok
Gábor, katona.
Anna (gr. Dessewffy István)
Mária (Ibrányi Miklós)
I. Miklós sz. 1749. † 1829. Szatmári főisp. septemvir. (b. Orczy Anna)
III. József főhadn. (Müller Teréz)
N. (b. Salhausen Ferencz alezr.)
Péter sz. 1768. eles. 1809. lovas tábornok.
Pál Zemplinben † 1861. (Novák Sarolta)
II. Miklós szatmári főisp. (Markovics N.)
Mária (gr. Török József)
Leopoldina (Czóbel László)
Mária (gr. Csáky Antal Brúnó)
István elesett 1813. Lipcsénél.
Lőrincz † 1813. Lipcsénél.
Antal † 1858. Solferinónál
József v. tengerész, képviselő 1861. (gr. Dessewffy Blanka)
Erzsébet (b. Sennyey Lajos)
Mária.
Miklós.
Eszter sz. 1862.

II. tábla.

IV. Sándor
Hajnácskői kapit.
báró 1692. † 1748.
(1. gersei Pethő Julia
2. b. Zay Zsuzsi)

1-től II. József
Ungi főispán
(Tarródy Krisztina)

Janka
(szendrői
Török András.
2. Kubínyi Gáspár

2-tól Balás.

II. Ferencz
(b. Ghillányi
Erzsébet)

Julia.

Szigbert
sz. 1739. † 1820.
altábornagy
(1. b. Révay Zsófia † 1791.
2. gr. Zichy Teréz † 1802.

1-től Auguszt
szül. 1775. † 1860. k.
gróf és tábornok
m. testőr kapit.
(Colson Amália)

Károly
sz. 1809.
forrad. táborn.
† 1849. oct. 6.

Sándor
sz. 1812.
apátúr
és pléb. †

Eugen
cs. k. kapit.
1847.

Eduard
cs. k. kapit.
1847.

Auguszt
cs. k. kapit.
cs. k. kamarás.
1847.

Dániel.

V. Sándor
katona
lak. Gesztetén.

Ignácz
(Klimo Anna
özv. 1832.)

Anna
(Almássy
Antal)

Bora
(Jekel-
falussy)

Farkas
kapit.
ker. táb.
ülnök.

Baiás
lak.
Arlóban.

II. László
v. katona.

Imre
v. katona.

Eleonora
(Jankovich
Antal)

N.
†

N.
(b. Barkóczy)

A család II. Sándor korában a XVII. század elején kezdé emelkedését. Ez főleg jó házasodása által, elvévén nőül a kihalt polyánkai és eszenyi Csapy család egyik leányát Csapy Máriát, szaporítá ősi vagyonát. Fia III. Sándor Hajnácskő vár ura és kapitánya és a bányavárosok előtti gyalogság tábornoka, a XVII. század derekán szerepelt; I. Rákóczy György által elfogatván, annak fia által közel három évig fogva tartatott, és javaitól, mi akkor 20,000 ftra becsültetett, megfosztatott, utóbb ennek némi kárpótlásául a kamarától ezer aranyat kapott. 1674-ben Ung megyei Asvány helységre testvérével Istvánnal kir. adományt kapott. [1]) 1685-ben elfoglaltatván a török és Tököly által Hajnácskő vára, miután a császári sereg Bécsnél a törö-

[1]) Liber regius fol. 515. és 516.

kön diadalmaskodott, Vécsey Sándor is haza jövén, egy éjjel Hajnácskőt megrohanta, és elfoglalta, a Tököly által oda helyezett kapitányt Diénes Györgyöt börtönre vettette, ellenben az ott sanyargatott lévai kapitányt Farkas Györgyöt szabadon bocsátá. Sirok várát szintén visszafoglalta. 1690-ben Zemplin megyei Szerdahely várkastély Agócs nevű tartozék pusztájára kir. adományt vitt nejével Szelényi Máriával együtt. [1]) 1692. nov. 21-én pedig I. Leopold király által IV. Sándor és I. László fiaival és Mária leányával együtt bárónságra emeltetett. [2]) Megöletett a fölkelők által 1697-ben. Nevezett két fia által a család máig virágzó két vonalra szakadt. Amannak ága az úgynevezett váradi vonalt, ez utóbbié a gömöri vonalt képezi. Lássuk e vonalakat egyenként.

I. László vonala.

I. László báró Sennyey Borbálát vévén nőül, ettől két leányt és nyolcz fiút nemzett. Fiai következők:

1. I. István, katonai pályára lépvén, a porosz háborúban ezredes, utóbb altábornagy lett. Meghalt Szatmár vármegyében kora 83. évében. Nejétől Festetich Judittól csak egy fia I. Miklós maradt, kiről alább.

2. József, kinek gróf Berényi Teréziától fia báró III. József szintén katona, főhadnagy volt.[3]) Ennek Müller Teréziától fia Pál ifjú korában Bihar megye aljegyzője, utóbb Zemplin megyében lakott, hol Bodrog-Keresztúrott meghalt 1861. jun. 21-én kora 73. évében, özvegyen hagyván nejét Novák Saroltát.

3. Ferencz szintén katona volt. 4. János jésuita. Volt jesuita egy István is, ki III. Sándornak testvére vagy fia volt, és ki 1668. jan. 6-án született Füleken, jésuitává lett 1684. dec. 4-én, meghalt Gyöngyösön 1713-ban [4])

5. Zsigmond, mint katona altábornagyságra emelkedett.

6. Péter, kinek nejétől Labancz Juliannától Bodolón született 1768. jul. 13-án fia II. Péter, ki katonai pályára lépvén magyar lovassági tábornok és dandárnok, 1801-ben pedig Mária-Terézia rend lovagja és báró lett. Elesett Wágrámnál 1809. jul. 6-án. [5])

---

[1]) Liber regius fol. 16.

[2]) Kaprinai Mss. B. tomo XX. p. 110. Lehoczky Stemmat. I. 170.

[3]) Lehoczky Stemmat. I. 159.

[4]) Elogia Soc. Jesu. Mss.

[5]) Lásd képét és életrajzát F. Magyar országi Minerva 1828. évi I. köt. 1513. lapon.

7. Mihály kanonok volt. 8. Gábor szintén katona.

I. Miklós (I. Istvánnak fia) Keszthelyen szül. 1749. oct. 10 én, már 1787-ben cs. kir. kamarás, helytartósági tanácsos, és a temesi kincstári igazgatóság elnöke volt. 1803-ban lett Szatmár vármegye főispánja, 1809-ben pedig a hétszemélyes tábla bírája. Meghalt Pesten 1829. sept. 12-én kora 88. évében. Nejétől báró Orczy Annától a táblán látható négy leánya és egy fia maradt:

II. Miklós cs. kir. kamarás, szintén Szatmár vármegye főispánja volt 1844. körül. Nőt a Markovics családból vett. Gyermekei kö. zül, kik a táblán láthatók, Antal elesett Solferinó-nál 1858-ban. József előbb a tengerészetnél szolgált, 1861-ben Szatmár vármegye egyik képviselője volt; nőül vette 1861. dec. 4-én gróf Dessewffy Blankát, kitől leánya Eszter szül. 1862 ben.

IV. Sándor vonala.

IV. Sándor (III. Sándornak Szelényi Máriától fia) meghalt 1748. máj. 12-én. Kétszer nősült, első neje gersei Pethő Julianna, a második báró Zay Zsuzsanna volt. Ezektől többi közt két fia II. József és II. Ferencz két ágat terjesztettek, amaz a gömöri ágnak, ez utóbbi a grófi ágnak lett terjesztője.

a) *Gömöri-ág.*

II. József előbb katona, és 1744-ben a poroszok ellen a gömöri fölkelő nemesség vezére, majd (már 1760. év előtt) a szepesi igazgatóság tanácsosa, utóbb elnöke, a m. kir. helytartó tanács tanácsosa, a hajdú kerület királyi biztosa, és 1769-től Ung vármegye főispánja. Meghalt 1774. előtt. Nejétől Tarródy Krisztinától a táblán látható leányokon kivül fiai Dániel, V. Sándor, Ignácz, Farkas, és Balás, ki Arlóban lakott. Ezek közül:

V. Sándor, szintén katona volt. Lakott Gesztetén. Két fia II. László és Imre szintén katonák voltak, ezeknek csak leányaik maradtak, mint a táblázaton látható.

Farkas előbb kapitány volt, utóbb (már 1787 ben is) az eperjesi kerületi tábla bírája.

Ignácz e század elején lakott Feleden, özvegye Klimó Anna élt még 1832-ben is.

Ezen ágon eredt le János is, Hajnácskőn birtokos, meghalt 1857. jun. 24-én kora 64. évében. Családfai összeköttetését nem ismerjük. Ugy látszik, — Ignácz vagy Farkasnak fia volt. Gyermekei maradtak: Gyula, Paulina Bory Györgyné, Erzsébet Fornet Jenő cs. kir. szbiró, utóbb törvényszéki ülnök neje, és Zsófia

Tán ezen ágból származtak a következők: János, kinek özvegye báró Splényi Zsuzsa élt 1843-ban. — Teréz báró Berzeviczy Ferencz özvegye 1786. körül. — Amália 1832-ben gr. Harbuval Chamare özvegye. — Júlia előbb Malonyainé, utóbb Mauks József özvegye 1861-ben. és N Bory Lászlóné. stb.

b) *Grófi ág.*

II. Ferencz (IV. Sándornak fia) ez ág alapitója. Nejétől báró Ghillányi Erzsébettől leányain kivül maradt fia

Szigbert szül. Érsek-ujvárott 1739. jul. 22-én; katonai pályára lépvén, vitézsége és kitünő katonai tehetségei és érdemei által a Mária-Terézia rend lovagja, cs. kir. kamarás, altábornagy és egy huszár ezred tulajdonosa lőn. Meghalt 1820. jul. 30-án. [1]) Első neje báró Révay Zsófia 1791-ben elhalván, nőül vette gróf Zichy Terézt, († 1802.) kitől fia maradt:

I. Auguszt, szül. Lesnyovón Gallicziában 1775. aug. 22-én. Szintén a katonai pályára lépvén; atyja nyomdokain haladva, lovassági tábornokságra emelkedett, egyszersmind cs. kir. kamarás, val. belső titk. tan., a Mária-Terézia rend, az orosz Vladimír r. 3. osztályú, a szardiniai sz. Móricz és Lázár rendek nagy keresztese, egy huszár ezred tulajdonosa, és a magyar ns. testőrség kapitánya lett. Meghalt 1860. táján. Nejétől Colson Amália csillag keresztes hölgytől (ki 1826. kora 40. évében halt meg) leányain kivül fiai 1. Károly szül. Pesten 1809 ben, volt cs. kir. huszár őrnagy, a magyar forradalomban tábornok, kivégeztetett Aradon 1849. octob. 6 án. 2. Sándor szül. 1812-ben, volt jáki apát és holdmező-vásárhelyi plébános, meghalt 1860. körül. 3. Eugén cs. kir. kamarás, 1847-ben volt huszár kapitány, 4. Eduard cs. kir. kam. 1847-ben volt cs. kir. gyalogsági kapitány. 5. Ágost cs. k. kam. és 1847-ben cs. k. kapit.

Ninesenek a táblázaton Judit Zoltán Pálné (meghalt 1807. mart. 3-án); továbbá b. Vécsey Gellért Bihar vármegyei mártonfalvi birtokos; valószinüleg I. László vonalából származták.

A család ősi czímere — úgy látszik — a paizs udvarában vártorony, melynek tetején férfikar könyökől, kezében nyilat vagy dárdat tartva; a paizs körül farkát szájában tartó sárkány látszik. [2])

---

[1]) Lásd arczképét és életét Vasárnapi Ujság 1857. 14-ik szám.

[2]) Azonban Vécsey III. Sándornak egy 1685. évi levélre nyomott pecsétén ily czímert láttam: a tojásdad alakú paizs felső felében kettős farkú oroszlán emelkedik föl, az alsó felében három rózsafej díszlik. A paizs fölötti sisak koronájából szintén oroszlán emelkedik ki.

Az 1692-ben nyert bárói czímer négy felé osztott paizs, közepén egy ötödik paizszsal, melyben az előbb leirt ábra látható. Az 1. vörös udvarban oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva, a 2-ik kék udvarban félhold (szarvaival fölfelé) és e fölött arany csillag ragyog; a 3-ik kék udvarban két kereken álló ágyú látszik, a 4-ik vörös udvarban zöld téren grif ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében kivont kardot, bal kezében levágott török-főt tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vecsey család. (Vecsei és börölyő-izsákfalvai) Veszprém és Vas megyei család. Közülök Károly 1827. nov. 12-én Veszprém megye főszolgabirájává választatott.

E föltett előnevek azonban — úgy lászik — csak családi birtok kimutatására vonatkoznak. Ezeket látjuk használva a család egyik katonatagja József által, ki 1847-ben cs. kir. gyalogsági hadnagy, 1863-ban már a tábornoki fő szállásmesteri karnál őrnagy.

Vecsey nevű nemes család Heves megyében is létezik és Csányon birtokos.

Vétsey család. Abauj megyében Vétsey György 1841-ben rendszerinti esküdt volt. Czímere a paizs kék udvarában érez sisakon ágaskodó grif, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából kereszt nyúlik föl. A paizst két oldalról foszladék környezi.

Vétsey család. Nemeslevelét Vétsey János kapta 1686-ban I. Leopold királytól. [1])

Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon karó mellett zöldellő szőlőtőke, melyről két felől két piros szőlőfürt csüng, melyeken egy-egy seregély étkezik. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, kék öves, fedetlen fejű magyar vitéz emelkedik ki, két felől kezeiben zöldellő szőlővesszőt tartva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. [2])

Vecgfalvy család. A XV. században Tolna vármegyében virágzott, hol Jánosnak fia Miklós 1431-ben megyei szolgabiró volt. [3])

Veér család. (Körös-tarcsai.) Erdély ország egyik nevezetesebb régi nemes családa. Székhelye Belső-Szolnok vármegye. Eredeti böl-

[1]) Collect. herald. nro 835.

[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[3]) Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. VII. p. 412.

csője Magyarországban Békes vármegye, melynek most is létező pusztájáról Murony-ról vette első nevét, utóbb előnevét. Első ismert törzse Muroni Jakab 1449 ben élt. Ennek lehetett fia oroszi (de Uroz) Vér András, ki 1492-ben mint Szilágyi Erzsébet királyanyának udvarnoka, Békes megyei Kőrös-tarcsai birtokra, mely hajdan Jósa Tamásé volt, és Szarvas helységre (most mváros) Mátyás királytól adományt nyert, és abba azon évben a budai káptalan által beiktatott. [1]) A Vér nevet tehát ez András viselte s így ő, vagy már atyja vette föl. Ez időtől a család muroni és kőrös-tarcsai előnevet viselt, mig ma csak ez utóbbival él. Ugyan csak nevezett András 1478 ban pallósjogot is nyert.

A czímert a család 1509-ben kapta II. Ulászló királytól: czímere fegyver derék.

A család a XVI. században Véer Mihály által szakadt Erdélybe, és ettől kezdve a családfa [2]) következőleg terjedt le:

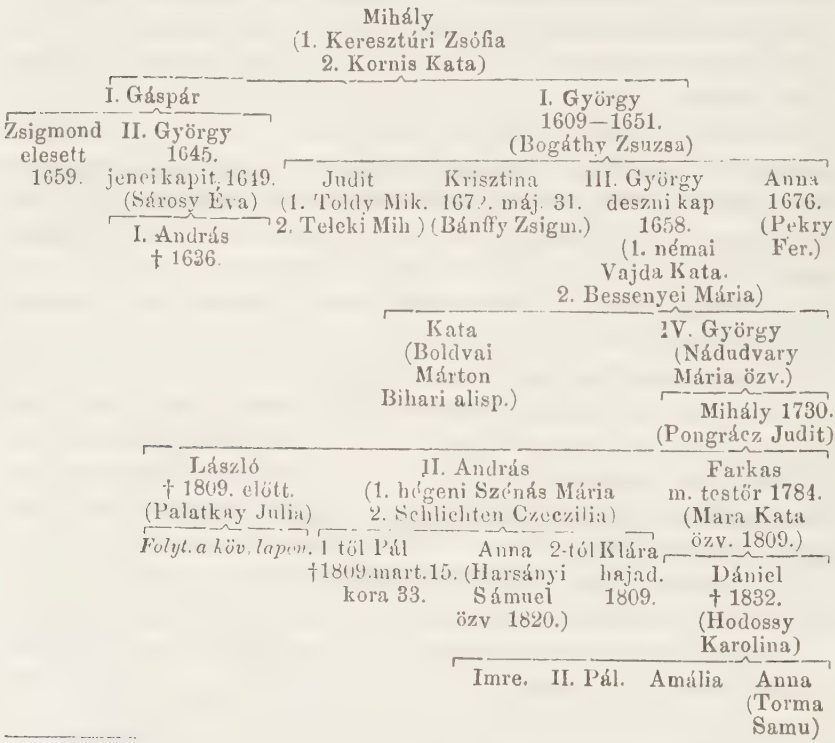

[1]) Teleki, Hunyadiak kora XI. köt. 482—488. E V. Andrásnak 1473-ban magyarúl kiadott nyugtaját lásd Tud. Gyűjt. 1833. II. 88.

[2]) Kőváry, Erdély nev. családai 253. Hodor K. közl. stb.

László, *ki az előbbi lapon.*
† 1809. előtt.
(Palatkay Julia)

I. Sándor (Apor Ágnes) | V. György 1830. b.-szoln. főbiró (gr. Kún Róza) | Róza (Gyárfás József 1807.) | Klára (cz. Balogh Zsigm.) | II. László: Miklós (Fráter Kriszt.), Zsuzsi. | Judit (Székely Elek ny. kapit.)

Farkas B.-Szolnoki főispán 1848. | Zsigmond (1. gr. Kún J. 2. Torma Julia) † 1852. | VI. György nyug. kapit. | Sándor (Csanády N.) | Ágnes (gr. Teleki Elek) | Róza (Kendeffy Farkas) | Fáni (Varga) | Kata. N. (Gálfalvy Elek)

Mihálynak két fia maradt: I. Gáspár és I. György. Amaz nemzé Zsigmondot, [1]) ki Rákóczy György részén 1659. nov. 22-én Várhelynél elesett,[2]) és II. Györgyöt, ki jenei várkapitány lett 1648-ban. [3]) Meghalt 1650. körül. [4]) Ezen Györgynek volt egy fia: András, ki azonban állitólag még 1636-ban a szalontai harczon elveszett. Atyja szüntelen epedvén utánna, fiának néhai inasa, ki urához nagyon hasonlitott, kiadta magát Veér András gyanánt, és az apa fel nem ismervc, fiául fogadá. Ezt nevezi Szalárdy fictitius Véer Andrásnak. [5]) A dologban lehet valami. Mert a II. György ága csak ugyan kihaltnak iratik. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy Kővári a Veér család táblázatán még ezen fictitius Veér Andrástól három nemzedéket hoz fel, tudniillik fiáiul teszi ugyanazokat, kiket Mihálynak is fiáiul közöl ugyan azon hitves társakkal, és unokákul is ugyan oly nevüeket, azonban itt kétségtelen tévedés van, mi egyéb felötlő okokon kivül már a chronologiai számitás mellett sem állhat meg, mivel a XVII. század derekán élt Andrásnak unokái, e szerint még e jelen században is [6]) éltek volna. E szerint

Kihalván Gáspár ága, csak I. György ága maradt fen. Ez Bihar megyében Belényesen lakott. Több leánya közt fia

IV. György 1658-ban Arad megyei Deszna vár kapitányává neveztetett, de már késő, mert a várat odaérkezte előtt a török elfoglalá.[7])

[1]) Szalárdy, Siralmas krónika 473.
[2]) Ugyan ott.
[3]) Ugyan ott 243.
[4]) Ugyan ott 253.
[5]) Ugyan ott 470—471.
[6]) Mint Véer Anna Harsányi Sámuelné még 1820-ban stb.
[7]) Szalárdy, Siralmas krón. 410.

Utóbb (1660-ban) már kolosvári alkapitány volt. Ugy látszik ennek második neje Bessenyei Mária volt azon szép özvegy, kit a megözvegyült Apaffy Mihály fejedelem 1690-ben feleségül kivánt. [1]) Egyetlen fia

IV. György volt, kinek fia Mihály élt 1740. körül. Ennek fiai László, II. András és Farkas. Ezekből II. András ága fiában Pálban és leányaiban halt ki. Farkas 1784-ben m. kir. testőr volt. Nejétől Mara Katától fia Dániel (mh. 1832.) atyja lön a táblán látható négy gyermeknek. Végre a legidősb testvér

László a mult század végén szerepelt a megyei életben. Meghalt 1809. előtt. Nejétől Palatkay Juliannától a táblán látható gyermekei maradtak. Ezek közül

V. György megyei hivataloskodásra szánta magát. Már 1794-ben B. Szolnok megye aljegyzője, 1810-ben alispán, 1827-ben helyettes, majd rendsz. főbiró volt mintegy 1830. utánnig; egyszersmind a dézsi ref. egyház megye gondnoka. Nejétől gr. Kún Rozáliától több gyermekei közül főleg Farkas tünt fel, ki 1834-ben az erdélyi országgyülésen mint követ az ellenzék sorában megrázó mély hangjával, és velős szónoklataival szerepelt. 1848-ban Belső-Szolnok főispánja lön, valamint legujabban 1865-ben is.

A család Törpény, A.-Gyékényes, Kodor, stb. helységben birtokos, mely utóbbiban a család temetkező helye van.

A családnak egy más ága is van, ezekből András 1796-ban Küküllő megyei irnok, József ugyan akkor Tordai megyei irodai-kiadó. Ez ugy látszik atyja a somteleki ágnak. Gáspár 1815 ben Torda megyei táblabiró és a görgényi reform. egyház megye gondnoka volt.

Tán e család ivadéka volt azon Veér Zsuzsanna Bokor Istvánné is, ki 1640-ben Komárom megyei nagy-megyeri jószágát nevezett férjének beirta. [2])

Végh család. (Nyéki.) Nem csak a Végh nevezetü családok között, de különben is egyike legrégiebb nemzetségeinknek, mint a melynek első hiteles nemes levele a XII. századból való, és máig is a család kezében létezik, daczára, hogy a család ősi fészkébe maradva, vagy folyton főleg mezei gazdálkodással foglalkozva, a megyei középrendüségén sem emelkedett fölül.

---

[1]) Cserey Mih. Historiája 195. lap.

[2]) Fényes, Komárom várm. 95. lap.

A család ősei a XII. század előtt a pozsonyi királyi vár szolgái voltak, midőn közülök Ombol, Káló, Özény, Pető, Vakod, Mikó, Nomcsa, Endre, Szerecsen, Péntek, Juna, Kesznel, Mata, Cseke, Murolya, Szár, Munka, Pető, Juna, Fancsol, Nicsó, Aricsoly nevűeket III. István király 1165. évben kiadott oklevelében a vár szolgálat alól fölmentvén, azon várban szent István alapította nemesség sorába emelte. [1]) Ez oklevél a nemzetség egyik ágánál maig is megvan, és ez azon levél, mely többször és legközelébb is még kevésbé vizsgálók által sz. István eredeti oklevelének tartatott, azon okból, mert IV. László királynak 1284. évi átiratában nevezett István király „szent"-nek neveztetik, [2]) holott az első okmányban István király (a III-ik) magát Geiza király (és nem vezér) fiának nyilván megnevezi, és különben is az okmány kelete minden kétségen felül hitelesen kimutatja az adományozó király kilétét.

Nevezett ősök ekképen a vár szolgálatból vár-nemességre emelkedvén, utódaik már Pozsony megyei Csallóközben birtak fekvőségeket, midőn ezen utódok közül 1284-ben a többi rokonság nevében is Márton, Bala, Jakab, Marczel, Elek, Simon, Pál, Váró és Pető III. István királynak 1165. évi kiváltság levelének átiratását és megerősítését IV. László királytól is megnyerték. 1298-ban ismét megerősíté azt III. András király is Vörös (Rufus) Péter Jakabnak fia, Márk Mártonnak fia, Marczell Jurinak fia, mindnyájan Nyéki-ek részére. Megerősíté 1349-ben I. Lajos király is.

Időjártával a nemzetség a családnevek fölvétele és megállandósítása után négy külön nevű nemes családra oszlott fel, így eredtek abból a 1. Méhes, 2. Kóssa máskép Zeke, 3. Nagy, és 4. Végh nevű családok, mindnyájan nyéki birtokosok Nyéki előnévvel. Már 1609. aug. 14-én II. Mátyás királytól e négy család képviselői névszerint Méhes Balás Pozsony megyei esküdt és fia István,

[1]) Lásd az oklevelet kiadva jegyzetekkel Fejér Cod. dipl. tomo V. vol. 3. pag. 253—258.

[2]) E tévedés tartott e század első feléig, úgy, hogy minden fölebbi királyi megerősítő és átiró levelekben az első kiváltságlevél sz. István által kiadottnak is neveztetett, az eredeti levél világos tartalmának ellenére, főleg IV. László király oklevelének téves kitétele után, sőt még nem csak II. Mátyás király 1609. évi új kir. adománya, de Pozsony megye a mult századi nemesi vizsgálatkor is ezen tévedésben maradt. Megczáfolta e tévedést Gyurkovics Gy. a Tudományos Gyűjteményben az eredetiből, hasonlóan Fejér György a Cod. dipl. id. helyén, ki 1805-ben szintén látta az eredetit Nyéken a családi levéltár őrzőnél Nagy Ferencznél.

Kóssa Gáspár, és testvére György és ifjabb Kóssa máskép Zeke György, Nagy Albert és György, Végh Balás, Jakab és Gergely részére új királyi adományképen az előbbi királyi okleveleket megerősíté.

1715-ben a pozsonyi káptalan által III. István és András okmányait átiratták Méhes Balás, Kóssa máskép Zeke Gáspár, Vígh (máskép Fröhlich) Ferencz és Nagy Mátyás.

Ezek szerint a Végh családból 1609-ben éltek Balás, Jakab, és Gergely, és 1715-ben Ferencz, kinek a Pozsonyi káptalan átiratában neve hibásan Vigh alakban, sőt még németesítve is, előfordúl; holott az mindég Végh-nek iratott és hangzott. E Ferencz igazolta nemességét Pozsony megyében az 1722. év tájbani nemesi vizsgálatkor is.

Idővel a nyéki Végh család egyes tagjai a Nyéki birtokból elszakadtak másfelé is, és egyesek egyéb birtokaikról is neveztettek, főleg ha azon néven egyszerre többen éltek, így találjuk már szintén a csallóközi birtokosok közt apácza-szakállosi Végh Istvánt Komárom megye szolgabiráját 1521-ben a Beke Ferencz és Nagy Balás részére a pannonhalmi sz. Benedeki convent iktatási jelentésében Lögér pusztára nézve. — Valószínüleg e család ivadéka volt Végh máskép Deák Mihály is, 1655 ben Pozsony megyei alispán. — Végh Gergely 1597-ben a törökök ellen harczolt. [1])

A családnak egyik ága Nógrád megyébe szakadt, hol utódai a Szalma-Teresi pusztán szerény birtokrészükön gazdálkodnak. 1755-ben a nógrádi nemesek összeirásában a jövevények sorában találjuk Végh Józsefet Szécsényben. Ez lehetett a beszármazó. Ennek utódaiból egy ágat mutat a következő táblázat:

István
(Ficsór Franciska)

László.	Imre.	Lajos.	Erzse (Géczy Bertalan)	Teréz.	Róza.

Végh családi néven ismeretesek még, de nem merem e család közé sorolni a következőket: Végh Ambrus deákot, ki 1548-ban Sárospatak várnagya volt. [2]) Weegh Lászlót, ki 1788-ban a szalavári convent jegyzője volt, és czimerül pecsétén ez állott: a függőlegesen két felé osztott paizs jobb oldali udvarában egy hármas fog, a balol-

[1]) Istvánffy 1685. évi kiadás 457. lap.
[2]) Pray, Annales V. 417.

dali udvarban magyar vitéz jobb kezében kivont kardot, a balban levágott török fejet tartva.

Végh család. (Verebi) Fejér vármegyei adományos birtokos család, melyet Végh I. Péter emelt föl, és mely a mult század végén, vagy ennek elején a Fejér megyei Vereb helységre adományt nyervén, annak jelenleg is birtokosa.

A család czímere: a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló oroszlán emelkedik ki. A paizs sisakjáról két felől szokásos foszladék hullámzik le.

A családfa következő:

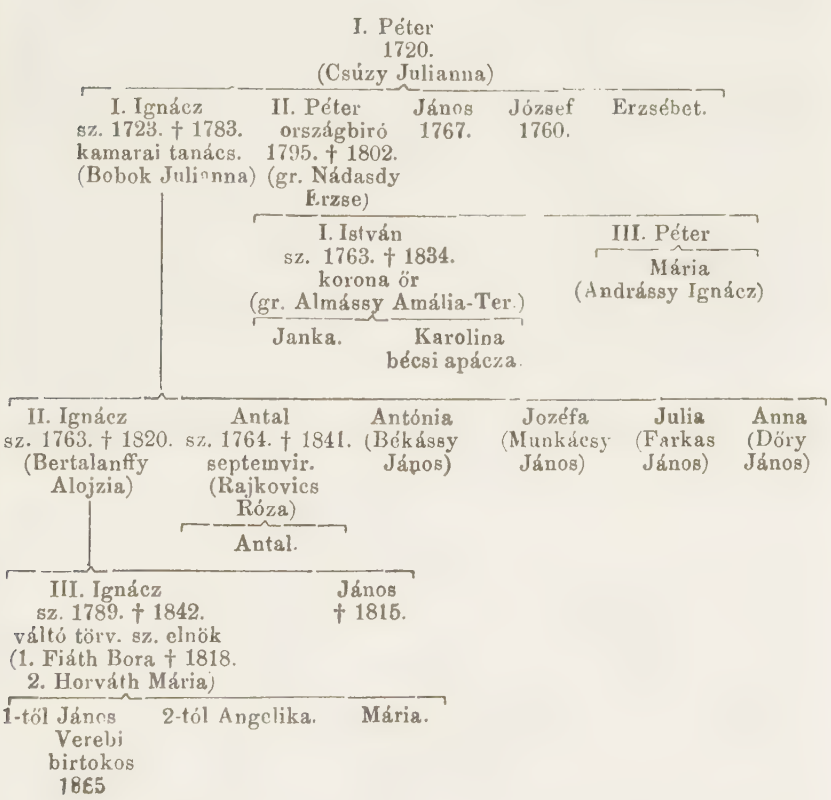

A törzs I. Péter a mult század elején Csúzy Juliannát vévén nőül, ezzel Komárom s egyéb megyékben szép birtokjogokat nyert. A táblán látható öt gyermeke maradt: I. Ignácz II. Péter, Já-

nos, József és Erzsébet. Ezekből János — úgy látszik — Veszprém vármegyénél volt r. esküdt 1767-ben. József kormányszéki hivatalt viselt 1760-ban. A legidősb két testvér

I. Ignácz és II. Péter két külön ágat alapítottak. Lássuk előbb II. Péter ágát, mely fiágon már magbaszakadt.

II. Péter legmagasabbra emelkedett a családból, már 1770 ben kir. kam. tanácsos, nem sokára egyszersmind a sz. István rend kincstárnoka, 1780. apríl. 29-től kir. személynök, majd sz. István rend keresztese, 1782. april. 19-én Baranya vármegye főispánja, 1789-ben személynökből főtárnok mester, végre 1795. jul. 20-dikán országbirája lett. Meghalt 1802. apríl. 15-én. Nejétől gróf Nádasdy Erzsébettől két fia maradt, úgymint I. István és III. Péter, ki leányában Máriában Andrássy Ignácznéban kihalt.

I. István szül. 1763-ban. Ifjú korában szintén hivatalba lépve, már 1787-ben helytartósági tanácsos volt, 1805-ben Baranya vármegye főispánja, cs. kir. kamarás, arany sark. vitéz, 1810. val. belsőt itkos tanácsos, és sz. István rend közép keresztese lett és végre 1827-ben a szent koronaőre. Meghalt Damonyán (Sopron v.) 1834. sept. 20-án kora 73. évében. [1]) Nejétől gróf Almássy Amália-Teréztől, ki 1827. nov. 30 án kora 55. évében halt meg, csak két leánya Janka és Karolina (Teréz Fáni) bécsi zárdahölgy maradtak, kikben ez ág leányágra szakadt.

I. Ignácz szül. 1723-ban. Már 1760-ban a m. kir. kamaránál tanácsos, egyszersmind a harminczadi és arany mosási ügy igazgatója volt. Meghalt 1783. octob. 1-én. Nejétől Bobok Juliannától (ki 1788. jul. 13 án halt meg) a táblán látható négy leánya, és két fia: II. Ignácz és Antal maradtak. Ezek közül az ifjabb

Antal szül. 1764-ben. A Dunán inneni kerületi táblánál kezdé hivataloskodását, utóbb kir. tanácsos stb. végre a hétszemélyes tábla birája lett. Meghalt Pesten 1841. febr. 6-án kora 77. évében. Nejétől Rajkovics Rózáliától (ki mb. 1834.) maradt fia Antal.

II. Ignácz szül. 1763-ban, meghalt 1820-ban. Nejétől pornoki Bertalanffy Aloiziától (szül. 1768. † 1792.) Két fia maradt: III. Ignácz és János, ki 1815-ben magnélkül elhalt.

III. Ignácz szül. 1789. dec. 19-én. Fejér vármegyénél kezdé hivataloskodását, hol főjegyző, országgyülési követ, majd kanczelláriai titkár, és innen 1829-ben országbirói itélő mester, utóbb végre Pesten a váltó törvényszék elnöke. Meghalt 1842. aug. 26-án kora 53. évében. Első neje Fiáth Borbála meghalván 1818 ban, másodszor

[1]) Ujabb Ismeretektára VI. 513.

1823. máj. 12-én nőül vette Horváth Máriát, ki 1831-ben halt meg. Első nejétől maradt fia **János**, 1840—43. Fejér v. t. főjegyzője, jelenleg Fejér megyében Vereben birtokos, a másodiktól leányai **Angelika és Mária**.

A család kath. vállású.

Végh család. (Tassi) Pest vármegye régiebb birtokos családainak egyike. Törzs-ősei Végh **András**, **György**, és **Tamás** még 1565-ben az Egecsey családtól megszerezték az Egecsei pusztát, és Tass helység határában fekvő birtok egy részét, hol a család mai napig birtokos.

1724. jul. 4-én Barinay Ferencz és neje Akács Zsófia az egecsei pusztához, melyet a Végh család ősei — mint már említők — még 1565-ben megszereztek, némi jogot tartván, ezen jogukat 1800 ft. felfizetés mellett a váczi káptalan előtt Végh Istvánra, Végh Györgyre és nejére Pap Erzsébetre, Végh Andrásra és nejére László Erzsébetre, Végh Jánosra és nejére Bogyó Katalinra átruházták, és nekik örökösen bevallottak, úgy a Tass helységbeli azon részt is, melyet Becz máskép Tassy Istvántól szereztek, eképen a

Végh család nevezett tagjai 1724. sept. 10-én III. Károly királytól a Tasson fekvő birtokban az egész Végh család osztályos utódainak, az egecsei pusztabeli Baranyai jószágra pedig csupán a megnevezett Végh családbeli tagok részére királyi adományt vivén, azokban ujolag is megerősítettek. [1])

A családfa az 1565-ben élt Végh Andrástól, ki hernádi Ormós Ambrús leányát Klárát birta nőül, következő:

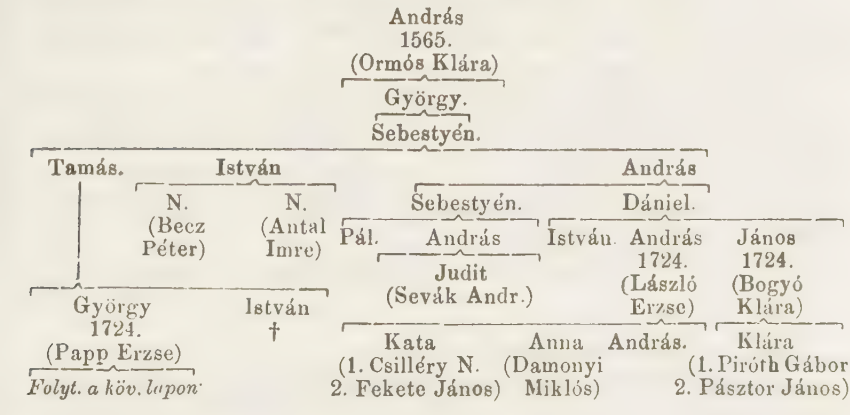

[1]) A kalocsai káptalannak 1836. máj. 2-án eszközlött hiteles átirata szerint.

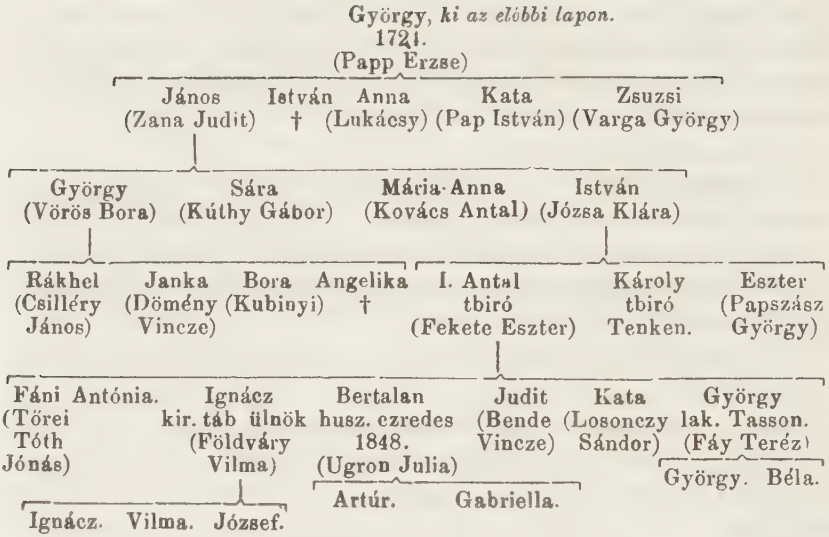

A család utóbbi nemzedékei közül I. Antal Pest és t. megye táblabirája volt. Lakott Tasson. Testvére Károly Heves és Pest várm. tbiró Hevesben Tenken.

Antalnak fiai közül Ignácz a forradalom előtt Pest vármegyénél szolgált mint esküdt, al- és főszolgabiró. Jelenleg a kir. táblának egyik érdemes birája.

Bertalan 1848-ban huszár ezredes volt.

A család reform. vallású.

Végh család. (Laki) Komárom vármegye birtokos nemes családa, mely azon megyében, Szilas, Nagy-Tany és Lak helységeiben most is birtokos, [1]) mely utóbbiról a család előnevét irja.

A család hitelesen ismert törzse Végh János, agilis, volt, ki már a czímeres nemes levél szerzése előtt öt évvel 1623-ban [2]) nemesi kiváltsággal élt, valószinüleg mint anyja után (agilis) nemes és birtokos. A czímeres nemes levelet érdemeiért ő kapta II. Ferdinand királytól 1628. évi novemberben. [3])

Czímere a családnak a paizs kék udvarában zöld halmos téren

[1]) Fényes, Komárom várm. 106. 110. 111.

[2]) Komárom várm. 1623. évi jegyzőkönyve 262. lap. — Ugyan ott található nemes Végh Ilona néhai Kulcsár Boldizsár özvegye is, — e család ivadéka-e? — nem tudjuk.

[3]) Az eredeti czímereslevél jelenleg Végh Károlynál őriztetik.

hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A család leszármazási táblázata [1]) következő:

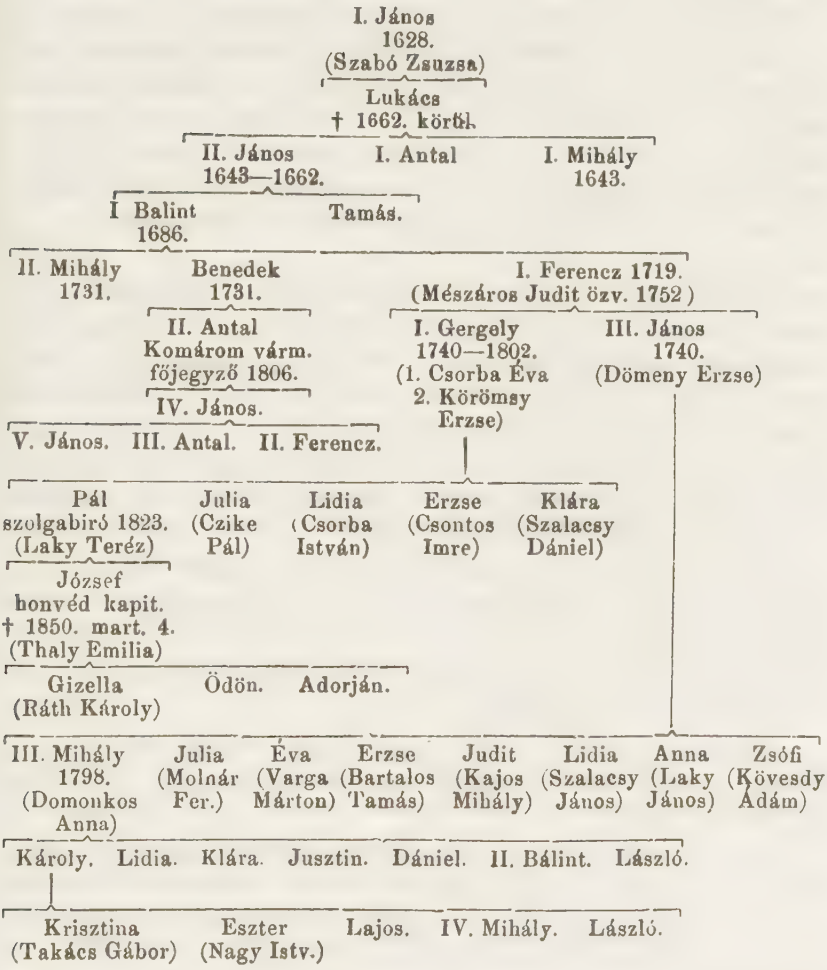

I. János fia Lukács, úgy látszik 1662-ben halt meg. Fiai 1643-ban Lakon birtokosok. [2])

---

[1]) Családi közl. [2]) Komárom várm. jegyzőkönyv I. k. 357. lap.

II. János több osztályos atyafiával 1686. aug. 26-án I. Leopold királytól A. és F. Gellér, Ns. és Vár-Bogya helységbeli egy telkes kurialis birtokra I. Leopold királytól uj adományt kapott, és abba a sz.-mártoni convent által beiktattatott.

I. Bálint és Tamás 1686. apr. 5-én nemes Radványi Katától zálogjogon 18 fban vesznek meg Lak helységben egy fél kúriát.

1731-ben II. Mihály atyja Bálint és testvére Benedek és az egész Végh család nevében a győri káptalan előtt tiltakozik gadóczi Röth Sándor ellen ennek némely laki kúriális birtokokban történt beiktatása ellen, azonban utóbb jogát eladván, kiegyeztek. Ugyan e Mihály meg 1700-ban Sándor István beiktatásának Ontopa, Ujtelek, Ns. Olcsa, Szőlős másként Szóvát, A.-Aranyos, A.-Bök puszták és faluk iránt, melyekre magszakadás czímén adományt vitt, — ellentmondott. [1])

I. Ferencz 1719-ben több atyafiával az ekeik által Megyeri Péternek adott, utóbb ennek vejétől Tallián Györgytől 145 fban visz. szavett Alsó és Felső-Gellér, és Ns. Bogyai részbirtokban osztozott. Özvegye Mészáros Judit és több mások ellen 1752-ben Csorba János ellentmondási okadó pert indított, de elveszté. [2]) Nevezett özvegyétől fiai I. Gergely és III. János 1740-ben alsó-borsai Csorba Jánostól zálogjogon 50 ftért megszerzik az ekeli és ns. olcsai határban fekvő Piri nevü dülőben 3 darab földjét.

I. Gergely és neje Csorba Éva, ugy szintén III. János 1742-ben az ekeli határban ismét 3 h. földet zálogba vesznek 60 ftért Csorba Jánostól.

1798-ban III. Jánosnak a táblán álló gyermekei osztoztak atyai és anyai öröklött birtokaikban.

1802-ben I. Gergely és második neje Körömsy Erzsébet a Körömsy testvéreknek a nemes olcsai határbeli zálog birtokra felfizetést (auctio) teszen.

II. Antal 1806. nov. 6-án Komárom vármegye főjegyzőjevé lett. [3]) Fia I. Pál, ki 1823-ban nővéreivel számoskodási egyezséget eszközöl, Komárom megye szolgabirája s táblabiró volt. Ennek fia József volt honvéd százados, meghalt 1850. mart. 4-én. Fiai a táblán láthatók.

---

[1]) Fényes, Komárom várm. 97. lap.
[2]) Ugyan ott 100.
[3]) Ugyan ott. 60.

A család reform. vállású.

Végh család. Alapítója Végh Péter, ki 1715-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemes levelet. [1])

Czímere vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban vízben gólya, csőrében halat tartva; az alsó vörös udvar földszinü alján aspiskigyó kúszik, fölemelt fővel, szájában három megért árpa-kalászt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján jobbfelül szintén olyan kigyó ágaskodik két szál árpakalászt tartva, balról a gólya áll, csőrében halacskát tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

Ha czímerök egyezne, e Pétert a verebi Végh család alapítójával azonosnak tartanám.

Végh család. (Botházi.) Erdély kihalt családai közt említi Kővári.

Vég család. (Máskép Frölich.) Vég máskép Frölich Ferencz-Ferdinand 1710-ben I. József királytól kapott czímeres nemeslevelet. [2]) Czímere a paizs kék udvarában álló terebélyes zöldfa, mely mellett baloldalról egy szarvas ágaskodik, első lábaival a fa derekát fogva. A paizs fölötti sisak koronáján repülő fehér galamb áll, piros csőrében zöld galyat tartva, két bivalyszarv között, melyek közül a jobb oldali vizirányosan félig arany, félig kék, a baloldali félig vörös, félig ezüst. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Végess család. Heves vármegye nemes családa, birtokos Tisza-Beő, Roff helységben, P.-Süly és a gyendai pusztán. Miklósnak neje csopaki Torma Anna, meghalt Tisza-Beőn 1862. jan. 28. kora 73. évében. Andor megyei tiszt. alügyész 1842-ben. László alleveltárnok 1845-től. Julia Baretta Lipótné birtokos P.-Sülyön, ugyan ott és Roffon Mihály, Tisza-Beőn birtokos Ferencz.

Véges család e század elején birtokos Zemplin megyében is Bánócz helységben. [3])

Ugyan csak Zemplin megyében Végessy (*így*) családot is találunk a század elején Vehéczen mint birtokost. [4]) Azonban tán e család azonos a Végess családdal.

Véghely család. Fejér és Veszprém megyei birtokos nemes család, mely nevét előbb rendesen *Veghelius*-nak írta, sőt íratott Ve-

[1]) Collect. herald. nro 467. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Collect. herald. nro 733.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. top, 370.

[4]) Ugyan ott 343.

c h e l i u s-nak is. Így Vechelius J á n o s 1788-ban Fejér megyében a József császári rendszer alatt a judicium subalternum törvényszék ülnöke volt. Véghelyi I s t v á n 1787-ben magyar királyi testőr volt; kit 1795. januárban már mint kapitányt Ordódy és Csemesz gardisták meggyilkoltak. Veghelius Zs i g m o n d 1843-ig Fejér vármegye főszolgabirája volt.

A család Veszprém megyei ágának származási táblázata ez:

József (Simon N.)

Imre 1861. helyt. alisp. Veszprémben (Pázmándy Karolina)	József.	Zsófia.	Julia.

Dezső sz. 1840. nov. 18.	Jolánka.	Józefa †	Zoltán.

Ez ágból I m r e 1861-ben Veszprém megyének az úrbéri ügyekre nézve helyettes alispánja volt. Egyik fia D e z s ő Veszprém vármegye monographiáján dolgozik.

Véglessy család. Kihalt nemes család, melynek eredeti czímereslevele 1819-ben Ung vármegye levéltárába tétetett.

Wehring család. Wehring G e r h á r d az 1805. évi országgyűlésen nyert magyar honfiusitást. [1])

Veigler család. Veigler G y ö r g y ö t az 1715. évi országgyűlés írta a honfiusítottak közé. [2])

Weingruber család. *Lásd Weinlinger cs.*

Weinlinger család. Weinlinger J á n o s-P á l és Weingruber J á n o s-G y ö r g y együtt kaptak czímeres nemes levelet III. Károly királytól 1717-ben. [3])

Czímere vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban vasas vitéz, oldalán karddal, jobb kezében kivont kardot tartva; az alsó ezüst udvarban mohos kősziklán madár áll, egy előtte fekvő rózsára nézve. A paizs fölötti sisak koronáján két felől zöld ág között vörös mezű kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról kékvörös.

Weinpergh család. Weinpergh A n t a l 1685-ben I. Leopold királytól kapott czímeres nemeslevelet. [4])

---

[1]) 1805. évi 7. törv. cz.

[2]) 1715. évi 135. törv. cz.

[3]) Collect. herald. nro 557. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó egyszarvú; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan egyszarvú ágaskodik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Weisinger család. Weisinger Jánost 1790-ben II. Leopold király emelte magyar nemességre.

Czímere a paizs vörös udvarában zöld téren ágaskodó ezüst grif, első jobb lábával három szál kinyilt liliomot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között szintén három kinyilt liliom virít. Foszladék jobbról és balról ezüstvörös. [1])

Weissenegg család. Weissenegg János-Benedek az 1687. évi országgyülésen a magyar honfiusítottak közé bekebleztetett. [2])

Weisz család. (Dercsényi és Balazséri) 1687. sept. 27-én I. Leopold királytól kapott czímeres nemeslevelet. Utódaiból e század elején János Zemplin vármegye főorvosa [3]) volt, már „*Dercsényi*“ előnévvel, minthogy arra még 1792-ben kir. adományt nyert. Fiai nevöket *Dercsényi*-re változtatva, báróságot nyertek. Lásd *Dercsényi család* e m. III. köt. 279-280. lapjain.

Úgy látszik e család egyik ága élt Körmöcz sz. kir. városban 1740. körül. [4])

Weisz család. (Horstensteini báró.) Alapítója Weisz Bertalan-Hartvik, ki 1670-ben katonai pályára lépvén, utóbb Magyar országba jutott mint vasas ezredbeli ezredes és szegedi várparancsnok, és mint ilyen 1729 ben báróságot, és egyszersmind ez évben az országgyülésen magyar honfiusítást nyert. [5]) Tőle illetőleg atyjától a család leszármazása [6]) következő:

Kristóf-Hartvik ns.
(Seldern Mária)

b. Bertalan-Hartv.
ezredes, 1729. indigena
(fröhlichburgi Frölich Margit)

II. Kristóf
(Szidanitz Klára)

János
(gr. Berchtold Mária)

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) 1687. évi 29. törv. cz.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 13. és 109.
[4]) Bel M. Not. nova Hung. IV. p. 206.
[5]) Adami Coll. gen. és 1729. évi 49. törv. cz.
[6]) Schönfeld Adelslexic. II. 241. stb.

János, *ki az előbbi lapon.*
(gr. Berchtold Mária)

József-Edmund
sz. 1766. nov. 10.
kir. tan.
(gr. Berchtold Bora)

Vilmos	Mária-Adél	Rudolf
szül. 1802. jul. 17.	sz. 1813. jul. 10.	sz. 1803. jul. 14. cs. k. kam. alezredes.

A család czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban vasas vitéz áll, jobb kezében kivont kardja hegyén zöld koszorút tartva, a 2-dik kék udvarban zöld halmon galamb áll, a 3-ik kék halmon hármas arany kalász díszlik. A paizst bárói korona fedi, a felett két koronás sisak áll, a jobb oldalából a paizsbelihez egészen hasonló vasas vitéz emelkedik ki, a baloldali fölött két kiterjesztett fekete sasszárny között arany csillag ragyog. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról aranykék. [1])

Veith család. Veith Márton 1805. máj. 31-én Bécsben kelt armálisban I. Ferencz király által nemesítetett meg, és nemessége azon évi sept. 20-án Krassó vármegyében kihirdetetett. Jelenleg a család Krassó megyében nem létezik.

Véka család. (M.-frátai †) Erdély kihalt családai sorában áll. [2])

Vékey család. (Vékei) Zemplin vármegye ős régi családa, mely azon megye Véke helységről, mint ősi birtokáról kapta mindkét nevét, és ott máig birtokos. Legrégibb őse Vékei Márton 1245-ben IV. Béla király levele mellett határjárást tartatott. [3])

Hiteles okmányok szerint [4]) éltek a családból idő szerint a következők:

1475-ben Tamás, neje Kisfaludi Ilona, ettől gyermekei: Lenárt, Ferencz, Dorkó és Erzse. 1488-ban már Tamás neje (valószínűleg özvegye) Rozvágyi Ilona osztozik Lasztóczon.

1512-ben László, Miklós fia.

1520-ban Boldizsár és neje Julianna beiktattatnak a csapóházi puszta birtokába, mit birtoktársaitól vett meg.

1527-ben Boldizsár beiktatik egész Mihályiba. Ugyan ez

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Kővári, Erdély nevez. cs. 271.
[3]) Szirmay, Cott. Zemplin. not. top. 288.
[4]) Kazinczy Gábor közl. szerint.

megveszi lasztóczi Török Veronikától Izsép falucska és a sóskúti puszta részét.

1528. Ferencz és László eladják Juliannának 10 évre Lasztócz, N.-Azar, K.-Rozvágyi birtokukat.

1539. 1545. Dominika.

1544. Orsolya Gulácsi Zerény István özvegye, ki 1549 ben Lasztóczi Balogh Juliával cserét tesz.

1545. Vékei Domokosné Lasztóczi Kata. János neje Anna.

1547-ben László. 1548. Benedek özvegye Anna, ekkor már Bajomi Nagy Jakabné; gyermekei Vékei István, Ferencz, Boldizsár, György, Erzse (Lasztóczi Simonné).

1548. György (neje Balogh Bora, B. Ferencz leánya) és Benédek (György fiai) perlekednek Istvánnal és Annával Benedek özvegyével.

1561-ben Gáspár.

1570. Orsolya és Kata Gergelynek leányai, ez utóbbi 1-ször Nagy Fer. 2-szor Horváth Kristóf v. Ferencz, 3-szor 1582 ben Csabai Benedekné.

1575. Ferencz neje Keszthelyi Anna, fiok Mihály; Keszthelyi Anna még Szegedy Nagy Imrének neje.

1573. Erzse Kórody Ferenczné. Boldizsár özvegye Zsuzsanna.

1574. János, neje 1580. Hábory Potentiána.

1575. Lőrincz László és Orsolya, Gergelynek gyermekei, Miklós és Kata (György és Kata asszony gyermekei.)

1576. János, Gáspár, György, Péter, Boldizsár, Imre, és említett Jánosnak fia László.

1577. György, Miklós fia. 2-ik neje Kata.

1583. Borbála, György leánya Czövek Istvánné. Ugyan ez évben Zsuzsa és Ambrús közt osztályt a megye csinál. — Simon (neje L. Erzse, Benedek leánya) fiai: Lőrincz és Miklós, ezé is Miklós 1587.

1583. János beiktatást nyer több birt. társával Beregh megyei birtokrészébe. — Boldizsár özvegye L. Zsuzsanna.

1584. Vékei Dorkó, Lasztóczi Péterné.

1580. Ferencznek fia Ambrús már nem élt. — Borbála Györgynek (Benedek fiának) leánya Zorik Andrásné.

1580. István, ennek fia Benedek (Csabai Benedek mostoha fia.)

1588. Péter, István (ez utóbbi Benedek fia.)

1589. 1601. Imre. neje Agárdy Zsófia.

1590. Péter pazarló. Ez 1593-ban barátságosan egyezkedik Bornemisza János és Magdolnával e birtokokra: Minaj, Veskócz, Eőr, N.-Gálocs, és két szőlő Unghvárt; Zbugya, Hosszumező, Bresztó A. és F.-Harbuk, Béla, Zbojna.

1601-ben Potentia. 1606. Lajos és Ambrús.

1614. István, Ambrús, Mihály; a két elsőnek fateálja Erzse (elsőbb Dobossy László majd kösöthi Hegyi György n.-csebbi birtokos neje) a maga kis-csebbi és minden egyéb birtokát 1615. mi ellen férje a leleszi convent előtt tiltakozott.

1615-ben Ambrús leánya Mária 1-ör 1635. Nyomárkay Lászlóné (kitől Ny. Gábor, megölték Ujhelyben, és Anna). 2-or Raksányi Pálné.

1622, előtt Ambrús szolgabiró Zemplin vármegyében. Neje 1623. is él Nagy-mihályi Pongrácz Sára.

1625. Mihály, Kata (Hartay Bálintné.)

Ezek szerint csak a következő hézagos családfa szerkeszthető

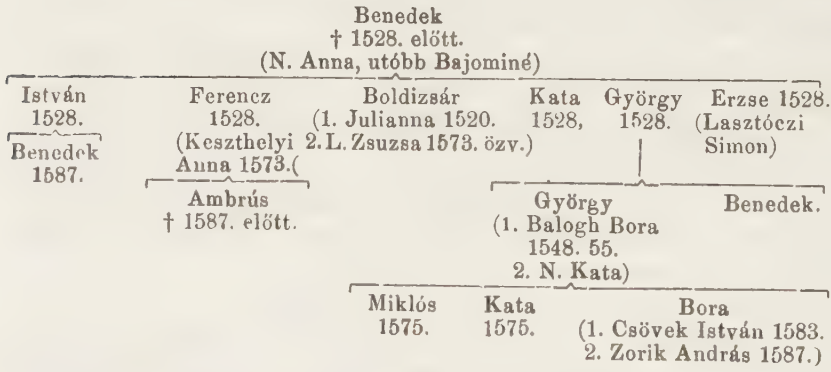

A családból János 1572-ben Zemplén vármegye követe volt Rudolf koronázására. [1])

Ferencz birt Rádon, Perbenyiken, al-országbiró volt, mint ilyen 1578-ban halt meg, és Véken márványemlék alá temettetett. [2])

E század elején is birtokos a család Zemplén megyében az ősi helységben Véke, továbbá Gercsely helségben.

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. hist. p. 87.

[2]) Ugyan ott 118. 120.

E családból volt Vékey György, kinek Erdődi Zsuzsától fia Sándor, kinek fia József élt e század elején.

Pál 1817-ben Zemplin vármegye rendszerenti esküdtje volt.

Vékony család. Alapítója Vékony János S.-Patakról származott. A Rákóczy forradalomban részt vévén, ezzel együtt 1711-ben emigrált és Török országban lovas tiszt lett. Az 1717. évi belgrádi ostrom alkalmával Musztafa basához levéllel mint futár küldetvén, a levelet Eugen hzg. táborába gr. Pálffy Jánosnak kézbesité, és igy a török tervet elárulván, Eugen diadalmát elősegité. Ezért kapitányságra emeltetett és III. Károly királytól 1725-ben Szabolcs megyei Búly és T.-Lök helységben részbirtokra királyi adományt nyert. Nőül vette Krajnik János egyetlen leányát Juliannát. Eltemettetett Tarczalon. [1])

Velbovszky család. Szepes megye nemessége sorában említetik Fényes E. Geográfiájában.

Velics család (Lászlófalvi) Turócz vármegye ös régi törzsökös családa, mely a Lászlófalvi Eördögh családdal egy közös törzsből ered. Közös ősük Othmár volt, ki 1250. (X. cal. Jun.) Pirk (vagy Pink és Piok) nevű fiával a Turóczi várjobbágyságtól fölmentetvén, Turócz megyei Bobovrik (v. Bobovnok) földre, mely most Lászlófalva helység neve alatt ismeretes, IV. Béla királytól adományt nyert. [2]) Othmar Pirknek két fia volt Gyugo (vagy Thleus) és Jurk (vagy Velics.) Az előbbitől az Eördögh, az utóbbitól a Velics család származott.

A családfa következő:

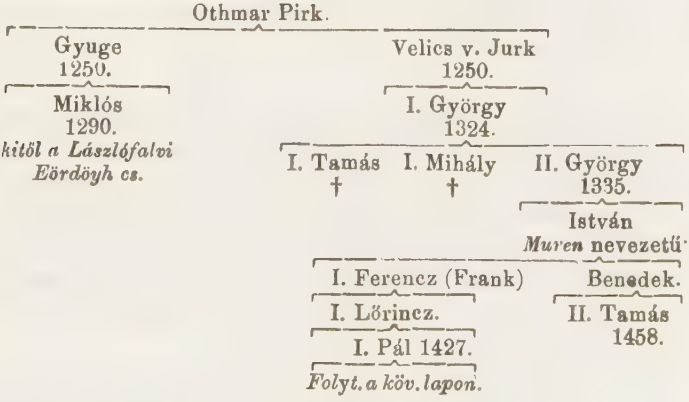

[1]) Szirmay. C. Zemplin not. top. 118. 119. 120. 145.

[2]) Turóczi Regestrum Engelnél Monumenta Ungr. p. 33. és Bel Not. Nova II. 364.

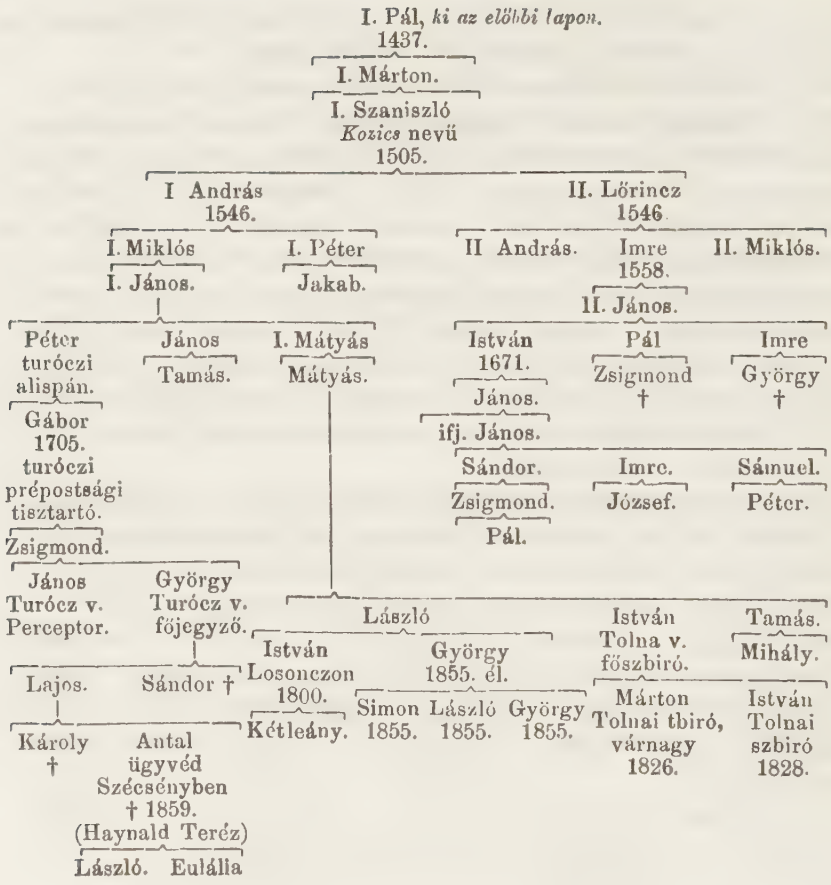

A család némely tagja Turócz megyénél viselt hivatalt, mint a táblázat mutatja. Gábor 1706-ban a turóczi prépostsági fiscale uradalom tisztartója volt. Ez ágból Antal Nógrád megyébe szakadt, hol Szécsényben volt ügyvéd, meghalt fiatal korában 1859-ben. Ugyan e vonalon Mátyás ágából László maradéka Losonczra származott. László testvérének Istvánnak ága pedig Tolna megyébe telepedett, hol ez ág megyei hivatalokat viselt. Velics János 1804 ben Békes megyében hirdetteté ki nemességét.

A család czímere a paizs kék udvarában úszó szarvas; a paizs fölötti sisak koronájából szintén szarvas emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vellesz család Komárom vármegye nemessége sorában áll. [1])

Weltischoffer család. Weltischoffer Vitus 1710-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemeslevelet. [2])

Czímere a paizs kék udvarában szántó földön álló vörös ruhás, fehér harisnyás, czipellős, német kalapú német ember, ki fehér előkötőjéből gabonát szór. A paizs fölötti sisak koronájából kiterjesztett fekete sasszárny között kettős farkú oroszlán emelkedik ki, első lábaival három arany kalászt tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Velz család. Velz (vagy Velcz) Zsigmond 1638. évben magyar honfiusítást nyert. [3])

Wenckheim család. (Gróf és báró.) Egyike legjelentékenyebb, most is virágzó, főrendű honfiusított családainknak. Őseit Frankoniából eredeztetik. A család egyik legujabb leirója [4]) a család eredetét épen a wenckheimi Hund és ennek folytán a magyar országban nemzetséget alapított Hunt és Pázmán törzsekkel igyekszik összekötni. Mi csupán a biztos adatokhoz ragaszkodván, csak megemliteni kivánjuk, hogy Wenck Dániel 1559-ben I. Ferdinand római császártól nemességében megerősitetett, továbbá, hogy Wenck Ágoston II. Rudolf római császártól wenckheimi előnévvel birodalmi nemességre emeltetett, végre hogy wenckheimi Wenck Fülöp a svecziai hadjáratokban tüntető ki magát, mig testvére Wenck Sebestyén tüzérségi főtiszt 1598-ban Győr ostromában szerzett érdemeket, mely utóbbiakat már a család oklevelei is őseiknek igényelik.

A család ismert törzse, kitől származása izről izre kimutatható, Wenck Albert volt, [5]) kinek nejétől wiedersbachi Wiederhold Józéfától született fia

Wenck János volt. Ez 1683-ban a batáviai tud. Egyetemnél bölcsész és orvos tudori oklevelet nyert, hasonlóan 1698-ban a gráczi t. egyetemtől is oklevéllel tiszteltetett meg; ugyan ez évben az eggenbergi herczeg is kitüntető kiváltság-levelével. Mint cs. udvari orvos Gráczban nagy tevékenységét fejtett ki, és kitünő képességeiért So-

---

[1]) Fényes E. M. orsz. geogr. statist. állapotja. I. köt. 146.

[2]) Collect. herald. nro 735.

[3]) 1638. évi 73. törv. cz.

[4]) A Wenckheimi Hund család eredete és ivadékai Magyarhonban. Szerkesztve id. Mogyoróssy János által. Nyom. Gyulán 1864. 4-rét.

[5]) Góthai Hist. herald. Handbuch 1855. 1068. lap.

bieszki Jacobine lengyel kir. hzgnö is udvari orvosává nevezte. 1711-ben a római tud. sz. egyetem is tudori oklevéllel tisztelte meg. Érdemeiért, hová tudományos müködése is tartozik, 1748. april. 27-én Mária Terézia maradékaival együtt (már „*Wenckheim*“ nevezettel) római német birodalmi czímeres lovagi (ritter) rendbe emelte. Nejétől eggerswaldi Gobleis Mária-Annától maradt fia

Wenckheimi Wenck János-Józsefe-Ágoston, ki császári tanácsos, és az alsó-ausztriai kormány kanczellára volt negyven évig.

Nőül vévén a gazdag báró Harrucker János-György Békes megyei főispán leányát Mária-Czeczíliát, ez által gyermekei a Békes megyei gyulai uradalomban örökösödtek. Nevezett nejétől három fia maradt, úgymint: József, János-György, és Xav.-Ferencz. A középső klagenfurti főesperes és alsó-ausztriai tanácsos volt, élt még 1798-ban; meghalt mint pap magtalanúl. A másik két testvér katonai pályán díszlett, és mindkettő 1776. dec. 18-án az ausztriai örökös tartományokra nézve Mária-Terézia cs. királyasszonytól báróságot, 1781. april. 7-én I. József császártól Magyar országra honfiusítást nyert, mely az 1791. évi országgyülésen elfogadtatván, a 73-ik törvénybe beczikkelyeztetett. E két férfitól származik a Wenckheim-ok mostani öszves bárói és grófi ága, és pedig Józseftől (ki 1802-ben grófi rangra emeltetett) a *grófi-*, Xav.-Ferenctől pedig a *bárói-vonal.* Lássuk a leszármazást [1]) a családfán:

---

[1]) Mogyoróssy id. m. és a góthai almanachok stb.

I. tábla.

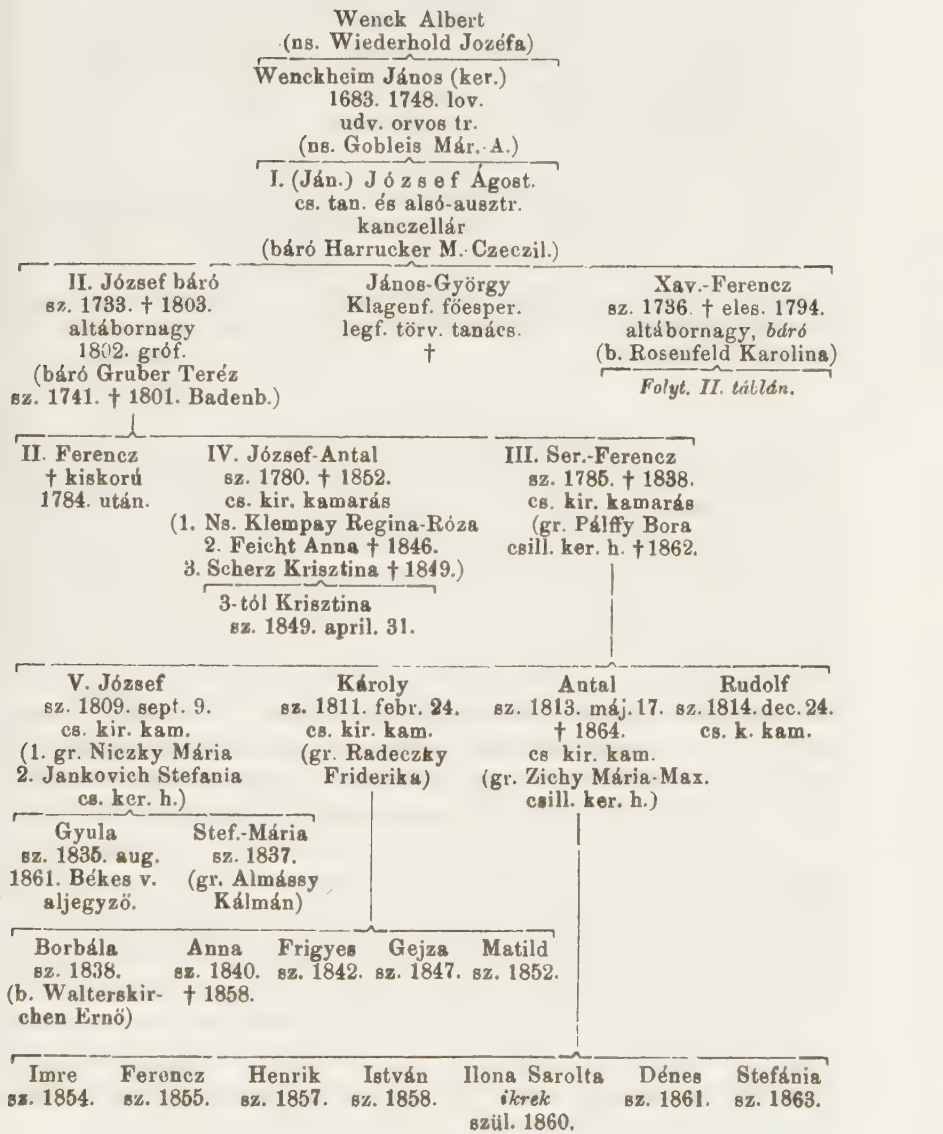
Wenck Albert
(ns. Wiederhold Jozéfa)
Wenckheim János (ker.)
1683. 1748. lov.
udv. orvos tr.
(ns. Gobleis Már.-A.)
I. (Ján.) József Ágost.
cs. tan. és alsó-ausztr.
kanczellár
(báró Harrucker M.-Czeczil.)
II. József báró
sz. 1733. † 1803.
altábornagy
1802. gróf.
(báró Gruber Teréz
sz. 1741. † 1801. Badenb.)
János-György
Klagenf. főesper.
legf. törv. tanács.
†
Xav.-Ferencz
sz. 1736. † eles. 1794.
altábornagy, báró
(b. Rosenfeld Karolina)
Folyt. II. táblán.
II. Ferencz
† kiskorú
1784. után.
IV. József-Antal
sz. 1780. † 1852.
cs. kir. kamarás
(1. Ns. Klempay Regina-Róza
2. Feicht Anna † 1846.
3. Scherz Krisztina † 1849.)
3-tól Krisztina
sz. 1849. april. 31.
III. Ser.-Ferencz
sz. 1785. † 1838.
cs. kir. kamarás
(gr. Pálffy Bora
csill. ker. h. † 1862.
V. József
sz. 1809. sept. 9.
cs. kir. kam.
(1. gr. Niczky Mária
2. Jankovich Stefania
cs. ker. h.)
Károly
sz. 1811. febr. 24.
cs. kir. kam.
(gr. Radeczky
Friderika)
Antal
sz. 1813. máj. 17.
† 1864.
cs kir. kam.
(gr. Zichy Mária-Max.
csill. ker. h.)
Rudolf
sz. 1814. dec. 24.
cs. k. kam.
Gyula
sz. 1835. aug.
1861. Békes v.
aljegyző.
Stef.-Mária
sz. 1837.
(gr. Almássy
Kálmán)
Borbála
sz. 1838.
(b. Walterskir-
chen Ernő)
Anna
sz. 1840.
† 1858.
Frigyes
sz. 1842.
Gejza
sz. 1847.
Matild
sz. 1852.
Imre
sz. 1854.
Ferencz
sz. 1855.
Henrik
sz. 1857.
István
sz. 1858.
Ilona Sarolta
ikrek
szül. 1860.
Dénes
sz. 1861.
Stefánia
sz. 1863.

II. tábla.

Xav.-Ferencz, *ki az I. táblán.*
sz. 1736. † 1794.
altábornagy, *báró*
(b. Rosenfeld Karolina † 1827.)

III. József	Karolina	Henrietta	Francziska	Terézia
sz. 1778. † 1830. Aradi főisp. (b. Orczy Teréz csill. ker. h.)	sz. 1779. (gr. Blankenstein Henrik ezred.)	(Kárász Miklós septemvir.	(gr. Festetich Vincze)	hajadon †

Mária	I. Béla	László	Viktor	Paulina
(b. Kray János)	sz. 1811. feb. 16. Békes v. főispán 1848. 61. 65.	sz. 1814. jul. 22. (gr. Szapáry Francziska)	sz. 1816. aug. 9. (1. Czindery Mária (2. gr. Apponyi Mária cs. k. h.)	sz. 1817. nov. 28. (gr. Dessewffy Emil)

II. János.	Mária.	VI. József.	Anna.	1-től Leontina (gr. Andrássy Aladár)	II. Béla.	2-tól Teréz.

A grófi vonal.

II. József szül. 1733-ban. Altábornagy, és az 52. sz. m. gyal. ezred tulajdonosa, a hadi pályán tüntette ki magát, főleg a porosz, török és franczia hadjáratban. A legutóbbi porosz háborúban 1762-ben mint a Lattermann gy. ezrednek harmincz évig ezredese és parancsnoka, Töplitznél (Cseh orsz.) nehéz sebet kapott. Vitézül harczolt 1789. april. 21-én Sabáczvár megvételénél, utóbb pedig Zimonynál stb. Érdemeiért altábornagyságra és 1802. apr. 9-én grófi rangra emeltetett. Meghalt Bécsben 1803. sept. 5-én kora 70. évében. Nejétől báró Gruber Tereziától, (kinek nagyanyja szintén b. Harrucker Janka volt) és ki a bádeni fürdőben 1801-ben kora 54. évében halt meg, legidősb fia II. Ferencz kis korában meghalván, csak IV. József-Antal, és III. Szeraf.-Ferencz maradt.

IV. József-Antal szül. 1780 ban. Cs. kir. kamarás, fiatal korában Arad megyénél jegyzői hivatalt viselt, utóbb mint Békes, Kigyós, Székudvar, és Szent-Márton uradalmak ura, gazdaságának élt, és e részben jószágai rendezésére sokat tett. Meghalt Pesten 1852. dec. 28. kora 72. évében. Harmadik nejétől Schercz Krisztinától (néhai Schercz József uradalmi tiszt és Müller Katalin leányától) ki 1849. aug. 31-én halt meg, és Ó-Kigyósan a kápolna sirboltjába (hol férje is nyugszik) temettetett, szül. 1849. april. 21-én leánya: Krisztina (Mária A.-Regina.)

III. Szeraf.-Ferencz Lipót, cs kir. kamarás, a pápai Krisztus rend lovagja, a gyulai vár, és az azon nevü, ugy az ecki, dobozi

és vésztői uradalmak ura, szül. Laibachban 1785. máj. 22-én. Fiatalabb éveiben megyei aljegyző, majd a m. kir. udvari, utóbb a birodalmi kanczelláriánál viselt hivatalt. Meghalt Bécsben 1838. mart. 13-án, kora 53. évében és Bécs mellett a Hietzing nevű sirkertben temettetett. Nejétől gróf Pálffy Borbála csill. keresztes hölgytől (ki Bécsben 1862. febr. 7-én kora 75. évében halt meg) gyermekei következők:

a) V. József cs. kir. kamarás, és egykor a kőszegi kerületi tábla ülnöke, majd Békes megyének m. alispánja, szül. Gyulán 1809. sept. 9-én. Kétszer nősült; első neje gr. Niczky Mária csill. ker. hölgy, (mhalt 1837. april 7-én) ettől gyermekei a táblán láthatók. Második neje Jankovich Stefánia csill. ker. hölgy (szül. 1814.)

b) Károly cs. kir. kamarás, volt m. huszár kapitány, szül. Budán 1811. febr. 24-én. Nejétől gr. Radeczky Friderika csill. ker. és udv. hölgytől (ki szül. 1816. férjhez m. 1838. jan. 14-én) gyermekei a táblán láthatók.

c) Antal cs. kir. kamarás; ifjú korában Soprony megyei aljegyző, majd m. kir. helyt. tanácsi fogalmazó, szül. 1813. máj. 17-én Vöröskön. Meghalt Bécsben 1864. nov. 4-én, és a hietzingi sirkertben temettetett. Nejétől gróf Zichy Mária-Max. csillag ker. hölgytől (szül. 1822. férjhez m. 1851. jun. 15.) nyolcz gyermeke a táblázaton látható.

e) Rudolf cs kir. kamarás, volt vértes százados, szül. Budán 1814. dec. 14-én.

A bárói vonal.

Xav.-Ferencz szül. 1736-ban Gráczban. 18. éves korában katonai pályára lépvén, a hétéves háborúban mint százados főleg Schweidnitz osztrománál tünteté ki magát. 1770-ben lett őrnagy és a bajor örökösödési háború elején már ezredes. 1787-ben tábornok, és a török háborúban kitünt vitézségeért a M. Terézia rendjét kapta. Részt vett Belgrád ostromában is. Még inkább kimutatta hadi tehetségét 1793. jul. 25-én Valenciennes bevételénél, mely után altábornagyságot nyert, és a 35. gyalog ezred tulajdonosa lőn. 1794 ben Courtray ellen müködött, hol máj. 11-én osztálya élén hősiesen végzé életét, egy ágyú golyó által derekon szakasztatván kétfelé. Nejétől báró Rosenfeld Karolinától, ki 1827. dec. 6-án kora 76. évében halt meg, a táblán látható négy leánya és egy fia maradt:

III. József cs. k. kamarás, ki 1778. nov. 22-én Nagy-Szebenben született. Ifjú korában a katonai pályára lépett, utóbb mint már cs. kir. őrnagy Békes vármegye kivánsága folytán a nádor által 1809 ben a

Békes megyei fölkelö nemes sereg alezredésévé, majd Torontál megye nemes serege ezredesévé neveztetett, mely parancsnoki tisztet a felkelő sereg feloszlatásáig viselte. Utóbb a polgári közpályán tünt föl mint Krassó, majd 1823-ban mint Arad vármegye főispáni helytartója, mely történetileg emlékezetes évben egyszersmind Nógrád megyében mint királyi biztos működött. Végre 1825. évben Arad vármegye főispánja lön. Kitünő érdemei közé tartozik a Békes megyei vizek és mocsárok lecsapolása körüli sikeres működése, helyes gazdasági intézkedései, és a lótenyésztés előmozdítására czélzott sürgetései, mely utóbbinak ügyében 1815-ben egy könyvet is irt és nyomatott. Meghalt Pesten 1830. mart. 1-jén kora 52. évében. Eltemettetett a család körös-ladányi sirboltjába. Nejétől báró Orczy Terézia csillag. ker. hölgytől (szül. 1790. dec. 4. férjhez m. 1807. oct. 15.) következő öt gyermeke maradt:

a) Mária tapolyai báró Kray Jánosné.

b) Béla szül. 1811. febr. 16-án. Egyike a főrendü kitünőbb hazafiaknak. 1848. 1861. és jelenleg 1865-ben Békes vármegye főispánja.

c) László szül. 1814. jul. 22-én. Nejétől gróf Szapáry Francziska csill. ker. hölgytől (ki szül. 1825. dec. 9. férjhez ment 1845.) négy gyermeke a táblán látható.

d) Viktor szül. 1816. aug. 9-én. Első neje volt nagy-attádi Czindery Mária, kitől két gyermeke maradt: Leontina gr. Andrássy Aladárné, és II. Béla, ki 1860. jul. 30-án fejedelmi oklevélben engedélyt nyert, hogy néhai nagyatyjának Czindery Lászlónak nevét és czimerét viselhesse. [1]) — Viktornak második neje gr. Apponyi Mária csill. ker. hölgy (ki 1821. sept. 3-án szül. és mint gr. Eszterházy Albert özvegye férjhez ment 1852. jun. 7-én) ettől leánya Terézia.

e) Paulina szül. 1817. nov. 28-án, és 1838. jun. 18. óta gr. Dessewffy Emil akademiai elnök neje.

A Wenckheim család grófi czímere — mint fölebb a metszvény ábrázolja: a paizs 1. és 4. ezüst udvarában jobbról balra rézsutosan vont vörös szelemenben egymás fölött három arany csillag, a 2-ik 3 ik kék udvarban egy-egy félhold, szarvaikkal mintegy szemközt állók. A paizs közepén kisebb vértben arany udvarban két szétterjesztett fekete sasszárny látható, és ez a család ősi czímerének tartatik. A paizst grófi korona fedi, a fölött négy koronás sisak áll, jobb oldalról kezdve

[1]) Hirnök pol. hirlap 1861. jan. 27. sz.

az elsőn a két fekete sasszárny, a másodikon vörösarany és aranyvörös sasszárnyak közt csillag, a harmadikon két (ezüstvörös és vörösezüst) elefánt ormány között pánczélos kar kivont karddal látható, a negyedikből két (ezüstkék és kékezüst) sasszárny között vörös mezü vitéz kivont karddal emelkedik föl. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.

A bárói czímer kevessé különbözik a fölebbitől, ebben a mellvértben vörös udvarban (nem sasszárnyak, hanem) könyöklő pánczélos kar kivont karddal látható. A paizs fölött a bárói öt gombos koronán csak három koronás sisak áll, úgymint jobbról az elsőn a szárnyak közt a kardos vitéz, közepén az elefánt ormányok közt a kardot tartó kéz, balról a két szárny között az aranycsillag szemlélhető. A fekete sasszárnyak tehát a bárói koronából hiányzanak.

Vendéghy család. (Vendégi.) Abauj vármegye ős régi családa, mely azon megyei Vendégi helységről vette nevét és annak most is birtokában van. Tagjai közül többen viseltek megyei hivatalokat. E század első tizedeiben élt Pál. Az ujabb időben József előbb al-, utóbb 1842—1846-ig főszolgabiró volt ugyan azon megyében.

Venger család. Venger Ignácz 1792-ben I. Ferencz királytól kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső vörös udvarban ezüst oroszlán ágaskodik, az alsó arany udvarban fekete fekmentes pólyán repülő piros lábú fehér galamb áll, piros csőrében irótollat tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan galamb áll, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan félig ezüst, félig vörös, a másik félig fekete, félig arany. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranyfekete. [2])

E nevű család különben már a XVII. század közepén Körmöcz bányaváros polgársága közt díszlett, midőn Venger János ottan fekvő házát az esztergomi érseknek eladván, e végett az érsek a várossal perbe keveredett. [3])

Venier család. Közülök Venier Bertalan 1715-ben országgyülésileg honfiusíttatott. [4]) A család a velenczei nemesek közé tartozott.

---

[1]) Fényes E. geogr. szótár IV. köt.

[2]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[3]) 1649. évi 23. törv. cz.

[4]) 1715. évi 135. törv. cz.

Venter család. Bihar vármegye nemessége sorában említetik.[1])

Venturini család. A magyar czímeres nemességet Venturini Lajos és János kapták II. Leopold királytól 1791-ben.[2])

Czímerök vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső arany udvarban egyfejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal emelkedik föl, az alsó kék udvarban balról jobbra rézsutosan három fehér folyam hullámzik, előttök az előtérben vörös tollú nyil fekszik, hegyével jobbfelé. A paizs fölötti sisak koronáján hegyével fölfelé szintén olyan nyil áll két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali félig arany, félig fekete, a baloldali félig kék, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék.

Vépy család. Győr megyében virágzott család, melyből Vépy György 1662-ben azon megyei esküdt volt, és nejével Erzsével és János, Gergely, Erzse és Anna nevű gyermekeivel együtt 1662-ben Darásy Ambrús Győr-vári lovas katonától, ki magát török fogságból igyekezett kiváltani, annak enesei birtokrészét 60 ftért zálogjogon megszerzi.[3])

Veranchich család. *Lásd Vranchich cs.*

Verbanich család. Verbanich Mihály 1715—29-ben skardonai püspök volt.

Verbega család. Verbega Ignácz 1793-ban I. Ferencz királytól kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere előbb vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső osztály függőleg ismét két részre oszlik, az 1. kék udvarban arany nap ragyog, a 2-ik vörös udvarban balról meztelen kéz nyúlik be, kitárt könyvet tartva, az alsó ezüst udvar alján hullámzó vízben csónakban vörös ruhás, fekete háromszögű kalapos ember evez. A paizs fölötti sisak koronáján gólya áll, csőrében zöld kigyót tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[4])

Verbóy család. Nyitra vármegyei Verbó mező-városból eredt és nevét onnan nyerte. A XVII. század harmadik tizedében Verbóy Máté Nógrád megyei nagy-zellői plébános, jelen volt 1630-ban a nagyszombati Zsinaton.[5]) Ugyan ekkor éltek Verbóy Albert és

---

[1]) Fényes M. orsz. geogr. statist. állapotja III.
[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[3]) Győri kápt. előtt.
[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[5]) Péterffy Concilia II. 317.

Benedek, kik II. Ferdinand királytól 1635. junius 30-án czímeres nemeslevelet nyertek. Ugyan csak azon évben Bosnyák István esztergomi kanonoktól ennek Nógrád megyei Trázs és Varbó helységbeli részbirtokát zálog jogon megszerezték. És valószinüleg ez utóbbi helység miatt nevök a Nógrád megyei jegyzőkönyvekben elferdítve gyakran Varbóy alakban is előfordúl, sőt a közéletben is nagyobbára Varbay-aknak neveztettek.

1722-ben a fölebbi czímeres nemeslevél alapján Nógrád megye előtt Verbóy Albert, János és Mátyás kétségtelen nemességöket igazolták. 1726-ban ismét János és Mátyás produkálták.

1755-ben a nemesek sorába iratnak Verbóy János, Mátyás és István mint árva.

Mátyástól, ki 1722. és 1726-ban produkált, következő nemzékrend terjedt szét :

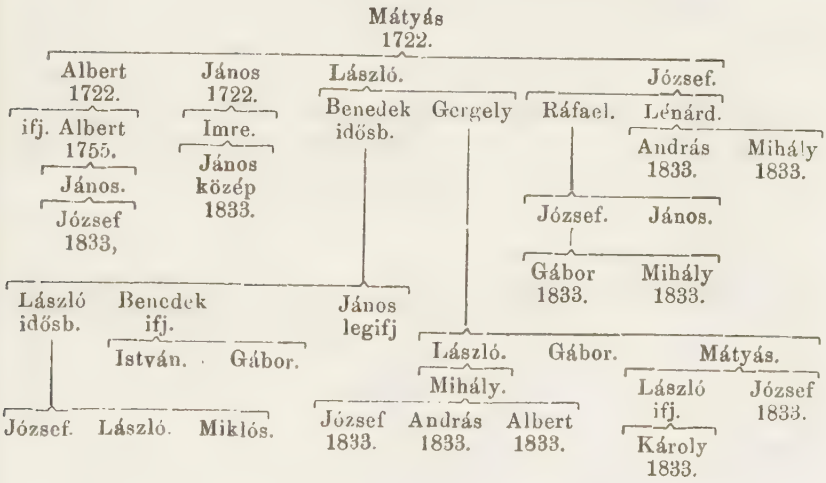

A végizén állók 1833. jan. 20-án, és illetőleg 1834-ben Nógrád megyétől nemesi bizonyságot vettek ki. [1])

A családból József 1790-ben Nógrád megyei főbiztos volt.

Sándor lakott Csalárban, 1795-ben nőül vette Gelle Erzsébetet, kitől leánya Erzsébet szül. 1801. febr. 23-án, meghalt mint Csefalvay János özvegye 1861-ben.

Ferencz 1736-ban Pozsony vármegye szolgabirája volt.

[1]) Nógrád megyei 1834. évi jegyzőkönyv 239 sz. alatt.

A család czímere a paizs kék udvarában könyöklő kar kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából három szál fehér liliom emelkedik föl. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Verbőczy család. Ugocsa vármegye ős régi családja, melynek előbbi neve Kerepeczi volt. 1429-ben Kerepeczi Barla és testvére János deák (fiai Kerepeczy Istvánnak) megszerezvén a Hunt-Paznán nemből eredt verbőczi Szovárdffyaktól a verbőczi birtokot, [1]) utóbb a család e részbirtokról a szebb és tekintélyesebb Verbőczy nevét kezdte fölvenni. Eddig kipuhatolhatott családfájok [2]) következő :

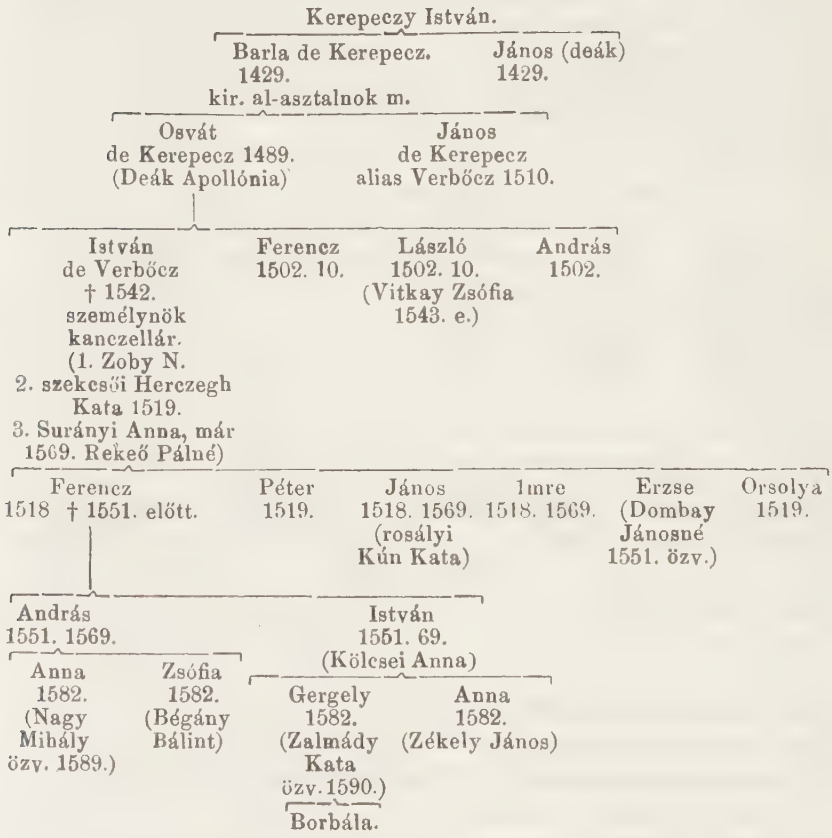

Legnevezetesebb tagja volt a családnak Verbőczy István, a híres magyar jogtudós és a „*Tripartitum*“ szerzője, előbb országbirói

[1]) Horváth István, Verbőczy Istv. emléke II. 82.

[2]) Ugyan ott különösen 112. 151. 155. 287. 291. 308. 313—319. stb.

itélőmester, majd 1518-ban kir. személynök, a hatvani gyűlésen választott nádor, majd számüzött, és végre I. János király fő kanczellára, [1]) és Nógrád és Tolna megyék főispánja (1538.) meghalt 1542-ben. Háromszor nősült, első neje a Zoby, — a második a szekcsői Herczegh, a harmadik a Surányi családból volt Anna, ez utóbbi mint özvegy már 1569-ben nemes Rekeő Pál neje. [2]) 1519-ben élő öt gyermekét a táblán láthatni. [3]) Ezekből Imre, ki 1542-ben már I. Ferdinandhoz állott, [4]) élt még 1569-ben is. János szintén akkor, neje volt rozsályi Kún Katalin. Ferencz [5]) 1551-ben már nem élt. Ennek István nevű fiától, ki Kölcsey Annát birta nőül, volt fia Gergely, kinek 1590-ben már özvegy-nejétől Zalmády Katától leánya Borbála, volt a Verbőczyek ismert utolsó ivadéka.

Az Ugocsa és Bereg megyei birtokokon kivül birt István Nógrád megyében Szente, Terény, Csesztve, Nötincs helységben, Zólyom Veszprém megyében, sőt Erdélyben is Torda megyében.

A család czimere, amennyire István kanczellár gyürü pecsétéből kivehető, [6]) a paizs alján nyugvó szarvas, melynek hátán grif hatalmaskodik.

Verdenburg család. Verdenburg István az 1687. évi országgyülésen magyar honfiusitást nyert. [7])

Vereb család. (Vagy Verebi.) Régi kihalt család, mely hajdan Nógrád megyei Verebély helységet birta. [8])

1394-ben élt Vereb Györgynek fia Péter mester, erdélyi vajda. [9]) (Filius Georgii de Veréb vice vajvodae Transylv.)

1464-ben néhai Pálnak fia Boldizsár, ki unokája volt a Verebéli vajdának, (Balthasar filius condam Pauli, filii vayvodae de Werebel.) [10]) Ez utóbbi ugyan nem Vereb, hanem Verebélyi csa-

---

[1]) Tudományos gyüjt. 1829. X. köt. Palugyay Imre: Verbőczy István élete, Budán 1842. Horváth István Verb. emléke II. kőt. Pest 1819.

[2]) Horváth Istv. Verbőczy Istv. emléke II. 313. És ide vehető Szilágyi István értekezése a m. akad. előtt: L. Budapesti Szemle. Uj foly. II. 123.

[3]) M. Történelmi tár IV. 237. lap.

[4]) Horvát Istv. id. h. 291.

[5]) 1537-ben Krakóban iskolázott egy Ferencz. Bursa Cracoviensis 49. 50.

[6]) Jászay P.: A magyar nemz. tört. a mohácsi vész után 192.

[7]) 1687. évi 28. törv. cz.

[8]) Mocsáry A. Nógrád leirása II. köt. 299.

[9]) Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 8. p. 388.

[10]) Az oklevél Kaprinai Mss. B. tomo L. p. 60.

ládból látszik eredettnek; de miután szintén vajdai tisztet viselt egyik tagja, egy irónk szerint [1]) pedig Verebély helységben egy Vereb Mátyás nevü erdélyi vajda tetemei nyugszanak, [2]) jónak láttam itt érinteni, valószinünek tartván, hogy a Vereb nevü családdal némi összeköttetése lehetett.

A Dunántúl is találunk Veréb nevü családot, melyből volt Vereb Mihály (Michael de Vereb), ki 1431-ben Pajor János székesfejérvári polgárt a veszprémi káptalan előtt képviselte, [3]) azonban ez valószinüleg a Fejér megyei Vereb helységről vette nevét.

Veréb család. Veréb János 1714-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemeslevelet [4])

Czímere a paizs kék udvarában magas kösziklán fekete holló, csőrében arany gyürüt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján ugyan olyan holló ül. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Veréb nevü család Heves vármegye nemessége sorában említetik.

Verebélyi család. Emlékezetét azon fölül, mit Verebélyi Boldizsárról a Veréb családnál 1464. évről említettünk, a XV. század végeig fölvihetni. 1493-ban a krakkói tanulók sorában találjuk Verebélyi Benedeket. [5])

1566-ban Verebélyi Mihály Babocsa vár kapitánya, [6]) Verebélyi János 1605 ben Vácz várkapitánya volt. [7]) Ez utóbbinak anyja vagy neje Lipthay Katalin volt. [8]) Ennek ivadéka volt Verebélyi Pál, kinek neje 1679-ben Gál Ilona. [9])

Verebélyi nevü család Hont és Bihar megye nemes családai között említetik.

Erdélyben szerepelt Verebélyi Mátyás, ki Báthori alatt számüzetvén, Bethlen Gábor alatt szabadságát és javait vissza kapta. [10])

Verebélyi család. Pozsony megyei Csallóközi Verebély helységből eredt, és az érseki (praedialis) nemesek sorában áll. Közülök

---

[1]) Mocsáry id. h.

[2]) E sirkő rajzát avatottan lerajzolá Römer Flóris, kitől közzétételét várhatni egy adalékúl a Vereb család történetéhez is.

[3]) Fejér, Cod. diplom. tomo X. vol. 7. p. 385.

[4]) Collect. herald. nro 644.

[5]) Bursa Cracoviensis pag. 21.

[6]) Istvánffy Hist. 1685. kiad. 307. lap. Budai Fer. Hist. lex. III. 746.

[7]) Istvánffy Hist. 1622. kiad. 821. lap.

[8]) Lipthay nemzetség származás tört.

[9]) Sz.-benedeki Convent Fasc. 36. nro 5.

[10]) Bojthi Gásp. Engelnél Monumenta 399.

Verebély Pál 1791. jul. 13-án a Verebélyi és sz. györgyi érseki széktől nemesi bizonyítványt kapván, azt laktahelyén Krassó vármegyében 1792. april. 30-án kihirdetteté, jelenleg az utóbbi megyében nem létezik.

Veres család. Birtokos nemes család főleg Nógrád, Pest megyékben. Elei az alvidékről a háborgós századokban vonultak a felső részekbe. A család ujabb élete a XVII. század közepére esik, midőn Veres György 1659-ben I. Leopold királytól czímeres nemeslevelet nyert, mely először Hont vármegyében hirdettetett ki. E Györgytől a családfa máig következőleg terjed le:

I. tábla.

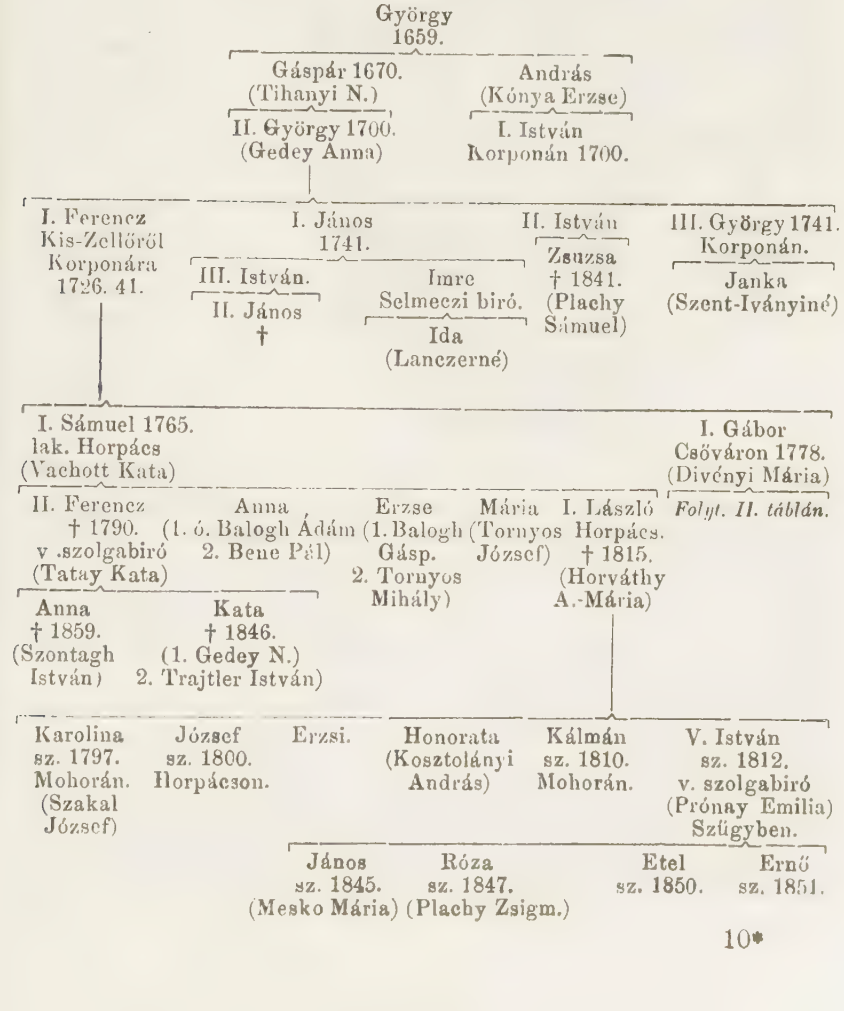

II. tábla.

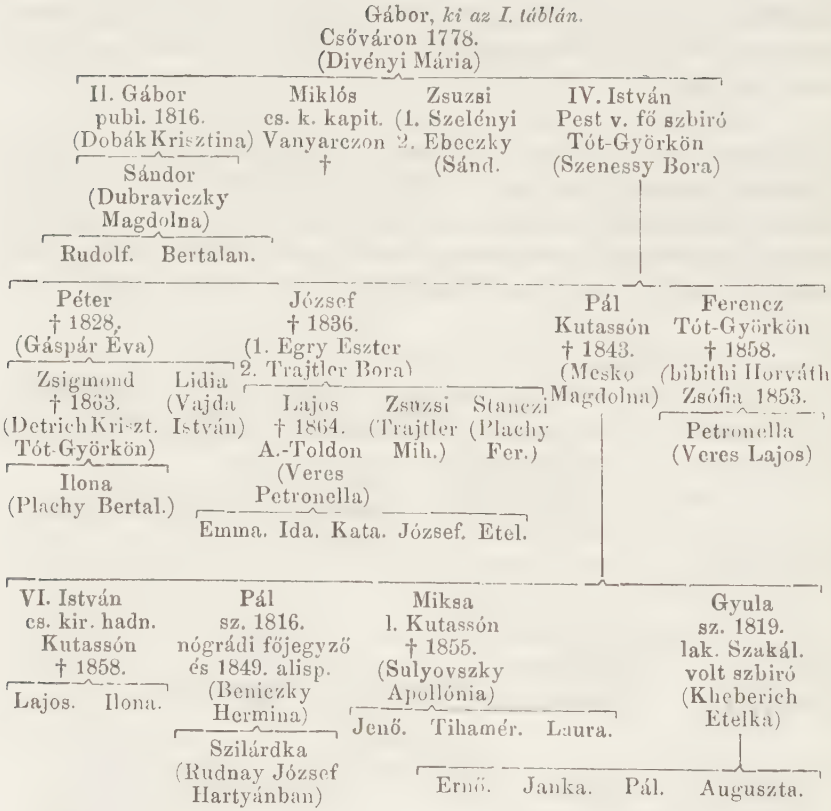

A táblán álló II. Györgynek fiai I. Ferencz, I. János és III. György 1726-ban a Nógrád megyei nemesi vizsgálatkor az 1659. évi nemeslevél alapján produkáltak. Ezekből I. Ferencz Kis-Zellőről Zólyom megyei Korponára telepedett, 1741. januar 21-én Nógrád megyétől nemesi bizonyítványt vévén ki. Két fia maradt: I. Sámuel és I. Gábor, kik által a család két ágra szakadt. Az utóbbinak ága a II. táblán látható.

I. Sámuel vachottfalvi Vachott Katalinnal már 1755-ben Nógrád megyei Horpácson lakott és birt, és 1765-ben Zólyom vármegye táblabirája volt. Testvérével I. Gáborral 1758. jan. 10-én Korponán osztozott. Nevezett nejétől három leánya és két fia II. Ferencz és I. László maradtak. II. Ferencz Nógrád megyei alszolgabiró volt, meghalt 1790-ben. Nejétől Tattay Katalintól két leánya maradt:

Anna († 1859.) Szontagh Istvánné, és Katalin († 1846.) Trajtler Istvánné.

I. László horpácsi birtokos meghalt 1815-ben. Nejétől horváthi Horváthy A. Máriától a táblán látható hat gyermeke él, kik közül István 1836—46-ban Nógrád megyének volt szolgabirája, nejével Prónay Emiliával terjeszti tovább ez ágazatot.

I. Gábor, a másik ág törzse, Korponáról költözött Csővárra, és ott halt meg. Nejétől Divényi Máriától fiai 1816-ban Nógrád megyében hirdették ki nemességöket. A legidősbbnek II. Gábornak fiától Sándortól unokái Rudolf és Bertalan. A középső Miklós cs. kir. kapitány volt; meghalt Vanyarczon magnélkül. A legifjabb IV. István Pest vármegyének volt fő szolgabirája, lakott és birt Tót-Györkön, ennek nejétől Szenessy Borbálától négy fia maradt, mint következnek:

a) Péter, (mh. 1828.) kinek nejétől Gáspár Évától egy fia Zsigmond maradt, meghalt Tót Györkön 1863. máj. 19-én kora 44. évében. Egyetlen leánya Ilona Plachy Bertalanhoz ment férjhez.

b) József volt Pest megyei szbiró 1790-ben. Meghalt 1836-ban. Kétszer nősült, első neje Egry Eszter, a második Trajtler Borbála volt. Ezektől két leánya és egy fia maradt: Lajos, Nógrád megyében Toldon birtokos, meghalt 1864-ben. Gyermekei a táblán láthatók.

c) Pál, lakott s birt Nógrád m. Kutassón. Meghalt 1843-ban. Nejétől Mesko Magdolnától fiai: I. István volt cs. kir. hadnagy, meghalt Kutassón 1858. mart. 28 án kora 45. évében, maradtak gyermekei Lajos és Ilona. — 2) Pál (szül. 1816.) Nógrád megyének volt al-, majd főjegyzője, és 1849-ben egy ideig alispánja. (Lak. Vanyarczon.) Nejétől Boniczky Herminától egy leánya Szilárd (Constanczia) Rudnay Józsefné Hartyánban. — 3. Miksa lakott Kutassón, volt táblabiró, meghalt 1855-ben. Nejétől Szulyovszky Apolloniától gyermekei a táblán láthatók. 4. Gyula (lak. Szakalban) volt Nógrád megyei t. aljegyző és szolgabiró. Neje és gyermekei a táblán láthatók.

d) Ferencz lakott Tót-Györkön. Meghalt 1858. mart. 18-án kora 64. évében. Nejétől bibithi Horváth Zsófiától egyetlen leányát unoka testvére Veres Lajos vette nőül.

A család czímere — mint a fölebbi ábrán láthatni — a paizs kék udvarában zöld téren jobbról emelkedő zöld fenyőfa, mely mellett balról egy őz (v. vadkecske) hátulsó lábain ágaskodik. A paizs fölötti sisak koronájából magyar vitéz emelkedik, jobb kezével kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról czüstvörös.

Veres család. Czímerleveles nemes család, melynek törzse Veres (vagy Vörös) Bálint [1]) 1614. aug. 26-án Linzben kelt czímeres levélben testvéreivel Miklós és Jakabbal és fiaival István és Gergelylyel II. Mátyás király által nemesítettek meg, és armálisuk 1616-ban publicáltatott.

E családból Nógrád megyében éltek és az 1726. évi nemesi vizsgálatkor kétségtelen nemeseknek ismertettek el: István és Gergely. Ugyan ott 1734. és 1755-ben e család ivadéka Benedek produkált. [2])

Veres család. (Nagy-Váradi.) Magyar országból szakadt Erdélybe, hol I. Sámuelnak neje pánczél-csehi Vajda Erzse jogán már 1702-ben Szavában birtokos a család, hasonlóan Pánczél-Csehiben is.

A családfa [3]) következő:

---

[1]) Tán azon Veres Bálint ez, ki Pozsony megyei Modorból való volt, és Wittebergben tanult. Lásd Bartholomaeides, Memoria Ungarorum pag. 125.

[2]) Nógrád m. jegyzőkönyvek.

[3]) Hodor K. közlése szerint.

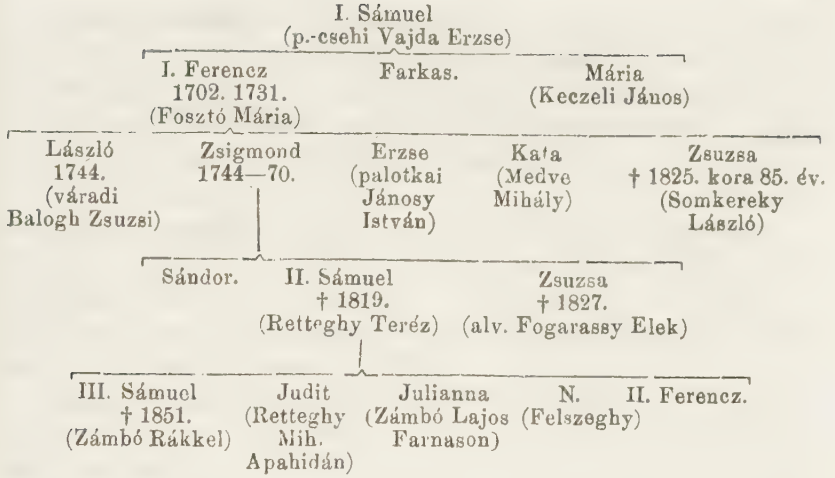

I. Ferencz és Farkas, söt Ferencznek fia Zsigmond is állitólag 1731-ben Kölpényi elönév mellett ellentmondtak a kir. ügyész statutiójának a Vajda Sámuel fimagvaszakadtán felkért javakra nézve. De

1744-ben Váradi Veres Zsigmond és László Tisza-Füreden is birtokosok, és Tisza-Füred város részére egy negyed részben vásárjogot szereztek. [1]) Zsigmond élt még 1770-ben is, midőn mint Szavában birtokos, a kétségtelen nemesek sorába összeiratott. Fia

II. Sámuel 1796-ban Kolos várm. szolgabiró, 1809-ben kir. bérlettárnok, 1815—17-ben Doboka megyei alispán volt. Meghalt 1819-ben. Birt N-Esküllő, Sólyomk-, M.-Fodorháza és M.-Ujfaluban is. Unokájában kihalt [2])

Ugyan e családból volt Váradi Veres Ádám, 1771-ben a kir. kormányszéknél fogalmazó, 1780—4-ben titkár és számvevő. Utódai Felpestesen birtak 1830-ban is.

József 1827-ben Udvarhelyszékben dülló és adórovó.

Tán e családhoz számitandó azon Veres N. is, ki 1810-ben, neje pedig 1816. jan. 17-én halt meg, és gyermekei voltak: a) Mihály szül. M.-Igenben 1771. febr. 17-én, nősült 1807. oct. 5-én. Nejétől († 1813. mart. 24-én) leánya Zsuzsanna mh. 1816. máj. 8-án.

[1]) Leleszi Convent.

[2]) Kővári Erdély n. cs. 271. a váradi Veres családot a kihaltak közé sorolja.

b) József szül. 1791. mart. 18. Eskütlőn, meghalt 1813. dec. 10-én.
c) Zsuzsanna meghalt 1805. julius 16-án.

Veres család. (Sasvári és tivadarfalvi.) Ugocsa megyei régi nemes család, melyből 1487-ben éltek tivadarfalvi Veres György és Benedek, [1]) mint látszik a Sasváriakkal vérségben és jogban közösek.

A tivadarfalvi ágból László 1447-ben Ugocsa országgyülési követe. 1511-ben élt György.

1750-ben Péterfalvára és Tivadarfalvára uj nádori adományt vittek és e század elején ott birtak László, György es Gergely.

A sasvári Veres ágból György, Benedek, Gergely a XV. században sasvári birtokosoknak iratnak. Valószinüleg ezek ugyanazok, kik fölebb tivadarfalvi előnévvel fordúlnak elő. Ugyancsak ezek 1511 ben Perényi Gábor Ugocsa megyei főispán visszaélései ellen a királyhoz folyamodnak. Közülök Gergely 1516-ban is mint sasvári birtokos emlitetik. [2])

Veres család. (Árkosi) Erdélyi székely család. Birtoka volt a mult században Nagy-Ajtán, Kökösön, Bikfalván — 1765-ben a leány ág örökségi pert indítván, abból következő származás [3]) tünik ki:

Boldizsár.
János.
Bálint.
Dániel
(Gergely Ilona)

Mózses (Imre Ilona utóbb uzoni Szabó Györgyné)	Sámuel † 1789. febr. 22.	Anna (magyarsárosi László Sámuel 1798.	Bora (szotyori Nagy Barnabás 1798.)	Mária (szemerjai Bóra Sámuel)
Veres Mária (Ujvári Istvánné 1789.)				

Arkosi Veres János 1607-ben Sepsi szék jegyzője volt. [4])

Veres család. (Körös-pataki) Erdély családja, melyből Körös-pataki Veres Mihály 1459-ben a megyesi gyülésre Sepsi szék követe volt. [5])

[1]) Teleki, Hunyadiak kora XII. 356—363. — 1481. évi eredeti okmány szerint Gergely és Benedek.
[2]) Szirmay C. Ugocsa pag. 15. 35. 61. 125. 126. 146. 165.
[3]) Ns. székely nemz. Constit. 210—221.
[4]) Kállay, Székely nemzet. 289.
[5]) Ugyan ott.

Veres család. (Sz.-léleki.) Szintén erdélyi család, közülök Ferencz 1636—1642-ben Al-Csik szék alkirálybirája volt. [1])

Veres család. (Farnasi.) Erdély kihalt családa, [2]) melyből János a detrehi és farnasi jószágot 1575. táján mint Békes hive, hűtlenségi bélyegén veszté el. [3]) Tán ugyan e János az, ki 1583. máj. 3-án Galambfalvára adományt kapott.

Veres család. (Nyéki.) Ismeretes közülök János Baranya megyéből, volt jeruzsalemi sz. Jánosféle keresztes, győri kanonok 1633-ban, [4]) ki verseket is irt.

Veres család. (Dobozi.) Ebből ismeretes Mártonnak fia Mihály 1660. tájáról. [5])

Tán e családból volt azon Veres Balás Bihar megyei jegyző, nagyváradi biró, ki 1565-ben Verbőczy hármaskönyvét magyarra fordítá.

Veres család. (Jobban Veöreös.) Alapitója András tatai alkapitány, ki 1651. jun. 13-án hirdetteté ki czímeres nemeslevelét Komárom vármegyében. [6])

Veres család. Veres István 1714-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemeslevelet. [7])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról czüstvörös. [8])

Veres család. (Fárádi) *Lásd Vörös.*

Veresmarty család. Gömör, [9]) Heves vármegye nemes családa. Veresmarty Mihály 1680-ban pápai ref. lelkész volt.

Heves megyében a Veresmarty család, (melynek nevét Vörösmartynak is irva találjuk, [10]) birtokos Külső-Szolnok megyében Tisza-Igar, P.-Sülyön; nevezetesen László, kinek neje Szontagh Amá-

[1]) Kállay, Székely nemz. 289.
[2]) Kővári, Erd. n. családai. 271.
[3]) Kemény János önéletirása. 118.
[4]) M. akademiai Értesítő 1856. évi 83. lap.
[5]) Szalárdy Siralm. krón. 622.
[6]) Fényes, Komárom várm. 65. lap.
[7]) Collect. herald. nro 645.
[8]) Adami, Scuta gentil' tomo XIV.
[9]) Bartholomaeides C. Gömör 148.
[10]) Fényes, Magyar ország 1859. I. 134

lia, kinek leánya Amália 1843 ban kora 16. évében halt meg; és Vereſmarty József, György Bertalan, és Dezső.

Zemplin megyében szintén a nemesek közt áll a Vereſmarty család. [1]) Lásd *Vörösmarty cs.*

Verhovácz család. Horvát országi család, melyből Miksa előbb zágrábi kanonok, pesti papnöveldei igazgató, utóbb 1791—1812-ben zágrábi püspök volt.

Vermes család. (Budafalvi.) Pozsony vármegyei régi nemes család, mely magát Budafalvi Beten fiától Péterről származtatja, a ki az Ottokár cseh király elleni hadban magát kitünteté, és ezért 1257-ben [2]) IV. László király által az udvarnokok sorából nemességre emeltetett. A család 1356-ban szintén kapott királyi megerősítő oklevelet.[3])

A család czímere a paizs udvarában arany koronán könyöklő kar, kivont karddal, a paizs fölötti sisak koronája fölött két kiterjesztett sasszárny között kereszt ragyog. A paizst két oldalról szokásos foszladék diszíti.

A család tagjai közül Jeromos 1832 ben a pozsonyi országgyülésen jelen nem lévő mágnást képviselt. Ignácz szül. Pozsonyban 1780. april. 16 án, Pozsony megyének levéltárnoka volt.

A család egyik ága Bács-Bodrog vármegyébe szakadván, azon megyei Almás helységben az 1825. évi nemesi összeiráskor négy tagja élt a Vermes családnak.

Vermes máskép Ráthonyi nemes családot találunk Trencsin vármegye curiális nemes családai között is a mult században, ú. m. 1748 ban Dezséren Jánost, 1785-ben Györgyöt Drskóczon a nemesi összeirások szerint. Utóbb ott nyomaik nincsenek.

Verner család. Bihar megyei nemes család. Alapitója Verner Jakab, ki mint a nagyváradi iskolai kerületben az elemi iskolák felügyelője 1792-ben I. Ferencz királytól czímeres nemeslevelet nyert. [4]) Még 1828-ban Bihar megye füzetéses táblabirája volt.

A család czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban hátulsó lábain arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával

[1]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 118.

[2]) Fejér Cod. dipl. tomo V. volt. 2. p. 263· Palma Herald. pag. 89. Egyébiránt az évszám hibás lehet az oklevelen, különben Katona (Hist. critic. tomo VII. p. 679.) kétséget emelt ez okmány belső hitelessége ellen Ottokár elestét illetőleg. — Lehoczky Stemmat. II. 428.

[3]) L. az okleveleket Kaprinai B. tomo 23. p. 64—68.

[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

irótollat, a ballal zöld koszorút tartva; a 2. és 3-ik ezüst udvarban balról jobbra vont rézsutos kék szelemen közepén arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából az előbbiekhez hasonló oroszlán emelkedik ki, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan osztva félig arany, félig vörös, a baloldali pedig félig kék, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstvörös.

A nemesség szerző Verner Jakab, ki nemes levelét 1798-ban Békes megyében is kihirdetteté, nejétől Ribiczey Erzsébettől nemző leányát Verner Ágnest, ki Pataky Mihály Bihar m. esküdt neje volt e század elején. [1]) Fiai is maradtak. Verner László birt Alsó-Topa és Nagy-Kerpest helységben, 1861-ben volt aljegyző.

Verney család. Verner József bölcsészeti tudor és tanár a pesti egyetemnél 1844. után V. Ferdinand király által magyar nemességre emeltetett és neve Verney-re változtatott.

Vernics család. Vernics Ferencz 1716—1729. szerémi püspök volt. [2])

Vertán család (Szombatsági) Bihar vármegye birtokos nemes családa, birtokos azon megyében Szombatság és Berettyó-Szent-Mártonban. A család egyik tagja János, ki 1863. octob. 28-án kora 78. évében halt meg, és Szombatságon a családi sirkertbe temettetett. Gyermekeit és utódait mutatja a következő táblázat:

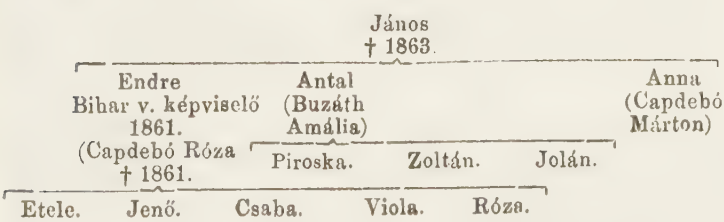

A táblán állók közülök Endre 1861-ben Bihar megye egyik kerületének országgyül. képviselője, szép eszű és tanultságú publicista.

---

[1]) Vay L. Német hívség 887—888. — A Verner család-név már régen ismeretes hazánkban. Egyik Verner György, ki „De Admirandis Hungariae aquis“ írt. Lásd Schwandtner Scriptores rerum Hung. tomo II. Tán ugyan azon Verner György az, ki 1550-ben a 41. törv. czikk szerint a határ vizsgáló országos küldöttség tagja volt. — Lásd katona Hist. critica XII. p. 1414. Wagner Dipl. Sáros p. 554. Weszprémi Biographia medicorum I. 199.

[2]) Pray, Hierarchia II. 394.

A politikai irodalomban Kúnágoti név alatt ismeretes. Legközelebb 1865-ben jelent meg kitünő müve: „*A képviseleti és önkormányzati rendszerről.*“ Neje talpasi Capdebó Róza 1861. dec. 23-án kora 34. évében halt meg.

Másik ágból lehetnek: Vertán András, kinek neje Lukács Anna, és Vertán Manó szintén szombatsági birtokos.

Vértessy család. (Basztei †) Győr megye kihalt családai közé tartozik. 1581-ben Vértessy Istvánt és másokat is Mészáros Ambrús bőnyi birtokos tilt Győr megye gyülésén bőnyi birtoka bitorlásától. [1])

Ugy látszik — a család előnevét adó Baszte helység azonos a Sopron megyei Basztifalvával, ha nem Esztergom megyében volt. A család nevét különben Vírtessy de Baszte alakban is találjuk. Törzse György, kitől igy folyt [2]) a leszármazás:

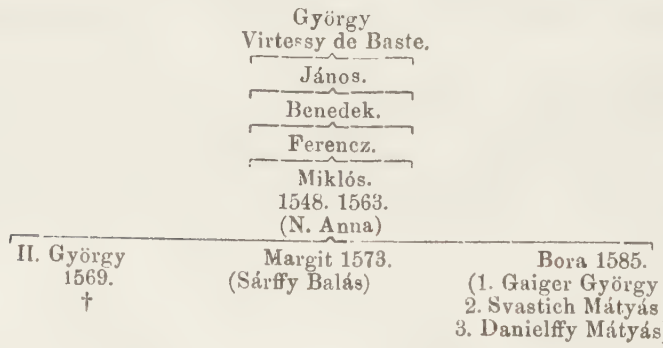

A családfán álló Miklós 1563-ban Erdődy Pétertől kapta Vas megyében Nagy-Szőlőst. Birtokos volt Miklós Baszti, Gyarmat, Füzeskálna, Szent-Márton-mánya, Szent-Miklós-mánya, Lápa-telek, Csoma-Szombatya, és Egyházas-Kapa Esztergom megyei, — és Hidvég Abauj megyei helységekben. Fia György 1569-ben nevezett helyekre királyi új adományt nyert; azonban benne a család fiágon kihalt.

1576-ban élt Vírtessy Borbála is, ki előbb Német György deák Monyorokerék vár udvarbirájának, utóbb Lewko-pekrovinyei Dánielnak volt hitvese.

---

[1]) Győr vármegyei I. jegyzőkönyv.

[2]) Rajcsányi Geneal. deduct. II. 84. és 219.

Vertich család Vertich József 1790-ben II. Leopold király által nemesítetett meg.

Címere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban zöld téren arany oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a bal lábával levágott törökfejet tartva; a 2. és 3. vörös udvarban öt, öt arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szárnyas angyal emelkedik ki, ágyékán rózsaszinü fátyollyal fedve, jobb kezével koszorú alakban öt csillagot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Verzár család. (Másként Verzersko) Erdélyi szamos-ujvári örmény eredetü magyar nemes család, mely 1760-ban Mária Terézia királyaszonytól kapta címeres nemeslevelét.

Címere jobbról balra rézsutosan vont vörös szelemen által (mely, ben egymás fölött három arany csillag ragyog) kétfelé osztott paizs, az alsó ezüst szegletes udvarban zöld téren vörös magyar ruhás vitéz áll, vállán fehér belésü vörös mente fityeg, fejét vörös prémkalpag, lábait sárga csizma fedi, jobb kezében kivont kardját tartja, és jobb lábával egy turbános levágott törökfejet tipor; a felső kék szegletes udvarban grif ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a balban arany keresztet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sassszárny között arany kereszt emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [2])

Verzár István 1794-ben Szamos-Ujvár tanácsnoka és kir. pénztárnoka volt. Márton 1815-ben ugyanott városi senátor, János pedig akkor ugyan ott főorvos volt.

Verzár Márton Arad megyében 1830-ban hirdetteté ki nemességét. [3]) V. Manó jelenleg kir. kuriai al-levéltárnok.

Veseni család. A Veseni, vagy kimondás szerint Vezsenyi család, Külső Szolnok vármegye kihalt családai közé tartozik. Nevét azon megyei ös birtokhelyéről Tisza-Vezsenyről vette.

A család kitünőbb történelmi tagjai voltak Veseni László 1384-ben kir. főasztalnok. [4]) Másik László 1460-ban Mátyás király

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Ugyan ott.
[3]) Arad megyei jegyzőkönyv 1830. évi 774. szám alatt
[4]) 1384. évi törvény.

udvari marsallja; [1]) és Veseni János az 1505. évi rákosi ország-gyűlésen Külső-Szolnok vármegye követe. [2])

Vesque család. Vesque a Pöttlingen János az 1840. évi országgyülésen honfiusitatott. [3])

Wesselényi család. (Hadadi, báró.) Régi magyar nemzetség. Eredetét némely genealogusok [4]) (ama még most is szokásos szenvelgésből) külföldön, névszerint Csehországban keresik, mert ott tudnak egy Wesseling nevü helységet, mely a gr. Paar családé, és melylyel a hasonlatosság tág utján szófejtegetők a Wesselényi nevet igyekeztek összekötni. Már a múlt században lábra kapott e fonák állítmány, sőt, hogy a család is igy tartá, mutatja báró Wesselényi III. Istvánnak Zsibón 1729. sept. 17-én egy tudóshoz [5]) irt levele, melyben családját morva eredetünek mondja és állítja, hogy Wesselényi család Lengyel országban is van. [6]) Én azonban ezek daczára biztosan hiszem, hogy a Wesselényi család teljesen magyar eredetü, és nevét a Nógrád megyében fekvő és már a XVI. század végén is puszta [7]) Wesselénynek nevezett helyről, mint egykori ősi birtokáról vette. E pusztát 1603-ban is még Wesselényi Katalin Bessenyei Mihály hitvese birta a leghitelesebb adat szerint. [8])

Legelső, kit a családból levéltárak kutatása nélkül megnevezni tudunk, Wesselényi Farkas volt, ki 1562-ben Nógrád megyei Szécsény ostromában tünteté ki magát, 1567-ben pedig Szádvárt védelmezte. [9]) Neje lapispataki Segnyey Dorottya volt, tőle a család következőleg [10]) terjedt le:

---

[1]) Budai Fer. Hist. lex. III. 748.

[2]) Jászay P. Magyar nemzet napjai a moh. v. után 158. és Kovachich Supplem. ad Vestig. Comitiorum, II. 335.

[3]) 1840. évi 52. törv. cz.

[4]) Mikola Hist. geneal. 13. és Lehoczky Stemm. II. 429. stb.

[5]) Tán Timon jesuitához.

[6]) Lásd e levelet Pray Mss. tomo XX. a m. kir. Egyetem könyvtárában.

[7]) Protocol. C. Neograd. anni 1603. pag. 186. hol „*bonorum desertarum Puszta Wesselény jószágh vocatorum*“ alatt fordúl elő.

[8]) Ugyan ott anni 1603. pag. 186.

[9]) Istvánffy Hist. 1687. évi kiadás 274. és 325. lap.

[10]) Kővári Erdély nev. cs. 255. és halotti beszédek, továbbá a Gyulaffy örökösök pere B. Wesselényi József és Miklós sat. fölperessége alatt.

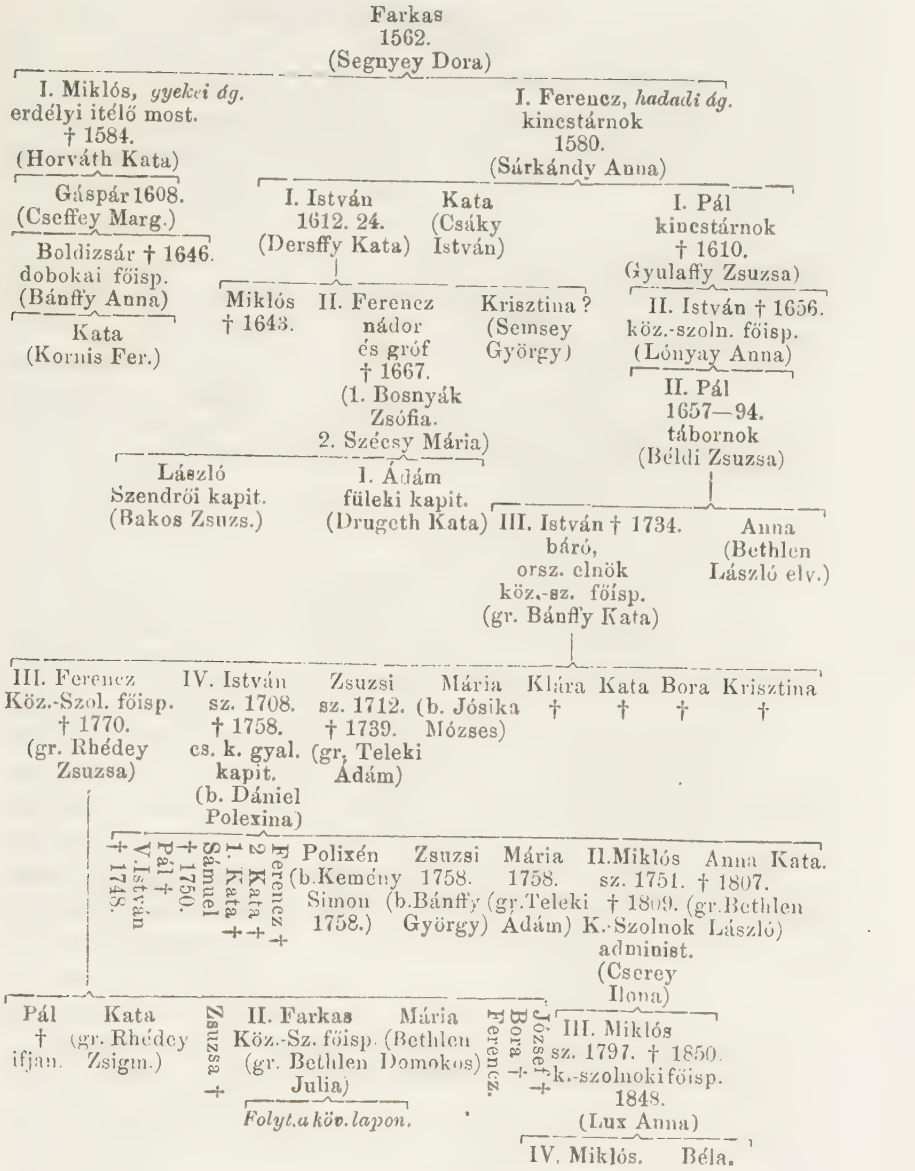

Folyt. a köv. lapon.

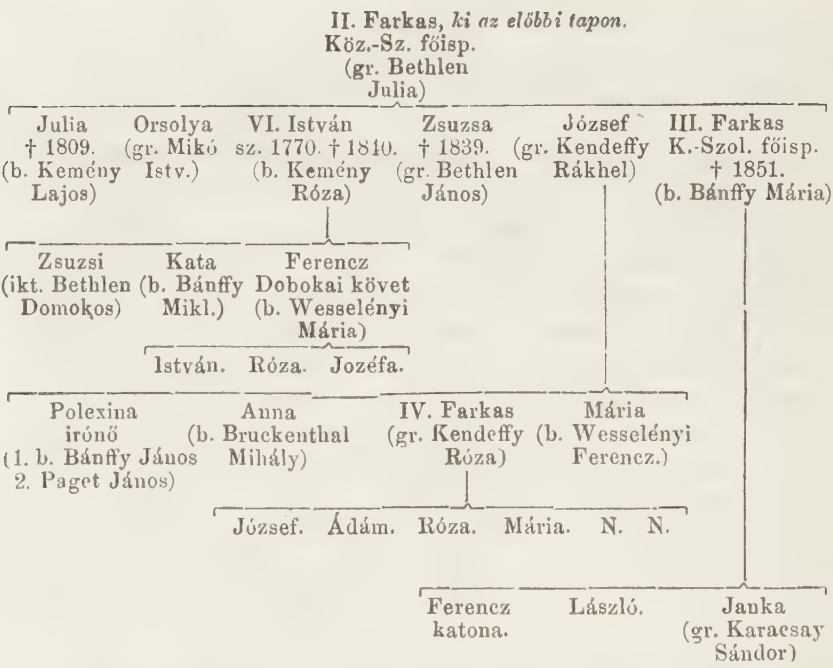

I. Farkasnak fiai által két ág indúl még. I. Miklós már I. János király alatt hadakozott, utóbb már János-Zsigmond alatt mint Erdély itélő mestere a testvér hazába telepedett, ott 1575-ben Báthori István részéről a megbukott Békes Gáspár párthívei elleni per tárgyalásánál könyezve szerepelt. [1]) A Fejes család magvaszakadtán nyerte a gyekei uradalmat, [2]) mely utóbb a másik ágra szállt. Meghalt Gyekében 1584. mart. 10-én, kora 80. évében. [3]) Fia Gáspár, unokája Boldizsár Dobokai főispán volt, ki 1646. kora 57. évében halt meg, és Mikhazára temettetett. Csak leánya Kata Kornis Ferenczné maradt, ki hogy Gyekét a Rákóczyak miatt megtarthassa, Radnótot engedte át Rákóczy Györgynek. Igy kihalt a gyekei ág.

I. Ferencz eleintén Békes párthíve volt, ennek Nyáradtő és Sz. Pálnál 1575-ben történt leveretése után Báthori István kegyelmébe jövén, nem csak főkincstárnoka lett, de egyszersmind tőle a Hadadi

[1]) Bethlen Wolph. Hist. II. 380.

[2]) Vöröstói G. Politicus inculpatus D. Steph l. b. Wesselényi etc. oratione funebri celebratus 1758. pag. 17.

[3]) Mikola Hist. gen. 15. fiául teszi Boldizsárt; a táblán ez Kővári szerint Gáspár fia után unokájaként áll.

urodalmat, melyről ez ág előnevét vette. Báthori István a lengyel királyságra menvén, Wess. I. Ferencz az oroszok elleni hadban kitünteté magát, ezért landskroni és ligniczi főnökké, majd tanácsossá lett, 1582-ben pedig bárónságot nyert. [1]) Neje Sárkándy Anna, Sárkándy Pál egri kapitánynak Nyáry Krisztinától való leánya volt [2]) és innen Békes Gáspárnak sógora, ki a másik Sárkándy nővért birta nőül. Ettől két fia maradt: I. István és I. Pál.

I. István a családban meg kezdé sorát a Közép-Szolnok megyei főispánoknak, mely méltóságot a család tagjai a legutóbbi időkig majd nem fiúról fiúra megnyerték. Birta Tepliczet Trencsinben 1619-ben. [3]) Volt szerémi bán is, [4]) és tanács úr. Istvánnak nejétől Dersffy Katától többi közt fia volt

II. Ferencz, a híres nádor, előbb Füleki kapitány és a végházak főkapitánya, utóbb 1655-től nádor, jász-kunok kapitánya, v. b. tit. tanácsos, Pest, Pilis- és Solt és Gömör vármegyék főispánja, arany gyapjas vitéz, 1646-ban Murányi örökös gróffá neveztetett III. Ferdinand által. 1659-ben kir. adományt vitt királyfalvi kastélyára és birtokára. Meghalt 1667-ben. [5]) Első nejétől magyarbéli Bosnyák Judittól a táblán álló két fia

[1]) Vöröstói id. h. Lehoczky szerint Stemmat. I. p. 1600-ban kapott bárónságot a család. Grófságot 1640-ben. Ez utóbbi adat bizonyosan téves.

[2]) Kővári szerint második neje Nyáry leány lett volna, de ez tévedés, mert a Nyáry leány napa volt Wesselényi Ferencznek.

[3]) Katona Hist. critica tomo XXX. p. 125.

[4]) Vöröstói id. h. Sirmiensi praefectura insignis.

[5]) W. Fer. nádor Murányba temettett réz-koporsóba, ugyan oda fia Ádám is kő-koporsóba. Lásd Visitationes C. Gömör Mss. Hevenessi tomo LX. p. 7. 222.

maradt, második nejétől rimaszécsi Széchy Máriától, kivel 1645-ben kelt egybe, [1]) gyermekei nem maradtak. Egyik fia László szendrői kapitány volt; [2]) nejétől osgyáni Bakos Zsófiától gyermeke nem maradt, másik fia Ádám 1677-ben füleki kapitány volt, nejétől homonnai Drugeth Katától ennek sem maradt gyermeke. Igy ez ág kihalt.

A másik ág I. Páltól (I. Ferencznek fiától) jő le. Ez Erdély kincstárnoka volt. Meghalt 1610 ben. Neje Gyulaffy Zsuzsanna, utóbb báró Liszti Ferenczné volt. Fia maradt: II. István Közép-Szolnok vármegye főispánja, ki 1656-ban halt meg. [3]) Nejétől Lónyay Annától, utóbb Kemény János erdélyi fejedelem hitvesétől nemzé fiát II. Pált, a tábornokot, ki a Tökölyféle bujdosók és elégedetlenek egyik főnöke volt. Élt 1654—94-ben. Nejétől Béldi Zsuzsannától [4]) maradt fia

III. István v. b. t. és kormányszéki tanácsos, kir. táblai ülnök, és Köz.-Szolnok várm. főispánja. A Rákóczy forradalom ellen volt. [5]) 1710-ben kolosi főispán, 1716-ban országos elnök lett. Meghalt 1734. april. 28-án. [6]) Nejétől losonczi gr. Bánffy Katától több leánya és két fia III. Ferencz és IV. István maradtak, kik által a család mai nemzedéke két ágra szakadva él.

IV. István (szül. 1708.) a Vetéssy gyalog ezredben kapitányságig szolgált, utóbb a kolosvári ref. egyház ker. és iskola fő felügyelője. Meghalt 1758-ban. Nejétől vargyasi báró Dániel Polixenától (kit 1742-ben vett nőül) tizenkét gyermeke közt maradt fia II. Miklós, (szül. 1751. dec. 9-én [7]) ifjú korában dragonyos százados, utóbb gazda, kiben „óriási testi erő veghetetlen lelki erővel“ párosult, lovagkori jellem záblátlan indulatoskodással. Egy hatalmaskodásáért kufsteini rab. Utóbb Közép-Szolnok vármegye főispáni helyettese. Meghalt 1809. oct. 28 án. [8]) Ő volt a kolosvári szinház egyik főalapítója. Nejétől Cserey Ilonától († 1830. dec. 13.) fia III. Miklós (szül. 1797.) atyjához jellemben, sorsban szinte hasonló. Megragadó szónok

[1]) Pray Mss. tomo LIV. p. 93. és XX. 90.

[2]) L. arczképét Ortelius Redivivus. Norinbergae 1665.

[3]) Katona Hist. critic. XXXIV. 315.

[4]) Cserei Hist. 90. 257. Katona XXXIV. 321.

[5]) Cserei id. h. 422. 465.

[6]) P. Apor, Synopsis Mutationum 184. kétszer választatott Erdély gubernatorává. Kővári szerint ez lett ez ágon báró-vá.

[7]) Kazinczy szerint, ellenben Döbrentey szerint 1750. dec. 11-én.

[8]) Vagy oct. 25-én.

kitünő hazafi. Egy megye gyülésén mondott beszédeért Budán négy évig politikai rab, hol szeme világát veszté. 1848-ban Köz.-Szolnok megyei főispán. Publicista és iró, a m. akademia tiszt. és igazgató tagja volt. Meghalt Pesten 1850. tavaszán. [1]) Nejétől a polgári származású Lux Annától (ki utóbb Mocsáry Lajos neje lön) a táblán látható két fia maradt.

III. Ferencz a másik ág alapitója, szül. Szebenben 1705. sept. 6-án. 1734-től Köz.-Szolnok vármegye főispánja, már 1736-ban cs. kir. kamarás, és a nagy-enyedi ref. Collegium főgondnoka volt. 1760. lett v. b. t. tan. Meghalt 1770. mart. 25. Nejétől gróf Rhédey Zsuzsannától többi között fia

II. Farkas szintén K.-Szolnoki főispán, kinek nejétől gróf Bethlen Juliannától több gyermekei közt, mint a tábla is mutatja, — három ágon él ivadéka.

A család czímere — úgy mint azt gr. Wesselényi Ferencz nádornak 1663. évi nagyobb pecsétén láthatni, — a tojásdad alakú paizsban oroszlánfejü aranykoronás kigyó vagy sárkány, lábaival három szál kinyilt rózsát tartva. A paizst grófi korona fedi; mind ezt a metszvény itt ábrázolja. Azonban

Mások szerint [2]) a báró Wesselényiek czímere a paizs kék udvarában vízből kiemelkedő koronás delfin, Kővári szerint női alakú koronás szirén, mely kezeivel három fehér liliomot (vagy tulipánt) tart, ugyan az alak ismétlődik a paizs fölötti sisak koronáján is. [3]) Én itt a régi hiteles pecsét rajzát kivántam történelmi és czímertani szempontból közleni.

Véssey család. (Vássei) Somogy vármegye egyik legrégibb nemes családa, mely azon megyei és máig is birtokában lévő Vésse helységről vette családi nevét és arról irja előnevét is. Úgy látszik, a család két őstagja, az Ottokár elleni harczban szerzett érdemekért és még 1283-ban kapott Vésse helységre királyi adományt IV. László királytól, [4]) és czek testvére volt Tamás váczi püspök is.

A család adatai szerint 1378-ban négy ágon éltek a család eldő-

---

[1]) Lásd atyja és az ő kitünő jelességü jellemrajzát b. Kemény Zsigmondtól; Csengery Antal M. Szónokok és Státusférfiak 86—185. lapok.

[2]) Lehoczky, Stemmat. II. 429. és Vöröstói idéz. Politicus inculpatus czimü halotti beszédében. Valamint Vörstóinak gr. W. Ferencz m. és Kolosv. 1771. nyomt. beszéde előtt metszetben, úgy Adami Scuta g. XIV. is.

[3]) Kővári, Erdély nev. cs. 254. lap. Adami Scuta gent. tomo XIV. szintén koronás hableány, de nem liliomot, hanem három piros rózsát tart.

[4]) Csorba Józs. Somogy várm. ismertetése 217. lapon jegyzetben, hol igen pontatlanúl idéztetik az Uj m. Muzeum egyik füzete.

dei, névszerint a) Miklósnak fiai László, János, Boldizsár, b) Jánosnak fiai Mihály és László, c) Ferencznek fia János, d) Mihálynak fia Gergely.

A XV. század közepén élt Véssey Pál, kitől a családfa következőleg [1]) terjedt le:

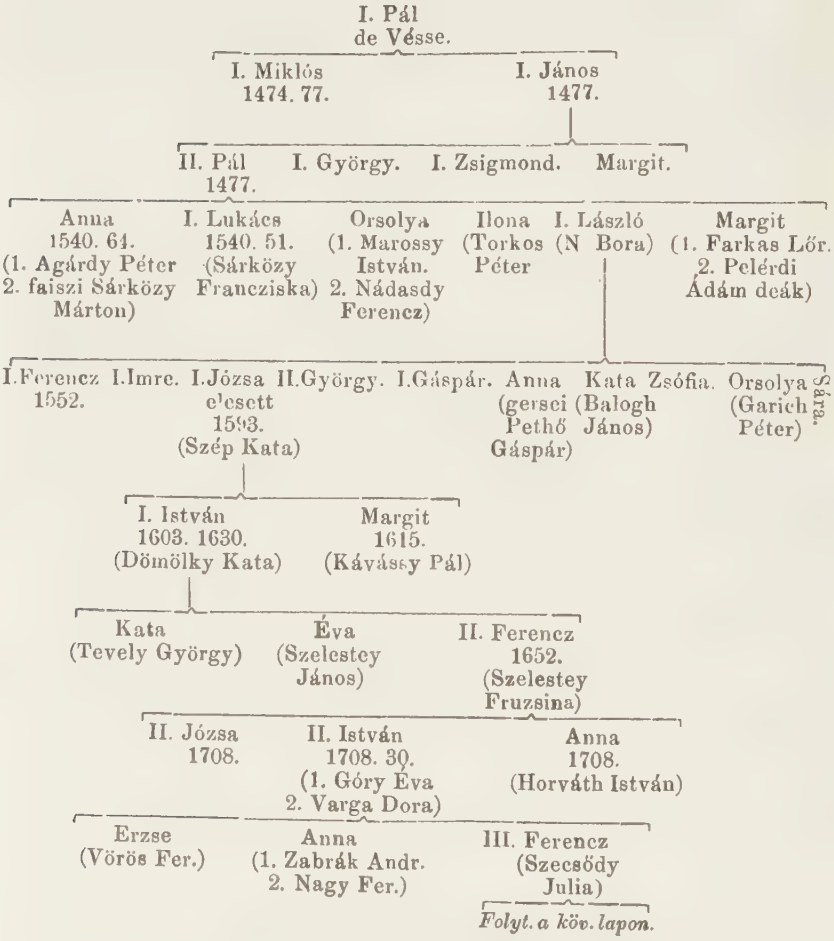

[1]) Családi közlés szerint. A nevek alatt az évszámok — úgy látszik — az oklevelek keltei, melyben ama nevek előfordulnak.

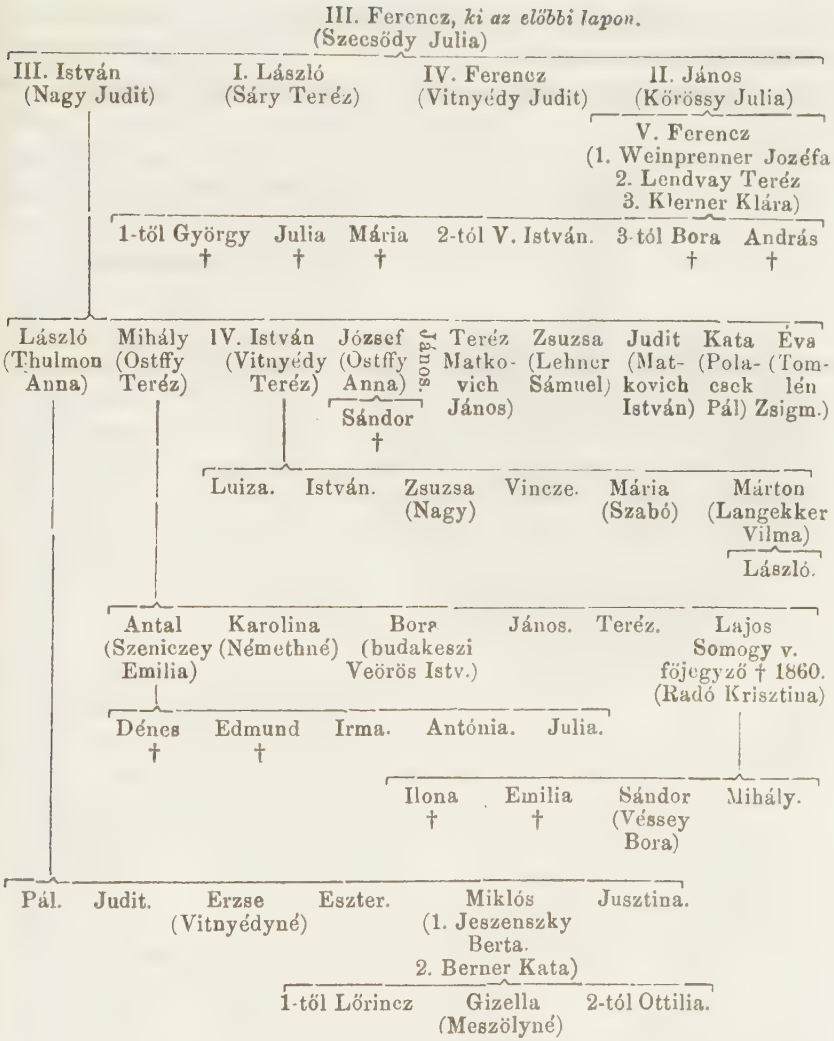

A család történetéből keveset tudunk. Igen annyit, hogy I. Józsa mint katona vitézkedett és 1593-ban Fejérvárnál esett el. [1])

A reformatiókor a család is elfogadván az ágostai hitvallást, tagjai buzgó istápjai voltak felekezetüknek. A megyei hivatalok viselésében jelesek voltak: Mihály, Ferencz, Lajos és többen. [2])

[1]) Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 399. lap.

[2]) Csorba Józs. Somogy várm. ismertetése 218.

Lajos Somogy megyének volt főjegyzője, meghalt 1860-ban férfi kora legszebb idejében.

A XVI. században I. László és Lukács-nak kortársa volt Véssey Ferencz, kinek összeköttetését az előbbi táblazattal adatok hiányában kimutatni nem lehet, ettől egy kihalt ág igy sarjadzott:

Ferencz
1519. 22.
(Törjék Kata)

- Gáspár 1514. (Ivánczi Dora utóbb Saller Györgyné)
  - Anna 1567. (Szecsődy Mátyás)
- János.
- Ferencz.
- Ilona.
- Apollónia.
- Antal.

A család czimere — mint itt a metszvény mutatja — a paizs udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, első lábait ragadozásra kinyujtó oroszlán; a paizs fölötti sisak koronájából hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Veszeliczky család. *Lásd Veszelszky cs.*

Veszelóvszky család. Veszelovszky Pál 1790-ben II. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét.

Czímere következő: a paizs jobbról balra rézsutosan húzott vonal által arany és ezüst udvarra oszlik, az előtérben zöld talajon kék ruhás magyar vitéz áll, sárga csizmában, sárga övvel, prémes kalpaggal, jobb kezével irótollat, a balban hosszú nyelű aranyfekete zászlócskát tartva. A paizs fölötti sisak koronáján egyfejű fekete sas, kiterjesztett szárnyakkal, csőrében zöld koszorút tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Veszelszky család. (máskép Veszeliczky) Trencsin vármegye nemesi összeirásai szerint 1666-ban Kis.-Biróczon, 1690-ben Kardos-Vaszkán. 1748-ban Adamóczon laktak e család tagjai. [2])

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Szontagh Dán. közl.

Veszy család. Békes vármegyében 1732-ben iratott a megyei nemesség közé.

Veszprémy család. Vagy hajdán Bezprimy család, melyből már a XIII. században Mózses, Uren, és András, kiknek leányaik a Margit szigetbeli apáczák közt éltek épen Sz. Margit korában. [1]) 1610-ben Beszprémy Gáspár Szatmár vármegye követe. 1632-ben pedig Szatmár követe volt Forgách Miklóshoz. [2])

Vetaw család. E néven találjuk hazánkban Vetaw Szaniszlót 1405-ben pozsonyi grófot. [3])

Veterani család. Veterani Gyula az 1715. évi országgyülésen honfiusítatott.[4]) Ismeretes neve, mint a Rákóczy fölkelés ellen szerepelt császári tábornoké.

Vetéssy család. (Vetési és mező-teremi †) Szatmár vármegye egyik ős régi családja, mely a Kaplony nemből ered a vele törzsrokon gr. Károlyi, Bagossy és Csomaközy családokkal együtt. Első tudható törzse János „de genere kaplony", kitől így hozzák le a múlt századig a családfát: [5])

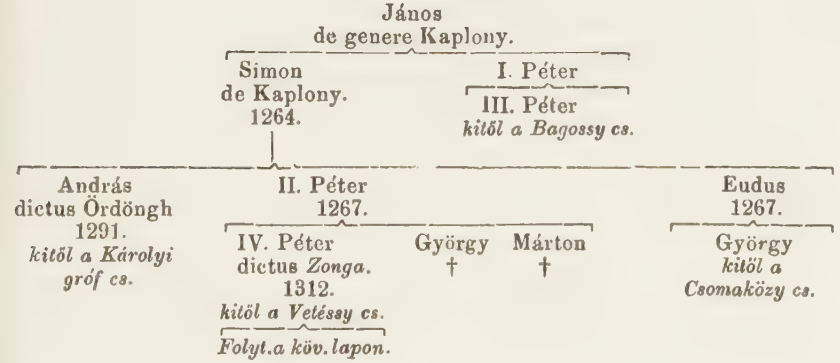

[1]) Pray Vita B. Margarethae V. 367. 374.

[2]) Szirmay Szatmár v. I. 74. 132.

[3]) Az 1405. évi törvény záradékában.

[4]) 1715. évi 134. törv. cz.

[5]) Wagner, Tabullae geneal. tab. XXXVII.

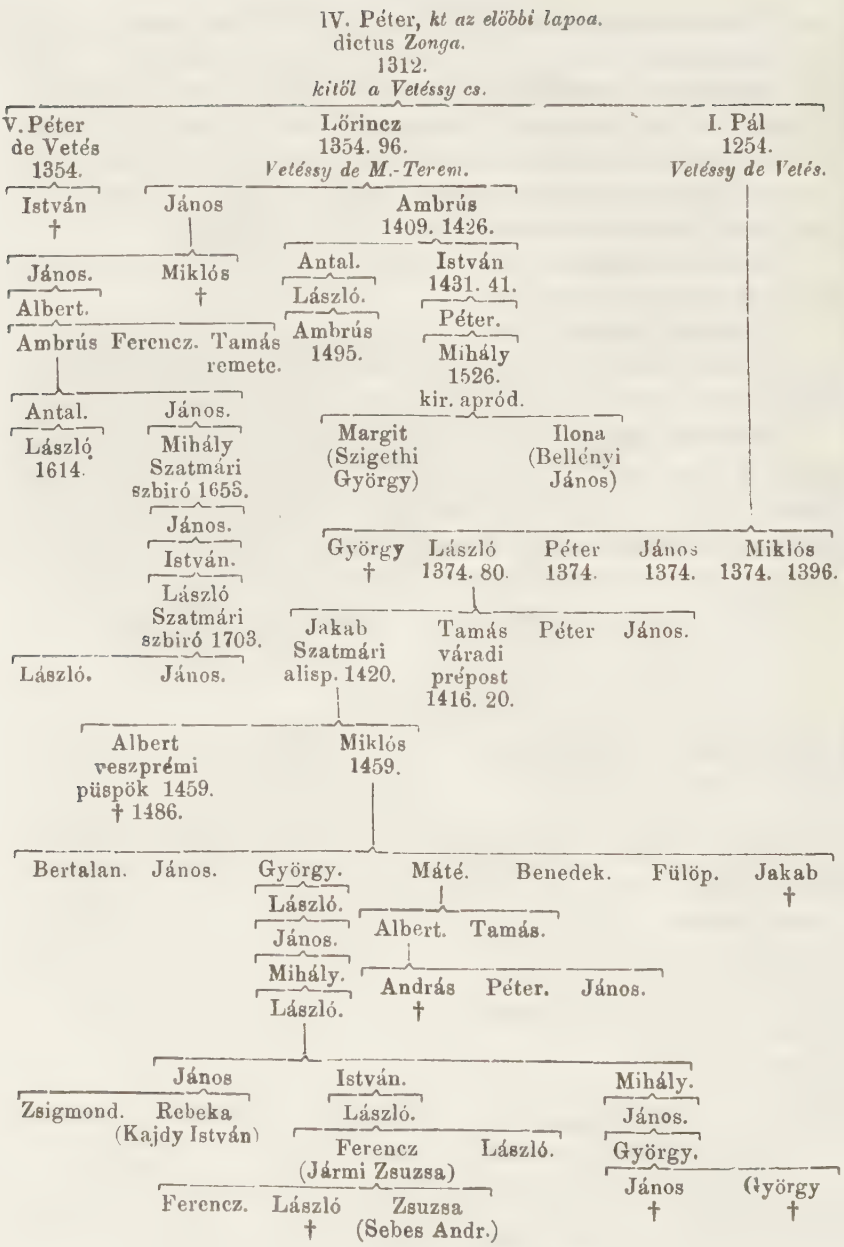
IV. Péter, kt az előbbi lapoa.
dictus Zonga.
1312.
kitől a Vetéssy cs.
V. Péter de Vetés 1354.
Lőrincz 1354. 96.
Vetéssy de M.-Terem.
I. Pál 1254.
Vetéssy de Vetés.
István †
János
Ambrús 1409. 1426.
János. Albert.
Miklós †
Antal. László.
István 1431. 41.
Péter.
Ambrús 1495.
Mihály 1526. kir. apród.
Ambrús
Ferencz.
Tamás remete.
Antal. László 1614.
János. Mihály Szatmári szbiró 1655.
Margit (Szigethi György)
Ilona (Bellényi János)
György †
László 1374. 80.
Péter 1374.
János 1374.
Miklós 1374. 1396.
János. István. László Szatmári szbiró 1703.
Jakab Szatmári alisp. 1420.
Tamás váradi prépost 1416. 20.
Péter
János.
László.
János.
Albert veszprémi püspök 1459. † 1486.
Miklós 1459.
Bertalan.
János.
György.
Máté.
Benedek.
Fülöp.
Jakab †
László.
János.
Mihály.
László.
Albert.
Tamás.
András †
Péter.
János.
János
Zsigmond.
Rebeka (Kajdy István)
István. László.
Ferencz (Jármi Zsuzsa)
László.
Ferencz.
László †
Zsuzsa (Sebes Andr.)
Mihály. János. György.
János †
György †

A Vetéssy család a táblázat szerint [1]) Kaplonyi Simon fiától II. Pétertől ered. Vetés helységet még nevezett Kaplonyi Simon kapta 1265-ben V. István királytól. [2]) Még 1312-ben közösen birta azt a család. [3]) Az 1325. évi osztálykor pedig — úgy látszik — Eudus-nak a Csomaközy-ek ágának jutott. [4]) De 1354-ben IV. Péternek (ki Zongá-nak is neveztetett) fiai Lőrincz és Pál már Vetéssyeknek neveztettek. [5]) Ez időben vált tehát ki Zonga Péter ága a Kaplony nemből, és alapitá a Vetéssy családot.

1366-ban Vetéssy Lőrincz Gellényes puszta egy részét Vetéshez fogta. [6]) Azonban egy nagyobb osztály a közös törzsű nemzetségben 1396-ban történt, midőn a Kaplony nemzetségbeliek, köztök Vetéssy Lőrincz és Miklós Kaplony, Embel, Vada, Vezend stb. jószágokban megosztoztak. [7])

IV. Péternek két fiától Lőrincztől és I. Páltól a Vetéssy család is két ágra szakadt, amaz a *mezö-teremi* Vetéssy, I. Pál pedig a *vetési* Vetéssy családágat alapitá.

Lőrincz ágán Jánosnak fiát Mihályt tartjuk 1653-ban Szatmár megye szolgabirájának, és Lászlót, kis unokáját ugyan annak 1703-ban. [8])

Ugyan ez ágon Ambrús 1409-ben Zsigmond királytól Bagos helységbeli birtokában megerősítetik. [9]) Fia István 1431-ben Zsadányban és 1441-ben Száraz-Bereken új adományt kap. [10]) Ennek unokája tán Mihály apród vagy kir. udvarnok II. Lajos kir. udvarában. [11])

I. Pál ágán Jakab 1420-ban Szatmár megyei alispán volt. [12]) Testvére Tamás váradi prépost, kik 1416—20-ban Vetés helységet

---

[1]) Wagnernál id. h. I. Péter, a Bagossyak őse is Simon fiának tétetik, és igy annak két Péter nevü fia lett volna, a mi kevésbbé valószinü. Itt azonban a családfa ezen első két nemzedéke a gr. Károlyi család táblázata szerint van közölve. Lásd ezt e munka VI. köt. 99. lapján is.

[2]) Szirmay, Szatmár várm. 135.

[3]) Ugyan ott.

[4]) Ugyan ott 136,

[5]) Ugyan ott.

[6]) Ugyan ott és 136.

[7]) Ugyan és 11. 17. 18 38. 47. stb.

[8]) Ugyan ott I. köt. 132. 133.

[9]) Szirmay Szatmár várm. II. 133.

[10]) Ugyan ott. 142. 281.

[11]) Engel, Monumenta Ungrica.

[12]) Szirmay Szatmár várm. II. 32. 136.

és Mező-Teremet birták Jakabnak fia Albert jogtudor, erdélyi főesperes, és 1459. veszprémi püspök. Meghalt 1486-ban. [1])

A családról egyéb adatainkat nem tudjuk a táblázaton állókra biztosan illeszteni. Illyenek a következők:

1417-ben István, László birtak Vadán. [2])

1455-ben Miklós (tán Albert testvére?) kir. adományt nyert Nyír-Vásári birtokrészre. 1472-ben István Apáthi felére. 1526-ban Márton özvegye Homokban. [3])

1572-ben János, Márton, Péter és László kir. új adományt vittek Bobáldi, Embeli, Vadai, Mező-teremi, Kaplonyi, Vetési, Gyülvészi birtokaikra. [4])

Szatmár megyénél többen hivatalt is viseltek, igy említett Jakabon kivül Lászlót 1573. és 1597-ben az alispánok sorában, [5]) Mihályt 1653-ban [6]) és ismét Lászlót 1703-ban [7]) a szolgabirák sorában találjuk.

László, tán az, ki alispán volt, 1594-ben [8]) mint felkelő nemesség vezére (valószinüleg Szatmár vármegye részéről) Tieffenbach és Pálffy Miklós táborába Pozsony felé sietett.

E családból volt Vetéssy Borbála Cesinge János pécsi püspök és költő édes anyja is. Másutt ezt Vitéz Borának V. János primás növérének olvassuk.

E század elején a családból Vetéssy Ambrust találjuk, mint az ősi Vetés helységben is közbirtokost. Azonban a család utolsó férfi tagja napjainkban (1864.) ifjú korában a régi családot sírba vitte. A végző nemzedékből vetési Vetéssy Piroska Bihar megyei Ér-Kölkúton Vásárhelyi Benedekné.

Ugyan e családból származott Vetéssy Potentiána, ki Kökényesdy Pálhoz menvén férjhez, általa Vetésen birtokos lett és tőle származott a vetési Kökényesdy báró család, (lásd e munka VI. köt. 433—4. lap.) melyből László Rákóczy alatt szerepelt, kit a franczia „*de Vetés*“ névalak után Szalay László munkáiban helytelenül mindenütt csak Vetés-nek nevezett.

[1]) Szirmay Szatmár várm. 34. 136.
[2]) Ugyan ott 18.
[3]) Ugyan ott 64. 100. és 284.
[4]) Ugyan ott 16. 18. 29. 34. 48. 137. 139.
[5]) Ugyan ott I. köt. 128.
[6]) Ugyan ott 132.
[7]) Ugyan ott 133.
[8]) Istvánffy Hist. 1655. évi kiad. 418. lap.

Vetési család. Ujabb nemes család, melyből Vetési A n d r á s 1790-ben II. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét.

Czímere először fekmentesen kétfelé osztott paizs, az 1. arany udvarban zöld halmon fekete rigó egy piros szőlő fürtöt tart; a 2-ik ezüst udvarban zöld téren vörös ruhás magyar férfi áll, födetlen fővel, lábát sárga csizma, derekát arany öv fedi, kinyujtott jobb kezében arany kelyhet tart. A paizs alsó osztályának kék udvarát alúl bevetett szántóföld foglalja el, melyen arany borona hever. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett sasszárny között arany oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. [1])

Vétsei család. *Lásd Vécsei cs.*

Wettstein család. (Westerheimi) westerheimi Wettstein Z s i g m o n d és F e r e n c z 1790-ben II. Leopold királytól kaptak czímeres nemeslevelet.

Czímerök négy részre osztott paizs, az 1. és 4-ik vörös udvarban zöld téren hátulsó lábain ágaskodó ezüst egyszarvú van; a 2. és 3-ik kék udvarban magas zöld bérczen arany korona nyugszik; a középső koronás kisebb paizs arany udvarában kétfejü fekete sas kiterjesztett szárnyakkal szemlélhető. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból ezüst egyszarvú, a baloldaliból öt pávatoll nyúlik föl. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. [2])

A szerzők egyik fia J ó z s e f Pozsony megyétől 1815. nov. 23-án kapott nemesi bizonyítványt, melyet lakta helyén Krassó megyében 1816. junius 6-án hirdettetett ki. Két fia maradt: A n t a l 1858-ban temesvári cs. kr. főtörvényszéki tanácsos, több gyermek atyja; másik fia J ó z s e f 1858-ban pénzügyi tanácsos Aradon.

Veymes család. Veymes F e r e n c z az 1681. évi országgyülésen magyar honfiusítást nyert. [3])

Vetekényi család. Zemplin vármegye nemessége sorában áll. [4])

Veznedy család. Hajdán Tolna megyében élt, hol 1431-ben Veznedi M i k l ó s szolgabiró volt. [5])

Viasz család. Állítólag Zala megyei család, melyből Viasz A n d r á s Zala megyei Esküdt volt a mult században; ennek fia Á d á m

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Ugyan ott.
[3]) 1681. évi 82. törv. cz.
[4]) Szirmay, C. Zemplin not. top. 118.
[5]) Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. VII. pag. 412.

pesti polgár, ennek leánya Erzsébet Paulovicz Andrásné a mult század közepén.

Vichter család. Vichter János-András az 1681. évi országgyülésen a 82. törv. czikknél fogva honfiusítatott.

Viczay család. (Lóosi és hédervári gróf.) Ős régi család, mely a kihalt Kanisay és élő Ostffy családdal közös törzsből az Osl nemből eredt. Nevét a Viczay család, a Soprony megyei Vicza helységről vette, melyet Osl ispán fia II. Osl 1227-ben a győri káptalan előtt bevallás szerint szerzett, [1]) és melyre Osl és Belud ispán 1238-ban IV. Béla királytól adományt kap. [2]) Ugyan ez évben az örsi nemesek is bevallást tesznek a Osl nemzetség részére. [3])

A család első törzse tudhatólag tehát idősb vagy I. Osl Comes volt, egy tudós buvárunk szerint ennek egyik fia Belud, kitől a *Viczay*-ak, másik fia ifjabb *Osl*, kinek Tamás fiától a *Kanisay-ak* és *Ostffy*-ak származtak, [4]) más versiója szerint Belud-

[1]) Nagy Imre, Paur István Hazai okmánytár I. köt. 8.

[2]) Fejér Cod. dipl. tomo VII. vol. I. p. 261.

[3]) Nagy Imre stb. Hazai Okmánytár I. köt. 20.

[4]) Nagy Imre id. h. I. 8. lap. jegyzetében.

nak volt két fia: János és II. Belud, amattól a Kanisay-ak és Ostffy-ak, az utóbbitól a *Viczay*-ak eredtek. [1])

A családfa [2]) következő:

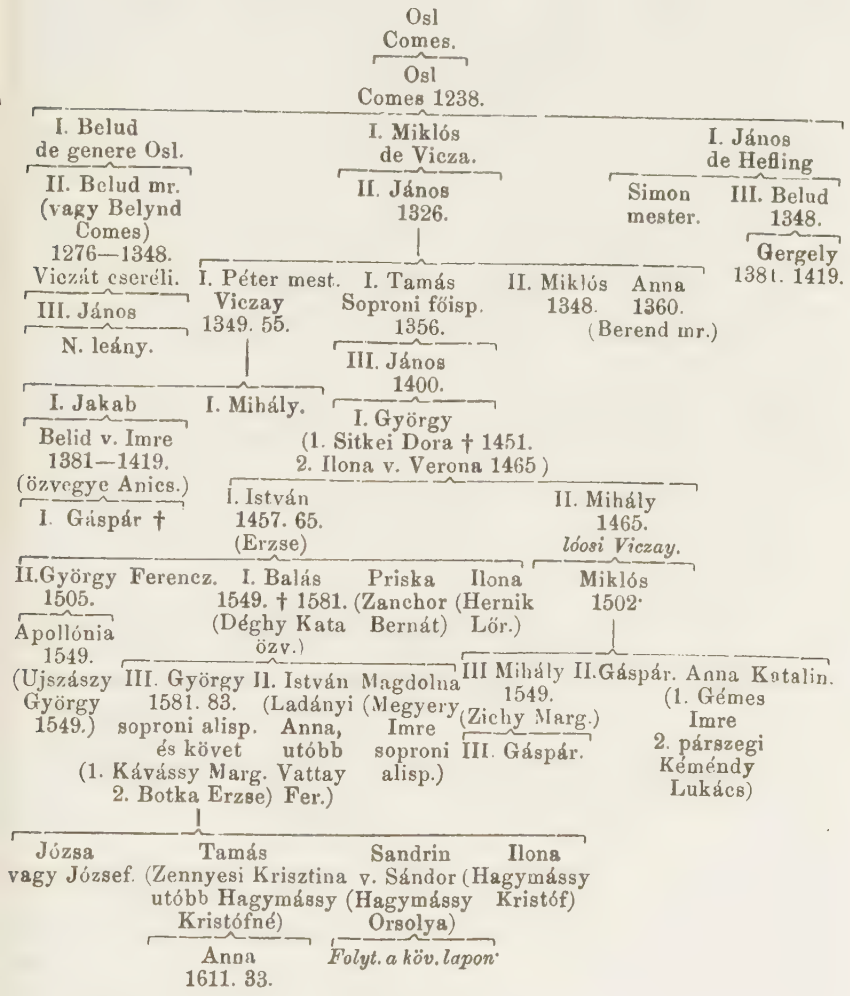

[1]) Nagy Imre id. h. I. k. 21. jegyzetében.

[2]) Adami Mss. a Nzti Muzeumban. E családfa az első nemzedékeknél — úgy látszik — elüt szopori Nagy Imre érintett jegyzeteitől, de mert a családi levéltár okmányaira utal, hitelességet igényel. Lásd továbbá Schönfeld Adelslexic. I. és Geneal. auth. I.

Sandrin v. Sándor, *ki az előbbi lapon.*
(Hagymássy Orsolya)

I. Ádám 1645. *báró* lett (1. telekesi Török Zsuzsa 2. Körtvélyessy Kata) | Éva 1640. (Eszterházy Pálné) | Judit (Szántóházy Zsigm.) | Margit.

IV. János 1651. 56. (Héderváry Kata † 1680.) | Mária (Csömöthey Pál) | Orsolya.

II. Ádám 1685. (Perényi Erzse(| Erzse (Amade Antal) | Bora (Cikulini János) | Teréz apácza.

Jób-(Kerestély) sz. 1701. † 1784. 1723. *gróf* lett. (Ebergényi Eszter) | Antal Rákóczy hive. | Rebeka (b. Apponyi Lázár) | Anna (Schlossberg László)

Bora sz. 1726. † 1731. | László-Józs. sz. és † 1729. | I. Mihály (gr. Drasko-vich Teréz) | Anna (gr. Széchenyi Ignácz) | Józéfa (b. Perényi István) | Eszter (b. Sándor Antal)

II. Mihály cs. k. kamarás † 1831. | Julianna sz. 1752. † 1786. (gr. Pötting Venczel)

III. Mihály sz. 1777. jun. 22. | Ferencz sz. 1780. † 1836. cs. k. kam. (gr. Zichy Amália † 1819.) | Karolina sz. 1789. oct. 10. (gr. Khuen Antal)

Károly sz. 1802. máj. 29. cs. kir. kam. (gr. Khuen Mária † 1848.) | Adolf sz. 1804. aug. 11. uhlanus kapit. (hzg. Lichnovszky Leokad.-Anaszt.) | Hedrik sz. 1807. aug. 2. (gr. Zichy Alexandra † 1854. | Gyula-Károly szül. 1854. | Antónia sz. 1812. febr. 5. (gr. Eszterhazy Pál † 1857.)

A család tagjairól kevés mondani valónk van. II. Belud (v. Belid) cserélte Kechult Lóos helységért. I. Tamás 1356-ban Soprony vármegye főispánja volt. — Viczai Sándor, (kit a táblázaton nem lelünk) 1552-ben hadvezér volt. [1]) Balásnak fia III. György 1581. és 1583-ban Soprony megye első alispánja és követe volt. Ennek unokája I. Ádám 1645-ben báróságra emeltetett. [2]) Ennek fia IV. Já-

[1]) Forgách Commentarii 47.

[2]) Lehoczky, Stemmat. I. 170. Más adat szerint Adami után II. Ádám 1675-ben lett volna báróvá.

nos az utolsó Héderváry Istvánnak Eszterházy Erzsébettől való leányát Héderváry Katalint vévén nőül, ezzel nyerte a Győr megyei Hédervárat, mely a családnak az idő óta fölakhelye lőn. Ennek fia II. Ádám Palota, Csókakő és Fejérvárnak a töröktől visszavételénél mint a Győr megyei felkelő nemesség vezére vett részt. Meghalt a XVIII. század elején. Pompás vörös márvány sírszobra Hédervárott látható. [1]) Fiai közül Antal a Rákóczy fölkelés híve volt, Jób szül. 1701. mart. 15-én, udvari gavallér és szentelt vitéznek (eques auratus) említetik. 1723. máj. 14-én III. Károly királytól grófságot nyert. Meghalt 1734-ben kora 34. évében. [2]) Nejétől bellatinczi báró Ebergényi Esztertől leánya Borbála (szül. 1726. † 1731.) és László (szül. és † 1729.) meghalván, [3]) három leánya maradt és egy fia

I. Mihály, ki a családnak — mint a táblázat mutatja, máig terjesztője lett, s egyszersmind gyüjté a nevezetes Hédervári muzeumot és pénzgyüjteményt.

A család grófi czímere — mint fölebb a metszvény mutatja — négy részre osztott paizs, az 1. és 4. arany udvarában koronán álló szárnyas sasláb (mint a Kanisay czímer) a 2. és 3-ik kék udvarban három ezüst folyam (szelemen, mint az ősi Hédervári czímer) látható. A paizs fölötti grófi koronán szintén fekete sasszárny lábastól, karamával a koronába kapaszkodva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék. [4])

A család egyik tagja Viczay Anna sz. Klára rendi apácza 1720-ban *„Elmélkedések és lelki foglalatosságok könyve“* czím alatt Nagyszombatban ima könyvet adott ki.

Viczay család. Jobban Kis-Viczay család. — Ismeretes közülök József a hires orvos, ki 1773-ban adta ki latinúl a Nyelvről, mint kórjelzőről értekezését. Atyja Kassán a város és Abauj megye sebésze volt. [5]) Nemességéről mitsem tudunk.

Wiczay család. (Máskép Molnár) Molnár Péter és Csóy Katának fiok Molnár Péter Soprony megyei Vicza helységben születvén, innen Viczay-nak is neveztetett. 1708-ban Wittebergben tanult,

---

[1]) Vasárnapi Ujság 1853. évi 8-ik szám.

[2]) Stehenics János: *Lessus Hedervarianus. az az Hédervári Siralom* czímű, gróf Viczay Jób fölött mondott és Győrben 1735-ben nyomt. halotti beszéde.

[3]) Lásd síriratait Archaeologiai közlemények 1. köt. 166—167.

[4]) Burgstaller Collect. Insig. — Adami Scuta gentil. tomo XIV. és Histor. Herald. Handbuch Gótha 1856.

[5]) Horányi Memoria Hung. II. 353.

1712-ben Kassán lett evang. lelkész. [1]) De úgy látszik — a nemesség sorába nem tartozott.

Viczéni család. Viczéni György 1700-ban I. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét. [2]) Czímere a paizs kék udvarában gázoló fehér egyszarvú, szarvával a vízbe döfve. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás ősz hajú és szakálú férfiú emelkedik ki, jobb kezével három liliomot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Trencsin vármegye nemesi összeirásai szerint 1748-ban Nemes-Kotessón lakott Mihály, 1768-ban szintén ott Istvánnak fiai: József és Imre, Bicsén pedig József és fia János.

1803-ban Bicsén laktak József, mint István örököse, azután idősb Józsefnek fiai József, Károly, Alajos és János, végre Jánosnak fia ifjabb Alajos. [3])

E század elején a Viczéni család Zemplin megye nemessége sorában is olvasható. [4])

Viczián család. Pest vármegye nemes családainak egyike.

Viczmándy család. (Buthkai és Izbugyai) Zemplin vármegye régi nemes családja, mely Bács vármegyéből eredt. A mohácsi vész után a törökök által kiűzetvén, Viczmándy Tamás kővári kapitány lett, [5]) utóbb elvévén Buthkay Zsófiát, családja Zemplin megyébe Buthkára telepedett, maga Tamás 1567-ben Kővár védelmében esett el. [6]) Ennek fia volt Mátyás 1556-ban Torda Zsigmonddal együtt a sárospataki apáczákkal Csernahora helységre szerződésre lépvén, erre I. Ferdinand királytól kir. megegyezést nyert. [7]) 1558-ban Zemplin megye főispánjává lett, és az volt 1570. januar 2-ig, 1572-ben Zemplin megye részéről Rudolf kir. koronázására küldetett. [8])

Ugyan ez idő tájban élt 1586. körül Viczmándy János, kinek nejétől Cserményi Annától két leánya maradt: Anna és Borbála. [9])

---

[1]) Bartholomaeides Memoria Ungar. 204.

[2]) Collect. herald. nro. 768.

[3]) Szontagh Dán. közl.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 120.

[5]) Istvánffy Hist. 1685. évi kiad. 505. l.

[6]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 71. not. top. 74.

[7]) Ugyan ott not. top. 210. 264.

[8]) Ugyan az ott not. hist. 71—86. Lehoczky szerint 432. lap. Hont megye Administratora is volt volna.

[9]) Geneal. authent. I. fam. de Csermen.

Az izbugyai ág pedig így támadt: Zbugyai Zbugyay Bernát elvette homonnai Drugeth Simon leányát Hedvigot. [1]) Valószínű, ennek leánya volt Izbugyai Anna, kit Viczmándy Lajos vett nőül, és vele családja a kihalt Zbugyai család javait öröklé, és e jogon az izbugyai predikátumot is. E Lajostól, ki 1580. táján élt, a családfa [2]) következő:

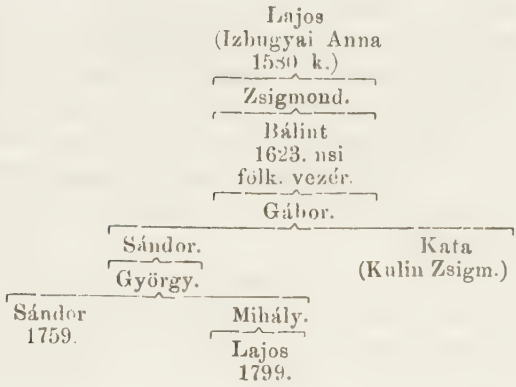

A családfán álló Bálint 1623-ban Zemplin megye fölkelő nemes seregéhez egyik vezérül választatott. [3])

Ezzel egykorban 1618-ban élt V. Kristóf, kit a kamara per nélkül háborgatott birtokában. [4])

A család e század elején Zemplin megyében birtokos Legénye, Náthafalu, Gatály, Izbugya-Hrabócz, Komonya helységben és a Csörge pusztán. [5])

Honos a család Szabolcs és Ung megyékben is. Az előbbiben Viczmándy Vilma Bezdéden.

A család czímere a paizs udvarában nyakán nyillal átütött bivaly, továbbá három farkas fog, galamb, és három rózsa. [6])

Vida család. (Fegyverneki és F.-penczi.) Pest vármegyei nemes család, birtokos ott Törtel helységben. Egyik derék tagja volt László táblabiró és a magyar színészet lelkes pártolója, szül. Törtelen 1770. máj. 16-án. Meghalt 1831. dec. 6-án.

[1]) Szirmay, C. Zemplin not. top. 105.

[2]) A Bossányiféle contra Eszterházy curialis perből 510. 512. és 516. lap.

[3]) Szirmay, C. Zemplin not. hist. pag. 155.

[4]) 1618. évi 15. és 1638. évi 62 törv. czikk.

[5]) Szirmay C. Zemplin not. top. 367. 365. 369. 375. 394.

[6]) Lehoczky Stemmat. II. 432.

Vida nevű nemes család Győr megyében már 1611-ben (vagy tán jobban 1711-ben?) a kétségtelen nemesek között állott.

Komárom megyében 1635-ben a tagyosi pusztába Laky István és több társa beiktatásának ellene mondott Vida Simon. [1])

Trencsín megyében a nemesi összeírások szerint 1721-ben Beczkon élt ily nevű család. [2])

Zemplín megyében e század elején is a nemesség sorában állt. [3]) Szabolcs megye szintén nemessége sorába számítja.

Vida Imre 1719-ben III. Károly király által nemesítetett meg, [4]) címere a paizs kék udvarában zöld téren fekete lovon ülő vörös nadrágos, sárga csizmás, zöld dolmányos és mentés és prém kalpagos magyar vitéz, jobb kezével kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából zöld ruhás kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Ily czímert visel a következő nemzedékrend is, mely különben az 1611-ben Győr megyében elismert nemességü családból származtatja magát. A táblázat [5]) imez:

Vida János.

- II. János.
  - György 1725. dec. 17. public. Győrben.
    - János Győr v. Szabadon lakos.
      - József 1753. máj. 14. Győr m. public.
    - Imre Pozsony m. Damony lak. 1753. Győr publ.
- I. Imre
  - Mátyás
    - János Vámos-Győrben publ. 1763. máj. 4. Győr megyénél.
    - József
  - Mihály 1725. dec. 17. Győr v. publ.
    - Márton az alföldön.

E családból származtatá magát és nemességét Nógrád megyében kihirdetteté: Vida Mihály Váczon az országos káptalani levéltár jegyzője 1848-ig. Első nejétől leánya Teréz Khünellné, második nejétől Móczár Fánitól gyermekei: Kálmán, Mike, Vilmos, Dezső, Vincze (mh.) Berta, Rózsa, Bella, Etelka, Fáni.

---

[1]) Fényes, Komárom várm. 195.
[2]) Szontagh Dán. közl.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 120.
[4]) Collect. herald. nro 398. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[5]) Nógrád megyei jegyzőkönyv.

Vida család. Vida István és Gábor 1741-ben Mária-Terézia királyasszonytól kapták armális levelöket. [1])

Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren álló sárga ruhás, vörös csizmás, és öves, prémezett vörös kucsmás magyar vitéz, jobb kezében kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vida család. (Pákei.) Ismeretes tagja a családnak Károly iró és hirlap szerkesztő 1848-ban. Meghalt N.-Váradon 1862. jan. 4-én kora 43. évében.

Vidák család. Joannovics-Vidák Vincze 1763-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemeslevelét. [2])

Czímere előbb függőlegesen három részre osztott paizs, melynek középső osztálya vörös udvarban balról jobbra vont rézsutos fehér szelemenben egy-egy zöld lóher levelet mutat; a jobb és baloldali osztály vízirányosan két-két udvarra oszlik, az 1. vagy jobb oldali felső és 4. vagy baloldali alsó arany udvarban kétfejű fekete sasnak fele testrésze oldalaslag nyúlik be; a 2-ik vagy baloldali felső és 3. vagy jobb oldali alsó kék udvarban hármas zöld halmon oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a balban levágott törökfejet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából hasonló oroszlán emelkedik ki, két felől sasszárnyak között, melyekből a jobb oldali vízirányosan aranyfekete, a baloldali vörös, rajta szemlélhető a paizsbeli három ezüst szelemen, ugyan annyi zöld lóher levéllel. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.

E családból Vidák Péter e század elején (1810. 1812.) verseczi n. e. g. püspök és valóságos belső titkos tanácsos volt.

Vidakovich család. Kihalt horvát család, melynek alapítója lett volna Vidakovich Mihály Novi és Zrínyi várak parancsnok kapitánja, ha 1695-ben magnélkül meg nem halt volna. [3]) Ő nyerte a nemesítő levelet és czímert, melynek udvarában ágaskodó grif első jobb lábával kivont kardot, és annak hegyén levágott törökfejet tart, mert egy ütközetben egy aga fejét vágta le. Benne ága kihalt.

---

[1]) Collect. herald. nro. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Ugyan ott. nro. 47.

[3]) *Lásd* „Panegyricus Virtuti et merito veri herois Generosi dni Michaelis Vidakovich, S. C. Rg. Mattis Partium neo reoccupatarum Novy et Zrinii Capitanei et Commendantis pro funere dicatus et dictus a P. Ladislao Despotovich e Soc. Jesu die 24. Feb. Anni Christi 1695. Zagrabiae." — 4-rét.

Widffy család. (Mohorai) Nógrád vármegyei Mohora helységről vette előbbi nevét. A XV. század első felében élt Mohorai Vitus (=Vid), kinek fiai János, Márton, és Ambrús már 1468-ban atyjok neve után Vidffy-aknak neveztettek mohorai előnévvel. [1])

Ezek közűl nevezett

Widffy Ambrús 1486-ban Nógrád vármegyének kitünő alispánja volt, ki a törvény könyvet kinyomatá. [2]) Egy oklevél szerint 1495-ben birta Hont megyei Riba helységet is. [3]) 1504-ben midőn Budáról Pestre dereglyén áteveztek, több társával együtt a hullámok közé veszett. [4]) Ennek úgy látszik fia volt azon mohorai Widffy Lőrincz, ki 1526-ban a tokaji gyülésen Szapolyai Jánosnak mint egyik főpárthíve vett részt. [5]) Mohora helységben birtokát szaporítá cserével is, Bak Zsófiának Gyürky Benedek édes anyjának ezen mohorai birtokrészeért Hont megyei Csalomian 6 telket adott. [6])

Az időkor után következtetve, Lőrinczuek fiai lehettek: Vitus (II. Vid) Kristóf. Ugyan is

II. Vid (Vitus) Drégely vár parancsnoka volt, mint ilyen esett el 1596-ban. [7]) Már 1587-ben nejeül Barbarich Margitot olvassuk.

Kristóf élt 1597—1600. körül, neje volt Dalmady Erzsébet. [8]) E két Widffy-ban kihalt a család, legalább utóbb nyomait nem találjuk.

Ezek szerint a családfa következőleg szerkeszthető:

---

[1]) Sághi Conventnek 1468. feria 4. in vigilia festi ascensionis dni. Kelt eredeti oklevele.

[2]) Tudományos Gyűjtemény 1833. évi II. k. 34.

[3]) II. Ulászló királynak 1495-ben Kóvári László és Pál részére mohorai Widffy Ambrús ellen kiadott inquisitoriája.

[4]) M. G. Kovachich Supplem. ad Vestigia Comitiorum. II. 309—310. Budapesti szemle II. 167.

[5]) Jászay P. A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után 82.

[6]) Sz. benedeki Convent előtt 1590-ben Gyürky Benedek részére tett tanuvallatás szerint. Lásd azon Convent levéltára Protoc. H. d. 19.

[7]) Istvánffy Histor. 1622. évi kiad. 702, és 1685. évi kiadás 455. lap.

[8]) Protoc. C. Neograd annorum 1597—1602.

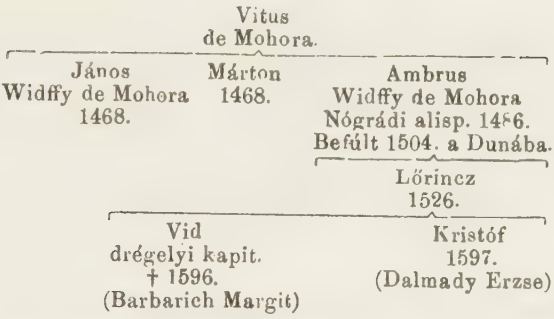

Vidffy család. (Farnosi) szintén kihalt család. 1468-ban éltek Vitus fiai László és Sebestyén [1]) (filii Viti de Farnos.)

Widffy család. (Woikóczi) Horvátországi család, melyből Miklós 1504 ben mohorai Widffy Ambrussal együtt fúlt a Dunába [2])

Widlicskai család. Nemes rendű, melyből jelenleg István ügyvéd Szabolcs megyei Nyiregyházán.

Vidos család. (Koltai) Vas vármegye ős régi családja, mely azon megyei Kolta helységről, (hol most is birtokos) írja előnevét. A család törzse Vosos volt, kinek unokáit, mint a következő táblázaton az évszámok kijelölik, 1272. febr. 16-án V. István király mint Vasvári vár jobbágyokat, (kik Zsörkön laktak) a királyi szolgák sorába emelve, megnemesíté. [3]) Az okmány tartalma szerint a táblázat ez :

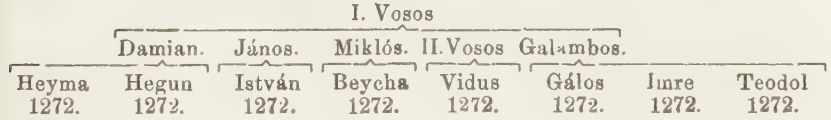

Innen látjuk, hogy II. Vasas fiának Vidus (Vidos) nevétől vette a családnevét is. Ez oklevelet 1697-ben Vidos Imrének fiai János és Zsigmond a Vasvári káptalan által átiratták, [4]) mint a következő táblázaton is kijelöltetnek :

---

[1]) Eredeti oklevél.

[2]) Kovachich Supplem. ad Vestig. Comit. II. 309—310.

[3]) Fejér Cod. diplom. tomo V. vol. 1. p. 214—216. és utánna az eredetiből jobban kiadva. Nagy Imre s többen Hazai Okmánytár I. 56.

[4]) Ugyan ott jegyzetben 58. lapn.

Jakab.
István.
Imre.
János.
Imre
(Wittnyédy Orsolya)

János	Zsigmond
1697.	1697.
átiratő.	átiratő.

A XVII. században élt Vidos Imre, ki Vittnyédy Pál leányát Orsolyát birta nőül. Továbbá József, ki 1626-ban teresztyénfalvi predikátor volt. [1])

1743-ban élt Vidos Miklós.

Említhetők továbbá a családból Zsigmond (neje mesterházi Nagy Julianna,) és János (neje mesterházi Nagy Judit.) Lajos 1808-ban.

Sándor neje Káldy Zsuzsanna, fiók Imre 1811-ben főhadnagy. Öcsese Antal, huga Judit. [2]) Anna Stettner Györgyné.

Vidos Eva Kartsai Sámuelné meghalt 1782-ben. [3])

Vidos István Vas és Zala megyei táblabiró 1823. oct. 6-án vette nőül báró Sennyey Polexinát.

Vidos József 1838 ban lett Vas megye első alispánja, és 1847-ben országgyülési követe volt.

Kemenes-Mihályfán birtokos Pál, Csehiben birtokosok (1847.) Kálmán, Emilia, és Emma testvérek.

Vidovich család. Fő lakhelye Békes vármegye, honnan Bihar és Csongrád megyébe is átszármazott.

A czímeres nemeslevelet Vidovics György és Mihály testvérek kapták 1793. sept. 9-én (Bécsben) I. Ferencz királytól, mely a következő 1794-ben Békes megyében kihirdettetett. [4])

Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren álló lándzsa, melyre levágott vérző törökfej van szúrva, a lándzsát két oldalról két ágaskodó ezüst oroszlán első lábaikkal fogják. A paizs fölötti sisak koronáján daru áll, felemelt jobb lábával golyót tartva. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék. [5])

[1]) Eredeti oklevél Ráth Károly gyüjteményében.
[2]) Halotti beszéd Wittnyédy Teréz fölött.
[3]) Sándor, Könyvesház 182
[4]) Békes megyei 1794. jegyzőkönyv 791, sz.
[5]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

A nemesség szerzők egyike Mihály az armális szerint előbb Borsod megye írnoka, majd tiszti alügyésze, a másik György előbb Ung, utóbb Békes megye aljegyzője volt. Nevezett Mihály később a gróf Stockhammer árvák gondnoka és több vármegyék táblabirája volt, gyermekei: Péter, Mihály, László, Raimund, Imre, József-László, és László-Norbert, 1830-ban publicáltatták nemességöket Békes vármegyében. [1])

A nemesség szerző György utóbb mint Békes megye főjegyzője, 1807. táján kir. tanácsos és udvarnok lett, 1825-ben országgyülési követ. Főjegyzőségéből Békes m. alispánja lett és volt 1828-ig, midőn magányába vonúlva, meghalt 1841-ben kora 76. évében. Gyula városa neki köszöni a kebelében felállított megyei kórházat, melynek felállítására 1827-ben a megyei közönséget oly hatással hívta fel, hogy az adakozás utján sikeresen megalapítatott. A tőle származó ivadék nemzékrende ez:

György
kir. tanácsos
alispán † 1841.
(Gasztager Viktoria † 1831.)

Mária	Ferencz	Józefa-Adél
sz. 1797.	sz 1799.	sz 1804.
(Kállay Ferenczné 1818 tól.)	Békes v. fő szbiró s főjegyző stb. (1. Lukács Józefa 2. Kállay Bora)	(Stacho János gyulai ur. ügyész)

2-tól László	György
elesett	sz. 1833.
Budánál 1849.	n.-váradi m. pap.

E családfán álló Ferencz hivatalos pályáját Krassó megyében mint al-jegyző kezdé, innen Békes megyében al-, majd főszolgabiró, utóbb főjegyző lett, végre a nagyváradi püspöki urodalom jószág-főkormányzója lett. Második nejétől egyik fia mint honvéd Budánál esett el 1849-ben, másik a nagyváradi megyében kath. lelkész.

A másik ágból Mihály 1847-ben Bihar megye fizetéses táblabirája volt. 1862-től Csongrád várm. kinevezett alispánja és kir. tan. Meghalt 1865. dec. 24-én.

Wieland család. Lakhelye Szepes vármegye, hol birja Farkasfalvát, továbbá birtokos Ábrahámfalván, Csepánfalván és több máshelyen. Eredetileg Németországból származik, hol szintén nemesi rangú volt, és ily ősi czímert viselt, a jobbra dőlt paizs jobbról kezdett rézsutos szelemenében egymás fölött három disznófej orrában

[1]) Békes v. jegyzőkönyv 1830. évi 2014. szám a.

arany gyűrűvel látható; a paizs fölötti sisak koronáján koronás grif karamaival szintén olyan disznófejet tart.

Német országból a család a XVI. század végén Magyarországba telepedett és itt Wieland Farkas személyében 1628-ban magyar nemességre emeltetett, ilyen czímerrel — mint itt a metszvény is ábrázolja, — a paizs rendesen négyfelé oszlik egy alúlról emelkedő kúpalakú udvarral: az 1-ső osztály vízirányosan ezüst és vörös udvarra oszlik, amabban piros, emebben fehér rózsafej látszik, a második kék udvarban koronás grif ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva; a 3-dik ezüst és 4 ik vörös udvarban egy-egy arany gyűrűt tartó disznófej látható; az alsó kúpalakú kék udvar zöld alján ablakos és ajtós magas torony emelkedik. A paizs fölötti sisak koronáján koronás grif első lábaival az előbbihez hasonló tornyot tart, két felől két sasszárny veszi körül, melyekből a jobb oldali vízirányosan alól

fekete, felül fehér, és itt is a gyűrűs disznófej látható, a baloldali sasszárny vízirányosan alúl vörös, felül fehér, hol ismét a gyűrűs disznófej látható. Foszladék jobbról ezüstfekete, balról ezüstvörös. [1])

Farkasnak negyedik ízbeli unokája János Farkasfalvára telepedett 1749-ben. Fiai közül Mihály II. József császár alatt a török háborúban részt vett, meghalt 1809-ben mint ezredes és mező-

[1]) A család közlése szerint, és Burgstaller Collectio Insignium nob. Fam.

hegyesi parancsnok. Egyik fia György a francziák elleni táborozásokban tünteté ki magát, 1814-ben Mária Terézia rendét kapta, és bárónságra emeltetett, később a 9-ik huszár ezred első tulajdonosává lett, egy év mulva azon ezred Miklós orosz czár nevével ruháztatván föl, annak másod tulajdonosa lett. Meghalt Kézsmárkon 1848-ban, mint nyugalmazott altábornagy.

Említett Jánostól következő nemzedék [1]) származott:

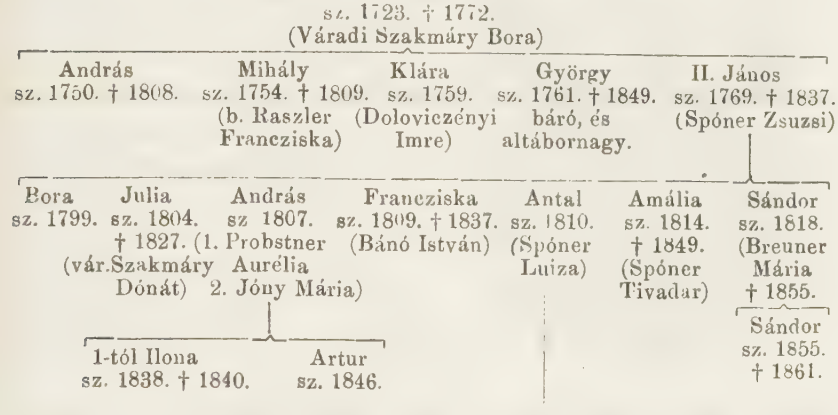

II. János gyermekei közül Antal előbb cs. k. lovaskapitány, az 1848—9. évi eseményekben tevékeny részt vett, minek következtében a fegyver letétel után 10 évi várfogságra ítéltetett, melyből azonban legfelsőbb cs. kir. kegyelem utján már 1850-ben mint rang nélkül kilépett tiszt kiszabadúlt.

Wieland család. Erdélyi szász család, melyből Wieland András-Farkas szebeni polgár és kereskedő nemeslevelet kapván, ez armálisa az 1743. évi erdélyi országgyülésen kihirdettetett. [2])

Vietoris család. (Vaszkai és Kis kovalóczi) Eredeti székhelye Trencsín megyei Vaszka helység. Alapító-törzse Vietorisz János, — mint iratik — I. Leopold alatt a Tököly zendüléskor tanusított hűségével szerzett érdemeket. 1710-ben I. József királytól czímeres nemeslevelet nyert, [3]) mely 1711-ben Trencsín megye előtt kihirdettetett. [4])

[1]) Családi közlés szerint.

[2]) Apor P. Synopsis mutationum 231.

[3]) Collect. herald. nro. 734.

[4]) Trencsín megyei jegyzőkönyv.

Czímere — mint itt a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó, kettős farkú koronás oroszlán, első lábaival zöld pálma-koszorút tartva, fölötte jobbról aranynap, balról aranycsillag ragyog; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroszlán ágaskodik ki, két kiterjesztett fekete sasszárny között, melyekből a jobb oldali közepén arany nap, a baloldalinak közepén arany csillag fénylik. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

1726-ban nevezett János fiával I. György-gyel a Trencsín megyei nemesi vizsgálatkor fölebb érintett czímerlevele alapján a kétségtelen nemesek sorába ujolag beiratott [2])

Nevezett I. György, ki a pozsonyi kamarai tanácsos schmelhofi Timon János leányát Máriát vette nőül, 1751-ben Trencsín vármegye országgyülési követe volt. [3]) I. Györgynek ezen említett házasságából született két fia II. György és I. Pál, kik által a család két ágra szakadt, II. György tudniillik a trencséni, I. Pál a nyitrai ágnak lett törzsévé.

A család eredeti székhelyéhez Vaszkához tartozik a szomszéd Bollesó helység egy része is a családnak birtoka, és ez utóbbi helyen a család az egyház kegyura is. Utóbb a család, nevezetesen Pál és fiai József és János és magvaszakadás esetére II. György részére is királyi adományt kaptak Kis Kovalócz helységre, mely Trencsín megye előtt 1805-ben hirleltetett. [4])

A családfa I. Jánostól kezdve következőleg terjedt szét:

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Trencsín megyei 1726. évi jegyzőkönyv 107. szám alatt, ugyan az alkalommal a törv. kivánata szerint személyökre nézve a Breuner grófok manumissionalis-át is elémutatták.

[3]) Lehoczky Stemmat. I. p. 213. hol sajtó hiba *Victoris*, Vietoris helyett.

[4]) Trencsín megyei 1805. évi jul. 11-ki jegyzőkönyv.

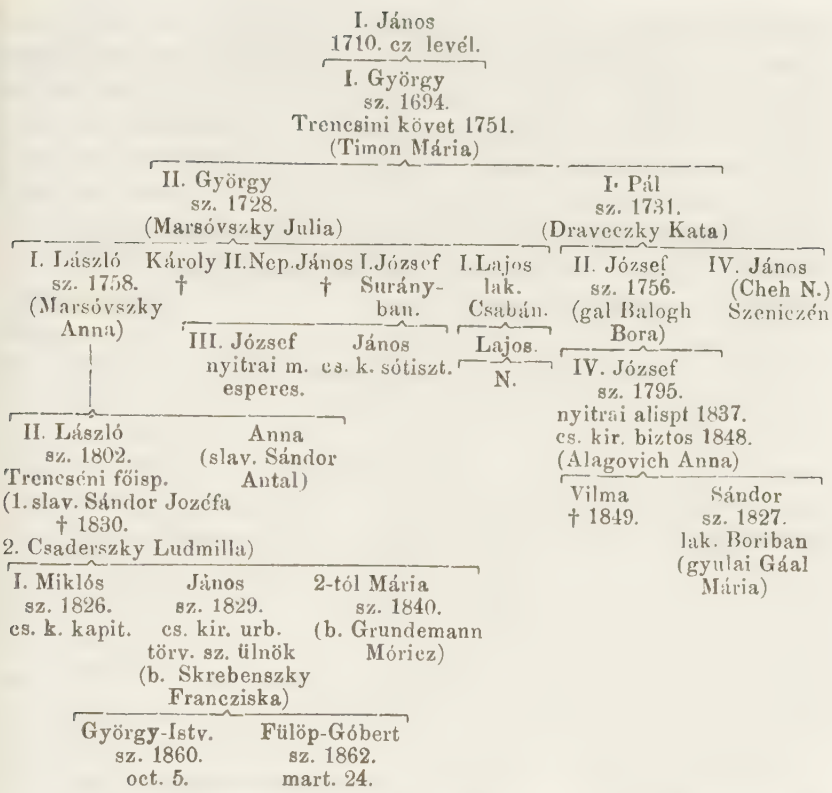

A család Trencsín és Nyitra vármegyének előkelő családai közé tartozik, s több tagja megyei főbb hivatalt viselt.

A trencséni ágból: II. György Vaszkán lakott, és 1788—1794-ig az Árvai urodalom praefectusa volt. Nejétől marsovai Marsovszky Juliannától öt gyermeke született, öt gyermeke közül I. József Surányban a gr. Károlyiak tisztartója, ennek egyik fia II. József Nyitra egyház-megyei esperes, másik fia cs. k. sóházi hivatalnok, I. Lajos közbirtokos Csabán. I. László (szül. 1758.) 1812—1819-ig gróf Aspremont Góbert jogai kormányzója volt. Ennek nejétől marsovai Marsóvszky Annától fia

II. László (szül. 1802.) Trencsín megyénél kezdé 1822-ben hivatalos pályáját. Volt jegyző, utóbb főhadi adószedő, végre 1836—1841. alispán, egyszersmind 1839-ben országgyülési követ. 1841-ben kir. tanácsos czímmel magányba vonúlt, 1844-ben sz. kir. Szakolcza város rendezésével bizatott meg. 1848. év végén Liptó, utóbb 1849-ben Trencsén megyék cs. kir. biztosa lön. 1852-

ben visszavonúlva, Horóczi jószágán élt, míg 1861-ben ismét mint Trencsin vármegye főispánja lépett hivatalos méltóságba. Első nejétől slavniczai Sándor Jozéfától († 1830.) két fia Miklós és János születtek, kikről alább, második neje lovag Csaderszky János leánya Ludmilla, kitől leánya Mária, 1860. octoberben férjhez ment falkenbergi báró Grundemann Móriczhoz Felső Ausztriába férjének Heindorf nevű majoratusféle birtokába. A férfi gyermekek közül

a) Miklós (szül. 1826.) katonai Egyetemben nevelkedvén, előbb a gr. Walmoden vasas ezredben, utóbb a nádor huszároknál szolgált és ez utóbbinál 1848-ban kapitánynyá lett. — 1851-ben nőül vévén lovag Siegel Juliannát, kapitányi ranggal nyugalomba lépett és Vág-ujhelyben anyai örökségébe telepedett. Fia Miklós szül. 1852-ben.

b) János Nep. szül. 1829-ben. Hivatalos pályáját Trencsin vármegyénél mint tiszt. jegyző kezdette, 1848-ban szolgabiróvá és nemzetőri kapitánynyá választatott. (Még 1844-ben Szakolcza sz. kir. város által dísz polgári oklevéllel különböztetett meg.) 1849-ben főszolgabiróvá neveztetett. 1850-ben a puchói kerület cs. kir. biztosa, 1853-ban a trencsini cs. kir. collegialis törvényszék birája volt, 1856-ban a Pozsony megyei urbéri törvényszék ülnökévé neveztetett. 1857-ben Ferencz József császári kir. ő felségének Pozsonyba lett ünnepélyes bevonulásákor a 600 lovasból álló banderium főparancsnokságával bizatott meg. 1859-ben augustusban hivatalos állomásáról lemondott, és azon évi octoberben Bécsben hrzstyei báró Skrbenszky Fülöp cs. kir. valós. b. tit. tanácsos és kamarásnak nejétől gr. Erdődy Franczis-kától született leányával báró Skrbenszky Franczis-kával összekelvén, horóczi jószágára vonúlt. Két gyermeke a táblán látható.

A Nyitrai ágat I. Pál alapitá. [1]) Ez szül. 1731-ben, és nejétől Draveczky Katától nemzé Jánost és Józsefet, kik a Kiskovalóczi donatiót 1805-ben kihirdették. I. János herczeg Grassalkovich uradalmainak volt kormányzója, és nőül birta Cheh udvari tanácsos leányát Szeniczén; de ága kihalt. Testvére

József (szül. 1756.) nejétől galanthai Balogh Borbálától nemzé Józsefet, ki 1795-ben született, és Nyitra megyénél viselvén hivatalokat, 1837-ben első-alispánná választatott, 1849-ben pe-

[1]) Egy másik Genealogián I. Pál és I. József között még egy II. Pált találunk, mint amannak fiát, az utóbbinak atyját. Itt a családfa családi közlés szerint áll.

dig mint Nyitra megye cs. kir. biztosa a forradalom ellenében működött. Utóbb visszavonúlt. Meghalt 1862-ben. Nejétől Allagovich Annától leánya Vilma 1849-ben meghalván, másik gyermeke Sándor, (ki 1827-ben született) a katonai pályára lépett, és a cs. kir. hzg. Emil nevü gyalog ezredben főhadnagy volt. Erről lemondván 1854-ben nőül vette gyulai Gáal Máriát, azonban 1860-ban utód nélkül meghalván, benne a nyitrai ág elenyészett.

Ezen ág székhelye Szobotist és Szmrdek, mely utóbbi helyen Victoris József fürdőt is alapítván, a nyárat maga is ott töltötte vala.

Más Victoris családból eredhetett azon ily nevü Gömör megyei család, melyből Jonathán 1760 ban tanúlt Jenában, és utóbb soproni evang. tanár volt, meghalt 1802. nov. 1-én. Érdekes kéziratai gr. Széchenyi Ferencz által megvétetve, a nemzeti muzeumba kerültek. Továbbá Victoris András-nak fia Dávid, ki szintén 1760-ban járt Jenában, és 1763-ban orvos doctorrá levén, Gömör, Liptó és végre Sáros megyében működött. [1])

Egyik Victorisné született Schreiner Rozália 1802-ben halt meg.

Vigyázó család. (Bojári) Komárom, Pest, Tolna, Veszprém vármegye nemessége sorában találjuk. Pest megyében birtokos a család Abonyban, Bátyán, a miklai, bojári pusztákon stb. ez utóbbi pusztáról, melynek mintegy felét birja a család, adomány mellett írja bojári előnevét.

Komárom megyében birtokos a család Kis-Keszi, Kolos-Néma sat. helységben.

Ismeretesek a családból Mihály a múlt század végén, kinek neje Sajnovics Borbála volt. Továbbá

János e század első felében hosszú ideig (1816—1825. körül) Veszprém vármegye főszolgabirája.

József, ki vattai Battha Jozefát vette nőül, és ettől gyermekei Antal cs. kir. tanácsos, és Anna Muslay Istvánné.

Vikoly család. E családot 1760-ban Mária-Terézia király asszony emelte nemességre. Czímere a paizs kék udvarában hullámzó víz fölött úszó bárka, melynek sárga háza fedelén fehér galamb repülésre készen áll, piros csőrében arany olajfa galyat tartva. A paizs fö-

[1]) Haan L. Jena Hung. 70. 71. Bartholomaeides C. Gömör p. 413.

[2]) Fényes, Komárom várm. 104. 105.

lötti sisak koronáján szintén olyan galamb áll, két kiterjesztett fekete sasszárny között. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék. [1])

Vikoly József 1794-ben Erzsébetvárosban népszószólló volt.

Vikor család. Majsán lakó család, hol 1756-ban nősült Vikor György-nek fia István. Ennek utóda György nejével Magyar Annával nemzé Vikor Mihályt, ki 1836-ban nemzetségi eredete kutatásában fáradozott, állitólag elődei Hont megyei Szelestyény helységből származtak Majsára a Kis-Kunságban.

Vilcsek család. (Podvilki) Árva vármegye curialis nemes családa. Ősei a Monyák és Bukovinszky soltész család elődeivel együtt 1672-ben saját költségükön 700 puskás embert állítván ki, a vallási üldözések alkalmával főleg az evang. vallás terjesztőit elnyomni segítették, és Árva megye 16 helységét a kath. hit és király iránti hűségben megtartották. Ezért jutalmúl 1673. jun. 27-én összes soltészi birtokuk minden adó és egyéb tartozás alól fölmentetvén, azok viselését a kir. kincstár vállalta el. Továbbá 1674. febr. 20-án I. Leopold király által Vilcsek Miklós és általa neje Szenkovics Dora, Szaniszló és neje Monyák Zsófia, Tamás és neje Harkabúz Zsuzsa, Ádám és neje Repinszky Zsófia, János és leányai Mária és Anna, továbbá Bálint és neje Svik Zsófia fiaival Alberttal és Miklóssal együtt címereslevél mellett nemesi rangra emeltettek. [2])

A család címere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain álló farkas, első jobb lábával meztelen kardot, a balban máltai keresztet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából hasonló farkas emelkedik ki.

A család tagjai közül többen a papi pályára szentelték magokat, így: Szaniszló 1723-ban podvilki plébános. Ádám 1773. oravkai lelkész és apát, József 1834-ben hittudor, és detvai káplány, Vendel 1837-ben sztankováni plébános, János 1858-ban koszinkai lelkész volt.

Továbbá a polgári pályán kitüntek: Ferencz 1848. előtt Árva vármegye fő szolgabirája. Ugyanekkor Ignácz és József esküdtek; idősb Ignácz pénztárnok, Mihály csendbiztos, Gergely útibiztos, Xav.-Ferencz 1861-ben a tresztenai járás érdemes főszolgabirája volt.

Végre megemlítendő a XVII. század végéről Vilcsek Danje-

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Szontagh Dán. közl. szerint.

lák, ki vallás üldözési túlbuzgalmában 1687-ben Zahora János evang. lelkészt az isteni tisztelet gyakorlata közben az oltár előtt lelőtte.

Egyik ága a Vilcsek családnak Zemplín megyében is honos, hol Csaklyó és Vehécz helységben közbirtokos. [1])

Vilczek család. Grófi család Ausztriában és Sziléziában. Lengyel országból eredt. Wilczek Miklós 1369-ben sendomiri vajda volt, ennek utóda Venczel ugyan ott tartománybiró; ugyan ez Sziléziában a troppaui kerületben fekvő Hultsin és Gutenland-ról elönevezve 1500. april. 1-én I. Miksa császártól bárósságra és zászlós uraságra emeltetett. [2])

Kétségtelen törzse a családnak Wilczek Gáspár báró, kinek nejétől Paczenszky Anna-Katától fia Wilczek Henrik-Vilmos (szül. 1665. sept. 17. † 1730. mart. 19-én) cs. kir. v. b. titkos tanácsos, altábornagy, és állam-minister volt, és 1714. april. 8-án VI. Károly császártól grófságra emeltetett. 1715. jun. 10-én pedig az 1715. évi országgyülésen magyar-honfiusítást nyert. [3]) Ennek nejétől gróf Saint-Hilaire Mária-Saroltától (szül. 1670. † 1747.) két fia József-Mária és János-Boldizsár maradt, kik által a család két ágra szakadva, máig virágzik. Családfájok következő:

I. tábla.

Henrik-Vilmos gr.
1715. m. indigena.
(gr. Saint Hilaire M.-S.)

József-Mária	János Boldizsár
sz. 1700. † 1777.	sz. 1710. † 1787.
cs. k. v. b. t. tanács.	cs. k. hadszertárnok
(gr. Oettingen Mária-Fáni)	(gr. Kottulinszky Mária)
Ferencz-József	*Folyt. II. táblán.*
sz. 1748. † 1834.	
cs. k. kam.	
(1. gr. Hamach Jozefin	
2. hzg. Oettingen Teréz)	

1-től Mária-Anna	M.-Karolina	2-tól Szaniszló
sz. 1781.	sz. 1782.	sz. 1792. † 1847.
(gr. Sedlniczky Antal)	(gr. Des Enfans d'Avernas Adorján)	(b. Reischach Gabriella)

Teréz	Eleonóra	Paulina	János nep.
sz. 1823.	sz. 1825.	sz. 1829.	sz. 1837.
(gr. Goesz Antal)	†	(gr. Pálffy Móricz)	cs. k. k. (gr. Emo Capodilista Emma)

Mária	M.-Erzse	Józs.-János	Luciette
sz. 1858.	sz. 1859.	sz. 1861.	sz. 1862.

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 120. 135 143. — [2]) Góthai Hist. herald. Handbuch. 1077. lap. — [3]) 1715. évi 134. törv. cz.

II. t á b l a.

János-Boldizsár, *ki az I. táblán.*
sz. 1710. † 1787.
cs. k. hadszertárnok
(gr. Kottulinszky Mária)

József	János-Józs.
sz. 1752. † 1828.	† 1819.
cs. k. altábornagy	(gr. Hardegg Beatrix utóbb gr. Almássy Ignáczné)
(ns. Schulcz Róza)	
	Luiza
	sz. 1799.
	(gr. Almássy Alajos)

Teréz	Fridrik	Mária	Janka	Zsófia
sz. 1788.	sz. 1790. † 1863.	sz. 1792.	sz. 1793.	sz. 1797.
	tiroli kormányzó és számv. elnök (gr. Chorinszky Fáni)	(gr. Nobili János)	(b. Lexa János)	(lovag Mertens Péter)

Henrik	Gusztáv	Zsófia	Mária	Fáni	Fridrik	Róza	Blanka
sz. 1819.	sz. 1821.	sz. 1823.	sz. 1828.	sz. 1833.	sz. 1836.	sz. 1838.	sz. 1844.
cs. k. kincst. titkár (gr. Stainlein Malvin)	finanz tanácsos cs. k. kam.	†	(gr. Des Enffans Henrik)	†	cs. k. hadn. †	†	†

Eduard	Mária	Paulina	Henrik
sz. 1842.	sz. 1845.	sz. 1847.	sz. 1852.

A család czímere négy féle osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban koronás kétfejű sas, a 2. és 3-ik kék udvarban arany koronából két pálma-ág nyúlik föl. A közép vértben az ősi Kozielféle czímer vörös udvarban ezüst zerge, melynek derekán fekete szalagon három aranyszegélyű kék kő, felül aranygyűrű látható.

Wildner család. Wildner Ignácz ausztriai nemes, jogtudor, udvari és törvényszéki bécsi ügyvéd az 1840. évi országgyűlésen honfiusítatott. [1])

Vilffersheim család. Wilffersheim János-Miklós 1701-ben I. Leopold királytól kapott czímeres nemes levelet. [2]) Czímere a paizs kék udvarában zöld téren két szemközt hátulsó lábaikon ágaskodó oroszlán, első lábaikkal egy rostélyos várkaput tartva. A paizs fölötti két koronás sisak fölött egy-egy fekete sasszárny lebeg, köztök három arany csillag ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról czüstvörös. [3])

[1]) 1840. évi 52. törv. czikk
[2]) Collect. herald. nro. 769.
[3]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

Villana-Perlas család. Gróf Villana-Perlas Ferencz az 1764. évi országgyűlésen nyert magyar honfiusitást. [1])

Villányi család. Baranya vármegye kihalt családa, melyből 1429-ben Pálnak fiai Márton és László, továbbá Marczelnak fiai Miklós és Balás osztozkodtak. [2])

Willecz család. Willecz Ignácz, Mihály és Benedek 1803-ban I. Ferencz király által emeltettek nemességre. Czimerök következő: a paizs fejében vörös udvarban három arany csillag ragyog, a paizs alsó részében arany udvarban kétfejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható, két felől mindkét karamában hármas,-hármas piros rózsát tartva; a paizs aljáról fölfelé a sast is mintegy két felé hasítva, gula alakú, homorú osztály nyúlik föl, egymás fölött négy ezüst, és négy kék pólyát mutatva. A paizs folötti sisak koronájából arany koronás fehér egyszarvú nyúlik ki, első lábaival arany markolatú pallóst tartva, két felől két kiterjesztett fekete sasszárny között. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék. [3])

Vilt család. Ismeretes e családból Vilt József, született Esztergomban 1738-ban. Papi pályára lépvén 1767—1779. Vadkerti plébános, és alesperes, 1779. aug. 19-től—1806 ig esztergomi kanonok, 1779-ben érseki vicarius, az érsek halálával 1799-től egyszersmind káptalani vicarius, segéd és fölszentelt belgrádi püspök, 1806-tól győri püspök. Meghalt Rákoson 1813-ban.

Czímere a paizs vörös udvarának közepén vízirányosan ezüst pólyán három arany csillag; a paizs fölötti sisak koronáján hármas rózsa díszlik.

Wimmer család. A nemességet és czímert Vimmer János kapta 1722-ben Waxmuith Gáspárral. (*Lásd itt a 91. lapon.)*

Wimmer László rákosi számvevő 1830. jan. 12-én Temes megyétől kiadott nemesi bizonyítványát azon évi april. 19-én Krassó megyében publicáltatta. Fiai állami hivatalokban vannak.

Wimmer család. Báró Wimmer József cs. kir. kapitány országgyűlési ülés és szavazat nélkül az 1840. évi országgyűlésen honfiusítatott. [4])

Wimmersberg család. Báró Wimmersberg Emánuelt or-

---

[1]) 1764. évi 47. törv. cz.

[2]) Fejér, Cod. diplom. tomo X. vol. 7. p. 182.

[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) 1840. évi 51 törv. cz.

sággyülési ülés és szavazat nélkül az 1840. évi országgyülés honfiusította. [1])

Wimpfen család. A Wimpfen család, mely magát Sváb országból származtatja, és most grófi és terjedelmes bárói ágakon virágzik, állítólag 1808-ban magyar honfiusítást kapott. Törvénytárunk szerint csak báró Wimpfen Dagobert az 1827. évi országgyülésen honfiusítatott.

A család Magyarországban nem lakván, fölöslegesnek tartjuk itt terjedelmes családfáját közölni, főleg miután azt sem tudjuk, melyik Dagobert indigenáltatott nálunk a következők közül. Én az előbbit tartom, tudniillik azon báró Wimpfen Dagobertet, ki 1765-ben született, 1825-ig a cs. kir. lovasságnál szolgált, és utóbb mint ezredes nyugalmazva 1836. sept. 7-én Pozsonyban halt meg, özvegyen hagyván nejét Antóniát, báró Erős Józsefnek Almásy Ágnestől született leányát, kitől utóda nem maradt.

A másik báró Wimpfen Diénes-Dagobert cs. kir. gyalog kapitány volt, és Bécsben 1845-ben szintén magtalanúl halt meg, özvegye sárdi Somsich Jankától († 1849. aug.) nem maradván gyermeke. És igy akár egyik, akár a másik honfiusítatott, a törvénykönyv szerint a honfiusítatott ág kihalt.

Vinárszky család. Haczay Mária, ki anyai ágon az óvári és szent-miklósi báró Pongrácz családból eredt, egymás után két cs. kir. századosnak volt neje, úgymint Vinárszky János-Károlynak és utóbb Polszter Ferencz-Károlynak, mint ezek özvegye folyamodott Mária-Terézia királyasszonyhoz mindkét férjétől származott fiainak megnemesítése végett, melynek fogva fiai Vinárszky János, és Polszter Károly nevezett királyaszszony által Bécsben 1763. máj. 31-én kelt czímeres nemeslevélben magyar nemességre emeltettek, és nemes-levelök 1763. nov. 9-én Trencsén megye közgyülésen ünnepélyesen kihirdettetett. [2])

Czímerök négy részre osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarba benyuló pánczélos kar kivont kardot villogtat, a 2. és 3-ik kék udvarba benyuló aranymezű kar iró tollat tart. A paizs fölötti sisak koronáján egymással keresztbe helyezett, pánczélos, és aranyruhás kar kivont kardot és tollat tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [3])

---

[1]) 1840. 51. törv. cz.

[2]) Az eredeti armális szerint.

[3]) Ugyan onnan, és Coll. herald. nro 48.

Nevevett Vinárszky János 1768-ban még a Trencsín megyei Révfalu helységben lakott, utóbb ott nyoma sincs. [1])

Vincze család. (Felső-Vályi.) Nevét Vinze alakban írja. Gömör megyéből ered, melynek F.-Vály helységéről irja előnevét, és ott a Vincze család most is birtokosnak iratik. [2]) Alitólag a Szilassy és Vágássi Botka [3]) családokkal egy vérből ered, de úgy hiszem — csak leány-ágon. A mult század elején élt Vincze Zsigmond, kitől a családfa következő:

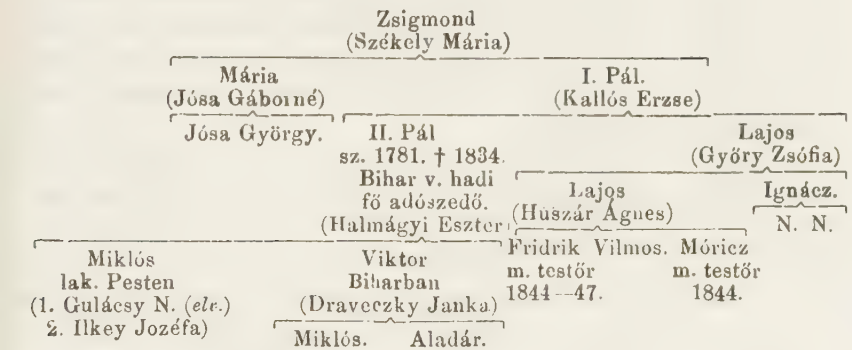

II. Pál birtokos volt Bihar megyében Jankafalván. Bihar megyének 1825. aug. 8-ig hadi főadószedője volt. Meghalt 1834-ben. Egyik fia Miklós előbb jankafalvi birtokos, most Pesten lakik.

A család egyik tagja Vincze Péter, ki nincs a családfán, (tán Ignácznak fia?) 1825-ben és 1828—35-ben esküdt, 1837. alszolgabiró volt 1841-ig.

Vincze család. Nógrád megyei czímerleveles nemes család. Ősi fészke azon megyében Rimócz helysége, hol a terjedelmes családból Vincze idősb I. Mátyás és ifj. II. Mátyás 1696. jun. 20-án Sz.-Mihályon kelt manumissionalis levélben regőczi Huszár Imre volt földes uroktól felszabadítatván, nevezett idősb Vincze I. Mátyás és általa fiai I. Pál és I. Péter 1698. junius 3-án I. Leopold királytól czímeres nemeslevelet nyertek, mely azon évi septemb. 30-án Nógrád vármegye szécsényi gyülésén kihirdettetett. [4])

---

[1]) Szontagh Dán. közl.

[2]) Fényes Geogr. szótár IV. 259.

[3]) Vagy tán azon Botka máskép Vincze családból eredt, melyről mint Nógrád megyében honosról alább van emlékezet.

[4]) Nógrád megyei 1726—1755 évi jegyzőkönyvek szerint.

Az 1726. évi nemesi vizsgálatkor produkálták nemességöket Pál és Mátyás az 1698. évi armális alapján.

1732-ben a nemesi vizsgálatkor produkálták nemességöket Pál és Péter, mint a nemeslevelet atyjokkal I. idősb Mátyással közösen szerzők; ugyan ekkor produkált II. ifjabb Mátyásnak, ki a manumissionalisban részesült, fia János is, mivel azonban a nemeslevélben sem nevezett atyja, sem ő beiktatva nincs, csak a szabadosok sorába iratott.

Az 1755. évi nemesi vizsgálatkor a nemesi lajstromba irattak a táblán látható I. Pál és I. Péter-nek fiai mind, kik közül Antal és ifjabb IV. Mátyás akkor Jobbágyiban, a többiek Rimóczon székeltek. Sőt ekkor III. idősb Mátyás-nak (különben csak szabados) fiai is a nemesek sorába jutottak.

A családfa az I. vagy idősb Mátyás, és II. vagy ifjabb (szabados) Mátyás utódaira nézve a következő I. és II. táblán látható.

I. tábla.

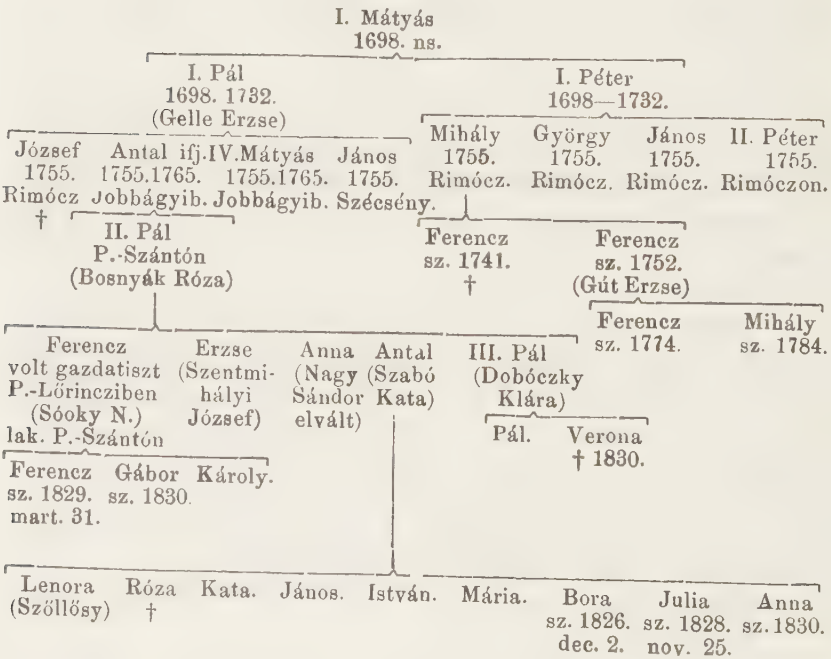

II. tábla

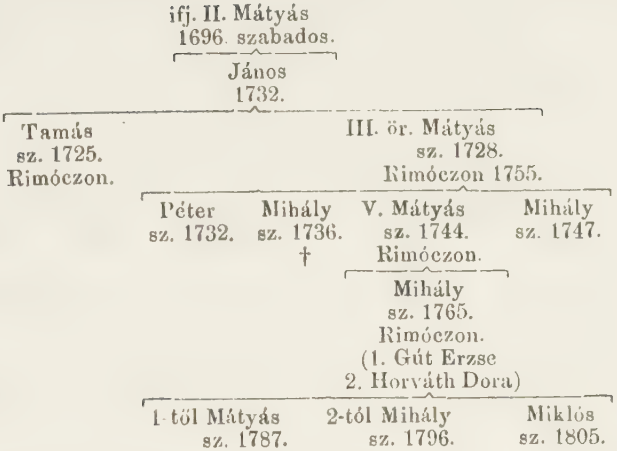

Az I. táblán állók közül II. Pál Bosnyák Rozáliát vévén nőül Pusztán-Szántón örökösödött, hol ágának egy része, főleg fiának Ferencz-nek utódai most is birtokosok.

A II. táblán állók utódaikkal együtt az ősi fészekben Rimócz helységben élnek.

A család czímere, — mennyire egy némely családtag pecsétje szerint következtethetni, — a paizs kék udvarában könyöklő kar kivont kardot tartva; ugyan az a paizs fölötti sisak koronáján is.

Vincze család. (Máskép Botka.) Szintén Nógrád megyében találjuk az 1755. évi nemesi öszveirásban Botka máskép Vincze Mihályt Becske helységben. Azonos-e a fölebbi családdal? nem tudjuk. Ez ágból származott Vincze Károly, 1832. körül Nógrád megyei írnok és tiszt esküdt, utóbb (1843.) Somogy megyében gazdatiszt. Czímerül a paizsban, és a fölött kardos griffet használt.

Az 1755. évi nemesi összeirásban [1]) csupán Botka néven találjuk a megyébe jövevény nemesek közt Botka Mátyást és Istvánt, továbba Botka Jakabot Hont megyének 1755. évi aug. 7-én kelt nemesi bizonyítványával, de e család ivadékai-e? meg nem mondhatjuk.

Vincze család. (Szent-györgyi †) Veszprém vármegye legrégiebb kihalt családainak egyike, mely azon megye Szent-György

[1]) Nógrád megyei 1755. évi jegyzőkönyv.

helységről irta előnevét. Törzsük — úgy látszik — Vincze, kitől a családnév. 1434-ben Tamásnak (ki Vinché nek is neveztetett), és Bálint-nak a táblán álló fiait a sz.-fejérvári keresztesek conventje a veszprémi káptalan által javai bitorlásától tiltja. [1]) Az oklevél szerint ily táblázat szerkeszthető:

Vincze
de Sz. György.

Tamás dictus *Vinche*		Bálint.			
László 1434.	János 1434.	István 1434.	Miklós 1434.	Imre 1434.	Péter 1434.

Tamás fiai László és János 1415-ben Zsigmond királytól kaptak czímerlevelet. [2])

Vincze család. Vincze Jónás és György 1720-ban sept. 13 án III. Károly királytól kapta czímeres nemeslevelét. [3])

Czímere a paizs kék udvarában fölfelé nyúló pánczélos kar, aranymarkolatú meztelen kardot tartva, melynek hegye a paizs alyját érinti. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról és balról ezüstvörös.

Vincze nevű család Zemplin megyében is a nemesek sorában áll. [4])

Ugocsa megyében a Vincze család egyike azoknak, melyek 1750-ben Péterfalva, Forgolány és Tivadarfalvára nádori új adományt kaptak, [4]) és e század elején közülök József és György Forgolányban, János Dabólczon, Miklós Fertő-Almáson volt közbirtokos. [5])

Vincenti család. Vincenti Ferencz 1719. sept. 23-án III. Károly királytól kapta czímeres nemeslevelét. [6])

Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon álló meztelen nemtő, ágyékán fehér fátyollal fedve, melyet félkörben feje fölött tart. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny közt fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [7])

Windisch család. Régi Lőcse városi család, melynek elei kö-

[1]) Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. 7. p. 589—591.
[2]) Nagy Imre stb. Hazai okmánytár II. köt. 204.
[3]) Coll. herald. nro 440. Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 120.
[5]) Szirmay C. Ugocsa, 124. 129. 157. 175
[6]) Coll. herald. nro 387.
[7]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

zül ismeretes János, ki 1626-ban Wittebergben tanult. [1]) Ennek utóda (talán fia) György 1658-ban Löcsén tanácsnok, leánya Fides azon évi nov. 27-én Tót-prónai eredetü Lang Illés iglói tanítóhoz ment férjhez. [2])

E család egyik utóda az ismeretes Windisch Károly-Gottlieb, ki Pozsonyban született 1725. jan. 28-án; és kitanulván iskoláit, ott 1768-ban senatorrá, utóbb a város kapitányává, végre polgármesterévé lett. A tudományos téren német nyelven kiadott történelmi munkái, Ungrisches Magazin folyóirata és szerkesztett hirlapja által ismeretes lett. Meghalt 1793. mart. 30-án. [3])

Tán ő, vagy elei kapták azon nemes czímert, mely a Pozsony megyei nemesek kiadott czímerei közt látható, — t. i. a paizs függőlegesen kétfelé oszlik, a jobb oldali arany udvarban piros téren természetes szinü szarvas ágaskodik, a baloldali osztály négy rendes udvarra oszlik, az 1. és 4. fekete, a 2. és 3. arany szinü. A paizs fölötti sisak koronájából szintén szarvas emelkedik ki, két felől két elefánt-ormány között, melyekből a jobb oldali vízirányosan félig arany, félig fekete, a másik félig fekete, félig kék. Foszladék mindkét oldalról arany-fekete. [4])

Windisch Leopold kir. tan. Pest város fő orvosa, meghalt 1842 ben kora 75. évében.

Egyéb iránt Windisch Lajos Nyitra megye fő orvosa az ujabb időben 1824-ben I. Ferencz király által nemesitetett meg, és armálisa Nyitra megyében 1824. nov. 9-én hirdettetett ki. [5])

Windischgrätz család, (herczeg.) Régi osztrák nemes család. Eldődei közül már Windischgrätz Ádám 1655-ben az országgyülés 119. törv. czikkelye szerint magyar honfiusitást nyert; de ága kihalt. Ennek tán növére volt W. Mária-Magdolna, Balassa Simon neje, kinek rokonaival ügyének megvizsgálására az 1659. évi 124. törv. czikkben a nádor utasitatott.

A múlt században József-Ferencz az 1751. évi országgyülésen a 40. törv. czikkben nyert ujólag honfiusitást.

A családfa [6]) ez:

---

[1]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum 130. 171.

[2]) E nászünnepélyre kiadott „*Neogamarom Bigae*“ czim alatt.

[3]) Kölesy Vincze K. és Melczer Nemz. Plutarkus III. 133—143.

[4]) Burgstaller Coll. Insignium.

[5]) Nagy József Nyitra vármegye 69.

[6]) Schönfeld Adelslex. I. 41. és góthai Geneal. Taschenbuch.

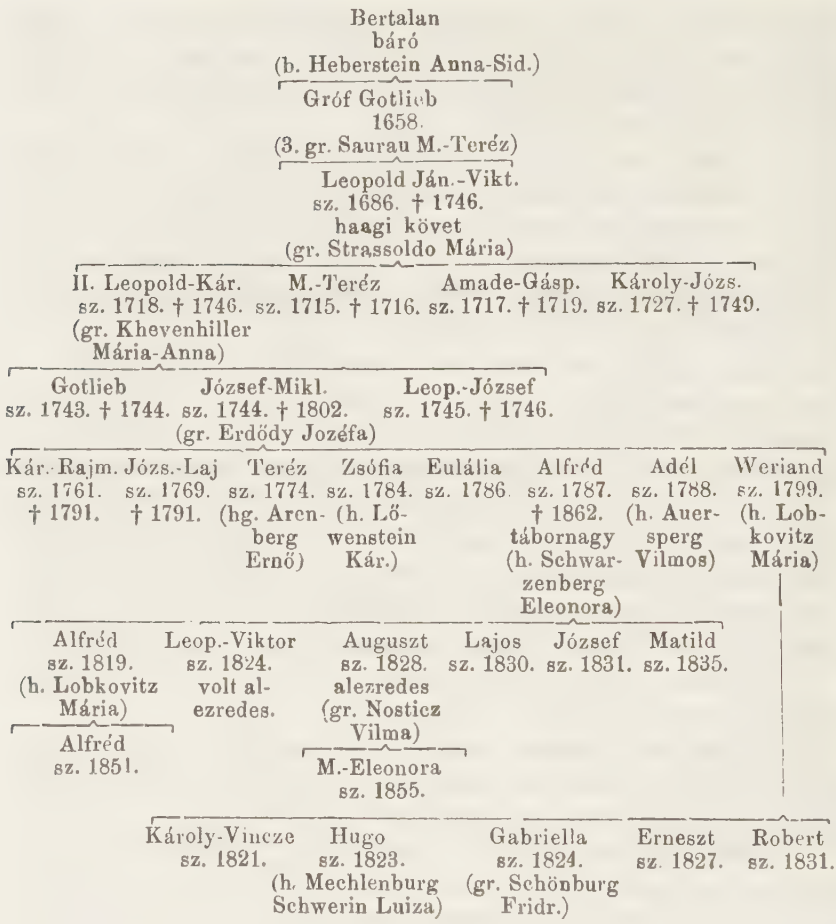

I. Alfrédtől kezdve, ki tábornagy, s 1849. tavaszig a magyar ország ellen küzdő cs. hadsereg vezére volt (m. 1862.), a család tagjai nagyobbára katonai palyán szolgálnak.

Winckler család. (Winckelsteini.) Szepes és Sáros vármegye birtokos családja. Utóbbi törzse Winckhler János-Ábrahám, ki nejével Toporczin Máriával, — úgy testvéreivel Winckhler Herman, Ábrahám, András, Mátyás, Vilmos és Jakabbal együtt nemesi kiváltságaikban, — melyeket elődük Winkler Mátyás még II. Mátyás királytól nyert, — I. Leopold király által 1669. mart. 20-án megerősítettek, és ezen czímeres nemeslevelök azon évi april 6-án Szepes megye Lőcse sz. kir. városban tartott közgyülésén kihirdetett.

A nevezettek közül András Szepes vármegye Szombathely (Georgenberg) városában 1680-ban polgár és mészáros, 1688. városi tanácsos, 1692. biró volt. Meghalt 1711-ben, mint a szepesi XIII város — akkor lengyel uralom alatti — kiváltságos kerület grófja. 1680-ban nőül vette Krausz András Szepes-Szombathelyi mészáros és városi tanácsos özvegyét, Kiszely Boldizsárnak leányát Ágnest, kivel következő családfát [1]) alkotott:

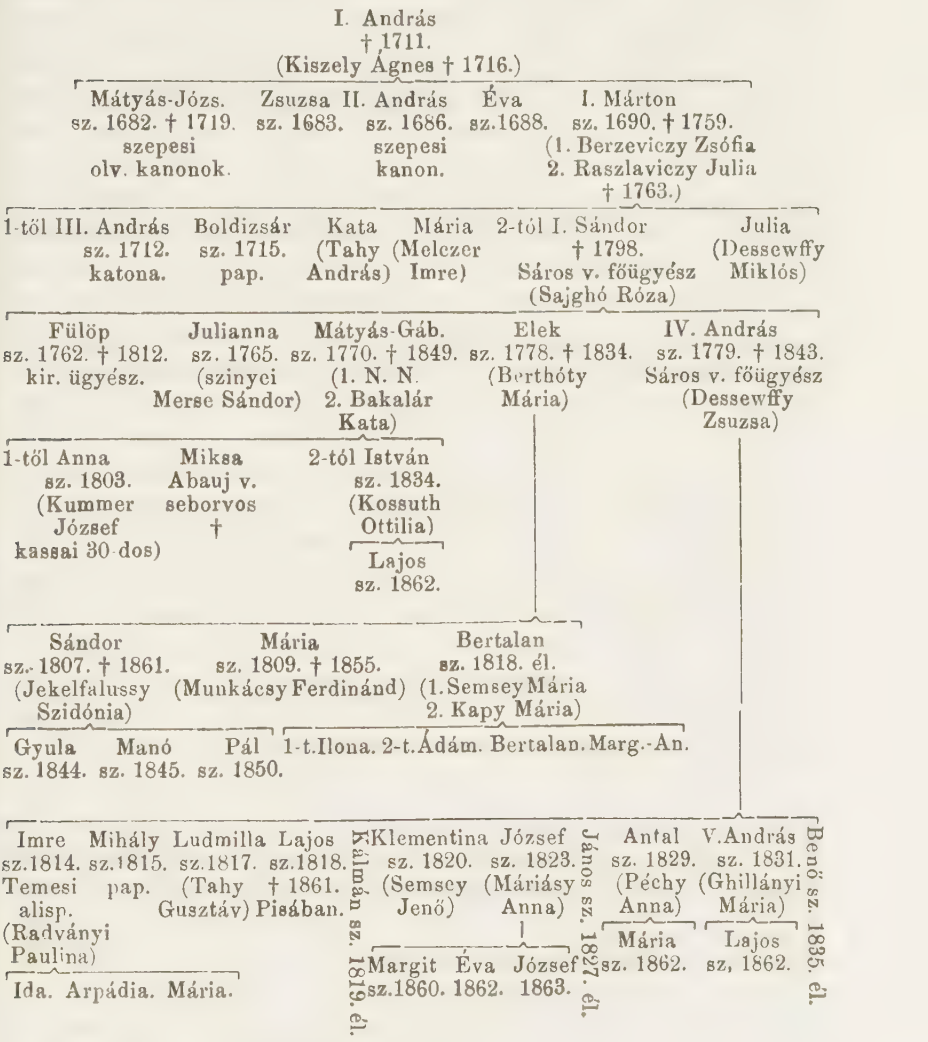

[1]) Családi közlés szerint.

A családfa élén álló I. András szepesi kerületi grófnak két megnevezett leányán kivül, kikről semmi tudomás, három fia maradt. ú. m. a) Mátyás-József előbb esztergomi kanonok szász Ágost-Kerestély primás oldalánál, 1710-ben már szepesi olvasó kanonok, szent-jóbi apát, egy szerencsétlen pisztoly-lövés folytán meghalt 1719-ben. b) András szintén szepesi kanonok 1720-ban. c) Márton, a Rákóczy zavarok idejében Pozsonyban tanúlt, utóbb Sáros megyébe telepedett, és a Winkler család sárosi ágának alapítója lett; kétszer nősült, első neje Berzeviczy Boldizsárnak Palugyay Évától született leánya Berzeviczy Zsófiá volt, kitől gyermekei Katalin Tahy Andrásné, Boldizsár Pozsony megyében Horvát-Gurában plébános, és III. András volt katona a porosz király szolgálatában, honnan 1741-ben vissza térve az Andrássy nevet viselő magyar ezredbe századosi ranggal lépett, 1771-ben mint nyugalmazott élt Majlandban, a római kapunál, sz. Lalimerius egyház kerületben, mikoron ismeretlen nevü olasz születésü, nejétől két hajadon leánya és két fia élt, ezek egyike Gáspár 21 éves velenczei szolgálatban, a másik Károly, az ifjabb, atyja mellett tartózkodott, ezeknek utódairól a családnak semmi tudomása. I. Mártonnak második nejétől Raszlaviczy Júliától († 1763.) a táblán látható két leánya és egy fia Sándor maradt.

I. Sándor 1767-ben Sáros vármegye főügyésze volt, utóbb Magyarország felső részeiben királyi ügyész. Mint szélhüdött, nyugalmazva meghalt Sáros megyében Magyar-Raszlaviczán 1768-ban. Nejétől csik-szent-tamási Sajghó Jánosnak Semsey Katalintól született leányától Sajghó Rozáliától következő öt gyermeke maradt:

a) Fülöp, a misleyei és boroszlói tanulmány-alapi uradalmak ügyvéde, meghalt Eperjesen 1812-ben nőtelenül.

b) Juliánna szinyei Merse Sándornak neje, ki az esztergomi káptalan Abauj megyei szépiaki urodalmában gazdatiszt volt.

c) Mária-Gábor, 1809-ben a Sáros megyei nemesi felkelő seregnél százados, lakott és meghalt Abauj megyei Himi birtokán 1849-ben. Fia István szintén ott lakik jelenleg is. Ennek nejétől udvardi Kossuth Etelkától (Kossuth András egykori Zemplin megyei főjegyző utóbb tiszántúli kerületi táblai ülnök és Kácsándy Petronella leányától) fia Lajos szül. 1862-ben.

d) Elek Sáros megyei andrás-vágási birtokán lakott. Meghalt 1834-ben. Nejétől Berthóty Máriától (Berthóty Gábor és Raszlaviczy Mária leányától) három gyermeke születetett, ú. m. 1) II. Sándor

ügyvéd Sáros megyei András-Vágáson, később Hermányban, az 1848. évi forradalmi zavarok közben elmebetegségbe esvén, meghalt 1861-ben Nagy-Váradon, hová neje Jekelfalussy Szidónia (ki Szepes megyéből Jekelfalussy Ignácznak esztelneki Jancsó Annától született leánya volt) a táblán álló három fia neveltetése végett lakását át tette. 2) Mária, mint Munkácsy Ferdinánd Sáros vm. Hrapkói birtokos neje mhalt 1855-ben gyermektelenül. 3) Bertalan, 1849. és 1861-ben Sáros vm. alszolgabiró volt. Lakik Ábrahámfalvi birtokán. Első neje Semsey Mária (Semsey Pál Sáros vm. egykori szbiró és Péchy Ilona leánya) második neje Kapy Mária, (Kapy István Sáros vm. egykori fő szbiró, főjegyző, másod alispán 1838-ban, és 1855-ben zemplíni cs. kir. megyei főnök és Bánó Amália leánya) kiktől gyermekei a táblán láthatók.

c) IV. András a Sáros megyei felkelő nemes seregben kétszer vett részt, 1812-ben Sáros vm. al-, 1816-ban főügyész 1843. évi január 14-én történt haláláig. Lakott Raszlaviczán. Neje 1813. óta Dessewffy Zsuzsanna (Dessewffy Imre Sáros megyei volt követ és alispán és Podhorányi Klára leánya) ettől 15 gyermeke született, közülök tizenegy nagykort élt és kilencz most is él, mint következnek:

1) Imre, 1838-ban Temes megyébe telepedett, mint magán és megyei tisztbeli ügyvéd, 1848-ban ott főszolgabiró, 1849-ben másod alispán lett. A forradalombani részvéte miatt 1849. octoberben nyolcz évi várfogságra ítéltetett, azt részint Péterváradon, részint Aradon tölté 1854 ig, midőn april. 16-án kegyelmet nyert. Ez után egy ideig Pesten a Margit-szigeten lakván, ennek történetét adá ki 1858-ban, midőn ismét Sáros megyébe szülőföldére visszatelepedett, hol az 1861. évi megyei rövid életben az alkotmányos párt részén szerepelt. 1848-ban belügyministeri engedély mellett nevét felesége Radványi Paulina után (ki Radványi Miklós és murányi Kulterer Teréz leánya Temes megyéből) *Radványi*-ra változtatta; nevezett nejétől három hajadon leánya a táblán látható.

2) Mihály az egri fő egyházi megyében Szent-István helységben plébános.

3) Ludmilla Tahy Gusztáv Sáros megyei birtokos neje 1841. óta.

4) Lajos eperjesi hat évi tanfolyam után, a bártfai katonai növeldében negyedfél évig katonai pályára képeztetetett, 1836-ban a 47-ik számú cs. kir. gyalog sorezredbe kadétúl lépett, 1844 ben lett hadnagy, 1848-ban lemondván, Velenczében a forradalmi köztársaság

szolgálatába állott és maradt Velencze feladásáig. Ezután bejárta Európa, Ázsia, Afrika részeit, majd Szardiniában, Svajczban, a máltai szigeten, végre Konstantinápolyban tartózkodott, mint genfi óragyárosok megbizottja órákkal kereskedve, 1856. végén az oroszok ellen angol szolgálatba lépett. A békekötés után ismét Stambulba települt és maradt 1859-ig, midőn mint alezredes Garibaldi alatt Nápolyban táborozott: a calabriai kiszállásnál, a volturnói csatában oct. 2-án, és a San-Luciói támadásnál kitünő magaviseleteért Victor Emánuel királytól a savoyai vitézrend lovagjává neveztetett. A volturnói csatában nyert sebek folytán katonai szolgálatából kilépett. A sok baj, küzdés, fáradalom és nélkülözés aszkórba ejték, és bár 1861-ben az Aix les Bains gőzfürdőket használá, betegsége nem javúlt. Végnapjait közeledni érezvén, hazatérhetésért folyamodott, azonban mielőtt a kegyelem megérkezett volna, távol hazájától Pizában 1861. dec. 12-én kiszenvedett, és ott eltemettetvén, sírja honfitársai által síremlékkel jelöltetett.

5) Kálmán 1845—48-ig Sáros vm. tiszt.-, 1849-ben rendszerinti alügyvéd volt.

6) Klementina, Semsey Jenő Karácsonmezei birtokos neje, meghalt 1848-ban gyermektelenül.

7) József, 1848. előtt Sáros vm. kerületi orvos, 1848-ban a 17. honvéd z. alj fő-, 1849-ben az I. hadtest törzs-orvosa.— Orvosi pályáját abba hagyva, mezei gazda lett, és 1858. óta gr. Dessewffy Ferencz összes javainak felügyelője, lakik Szabolcs vm. király-teleki pusztán. Nejétől (Máriássy Ágoston Sáros vm. alisp. és követ, és Merse Reginától leánya) Máriássy Anna, kitől a táblán látható gyermeke él.

8) János, 1849-ben Sáros vm. rendszerinti esküdt, 1861-ben alkotmányos törvényszéki ülnök, utóbb gyakorló ügyvéd Eperjesen.

9) Antal, 1849-ben mint a 20. h. zászlóaljbeli főhadnagy, besoroztatván a 27. sz. gyalog ezredbe, onnan váltság utján szabadúlt, és a cs. kir. ideiglenes adó-sorozati bizottságnál mérnök lett, majd Bécsben a politechnikumban a mérnöki tanokat tanúlta, 1861-ben Eperjesen ideiglenes tanár, jelenleg lakik az apai birtokban Raszlaviczán. 1861-ben nőül vette (Péchy Jenő eperjesi cs. kir. kerületi volt tanácsos és neje Paukovich Mária leányát) Péchy Annát, kitől leánykája Marianna szül. 1862-ben.

10) V. András 1861-ben Sáros vm. rendszerinti esküdt, jelenleg tiszt. jegyző. Lak. Eperjesen. Neje Liptó megyéből Ghillányi

Lászlónak és Moys Teréziának leányuk Mária, kitől fia Lajos a táblán áll.

11) Benjámin a selmeczi bányász akadémiát tanulta, és Erdélyben a cs. kir. vasgyáraknál Kudsirban lett alkalmazva, majd Bécsbe a cs. földtani intezethez beosztva, jelenleg ismét Erdélyben a vasgyáraknál működik.

E testvérek közül Imre, — mint említők — családi nevét *Radványi*-val cserélte föl, többi testvérei pedig szintén 1848-ban belügy ministeri engedély mellett nevöket *Kőszeghi*-ra változtaták.

Az 1669. évi nemesség megerősítő armálisban megnevezett Winkler Mátyás Pozsony megyei Dévén mvárosban lakott, 1668-ban mint gróf Concini akkori dévéni földesúr javai felügyelője. Neje kettő volt, az elsőtől (családi neve ismeretlen) születtek; a) Mátyás-Ferdinánd, b) Frigyes-Ernő, c) Anna-Elenora; második nejétől Weininger Jankától (ki 1679-ben már özvegy) született Anna-Janka kiskorú, akkor anyja gondnoksága alatt, míg az első házasságból származott és megnevezett gyermekek Mittos Pál gondnoksága alatt valának. Mátyás-Ferdinándnak fia volt József, 1789-ben budai kir. pénztárnok, kinek kétségbe vont nemessége azon oknál fogva, mert a F.-Magyar országi kir. ügyvéd Winkler Sándorral vérségi összeköttetését bebizonyítá, 1789 aug. 29-én 2506. sz. a. kiadott legfelsőbb határozat alapján megerősítetett. Tán e Józseftől származik a következő ivadék:

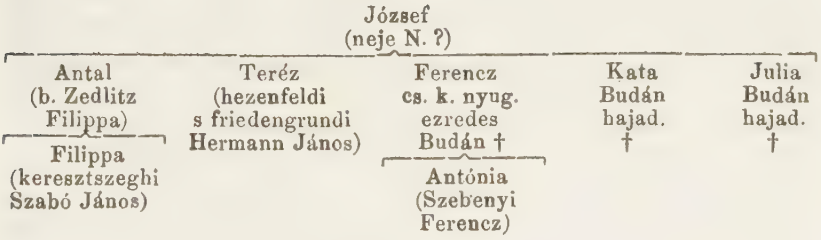

A táblázat szerint ezen vonal fiágon kihalt.

Voltak-e a fentebb írt Mátyás-Ferdinándnak Józsefen kivül még gyermekei? arról a sárosi ágnak tudomása nincsen.

Az 1669. évi czímereslevélben említett János 1703-ban mint Rákóczy pártján álló százados említtetik, ki — úgy látszik — Érsekujvár ostrománál esett el, előbb Zólyom várát mint 1000 főből álló csapat kapitánya védelmezé.

1711-ben sept. 21-én Winkler András szepesi kerületi gróf özvegye Ágnes, fia Mátyás szepesi kanonok közbejártával egyezségre lépett Winkler Vilmossal, kötelezvén magát 1000 for. fizetésére, mely összeget csak ugyan anyja nevében Winkler Mátyás kanonok, Winkler Györgynek (W. Vilmos fiának) 1712. jan. 7-kén lefizette; a fölvett pénzről adott kötelezvényben György, néhai Andrást bátyjának (patruus) nevezi. Ezen Vilmosnak leánya lehetett Mária, ki mint idősb nádasi Pán János özvegye Liptó megyében Nádasfalván 1769. jul. 20-án kora 78 évében meghalt, a mennyiben tudva van, hogy nevezett W. Vilmos 1726-ban Nádasfalván tartózkodott, mint egy, Nádasfalváról öcscséhez Winkler Mártonhoz Raszlaviczára irt levele tanúsítja. Azonban Vilmos és illetőleg György további ivadékáról semmi biztos tudomás a családnál nem létezik.

Még egy ágról kell megemlékeznünk. Winklersteini (vagy magyarosan winklerkői) Winkler László Erdélyben élt, innen N.-Váradra utóbb Szabolcs megyébe Geszterédre telepedett s ott halt meg 1806-ban. Származása és a fölebbiekkel összekötetése ismeretlen, de a közös predikátum e családbélinek mutatja, és a nemeslevélben megnevezett valamelyiknek utóda lehetett. Nejétől Erős Borbalától fia János született 1768. mart. 8-án, és leánya M.-Terézia 1771. mart. 18-án, kiről azonban utóbbi adat nincs, valószinűen gyermek korában elhalt.

Nevezett János a szabolcsi felkelő nemesség ezredese volt, meghalt Györben, végrendeletében a geszterédi r. kath. egyház s paplak felépitésére 8000 ftot hagyott, mely összeget neje érkeserüi Fráter Anna lefizetvén akkori egri érsek báró Fischer Istvánnak, a kitűzött czélra fordittatott. Gyermekei voltak: a) Ignácz-László szül. 1800. febr. 8-án. b) Victória-Mária szül. 1802. febr. 28-án. c) Anna-Mária-Bora szül. 1803. april. 9-én az Uj-Fejértói kath. egyház anyakönyve szerint, mind a három valószinűleg korán elhalván, d) Amália-Apoll.-Veronka szül. 1805. jan. 24-én, ki jelenleg mint hiripi Szuhányi Ferencz özvegye, Szatmár megyei Csengerben él, és Geszteréden most is birtokos.

A család czímere az 1669. évi armális szerint vizirányban kétfelé osztott paizs, melynek felső nagyobb udvara kék, az alsó vörös, ez utóbbinak alján háromszegű alakban ezüst rostély emelkedik a kék udvar közepeig és azon arany koronából pánczélba öltözött szakállás vitéz emelkedik, fején strucztollas korona díszlik, balkezét csipőjére helyezi, a jobbikban kivont kardot tartva. A paizs fölötti si-

sak koronájából az előbbihez mindenekben hasonló vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vinkler család. Vinkler Imre 1801-ben I. Ferencz királytól kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren balra fordult testtel álló koronás arany galamb, fejét jobbra fordítva, szárnyait szét nyitva, és csőrében három száll piros rózsát tartva, fölötte a jobb szegletben arany csillag ragyog, sugárait a galamb fejére ömlesztve. A paizs fölötti sisak koronáján két egymással keresztbe helyezett pánczélos kar könyököl, a jobb oldali kigyót, a baloldali kivont kardot tartva. Foszladék mindkét oldalról aranykék. [1])

Vinkovich család. Közülök Vinkovich Benedek 1631-től zágrábi püspök 1637-ig. [2])

Vinnay család. *Lásd Eödönffy, Nagy-Mihályi és Sztáray családokat.*

Virágh család. Virágh István 1657-ben I. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét, mely 1658-ban Soprony vármegyében hirdettetett ki.

E családból Istvánnak unokája volt Ferencz, kinek fia György 1763. febr. 17-én kapott Soprony vármegyétől nemesi bizonyítványt. E családból nevezett Ferencznek fiától származtatá magát a Nógrád megyében Szécsényben élt Virág család, [3]) melyből Ferencz Nógrád megye főmérnöke Soprony megyétől nyervén nemesi bizonyítványt, azt Nógrád megyében 1832. januar 21-én kihirdetteté testvérével Jánossal együtt, unoka öcscsei József 1842. máj. 12-én, [4]) Márton bártfai lakos pedig 1846. nov. 17 én [5]) ugyan ez alapon publicáltattak.

A családfa így szerkesztetett:

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Pray, Hierarchia I. 257. II. 360.

[3]) A leszármaztatás szerint Ferencznek fia Ádám költözött volna Nógrád megyei Szécsénybe, csak hogy a szécsényi matrica szerint Ádám is Szécsényben született és ott tősgyökeres volt.

[4]) Nógrád megyei jegyzőkönyv 1842. évi 861. sz.

[5]) Ugyan ott 1846. évi 3394. sz.

István
1657. armális.
Mihály.
Ferencz Soprony megyében. | Mihály. | János.
György public. Soprony 1763. | Ádám Szécsényben.
Ferencz Szécsényben.

Ferencz	János	József	Márton	Fáni.
Nógrádi mérnök † 1840 mart. 4.	lak. Taron Hevesben.	1838. Temesben.	Jáczint Bártfán public 1846.	
Anna (Laluhay)		József publ. 1842.		

Czímerök a paizs kék udvarában fészkén ülő és fiait mellе vérével tápláló pellikán.

Fejér vármegyében a múlt században Káloz helységben laktak Virág Pál, István és Sámuel, kik azon megyétől 1745. jul. 19-én nyert nemesi bizonyitvány mellett nemességökben a vizsgálat alkalmával megmaradtak. [1])

Trencsín vármegyében Virág máskép Tanhauser név alatt az 1690. évi nemesi összeirás szerint Bicsén lakott nemes család. [2])

Virág család. (Kügyi.) Kraszna vármegye családа, hol főleg Zovánban székel. Egyik ága József által Szatmár megyébe Pettyénbe szakadt, hol e József leányaiban kihalt. Ivadéka így áll:

József
(Kürti Csabay Julianna)

Julianna † (Darvay Gábor)	Florentina † (Péchy Ágost)

A család ref. vallású.

Virágos család. (Dancsházi.) Ismert törzse Virágos György, ki 1687. dec. 5-én I. Leopold királytól dancsházi birtokára adományt nyert. [3]) Utóbb ismét Batthyány Lajos nádor új adománya folytán a család Dancsházán 1754. jun. 6-án statuáltatott. Családfája [4]) következő:

---

[1]) Fejér várm. levéltár.

[2]) Szontagh Dán. közl.

[3]) Bihar megyétől 1688. máj. 22. Sz. Jóbon kelt nsi bizonyítvány.

[4]) Ugyan attól 1748. sept. 25. V.-Olasziban kelt nsi biz.

György
1687.

Pál. | István | II. György Nádudvaron.

I. András
sz. 1748. † 1812.
Békesi főperceptor
(Zlinszky Anna † 1834.)

Sándor † 1860. Békesi főpercept. (1. Beliczay Karolina † 1831. 2. Sztriha Janka) | József sz. 1791. † | II. András † | Júlia † | János h. mérnök sz. 1809. † 1832.

József † | Emilia sz. 1825. | Károly

I. András egykor 21 évig a Máriássy gy. ezredben közvitéz, majd hadnagy, utóbb Békes Csanád vármegye főadószedője és táblabirája, adományos nemességéről 1792. dec. 3-án Bihar megyétől nemesi bizonyítványát Békes megyében 1793 ban [1]) fiainak Sándornak és II. Andrásnak neveikre nézve is kihirdetteté.

Nevezett Sándor 1809-ben a Békes megyei felkelő nemes seregnél főhadnagy, utóbb a b. Frimont huszár ezredben ugyan az, katonai pályájáról lemondván, Békes megyénél hosszú ideig viselt rendsz. esküdtségből főadószedővé és táblabiróvá lett, és a pénztárt ernyedetlen buzgósággal kezelvén, közbizalmat aratott. 1853—4-ben Gyulán főbiróságot viselt. Meghalt 1860. sept. 20 án kora 70. évében. Gyermekei közül csak egy leánya maradván.

Testvére János hites mérnök 1831-ben iktatatá magát [2]) a megyei nemesek sorába, meghalt 1832-ben.

Viravay család. Viravay Ferencz 1686-ban I. Leopold királytól kapott czímeres nemeslevelet. [3])

Czímere a paizs kék udvarában zöld dombon fészkében ülő és fiait melle vérével tápláló pellikán. A paizs fölötti sisak koronáján vörös ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva, két kiterjesztett sasszárny között, melyekből a jobb oldali vízirányosan félig kék, félig arany, a másik félig ezüst, félig vörös. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [4])

Virga család. Kihalt család, melynek meseszerű történetét saját följegyzései szerint [5]) következőleg találjuk:

[1]) Békes várm. jegyzőkönyv 1792. évi 369. sz.
[2]) Ugyan ott 1831. évi 189. sz.
[3]) Coll. herald. nro 836.
[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[5]) Décsy Lajos közléséből a tót nyelven írt hiteles másolatokból.

Virga Mátyás irja magáról, hogy Stibor Erzsétől származott, és Ziska ellen küzdvén annak a meskòi hegyen (na meskovskem vrsku) szemét kilőtte; ugyan e háborúban — ugymond — 1433-ban küzdött fia Virga Mátyás is.

E II. Mátyásnak két fia volt: Imre és József. Imrének felesége Jakussich Karolina, kinek — ugymond — a vöröskői és szrnyei urodalomból rokonai az osztály részt kifizették, adván neki félmérő pénzt halmozva aranyban ezüstben egyaránt. „Mi Imre és József — ugymond — [1]) az ellenség ellen szerencsésen küzdvén, nevünket aranyon kiverve ajándékba kaptuk, mit jelként kalapunk mellett kellett hordanunk.“

Imrének fia János szerencsésen küzdvén az ellenség ellen, Mátyás királytól nyerte nemessége megerősítését és a birtok-örökjogát 1471-ben. [2])

Jánosnak fiai Imre és József Schula János sógorukkal (Zsófia férjével) egy nagy háborúban (hol és mikor? — nincs följegyezve) Frigyes herczeg életét megmentették, egy lóbőrben kivivén őt. [3])

Imrének (a II-diknak) fia János feleségével Urbanovszky Katával nemzette III. Jánost, II. Józsefet és Juliannát Décsy István nejét.

II. Józsefnek fia István volt, ki családja ezen történetét utódai számára irásban hagyta. [4])

Ezen utolsó István 1738. oct. 2-án Beczkó város tisztikara előtt tett és megerősített végrendeletében magáról azt irá: hogy 18 évi katonai szolgálat után visszatérvén Beczkó városába, látván a nyomort és üldözést, melyet Levaran török okozott, kinek Beczkó vára 3 évig az uradalommal együtt alá volt vetve, miután nagy összeg pénzért is legyőzésére senki nem vállakozott, ő — úgymond — mint volt katona tiszt kuglizván vele, a város szolgái segélyével kivégezte őt.[5]) Ezen

---

[1]) Furcsa, hogy e családi származtatásnál az irományokban már e 3-dik ízig mindig első személyben beszélnek magokról. Még furcsább, hogy ennyi kitűnő (vagy kirivó) tettből a história semmit sem vett át; nem is ösmerte a Virga családot, mely ily följegyzések által naivúl igyekezett emlékezetét megalapitani memoir-jaiban.

[2]) A memoir-ban 1571. év áll, de hibásan, tehát Mátyás korára illesztve, kijavítám.

[3]) Ez is megjárja lelemènynek; de így eléadva, hitelesnek nem tartható.

[4]) E szerint a közlésből nem érjük azt, hogy lehetett ezen emlékirásban Mátyásnak és fiának I. Imrének is a maga nevében így szólani: *én Mátyás* stb.

[5]) Ezen valószinűtlen mese épen lerontja emez egész családi memoir hitelét, és azokat ügyetlen hóbortos szüleményeknek bélyegezi.

tettemért — úgymond ő, — sem az uradalomtól sem a várostól semmi jutalmat el nem fogadtam, csak azt kötöttem ki, hogy nekem és utódaimnak a városban örökös kiváltságunk legyen, miután pedig figyermekeim nincsenek, leánya Anna és utódai a Virga nevet viseljék."

Mind ezen előadás annál kevésb valószinüséggel bir, mivel a Virga családot Trencsin vármegye nemesi összeirásában nem találjuk; de nem találjuk főleg az 1748-ik évi jegyzőkönyvben sem, a midőn legalább István, vagy nevét viselő leányainak az irottak alapján ott kellene lenniök. [1]) Ezek szerint, ha állna is a következő családfa, az csupán a mellé szött regényes történelem és kiváltságos állapot nélkül lenne figyelembe vehető, hahogy a chronologia maga is meg nem döntené. [2]) A családfa a fölebbiek szerint következő:

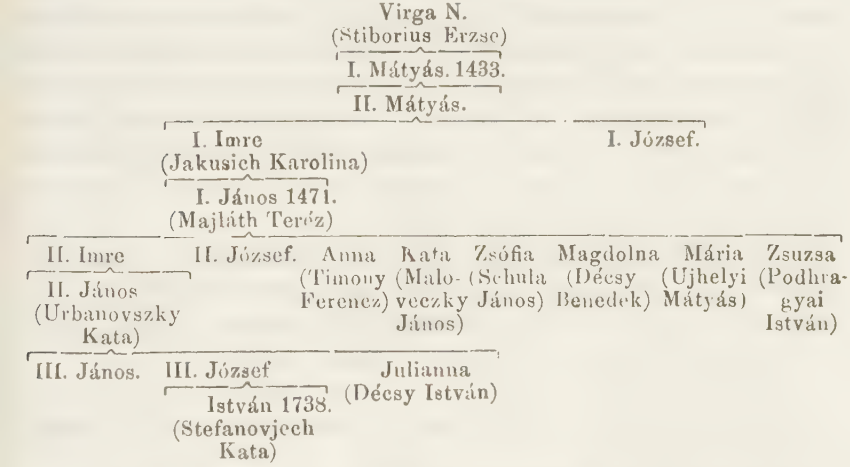

Virosztay család. Trencsín vármegye nemesi összeirása szerint 1658. és 1666-ban Dezsericzen lakott. [3])

---

[1]) Még nevezetesebb és hihetlenebb tartalmára nézve Kőszeghy Imre Trencsin megyei szolgabiró 1785. évi oct. 11-én tett vallomása, mely szerint ő 900 éves zsidó és görög nyelven irt Virga leveleket vett át, melyekben Virga Dániel a család törzsének említetik, más leveleket magyar nyelven 500 éveseket, a harmadik csomóban Virga Imre és Jakusith Karolinától, a negyedik csomóban Virga Istvántól eredteket. Ezek fonák koholmányok lehettek.

[2]) Azonban sem a Stibor, sem a Jakusith családnál ezen összeköttetésről adatokat nem találhatni; és annálfogva ezen összeköttetés is csak mesévé törpül. 1433-től 1471-ig négy íz él; ettől 1738-ig meg csak öt. Nevetséges história!

[3]) Szontagh Dán. közl.

Virtisz család. Trencsín vármegye nemessége sorában találjuk a XVII. században, midőn Márton azon megye előtt 1685-ben czímeres nemeslevelét kihirdetteté. Neve Vrtisz név alatt is előfordúl. Utóbb azon megyében nyoma sincs. [1])

Visa család. (Mátai †) Ugy látszik, kihalt; legalább most e családból senkit sem ösmerünk. 1685-ben élt mátai Visa János gyöngyösi segéd lelkész, ki 1685. évi aug. 17-én Nógrád megye gyülésén a pozsonyi káptalannak azon évi (feria 5. prox. port Dnicam Jubilate) átiratában egy I. v. sz. László király nevére 1092. évre szóló koholt oklevelet iratott át, mely szerint állítólag Visa Márton mesés dicső tetteiért kapta volna nemességét. [2])

Wisky család. (Rettegi, tööki és röödi) Erdélyi nemes család, e három előnévvel, melyek közül Retteg Belső-Szolnok, Tök Doboka, Röd Kolos megyében fekszik; azt hiszem még is, e három név mellett is egy törzsű család az egész Wisky nemzetség, annál is inkább, a mert rettegi Wisky-ek egy nagy részét is Doboka megyében találjuk hivatalban, így: György 1675—77 ig 1678—92-ig, másik György, ki már Sárvárról is irta előnevét, 1720—24-ig, János (de eadem) 1726—45. voltak Doboka megye főjegyzői. A második János 1724—26. alispán is.

1770 ben rettegi Wisky György anyai jogon Doboka megyei Sárvárott is birtokos, ugyan ott már 1701—2-ben is másik György.

1786 ban Pál Zilahon főpénztárnok, czímere pecséte szerint a paizs kék udvarában egyik lábával golyón álló daru.

1800-ban él W. Mózses és neje légeni Baróthy Károlina.

1827. Pál Közép-Szolnok megyei derékszéki ülnök, szolgabiró és árvaszéki elnök.

Péter 1837-ben Közép-Szolnok megyei orsz. gyül. követ. lak. Ardón, a m. biztos. társ. ügyvivője. Tán más Péter az, ki Galgón él, és neje Bajnay Lajosnak leánya Róza Lampertról.

György 1846-ban Köz. Szolnok várm. követe és főispáni helytartója, neje Záborszky Mária, testvérei József (meghalt) és Anna.

Rettegi Wisky Sándor 1790. aug. 8-án vette nőül M.-Cseszt-

---

[1]) Trencsín várm. 1685. évi jegyzőkönyv. 464. és 465. lap. Közli Szontagh Dán.

[2]) Nógrád megyei 1685. évi jegyzőkönyv. — Fejér Cod. dipl. tomo I. 472—480. közli e levelet, hamis koholmánynak bélyegezve, átvéve Batthyány Leges Eccles. I. 441. lapjáról, hol szintén hamisnak jelöltetik.

véről pávai Vajna Klárát, 1810—1815-ben Kolos várm. derékszéki ülnöke volt. Ivadéka következő:

Sándor
1790. 1815.
(Vajna Klára)

Ferencz
† 1863. oct. 22. kora 52.
(Hegyessy Erzse)

Elek	Kata	Ferencz
1840.	1865.	1865.
korm. sz. irnok.		

Régebben élt Wisky Györgynek neje volt Retteghy Mária, és ettől fia Pál, tán atyja e családfa élén álló Sándornak?

A töki ágból Pál 1702-ben császári élelmezési biztos. Péter 1722-ben Doboka vármegyei szolgabiró. Pál 1771-ben Közép-Szolnok várm. törv. széki ülnöke. József 1770 ben birtokos A.-Töökön. Meghalt 1778. máj. 16-án, temettetett jul. 19-én.

Másik József 1815-ben Közép-Szolnok alszolgabirája. Testvérei Péter, Erzse, Kata 1819-ben.

Egyik táblázat [1]) következő:

Pál
1702.

József
† 1778.
(Szentmihályi Anna)

Sámuel (Rettegi Hedvig)			Pál.	Kata (Rácz Farkas)	Anna (Biró Gábor)		
Eszter (Mágner János)	Ágnes (Mágner Ignácz)	Róza (Szilágyi Sámuel)	József alszbiró 1815.	Kata (Telegdy István)	Zsuzsa (Jánosy Mózses)	Péter 1819.	Erzse 1819.

Másik családfa [2]) következő:

József
(Galambos Kata)

Pál (Vajda Anna)		Sándor (Rácz Klára)	Sámuel (Gajer Róza)	József (N. Aniszia)	
Károly.	Róza (Vajda István)	Róza.		Károly.	József.

Wisky család jelenleg él főleg a Szilágyságban, Torda, Kolos, sőt Hunyad megyében is. Péter, Sándor, József birtokosok

[1]) és [2]) Hodor K. közl.

Torda megyében, Ferencz M.-Régenben. Lajos, László, Zsigmond, Ilona, Sándor a Szilágyságban, Sándor és Dénes Kolos megyében Vásártelkén, Sándor Hunyad megyében. — Szatmárban W. János 1701. szolgabiró, Károly 1865. aljegyző.

Wisky János 1682-ben tett végrendeletet, melyben az érsekujvári törökök által rábságra vitt Éva és Mária leányainak örökségi részüket fenhagyatni kívánja. [1]) Tán ez volt azon János, kinek neje Sambokréty Zsófia lévén, ettől fiát Mátyást, és leányát Máriát Desericzky Andrásnét találjuk. [2])

Visnyey család. Visnyei Ferencz 1791-ben II. Leopold királytól kapott czímeres nemeslevelet. Czímere a paizs fejében vörös pólyán arany nap és csillag, és ezüst félhold, alább a jobb oldali kék udvar zöld terén fészkében ülő és fiait melle vérével táplaló fehér pellikán, a baloldali arany udvarban hátulsó lábain ágaskodó természetes szinü oroszlán zászlót tartva. A paizs fölötti sisak koronájából az előbbihez egészen hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról czüstkék, balról aranyvörös. [3])

Visnyovszky család. (kis-divinkai) Trencsin vármegye nemes családa, azon megyében fekvő Kis-Divinka helységben birt udvartelekkel. Nevét azon megyei Visnyove helységről mint származási helyéről vette még a nemesség nyerése előtt. A nemességet Visnyovszky Fülöp és általa fiai György, Miklós, János és Mihály, és testvére Menyhért és ennek fiai Gáspár és János nyerték Rudolf királytól Bécsben 1583. mart. 21-én kelt czímeres nemeslevélben, mely azon évi B.-Sz.-Mária ünnepe utáni 3-ik ferián Trencsin megyében kihirdettetett, valamint ujólag 1651-ben is. [4])

Trencsin vármegye előtt az 1736. évi nemesi vizsgálat alkalmával Kis-Divinkán lakozó Visnyovszky Mihály és István testvérek, nem különben Barsban lakott György, Nyitra megyében lakott József és Mihály az előmutatott eredeti nemeslevél és 1657. és 1676. évi Kis-Divinkai részök feletti osztályról szóló levelek elémutatása mellett nemességöket, úgy a nemesség szerzőktöli egyenes származásukat is igazolták, kimutatván, hogy Mihály és István az 1676-ban osztozott Jánosnak fiai, ez pedig az 1657 ben osztozott Zsig-

[1]) Eredeti a Bencsik levéltárban.
[2]) Rajcsányi Deduct. geneal. II. 88.
[3]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[4]) Szontagh Dán. közl.

mondnak, ez pedig Mihálynak a nemességszerző Fülöpnek fia volt légyen.

Trencsin vármegye utóbbi nemesi összeírásai szerint: 1746-ban Kis-Divinkán élt János és testvére, nem különben István, és Zolnán lakott János.

1768-ban Felső Vadicson lakott Ádám és fiai József, Imre és Tamás; — Kis-Divinkán István, Tamás, Antal, Ferencz, Ignácz, József és János.

1803-ban F.-Vadicson Ádám és ennek fia József, továbbá Tamás és fia György; — Kis-Divinkán Ignácz és József és ennek fia Pál, azután Tamás örökösei úgymint: György, és fiai József és Mihály; nem különben András és József.

1837-ben F.-Vadicson laktak János és fiai János és Károly. — Kis-Divinkán Ignácz, Lajos és Vendel testvérek, továbbá Tamásnak fia Mihály, úgy idősb Mihálynak fia ifj. Mihály. — Hliniken laktak: István és Ignácz testvérek, és Andrásnak még méhben hordott születendő gyermeke is összeiratott.

Tudható családfájuk ez:

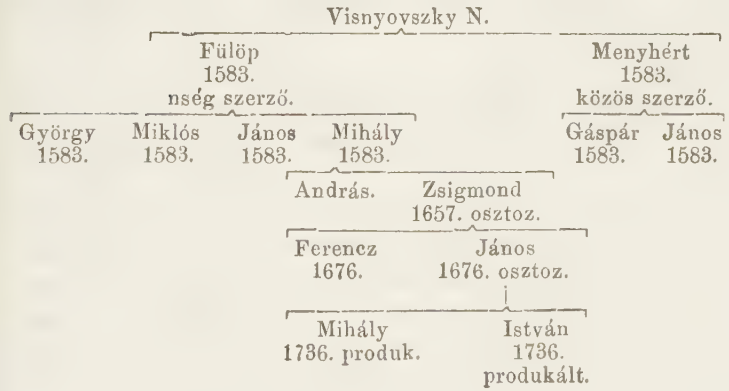

Liptó megyében V. György esküdt 1865.

Visolyi család. (Papi.) Borsod megyei nemes család, mely valószínüleg Abauj megyei Visoly-ból eredt.

Nógrád megyétől Visolyi János 1776-ban kapott nemességéről bizonyítványt.

A család Borsod vármegyéből egy ágon Tolna vármegyébe is átszármazott. A legutóbbi időkből ismeretes családfája következő:

Visolyi N.

István (ns. Mile Judit)

István Borsod vm. esküdt † 1814.

Erzse (Szúdy Dániel)

Judit (Palóczy László) Borsodi alisp. és követ)

Pál 1914. (Nagy Rebeka)

Pál Borsodi esküdt 1814. (Kazinczi (Nagy Klára)

Dániel 1848.

Károly 1848.

János Tolna vm. főszolgabiró 1827-től

Eduard fő szbiró 1840. 1848.

Rebeka (papi Szűcs András)

Mária (Nyilas János)

Istvánnak fia István Borsod vármegyének rendszerinti esküdtje meghalt 1814 ben.

Pálnak fiai közül Pál Borsod megyénel 1814. r. esküdt, 1825-ben al-adószedő. János Tolna megyébe szakadt, már 1814-ben al-, 1827-től főszolgabiró 1837-ig, előbb Duna-Sz.-Györgyön, utóbb Gyönkön. Fia Eduárd szintén Tolna vármegye főszolgabirája 1848-ig.

Dániel 1839-ben Borsod v. tiszt. aljegyzője, 1843-ban aladószedője 1849-ig.

Károly 1840-ben Borsod v. r. esküdtje, 1843-ban alszolgabirája 1849-ig.

A család ref. vallású.

Vischy család. Vischy Sámuel Soprony városi tanácsnok, 1741. oct. 28-án Mária-Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemeslevelét. [1])

Czímere vízirányosan két felé osztott paizs, melynek felső udvarában arany oroszlán lépő helyzetben látható, felemelt első jobb lábával kivont kardot tartva; az alsó ezüst udvarban jobbról balra vont rézsútos pólyán két arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén arany oroszlán emelkedik ki, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

Viszner család. (Morgensterni) Morgensterni Viszner Ferencz 1791-ben I. Ferencz királytól kapta czímeres nemeslevelét.

Czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban pánczélos könyöklő kar lefelé fordítva kivont pallóst tart, melyen zöld koszorú van; a 2. és 3 ik arany udvarban vörös oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első lábaival kék csillagot tartva. A paizs fölötti sisak ko-

[1]) Coll. herald nro 210.

ronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között az előbbihez hasonló vörös oroszlán emelkedik ki, első lábaival kék csillagot tartva. Foszladék jobb oldalról ezüstkék, balról aranyvörös. [1])

Visznyey család. Visznyei Miklós 1716-ban III. Károly királytól kapta címeres nemeslevelét. [2])

Címere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó kettős farkú oroszlán, első lábaival arany csillagot tartva. Ugyan ilyen oroszlán emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Viszocsányi család. (Viszoccányi) Trencsin vármegye egyik legrégiebb családja, mely azon megyei Viszocsány helységről, mint ősi fiági birtokáról vette nevét. A XV. század végétől családfája [3]) következő:

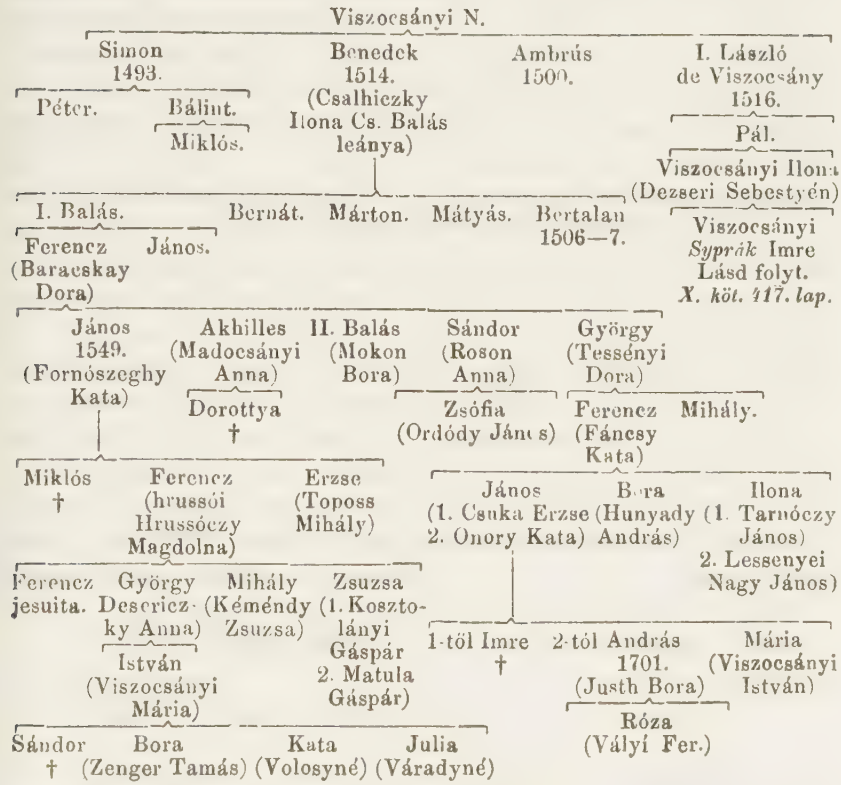

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Ugyan ott, és Coll. herald. nro. 482.
[3]) Viszocsányi Andrásnak 1701-ben Vida István elleni peréből közli Szontagh Dán. — Es Rajcsányi Deduct. gen. II. 83.

Mint a táblázatról látjuk — a XV. század végén élt négy testvérek közül Benedek terjesztő a Viszocsányi családot táblázatunk szerint egészen a múlt századig. Benedeknek testvére I. László nemző Pált, ennek leánya Viszocsányi Ilona férjhez ment Dezseri Sebestyénhez, kinek fia Dezseri Imre *Viszocsányi-* másként *Sypráknak* neveztetett, és az így támadt Syprák család viselé a Viszocsányi nevezetet, láthatni ezt Syprák néven e munka X. kötetének 416—418. lapjain.

Vitál család. (Al-szászi és magyarbéli) Poszony vármegyei Csallóközi régi nemes család, melynek tán ősei közé tartozott azon Szászi Miklós, kinek fia Lőrincz 1416. dec. 5-én Zsigmond királytól czímert nyert.

Bizonyos az, hogy a Vitál család ismert törzse al-szászi Nagy Vitályos volt, kinek fia János 1540-ben, atyjának Vitályos *(latinúl Vitalis)* nevéről Vitál-nak neveztetett, al-szászi predikátummal; ennek nejétől Léghy Priskától négy gyermeke maradt: I. András, I. György, Péter és Borbála előbb Füssy Jakabnak, másodszor kislégi Léghy Jánosnak neje.

I. András előbb nádori ítélő mester, 1572-ben kir. személynök 1585-ig, midőn aug. 7-ke előtt meghalt. Nevét a személynökök sorában csak *Alszászi* név alatt találjuk. [1]) 1578-ban iktattatott be Nyitra megyei Laszkár helységbe, Kubenka pusztában és alsó-Lelóczi birtokrészbe, de a Hrussoy család ellentmondott. [2]) Ugyan azon évben kir. helytartósági adomány mellett beiktattatott Pritesd helységbe is, de a Nyáry család ellentmondásával. Nejétől Nyáry Lőrinczne leányától Nyáry M.-Margittól, (ki utóbb nováki Majthény Farkasnak, legutóbb pedig 1609 ben Zmeskal Jaroszláv neje lett) gyermekei maradtak 1. II. György, ki korán elhalt, 2. II. András ki 1611-ben nőül birta spezia casai Samaria Ferdinand leányát Erzsét, kinek hagyta 1617-ben tett végrendeletében szabolcsai kuriáját, és kropói részeit 5000 ftban. 3. István magnélkül halt el.

I. Jánosnak másik fia Péter utódok nélkül múlt ki; — harmadik fia

I. György 1557—61-ben élt, és alsó szászi Vitál-nak nevez-

[1]) De Bel M. is Notitia nova Hung. II. p. 254. Világosan Szászi másként Vitál Andrásnak nevezi. Kibalván ága, szászi birtokrészét Stermensky András és Walther János kapták meg.

[2]) Nyitrai káptalan 1579. évi Prot. folio 79.

tetett. Ennek gyermekei voltak: II. János, Mihály, Anna 1608-ban Szögyényi Jánosné; Zsófia Búcsúházy Ferenczné. Ezek közül II. János 1605 ben élt, már 1608-ban csak özvegye pókateleki Zomor Erzsébet említetik. Ettől gyermekei: Anna Orosz Jánosné, III György magnélkül halt el, Erzsébet 1640-ben Marczy Istvánné, I. István, kiről alább, Magdolna előbb Dallos Mihályné, utóbb Győry Jánosné. Zsófia bári Nagy Ferenczné 1635-ben, Zsuzsanna 1628-ban komáromi Bosnyák Jánosné, és Katalin Kozma Tamásné.

I. István 1635. 1639 ben birta Laszkárt és Pritestet. Ennek gyermekei a) András Pozsony megyének volt szolgabirája, kinek nejétől Rátky Krisztinától gyermekei nem maradtak, b) Marianna apácza, c) III. János, kiről alább, d) Judit Horváthné, e) Zsuzsanna ároki Nagy Istvánné. [1])

Nevezett III. János Pozsony megyei esküdt. Meghalt az egyik adat szerint 1686-ban. Nejétől az egyik forrás szerint Barilovich Judit, kitől fia maradt Antal, mint Vizkeleti plébános 1718-ban meghalván, a kir. ügyész a Vitál családi birtokokat a csallóközben elfoglalta, és ezen Al és Fel-Szász, Nagy-Légh és Elő-Patonyban fekvő birtokok 1738. évben az alszászi Vitál család kihalta czímén adományoztattak Petricsevics Pálnak, kinek leányági utóda a Bacsák család birta e században a nevezett birtokokat.

Azonban e század első negyedében Vitál András a Bacsák család ellen a kir. tábla előtt azon javak iránt pert indított, [2]) azt mutatván ki, hogy Jánosnak Antal plébános fián kivül még voltak gyermekei, és pedig II. István, ki Nagy-Magyaron 1692-ben született, [3]) és IV. János, ki 1695-ben született és Siciliában katona volt. II. Istvántól nemzettek V. János és III. István, attól ismét András a pert kezdő fölperes, utóbbitól István és Ferencz, kik kihaltak.

A család leszármazása fája az érintett perbeli összeköttetéssel egyetemben következő:

---

[1]) Rajcsányi Deduct. gen. 287. 288.

[2]) A perbeli nyomtatott alperesi informatio szerint.

[3]) A perbeli keresztlevél szerint ennek atyja (nem Vitál, hanem) Vitálos János, anyja (nem Barilovics Judit, hanem) Kozma Zsuzsanna volt. Ha ez áll, úgy II. István Antal plébánosnak nem tekintve a családi névnél a matricában eshetett változást, a legjobb esetben is csak apárúl volt testvére. A per kimenetelét egyébiránt nem ismerem.

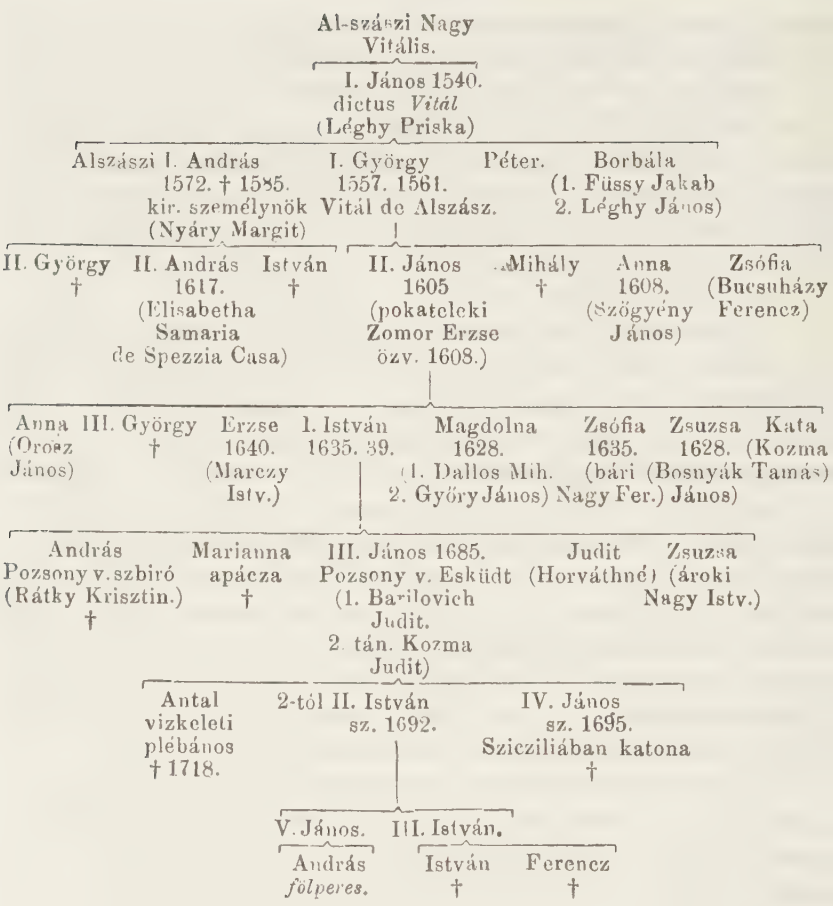

III. Jánosnak (ki fiai keresztlevelében Vitálosnak iratik) nejétől Kozma Judittól fiai II. István és IV. János Nagy-Magyaron születtek. Ezek közül II. Istvánnak fiai és utódai nemességöket per utján igazolták, és V. Jánosnak fia András ősi örökségét a Bacsák család ellenében a kir. tábla előtt törvény utján kereste, mely szerint III. János 1695-ben tett végrendeletet. [1])

Vitál Ádám 1767-ben a kir. kamaránál számvevő tiszt, utóbb 1776. segéd számvevő volt.

Érdeklett perben ez utóbbi nemzedékek magyarbéli Vitál-

[1]) Az alperes Bacsák család szerint ez más (Vitálos) János volt volna, mert szerinte Vitál János, Antal plébánosnak atyja már 1686-ban nem élt. Ez ágat az alperesfél magyarbélinek nevezte.

oknak neveztetnek. Ugyan csak Magyar Bélen született Vitál Antal 1779. márt. 10 én, ki Pozsony megyének Esküdtje volt. Egyébiránt az alszászi Vitál családot most is az élők közt találjuk; e családból származott annak egyik érdemes tagja alszászi Vitál Alajos, jelenleg a kir. táblának érseki birája 1861—1865.

Vitális család. (Vitális-falvai) Liptó vármegye legrégiebb családjainak egyike, mely nevet azon megyei Vitalisfalva helységről, mint ősi örökségéről és birtokáról irja. [1])

A család czímere a paizs kék udvarában arany koronán könyöklő kar, három nyilat tartva hegyeikkel felfelé; fölötte jobbról aranycsillag és ezüst félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján az előbbihez hasonló könyöklő kar három nyilat tartva látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A család tagjai közül adataink a következőkről szólnak: Vitális István nejével Fischer Charitassal 1698-ban Szepes megyei Lieszkova helységre I. Leopold királytól adományt nyert. [2])

1730-ban György a kamaránál altitkár, 1760-ban Ignácz a kir. helytartóságnál jegyző, Mihály a szepesi kamaránál irnok, másik Mihály a harminczadnál ellenőr volt.

1770-ben nevezett Ignácz a helytartóságnál segéd számvevő.

1787-ben József szepesi őrkanonok volt.

A család egyik Liptó megyei ágából Okolicsányi, helyesebben Vitalis Vendel cs. kir. pénzügy igazgatósági segéd tiszt, továbbá Károly és Boldizsár testvérek és Liptó megyei Okolicsnai birtokosok vezetéknevüket 1864. jun. 3-án fölségi engedély mellett *Szemesi*-re változtaták. [3])

A családnak egyik tagja Vitalis Pál a mult század végén Hont és innen Nógrád megyébe telepedett, kinek nejétől Skrabák Zsuzsannától utódait mutatja a következő táblázat:

Pál
(Skrabák Zsuzsa)

Sámuel	Pál	István
ügyvéd B.-Gyarmaton nőtlen † 1849.	F.-Szelestényben községi ker. jegyző.	Nógrád várm. fő szbiró 1862-től.

Zsuzsi	Móricz
† 1865.	Pesten
B.-Gyarmat	(Petrovay
(Omazta Tóbiás)	Szeréna)

[1]) Bel M. Notitia nova Hung. tomo II. p. 234. Fényes, M. orsz. Geographiai szótára IV. 309.

[2]) Liber regius folio 500.

[3]) Sürgöny, hív. hirlap 1863. 138 sz.

Vitális család. (Csík-szent-mártoni) székely család. Közűlök Ferencz 1794-ben kormányszéki levéltári al-lajstromozó. Ferencz 1814-ben Zaránd megyei levéltárnok.

Vitályos család. (Gidófalvi) Erdélyi székely család, melyből Gergely 1661. körül Sepsi-szék ülnöke volt. [1])

Simon 1814. Fogaras vidéki irnok.

Kornél ugyanakkor décsei ref. lelkész.

Vitányi család. (Vitányi.) Zemplin vármegye kihalt családai közé tartozik, [2]) mely nevét azon megyei Vitány helységről vette, és melyből János és Mátyás 1410-ben Zsigmond királytól kapták Sáros megyei Henning helységet. [3]) 1661-ben Vitányi István Zemplín megye esküdtje volt. [4])

Kihalt a család 1696. előtt, a midőn Vitány helységet Barlogh István kapta. [5])

Egyébiránt Szirmay a Vitányi családot Zemplín megye élő családai sorában is említi. [6])

Vitéz család. (Zrednai.) E családból származott ama híres zrednai Vitéz János, Zsigmond, Albert, I. Ulászló király és Hunyadi János titoknoka, 1445-ben váradi püspök, 1464-ben Bihar vm. örökös főispánja, 1465-ben esztergomi érsek és primás. Meghalt 1472. aug. 9-én. [7]) Származását Horvát országból vette. [8])

Czímere az esztergomi Basilica sírboltjában most is látható vörös márvány sírkövén, mely szerint a czímerpaizs vízirányosan kétfelé oszlik, a felső udvarban lépdelő (gradiens) oroszlán látható, első jobb lábát fölemelve; az alsó udvarban két csillag között liliom szemlélhető. [9])

Jánosnak rokona másik János decretorum doctor, Rómában kétszer járt. Valamint Franczia országban is. 1481-ben szerémi püs-

[1]) Kállay, Székely nemzet 289. lap.
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 105.
[3]) Ugyan ott és Wagner Dipl. Sáros p. 358.
[4]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 189.
[5]) Ugyan ott not. top. 249.
[6]) Ugyan ott 120.
[7]) Memoria Basilicae Strigoniensis p. 80. — Budai Hist. lex. III.
[8]) Katona Hist. critica XIII. pag. 1229.
[9]) Máthes Joan. Veteris arcis Strigoniensis Monumentorum Descriptio Strigon. 1827. 4 rét. tab. VII. és ujabban olv. Török János: Magyar orsz. Primása 291.

pök, 1490-ben pedig Mátyás halála után veszprémi püspök, 1498-ban követ Lengyel országba. Meghalt 1499. [1])

Vitéz család. (Nyitra-Ivánkai) Abauj és Bereg megyei régi család. 1531. körül élt ivánkai Vitéz Miklós, ki Szabó Péter nagy szombati bíróhoz magyar levelet írt. [2])

János lak. F.-Mérán előbb (már 1830 ban is) másod, 1842-től első alispán Abauj megyében, 1832/6-ban követ, szül. F.-Mérán 1797. april. 7-én. 1842-ben kir. tanácsos lett.

András rosnyai kanonok és 1831-től nagy prépost, meghalt 1843-ban.

József 1845 ben Kassa egyház megyei nyugalmazott kath. lelkész.

E családból volt Imre is, ki 1590-ben Nyitra megyei Nemeskürthön Ebeczky Mátyásnétól és Lipthay Györgynétől két curiát vett bérbe. [3])

Vitéz család. (Kis-Vitézi) Szabolcs vármegye nemes családja, melyből Ignácz szül. Gyulaházán 1804. május 1-én, és a m. kir. udv. kanczelláriánál hivataloskodott.

Vitéz család. (M.-Bikali és Tamásfalvi †) Erdély legrégiebb kihalt családainak egyike, mely a Gyerőffy, Mikola, Rádó kihalt, és Kabos és Kemény élő családokkal egy közös törzsből eredt.

Az első nemzedékek leszármazásánál a kútfők egymástól különböznek. Kemény János az egykori fejedelem Önéletirásában [4]) valamint Vöröstói Györgynek bikali báró Vitéz György fölött 1733-ban mondott halotti beszédében [5]) az első törzstől dezméri Mikolától (vagy Nikolától) az első izek és a Vitéz család ágazása [6]) így adatik elő:

---

[1]) Budai Hist. lex. III. 763. Róka, Vitae Vesprimiensium Praesulum 287.

[2]) Régi magyar nyelvemlékek II. köt. 28.

[3]) Sz. benedeki Convent fasc. 8. nro 7.

[4]) Kemény János Önéletirása, kiadta Szalay László.

[5]) Vöröstói György Holtakkal való barátság, I. darab 157—163. lap.

[6]) Ez ugyan e munka IV. köt. 466. lapján egy részben meg van érintve, de nem lévén egészen közölve, itt teljesen adatik.

Mikola
de Dezmér.

Mikola *kitől a Mikola cs.*
Gyerő *kitől a Gyerőffy cs.*
Rádó *kitől a Rádó cs.*
Kabos (Jacobus) *kitől a Kabos cs.*
Kemény.
Vitéz Kemény.
István
György.
Péter.

Péter *kitől a Kemény cs.*
György dictus Vitéz.
Tamásfalvi Vitéz Illés.
kitől a Vitéz cs.

Ettől elüt azon származtatás, mely e munka IV. kötete 466. lapján a Gyerőffy családnál van közölve, és melyet, ambár eleddigi igazoló okmányait nem ismerjük, mint valószinűbbet elfogadtunk, ennél fogva utalván az olvasót a IV. köt. 466. lapjára, a származtatást itt csak is azon Györgytől kezdjük, ki ott a Vitéz család törzseül jelöletik.

Ezen Györgytől a családfa következőleg [1]) származott le:

I. tábla.

Péter.

Péter *kitől a Kemény cs.*
György dictus *Vitéz.*
Illés de Tamásfalva
Gergely de Tamásfalva.

I. György *Strenuus miles* 1415. czímert.
Tamás 1415
Miklós 1415.
Imre 1415.

Tamás. Jakab. Antal. György. Gáspár. András. Mih. György.

I. András (Csehi Panczél Ilona v. Angleta)
Folyt. II. táblán.

II. György 184. (Balthó Potentia)

Gáspár. Tamás 1539.
II. András *Vitéz de Bikal* Tordai főisp. (Valkay Ágnes)
Ilona. Klára.
Folyt. a köv. lapon.

[1]) Vörösti id. h. stb.

II. András, *ki az előbbi lapon.*
Vitéz de Bikal.
Tordai főisp.
(Valkay Ágnes)

Gábor
Tordai főisp.
tanácsos úr
(Jankaffy Orsolya)

Klára v. Kata
(Dobokay
János)

I. Miklós
Tordai főisp.
mezei tábornok
† 1602.
(Petr. Horváth Klára)

Ferencz
nőtlen
†

András
†

III. György
kolosi főisp.
kir. táb. ülnök
† 1671. előtt.
(Kamuthy Orsolya)

II. Gábor
1671.
(Orbán Krisztina)

IV. András
† 1704.
(Bethlen Éva)

Ferencz
osztoz. 1671.
(1. Gőczy Kata
2. Nádudvary
Klára)

Bora
(Szilvásy
Mátyás)

Anna
(1. Szalánczy
Gábor
2. Káli Kún Istv.)

Klára
(v. Dániel
Sándor)

1-től Bora
(Damokos
János)

Klára
(Kapy
János)

Krisztina
1623.
(Szucsáky
Péter)

2-tól Mária.

Ágnes
(Mara
Gergely)

György
sz. 1694. † 1732.
1730. lett *báró*
(Korda Zsuzsa)

Miklós
nint tanúló
†

András
mint tanúló
†

Zsuzsanna
† 1733. előtt.
(1. Béldy Zsuzsa
2. Alvinczy Gábor)

II. t á b l a.

András, *ki az I. táblán.*

György
1539.

Pál
Vitéz de Tamásfalva.

Dénes
1590.

Miklós
1590.
† 1602.
(1. N. N.
2 Kántor Julia özv. 1619.)

Imre
1570.

1-től János
1572. † 1603.
Maros sz. főkapit.

Folyt. a köv. lapon.

2-tól Mihály

László
† 1605.

Bora
(Sombory
Gerg v. György)

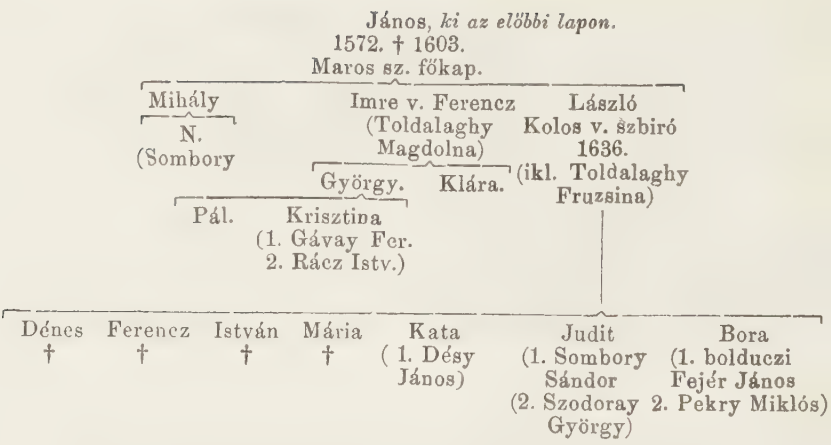

Mint látjuk, a tábla élén álló Péternek két fiától két család indúl meg, Péter a gyerö-monostori Kemény család alkotójá lett, György pedig a Vitéz családot alapitá. E két testvér életkora a XIV. századba esnék, de ezt a Kemény családnál közlött családfa sem engedi meg, és így ezt hitelesnek elsem fogadhatjuk, annál is inkább nem pedig, mivel nevezett György-ről sem hihetni, hogy már *dictus Vitéz* lett volna, mert még unokáját Gergelyt is csak *Tamásfalvi* néven találjuk hiteles oklevélben, ugyan is, (mint már e munka XI. köt. 29. lapján elmondatott) Thamásfalvi Gergelynek fia György, és általa testvérei Miklós, Tamás, és Imre 1415-ben kapták czímeres nemeslevelöket, a kék udvarban futó szarvast, agancsai közt arany hálóval; és ez oklevélben még a Vitéz névnek hire sincs, hanem György latinúl *Strenuus Miles*-nek neveztetik és csak innen utóbb neveztethetett György és ivadéka Vitéz-nek, mint az oklevélre utóbbkori kéz is följegyzé. E négy testvér tehát még a Tamásfalvi család néven virágzott, és tőlök származott a bikali és tamásfalvi ágra szakadt Vitéz család.

György-ről, a czímer szerzőről, irva találjuk még, hogy 1415-ben Füldöt is adományban kapta Zsigmond királytól. E Györgytől a magyar-bikali Vitéz család származását maga a család is úgy ágaztatá le, [1]) mint az I. táblán láthatni. Ellenben

Kevésbbé vagyunk tisztában a tamásfalvi Vitéz családnak leágazásával, mely Györgynek egyik testvérétől származtatik, olyan for-

[1]) Vöröstói id. h. és Hodor közl. stb.

mán, mint a II. táblán áll, de erről alább, most lássuk a m. bikali Vitéz családot.

Györgynek fia volt A n d r á s, ki csehi Pánczél Ilonát vagy Angletát birta nőül; ettől született II. G y ö r g y, ki nejének Balthó Potentiának 500 ftig jószágokat irt be. [1]) Ennek a táblán látható gyermekei közül T a m á s (Vitéz de bikal) 1539-ben Balassa Imre vajdától iktató parancsot nyer Kolosmonostorhoz a Kolos megyei Valkó, Bikal, Alsó, Felső és Középső Füld helységekben beiktatás iránt. [2]) Ennek testvére II. A n d r á s J. János királynak tanácsosa, Torda vármegye főispánja volt, és nőül vévén deficialt Koppándy Gergely fiusított örökösét Valkay Ágnest, Koppánd falura is adományt nyert. Egy fia maradt: I. G á b o r Báthori Kristóf tanácsosa, Torda megye főispánja, nőül vévén ősi Jankaffy Orsolyát, ez uton adományt vitt a Doboka megyei Ősfalvára. I. Gábornak egyik fia F e r e n c z, ki Koppán, Csány, Bolducz, Indal, Puszta-Egres, és szarkadi puszta, továbbá Valkó, Keleczel, Ujfalu, K. Szent Király, Gyula, és Szent-Miklós Mácskási jószága iránt tett szerződését vissza huzza. [3]) Testvére I. M i k l ó s maradt, ki Báthori Zsigmond alatt belső tanács-úr, Tordai főispán és mezei generalis volt. Nevezett fejedelemtől kapta adományban Torda megyében a kóki jószágot, Zarándban Ruszkulicza falut. Nagy része volt Miriszlónál Mihály vajda megveretésében. 1602-ben Besztercze várába zárkozott Basta elől, hol erősen védve magát, miután azt feladni kényszerült, a kivonúlás után Budaknál febr. 24-én megöletett. [4]) Nejétől Petrichevich Horváth Klárától maradt fia

III. G y ö r g y 1653. körül I. és II. Rákóczy György alatt kolosi főispán, és a fejedelmi törv. tábla ülnöke. [5]) Meghalt 1671. előtt. Neje Toroczkay László özvegye Kamuthy Orsolya volt, kitől a táblán látható három leánya és két fia II. G á b o r és II. F e r e n c z maradtak, kik a pánczélcsehi puszta birtokon 1671. april. 29 én osztozkodtak. Ferencznek első neje Gőczy Kata, a második Nádudvary Klára volt, ki utóbb Toroczkay Mátyáshoz ment férjhez. Ferencznek csak a táb-

[1]) Úgy látszik, csak is e G y ö r g y vette fel a Vitéz nevet a Retteghy családnál levő eredeti peres okmány szerint, és Hodor K. közlése szerint.

[2]) Kállay, Székely nemzet 217. lap.

[3]) Kolosmonostori levéltár Protoc. A. folio 182.

[4]) Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 307. Bethlen Wolph. Hist. V. 9. Gr. Mikó Imre Erdély tört. adatok I. 66.

[5]) Kemény János önéletirása 46. lap.

lán látható öt leánya [1]) maradt, kik között Krisztina erdő-csanádi Szucsáky Péterné volt. [2])

II. Gábor 1657-ben a lengyel hadjáratban tatár rabságba esett. Nejétől Orbán Krisztinától nemzé IV. Andrást, ki a Rákóczy forradalom alatt mint ennek ellenese halt meg Kolosvárt, eltemettetett fényes pompával 1704. máj. 23-án. [3]) Neje Bethlen Péter leánya Bethlen Éva volt, kitől négy gyermeke a táblán áll. Ezekből Zsuzsanna b. Alvinczy Gábor kanczelláriai registrator neje meg 1733. előtt meghalt, úgy Miklós, és András is még tanuló korukban; csak az utolsó György élt ember kort. Ez 1694. aug. 24 én született. Bárságot nyert 1730-ban. [4]) Meghalt 1732. jan. 24-én [5]) Benne, miután nejétől Korda Zsigmond és Sárpataki Rebeka leányától Korda Zsuzsannától csak három leánya maradt, a m. bikali báró Vitéz család fiága sirba szállt. Leányai: Klára homoród-sz-mártoni Biró Zsigmondhoz, Éva előbb Dánielhez utóbb b. Inczédy Sámuelhez, Erzsébet gróf Teleki Sándorhoz [6]) mentek férjhez.

A Tamásfalvi Vitéz család leágazását a II. táblán kevésbbé találjuk egészen biztos hitelünek. [7]) Egyes biztos adatok szerint Tamásfalvy Tamás, ki még az I. táblán áll, 1426-ban Zsigmond király által a fejérvári káptalan részére itéletileg elmarasztaltatik. [8])

1571-ben Tamásfalvy László levelet ír rokonához T. Dénes-hez. [9]) E Lászlót a táblán nem leljük.

1590. oct. 28-án Tamásfalvy Dénes, Miklós és Imre Vitéz II. Miklóssal és I. Ferenczczel, amazok részéről a m. bikali alsó, középső és felső Füldi (máskép Sibófalvi) Valkói, Keleczeli és Ujfalusi (Kolos vm.) emezeknek szentmihály-telki és tamásfalvi részbirtokaik iránt a kolosmonostori convent előtt egyezségre léptek.

[1]) Ezek között lehetett Zsuzsanna is, Béldy Pálnak 1678-ban özvegye, de nem egy személy azon Zsuzsannával, ki 1725-ben Alvinczy Gáborné volt.

[2]) Ez nemzé Szucsáky Ferenczet, ki szül. 1723. † 1783.

[3]) Szakál Ferencz Naplója 67.

[4]) Apor P. Synopsis Mutationum 169.

[5]) Vöröstói id. halotti beszéd.

[6]) E szerint gr. Teleki II. Sándornak Győrffy Márián kivül Vitéz Erzse első vagy második neje lett volna. *Lásd Teleki család IV. táblán.*

[7]) Itt hibásnak kell kijelentenünk azon családfát is, mely a Tamásfalvy családnév alatt e munka XI. köt. 30. lapjain látható, a mennyiben ott Miklós az 1415-ben élő, egy személynek van téve egy későbbi Miklóssal, kinek nejeitől János, Mihály, Bora gyermekei lettek.

[8]) Bethlen F. 411.

[9]) Kemény és Kovács Erdély orsz. történet tára I. 96—97.

Most említett Miklósnak lehetett első, vagy második neje Kántor Julia (ki 1619-ben özvegynek iratik) kitől fia I. János 1571-ben Marosszéki főkapitány volt. Kivégezteté 1603-ban Básta, egyszersmind unokaöcscsével Lászlóval együtt. [1])

Jánosnak fiai közül II. László 1636 ban Kolos vármegye szolgabirája volt.

A család a XVII. század végen kihalt.

Vitéz család. Vitéz nevü család az Aba nemből is a Berthóty (*lásd ezt*) stb. családdal együtt származott.

Vitézy család. Trencsin megye összeirásában leljük nyomát, mely szerint 1690-ben azon megyében Turnán. 1754-ben Szlopnán laktak ily nevű nemesek. [2])

Vithalm család. Ismert törzse Vithalm Antal, ki 1720. sept. 16-án Csongrád vármegyében kétségtelen nemesnek ismertetvén, azon megyétől nemesi bizonyítványt nyert, melyet 1721. febr. 8-án Ung megyében kihirdettetett. E családból származott Vithalm György is, ki 1836-ban Csongrád megye táblabirája volt, és a táblán álló négy testvért, Ferencznek fiait, kik 1836. dec. 12-én Csongrád megyétől nemesi bizonyítványt nyertek, vér-rokonainak elismerte. Ama négy testvér a fölebbi Csongrád megyei nemesi bizonyítványt 1837. jan. 20-án Nógrád megyében is, (hol két testvér József és János laktak) kihirdetteték. [3])

Családfájok következő:

Antal
1720. 1721.
Csongrád, Ung vm.

N.

Ferencz
1810.

I. József	I. János	Anna	István	Alajos
urad. tisztartó	kasznár	(Baron	urad. vadász	kereskedő
† 1852.	Sz.-Lőrinczben	Gusztáv	Veszprém	Pesten 1855.
(Dóbiás Apolló	† 1854. jan. 3.	özvegye)	Jásdon 1837.	
† 1858.)	(Dóbiás Fáni)			

Fáni (Kecskeméthy Nándor). Sándor. Gusztáv. Amália.

József	Mária	Franciska	János
gazda tiszt	(Lányi Ferd.	(Kétszery István	† 1857. k.
Vedrödön †	cs.k. kapit.)	Füleken.)	

[1]) Bethlen Wolph. Hist. V. 170. 491. 498.

[2]) Szontagh Dán. közl.

[3]) Nógrád megyei 1837. évi jegyzőkönyv 797. szám alatt.

A család nagyobb része a gróf Zichy család urodalmaiban gazdatisztséget viselt. I. Józsefa gr. Zichy család divényi senioratusi urodalmában tisztartó; 1852-ben maga vetett életének végett, hasonlóan egyik fia János is, volt katona, magát 1857. táján kivégzé.

I. János ugyan azon senioratusi urodalomban Sz.-Lőrinczi pusztán Kasznár. Meghalt 1854. jan. 3-án. Gyermekei a táblán láthatók

István 1837-ben Veszprémben Jásdon uradalmi erdész. Alajos Pesten volt kereskedő.

Witkay család. (Vitkai) Szatmár vármegye legrégiebb tős családainak egyike, mely nevét azon megyei Vitka helységről vette, hol most is birtokos, birtok tekintetében kiterjedvén a család Bereg, Gömör és Szabolcs megyékbe is.

Eredetét nem ismerjük. Őseit Istvánt és Lászlót már 1360-ban egy megsebesítés iránti perben idézve találjuk. [1]) 1406-ban László, továbbá Andrásnak fia Jakab, és Istvánnak fiai László és Jakab Kis-Kolos helységnek Hirip helység határától elkülönzését Zsigmond király parancsa folytán eszközölték. [2])

1412-ben Witkay László és Péter Vitka egész helységre, Kápolna pusztára Zsigmond királytól új adományt nyertek. [3]) 1415-ben Witkay András erdejét a Maday család pusztítá. 1429-ben Vitka helységét birták Witkay Zsigmond, Péter deák, György és Balás.

Már 1498-ban Vitka helységben Baktay Máté is részbirtokot nyert, valószinűleg leány-ágon örökösödvén, és utóbb mások is bejutának Vitkán birtokba, de azért 1545-ben Witkay Imre, vitkai kolosi és kápolna pusztai, 1551-ben pedig Witkay Ambrús vitkai rész jószágaikban ismét kir. adománnyal megerősitettek.

A XVI. század közepén Vitka helység egy harmad részét már Perényi Mihály birtokolta, 1554-ben adván azt el Kákonyi Jánosnak. 1575-ben Witkay Margit Csapy Jánosné másfél telekre kapott adományt. De

1643 ban Witkay György vitkai és kápolna pusztai birtokában ismét adomány mellett erősítetett meg.

Witkay Mihály 1614-ben Báthori István hagyományából Ecseden és Dobon is részbirtokot kapott. [4])

[1]) Szirmay, Szatmár várm. II. 10.
[2]) Ugyan ott II. 183.
[3]) Ugyan ott II. 95—98. 189.
[4]) Ugyan ott II. 70. 185.

A család Szatmár megyében fő megyei hivatalokat viselt. Így László 1600—1601-ben alispán, János 1604-ben másod alispán, Mihály 1678—1693. szolgabiró, 1695. 1704—5 első alispán, másik Mihály 1734—38. al,- 1746—1754—65. főszolgabiró; ismét másik Mihály 1771—78. al,- 1784—90. főszolgabiró; László 1778-ban al- 1780—84. főjegyző, 1787-ben a József császári rendszer alatt törvényszéki elnök, ifjabb László 1787-ben hites irnok, József 1790 ben főadószedő volt. [1]) E József birt Gebén. [2])

E század elején birtokos a család Szatmár megyében Vitka, Ecsed, Parasznya, Máté-Szalka, stb. helységben, Lászlónak özvegye Ökörítón. [3])

1705-ben Witkay Erzsébet Mikolay György neje volt. [4])

Bereg megyében Witkay Menyhért 1830—1835. alszolgabiró, Imre 1837—1841. jul. 13-ig alszolgabiró volt.

A család czímere a paizs udvarában hátulsó lábain ágaskodó szarvas. [5])

Vitkóczy család. Szepes vármegye nemes családai közé soroztatik. Mátyás 1797-ben Kassán egy m. nyelvtant adottki.

Vittmaesser család. Vittmaesser Mátyás 1798-ban I. Ferencz király által emeltetett magyar nemességre.

Czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. kék udvar zöld terén fekete lábú és csőrű ezüst daru áll, felemelt jobb lábával arany csillagot tartva; a 2. és 3. vörös udvarában zöld téren arany markolatú ezüst kard áll, mellette fehér kigyó emelkedik és a kardot körül övedzi. A paizs fölötti sisak koronájából fekete prémes, kék ruhás kar nyúlik ki, kivont kardot tartva, felül két kiterjesztett fekete sasszárny között. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [6])

Wittnyédy család. (Musai) Vas vármegye nemes családja. Alapítója Witthniedy *(így)* János, ki István fiával, Tóth Margit anyjáról nényjével (consobrina) és anyáruli testvéreivel (fratrueles matrueles) együtt 1613. mart. 14-én Bécsben kelt czímeres levélben II. Mátyás király által megnemesítetett, és nemeslevelők 1619. (feria 2. prox.

---

[1]) Szirmay Szatmár várm. I. 128—138.
[2]) Ugyan ott II. 80.
[3]) Ugyan ott II. 95. 104. 113. 121.
[4]) Ugyan ott II. 286.
[5]) Ugyan ott II. 286.
[6]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

post festum 6. Pauli p. Eremitae) Soprony vármegyének Lövő helységben tartott közgyülésén kihirdettetett. [1])

Ugyan ekkor a család következő czímert kapott; a paizs jobb oldalról balra vont rézsutos vörös szelemen által, — melyben ezüst egyszarvú ágaskodik, — két, szegletes kék udvarra oszlik, melyek mindenikében arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén (az előbbihez hasonló) egyszarvú emelkedik ki, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan vörös kék, a másik ellenkezőleg kékvörös. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Witnyédy János a sárvári várnak tisztartója volt. Fia a hires István 1638—1647. Soprony sz. kir. város jegyzője, 1647-ben lett Soprony vármegyének pénztárnoka, korának egyik kitünőbb férfia, és a protest. vallásnak bajnoka, kit kiterjedt híre Nádasdy Ferencz és több országnagygyal szorosb viszonyba emelt. [2]) Ő szerzé a Vas megye Musai pusztai részbirtokot. 1655-ben Soprony vármegyének ország gyülési követe volt stb. Egyike volt az ágost. ev. vall. eperjesi collegium alapitóinak. Meghalt 1670-ben. [3])

A családfa a mult század végeig következő:

I. János
1613. ns.

I. István
Soprony vm. követ
† 1670.

II. János 1657. él.	I. Pál 1657. él.	II. István.	Erzse.	Zsigmond szül. 1657.

I. Ferencz	Péter	László (Szalay Kata)	Orsolya (Vidos Imre)	Anna (Szép István)	Erzse (Káldy János)
III. János kitől a Wittnyédyek származnak.	Zsigmond Péter †				

III. Jánostól származik a Wittnyédy-ek máig élő családa, — és pedig úgy látszik — Jánosnak testvére vagy fia volt még István is, 1811-ben élő, és III. János, vagy annak hason nevü fia János ne-

[1]) Fabó Andr. szives közléséből, kinek Wittnyédy István életéről és koráról a m. tud. akadémia előtt részben felolvasott jeles értekezése azon társulat valamely közlönyében látand napvilágot. L. Budapesti Szemle.

[2]) Haan, Jena Hung. 13. Bartholomaeides Memoria Ungar. 152. — A soproni ev. főtanoda története. Kiadta Müllner Mátyás. Sopron 1857. 34. lap.

[3]) Lásd némely leveleit Kaprinai Mss. A. tomo XLI. p. 178.

jével Unger Terézzel nemzé Witnyédy Terézt, dukai Takács Istvánnét, ki 1811. aug. hóban halt meg. [1]) Rokonai voltak Wittnyédy Zsuzsánna 1811-ben Barcza Jánosné Mersén és W. Borbála Ostsy (tán Ostffy) Mihály özvegye Farádon.

A Wittnyédy család többi közt Dunántúl főleg a Vidos, Káldy és Véssey családokkal jött sógoros atyafiságba. Már

A XVII. században Witnyédy Anna Káldy Ferenczné I. Jánosnak vagy nővére vagy még inkább leánya lehetett.

Wittnyédy Judit a mult században Véssey Ferenczné, Wittnyédy Teréz e század elején Véssey Istvánné volt; Véssey Erzse pedig Wittnyédy N. nejéül olvasható.

Vivenot család. Vivenot Rudolf és Eduard, néhai Vivenot Domokos cs. kir. házi orvosnak fiai, atyjok érdemeiért dij elengedéssel honfiusíttattak. [2]) Ugyan azok a Ludovicea kat. intézetre ezer ftot adtak. [3])

Viza család. Viza Pál alapitá, ki 1715-ben III. Károly királytól nemeslevelet és ily czimert kapott: a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain fekete medve ágaskodik, első lábaival három arany búzakalászt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján seregély ül, csőrében szőlőfürtöt tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék, [4])

Vizaknay család. (Hidegvizi †) Erdély kihalt családa. [5]) László 1455-ben Sóbányai birtokára pallósjogot nyert. [6]) Miklós 1462—64-ig erdélyi vajda; felzendülvén Mátyás király ellen, feje vétetett 1467-ben. [7])

Vizer család. Vizer nep. Jánost 1792-ben I. Ferencz király emelte a nemesek közé ily czimerrel: a paizs vízirányosan fehér szelemen által kétfelé oszlik, a felső kék udvarban hátulsó lábain arany oroszlán ágaskodik, első lábaival kettös keresztet tartva, az alsó vörös udvarban hármas zöld halom felett egymással keresztbe helyezve két arany zászló leng, közöttök felül arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak

[1]) Némethy Páltól halotti beszéd W. Teréz fölött Nyomt. Szombathely 1811.

[2]) 1836. évi 49. törv. cz.

[3]) 1836. évi 39. törv. cz.

[4]) Collect. herald. nro 607. és Adámi Scuta gentil. t. XIV.

[5]) Kővári L. Erdély nev. családai 271.

[6]) Lehoczky Stemmat. II. 432.

[7]) Kállay, Székely nemzet 212. Budai F. Hist. lex. III. 766.

koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék balról ezüstvörös. [1])

Tán e családból volt Vizer István lovag és író, ki Budán halt meg 1816. april. 1-én kora 63. évében.

Vizessy család. Kihalt család, melyből Vizessy Farkasnak fiai Zaránd megyében Somogon részt kapnak 1563-ban királyi adományban. [2])

Vizi család. Több ily nevü nemes család van. Már 1526-ban Vizi Balás kir. futár volt. [3])

Jelenleg Borsod és Zemplin vármegye nemessége sorában találjuk; ez utóbbiban e század elején közbirtokos Hegyi helységben. [4])

Vizi család. (Jenőfalvi) Erdélyi székely család, a primipiláris levelet Báthori Zsigmondtól 1591. nov. 15-én jenőfalvi Vizi Miklós kapta. [5])

Tán e család ivadéka Vizi Ferencz 1815-ben, gy.-fejérvári kanonok, udvarhelyi esperes stb. és István ugyan akkor kézdi-vásárhelyi tanácsos.

Vizi család. Vizi János zilahi harminczados nemeslevelet kapván, az az 1743. évi erdélyi ország-gyülésen kihirdettetett. [6])

Ismét más családból eredhetett azon kézdi-polyáni Vizy József, ki 1794-ben Dézsaknán pénztárnok volt.

Vizy család, (altorjai) *Lásd e kötet végén.*

Vizkelety család. (Vizkeleti és Szeptencz-Ujfalusi) Pozsony megyei régi nemes család, mely nevét említett megyei Vizkelet helységről vette és ott hajdán birtokos volt.

Eredetét és leszármazását biztos adatok után nem ismerjük. Az előttem fekvő családfa [7]) az elején álló mesés attributomok mellett azért sem állhat meg az itészet előtt, mert a rajta álló Gáspár-tól (kit 1526-ban elesettnek iratik) az 1737-ben született Istvánig, tehát

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Liber regius nro 248.

[3]) Engel, Monumenta Ungrica.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 373.

[5]) Ns. Székely nemz. Constit. 101. v. 110.

[6]) Apor P. Synopsis Mutationum 231.

[7]) Könyomat, rajta ez aláirás másolat: *Lectum ac cum authenticis documentis combinatum atque extradatum per Danielem Ottlik Palatinalem Protonotarium m. p.* (*L. S.*) — Az első négy nemzedéknél oda jelölt Capitaneus, és Bellidux járatlan anachronismust árul el, és mutatja, hogy e családfa az Esztorázféle koholmányokkal egyöntetü.

két századra tizenkét izt mutat, a mi képtelenség. E családfa következő:

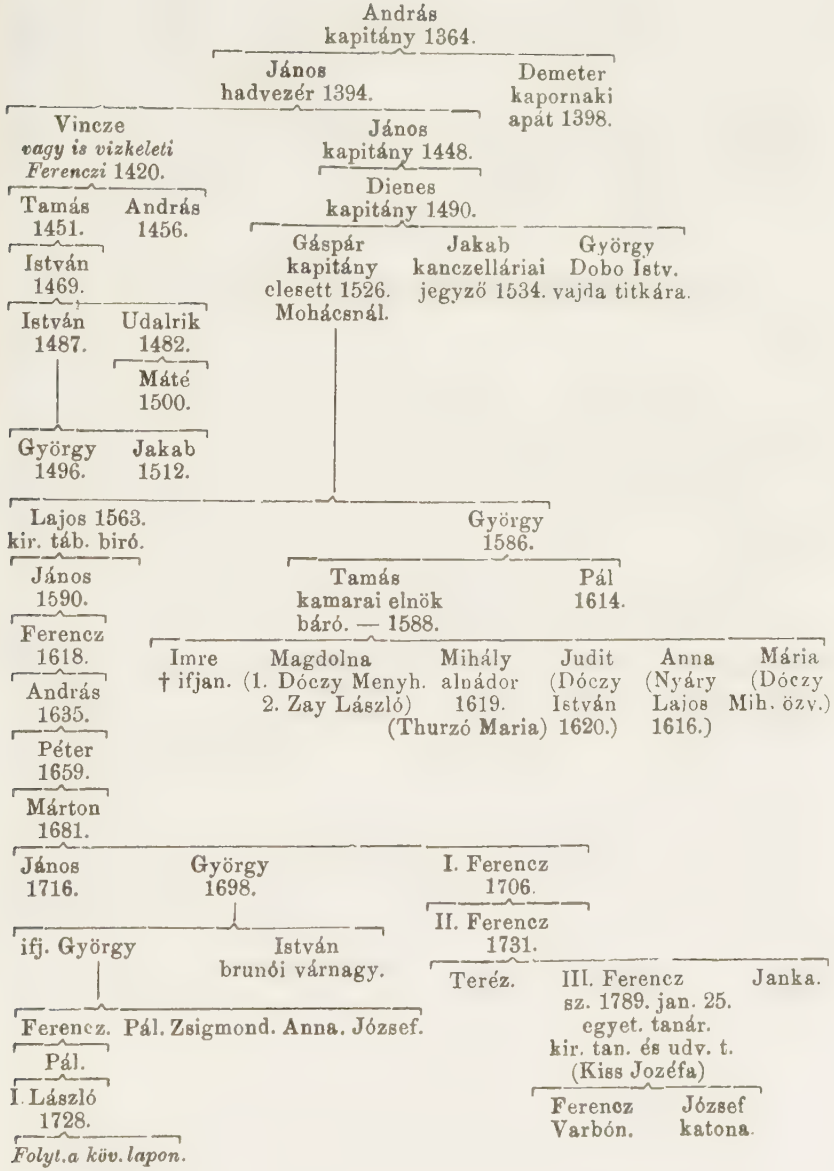

Folyt. a köv. lapon.

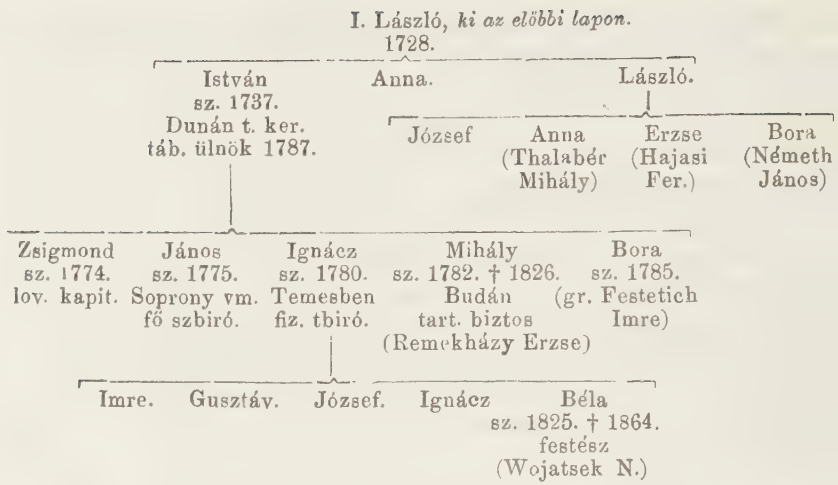

Eddig a családfa, melynek azonban csak legutóbbi négy vagy öt nemzedékét tartom hitelesnek.

Az első ízbeli ősök nemzésrendjét — daczára a hivatalos jellegü aláírásnak — alaptalan szerkezménynek mutatják a rajta felötlő anacronismus, a chronologiai egybevetés, és alább következő adataink.

Hiteles adatainak a családról a következők:

Vizkelety György és Jakab, (kiket a táblán is föltalálhatni) 1555-ben Poszony megyei Kossuth helységre kir. adományt kapnak. [1])

1578-ban élt Vizkelety Benedek, (kit a táblán nem lelünk) és ki az írt évben Abauj megyei Boldogkö-Ujfalvára kapott királyi adományt. [2])

1564-ben már Torda Zsigmond szolgálatában leljük Vizkelety Tamást, [3]) azon Tamást, ki a Vizkelety család egyik ágát magasra emelte, és történelmileg ismeretessé tette. Ezen Tamásnak atyjául a családfán György neveztetik, másutt [4]) atyjául vizkeleti *Ferencz* Jánost találjuk (Joannes Ferencz de Vizkelet). Tamás előbb ügyvéd volt, [5]) 1594. 1597, 1605. és 1607-ben. Nyitra vármegyének ország-

[1]) Liber regius folio 78.

[2]) Liber regius anni 1578. folio 116.

[3]) Kovachich, Scriptores Minores I. 120.

[4]) Rajcsányi, Deduct. geneal. II. 51. és B. Mednyánszky Al. kivonata az Ocskay család levéltárából.

[5]) Rajcsányi id. h.

gyűlési követe, [1]) és ez idő közben egyszersmind adórónok, országos hadi pénztárnok. [2]) Ő szerezte és kapta adományban Szeptencz-Ujfalut, honnan ága e predikátummal élt. 1608-ban bárónságra emeltetett [3]) és 1609-ben kamarai elnök lett, mely hivatalt két évig és három havig viselte. Meghalt Pozsonyban saját házában 1611. octoberben. Első neje (1572—83) Ocskay Imrének leánya Anna volt, kitől lett fia Imre, ki ifjú korában elhalt; második neje 1602-ben volt inkei Loránth Borbára, ki miut özvegy még 1650-ben is eléfordúl, és kitől következő öt gyermeke maradt:

a) Magdolna előbb Dóczy Menyhért özvegye, utóbb csemer b. Zay Lászlóné 1674. táján.

b) Judit Dóczy István királyi tanácsos és koronaőr neje, ki 1630-ban férje után a korona szekrény kulcsai terhétől feloldatik. [4]) Élt még 1657-ben is. [5])

c) Mihály báró, kit a táblázat nádori itélőmesternek jelöl. [6]) Neje Thurzó Mária, Thurzó György nádor leánya, volt 1616-ban, már özvegye 1650-ben. Ezzel, mert báró volt, nem tarthatjuk azonosnak azon Vizkelety Mihályt, ki 1627—1631-ben Nyitra vármegye főszolgabirája volt. [7])

d) Anna 1616-ban bedeghi Nyáry Lajos neje.

e) Mária 1626-ban Dóczy Mihályné, mint özvegy említetik 1642-ben, és még 1687-ben is. Ezekben Tamás-nak ugynevezett szeptencz-ujfalusi ága elenyészett.

Nyitra megyében találjuk 158?—87-ben Vizkelety Balást, mint azon megye jegyzőjét. [8])

1588-ban Bálint itélő mester és az ország határait vizsgáló bizottság tagja. [9])

Ezekkel egy időkorban élt Vizkelety Tamás Pozsony megyében, kinek két fia volt Tamás és Pál. Ez utóbbi Tamásról iratik, hogy Horváth országba telepedvén, vizkeleti birtokrészét Thurzó grófnak

---

[1]) Nagy József, Nyitra várm. leirása 8—12. lap.

[2]) 1595. évi 44. 1597. évi 11. 1599. évi 17. 1601. évi 7. és 1603. évi 4. törv. czikkek.

[3]) Lehoczky Stemmat. I. 170. és Rajcsányi id. h.

[4]) 1630. évi 47. törv. cz.

[5]) Szentbenedeki Convent több adata.

[6]) De ezt Lehoczkynál Stemmat. I. 177—178. nem találhatni.

[7]) Nagy József, Nyitra vármegye 16—17. lap.

[8]) Ugyan ott 6. 7.

[9]) 1588. évi 33. törv. cz.

adta és vallotta be, kitől az Eszterházyak kezébe jött. [1]) Testvére Pál, talán egy volt azon Pállal, kit 1599-ben tábori élelmezési biztosi állásban találunk.[2]) Ezen Tamás ágának töredék-nemzékrendje ez:

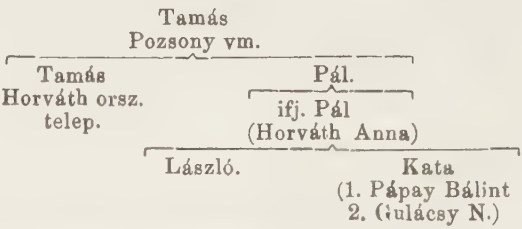

Ugyan csak a tőlebbiekkel egy időkorra, a XVI. század végére esik élete Vizkelety Jakab-nak, kí Pozsony megyében élt, (és tán azonos volt ama Jakabbal, ki 1555-ben Kossuthra adományt vitt?) Ez nőül birta ravonyi Ravonyi Mihály ítélő mester leányát Zsófiát, kitől gyermekeit e táblázat mutatja:

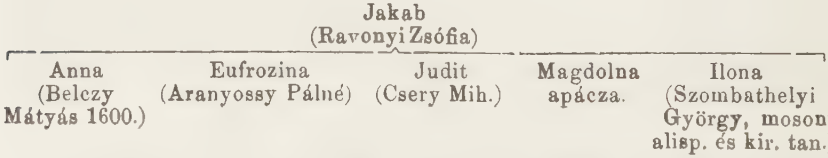

Vizkelety János 1602—1603-ban Sümegh várában udvarbiró volt. [3]) 1618-ban Pápán rovásoló és Palotai udvarbiró. [4]) Ezt sem találjuk a családfán, mert életének időkora miatt azon Lajos fiának, ki 1563-ban élőnek jelöltetik, nem tarthatni.

I. Ferencznek fia II. Ferencz (szül. tán 1731.) előbb gárdistának íratik, már 1792-ben Liptó megyében Hradeken a kir. kincstárnál pénztárnok volt. A táblán látható gyermekei közül III. Ferencz szül. Hradeken 1789. jan. 25-én; előbb Pesten ügyvéd s jogtudor, utóbb 1830-tól a m. kir. egyetemben egyh. jogtanár, 1850-től kir. tanácsos, jelenleg mint udvari tanácsos nyugalomban él. Nógrád megyében Varbón szerzett birtokán Ferencz fia gazdálkodik.

---

[1]) Rajcsányi Deduct. geneal. Mss. II. p. 84. E Tamás tehát, ki Horvát országba telepedett, szintén nem lehet egy személy a Szeptenczujfalusival, ki kamarai elnök volt.

[2]) E Pál sem lehet e szerint azonos a táblán álló sz.-ujfalusi Tamás testvérével Pállal.

[3]) Tudományos Gyűjtemény 1830. évi XII. köt. 10—12.

[4]) Eredeti oklevél.

I. Lászlónak egyik fia István (szül. 1737.) 1787—88-ban a Dunántúli ker. itélő tábla ülnöke volt. Öt gyermeke körül fiai:

a) Zsigmond (szül. 1774.) előbb (1792-ben) m. kir. testőr, utóbb lovas kapitány.

b) János (szül. 1775.) Soprony vármegyének mintegy 1827-től 1836 ig főszolgabirája volt.

c) Ignácz (szül. 1780.) Temes megyének előbb (1830—33 körül) alszolgabirája, utóbb fizetéses táblabirája, mintegy 1842-ig. Gyermekei közül József 1849-ben Temes vármegye esküdtje volt. Béla festesz volt Pesten, szül. 1825. meghalt 1864-ben.

d) Mihály (szül. 1782-ben) Budán kir. tartományi biztos volt. Meghalt 1826-ban. Nejétől Remekházy Erzsébettől maradt leánya Adél (v. Etelka.)

A család czímere a paizs udvarában hátulsó lábain ágaskodó grif, első jobb lábával kivont kardot, a balban csillagot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar kivont kardot tart. A paizst két oldalról foszladék veszi körül.

1695-ben Vizkelety Ferencz-nek neje volt Széchényi Katalin, Széchényi György primás unoka huga, az első gróf Széchényinek nővére.

Egy másik Vizkelety Ferencz 1725. jauuar. 28-án Széplakon gr. Széchenyi Györgynél esküdtetett össze nejével Salamon Magdolnával Vizkelety Adalbert pálos barát által. [1])

Vizkelety Adalbert paulinus szerzetes volt már 1705-ben is. Meghalt 1737-ben. Testvérei voltak a) Pál, ki 1725. évi febr. 26-án halt meg; és b) József, ki 1719. évi sept. 14-én kelt egybe Zidarich István leányával Zidarich Anna Máriával, kitől fiok József Ferencz Sebestyén született 1725. évi januar 7-én. [2]) Mind ezeket a táblázaton kijelölni nem tudjuk. Továbbá

1732—33-ban Vizkelety József (bizonyosan a fölebb említett Zidarich Anna M. férje) Mosony vármegyének szolgabirája volt. 1774. Vizkelety Pált kir. kamarai számvevő hivatalban találjuk. 1792-ben Sándor-Pál Verebélyben kir. sóházi mázsáló.

A Vizkelety család jelenleg tudtunkra két ágon él, és már most tekintve a közlött táblazatot, ezen két ágat I. Ferencz-től és I. László-tól kezdve vehetjük figyelembe.

---

[1]) Egy régi Telekessy-féle egri Ritualéba irott jegyzetekből, úgy látszik Vizkelety Adalbert pálos barát saját kezével.

[2]) Ugyan onnan.

Vizközy család. (Borsai †) Pozsony vármegye kihalt családja, melyből borsai Vizközy Tamás és András 1481-ben I. Mátyás király adománya mellett a Pozsony megyei sz. andrásúri és más birtokrészekbe beiktattattak. [1]) Nevezett Tamásnak fia Pál 1487-ben Nyéki András megöléseért családjának elégtételt adott. [2])

Vizoviczky család. Eredetileg Turócz vármegyei nemes család. A nemesség szerző Strba János volt, ki nővérével és testvéreivel, úgy gyermekeivel Strba Jánossal, Margittal és Zsófiával és ez utóbbinak férjével Vizoviczky György szabadossal, és ennek fiaival I. Leopold királytól 1691. dec. 30-án kelt címeres nemeslevélben megnemesítetett és nemeslevelök Turócz vármegye közgyűlésén 1692. junius 17-én kihirdettett. [3])

A nemesség közös szerzőjének Vizoviczky Györgynek fia I. János Nógrád megyébe telepedvén Jobbágyi helységbe, azon megye előtt 1726-ban a fölebbi armális mellett igazolta nemességét. [4]) Ennek egyik fia István 1755-ben mint Jobbágyiban lakó szintén a kétségtelen nemesek sorában állt.

A családfa következő:

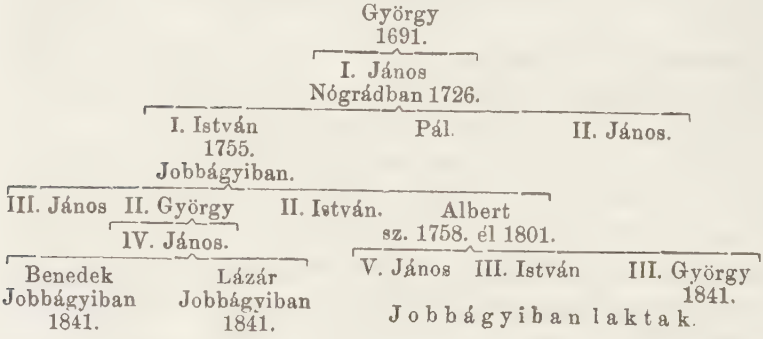

I. Istvánnak fia Albert 1779-ben Esztergomban végezte az első humanitatis osztályt. Fiai valamint IV. Jánosnak fiai Nógrád megyétől 1841. évi aug. 28-án kaptak nemességökről bizonyítványt.

---

[1]) Gr. Teleki, Hunyadiak kora XII. 161. 481.

[2]) Ugyan ott 349.

[3]) Turócz vármegye 1692. évi jegyzőkönyvében a 639. lapon, mely más érdekben meghamisítatott, de a jegyzőkönyv Elenchusa mutatja a valódi tartalmat.

[4]) Protocol. C. Neograd. anni 1726.

Wlád család. (Zelistyei) A zelistyei Wlád család, — melynek neve a régi okmányokban váltakozva *Wlaad*, *Vlaad*, s *Vlad* alakban fordúl elő, — egyike Máramaros vármegye legrégibb törzsökös és nemes családainak, és nevezett megye Zelistye (Zelysthe stb.) helységről, mint ősi adományos birtokáról, veszi előnevét és eredetét, mely a hajdankor homályában vész el.

Az első legrégibb okmányok hiányában nem akarván indokolhatatlan, habár valószinű, föltevések következtetéseire sem kiterjeszkedni, ennélfogva a meg lévő okiratok tartalmi összevetéséből csupán annyit állíthatni, hogy a Wlád család birtokos nemes volta az Árpádházi királyok koráig felnyúlik, és hogy eképen ősei már a XIII. század végen Máramarosban élt számos nemesség sorában foglaltak helyet, mire nézve a meglevő okmányok tartalmának ide vonatkozó érveit alább kijelöljük.

Az imént elmondott okoknál fogva, hogy ki volt a Wlád család alapító törzs-őse, a nemesség és ősi birtok szerzője? azt meg nem határozhatjuk. Az tudva van, hogy a XIV. század közepén 1350—59. év közt (némely iróink szerint épen 1359-ben) Bogdán vajda vezérlete alatt Máramaros oláh lakossága nagyobb számmal a tatárok elpusztított Moldva részeibe vándorolt, [1]) akkoron, egy okmányos adat szerint a Wlád család kivándorolt ivadékából négy Wlád említetik, kiknek ketteje praetoriánusnak, egy consul-nak, egy kapitánynak íratik.[2]) Ha ez így van, — eme körülményben csak egy kisarjadzott más ágazat lelheté ujabb gyökereit, mert véleményem szerint Máramaros vármegyének eleddig ismeretes történelmi birtok-viszonyai szerint Zelistye helységnek első törzs-birtokosául a Wlád család tünik föl, legalább eddig okleveles adattal ellenkezőt nem bizonyíthatni, [3])

[1]) Turóczi krónikája III. könyv. 38. fej. Kükül. János. A Drágffy család őseinek adománylevele 1365. évről Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 3. p. 469. Lásd Wenzel G. értekezését Máramaros-ról Uj M. Muzeum 1857. évi II. köt 340. stb. ott idézve Azaki: Tabla chronologika de istoria veke si nova a moldaviei. Jassi. 1842. stb.

[2]) Egy oklevél a Visnocky lengyel család lembergi levéltárában, kiadva Foia pentru minte, anima si Literatura din anulu 1856. nrii 27—30. Wlád Alajos, Originea Familiei Wlad nobile de Selisce, Lugos 1865. p. 5.

[3]) I. Lajos királynak Balg és Drág (a Drágffyak ősei) részére 1365. évi adományában Zelistye nem foglaltatik, sem a többi Wenzel G. által (Uj M. Muz. 1857. II. k. 313—400. l.) felhozott okleveleiben más család tulajdonául Zelistye nem található, ha csak Fejér Cod. dipl. IX. vol. 3. p. 469. a Keettzerste nem hibából van két-zeliste helyett. Ezen esetben azon-

míg ellenben az alábbi okleveles kivonatok szerint nevezett helység mindég örökösödés utján oly ősi birtoknak jelöltetik, melynek a Wlád család régtől fogvást (ab antiquo) békes és csendes birtokában élt.

Bárha a családi nevek származásának természeténél fogva bizonyosnak tarthatjuk, hogy a Wlád család is, e nevét egy olyan kitünöbb őse után öröklé, kinek az csupán keresztneve volt, mind a mellett ezen ősének korát eddig ki nem jelölhetjük. A legelső, kit hiteles okirat után a családból ismerünk, Mihály, már a *Wlád* nevet családnevül viselte. Ez élt a XV. század első felében Zsigmond király korában, midőn ugymint Nemes György, Dragmérfi Ivánka, és Gyulafalvi Dan nemes társával az okirat szerint Sugataghi Miklének Hernéczfalvi birtokát hatalmasúl elfoglalván, e miatt Zsigmond királynak 1439-ben (Budán b. Margit sz. ünnepe előtt negyednappal kelt) és a leleszi conventhez intézett parancsa szerint a vármegye közbejöttével a nevezett fölperes Sugataghi Mikle vissza iktattatni rendeltetett, azonban az iktatásnál Wlád Mihály nemcsak bepanaszlott társaival, de még több csatlakozó nemesekkel együtt (kik az oklevélben megnevezvék) az iktatásnak fegyveres kézzel ellentállottak és azt sikeresitni nem engedték. [1]) Mi okból történt e hatalmaskodás nem tudhatjuk, de föltetelezhetjük, hogy vérségi és jogközösség szolgáltatott reá ürügyet, mert a Sugataghi és Gyulafalvi családdal a Wlád család jog közösséget egy 1475. évi osztályos levél igazolja, [2]) mely szerint ekkor már Wlád Mihálynak fia János élt, ki ez okmányban *Sugatagi* előnévvel jelöltetik, biztos adatúl arra, hogy ekkor Sugataghnak is birtokosai közt állott, [3]) és ámbár bizonyára Zelistyén is birtokos volt,

---

ban még több valószinüséget nyer sejtelmünk, mely szerint a Vlád család a Balk, és testvérei Drag, Dragomer és István nemzetségéből eredt, mint az alábbi 3-dik jegyzetben olvasható.

[1]) Az egész okmány közölve Wenzel G. által idézett Uj M. Muzeum 1857. évi II. köt. 348—352. lapján.

[2]) Mármaros vármegyének egy 1754-ben gyulafalvi ns. Rednik János részére kelt hiteles átirat, meg van Budán a kir. kamarai levéltárban is.

[3]) Sőt ha ezen sugatagi birtokjogról alaposan következtetni lehetne, úgy azt hihetnők, hogy a Wlád család azon Drágostól (Gyula fiától, filio Gyulae) származott több családággal együtt, a ki 1359-ben I. Lajostól a Moldvaországból visszatelepítés érdemeiért Szlatinát, Harpatokfalvát, Kopácsfalvát, Deszefalvát, Hernécsházat és Sugatagfalvát kapta kir. adományban. És miután e falvak közt Gyulafalva említve nincs, azt is hihetni, hogy Gyulafalva helységnevét Dragos atyjától Gyulától mint alapitójától nyerté. Fejér Cod. dipl. IX. 3. 161.

még ekkor nem tekintetett ez főbirtoknak; noha az tagadhatatlanúl ősi örökség volt. Ugyan is nevezett 1. Wlad János fiaival Miklós, Tivadar és Nikitával, továbbá 2. Juga János fiaival Péter, Tamás és Jánossal és ennek testvére 3. Balás mindenik egy-egy harmadrészben Máramaros megyei Zelistye helységbeli ősi apai birtokukban Mátyás királynak 1486-ban (Budán Letare vasárnap előtti szombaton kelt) uj adománya folytán megerősítettek és abba a leleszi convent által minden ellenmondás nélkül beiktattak. [1])

1486-ban (Sz. Ambrus ünnepe előtti legközelebbi vasárnapon) most nevezett Wlád János és Juga János, mindketten fölebb megnevezett fiaiknak és rokonaiknak terheiket is magokra vállalván, a leleszi convent előtt és pedig Wlád János Zelistyei birtokából egy, Juga János ugyan ott egy, és Mojszin helységben másik házhelyet minden hozzá tartozó nemesi jogokkal Hathal Jánosnak és testvéreinek (fratribus) Ivasko, Nyikita, és Györgynek ajándékoztak és bevallottak Wlád János által tett oly föltétel mellett, hogy öt Hathal János és testvérei évenkint húsvét és karácson ünnepeken süteménynyel (torta) megajándékozni, és sz. Miklós napján házokhoz meghíva, egy ebéddel megvendégelni az ajándék jeleül tartozzanak. [2])

1487-ben (Budán Oculi vasárnap előtti hatodik napon) Hathal János testvéreivel együtt stb. a Wlád János és Juga Jánostól szerzett három telekre, valamint Gorzó és fia Tamás Zelistyén Juga Jánostól vett nemesi curiára Mátyás királytól beiktató parancsot nyervén, azokba a leleszi convent által beiktattattak. [3])

1489-ben (Pál fordulása napján) nemes-felső-vissi Nan fia Zeczko, fiának Jankónak terheit is magára vállalván, rokonsági szeretetből Máramaros megye Mojszin helységnek felerészét, tartozékaival Valka, Cser, Lukácshavasokkal és Sehol nevü havas felével Wlád Jánosnak és Juga Jánosnak és maradékaiknak teljes joggal adományozta és bevallotta a leleszi convent előtt. [4])

1548. évben (b. Imre v. ünnepe utáni 3-ad napon) gr. Nádasdi Tamás országbirónak a leleszi conventhez intézett idéző parancsa folytán nemes Sajó János, Danchal és sajói Nan Balás, nem különben né-

---

[1]) Az egész oklevél közölve van következő czimü könyvecskében: *Originea Familiei Wlad nobile de Selisce. Scrisa de Aloysiu Wlad de Selisce stb. Logosiu 1865.*

[2]) Ugyan ott az oklevél közölve.

[3]) Ugyan ott.

[4]) Ugyan ott.

hai zelistyei Wlád (Miklós) fiai Tivadar és János kérelmökre azért, mert a) 1531-ben Pünkösd táján néhai sajói Dunka Fülöp Máramaros megyei Sajó helységben említett danchali Manku Jánosnak és Nan Balásnak összes birtokrészeit és a Sajón épített egy kerekü malom felét és jobbágy telkét hatalmasúl elfoglalta, és bitorolta, és halála után özvegye Margit és fiai János és Elek szintén bitorolják és vissza adni nem akarják, ez által a tulajdonosnak kétszáz arany forinton felül kárt okozvan; továbbá mert b) ugyan azon évben b. sz. Mária menybemenetele ünnepe táján nevezett Wlád Teodor saját és testvére János családi, adományos, iktatási, megerősítő és peres okmányait, melyek azoknak zelistyei és mojszini birtokaikra vonatkoznak, zelistyei Komán Simon, János, Kozma és Jakab nemeseknek hüségükbe bizva, őrizés végett atadván, azokat tülök minden sürgetés daczára vissza nem kaphatták, végre mert c) még 1533-ban sz. György nap táján zelistyei Pap Lázár nemes Zelistyén néhai zelistyei Pap Lőrincznek házát és nemesi kuriáját, kitől azt Wlád Theodor és János zalogjogon megszerezték, erőhatalommal, minden törvényes utat mellözve, elfoglalta és bitorolja, nevezett özvegy Margitot és fiait Dunka Jánost és Eleket, nem különben Koman Simont, Jánost, Kozmát és Jakabot, és végre Pap Lázárt a kir. kuria elé idézteti. [1])

Ugyan csak 1548-ban (Pozsonyban nov. 20-kán kelt) kir. adományban I. Ferdinand király nemes Vlaad János-nak, Györgynek, Mát é-nak és Zelistyei Antal-nak, nem különben zathali Vankoul Jánosnak, úgy mojszini Koman Jánosnak, Simonnak és Kozmának és örököseiknek Máramaros megyei Zelistye, Zachal (Szacsal) és Mojszin helységben fekvő összes birtokrészeikre, melyeknek békés és csendes birtokában már régóta a nevezetteknek eleik és öseik (Majores et Progenitores) [2]) is voltak, uj királyi adományt adott, melynek folytán azokba a leleszi convent által minden ellentmondás nélkül beis iktattattak.[3])

Mint származott le a család a Zsigmond király korában (1437.) élt Wlád Mihály-tól kezdve, azt a következő táblazatokon láthatjuk, megjegyezve még is előre, miszerint ezen táblazaton az ősi bir-

[1]) Originea Familiei Wlad id. m.

[2]) Ha itt a *Majores* és *Progenitores* kitételt a genealogiai fokozatos értelemben vesszük, mely szerint az közönségesen a pater, avus, abavus, atavus, proavus-on fölüli ősöket jeleli, akkor csak bevett szokás szerint öt nemzedéket számítva is két századra, a békes birtokló ősöknek kora a XIV. század elejére esik.

[3]) Originea Familiei.

tokban Máramaros megyében maradt ágazatok nincsenek meg, miután ezekre nézve eddig az adatok hiányzanak itt; csupán a XVIII. század első felében Erdélybe szakadt ágak, melyek egyike — mint említve leszen, Magyarországba visszatelepedett, származási rendje [1]) következik:

I. t á b l a.

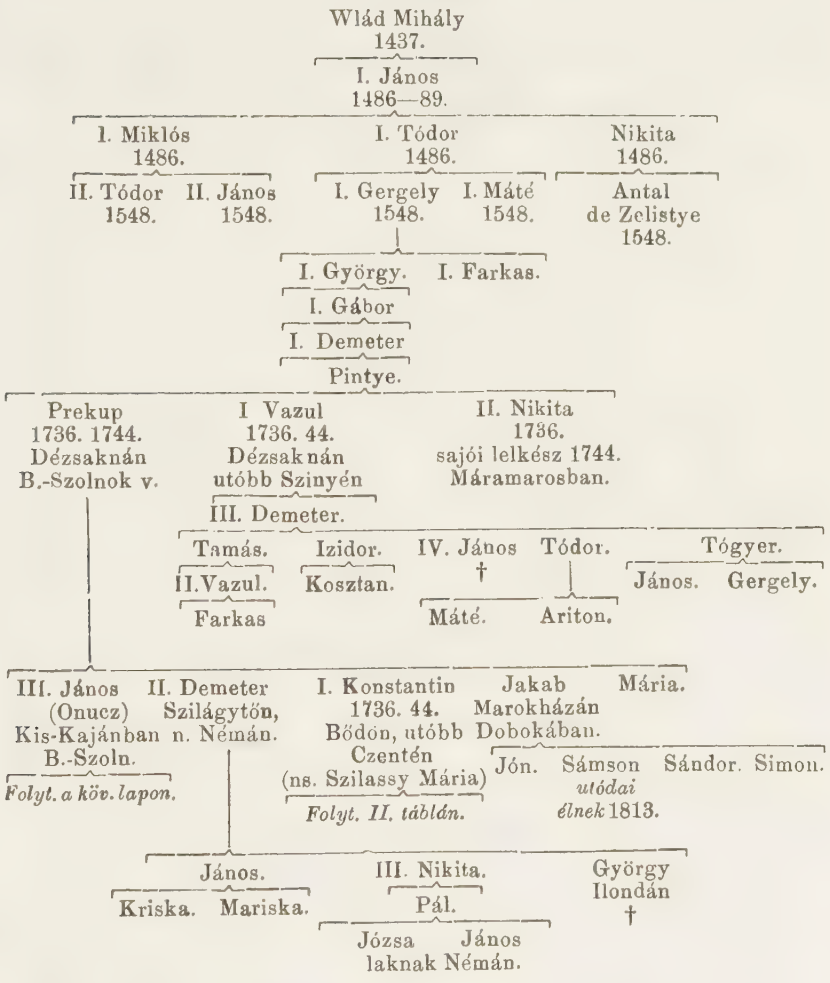

[1]) Egy 1826. évi febr. 27—28. és mart. 1-én. Némán eszközlött s 1826. dec. 11—14. Dézsaknán tszékileg hitelesitett, — s egy másik 1846. julius 17-én Czentén eszközlött s július 18-án tszekileg hitelesitett tanúvallatásokra alapitott családi közlés szerint,

III. János, *ki az előbbi lapon.*
(Onucz)
Kis-Kajánban B. Szolnok.

Gergely.
Farkas.
Simon. György.
Máté. János.
Tódor. Gerg. Benjam. Demet.

Teofor
lak. Horgospatak
B.-Szolnok.
István.
Antal † Mihály sz. 1795. Dániel sz. 1810. Pahomie sz. 1837.
György † Vazul sz. 1834.
Aritón sz. 1813. Porfir. sz. 1849. János sz. 1852.

Zakariás
Nyégeren lak.
Farkas. János.
Jeremiás. Demeter.
Gáb. Tódor.
Miklós sz. 1843. János sz. 1854.

II. tábla.

I. Konstantin, *ki az I. táblán.*
1736. 1744.
Bődon, utóbb Czentén.
(ns. Szilassy Mária)

Condrate Czentén pap †
Cilica Czentén.
János. Demeter.
Konstantin. sz. 1780. aug. 29.)
János. Damián.

I. Simon
Czentén lak.
(ujfalvi Pap
Todorutz Mária)
II. Dániel
sz. 1775. † 1844.
v. ábrányi lelk.
(Orián Éva)
András. sz. 1830. Ferencz sz. 1840. Julianna. Terézia. Birinka.

I. Dániel
P.-Kamaráson
lelkész.
Jakab
P.-Kamaráson.
Simon
† 1849.
Gábor sz. 1840. János sz. 1850.

István
nőtlen
beszterczei lelk
esperes †
Tódor
Fülpösön
Kolos vm.
Boris.
Lázár
Kozma-
telkén.
Szavetta.

Miklós sz. 1802. †
Illés sz. 1804. jul. 20. † 1823.(Székelyné kör.
Mária sz.1811. oct. 23. Kövá-ryné)
Julianna sz. 1813. febr. 14.
Zsófia sz. 1815. sept. 15. (Fodorné)
Ágnes sz. 1818. jun. 27. †
Mihály sz. 1820. aug. 6. †
Alajos sz. 1822. febr. 24. Krassó v. képvis. (1. Strainn Anna 2. ns. Karátsonyi Mária sz. 1827. aug. 30.)

1-t. Gyula sz. 1849. dec. 21.
2-t. Kornél sz. 1853. mart. 2.
II. Alajos sz. 1854. apr. 7. †
Auréll sz.1856. aug. 27.
Cassius sz. 1857. sept. 18.
Martian-Demeter sz. 1863. nov. 3.
Katicza sz. 1865. dec. 28.

Mint említők, — e családfa a Máramarosban élő nemzedékek leágazását nem tartalmazza az ebéli adatok hiány a miatt. Hézagos adataink szerint a máramarosi ágról a XVII. XVIII. századból jelenleg csak annyit tudunk, hogy 1707-ben a felső járási *homagium praestaló* nemesség sorában találjuk Sajón a Wlád családból a következőket Miklóst, két Farkast, két Gergelyt és két Tódort. 1757-ben a Mojszin, Zelistye és Zacsal helység határjárásánál tiltakozott Wlád Lukács.

A XVII. század végen, a XVIII. század elején élt a családból Máramarosban Wlád Pintye, a táblázat szerint I. Demeternek fia; ez időben már tagjaiban meg gyarapodván, ősi javaiban pedig a gyakori osztályok által megfogyatkozván a család, míg Pintyének egyik fia II. Nikita mint gör. kath. lelkész Sajón maradt, két testvére Prekúp és Vazul 1736. táján oda hagyván szelistyei leapadt birtokrészüket, Erdélybe Belső-Szolnok megyébe, nevezetesen Prekup mint sovágo Dézsaknára, Vazul pedig előbb Dézsaknára, utóbb Szinye helységbe telepedtek, mind ezt a vérségi és jogrokonsággal együtt fiaik részére is 1744-ben máj. 29-én Máramaros megye törvényes bizonysága előtt Sajón kelt bizonyítványában testvérük, az említett Wlád Nikita elismeri és bizonyítja.[1]) Mikép terjedt Vazul ága tovább, a táblázat negyed ízig mutatja.

Prekup ága azonban még terjedelmesebb lőn négy fiú gyermekének ivadéka által. Prekup négy fia következő: III. János II. Demeter, I. Konstantin, és Jakab. Szólunk mind a négyről külön a következőkben.

a) III. János Dézsaknáról Kis-Kajánba telepedett, egy, feleségül vett nemesleány birtokába. Ott nemzé három fiát: Gergelyt, Teofort, és Zakariást, kik mind a hárman elég szapora családot alkottak, Gergely ivadékát mostanig mutatja a családfa, Teófor-nak, ki szintén neje birtokába Horgospatakára tette lakását, élnek unokái Mihály (szül. 1795.) utódaival, és Ariton (szül. 1813.) gyermekeivel együtt, mint a családfán láthatni. Zakariás Nyégerfalvára telepedett hitvese örökségébe, és most unokája Jeremiás él fiaival Gábor és Tódorral együtt.

b) II. Demeter (Prekup másod fia) előbb Szilágytőn lakott, utóbb Némán (szintén Belső Szolnok vm.) szerzett birtokára tette lakását, hol mint malomépítő is működött. Utódait a tábla mutatja.

c) Jakab (Prekup fia) Dézsaknáról Doboka megyei Marokházára helyezkedett, négy fiától utódai most is élnek.

d) I. Konstantin (Prekup fia) előbb Belső-Szolnok megyei

[1]) Lásd erről Kolosmonostori Conventben fasc. V. nro 25.

Böödön lakott, utóbb pappá szenteltetvén, Doboka megyébe Czente helységbe költözött és ott is halt meg. Nőül vévén nemes Szilassy Máriát, négy fia maradt, ugymint 1. Kondrate, ki Czentén lelkész volt és nőtlenül halt meg, 2. Simon, ki bátyjával szintén Czentén lakott, és kiről alább szólunk. 3. István, ha jól tudjuk, még 1815-ben beszterczei plébános és sófalvi kerületi esperes volt. 4. II. Dániel Puszta-Kamarásra telepedett. Három fia közül Jakab szintén ott lakott, kinek fia Simon 1849-ben esett el, Tódor Kolos megyei Fülpösre költözött, öt gyermekét a táblázat mutatja, Lázár Kozma-telkére tette lakását, gyermekei a családfán láthatók.

Simon, ki főlebb említetett, Konstantinnak fia, Czentén székelt. Nejétől Ujfalvi Pap máskép Todorutz Máriától két gyermeke maradt: Cilica, kinek utódait a táblán láthatjuk, és I. Dániel, ki 1775. dec. 27-én született. Miután Beszterczén a gymnasiumi, Balásfalván a bölcsészeti és theologiai tanfolyamot bevégezte, 1800. Magyarországba költözött, és előbb Bihar megyei Vasad helységbe mint tanító, utóbb 1812-től Vedres-Ábrány községnek áldásosan működő, tudományosan mivelt és több nyelvet beszélő gör. kath. román lelkésze volt egész haláláig, mely történt 1844. jul. 18-án. Nejétől Orián Evától számos gyermekei közül, kik már többnyire elhaltak, a legifjabb.

Alajos szül. V.-Abrányban 1822. febr. 24-én. Iskoláit a jogi tanfolyammal együtt N.-Váradon jeles sikerrel bevégezvén, és 1845-ben ügyvédi vizsgát tévén, Torontál megyébe Gyülvészre telepedett, hol mint urodalmi ügyész foglalt állást, innen utóbb Temesvárra, majd 1848. febr. 27-én végképen Krassó megyébe Lugosra tette át lakását ügyvédi minőségben. 1848-ban Krassó megye nagy-zorlenczi kerületéből képviselővé választatván, dec. végeig Pesten, 1849-ben Debreczenben és Szegeden vett részt az országgyülésen, 1861-ben Krassó vármegye főjegyzőjevé választatott, majd ismét előbbi választó kerülete által választatott meg képviselőül a pesti országgyülésre, hol a mérsékelt szabad elvü párt részén működött, és a román nemzetiség ügyében tanusított buzgóságáért az erdélyi román nőegylet által gyönyörü koszorúval tiszteltetett meg. 1861. april. 3-án Krassó megyétől nemesi bizonyítványt vett ki. [1]) 1861. dec. 16-tól a Krassó megyei törvényszék első ülnöke, és a bün-fenyítő tanács rendes elnöke, míg jelenleg (1865.) ismét a nevezett választó kerület országgyülési kép-

[1]) 317. szám alatt, mely a m. kir. kanczellária által 1862. január 2-án 18157/1862. sz. a. megerősítve, a m. k. helytartóság által 1862. jan. 5-én, 1720/1862. sz. a. leküldetett.

viselője. Ifjú korától a magyar irodalom terén is részt vett és a lapokban, főleg a román nemzetiség ügyében becses dolgozatokkal lépett föl, e nemü czikkeit és polémiáit „*A Román nép és ügye*“ czim alatt összegyüjtve, 1863-ban adta ki Lugoson. Részt vett továbbá a román lapokban is publicistikai dolgozataival, melyek által nemzetbeliei tiszteletét és ragaszkodását vivta ki, és általában a nemzetiségek testvéries egyesülésére irányzott működésével hazafias érzületét tünteté ki. Első és második nejétől gyermekeit a táblázat mutatja.

Mint említők a Máramaros megyei ág nemzedékrendjét nem ismerjük, megemlíthetjük azonban az *apsai* előnevü ágat, melyből Wlád Györgyy előbb Máramaros vármegyének al-, utóbb 1833—1835-ben főszolgabirája volt, fia László 1836-ban már r. sz. esküdt, 1845. jul. 14-től 1849-ig alszolgabiró volt. Ennek csak egy leánya maradt.

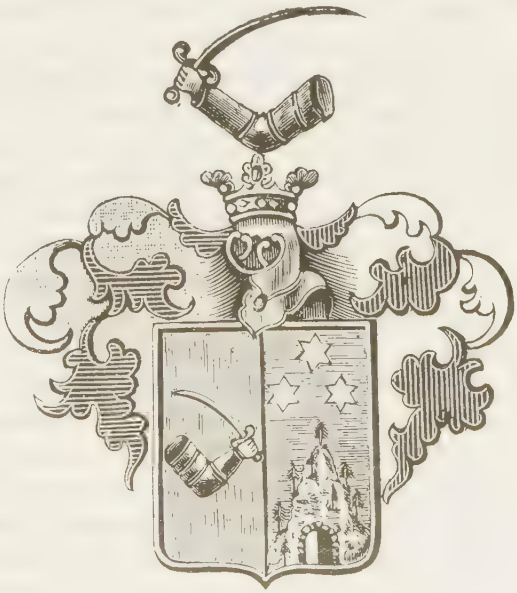

A család ősi czímerét oklevelesen nem ismerjük. Az erdélyi ág által használt czímer — mint azt a metszvény is mutatja — függőleg kétfelé osztott paizs, a jobb oldali (tán) vörös udvarban könyöklő pánczélos kar kivont kardot tart; a baloldali kék udvar alján magas sziklás bércz emelkedik, alúl só aknai bejárással, a bércz fölött három csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján szintén pánczélos kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vladár család. (Nagy-Csepesényi és Muthnai) Turócz vármegye egyik legtörzsökösebb ős családja. Törzs-őse Gudrum, kinek fia Ivank (v. Jank) és Palik rokonaikkal Kripech, Kubina Haiik fiai, Milosth Bihisz fia, Mladen s többekkel mint a Beszterczei-bányai telepekhez közelső Csernakou[1]) helységnek jövevény (hospites) megtele-

[1]) *Csernokou* és *Charnako* helység. Igy találjuk irva a Turóczi Regestrumban, a családi közlés szerint *Csernek* alakban. E helység a Szontagh cs. állitása

pítöi hüszolgálataikért 1263-ban IV. Béla királytól szabadalmaikban megerősítettek azon kikötés mellett, hogy alkalmilag a király zászlói alatt harczoljanak. Még ugyan ezen évben nevezettek Turócz megyében Muthna nevezetü, nagy kiterjedésü erdővel fedett, birtokot kapták adományban. 1295-ben Jank fia Kócs, (vagy Hók) Palik fia Miklós, Kubina fia Buda, Milosth fia Isov (v. Istók) muthnai birtokukra III. András királytól megerősítő adományt kaptak. [1])

1343. évi (husvét ötödik napján Visegrádon) kelt levelében I. Lajos király Pál fiának Balásnak, Buda fiának Endernek, Péter fiának Jánosnak, Pál fiának Miklósnak, Zaluch fiainak Ábrahámnak és Batisznak mind Turóczi nemeseknek és többi rokonaiknak Csernakou helység helyett csere-adományban Turócz megyei Muthna és Csepcsin helységet adományozván, őket azokba beiktattatni parancsolja,[2]) amint ez azon évben a Turóczi convent bizonyítványa szerint Todor János Turócz megyei alispán által meg is történt. [3]) Ezen adomány és iktatási jelentést 1359 ben (sexto Kalendas m. Aprilis) I. Lajos király Pálnak fia Gylla, Karassun fia János, Muthnai Istvánnak fia Kelemen és a többi ősök úgymint Ivank, Palik, Kopech, Kubina, Milozsch, Mladen, Tivan, Praemlat, Zontag és Puchug maradékainak részökre átiratá és megerősité. [4])

1352-ben Tamás országbiró itélőlevelet adott ki Karaz fia János, Pál fia Gyula, Bodo fia Gyula, Olka fiai Batiz és Tamás részekre Muthna helységről és ennek a Bene fia János birtokától elkülönzött határairól. [5])

Elfoglalván Körmöcz városa polgárai a Muthnai birtokot, 1367-ben (sz. Simon és Judás napján) I. Lajos király a nevezett városhoz intézett parancsában azt vissza adatni rendelte. A következő 1368-ban pedig a Turóczi convent által Muthna határjárása ünnepélyesen megtartatott, és ugy Muthna mint Csepcsény helység határainak a Bajnóczi vár helységeitől elkülönzése eszközöltetett. [6])

1383-ban Vidasteleki, Muthna helységének birósági jogát, mi

szerint valószinüleg Besztercze tájékán volt. Véleményem szerint Turócz megye déli csücskében lehetett, és tán a mai *Csremosne* helységgel azonos.. De semmi esetre Pozsega megyében, melynek semmi nyoma sincs az oklevélben.

[1]) E három okmánynak, részben kivonataiknak a család általi egyszerü alakban közlése szerint.

[2]) Turóczi Regestrum, Engel Monumenta 109. egészen közölve az oklevél.

[3]) Ugyan ott.

[4]) Ugyan ott 108.

[5]) Regestrum de Turócz ugyan ott pag. 86—87.

[6]) Családi közlés szerint, mert e levél kivonata a Turóczi Regestrumban nem emlitetik.

úgy látszik, földbirtokkal volt összekötve, a családtól beiratképen (inscriptio) István bíró (Stephanus filius Nicolai tartá) a családtól 22 arany forintért megvette, mely vétel-szerződést a nemzetség tíz tagja írván alá, [1]) már ezek közt találjuk Vladárnak fiát Benedeket is. A Vladár név tehát már keresztnév gyanánt ekkor divott, azonban ezen Vladár kis unokájában kihalván, a Vladár család nevét ugyan tőle vette, de tőle egyenes ágon nem származott, mint látni fogjuk.

1391-ben Bebek Imre országbíró a sok hamis okmányok felderítése folytán Túrócz megyében birtokjogi vizsgáló széket tartván, akkor a fölebbi Muthnai és Csepcsényi nemzetség nevében Balásnak fia Pál, és Gyulának fia István birtokjogaik igazolása végett a fölebb kivonatban közlött öt rendbeli okmánnyal Muthna és Csepcsény birtokaikra jogaikat bebizonyíták. [2])

A család adatai szerint 1368-ban a család gyarmatosítá Chamarna-Patakát, később Szklenó-Lehotának nevezett helységet. 1405. táján keletkezett a család birtokterületén Uj-Lehota (most Felső-Stubnya helység); 1502-ben Alsó és Felső Turcsek.

1403-ban Körmöcz városa ismét elfoglalá Muthna egy részét, miért ellene 1404-ben a család pert indított, melynek folytán Garai Miklós nádor a városnak ítélé oda Szklenó-Lehota helységet és a Feketc erdőt. De ezzel a pernek vége nem lett, folyt az még tovább is, és valószinüleg az oda ítélt javakat a család ismét megnyeré, mert egy 1456-ban kelt eladási okmány szerint még birtokában volt.

A XV. század első felében, (úgy látszik 1430—40. év között) a nemzetség, mely eddig Muthnai és Csepcsényi birtokait közösen birta, kétfelé oszlott, nevezetesen Gudrum, Kopech, Kubina, Milosth, Mladen maradékai az összes birtok egy harmadrészét, Tiwan, Prelad, Zumar (v. Zontag,) Poruch (v. Puchug) utódai egy harmad részét kapták osztályrészül. Ezen osztály után a birtokok neveiben is változást találunk, tudni illik, a két harmadrésznek birtoka Nagy-Csepcsény és és Felső-Muthna, az egy harmadrészeseké Kis-Csepcsény és Közép-Muthna néven fordúl elő, Alsó Muthna a Bene családjáé maradt.

A Nagy-Csepcsényiekből származott a Vladár és Sándor család, a Kis-Csepcsényiekből a Csepcsényi és Batiz család. Mikor jöttek azonban e családnevek állandó használatba? — meghatározni nem lehet. A *Vladár* nevet, mint láttuk — már 1383-ban egyik családtag viselé, a család véleménye szerint ez ág volt a több[1]

[1]) Családi közl.

[2]) Turóczi Regestrumban 85.

közt a legtehetősb, a Vladár név is tehetőst jelent. Utóbb Vladár ága kihalván, az utánna örökösödött ág nevét is fölvevé és így támadt a Vladár család, mely a közös törzsű Csepcsányi, Sándor és Batiz családokkal maig fenmaradt.

1498-ban Körmöcz városa ismét, még pedig erő-hatalmaskodás mellett 500 fegyveres lovassal támadá meg Muthnát, elrombolva mindent, mi a mezőkön elébök került. Ez ellen Nagy-Csepcsényi Balás és Kis-Csepcsényi Csepcsánszky János a család nevében királyi parancs mellett a sz. benedeki convent közbejöttével vizsgálatot eszközöltettek, és annak folytán még azon évben Körmöcz városát a nyolczados törvényszék elé idézteték. E peres irományok a muthnai birtoknak már elnéptelenedett pusztuló álapotában és a családot hanyatlóbb állásban mutatják föl. Ezek indokához járult a család tagok eljárása, kik a birtok elidegenitést megkezdék. 1500-ban a birtok egy része 62 ftért a városnak zálogba adatott. 1502-ben a fentérintett foglalások és birtokháborgatásokból származott perek iránt András, János és Mihály Kis-Csepcsényiek, — Vladár Mihály és Gallus Kethel Nagy-Csepcsényiek Körmöcz városával Turzó János közbenjárására a Turóczi Convent előbb egyezségre léptek, melyszerint Szklenó, mindkét Turcsek és Uj-Lehota helységnek fele a városnak engedtetett, az egész Muthnai uradalomból a nemzetség kezében csupán Felső és közép Muthna maradván.

A következő évben ezen egyezménynek nagy-csepcsényi Vladár Márton, és Balás, Majthényi Ráfael alispán és az illető szolgabirák előtt ünnepélyesen ellen mondottak, és a későbbi adásvevési szerződések oda mutatnak, hogy ama egyezmény után is némely javak a nemzetség kezén maradtak.

Utóbb azonban a nemzetségi birtokokat a birtokos tagok pazárlása meg inkább megfogyasztá. Már 1510-ben 531 f. 8. d. értékü zálog birtokot tartott a város kezében a Muthnai terűleten. Ehez járult Csepcsánszky János elidegenitése, ki egész nemesi kuriáját 4 ftért fecsérlé el, míg végre 1518-ban Kis-Csepcsényi András és fia Albert, Kis-Csepcsényi Batisz Zsigmond, nagy-csepcsényi Vladár Balás, Gallus Kethel, Sandrinus és Nagy-Csepcsényi Gáspár, János és Imre az összes nagy és közép Muthnai birtokot 1200 arany ftért örök áron a városnak átengedték. 1523-ban az eladók uj szerződésre léptek a várossal, melyben az eddig tett eladásokat és Thurzóféle egyezményt megerősitvén, kiköték, hogy a Kis- és Nagy-Csepcsényi birtokaikban történt eladások megsemmisitessenek, és az eladási összegek teherké-

pen a Muthnai birtokra irassanak; továbbá, hogy a családnak örök időkig a Muthnai erdőkben szabad faizásuk legyen, melynek most is birtokában vannak.

Ily viszontágságok között a nemzetség egykori nagyobb terjedelmü birtokai tetemesen leapadtak, a muthnai birtok elidegenitetvén, a csepcsényi birtok is időjártával különféle utakon fogyásnak indúlt, és annak egy részébe más családok jutának, úgy, hogy azon rész is, mely jelenleg még a Vladár család kezén áll, tetemesen megkisebbedve, a család tagjainak más megyékbe elszakadására egy fő indokúl szolgált. Igy származtak el Turócz megyéből a Vladár család tagjai Hont, Gömör, Szabolcs, Zemplin és egyéb megyékbe is.

A család czímere — mint a metszvény is ábrázolja a paizs kék udvarában hármas folyamban úszó és két első lábaival ki kapaszkodó szarvas, fölötte jobbról arany csillag, balról ezüst félhold látható. A paizs fölötti sisak koronáján egy nyillal átszúrt szívből három liliom emelkedik ki, és a középsőn fehér galamb ül. A paizst jobbról arany kék, balról ezüst vörös foszladék környezi, míg némely családi czimereken a foszladék helyett szölőfürtökkel megrakott lombozat foly alá.

A család leszármazási fája, mint azt a család egyik tagja Vladár Károly e század elején szerkeszté, itt következik:

I. tábla.

Nagy-Csepcsényi és F. Muthnai vonal. — *Kis-Csepcsényi és közép Muthnai vonal.*

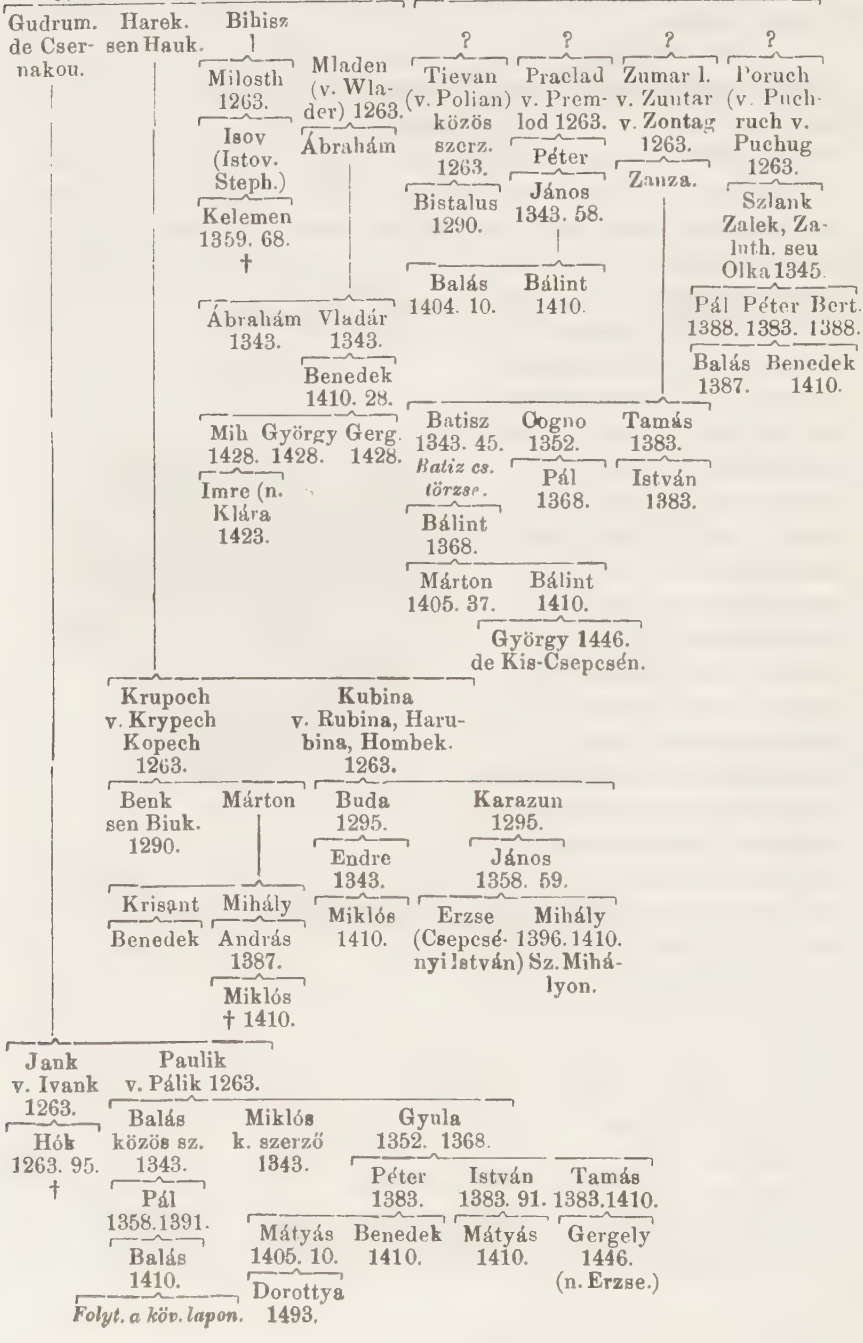

Folyt. a köv. lapon.

Balás, *ki az előbbi lapon.*
1410.

II. Balás
1423.

Tamás literatus 1491.

III. Balás Szklabina várban 1491. † (Astula Dora Zelman Mik. özv.)

I. Márton 1498. *Folyt. II. táblán.*

I. Mihály 1498. *Folyt. V. táblán.*

Mátyás

Leo 1491. 1519. †

László György *ez ág 1550-ig egészen kihalt.*

Hedvig 1491. †

Zsofia 1491.

Lina 1491.

Dora 1491.

II. tábla.

Márton, *ki az I. táblán.*
1498.

Sandrin v. Sándor 1498. 1518. *kitől a Sándor másként Vladár cs. ered.*

György 1498. 1512. *kitől az Urielovich és Istvánovje ága.* *Folyt. III. táblán.*

Gáspár 1498. 1518. *kitől Gasparovje, Martinkovje, Benedikovje (Bezek, és Baltzárovje (Tompjen) ágak erednek.* *Folyt. IV. táblán.*

Zsigmond 1563. uj adományt.

Miklós

János Zolnán 1667.

Mózses 1589.

Lőrincz uj adom. 1563.

György uj adományt 1563. *Folyt. a köv. lapon.*

Miklós 1563.

György 1610.

Miklós 1631.

Pál 1676.

József.

András Krsjich dictus †

Menyhért 1563.

Mátyás 1610.

Márton 1610.

Mihály 1610.

János 1610.

Sandrin 1623. †

Boldizsár 1563.

Imre *árva.*

János †

Sandrin 1611.

Sándor 1676.

György 1610. Sandorovje.

György 1676. Sandorovje.

Miklós

György 1729.

János Sandorovje 1777. †

András 1635.

Mátyás (Luce Zsófia).

Sándor 1703.

András 1729.

József

Antal.

András 1703.

Mátyás 1703.

Mihály biztos

Sámuel.

Sámuel.

András

Ádám Beszterczén

János Tamás †

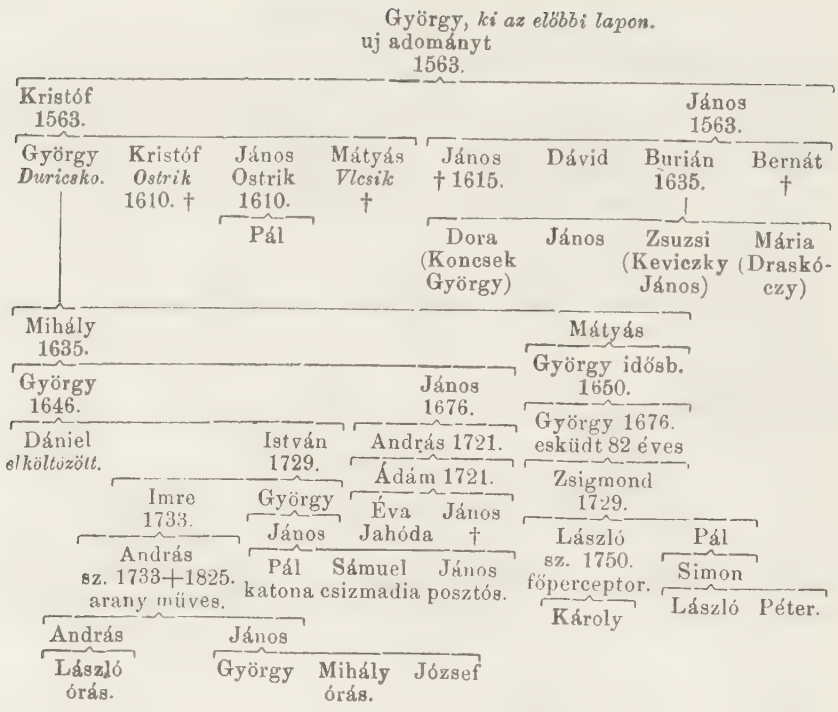
György, ki az előbbi lapon.
uj adományt
1563.
Kristóf
1563.
János
1563.
György
Duricsko.
Kristóf
Ostrik
1610. †
János
Ostrik
1610.
Pál
Mátyás
Vlcsik
†
János
† 1615.
Dávid
Burián
1635.
Bernát
†
Dora
(Koncsek
György)
János
Zsuzsi
(Keviczky
János)
Mária
(Draskó-
czy)
Mihály
1635.
Mátyás
György idősb.
1650.
György
1646.
János
1676.
György 1676.
esküdt 82 éves
Dániel
elköltözött.
István
1729.
András 1721.
Ádám 1721.
Zsigmond
1729.
Imre
1733.
György
János
Éva
Jahóda
János
†
László
sz. 1750.
főperceptor.
Pál
Simon
András
sz. 1733+1825.
arany müves.
Pál
katona
Sámuel
csizmadia
János
posztós.
Károly
László
Péter.
András
László
órás.
János
György
Mihály
órás.
József

III. t á b l a.

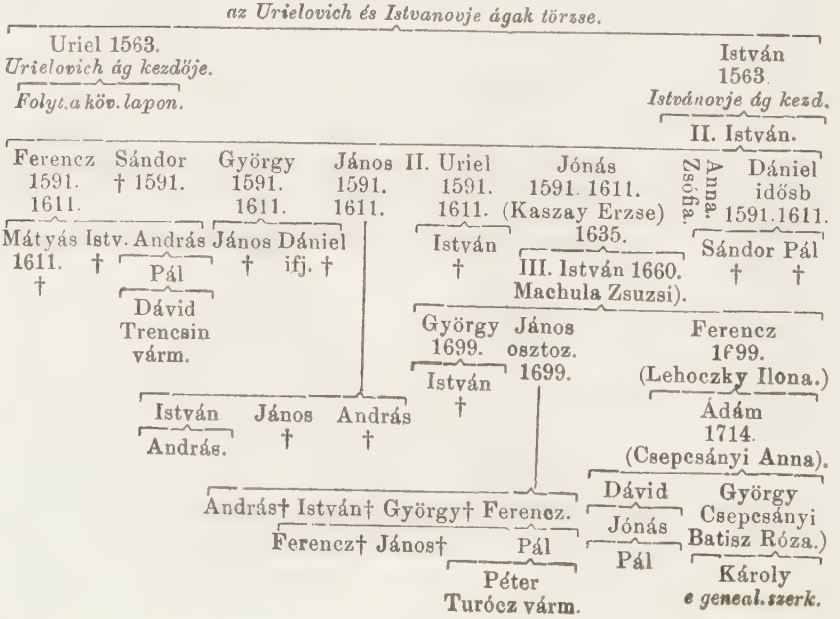
György, ki a II. táblán.
1498. 1512.
az Urielovich és Istvanovje ágak törzse.
Uriel 1563.
Urielovich ág kezdője.
Folyt. a köv. lapon.
István
1563.
Istvánovje ág kezd.
II. István.
Ferencz
1591.
1611.
Sándor
† 1591.
György
1591.
1611.
János
1591.
1611.
II. Uriel
1591.
1611.
Jónás
1591. 1611.
(Kaszay Erzse)
1635.
Anna.
Zsófia.
Dániel
idősb
1591.1611.
Mátyás
1611.
†
Istv.
†
András
Pál
Dávid
Trencsin
várm.
János
†
Dániel
ifj. †
István
†
III. István 1660.
Machula Zsuzsi).
Sándor
†
Pál
†
György
1699.
István
†
János
osztoz.
1699.
Ferencz
1699.
(Lehoczky Ilona.)
Ádám
1714.
(Csepcsányi Anna).
István
András.
János
†
András
†
Dávid
Jónás
Pál
György
Csepcsányi
Batisz Róza.)
Károly
e geneal. szerk.
András† István† György† Ferencz.
Ferencz† János†
Pál
Péter
Turócz várm.

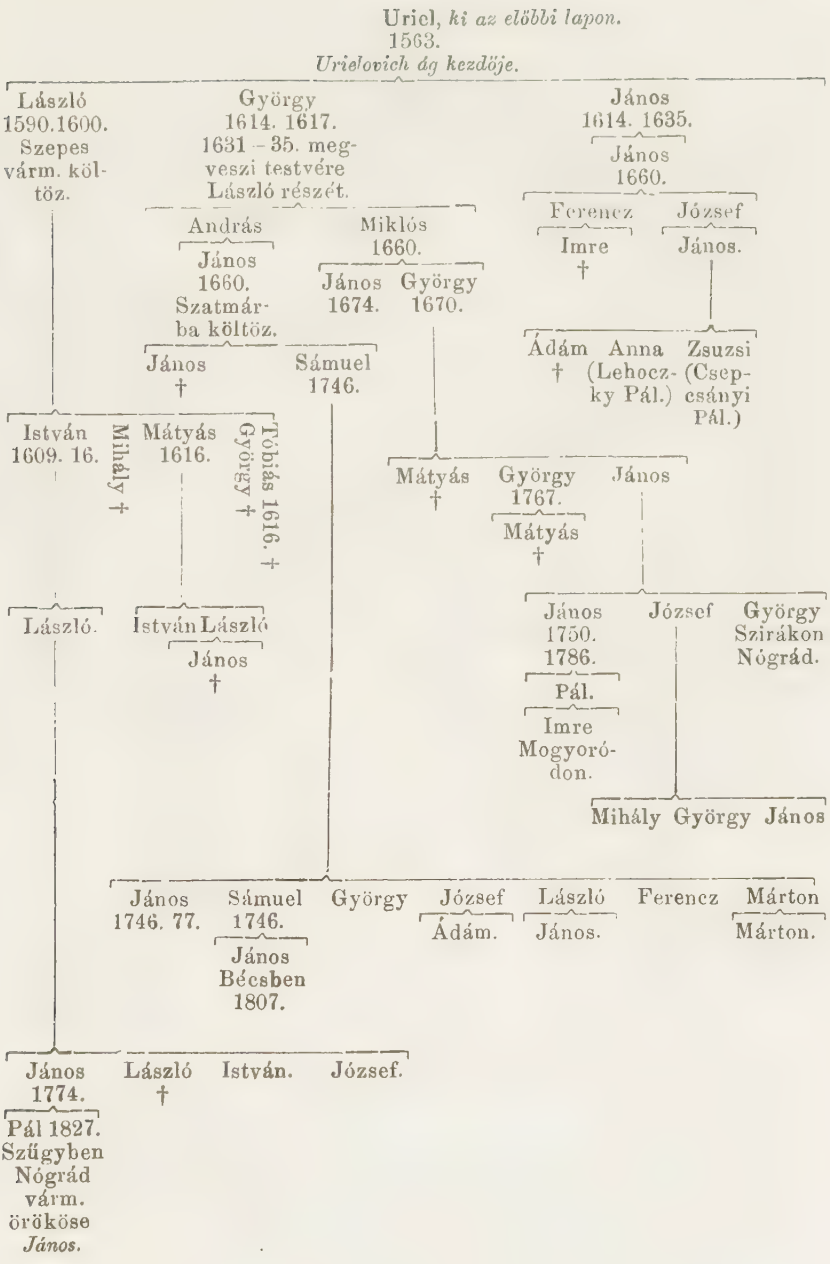
Uriel, ki az előbbi lapon.
1563.
Urielovich ág kezdője.
László 1590.1600. Szepes várm. költöz.
György 1614. 1617. 1631 – 35. megveszi testvére László részét.
János 1614. 1635.
János 1660.
Ferencz
Imre †
József
János.
Ádám †
Anna (Lehoczky Pál.)
Zsuzsi (Csepcsányi Pál.)
András
János 1660. Szatmárba költöz.
Miklós 1660.
János 1674.
György 1670.
János †
Sámuel 1746.
István 1609. 16.
Mihály †
Mátyás 1616.
György †
Tóbiás 1616. †
Mátyás †
György 1767.
Mátyás †
János
László.
István
László
János †
János 1750. 1786.
Pál.
Imre Mogyoródon.
József
György Szirákon Nógrád.
Mihály
György
János
János 1746. 77.
Sámuel 1746.
János Bécsben 1807.
György
József
Ádám.
László
János.
Ferencz
Márton
Márton.
János 1774.
Pál 1827. Szűgyben Nógrád várm. örököse *János.*
László †
István.
József.

IV. tábla.

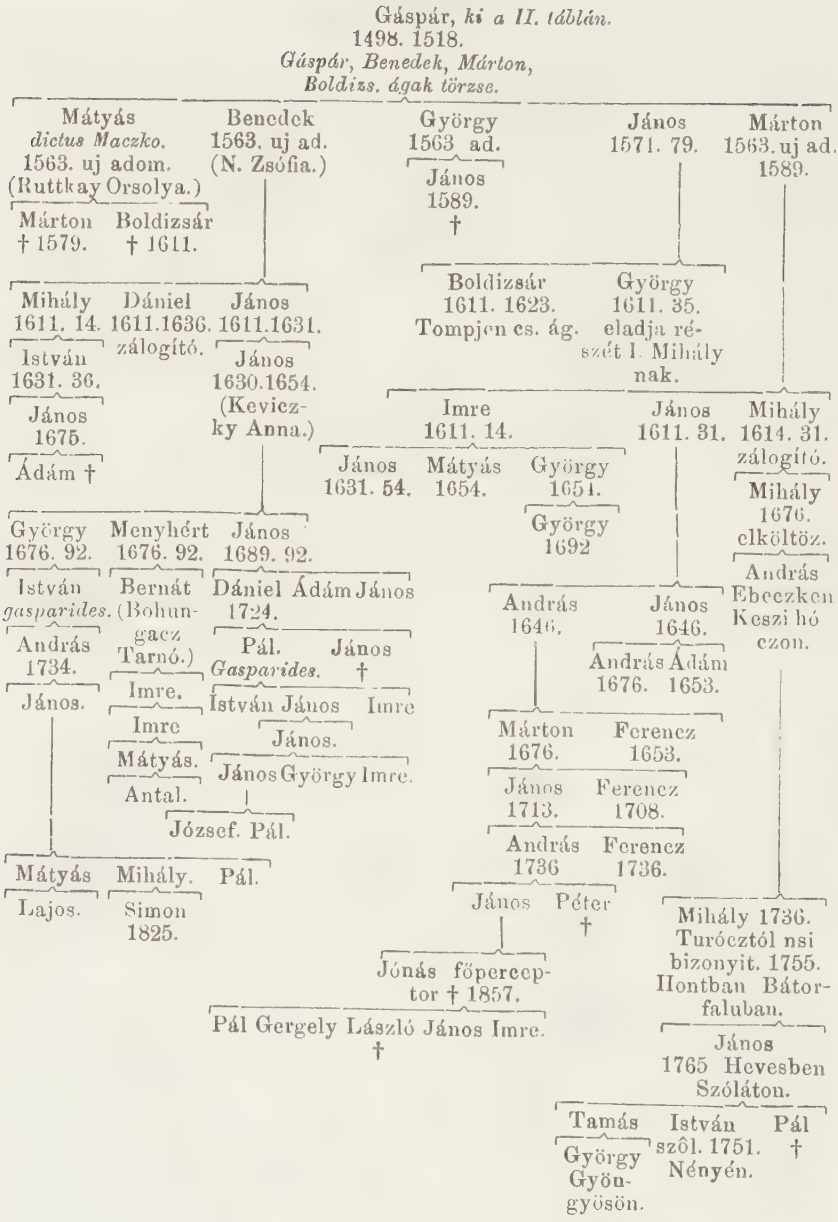
Gáspár, ki a II. táblán.
1498. 1518.
Gáspár, Benedek, Márton, Boldizs. ágak törzse.
Mátyás dictus Maczko. 1563. uj adom. (Ruttkay Orsolya.)
Benedek 1563. uj ad. (N. Zsófia.)
György 1563 ad.
János 1571. 79.
Márton 1563. uj ad. 1589.
Márton † 1579.
Boldizsár † 1611.
János 1589. †
Mihály 1611. 14.
Dániel 1611.1636. zálogító.
János 1611.1631.
Boldizsár 1611. 1623. Tompjon cs. ág.
György 1611. 35. eladja részét I. Mihálynak.
István 1631. 36.
János 1675.
Ádám †
János 1630.1654. (Kevicz-ky Anna.)
Imre 1611. 14.
János 1611. 31.
Mihály 1614. 31. zálogító.
János 1631. 54.
Mátyás 1654.
György 1651.
György 1692
Mihály 1676. elköltöz.
György 1676. 92.
Menyhért 1676. 92.
János 1689. 92.
István gasparides.
Bernát (Bohun-gacz Tarnó.)
Dániel 1724.
Ádám
János
András Ebeczken Keszi hó czon.
András 1734.
Pál. Gasparides.
János †
András 1646.
János 1646.
András 1676.
Ádám 1653.
János.
Imre.
István
János.
Imre
Márton 1676.
Ferencz 1653.
Imre
Mátyás.
János.
György
Imre.
János 1713.
Ferencz 1708.
Antal.
József.
Pál.
András 1736
Ferencz 1736.
Mátyás Lajos.
Mihály. Simon 1825.
Pál.
János
Péter †
Mihály 1736. Turócztól nsi bizonyit. 1755. Hontban Bátor-faluban.
Jónás főperceptor † 1857.
Pál
Gergely
László
János
Imre.
†
János 1765 Hevesben Szóláton.
Tamás
István szôl. 1751. Nényén.
Pál †
György Gyön-gyösön.

V. tábla.

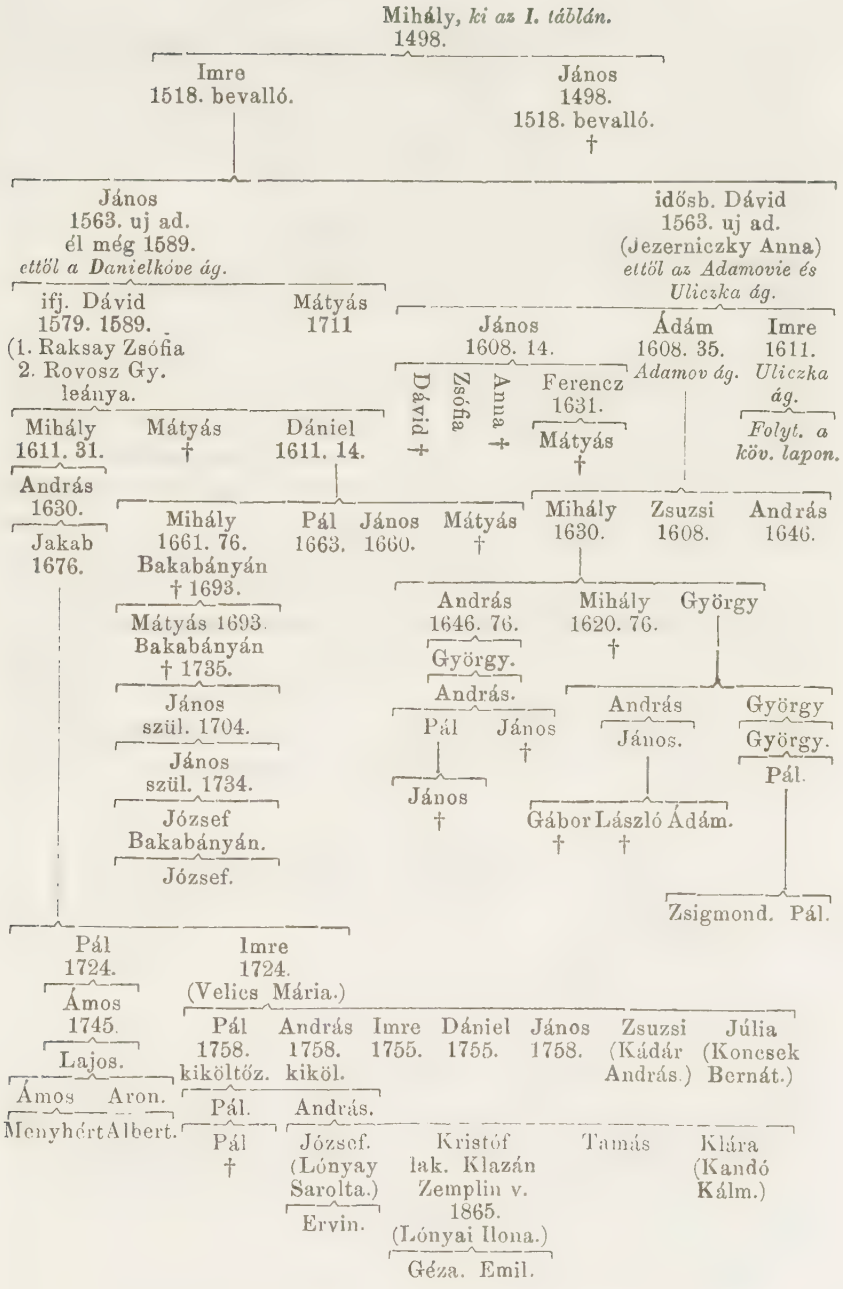
Mihály, ki az I. táblán.
1498.
Imre
1518. bevalló.
János
1498.
1518. bevalló.
†
János
1563. uj ad.
él még 1589.
ettől a Danielkóve ág.
idősb. Dávid
1563. uj ad.
(Jezerniczky Anna)
ettől az Adamovic és Uliczka ág.
ifj. Dávid
1579. 1589.
(1. Raksay Zsófia
2. Rovosz Gy.
leánya.
Mátyás
1711
János
1608. 14.
Ádám
1608. 35.
Adamov ág.
Imre
1611.
Uliczka ág.
Dávid †
Zsófia
Anna †
Ferencz
1631.
Mátyás
†
Folyt. a köv. lapon.
Mihály
1611. 31.
Mátyás
†
Dániel
1611. 14.
András
1630.
Jakab
1676.
Mihály
1661. 76.
Bakabányán
† 1693.
Pál
1663.
János
1660.
Mátyás
†
Mihály
1630.
Zsuzsi
1608.
András
1646.
Mátyás 1693.
Bakabányán
† 1735.
János
szül. 1704.
János
szül. 1734.
József
Bakabányán.
József.
András
1646. 76.
György.
András.
Pál
János
†
Mihály
1620. 76.
†
György
András
János.
György
György.
Pál.
János
†
Gábor
†
László
†
Ádám.
Zsigmond.
Pál.
Pál
1724.
Ámos
1745.
Lajos.
Ámos
Menyhért
Aron.
Albert.
Imre
1724.
(Velics Mária.)
Pál
1758.
kiköltöz.
András
1758.
kiköl.
Imre
1755.
Dániel
1755.
János
1758.
Zsuzsi
(Kádár
András.)
Júlia
(Koncsek
Bernát.)
Pál.
András.
Pál
†
József.
(Lónyay
Sarolta.)
Ervin.
Kristóf
lak. Klazán
Zemplin v.
1865.
(Lónyai Ilona.)
Géza.
Emil.
Tamás
Klára
(Kandó
Kálm.)

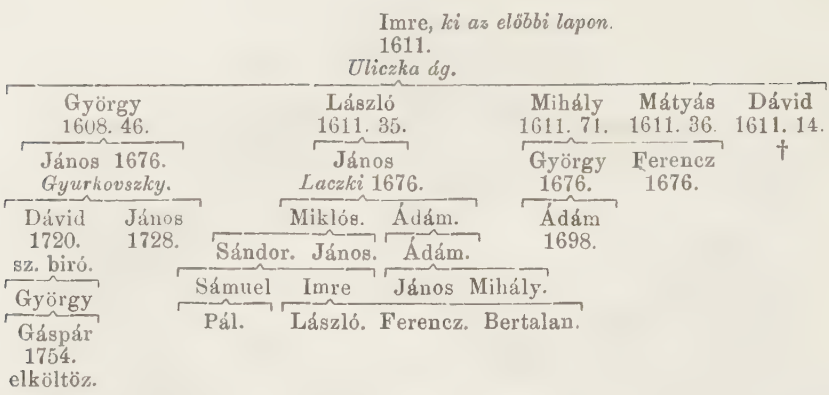

Ime ennyire terjedt szét több ágon a Vladár család, melynek egyes ágai, mint a táblán kijelölve van, Turócz megyéből több megyébe el szakadtak, kivált a múlt század közepén. A legmódosabb ág a zemplin megyei, mely az V. táblán a Dánielféle ágon a kiköltözött Pálnak utódaiban Kristófban és testvéreiben él.

Hont és innen Nógrád megyébe is több ág származott, nevezetesen a táblán kijelölt bakabányai ágon kivül Imre ága, (V. táblán) az úgynevezett Uliczkai ág. A Sándorféle ágból pedig Nógrád megyében Szügyben jelenleg Károly él.

Vladiszlaidesz család. Trencsín vármegye nemes családai sorában ismeretes. Vladiszlaidesz Mártontól, ki Sámbokréty Margitot vette nőül, következő nemzedékrend [1]) származott:

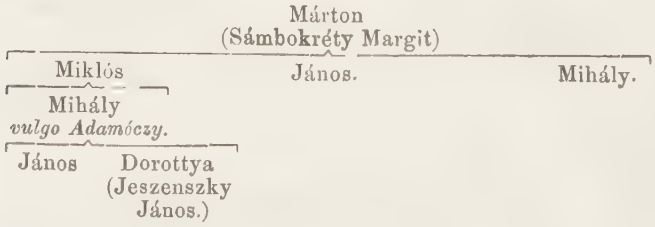

Vlasich család. (báró) Horvátországi család, mely nagyobbára a hadi téren gyüjtötte érdemeit.

A nemességet Vlasich Péter és György kapták 1718-ban III. Károly királytól.[2]) Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren álló

[1]) Szontagh Dan. közl. sz.

[2]) Collect. herald. nro. 544.

vörös ruhás magyar vitéz, derekán kék övvel, fején vörös prémes kalpaggal, jobb kezében kivont kardot, a balban buzogányt tartva, sárga csizmás jobb lába mellett egy levágott vérző törökfej hever. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között vörös mezü kar könyököl, kivont kardot tartva.[1])

Vlasich János 1774-ben szerdahelyi plébános és vasvári czimzetes kanonok, 1787-ben német-gömsei plébános és szombathelyi czim. kanonok volt.

Wlassich József 1787-ben Sz.-Fejérvári főesperes kanonok.

Vlasich Mihály 1787-ben kanczelláriai tanácsos.

Legnevezetesebb férfia volt a családnak Vlassich Ferencz, szül. Dombóvárott Tolna megyében 1766-ban. Katonai pályára lépvén 1784-ben, a franczia háborúk alatt tanusított vitézségeért és érdemeiért már 1808-ban huszár ezredes, 1813 ban tábornok, és a M. Terézia rend lovagi keresztét nyerte. 1824-ban altábornagy, 1828-ban ezred tulajdonos és 1831-ben Slavonia hadikormányzója, 1832-ben horvátországi bán, és báró, val. b. titkos tanácsos, és a Leopold rend nagy keresztese lett. Meghalt Zágrábban 1840. máj. 16-án.

Vlkolinszky család. Ismert Alapitója Vlkolinszky Mátyás, ki nőül vévén a mult század elején Pilarik Jánosnak Földváry Juliannától született leányát Pilarik Zsófiát, ez által birtokossá lett, és következő családfát alkotott:

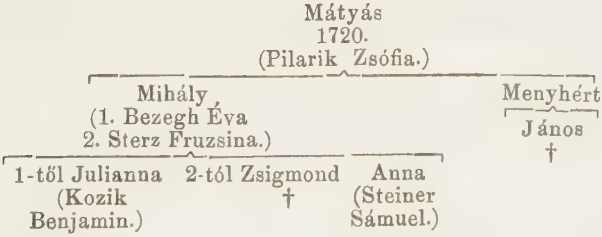

Vochtl család. (Máskép Vachtler) Vochtl máskép Vachtler József, Temesvárott m. kir. kincstári igazgatósági ülnök, ki 1808. jan. 29-én Pest megyétől kiadott nemesi bizonyitványát Krassó megyében 1845. junius 11-én kihirdettette.

Wodianer család. (Kapriorai) Kereskedési üzlet folytán meggazdagodván, 1844-ben nemességre emeltetett, és pedig Wodianer Sámuel Krassó megyei Kapriora helységre Bécsben 1844. jul. 2-án kelt

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

királyi adományt nyert, mely Krassó megyében 1845. jun. 11 én kihirdetve lőn. Sámuelnak fia Albert nőül vette borosjenői Aczél Zsófiát.

Móricz nagy kereskedő, a Duna gőzhajózási társulat administrátora 1857-ben Ferencz József rend kis keresztese,[1]) és bankkormányzói helyettes, mint a másod osztályú Vas korona lovagja e rendszabályai szerint 1863-ban ausztriai bárságot nyert.[2]) Albert báró, 1865-ben Nyitra megyéből orsz. gyülési képviselő lett.

Címere jobbról balra vont szelemen által, melyben két dohányievél látható, szegletes két udvarra oszlik, a jobb oldali alsó kék udvar alján a Dunán úszó csolnakban három egyén ül, fölötte félhold ragyog, a baloldali felső vörös udvarban növő fekete egyfejű sas kiterjesztett szárnyakkal látható, fölötte két arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján tarajos kakas áll. A paizst két oldalról foszladék veszi körül.

Vogl család. 1751-ben Mária-Terézia királyasszonytól kapta címeres nemes levelét. Címere következő: a paizs előbb vízirányosan kétfelé oszlik, a felső ezüst udvarban alúlról növő egy fejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható, fölötte jobbról és balról egy, egy kék csillag ragyog; az alsó osztály kék udvarának közepét függőleges arany szelemen (balken) foglalja el, melyben vörös rózsafej látszik A paizs fölötti sisak koronáján madár (Vogl) áll (tán fürj v. vadgalamb) két elefánt ormány között, melyekből a jobb oldali félig arany, félig fekete, a másik félig kék, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék.[3])

Voikffy család. (Gróf) Slavonia (a mai horvátország) egyik legrégibb családa. A Woyk nemzetség (genus) már az első királyok korában a Dráva és Száva folyam között birtokokat nyert, és 1228-ban e nemzetségből Job Comesnak fia Rubin Dénes nádor által birtokviszonyaira nézve ítélő levelet kapott.[4])

1496-ban élt a családból varkouczi Voikffy Miklós, midőn Slavonia címerét nyerte Ulászló királytól.[5])

A család horvátosan Wojkovich-nak is neveztetett, és több vitéz férfiút mutatott fel. Ilyen volt többi közt a XVI. században Woj-

[1]) Pesti Napló 1857. jul. 2. szám.
[2]) Sürgöny 1863. sept. 15. 209. szám.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[4]) Fejér, Croat. és Slavoniae nex. p. II. 128.
[5]) Ugyan ott 46.

kovich Iván jeles vitéz kapitány, ki 1576-ban a Budacski vár mellett történt szerencsétlen török harczon a törökök kezébe esvén, magát ötven török rabért, sok ezüst és arany marháért váltá ki.[1])

1763. juliusban Voikffy másképWoikovich Zsigmond grófságra emeltetett.[2]) Ekkor nyert grófi czímere következő: a paizs öt részre oszlik, alúl egy fekete gúla alakú udvarral, melyben ezüst horgony áll, az 1. és 4. arany udvarban koronás egy fejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható; a 2. és 3. kék udvarban két szemközt ágaskodó arany oroszlán kivont pallós hegyén levágott törökfejet tart. A középső kisebb paizs ezüst udvarába balról felhőből benyuló vörös mezű kar kivont kardot tart, a kar fölött egymás fölött három arany korona látszik. A paizst grófi korona diszíti, a fölött három koronás sisak áll. A jobb oldali sisak koronájából arany oroszlán emelkedik, első jobb lábával kivont kardot tartva, a középső sisak koronáján kék zászló leng, két felől elefánt-ormány között, melyekből a jobboldali félig arany, félig vörös, a baloldali félig vörös, félig ezüst, a baloldali koronáján koronás egyfejű fekete sas áll szétterjesztett szárnyakkal. Foszladék jobbról aranykék, középről ezüstvörös, balról aranykék. A paizst két oldalról telamonok gyanánt két nemtő tartja, a jobb oldali jobb kezével horgonyra, a baloldali egy fél oszlopra támaszkodva.[3])

Emlitők, hogy a Voikffy család másképVojkovics néven volt ismeretes, mint ilyent Zágráb megye családai közt találjuk most is.

Voikovich néven ismeretesek a családból már a XVI. század első feléből Vojkovich Ádám itélőmesternek fia Miklós, ki 1525. körül II. Lajos király alatt tünteté ki magát.[4])

Vojkovich néven kapta a család a bárságot is 1730-ban.[5])

Utóbb élt Vojkovich Boldizsár, kinek nejétől Zabók Évától fia volt János, kinek Ferencz, kinek Zsigmond,[6]) a ki gróffá lett, és 1782-ben báni táblai ülnökké.

Zsigmond grófnak fia Ferencz 1827 ben a magyar országi gyülés által a határvizsgáló bizottság tagjául választatott.[7])

A család leány-ágon az Ivanovich és Bedekovich családdal is vérségben áll. Mostani ivadékairól nincsenek adataink.

[1]) Istvánffy és Pető Gergely M. Krónika 125. lap.

[2]) Coll. herald. pag. 120.

[3]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) Rattkai, Memoria Banorum 121.

[5]) Lehoczky, Stemmat. I. 170.

[6]) Kézirat a nzti Muzeumban fol. lat. nro 213. tab. 26.

[7]) 1827. évi 16. törv. cz.

Vojkovich család. *Lásd Voikffy cs.*

Vojnich család. (Bajsai) Bács-Bodrog t. e. vármegye birtokos nemes családa.

A czímeres nemes levelet Vojnics István és János testvérek kapták 1741. oct. 28-án Mária Terézia királyasszonytól.[1])

Czímerök a paizs vörös udvarában, mely arany ászok (cantherium) vagy is ives szelemen által két részre oszlik, alúl turbános levágott törökfej, a szelemen fölött két ezüst félhold, szarvaikkal fölfelé állítva látszik. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar arany markolatú kivont kardot villogtat. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstvörös.[2])

A Vojnics családból Antal élt 1812-ben, midőn a Ludoviceumra száz forint alapitványt tett.[3]) Máté ugyan azon intézetre hatezer hatszáz forintot adott 1836-ban.[4])

Bács-Bodrog megyénél többen viseltek fő megyei hivatalokat. János e század elején (1816) azon megye főszolgabirája volt.

A család Bács megyei Bajsa helységről, melynek fele részét birja, irja előnevét.

Vojnovics-Vuja család. 1751-ben Mária-Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemes levelét.[5])

Czímere jobbról balra vont rézsutos ezüst szelemen által két-részre osztott vörös udvarú paizs, a szelemen által osztott udvarokban egy, egy fekete nyelü ezüst bárd látszik. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan két bárd áll, éleikkel kifelé fordítva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstfekete.[6])

Vokojovich család. Élt a XV. században Mátyás király korában.[7]) Tán azonos a Vojkovich családdal.

Volarich család. (Felső-Lukoveczi) Bács-Bodrog vármegye nemes családa, mely az 1825. évi nemesi összeirás szerint azon megyei Baja városában és Gara helységben székelt.

János 1837-ben Bács-Bodrog megye főszolgabirája volt.

---

[1]) Collect. herald. nro 211.
[2]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[3]) 1812. évi 4. törv. cz
[4]) 1836. évi 39. törv. cz.
[5]) Collect. herald.
[6]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[7]) Teleki, Hunyadiak kora XII. kötetében oklevél.

Volfard család. Volfard György 1791-ben II. Leopold király által emeltetett nemességre.

Czímere függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali arany udvarban zöld téren kék oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva, a baloldali kék udvarban zöld téren aranyoroszlán ágaskodik, szintén kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, prém kalpagos, arany öves magyar vitéz emelkedik föl, jobb kezében kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról és balról aranykék.[1])

A család 1795-ben Békes megyében hírlelteté ki nemességét.

Wolgemuth család. Wolgemuth Fülöp, Antal és Venczel 1790-ben II. Leopold királytól kaptak czímeres nemességet.

Czímerök vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban ezüst oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot és annak hegyén levágott törökfejet tartva; fölötte jobbról arany csillag, balról ezüst félhold ragyog. Az alsó vörös udvarban arany ászok (cantherium) alatt, melyen bat vörös rózsa látszik, zöld téren két, kerekekre fölszerelt ágyú szemlelhető. A paizs fölötti sisak koronájából szintén ezüst oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardhegyén törökfejet tartva, két kiterjesztett fekete sas szárny között, melyekből a jobb oldalin arany csillag, a baloldalin ezüst félhold fénylik. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranykék.[2])

Volics család. Volics Ferencz még 1741-ben nemességet kapott, melyre nézve fia Imre 1766-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapta ki czímeres nemeslevelét.[3])

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4-ik vörös udvarban arany grif ágaskodik, kivont karddal, a 2. és 3. ezüst udvar vizirányosan két felé oszlik, az alsó rész kék udvarban két fehér folyamot mutat, a felső ezüst udvarban zöld ruhás magyar vitéz emelkedikki, jobb kezével buzogányt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján felemelt jobb lábával kövecset tartó darú áll, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali fekmentesen félig arany, félig vörös, a baloldali félig zöld, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstzöld.[4])

Wolkmann család. (de Wolkenheim) Wolkmann Jánost 1741. oct. 28-án Mária Terézia királyasszony emelte magyar nemességre.[5])

[1]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.
[3]) Collect. herald. nro 163.
[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[5]) Collect. herald. nro 212.

Czímere a paizs kék udvarában hullámzó folyó fölött arany golyón álló szerencse istennője, mely jobb kezével maga fölött fehér fátyolt tart, balkezével horgonyt fog, melynek alsó ágára bal lába van helyezve; a paizs két felső szegletét függönyszerű arany udvar képezi, melyben egy egy vörös csillag látszik. A paizs fölötti sisak koronáján ezüst horgony áll, és a fölött vörös csillag ragyog, kétfelől két kiterjesztett sasszárny között, melyekből a jobb oldali félig arany, félig kék, a másik félig vörös, félig ezüst. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[1])

Volkra család. Történelmünkből ismeretes német család, mely hazánkban adományok mellett birtokokat szerzett, többek között Nógrád megyében is Salgó várára is nyert adományt.[2])

Volkra Otto Ferdinánd-Theofil 1674-ben a szepesi kamara tanácsosa és alelnöke volt.

Czímere öt részre osztott paizs, egy közép vérttel, melyben kétfejű sas látszik, a fölött kereszttel.[3])

Wolmuth család. Czímere függőleg kétfelé osztott paizs, a jobb oldali kék udvarban arany grif ágaskodik egy vele szemben álló zöld hegyre, a baloldali osztály fekmentesen ismét kétfelé oszlik, a felső vörös udvarban ezüst folyam van, az alsó fekete udvarban arany ászok szelemenen három fehér rózsa díszlik, a kisebb közép vért vörös udvarában pánczélos, sisakos vitéz áll, jobb kezével kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából arany grif nyúlik ki, első jobb lábával arany markolatú pallóst tartva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.[4])

Wolnhoffer család. Wolnhoffer Pál 1758-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemes levelét.[5])

Czímere vizirányosan kétfelé osztott paizs, az alsó osztály függőleg hatszor, vizszintesen háromszor húzott vonal által arany fekete koczkákat mutat, a felső kék udvarban természetes színű párducz lépegett, első jobb lábát kinyujtva. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett kék sasszárny lebeg, mindeniken aranyfekete koczkás szelemen látható. Foszladék jobbról aranykék, balról aranyfekete.[6])

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Mocsáry, Nógrád leirása III. 226.
[3]) Lásd Kaprinai Mss. A. 41. p. 39.
[4]) Burgstaller, Collectio Insignium nob. Fam. Hung.
[5]) Collect. herald. nro 75.
[6]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

Vopping család. Vopping Ferdinand Lajos az 1687. évi ország gyülésen nyert magyar honfiusítást.[1])

Vorberg család. Báró Vorberg Károly az 1802. évi országgyülés által a honfiusitott nemesek közé iratott.[2])

Worster család. Worster Kristóf 1687-ben I. Leopold királytól kapta czímeres nemes levelét.[3])

Czímere előbb vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső vörös udvarban jobbról arany grif, balról fehér oroszlán ágaskodik, egy arany trombitát tartva mind a ketten, az alsó kék udvarban hajó úszik, melynek orrában kék ruhás ember ül. A paizs fölötti sisak koronájából tigris emelkedik ki, első lábaival kenyeret tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[4])

Vouvermanns család. Vouvermanns Károly és Amand cs. kir. őrnagyokat és Fortunatus cs. kir. kapitányt, mind a három testvért az 1827. évi országgyülés honfiusította.[5]) Abauj megyében leljük a nemesek sorában. Egyik közülök 1848 ban a VII. honvéd zászlóalj kapitánya volt.

Voxith család. *Lásd Horváth de Zaluka.*

Vozáry család. Szabolcs vármegye nemessége sorában említetik.[6])

Vöber család. Vöber Tamás az 1764. évi országgyülésen nyert magyar indigenátust.[7])

Vörös család (Farádi) Soprony vármegyei Farád helységről írja előnevét.

Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren jobbról turbános lovas vitéz, félholdas zászlóval, balról lovas magyar vitéz, mind a kettő hátra egymás felé nézve, és a magyar kivont kardját a török felé villogtatva. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardja hegyén levágott turbános törökfejet, a balban felholdas törökzászlót tartva; a baloldali sisak koronájából szügyén nyillal átütött szarvas emelkedik ki. A paizst két oldalról szokásos foszladék veszi körül.

[1]) 1687. évi 28. törv. cz.
[2]) 1802. évi 34. törv. cz.
[3]) Collect. herald. nro 781.
[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[5]) 1827. évi 42. törv. cz.
[6]) Fényes, M. orsz. geogr. Stat. állapotja IV. 229.
[7]) 1764. évi 47. törv. cz.

Ismeretes a következő családfa:

Pál
1754.
(Csuzy Magdolna.)

Ignácz	Antal	Magdolna
Fejér v. alisp. utóbb septemvir 1770. 87. (Meszlényi Anna.)	1770. 74. orsz. bir. itélő mest. al kir. helytartó.	(Andrássy István Abonyban.)
	Magdolna (Végh Péter.)	

Ferencz	Judit (Salamon Ferencz.)	Anna (Salamon Ignácz.)

A táblán álló Ignácz már 1770-ben Fejér vármegye alispánja és helyt. tanácsos, 1783-ban már udv. tan. 1787-ben a hétszemélyes táblabirája és Sz.-István r. vitéze volt. Birta Igart is.

Antal előbb a kir. táblánál orsz. birói itélőmester (1770-ben), utóbb 1774. 77-ben kir. alhelytartó, leányát Magdolnát verebi Végh Péter vette nöül.

Másik ágból volt azon Ignácz, ki Krassó megyének főszolgabirája volt, 1780. sept. 26-án Soprony megyétől kiadott nemesi bizonyitványát Krassó megyében 1794. máj. 26-án hirlelteté. Élt még 1801-ben is mint Temes és Arad megyék táblabirája.

Más család, vagy más ág lehetett a következő:

Ferencz
(Véssey Erzse)
1750. körül.

Mihály.	Ferencz.	László.	Pál.	Erzse.	Éva.	Bora (Gömbös János.)

Vörös Antal 1848-ban Arad vármegye első alispánja volt, de e családból-e? nem tudjuk.

Vörös család. Lakhelye Szatmár vármegye, hová Zala megyéből szakadt Lehet hogy a fölebb emlitett Ferenczek, kinek neje Véssey Erzse volt, ágából eredt. Az első, kiről adataink szólnak, Vörös Péter (szül. 1763.) Pest megyénél t. jegyző volt, innen N.-Károlyban gróf Károlyi József tisztartója lett. Első neje Pest megyéből Szilágyi Terézia, a második Szlávik Borbála volt. Meghalt 1820-ban. Utódait e táblázat[1]) mutatja:

[1]) Luby Károly közl.

		Péter sz. 1763—1820. tisztartó N.-Károlyban (1. Szilágyi 2. Szlávik Bora)		Mihály Zalában †			
1-től Erzse sz. 1793—1864. (Druzsán Simon ispán.)	2-tól Miklós †	Lajos urad. irnok. †	Anna †	Teréz sz. 1806. (1. Pecz Ferencz huszár hadn. † 1830. 2. Péchy Gábor † 1855.)	Ignácz sz. 1813. (Szádeczky Mária.)	Antal sz. 1811. (Srajch Krisztina).	

A családfán állók közül Teréz szül. 1806-ban, férjhez ment Pecz Ferencz volt huszár hadnagy, akkor már gr. Károlyiaknál gazdatiszthez, ki 1830-ban meghalt, másodszor nőül ment 1847-ben péchuj falusi Péchy Gáborhoz, Nagy-Géczben, ki 1855-ben halt meg.

Ignácz szül. 1813. gróf Károlyiaknál volt legutóbb Folthon tisztartó, jelenleg nyugalmazva Pesten. 1843-ban nőül vette Szádeczky Máriát.

Antal szül. 1811-ben, okleveles ügyvéd, 1848-ban Kossuth Lajos titkárja, jelenleg Somogy megyében Szőlös-Györökön Jankovich László titkára. Neje volt Srajch Krisztina.

A család kath. vallású.

Vörös család. (Magyar Béli) Pozsony megyei nemes család, melyből Antal szül. Hegyen 1800. aug. 21. cseklészi plébános.

Vörös család. (Máskép Kovách) Vörös máskép Kovács János 1666-ban I. Leopold királytól kapta címeres nemes levelét. Címere a paizs kék udvarában magas fehér sziklán könyöklő pánczélos kar kivont kard hegyén török fejet tartva, fölötte a paizs szegleteiben egy egy arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján az előbbihez hasonló könyöklő kar kivont kard hegyén törökfejet tart, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízszintesen jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.[1]) Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vörös család. Vörös Mihály alapitá, ki 1760-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapott címeres nemes levelet.[2])

Czímere a paizs kék udvarában hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első lábaival vörös keresztes fehér zászlót tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szétterjesztett szárnyakkal piros lábú fehér galamb

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) Coll. herald. nro 49.

áll, piros csőrében zöld olajfa galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[1])

Vörösmarty család. Vörösmarty Mihály, a nemzet nagy költője, Fejér megyében P.-Nyéken született 1800. dec. 1-én nemes családból,[2]) e szerint azon nemes családból, melyet Fejér megyének 1779. évi jegyzőkönyvében némi változattal *Veresmarty* alakban találunk bevezetve. Ugyan is

1779. nov. 27-én Fejér megyének választmányi gyülése előtt Veresmarty *(így)* Ferenczneк fia József és Veresmarty Jánosnak fiai János és István, V. Mihálynak unokái, bemutatván ezen nagy atyjoktól Mihálytól, ki Fejér megye előtt nemességét igazolta, származásukat, a megye nemesei közé beirattak.[3]) Ezek családfája igy áll:

Mihály

Ferencz.		I. János.	
József 1779.		II. János 1779.	István 1779.

Ezek egyikétől származott, (és úgy látszik II. Jánosnak fia volt) azon Vörösmarty Mihály, ki e század elején Fejér megyében Puszta-Nyéken gr. Nádasdy Mihálynál gazdatisztséget viselt és ki nőül vévén nemes Csáty Annát, öt fiu és négy leány gyermek közt atyja lőn Mihály-nak, a nemzet nagy költőjének, ki 1855. nov. 19 én. Pesten halt meg. Atyjától kezdve a családfa igy áll:

Vörösmarty N.

N.		N.	
Mihály P. nyéken gazdatiszt 1817. (Csáty Anna.)		Ferencz Pesten ügyvéd 1816.	
Mihály sz. 1800—1855. m. akad. r. tag. a nagy költő (Csajághy Laura.)	János szül. 1802. gazdatiszt.		s. a. t.
Béla.	Ilona.	Erzse.	

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[2]) L. Gyulay Páltól Vörösmarty Mihály munkáinak I. kötetében jeles életrajzát.

[3]) Fejér vármegye jegyzőkönyve.

Vösthe család. (Vöstei †) Komárom vármegye kihalt családja, mely ott hajdán Vösthe pusztát birtokolta; az utolsó, kiben a család kihalt, Vösthe Mátyás volt még 1581. előtt, mert már ekkor, a vösthei puszta, mint magvaszakadás utján a koronára szált birtok, másoknak adományoztatott.[1])

Vrábel család. Mint e munka IX. köt. 464. lapján a Pozsony családról meg van irva, Posonyi Ignácz szegedi lakosnak leányát Annát Vrábel János vévén nőül, a nevezett ipa ettől született egyik unokáját Vrábel Ignáczot örököseül fogadván, azt a Pozsonyi névre adoptálta és nevére 1791-ben nemességet szerzett, míg ennek többi testvérei a Vrábel nevezet mellett nemesség nélkül maradtak. Idézett helyen kimaradt az 1791-ben nyert czimer leirása, melyet e helyen némi pótlásúl közölni kivánok:

Érdeklett czimer négy részre osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban hátulsó lábain ágoskodó oroszlán, első lábaival piros szőlő-gerezdet tart, a 2. és 3. vörös udvarban leforditott arany bőség-szarvból gyümöles és búza-kalász ömlik alá. A paizs fölötti sisak koronájából fehér oroszlán emelkedikki, első jobb lábával két zöld leveles piros szőlőfürtöt tart. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös.[2])

Vrablánszky család. Azelőtt Vrabély. Trencsín vármegye nemesi összeirásában 1646 ban előfordúl Márton Vrabély néven. Az 1690. évi összeirásban már *Vrablánszky* néven találjuk Zolnán. 1754-ben nemességi oklevelei Trencsin megye levéltárába kerültek, valószinűleg kihalása miatt.[3])

Wragovich család. (Báró † 1720) Horvát országi kihalt bárói család, melynek öse állitólag egy szerecsen, Kálmán király korában élt, és ennek a velenczések ellen indított háborúja alkalmával Kálmán királyt, kit kocsijában a lovag elragadtak, a veszélyből megmenté, miért Horvátországban jószágokat kapott adományban.[4])

E családból Wragovits János 1527-ben Zágráb parancsnoka volt.[5])

E családból volt György a XVII. század vegén, kinek nejétől telekesi Török Zsuzsannától fia volt Kristóf.

---

[1]) Fényes, Komárom várm. 117. 118.

[2]) Adami Scuta gentil tomo XIV.

[3]) Szontagh Dán. közl.

[4]) Ungarisches Magazin 1783. III. Bd. 128. és Budai Fer. polg. lex III. 768.

[5]) Kerchelich Hirt. Epp. Zágráb. 216.

E családból volt László, kinek Keczer Borbálától fia Boldizsár, kinek ismét leánya volt Borbála Patachich Istvánné.[1])

Utolsó volt e családból Ádám, báró (de Marasovecz) ezredes és kosztaniczi parancsnok, kiben 1720-ban a család kihalt.[2])

A család nevét a magyar kronikák Vagorovics-nak is irják.

Vrana család. (Illozsai) Vrana család máskép Vranay, Trencsin vármegye nemessége sorában található már 1660-ban, a midőn a nemesi összeirás szerint Trencsin sz. kir. városban a curiális birtokosok sorában állt.

A nemesi összeirások szerint[3]) 1748-ban Kasza-Podhragyon laktak öregebb és ifj. András és János; Pruzsinán pedig Miklós.

1768-ban K.-Podhragyon laktak ör. és ifj. János, továbbá András, János, József, György és Ádám testvérek, Andrásnak fiai. Pruzsinán Miklósnak fia János.

1803 ban K.-Podhragyon éltek János és fiai András és Ádám, továbbá József, András, István, György és Ádám testvérek mindnyájan Józsefnek fiai, majd István egyedül. — Pruzsinán János és fiai János, István.

1837-ben Kö-Porubán lakott Andrásnak fia Ádám, K. Podhragyon: András és Ádám fiával Jánossal, továbbá István és György, és ez utóbbinak fiai János és György, nem különben Ádám egyedül. Végre Pruzsinán lakott István maga.

A családfa ilyen formán szerkeszthető:

Vrana N.

ör. András K. Podhragyon 1748.	János K. Podhragyon 1748.	Miklós Pruzsinán 1748.
ifj. András 1748	ifj. János 1768.	János 1768. 1803.
Folyt.a köv.lapon.	István 1803.	János 1803. István 1803. 37.

[1]) Bossányi féle curiai per 471. lap.

[2]) Lehoczky, Stemmat. I. 433.

[3]) Szontagh Dán. közl.

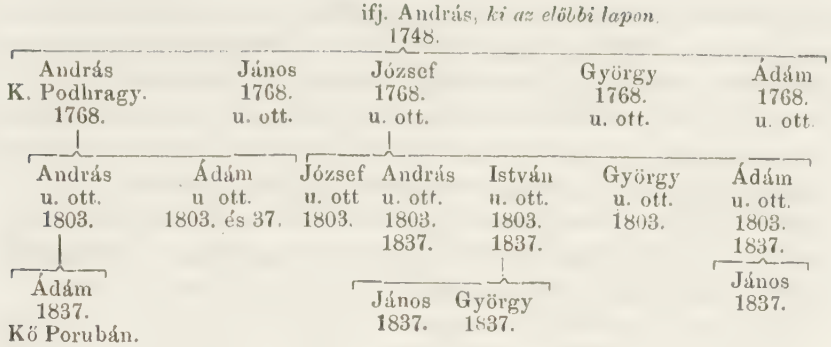

E családból volt Vrana István, ki 1770-ben Vágujhelyben született, 1801-től theol. dr. és pesti egyetemi hittani tanár, 1810-ben esztergami kanonok, végre a bécsi Pázmány-intézet igazgatója. Meghalt Budán 1822. febr. 5-én Elönevét *Hlozsáról* irta, és ily czimert viselt:

a paizs kék udvarában zöld téren varjú (v. galamb?) áll, csőrében három buzakalászt tartva, a paizs fölötti sisak koronáján egy nyitott érczsisak áll, nyillal átütve.

Wranchich család. (Szebenigói †) Mint a családnak leghíresebb és történelmünkből ismeretes tagja: Verancsics Antal érsek (kit már sokan, de roszúl *Veráncz*-nak is neveznek) maga irja, családjának ősei Boszniában laktak, honnan azonban ük-atyja Ivanacz vagy János feleségestül és gyermekeivel a török elül menekülve Horvát-országba telepedett, de ott sem maradhatván, Dalmáczíába tette át lakását Sebenigóba, hol házat és egyéb javakat szerzett.

Azon 1569. évi újjító nemes levélben[2]) (melyről eleddig nincs tudva, hogy Maximilian király által elfogadtatott-e?) maga annak fogalmazója Antal érsek irja, hogy családja régi neve „Wranchyth“ volt, mely utóbb Vranychythra változott, ő pedig azt már *Veranchyth* és latinosan *Verancius* alakban kivánta használni. Egyébiránt 1529.—1550. évi okmányokban is még a családnevet deákosan csak Wrancsics (Wranchich)-nak találjuk,[3]) melynél fogva itt is a Wranchich alakot tartottuk legösiebbnek és valódiabbnak.

A család már I. Lajostól kapott líliom czímeres nemes levelet,

[1]) Memoria Basilica Strigoniensis pag. 182.

[2]) Verancsics Antal összes munkái. Közli Szalay L. V. 360–372. (Katona Hist. critic. XXV. 147.)

[3]) Ugyan ott I. köt. 341. és köv.

mely azonban elveszvén, azt W. Antal testvérei részére is 1569-ben megujjítatni kérte. Ezen czimerlevél szerint a Wranchichok czímere[1]) következő: a fenálló paizs öt udvart mutat, t. i. a paizs felső jobb oldali szegletéből az baloldali alsó szegletig húzott (és valószinüleg ezzel ellenkezőleg egy másik) vonal által négy részre oszlik, egy közép paizszsal; a két oldalas kék udvarban három, három liliom diszlik, a felső és alsó arany udvar üres. A paizs fölötti sisak koronájából taraj nyúlik föl, melyen szintén vizirányos udvarban liliomok láthatók. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

Az ismert családfa következő:

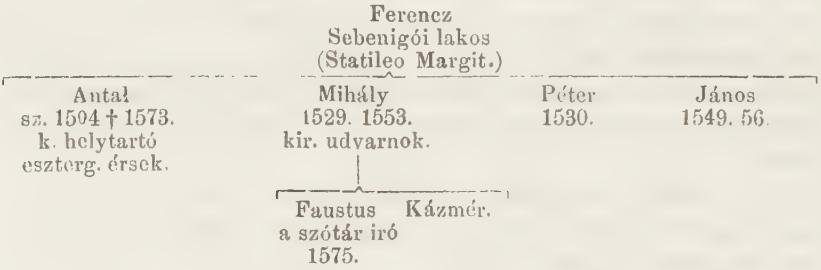

Ferencz sebenigói nemesnek neje Statileo Margit volt, leánya Statileo Mihály traui lakosnak,[2]) nővére Statileo János erdélyi püspöknek, ki Vranchich Antalnak ekképen anyai nagybátyja volt. Hasonlóan rokona és nagy bátyja volt Beriszló Péter veszprémi püspök is,[3]) minthogy ez is anyai ágon a Statileo családból származott.

Antal szül. 1504. máj. 29-én, nagy bátyja Statileo János püspök pártfogása, és utóbb kiváló esze, tehetsége és erélye folytán kir. helytartóságra és esztergomi érsekségre emeltetett 1569. oct. 17-én.[4]) Életét, mely ismeretes, nem itt való megirni.[5]) Meghalt 1573. jun. 15-én. Testvére

János 1556-ban Abauj megyei Korlátfalvára kapott kir. adományt.[6])

[1]) Mely nem egyez meg a Török János által a „M. ország Primása" czimü derék munkában látható arczkép allatival.

[2]) Kovachich Scriptores minores I. 194.

[3]) Vita Petri Berislavi L. Veranesics Antal összes művei II. k. 221. és köv. l.

[4]) Codex Széchenyi, a nzti Muzeumban XI. köt.

[5]) Podhraczky József, Weranesics Antal élete. Pesten 1857.

[6]) Liber Regius fol. 112.

Mihálynak fiai[1]) voltak Kazmér és Faustus, a Lexicon pentaglottum írója.

Mikor halt ki a Wranchich család, nem tudjuk, leány ágon örökösödő utóda Dalmacziában a gróf Draganich család lett, mely már szintén kihalt.

Még 1673 ban a hűtlenségi bélyegen kir. ügyész által elfoglalt Nógrád megyei Divény várban ő felsége tisztartójának olvassuk[2]) Vranchich Györgyöt, de a fölebbi családból eredt-e? nem tudjuk.

Vrányi család. (Vrányi) Új nemes család, melyből Vrányi Argirius megszerezvén a kir. kincstártól Krassó megyében Vrány helységet, arról nevet és előnevet kapott és egyszersmind a jószággal adományos nemességet 1826-ban. Nemessége Pest megyében 1826. aug. 31-én, Krassó megyében 1828. dec. 15-én hirleltetett. Fiai György Pesten, és Sándor kinek gyermekei vannak. Kostantin kereskedő. Nevezett helységet a család most is birja.

Vratarics család. (Pápai) Heves vármegyei birtokos nemes család, melynek őse Vratarics Farkas a mult század közepén 1740. körül Veszprém megyéből Pápáról származott Heves megyébe. Tőle a családfa következőleg[3]) terjedt le:

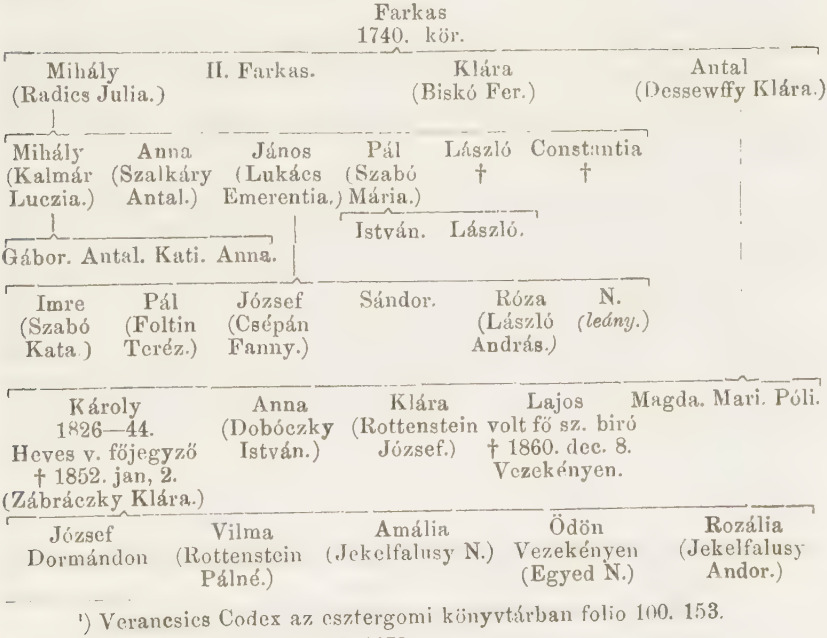

[1]) Verancsics Codex az esztergomi könyvtárban folio 100. 153.

[2]) Nógrád megyei protocol. 1673.

[3]) Petrovay Ákos közl. sz.

Mind a családfán látjuk, Károly († 1852. jan. 2.) 1826—1844-ig Heves vármegyének főjegyzője, Lajos († 1860. dec. 8.) főszolgabirája volt.

Wrchowszky család. Horvátországból származott. Előbbi neve Perger volt, a Wrchovszky nevet Horvátországban vette föl Jeromos, kinek fia István Wrchovszky névre 1583. maj. 1-én Rudolf királytól czimeres új nemes levelet nyert.[1])

A család egyik tagja György Perger néven a cseh kanczelláriánál volt hivatalnok. E családból származtatik Perger Illés a történet iró is.[2])

Czimerök a paizsban dombon ülő pacsirta; a paizs fölötti sisak koronáján könyöklő, kivont kardot villogtató kar.[3])

Wrchovszky Sámuel ügyvéd, 1794-ben benne volt a Martinovich féle összeesküvésben.

Tán e családból származtak Wrchovszky Sándor († 1865) és Mihály pesti ügyvédek is.

Vuchetich család. Torontál vármegyében birja Csenej helységet. Vuchetich Miklós 1863-ban azon megyében árvaszéki előadó. Ugyanott Gyula is.

Vuchetich Mátyás horvátországi születésű, jogtudor, előbb a Kassai akademiánál, utóbb a pesti Egyetemnél római jog, és büntető törvények tanára 1809-től. Több, főleg büntető jogi latin munkát irt. Meghalt 1824. sept. 22-én.

Vucsák család. Zala vármegyei nemes család, birtokos ott a muraközi járásban Goricsicza helységben. Közülök Vucsák János a mult század végén 1791—96-ban Zala vármegye alszolgabirája volt.

E családból származtatik azon Vucsák György is, ki Aradon polgár volt, és ott halt meg 1825-ben kora 75. évében; nejétől Eötvös Erzsébettől,[4]) ki előbb Boldizsár Györgyné volt, és 1805-ben halt meg kora 51. évében, következő gyermekei maradtak, mint a következő táblázat mutatja:

---

[1]) Katona Hist. critica tomo XXVI. p. 176—180.

[2]) Tudománytár 1843. évi VI. köt. 354.

[3]) Lehoczky Stemmat. II. 435.

[4]) Eötvös Erzsének atyja volt Eötvös István mihályfalvi birtokos, testvérei Zsigmond és László.

György
Aradon † 1825.
(Eötvös Erzse † 1805.)

Ilona	Erzse.	Teréz	András	Salamon	Kata
sz. 1778. aug. 16.		(Kricsfalvi	†	†	(Falk Antal
(Mogyoróssy		Krics			aliosi jegyző
Jánosné Gyulán.)		István Aradon.)			Temesben.)

Vucskovics család. Vucskovics Zsivko 1751-ben Mária-Teréziától kapta czímeres nemeslevelét.

Czímere a paizs vörös udvarában álló, jobbról lelógó aranyzászló, fölötte jobbról és balról egy, egy arany csillag ragyog; a paizs fölötti sisak koronáján szintén arany zászló áll, hegyén (mint a másikon is) két felé két arany szalag is lebeg. Foszladék mindkét oldalról aranykék. [1])

Vuich család. Alapitója Vuich Arsén a Tisza-végvidéki katonai örség fökapitánya, ki 1741. oct. 28-án Mária-Terézia király asszony által nemesitetett meg.[2]) Czímere függöleg kétfelé osztott paizs, a jobb oldali ezüst udvarban vörös oroszlán ágaskodik első lábaival arany nyelű vörös zászlót tartva; a baloldali vörös udvarban kék ruhás lovas vitéz kivont kardhegyén törökfejet tart; a paizs fejében (három szegletü) kék udvarban arany nap s körülötte három arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából kék ruhás kar nyúlik föl, kivont kardhegyén törökfejet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst vörös.

Vuich család. Vuich László 1746-ban Mária-Terézia királyasszony által emeltetett czímeres nemességre.

Czímere vizirányosan kétfelé osztott paizs, az alsó kék udvarban balról jobbra vont rézsutos szelemen látszik, a felső vörös udvarban ezüst oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont arany markolatú kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén fehér oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával szintén kivont kardot tartva. Foszladék jobbról czüstvörös, balról aranykék.

Vujánovszky család. Vujánovszky István és Pantalia 1792-ben I. Ferencz királytól kaptak czímeres nemes levelet.

Czímerök arany kereszttel négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban magas fehér süveg, a 2. és 3. kék udvarban panczélos kar kivont kardot tartva, látható. A paizs fölötti sisak koronáján szin-

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Collect. herald. nro 213.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

tén páncélos kar kivont karddal szemlélhető. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüstvörös.[1])

Vujevich család. Vujevich Gergely 1690 ben I. Leopold királytól kapott czímeres nemes levelet.

Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon arany korona, és azon vörös mezü kar könyököl, kivont kard hegyén törökfejet tartva. A paizs fölötti sisakon korona van. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[2])

A Vujevich család Bács megyében Baján honos. Közülök István 1845—1849. Bács várm. biztosa, Zakariás 1848-ban volt honvéd, utóbb (1859) Karczagon cs. kir. járásbirósági segéd.

Vukassovich család. Horvátországból a Likkai határ ör-ezred vidékről ered, hol a család egyik tagja katona-tiszt volt; ennek fia József Fülöp született a Likkai kerületben Sz. Péteren 1755-ben, a Bécs-Ujhelyi katonai akademiában növekedett, és 1780-ban azon határ örezredben mint hadnagy kezdett szolgálni. Vitézsége által főleg a franczia háború alatt fokozatosan haladva, 1796-ban tábornok, majd altábornagy lett. 1802-ben bárónságra emeltetett. 1809-ben Aspern és Wagrámnál tünteté ki magát, ez utóbbi ütközetben jul. 6-án halálos sebet kapván, abban e miatt Bécsben aug. 9-én meghalt.

Bárói czímere rendesen négy felé osztott paizs, egy alsó ötödik udvarral; az 1. vörös udvarban növekedő ezüst egyszarvú, a 2. és 3. arany udvarban kék ruhás, vörös zászlót tartó magyar vitéz, a 4 ik vörös udvarban fehér ágaskodó szarvas, az alsó ötödik gúla alakú kék udvarban fekete hegy látszik. A közepső paizs függőleg két udvarra oszlik, a jobb oldali vörös udvarban fehér mezü kar kivont kardot tart, a baloldali arany udvar jobb oldalából kétfejü fekete sasnak fele testrésze látszik. A paizs fölött bárói korona, azon három koronás sisak van, a jobb oldalin panczélos kar kivont kardhegyén törökfejet tartva, a középsőből ezüst egyszarvú, a baloldaliból kék ruhás magyar vitéz vörös zászlóval látható. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. A paizst telamonok gyanánt két ágaskodó hamvas farkas tartja, fejeiket kifelé fordítva.[3])

Vukelics család. Vukelics Jeromos 1714-ben III. Károly királytól kapta czímeres nemes levelét.[4])

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Ugyan ott.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[4]) Collect. herald nro 646.

Czímere függőlegesen két felé osztott paizs, a jobb oldali kék udvarban zöld téren arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával levágott törökfejet tartva, a baloldali ezüst udvarban zöld téren vörös ruhás, sárga csizmás, kék öves, kardos vitéz áll, jobb kezével kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz emelkedik ki, jobbról ezüst keresztes vörös zászló, balról félholdas és csillagos kék zászló leng. Foszladék jobbról arany kék, balról ezüstvörös. [1])

Vukovics család. Vukovics Jeromos 1756-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemes levelét.[2])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain álló fehér medve, első jobb lábával arany buzogányt tartva; ugyan ilyen medve emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából két felől két kiterjesztett kék sasszárny között. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék.[3])

Harminczhat évvel később, úgymint 1792-ben egymás Vukovics család, (tán az előbbinek utóda, vagy rokona?) nevezetszerint Vukovics Száva, Tivadar és Sándor kaptak I. Ferencz királytól nemességet és ily czímert:

A paizs függőlegesen három részre oszlik, míg a paizs alsó része csak két részre. A felső 1. kék udvarban hat ezüst félhold fénylik, a 2. ezüst udvarban arany szárnyas angyal, nyakában és ágyékan piros fátyollal fedve látszik; a 3. kék udvarban arany csillag, alatta ezüst félhold ragyog; az 4. arany udvarban egyfejű fekete sas szétterjesztett szárnyakkal szemlélhető az 5. vörös udvarban arany oroszlán kivont karddal látható. A paizs fölötti sisak koronájából hamvas grif feje emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüst vörös, balról aranykék.[4])

Ez utóbbi családból eredt Vukovics Szabbás 1848-ban Temes vármegye első alispánja, 1849-ben magyar igazság-ügyi miniszter.

Wurmbrand család. Wurmbrand János Henrik az 1681. évi országgyülésen nyert magyar honfiusitást.[5])

A család eredetét Stajer országból származatjak a Wurmbergektől. A báróságot 1518. jul. 9-én kapták. A grófságot a fönebb nevezett János és rokonai György-András és Fülöp-Farkas kapták 1682.

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Coll. herald. nro 155.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[5]) 1681. évi 82. törv. cz.

oct. 3-án I. Leopold császártól. Nekünk a két utóbbi ágával semmi közünk, csupán a nálunk indigenált János-Henrik (Joh. Ehrenreich) ágát (mely a másik ágaktól megkülönböztetőleg ausztriai fő vonalnak neveztetik) kell itt közlenünk, a mint[1]) következik:

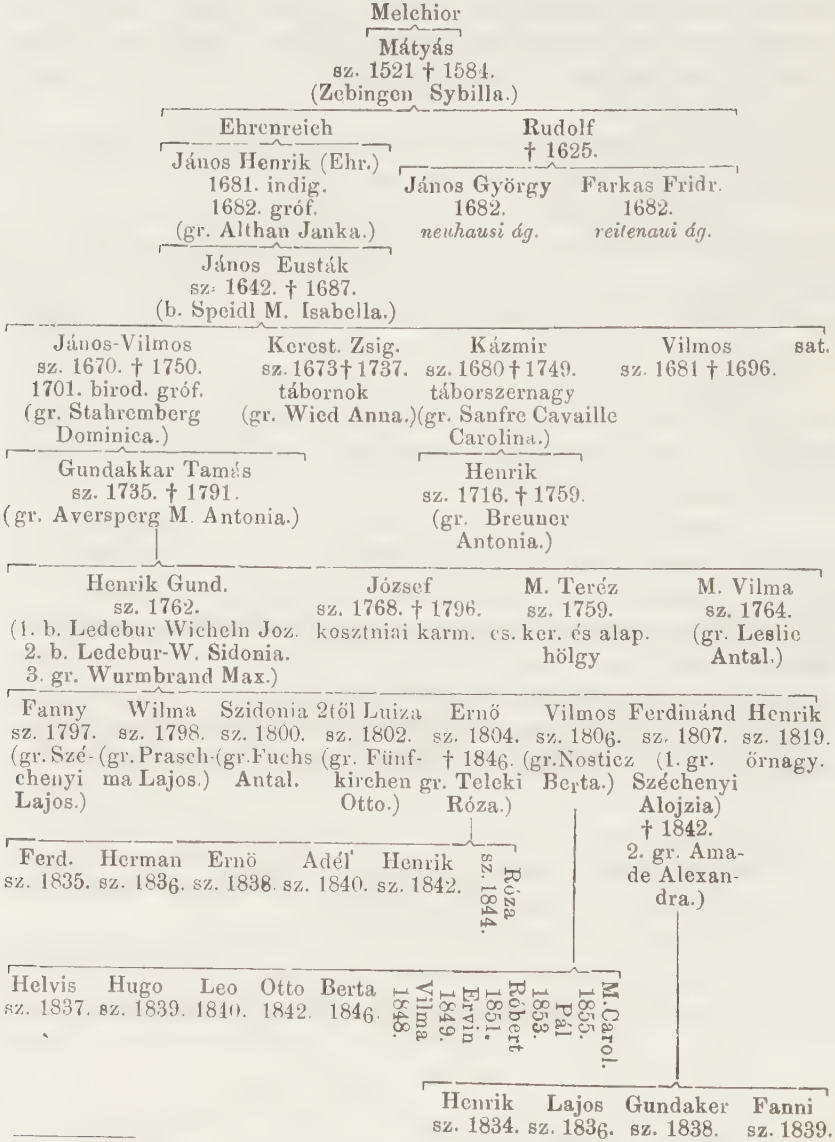

[1]) Gothai Hist. herald. Handbuch és Tasch. d. gräfl. Häuser. Továbbá Schönfeld, Adels Lex. I. 125. 238. II. 172.

A család czímere négy felé osztott paizs, az 1. és 4. udvar hosszában három ezüstvörös szelemenre oszlik, a vörös csikolatok három, három négyszegletes drágakővel, az ezüst csikolatok kis gömbölyü üveg koczkákkal rakvák: a 3. és 4. vörös udvarban arany koronás fehér macska ágaskodik. A középvért ezüst udvarában fekete sárkány szemlélhető.

Wurm család. Megnemesitetett Almay név alatt. *Lásd Pótlék köt. Almay cs.*

Wurum család. Wurum József 1763. nov. 27-én[1]) született Nagy-Szombatban polgári szülöktül. 1781-ben Nyitrán pappá lett 1805-ben egri kanonok, 1816-ban sz. fejérvári, 1821-ben n. váradi, 1827-ben pedig nyitrai püspök és val. bel. tit. tan. 1836-ban pedig Sz. István r. közép keresztese. Meghalt 1838-ban.[2])

Nemességet szerezvén, ily czímert kapott, a paizs vizirányosan kétfelé oszlik, a felső udvarban egy fejű fekete sas szétterjesztett szárnyaklal, az alsó udvarban két szarvasagancs között csillag ragyog. A paizsfölötti sisak koronáján három strucztoll leng.

Vuxits család. Vuxits család 1751-ben Mária-Terézia királyasszony által emeltetett nemességre.

Czímere a paizs vörös udvara közepén vizirányos ezüst pólyán fekvő kék zászló. A paizs fölötti sisak koronájából öt strucztoll emelkedik ki, a két szélső vörös, a közbensők fehérek, a középső kék. Foszlaczék jobbról ezüstvörös, balról ezüstkék.[3])

[1]) Másutt nov. 24-ét olvastam.

[2]) Szaniszló Fr. Memoria Josephi Vurum etc Pestini.

[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

Z.

Záary család. *Lásd Záry cs.*

Zabaffy család. Trencsin vármegye nemes családa, hol tagjait már 1690 ben a Lietavai vár tisztjei között a nemesi rovatban találjuk.[1]) Azonban a czímeres nemes levelet csak Zabaffy Imre kapta III. Károly királytól 1717-ben.[2])

Czímere a paizs vörös udvarában arany koronán hátulsó lábain ágaskodó kettős farkú oroszlán, első bal lábával egy repülő felér galambot tartva, mely piros csörében zöld galyat tart. A paizs föötti sisak koronáján szintén az előbbihez egészen hasonló repülő galamb látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[3])

Trencsin vármegye nemesi összeirásai szerint 1768-ban Ersztyenán lakott Péter; 1803-ban Sztranszkén ifjabb Péter, 1837-ben szintén Sztranszkén ifj. Péter.

Zabanius család. *Lásd Sachs ab Harteneck cs.* X. köt 4. lapon.

Zabary család. Gömör vármegye kihalt családa, melyből Zabary Péter Andréffy Jánossal 1568-ban Pest megyei Belly pusztára és a monostori részbirtokra királyi adományt kapott.[4]) Ugyan e család birta Gömör megyében Zabar helységet, mely a család figa kihaltával Zabary Zsuzsannával ennek férjére Tóth Szabados Jáos és utodaira szállott, kik közül a Szontagh család utóbb birtokára 1756-ban nádori adományt vitt.[5])

Zabláthy család. Trencsin vármegyének egyik régi kihalt családa, mely eredetileg Kolosváry nevet viselt, majd Trencsin me.

---

[1]) Szontagh D. közl. sz.
[2]) Collect. herald. nro 601.
[3]) Ott és Adami Scuta gent. tomo XIV.
[4]) Liber regius anni 1568. folio 328,
[5]) Lásd e munka X. köt. 834. lapját.

gyében Szaltzer de Zabláth, sőt Zábláthy névvel élt, főleg pedig Lőrincz viselte a Zábláthy nevet, mint Trencsín vármegyének 1491—1525-ben Trencsín vármegye alispánja. A család fényes házakkal jött rokonságba. Igy Lőrincznek egyik leánya Zsófia előbb Sárkány Ambrúsné, utóbb 1540-ben Szentgyörgyi és Bazini gróf Farkas özvegye volt.[1]) Jakab 1545-ben. Eberhardi várnagy.[2]) I. Lőrincznek testvére Lukács élt 1480. 1514-ben. Lőrincznek egyik fia Jakab 1498. 1510 ben garan sz. benedeki apátúr volt. Egyébiránt a családnak meglehetősen teljes családfája Kolosváry név alatt e munka VI. köt. 311. lapján látható.[3])

Zabó család. A Szabó családnevet hajdán Zabó alakban is irták; e családok nevezetesebb tagjait pedig már e munka X. kötetében közlöttük.

Zabó néven ismeretesek még Zabó Tamás, ki 1563-ban Szatmár megyei Dobrács helység fele részére kir. adományt vitt.[4]) János 1614-ben szintén Szatmár vármegyében az ecsédi uradalomból Kálmándon egy telket Báthori végrendelete folytán nyert.[5])

Nógrád megyében 1597-ben Zabó Miklós Losoncz birája volt, Zabó Jakab pedig Szécsény várában katona.[6])

Zabó Györgynek 1609-ben Somogy város iránti perében Pethő László ellen az országgyülés rendelkezett.[7])

Zabó család. (Köd-Szállási) czímeres nemeslevelét Zabó János kapta 1720-ban Köd-Szállási elő névvel.[8]) Czímere következő: a paizs vörös udvarában arany koronán kék mezü kar könyököl, kivont kardot tartva; a paizs fölötti koronán szintén olyan kardos kéz látszik. Foszladék mindkét oldalról ezüstvörös.[9]).

Zabó család. (Felső-Őri). Vas vármegye azon családainak egyike, melyek 1582-ben Rudolf királytól F. Őr helységre adományt kaptak. *Lásd Zámbó cs.*

---

[1]) Peres iratokból.

[2]) Perből.

[3]) Még ide szolgáló adatok és családfák olvashatók: Lehoczky Stemmat. II. 435. Geneal-auth. II. törv. Továbbá Rajcsányi Deduct. geneal. Mss. tomo I. 150. 177. 250. és II. 119.

[4]) Szirmay, Szatmár várm. II. 59.

[5]) Ugyanott II. 197.

[6]) Protoc. C. Neograd, anni 1597.

[7]) 1609. évi 64. törv. cz.

[8]) Collect. herald. nro 438.

[9]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

Zabók család. Horvátországi család, melyből Zabók Lajos ily családfát[1]) alkotott:

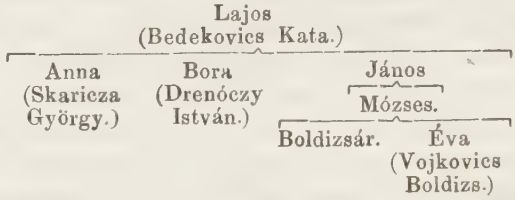

Zabolay család. (Veres-egyházi.) Doboka vármegye nemes családja. 1700—2-ben Zabolay György és János ott Apáthiban és Szász-Uj-Ősben birtokosok. István ugyan akkor Veresegyházán birtokos.

1764-ben Zabolay Bora Somlyay Jánosné Szász-Uj-Ősben birtokos. 1770-ben Veresegyházi Zabolay György atyja után Apáthiban; Veresegyházi Z. Mihály szintén atyja után birtokos Veresegyházán még 1777-ben is.

1784-ben Zab. Márton a Hora és Kloska ellen kirendelt Kolos megyei fölkelésnél altizedes.

László 1827-ben Kolos megyei árvaszéki biró, 1848-ig birt azon megyében Oláhujfalu és Szucságban úrbériséget.[2])

Záborszky család. Turócz vármegye ős régi családja, melynek ősei Turócz megyei Zábor helységre 1263-ban IV. Béla királytól kaptak adományt. 1364-ben Zábori Pálnak fia János és testvérei Miklós, István és László, továbbá Zábori Tamásnak fia János adományos okleveleik bemutatása mellett Szepesi Jakab országbiró által is meghagyattak birtokaikban. 1391-ben nevezett Pálnak fia János produkált Bebek Imre országbiró előtt.[3]) Nevezett helységről vette a család Záborszky nevét.

Idővel a család más megyékbe is elszakadt. Igy 1480-ban már Záborszky Mihályt a Tapolcsányi vár kapitányságában találjuk.[4])

Zala megyében már 1594-ben élt Záborszky János, kinek neje Sárkány Margit volt. Ettől származhatott azon Miklós, ki 1659-ben

---

[1]) Kézirat a nzti Muzeumban fol. lat. nro 213. tab. 26.

[2]) Hodor K. Doboka várm. 254. és u. attól magán közl.

[3]) Regestrum de Thuróch. Engel, Monumenta pag. 60. Bel. M. Notitia nova Hung. II. 332.

[4]) Kaprinai Mss. B. tomo L. p. 105.

országos biztos volt Lőcse és Kézsmárk város kárainak pótlására kiküldve.[1])

Ugy látszik Zala megyéből szakadt át a Záborszky család egy ága Somogy megyébe, hol nevesebb nemes családokba házasodott és Várdán volt birtokos. Ezen Somogyi ágnak leszármazása[2]) következő:

László
Mihály
1808—1811.
Somogyi 2. alispán
(Stefaics N.)

Anna (Mérey Gásp.)
Imre (Farkas Artonia.)
Amália (Gludovacz József.)
Ilona (Mérey Gyula.)
Miklós (Mérey Bora) †
Janka (Kund Gusztáv.)
Ambrús
Alajos † 1862. Somogyi követ és publ. iró (b Majthényi Mária.)
Béla sz. 1841. (Heller Vilma 1864-től.

A családfán állók közül Mihály 1808—1811-ben Somogy vármegye másod alispánja volt. Ennek egyik fia Alajos kora 21. évében ügyvéd, és táblabiró, 1836. közül irta „*Lengyel ország hanyatlása*“ czimü kis müvét, 1841-ben a „*Pesti-hirlap elleni gyanusítások és haladás*“ czimü pol. röpiratot, ez időben a Pesti-hirlap levelezője volt, 1843-ban az *urbéri telkek örökös megváltásának terveit és hasznait*, ugyan ez évben szerkeszté Pozsonyban az országgyülési tudosításokat, 1845. körül irta politikai *Daguerotyp*-eit, 1847-ben pénzügyi tanácsos lett, 1848-ban orsz. gyül. képviselő és annak jegyzője Debreczenben is: majd ministeri titkár és tanácsos, és kormánybiztos ; 1849-ben halálra itéltetett, de egy súlyos betegsége által, (mely alatt Haynau elmozdittatott) attól megmenekült. 1861-ben a lengyeltóti kerületből képviselővé választatott, de ismét súlyos betegsége miatt el nem fogadhatá. Ez évben jelent meg utolsó müve „*Az osztrák politica árnyai*“ czim alatt. Meghalt 1862. april. 5-én. Egy fia maradt: Béla.

A család Turócz megyei ágából ismerjük Z. Györgyöt 1670. tájáról, kinek Draskóczy Milko Zsuzsannától fia Z. Dániel, kinek nejétől nagyjeszeni Jeszenszky Évától leánya Záborszky Zsuzsanna Prónay Mihályné 1707. táján.[3])

[1]) 1659. évi 52. törv. cz.
[2]) Családi közl. szerint.
[3]) Schönfeld, Adels lex. I. 218.

Trencsín megyében szintén él a család egy ága, mely a nemesi összeírások szerint 1690-ben curialis birtokos volt. 1803-ban Melcsiczen lakott Imre, 1837-ben Melcsiczen ifj. Imre, Závodjén János és György.[1])

Nógrád megyében Korlát helységben e század elején élt Antal, ki 1805-ben Gömör megyébe Síd helységbe tette át lakását, ott még 1815-ben is birtokos. Ugyan csak Nógrád megyében B.-Gyarmaton 1840-ben is élt egy pár tagja a Záborszky családnak.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren magas terebélyes zöld fa alatt egy oldalról ágaskodó, nyakán nyillal átütött oroszlán, más oldalán kardos magyar vitéz áll. A paizs fölötti sisak koronájából szintén magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében nyilat tartva. A somogyi ágnak pecsétében (a mennyire kivehető volt,) a paizs udvarában a fa alatt két ágaskodó állat volna; a paizs fölötti sisak koronájából pedig terebélyes fa magasodik fel.

Zábráczky család. (Szadai) Alapitá Zábraczky József (1777—1809.) egri kanonok, nagy prépost, végliai czimz. püspök, ki Zemplín megyében a Szadai részjószágot szerzé családja számára, és 1790-ben István és János testvéreivel együtt II. Leopold királytól czímeres nemes levelet nyert.

Czímere vizirányban két felé, felső ezüst, és alsó zöld udvarra osztott paizs, melynek alján hármas fehér sziklán hátulsó lábain oroszlán ágaskodik, ugy hogy feletest része az udvar színeivel ellenkezőleg félig zöld, félig fehér, első jobb lábával arany markolatú kivont kardot, első ballábával irótollat tart; ugyan ilyen oroszlán ágaskodik ki a paizs fölötti sisak koronájából is, felülről kezdve félig zöld, félig fehér, két elefántormány között, melyek ellenkezőleg az oroszlánnal, fölül kezdve félig fehérek, félig zöldek. Foszladék mindkét oldalról ezüstzöld.[2])

Tizenkét év mulva, 1802-ben ugyan e czímerrel nemesitette meg I. Ferencz király a fölebbiek rokonait Zábráczky Ignáczot és Antalt.[3])

A család Heves és Zemplín megyében székel.

A családfa[4]) következő:

---

[1]) Szontagh Dániel közl.
[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[3]) Ugyan ott.
[4]) Petrovay Ák. közl.

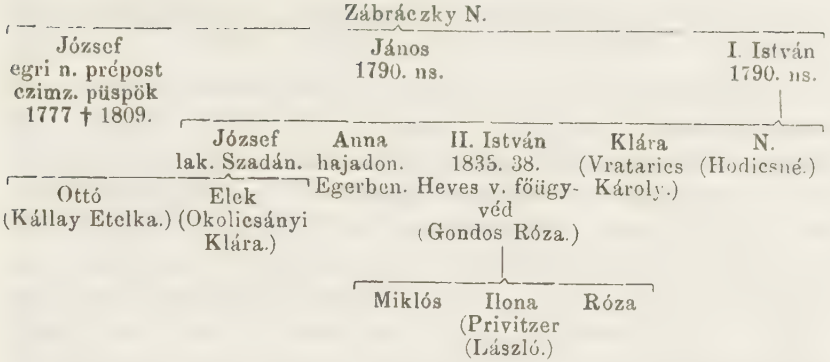

A táblán állók közül II. István Heves megyének 1833—38-ban főügyésze volt.

Az utóbb nemesitett ágból Ignácz 1818-ban Heves vármegye Esküdtje, László 1845-ben Zemplín megye szolgabirája volt.

Zábráczky család nevét a Trencsín megye nemesi összeirásában 1660-ban találjuk, mint Felső-Dreskóczon lakozóét.[1]) Utóbb ott nyoma sincs.

Zábreszky család. Két ily nevű nemes család fordúl elő Hazánkban. Az egyik Gömör megyében élt. Ennek nemesség szerzője volt Zábreszky János, ki Soos György szepesi kanonokkal együtt közösen nyerte nemes levelét, mely 1660. jan. 22-én. Szepes vármegye közgyülésén kihirdettetett.[2]) E családból volt László, kí 1664. körül nőül birta Szontagh Ágnést, (v. Anglétát.)

A másik Zábreszky család Árva megyei Zábrezs helységbéli soltészságból emelkedett nemességre és czímeres levelet nyervén, az Árva megyének 1684. márcz. 25-én Nagy-Biszterecz en tartott közgyülésén az árvai urodalom ellentmondása mellett kihirdettetett; azonban utóbb ez urodalom is beleegyezett a megnemesítésbe. E családból Z György 1697-ben Árva vármegye esküdtje lett. Z. András 1734-ben Nagyfaluban kath. lelkész volt. A család 1720—1749. években Zaszkálon székelt. Jelenleg Árva megyében a család nem található.[3])

Zách család. (Vagy Zah) Ama szomorú történelmi emlékü család ez, melyből Zach (oklevelesen[4]) Zah) Felicián csete áta-

[1]) Szontagh Dán. közl.

[2]) Szepes vármegye 1660. évi protocoll. 665. lap.

[3]) Szontagh Dán. közl.

[4]) Turóczi krónikájában *Zaach* és *Zaah*.

lánosan ismeretes. Horvát István e nemzetséget a 108 nemzetség közé helyezi.[1])

Nevezett Felicián (Zah-nak fia, de genere Zah) a leányán Klárán Kázmér lengyel királyfi által elkövetett erőszakért dühre gyúlván, az ebédkező király családon állt boszút, Erzsébet királynénak négy újját vágta le, a királyfiakat megölni akarva, megvérezé. Ezen fölségsértésért kinos halálra itéltetett, javai elkoboztattak, fia hasonlóan lakolt, ifjabb leánya Klára borzasztó módon végeztetett ki, nagyobbik leánya Csebe vagy Czeba[2]) már Kopay nevű nemesnek neje, lefeztetett, nevezett férje örökös börtönre vettetett, ennek gyermekei deportáltattak,[3]) szóval az ország nagyjaiból és nemeseiből állított itélő törvényszék által a Zách nemzetségnek Felicián ágán három ízig álló minden tagja halálra itéltetett, hasonlóan növéreinek, tehát sógorainak is gyermekei halálra kárhoztattak, minden egyéb rokonai a királyi udvarba léphetéstől örökre eltiltattak, három ízentúl találtató minden rokonsága pedig örök szolgaságba süllyesztetett.[4])

Egy monographusunk[5]) Zaah Feliciánt Sághi-nak nevezi és pedig Karancs-Sághi birtokáról, mivel szerinte Nógrádban Karancs-Ságh, Piliny, Endréfalva, Felfalu és Poltár helységet birta. Hogy a Zaah nemzetség Nógrád megyében birtokos volt, és Poltár táján is birt, alább látni fogjuk, de hogy neve a Sághi névvel azonos lett volna, valószínűtlen, annál is inkább mivel Mocsáry szerint Karancs-Sághot még 1471-ben is Sághi nevezetü (Ladislaus de Ságh) birta,[6]) holott a Zaah nemzetség 1330-ban a fölebbiek szerint már kiirtatott.

Bizonyos az, hogy a Zah genus már 1246-ban Nógrád megyében birtokos volt.[7])

Nógrád megyében Hartyán helységet előbb Csuda név alatt még IV. László királytól a Zah nemzetségbeli Mihálynak fiai Máté, Ogh és Mihály és Noénak fia Noe kapták, de 1330 ban midőn az összes Záh család itéletileg hűtlenségi bélyegen kiirtatott,

[1]) Horvát Ist. Magyar orsz. gyökeres r. nemz. 64. 65.
[2]) Turóczinál Sebe és Zeba.
[3]) Turóczi Schwandtnernél Scriptores rerum Hung. I. 420.
[4]) Lásd az itélet levelet Fejér Cod. dipl. tomo VIII. vol 3. p. 419—427.
[5]) Mocsáry Antal Neográd várm. esmért. I. 242—254.
[6]) Mocsáry Antal id. h. I. köt. 254.
[7]) Fejér Cod dipl. tomo IV. vol. 1. p. 407.

ezen helységet is az akkori Záh nemzetségbeli birtokos Erazmus elveszté, és az Cseleni Sándor fiának Jánosnak adományoztatott.[1])

Csupán a név hasonlatosságnál fogva megemlitjük még, hogy I. András király korában 1055-ben egy Zache nevü nádor volt; azonban hogy a Zaah genusból eredt volna, tudva nincs.

Zach család. Zach József kir. Curiai *(így)* orvos 1765-ben Mária-Teréziától kapta czímeres nemes levelét.[2])

Czímere a paizs felső részének közepéről két felé húzott vonal által három udvarra oszlik, a középső (alsó) kék udvarban zöld téren daru áll, jobb lábával buzogányt tartva, melyre kigyó tekerődzik, a baloldali arany udvar baloldalából kétfejü fekete sasnak fele része látszik, a jobb oldali ezüst udvarban egymás fölött vizirányosan két vörös pólya és azok fölött egy vörös csillag szemlélhető; a paizs fölötti sisak koronáján daru áll, fölemelt jobb lábával követ, csőrében pedig kigyót tartva, két elefántormány között, melyekből a jobb oldali arany, a baloldali fekete szinü. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék.[3])

A nemesség szerző utóbb a pesti invalidusok hazának orvosa és protomedicus volt. Ennek fiai Antal és Ferencz. Amaz született Pesten 1747. jun. 14 én. Mint a bécsi mérnök kari katonai akademia növendéke katonai pályára lépvén, a franczia háború alatt mutatott vitézsége és katonai érdemei által már 1798 ban tábornokságra emelkedett. Ezen évben a novii ütközet után Mária Terézia rendét és élete hosszára külön dijt nyert. Marengónál fogságba esett. 1801-ben Ferencz testvérével együtt magyar bárónságra emeltetett.[4]) 1805-ben altábornagy lett. 1810-ben Olmuczvár al-, 1813-ban főparancsnokává 1825-ben pedig katonai szolgálata 50. évében főhadszertármesterre neveztetett.[5]) Meghalt Gréczben 1826. nov. 22-én.

A bárói czímer csak a bárói korona által, és e fölé még két koronás sisak helyezése által különbözik az előbb leirt nemesi czímertől, a jobb oldali sisak koronáján egyfejü fekete sas áll szét terjesztett szárnyakkal, a középsőn ugyan az, ami a nemesi czímeren, a baloldalin pánczélos kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról aranyfekete,

[1]) Ugyan ott tomo VIII vol. 4. p. 153. az oklevélben hibásan áll Harkian, Hartian (Hartyán) helyett.

[2]) Collect. herald. nro 164.

[3]) Ugyan ott, és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) Ugyan ott.

[5]) Hirtenfeld M. Teres. Ord. I. 553.

középről ezüstkék, baloldalról ezüstvörös. A paizst két oldalról telamonok gyanánt két sisakos pánczélos vitéz tartja.[1])

Zachariás család. (Dobokai) A XVII. közepén 1650 táján élt Zachariás Zsigmond, ki neje kecset-szilvási Szilvásy Zsuzsanna jogán birt Dobokán.[2]) Ő utolsó volt családjából.

Zachariás család. (Teleki) Ismeretes teleki Zachariás Mózses, ki 1794-ben az erdélyi kormányszéknél lajstromozó volt.

Elő név nélkül Arad megyében Zachariás János, Jakab és Antal 1776. oct. 28-án irattak a nemesek lajstromába.

Zadelere család, (de Ujtenhoffen.) Zadelere József 1791-ben II. Leopold királytól kapta czímeres nemes levelét. Czímere a paizs fekete udvarában a felső jobb és balszegletből rézsútosan vont és a középen egymást keresztbe metsző vörös ezüst koczkás szelemen. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldalin két pánczélos kar egymással keresztbe helyezve látható, a jobb oldali kivont kardot, a bal buzogányt tart, a baloldaliból vörös oroszlán emelkedtkki, első lábaival fehér sasszárnyba kapaszkodva, háta mögött balról fekete sasszárny lebeg. Foszladék jobbról ezüstfekete, balról ezüstvörös.[3])

Zadeley család. Melyből Zadeley Bálintnak fia Miklós (ki Crispus nak is neveztetett) 1406-ban mint Szügyi Bálintnak vérrokona beleegyezik az ez által Kóváry Pál részére bevallott javak eladásába.[4]) E család kihalt.

Zádor család. *Lásd Stettner cs.*

Zádory család. Zádory Ezechielnek neje Zsuzsanna előbbi férjétől Teyes Andrástól nemzett gyermekeivel együtt Nyitrán volt házát 1618-ban eladta Egry Mihálynak.[5])

Ugyan az időben 1617—20 körül élt Zádory András, ki Malomszegben egy urbéri telket zálogba vett Csery Mihálytól.[6])

Zádory Mihály 1729-ben pristinei czímzetes püspök volt.

Zádory András Komárom megyei Aba pusztán birtokrészét eladta és örökösen bevallotta 1769-ben Hollósy Jánosnak.[7])

---

[1]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[2]) Hodor, Doboka várm. 254.
[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[4]) Eredeti okmány.
[5]) Sz. benedeki Conv. Protoc. K. pag. 16.
[6]) Nyitrai kápt. lilro 4. Prot. 55. annorum 1617. 20. pag. 311.
[7]) Fényes, Komárom várm. 131.

Zádory család. Erdélyben szintén virágzott. A XVII. században élt Zádory Ferencz, kitől a nemzékrend[1]) igy származott.

I. Ferencz

Erzse (Klobusiczky Fer.)	II. Ferencz
	Ilona (1. Flistik Lőrincz 2. Harinnay Mik.)

A táblán álló Ilonától leány ágon a báró Bánffy, Harinnay és ez által a tancsi Földváry család származik.

Zaffiry család. Ugocsa, Szatmár, Bihar, Szatmár vármegyében ismeretes nemes család.

Címeres nemes levelét idősb Zaffiry János nyerte 1719 sept. 21-én III. Károly királytól.[2])

Címere a paizs kék udvarában hármas zöld halom középsőjéből kiemelkedő, kettős farkú arany oroszlán, első lábaival arany markolatú kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroszlán emelkedikki, első jobb lábával kivont kardot, a ballal három piros rózsát tartva. Foszladék jobbról és balról aranykék.[3])

Bihar megyében élt a mult század végén Zaffiry László, volt főügyész és táblabiró, kinek nejétől a Szatmár megyéből származott Tolnay Évától nemzett gyermekeit mutatja[4]) e táblázat:

László
Bihar v. főügyész
(Tolnay Éva.)

György 1806. Ugocsa v. tbiró (Klobusiczky Antonia.)	Antal Bihar v. r. esküdt 1806.	László 1806. Bihar v. alügy. (Baresay Fani.)

Ugocsa megyében a mult század elején Mihály és Jeromos Túrcz helységben, László Túrcz, Bábony és Halmi helységben birtokosok.[5])

Trencsín megyében a mult század közepén szintén találunk Zaffiry családot, mely ott nemes levelét 1755. január 20 án hirdetteté ki.[6])

[1]) Dési Lázár György által Keczely Bora felett mond. halotti beszéd.
[2]) Collect. herald. nro. 386.
[3]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV..
[4]) Vay L. Német hivség. 434—437.
[5]) Szirmay, C. Ugocsa p. 154. 157. 162.
[6]) Trencsin várm. 1755. évi jegyzőkönyv 65 lap.

De valjon az előbbi családdal azonos-e? nem tudjuk. Trencsín megyében a nemesi összeírások szerint 1768-ban Visnyovén lakott Zaffiry János; de utóbb e megyében nyoma nincs. Tán előbb említett János volt az, kinek nejétől Révay Erzsétől leánya Zaffiry Anna Ordódy Mihályné volt.

Szepes megyében szintén él hasonló nevü családnak tagja, cs. kir. huszár kapitány.

Zágony család. Zágony János 1827. jun. 12-én Hunyad megyétől kapott nemesi bizonyitványt, mely azon évi sept. 25-én Krassó vármegye közgyülésén kihirdettetett, azonban 1835. aug. 19 én hozott végzésnél fogva a nemesség sorából kitörültetett.[1])

Zágonyi-Szabó család. E század elején Ugocsa megyében Gödényházán közbirtokos.[2])

Zagyvai család. (Kihalt) Legelső, kit e családból történelmileg ismerünk, Zagyvai Simon Nógrád megyében a Derencsény Farkas által birt Salgó vár kapitánya volt 1554-ben, midőn az lanyhasága miatt török kézbe került.[3]) 1561-ben Sz. Miklós és tóthi pusztára Csanád megyében kir. adományt kapott.

A Zagyvay másként Muthnoky családnak donátiója Nógrád megyei Zagyva és Korláth falukról és a szörösi pusztáról a Szepesi káptalanban van a tiszta beiktatással együtt.

1574-ben Zagyvai Kata Szendi Kis Mártonné és bakóházai Bakó Imre és Benedek kir. helytartói adomány és beleegyezés mellett eladják Abauj megyei Szalai birtokukat, ellenmondván Bakó András, Lőrincz és Anna (Benedek leánya, Fay Jánosné?) — 1595 ben ugyan azon Zagyvai Kata mint özvegy Abauj vm. Restében 2 telkét zálogba adja 80 ftért özv. törteli Kún Mártonné szül. szentkirályi Andrásy Katónak.

Zagyvai Margit Puthnoky Jánosnak (Ferencz fiának) neje. Ez a Puthnoky, hogy nejét és két leányát Annát és Zsófiát a törökfogságból kiválthassa, Kazán hat, Jákfalván egy telket zálogba ad 200 ftért testvérének Puthnoky Mihálynak és feleségének Osztrolukay Margitnak,[4]) a kinél az 1579-ben pro dote hagyatott.

1595-ben Bánrévy Erzse, Seőnnyey Miklósné fratri suo Zagy-

[1]) Krassó várm. 1835. évi jegyzőkönyv 2377. sz. a. végzés.
[2]) Szirmay, C. Ugocsa p. 150.
[3]) Istvánffy Hist. 1685. kiadás p. és Budai Fer. lex. III. 530.
[4]) Ez az Osztrulukay Margit 2-szor Dely Györgyné lett.

vai Miklósnak ajándékozza tályai szőllőjét. Ez a Miklós ő felsége Kassai várnagya volt.[1])

Családfai összeköttetésben a következőket ismerjük :

Zagyvai

Mihály				Anna (Muthnoky Boldizsár.)
Kristóf 1614.	Bora 1614. (Olaszi Tamás.)	Miklós † (Monaki Zsófia.)	Boldizsár Pál 1614.	György Anna 1614. (Alvinczy Péter lelkész neje.)

Mihály leánya Borbála, valószinüleg előbb Zagyvay Farkas neje volt, mert ennek fia János gyámnokául iratik. Mihálynak nevezett és a táblán látható gyermekei birtak Zagyván, Korláthon és Szőrösön.

1614-ben Pál és Anna, a Miklóstól maradt örökségét Zagyva, Korláth és Szőrösön (Nógrád vm.) az özvegy jus dotalitiumán kivül, hogy az egész Farnost kiválthassák, a kassai tanács előtt és pecsété alatt (beiktatva Jászón is) átadják Kristóf és Borbálának, (kiknek Miklós 200 frtért és 20 márka czüstöt hagyott), és azoknak még 3000 ftot fizetnek.

Ezekben kihalt a Zagyvai család a XVII. első felében és leány ágon legközelebb a Muthnokyak lettek örökösei.

Zahorák család. Trencsín vármegye nemes családa, hol a birtokos nemesek között találjuk.

Ismert törzse Zahorák Márton a XVII. század második felében élt, és ily családfát alkotott:

Zahorák Márton
(Zaluszky Magdolna.)

Simon 1699. (Besznák Ilona 1699. özv.				
Pál 1699. 1711.	Ádám 1699. 1711.	Zsuzsanna 1699. 1711.	Éva 1699. 1735. (1. Rudnyánszky Sándor 2. Parniczay Fer. özv. 1735.)	Mária 1699.

Simonnak özvegye Besznák Ilona 1699-ben gyermekei nevében is Vág-teplei részét bevallja sógorának Raphanidesz Mihálynak és ne-

[1]) Okiratok után.

jének Pongrácz Katalinnak. Ugyan az 1711-ben megosztozik gyermekeivel, a midőn Éva leányának a dezseri rész jutott.

Nevezett Zahorák Éva 1732-ben dezsericzi részét bevallotta Besznák Jánosnak, 1735-ben pedig a kamarától Vida István halálával elfoglalt Viszocsányi féle birtokot Viszocsányban és Vág-Téplán vissza kapta.

Trencsín vármegye nemesi összeirása[1]) szerint 1748-ban a felső járásban laktak Zahorák Miklós, István és László, ez utóbbi cs. kir. kapitány. Ugyan ekkor Vágh-Beszterczén Zahorák Ferencz.

1768-ban Vágh-Beszterczén laktak József és ennek fiai: József, János, István és Tadé.

1803-ban Rajeczen István fiával Istvánnal; — Vágh-Beszterczén János-nak fiai János, Antal és Tadé.

1837-ben Rajeczen székeltek István és fia István; — Vágh-Beszterczén pedig János, Antal és Tadé. Ez utóbbi megyei rendszerinti esküdt volt 1837-ben.

Trencsín megyében a családnak Vág-teplai birtoka Zaluszky Judit[2]) fiusitása által fiaira Miklósra és Jánosra, nem különben Istvánra és Lászlóra, ki 1736-ban cs. k hadnagy volt, és ezek utódaira szállt.

A család egyik tagja István 1762-ben *Zahoreczky*-nak irta magát.

Ezek után — úgy látszik — Zahorák Mártonnak Simon fián kivül fia volt még János is, kitől igy szerkeszthetni a nemzékrendet:

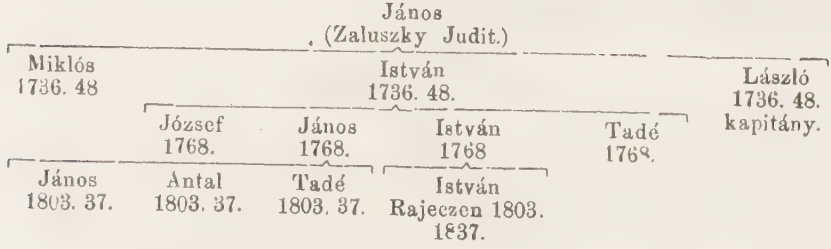

Záhumenszky család. A Trencsin megyei 1690. évi nemesi

[1]) Szontagh Dán. közl. szerint.

[2]) Mint foljebb láttuk, már előbb Zahorák Mártonnak is a Zaluszky családból volt neje, névszerint Magdolna.

összeirásban a nemesség között mint Nemes-Kotessón lakó család említetik; utóbb elő nem fordúl.[1])

Zajácz család. Trencsin vármegye czímerleveles nemes családa, melyből azon megyei nemesi összeirások[2]) szerint 1748-ban János Dvoreczen lakott, 1755-ben ugyanott András, Mihály és János. 1768 ban ismét Dvoreczen János és fia József, végre 1803-ban ugyan ott József és Ádám. Utóbb elő nem fordúlnak.

Zakács család. Zemplin megyében ily nevű család a nemesség sorában emlitetik.[3]) Egyébiránt *lásd Zámory cs.*

Zakadásy család. Zemplin megyében volt honos, hol 1630-ban Zakadásy Péter a czigányok egyik vajdájává neveztetett ki.[4])

Zakál család. Kiejtés szerint Szakál család, melyről már e név alatt volt említés.

Zakál alakban találjuk irva a kispadányi Zakál családot, melyből 1561-ben András és Fülöp Komárom megyei Nagy-Megyer helységben egy nemes telekbe Nagy-Benedek bevallásánál fogva bevezettetett.[5])

1600-ban Zakál Benedek-nek Pozsony megyei Egyházfalván Bély Lukács, Mihály és Benedek egy kuriát inscribalt.[6])

Zákány család. Jelenleg Szabolcs vármegye nemessége sorában áll.[7])

A régi Zákány család Somogy vármegyei Zákány mezővárosról vette nevét, és a XV. század elején élt Zákány Lászlótól néhány ízen ily nemzedékrendét[8]) ismerjük:

László
de Zákány.

Bodiszló
1444.

Miklós
de Zakány.

László

Orsolya 1560.
(Dombói Miklósné)

Kata
(Zerdahelyi Imréné)
kitől az Imreffy cs.

[1]) Szontagh Dán. közl.
[2]) Ugyan attól.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. pag. 120.
[4]) Ugyan ott. pag. 55.
[5]) Fényes, Komárom várm. 95.
[6]) Eredeti oklevél szerint.
[7]) Fényes F. Magyar orsz. stat. geogr. állapotja IV. köt. 219.
[8]) Rajcsányi Geneal I. 8 és Sz.-Benedeki convent fasc. 63. nro 31

Ezen nemzedékből származott-e a XVII. században a kurucz világban ismeretes Zákány család? nem tudjuk.

Ismeretes Zákány András, ki 1635. 37. és 1646-ban Borsod vármegye követe volt,[1]) az 1647. és 1655. évi országgyülésen több kiküldöttség tagja,[2]) Rákóczy híve.[3]) 1647-ben Szentpétery Imre deákkal Heves megyében a szent imrei és Szentgyörgyi pusztára kir. adományt kapott.[4]) Tán leánya Erzsébet 1686-ban Otsváry Ferenczné.[5])

Zakkay család. Heves vármegye nemessége sorában említetik.[6])

Zakmárdy család. Horvátországi család, melyről Szakmárdy néven e munka X. köt. 456. lapján van említés. Iratott Zakmárdi-nak is. És e néven találom ily czímerét. A paizs kék udvarában kettős farkú oroszlán ágaskodik, első jobb lábával arany köves gyürüt tart. Ugyan ilyen oroszlán emelkedikki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[7])

Zakmáry család. Zemplin vármegye nemessége sorában áll.[8])

Zákó család. (Bajsai) Bács-Bodrog vármegye birtokos nemes családa, melynek alapitója Zákó István mint nemzeti hadseregi (militiae nationalis) kapitány, 1761. mart. 1-én kapott Mária-Terézia királyasszonytól czímeres nemes levelet.[9])

Czímerpaizsa előbb vizirányosan kétfelé, a felső rész ismét függőleg két udvarra oszlik, a jobb oldali vörös udvarban növekedő ezüst félhold fénylik, a baloldali kék udvarban arany oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával arany markolatú kivont kardot tartva; az alsó ezüst udvarban kék ruhás magyar vitéz emelkedik ki, derekán vörös övvel, fején prémes vörös kalpaggal, vállán nyestes mentével, derekán fekete kard-hüvely lóg, melynek kivont kardját jobb kezében tartja. A paizs fölötti sisak koronáján szétterjesztett

[1]) Lehoczky, Stemuat. I. 190.

[2]) 1647. évi 29. 39. és 61. és 1655. évi 100. törv. cz.

[3]) Lehoczky Stemuat. II. 436.

[4]) Liber regius anni 1647. folio 76.

[5]) Ugyan ott anni 1686. folio 133.

[6]) Fényes E. Magyar orsz. stat. geogr. állapotja III. köt. 197.

[7]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[8]) Szirmay C. Zemplin not. tag. 120.

[9]) Coll. herald. nro 214. Ezen Zákó Istvánnak atyja lehetett azon Zákó ezredes, ki 1734-ben a Péróféle mozgalomban tünt fel. L. Balla Gergely, Nagykőrösi krónika 101. lap.

szárnyakkal fehér pelikán ül, vérével fiait táplálja. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstvörös.[1])

A család kitünöbb tagjai voltak G y ö r g y 1828. oct. 1-én Bács vármegyének megválasztott rendes (azaz fizetéses) táblabirája (még 1837-ben is) Tan ennek fiai:

I s t v á n 1835-ben alszolgabiró, 1839-ben főügyész, 1843/4-ben és 1848-ban követ és képviselö. Meghalt 1860. jan. 28-án kora 50. évében.

P é t e r 1839-ben aljegyző; 1845. alszolgabiró 1849-ig.

Az ujabb időben S á n d o r 1861-ben szintén Bács megyéből országgyülési képviselő volt.

A család b a j s a i adományos birtokáról irja előnevét.

Zakolaczky család. Kihalt és úgy látszik a Bossányi család egy ágának sarjadéka volt. 1443 ban említetik Egyed.[2])

Zákony család. Szaboles vármegye nemessége közé számitatik. [3])

Zalaházy család, melyből T a m á s 1524-ben veszprémi, 1527-1537-ig egri püspök, egyszersmind kir. korlátnok.[4]) *Lásd Szalaházy család.*

Zalasdy család. (Zalasdi †) Erdély kihalt családa,[5]) mely Hunyad megyében volt honos, és melyből M i k l ó s Temesvárott halt meg 1604-ben. Első neje Balassa Borbála (előbb enyinyi Török Balintné) meghalt 1602-ben. Másodszor nőül vette homoród-szentpáli Kornis Farkas leányát 1603-ban Temesvárott. Miklóstól a családfa következő:

Miklós
† 1604.
(1. Balassa Bora
2. Kornis N.)

János	Ilona	Erzse	Anna
† 1616. elves.	† 1616.	† 1616.	† 1616.
Bora (Barcsay István.)			

[1]) Ugyanott és Adami Scuta gent. tomo XIV.

[2]) Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 135

[3]) Fényes Magyar orsz. stat. és geogr. alap. IV. köt. 220.

[4]) Róka Vita Praesulum Wesprimiens. 315—332.

[5]) Bethlen Wolph. Hist. V. p. 460. 461.

[6]) Hodor kár. közl. ily czimü kézirat után: In causa filiarum Barcsay, contra Ludovicum Barcsay facti species et Juris deductio.

Nevezett Miklós egy irónk szerint 1599-ben mint fő nemes dandárt vezet a Schellenbergi táborba. A vesztett csata után Temesvárra vonúl, ott veszi Bethlen szerint nőül a szép Kornis leányt.[1])

János a maros-solymosi urodalom felét kapja fejedelmi adományban. Igy birta a négy testvér 1581-ben a nevezett jószágot fejedelmi egyezéssel fiágra szabályozva.

Zalathnoky család. Zalathnoky György 1517-ben Saphárics Bernát s at. atyjafiaival együtt II. Lajos királytól kapta czímeres nemes levelét, mely most Győr megye levéltárában őriztetik.[2]) E családból volt György 1600—1603 ig pécsi püspök, mint Szalatnoky családnév alatt említők.

Zalay család. (Csatári) A Guthkeled nemből egy ág, nevezetesen Istvánnak, ki 1300 ban Slavonia bánja volt, fiai közül András, Miklós és István Zala megyei Csatárról neveztettek; a két utóbbi kihalt. Andrásnak egyik fia Péter ismét azon névvel élt, mig ennek fia András 1410-ben csatári Zalay-nak neveztetett, de benne ága elenyészett.

Családfája[3]) ez:

István
bán 1300.

András dictus de Csatár 1353.	Miklós †	István †	Fábián †	János kitől a *Malczy cs.*
Jakab *kitől a Márky cs.*	Péter de Csatár 1378.			
	András *dictus Zalay de Csatár 1410.*	Bereczk 1428.		

Zalay család. (Tathai) Régi család, melyből 1485-ben Albert előfordúl a Posár családnak Madar helységre nyert kir adomány levelében, mint királyi ember.[4])

Zalay család. (Hagyárosi.) Előneve után következtetve Zala megyei nemes család, ismeretes belőle hagyárosi Zalay Alajos 1843. körül a debreczeni első bírósági váltó törv. elnöke 1849-ig.

[1]) Nincs a Kornis családfán. Kőváry Zalasdy Miklóst nevez Bálint helyett Bethlen ellenében.

[2]) Találtatott Győrben Nagy János búzakereskedő hagyománya közt. Hirlelte a helyt. tan. 1812. jul 7-én 16449. sz. a.

[3]) Wagner Mss. tomo LXX. p. 119.

[4]) Teleki, Hunyadiak kora XII. 278.

Zalay család. (Nemes-apáthi). Ebből Zalay Gábor 1579-ben Soprony vármegye alispánja és követe volt.[1])

Zalczpangh család. Az 1705. évi nemesi összeirásban Nógrád megyében találjuk Zalczpangh Jánost.[2]) Tán ennek fia István, ki 1722-ben Nagy-Szombatban mint kispap tanult, és Nógrád megyei Ebeczk helységből valónak iratott.

Zalka család. Soprony vármegyei nemes család, melyből Mihály 1848-ban azon vármegye rendsz. esküdtje volt. Ugyan e családból származott Zalka János hittudor, esztergomi kanonok, több jeles vallástani könyv szerzője, ki Soprony megyében Veszkény helységben 1820. dec. 17-én született.

Zalka (latinúl *Zalkanus*) névvel nevezi némely történetiró László esztergomi érseket is. Pető Gergely és Jászay[3]) is, (ki szerint az a Szilágyságon szegény rendből született,) — *Szálkán*-nak irja, nyilván a deák „*Zalkanus*“ után, holott, mint e munka X. k. 470. lapján kimutattuk, az valódilag Szalkay-nak hangzott. Ott kijelöltük Istvánffy történetirónak a nevek deákosítása körüli eljárását, ide felhozhatjuk most, hogy ugyancsak Istvánffy a Szalkai mezőn történt csatát is in *campo* zalkano (nem zalkaino) mondja,[4]) tehát az **i** betüt sokhelyütt figyelembe nem vette. Ladislaus Zalkanus-t Szalkay László-nak irja az egykorú Szerémi is emlékiratában[5]) (Zalkay alakban); igy irja többek közt Horváth Mihály is.[6]) Ezeknél fogva e László érseket az idézett helyen a Szalkay család tagjai közé soroztuk. Ugyan ott a Szalkay család leirását is olvashatni.

Zalkod család. Zalkod Gergely maga, fia János és unoka testvére Ferencz részére 1650-ben III. Ferdinánd királytól kapott czímeres nemes levelet.[7]) Valószinüleg kihalt.

Zaller család. Gömör vármegye nemessége sorában áll.[8])

Zalmády család. Ugocsa vármegye kihalt családja, melyből

---

[1]) Soprony várm. jegyzőkönyve.
[2]) Nógrád megyei 1705. évi jegyzőkönyv,
[3]) Jászai A m. nemzet napjai a mohácsi vész után 7.
[4]) Istvánffy Historia 1685. kiad. 179. lapon.
[5]) Szerémi György Emlékirata. Monumenta H. Hist. II. oszt. I. köt. 103.
[6]) Horváth Mih. Magyar orsz. történelme. Másod. kiad. II 665. s köv.
[7]) A eredeti armalis Ung megye levéltárában van.
[8]) Bartholomeides C. Gömör p. 150.

Zalmady Péter fiának Mátyásnak magvaszakadtán jószágait a Zokoly, Maghy és Hodos családok kapták 1504-ben adományban.[1])

Zalmády Kata 1590-ben Verbőczy Gergely özvegye volt.

Zalnataczky család. Ismeretes közülök Miklós 1505-ben a rákosi országgyülésre Pozsega vármegye kivete.[2])

Zaluszky család. (Zaluzsei) Trencsin vármegyei régi birtokos család, mely a Zamaróczy családból szakadt, nevezetesen Zamaróczy Ferenczneк fia Miklós vette föl először a Zaluszky nevet.[3]) *Lásd Szamaróczy cs.* Már e néven 1659-ben Zaluszky János Trencsin vármegye alispánja volt, 1661—7-ben Zaluszky István táblabiró. 1666-ban is emlitetik Miklós, 1690-ben János, 1714-ben pedig Jánosnak árvai Zaluzsón, Vágh- Teplán és Vágh-Beszterczén. Ugy látszik, a család utóbb kihalt fiágon, mert Zaluszky Andrásnak két leánya közül az egyik Kata Kvassay Györgynek, Magdolna pedig Zahorák Mártonnak felesége lévén, ezek a családi birtokokban megosztoztak.

Zaluszky János 1655-ben Trencsín megye követe is volt.[4])

Zamaróczy család. (Zamaróczi) Trencsín vármegye egyik legrégiebb birtokos nemes családa, melyről Lehoczky téves névsorozata után Szamaróczy név alatt már e munka X. köt. 474. lapján szólottunk. Azonban a család átalában és tulajdonképen Zamaróczy névvel neveztetvén, itt van helye, hogy róla emlékezzünk. Az idézett helyen elmondottakhoz képett mintegy kiegészitésül a következők igénylik még figyelmünket:

A család kezénél lévő uj adomány szerint a család már 1241. 1261-ben birtokában volt a Trencsin várával átellenben fekvő Zamarócz helységnek.

Az emlitett okmányok szerint a család ősei Pepillanak fia Supk, Chepknek fia István, Dobinnak fia Márton, Bense és Horczina mindnyájan „de villa Zamarócz" Sebestyén gróf és a nyitrai káptalan bizonyságaival kimutaták, hogy ők Német országi (de Theutonia) jövevény és mint szabad állású emberek telepedtek Zamár földjére, és nem tartozván semmi vár-szolgálat alá, minden hat szállástól a Trencséni főispánnal egy jól fegyverzett vitéz kiállitására kö-

---

[1]) Oklevél.

[2]) Kovachich, Vestigia Comitiorum II. 336. *de Szelnatacs*-nak irja. De Zalnataczky-nak Jászay M. nemzet napjai a mohácsi vész után 158. lapon.

[3]) Szontagh Dán. közl.

[4]) 1655. évi 30. törv. cz.

teleztettek.[1]) Nevezetes még az 1245. évi Izdebnik és Zamárd szomszédhelységek határjárási oklevelének következő kitétele: „Deinde tendens vadit per arundinetum, ubi sunt metae de terra in capite arundineti (nádas-Ried) erectae, inde autem redit ad fluvium Vágh, ubi est commetanea terrae villae Zamárd et.“

A fölebbiek, főleg pedig a németországi eredetnek oklevelesen kimutatható valósága (mihez némi erősségül járúl a czímer egység is) egynél több érvet tartalmaznak amaz állitás alapjára, mely szerint a Zamaróczy és thüringi báró Riedesel család egy közös törzsnek legyenek sarjadékai. A czímer egy nádasból kiemelkedő szamárfej, a birtok helyek neveire vonatkozik.

Az idézett helyen elmondottakon kivül a család ősei közül ismeretesek még 1392 ből Nicolaus de Zamard, kinek nejétől Ujfalussy Margittól fia János 1411-ben élt.[2])

Ama Miklós 1402-ben,[3]) András 1421-ben, ifj Miklós 1474 ben Trencsin megyei alispánok voltak, az utóbbi azon évben Zlopnay Miklóst és Jánost Chocholna helységbe beiktatá.

A Trencsín megyei nemesi összeirásokban találjuk a következőket: 1736-ban Lászlónak fiát Miklóst.

1748-ban József, Miklós és Pál Zamaróczon laktak.

1768-ban ugyan ott Pál, és ennek fiai József és Miklós továbbá közepső József és Mihály testvérek, mint idősb Józsefnek fiai.

1803-ban ismét Zamaróczon idősb József és fiai Flóris és István, és ennek fia Antal, azután Mihálynak fia Ferencz, majd ifjabb József és négy fia u. m. Károly, Sándor, János és Elek; végre Miklós.

1837-ben ugyan ott laktak Flóris, és fiai Ferdinánd és István, továbbá Ferencz és ennek három fia Lajos, János és Bálint, majd Miklós és ennek fia Antal. Ugyan ekkor Ivanóczon találjuk Jánost és fiait Jeromost és Lenárdot.

Ezek szerint a családnak a mult század elejéről kezdve leszármazása következő:

[1]) Szontagh Dán. közl.
[2]) Rajcsány Geneal. I p. 99.
[3]) Lehoczky Stemmat. II. 213.

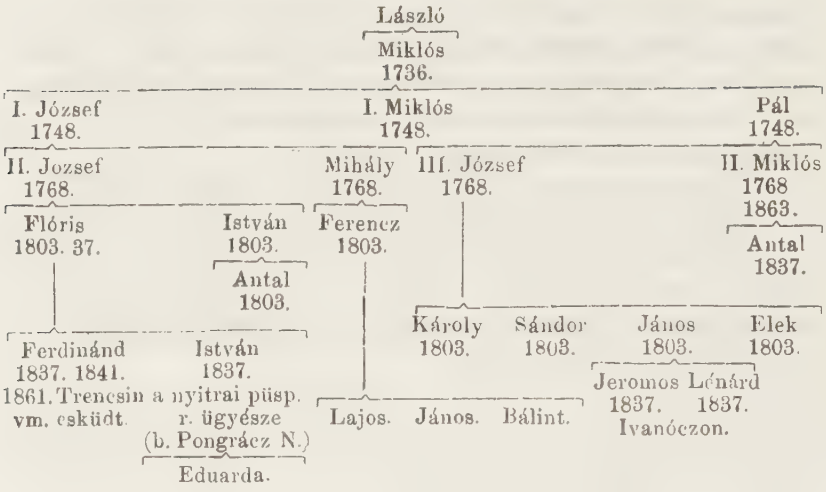

Flórisnak fiai közül Ferdinand már 1841 ben 1849-ig Trencsin vármegye rendszerinti Esküdtje, ugyan az 1861-ben is. Testvére István a nyitrai püspöki urad. r. ügyésze szép könyvtárral bir. Nejétől Pongrácz báró leánytól született Eduarda leánya anyja bárói czímerének viselését is megnyerte.

Zambler család. (Alsó-Csernátoni) Közülök Ferencz 1794—1815-ben Háromszék mérnöke. Másik Ferencz 1815-ben Torda megyei adórovó. János 1815-ben a gyulafejérvári gymnasiumban tanár. György 1847-ben Torda vármegyei alszolgabiró, János 1847-ben Csik szentmártoni plébános. A fiatalabb nemzedékből ismeretes Izsák.

Zámbó család. (Felső-Őri) Vas vármegyében a Pinkava patak mellett fekvő Felső- és Alsó Őr helység birtokosai már Béla, István és László királyok korában Német-Ujvár és Borostyánkő várak között mint örök szolgáltak, ezért különfelé szabadalmakkal éltek, és egy kapitányságot, mely örnagyságnak neveztetett, képeztek. 1327-ben I. Károly király őket a királyi nemes szolgák (nobiles servientes regales) sorába emelte és felső őri Péternek fia Miklós ispán alá helyezte,[1]) megbizván őt, hogy az időközben innen masuvá költözött örököt is vissza téritse.

Ezen öröknek az oklevél latin kitétele szerint (Spiculatores) utódai képezték a felső-őri nemes birtokosokat, és a XVI. század vé-

[1]) Fejér Cod. dipl. tomo VIII. vol. 3. p. 178—180.

gén már részint egyenes származás, részint beházasodás utján 65 külön nevü családra voltak oszolva, a midőn is 1582. febr. 18-án Rudolf királytól mindnyájan uj adományt vittek felső- és alsó-őri birtokukra. Ezen adomány levélben a többnyire keresztnév után elnevezett családok következők betürendben, u. m. 1. Ádám. 2. Adorján, 3. Alberth, 4. Andorko, 5. Balás, 6. Balla, 7. Barthomej, 8. Becsker, 9. Beökeös, 10. Benkő, 11. Bertha, 12. Bertók, 13. Dongó. 14. Eördögh, 15. Fábián, 16. Fajt, 17. Farkas, 18. Filep. 19. Finta, 20. Folta, 21. Gáll, 22. Gángol, 23. Geörögh, 24. Gerőtz, 25. Hágen, 26. Hegedös, 27. Hegyi, 28. Heöbök, 29. Imre, 30. Jáky, 31, Jost, 32. Kántor, 33. Kászmér, 34. Kelemen, 35. Kiss, másként Steft, 36. Kondor, 37. Kolár. 38. Leeb, 39. Magyar, 40. Merth, 41. Miklós, 42. Müer, 43. Nagy, 44. Orbán, 45. Osvalth, 46. Otth, 47. Pajor, 48. Páll, 49. Patyi, 50. Pongrácz, 51. Pyerker, 52. Sejper, 53. Simon, 54. Sisko, 55. Stelczer, 56. Steft, 57. Thisba, 58. Tóth, 59. Török, 60. Tornyos, 61. Varga. 62. Vas, 63. Zabó, 64. Zámbó, 65. Zarka.

Ezen hatvanöt adományos család közé időfolytán több idegen (és nem is nemes) család beházasodván, jogaik fentartása és megóvása tekintetéből [1]) ugyan csak a fölebb elésorolt családok tagjai 1611. febr. 16-án II. Mátyás királytól uj megerősitő adományt vittek Felső-Őr helységre, és abba azon évben (in festo Transfigurationis) a vasvári káptalan által be is iktattattak.

A többi családokról nagy részben illető helyeiken már szólottunk, itt tehát előadván a közösen illető történetet, most már csupán a felső-őri Zambó családról fogunk emlékezni.

A Zámbó családnak — ugy látszik — egyik ága már a XIV. század végén (tán beházasodás utján) veszprémmegyei Mező-Lakra szakadt, és ez ág nevét is onnau irván kihaltáig, erről alább leszen szó.

A Zámbó család, mely a felső-őri-ek közt az Adorján családdal a kitünőbbek közé soroztatik, már a XIV. században tünik föl, midőn 1384—87-ben Zambó Miklóst tárnokmesternek és Pozsonyi grófnak olvassuk.[2]) Még ennél is régebben élt Zámbó László esztergomi lakos.[3])

---

[1]) Igy az Adorjánoktól a Szeremley család is szerzett birtokrészt, és arra 1753-ban nádori adományt vitt, de Szeremley korán elhalván, neje Gyürky Zsuzsi statualtátta magát benne.

[2]) Az 1384. évi törvény záradéka, és Teleki Hunyadiak kora XII. köt. 299. Továbbá Budai Fer. Hist. Lex. III. 531.

[3]) Budai F. Hist. lex. III. 532.

Egyik ága a felső-őri Zámbóknak Erdélybe származott és ott maig is élő ágat alapitott, melyről hátrább fogunk emlékezni.

Maga a család ősi fészkében Felső-Őrben az 1611. évi uj adomány keltékor, mint annak egyik szerzője, élt Zámbó G y ö r g y, kitől egyik ágnak leszármazása következő:

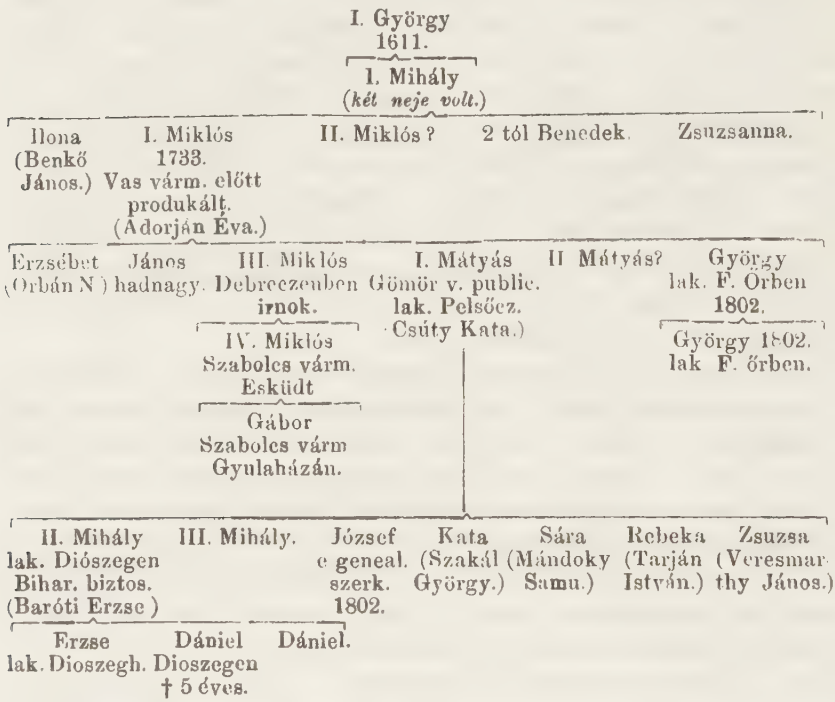

A magyar országi f. őri Zámbó családról ennél többet nem tudunk, igen, még annyit, hogy Gömör megyének jelenleg is nemes családai közé soroztatnak.

Erdélybe már a XVI. század másik felében be származott a Zámbó család.[1]) A beszakadt törzsnek Zámbó Györgyöt tartják, ki Tötöry Istvánnak Ispán Zsófiától nemzett leányát Tötöry Ilonát vévén nőül, Kalota-Szentkirályra telepedett, a honnan utóbb előnevét is vévén, ivadéka máig is ezen predikátummal él. Már 1577. dec. 20-án Zámbó M á t é (tán Mihály) egy telket nyert adományban Vasas Sz.-Iványon.

[1]) A Zámbó család levelei után közl. Hodor Kár. Igy téves Kővári állitása (Erdély nev. családal 263.) mintha a Zámbó család székely eredetű volna.

Az Erdélybe szakadt ágnak családfája[1]) következő:

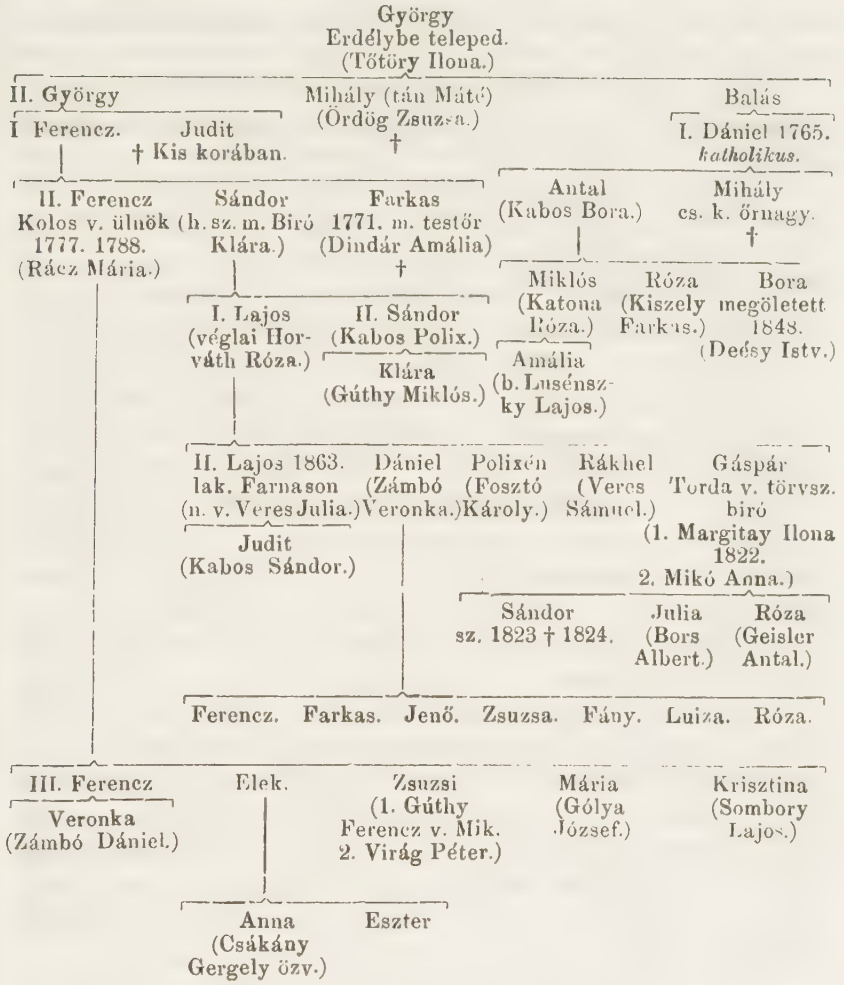

E táblázat élén álló György életkorát nem ismerjük, de az kortanilag ivadékát tekintve legfölebb a XVII. század végén a XVIII. század elején élhetett, mert fiának Balásnak fia Dániel 1765-ben élt,[2]) és ekkor Kolos megye főjegyzője, majd 1771-ben kir. pénztár-

[1]) Hodor Károly a család közlése után, és Doboka várm. leirása stb.

[2]) Egy könyvbe saját jegyzése, Hodor közléséből, és igy nagy atyja nem élhetett a XVIII. század elejénél előbb.

noka volt. Ennek fia Antal 1815-ben Kolos vármegye főtörvényszéki ülnöke. Ennek egyik leányát Borbálát Deési Istvánnét 1848-ban Kalota Sz.-Királyon az oláhok gyilkolták meg. Antal ága leányágra ment. Testvére Mihály cs. kir. őrnagy volt, és családot nem hagyott.

II. Györgynek unokája II. Ferencz volt 1771-ben Kolos megyének számfölötti, 1788-ban valóságos törv. széki ülnöke. Ennek fia III. Ferencz 1809-ben Kolos megyei szolgabiró volt.

I. Lajosnak fia Dániel 1847-ben Kolos megye adórovó biztosa volt és több gyermek atyja. Testvére Gáspár ugyanakkor Torda vármegye árva törvényszéki birája. Ez 1822. máj. 17-én vette nőül első nejét vetési Margitai Ilonát, kitől fia Sándor 1824-ben egy éves korában elhalván, csak leányai vannak. II. Lajos Farnason él.

A családfa nem teljes; nem találjuk rajta Zámbó Balást, ki 1613-ban Nadányi Gergelylyel, és Szilassyval a Báthori Gábor elleni merény miatt megöletett.[1]) László, ki 1770-ben Kolos vármegye táblabirája volt. Sem azon Zámbót, ki nőül Szentpály Évát birta, és attól leánya Kata Bedő Jánosné volt Udvarhelyszéken. A magyarországi ágból Pétert, ki a mult század végén (1791. táján) élt, és nejétől Gyömrey Jusztinától leánya volt Anna Parajcz Ferenczné Szolnok-Abonyban.

A család czímere a paizs udvarában könyöklő kar, kivont kard hegyén törökfejet tartva.

A Zámbó családnak egyik ágát Mező-Laki elő névvel találjuk. E helység Veszprém megyében fekszik. Állitólag ezen mező-laki Zámbó család azonos a felső-őrivel, sőt úgy mondják: Mező-Lakról származott volna a Zámbó család Felső Őrbe is. A mező-laki Zambó család már a XIV. században virágzott, 1382-ben Mező-Laki Lászlónak fia Zámbó Miklós kir. főkincstárnok I. Lajos királytól Tolna megye Beylch vagy Tornya helységre kir. megegyezést nyert.[2])

1399-ben élt Mező-Laki Mártontól kezdve magvaszakadtig a családfa[3]) így áll:

---

[1]) Bojthi Gáspár Engelnél Monumenta 398. lap.

[2]) Catalogus Mss. Musei Nationalis I. 426.

[3]) Geneal. auth. I. és Rajcsányi Geneal. Deduct. I. 24.

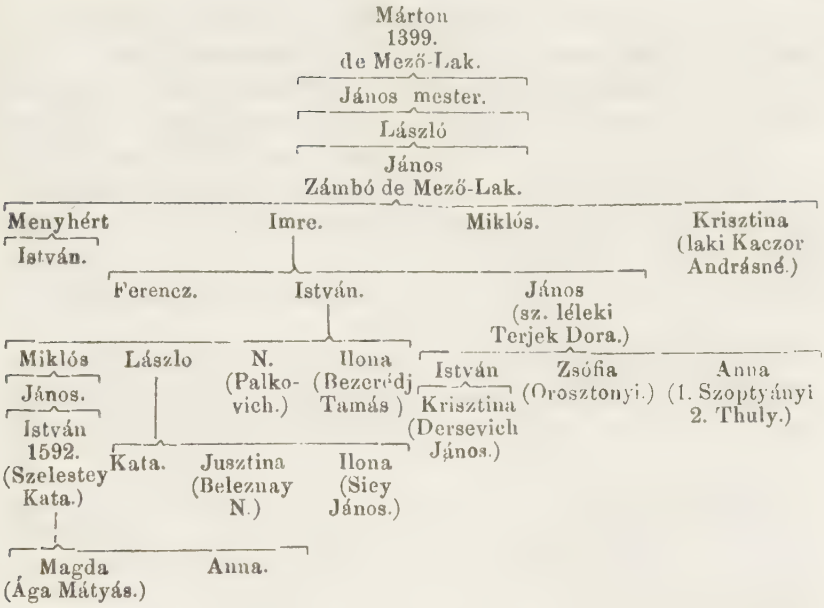

A fölebb említett Zambó Miklós tárnokmester és pozsonyi gróf egy személy lehetett azon mezőlaki Zámbó Miklóssal Lászlónak fiával, ki a Tolna megyei adományt nyerte. A családfára nincs mit megjegyeznünk. János-nak fia István volt ezen mező-laki Zámbók utolsó férfi tagja, ki 1592. év körül halt meg. Utána leány-ágon a Czövek, Porpaczy és egyéb családok örökösödtek. Állitólag az utolsó Zámbó leánytól az adományos leveleket Kenesey István consiliarius szerezte magához, és a vén leány halála után a javakat Kenesey magához váltotta, de ennek is 65 éves özvegye férjhez menvén ezredes gr. Castillionhoz, az öreg asszony kezével és halála után, végrendelete által is Mező-Lak ez utóbbi férj tulajdona lön.

Zámbory család. (Réthei) Zemplin vármegye nemes családa, birtokos Nagy- és Kis-Azar, Dávid-Vágás, Olyka-Kriva és Karna helység és pusztákon.[1])

A családból Gábor 1741-ben Zemplín vármegye al-, 1747-ben főjegyzője, 1757-ben másod alispánja volt.[2])

Antal 1780 ban ugyan ott aljegyző, utóbb 1791-ben főszolgabiró volt.

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 279. 343. 385. és 392.

[2]) Ott not. hist. 321. 330.

Czímere: a paizs udvarában zöld téren egy lábán álló daru; a paizs fölötti sisak koronáján könyöklő kar kivont kardot tart.

Zámoly család. Zámoly István 1711. febr. 11-én Bécsben kelt czímeres levélben I. József királytól nyert nemességet.[1])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között vörös ruhás magyar vitéz emelkedik ki, kinyujtott jobb kezével meztelen kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[2])

A család — úgy látszik, — kihalt.

Zámory család. (Patkós-Teszéri.) Jelenleg Bars és Komárom megyében honos. Másként Zakách-nak is neveztetett. Eredetét Hont vármegyéből veszi, ezen megye Patkós-Teszér helységéről irja elő nevét is.

A Zakách nevet már 1571-ben találjuk, midőn Zakách Miklósnak a Dóczy család Zsarnóczán házat inscribált.[3]) Ennek fia volt Zakách János, ki 1571-ben az atyja által kapott zsarnóczai ház birtokába beiktattatott.[4])

Ismert családfája[5]) következő:

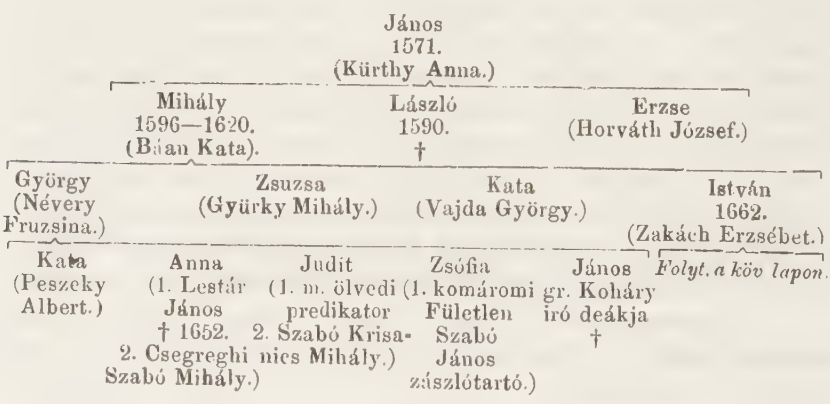

[1]) Collect. herald. nro 724. és egykorú hiteles másolat a m. tud. akademia levéltárában.

[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[3]) Sz. benedeki Courent. Protocol. D. p. 541. és Fasc. 66. nro 21.

[4]) Ugyan ott fasc. 5. nro 8. Capsa E.

[5]) Perben felmutatott táblázat szerint.

István
1662.
(Zakách Erzsébet.)

István meghalt Győrben.	György Komáromban kapit. †	Illés elszéledt.	Erzse (Tattay Sámuel.)	János (Sukoray Mária.)	András
Magdolna (Dalmata János.)	István.	János.	Kata (Kőszeghy Mihály.)	György	
				Ignácz György.	
				Lajos. Janka.	

Komárom megyében Elek 1832-ben főszolgabiró volt. Tán ennek fiai Elek szül. Kolos-Nemán 1822. april. 11-én, és Kálmán 1865-ben Komárom megyéből országgyülési képviselő. Bars megyében Zámory Sándor 1838-ban rendsz. esküdt volt.

A család Komárom megyében birtokos Kolos-Némán, és Kis-Kesziben.[1])

Zana család. Zana János 1760-ban kapott czímeres nemes levelet, mint Szana név alatt e munka X. kötet 476 lapján olvasható.

Zanathy család. Vas vármegyei eredetű nemes család, mely azon megyei Szanath helységből származott és nevét is azon helységről vette. A czímeres nemes levelet Zanathy (másként Zolga) János nyerte maga, utódai és növéretül eredt unoka-öcscse Pethő Márton részére is Rudolf királytól 1602. mart. 22-én, és e nemes levél Vas megyének Szombathelyen tartott közgyülésén kihirdettetett.

Idővel a család egy ága a Tiszantúlra, nevezetesen Szatmár vármegyébe költözött, mint látni fogjuk.

A családfa[2]) következő:

I. János
1602.

I. Márton Szanathon lak.			I. Mihály lak. Szanathon.
II. Márton	II. János lak. Dömötöri Vas várm. public. 1717. jul. 17.	II. Mihály lak. Körmönd Vas várm. 1717. public. † 1736. oct. 23. Kis-Ujnyomban (Balikó Kata 1712-től † 1737.)	Judit Balogfalván † 1725. jan. 15. (Torda Mátyás.)
	I. Ferencz		

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Fényes, Komárom várm. 104. 105. lap.

[2]) Családi közlés Luby Kár. által.

II. Mihály, *ki az előbbi lapon.*
lak. Körmönd
Vas várm. 1717. public.
† 1736. oct. 23.
Kis-Ujnyomban
(Balikó Kata 1712-től
† 1737.)

I. József sz. 1716. febr. 9. † 1788. mart. Szatmár várm. főjegyző (Mittermayer Erzse.)

Éva sz. 1718. jun. 19. † N. Károly b.

Erzse sz. 1720. sept. 14. (Németh János.)

Boldizsár sz. 1724. jan. 29. † 1779. Vas várm. Pénztár. (Lada N.)

Juliana sz. 1727. febr. 24

Julia sz. 1728. dec. 20.

Zsuzsa sz. 1731. nov. 16.

Mária sz. 1735. aug. 10. (Pethő Ferencz Csákányban.)

József urad. ügyv. gr. Palffynál.

János hadnagy †

Peter pálos és pap †

Rozália (Rostyné.)

III. Mihály sz. 1751. † 1802. Szatmár v. számv. (Szuhányi Magda † 1828.

I. Antal Szatm. főmért (Siller Róza.)

Teréz (Szentleleky Antal.)

II. Antal Aradba költöz. (Barta Krisztin.)

György katona Aradon † 1833.

Czeczil sz. 1784. † 1859. jan. 27. (Radácsy Antal.)

Éva sz. 1785. N. Kár.

II. Ferencz sz. 1786 † 1824. Szatmári sz. biró (1. Kende Anna. 2. Zimány Julia.)

II. József Esküdt † 1823.

Mihály †

1-től Antónia.

2-tól Ignácz urad. ügyész sz. 1818. feb. 22. (Kalós Luiza.)

III. Ferencz sz. 1819. aug. 4. † 1861. sep. 27. Szatmári czim. kanon.

Emilia (Szabó István.)

Mihály sz. 1823. sept. 21. Szatmár v. sz. biró (Hajagos Emilia.)

Izidora sz. 1843. aug. 31. (Beniczky Pálné.)

Krisztina sz. 1845. † 1847.

Mihály sz. 1848. jan. 26.

Sándor sz. 1850. † 1851.

Emilia sz. 1852. oct. 7.

Gábor sz. 1855. mart. 24.

Luiza sz. 1858. febr. 17.

Ignácz sz. 1849. † 1854.

Janka sz. 1851. apr. 6.

Blanka sz. 1852. oct. 16.

Ferencz sz. 1854. mart. 19.

Ilona sz. 1855. aug. 10

Zsigmond sz. 1859. febr. 2.

A táblán álló Jánosnak I. Mihály fiától, (ki meg Szanathon lakott), fiai II. János Vas megyei Dömötörön, és II. Mihály Körmöndön lakozók 1717. jul. 17-én Vas vármegyétől nemességökről bizonyítványt

vettek ki. II. János maradékáról fiánál tovább mit sem tudunk. II. Mihály utóbb Kis-Ujnyomba telepedett. 1712. febr. 11-én házasságra lépvén Balikó Katával, ki 25 évi házassága után kora 54. évében meghalt, férje pedig Zanathy II. Mihály 1736. oct. 23-án húnyt el; kilencz gyermeke közül két fia maradt: az ifjabb Boldizsár Vas megyének volt táblabirája és főpénztárnoka, de fiaiban kihalt. A másik fia

I. József Szatmár vármegyébe költözött, és 1745-től Szatmár sz. kir. város főbirája, és Szatmár várm. tbirája, 1754-től főadószedője, 1765—1778. át főjegyzője[1]), és József császár korában a judicii sub alterni ülnöke volt. Meghalt utóbbi lakása helyén Nagy-Károlyban 1788. marczius-ban. Nejétől Mittermájer Erzsébettől, kit Pestről vett el, és ki szintén Nagy-Károlyban halt el, három gyermeke maradt. Ezek közül az ifjabb fiu I. Antal Szatmár vármegye főmérnöke volt, ennek fia II. Antal Aradba költözött, hol György nevü katona fiában ága kihalt. I. Józsefnek idősb fia

III. Mihály (szül. 1751 † 1802) Szatmár vármegyének 1784-től szolgabirája, 1796-tól főszámvevője volt. Nejétől Szuhányi Magdolnától (kit 1783-ban vett nőül, és ki mint özvegy 1828-ban múlt ki) Nagy-Károlyban született öt gyermeke maradt. Ezekből II. József Szatmár vármegyének volt rendsz. esküdtje, 1823-ban magtalanúl múlt ki. II. Ferencz (szül. 1786) Szatmár vármegyénél 1803-ban kezdé hivatalos pályáját, 1805-ben a megyei felkelő nemes seregnél alhadnagy, 1809-ben főhadnagy, majd a megye által állitott szabad lovas seregnél kapitány lett. 1810-ben táblabiróvá neveztetett. 1814. és 1815 ben a würtenbergi hzg nevü lovas ezredben mint százados kapitány szolgált, végre pedig 1816-ban Szatmár megye nyiri járásában főszolgabiróvá választatott, a midőn N.-Károlyból mátészalkai birtokára tette át lakását. Hivatalát Nagy-Károlyban 1824. aug. 24-én történt haláláig viselte. Első neje kölcsei Kende Anna volt, kit 1809-ben vett nőül, de ki a következő évben Nagy Károlyban meghalt, ettől csak egy leánya maradván. Második nőül vette Zimán Juliannát, ki 1795. jun 8-án Nagy-Károlyban született, és ott halt meg 1824-ben; ettől a táblán látható öt gyermeke volt. Ezek közül Ignácz (sz. 1818. febr. 22.) lakik Nagy-Károlyban, Gróf Károlyi György uradalmi ügyésze. Nejétől Kalós Alojziától gyermekei a táblán láthatók.

Ferencz (szül. 1819. aug. 14.) a szatmári kath. püsp. megyé-

[1]) Szirmay Szatmár várm. I. 136.

ben 1835. octob. 7-én pappá öltözvén, és 1841. aug. 16-án felszenteltetvén, 1844-ben szaniszlói lelkészszé, 1848-ban a megyei nemzetőrségnél tábori pappá, majd 1852-ben Kraszna bélteki plébánossá lett. 1861. jul. 27-én czimzetes kanonokká neveztetett, azonban azon évi sept. 27-én Nagy-Károlyban szép reményü életének a halál véget vetett.

Mihály (szül. 1823. sept. 21-én Szatmar megyének volt alszolgabirája, jelenleg ügyvéd. Nejétől Hajagos Emiliától született hat gyermeke a táblán látható.

A család r. kath. vallású. Elei Vas megyében, utóbb Szatmárt, Nagy-Károlyban, III. Mihály pedig Szabolcs megyebeli Encsencs, úgy Szatmár megyei Farkasaszó, Kishodos, Hirip, Ivácskó, Mátészalka, Udvari helységekben birtokoltak, és utódai azokat több helyen máig tartják. II. Ferencz örökösei birtokosok Portelek helységben is.

A család czímere függőleg három arany udvarra oszlik, közepén természetes szinü egyszarvú ágaskodik, két oldalról egy egy piros rózsa diszlik, a paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló egyszarvú emelkedik föl, első lábai közt három piros rózsát ágaival együtt tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstfehér.

Zanathy Antal 1783 ban nemességét Békes megyében is kihirdetteté.[1])

Zaniszlóffy család. A Báthori család egy ága viselte megkülönböztetésül és előnévül is e nevet. *Lásd a Báthori családot e munka I. kötetében.*

Zánkay család. Zala vármegye nemessége sorában említetik.[2])

Zánthay család. (de Zánthó) Nógrád vármegye kihalt családa, melyről a családnévnek és ősi birtokhelység névének kiejtése szerint Szántay név alatt e munka X. köt. 477. lapján emlékeztünk.

Zánthói család. Szatmár megyében virágzott. 1360 ban éltek Zánthói Tomay (tán Tamás) fiai Miklós és Petten (Pető), ki azon megyei Nagy-Majtény helységet birták.[3]) 1400-ban nevezett Pető fiának Jánosnak leánya Orsolya Gyulaffy István felesége volt.[4]) E szerint a családfa igy áll:

---

[1]) Békes várm. jegyzőkönyv. — Lásd a családról Szirmay Szatmár várm. II. 763. 182. lap.

[2]) Fényes, M. Ország Geogr. statist. állapotja I. köt. 484. lap.

[3]) Szirmay, Szatmár várm. várm. II. 41.

[4]) Ugyan ott II. 75.

Zánthoy Tomay

Miklós 1360.	Pető 1360.
	János
	Orsolya 1400. (Gyulaffy István.)

Zánthóházy család. (Damonyai) Dunántúli kihalt család, mely főleg Vas és Soprony megyében székelt. A családnév hangzása szerint említetett már e munka X. köt. 478. lapján is. Családfájok következőleg[1]) ismeretes

I. Ferencz
1590. körül
(Bezerédj Erzse.)

József.
Soprony v. tbiró
1656.

II. idősb Ferencz.		III. ifj. Ferencz?
Krisztina (Beck János.)	Julianna 1700. (Kún János.)	

I. Ferencz 1605—1613-ban három megye (úgymint Soprony, Vas és N.) jegyzője és Soprony megye követe volt, 1623-ban is még Vas megye jegyzőjének olvassuk. Utóbb mint az idézett kötetben olvasható-, itélőmester lett. Zsigmondról szintén ott van említés téve.

Zántó család. Zántó János 1634. jul. 29-én Bécsben kelt czímeres nemes levél által III. Ferdinánd király által nemesitetett meg, és ezen armálisa 1635. jun. 26-án Bihar megye előtt hirdettetett ki.[1])

Zapy család. A kihaltak közé tartozik, belőle Zapy Bálint 1479-ben beiktatásnál királyi ember volt.[3])

Zápolya család. *Lásd Szapolyay néven* e munka X. köt. 486. és pótlólag 931. lapján.

Zarjeczky család. Trencsin vármegye czímerleveles nemes családa. Azon megyei nemesi összeirások[4]) szerint 1748-ban Zarjeczen laktak Márton és János.

1768-ban Puchón lakott György.

[1]) Rajcsány Mss. Geneal. deduct. I. 24.
[2]) Az eredeti czímerlevél Bihar várm. levéltárában áll.
[3]) Teleki, Hunyadiak kora XII. 88.
[4]) Szontagh Dán. közl.

1803-ban Zarjeczen István és fia János.

1837-ben Okruthon Jánosnak fia József, és Trencsin városában János két fiával Vinczével és Viktorral.

Zarka család (Lukafalvi) Vas vármegye egyik legrégiebb családja, melynek eldődei elő-nevüket hajdán Péczöl (Pechel) utóbb Zich helységről is irták.

Péternek fia Miklós, ki már Zarká-nak neveztetett, 1329-ben I. Károly királytól kapta Vas megyei Valt és Sármásd helységbeli birtokokat és ekkor már birt péczöli és porpáczi birtokai határjárattak.[1]) Miklósnak fia II. Miklós volt, ki 1397-ben már Pechel-ről irja elönevét, midőn Zsigmond királytól megegyező adományt kap a Vas megyei karakói szerzett birtokára.[2]) Utóbb II. Miklós hütlenségbe esett, és javait veszté, de 1403-ban Zsigmond király megbocsátván neki, elkobzott javait is visszaadá.[3]) Ez oklevélben is Nicolaus dictus Zarká-nak neveztetik. 1406-ban Zsigmond kir. átirja Miklós (Nicolaus dictus Zarka filius Nicolai de Pechel) részére az 1397. évi adományt.[4])

1515. körül élt zichi Zarka Adorján (Adrianus), kinek utódai már a Vas megyei Lukafalva helységről irták előnevüket. Nevezett Adorján-tól a leszármazást következőleg ismerjük.[5])

Za[illegible]a Adorján
1515.

I. Ferencz †	I. Pál lak. 1551. Lukafalván (1 f. szelestei Goszthon Kata 1563. 2. Darabos Anna özv. 1567.)		I. János †
2-tól Margit v. Mária (gersei Pethő András.)	Krisztina (peleskei Eördögh György.)	I. Lajos † 1593.	Kata 1591. (Sitkey György.)
II. Pál 1619. (Gyulaffy Kata.)	II. Ferencz.	Bora.	Orsolya 1592.	Kata (Szecsődy Ferencz.)

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Emliti Lehoczky Stemmat I. 442. Lásd az oklevelet Fejér cod. dipl. VIII. vol 3. 349. és vol. 4. pag. 631. Ujra közli az eredetiből a Hazai okmánytér I. 58.

[2]) Hazai okmánytér II. 160.

[3]) Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 4. p. 210.

[4]) Hazai okmánytér II. 186.

[5]) Geneal. auth. tomo I. és Rajcsányi Deduct. geneal. I. p. 123.

II. Pál
1619.
(Gyulaffy Kata.)

Fruzsina (Angyal György.) | III. Ferencz. | II. Lajos 1633. | Anna (Török András) | I. Mihály 1659. Vasi az alispán (Szalay Zsuzsi.) | Ilona (Polányi Zsigm.)

I. György 1657. 1670. | I. Ádám (Hollósy Judit.) | Judit (1. Tulok György 2. Armpruster János.)

I. István (Gyely Mária.) | IV. Ferencz 1682. | II. Pál. | Ilona. | Ilona (Komjáthy Pál.)

Apolló (Somsich Antal.) | Bora (Kemény Mihály) | III. Lajos 1750. | II. István vasi alisp, 1754. 60. kir. tanács † 1794. (Festetich Bora.) | Maria 1763. (Skublics Sándor.) | N. (1. Egerváry Antal 2. Rosta.)

Róza | V. Ferencz (Draskovich Erzse.)

II. Mihály kőszegi ker. táb. titkár 1787. | Polexina (Boros Fer. Vas m. főjegy. | Kata.

Adorjánnak fiai közül I. Pál 1551-ben már Lukafalván lakott, onnan irt sept. 20-án Komlósy Miklós (mostoha) fiának a nádor komornokának.[1]) Czímerében pecsétc szerint gyik látható. 1567-ben másod nejét nádasdi Darabos Annát már özvegynek olvassuk. Fia I. Lajos 1593-ban Fejérvár alatt esett el, tetemeit Győrött temették.[2]) E Lajos 1586. közül Vas varmegye alispánja volt.[3])

A táblán álló I. Mihály 1658. 1659-ben Vas vármegye alispánja volt,[4]) de leányában kihalt.

II. Lajosnak fiai I. György és I. Adám nagy-anyjok Gyulaffy Kata után örökjogukat herceg Eszterházynak adták el. Ádám ága kihalt, I. Györgytől származott I. István, kinek egyik fia II. István 1754—1760 körül Vas vármegye alispánja, utóbb kir. tanácsos. Nejétől tolnai Festetich Borbálától, ki mint özvegye 1794. máj. 8-án kora 64. évében halt meg, és a családi sirboltban, Sz.-Királyban temettetett, egy fia maradt II. Mihály, már 1787-ben a kőszeghi ker-táblának titkára, utóbb (és még 1810-ben) is ott ülnök, tán ő egyszersmind 1807-ben Vas megye országgyülési követe.

[1]) Magyar Levelcs tár I. köt.
[2]) Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás. 399. lap.
[3]) Eredeti okirat.
[4]) Eredeti oklevél.

E családfa csak a mult század végéig terjed, és igy sem teljes. Hiányzanak róla azon családtagok is, kik itt következnek:

István, ki 1615-ben Vas vármegye alispánja volt. [1])

Lukács, ki 1622-ben Vas vármegye szolgabirája volt. [2])

Balás, kinek 1663-ban neje Poky Orsolya volt.

György 1774-ben Vas vármegyei főszolgabiró. Klára 1770-ben Nunkovics György özvegye. László 1822-ben Zala várm. rendsz. esküdt.

Karolina Rhuz Pál kecskeméti főpénztárnok neje, meghalt 1863. dec. 23-án kora 42. évében Kecskeméten.

Sándor 1848-ban Vas vármegyei másod alispán.

János előbb Vas vármegyének alispánja, s az 1839. évi országgyülésen követe, 1847-ben kir. személynök. A forradalom után cs. kir. udvari tanácsos, Bécsben a legfelsőbb semmisitő törvényszéki osztály elnöke, Sz. István rend kiskeresztese. Meghalt 1856. évi octoberben Nagy-Kölkeden.

A család czimere jobbról balra húzott vonal által kétfelé osztott paizs, a jobboldali osztályban oroszlán ágaskodik, első lábaival csillag után kapkodva; az alsóbb osztályban hármas halmon madár (tán szarka) áll. A paizs fölötti sisak koronájából grif emelkedik ki, első jobb lábaival kivont kard hegyén levágott törökfejet tartva. A paizst foszladék veszi körül.

Zarka család. (Felső-Őri) A felső őri nemes családok sorában is találunk e nevű családot. (*Lásd Zámbó cs.*)

Tán ebből származott azon Zarka Péter, kinek nejétől baroki Szilva Martától leánya Erzsébet Keresztúry Kristófné volt.

Zarvady család. Kiejtés szerint Szarvady, mint erről e munka X. köt. 495. lapján olvashatni. Egyébiránt Zarvady családot már a XIV. században találunk Szatmár vármegyében, hol 1390-ben Zarvady Lászlónak fia István élt.[3])

Záry család. E néven, vagy inkább a deák oklevelekben csak Zár néven bényei előnévvel már a XV. században találunk nemes családot Abauj megyében, midőn György (Georgius Zár de Bénye) fiával Pállal és zebenyei Bakó Mihálylyal Abauj megyei Szurdok

[1]) Okirat.

[2]) 1622. évi 36. törv. cz.

[3]) Szirmay Szatmár várm. II. 11.

helységbeli birtokba és a Hernád vizén álló malomba beiktattatik 1468-ban.[1])

A XVII. században Záry nevü nemes családot Trencsín vármegye összeirásában is találunk, mint Bolessón lakozót.[2])

Azon Záry nevü család azonban, mely most többnyire Nógrád és főleg Pest megyében honos, Abauj és Zemplín megyéből származtatja magát. Családi közlés szerint ismert törzse Záry György Jászóról, ennek fiául iratik János, ki Jászón született 1682-ben, Liptó megyéből Rasztokáról vette nőül Kobolics Juditot, kivel Nagy-Idán kelt egybe; ettől gyermekei Mádon, s nagyobbára Tokajban születtek, Zemplín megyéből azonban kiszármaztak Nógrád, Pest, sőt Zólyom megyébe is. Nevezett Jánostól a családfa[3]) igy adatik elé:

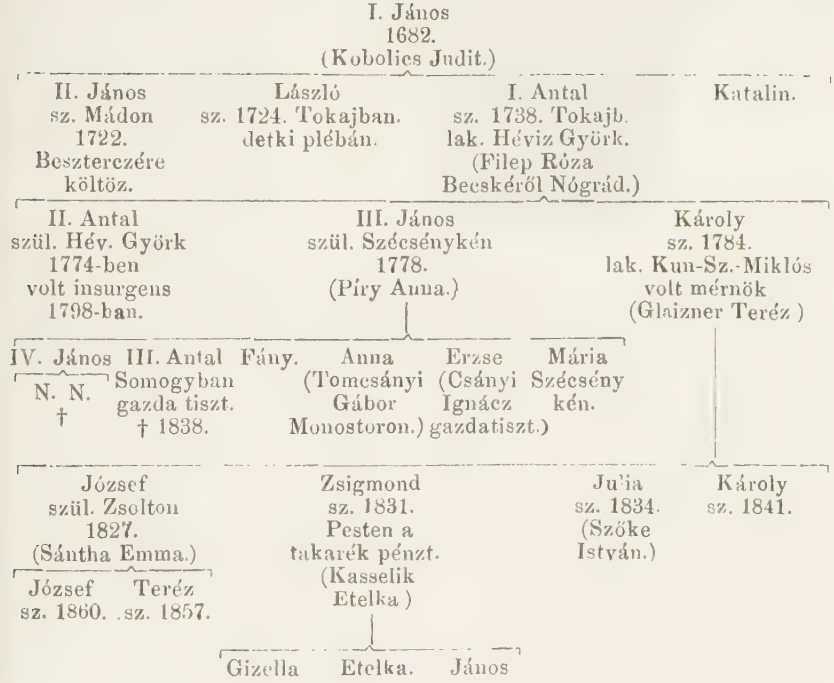

[1]) Jászói Convent Z. fasc. 1. nro 7.

[2]) Prot. C. Trencsín Szontagh Dán. közl. sz.

[3]) Családi közlés

I. Jánosnak fiai közül I. Antal Nógrád megyei Becskéről házasodott. Lakott Pest m. Héviz Györkön és Nógrádban Szécsénykén stb.

Legidősb fia II. Antal 1798-ban hét hónapig insurgens volt Nógrád megye részéről. Lakott kövesden is Nógrádban. III. János-nak fiai közül III. Antal Somogy megyében volt gazdatiszt. Károly mérnök volt, lakott Nógrádban, utóbb Kún-Sz.-Miklóson. Gyermekeit és unokáit a táblázaton láthatni.

A család czímere, mit fölebb a metszvény is mutatja — a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján fehér galamb áll, csőrében zöld galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Zasio család. Zasio Romuald 1753-ban septemberben kapott Mária-Terézia királyasszonytól czímeres nemes levelet.[1])

Czímere viziranyosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban barna sziklán phőnix madár a máglya lángjaiból emelkedik ki, fölötte jobbról a jobb oldali szegletben arany nap ragyog; az alsó vörös udvarban zöld téren két egymással szemközt ágaskodó arany oroszlán, első lábaikkal ezüst kettős keresztet tartnak. A paizs fölötti sisak koronáján két sasszárny lebeg, a jobb oldali vörös, és benne a fehér kettős ezüst kereszt, a baloldali kék, és benne az arany nap ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[2])

Zaszkaliczky család. E családból Árva megyei Zászkal hely-

[1]) Collect. herald. nro 256.

[2]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

ségből származott A n d r á s, atyja M á r t o n, anyja Valer Anna voltak. Nevét születési helységéről vette, de azért nem nemes származású. 1652-ben Wittebergben tanúlt, 1683-ban Trencsínben Kiszucza-ujhelyi evang lelkész lett.[1])

Zasztránszky család. Trencsin vármegyében az U h l a r i k család egyik agának használt neve.[2])

Zathureczky család. (Zaturcsai) Turócz vármegye egyik legrégiebb adományos nemes családja, mely a turócz-szent-péteri D á v i d családdal egy közös törzsből ered, mint e munka III. kötet. 252. lapján látható. Törzs-őse U z d a királyi halász lévén, IV. Béla királytól a-Turócz vize másik partján 1255-ben kapta Vendégh helységet, melybe Jakab Zólyomi főispán által beiktatni rendeltetett.[3]) Uzdának fiai M e c h k, Z t r e m e n, M o r t u n és D r a c h m e l kiváltságaikban Béla király által 1255 ben megerősitettek, mely szerint a hadba minden hat férfi után egy pánczélos vitéz tartozott menni.[4]) Mint származott a család U z d á-tól, és mely időtájban vették föl tagjai a Turócz megyei Z a t u r c s a helység ősi birtokról a Zathureczky nevet, a következő családfa, és történeti jegyzetek megmutatják:

I. t á b l a.

Uzda
1230. 1255.

Mechk 1255.		Stremen 1255.		Mortun v. Márton 1255. 1282. Comes.		Drachmel 1255.	
Mechk 1263.	Péter 1303.	Ladomer 1303.	Miklós 1303.				
Kochman 1308.	Márton 1316.	Máté 1316		Péter 1303. 1332.		Benedek 1303. 1332.	
	†	†		*Folyt. a köv. lapon.*	Pál 1332 †	János 1332 †	Domokos 1332 †
Tamás utódai Lengyel országban.							

[1]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum 144.

[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[3]) Regestrum de Turócz Engel Monumenta pag. 67.

[4]) Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. 2. p. 295. et tom. IV. vol. 3. pag. 542.

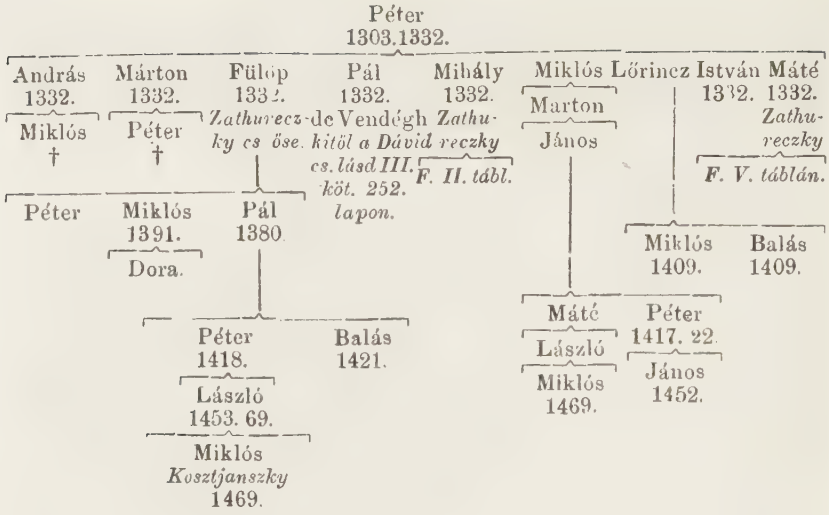
Péter
1303.1332.
András
1332.
Márton
1332.
Fülöp
1332.
Pál
1332.
Mihály
1332.
Miklós Lőrincz
Marton
János
István
1332.
Máté
1332.
Miklós
†
Péter
†
Zathurecz-ky cs. öse.
de Vendégh kitöl a cs. lásd III. köt. 252. lapon.
Zathuky Dávid
F. II. tábl.
Zathureczky
F. V. táblán.
Péter
Miklós
1391.
Dora.
Pál
1380.
Miklós
1409.
Balás
1409.
Péter
1418.
Balás
1421.
László
1453. 69.
Miklós
Kosztjanszky
1469.
Máté
László
Miklós
1469.
Péter
1417. 22.
János
1452.

II. táblán.

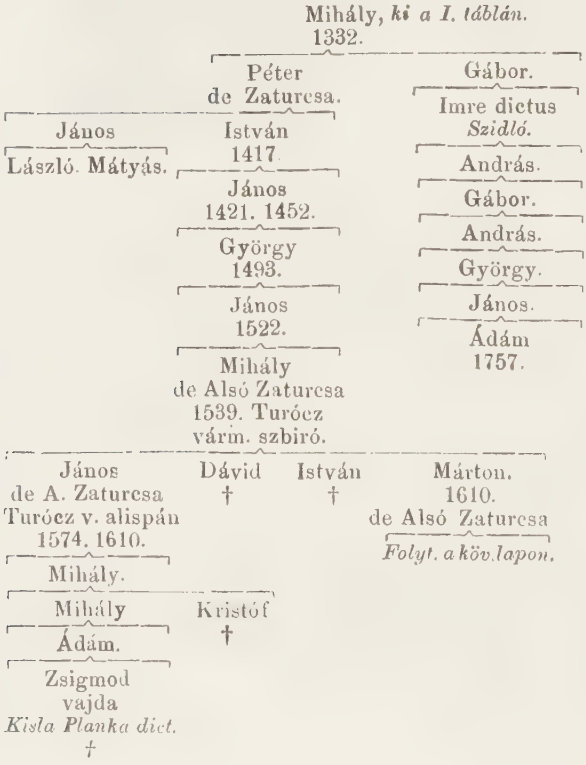
Mihály, ki a I. táblán.
1332.
Péter
de Zaturcsa.
Gábor.
Imre dictus
Szidló.
János
László. Mátyás.
István
1417.
András.
Gábor.
András.
György.
János.
Ádám
1757.
János
1421. 1452.
György
1493.
János
1522.
Mihály
de Alsó Zaturcsa
1539. Turócz
várm. szbiró.
János
de A. Zaturcsa
Turócz v. alispán
1574. 1610.
Dávid
†
István
†
Márton.
1610.
de Alsó Zaturcsa
Folyt. a köv. lapon.
Mihály.
Mihály
Ádám.
Zsigmod
vajda
Kisla Planka dict.
†
Kristóf
†

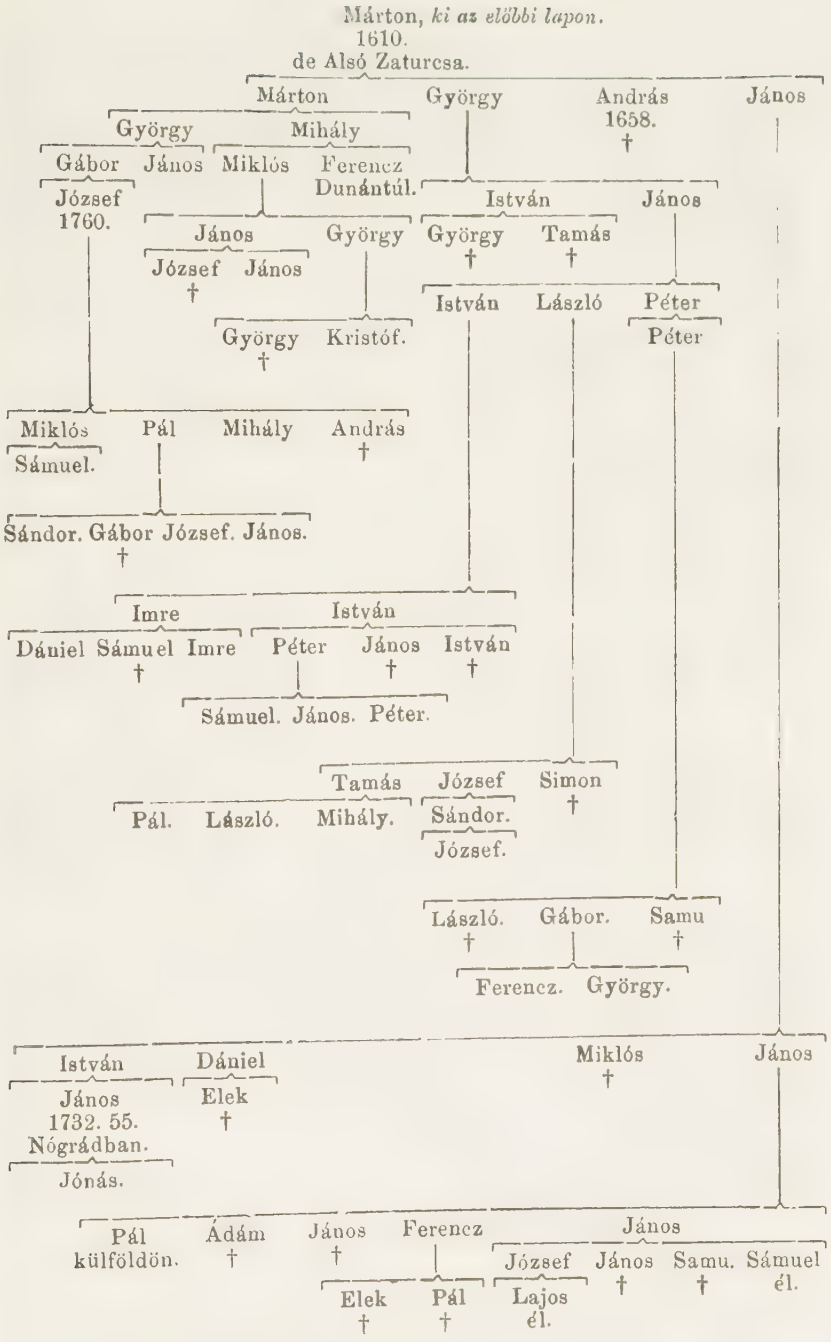
Márton, *ki az előbbi lapon.*
1610.
de Alsó Zaturcsa.
Márton
György
Mihály
Gábor
János
Miklós
Ferencz
Dunántúl.
József
1760.
János
György
József
†
János
György
†
Kristóf.
†
Miklós
Sámuel.
Pál
Mihály
András
†
Sándor.
†
Gábor
József.
János.
György
András
1658.
†
János
István
János
György
†
Tamás
†
István
László
Péter
Péter
Imre
István
Dániel
Sámuel
Imre
†
Péter
János
†
István
†
Sámuel.
János.
Péter.
Tamás
József
Simon
†
Pál.
László.
Mihály.
Sándor.
József.
László.
†
Gábor.
Samu
†
Ferencz.
György.
István
Dániel
János
1732. 55.
Nógrádban.
Jónás.
Elek
†
Miklós
†
János
Pál
külföldön.
Ádám
†
János
†
Ferencz
Elek
†
Pál
†
János
József
Lajos
él.
János
†
Samu.
†
Sámuel
él.

III. tábla.

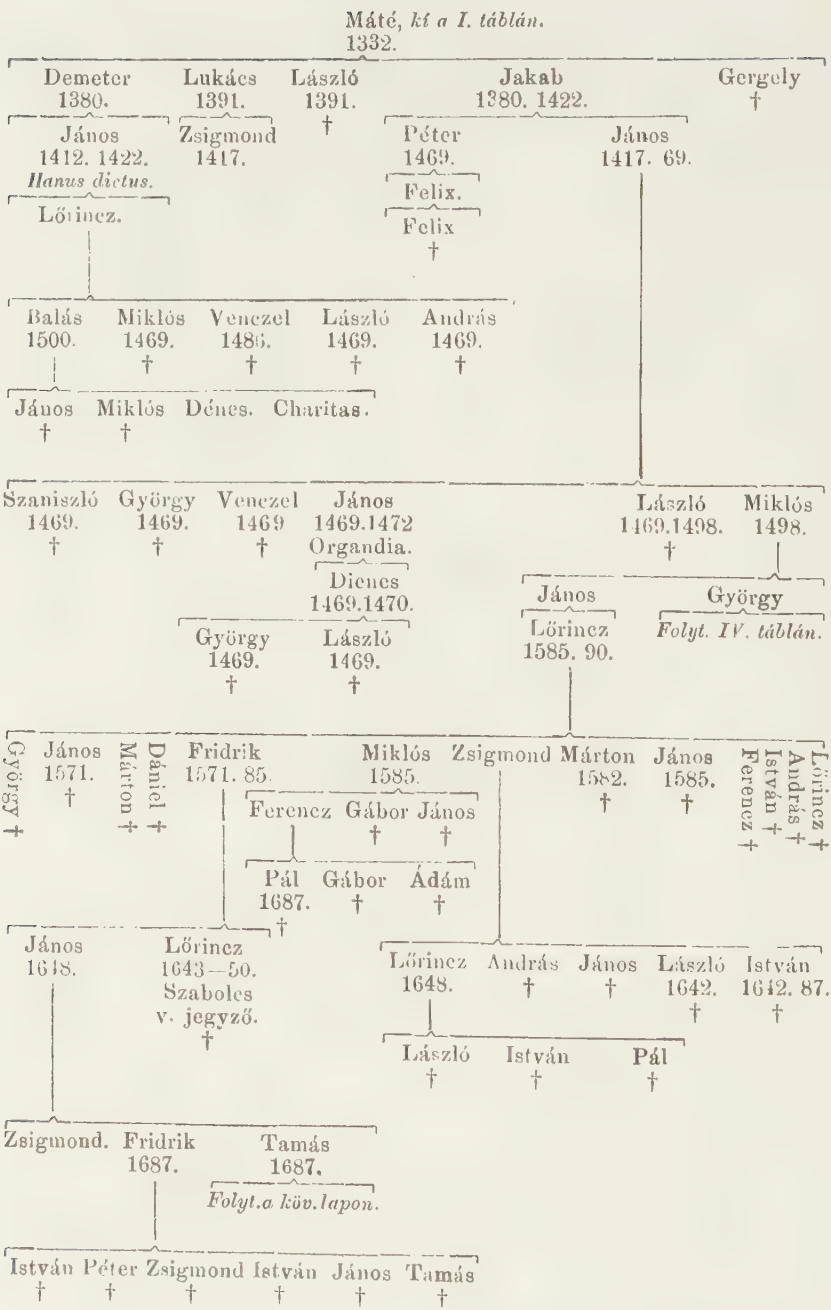
Máté, kí a I. táblán.
1332.
Demeter 1380.
Lukács 1391.
László 1391. †
Jakab 1380. 1422.
Gergely †
János 1412. 1422. Hanus dictus.
Zsigmond 1417.
Péter 1469.
János 1417. 69.
Felix.
Felix †
Lőrincz.
Balás 1500.
Miklós 1469. †
Venczel 1486. †
László 1469. †
András 1469. †
János †
Miklós †
Dénes.
Charitas.
Szaniszló 1469. †
György 1469. †
Venczel 1469 †
János 1469.1472 Organdia.
László 1469.1498. †
Miklós 1498.
Dienes 1469.1470.
János
György
Lőrincz 1585. 90.
Folyt. IV. táblán.
György 1469. †
László 1469. †
György †
János 1571. †
Márton †
Dániel †
Fridrik 1571. 85.
Miklós 1585.
Zsigmond
Márton 1582. †
János 1585. †
Lőrincz †
András †
István †
Ferencz †
Ferencz
Gábor †
János †
Pál 1687.
Gábor †
Ádám †
†
János 1618.
Lőrincz 1643—50. Szabolcs v. jegyző. †
Lőrincz 1648.
András †
János †
László 1642. †
István 1642. 87. †
László †
István †
Pál †
Zsigmond.
Fridrik 1687.
Tamás 1687.
Folyt.a köv.lapon.
István † Péter † Zsigmond † István † János † Tamás †

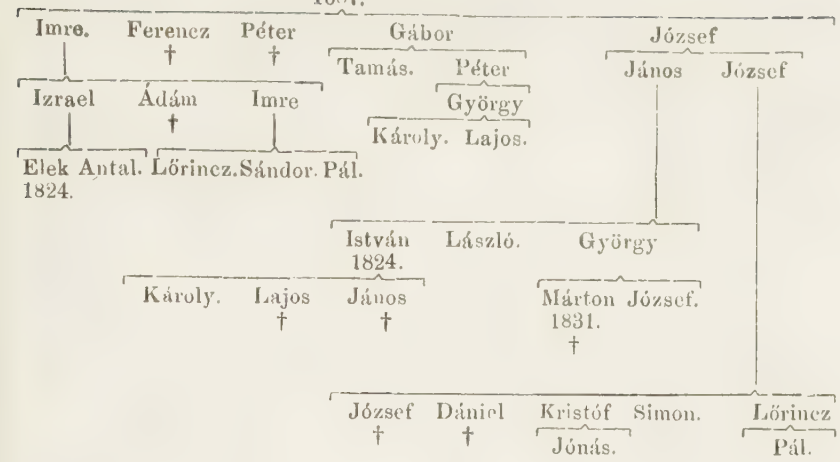
Tamás, *ki az előbbi lapon.*
1687.
Imre.
Ferencz †
Péter †
Gábor
Tamás.
Péter
György
Károly. Lajos.
József
János
József
Izrael
Ádám †
Imre
Elek 1824.
Antal.
Lőrincz.
Sándor.
Pál.
István 1824.
László.
György
Károly.
Lajos †
János †
Márton 1831. †
József.
József †
Dániel †
Kristóf
Jónás.
Simon.
Lőrincz
Pál.

IV. tábla.

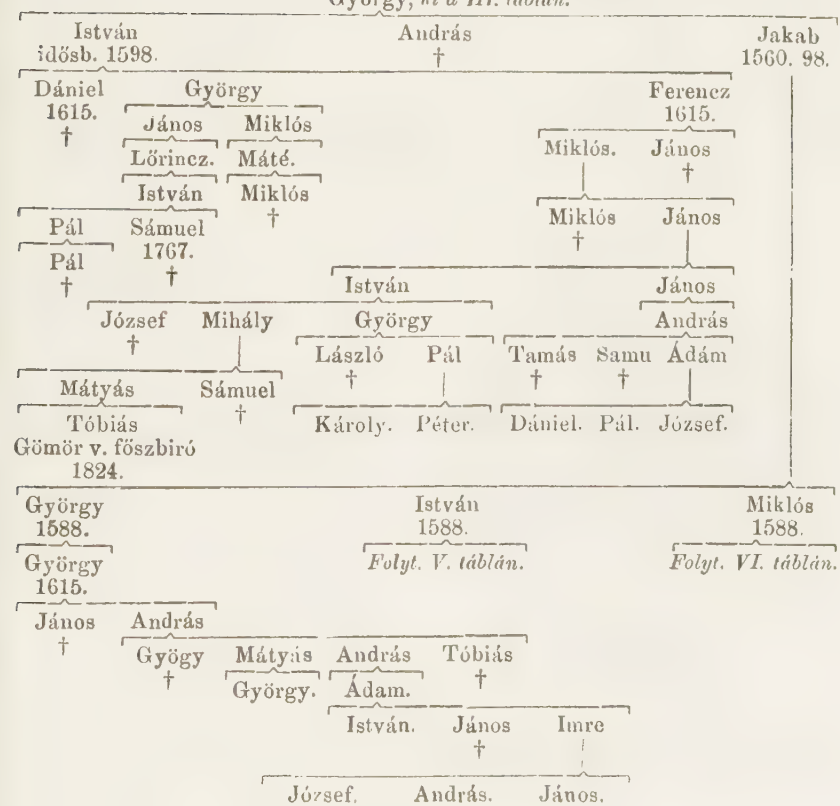
György, *ki a III. táblán.*
István idősb. 1598.
András †
Jakab 1560. 98.
Dániel 1615. †
György
János
Miklós
Lőrincz.
Máté.
István
Miklós †
Pál
Pál †
Sámuel 1767. †
Ferencz 1615.
Miklós.
János †
Miklós †
János
István
János
József †
Mihály
György
László †
Pál
Tamás †
Samu †
Ádám
András
Mátyás
Tóbiás
Gömör v. főszbiró 1824.
Sámuel †
Károly.
Péter.
Dániel.
Pál.
József.
György 1588.
István 1588.
Miklós 1588.
Folyt. V. táblán.
Folyt. VI. táblán.
György 1615.
János †
András
Gyögy †
Mátyás
György.
András
Ádam.
Tóbiás †
István.
János †
Imre
József.
András.
János.

István, *ki a IV. táblán.*
1588.

- György †
- János 1615. 23. †
- Mátyás 1615. †
- Miklós 1615.
  - János
    - Dávid (Ilgó Ilona.)
      - Dániel
        - János †
        - Dániel †
        - István †
        - Pál †
        - János
          - Dániel
          - Sámuel
            - Sámuel.
            - Dániel.
          - Jakab.
        - József †
          - Miklós †
          - Imre
            - Imre.
          - István †
      - Miklós †
        - Miklós
          - Sámuel.
        - János (Jeszenszky Zsuzsa.)
          - Janka
          - István 1817. Erdélybe Olasztelekre telepszik (Nagy Julianna.)
            - Gedeon lak. Czéczke. Biharban (Kelemen Polexina.)
              - Albert.
              - Emil.
              - Gizella.
              - Mária.
            - Lajos meghalt.
              - Ilona.
              - Berta.
            - István 1848 9 lov. kapit.
          - Elek.
          - Péter.
            - Emilia (Cserny János.)
            - Júlia.
          - Zsuzsa.
            - Mária (Szent-Iványi Ignácz) Sepsiben.
            - László.
        - Jakab.
    - Jakab †
  - Ráfael †
  - Pál
    - Sándor.
      - Károly cs. k. főhadn.
    - Pál †
      - Mihály †
      - Pál †
      - Péter †
      - István
        - Mátyás
          - János.
        - Antal.
      - János
        - Károly.
        - Lajos.
      - Mátyás
        - László
      - György (Ivánka Zsófia.)
        - Imre
        - György (Záborszky Zsuzsa.)
          - György
            - Antal Dadán Biharban.
            - Simon
          - Ferencz (Tiller Teréz.)
            - Mária.
            - Károly
            - József.
            - Luiza.
            - Gábor.
            - Gyula.

VI. t á b l a.

Miklós, *ki a IV. táblán.*
1588.

- Mátyás 1615. 23.
  - István †
  - Gábor †
  - György
    - Ádám
      - Gáspár †
      - Ferencz.
        - Ádám
        - Ferencz.
  - Zsigmond
    - András
      - Lőrincz †
      - István †
      - László
        - Ádám.
      - Mihály †
      - József †
    - Gábor †
    - György
      - György
      - Gáspár
        - Sándor.
      - Zsigmond
        - Károly
          - Zsigmond.
        - Zsigmond.
        - Ferdinand.
      - Pál.
      - Antal.
- János
  - András †
  - László
    - László.
      - János
    - János †

Eddig a családfa; mely hogy nem részletesebb, sajnálnunk lehet. Történetére, illetőleg birtokviszonyaira vonatkozólag, mely a Dávid családéval közös, a XIV. századig adatainkat elmondottuk e munka III. köt. 253. lapján.

Czímere is a családnak a Dávid családéval egyező, mely mint itt a metszvény mutatja, a viziránvosan kétfelé osztott paizs felső kék udvarában növő medve, első lábaival koronát tartva, fölötte jobbról arany nap, balról ezüst félhold, az alsó ezüst udvarban hármas zöld halmon három fejér s piros rózsa szál. A paizs fölötti sisak koronájából szintén medve emelkedik föl, első lábaival két piros egy fejér rózsát tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A család fő fészke jelenleg is Turócz vármegye, hol többi közt

Alsó- és Felső-Zaturcsa ősi helységben birtokosok. Csupán Alsó-Zaturcsáról irják előnevüket a II. táblán látható ágak, és Benedeknek, ki az I. táblán áll, alább még néhány ízen folytatott ivadéka. Mindkét Zaturcsáról előnevezik magokat a többi ágak.

Turócz megyében a család előkora óta fő megyei hivatalokat is viselt. Igy János 1553—59. Turócz vármegye alispánja[1]), másik János 1618-ban követ, és ez, vagy más János 1653-ban alispán volt.[2]) Ismét János 1774-ben a Dunán inneni kerületi tábla ülnöke volt. Turócz vármegyében 1824-ben István táblabiró, Zsigmond aladószedő, Elek Esküdt volt. 1848-ban Lajos főjegyző, Tamás alj. Károly főügyv. József levéltárn. József esküdt.

A család több megyékbe is elszármazott, Nógrád megyében már 1732-ben élt János, ki nemességét 1734 ben Turócz megye nemesi bizonyitványával igazolta, élt még 1755-ben is, sőt 1777-ben nemességet ujra kihirdetteté.[3]) Fia Jónás volt. Ugyan csak Turóczból Alsó Zaturcsáról Sámuelnek fia Dániel iparos, Nógrád megyei Losonczra telepedett, eladván alsó zaturcsai részét emlitett Eleknek, 1824. jun. 14. Turócz megyétől nyert nemesi bizonyitványát Nógrádban 1832. aug. 28. hirleltette.[4]) Gömör megyében Tóbiás 1824-ben főszolgabiró volt.

Egy ágból az V. táblán álló Jánosnak Jeszenszky Zsuzsannától fia István 1817-ben Erdélybe telepedet Olasztelekre, hol, valamint Barótban szép terjedelmü javakat szerzett. És ott mint müvelt férfiú, szorgalmas gazda közbecsülésben részesült. Egyik fia Gedeon Bihar megyében birtokos, és ott Czéczkén lakozik.

Békes megyében Fülöp 1795-ben publicáltatta nemességét.

Az I. táblán álló Mortun fiának Benedeknek ága maig terjed, meddig még adataink terjednek, ez igy sarjadzott:

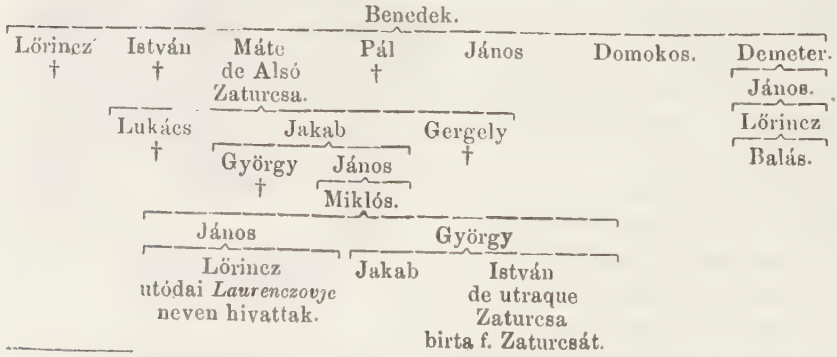

[1]) Bel Notitia Nova Hung. tomo II. 312.
[2]) Lehoczky Stemmat. I 214.
[3]) C. Neograd anni 1777. nro 433.
[4]) Nógrád várm. jegyzőkönyv 1832. évi 1388. sz.

Zatroch család. Bihar vármegye nemes családai között említetik.[1])

Zauner család. Trencsín megyei nemes család, hol 1687-ben Zauner Gáspár és Boldizsár mutatták elő nemes leveleket. Utóbb, úgy látszik, Pozsony megyében is élt e család. Címere következő: a paizs balról jobbra rézsutos vonallal kétfelé osztott paizs, a felső vagy jobb oldali udvar fekete, a bal arany, az előtérben zöld téren egy, a jobb oldalon magasult sziklára első lábaival kapaszkodó szarvas, nyakán arany örvvel. A paizs fölötti sisak koronáján két sasszárny lebeg, a jobb oldali vizirányosan félig vörös, félig ezüst, a baloldali félig arany, félig fekete. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.[2])

A XVII. században 1672-ből ismeretes Zauner Charitas, Absolon Dánielnek Munkácson Zrinyi Ilona titkárának felesége. Szepes és Sáros megyében utóbb is előfordulnak e család tagjai.

Zauska család. A Sombergi Sauska család nevét Zauska néven is találjuk,[3]) különben Sauska néven róla már e munka X. kötet 81. lapján szólottunk. Az ott említett Antal, ki 1764-ben Baranya vármegye országgyülési követe volt, utóbb helytartósági tanácsos lett, és mint ilyen 1782. jan. 19-én halt meg.

Závaday család. Trencsín vármegye czímerleveles nemes családa. Az armálist 1664-ben Závaday Miklós kapta I. Leopold királytól és azt azon évben ama megyében ki is hirdetteté. Utódai Závadszky-nak is irattak.[4])

Zavodeczky család. Zavodeczky Ferencz 1797-ben I. Ferencz király által nemesítetett meg.

Czímere egy, vízirányosan közepén vörös pólya által, melyen két arany csillag között ezüst félhold ragyog, kétfelé osztott paizs, a felső osztály hosszában hétszer, szélességében ötször ezüstkékkel kockázott udvart mutat, melyben aranyfekete zsinóron arany pósta-trombita függ; az alsó arany udvarban zöld téren pejlovon kék ruhás magyar vitéz lovagol, jobb kezével kivont kardját villogtatva. A paizs fölötti sisak koronáján két fekete sasszárny között kék mezű kar könyökől, a paizsbelihez hasonló trombitát tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.[5])

[1]) Fényes E. Magyar orsz. geogr. statist. Pest. 1836—1840. IV. köt. 61. l.

[2]) Burgstaller Collectio Insignium Nob. Fam.

[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV. és Lehoczky Stemmat. II. 445.

[4]) Szontagh Dán. közl.

[5]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

Závodszky (Závodjei) Trencsín vármegyei birtokos nemes család, melyből Závodszky György szül. 1569-ben. Thurzó Györgynek, majd fiának Imrének volt titkára. Kora naplóját 1586—1617-ig irásban hagyván,[1]) a történet-irodalmi pályán maradandó érdemet szerzett.

1699-ben Závodszky Sándor Árva vármegye számvevőjévé választatott.

Trencsín vármegye nemesi összeirásaiban[2]) a család következő tagjait találjuk:

1736-ban Závodjén laktak Farkas, id. és ifj. György, Zakariás, id. és ifj. János és Mihály. Ugyan ekkor egyik a Pozsonyi kamaránál hivataloskodott, Imre pedig Nyitra megyében lakott.

1748-ban a felső járásban lakott Farkas, Závodjén pedig Zakariás, András és János székeltek.

1768-ban Závodjén lakott András és fia János, továbbá György és ennek fiai György, és János, azután András, meg Mihály, és ennek fia János; hasonlóan idősb János és ennek fiai János és András, végre Mihály, Gáspár, Imre és ifjabb András. Ekkor Zolnán székelt Gáspár.

1803. Zolnán laktak Gáspár és János és ennek három fia: György, Antal és Imre; Závodjén laktak András és két fia János és András, továbbá idősb János két fiával Andrással és Györgygyel, végre középső János fiával Andrással.

1837-ben Zolnán János és fiai: Antal, Ferencz és Imre, továbbá András fiával Gáspárral, és ettől ifj. Gáspár és János unokáival. Zavodjén ekkor már 23 férfi tagja élt a családnak.

1760-ban Závodszky József a m. kir. kamaránál számvevő volt. —

A család czímere a paizs kék udvarában zöld téren arany korona, melyen páncélos kar könyökül, kivont kardot tartva, melynek hegyén vörös turbános, szakállas törökfej vérzik, fölötte jobbról ezüst félhold, balról arany nap ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján az előbbihez mindenben hasonló kar, kivont karddal és levágott törökfejjel látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[3])

Závody család. Komárom és Sárcs vármegye nemességének

---

[1]) Kiadta Bél. M. Adparatus ad Hist. H. 353—373.

[2]) Szontagh Dán. közl.

[3]) Burgstaller Collect. Insignium Nob. Fam.

névsorában találjuk.[1] Zemplin megyében mint Pethő örökös a sztropkói uradalomban volt részes.[2])

Závody Mihály a múlt században 1787. körül a győri kerületben a klarissa apaczák egykori csolnoki uradalmának volt kir. ügyésze.

Zay család. (Csömöri gróf, Zay-Ugrócz örökösé.) Egyike azon kevés családoknak, melyeknek eredete saját levéltári oklevelei szerint ízről ízre a XII. századig hitelesen felterjed, és melynek törzsei mint már nemesek a honfoglalás korában nyerték első birtokaikat.[3]) Eredetét a 108 nemzetségek egyikéből a Loja nemből vette.[4]) Első hitelesen ismert törzse Ruzboid de genere Loja volt, ennek fia Lampert *(filius Ruzboid de genere Loja)* a XIII. század közepén élt, kire Mohornak fia Ipoly után a Dráva környékén főképen Valkó vármegyében terjedelmes jószág nézett, azonban e javak egy nagy részét IV. Béla király a Csák nemből származott Péter fiának Domokos ispánnak (Comes) adományozván, 1260-ban most említett Domokos Lamperttal egyességre lépett, és ennek átadta Thulman, Drauk, Lanka falvakat (Villae) Bagia és Onth között Patrimfalva egy részét, úgy Zechche falva egy részét is, melyeket egykoron Ipoly birt, viszont Lampert ezekért Uylak helységet adta által, mint ez a budai káptalan által 1268-ban átirt oklevélből kitünik.

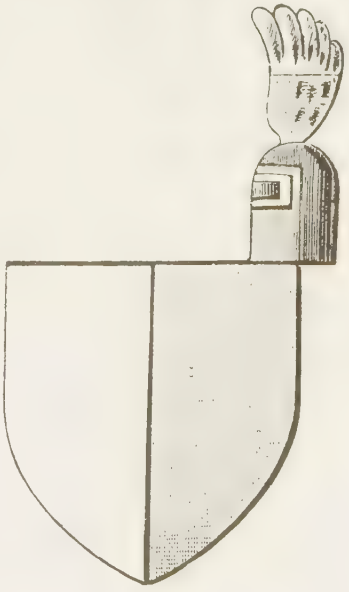

1. számú.

1299-ben élt Lampertnek fia Rozbeyd (a II-dik) ki szintén Valkó megyében volt birtokos.[5]) E II. Rozbeidnak fia I. Péter kir. udvarnok birta már Pest vármegyében Chemer, (mostani irásmód szerint Csömör) helységet, honnan a család ősi családnevét vette.

A családnak czimerlevele egész a grófságig soha sem volt, azonban már

[1]) Fényes E. M. Orsz. geogr. stat. állapotja.
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 96.
[3]) Horvát István, Magyar orsz. gyökeres régi nemzetségeiről. 58. lap.
[4]) Fejér, Cod. diplom. tomo VIII. vol. 3. p. 60.
[5]) Ugyan ott p. 113.

a legrégibb időkben, mint fenmaradt emlékek és hagyományok szólanak, meg volt családi czímere, melylyel élt, s ez legrégibb alakjában, mint itt az 1. szám alatt látható, egy hosszában kétfelé, arany és ezüst udvarra osztott paizs vala, a fölött az érczsisakon arany ezüstre osztott sasszárnynyal. A XIV. században Róbert Károly idejében már e czímert bővítve használá a család, nevezetesen a paizsba egy vörös udvarba álló várbástyát, melyet egy harczos lajtorján állva, s jobb kezében égő fáklyát tartva ostromol. A paizs fölött pedig a sisakból szintén fáklyát tartó vitéz emelkedik föl, mint a 2-ik számú czímer mutatja. A többi czímerről alább szólandunk.

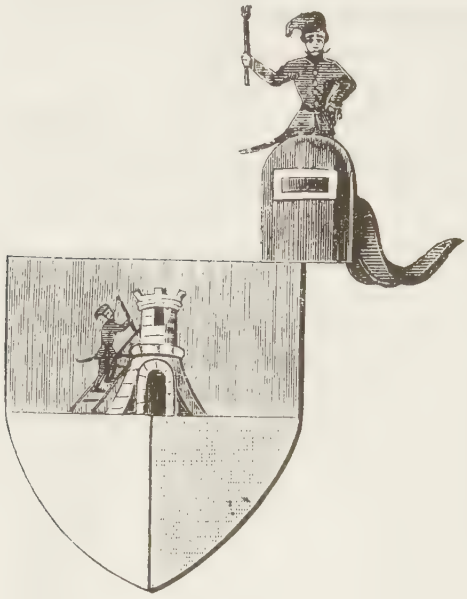

2. *számú.*

A család hiteles nemzékrendje[6]) következő :

Ruzboid
de genere Lója.
1196—1235.

- Lampert 1267.
  - Rozbeid 1299.
    - I. Péter 1335. *Zay de Chemer* kir. udvarnok.
      - I. Miklós 1384.
        - Bernát 1416.
          - I. János 1456. (Dorottya nemes.)
- Balás 1260.
  - József 1396. (Dochy Kata.)
- Mortun
  - Dienes 1299.

Miklós † | I. László † | Kristóf † | II. Péter † 1509. (lankai Kamarás Borbála.) | II. János 1494. Krakkóban tanúlt.

Mátyás † | I. Ferencz sz. 1498 † 1570. báró 1560. főispán (1. Bánffy Gara Bora † 1569. 2. Mindszenty Kata †) | Apollonia (Zolthay Imre.) | Magdolna (Zolthay Balás.)

Folyt. a köv. lapon.

[6]) Ugyan ott és a család Zay ugróczi levéltárából közölt adatok, továbbá Lehoczky Stemmat II.443. Raicsány Deduc. gen. I. 120. stb.

I. Ferencz
sz. 1198 † 1570.
báró 1560 főispán
(1. Bánffy Gara Bora † 1579.
2. Mindszenty Kata †)

1-től III. Péter (poltári Sóos Klára) †

III. János (Kubinyi Dora özv. 1595.

II. László sz. 1547. † 1590 Zay-Ugróczy Orsolya.) örököse kir. fő asztaln. (1. b. Pucheim Felicitas.)

I. András 1590. (Apponyi

Magdolna (1. b. Balassa Zsigm. 2. Mérei Imre 1608. 3. Hosszutóthi Istv. 1609. 4. Sándorffy Miklós 1617. 5. Karvai Orlé Miklós.)

2-t. Miklós (Török Erzse.)

Erzse (Palásthy Bened.)

Bora 1590. (b. Petróczy Miklós.)

I. Lőrincz 1590. 8. török rab. (Jakussich Sára.)

Anna 1563. (Csáky Pál.

Anna 1610. (1. Sikarossy János 2. Marczaltői Miklós.)

Kata (Semberi Sembery István.

II. András † (Divék Ujfalussy Éva.)

II. Ferencz

II. Lőrincz 1590. † 1638.

I. Zsigmond sz. 1588. † 1649. (kürti Pogrányi Anna.

M. Anna 1638. 1. b. Rottal András 2. Plathy Ferencz.

II. Zsigmond 1629. Kaboldon meglöv. (Kazaházi Joó Mária.)

IV. Péter 1651. (Sibrik Kata.)

III. László sz. 1624 † 1674. (1. Vizkelety Magd. 2. b. Div. Ujfalussy Judit † 1667. 3. b. Nyáry Krisztina.)

Erzse (b. Balassa János özv. 1678.

1-től Éva (Ujfalussy János.)

2-tól III. András nádori jelölt 1681. † 1685. (1 gr. Kollonitz Ludmilla 2. b. Révay Krisztina. 3. Osgyáni Bakos Zsuzsanna.)

István † 1721. (gr. Kollonicz Janka)

István sz. 1688. † 1689.

Ferdinand sz. 1700 † 1770. (1. Syrmiensis Kata † 1759. 2. Szent-Iványi Éva.)

Teréz (b. Hellenbach Lajos.)

III. Lőrincz sz. 1651 † 1712. (1. gr. Nyáry Anna 2. gr. Kollonitz Mária Polex.)

Folyt. a köv lapon.

2-tól Sándor sz. 1665 † 1705. (1. Motesiczky Julia 2. b. Hellenbach Zsófia.)

Bora (1. Rudnay László 2. Bossányi Mikl.)

Anna (Vay Ádám.)

Krisztina (b. Pongrácz Ferencz.)

Julianna Apponyi Tamás.)

2-tól Károly sz. 1696 † 1739. †

Mária sz. 1698 † 1770. (b. Zay Imre.)

III. Lőrincz, *hi az előbbi lapon.*
sz. 1651 † 1712.
(1. gr. Nyáry Anna.
2. gr. Kollonitz
Maria Polex.)

1-től Pál elesett 1701.

Zsuzsa sz. 1681. † 1738. (1 Zerdahelyi János.) 2. b. Vécsey Sándor.)

2-től Kata (b. Perényi Miklós.

IV. András ezredes † 1734. (b. Berényi Judit.)

Anna Mar. sz. 1688 † 1689.

Ferencz sz. 1687 † 1693.

III. Zsigm. sz. 1689. aug. 13. † 1755. törökorszámkivet.

I. Imre sz 1693. † 1753. nádorsági jelölt (b. Zay Mária Kriszt.)

Erzse sz. 1696. † 1778. (gr. Trautmansdorf Honor.)

Kriszt. sz. 1697 † 1784.

IV. László sz. 1705. † 1780. *adoptált* Kollonicz 1722.

Lásd Kollonicz család. VI. köt. 304. lap.

V. Péter sz. 1735 † 1788. cs. kir. kan. evang. fő Insp. (1. b. Calisius Eleonora 2. gr. Auersperg Anna. 3. b. Calisius Ludov.)

Mária sz. 1736. jul. 3. † 1812 sept. 7.

1-től Tamás sz. 1759. † 1760.

Péter sz. 1761. † 1767.

2 tól II. Imre sz. 1765 † 1831. cs. kir. kam. ins. alezred. 1830. gróf. (b. Calisius Mária E.)

Sándor sz. 1765. † 1767.

3-tól Lajos sz. 1776. † 1782.

Lajos sz. 1782. † 1783.

IV. Zsigmond sz. 1784. † 1806. Trencsín v. aljegyző.

gr. Károly (Miksa) sz. 1797. febr. 12. cs. kir. kam. ev. egyh. főfelügy. (1. b. Prónay Karolina 2. gr. Berényi Alojzia.)

1-től Lajos sz. 1821. dec. 18. cs. k. kam. és kapit. (1. gr. Berényi Mária. 2. gr. Kolowrat Mária.)

Albert Kár. sz. 1825. jun. 22. cs. k. kapit. és szász Henr. rend irt.

Sándor sz. 1827. † 1828.

Ferencz sz. 1829. octob. 2. cs. k. kam.

Eleonora sz. 1831. apr. 3. (b. Danckelmann Achil † 1858. cs. k. kap.)

György sz. 1853. febr. 27.

A családfán állók közül a Lója nemből eredt I. Péter kir. udvarnok, 1335. körül vette fel a chemeri Zay nevet. Kis unokája I. János a Hunyadiak korában virágzott. Ennek nejétől nemes családból származott Dorottya nevü asszonytól (családnevét nem ismerjük) több fia között II. János 1494 ben még Krakkóban tanúlt,[1])

[1]) Regestrum Bursae Cracoviens pag. 17.

de utóbb mag nélkül halt el. Másik fia II. Péter pedig feleségül véven lankai és zeleméri Kamarás[1]) Mihálynak szentpéteri Ikurd Dorottyától való leányát Kamarás Borbálát,[2]) ki II. Ulászlótól tetemes adomány javakat nyert, és kivel atyja lőn többi közt a család második megalapitójának I. Ferenczuek. II. Péter meghalt 1509-ben. Egyik fia:

I. Ferencz szül. 1498-ban. Fiatal korában, már 1526-ban részt vett a mohácsi ütközetben. 1528-ban kir. udvarnok volt, 1550-ben Eger vára várnagya, 1552-ben az akkor épült Szolnok vára első kapitánya, és külső Szolnok vármegye főispánja. 1553 ban a nászadosok kapitánya lőn.[3]) Vitézsége, ügyessége, és jeles elmetehetsége még fontosabb állami szolgálatokban tünt föl, midőn 1555-ben Verancsich Antallal a török udvarhoz követségben küldetett.[4]) 1560. jul. 1-én I. Ferdinánd király hű és fontos szolgálatiért mindkét nemű gyermekeivel és utódaival az ország bárói és mágnásai sorába emelte. (E tény által a Zay család a honunkban jelenleg is virágzó mágnás családok egyik legrégiebbike.) 1569-ben pedig Kassai és felső Magyarország főkapitányának neveztetett. Meghalt 1570. octob. 10-én. 1538-ban nőül vévén a Garai család utolsó sarjadékát Garai Bánffy Lőrinczuek pakosi Paxi Annatól[5]) született leányát Garai Borbalát, kivel a Garayak összes birtoka jogszerűleg a Zayakra szállott 1541. jan. 28-án k. okmány szerint,[6]) és kitől a táblázaton látható nyolcz gyermeke született. Ennek 1569-ben történt halála után nőül vette Báthori Andrásnak kedvesét, az akkor bájoló szépségű Mindszenty Katalint, kitől szintén született fia Miklós, de az leányában kihalt. A szép özvegy Mindszenty Katalin pedig még ezután két férfiút hóditott meg egymás után férjül, ugymint alsó lindvai Bánffy Lászlót, és ennek halálával gyarmati Balassa Andrást.

I. Ferencz-nek 1560. évi bárósági diplomájában sincs még czimer iktatva, mindazáltal ez idő tájban ismét egy udvarral szapo-

---

[1]) Lehoczky szerint: lenkai Kamarich Mihály volt. Stemmat II. p. 443. És úgy látszik, ezzel tetemes Slavoniai birtokokat járultat a családhoz.

[2]) Ki azután Stresemley Györgyhöz és ennek is halálával Gechey Jánoshoz ment férjhez. (Rajcsányi Gen. I. 120.

[3]) Budai Fer. Hist. lex. III. 605—611 stb.

[4]) L. Verancsich Ant. munkái. Kiadta Szalay László. Pest 1860—1864.

[5]) Paksy Lajos és Parlaghi Lúczia leánya.

[6]) A családi levéltárban.

rodott a czimer, és azóta máig lényegben meg is maradt. Tudniillik, mint a 3-ik metszvény mutatja, a paizs 4 udvarra oszlik, az 1-ik vörös udvarban a bástya és azt ostromló vitéz látható, 2. kék udvarban egy arany koronából, mely fölött még három korona ragyog, két vörös mezű kar nyúlik ki, kivont kardjaikat fönt keresztbe helyezve a 3. czüst udvar, és 4. arany udvar üres. A paizs fölött három koronás sisak áll, a bal oldali fölött a koronából kinyúló vörös karok kereszt-

3-ik számú czímer.

be tett kardokkal és a három koronával, a közepsőn aranyezüst kék sasszárnyak, a jobboldalón a fáklyát tartó kék ruhás vitéz láthatók. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

I. Ferencz által, ki a XVI. század közepén a reformatióhoz hajolva, az ágostai evang. hitvallást elfogadta, a család az ország szereplő fő nemzetségei sorába emelkedett. Daczára annak, hogy még az ő kiskorúságában a család ősi gyökeres javai, ezek között a Pest megyében fekvő Chemer, (vagy későbbi és mai irásmóddal Csömör) honnan az első családi előnév vétetett, ugy Ilmagh, Chianda a rokonok által elidegenitettek; daczára, hogy a tatár és török dulások zavaraiban egyéb tetemes családi javaknak csak emlékei maradtak, I. Ferencz kitünő tehetségei mellett részint örökség, női hozomány, részint szerzemények által annyi birtokkal rendelkezett, miszerint I. Ferdinand kir. 1559. dec. 6. kelt adománya szerint[1]) jószágai 23 megyére, névszerint Pest, Gömör, Valkó, Pozsega, Kőrös, Zolnok, Bács, Heves, Csongrád, Csanád, Békes, Sáros, Abauj, Zemplin, Bihar, Szabolcs, Tolna, Baranya, Nógrád, Bars, Trencsin, Nyitra, és Pozsony vármegyébe terjedtek ki.[2]) Nem csekély hatással volt ekkor

[1]) A család levéltárában L, kiadva Új M. Muzeum 1857. évi I. köt 422—424.

[2]) Sőt 1561-ben birt a család Arad vármegyében is, névszerint Zay

a Zay családnak úgy emelkedésére, mint vagyonosodására nézve is I. Ferenecznek a kihalt nagy fényű Garai családba házasodása, mely családnak utolsó sarjadéka Garai Bánffy Borbála[1]) által ezen kihalt családnak történelmileg nagy fontosságú levéltára is a Zay-ak örökségébe került és maig a Zay-Ugróczi levéltárban őriztetik, hol ez időből egyéb régiségeken felül a Zay és Gara család czímereivel diszitett ágyúk, és egyéb fegyverek is láthatók.

I. Ferenecznek, mint mondók, első nejétől nyolcz gyermeke maradt, u. m. 1. III. Péter, ki nőül vévén poltári Sóos Istvánnak Csery Annától leányát Sóos Klárát, magtalanúl múlt ki, 2. III. János, kinek neje Kubinyi Dorottya Kubinyi Jakab és Beniczky Borbála leánya 1595 ben gyermektelen özvegy volt. 3. II. László, kiről alább, 4. I. András, ki 1590-ben török rábságba esett Lőrincz testvérével együtt[2]) és ki nagy apponyi Apponyi Orsolyát vévén hitestársúl, ettől maradtak gyermekei II. András magtalan, és II. Ferencz, kinek neje volt Divék-Ujfalussy Gergelynek Máriássy Annától születetett leánya Ujfalussy Éva, előbb giletinczi Osztrosich Pálné, legutóbb gróf Illésházy Gáborné. 5. Anna, ki 1563-ban Csáky Pálhoz ment férjhez, a menyegző Solymoson tartatott, hová a király, főherczegek, főpapok, országzászlósok és nagyok, tizenkét vármegye, tiz város, hét plébános és háromszásznál több más egyéb rendű személy volt meghiva. A Csákyak ez ága kihalt. Az akkori nász ajándékokból még találhatók ereklyék a Zay-ak birtokában. 6. Lőrincz, kiről megjegyezhetjük, hogy Esztergam táján 1590-ben török rabságba esvén[3]) abból 1598-ban nagy sarczon szabadúlt meg.[4]) Nejétől orbovai Jakussith András és Thurzó Judit leányától Jakussith Sárától gyermekei nem maradtak. 8. Borbála Kaszai báró Petróczy Miklóshoz menvén, a Petróczy és Calisius báró családok ős-anyjává lőn.

György-nek (nincs a családfán!) özvegye Panád, Sz. Pál, Gyelid, Kovácsi Háromföleu, Ároki, Eötven-Ablakos, Csarak, Deszkér, Bike, Keresztúr, Kewő, Sződi, Nyarev, Hodos, Hidegkut helység és pusztákon, — ugyan ekkor Zay János-nak özvegye Arad megyei Zabran helységben volt birtokos; továbbá Zaránd megyében ekkor birtak Zay Tamás (nincs a családfán) Gyarmat és Dülőshid helységben, Zay Miklós özvegye pedig Nagy-Zerinden. *Lásd Fabián Arad vármegye leirása 21—39. lap.*

[1]) Lásd ezen összeköttetést közölve is Uj M. Muzeum 1855. évi I. köt. 351. l. 1549-ből Zay Ferenczhez magyar levél Vasárnapi ujság 1866. évi 6-ik sz.

[2]) Pethő Gergely M. Krónika 131.

[3]) Pető Gergely M. Krónika 131. lap.

[4]) Nyitra megye 1598. jun. 20. gyülésén Zay Lőr. kiváltására minden nemesre 1 ftot v. tett. Protoc. Cot. Nitr.

II. László (I. Ferenczuek fia) az 1547—1590. évkörben élt, Zólyomban Véglesvár kapitánya, utóbb kir. fő asztalnok mester volt. Meghalt 1590-ben. Nőül vette 1572-ben Balassa Farkasnak Szent-Györgyi és Bazini gróf Margittól született leányát, kitől egy leánya, és két fia maradt, u. m. II. Lőrincz, 1590—1638-ban, ki a 30 éves haborúban saját zászlóaljával (banderium) vett részt, és

I. Zsigmond, ki 1588. született és 1649-ben meghalt. Neje volt nemes kürthi Pogrányi Benedeknek dalkai Hathalmi Erzsébettől született leánya Pogrányi Anna, kitől három gyermeke maradt. Ezek közül II. Zsigmond nőül birta Kaszaházi Joó Jánosnak Balassa Borbálától leányát Joó Máriát, azonban ezzel soká nem élhetett, mert 1629-ben sógora által Kabold várában meglövetett. Fia volt IV. Péter, ki nőül birta szarvaskendi Sibrik Katát, Sibrik Istvánnak Rima-Széchy Fruzsinától leányát, kitől gyermeke nem levén, 1651-ben utódok nélkül halt meg. Özvegye Széchy Kata utóbb Pizononio bécsi kereskedőhöz ment nőül. I. Zsigmondnak másik fia volt.

III. László szül. 1624-ben. Neje három volt, az első Vizkelety Magdolna, Vizkelety Tamásnak inkei Loránth Borbálától leánya, második Divék-Ujfalusy báró Ujfalussy Andrásnak Giletinczi báró Osztrosich Annától leánya Ujfalussy Judit, ki 1667-ben halt meg; a harmadik bedeghi báró Nyáry Miklósnak alsó lindvai Bánffy Judittól leánya b. Nyáry Krisztina, előbb Bossányi László özvegye, legutóbb Sirchich Gáspár felesége. Ezektől négy gyermeke maradt, köztök három fiu, u. m. III. András, István és III. Lőrincz. Ezek közül István ága, mint a tábla mutatja, gyermekeiben halt ki. III. András tekintélyes hazafi, 1681-ben a nádorságra volt kijelölve. Meghalt 1685-ben. Ez háromszor házasodott, első neje gróf Kollonitz Ludovika, a második báró Révay Krisztina, a harmadik osgyáni Bakos Gábornak Bornemisza Máriától leánya (Wesselényi Lászlónak özvegye) Bakos Zsuzsanna volt. A második házasságból származott négy leánya és egyfia Sándor, szül. 1665-ben. Meghalt 1705. oct. 18-án, kinek első neje Motesiczky Julianna, a második paczolaji báró Hellenbach János Gottfriednek Karesz Katalintól leánya Zsófia volt, kitől maradtak gyermekei: a Károly szül. 1696. meghalt 1739. april. 5-én nőtlen állapotban, és b) Mária Krisztina szül. 1698. férjhez mint 1733. jun. 7-én b. Zay I. Imre rokonához, meghalt 1770. oct. 30-án.

III. Lőrincz (III. Lászlónak fia) 1651-ben született, és 1712-ben halt meg. Szintén kétszer nősült, első neje bedeghi gróf Nyáry Anna, a második kollegrádi gróf Kollonicz Mária volt. Az elsőtől há-

rom gyermeke maradt. Ezek közül Pál 1701-ben a francziák ellen viselt háborúban esett el. Második házaságából nyolcz gyermeke volt; ezek közül IV. András mint ezredes halt el 1734-ben. Özvegyen és gyermektelenül hagyá nejét Karancsberényi gróf Berényi Juditot, (előbb jegyese gr. Berényi Mária volt, de egybekelés előtt elhalt.) III. Zsigmond (szül. 1689. aug. 13. meghalt Törökországban számkivetésben 1755-ben.) IV. László (szül. 1705 † 1780) gróf Kollonitz Zsigmond bibornok által fiúl fogadtatván (adoptáltatván) a Kollonitz nevet vevé föl, meg tartva csupán a *Zay-Ugrócz örököse* czímet, és a gróf Kollonitz családnak máig terjesztője lőn; mint jött le tőle e család és mily fényes családi összeköttetésekbe szövődött, a gróf Kollonitz családnál e munka VI. köt. 302. lapján látható. Következik III. Lőrincz-nek azon fia, kitől a Zay család máig leszármazott. Ez

I. Imre volt. Szül. 1693. nov. 21 én. Részvett az örökösödési háborúban és ott nehéz sebeket kapott. Az 1741. országgyülésen nádorságra is kijelöltetett. Meghalt 1753. maj. 24-én. Neje báró Zay Mária-Krisztina volt. Ettől lőn fia

V. Péter, szül. 1735. jun. 29 én. Volt cs. kir. kamarás, és az ágost. evang. egyház főfelügyelője. Meghalt 1788. octob. 4-én. Első neje calischi és kis-bíróczi báró Calisius Eleonora († 1761. apr. 9.) b. Calisius Kerestélynek báró Petróczy Erzsébettől szül. leánya, második 1762-től gróf Auersperg Anna Mária (szül. 1744. sept. 2. † 1765. dec. 13.) gr. Auersperg Farkas Richardnak báró Reisinger Franciskától való leánya; a harmadik végre 1775-től báró Calisius Ludovica (szül. 1743 † 1817) az előbbinek nővére, volt. Ezektől a táblán látható hét fia származott, kik közül II. Imrén kivül azonban csak IV. Zsigmond (szül. 1784. máj. 12. † 1806. máj. 8.) ért nagyobb kort. Iskoláit Göttingben és Lipcsében járván, Trencsin megyében aljegyző volt, de fiatal korában elhúnyt. Igy család fentartóúl maradt testvére

II. Imre (szül. 1765. jan. 7-én) a lipcsei egyetemben tanúlt 1784—1787. azután a Wurmser huszár ezredben tiszt, harczolt 1787—1790. a török, 1790-ben a belgák, 1792—1796. Belgiumban a franczia ellen, 1797-ben a nemesi fölkelő seregnél alezredes, és Turócz megye nemesi serégének vezére. 1798-ban cs. kir. kamarás lett. 1830. nov. 12-én pedig mindkét nemű utódaival együtt grófságra emeltetett, mely grófsági oklevelében előbbi (a bárósága óta) használt czímere is — mint itt a metszvény ábrázolja — beiktattatott, egyszersmind az egész czímer egy, felül kilencz ágú grófi korona alatt szétterjedő aranyszegelyű biborvörös herczegiféle palást alá helyeztetett. Meghalt II. Imre 1831.

aug. 18. Nejétől báró Calisius Mária-Erzsébet Ilonától (szül. 1779. febr. 23. † 1842. april. 1.) báró Calisius János és báró Prónay Janka leányától, kit 1796. máj. 9-én vett feleségül, egyetlen fia maradt, a most is élő

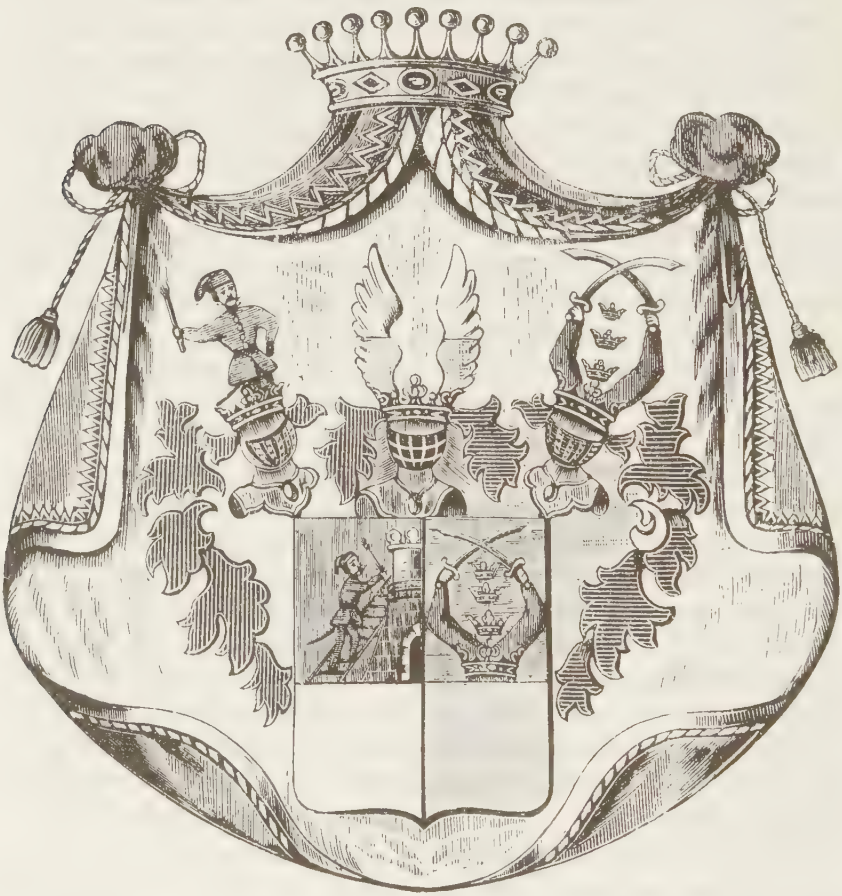

Gróf Zay Károly Miksa (szül. 1797. febr. 12-én.) ifjabb éveiben a Dunán inneni kerül. tábla birája, utóbb cs. kir. kamarás, az ágostai evang. egyház főfelügyelője. 1847-ben a nádorválasztáskor, midőn a kijelölő levél felbontása nélkül István főhzg megválasztatott, jól értesült forrásból elterjedt köztudomás szerint a nádorságra jelöltek egyike volt. 1848-ban István főhzg által Nyitrai főispánná is kineveztetett, de e méltóságot el nem fogadá. Szabadelvűsége, tudományos műveltsége, a hazai közügyek, egyháza és a tudományosság iránti buzgóságának ország- és egyházi gyüléseken, sajtó utján közzé

tett dolgozataiban, és a közéletben annyi tanúságát adta, miszerint — mint élőről — elegendő elmondani: „*Te facta loquentur.*“ — Első neje, kit 1820. máj. 22-én vett el, báró Prónay Lajos ezredesnek gróf Wartensleben Katalintól való leánya báró Prónay Karolina (szül. 1803. febr. 27. † 1852. febr. 24.) kitől a táblán látható hat gyermeke született. 1857. febr. 17-én másodszor nősült gr. Berényi Alojziával, (szül. ez 1831. jan. 27-én) gr. Berényi Miklósnak báró Laffert Adéltől való leányával. Fiai közül

Lajos Sándor (sz. 1821. dec. 18.) cs. kir. kamarás, cs. k. kapitány, Leopold rend, úgy a száz Henrik kat. rend vitéze. Első neje gróf Berényi Mária (szül. 1824. dec. 31.) kit 1853. máj. 17-én vett nőül, 1855. april 28-án elhalván, másodszor 1856. jan. 8-án házasságra lépett gróf Kollowrat-Krakowszky Máriával (szül. 1825. jan. 22-én) de gyermekei nincsenek.

Albert (szül. 1825. jan. 22.) szintén cs. k. kapitány és Henrik szász katonai rend vitéze.

Sándor meghalt, Ferencz és György élnek.

Eleonóra (szül. 1831.) 1854. máj. 28-ik óta neje volt báró Danckelmann Achilles cs. kir. kapitány és vas korona rend vitézének, kitől azonban gyermektelenül özvegyen maradt 1858. febr. 13.

A gróf Zay családnak az utóbbi három század alatt majd minden tagja bebizonyitá a 16 nemes ösi;[1]) leány ágon az ország legnevezetesebb kihalt családaival, milyenek: a Gara, Báthori, Homonnai, Zrínyi, Szentgyörgyi és Bazini gr, Thurzó, Tököly stb. rokonságban állt.[2]) Sőt b. Zay Lőrinczne neje gróf Kollonitz Polixena ősei gróf Rappolstein Vilmos († 1475.) és neje Neuchatel Janka által több herczegi házakon felül az ausztriai, orosz, porosz, holland, bajor, uralkodó házakhozi családfai összeköttetése kimutatható.[3])

Megkell még emlitenünk, miszerint Zay néven nemes család is el Heves vármegyében, azonban volt e származási összeköttetésben a fölebbi, már 1560. óta mágnás Zay családdal, arról adataink nincsenek. Heves megyében a Zay nemes családból elősorolhatjuk a következőket: Zay Sámuel Heves megyének 1832. körül r. esküdtjét,

[1]) Eredeti okmányok a család levéltárában, úgynevezett Stiftsprobák.

[2]) A családi levéltár eredeti okmányai.

[3]) Azt csak curiosum gyanánt emlithetjük meg, hogy valamint több kihalt, úgy nehány most is élő családok példája gyanánt a Zay család is mutathat fel Ádám első emberig izről izre terjedő családfát, nyomtatva is.

1841—1845-ig alszolgabiráját, Ferenczet 1841—1845. r. esküdtjét, és Jánost 1839—41. táján rendsz. esküdtjét. Ez utóbbi birtokos P.-Sülyön, neje Gáal Julianna.

Zbánovszky család. Zbánovszky Imre 1659-ben I. Leopold királytól kapta a czímeres nemes levelet, mely azon évben Trencsín vármegyében kihirdettetett.[1]) Jelenleg azonban e néven azon megyében senki sem él.

Zbinyovszky család. (Zbinyói) Trencsín megyei armalista és utóbb curialista nemes család. A czímeres nemes levelet mint főszerző Zbinyovszky János (másképen Pehúr) és általa fiai Miklós, György, János, István és András, nem különben Zbinyovszky Miklós a főszerző testvére, és nagy bátyjai Dániel, Miklós és Mihály másképen Obeszló nevűek és végre Ledniczky György együtt nyerték 1661. jul. 27-én Bécsben I. Leopold király által kiadva; mely czímerlevél azon évi b. asszony menybe menetele előtti szombaton Trencsín vármegye előtt kihirdettetett.[2]) A nemesség szerzők egyes utódai más neveket is vevén föl, e czímerlevélhez a Zbinyovszky, Ledniczky, Obeszló, Pohánka, Holko, Bartonisz sat. családok tartanak igényt. Azonban az itt említett Ledniczky családtól egészen megkülömböztetendő azon Ledniczky család, mely 1656-ban maga egyedül külön czímeres levelet nyert.[3])

A Trencsín vármegyei jegyzőkönyvek szerint az 1736. évi nemesi vizsgálat alkalmával Zbinyovszky András és János igazolták, hogy ők az armálisban megnevezett Györgynek fiai, idősb János pedig, hogy ő az armálisbéli Miklósnak fia légyen.

A nemesi összeirások szerint 1748-ban Vágh-Beszterczén laktak János, és ennek fiai András és idősb János.

1768-ban szintén V.-Beszterczén élt György és fiai György és István, azután András, Miklós, János, Gáspár, Sándor és Mihály. — 1803-ban V.-Beszterczén lakott Sándor és fia József. Végre

---

[1]) Trencsín várm. 1659. évi Protocol. 204. lap.

[2]) Ugyan ott 1661. évi Protoc. 278. lap.

[3]) Ez úttal egyszersmind ez adatok alapján kétségbe jő amaz előadás is, mely e munka VII. köt. 74—75. lapján a Ledniczky családról aképen áll, miszerint az ott említett Ledniczky család már 1389-ben Kis-Ledniczére adományt nyert volna, mely adat ezek szerint annál inkább igazolásra vár, mert ha ez állna, akkor azon esetben az 1661. évi czímeres levélből, melyet eddig szintén magáénak vállott, el kellene válnia, a két adat együtt meg nem férvén.

1837-ben V.-Beszterczén Sándornak örökösei: József, és ennek fiai Lajos és Tadé.

Zbiskó család. (Kis-Kolacsíni.) Trencsin vármegyei curialis nemes család, melynek első ismert törzse Zbisek máskép (és utóbb mindég) Zbiskó Szaniszló volt, ki 1544—50. körül élt, és nőül vévén Borcsiczky Györgynek prileszi Norsich Katalintól való leányát Borcsiczky Margitot, innen Borcsiczky-nak is hívatott, különben Thurzó Elek országbiró és kir. helytartó titkára volt. Fia volt Zbiskó I. János, ki predikatumát de Borsicz irta, ez elvévén Kis-Kolacsíni Doncs Jánosnak leányát Doncs Zsófiát, ez által Kis-Kolacsinban örökösödött, és utódai innen a kis-kolacsíni előnevet vették föl. Ennek gyermekei a táblán látható két leány, és egy fiú II. János, 1639—1646-ban, kinek első neje Rozemberszky Kata, a második Mednyánszky Katalin volt. Ezektől három fiú származott: György, III. János és Miklós. Györgynek már 1688-ban csak özvegye Korponay Judit emlitetik.

III. János nejétől Marsóvszky Borbálától nemzé I. Andrást, ki Bars megyébe költözött, ennek nejétől Korponay Magdától fia II. András Hont megyei táblabiró, előbb Báthban, utóbb Bakabányán lakott, hol nejétől Sóos Máriától fia József Károly 1711. nov. 11-én született, papságra lépvén, érsekujvári plébánosból 1741-ben esztergami kanonok, 1745-ben battai apát, 1746. vegliai czimz. püspök, helytartósági tanácsos, utóbb pozsonyi prépost, 1755-ben szepesi prépost és tinnini föl sz. püspök, és hétszemélyes táblai ülnök lőn. Meghalt 1774. május 10-én.[1])

A családfa[2]) következő:

Szaniszló
1544—50.
(Borcsiczky Margit.)

I. János 1584.
(Kis-Kolacsíni
Doncs Zsófia.)

Dora (Marsóvszky Ferencz.)	II. János 1639. 1646. (1. Rozemberszky Kata. 2. Mednyánszky Kata.	Zsuzsa (Nemsovay Gábor)
György (Korponay Judit özvegy 1688.)	III. János 1657. (Marsóvszky Bora.)	Miklós.

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Wagner, Analecta Scepus III. 143. Memoria Basilicae Strigoniens. 168.

[2]) Rajcsányi Ad. Geneal. deduct. II. 23.

III. János, *ki az előbbi lapon.*
1657.
(Marsóvszky Bora.)

I. András
(Korponay Magda.)

II. András
Barsban, utóbb Hontban
Honti tbiró 1711. 1736.
(Sóos Maria.)

József Károly
sz. 1711. † 1774.
tinnini czim. püspök
szepesi prépost.

E családfa nem teljes, nincsenek rajta a következők sem: Zbiskó György, (úgy látszik, I. Jánosnak fia) 1696-ban pozsonyi kamarai tanácsos és számvevő volt.[1])

Zbiskó János (tán a püspök testvére) 1760. a bácsi koronai uradalom királyi ügyésze. Tán ennek utóda János Somogy megyei kaposvári lakos, ki Trencsín megyétől 1804-ben vett ki nsi bizonyítványt.

Trencsín vármegyében a nemesi összeirások szerint[2]) 1736-ban Kis-Kolacsinban éltek Miklós és János, (tán a családfán álló Miklósnak fiai) és ez utóbbi Jánosnak fiai János és Zsigmond. Ekkor Dubniczán laktak György és Mihály, Bars megyében András (a táblán álló), Nyitra megyében Miklós és József.

1748-ban Kis-Kolacsínban János és György.

1768-ban szintén Kis-Kolacsínban György és fiai János, Pál és Mihály, továbbá másik János-nak fia János és ennek három fia János, András és György; továbbá Miklósnak fia György kapitány, és Zsigmond egyedül; Trencsín városában idősb János és fiai János, András és György.

1803-ban Kis-Kolacsínban már csak egy családtag élt: Pál, János pedig, mint Szolnokra költözött, jegyeztetett be.

1837-ben Kis-Kolacsínban csak egyedül János élt, Pál már elhaltnak jegyeztetett.

A család czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán első jobb lábával kivont kardot tartva, a paizs fölötti sisak koronáján fészkén ülő pellikán szétterjesz-

[1]) Bel M. Notitia nova Hung. I. 460.
[2]) Szontagh Dán. közl.

tett szárnyakkal látható, és csőrével mellét megnyítva, fiait vérével táplálja. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.[1])

Zboray család. Zboray Lőrincz 1727. juniusban kapta III. Károly királytól címereslevelét.[2])

Címere a paizs kék udvarában zöld téren álló strucz madár, csőrében patkót tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan strucz látható. Foszladék jobbról és balról ezüstkék.[3])

Zbugyai család. Lásd *Izbugyai családot* e munka V. köt. 271. lapon.

Zdenchay család. (Zahromich-Gradai) Zágráb vármegyei család, melyből Antal 1760—1787-ben zágrábi őrkanonok, Buda vár előtti egyház prépostja. Másik Antal 1827-ben báni táblai ülnök, Miklós szül. Zágrábban 1775. dec. 6-án. Körös megyének 1829—1840. körül első alispánja, arany sark. vitéz, kir. udvari tanácsos, azután 1845-ig Zágrábi főispán és kir. kincstári tanácsos. Sándor Zágráb vármegye főszolgabirája 1833—1839. körül, utóbb alispán.

Eduard 1844. körül báni táblai ülnök.

Zebed család. (Közép-ajtai) Kihalt székely nemzetség, melyből Miklós 1459-ben Miklósvár szék követe volt a medgyesi gyülésre.[4])

Széchéni család. (Szécsényi †) Nógrád vármegye egyik legrégibb kihalt családja, melynek nevét azon megyei Szécsény városról véve, azon kor irásmódja szerint a (latin) oklevelekben de Zechen alakban találjuk. A család történetét I. Farkas mesterből kezdve, ki már 1257-ben de Széchen iratott, Wagner Károly írta meg.[5]) Más genealogusunk[6]) szerint ennek atyja Bota volt, ki Beternek is neveztetett, ettől kezdve a családfa kihalásáig következőleg terjedt szét:

Bota v. Beter.

Farkas mester de Zéchen 1257.

ngos Tamás 1319. Aradi főisp.	Péter 1333. mag. de Zéchen.
Barsi, Szerémi főisp. erdélyi vajda (N. Anna.)	István. Tamás. Domokos.

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Zbiskó József püspök rézre metszett címere szerint.

[2]) Collect. herald. nro 334.

[3]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) Kállay, Székely nemz. 288.

[5]) Wagner, C. Collect. geneal. hist. dec. II. 130—188.

[6]) Rajcsányi Ad. Geneal. deduct. II. 23.

Ngos Tamás, *ki az előbbi lapon*
1319. Aradi főisp,
Barsi Szerémi főisp.
erdélyi vajda.
(N. Anna.)

Mihály
budai prépost
1342—62 váczi
1362 † 1377. egri
püspök.

Konye Miklós
bán 1350.
pozsonyi főisp.
1362

ngos Frank
de Zéchén
vajda és orsz. biró
1374—1409.

Miklós
1374.

Simon
de Zéchen
1374—1409.
kir. ajtónálló.

I. László
1412 † 1435. előtt
(Szekcsői Herczegh
Anna, utobb Perényi
Péterné.)

Kata v. Dorottya
1416.
(Stybornė.)

II. László
szandai kapit.
nógrádi főispán
† 1460.

Kata
1437.
† ifjan.

János
1474.
garan sz. bened.
benczés.

Adviga
1460.
(Losonczy
Albert.)

Anna
1460.
(1. güthi Országh János
2. gerseí Pethő János.)

I. Tamást (Farkasnak fiát) kúnok birájának, Hasznosi és Solymosi várnagynak is irják a családfán kitett méltóságokon felül. Egyik fia Mihály[1]) Rajcsányinál csak budai prépost, Wagner szerint váczi és egri püspök is volt; másik fia Miklós legtöbbnyire csak Konya bánnak neveztetik, Wagner őt Jánosnak is nevezi, sőt Budaméri előnévvel is illeti, és 1344-ben sárosi alvárnagynak, 1352-ben Szepes, Sáros, és Nógrád vármegyék főispánjának, 1361-ben Pozsonyi várkapitánynak és főispánnak irja. Fiai Frank (vagy Ferencz) és Simon[2]). Ez utóbbi 1407-ban kir. ajtón álló, Wagner szerint már 1388-ban is az, és Trencsín és Pozsega vármegye főispánja.

Frank de Zéchén, Vas és Soprony várm. főispánja. 1385-ben erdélyi vajda, és országbiró haláláig 1409-ig. Egy leánya Dora v. Kata Stybor fiának Stybornak neje 1416-ban. Fia I. László meghalt 1435. előtt. Neje szekcsői Herczeg Anna, utóbb Perényi Péterné. Ettől fia nagyságos

---

[1]) Lásd róla 1346. évről Fejér Cod. dipl. IX. vol. 1. p. 456.
[2]) Fejér Cod. dipl. X. vol. 8. p. 86. et 471.

II. László már 1443-ban Nógrád vármegye főispánja,[1]) és Szanda várkapitánya (1446.) Meghalt 1460-ban. Négy gyermeke maradt: Kata ifjuságában halt el; János Garan sz. Benedeken benczes rendi pap volt 1474-ben, Anna guthi Országh Jánosnak (Mihálynádor fiának) jegyese, majd gersei Pethő János neje, Adviga Losonczy Albert neje. Ezen Losonczy családból eredt az erdélyi losonczi Bánffy család, nem pedig holmi mesés monda szerint Thonuzoba-tól.

A Zéchéni kihalt család után nagyobbára a Losonczy család öröklött. A család czímere a paizs udvarában növő oroszlán, kettős farkkal, első jobb lábával keresztet tartva.[2])

Zéchy család. *Lásd Széchy cs.*

Zegedey család. Ismeretes Zegedey Pál egri kanonok, nyolczados törvényszék birája, [3]) 1588-ban csanádi választott püspök[4]) Praynál Szegedy-nek neveztetik.[5])

Zegnyei vagy **Zsegnyey család.** *Lásd Segnyei cs.*

Zékány család. Bereg, Ugocsa megyék nemes családja. Ez utóbbi megyében Zékány János 1764—1783. aljegyző.[6])

Zeke család. (Nyéki) Pozsony megyei Csallóközi régi nemes nemzetség, mint erről olvashatni a nyéki Nagy családnál e munka VIII. köt. 31. lapon.

Közülök István 1662-ben Soprony vármegye jegyzője és követe, és másik István 1722-ben ugyan az volt. Tán ez utóbbinak neje Szalay Judit, kitől fia Zeke József.

Zékel család. *Lásd Székely*[7]) *cs.*

Zél család. (Nyáradtői) Főszékely család Marosszékben melyből Jakabnak fia Simon 1461-ben élt.[8])

Zeleméry család. (Zeleméri) Ős régi kihalt család, mely a Báthori családdal egy közös törzsből és a Gut-Keled nemből (genus) ered. Első ismert törzse Zelemér (Zelemirus) volt, kiről az

---

[1]) Ugyan ott IX. vol. 7. p. 265. Teleki, Hunyadiak kora X. 139.

[2]) Kiadta igy Franknak 1407. évi pecsétét Wagner idézett Collect. geneal. dec. II.

[3]) 1575. évi törv. 3 ik czikk.

[4]) 1588. évi 30. törv. cz. és Szirmay C. Zemplin not. top. 317.

[5]) Pray, Hierarchia II. 302.

[6]) Szirmay C. Ugocsa p. 57.

[7]) A dalnoki Székely családról olv. Szirmay Szatmár várm. II. 94. 102. és 178.

[8]) Kállay Székely nemz. 288.

ősi birtok-helység Szabolcs megyében Zelemér nevet kapott,[1]) és róla a család is nevezetet.

Családfája[2]) a törzstől kezdve kihalásáig következő:

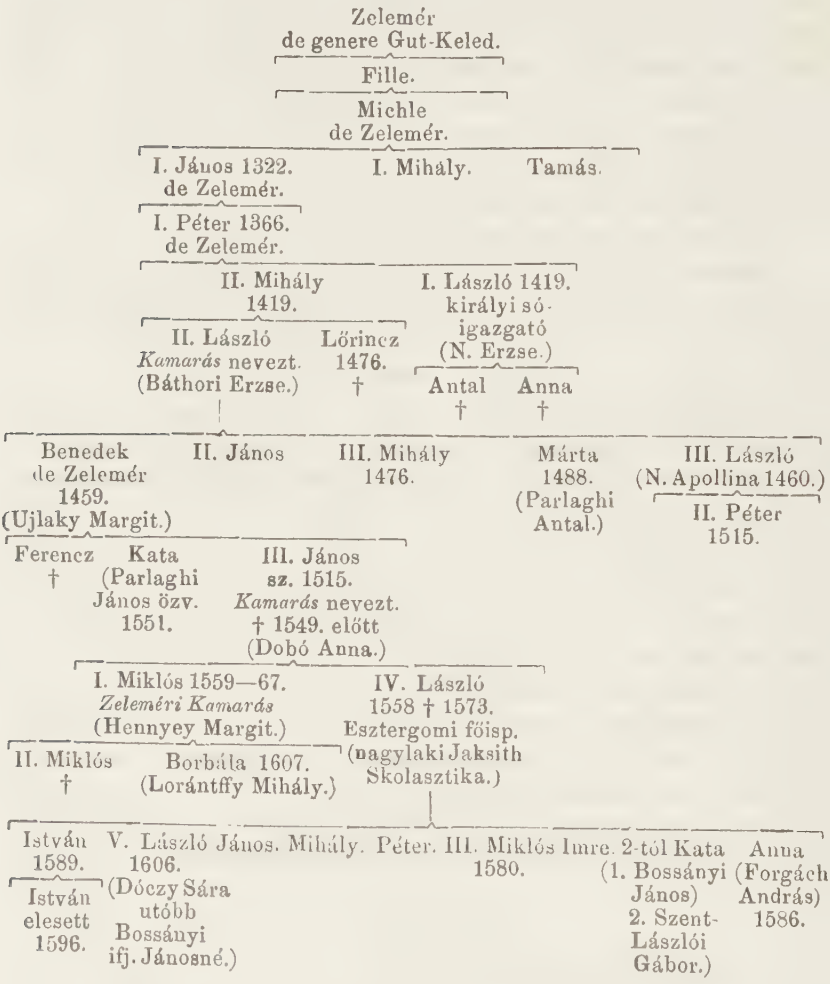

A családfán állók közül I. László a kir. sóaknák kamarása volt, és valószinűleg innen jött a *Kamarás* név unokaöcscsére II. László-ra

[1]) Wagner szerint Mss. tomo LXX. p. 286. Rajcsányi ellenben II. p. 48. Zelemér földét Pest megyeinek állítja.

[2]) Rajcsányi Ad. Geneal. deduct. II. 48. és v. ö. Wagner Mss. tomo LXX. p. 286 Lehoczky Stemmat. II. 446. zavart dolgokat ir és a család moldvai ere detéről mesél.

és utódaira, kik utóbb zeleméri Kamarásoknak neveztettek. Ez utóbbinak unokája III. János szül. 1515-ben.[1]) Meghalt 1549. előtt.[2]) Neje ruszkai Dobó Anna, a hires Dobó István nővére volt, ez okból Dobó Ferencz (Istvánnak fia) ezen Zeleméri János utódainak hagyományozta a ledniczei, upori és sárfüi urodalmat. Fiai I. Miklós és IV. László.

I. Miklós jeles katona és csapat vezér (kapitány) volt I. Ferdinánd király részén 1565-ben.[3]) Nejétől Henyey Margittól fia II. Miklós, és leánya Borbála serkei Lorántffy Mihályné maradt. Ezen ket Miklós egyike nejével együtt 1580-ban Zemplin megyében a borzi pusztára is királyi adományt kapott.[4])

IV. László ügyes, tanúlt ember, 1559-ben Veranchich Antal püspök alatt az egri várban gondviselő,[5]) utóbb az esztergomi érseki javak igazgatója, és Esztergom vármegye főispánja.[6]) Wagner szerint meghalt 1573-ban,[7]) és Nyitra megyében a sárfői templomban temettetett, hol sir emléke is olvasható volt.[8]) Nejétől nagylaki Jaksith Scholasztikától a táblán több gyermeke látható. Ezek közül Istvánnak fia István 1596-ban mint ifju, a keresztesi hadban esett el.[9])

Ezután nem sokára a család is kihalt. Már 1606-ban Zeleméry László kihaltán Sárfü is más kézre adományoztatott.

Zelemír család. (Náznáni) Erdélyi család, melyből náznáni Zelemír Péter, felesége Thamási Borbála jogán 1583. april. 28-án Maros és Csik székben sok birtokra adományt kap.[10])

Zelenák család. Zemplín vármegye nemes családai közt említetik.[11])

Zelenay család. Nyitra megyei birtokos nemes család főleg Bori helységben. E megyénél viselt 1840—1849. körül alszolgabiróságot Zelenay Gedeon, különben a nyitrai evang. esperesség buzgó felügyelője, meghalt Boriban 1864-ben; végrendeletében hazai intézeteink legfőbbikéről is megemlékezett.

---

[1]) Szirmay, Szatmár várm. II. 185.
[2]) Deduct. geneal. Mss. in Museo nat. fol. lat. nro 213.
[3]) Szirmay, Szatmár várm. II. 169.
[4]) Liber regius anni 1580. folio 198.
[5]) Budai Fer. Hist. lex. III. 612.
[6]) Rajcsányi id. h.
[7]) Wagner Mss. tom. LXX. p. 286.
[8]) Bel M. Notitia nova Hung. I. 494.
[9]) Istvánffy Historia libr. XXX. 1685. évi kiadás 456. lap.
[10]) Kállay, Székely nemzet 288. lap.
[11]) Szirmay, C. Zemplín. not. top. 120.

Trencsín megyében a nemesi összeirások szerint[1]) 1740—47-ben Pál és Dániel Trencsín városában laktak. Ugyan ekkor és 1766-ban Mátyás, Sámuel, Miklós és István éltek.

1803-ban Trencsínben laktak Sámuel és fiai ifj. Sámuel, András, István, Sándor és János.

1837-ben Felső-Driéthomán lakott András és ennek fiai Károly és József, és ez utóbbinak fia szintén József; továbbá István és János katona.

Zelenka család. Törzse Zelenka Márton, kinek fia I. János, ennek fia II. János, ennek Sándor, ki Bács megyébe Csonoplyára, onnan Orvistyére költözött, ennek fia Pál Bács megyéből elszármazott mint evang. lelkész Pest várm. Apostagra, onnan Czeglédre, és végre Csomádra. Nemességét Nyitra megyében pör utján igazolta 1795-ben m. kir. udv. 27384 számú helybenhagyás mellett, mire Nyitra megyétől 1796. mart. 8-án nemesi bizonyitványt kapott, melyet azon évi jun. 27-én Bács megyében hirdettetett ki. Fia Dániel Csomádon született, és 1842. aug. 24-én mint cseh-brezói evang. lelkész Nógrád megyétől fiai 1. Károly Dániel, 2. István Pál és 3. Lajos Sándor részére is nemesi bizonyitványt vett ki.[2])

Zelenka család. Zelenka János 1796-ban I. Ferencz királytól kapott czimeres nemes levelet.

Czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. udvar vizirányosan félig ezüst, félig zöld, benne grif ágaskodik az udvar színeivel ellenkezőleg színezve, első jobb lábával leforditott horgonyt, a másikkal zöld koszorút tartva; a 2. és 3. kék udvart jobbról balra rézsutos arany pólya osztja kétfelé, jobbról arany bőségszarv, balról arany nap ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között fehér oroszlán emelkedikki, első jobb lábaival kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüst zöld, balról aranykék.[3])

Zelény család. A kihalt Zelény családnak leány ági örököseinek a Kerecsényi család elleni ügyében az 1655. évi országgyülés rendelkezett.[4])

Zelensky család. Lengyel eredetű gróf család, melynek ugyan honfiusitásáról mit sem tudunk, de beházasoda és Arad megyében öt-

[1]) Szontagh Dán. közl.

[2]) Nógrád megyei 1842. évi jegyzőkönyv 1484. szám.

[3]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) 1655. évi 72. törv. cz.

venes, Uj-Arad, Sz.-Miklós, Keszinne és Zadorlaki birtokai által magyar birtokossá vált. Ismert családfája ez:

Gróf Zelenszky Ferencz.
1081. galic. gróf
(Arkwitz Krisztina.)

László — Vitus.

László
magyar birtokos
† 1863.
(Ötvenesi Lovász
Amália.)

Amália. Róbert. Matild.

László, 1863. jul. 14-én vadászat alkalmával fegyvere véletlenül elsülvén, annak áldozata lett.

Zelessényi család. (Nagy-Szelezsényi) *Lásd Szelesényi család e munka X. köt. 589—591. lapjain.*

Zellinger család. Zellinger József Mátyás 1701-ben I. Leopold királytól kapott czímeres nemes levelet.[1])

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban egy fejü fekete sas szét terjesztett szárnyakkal látható, a 2. és 3-ik kék udvarban kettős farkú fehér oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. A közép tojásdad alakú paizsnak, melyen herczegi korona áll, vörös udvarában arany L. I. betük olvashatók. A paizst arany korona fedi. A paizs két oldalát alúlról két zöld galy diszíti.[2])

Zelnyk család. Trencsín vármegyei czímerleveles nemes család. Az armális levelet Zelnyk Miklós maga és testvérei János és György részére. III. Ferdinánd királytól 1652. april 17-én Bécsben keltezve kapta és az Trencsín vármegyének azon évi Sz. Lőrincz ünnepe után másod napján tartott közgyülésen kihirdettetett.[3])

1736 ban Trencsín vármegye előtt a nemesi vizsgálat alkalmával Zelnyk Miklós és György felmutaták az eredeti czímeres levelet, igazolván egyszersmind, hogy atyjok János, nagyatyjok az az armálisban megnevezett Miklós volt; ugyan akkor Márton igazolá azt, hogy atyja Márton, nagy atyja az armálisbéli János volt legyen.

Azon megyei nemesi összeirások[4]) szerint 1748-ban Miklós lakott Túron; idősb és ifj. János pedig Gbellánban.

---

[1]) Collect. herald. nro 770.

[2]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[3]) Trencsín vármegye jegyző könyve 1655. évi 1166. lap.

[4]) Szontagh Dán. közlése.

1768-ban Túron laktak J á n o s és fia ifjabb J á n o s, továbbá A n d r á s és annak fia I s t v á n.

1803—1837-ben Túron lakott Andrásnak fia J á n o s.

A családfa ezek után következő:

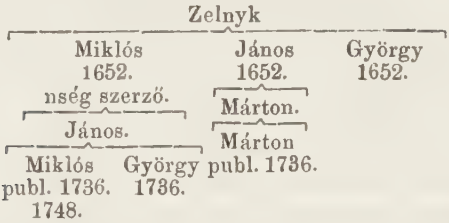

Ugy látszik, e család ivadékai voltak a Trencsín megyei nemesi összeirásban Z e l i a d i s és Zelnyanszky néven előforduló személyek is, névszerint P á l 1655-ben, és egy másik tag 1670-ben, mi annál valószinübbnek látszik, minthogy e nevek épen a felső járásban, hol a Zelnik család volt honos, fordúlnak elő, különben pedig ama nevek alatt Trencsín megyében nemes család nem létezett.[1])

Zelovics család. Zelovics F e r e n c z 1718-ban Zongor György által maga részére nyert czímeres levélben nemesitetett meg, ugyan azon czímerrel, melyet Zongor György kapott. *Lásd Zongor cs.*

Zemlényi család. Zemplín vármegye nemes családai sorában említetik.[2])

Zemlényi G y ö r g y 1626-tól sáros-pataki tanár 1631-ig, midőn Vinnán ref. lelkész lett.[3])

Zemlényi P é t e r (de Zemlyn) 1309-ben főesperes volt.[4]) Ezek e családból voltak-e? — nem tudjuk.

Zempczy család. Pozsony és Bars vármegye családai között találjuk a XVII. században.

1609-ben Zempczy J á n o s Bars vármegye szolgabirája volt, valamint meg 1619-ben is.

Iratott a család neve Szempczy-nek is, és azt Pozsony megye Szempcz helységéről vette.

---

[1]) Ugyan attól.

[2]) Szirmay C. Zemplín. not. top. 120.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 214.

[4]) Ugyan ott. 339.

[5]) Tanúvallatási okirat, általa aláirva,—és Nagy Iván, Lipthay család 23. és 24. lap.

Zenák család. Aligha magyar eredetü, de belőle Zenák Ferencz mint Kőszeghvári kapitány itt szerepelt, és öt az 1574. és 1575. évi országgyülés a Vas megyei Székfölde nevü földek elfoglalásától tiltá.[1])

Zengevalh család. Zengevalh Károly 1793-ban I. Ferencz király által emeltetett nemességre.

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4-ik vörös udvarban hátulsó lábain ágaskodó oroszlán első jobb lábával ezüst buzogányt tart, a 2. és 3-ik kék udvarban zöld téren jobb lábával kövecset tartó daru áll. A közép kis paizs arany udvarában vörös máltai kereszt látszik. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárnyak között szintén egy lábával kövecset tartó darú áll. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.[2])

Zenneg család, (de Scharffenstein). Ezen előnévvel élt Zenneg György Kristóf, ki 1709-ben I. József királytól magyar nemességét nyert.[3])

Czímere előbb függőleg kétfelé oszlik, de ezenkivül közepét egy koronás kisebb vért foglalja el, melynek ezüst udvarában arany koronából kettős vörös kereszt emelkedikki, a paizs jobb oldali osztálya jobbról balra rézsutosan kék és vörös udvarra oszlik, a felső kék udvarban három arany csillag ragyog, az alsóbb vörös udvarban zöld téren csiga mászik, fölötte egy arany és egy ezüst fogú fürész függ; a baloldali vörös udvarban magás sziklás bércz tetején fekete zerge áll. A paizs fölött két koronás sisak van, a jobb oldaliból két bivalyszarv emelkedikki, a jobb oldali vízirányosan félig kék, félig vörös, a másik ezzel ellenkezőleg félig vörös, félig kék, közöttök és két oldalról összesen három arany csillag ragyog; a baloldali sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között a sziklaberczen fekete zerge látható. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Nevezett Zenneg György-Kristóf mint a budai kir. koronai uradalmak igazgatója 1715-ben országgyülésileg is honfiusitatott.[4])

Zental család. Trencsín vármegyében honos. A czímeres nemes levelet 1615-ben II. Mátyás királytól kapta, mely is 1616-ban azon megyében kihirdettetett.

A család Zental másként Zsák-nak is neveztetett; e néven

---

[1]) 1574. évi 29. és 1575. 5. örv. cz.

[2]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[3]) Collectanea Herald. nro 743. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) 1715. évi 136. törv. cz.

az említett armális alapján 1736. január 24 én publicáltatta nemességét nevezett megyében Zental másként Zsák István, arról bizonyítványt is kapván.

A család fő fészke Trencsin megyében Driethoma helység, honnan utóbb Plevnik helységbe és Vág-Ujhelybe is telepedtek.

A Trencsin megyei nemesi összeirásokban[1]) találhatók a következők : 1748-ban Driethomán id. és ifj. János.

1768-ban Driethomán laktak idősb János és fia György, azután István és fiai György és István, — ifjabb János és fiai János, András és István, továbbá Mihály és fiai János és András, végre öregebb András.

1803-ban Driethomán Györgynek fiai István és András, középső György és fia János, majd ifj. István és fia Pál a katona, nem különben Jánosnak a Vághbeszterczei tisztartónak fiai László, János és József, úgyszintén Mihály a bicsei ispán és fia Lajos, továbbá András egyedül, István és fiai János és Mihály.

1837-ben Felső-Driethomán Györgynek utóda István, kinek fiai Pozsony megyei Somorjába telepedettnek irattak be, továbbá András, úgy Istvánnak fia ifj. István, hasonlóan Jánosnak utódai János és Mihály, valamint ezeknek örököseik, úgymint Jánosnak fia Mihály, és amannak (t. i. Mihálynak) fia András. Ugyan ez évben Plevniken idősb János örökösei névszerint László és ennek fiai László és Károly. Idősb János a vág-beszterczei tisztartó és fia Középső János, valamint ennek fiai István, Imre és László, nem különben János egyedül. Ezek közül középső János (tán ennek neje Csemiczky Erzsébet) Trencsin vármegynek 1826. esküdtje, 1833. alszolgabirája, 1841—49. számvevője volt, fia István 1849. Trencsin v. esküdt, utóbb 1860-ig Árva várm. 1861-ben Trencsin vármegye szolgabirája. Imre 1861-ben Trencsin vármegyénél árvák gondnoka; e két utóbbi jelenleg is a kijelölt hivatalt viseli. László 1828—35. aladószedő volt.

E család ivadékai Ferencz is, ki 1826-ban pesti ügyvéd, és György most nyitrai ügyvéd.

Ugyan e családból Istvánnak fia Pál Franczia országba Dijonba költözött.

Zente család. (Szent-Egyedi) Doboka vármegyében birtokos Sz.-Egyeden. Őseik közül Zente Gergely 1606—1622 év közt Doboka megye alispánja.[2])

[1]) Szontagh Dán. közl. sz.
[2]) Hodor Doboka várm. 255. és 436.

Bálint 1603 ban Székely Mózses részén esett el.[1])

Zerdahelyi család. (Kihalt.) A Csapi, Bocskai stb. családdal együtt a Boxa nemből származtatik, mint e munka II. köt. 129. lapján érintve volt. Törzsül Miczbán Simonnak Boxa nevü fia állitatik, kinek 1330-ban élt Miklós és Fanchik fiaitól sarjadzott le a család, mint a következő családfa[2]) mutatja:

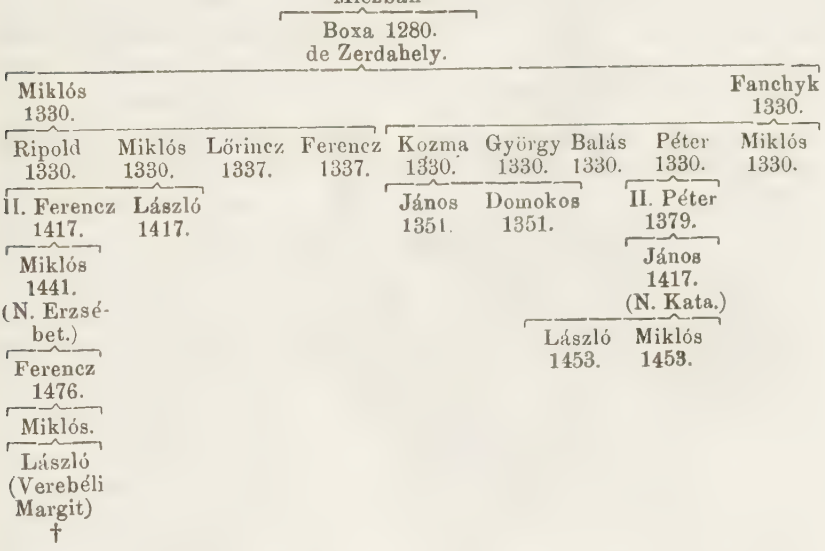

1417-ben a család akkor élő tagjai Ferencz, László és János az eszényi Csapy stb. osztályos vérségü családdal Zsigmond királytól közös czímert is kaptak.[3])

A család, mely leginkább Zemplín vármegyében székelt, a XV. században Lászlóban e családfa szerint is kihalt.

Péternek fiát II. Pétert rokonaival II. Ferenczczel együtt a Palócziak által a leleszi convent ellen elkövetett hatalmaskodók sorában találjuk.[4])

[1]) Volfg. Bethlen Hist. tomo V. 409.

[2]) Wagner, tab. gen. IX. A Miczbántól eredezt tett hét külön családról az eltérésekkel együtt adataink e munka II. 129. III. k. 9. lap. stb. olvashatók.

[3]) Windisch: Neues Ungr. Magazin I. 115. az oklevél festett czímerrel. E munka III. köt. 14. lapján is látható e czímer. Más 1527. évi okmány e családról Kaprinai Mss. B. tomo XXIX. p. 274—277 és köv.

[4]) Szirmay A. C. Zemplin not. top. 113.

A Boxa nemből eredt Donch, 1330-ban élő Zemplini főispánon kivül, kitől a Csapy családot származtatják, találunk más Donch-ot is Zerdahelyi néven 1431-ben mint Tolna vármegyei alispánt.[1])

Zerdahelyi család. (Nitra-Zerdahelyi) Nyitra vármegye legrégiebb családai közé tartozik. Nevét azon megyei ősi birtokáról Nitra-Zerdahelyről vette. A család törzse István de Bichke, a Fejér megyei Bicske, továbbá Szent-László és Csapol birtokaiért 1419-ben csere - adományban kapta Nyitra megyében Zerdahelyt, a Családi stb. jószágokkal.[2]) E szerint csak ez idő után vette föl a család a Zerdahelyi nevezetet.[3])

A család régibb történetéről hiteles okmányok nyomán a következőket közölhetjük:

1470-ben Zerdahely Imrének fia György nővéreivel Annával és Veronkával és gyermekeivel János, Mihály és Mártával a

[1]) Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 7. p. 412.

[2]) Lehoczky Stemmat. II. 446.

[3]) Lehoczky id. helyen már 1296. évről említ Zerdahelyi nevű Péter bánt, Comes Botond fiát, ki szerinte szintén *de Bicske* is neveztetett, holott azon esetben, ha ez is már a család ősei közül való volt, még a zerdahelyi birtok megszerzése előtt arról nem neveztethetett, annál kevésbbé, ha *de Bicske* is iratott, minthogy épen szerinte is Bicske helység Zerdahelyért csak később cseréltetett el. Nejeül Fehér megyei Vooti és Vasli Katát említi. Egyébiránt a köztudomás szerint zavaros és igy csak ovatos birálattal használható Lehoczkynak eléadásán itt sem lehet eligazodni. Szerinte t. i. Janus fiai Lukács és Gothárd már a XIV. században (1350) Zerdahelyiek-nek iratnak, és amazok egyikének fia *Miklós dictus Darabos* 1350-ben bán kapta Nyitrában Család

Somogy megyei F. és A. Zákány, Inthó, Gyékényes, Alma-Kert, Tótfalu, Földvár, Holt-Dráva és Nechech iránt néhai Zákany Lászlóval és Corbaviai gr. Gergelylyel kötött egyesség és bevallás alapján Dombóy Dávidnak Zákány Orsolyától [1]) való fiát Dombóy Ferenczet 8000 forint letétetelére evocáltatja. [2]) 1473-ban pedig megintetik Zakány Orsolyát és Dombay Miklós fiait, hogy a bevallási okleveleket átvegyék. [3])

1470-ben említetik Zerdahely Mihály, kinek javáról szóló levelek átvételére a Sz.-benedeki convent bizatott meg. A következő 1471 2-ben nevezett Mihály ellen Zerdahely László és atyafia János s mások tiltakoznak Nyitra megyei kúriáik megrohanása miatt. [4])

1487 ben Marczali László özvegye a Somogy megyei Zákán helységbeli javakat megkapván, vissza bocsátja Zerdahely Mihálynak (filio Georgii filii Emerici de Zerdahely) [5]) 1498-ban nevezett Mihály

helységet, de ez kihalt; ezen Miklósnak testvéréül irja *Mihály mestert, dictus Rufust de Bichke*, 1364-ben alnádort, ennek – ugymond — fiai Miklós 1400. és (fölebb a szövegben nevezett) István, a ki 1419-ben Bicske helyett kapta Zerdahelyt csere adományban. De a kiről már alig állhat meg azon állítmánya, hogy Zala megyében volt birtokos, legalább nem volt a Zala megyei Szerdahely helységben, mert ezen most nevezett Zala megyei Szerdahely helységről egy, más különböző Szerdahelyi nevű család vette nevét, mely most is él Szatmár megyében, mint erről Szerdahelyi (*így*, nem pedig *Zerdahelyi*) néven e munka X. köt. 683–4. lapján olvashatni. Annyit tehát bátran állithatni, miszerint ha a Nitra-Zerdahelyi család előbbi nevét Bicskéről irta, és ezt (s ezen birtokát) cserélte föl a Nyitra megyei helységről vett *Zerdahelyi* névvel, akkor előbb e nevet nem viselé, és azt a Zala megyei hason nevü helységről nem is vehette. Lehoczky nevezett Istvánnak fiaiul irja Lászlót, Jánost, Jakabot és Pétert 1440 ben Pozsonyi várnagyot, és ennek (*kinek? Péternek e?*) továbbá fiai: István, Péter, György és Orbán, ki Lehoczky szerint megint 1413-ban kapott volna Bicskére pallósjogot, holott előbbi állitmánya szerint a család Bicskét már1419-ben csereadományba oda adta. Még fonákabban adja L. az 1552-ben élt Zerdahelyi Andrásnak filiatioját atyján tul, nagyatyjául Mihályt, és ennek atyjául Jánost irván, holott nagy atyja nem Mihály, hanem a sz.-benedeki levéltár oklevelei szerint, (mint látni fogjuk) Benedek volt Mindezek mellett, ha Zala megyében nem is, de hogy az evvel szomszédos Somogy megyében a Zerdahelyi család ősei birtokosok voltak, azt hiteles oklevelek nyomán fönn a szövegben olvashatjuk.

[1]) Zákány László fiának Lászlónak leánya.

[2]) Sz.-benedeki Convent fasc. 63. nro 31.

[3]) Ugyanott fasc. 82. nro 8.

[4]) Ugyanott fasc. 179. nro 20. f. 125. N. 32. f. 50. N. 12.

[5]) Ugyanott fasc. 57. nro 34.

Somogy megyei Megyer helységbeli szölleje és egresi kuriája elfoglalása iránt panaszkodott a Dombóyak ellen. Ezek után a Somogy megyei birtokokról adataink megszakadnak, hanem ugyan azon sz.-benedeki Convent oklevelei már a Zerdahelyi család birtok s egyéb viszonyairól Nyitra megyében tanúskodnak, nevezetesen 1502-ben Csermény Ilona, Csermény Péter leánya, előbb Családi Péter özvegye, ekkor már Zerdahelyi Tóbiás neje ellen a Gezthei (Nyitra vm.) részbirtok elfoglalása miatt a Családi család tiltakozik. [1])

1507-ben néhai Zerdahelyi Mihálynak özvegye Onori Margit növérével Trencsin megyei Dulovi birtoka iránt a Rózen (v. Rozon) család ellen vizsgáltat.

1508-ban fölebb nevezett Zerdahelyi Tóbias és felesége, továbbá a Családi Dorottyától származott asszúpataki Hencz-ek és és Zerdahelyi Benedek fiának Györgynek neje Családi Anna, Péternek leánya, II. Ulászló király előtt barátságos egyezményre léptek, mely szerint Zerdahelyi Tóbiás neje Csermény Ilona a neki nászajándékúl jutott Nyitra megyei gezthei, sigárdi, környei és Bars megyei ényi részbirtokot átengedte a Hencz-eknek, és Zerdahelyi György nejének Családi Annának. [2]) Az itt említett Zerdahelyi Benedek fiát Györgyöt említik meg 1512. 1515. 1518. évi oklevelek.

1540-ben a Bábindaliak Zerdahelyi Miklós, Ferencz, András és Farkas ellen tiltakoznak, kik közül Ferencz 1548-ban Nyitrai megyei kernyei birtokát Tajnay Péternek vallotta be.

1541-ben Márton, István, Sebestyén, Pál, Margit Pogrányi Mihályné és Borbála, néhai Zerdahelyi Benedeknek gyermekei az őket örökösödés jogán illető Ravasz-keszi és Ujfalu (Komárom vm.) és Köbölkút (Esztergom megyei) javak elfoglalása ellen tiltakoznak. [3])

1561-ben Zerdahelyi néhai Györgynek fiai András és Farkas és másik András, Ferenczneck néhai György fiának fia, a Boronkay, Henczi és Ghyczy rokonokkal együtt Nyitra megyei egész Család, Geszthe és Kernye helységekbe, és Zsigárd pusztába király uj adomány mellett beiktattatnak. [4])

1589-ben előfordúlnak Andrásnak Vasdinnyei Vass Katától (Vas János leányától) fiai Zerdahelyi Pál és Mihály. 1598-ban Andrásnak, a Ferencz fiának, neje Elefánty Ilona, Elefánty Péternek leánya.

[1]) Ugyanott fasc. 144. N. 1

[2]) Nyitrai káptalan.

[3]) Sz.-benedeki conv capsa 61. fasc. 3 no 14.

[4]) Nyitrai káptalan.

1618-ban említetik Zerdahelyi István nak özvegye Amade Katalin. 1625 ben előfordúl másik István, Györgynek [1]) (másutt Gábornak [2]) fia, ki Nyitra vm. kosztolnai birtokát zálógitja el. Ugyanekkor Gábor nak leánya Anna Tökés-Ujfalussy Istvánné.

A családfa a fölebbiekben említett Zerdahelyi Benedektől biztos adatokra [3]) alapitva, következőleg terjedt le:

Benedek
1490 k.
de Zerdahely.

I. György 1508—1518. (Családi Anna)	Márton 1541. (Erzse (Gyepes Kelemen.)	I. János 1541.	Sebestyén 1541.	Margit 1541. (Pogrányi Mihály)	Bora 1541.
I. András 1552. Nyitra v. sz. biró és szerdahelyi várnagy (vasdinyei Vass Kata 1561.)	Farkas 1561.	Ferencz 1548.	Erzsébet 1561. (Boronkay János deák)		
I. Pál 1595—97. Nyitra vm. Sz. biró (Nagy-Váthy Kata)	I. Mihály 1589—1620. Nyitra v. alisp. itélő mester.	Fruzsina (Török György)	Jusztina (Simonyi János)	Zsuzsa (Vásárdy Ferencz)	
II. András (Baranyai Zsuzsa)	Zsuzsa (Bighei Mikl.)	István (István Gábor 1634.			
II. György 1663. insurg. kapit. (Gosztonyi Klára)	Judit (Andreánszky Ferencz)	ária (Emődy György)	Ilona (Dióssy Gábor)	Anna †	
II. János 1697. (Zay Zsuzsi)					

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Sz.-benedeki convent Protoc. K. p. 182.

[2]) Rajcsány Deduct. gen. I. 125.

[3]) A kivonatban közlött káptalani s conventi adatok, továbbá Wagner mss tomo LXX. pag. 107 — Rajcsány id. h. I. 125. Lehoczky id. h. stb.

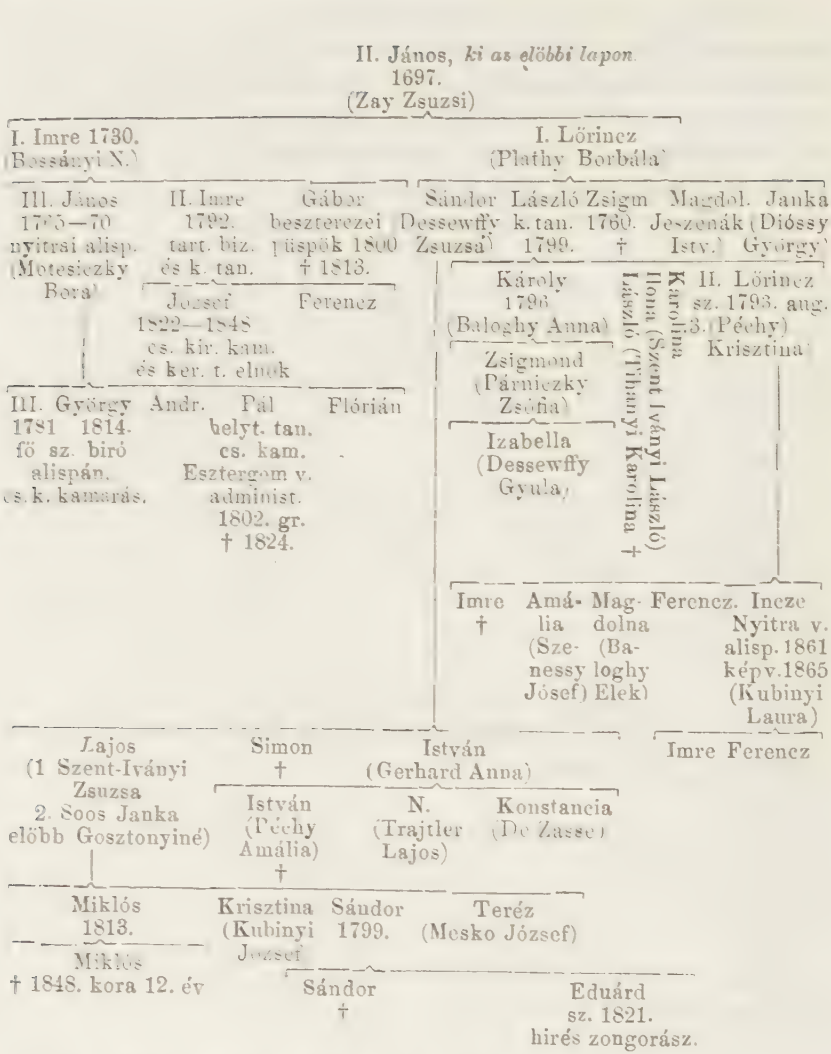

A táblán állók közül I. András 1552-ben Nyitra megyei alispánnak és Zerdahelyi várnagynak iratik. [1]) Ez időben t. i. Zerdahelyen vár is volt, melyet a Podmaniczkyak elfoglalván, és onnan hatalmaskodván, 1546-ban az országgyűlés ledöntetni rendelt. [2])

I. Mihály (I. Andrásnak fia) 1600-ban Nyitra vármegye jegy-

[1]) Lehoczky Stemmat. II. 446.

[2]) 1546. évi 56. törv. czik.

zőjévé választatott, [1]) és az volt 1603-ig, ez időben egyszersmind ítélő mester is. [2]) 1603—1620-ig volt alispán, és többször, nevezetesen 1605-ben a korponai, 1609. 1611. 1614. 1617. 1618. a pozsonyi, 1619-ben szintén a Bethlenféle pozsonyi és 1620-ban a beszterczei gyülésre követ volt. [3]) Testvére

I. Pál Nyitra megyének 1595-ben szolgabirájává, 1597-ben alispánjává választatott. [4]) Unokája

III. György 1663-ban a felkelő nemes sereg kapitánya, ennek fia II. János 1697-ben a felkelő nemes sereg zászlósa volt. Ennek két fiánál két felé vált a család, egyik fia I. Imre (úgy látszik katholizált) és ettől a kath. ág, Lőrincz-től a protest. ág származik.

I. Imrének egyik fia III. János 1765—1770ig Nyitra várm. másod alispánja volt. [5]) Négy fia közül III. György Nyitra megyének 1781-ben főszolgabirója, 1790. 1802. 1805. 1808. 1811-ben orsz. gyül. követe, 1803. hires első alispánja, 1806 ban kir. tan. és kamarás, 1814-ben az alispánságról lemondott. [6]) Testvére Pál már 1787-ben a József császári rendszer alatt egyesitett Győr és Mosony megye alispánja és királyi tanácsos, majd 1790-től helytartósági tanácsos 1801—1809. Esztergom megye főispáni helytartója, közben 1801-ben Sz.-István rend vitéze, és 1802-ban grófságra emeltetett, [7]) 1815. előtt v. b. tit. tanácsos lett. Meghalt 1824. jan. kora 63. évében. Benne a grófi-ág elenyészett.

II. Imre (I. Imrének fia) már 1792-ben a Besztercze bányai kerületben tartományi biztos, és kir. tanácsos. Ennek fia József már 1806. a nagy-szombati kerületi tábla számfölötti, utóbb 1820. táján valóságos ülnök és királyi kamarás, végre 1836—1848. azon kerületi tábla elnöke.

Gábor (I. Imrének 3-dik fia) 1780-tól váczi nagy prépost, titopolitani fölszentelt, és korczolai vál. püspök, hétszemélyes táblai ülnök, 1800. aug. 16-tól beszterczei megyés püspök, hol meghalt 1813. oct. 5-én. [8])

---

[1]) Nagy József, Nyitra megye leirása (a jegyzőkönyvi adatok szerint) 10—14. lap.

[2]) 1604 évi 15. 1608: 12. törv. cz.

[3]) Nagy József Nyitra v. leirása.

[4]) Ugyanott 8—9. lap

[5]) Ugyanott 46—47. lap.

[6]) Nagy József id. h. 51 és köv. lap.

[7]) Collect. herald. pag. 139.

[8]) Katona Hist. critic. XLI. p 652. Memoria Basilicae Strigon. 172

Ez ágból származott a most élő Károly, 1853-ban földbecslési cs. kir. felügyelő, utóbb cs. kir. kamarás, és 1865. előtt Liptó megye ideigl. kormányzója. Tán ennek fia Károly terezianumi lovag academiai növendék, és 1842-ben cs. kir. hely. nemes apród.

I. Lőrinczneк nejétől nagy palugyai Plathy Borától lejövő ágán Sándor ága nagyobbára kihalt, László ágán II. Lőrinczneк fia Inczе él, 1861-ben Nyitra megye választ. első alispánja és 1865—6-ban országgyülési képviselője.

A család czimere — mint fölebb a metszvény is mutatja — a paizs kék udvarában könyöklő panczélos kar, mely három nyilat tart, s karján ijjat visel, fölötte jobbról ezüst félhold, balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén ijjat és markában három nyilat tartó pánczélos kar látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék. Ugyan ettől Pálnak 1802-ban kapott grófi czimere sem különbözött, csupán a grófi koronával, és két oroszlán telamonnal bővült. [1])

Zerémi család A Szerémi családnév a XVI. században igy is iratván, a magyar országi e nevü családokról a *Szerémy* név alatt a X. kötetben olvashatni.

Erdélyben emlitetik veresegyházi Zeremi család, melyből Orbán 1551-ben; Sára Szász Ferenczné 1585-ben fordúlnak elő, mint a gibárthi Keserü Katalintól nyert veresegyházi jószág birtokosai 1554. táján Zeremi János neje Csáni Erzsébet volt. Nevök Zerényi és Zörényi alakban is állitatik találhatónak, ezen esetben tán az alább következő családdal állottak vérségben.

Zerény család. (Alsó-Balásfalvi.) E családból Farkas 1628-ban mart. 12-én követségbe küldetett Bécsbe a királyhoz. [2])

Zermegh család. Trencsin vármegye régi családa. Első, a kit belőle ismerünk, Zermegh (vagy Szermegh) Mátyás volt, úgy látszik — mint fia életéből tudhatni, hogy Slavoniából származott, nőül vévén lászlófalvi Eördögh János özvegyét Rajcsán Juliannát, ez által Trencsín megyéhez lett szövődve. Két fia maradt: I. János és Máté.

I. János literatus (deák) 1540-ben gr. Thurzó Elek országbiró titkára, innen 1541. a. m. kamaránál számvevő mester, 1553-ban már titkár, 1558-ban már tanácsos. 1557-ben tett végrendeletet, de azért

[1]) Adami Scuta gentil. homo XIV.

[2]) Kemény, Notitia Cap. Albensis P. II. 139.

még soká élt. 1559-ben fiai részére is a Pozsony megyei Báhonyi pusztán részt, 1564-ben Nyitra megyei Bucsányban nyert birtokára kir. adományt. [1]) 1576-ban nyugalomba lépett, [2]) 1581 ben Nyitra megye országgyülési követe volt. Meghalt 1584-ben. [3]) Megírta kora történetét, melyet először Forgách Simon adott ki 1662-ben 12. rétben Amsterdámban. [4]) Nejétől Báby Dorottyától (Báby Györgynek Szlopnai Oroszlánkeői Katalintól való leányától) négy gyermeke maradt, kik közül György még 1591-ben élt, de nejétől Sámbokréty Borbálától, 1612-ben már özvegyétől, csak leánya Dorottya maradván, abban ez ág kihalt.

Jánosnak testvére Máté, kinek ágazata szerencsésebb volt, és máig leterjedt.

A családfa [5]) következő:

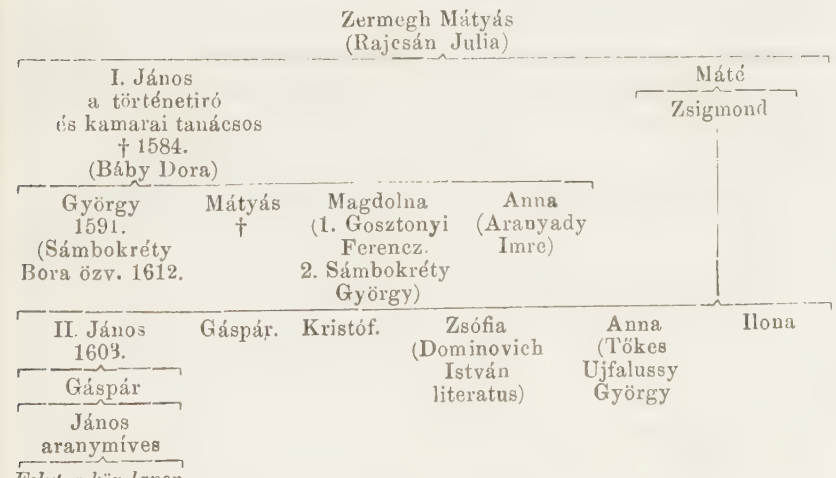

Folyt. a köv. lapon.

[1]) Liber regius folio anni 1559. folio 179. és anni 1564. folio 280.

[2]) Lásd életéről a Tudománytár 1839-évi folyt. X. köt. 234—243 lapjáit, hol ha Podhraczky József az általam használt Rajcsányi geneal. gyüjteményét használta volna, és Lehoczkyt (hibái mellett is) megtekintette volna, némely adataira nézve is többet s határozattabban irt volna.

[3]) Rajcsányi, Deduct. geneal. I. 38.

[4]) Lehoczky Stemmat I. 447. — Kiadatott Zermegh János Commentáriusa Schwandtner Scriptores II. kötetében.

[5]) Rajcsány Deduct. gen. I. 32. I. Imré-ig, kit Rajcsányi „*impostor*“ melléknévvel bélyegez. — I. Imrétől kezdve a Trencsin vm. nemesi összeirások szerint.

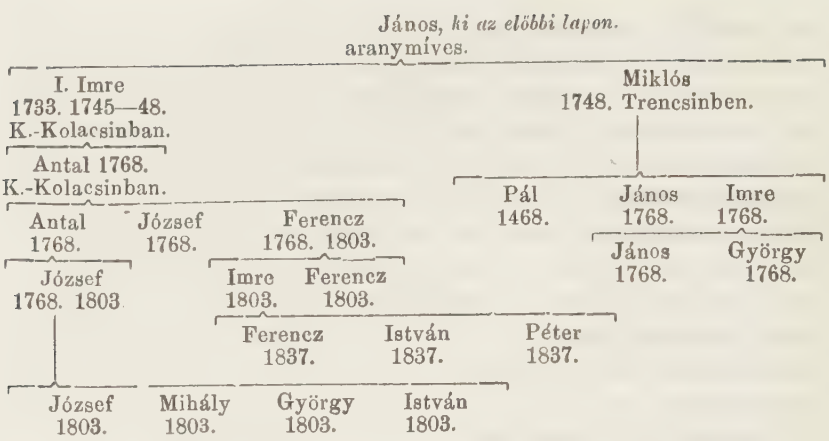

Trencsín vármegyében a nemesi összeirásokban 1748-ban a következő családtagokat találjuk. [1])

1748-ban Kis-Kolacsinban lakott Imre, Trencsínben pedig Jánosnak fia, (valószinüleg Miklós az Imre testvére.)

1768-ban Kis-Kolacsinban laktak Imrének fia Antal és ennek fiai Antal, József és Ferencz, továbbá Miklósnak fiai Pál, János és Imre, és ez utóbbinak fiai János és György.

1803 ban Kis-Kolacsinban laktak Ferencz és fiai Imre és Ferencz, továbbá József és négy fia József, Mihály, György és István; Klobusiczon lakott József és fia József.

1837-ben Kis-Kolacsinban Imre és három fia Ferencz, István és Péter, továbbá Ferencz, György és István; Klobusiczon József és két fia József és István, továbbá György és idősb István.

Trencsín megyénél Zermegh István 1828-ban tiszt. aljegyző, 1832—1848-ban al-adó szedő volt.

Nem találjuk a családfán Zermegh azon Mártont (ha csak nem Mátyás helyett áll), ki 1586-ban Nyitra megye felkelő nemes seregének kapitányává választatott. [2])

A család czimere vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső udvarban három franczia liliom, az alsóban pedig három rózsa látszik. A paizs fölött szinte három rózsa díszlik, mint ezen czímert Zermegh János a történetiró I. Z. névjegyes pecsétén viselé. [3])

---

[1]) Szontagh Dán. közl.

[2]) Nagy József, Nyitra várm. 7. lap.

[3]) Tudománytár 1839. X. köt. 242. lap.

Zerzovay család. E nevet már a XII. század végén találjuk, midőn Imre király 1197-ben Sbima fiát névszerint Zerzowoy-t a pozsonyi vár jobbágyát a vár szolgálat alól fölmentve, nemesi kiváltsággal megadományozza. [1]) Ettől a Zerzovoy-tól származtak később a csallóközi ilkai vagy jókai több nevü ágakra oszlott nemes családok, mint ezt Konth Miklós nádornak 1359-ben kelt itélet-levele, úgy V. László királynak 1455-ben kelt adománylevele tanusitja. [2])

Ezek szerint Zerzovoy néven család nem létezett, és e nevet család nem is használta, időnkben azonban Farkas József, ki 1847-ben birói-zár föltörés miatt Pozsony megyében elzáratott, a m. kir. helytartó tanács hirlelése szerint e nevet és pedig báró i czimzettel bitorolta, [3]) ha tán egyébiránt a Zerzovoy törzsből eredt ivadék volt volna is.

Zeyk család. (Zejkfalvi) Ős fészke Hunyad vármegye, hol a legrégibb törzsökös családok közé tartozik. Eddig ismert családfájának első nemzedékeire nézve — úgy látszik — még oklevelekre alapitandó figyelmesebb és szorgalmasabb búvárlat szükséges. Bölcsőjét is Hunyad megyében keresik, egy irónk [4]) pedig — úgy látszik — Karan-Sebes környékére helyezi.

Kövári a Zeyk család törzseül Zayek László t nevezi, ki szerinte 1236-ban élt, ettől következőleg [5]) hozza le a családfát:

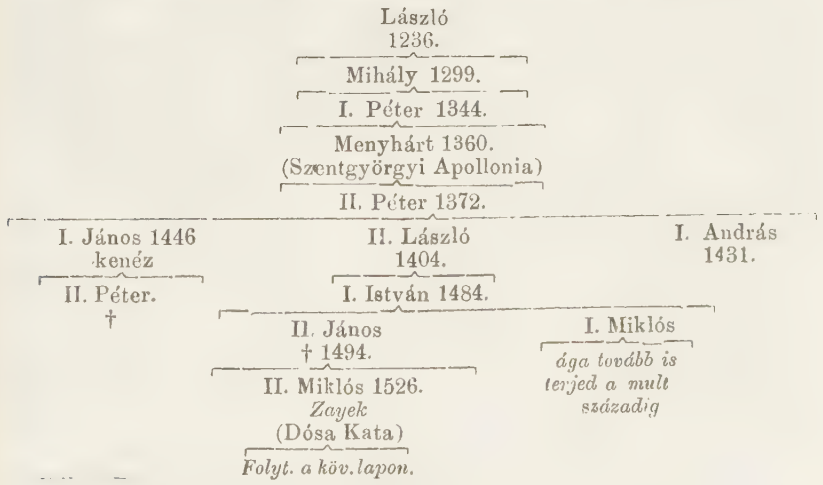

[1]) Fejér, Cod. diplom. tom. II. 308.

[2]) Teleki Hunyadiak kora X. 440—446.

[3]) M. kir. helytartó tanácsi Currens 1847-én 28,490. szám alatt.

[4]) Lehoczky, Stemmat. II. 443.

[5]) Kövári Erdély nev. Családai 247. Bővítve s javítva más források által is, mint halotti beszédek stb.

II. Miklós 1526. *ki az előbbi lapo.*
Zayek
(Dósa Kata)

Zeyk II. Mihály 1512.
(Balassa N.)

III. János 1575.

IV. János 1605.
dévai kapit.

III. Mihály
(ikt. Bethlen Zsófia)

III. Péter
(Bor átvízy Judit)

III. Miklós
(Kendeffy Zsófi)

III. László 1698.
(Baló Mária)

I. Mózsés
Fejér v. főisp.
† 1758.
(1. Pekri Zsófi
2. Barcsay Ágn.
3. vár. Horváth
Krisztina)

IV. Miklós
(Barcsai Zsuzsi)

Józéfa
(b. Naláczi János).

I. Péter
(Barcsai Zsuzsi)

I. József
(Váradi Klára)

Miklós
tudor
† 1850.
(Váradi Zsuzsa)

III. István
1669.
(Barcsai Klára)

V. János
(Naláczi Bóra)

II. Mózses
(1. Cserey
Krisztina
2. b. Bánffy
Éva
3. Henter
Bora)

I. Imre
kapit.

András
(Pogány N.)

Zsigmond
tartom.
biztos.
1794.
(v. Horváth
Klára)

Imre
†

3-tól I. Dániel
sz. 1745—1796.
Fejér főisp.
kir. táb. elnök.
(gr. Teleki Bora

Folyt. a köv. lap.

Sámuel
Hunyadi fő-
biró
1771.
(Pogány
Fáni)

VII. János
1814.
(gróf Teleki
Kriszt.)

Sándor
(Szabó Anna)

VI. János
kancell. titk.
(Zeyk Mária)

Miklós
tanár
† 1854.

II. József
katholizál
(b. Jósika Mária)

Lajos † 1848.
Torda v. jegyző
(1. Gyarmati Eszter
2. Dindár Borb.
3. Glória Rózsa

Elek
(Domokos Anna)

VIII. János
az író † 1860.
(1. Mikó Klára
2. Béldy Józefa)

László
(1. Inczédi Anna
2. Sinai
Lina)

Gyula
(Brádi
Karolina)

Árpád.

Antal
(borb. Fábián
Anna)

N. N.

Ferencz

József

I. Dániel, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1745—1796.
Fejér főisp.
kir. táb. elnök.
(gr. Teleki Bora)

Bora (gr. Toldalaghy Mihály)	Mária (Zeyk János özv. 1820.)	II. Dániel kir. t. ül. korm. tanács 1838. (b. Vay Kata)	Eszter	Krisztina	Kata (Gyárfás Józs.)	Zsuzsa sz. 1785†1865. (b. Bánffy Fer.)	Anna (Iupsai Fekete József)

Károly képviselő 1865. (b. Kemény Judit)	II. József sz. 1805 † 1852. követ s szónok (1. gr. Teleki Józéfa 2. gr. Toroczkay Julia)	Domokos elesett 1849. Segesvárnál	Dániel Miklós

1-től József (gr. Teleki Ágnes)	2-től N.

Eddig a családfa, mely nem teljes. A család legrégebben élt tagjairól keves adataink vannak, és ezek sem összeegyeztethetők. 1363. Hunyad megyében Zeyk néven egy kenézt találunk [1]) úgy, hogy a Zeyk név még keresztnév gyanánt vétethetik. 1409-ben jordánvizi Zeyknek fia Dragomér volt hátszegi kenéz. [2])

A táblázaton álló II. Péter Kővári szerint jelen volt Nikápolynál és László vajdától 1372-ben Felső- és Alsó-Alkziden és Okloson kap adományt, [3]) ennek fia II. László 1404-ben kap adományt Zeykfalvára, és veszi föl a Zeykfalvi predikátumot. [4]) Azonban az is bizonyos, hogy 1431-ben Zejkfalvára Kabos Mihály és Gerlistei Miklós is kap adományt [5]), melynek azonban a táblán álló I. András ellent mondott. Ennek testvére I. János 1446-ban karánsebesi kenéznek iratik [6]). Ennek ága kihalt.

[1]) Fejér Cod. diplom. tomo IX. vol. 3. p. 380.
[2]) Arpádia, tört. zsebk. II. 42.
[3]) Kővári id. h. Fancsali kézir. gyüjt. nro. 38. 39-re utalva.
[4]) Ugyanaz.
[5]) Árpádia. Honi tört. zsebk. I. 191.
[6]) Lehoczky id. h. 445. Budai Fer. Hist. Lex. III. 611. Hunyadi Jánostól 1446-ban nyert tiltó levelet emlit a Zejkfalvi Zeyk család részére.

II. Lászlónak fia I. István, ennek két fia I. Miklós, kinek ágát, ámbár a múlt századig terjedt le, nem közli idézett forrásunk, és II. János, meghalt 1494-ben. Fia II. Miklós Szapolyai alatt csapat vezér, Kővári szerint még Zayck néven, míg fia II. Mihály azt állandóan Zeyk névre cserélte, kinek nőül Balassa Imre vajda leányát írják. Fia III. János Báthori István alatt harczol, ennek fia IV. János dévai kapitány Bocskai alatt 1605-ben. Ezzel egy korban Zeyk Miklós 1582—1602. időközben Hunyadi főispán volt, kit azonban a táblán álló III. Miklóssal a kor miatt azonosnak nem tarthatunk. Nevezett III. Jánosnak a táblán látható harmadik unokája III. László 1698-ban kir. hivatalos, kitől a családfa már terjedelmesebb ágazását mutatja. Négy fia közül csak III. István és I. Mózes ága terjed a jelenkorig. A harmadik fiúnak Péternek unokája Miklós phil. doctor, a magyar és berlini társaságok tagja volt, meghalt 1850-ben.

III. Istvánnak ágán fia V. János 1771-ben Hunyadi törvényszéki számföl. ülnök, utóbb alispán, 1784-ben az oláh lázadás ellen Déván 25 nemes élén harczol. Meghalt 1785-ben. Eltemetett Déván febr. 3-án. Egyik fia Sámuel, tán az, ki még 1754-ben kir. táblai irnok, 1771-ben Hunyad vármegye főbírája, másik fia VI. János, kanczelláriai titkár volt. Özvegye Zeyk Mária élt még 1820-ban is. Fia Miklós tanár volt, meghalt 1854-ben.

I. Mózses (III. Lászlónak fia) Fejér vármegye főispánja volt. Meghalt 1758-ban. Háromszori házasságából négy fiát ismerjük [1]). Ezek közül a) I. Imre kapitány volt. b) Zsigmond előbb nemes testőr 1771 ben, 1792—94-ben tartományi biztos, kinek András és II. Imre fiai voltak. c) II. Mózses. d) I. Dániel.

II. Mózses szintén háromszor nősült. Első neje Cserey Krisztina [2]), a második b. Bánffy Éva, a harmadik Henter Borbála volt. Ezektől fia II. József katholizált, másik fia Elek.

---

[1]) Lehoczkyt itt nem lehet megérteni, mert e három, illetőleg négy fiúi egyszer III. László fiának Józsefnek (mi nem áll) fiaiúl, másszor Dánielt említve egyenesen Mózses fiainak mondja. Ő említ egyszer Adámot is, tán II. Mózses helyett.

[2]) Miután Hodor K. szerint ez idő táján egy Zeyk Mózsesnek neje Sombory Krisztina előbb Cserey Zsigmondné volt, lehet hogy itt Cserey Krisztina helyett Sombory Krisztina értendő. Vagy más Mózses volt az, kinek neje Sombory Krisztina volt? és ismét más azon Zeyk Mózses is, kinek 1779 táján nejeül Bárdosy Judit olvastatik.

II. Józsefnek fia Lajos 1837. és 1846-ban kir. hivatalos az erdélyi országgyülésekre, volt főkormányszéki fogalmazo is, sőt fiatal korában 1815-ben Torda vármegye aljegyzője. Meghalt 1848-ban. Három fia a táblázaton áll.

Eleknek fia VIII. János, az iró, az irói, különösen a költői pályán fáradozott. Hős költeményeket irt Krisztus a földön, a Kenyérmezei diadal, stb. czimü kötetekre terjedő verseket. Fordità Vischel ima-könyvét is. Meghalt 1860. febr. 9. kora 74. évében. Utódai a táblán állanak.

I. Mózesnek fia I. Dániel szül. 1745. körül. A nyilvános pályára lépvén, 1770-ben kir. táblai számfölötti ülnök, 1777-ben itélőmester, 1785-ben kormányszéki, 1791-től kanczelláriai udv. tanácsos, 1795-ben kir. táblai elnökül választá az országgyülés. Volt egyszersmind erdélyi al-ajtónálló mester. Meghalt 1796-ban. kora 51. évében [1]). Birt Déván és Pókafalván stb. Nejétől gr. Teleki Borbálától hét leánya és egy fia maradt:

II. Dániel 1804-ben kir. táblai ülnök, később marosszéki főkapitány, végül főkormányszéki tanácsos, miről 1835-ben leköszönt, 1837-ben Alsó-Fejér vármegye országgyülési követe. Nejétől báró Vay Katalintól gyermekei: a) Károly a politikai pályán szerepelt mint Kolos vármegye követe az 1846. 1848. évi országgyülésen, valamint 1865-ben és jelenleg is (1866) a pesti országgyülésre Kolos vármegye képviselője, b) III. József (szül. 1805. nov. 30. † 1852. sept. 24.) Tanúlását Göttingben végzette, 1834-ben Gyula-Fejérvár követe az erdélyi országgyülésre, és azon időtől minden országgyülésen ott küzdött az ellenzék sorában. Gyermekei maradtak. c) Domokos mint honvéd tiszt Segesvárnál esett el 1849. jul. 30-án. d) Dániel, e) Miklós. József (tán III. Józsefnek) fia 1866-ban Aranyosszék képviselője a pesti országgyülésre.

A családfán nem állanak Mihály 1542-ben Isabella királyné kincstárnoka [2]).

Az ujabb időből: Ágnes Benedikti Leopoldné, Rákhel Pallósné, és azon Zeyk, kinek neje Kóji Komáromy Klára stb.

A Zeyk család Erdély 86 helységében volt birtokos, ennyi helységben vesztett 1848-ban úrbéri jobbágyokat.

Czímere a családnak — mint fölebb a metszvény ábrázolja — a

---

[1]) L. életrajzát Siebenbürg. Quartalschrift V. 458. Leh. szerint.

[2]) Lehoczky id. h. 443.

paizs udvarában zöld téren nyugvó oroszlán, mely fölött pánczélos kar kivont kardot, s azon levágott vérző törökfejet tart. A paizs fölött koronás sisak, és arról két oldalra leomló foszladék látszik.

Zezelling család. Zezelling Tóbiás 1710-ben I. József királytól nyert czímeres nemes levelet. [1])

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. arany udvarban egy fejű fekete sas szétterjesztett szárnyakkal látható, a 2-ik és 3-ik fekete udvarban kettős farkú arany oroszlán első jobb lábával kettős ezüst keresztet tart, a 4-dik arany udvarban zöld téren fehér nadrágos, fekete harisnyas, kék kabátos német áll, derekán vörös öv, fején tollas fekete kalap van, jobb kezével kivont kardot tart. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan német emelkedik ki, jobb kezével vörös-fehér zászlót tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös [2]).

Zichy család. (Zichi és Vásonkeői gr.) Hol a történelmi valóság végződik, a költészet veszi át szerepét úgy nemzetek, mint egyes családok eredetének történetében. De a költészet ama történeti homályt föl nem deríti, leggyakrabban csak bonyolítja, és a további kutatás lehetőségét is nehezíti. Majd minden család bir hasonló, régebben vagy ujabban kelt pótszerrel a történelmi hiteles adatokat meg haladó időkre nézve, mely a család történetét a hatszázados pergamen tartalmain túlvigye a homályos zürbe, hol a költészet a valósággal zavartalanúl ölelkezhetik. Hazánk legrégiebb ősi családai átalában csak a XII. és még inkább a XIII. századig adatolhatják hiteles okmányokkal nemzedékrendjeiket, azontúl „h a g y o m á n y-"nak igényelt (legtöbbször ujabb keletű) regék hivatnak tanúságúl. A fellengző genealogok legkevésbbé elégesznek meg a száraz valósággal.

Az ősrégi Zichy család czímerében — mint alább emlitendjük — koronából kiemelkedő két szarvas-agancs látható, ehez ragaszkodva íratik, miszerint a család egyik őse a hunnok korában egy szarvas útmutatása mellett gázolt át a Mocotis taván és úgy kalauzolá át a hunnokat is; innen lenne a család czímere [3]). Egy másik, ujabb eléadás Árpád alatt a magyaroknak a Volga (Tanais) folyamon átköltözésekor a nemzet egy részét Kis-Azsiába költözteti, és ott egy Zichy-től a

[1]) Collect. herald. nro 736.

[2]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[3]) Timon, Imago antiqua Hung. cap. 4. p. 25. Bel M. Notitia nova Hung. tom. V. Comit. Moson. Idézve Lehoczky Stemmat. II. 448. Nem lévén szükséges megjegyeznünk, hogy a családi czímerek (és főleg nálunk ekkor még nem is léteztek, azok sokkal későbbi keletüek, valamint a családnevek is.

Gogia-Szichi [1]) erősség alapitójául; majd még az Ottoman uralkodó ház vérrokonául tünteti fel. — Megemlitve ezeket, terjünk az okmányok hiteles adataihoz.

Zala vármegyében fekszik Zajk (vagy Szajk) helység, most is a gróf Zichy család tulajdona [2]), valamint Somogy vármegyében van Zich helység, jelenleg is a zichi Zichy nemes család birtoka [3]). E két helységről neveztettek legelőször a Zichy család törzs-ősei. A XIII. század második felében, 1270-ben élt Zichi Gál, aki, valamint még harmadik unokája is Zsigmond *de Zajk*-nak is iratott.

Nevezett Gáltól a családfa [4]) következő:

---

[1]) Kis-Ázsiában ezen Gogia-Szichi vagy Zich erődöt e század első felében viselt török háború alkalmával a *Wiener-Zeitung* 1828. octob. 16. 240. számában emliti: Nachrichten vom Kriegs-Schauplatz fölirat alatt irván: ... *die Türken wandten sich nach dem befestigten Posten Gogia-Szichi.* — Arra nézve pedig, hogy I. Ottoman török szultán magát Zichinek nevezé, idéztetik Gallo Bellicus Annalisa, és Ziegler: In dem täglichen Schauplatz der Zeiten.

[2]) Fényes E. Magyarorsz. állapotja Statis. Geographiai tekintetben. Pest 1836. I. köt. 229. és 517. lap.

[3]) Fényes E. Geographiai Szótár IV. 326.

[4]) Lehoczky Stemmat. II. 448. — továbbá Schönfeld Adelslex. I. 132. Kéziratokban a) Geneal. authent. mss. I. b) Deduct. et Tabellae ms. a nemzeti muzeumban fol. lat. nro 213. c) Wagner mss. tomo LXX. 272. d) Rajcsány ms. I. 47. II. 237. satb. Az ujabb nemzedékre a Góthai grófi Taschenbuch 1837—1865. A grófi családtól teljes genealogiát nem nyerhetvén, valamint a grófi nemzetségnek divényi senior. uradalmában Zsélyi levéltárnokától igérete daczára máig sem (1866. máj. 17.) érkezvén adatok; a családfára nézve csupán a fölebbi forrásokra voltam szorítva, mit netaláni hiány miatt megjegyezni kivántam.

I. tábla.

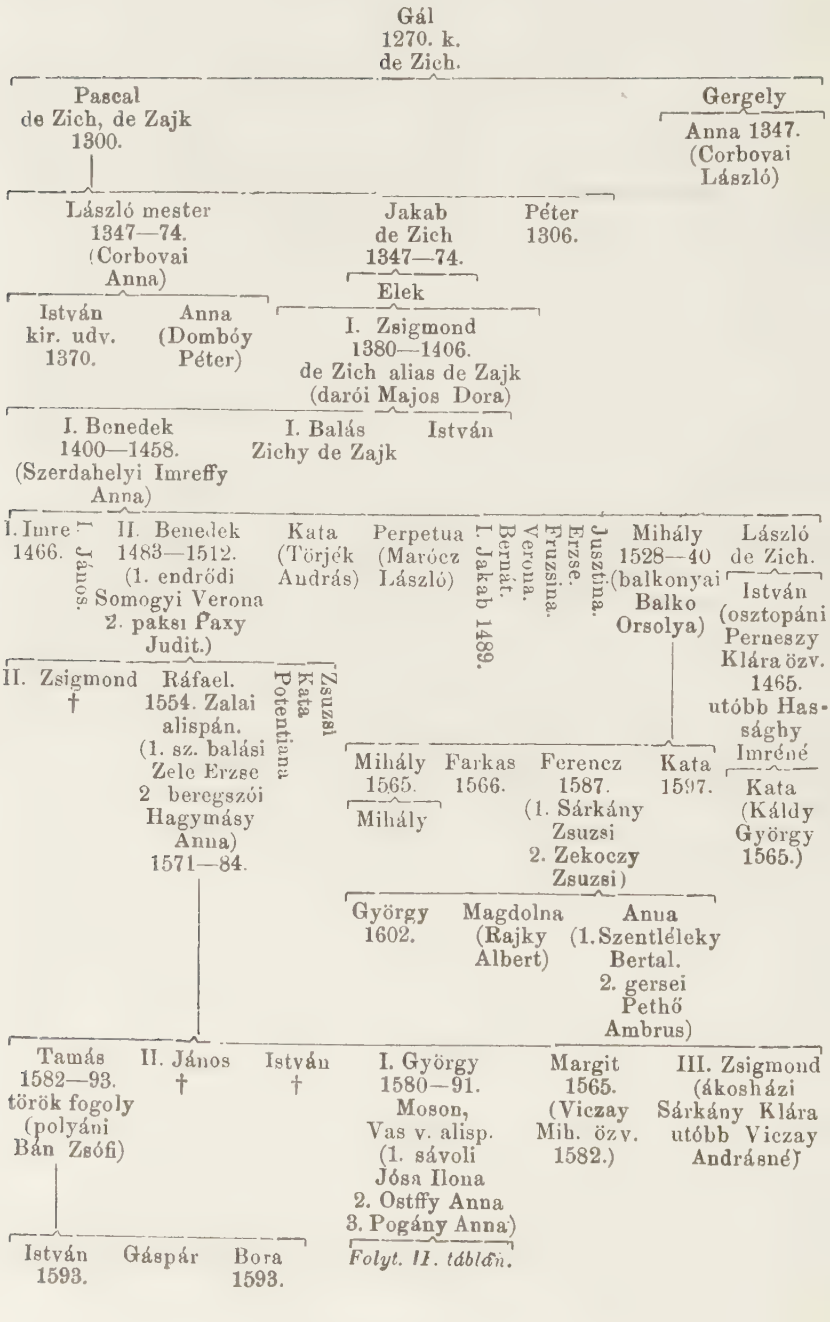
Gál
1270. k.
de Zich.
Pascal
de Zich, de Zajk
1300.
Gergely
Anna 1347.
(Corbovai
László)
László mester
1347—74.
(Corbovai
Anna)
Jakab
de Zich
1347—74.
Péter
1306.
Elek
István
kir. udv.
1370.
Anna
(Dombóy
Péter)
I. Zsigmond
1380—1406.
de Zich alias de Zajk
(darói Majos Dora)
I. Benedek
1400—1458.
(Szerdahelyi Imreffy
Anna)
I. Balás
Zichy de Zajk
István
I. Imre
1466.
I. János.
II. Benedek
1483—1512.
(1. endrődi
Somogyi Verona
2. paksi Paxy
Judit.)
Kata
(Törjék
András)
Perpetua
(Marócz
László)
I. Jakab 1489.
Bernát.
Verona.
Fruzsina.
Erzse.
Jusztina.
Mihály
1528—40
(balkonyai
Balko
Orsolya)
László
de Zich.
István
(osztopáni
Perneszy
Klára özv.
1465.
utóbb Hassághy
Imréné
Kata
(Káldy
György
1565.)
II. Zsigmond
†
Ráfael.
1554. Zalai
alispán.
(1. sz. balási
Zele Erzse
2 beregszói
Hagymásy
Anna)
1571—84.
Zsuzsi
Kata
Potentiana
Mihály
1565.
Mihály
Farkas
1566.
Ferencz
1587.
(1. Sárkány
Zsuzsi
2. Zekoczy
Zsuzsi)
Kata
1597.
György
1602.
Magdolna
(Rajky
Albert)
Anna
(1. Szentléleky
Bertal.
2. gersei
Pethő
Ambrus)
Tamás
1582—93.
török fogoly
(polyáni
Bán Zsófi)
II. János
†
István
†
I. György
1580—91.
Moson,
Vas v. alisp.
(1. sávoli
Jósa Ilona
2. Ostffy Anna
3. Pogány Anna)
Margit
1565.
(Viczay
Mih. özv.
1582.)
III. Zsigmond
(ákosházi
Sárkány Klára
utóbb Viczay
Andrásné)
István
1593.
Gáspár
Bora
1593.
Folyt. II. táblán.

II. t á b l a.

I. György, *ki az I. táblán.*
1580—91.
Moson, s utóbb
Vas alispánja
(1. sávoli Jósa Ilona.
2. Ostffy Anna
3. Pogány Anna)

I-től II. Ráfael 1586—1599. (Bornemisza Anna)

I. Pál 1598—1638. Veszprémi kapit. győri altáborn. (csábi Csáby Sára)

Folyt. III táblán.

Erzse 1586. (Körtvélyessy János) 2. Rajky János)

2-től III. Benedek 1604—1635. Vasi sz. biró (F. szelestei Sober Erzse).

I. Mihály 1623. Vasi sz. biró és alispán (1. Dömölky Kata 2. sz. jakabi Pethő Kata

3-tól I. Ádám † Éva (Szelestey Ferencz)

nemesi ág | *nemesi ág.*

György 1656. győri 1658. eszterg. kanonok. jáki apát.

Zsigmond 1647—1655. (1. simoni Szabó Anna) 2. Adorján Anna)

I. Ferencz (1. Boros Kata. 2. Francsics Éva.)

II. György (Siess Julia) Erzse, Klára, Zsófia, Julia. II. István Erzse

Anna (Szelestey György)

Péter 1698.

János (Komáromy Éva)

György pap.

László jesuita.

Pál.

János 1755. vasvári c. kanonok.

György Pál Mihály.

1-től II. Ádám 1703. kapit a Rabutin ezredb. † Franczia orsz. (Jagudich Zsuzsa. alias Szentmártoni)

III. György a komáromi sereg alezred. oszt. 1743. (Sallér Judit)

II. Ferencz (senkoviczi Horváth Kata)

III. Ádám. Csepreghen (Kéry Orsolya)

Károly †

József Tolnai sz. biró, alisp. (Bezerédy Fruzsina 1764. özvegy.)

Ferencz Mosoni jegyző utóbb alisp. 1767—70.

Anna M. (Illovay József)

N. (Csiba Ján)

II. Imre oszt. 1743.

Ferencz 1762. ezredes.

József (Bésán Fáni)

János cs. kir. kam. 1794. (Bezerédy Zsófia)

Julia (gr. Somsich Pongrácz)

István Miklós

Ádám ker. t. üln. 1732. *báró* †

Ferencz

Sándor

IV. György

Anna (Högyészy Antal 1779.)

Lajos

III. tábla.

I. Pál, *ki a II. táblán.*
1598—1638.
veszprémi kapit.
győri altáborn.
(csábi Csáby Sára)

I. István
sz. 1616—1693.
báró s 1676. *gróf*
tárnok mest. stb.
(1. vedrédi Baranyai
Mária
2. Amade Magdolna 1687.)

II. Pál cs. k. kam. (b. Károlyi Kata)

Klára (b. Andrássy Miklós)

II. István győri parancs. † 1700. máj. 4. (b. pribéri Melith Mária)

2-tól Magdolna (b. Balassa Simon)

IV. Ádám Mosoni főisp. 1699—1701. (1. gr. Forgách Zsuzsa 2. Jakusith Teréz.)

Zsuzsa †

Károly † 1741. jun. 14. Mosoni főisp. (gróf Stubenberg Julian)

Regina Sarolta.

Zsuzsi.

Kata (gr. Balassa Pál)

IV. Ferencz ifjan †

I. László alezred. komáromi főispán 1701. †

Klára apácza Pozsonyb.

Mária (gr. Csáky István)

Julia (gr. Barkóczy Fer.

I. Péter Szabolcsi főisp. sept. (1. Drugeth Klára 2. Bercsényi Zsuzsa † 1745.

sz. 1674 † 1726.

Sára (gr. Petky Dávid)

1-től Ferencz győri püsp † 1783.

László szabolcsi főis. 1726.

M. Anna (gr. Csáky Fer.)

Teréz (gr. Van de Nath József)

2-tól Miklós szabolcsi főisp. † 1758. (b. Berényi Erzse)

Józéfa (gr. Orsich.)

Zsuzsa

III. Pál eszt kan. scutari püsp. † 1737.

III. István drag. kapit. † 1705.

III. János kir. tan. 1707 † 1724. (b. Thalheim M. Anna)

Ferencz. †

Mária (gr Eszterházy Istv.)

Róza apácza fejed.

II. Imre Arvai főisp. † 1746. (gr. Erdődy Teréz)

IV. János sz. 1710. cs. kir. kam. (1. gr. Széchenyi Kata. 2. gr. Schmidegg Friderika)

Folyt. IV. táblán.

Mária (gr. Kronegg)

IV. István sz. 1715. Komárom v. administ. 1761—67. (gr. Stubenberg Mária Czeczil)

Folyt. V. táblán.

Bora (gr. Berényi Imre)

M. Anna (gr. Sztáray Imre)

Kata.

IV. tábla.

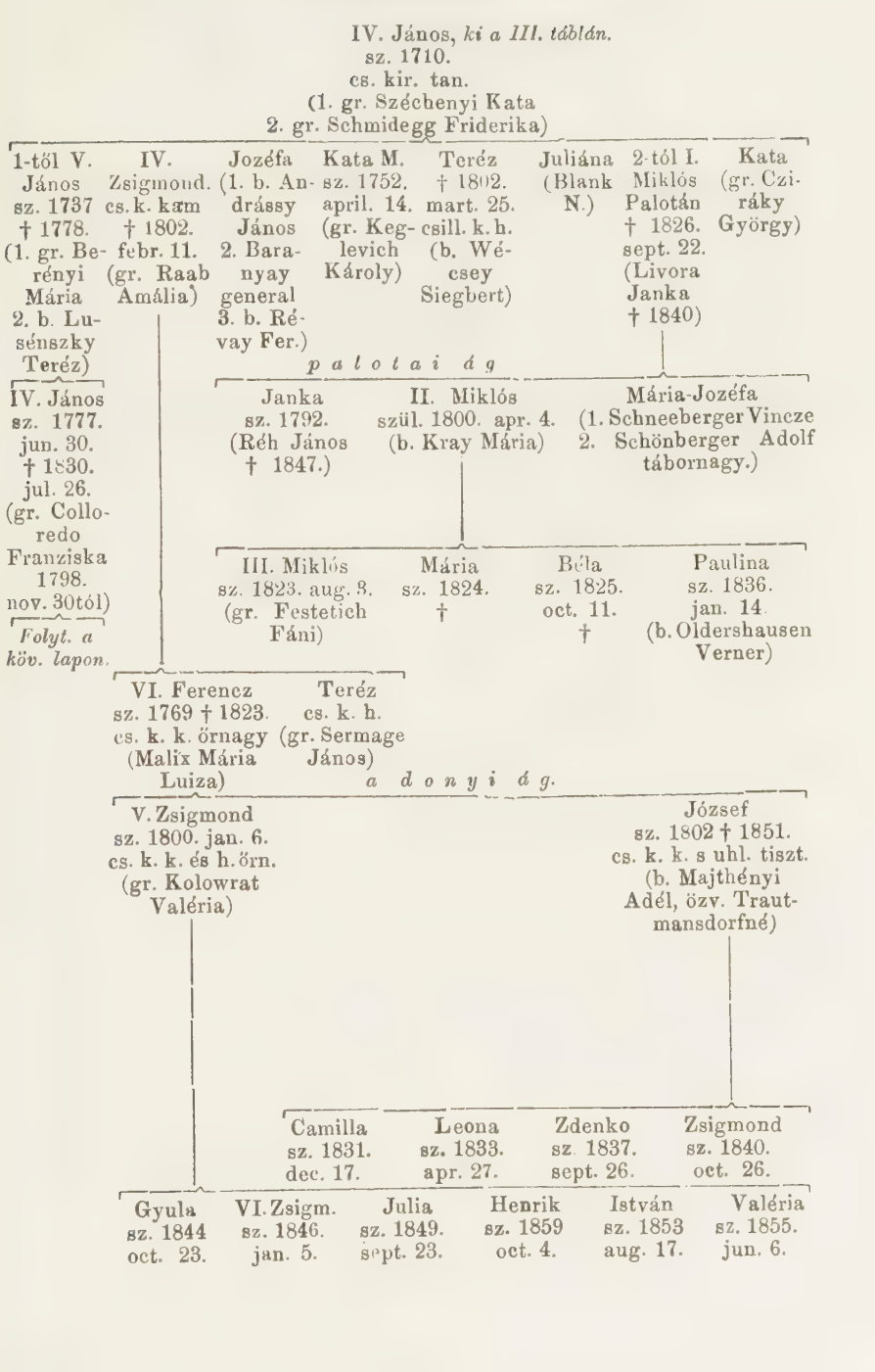
IV. János, ki a III. táblán.
sz. 1710.
cs. kir. tan.
(1. gr. Széchenyi Kata
2. gr. Schmidegg Friderika)
1-től V. János sz. 1737 † 1778. (1. gr. Berényi Mária 2. b. Lusénszky Teréz)
IV. Zsigmond. cs. k. kæm † 1802. febr. 11. (gr. Raab Amália)
Józéfa (1. b. Andrássy János 2. Baranyay general 3. b. Révay Fer.)
Kata M. sz. 1752. april. 14. (gr. Kegelevich Károly)
Teréz † 1802. mart. 25. csill. k. h. (b. Wécsey Siegbert)
Juliána (Blank N.)
2-tól I. Miklós Palotán † 1826. sept. 22. (Livora Janka † 1840)
Kata (gr. Cziráky György)
palotai ág
IV. János sz. 1777. jun. 30. † 1830. jul. 26. (gr. Colloredo Franziska 1798. nov. 30tól)
Janka sz. 1792. (Réh János † 1847.)
II. Miklós szül. 1800. apr. 4. (b. Kray Mária)
Mária-Józéfa (1. Schneeberger Vincze 2. Schönberger Adolf tábornagy.)
III. Miklós sz. 1823. aug. 3. (gr. Festetich Fáni)
Mária sz. 1824. †
Béla sz. 1825. oct. 11. †
Paulina sz. 1836. jan. 14. (b. Oldershausen Verner)
Folyt. a köv. lapon.
VI. Ferencz sz. 1769 † 1823. cs. k. k. őrnagy (Malix Mária Luiza)
Teréz cs. k. h. (gr. Sermage János)
adonyi ág.
V. Zsigmond sz. 1800. jan. 6. cs. k. k. és h. őrn. (gr. Kolowrat Valéria)
József sz. 1802 † 1851. cs. k. k. s uhl. tiszt. (b. Majthényi Adél, özv. Trautmansdorfné)
Camilla sz. 1831. dec. 17.
Leona sz. 1833. apr. 27.
Zdenko sz. 1837. sept. 26.
Zsigmond sz. 1840. oct. 26.
Gyula sz. 1844 oct. 23.
VI. Zsigm. sz. 1846. jan. 5.
Julia sz. 1849. sept. 23.
Henrik sz. 1859 oct. 4.
István sz. 1853 aug. 17.
Valéria sz. 1855. jun. 6.

IV. táblának

folytatása.

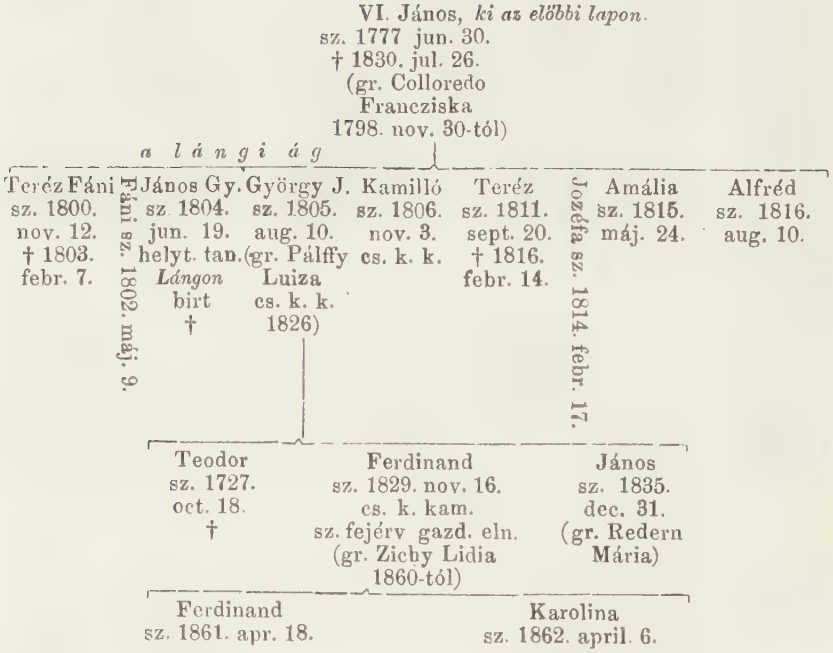

V. tábla.

IV. István, *ki a III. táblán.*
sz. 1715.
Komáromi
v. administ. 1761.
(gr. Stubenberg
Mária Czeczil 1750-től)

- V. Ferencz szül. 1751. † 1812. veszprémi főispán főpohárnok. (1. gr. Kolowrat Krakowszky M. A. 2. gr. Lodron-Laterano M. D. 1808-tól)
  - VII. Ferencz sz. 1774. † 1861 Bihari főispán fő ajtónálló. (1. gr. Eszterházy Amália † 1817. 2. gr. Cavriani Janka)
    - *Folyt. a köv. lapon.*
  - Antónia sz. 1776. apr. 24. (gr. Nádasdy Mihály)
  - Teréz sz. 1774. junius 24-én (gr. Győry Fer.)
  - Anna sz. 1780. junius 24-én (gr. Appony György)
  - III. Károly sz. 1785. oct. 11. Vas v. Adm. cs. k. kam. (1. gr. Batthyány Antónia 2. gr. Appony Fáni)
    - *cziferi ág*
    - Anna sz. 1808. oct. 29. (h. Odeshalchi Ágost)
    - Mária sz. 1810. febr. 2. (b. Walterskirchen Vilm.)
    - József sz. 1814. jul. 9. cs. k. k. (haj. Metternich Melan)
    - Antónia sz. 1816. jul. 14. (gr. Batthyány Lajos)
    - Carolina sz. 1818. nov. 18. (gr. Károlyi György)
    - János sz. 1820. sep. 23. (b. Kray Irma)
    - Ferencz sz. 1822. máj. 9.
  - Flóra sz. 1793. octob. 28-án (gr. Attems Fer.)
  - Leopoldina sz. 1798. febr. 16. (b. Kress Károly táb.)
  - Domokos sz. 1838. jul. 21. veszprémi püspök.
  - Eugén sz. 1809. sept. 25. † 1849.
  - Edmund sz. 1811. jul. 9. cs. k. kam. (hzg. Odeschalchi Paulina)
    - Ágost sz. 1833. febr. †
    - Edmund sz. 1834. mart. 12. (gr. Gatterburg Gabriella)
    - Jenő sz. 1837. (gr. Redern N.) 1865. képv.
    - Livia sz. 1840. (gr Zichy Ferd.)
- Jozéfa sz. 1752. jan. 20. cs. k. h. (gr. Csáky János)
- I. Károly sz. 1753. † 1826. állam. minist (hzg. Khevenhiller Metsch Ant. Mária)
  - *Folyt. VI. tábl.*
- Juliana sz. 1754. jul. 13. † 1792. nov. 1. (gr. Cziráky László)
- V. István sz. 1755. † 1841. cs. k. kam. (gr. Pálffy Teréz † 1833. máj. 3.
  - *csi*
  - VII. István. sz 1780. † 1853. veszprémi főisp. kül. köv. (gr. Stahremberg Anna)
    - Eduard Józs. sz. 1808. jul. 1. k. főhadn. †
    - Vilmos Gy. sz. 1810. jul. 12. †
    - Teréz sz. 1813 máj. 31. (gr. Waldstein János)
    - Apollónia sz. 1814. jul. 21. (gr. Kinsky Antal)
  - *csói ág*
  - Francziska. sz. 1782. mart. 1. † 1805. febr. 24. (gr. Simnowoda Lesniovszky Kázmér)
  - Mária An. sz. 1784. jul. 21. † 1817. jul. 3.
- Antónia sz. 1757. apr. 2. † 1810. dec. 21. (b. Schilson János)
- Leopoldina sz. 1759. oct. 14. † 1789. (örg. Pallavicini Károly)

V. táblának

folytatása.

VII. Ferencz, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1784 † 1861.
Bihari főisp.
fő ajtónálló.
(1. gr. Eszterházy Amália † 1817.
2. gr. Cavriani Janka)

László sz. 1799. aug. 11. helyt. t. kam. (gr. Széchenyi Mária)

Mária sz. 1800. aug. 10. (gr. Seilern József)

Kázmér sz. 1802. dec. 5. † 1847. máj. 26. (gr. Königsegg Mária)

János sz. 1834. jul. 15. kapit.

Crescenzia sz. 1836. aug. 8. (b. Seldeneck Miksa)

Leopold sz. 1805. jul. 10. őrnagy. (gr. SztárayMária)

Fáni sz. 1806. nov. 15.

Pál sz. 1808. aug. 27. † 1850. máj. 13. (b. Hildprandt-Mária)

IX. Ferenc sz. 1811. jun. 24. 1861. nógrádi főisp. (marq. de Ville Mária, gr. Demblin.)

Ipoly sz. 1814. jun. 5. v. váczi kanon. apát.

József sz. 1841. nov. 13. jur. dr. 1865. képv.

Tivadar sz. 1847. máj.

Ferencz és Ágost *ikrek* sz. 1852. jun. 14.

Sándor sz. 1843. jun. 29.

Elek sz. 1844. dec. 26.

Ernő sz. 1846. nov. 20.

Géjza sz. 1849. jul. 22.

Sal. Ferencz sz. 1825. sept. 23. †

Lajos sz. 1827. sep. 26. †

László sz. 1830. sep. 11. cs. k. k. (gróf Széchenyi Ernesztina)

Mária sz. 1833 dec. 16. (Visolyi Gusztav 1851.)

VI. tábla.

I Károly, *ki az V. táblán.*
sz. 1753. † 1826.
állam minister
(hzg. Khevenhiller-Metsch Ant. Mar.)

vázsonyi ág

VIII. Ferencz sz. 1777. † 1839. altábornagy (gr. Ferraris Maria cs. k. h.)

II. Károly sz. 1779. † 1834. Kamarai elnök. (1. gr. Esterházy Fáni † 1804. 2. gr. Festetich Júlia

Folyt. VII. tábl.

Ferdinand sz. 1783. † 1862. altábornagy. velencei kormányzó (gr. Széchenyi Zsófia)

Amália sz. 1782. mart. 15. † 1819. (gr. Viczay Fer.)

Adél sz. 1788. sep. 15. (gr. Keglevich János)

Krisztina sz. 1792. apr. 30. (hz. Khevenhiller Metsch Fer.)

Eleonora sz. 1795. máj. 24. (hzg. Lichnovszky Eduard)

Miklós sz. 1796. dec. 3. cs. k. kap. (b. Loe de Wissen Julia)

Karolina sz. 1802. febr. 4.

Darufalvi ág

Alexandra sz. 1821. nov. 25 †

Friderik sz. 1823. jan. 19, † 1848. máj. 10. (gr. Stubenberg Anna)

Imre sz. 1826. jan. 15. h. kapit.

Gábor sz. 1828. sep. 13. őrnagy (b. Wittinghof Zsófia)

Ludovika sz. 1853. febr. 2.

Sándor sz. 1829. febr. 4. kapit.

Carola-Alberta. szül. 1854. sept. 2.

Antónia sz. 1830. dec. 11.

Karolina sz. 1832. †

István sz. 1836. jul. 7.

Vilmos szül. 1840. octoberb. 21. főhad.

Krisztina sz. 1843. jan. 8.

oroszvári vagy Ferraris ág

Henrika sz. 1800. febr. 10. (hz. Odeschalchi Incze)

Emilia sz. 1803. nov. 3. (gr. Széchenyi Pál)

Móricz sz. 1802. apr. 2. † nov. 24.

József sz. 1801. jan. 21. hadn. †

Viktor sz. 1806. jun. 21. dr. Kap. †

Melánia sz. 1805. jan. 5. (hz. Metternich Kelem. minist.

Emánuel sz. 1808. dec. 26. cs. k. k. őrnagy (Miss Strachan Sarlotta † 1851.)

Viktor sz. 1842. jul. 1. 1865. orsz. gyül. kép.

Bódog sz. 1810. nov. 20. cs. k. k. (gr. Reichenbach Lessonitz Emilia)

Melánia sz. 1843 aug. 16.

Lajos sz. 1844. aug. 11.

Karolina sz. 1845. oct. 13. (gr. Széchenyi Gyula)

Alfréd sz. 1812. mart. 13. † sep. 16.

Emilia sz. 1847. jul. 1.

Lajos sz. 1814. mart. 1. cs. k. k. † 1859. dec. 30. (Bleszynszka Augusta cs. k. h

Manó sz. 1852. febr. 19.

Károly sz. 1817. nov. 16. †

VII. tábla.

II. Károly, *ki a VI. táblán.*
sz. 1779. † 1834.
kamarai elnök
(1. gr. Eszterházy-Fáni
2. gr. Fesztetich Júlia
3. gr. Seilern Crescencia)

Lebén sz. - | miklósi ág

1-től Pál sz. 1802. aug. 8. cs. k. k. (gr. Kornis Anna 1854.)	2-tól Julia sz. 1808. jan. 27. (gr. Hunyady Ferencz)	Felicia sz. 1809. sept. 2. cs. k. és p. h. (gr. Hoyos Henrik)	Henrik sz. 1812. nov. 4. cs. k. k. Mosoni főisp (b. Mesko Irén)	Herman sz. 1814. maj. 17. 1865. kanczell. (Szegedy Karolina)	Ottó sz. 1815. jul. 21. (gr. Csáky Gabriella)	Béla sz. 1816. oct. 21. cs. k. k. tábornok.	3tól *lásd alább VIII. táblán.*

Karolina sz. 1842. nov. 27.	Antónia sz. 1845. dec. 22.	Herman sz. 1848. apr. 29.	Ilona sz. 1857. aug. 17.	Adorján sz. 1857. jul. 11.	Iréne sz. 1859 febr. 17.

VIII. tábla.

II. Károly. *ki a VII. táblán*
sz. 1779. † 1834.
(3-ik nejétől gróf
Seilern Crescenctől)

Karolina sz. 1820. jun. 8. cs. k. h. (gr. Festetich Dénes)	Alfréd sz. 1821. jun. 23. † 1856. jan. 7. Cairóban.	Mária sz. 1822. oct. 12. (gr. Wenckheim Antal)	Gejza sz. 1828. april. 2.	Imre sz. 1831. dec. 6. cs. k. k. kapit.	Rudolf sz. 1833. jun. 11. (gr. Péchy Jakobina)	Ilona sz. 1834. aug. 9. cs. k. h. (m. Pallavicini Osvát)

Az első törzs-ősök közül Zichi Pascalnak egyik fia Péter 1306-ban Robert Károly király alatt élt, adományt nyert, és Esztergamnál esett el. [1]) Testvérei László és Jakab 1347-ben I. Lajos király alatt kaptak adományt. László mester fiágon fiában István kir. udvarnokban kihalt. Jakab azonban, (a somogyi Zichi Pascalnak fia,) mint az 1371. évi okmány mondja, [2]) és ki más adat szerint testvérével Lászlóval a nápolyi hadjáratban is részt vett,) a családnak tovább terjesztője lett. Jakabnak Elek fiától unokája Zichi és Zajki I. Zsigmond 1380—1405. ölt, nőül vévén darói Majos Dorottyát, szerzé Tolna vármegyében a darói uradalmat. [3]) Ennek a táblán lát-

[1]) L. „Állásából kidőlt Czedrus" hal. beszéd. 1726.
[2]) Katona Historia critica tomo X. p. 476.
[3]) Az idézett családfák szerint.

ható három fia közül I. Benedek a Hunyadiak korában 1458-ban élt, [1]) és Mátyás kir. alatt — mint egy halotti beszédben olvassuk — bandériumot vezénylett. Nőül vette Zerdahelyi Imrének (kitől az Imreffy család eredt) leányát Imreffy Annát, [2]) kitől hat leánya, és hét fia volt. [3]) Ezek közül II. Benedek lett a család tovább terjesztője, de mielőtt róla szólnánk, meg kell említenünk testvérét Mihályt 1528—1540-ből, kinek ága három nemzedékig terjedt, és kinek gyermekei közül Ferencz és Katalin 1597-ben oklevél szerint Zala megyében Gutorföldi birtokosok voltak.

II. Benedek 1483. 1512-ben élt. Első neje endrődi Somogyi Verona, a második pákosi Paxy Lajos komáromi főispánnak leánya Paxi Judit volt. Ezektől három leány és két fiú maradt, az idősb fiú II. Zsigmond elhalván, Ráfael maradt, ki 1548-ban I. Ferdinand királytól érdektársaival együtt új megerősítő adományt vitt Zich, Gyal, Kéty, Zőllős másként Kupp, Fintafalva, Budafalva, Jakabfalva, Mersőlcz, Csehe, Vörcheg, Baliaka, Felrithfalva, Lőcseifalva, Guthorfölde, Kisfalud, Hahót, Szerdahely birtokaira; 1554-ben Zalai alispánságot viselt. [4]) Első neje szent-balási Zele Erzsébet, a második 1571—84-ben beregszói Hagymássy Anna volt. Ezektől egy leánya Margit 1582-ben már lósi Viczay Mihály özvegye [5]) és négy fia maradt. Ezek közül Tamás 1593-ban törökfogságba esett, de kiváltatott, és gyermekeiben kihalt, hasonlóan kihalt III. Zsigmond is, kinek neje ákosházi Sárkány Klára, utóbb Viczay Andráshoz ment nőül. Családfentartóúl maradt I. György, ki a hadi pályán is részt vett, és 1566-ban Kerecsényi László mellett Gyula vára védelmében

[1]) Benedekkel egy korú volt és 1453-ban élt Zichy Lukács, kit a táblára illeszteni nem tudunk. *Lásd gr. Teleki Hunyadiak kora X. köt. 363. lap.*

[2]) Anyja Zákány Kata Zákány Miklósnak leánya volt.

[3]) Rajcsányi genealogiáin itt egy izzel több áll, t. i. I. és II. Benedek közé egy Balás van téve, az I. Benedeknek fiául a II. Benedeknek és testvéreinek pedig atyjául. De utóbb ezt R. maga is kitörlé.

[4]) Rajcsányi Ád. szerint.

[5]) Budai Fer. Hist. lex. III. 614. lap. átvette Forgách Fer. Comment. pag. 348. azon orthographiai hibás adatát, mintha Zichy Margit 1565-ben Miksa királytól Trencsín várát hatezer forintért zálogba vette volna, azonban e helyett Zéchy Magdolna (gróf Pyrhus ab Arco özvegye) értendő, ki után 1573-ban is még Kerekes munkája szerint Trencsín várát Zéchy (vagy Széchy) Magdolna veje Poppel László lobkoviczi báró birta zálogjogon, ki azt 1582-ben adta Forgách Imrének és vejének Zrínyi Ilonának zálogba, mig 1595-ban Forgách Imrétől Illésházy István kezébe került, és ennek családja által biratott e század folytán is.

működött [1]; már 1580. — 1591-ben Moson vármegyének, [2] 1592-ben pedig Vas vármegyének alispánja volt. Háromszor nősült, először nőül vette sávoli Jósa Farkasnak leányát Ilonát, ennek halála után Ostffy Domokos leányát Annát, harmadszor vette csebi Pogány János leányát Annát, ezektől hét gyermeke maradt életben, és pedig az elsőtől a többi közt I. Pál, kiről mint az összes gróf Zichy család törzsatyjáról alább emlékezendünk, a másodiktól született III. Benedek és I. Mihály, a most élő zichi Zichy nemes családnak alapítói, a harmadiktól is volt fia Ádám, de magnélkül halt el.

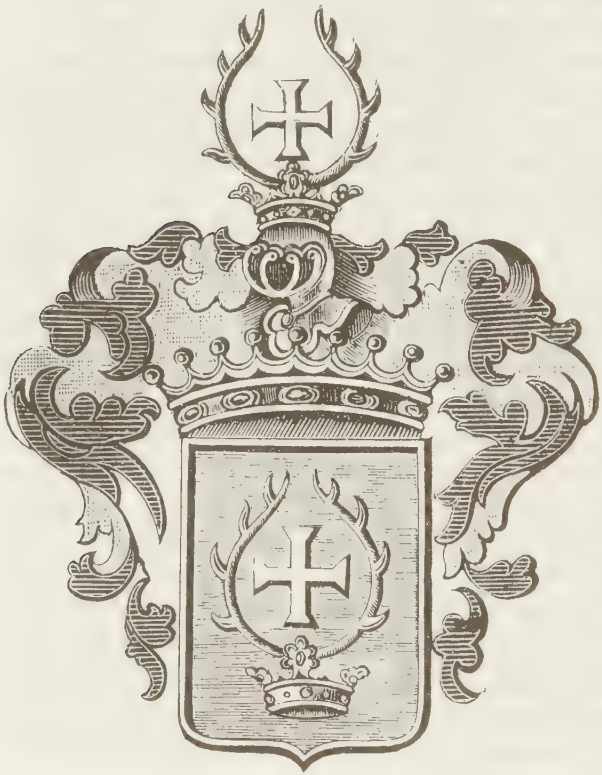

III. Benedek 1622. 1623-ban [3] Vas vármegye szolgabirája 1630-ban követe [4] volt, utóbb alispánnak iratik. [5] Nejétől felső-szelestei Sóber [6] Erzsébettől két fia maradt; u. m. György, ki 1656-ban győri kanonokból az esztergomi káptalanba lépett át, 1658-ban zólyomi főesperes lett, [7] római theologus, és jáki apát volt, és Zsig-

[1] Istvánffy Nic. Historia edit. 1685. pag. 309. és utánna Budai id. h.
[2] Lehoczky Stemmat. I. 199. és ered. oklevél, továbbá Rajcsány id. h.
[3] Eredeti okiraton, és 1622. évi 36. 1625. évi 20. törv. cz.
[4] Lehoczky Stemmat, I. 191.
[5] Rajcsányi Ád. id. k.
[6] Rajcsányiról, más geneálogiákon Sóber helyett Sötér olvasható.
[7] Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 158.

mond 1647—1655-ben, ki előbb szent-simoni Szabó Bálint leányát Annát, ennek halálával felső-öri Adorján Mihály leányát Annát vévén feleségül, ismét két fiú atyja lőn, egyik fia János nejétől Komáromy Imrének Éva nevü leányától nemzé Györgyöt a papot, Lászlót a jesuitát, Pált, kinek a táblázaton látható három fián túl ágazatát nem ismerjük, és Jánost, ki 1755—1760-ban a vasvári káptalan éneklő kanonokja, (de Candelis alias Gierzen de terra Fogaras) apát és apost. jegyző volt.

Mihály (III. Benedeknek testvére) 1623—1635-ben még Vas vármegye szolgabirája [1]), utóbb alispán volt. [2]) Első neje Dömölky Katalin, a második szent-jakabi Pethő Kata volt. Ezektől négy gyermeke maradt, közülök Györgynek Siess Júliától csak gyermekeit ismerjük, a másik fiú I. Ferencz kétszer nősült, első neje volt Boros Katalin, kitől a táblán látható II. Ádám és III. György fiai maradtak, másodszor nőül vette Franchich Évát, kitől gyermeke nem maradt, de ki özvegyen maradván, másodszor férjhez ment Vasdinyei Sándorhoz, és ennek halálával Svastics Gáborhoz. Említett fiai közül

III. György a komáromi magyar seregnél alezredes, utóbb ezredes [3]) volt, 1743-ban osztozott rokonával II. Imrével (III. Ádám, fiával). Nejétől Sallér Judittól [4]) fiai voltak Ádám, Ferencz, Sándor, IV. György, (kinek leánya Anna Högyészy Antalné 1779-ben) és Lajos, tovább ez ágat nem ismerjük, de ezen öt testvér közül meg kell különösen említenünk Ádámot, ki előbb 1723-ban Bács vármegye alispánja [5]) innen a Dunántúli (kőszeghi) ker. tábla ülnöke, 1730-ban már nádori itélő-mester volt, 1732-ben pedig báróságra emeltetett, [6]) de magnélkül halt meg.

II. Ádám (III. Györgynek) testvére, 1703-ban kapitány volt a Rabutin ezredben. Meghalt Francziaországban. Nejétől Jagudich másként Szent-Mártoni Zsuzsannától két fia maradt: II. Ferencz és III. Ádám. Ez utóbbi Csepregen lakott, és nejétől Kéry Orsolyától nemzé Ferenczet a csepregit, ki 1762-ben ezredes volt, és Imrét, kiknek utódait nem ismerjük.

[1]) Eredeti okiraton, és 1635. évi 92. törv. cz.

[2]) Rajcsányinál, és Adami Ms. a nemzeti muzeumban.

[3]) Lehoczky Stemmat. II. 449. És Rajcsányi id. h.

[4]) Bossányi contra Eszterházy pör, pag. 505.

[5]) 1723. évi 45. törv. cz.

[6]) Adami Mih. Collect. kézirat a nemzeti muzeumban fol. 4rén 182. sz. alatt.

II. Ferencz (III. Adám testvére) vabiczai Senkovicz Horváth Katalint vette nőül, ettől születtek a táblán látható öt gyermeke; ezek közül József Tolna megyében szolgabiró, utóbb alispán, kinek utódát Jánost 1794-ben cs. k. kamarásnak olvassuk. — Ferencz (II. Ferencz fia) Mosony megyének előbb jegyzője, utóbb alispánja volt.

Mint jött le ezektől (a családfa II. tábláján) a Zichy-ek Somogy megyei nemesi ága, melyből Zichy Antal nevezett megyéből 1861- és 1865/6-ban országgyülési képviselő, és jelesebb szépirodalmi müveiért Kisfaludy-Társasági tag, — adatok hiányában nem közölhetem.

Vissza kell térnünk I. Györgynek fiához I. Pálhoz, kitől a Zichy grófok összes családa származik. Nevezett

I. Pál 1619-ben Veszprém várkapitánya volt, midőn azt Bethlen serege megszállta; és miután azt hősiesen védeni akarván, az őrség által a vár feladatott, [1]) Bethlen fogságába esett, honnan őt neje csábi Csáby Sára nagy összeg sarczon váltá meg 1622-ben. Hüségeért Győr és a hozzá tartozó erősségek alvezérévé (vice-generalis) lett, egyszersmind arany sarkantyús vitéz volt. Ő szerzé családjának még veszprémi kapitány korában a Fehér- és Veszprémi-megyei jószágokat, valamint 1634-ben a Libén-Sz.-Miklósi uradalmat is, mig Zala- és Somogymegyei atyai birtokait 1624 ben testvéreire átirá. Meghalt 1638. évi jan. 28-án. [2]) Nejétől csábi Csáby Sárától egy fia maradt:

I. István, született 1616. sept. 18-án. Gondos neveltetésben részesülvén, serdült fiatal korában III. Ferdinand udvarában kamarás; 1637-ben a győri lovasság vezére, 1641 ben Győr vár és városa seregének parancsnoka, 1650-ben Veszprém és Vázsony vár főparancsnoka, atyja után országos altábornok, 1655-ben kamarai elnök, és báró lett. [3]) 1661-ben korona-őrre neveztetett, és e méltóságban az 1662. évi országgyülés által is megerősitetett. [4]) 1676-ban I. Leopold király által összes utódaival grófi rangra emeltetett. [5]) 1681-ben Mosony vármegye főispánjává, majd főajtónállóvá, 1690-ben pedig tar-

---

[1]) Pethő Gergely, Magyar Krónika. 189. lap.

[2]) Saigó Benedek, Győri Sz. Mária Congregatio eredete. 10. és 42. lap

[3]) Lehoczky Stemmat. I. 170.

[4]) 1662. 49. évi törv. cz.

[5]) Liber Regius; Bel Notitia Nova Hung. tomo V. p. 31—37. Továbbá Deduct. et Tabellae kézirat a nzti muzeumban nro 213. — Uj Magyar Muzeum 1851—2. évi foly. II. köt. 451. lap. stb. A góthai gräfl. Taschenbuch a grófság keletét hütlen forrásból merítve, mindenütt téved.

nok mesterré neveztetett. Meghalt 1693. mart. 15-én (Virágvasárnapon). Eltemettetett Oroszvárott, hol az általa épített templomban emlékére latin felirattal ékes sírkövet Ádám fia állított. Ő szerzé és adományokkal erősíté meg családja részére a temérdek vagyont, melyek családját a leggazdagabbak közé emelték. Már 1646-ban vitt az oroszvári uradalomra kir. adományt. [1]) Hasonlóan az atyja által szerzett Libén-Sz.-Miklósi uradalomra is, melyre nézve a kincstárnak hátralévő 7000 ftját lefizeté. 1649-ben szerzé a vázsonykeői uradalmat, [2]) Adony, Felső-alsó Czikolával és Sz.-Mihálylyal, 1650-ben a Palotai uradalmat, és mindazon javakat, melyeknek Fejér és Veszprém megyében a család jelenleg is birtokában van. Még atyja I. Pál a kamarától II. Ferdinand király korában zálogjogon tizenhét ezer frtban szerzett Komárom várához tartozott hét helységet, mely azonban utóbb III. Ferdinand által a zálogos összeg megtérítése mellett gróf Pucheim János-Kristófnak átengedtetett, azonban 1657. után Pucheim János utóda Adolf az összes Komárom vári jószágoknak négy helységen kivül visszaváltását Zichy Istvánnak engedte át, melyeket [3]) azután I. Leopold király 1659-ben Zichy Istvánnak s fiágú utódainak örökösen, leány-ágú utódainak pedig visszaválthatólag adományozta, és 57,818 fban kötötte le, egyszersmind vérhatóságot is adván e birtokokra, és szabadságot, hogy Csicsón, vagy más alkalmas helyen a komáromivárhoz hasonló mentességű és szabaditékú várkastélyt épithessen. Ugyan csak István szerzé Nógrádmegyében a gróf Balassa Imre hütlenségi helyégén a koronára szállott Divényi urodalmat, melyre 1686-ban kapott kir. adományt, és mely utóbb családi senioratusi urodalommá vált. Házasságra kétszer lépett, első neje vedrédi Baranyay Mária volt, kitől gyermekei maradtak II. Pál, Klára b. Andrássy Miklósné, és II. István. Második neje volt várkonyi báró

---

[1]) Liber Regius anni 1646. folio 66.

[2]) Vásonykeőrűl vették fel azután I. István utódai a vázsonykeői predikátumot.

[3]) Ezen birtokok az oklevél szerint a következők voltak: Nagy-Megyer m. város, Izsap, Ekecs, Nagy-Tany, két Csicsó, Megyéres, Bogyó, és Szöny helységek, Aszód- vagy Királyfölde, Kecs, Bök, F. és A. Aranyos, Füzektő, és Monostor puszták Komárom megyében, Tök, Budakesz, Ó-Buda, Szent-Endre, Bogdán és Tótfalú helységek, továbbá Monostor, Torda, váczi rév. Sz.-Péter és Várad pusztahelyek Pilis vármegyében. Ezen birtokból az Ó-Budai uradalom 1766-ban gr. Zichy Péter fiának Miklós szabolcsi főispánnak özvegye által jutott vissza egyesség szerint a koronára. *Uj m. muzeum 1851/2 évi fol. II. köt. 454. lap.*

Amade Magdolna, († 1687.) kitől leánya Magdolna b. Balassa Simonné, és fia IV. Ádám maradt.

IV. Ádám, ki atyjának Oroszvárott síremléket állított, sokat útazott, miről 1673. évről fennmaradt jegyzetei tanúskodnak. 1674-ben Győri kapitány, 1680-ban k. kamarás, 1685-ben b. t. tanácsos, 1687-ben pedig Mosony vármegye főispánja lett. Meghalt 1701-ben. Ő birta atyja hagyományából a divényi urodalmat, mely azonban utóbb II. Pál ágára visszaszállt. Első neje ghimesi gr. Forgách Zsuzsa, a második orbovai Jakussich Teréz volt, kiktől két leánya és két fia maradt, azonban a fiúk közül csak Károly élt férfi kort, ifjabb korában külföldön útazott, haza térvén 1713-ban Mosoni főispán [1]) 1716-ban kamarás lett, a következett 1717-ben részt vett savoyi Eugen alatt a török háborúban és Temesvár ostromában. 1735-ben a sz. korona őre [2]) és v. b. titkos tanácsos lett. Birta Bars megyében Kis-Tapolcsánt is. Meghalt Pozsonyban 1741. jun. 14-kén [3]), eltemettetett Oroszvárott. Nejétől gróf Stubenberg M. Juliannától, ki utóbb gr. Pálffy Jánoshoz ment férjhez, csak két leánya Regina és Sarolta maradván, ága kihalt.

II. István (I. Istvánnak fia), atyja életében *ifjabb István*-nak neveztetett; cs. kir. kamarás és tanácsos, 1682-ben Szabolcs vármegye főispánja, Viz-vár kapitánya, úgy Zsámbék vár főkapitánya, [4]) utóbb Győrvári főparancsnok, 1693-ban korona-őr, [5]) 1698-ban Komáromi főispán lett. [6]) A hadi téren szintén érdemeket szerzett, nagy részt vett Palota visszavételében, úgy Csókakeö ostromában, harczolt Kanizsánál és Fejérvárnál, és diadalaiért hálából Győrött kápolnát alapitott, melynek a család mostanig kegyura. Meghalt 1700. maj. 4-én. [7]) Nejétől bribéri Melith Máriától hat gyermeke, négy leánya és két fia I. László és Péter maradtak.

I. László szintén a katonai pályán szerepelt, és alezredes-

[1]) Lehoczky Stemmat. I. 133. Más adat szerint már 1690. sept. 4. lett mosoni főisp.

[2]) Horányi De Sacra Corona pag. 376. Lehoczky Stemm. I. 105.

[3]) M. Történelmi tár VI. köt. 99. lap.

[4]) 1687-ben egy ünnepélyes menevéd levélen ily czímzetet használt „*Comes Stephanus Zichy junior, J. Comitatus Zabolcsensis Supremus Comes, Sacr. Caes et Reg. Mattis Consiliarius, Camerarius, universorum bonorum Comaromiensium haereditarius Dominus, Praesidiique Sámbékensis Supremus Capitaneus.*“

[5]) Horányi id. h. 375.

[6]) Fényes E. Komárom várm. leirása 59 lap.

[7]) Fölötte mondott halotti beszéd nyom. N. Szombatban 1700. 4rét.

ségig vitte, 1701-ben atyja helyére Komárom vármegye főispánja lön. [1]) Mint a gróf Forgách ezred alezredese a franczia háborúban megsebesülvén, 1703. mart. 15-én magnélkül meghalt. Testvére

I. Péter szül. 1674-ben. Még atyja életében I. József császár tanácsosa, 1694. Zsámbék vár főkapitánya, 1695-ben Szabolcsi főispán, 1699-ben kamarás és v. b. t. tanácsos, 1707-ben főasztalnok mester, és végre 1724-ben a hétszemélyes tábla közbirája. Lakott többnyire Zsámbékon, meghalt 1726. jan. 25-én, [2]) és az ó-budai parochialis egyházban fia Miklós által emelt vörös márvány emlékkő temettetett. [3]) Mint költő helyet foglalt irodalmunkban is, ámbár versei csak kéziratban és részben maradtak fen. [4]) Első neje homonnai Drugeth Klára [5]) volt, ettől születtek gyermekei: Ferencz a püspök és László, kikről alább, másodszor 1708-ban vette nőül Bercsényi Zsuzsannát [6]) (kivel ó-budai birtokukon kastélyt és kápolnát építetvén, 1724-ben ott Kis-Czell név alatt a híres Mária Czellhez hasonló bucsújáró helyet kivántak alapitani, mely tervet Bercsényi Zsuzsa és egyik fia Zichy Miklóssal folytatván és a kápolna melle zárdát építvén, azt 1738-ban a trinitarius szerzetnek adományozták.) Nevezett gr. Bercsényi Zsuzsannától, ki 1745-ben halt meg, gr. Zichy Péternek szintén maradtak gyermekei: egy leány, Sára gróf Petky Dávidné, és Miklós. A három fiúról egyenként szólandunk.

Ferencz (Péternek Drugeth Klárától fia) papi pályára lépvén, az első misét Bécsben a kir. fölség jelenlétében 1724-ben mondá, és 18 éves korában már sz.-györgyi apáttá neveztetett, 1725-ben n.-váradi plébános és kanonok, 1727 ben esztergami kanonok, nyitrai főesperes, 1734 ben vág ujhelyi prépost lett, [7]) 1742-ben novi, 1743-ben bosniai czímzetes, majd meg azon évben győri megyés püspök lett, egyszersmind v. b. titk. tanácsos, 1744. jun. 8-tól Győr vármegye főispánya, 1774-ben Sz.-Istvánrend vitéze, meghalt 1783. jun. 8-án,

[1]) Fényes E. Komárom várm. leírása 59. lap.

[2]) Lásd a fölötte 1726. mart. 18-án mondott halotti beszédet: „*Állásából kidőlt tös gyökeres nagy Cedrus*“ sat. czím alatt nyomt. Budán 1726. 4rét. — L. 1715. évi 39. törv. cz.

[3]) Uj m. muzeum 1850—1. évi foly. II. köt. CDLVI. lap.

[4]) Uj m. muzeum 1851—2. évi foly. I. köt. 259—275. lap. Neje Bercsényi Zs. részére egy német ima-könyvet is irt. L. Egyetemi könyvtárban.

[5]) Homonnai Drugeth Zsigmondnak Keglevich Teréziától leánya.

[6]) Székesi gróf Bercsényi Miklós tábornok és ungi főispánnak homonnai gróf Drugeth Krisztinától leánya.

[7]) Memoria Basilicae Strigon. p. 167.

kora 83. évében. [1]) Eltemettetett Győrben a főtemplomban. Testvére

László atyja után Szabolcs vármegyének volt főispánja 1726—1734-ben. Meghalt magnélkül. A harmadik, más anyától való testvér

Miklós, sz. 1710-ben, a szabolcsi főispánságban László bátyjának utóda 1734-ben, a midőn egyszersmind megnősült, feleségül vévén karancs-berényi gróf Berényi Erzsébetet; kitől azonban gyermeke nem maradván, magtalanúl halt el 1758-ban, és Ó-Budán a szülői által alapított Trinitariusok templomi sírboltjába temettetett el, ékes vörös marvány emlék alá. [2]) Benne e szerint ezen ága kihalt. Az ó-budai uradalom özvegyére gróf Berényi Erzsébetre szállván, attól a kir. kincstár az ó-budai koronai urodalmat 1766. april. 12-én Mária Terézia által is aláírt oly egyezség mellett váltá vissza a m. kir. kamara részére, mely szerint a nevezett özvegy haláláig évenként tizenhat ezer ftot húzott a m. kamarától.

Kihalván ezekben II. István ága, vissza kell térnünk ennek idősb testvéréhez II. Pálhoz.

II. Pál (I. Istvánnak Baranyay Máriától fia) k. kamarás és vázsonyi várkapitány volt. Nejétől nagy-károlyi báró Károlyi Katalintól következő gyermekei születtek, ugymint: III. Pál, III. István, III. János, Ferencz (korán elhalt), Mária gróf Eszterházy Istvánné, Róza Vasvári ursulita-apácza, és II. Imre. A fiúkról külön szólandunk, köztök III. Jánosról legutóbb azért, mert tőle szakad le a mostani összes grófi nemzetség.

III. Pál papi pályára lépett a győri megyében. 1709-ben Rákóczy II. Ferencz udvari káplánja volt, [3]) és valószinüleg már ekkor kanonok a győri megyében, honnan 1711-ben esztergami kanonokságra ment át, ott utóbb őrkanonok, és scutari választ. püspök lett, meghalt 1737-ben. [4]) Testvére

III. István a Darmstadti csász. drag. ezredben kapitány volt, meghalt magnélkül Olaszországban 1703-ban. Testvére

II. Imre 1684-ben vázsonyi kapitány, 1696-ban kir. kam. és

---

[1]) Czech János: Győr vármegye főispánjairól. 51—52. lap.

[2]) Hol az a raktárnak használt sírboltban most is látható földomborúan vésett és befalazott mellszobrával együtt, mely utóbbit a grófi család alkalmasabb helyre téve, megmenthetne. L. Uj muz. 1850—1. évf. II. CDLIV. lap.

[3]) Kaprinai Mss. A. tomo L. pag. 167.

[4]) Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 165.

tanácsos, és a csajkások ezredese, 1720-ban Árva vármegye főispánja lett. [1]) Meghalt 1746-ban kora 77 évében. Ő alapítá a divényi uradalmat *senioratussá*. Nejétől monyorókerekí gróf Erdődy Teréztől csak leányai maradtak, mint a táblán láthatni. Végre következik

III János 1707-ben kir. tanácsos lett. Meghalt 1724-ben, Bodajkon temettetett el. Nejétől báró Thalheimb Mária Annától egy leánya és két fia maradt IV. János és IV. István, kik által a grófi nemzetség két fővonalra szakadt, amattól a palotai-vonal, ettől (t. i. IV. Istvántól) az oroszvári-vonal származik, mindkét vonal ismét több ágakra oszolva. A két vonal itt egymás után fog következni.

I. A palotai vonal.

(A IV. táblán.)

Ezen vonal III. Jánosnak [2]) idősebb fiától IV. Jánostól ered, a ki 1710 ben született, és kir. tanácsos volt, [3]) élt még 1740-ben is. Első neje gróf Széchenyi Kata, kitől három leánya és két fia V. János és I. Zsigmond születtek, második nejétől gróf Schmidegg Friderika (v. Franciskától) gyermekei I. Miklós és Katalin maradtak. Most említett három fiú, három ágat alapított, úgymint V. János a *lángi*-, I. Zsigmond az *adonyi*- és I. Miklós a *palotai*-ágat. Lássuk ezeket egyenként.

a) Nagy-Lángi-ág.

V. János (IV. Jánosnak gr. Széchenyi Katalintól fia) született 1737-ben. Volt cs. kir. kamarás. Valamint atyja, úgy ő is elvonultan élt. Meghalt 1778. évi mart. 13-án. Első neje volt gróf Berényi Mária, csill. k. hölgy, ennek halálával a második regliczei báró Lusénszky Teréz (szül. 1754. dec. 31. † 1812. jul. 20.) Ettől fia

VI. János szül. Nagy-Lángon 1777. jun. 30-án, szintén cs.

[1]) Lehoczky Stemmat. I. 112. 1723. évi 45. törv. cz.

[2]) Ezen III. Jánost, Schönfeld Adels lex. I. 138. Mosoni főispánnak s. a. t. írja, de nagy tévedésből, mert az ő korában azt gr. Eszterházy Pál, és gr Zichy Károly viselték.

[3]) Ezen IV. Jánost szintén Schönfeld id. h. győri főispánnak írja, de hibásan, mert az ő korában azon méltóságot Groll Ádolf és gr. Zichy Ferencz püspök és ez utóbbi halálával 1783 tól gr. Zichy Károly viselte. L. Czech id. h.

kir. kamarás, ki a Ludoviceára közel 15 ezer frot adott.[1]) Meghalt 1830. júl. 26-án. 1798. nov. 25-én vette nőül gr. Colloredo Franciskát,[2]) (ki 1783. jun. 1. született) kitől a táblázaton álló kilencz gyermeke született. Ezek közül négy férfiú, ugymint I. János-György 2. György János, 3. Kamilló, és 4. Alfréd.

János-György szül. 1804. jun. 19-én. Volt helytartósági és utóbb kanczellariai udvari tanácsos 1848-ig. Meghalt magtalanúl 1859. után.

György János szül. 1805. aug. 10-én. Szintén cs. k. kamarás, a nagy-lángi és szőnyi uradalmak birtokosa. 1826. oct. 24-én nőül vévén gróf Pálffy Luizát, ettől többi közt élő két fia maradt, u. m. a) Ferdinand sz. 1829. nov. 16. Cs. kir. kamarás, és a székes-fejérvári gazdasági társ. elnöke, és 1865/6-ban Fejér vm. egyik orsz. gyül. képviselője. 1860. jun. 22-én vette el Sz.-Mihályról gr. Zichy Edmund leányát Liviát, kitől a táblán látható két gyermeke van. b) János szül. 1835. dec. 31-án. Nőül vette 1863. aug. 22-án Berlinből gr. Redern Jankát.

Kamilló szül. 1806. novemb. 3-án, cs. k. kamarás; — és Alfréd szül. 1816. aug. 10-én, — nőtelenek.

b) Adonyi- és sz.-miklósi-ág.

Törzsatyja IV. Zsigmond (IV. Jánosnak gr. Széchenyi Katalintól fia) 1770—1774-ben helytartósági tanácsos és cs. kir. kamarás volt. Meghalt 1802. febr. 11-én. Nejétől raabenheimi gróf Raab Amáliától egy leánya Teréz gróf Sermage Jánosné, és egy fia maradt, ugymint

IV. Ferencz (Paulai,) ki 1769. febr. 10. született, volt cs. k. kamarás és egy szabad zászlóalj őrnagya. Meghalt 1823. május 30-án. Nejétől Malix Mária Luizától két fia maradt: a) az élő V. Zsigmond (szül. 1800. jan. 6.) cs. k. kam. és őrnagy, és b) József (sz. 1802.) cs. k. kamarás és volt uhlanus tiszt, ki 1851. dec. 20-kán halt meg. Mindkettőnek nejeit és gyermekeit a táblázaton láthatni.

c) A palotai-ág.

Törzs-atyja I. Miklós (IV. Jánosnak második nejétől gróf Schmidegg Friderikától fia) volt cs. k. kamarás és a divényi uradalom-

[1]) 1808. évi 7. törv. és 1836. 39. törv. cz.

[2]) Gr. Colloredo József és gr. Serény Franczisska leánya.

nak is senior birtokosa. Meghalt 1826. sept. 22-én. Nejétől Livora Jankától (mh. 1840. nov. 3.) két leánya és egy fia maradt:

II. Miklós, sz. 1800. april. 4-én. Birtokosa Palota, Papkeszi, Súr, Kúty és Inotának. 1822-ben vette nőül krajovai báró Kray Máriát, kitől született gyermekei közül csak egy fiú él: III. Miklós, ki 1823. aug. 3 án született, és kinek neje tolnai gr. Festetich Fanny.

II. Az oroszvári vonal.

(V. táblán.)

E vonal törzs-atyja IV. István (III. Jánosnak b. Thalheimb M. Annától fia) szül. 1715. jul. 16-án. Cs. k. kamarás. Míg testvére osztályba a palotai stb. uradalmakat, akkor ő az oroszvári, L. sz.-miklósi, sz.-péteri, nagy-vázsonyi, n.-szőllősi uradalmakat kapta. Katonai pályára lépvén, a Pálffy ezredben kapitány volt és 1761. jun. 22-én gr. Nádasdy Boldizsár kis korúsága miatt e mellé Komárom megye főispáni helytartójává neveztetett ki,[1]) és az volt még 1767-ben is. Nejétől gr. Stubenberg Mária Czecziltől, kit 1750. nov. 13. vett nőül, négy leánya úgymint Józéfa gr. Csáky Jánosné, Juliánna gr. Cziráky Lászlóné; Antónia b. Schilson Jánosné és Leopoldina Pallavicini Károly marquisné, és három fia úgymint V. Ferencz, I. Károly és V. István maradtak. Ezektől ismét három külön-ág terjedt szét, melyekből Ferencz ágat tán vedrődi, Károly-ét vázsonyi, és V. Istvánét csicsói-nak nevezhetnők, és melyekről a következő szakaszok egyenként szólanak.

a) V. Ferencz ága (*vedrődi*).

V. Ferencz (IV. István és gr. Stubenberg M. Czecz. fia) szül. 1751. febr. 17-én. Hivatalos pályára lépvén, alig 24 éves korában (már 1774-ben) mint cs. k. kamarást a m. k. kamaránál tanácsosi hivatalban találjuk, majd részt vett a három úgynevezett temesi bánsági megye ujra szervezésében, már 1777-ben Békes vármegyének, 1784-ben Pest vármegyének Administratora lett,[2]) 1788-ban Zemplin vármegye főispánjává neveztetett, azonban e hivatalába valódi jógkörrel csak 1790-ben

[1]) Fényes E. Komárom várm. 59. — Schönfeld id. h. ezen Istvánról is (mint testvéréről) valótlant ir, őt mosoni főispánnak s. a. t. irván, de az ő életkorában folyton mások viselvén a mosoni főispánságot, az nem lehetett.

[2]) Lehoczky Stemmat. I. 116. 135.

léphetett, [1]) majd val. belső titkos tanácsos, és főpohárnok mester lett. Az 1790—92. évi országgyüléseken több fontos bizottságok elnökeként működött. Végre 1792-ben Veszprém vármegye főispánjává neveztetvén, e méltóságába azon évi aug. 6-án iktattatott. [2]) A Ludoviceára 12 ezer ftot alapítványozott. Meghalt 1812. aug. 8-án. Első neje gr. Kollowrat-Krakowsky Mária Anna (egybe kelt 1776. febr. 7. † 1805. jul. 9.) cs. k. hölgy, a második 1808. oct. 26-tól gr. Lodron Laterano Mária Dominica (utóbb gróf D'Orsay Miksáné) volt. E két házasságból tiz gyermeke maradt, úgymint öt leány, mint a táblán látható, és öt fiú, u. m. a) VII. Ferencz, b) III. Károly, c) Domokos, d) Jenő (Eugen) e) Edmund. Lássuk egymás után.

1) VII. Ferencz szül. 1774. sept. 20-kán Pozsonyban. Fiatal korában a Veszprém megyei felkelő huszárezred ezredese. Közpályára lépvén, volt a hétszemélyes táblának is birája, legutóbb (1848-ban) cs. k. kamarás, valós. b. titk. tanácsos, Leopold rend nagy keresztese, kir. főajtónálló, (előbb főlovászmester volt) és Bihar vármegye főispánja volt. A Ludoviceára négy ezer ftot alapitványozott. Meghalt Pozsonyban 1861. aug. 15-kén. Első neje 1798. máj. 20 óta gr. Eszterházy Amália (szül. 1776. jan. 29. † 1817. jul. 30.) cs. k. hölgy, a második 1822. oct. 12 óta gr. Cavriani Janka (szül. 1775. aug. 31. gr. Kolloniez László özvegye) volt. Az elsőtől két leánya és következő hat fia volt, úgymint 1. *László* szül. Pozsonyban 1799. aug. 11-én cs. k. kamarás, és 1848. előtt m. kir. helytartósági tanácsos; 1824. dec. 30-án elvett nejétől gr. Széchenyi Mária cs. k. hölgytől (szül. 1804. jan. 6. † 1863. mart. 26.) négy gyermeke közül a táblázat szerint egy fia él szintén László, ki 1857. dec. 15-én vette nőül gr. Széchenyi Ernesztinát. — 2. *Kázmér* (szül. 1802. dec. 5. † 1847. máj. 6.) nejétől gr. Königsegg-Rothenfels Máriától (született 1814. † 1851.), ki utóbb báró Lederer Móritz tábornokhoz ment, a táblán látható két gyermeke maradt. — 3. *Leopold* (szül. 1805. jul. 10.) cs. k. kamarás, és őrnagy, 1842. jun. 20-án férjhez vett nejétől gróf Sztáray Mária cs. k. hölgytől a táblán látható négy gyermeke van. — 4. *Pál* szül. 1808. aug. 22-én volt cs. kir. kamarás, meghalt 1850. máj. 13-kán. Nejétől prandaui b. Hilleprandt Mária Annától (szül. 1827. április. 19.) semmi gyermeke nem maradt, nevezett özvegye 1852-ben gróf Normann-Ehrenfels Konstant

[1]) Szirmay C. Zemplin. not. hist. 324.

[2]) Lajstroma főispánsága beiktatásakor mondott beszédeknek. Nyomtatott 2rét.

kapitányhoz ment férjhez. — 5. IX. Ferencz (szül. 1811. jun. 24.) Kormányszéki hivatalra lépvén, cs. k. kam. a pozsonyi váltótörvényszék elnöke, 1841-től udvari tanácsos, utóbb helytartói tan. Sz.-István rend kis keresztese, a könyvvizsgáló colleg. elnöke, val. b. tit. tan. a magyar ministeriumnál gróf Széchenyi István keresk. és közlek. ministeriumában állodalmi titkár, innen elvonulván, 1861-ben Nógrád vármegye főispánja volt. Nejétől (kit 1837. nov. 25. vett el) marquise De Ville gróf Demblin Mária Klára csill. ker. és pal. hölgytől (szül. 1814. aug. 15.) négy gyermeke a táblán látható, kik közül *(ifj.)* József most osz. gyül. képvis. 6. *Ipoly* (szül. 1814. jun. 5.) papságra lépvén, előbb mogyoródi plébános, majd simighi apát, 1849-ben váczi kanonok, és főesperes 1862-ig, midőn lemondva, magányba vonúlt.

2) III. Károly szül. 1785. oct. 11-én, cs. kir. kamarás, egykor Vas vármegyének administratora 1842-ig, a czífferi, looki, kelecsényi (Nógrádban) és straszlói uradalmak birtokosa; 1807. febr. 17 vette nőül gr. Batthyány Antónia, cs. k. hölgyet, ennek 1825. jun. 15-én történt halálával másodszor 1842. jun. 28-án gr. Apponyi Francziskát (sz. 1807. ápril. 26.) Első nejétől a táblán látható három fia és négy leánya él, kik közül József (sz. 1814. jul. 9.) cs. k. kamarás, az 1865—6-ki orsz. gyül. Pozsony megyei képviselő, 1853. nov. 20-kán vette nőül herczeg Metternich Melánia (sz. 1832. febr. 27.) cs. ker. és palota hölgyet.

3) Domokos (szül. 1808. jul. 21.) papságra lépvén, egyházi jogtudor, olmüczi kanonok, 1842-től veszprémi püspök 1849-ig, midőn a püspökségről lemondván, birtokaira vonúlt. Bírja a súrdi, kajári és szent-iváni uradalmat.

4) Jenő (Eugen) (szül. 1809, sept. 25-én). Az 1840. évi országgyülésen a fogházak iránti országos választmány tagja volt. 1849-ben kivégeztette Görgey Artúr.

5) Edmund (sz. 1811. jul. 9.) Cs. k. kamarás. Ez évben adott ki egy röpíratot az erdélyi vasútról. A sz.-mihályi, hatvani uradalmak tulajdonosa. 1848-ban Fejér várm. volt főispáni helytartója. Nejétől. hzg. Odeschalchi Paulina (szül. 1810. jul. 25.) csill. ker. hölgytől, kit 1832. máj. 6. vett nőül, és kitől gyermekei a táblán láthatók; közülök Jenő (szül. 1837) Bihar megye élésdi kerületéből 1865-6-ban orsz. gyül. képviselő.

b) I. Károly ága (*vázsonyi*).

(VI. táblán.)

I. Károly (IV. István és gr. Stubenberg M. Czeczil fia) szül. 1753. mart. 4-kén Pozsonyban. A bécsi Terézianumban neveltetvén, már ekkor jelét adá jeles tehetségének. Ez időben kitünteté magát *Rapinus* „A görög vezérek jelleméről" írt művének németre fordításával, valamint 1768-ban „Magyarország átalakulása" című latin versezetnek szintén németre fordításával. Már húsz éves korában 1773. nov. 9-én cs. k. kamarási méltóságra, 1775. jul. 1-én pedig az illíriai udv. biztosságnál tanácsosi hivatalra neveztetett ki, innen 1777. mart. 7-én a közöns. kamarához ment által. II. József császár észrevévén benne a láng lelkü és hasznos utazások által is ismeretekben tökélesitett férfiút, nyilvános állami hivatalokra szánta, és 1782-ben mint udvari tanácsost és referendariust Békesvármegye főispánjává nevezte [1]). A közbejött változások miatt e főispánságot valósággal csak 1785-ig viselhetvén, azt ismét csak 1790-ben vette át. Időközben 1785. évi dec. 10-kén v. belső tit. tanácsossá, Tárnokmesterré, és kamarai elnökké, 1788. dec. 18-án pedig országbiróvá és a m. kir. helytartó tanács elnökévé neveztetett. Az 1790. évi országgyülésen ő volt az alkotmányos kiegyenlítés egyik hatályos szónoka, valamint az 1792. évi orsz. gyül. eredményének előmozditója. Ez utóbbi év jun. 25-kén Sz.-István kir. ap. jeles r. nagy keresztjével jutalmaztatott. 1802. aug. 21-kén az állami finanz-ügyek elnökségével bizatott meg, 1808. jan. 6-kán az arany gyapjas rendbe vétetett fel, és azon évi aug. 26-kán államtanácsosi minister lett. 1809-ben a hadsereg ministerének neveztetett ki; mig végre az államministerium elnökévé lett. 1815. május 23. arany polgári érdem keresztet, 1821. aug. 15-kén pedig kitüntetésül tisztviselősége félszázados ünnepére a Sz.-István rendnek drága kövekbe foglalt diszitményével lepetett meg. Meghalt Bécsben 1826. sept. 28-án, eltemet. Oroszvárott oct. 2-án. [2]) Nejétől herczeg Khevenhüller-Metsch Mária-Antónia csill. k. hölgytől (sz. 1759. apr. 10. férjh. 1776. febr. 12. † 1809. jan. 18.) a táblán látható kilencz gyermeke között fiai *a*) VIII. Ferencz, *b*) II. Károly, *c*) Ferdinand és *d*) Miklós maradtak, kik ágaikkal együtt itt következnek.

[1]) Bécsi magyar Hírmondó 1783. évfoly. 59 ik levél.

[2]) Wiener Zeitung 1826. Jgang nro. 231. és 1827. nro. 139. és Czech J. Győri főisp. 53—57.

a) VIII. Ferencz szül. 1777. jun. 25-én [1]) cs. kir. kamarás. Tiszti pályáját mint Pozsony megye tiszteletbeli aljegyzője kezdé meg. 1805-ben a Győr megyei felkelő nemes sereg vezérévé lett. 1809-ben atyja mellé Győr vármegye főispáni helytartójává neveztetett, és alezredesi ranggal ismét a felkelő nemes sereg vezérévé választatott, a midőn is a győri franczia ütközetben tettleg dicsérettel részt vett. A nemes sereg feloszlatása után valóságos alezredesi ranggal jutalmaztatva, a m. kir. nemes testőrséghez második hadnagyúl alkalmaztatott. 1813-ban ismét nemesi sereg szervezetvén, a Győr, Moson, Veszprém és Komárom megyei osztályok vezérlétével bízatott meg, és ezekkel a Hess.-Homburgi hzg vezénylete alatt volt hadtesthez rendeltetvén, részt vett a maçoni ütközetben, hol vitéz bátorságának legszebb jeleit adta, miért is a fölség nevét viselő huszárezred ezredesévé és parancsnokává neveztetett ki. A béke helyre álltával ismét a kir. ns. testőrséghez tétetett át. Atyja halála után, melyre nézve részvétéről a királyi fölség saját kezűleg tudosítá, [2]) 1826. sept. 30. Győr vármegye val. főispánjává és val. b tit. tanácsossá neveztetett, és a főispánságba 1827. sept. 17-én ünnep. beiktattatott. Utóbb a Szt.-István rend keresztjét is megkapta, és végre a m. k. testőrség főhadnagya és altábornagy lett. Nőül még 1799. máj. 6-kán gróf Ferraris Mária (szül. 1788. sept. 3.) cs. ker. és palota-hölgyet vévén, ez okból 1812. dec. 22-én megnyeré, hogy nevéhez ő és utódai a *Ferraris* nevet-is fölvehessék. [3]) Meghalt 1839. oct. 6-kán. [4]) Nevezett nejétől a táblázaton látható tíz gyermeke született, kikben a fiúk közül már csak Emánuel (szül. Pozsonyban 1808. dec. 26.) cs. kir. kamarás, őrnagy és a pesti nemzeti testgyakorló vívó intézet elnöke, és Bódog (szül. 1810. nov. 20.) cs. k. kam. vannak életben. Ez utóbbi Oroszvárnak tulajdonosa, 1848ig Vas megye főispáni helytartója volt, jelenleg (1865—6-ban) Győr megyéből orsz. gyül. képviselő. Nejétől gr. Reichenbach-Lessonitz Emiliától (szül. 1820. jun. 8.), kit 1839. mart. 10. vett nőül, a táblán látható hat gyermeke származott; ezek közül is Viktor (szül. 1842. jul. 1.) jelenleg (1865/6.) Moson megyei orsz. gyül. képviselő.

b) II. Károly (I. Károlynak hzg. Khevenhüller-Metsch Antó-

---

[1]) Más adat szerint jul. 12-én, de ha ez nem egészen tévedés, akkor ez utóbbi napon valószínűleg csak kereszteltetett.

[2]) Wiener Zeitung 1826. Jg. nro. 225.

[3]) Current. Exc. Consilii Reg. Hung. aulici 1812. nro. 31693.

[4]) Más, előttem valószínűbb adat szerint octob. 9-én.

niától fia) szul. 1779. jun. 20-án.[1]) Cs. kir. kamarai előbb az állami közöns. kamara al-elnöke, Pozsega vármegye főispánja, val. b. tit. tanácsos, majd 1825. körül kamarai elnök, Mosony vármegye főisp. és főkamarás mester volt. Meghalt Budán 1834. dec. 18 án.[2]) Birta a L.-Sz.-Miklósi uradalmat. Háromszor nősült, első neje 1800. sept. 8-tól gróf Eszterházy Fáni († 1804. jul. 3.) kitől maradt fia 1) Pál (szül. 1802. aug. 8.) Cs. kir. kamarás. ki 1854. jul. 15 én nőül vette gr. Kornis Annát. — Második neje 1806. septemb. 4-től gr. Festetich Julia († 1816. nov. 8.) ettől a táblán látható hat gyermeke maradt. (*lásd VII. táblán*) köztök fiúk a következők 2) Henrik (szül. 1812. nov. 4.) cs. k. kamarás, előbb Mosony várm. első alispánya, innen 1842-ben kir. táblai báró, utóbb Mosony vármegyei főispán 1848ig, sőt 1849-ben is a magyar kormány alatt. 1843. máj. 22. vette nőül báró Mesko Iréne cs. k. hölgyet. Gyermekei nincsenek. 3) Herman (szül. 1814. máj. 17.) cs. k. kamarás, és több sz. kir. város diszpolgára, 1850. után a nagyváradi cs. kir. helytartóság elnöke, 1863-ban gr. Forgách Antal után udvari kanczellár 1865ig. Nejétől mező-szegedi Szegedy Karolina (szül. 1817. aug. 30) csill. ker. hölgytől, kit 1842. jan. 10-én vett nőül, a táblán látható négy gyermeke van. 4) Ottó (szül. 1815. jul. 21-én.[3]) Vas megyében Molnáriban), 1848-ban volt m. nemzetőrségi őrnagy s. a. t. Nejétől gr. Csáky Gabriellától, (kit 1856. aug. 20. vett nőül) a táblán látható két gyermeke van. 5) Béla (sz. 1816. oct. 21-én) cs. k. kamarás, val. b. tit. tanácsos és tábornok. — II. Károlynak 1819. aug. 3-óta harmadik neje gróf Seilern u. Anspang Crescentia (sz. 1799. máj. 13. — utóbb gr. Széchenyi Istvánné), kitől a VIII. táblán látható hét gyermeke született.

c) Ferdinand (szül. 1783. jun. 13.) katonai pályára lépvén, már atyja halálakor 1826-ban cs. k. kamarás, tábornok, a szardiniai Sz.-Lázár nagy ker.- és szicziliai Ferdin. r. vitéze, és majlandi dandár parancsnok, utóbb altábornagy és az olaszországi második hadtest parancsnoka, 1841-ben Velencze parancsnokává neveztetett,[4]) és az volt 1848. mart. 22ig. Meghalt 1862. octob. 7-kén. Nejétől gróf Széchenyi Zsófia cs. k. hölgytől, kit 1807. septemb. 13-kán vett nőül, gyermeke nem maradt.

d) Miklós szül. 1796. dec. 2-án; cs. kir. kamarás, ifjabb korá-

[1]) Más adat szerint szül. 1778. jan. 20.
[2]) Más adat szerint nov. 26-án.
[3]) Más adat szerint jul. 20.
[4]) Világ pol. hirlap. 1842. jan. 2. szám.

ban szintén a katonaságnál szolgált, és már 1824-ben a Walmoden vasasezredben százados volt. Birja a darufalvi (Draszburg) urodalmat. Nejétől báró van Loe zu Wissen Julia csill. ker. hölgytől (szül. 1797. dec. 1.) kit 1820. nov. 16-kán vett nőül, a *VI. táblán* látható tíz gyermeke született, kik nagyobbára szintén katonai pályán állanak, közülök Frigyes 1848. máj. 20-kán mint uhlanus főhadnagy halt meg. Nejétől gr. Stubenberg Anna, cs. k. hölgytől, kit 1848. febr. 22-kán mint Remekházy János özvegyét vett el, gyermekei nem maradtak. Gábor (szül. 1828.) őrnagy és kamarás, 1851. jun. 2-kén vette nőül báró Vittinghoff Zsófia csill. ker. hölgyet, ettől két gyermeke a táblán látható.

c) V. István ága (*csicsói*).

(V. táblán.)

V. István (IV. István gr. Stubenberg M. Czeczil fia) sz. 1757. jul. 14-én. Volt cs. k. kamarás. Birta a csicsói- és isztenéri urodalmat, és mint legidősb a családi senioratusi divényi urodalmat is. Meghalt 1841. jun. 30-kán. Nejétől gróf Pálffy Teréziától († 1833. máj. 3.) kit 1777. febr. 27-én vett nőül, a táblán látható két leánya és egy fia maradt: VII. István, (szül. ez 1780. april. 13-án;) volt cs. k. kam. val. b. tit. tanácsos, aranyérdem kereszt tulajdonosa, a porosz fekete és vörös sasrendek vitéze, 1832-óta Veszprém vármegye főispánya, és Péterváron az orosz udvarnál volt osztrák követ. Az 1836. évi országgyülésen a nemzeti muzeumi gyüjtemények vizsgálására rendelt választmány tagja volt. Meghalt 1853. jun. 8-kán Bécsben. Nejétől gróf Stahremberg Franciska csill. ker. és pal. hölgytől (szül. 1787. jan. 6.) kivel 1803. jul. 26. kelt egybe, a táblán látható két fia: Eduard és Vilmos és két leánya született. A fiúk elhalván, ezekben fiága kihalt.

A család czímere — mint fölebb a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában arany koronából két kiemelkedő szarvas agancs között egyenlő ágú [1]) ezüst kereszt. A paizs fölött grófi koronán sisak, és annak koronáján a paizsbeli képlet ismétlőleg. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

---

[1]) Mondhatni czímertanilag Andráskereszt, vagy jobban mell-kereszt; nem máltaikereszt. E czímert ily alakban viselte a XVII. században. I. István is, mit pecsétén láttam.

Zidarich család. (Zudoveczi) Horvátországi nemes család, melyből János előbb (1835.) Kőrös vármegye főjegyzője, utóbb alispánja, 1842-től királyi tanácsos, 1848-ban pedig Zágráb megyei főispán volt.

Zigethy család. *Lásd Szigethy cs.* Különben ily nevű családot Zemplin vármegye is nemesei sorába számit. [1])

Zijártó család. E néven Trencsín megyének 1754. évi nemesi összeírása mutat föl családot, [2]) utóbb nyoma nincs.

Zikszay család. Zemplín vármegye nemes családai sorában áll. [3]) Különben lásd *Szikszay cs.*

Zilízi család. Zilízi András 1717-ben III. Károly király által emeltetett nemességre [4]) ily czímerrel: a paizs kék udvarában zöld téren arany koronán kettős farkú oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a ballal zöld koszorút tartva. A paizs fölötte sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között vasas és sisakos vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. [5])

Zilvásy család. Zilvásy János és Balázs 1595. febr. 20. Gy.-Fejérvárott kelt czímeres levélben Báthori Zsigmond erdélyi fejedelem által nemesítetett meg. [6]) Valószínűleg kihalt, egyébiránt lásd *Szilvássy cs.*

Zima család. (Máskép Zyma) Gömör vármegye nemessége sorában említetik. [7])

Zimán család. (Brassói) Erdélyi Brassói eredetűnek tartatik. Jelenleg Szatmár megyében honos, hol I. Ferencz mint gr. Károlyi uradalmi pénztárnoka, testvére Antal, mint annak mérnöke telepedtek meg. Családfájok [8]) következő:

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. tap. 120.

[2]) Szontagh Dán. közl. sz.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. tap. 120.

[4]) Collect. herald. nro. 591.

[5]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[6]) Győr vármegye levéltárában az eredeti armális.

[7]) Bartholomaeides C. Gömör p. 146.

[8]) Luby Kár. közl. sz.

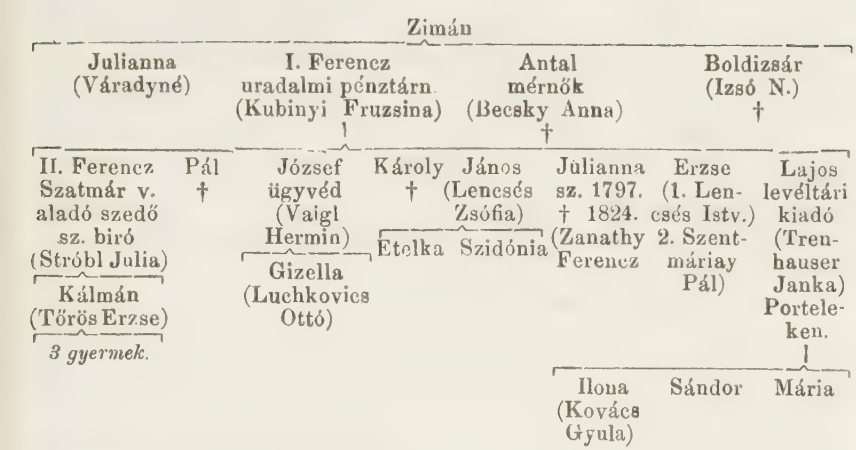

I. Ferencznek J á n o s fia, előbb katona, utóbb Szatmár megyei élelmezési biztos. A többiről a családfa szól. Vallásuk Rom. kath.

Zimándy család. A Pozsony megyei családok között említetik Fényes Elek Geographiájában.

Zimányi család. Trencsín vármegye udvartelkes nemes családa. Azon megye nemesi összeírása [1]) szerint 1748-ban Rozváczon lakott A n d r á s.

1768-ban Tuchinán lakott F e r e n c z, és fiai G y ö r g y, J á n o s és P á l; Rozváczon pedig A n d r á s.

1803 ban Kis-Zsámbokréthen Ferencznek utódai, ugymint János, és ennek fiai I s t v á n, P á l, J á n o s, és K á r o l y.

1837-ben Kis-Zsámbokréthen J á n o s és fiai S á n d o r és J ó z s e f.

E család tagja volt azon F e r e n c z is, ki mint liptói lakos 1782. évi aug. 5 kén Trencsín vármegyétől nemesi bizonyságlevelet vett ki.

Zimányi család. Zimányi J ó z s e f volt székely huszárezredbeli kapitány, és testvére A n t a l Krassó megye szolgabirája 1792-ben jan. 30-kán II. Leopold királytól kaptak czímeres nemeslevelet, mely 1794. nov. 11-én Krassó megyében kihirdettetett. [2]) Jelenleg azon megyében e család nem létez.

Czímerük négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. arany udvarban fe-

[1]) Szontagh Dáni közl.

[2]) Krassó várm. jegyzőkönyve.

hér sziklán fehér pellikán feszkél, fiait melle vérével táplálva, a 2. és 3. háromszor kékkel, és annyiszor fehérrel csíkolt udvarban fekete ló ágaskodik. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.[1])

Zimmermann család. Sáros vármegye nemes családai között foglal helyet.

Zinder család. Czímeres nemes levelet nyert I. Leopold királytól 1697. febr. 28-án, de valószinüleg kihalt; és az eredeti czímeres levél Bihar megye levéltárába jutott.

Ziny család. (Teresztenyei) Abauj vármegye régi kihalt családja, melyből István 1528-ban élt, neje volt csicséri Orosz Hedvig.[2]) 1561-ben élt Ziny Lukács, ki társaival Temes megyei Szilasra kir. adományt kapott.[3])

1601-ben élt János, ki néhai mellélhei Barna Ferencz özvegye Horváth Klára ügyvédeképen szerepelt.[4])

E családból volt Zíny Klára, nagy-károlyi Károlyi Lászlónak neje 1600. körül.[5])

Iratott a család neve Zyny és Színy alakban is.

Zipszer család. Antal és fia Antal Arad megyében 1821-ben a nemesek lajstromába iktattatott.[6])

Zirchich család. *Lásd Sirchich cs.*

Zirmay család. *Lásd Szirmay cs.*

Zirty család. *Lásd Holzmann cs.*

Ziska család. Ziska József 1795-ben I. Ferencz királytól kapta czímeres nemeslevelét. Czímere a paizs kék udvarában zöld téren, hátulsó lábain ágaskodó, kettősfarkú, arany oroszlán, első jobb lábával három strucztollat tartva, ugymint zöldet, fehéret és vöröset. A paizs fölötti sisak koronájából arany grif emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.[7])

Zita család. Zita Farkas és Tamás 1628-ban II. Ferdi-

---

[1]) Collect. herald. pag. 134. és Adami Scuta gentil. tomo XIV. hol e czímert Zimányi József és Antal kapják, de 1794-ben, mi azonban 1792. helyett a másoló hibája lehet.

[2]) Eredeti okmány.

[3]) Liber Regius don.

[4]) Nógrád megyei 1600. évi Protoc. pag. 85.

[5]) Exequiae Principales, halotti beszéd Károli Zsuzsanna fölött.

[6]) Arad várm. Protocol. 1821. évi 356. sz.

[7]) Adami Scuta gentil. tomo XIV

nand királytól kaptak czímeres nemes levelet, mely 1630 vagy 32-ben Nyitra megyében hirdettetett ki. [1])

Zitkovszky család. *Lásd Zsitkovszky cs.*

Zlatarich család. Zlatarich Pál 1766-ban Mária-Terézia király asszonytól kapta czímeres nemeslevelét. [2]) Czímere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó, kettősfarkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot villogtatva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, szintén kivont kardot markolva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüstvörös. [3])

A nemesség szerzőnek közelrokona lehetett Zlatarich Antal 1760-ban zágrábi kanonok.

Zlatháry család. Trencsin vármegye udvartelkes nemes családai közé tartozik. Azon megyei nemesi összeírások a családról a következő adatokat [4]) nyujtják.

1748-ban Ignácz lakott Trencsín sz. kir. városban.

1768-ban ott élt József, továbbá János és ennek fia János, József és Ignácz.

1803-ban szintén ott laktak Jánosnak utódai u. m. János, László és József és ez utóbbinak fiai András és Lajos, továbbá Józsefnek utódai: Ignácz, József, István és János.

1817-ben ugyan ott Jánosnak örökösei Lajos és András, és ez utóbbinak fiai: János, Károly és József, továbbá idősb József örökösei: József, István és János testvérek.

Nevezett idősb József, született ott 1776. febr. 2-kán, volt városi senator.

Zlatkovics család. Jelenleg ismeretlen. Közülök Zlatkovics Farkas 1612-ben Pápa várkapitánya volt. Krisztina 1631-ben nádasdi Darabos László neje.

Zlatnik család. Zlatnik Máté 1795-ben I. Ferencz király által emeltetett nemességre ily czímerrel: a paizs előbb fekmentesen kétfelé oszlik, az alsó vörös udvarban zöld téren égő máglyából fehér phönix emelkedik ki, felemelt szárnyakkal; a felső rész függőleg szintén két

---

[1]) Az eredeti magán birtokban, többször hirdetve a hirlapokban. Lásd többi közt „Magyar Néplap“ 1857. évi 202. lap. „Magyar Sajtó“ 1857. évi apr. 4. szám. sat.

[2]) Collect. herald. nro. 165.

[3]) Adami. Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) Szontagh Dán. közl.

részre oszlik, a jobboldali ezüst udvar közepén vízirányosan kék pólya közepén ezüst csillag ragyog, a baloldali arany udvarba jobbról kétfejű vörös sasnak fele testrésze nyúlik be. A paizs fölötti sisak koronájából arany oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. [1])

Zlinszky család. Pest vármegyei nemes család, hol birtokhelyük Gyón helység.

A XVII. században, ugymint 1646-ban, Nyitra megyében találjuk Zlinszky P é t e r t nevezett megye főjegyzőjét. [2])

Azonban Zlinszky J á n o s 1718 ban III. Károly királytól kap czimeres nemeslevelet,[3]) valószinüleg már csak megerősitőt, következő czimerrel: a paizs kék udvarában zöld téren vörös ruhás, kék öves magyar vitéz áll, jobb kezével kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [4])

Pest vármegyében Zlinszky J á n o s már 1735. septemb. 26-án alispán, ugyanott első alispán 1742. mart. 9-től — 1747. nov. 21-ig. [5])

G á b o r 1760-ban m. kir. kamarai titkár; már 1770-ben tanácsos, meghalt 1774. előtt. J ó z s e f 1744-ben ügyvéd. Másik J ó z s e f előbb az Eszterházy ezredben szolgált, 1760-ban a felállitott magyar nemes testőrségbe lépett.

J á n o s és A n t a l 1820. évi május 8-ig. Pest megyének főszolgabiráji, amaz középponti, emez a kecskeméti járásban, lakott Gyónon.

Másik J á n o s (amazok egyikének fia) szül. Gyónon 1794. máj. 29-kén, 1820. máj. 8-kán Pest megye 3. aljegyzője, 1829. sept. 30-tól 1849-ig Pest megye középponti főszolgabirája, végre kir. tanácsos, meghalt 1850. táján.

L á s z l ó 1832. oct. 13-tól Pest megye mérnöke, utóbb úti főigazgató mérnöke 1849-ben is. Meghalt 1861-ben.

A múlt században élt J ó z s e f, kitől a következő ivadék eredt:

[1]) Adami, Scutu gentil. tomo XIV.
[2]) Nagy József Nyitra várm. leirása 19.
[3]) Collect. herald. nro 540.
[4]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.
[5]) Protoc. Cott. Pestiens.

József

Antal	Anna	Fanny	Józéfa
Józéfa 1838. (Majthényi Pálné)	(Gerhardné)	(Tiszó János)	(Zakaliczky Jánosné)

Fejér megyében szintén találunk Zlinszky családot, melyből István 1780-ban azon megyének rendszerinti esküdtje volt. Tán ennek fiai Ignácz és Imre, amaz 1790-ben Fejér megye főszolgabirája, emez ott ugyanakkor esküdt, mindketten 1790 ben Budára a sz. korona őrzésére rendelt Fejér megyei bandérium tagjai. [1])

Tán ezen Ignácz és Imre ugyanazok, kik 1797-ben I. Ferencztől czímeres nemes levelet kaptak; [2]) talán már csak megerősitőt, ily czímerrel: a paizs kék udvarában szemközt két arany oroszfán hátulsó lábain ágaskodik, a jobb oldali felemelt ballábával czüstfélholdat, a másik első ballábával arany csillagot tart. A paizs fölötti sisak koronájából kék ruhás, kalpagos, magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot, a ballal levágott törökfejet tartva. Foszladék mindkét oldalról aranykék. [3])

Szintén Fejér megyében István 1837-ben aljegyző, 1841-ben főjegyző, 1845-től másod, 1849-ben pedig első alispán volt.

Zlúni család. E néven volt ismeretes a Frangepán családnak egyik ága. *Lásd Frangepán cs.* IV. köt. 245.

Zmertich család. (Zolotnoki) Nyitrai vármegyében honos, hol Gáspár 1820-tól főszolgabíró, 1825-től főadószedő volt mintegy 1833-ig. Károly 1843-ban tiszt. alügyész, 1848-ban a szeniczei kerületből orsz. gyül. képviselő, valamint 1861-ben is. Simon 1848-ban és ujra 1861-ben főszolgabiró volt.

Zmeskal család. (Domanoveczi és Lestinci) Árva vármegye régi, birtokos, előkelő nemes családa. Eredetét Sziléziából vette, hol a család egyik ága — mint erről alább fogunk szólni, — bárói, sőt grófi ágon virágzott. A magyarországi-ág a XVI. század elején telepedett hazánkba.

Első, ki Magyarországban nemességet és birtokot szerzett, Zmeskal [4]) Venczizló volt. A beszármazás története következő: midőn

[1]) Decsy Sámuel. A m. sz. korona historiája 337.

[2]) Collect. herald. folio 136.

[3]) Adami Scuta gentil. tomo XIV.

[4]) Iratott *Smeskal*-nak is a családnév, mint ezt az 1647. évi 94. törv. cz. is tanúsítja.

Szapolyay István nádor özvegye Hedvig teschcni herczegnő 1507-ben az Árvai uradalmat lomniczai Horváth Mihály kezeiből kiváltá, annak

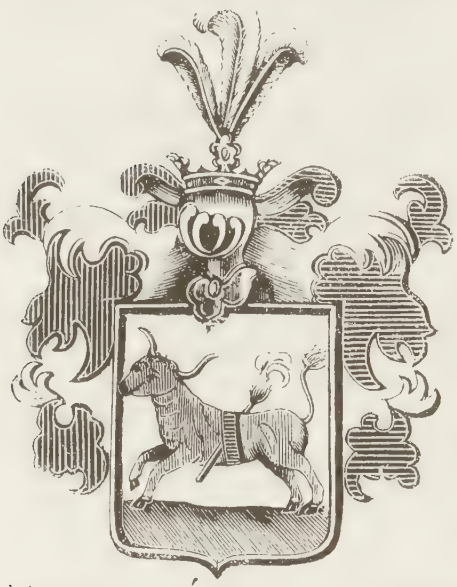

kezelésére Sziléziából több egyént hívott Árva megyébe, névszerint Dubove (Dubovecz, Dubovszky) Jánost, Zednyiczky Venczelt, és Blinai Hineket. Dubove már otthonról is módos ember, ez ujabb állomáson még inkább megvagyonosodott és Hedvig herczegnőnek jelentékeny összegeket kölcsönözgetett, végre pedig az árvai uradalmat zálogba vette, és azt 1527—1546-ban mint földes úr birta, sőt ezen utóbbi években Árva megyének főispánságát is viselte. Dubove az eképen szerzett Árva vára s uradalma igazgatásához szükségelt több tisztjét Sziléziából és Lengyelországból hozta be, ezek között zedliczi Kosztka Miklós unokáját, domanoveczi Zmeskal Venczeszlót, Felixet és Pált, nem különben Kozmovszky Pétert és Jakabot. 1546. körül Dubove utód nélkül elhalván, Kosztka Miklós, ki Árva várának kapitánya volt, és már régebben János királyhoz állott, Zedliniczkyvel a vár jövendő birtoka fölött versenygeni kezdtek, ami kellő alkalmúl szolgált arra, hogy I. Ferdinand e várat hatalmába kerítse. Erre nézve a most nevezett király 1546-ban september 26-kán Prágában kelt levelében [1]) a már emlitett Zmeskal Venczeszlót, Felixet és Pált, és Kozmovszky Jakabot és Pétert néhai Dubovszky János tisztjeit kellő jutalom igérete mellett felhívta a terv eszközlésére, mely szerint Árvavárat mint királyi tulajdont Zedliniczky akkori várparancsnok kezéből kiragadni, és azt Révay Ferencz nádori helyettes kezébe juttatni segitsenek. Ez meg is történt. Dubove halálával Árva vára és uradalma I. Ferdinand birto-

[1]) A lestinei családi levéltárban létez I. Ferdinand kir. ezen eredeti levele ily czímmel: *„Egregiis et Nobilibus Venceslao, Felici et Paulo Zmeskal, Jacobo et Petro Kozmovszky, aliisque servitoribus quondam Joannis Dubovszky etc. etc. fidelibus nobis dilectis.*

kába szállott, a ki 1548 sept. 3-án Bécsben kelt királyi adománylevélben Zmeskal Venczeszlónak és utódainak; amannak hű szolgálatiért az Árva vári birtokokból kiszakított Lestine (az oklevélbeni *Lesszczyny*) helységet (Sztratnacze és Oszadkával együtt) Dubove János magvaszakadta czímen adományozta. [1]) Ezen kir. adománylevél folytán I. Ferdinánd még azon évi dec. 13-kán Pozsonyból parancsot adott, [2]) a huzakodó cholticzi Zedniczky Venczeszló árvavári praefectushoz szólót, mely szerint az Lestine helységet a vári birtoktól elkülöníteni és az adományos Zmeskal Venczeszlónak átadni kötelezteték; mi annál szükségesebb volt, mert nevezett Zedniczky Zmeskal Venczeszlónak határozott ellensége volt, azt nem csak becstelenítésekkel illetvén, de javaiban is megkárositván, miért ez utóbbi amaz ellen pert inditott melynek folytán 1550. évben (sz. Mátyás apost. ünnepe utáni 3. napon) Nádasdy Tamás országbiró perszüntető itélet-levele [3]) szerint a villongás országos békebirák előtt akképen egyenlített ki, miszerint Zedniczky Venczeszló Zmeskal Venczeszlónak nem csak Lestine helységet kibocsátani köteleztetett, de azon felül 700 ftot is fizetni tartozott. Elérvén végre Zmeskal Venczeszló Lestine helység jogos birtokába, más birtokháboritóktól még ezután sem maradhatott békében, az oklevelek tartalma szerint legelőbb a lestinei határból juhai elhajtása által Kubinyi Kristóf és Jakab kezdték boszantani, kiket azért 1555-ben nádori parancs [4]) mellett törvényszék elé állitatott. 1558-ban Koroda Bertalan ellen kellett perelnie, mire nézve I. Ferdinand királynak Árva megyéhez intézett parancsa [5]) folytán a végrehajtás felfüggesztetvén, a peres iratok a kir. kúriára voltak felterjesztendők. Azonban háborgatóitól, kik között főleg a Kubinyiak tüntek ki, élte végeig nyugton nem maradhatott. 1571. oct. 1-én Pozsonyban Miksa királytól kettős ótalomlevelet [6]) nyert, egyiket Thurzó Ferencz árvai megyei fő-

---

[1]) Eredeti a családnál. Ennél fogva téves Lehoczkynak Stemmat. I. 451. lapon azon adata, mely szerint Lestine helységet Zmeskal Pál Árvavári vár nagy 1545-ben kapta volna Dubovszky János magva szakadtán.

[2]) [3]) [4]) [5]) Az okmányok a lestinei családi levéltárban.

[6]) Miksa kir. ezen 1571. octob. 1-kén kelt ótalmi levelét, valamint Árva megye alispánjának Dávid Flóriánnak alább említendő 1580. sz. Incze napján Zmeskal Dániel részére kelt idézőlevelét az 1862. évi *Sokol* nevü tótlap 4. füzet 131. lap., mint tót nyelven kelt okmányokat mutatá be a közönségnek. Azonban ez vastag tévedés, mert az érdeklett oklevelek eredetiei nem tót, hanem latin nyelven vannak irva, a mint azok a lestinei család levéltárban bár mikor megtekinthetők. Ama közlemények tehát csak utóbbi fordítmányok lehetnek

ispánhoz intézve, másikat Árva megyéhez szólót, [1]) melyek szerint ezek őt személyében és birtokaiban minden sérelmezői, névszerint pedig Kubinyi Kristóf ellenében védeni és ótalmazni köteleztettek, mi annál szükségesebb volt, mert nevezett Kubinyi Kristóf és ennek jobbágyai már nem csak birtokháboritásra szoritkoztak, hanem Zmeskal Venczizló nejét Maróthy Borbálát is letartoztaták, mely hatalmaskodásért Zmeskal Venczizló őket a királyi tábla elé idéztette. [2]) 1582. febr. 20-án a pozsonyi várban kelt Rudolf király adománylevele Zmeskal Venczizló és sógorai Micsinszky, Ábráhámy, Lukaviczky, Palásthy és Tapolcsányi részére, ipjok Maróthy György Bars megyei Perlep, Egyházas-Maróth helységekről és Közép-Sember és Disznós részbirtokokról, melyekre nézve Horváth Pál és Tapolcsányi Imre ellent mondtak. [3]) És — úgy látszik — ezen adománylevél után Zmeskal Venczizló nem sokára kimúlt az élők sorából. Ő lett a Zmeskal család magyarországi ágának törzsatyja és alapítója, tőle ered a máig lejövő nemzedék, mint a következő táblázatok [4]) mutatják; megjegyezvén még ezek előtt, hogy a vele bejött Zmeskal Pál 1545-ben várnagy és Zmeskal Felix utódai ismeretlenek.

---

[1]) [2]) és [3]) okmányok szintén a lestinei családi levéltárban.

[4]) Szontagh Dán. közléséből, továbbá a) Deduct. et Tabellae geneal. Familiarum Hungariae. Kézirat a nemzeti muzeumban, folio latin. nro 213. tab. 52. b) Wagner Tabul. geneal. tabula LXVIII. ugyanott. c) Wagner C. Mss. tomo LXX. pag. 60. ugyanott d) Rajcsányi Ad. Deduct. gen. Mss. tomo II. fol. 7. et 14.

I. tábla.

Zmeskal I. Venczel
1548-ban kapja Lestinét
(Maróthy Bora)

Margit (Viszocsányi János) | Anna (Katanóczy mk. Kesernyovszky János) | I. Dániel 1580. (1. Pongrácz Janka 2. Guzith Judit) | I. Jób árvai alispán † 1632. (1. Geletffy Petrona 2. Szent-Iványi Anna) | Ilona (1. Turcsányi László 2. Egressy Gáspár) | I. Tóbiás † | I. Gábor 1522. (1. Rakóvszky Zsófia 2. Marczel Zsófia) | I. Jaroszló 1687.1617. (Nyáry Mária) Bora 1599. † | Ráfael †

Bora 1607. (Dávidné) | Erzsébet 1607. (Draskóczy Dávid)

Folyt. IV. tábl.

Ilona (Beniczky Gábor) | I. György árvai alispán éskap. † 1665. (1. Pongrácz Anna 2. Aranyady Anna) | 1. Ferencz elcsett Glatznál | Klára (Matyasovszky Kristóf) | Petrona (Rédey István) | Jób † | Pál † (1. Neczpál Kristóf 2. Abaffy Gáspár) | Zsuzsa *)

Éva | Ádám | János ifjabb 1715. | I. Gáspár Rákóczy-hive † 1685. (Pongrácz A. Mária) | III. Jób árvai alispán † 1723. (Stansith Horváth Éva) | Ilona (Gosztonyi István) | Zsuzsi (Kubinyi István)

Folyt. II. tábl.

Mária (1. Hodossy János 2. Bene Istv.) | Klára (Turánszky Gábor) | János Rákóczy hive 1710. (Kheberich Kata) | Julianna *5-ször férjnél*

Kata szül. 1774. (fancs. Jóob Ján.) | Kristóf sz. 1744. april. 24. (Kiszely Kata) | II. Gáspár † 1766. (Andaházy Kata) | András szül. 1719. † 1747. jan. 18. (Andaházy Klára)

Teréz | László Oszadkán sz. 1735. sept. 6. (Petroviczius Mária) | Anna-Mária | Kata †

Folyt. a köv lapon.

János | Jaroszló (Dvornikovich Zsuzsi) | Anna (Okolicsányi)

Judit (Zmeskal József)

*) I. Jóbnak gyermekei még II. Jaroszló, III. Jaroszló, I Mihály, Janka. I. Zsigmond, I. P á l, Zsuzsanna, kik a táblára nem fértek.

László, *ki az előbbi lapon.*
Oszadkán
szül. 1735. sept. 6.
(Petroviczius Mária)

Jónás	József szül. 1762. mart. 13. árvai alispán (Zmeskal Judit)	Kristóf szül. 1765. katona.	Teréz (Andreánszky)

Józéfa (Reviczky Antal)	Miklós szül. 1789. † 1838. árvai urad. ügyész (Kubinyi Zsófi)	Vendel Kalas. †	Márk sz. 1792. † 1836. árvai fő sz.-biró. (b. Luzénszky Erzse)

Ilona (Kubinyi Kálmán)	Mihály Oszadkán lak.	Stefánia	Judit (Reviczky Kálmán)	István (Rády Luiza)

József sz. 1854.	Apolló sz. 1855.	István-Mihály szül. 1858.	György-Ráfael szül. 1861.

II. t á b l a.

III. Jób, *ki az I. táblán.*
árvai alispán
† 1723.
(Stansith Horváth Éva)

Pál	IV. György árvai törv. sz. elnök † 1757. aug. 3. (Okolicsányi Magda)	II. Imre szül. 1677. (1. Fejérpataky Erzse 2 Eisenblaser Margit)

Mátyás †	IV. Jób sz. 1720. † 1778. árvai alispán (Meerwaldt Anna)	Ilona (Szent-Iványi Mihály)	*Folyt. a III. tábla.*

Antal sz. 1745. nov. 8.	Zsuzsi-Magda (Kukszné Eperjesen)	György † Zsuzsa † Anna Kata (Andreánszky)	V. Jób sz. 1751. jul. 16. † 1754. jul. 3. Beszterczén	György szül. 1755. mart. 29. † 1763. dec. 8.	Erzse sz. 1756. Zmeskal (György)	Mátyás sz. 1757. sept. 1. † 1815. (megyeri Gombos Janka)	Tamás sz. 1765. jul. 1. † 1792. márt. 18. cs. k. főhadn.

VI. Jób szül. 1778. † 1855. árvai fő sz. biró és követ (Tihanyi Mária)	Anna sz. 1780. febr. 4. (Zsembery Miklós)	Mihály sz. 1781. dec. 18.	Klára sz. 1783. †	Janka sz. 1785. mart. 20. (Ganczaugh Zsigmond)	Józéfa sz. 1786. jul. 30. (Zmeskal József Győrött)

Folyt. a köv. lapon.

VI. Jób, *ki az előbbi lapon*
sz. 1778. † 1855
árvai fő sz. biró
és követ
(Tihanyi Mária)

Janka (IllésyLászló) | Anna | Jetti † | Sarlotta (szántói Szabó Ferencz) | Nelli | Elek árvai fő sz. biró 1848. (Turánszky Apolló Anna) | Peter árvai fő ügyész (Kubinyi Erzse) | Antal

Gizella (Csemiczkyné) | Mária | Constanczia

III. tábla.

II. Imre, *ki a II táb'án.*
sz. 1677.
(1. Fejérpataky Erzse
2. Eisenblaser Margit)

Imre † 1751. aug. 3. | Anna (Kubinyi Imre) | Erzs. sz. 1716. mart. 22 | Zsuzsa † | VII. Jób 1727-től Győrben (Ostffy Zsuzsa) | Éva † | János † | György (F. Joób Erzse) | 2-tól Venczel † 1773. nov. 24. (Stefanidesz Anna) | Julianna sz. 1724. oct. 18. (Mudrony lelkész)

Zsuzsi † Mihály † | Kata (Lehner) | Zsófia (Mecséry) | Lajos Győrben 1790. (dukai Takács Éva) | Sámuel (Mecséry N.) | János sz. 1722. katona | Klára | Lőrincz (Szent-Iványi Anna)

Eszter | Péter. Károly. Mária

Erzse (Tolnayné) | Teréz (Chernel György)

Teréz (Kisfaludy) | Anna (f. ordasi Lepossa István) | Zsuzsa (csáfordi Tóth János) | I. József huszár főhadn. (Zmeskal Józéfa) | Dániel (Fülöp Sarlotta)

Lajos Dukán | Zsuzsi † 1864. (Tóth Antal) | Teréz † | Károly † Antal †

István Győr törv. sz. elnök 1861. (Ferenczy Zsuzsa) | Anna (Kiss József) | Sándor 1861. Győr vm. fő sz. biró (Zittrich Camilla) | II. József (gr. Viczay urad. jogigazg. † 1863. feb. 1. | Zsófia † 1834.

Irene | Aranka

IV. tábla.

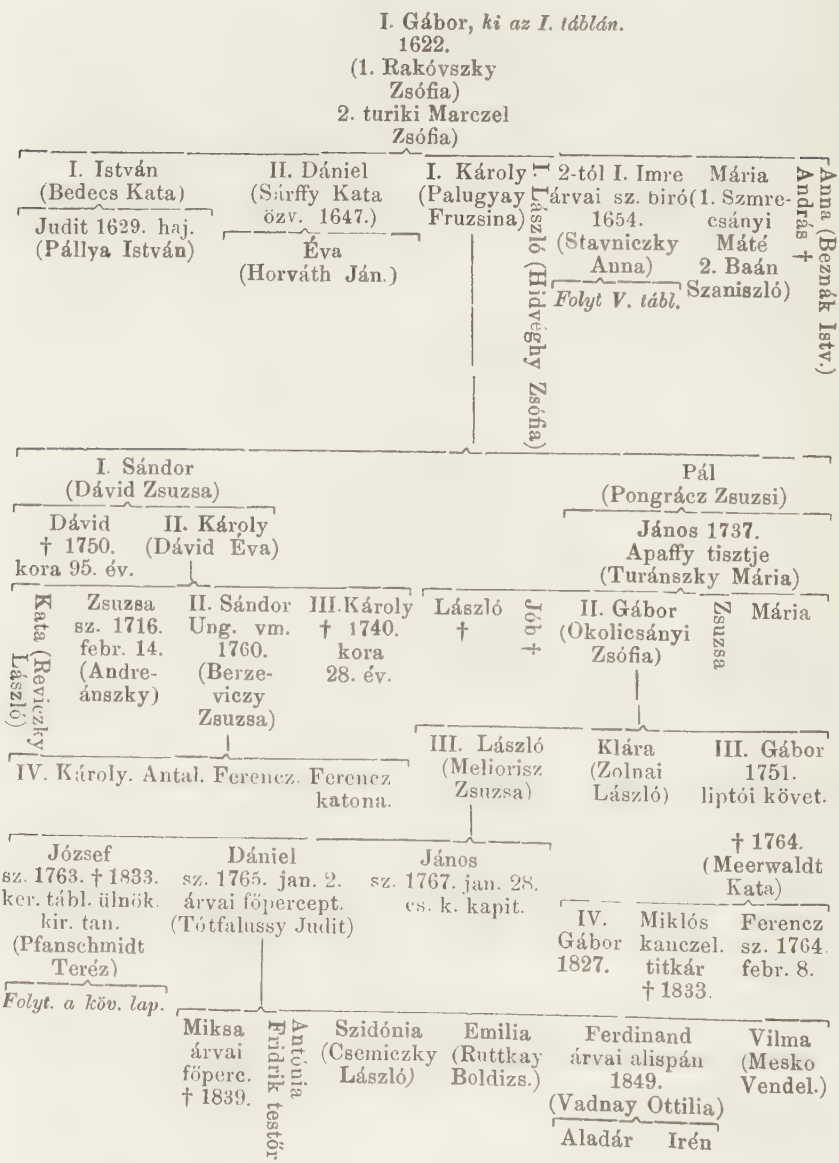
I. Gábor, ki az I. táblán.
1622.
(1. Rakóvszky Zsófia)
2. turiki Marczel Zsófia)
I. István (Bedecs Kata)
Judit 1629. haj. (Pállya István)
II. Dániel (Sárffy Kata özv. 1647.)
Éva (Horváth Ján.)
I. Károly (Palugyay Fruzsina)
I. László (Hidvéghy Zsófia)
2-tól I. Imre árvai sz. biró 1654. (Stavniczky Anna)
Folyt V. tábl.
Mária (1. Szmrecsányi Máté 2. Baán Szaniszló)
Anna (Beznák Istv.)
András †
I. Sándor (Dávid Zsuzsa)
Dávid † 1750. kora 95. év.
II. Károly (Dávid Éva)
Pál (Pongrácz Zsuzsi)
János 1737. Apaffy tisztje (Turánszky Mária)
Kata (Reviczky László)
Zsuzsa sz. 1716. febr. 14. (Andreánszky)
II. Sándor Ung. vm. 1760. (Berzeviczy Zsuzsa)
III. Károly † 1740. kora 28. év.
László †
Jób †
II. Gábor (Okolicsányi Zsófia)
Zsuzsa
Mária
IV. Károly. Antal. Ferencz. Ferencz katona.
III. László (Meliorisz Zsuzsa)
Klára (Zolnai László)
III. Gábor 1751. liptói követ. † 1764. (Meerwaldt Kata)
József sz. 1763. † 1833. ker. tábl. ülnök. kir. tan. (Pfanschmidt Teréz)
Folyt. a köv. lap.
Dániel sz. 1765. jan. 2. árvai főpercept. (Tótfalussy Judit)
János sz. 1767. jan. 28. cs. k. kapit.
IV. Gábor 1827.
Miklós kanczel. titkár † 1833.
Ferencz sz. 1764. febr. 8.
Miksa árvai főperc. † 1839.
Antónia Fridrik testőr
Szidónia (Csemiczky László)
Emilia (Ruttkay Boldizs.)
Ferdinand árvai alispán 1849. (Vadnay Ottilia)
Aladár
Irén
Vilma (Mesko Vendel.)

József, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1763. † 1833.
ker. tábl. ülnök
kir. tan.
(Pfanschmidt Teréz)

Bora (Malatinszky Ferencz kir. tábl. üln.)	Dénes †	Róza (Meliorisz László)	Teréz (Maletér Lőcsén)	Fanny (Szakmáry)	Móricz szül. 1801. dec. 24. cs. k. kamarás 1861. árvai főispán (Hámos Janka)

Józs. Béla † 1858. máj. 16. Geczelfalván	Berta (Meliorisz Dénes)	Zoltán született Rosnyón 1841. febr. 8.

V. tábla.

I. Imre, *ki az I. táblán.*
árvai sz. biró
1654.
(Stavniczky Anna)

Ilona	II. Gábor	II. György 1676. (1. Kereskényi Anna 2. Luby Anna)

1-tól Ádám szül. 1670. jan. 16. árvai alispán (Luby Mária)	Zsófia (Záborszkyné)	2-tól László szül. 1680. febr. 11. (Osztroluczky Mária)
		Anna (Szmrecsányi György)

Mária (Vitalis István)	László v. Lőr. körponán.	Zsófia	József	Ferencz (Balogh Anna)	Eszter

Rebeka	Gábor	György sz. 1753. apr. 21. † 1774. jun. 24. (Zmeskal Erzse)	László 1780. (Pelargus Mária)

György (Káldy N.)	Mária	Márton Vilmos	Job Lőrincz	Gábor Nógrádban sz. biró, s főbiztos 1812—16. (Máriássy Zsuzsa)	Ferencz 1816. (Tornyos Krisztina)

Zsófia (Barna Sándor dr.)	Zsuzsi (Madarassy)	Sándor Nógrád: sz. biró 1842—9. (Prónay Ottilia)	Zsigmond (Benkő N.)
		János	

Mária hajad.	Fáni (Miklovicz Fer.)	Kálmán	Ágnes (Glós Samu)

A család törzsének, Zmeskal I. Venczislónak nejétől Maróthy Borbálától a táblán látható három leánya és hat fia volt. Ezek közül I. Tóbiás és Ráfael mag nélkül haltak el, I. Dániel, I. Jób és I. Gábor és I. Jároszló-ról egyenként szólandunk, de ezekből is csak I. Jób és I. Gábor lettek máig lesarjadzó családvonalnak alapítói.

I. Dániel 1580-ban Incze napján Isztebnyén Dávid Flórián árvai alispán által kiadott idézvény által Thurzó György főispánt, Szent-Iványi János praefectust, Divéky György tiszttartót és Koren-Stanovits Jakab harminczadost a maga számára szállitott sónak elkoboztatása végett törvény elé idézteti. [1]) 1592-ben I. Jób és I. Jároszló testvérével Lestine és Szrnyacze helységen osztozott. Kétszer nősült, első neje sz.-miklósi Pongrácz Janka, az utóbbi [2]) Guzith Judit 1622-ben már özvegy volt. Ezen házasságokból két leánya Borbála (még 1607-ben leány) és Erzsébet maradtak, amaz Dávidné, emez Draskóczy Dávid (vagy Dánielné).

I. Jároszló (Hieroslaus) 1592-ben osztozott testvéreivel I. Jób és Dániellal Lestinei és Szrnyáczai birtokán. A XVII. század elején 1604. körül Bocskai részén Turócz megyei országos rovásoló (dicator) volt. 1606. apr. 6-án és jul. 1-kén Bocskay István erdélyi fejedelemtől parancsot vett, miszerint az 1604-től hátralevő 3000 magyar forint adót Leökeös Lászlónak Kassán a kincstárba haladéktalanúl befizesse: „*Teöb irásunkat* — igy szól Bocskai parancsa — *Kgd erre ne várjon, mert mi Illésházy urammal immár a felöl végeztünk*“ Ez időben Bars megyének alispánja volt, és főispánjának Dóczy Andrásnak annyira megkülönböztetett bizalmasa, miszerint 1610. öt bizta meg a megyei tisztujjitó szék eszközlésével, e tekintetben azonban, vala mint főispánját, úgy és kénykedő hatalmaskodó eljárása miatt a megyei nemesség öt sem kedvelhette.[3]) 1610-ben neje Nyáry Margit után, (ki előbb Szászy András, utóbb Majthényi Farkas özvegye volt) kapott laszkári, kobenkai, felső-lelóczi, pritersdi birtokaiba, úgy szakolczai, pozsonyi és récsei házakba és szőllőkbe beiktattatott. 1613-ban Bars megyei Pazsiti kuriáját 800 fban elzálogitá Vivirényi más-

[1]) A családi levéltárban. Az eredeti okmány latin nyelven. Ez is egyike azon okmányoknak, melyeket a „Sokol“ Tótlap 1862. 4 füzetében tót okmány gyanánt kiadott.

[2]) Más genealogián másod nejéül Szunyogh Jankát is olvassuk, azonban ez aligha nem tévedés.

[3]) Lásd Bottka Tivad. Magy. Tud. Értekező 1862. évi foly.

kép Lebenbach (Elevenkúty) Ábrahámnak és ennek nejétől Gyürky Zsuzsannától szül. fiának Mihálynak.[1] Ugyan ez évben Moson megyei Nagy- vagy Felső-Kemle helységet 1900 ftért zálogba adta Lipthay Imrének.[2] 1618 ban mint adó-rónok (dicator), mivel az adó behajtását saját birtokain akadályozá, az országgyülés elé idéztetett. Fölebb említők, hogy Bocskai alatt, mint rovásoló, ennek pártján állott, de ez időben egyszersmind, úgy mint 1604—1606-ban, Bars vármegyének országgyülési követe is volt. Az 1604. évi országgyülésen a protestansokra sérelmes 22. törvényeziknek oda iktatása ellen mint Bars várm. követe Istvánffy Miklós nádori helytartó előtt tiltakozván, ez által nem csak küldői helyeslését nyerte meg, de a magyar és cseh protestansok bizalmát és népszerüségét is kivívta, és utóbb részint ezeknek, részent Tieffenbachnak eszközlése folytán a bécsi békekötés fentartása végett Bethlenhez követséggel bizatott meg. Ezek folytán, mielőtt Bethlen Gábornak pártjára teljesen át kelt volna, Mátyás főhzg által főkapitányságra is kineveztetett, de azt el nem fogadta. Át menvén Bethlen G. részére, történelmi szerepet játszott,[3] annak tanácsosa és a hét bánya-város kamara-grófja lett. Anyja Maróthy Anna után Bars és Hont, neje bedeghi Nyáry Margit után Turócz, Nyitra, Mosony, Pozsony sat. megyékben birt jószágain felül 1621-ben Bethlen Gábortól Tornában Hidvégh-Ardót, Abaujban Mindszentet adományban kapta.[4] Azonban, bár Zavodszky naplója szerint kamarai grófságában sok pénzt szerzett, utánna költséges országos vállalatai miatt kevés maradt. Meghalt laszkári kastélyában 1621. dec. 1-én, eltemettetett 1622. febr. 27-kén Körmöczön a vári templomban, hol siremléke volt.[5] Végrendeletet még 1621. apr. 21-én tett, és an-

[1] Sz.-benedeki Convent Protoc. J. p. 559.

[2] Ugyan ott Prot. J. pag. 564.

[3] Engel, Gesch. IV. 398. Fessler Gesch. VIII. 511. Kelemen Historia iuris hung. 365. Esmeretektára VI. kötet 248. Weszprémi. Biographiae medicorum III. 426.

[4] Katona Hist. critica tomo XXX. p. 706—708.

[5] E siremléken többi közt ily felirás lett volna olvasható: „*Optimatibus Regni adnumero Hieros. um Zmeskalium Camergrafium, tamquam facem seditionis, qui velut in regno pacato vivere non posset, Lazargi in provincia Nitriensi vitam cum morte commutavit.*" A felirat készítő — mint némelyek vélhetnék — nem értett. nem érthetett az Optimates szó alatt magnást, hanem csak elökelő nemest, a magnások akkor már nagyságos czímmel éltek. Különben Bethlen adományában is csak *Generosus*-nak czímeztetik Lásd Katona idősb h XXX. 706.

nak végrehajtását a Bánya-városok elöljáróságára bizta.[1]) Egyetlen leánya Borbála, 1596-ban még élő, atyja előtt sírba szállt.

A két következő testvér, u. m. I. Jób és I. Gábor két mostanáig terjedő családvonalnak lettek alapitói, rólok tehát, és ágaikról külön szólandunk.

I. Jób vonala.

I. Jób atyja halála után 1592-ben (feria sexta prox. post Dnicam Quasimodo) a Lestinei és Szrnyaczei birtokban Dániel és Jaroszló testvéreivel megosztozott. 1619-ben Árva megyének országgyűlési követe, 1624—26. 1631-ben alispánja volt. Mig egy részről birtokviszonyaira nézve Thurzó György ellen több perei voltak, más részről annak mint főispánnak buzgó támasza volt, valamint azt az utánna következett Czobor Erzsébet főispánsága alatt is tanusitá. Meghalt 1632. jan. 22-én, kora 80. évében, eltemettetett az alsó-kubíni akkor evang. egyház családi sírboltjában. Képe a Lestinei evang. templomban máig fenn áll, halotti koporsóban ábrázolva, következő jelszavával: „Dominus sollicitus pro me," és latin versekkel ellátva. Első neje Geletffy Petronella, a másik Szent-Iványi Anna volt, kiktől tizenöt gyermeke született.[2]) Ezek közt a fiúkból I. Ferencz a svecusok ellen harczolván II. Ferdinand kir. részéről, elesett Glacznál. Másik fia, ki a családot maig terjeszté, I. György volt.

I. György 1640-ben, kora 24 évében Árva vármegye másod, 1653-ban pedig első alispánjául választatott. 1651-ben szent háromság vasárnap után 2. férián az ő közbejöttével is adatott a szászdi, kis-kereskényi és felső-szemerédi birtok Hont megyében Szelényi Jánosnak zálogba. Utóbb Árva várkapitánya volt Tököly István főispánsága és igazgatósága alatt, ki komája volt, és ki 1661. aug. 22-én hozzá intézett levélben Dembinszky lengyelnek ótalmazására megke-

---

[1]) Ebben igy irta alá magát: „Hieroslanus Zmeskal de Domanovecz, Sereniss. Principis ac Dni Dni Gabrielis Dei Gratia electi Hungariae, Dalmaciae, Croatiae, Slavoniae etc. etc. Regis, Transylvaniae Principis, ac Siculorum Comitis Consiliarii, nec non septem Regiarum Liberarum montanarum Civitatum Supremus Camergraffius etc. etc. Antea Vice Comes Honthensis."

[2]) Szilézíában szenvedőleges adosságai maradván, ezekért örökösei letartoztattak, de szabadon bocsátásukat az 1647. évi 94. törv. cz. követelte.

reste. Meghalt 1665. april. 14. kora 48. évében. [1]) Első neje sz.-miklósi Pongrácz Anna, a második Aranyady Anna volt, ki utóbb Libercsey Mihály Nógrád megyei alispánhoz ment férjhez és 1677-ben halt meg. Házasságaiból hét gyermeke volt, kik közül III. Jób, I. Gáspár, György és Anna nagybátyjok I. Jaroszló után a Szilézíában maradt tőkepénzekben örökösödtek. Közzülök I. Gáspár és III. Jób maig élő két ágat alapítottak.

a) I. Gáspár ága.

I. Gáspár Rákóczy részén táborozván, minden birtokát hűtlenségi bélyegen veszté, és 1685-ben Sáros-Patakon meghalt. Gyermekei közül fia Janos, ámbár atyja utáni birtok öröksége már adomány utján Palugyai Lénártnak voltak felajánlva, ettől átváltva, azokra, névszerint Lestine, Oszadka és Szrnyacze birtokaira 1700. nov. 30-án Eszterházy Pál nádortól adományt vitt. 1701. jan. 3-án pedig a néhai I. Jaroszló után maradt, Árva, Hont, Bars megyei birtokok, és Szilézíában maradt pénztőkék iránt testvére III. Jób, és atyafiai Dániel, Ádám, Károly, Károly, Imre és Lászlóval osztályos egyességre lépett. Azonban nemsokára Rákóczy II. Ferencz fölkeléséhez állván, javai ismét elkoboztattak, mire nézve előbb 1709. dec. 6 án Görgön Heister császári tábornagytól fej- és jószágaira amnestiát nyervén, 1710. sept. 4-én Bécsben kelt adomány levélben I. József király mint hivének, elkobzott lestinei, oszadkai és szrnyaczai birtokrészeire fiágra és ennek kiholtán a leányágra uj adományt adott. Három fia közül csak Kristóf ága terjedt mostanáig. Ennek unokája

József szül. Oszadkán 1762 mart. 13-án. Árva vármegyének másod alispánja volt. Meghalt Trsztenán 1821. dec. 19-én. Eltemettetett az alsó-kubini családi sírboltba. Nejétől Zmeskal Judittól többi közt két fia maradt: Miklós és Márk.

Miklós (született 1789. novemb. 10-én) előbb Hont vármegyénél hivataloskodott, utóbb az árvai urodalom rendes ügyésze lőn. Meghalt 1838. máj. 16-án. Gyermekei a táblán láthatók.

Márk (szül. 1792. máj. 17-én) Árva megyének hires, erélyes főszolgabirája volt. Meghalt 1836. nov. 8-án. Nejétől báró Luzénszky

---

[1]) Temetési zászlója a lestinei templomban máig meg van, ily fölirattal: „*Vexillum sepulturae perpetuae memoriae Generosi Domini Georgii Zmeskal de Domanovecz in Lestina, Arcis Arva Capitanei, annorum aetatis suae 48. Die 14. Apr. in Christo obdormienti A. 1665.*“

Erzsébettől egy fia István maradt, kinek gyermekei a táblán állanak.

b) III. Jób ága.

III. Jób szintén Árva vármegyénél kezdett hivataloskodni, már 1683. előtt alispán volt, 1684. és 1686-ban mint első alispán megerősítetett, sőt azt haláláig viselte. A családi levéltár szerint 1685. máj. 3-án Beszterczén kelt levélben őt (mint alispánt) Caraffa tábornok Tökölyvel folytatott levelezéssel gyanúsítván, figyelmezteti, hagyna fel az udvar elleni törekvésekkel, minthogy azok fejvesztéssel járnak. Azon évi jul. 31-én pedig I. Leopold Eszterházy Pál nádort elutasítja, miszerint Zmeskal Jób árvai alispán ellen Abaffy Sándor letartóztatása, s egyéb sérelmek, úgy Novák Simon cs. k. postalégénynek kivégeztetése, és a Szilézia felé forrongás szítása miatt bíróilag járjon el. Meghalt 1723-ban kora 69 évében. Nejétől gradeczi Stansith Horváth Évától három fia volt, ezekből IV. György és II. Imre két ágat terjesztettek, mint a II. és III. táblán látható.

IV. György 1751-ben Árva megye törvényszékének elnökévé választatott. Meghalt 1757. aug. 3-án. Fia IV. Jób fiatal korában Árva vármegye főjegyzője, 1772-ben másod alispánja volt. Meghalt 1778-ban.[1]) A táblán látható több gyermeke közül csak Mátyást említjük meg, mint ki családját tovább terjeszté. Ez Arva megyének szolgabirája, utóbb pénztárnoka volt. Hat gyermeke közül fia VI. Jób (szül. 1778. aug. 21. Lestyinben) e század első negyedében Árva vármegye főszolgabirája, 1825-ben országgyűlési követe volt. Meghalt 1855. ápr. 30-án kora 77. évében Losonczon, eltemettetett Mucsinyban a szántói Szabó család sírkertjében. Nejétől Tihanyi Máriától a táblán látható gyermekei közül Elek (lak. Lestinén) 1848. előtt Árva várm. szolgabirája, 1861-ben főpénztárnoka, testvére Péter (lak. Lestinén) 1848. előtt és 1861-ben Árva megye főügyésze volt.

II. Imre (szül. 1677.) Rákóczy II. Ferencz részén állott. Róla beszélik, hogy a thurdosini nagy templomba lóháton menvén az isteni tisztelet alatt, ezért 25 tallér birságra ítéltetett. Több gyermeke közül csak VII. Jób ága él máig. Ez 1722—26. a pápai Collegiumban tanulván, és 1726-ban ügyvédi vizsgát tévén, Győr városába telepedett, és nőül vévén ostfi-asszonyfai Ostffy Zsuzsannát, ezzel terje-

[1]) Egy könyvet is adott ki „*Jób keresztyén gyötrelmeiről*“, mely 1770. Pozsonyban tót nyelven jelent meg.

delmes birtokhoz jutott és a Zmeskal család Győr és Vas megyei ágát alapítá. Több gyermeke közül Lajos unokai Takács Évát véven nőül, egyik fia József, huszár főhadnagy, az árvai Zmeskal rokonok közé házasodott; és míg testvére Dániel a Vas megyei ágnak terjesztője lett, tőle a győri ág származott. Gyermekei közül a) István 1832--48. Győr várm. al- és főjegyzője, 1851—54-ben járásbiró, 1861-ben alkotm. törvényszéki elnök alispáni ranggal, 1862. óta pedig Győr város polgármestere. b) Sándor 1842-ben Győr várm. tiszti alügyésze, 1848-ban Győr város vál. főjegyzője, 1848 9. után állami fogoly, 1861-ben Győr várm. választott főszolgabirája, 1862-től vissza vonult. c) II. József 1848. előtt ügyvéd, majd honvéd kapitány, 1849-ben Komáromban capitulált, és ismét ügyvédkedett, végre gr. Viczay Héder jogigazgatója lőn. Meghalt 1863. febr. 1-én. Végrendeletében hazafiúi lelkülete maradandó tanúságául a magyar akademiára háromezer frt, a nemzeti muzeumra ezer, a nemzeti szinházra ezer, a győri evang. tanodának ösztöndijjakra ezer ft, és a győri szegényeknek ezer frtot hagyományozott.

I. Gábor vonala.

I. Gábor (I. Venczislónak fia) 1592-ben testvéreivel az atyai ősi birtokokon megosztozott. Ellentmondván gr. Thurzó Györgynek az árvai urodalomba történt beiktatásának, ez okból Thurzó György Zmeskal Gáb. fiát I. László t Nagy-Falu m. város iskolájából sőt a városból is kitiltá, azonban ez ellen Rudolf király 1607. jun. 2-én ótalmi levelet adott. Anyjáról örökölt Bars megyei Perlep, Egyházas-Maróth, Zsember és Disznós helységbeli birtokait 1617-ben első nejétől Rakovszky Zsófiától nemzett fiaira átruházta. Élt még 1622-ben is. Ne vezett első, és második nejétől turiki Marczel Zsófiától a táblán álló nyolcz gyermeke született. Ezek közül I. István 1617-ben Gergely p. napján a szepesi káptalan előtt tiltakozott Thurzó Imre ellen Puczó és Pokrivács határok iránt, melyek állitólag a lestinei határból szakaszrattak ki. Ez István leányában Annában kihalt. I. Gábornak többi fiai közül I. Károly és I. Imre máig élő két ágat alapítottak; lássuk ez ágakat egyenként:

a) I. Károly ága.

I. Károly, ki 1701-ben testvéreivel és rokonaival az I. Jároszló utánni hagyatékon megosztozott, nejétől Palugyay Fruzsinától két fiút

nemzett, I. Sándort és Pált. Amannak ága, melyből II. Sándor Ung megyében élt, már kihalt. Pál ága él. Ennek fia János Apaffy Mihály erdélyi fejedelem szolgálatában élt. Meghalt 1737-ben. Többi közt fia volt

II. Gábor, kinek nejétől Okolicsányi Zsófiától fiai III. László és III. Gábor. Ez utóbb előbb Árva megyei törv. széki ülnök, utóbb 1751-ben Liptó vármegye követe volt. Meghalt 1764-ben. Nejétől Meerwaldt Katalintól fiai a) IV. Gábor előbb Beszterczebánya város ügyésze, utóbb Selmecz város birája, az 1825. évi országgyülésen Selmeczváros követe, és a bányászati ügyekre választott bizottság tagja volt. [1]) Végrendeletében a két város jó erkölcsü leányai számára vallás különbség nélkül kiházasitási alapítványt hagyott, melyből évenként egy kath. és egy ágost-vallású jegyes 300 váltó forint ajándékot kap polg. állapotra való tekintet nélkül, de úgy, hogy abban egy évben Selmecz, másikban Besztercze részesüljön b) Miklós a magyar kir. udvari kanczellariánál titkár volt, és jeles zenész. Meghalt Bécsben 1833. jun. 23-án kora 73. évében utódok nélkül. c) Ferencz sz. 1764. febr. 8-án. Szintén elhalt.

III. László nőül vévén Meliorisz Zsuzsannát, ettől három, emberkort élt, fia maradt. János (sz. 1767.) a legifjabb, cs. k. kapitány volt és József és Dániel. Ezek közül

József (sz. 1763. mart. 1.) Kitünő törvénytudományi jártasságánál fogva Árva megyéből korán elvitetett, és a Tiszán innen kerületi tábla ülnökévé neveztetett Eperjesre, hol e század első negyedében e törvényszéki tábla valóságos melegitő lelke volt, s társai által magok közt tudományaért élő „*Corpus Juris*“-nak neveztetett. Kitünt remek latinsága által is, mit nemcsak e nyelven kelt hivatalos dolgozatai, de fia Móricz részére „*Plutarchus in compendium redactus opera et labore Josephi Zmeskal etc. 1826.*“ czímü könyve, levelezései, s alkalmi versei is tanúsítanak. Ily alkalmi verset nyomatott 1825. jul. 18-kán gr. Pálffy Fidél főispáni beiktatására is. Meghalt 1835. jun. 18-kán Eperjesen. Nejétől Pfanschmidt Teréztől több gyermeke közt egy élő fia maradt

Móricz (sz. 1801. dec. 24.) Korán kifejlett jeles szellemi tehetségei már serdülő korában sokat igértek. Gondos atyai vezetés mellett nevelésének eleve oly irány adatott, mely őt kiválóbb pályára vezethesse. És a vérmes, élénk ifjúnak inkább is fekezésre, mint buz-

[1]) 1827. évi 9. törv. cz.

ditásra volt szüksége. 1822 ben Kövy Sándor alatt Patakon végezvén a jogi pályát, s már előbb jogi gyakorlatban is részesülvén, azon évi septemberben az ügyvédi vizsgát is letevé, octob. havában pedig Árva vármegye tiszt. aljegyzőjévé neveztetett ki. Már ekkor, különösen a reá bizott vallásbeli ügyekben a szabad elvűek sorában kezdett szerepelni. 1825-ben gróf Pálffy Fidél főispáni beiktatásákor ez által alszolgabiróvá neveztetett, 1828-ban a tisztujjitáskor főszolgabirói rangra emeltetett és abban 1830-ban megerősítetett. 1832-ben orsz. gyülési követté választatott és azt 1836-ig megelégedésre viselvén, visszatértékor azonnal másod-alispánságra emeltetett, 1837. juniusban első alispánná választatott. 1839/40-ben ismét országgyül. követ lön. Az 1842. évi megyei tisztujjitáskor két hatalmas ellenfél Abaffy Arisztid első alispánságra, és Szmrecsányi János orsz. gyül. követségre kezet fogva, roppant korteskedéssel léptek föl ellene, de ismét győztes lön, és mind első alispáni székében megerősítetett, mind pedig az 1843/4. évi országgyülésre követül ismét megválasztatott. Ezután kir. kamarás lön, és 1845-ben Árva megye Administratorává neveztetett, [1]) az volt 1848. évi aprilis haváig, a midőn az átalakulásnál fogva az administratori rendszer megszünvén, birtokára Lestinére vonúlt. Itt guerilla csapat által háborgattatván, Gallicziába vonúlt, honnan a forradalom után visszatérve, 1849. sept. 4-kén már Árva megye polg. törvényszéke elnökéül neveztetett ki, mely hivatalt folytonosan viselé 1860-ig, a midőn Árva megyei főispánságra Abaffy Arisztid kineveztetését el nem fogadván, helyébe ő neveztetett, de ezen méltóságról utóbb 1861-ben az egész tiszti kar léléptekor szintén leköszönt és magányába vonúlt. Nejétől Hámos Jankától egyik jeles készültségü fia Béla elhalván, csak egy leánya és egy fia Zoltán a bécsi Tereziánum növendéke, utóbb a jenai egyetem hallgatója, élnek.

Dániel (III. Lászlónak középső fia) sz. 1765. jan. 2-án. E század első negyedében Árva vármegye főpénztárnoka volt. Hét gyermeke közül fiai: Miksa Árva megyének szintén főperceptora volt. Meghalt 1839-ben. Fridrik m. kir. testőr volt, és Ferdinand Árva várm. főszolgabirája, 1849-ben pedig alispánja, kinek két leánya a táblán látható.

---

[1]) *Örömdana, melyet méltóságos domanoveczi és lestinei Zmeskal Móricz cs. kir. aranykulcsos, sat. Árva megye főispáni helyettesének sat. székfoglalási ünnepélyére sat. Hammerschmidt József Orvostan hallgató 1845. — zenge.*

b) I. Imre ága.

I. Imre (I. Gábornak fia) 1654-ben Árva megye szolgabirája volt. Unokája Ádám (szül. 1678. jan. 16.) Árva megye alispánságát viselte. Ennek többi közt fia Ferencz két fiat hagyott maga után, t. i. Györgyöt (sz. 1753. † 1774.) (kinek ágából, és pedig — úgy látszik — György fiától származott a most Hont megyében élő Zmeskal Zsigmond;) és Lászlót, ki Nógrád megyébe házasodott, nőül vévén Pelargus Máriát, kitől Gábor és Ferencz fia maradt. Az előbbi, tudniillik Gábor, e század elején 1812—16. körül Nógrád megyének alszolgabirája, majd főbiztosa volt. Nejétől Máriássy Zsuzsannától fiai Sándor, ki 1842—49. Nógrád megye alszolgabirája, 1850-től cs. k. járásbiró volt 1860-ig, legutóbb mint törvényszéki ülnök nyugalmaztatott. Testvére Zsigmond, volt honvéd.

Nincsenek a családfán István, Árva megyének 1766 ban főjegyzője, és György, ki 1793-ben lett kir. udvarnok.

A Zmeskal család nemesi czímere — mint fölebb a metszvény mutatja — a paizs ezüst udvarában zöld téren felemelt farkú, futó vörös ökör, derekán kék övvel, mely mellé égő fáklya van tűzve. A paizs fölötti sisak koronáján három strucztoll leng, a jobb oldali fehér, a középső vörös, a baloldali kék. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstkék.

A család átalában ágost. evang. vallású, kivévén az I. táblán Márknak fiát István, és ennek fiát György-Ráfaelt, kik katholikus vallásúak.

A családnak — mint említők — egyik régiebb, még I. Venczeslói előtt elvált ága Sziléziában bárói ágon virágzott, és ott Grauden, Oschin és Sauervitz, Felső-Luzsiczában pedig Tessnitz, Oberneudorf és Vanovitz helységek birtokosa volt. Ez ágból domanoviczi báró Smeskal József-Henrik, császári tanácsos és ezen tisztség főnöke, utóbb herczeg Lichtenstein tanácsosa, és oppelni főkapitány 1716. october 1-én Bécsben VI. Károly császár által csehországi grófi rangra emeltetett. [1]) Meghalt 1760. máj. 2-án, eltemettetett a sauerviczi egyház sírboltjába. Neje freudenthali gróf Würben Józéfa Mária még előbb, 1755. novemb. 22-kén halt meg, eltemettetett Neu-

[1]) Megerle, Adels lexic. Erg. band. 31.

kirchenben.[1]) Utódaik nem maradtak, és birtokaik utánnok sógoruk gr. Würbenre szállottak, ki azokat az illető jobbágy-községeknek eladá, melynél fogva a sauerviczi fényes várkastély is elpusztúlt. Henrik-József grófnak emléke fenmaradt a leobschützi k. tanodában is, melynek alapkövét ő tette le 1752. aug. 17-kén.[2]) Egyébiránt ez ág ismertetése nem körünkhöz tartozik, arról a szilézíai, Cseh- és Porosz családtani munkákban bővebben olvashatni.[3])

Ezen ágnak bárói czímere a magyarországi Zmeskalok nemesi ágá-éval teljesen egyenlő, sőt a grófi czímer is, mint itt a metszvény mutatja, — csak

[1]) Az ottani helybeli egyház könyvében ezt olvashatni rólok: Die 22. nov. 1755. mortua Maria Josepha Comitissa de Smeskal et Domanovitz, nata Comitissa de Würben et Freudenthal, Domina in Neukirch, Wanovitz, Sauerwitz et Rosen. Aetatis 42 annorum, locus sepulturae Neukirch in Ecclesia S. Venceslai. — És — 2. Maji 1760. mortuus Illustrissimus Duus Henricus Josephus Comes de Smeskal et Domanowitz, Serenissimi Principis de Lichtenstein Consiliarius, Ducatuum Oppaviensis et Carnoviensis cis-Oppaviam Capitaneus terrestris, haereditarius Dnus in Sauerwitz, Wanowitz, Deutsch Neukirch, Hohdorf et Rosen. Aetatis 76. annorum, 2 mensium, sepultus in Crypta Ecclesiae Sauerwicensis.

[2]) Jahresbericht über. d. k. kath. Gymnasium zu Leobschütz 1859. l. 5.

[3]) Joan. Sinapi Schlesicher Adel. 1728. — Herld, Silesiographia VII. 775. — Ledebur, Adels lex. d. preussisch. Monarchie.

bővitése amannak; t. i. ez egy függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobboldali ezüst udvarban zöld téren a kék öves vörös ökör látható (de fáklya nélkül), a baloldali kék udvarban viziránvos három ezüst pólya látszik. A paizs fölött grófi koronán, két koronás sisak áll, a jobb oldaliból az ismert három strucztoll nyúlik föl, a baloldaliból pedig a vörös ökör emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstkék.

Znika család. Znika Péter 1635—38 ban slavoniai itélő-mester volt, több, főleg Slavonia és Horvátországot illető országgyül. választmányokban vett részt. [1])

Zob család. Zala vármegye nemes családa.

Zobek család. *Lásd Szobek cs.* X. köt. 773. lap.

Zobonya család. *Lásd Szobonya cs. X. köt. 774. és köv. l.*

Zobotin család. (Murai-Szombati) A XVII. század végén élt János, kinek Batthyány Orsolyától fia Mózses 1739-ben, kinek László, kinek Tallián Annától Antónia Tóth Jánosné. [2])

Zobránczy család. (Nagy-Mihályi) Zemplin kihalt családa [3]) a Kaplon nemből eredt.

Zoby család. *Lásd Szoby cs.* X. köt. 777. lap.

Zoday család. (Jobban Szaday) Hajdán Zemplin megyei Szada helységet birta és nevét arról *de Zoda* irta. 1300 ban élt Comes Joannes de Zoda, és birta Szadát, de 1347-ben Szadát már Zoday Miklós hűtlenségi bélyegén a Monoky család kapta. [4])

Zohon család. (Fertő Almási) Ugocsa vármegye régi nemes családa, már 1523—1550-ben birtokos Fertős-Almáson, sőt ugyanott e század elején is Zohon Mihály, Ferencz és Zsigmondnak özvegye, ugyanakkor János birtokos Péterfalván. [5])

A családból Péter 1624-ben Ugocsa megye esküdtje, 1635—36-ban alispánja, és 1635-ben orsz. gyülési követe volt. [6])

Zokoly család. *Lásd Szokoly cs.* X. köt. 786. és köv. l.

Zóláthy család. Kihalt család. Nevét Szóláthról irta, 1526-ban Zóláti János Lajos király étekfogója volt. [7])

[1]) 1635—1638. évi törv. czikkek.
[2]) Bossányi contra Eszterházy bellatinczi lindvai per pag. 18.
[3]) Szirmay, Cottus Zemplin not. top. 105.
[4]) Ugyanott 157. 171. 250.
[5]) Szirmay C. Ugocsa p. 125. 174. 175.
[6]) Ugyanott 53. 60. 61.
[7]) Szerémy János Emlékirata 151. lap.

Zoldy család (Zoldi) Zoldy Simon előbbi nevét megváltoztatva, 1845. jul. 17-én Bécsben kelt adománylevelet kapott Krassó megyei Zold helységre, úgy, hogy előnevét is arról irhassa. Kihirdettetett adománylevele Krassó megye gyülésén 1845. decemb. 10-én, és most is birja Zold helységet.

Zolnaky család. Zemplin vármegye nemessége sorában áll. [1])

Zolnay család. Zólyom vármegyének nem régen kihalt nemes családa. Már 1558-ban Zolnay Stekel György Zólyom megye alispánja volt. [2]) Zolnay Ferencz 1660-ban azon megye jegyzője volt. [3]) Ezzel egykorban élt Péter, kit 1646-ban Zólyom vármegye követének olvasunk [4]), kinek nejétől Radvánszky Katától, ki utóbb Meskó Jóbhoz ment nőül, következő nemzedék származott:

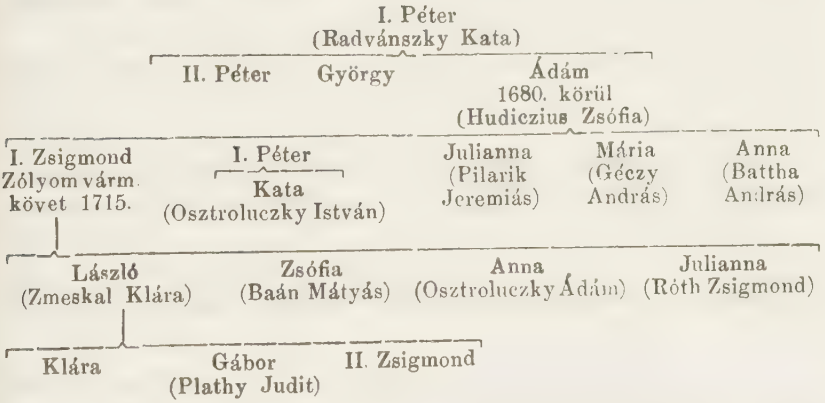

Nincs e táblázaton János, kinek Góg Sárától leánya Judit előbb Wattay Jánosné, utóbb Gyürky Istvánné volt 1729-ben. A végső nemzedéken állók egyikének fia Lajos 1813—30. körül Zólyom vm. főadószedője, végre kir. tanácsos, vagy kamarás. Nejétől Lónyay Zsófiától fia Zsigmond, ki atyja előtt elhalt.

Zolta család. Udvarhelyi székely, melyből 1740-ben élt Ferencz. [5])

Zoltán család. (Csepei) Ugocsa várm. legrégiebb családai közé tartozik. Nevezett megyében fekszik Csepe (hajdan Csepefalva), hely-

[1]) Szirmay C. Zemplin not. tap. 120.
[2]) Lehoczky, Stemmat I. 222.
[3]) Okmányokon eredeti aláírása után.
[4]) Lehoczky id. h. I. 221.
[5]) Apor Petri, Synophis Mutationum. p. 295.

ség, melyről a családnak ősi fészke és melyről elönevét vette. E helységet már a XV. század elején is a közös eredetű csepei Ákos családdal közösen birták. 1487-ban élt Zoltán János, ki csepei Ákos Mártonnal határ-foglalás miatt a Gödei és Eőz család ellen perelt.

1548 ban Zoltán Mihály, Miklós, Fábián, Benedek, János, Tamás, Máté és Mátyás, valamint az Ákos családból Péter, Mihály s többen Ugocsa megyei Csepe és Csedreg helységre I. Ferdinand királytól uj királyi adományt vittek. [1])

Nem bírván a család származási tábláját, csak a család egyes tagjait említhetjük meg adataink szerint:

1501—1507-ben Zoltán János Szatmár megyei Pátyod, N. Szekeres, Fülesd, Csécse és Milota helységben részbirtokára kir. adományt nyert, valamint 1504-ben István és Ferencz ugyancsak Pátyod-helysegre kaptak adományt. [2])

1517-ben Zoltán Magdolna Csáholyi Miklós felesége volt. [3])

1545-ben Mihály Nyalábvár várnagya volt. [4])

1552-ben Zoltán Jósa elesett Temesvár védelmében Losonczy István alatt.[4]) Ennek unokája volt János, ki 1628-ban Szatmár megyei Géresre adományt kapott. [5])

1564-ben Zoltán János, és neje Kántor Anna Szatmár megyei Ders, Hodász, Kántor-Jánosi helységre királyi adományt vitt. [6])

1626-ban Zoltán Farkas nagyságos bedeghi Nyáry Istvánnak Diós-Győr várában főtisztartója. [7]) —

1644-ben Zoltán Jodok Szatmár vármegyének kapitánya volt. [8])

1641-ben Zoltán Jósa Szatmár megyei Reszege helységére kir. adományt nyert. [9])

Mint ezekből látjuk, a család már ez időben is (a XVI. XVII.

[1]) Szirmay, C. Ugocsa p. 136—137.
[2]) Szirmay Szatmár vármegye II. 125. 245. 253—260.
[3]) Ugyan ott II. 112
[4]) Budai Fer. Hist. lex. III. 623.
[5]) Szirmay Szatmár várm. II. 150.
[6]) Ugyanott II. 82. 86. 89.
[7]) Eredeti oklevél nálam.
[8]) Szirmay Szatmár várm. II. 137.
[9]) Szirmay Szatmár várm. II. 28.

században) Szatmár megyébe is beszármazott, valamint Szabolcs megyébe is.

Ugocsa megyében hivatalokat [1]) viseltek a következők:

1552-ben Miklós, 1604—8. Pál — alispánok.

1506-ban György, 1545-ben Balás, 1587—96-ben ismét György, 1667-ben Ferencz szolgabirák.

1616-ban ifj. István, 1670-ben Ferencz esküdtek voltak.

1630-ban László országgyülési követ volt. Ezen László lehetett az, kit fiával Ferenczczel együtt a Baranyay-ak megöltek, miért ellenök az 1635. évi országgyülés lépett föl.

Ugocsa megyén kivül főleg Szabolcs megyébe terjedt el a Zoltán család. Itt találjuk már 1630—50. közt Zoltán Annát Vay Péter hitvesét.

Szabolcs megyében volt 1711-ben Zoltán Jodok alispán, ugyanott 1780-ban István főszolgabiró, Pál 1790-ben alispán és követ, meghalt 1807. január. 21-kén. Neje Vécsey Judit, meghalt 1807-ben márt. 3-án.

Másik Pálnak neje Splényi Kata, meghalt 1808. körül.

Szintén Zoltán Pál 1821-ben Szabolcsi másod alispán, János ugyanott másod alispán és követ az 1839. évi országgyülésen. Tán ennek neje Patay Katalin, kitől gyermekek: Béla, Ödön, János, Elek, Antal, Géza.

Mária a mult század derekán előbb Bozóky Ferenczné, utóbb Mocsáry Balásné, Jodok 1760-ban cs. k. kapitány.

Szintén most él Zoltán Mihály, kinek nejétől Patay Jolántól gyermekei Hermina, Gusztáv, Karolina, László, Emil.

Ugocsa megyében e század elején Csepén éltek és birtak Benedek és László.

Zoltán család. (sepsi-komollói) Erdélyi nemes család, az előbbihez vér-, vagy csak névrokon-e? — nem tudjuk. Ismeretes közülök Károly, sz. Déván 1781. febr. 21-én, ki a legutóbbi erdélyi nemesi fölkelést irta le.

Szintén Erdélyben étfalvi Zoltán György 1794-ben Kolosmegyei irnok.

Zoltáni Zoltán József 1794-ben Kraszna vármegye főorvosa.

Zolthay család. Kihalt régi család. Ismeretesek belőle főleg a következők: Ferencz 1505-ben Bács vármegye követe a rákosi

[1]) Szirmay C. Ugocsa 52—61.

országgyülésre. [1]) János 1513-ban törökországban követségbe küldött. [2]) Lőrincz 1551-ben érsekujvári kapitány. [3]) János 1552-ben Drégely várában esett el. [4]) István, ki 1552-ben Eger védelmében részt vett, 1558-ban egri kapitány, 1565-ben szendrői kapitány, 1559-ben Vizkelety Jakab fiaival Szabolcs megyei Báthor pusztán részbirtokot nyert királyi adományban. [5]) Ugyan ez időben éltek.

Zoltay Imre, kinek neje Zay Apollónia, és Zoltay Balás, kinek neje Zay Magdolna voltak.

Zoltay Boldizsár 1552-ben Bihar megyében Böllesen birtokos. [6])

Lehet, hogy e család erdélyi származású volt, legalább Erdélyből származott tordai Zoltay János, ki 1580-ban Nyitra vármegyének hites jegyzője volt. [7]) Erdélyben Zoltai Ferencz élt 1740-ben Küküllő vármegyében. [8])

Zólyomy család. (Albisi.) Kihalt régi és kivált a XVII. században szerepelt család. Nevét Zólyom vármegyéről vette, valószinüleg mint eredeti helyéről, ha csak azt nem akarjuk hinni, hogy a család egyik őse Dávid 1399—1400-ban Zólyomi főispán lévén, ez okon nyerték utódai a *Zólyomi* nevet. Annyi bizonyos, hogy a család első törzs-ősei Bihar megyei Albis helységről neveztettek legelőbb, és utóbb ez előnévvé vált. A család törzse László, ennek fia Márton de Albis [9]) neveztetett, ennek fiai Lőrincz és Dávid, kit 1399. évi oklevélben igy találunk „Magister David, filius quondam magistri Martini de Albeus, Comes Zolyensis.“ [10]) 1400-ban ő ad ki levelet a poniki királyi jobbágyok ügyében hol az okmány igy szól: „Nos David filius Martini de Albens Comes Zoliensis, etc.“ [11])

A családfa [12]) következő:

---

[1]) Kovachich Supplem. ad. Vestigia Comitiorum II. 336. és Jászay id. h. 158.

[2]) Budai Fer. Hist. lex. III. 616.

[3]) Ugyanott 617.

[4]) Istvánffy hist. 1685. évi kiad. 214.

[5]) Liber regius folio 187.

[6]) Bielek, Majores Hungarorum 139.

[7]) Nagy József, Nyitra várm. 6. lap. és eredeti okmányon is.

[8]) Apor P. Synopsis Mut. 295.

[9]) Némely oklevélben Albis, találtatik Álbeus-nek is, de a helység neve, hol a család törzsbirtoka volt, valódilag Albis-nek neveztetik.

[10]) Lásd Kaprinai Mss. B. tomo XXIX. p. 272.

[11]) Teleki, Hunyadiak kora XI. p. 86. hol az Albens, tán hibásan áll Albeus helyett.

[12]) Geneal. auth. Mss. tomo I. — Tab. geneal. kézirat a nemzeti muzeumban fol. lat. nro 446. pag. 20—21. Lehoczky Stemmat II. 451. hol tévesek az adatok.

László
Márton *mester*
de Albis 1360.

I. Dávid
de Albis
1399. 1400.
Zólyomi főispán.

I. Lőrincz
1399.

I. Tamás
Zólyomy
(Kállay Erzse)

I Dávid
1483.

II. Tamás 1480.
(Kis-Várday Kata)

Anna
(Várday
László)

I. Mihály
1505.

Petronella
1505.
(Bánffy
Imre)

I. László
1505.
(Telegdy Fruzsina)
özv. 1552.

Kata 1547.
(Forgách Zsigmond)

Ferencz?

III. Dávid

I. György

I. Miklós 1495.
(Drugeth Erzse)

I. János
(Wesselényi Kata)

III. László
1520.

Ferencz

Imre

Kata
(1. Sarmasághy Ján.
2. Orbay Péter
3. Sombory Mih. ?)

Klára 1552.
(1. Makó Miklós
2. Paksy Ferencz
3. Varkucs Mihály

II. Mihály
1552.

Ferencz

Anna

III. Tamás
1587.
(Csáky Kata)

Petronella
(Sulyok Fer.)

II. György

IV. László

Anna
(Zemere Lukács)

Magdolna

II. Miklós
1615.
(Daróczy Zsófia
özv. 1646.)

IV. Dávid
Háromszéki főkapit.
székelység táborn.
† 1649. aug. 1.
(ikt. Bethlen Kata)

Erzsébet
(1. Imreffy Mihály
2. Gavrilla Gábor
3. Kol. Bornemisza
Gábor)

III. Miklós
1653—1664.
kibujdosó.
(Alia Mária)

Krisztina
(Perényi Gábor)

I. Dávidnak fia I. Tamás már *Zólyomi*-nak neveztetett, neje Kállay Erzsébet volt, Wagner szerint ennek neje volt Kis-Várday Kata is, ki ezen esetben tévesen állana II. Tamás nejéül helyezve.

A család I. Ferdinand korában már a nagyobb birtokú nemesek között állt, főleg Bihar, Zaránd stb. megyékben. Azonban hangos hírre

csak a Bethlenek, Rákóczyak korában kapott főleg II. Miklós fia IV. Dávid által.

IV. Dávid iktari Bethlen Katalint, a fejedelem testvérének leányát vévén nőül, Erdélyben szerepet nyert; 1622-ben a székelység generálisa és Háromszék főkapitánya lön.[1] Kolos megyének is főispánja volt.[2] Rákóczy I. György alatt hatalmaskodó dölyfe, a fejedelemmeli versenygése megbuktatá. 1633-ban nótáztatván, elfogatott és Kővárba záratott, hol 1649. aug. 1-kén fogságban végezte életét.[3] Kalandor, lángvérü természetét jellemzi Széchy Máriával viszonya is.[4] Nejétől Bethlen Katalintól, kit 1621-ben vett nőül, egy leánya Erzse-Krisztina Perényi Gáborné és egy fia III. Miklós maradt. — IV. Dávidnak nővére

Erzsébet sem állott jó hírben. Háromszor ment férjhez, elő ször Imreffy Mihályhoz, 2-szor Gavrilla Gábor moldvai vajdához, 3-szor kolosvári Bornemisza Lászlóhoz.[5]

III. Miklós a család utolsó sarja, Hunyadvár ura, Zaránd v. főispánja, apja jellemének és balsorsának örököse volt. 1658-ban kezdett szerepelni, a midőn Barcsay Ákos részén állott, Kemény elől Husztra futott, akkor (1661.) Ali török szerdár fejedelemséggel kinálá meg, de el nem fogadta;[6] mégis Apaffy alatt (1662-ben) mint Kemény volt híve, vagy — mint vádoltaték — a fejedelemséget kereső, Fogarasba záratott, és javait veszté. Kiszabadulván (1664.), jószágait követelte, melyek már idegen kezekre adományoztattak, egyszersmind törökországba a portára futott pártfogásért. E tetteért még inkább fejedelemség-hajhászással gyanúsítatott, és újra notáztatott (1670. mart. 3.) Meghalt a szerencsétlen odakünn. Neje volt (karatnai Alia Samuel leánya) Alia Mária, kit nőül vett 1647. oct. 7-kén, elvált tőle 1653-ban.[7] Lehoczky szerint neje lett volna bribéri Melith Klára is.[8] III. Miklósban a Zólyomy család kihalt.

A családfára megjegyezhetjük, hogy azon nem találjuk azon Zólyomi Benedeket, ki 1440—1453. tinnini és felváltva zágrábi püs-

[1]) Szalárdy, Siralmas m. krónika. 65. 87. 136.
[2]) Kállay, Székely nemzet. 288.
[3]) Ugyanott 92. Nagy Szabó Fer. krónika 153.
[4]) Kemény János Öneletirása 246. 251.
[5]) Kemény id. m. 215. 466.
[6]) Szalárdy id. h. 61.
[7]) Thaly, Történelmi kalászok 14. lap. Szalárdy id. m. 136. 232. 478.
[8]) Stemmat. II. 451. és Kállay Székély nemz. 288.

pök volt; [1]) Pétert az 1565-ban kővári kapitányt. [2]) Miklóst, ki 1566-ban Rimaszombatnál esett el. [3])

Némely családfákon I. Tamásnak fiától tétetik László is, annak fiától eredeztetik Katalint a Sarmasághy János nejét.

Zombath család. A nemességet idősb Zombat másként Szabó György és testvére András szerezték II. Ferdinand királytól Bécsben 1621. dec. 22-én kelt czímeres nemes levélnél fogva. Andrásnak utódai nem maradtak. Györgytől a következő családfa [4]) szerint származtak utódai:

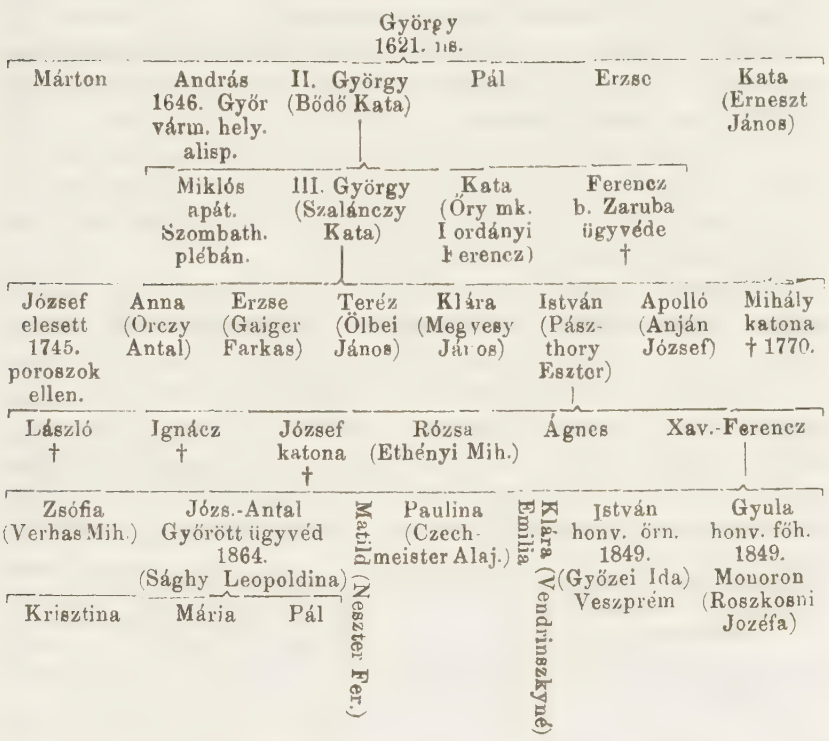

II. Györgynek a táblán álló nyolcz gyermeke 1749-ben osztozott meg Vas megyei Sennyefai részbirtokán. Jelenleg a család ivadékaiból — mint a táblázat mutatja — József Antal ügyvéd Győrött,

[1]) Pray, Hierarchia R. H. II.
[2]) Budai Fer. Polg. lex. III.
[3]) Ugyanott és Istvánffy.
[4]) Ráth Kár. közlése szerint.

testvére István Veszprémben, harmadik testvére Gyula Pest megyei Monoron laknak.

Zombathelyi család. *Lásd Szombathelyi cs.*

Zombory család. Több ily nevü nemes család van. Zemplin vármegyében Zombor helységről (most mvárosról) vette egyik ily nevü régi család nevét, eredetét pedig 1321. év előtt Kakas mestertől, kinek egyik fia a zombori Fejes családnak, másik a zombori Zombory családnak lön törzsévé. Ez utóbbiból volt 1321-ben Zombory András az Arbona-Zsadányi határjárásnál királyi ember. [1])

Tán ezen család ivadéka azon megyében az ott e század elején Izbugya-Bresztán birtokos Zombory család is. [2])

Más Zombory család tán az is, melyből bodonlaki Zombory Gábor 1829-ben Abauj megyei számvevő és lateranumi sarkantyús vitéz volt. Lakott A. Oltsváron.

Komárom megyében Neszmélyen az udvartelkes nemesek sorában 1749-ben emlitetik Zombori Éva Takács Máté özvegye. [3])

Mindezektől külön nemeslevelöknél fogva különböző családoknak kell tekintenünk a következőket is:

Zombory család. Alapitója Zombory Ferencz Baranya megyei pécsi polgár, ki 1741-ben october 28-kán Mária Terézia királyasszonytól kapott nemes levelet [4]) és ily czimert: a paizs vörös udvarának közepén felül arany csillag ragyog, alább két arany oroszlány fej, nyakastól egymással szemközt kiöltött nyelvvel szemlélhető, a paizs alsó, gúla alakú arany udvarában egymással átellenben két-két fekete sas szárny szemlélhető. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sas szárny között vörös magyar ruhás, prémkalpagos magyar vitéz emelkedikki, jobb kezével kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról aranyfekete. [5])

Zombory család. Ennek nemességét Zombory Mátyás szerzette 1722. dec. 5-én III. Károly királytól, midőn egyszersmind ily czimert kapott: [6]) a paizs kék udvarában zöld halmon arany

---

[1]) Szirmay Not. C. Zemplin not. top. 157. 183.

[2]) Ugyanott f. 394.

[3]) Fényes E. Komárom várm. 186.

[4]) Collect. herald. nro 215.

[5]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[6]) Coll. herald. nro 371. Adami Scuta gent tomo XIV. Egyik Zombory családnak eredeti armalisa 1791-ben Pozsega vármegye levéltárába került és mint gaz dátlan ország szerte a helytartó tanács által hirleltetett.

koronán vörös mezű kar könyököl, kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan kéz kivont karddal ismétlődik. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Zomor család. (Póka-teleki †) A Zomor kihalt család a póka-teleki Kondé családdal egy törzsből eredt, illetőleg ez utóbbi amabból vált ki, mint e munka VI. köt. 337. lapján a Kondé családnál láthatni. Tudniillik a törzs-ős Zomor nevet viselt. Ennek egyik fiától Jakabtól, ki feketének neveztett, származott utóda János, utóbb a XVI. században vette föl a Kondé nevet, míg a másik fiú János de Zomor neveztetett, és e nevet ága, ezen ág kihalásaig (a XVI. század) végeig viselte. Idézett helyen ezen ág is látható, még is az ott látható Barnabástól kezdve a pozsonyi, nyitrai és esztergomi káptalan levéltári adatai szerint némi bővítéssel, — úgy is mint külön névvel élt család-ág, hadd álljon itt a leágazási rend:

Barnabás de Zomor 1470.

Mihály 1518.

Demeter	Mátyás	János 1541. királyi Személynök 1562—1569. (N. Apollónia)	Erzse (Vas-dinyei Vass János v. Peter)	Ferencz † György † 1618.	Balás Pál	Pál Apolló

Pál 1579. (Elefánty Kata)	Zsófia (Lengyel András)	Kata (Szelestey Ferencz)	Krisztina (Nádasdy Pál)	Bora (Soóky András)	Anna (Bucsány Miklós)	Margit (Sitkey György)	Mihály †

A család I. Ferdinand korában Pozsony és Nyitra megyei jószágokra több adományt nyert.

A végizen álló Pálban a Zomor ág kihalt.

Az 1518-ban élő Zomor Orsolyát Csúzy Péter özvegyét a családfára helyezni adatok hiányában nem lehetett.

Zonda család. (Gidófalvi) Erdélyi Székely család, melyből István magyar verskölto, ez és másik István Harómszékből, Kelemen Polyánból való 1740-ben. [1]) Tán e családból származott azon Zonda Ignácz is, ki 1815-ben maros-solymosi sóházi ellenőr tiszt volt.

Zondy család. *Lásd Szondy cs.*

[1]) Apor Petri, Synopsis Mutationum. 295.

Zongor család. (Beődi) Beődi Zongor Mátyás fiaival együtt Vas megyei (akkor puszta) Beőd helységben kuriára és rész birtokra 1560-ban I. Ferdinand királytól adományt nyert. [1])

Lehoczky szerint még régebben is feltünik már a bődi (és szerinte) valpói Zongor család, melyből horomi bán volt a Hunyadiak alatt. [2])

Nyitra megyében a XVII. században a ludáni Zongor család volt ismeretes, melyből Benedek 1606—1620-ig azon megye szolgabirája volt. [3]) Ugyan csak a ludáni Zongor családból származott Zsigmond 1642-ben nyitrai olv. kanonok, majd pozsonyi prépost, 1664-től csanádi, 1648-tól váradi, 1655-től váczi püspök haláláig 1658-ig. [4])

Valószinűleg a Nyitra megyei Zongor család tagjai éltek 1646-ban Trencsén megyei Beczkón is, mint azon megye nemesi összeirásában említetik.

Ha nem tévedek, a Nyitra megyei Zongor család a Vas megyei Zongor családból eredt, és azon Zongor Mátyás, kiről mint 1560-ban adományt szerzőről említés volt, ugyanazonos Zongor Mátéval, ki a bedeghi Nyáry család akkor emelkedő őseinek Lajosnak és Lőrincznek növerét Nyáry Annát birta nőül, kitől 1573-ben következő tiz gyermeke soroltatik elö: István, György, Farkas, Tamás, Miklós, Mihály, János, Fruzsina, Zsuzsa, Zsófia. [5])

Zongor család. Ennek nemességét a mult században szerezte Zongor György, ki rokonával Zelovics Ferencz-czel 1718-ban III. Király királytól kapott czímeres nemes levelet. [6])

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren száguldó fehér mén, melyen zöld nyeregtakaró fölött vörös ruhás és kucsmás, sárga czizmás magyar vitéz ül, jobb kezével buzogányt tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén vörös ruhás magyar vitéz nyúlik föl, jobb kezével vörös zászlót tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Erdélyben kölpényi Zongor Mihály 1794-ben kir. táblai ügyvéd volt.

---

[1]) Liber Regius anni 1560. folio 207.
[2]) Stemmat. II. 452.
[3]) Nagy József, Nyitra várm. 11—15. és 1618. évi 49. törv. czik.
[4]) Pray, Hierarchia R. H. I. II.
[5]) Rajcsányi Adam Deduct. geneal. Mss. I.
[6]) Collect. herald. nro 499. és Adami Scuta gentil XIV.

Zopchfalvi család. (Kihalt.) Azon törzsösnek, Rutkernek, kitől a Berzeviczy, és kihalt Tárczay család származtak, egyik ága, nevezetesen Rutkernek fiától Comes Hermantól eredt nemzedéke őt ízen virágzott és de Zopchfalva, (vagy mint e munka II. köt. 39. lapján áll: de Sobfalva) neveztetett, és ilyen módon egy ideig (míg élt) mint egy külön családnevü ágat képezett. A származás rend az idézett helyen olvasható.

Zorger család. (Báró) Ebből eredt Zorger Gergely, ki Abauj megyei Metzenzéf mvárosi születés volt. Papságra lépvén, előbb 1711-től egri kanonok, dulmi czímzetes püspök, 1729-ben erdélyi püspökké neveztetett, 1730-ban val. belső titkos tanácsossá lön. Meghalt 1739. september 7-én Gyulafejérvárott, hol eltemettetett. [1])

Zoráth család. Zoráth Jakab 1827-ben Arad megye nemessége közé íratott.

E család valószinüleg azonos a Szorád családdal, melyről a X. kötet 840. lapján olvashatni.

Zorkóczy család. (Zorkócz:) Bars megye nemes családai között áll. E név azonos a Zorkóvszky névvel és egy családnak tulajdona.

A Zorkóvszky család Turócz vármegye legrégiebb családainak egyike, mely a kihalt zorkfalvi Geletffy családdal közös törzsből ered, és már 1260-ban birta Zorkfalvát, mai Zorkócz helységet. [2])

A Zorkóvszky családból Gábor 1672-ben Turócz vármegye alispánja volt.[3]) Ez időtájban élt Zorkóczy Ádám, kinek Justh Annától fia Pál, kinek József, kinek Lajos.

A családfát azonban nem birván, megemlitjük Zorkóczy Istvánt, ki 1600-ban Wittebergben járt. [4]) E század elején Z. Erzsébet (1800.) Szulyovszky Antalné volt:

Zorkovich család. Zorkovich Miklós 1790-ben II. Leopold király által nemesitetett meg. Czimere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban zöld téren vörös ruhás, prém kalpagos, sárga csizmás, kardos magyar vitéz áll, jobb kezében kivont kardot, a balban

[1]) Szereday, Series Epporum Transylvaniae 226. — Apor P. Synopsis Mutationum 263.

[2]) Turóczi Regestrum Engelnél Monumenta pag. 70. Bel Mat. Notitia nova Hung. II. 344.

[3]) Bel. M. id. h. p. 313.

[4]) Bartholomaeides Memoria Ungar. 283.

zöld olajágat tartva; a 2. és 3. ezüst udvarban aranykoronás egyfejű fekete sas szétterjesztett szárnyakkal látható, jobbról alulról fölfelé aranynyillal át ütve rézsutosan. A paizs fölötti sisak koronájából szintén az előbb leirthoz hasonló vitéz emelkedikki, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb viziranyosan félig arany, félig kék, a másik félig fekete, félig ezüst. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstfekete. [1])

Zovárdffy család. (Mátyfalvi) Ugocsa ős kihalt családa, mely az ujhelyi Ujhelyi családdal egy közös törzsből, a Hunt-Páznán nemből (genus) eredt. Első ismert törzse Comes Marteleus de genere Hunt-Páznán volt. Ettől oklevelek alapján [2]) a családfát következőleg tudhatjuk :

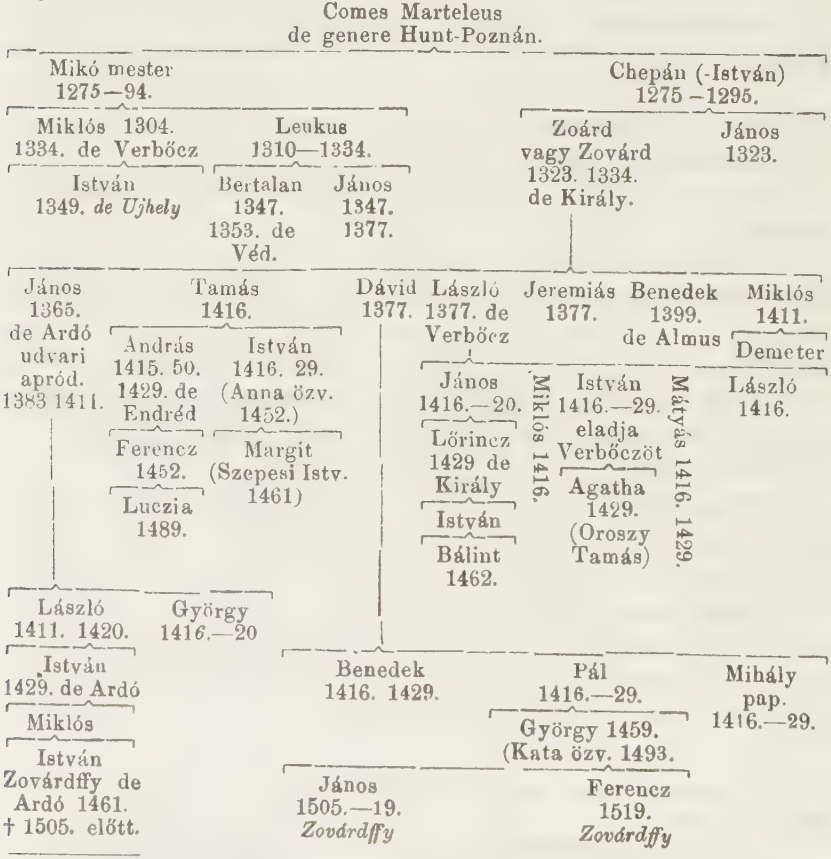

[1]) Adami Scuta gentil. XIV.

[2]) Lásd az okleveleket, melyekből e családfa készült, Horvát István Verbőczy Istv. emlékezete. II. köt. 9—204. Szirmay C. Ugocsa p. 75—79.

E családfa, — mint okleveleken alapúlt, — némi igazitásúl is szolgál az Ujhelyi családnál (XI. k. 386. lap.) közlött töredék családfához. A Zovárdffy ág nem szerepelt, hivatalokat sem viselt, ha csak az Ugocsai alispánok sorában 1599. évben álló Zoárth László nem e család tagja volt. Birtokviszonyait, vérségi összeköttetéseit az alúl idézett oklevelekből meríthetni. Horvát István a Verbőczy-eket (előbb Kerepeczy-eket) is e törzs ivadékának hitte. Az oklevelekből csak annyit látunk, hogy a Zovárdffy ág birta Verbőczöt is, és ezektől szerezték a Verbőczy-ek ősei. Amaz idők szokása szerint e nemzetség tagjai is majd egy, majd más birtokhelységről neveztettek, míg a családnév még állandósúlt, és pedig a Mikó ágából az Ujhelyi család, a Csepán ágából ennek Zóárd fiától eredt ágából a *Zovárdffy* család származott. Zoárdnak János fiától ivadéka többnyire *de Árdó* nevezteteti, és valószinüleg a XV. században használatba menni kezdett Zovárdffy név mellett az ardói előnév is megmaradt, míg Dávid ága Ugocsa megyei Mátyfalva helységről mátyfalvi előnevet használt. Szirmay szerint Zoárdnak unokája alapitá, telepité Mátyfalvát. [1])

A család kikben halt ki? nem tudjuk, az bizonyos, hogy ez a XVI. században a mohácsi vész után történt. Már 1545-ben a család birtokában az utánna örökösödő családok ültek.

Zöld család. (Madéfalvi) Csikszéki törzsökös székely család Fel-Csikban Madéfalván, hol jelenkorban is (1854.) birtokos János, Rákoson pedig Ferencz.

Közülök többen viseltek Csikszékben hivatalt. 1740 ben élt Zöld Ádám. János 1792—1801-ig Csik, Gyergyó és Kászonszék alkapitánya, valószinüleg 1810-ben ő kir. pénztárnok is. 1807-ben idősb és ifjabb János táblabirák, 1807—15-ben Antal adóiró biztos, ifj. János 1810-ben Fel-Csikszék jegyzője. [2]) Ádám 1814-ben Maros-Vásárhely aljegyzője, András ugyanakkor Marosszék főjegyzője. Idősb János 1815-ben Csikszék törv. széki ülnöke.

Zöldy család. Szintén erdélyi család, melyből Demeter-t Báthori Gábor notáztatván, 1613-ban Bethlentől többekkel javait visz-

[1]) Szirmay C. Ugocsa p. 74.

[2]) Benkő Kár. Csik, Gyergyó és Kászon székek. 53—56. II. 20. stb. Apor Synopsis Mutat. 295.

szakapja. [1]) Gáspár Görgényi kapitány volt, ifjabb Gáspárt a kurucz világban a németek Görgény alatt levágták.

Zömlény család. Ismeretes belőle Zömlényi Gábor deák (literatus) I. Ulászló idejéből, ki ügyességét hamis oklevelek gyártására használta fel, míg az kitudódván, önkényt bevallá, mint az ország rendeinek 1448-ban erről kiadott oklevele tanúskodik.[2]) A család valószínűleg kihalt.

Zörögh család. Ugocsa vármegyei nemes család, melyből János 1750. azon megyénél aljegyző, 1757-ben főszolgábiró 1760-ig. [3]) Károly 1844-ben ugyanott rendszerinti esküdt.

Zrínyi család. Ragyogó nevű család, mely négy századon át történelmünkben kitűnő szerepet vitt. Eredetét az ős régi Subich horvát nemzetségből vette, melyet ügyetlen hizelgés a római Sulpitiusokkal akart összekötni. Okleveles emlékei a családnak a XIII. század első negyedéig nyúlnak föl, ugy szólván az aranybulláig, midőn István és Gergely a mai Dalmatiában a fellázadt Domald csetinai tartományfőnök leveretésében kitűnő részt vettek, ezért kapták II. András királytól Domaldnak hűtlenségi bélyegén elkobzott terjedelmes birtokát a Kerka vizétől Záráig. [4]) Már ez előtt volt adományuk, melynél fogva Brebir vár és megye urai lettek, és brebiri grófoknak neveztetvén, e néven voltak ismeretesek a XIV. század közepéig. A Brebirre szóló adománylevelet nem ismerjük, mert az — mint az 1251. évi királyi megerősítés mondja — esetleg elveszett, de ez adományban IV. Béla mondja azt, hogy a brebiri grófságra az adományt már ősei adták, atyja pedig (II. András) megerősíté. [5])

[1]) Bőjthi Engelnél pag. 399. Apor, Synopsis Mut. 295.

[2]) Verbőczy Hármas könyv. II. R. 14. czim. 50—82. szakasz.

[3]) Szirmay C. Ugocsa, pag. 57. 60.

[4]) Fejér Cod. dipl. t. III. vol. 1. p. 402. és előbb Katona Hist. crit. V. 421. az adománylevél, melyben még István és Gergely minden melléknév nélkül fordúlnak elő.

[5]) IV. Béla oklevelében olvassuk: „*Comitatum Brebiriensem . . . . a progenitoribus nostris eis liberaliter datum, collatum, ac inclitae recordationis patris nostri privilegio roboratum, quod tamen casu dicitur amissum, plene et pacifice duximus confirmandum*“

Gergely már 1227-ben Spalatro grófja. A családfát azonban csak Istvántól birjuk szerkeszteni, mint itt következik [1]):

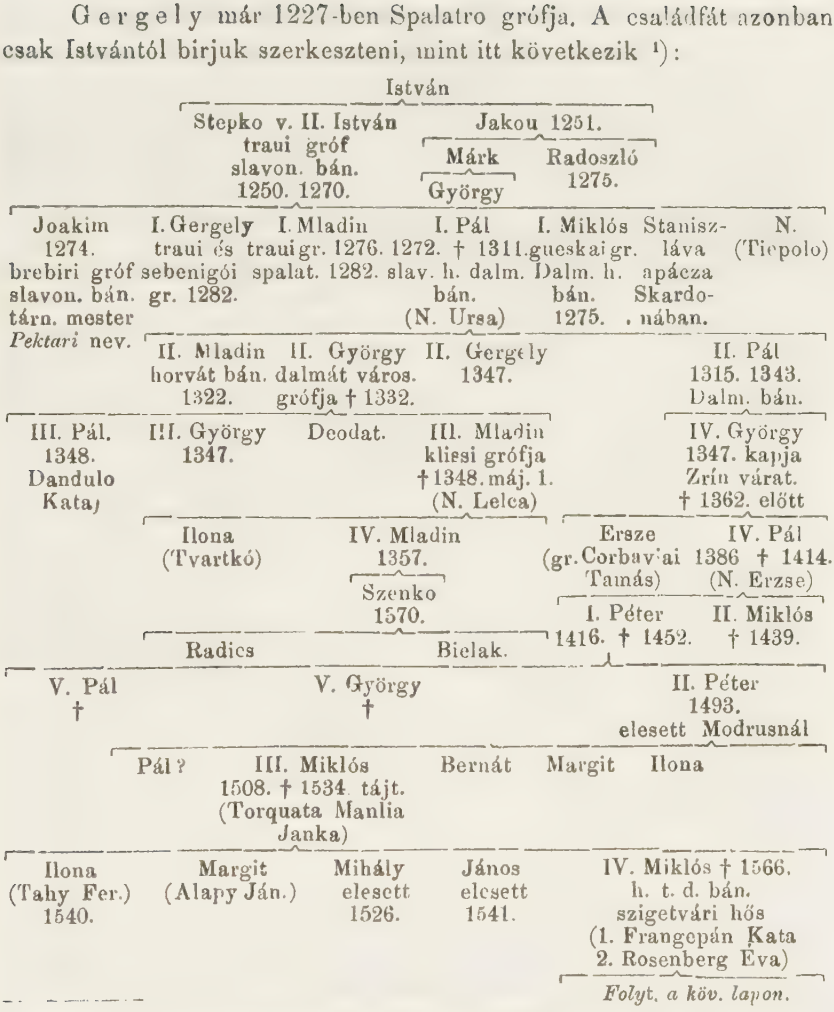

Folyt. a köv. lapon.

[1]) A Zrínyi családnak hazánkban is egész irodalma van. Lucius után De Regno Dalm. lib. IV. c. 9. első méltatta tüzetesebben e család származását Wagner K. Collectanea genealogico. histor. dec. I. Budae 1778. 2-rét, és a második 1802. évi kiadásban újra. Tőle vette származási adatait Budai Fer. (Polg. lex. III.) kiről tévedve véli Salamon Fer. *Az első Zrínyiek* ről írt művében, mintha kamarai oklevelek után dolgozott volna. Erős meggyőződésen szerint a nagyérdemű Budai 1805-ig minden megjelent (nyomott) forrást felhasznált, de kéziratokra nem terjedt ki, legkevésbbé kamarai levéltári adatokra. Lehoczky is Stemmat. II. 451. írt e családról. Du Fresne Illyricum Vetus et novum cont. Posonii 1746. p. 85. közli a Brebirick családfáját. Még bővebb a család biograghiai irodalma, mint alább idézendjük. Legujabban Salamon Ferencz, *Az első Zrínyiek*-ről irt és 1865-ben megjelent jeles művében a család történelmi szereplését irta meg.

IV. Miklós † 1566., *ki az előbbi lapon.*
h. t. d. bán.
szigetvári hős
(1. Frangepán Kata
2. Rosenberg Éva

János sz. 1545. †

Ilona sz. 1546. (1. Országh Kristóf 2. Balassa István)

Kata sz. 1548. (1. Thurzó Fer. 2. Forgách Imre)

VI. György sz. 1549. † 1603. Tárnok mester (1. gr. Arco Anna 2. Stubenberg Zsófi)

Dora (Batthyány Boldizs.)

Orsolya (1. Perényi János 2 Bánffy Miklós)

Bora sz. 1554. (Thurzó Elek)

Margit sz. 1555. (Drugeth Miklós)

Magda (1. N. N. 2. gr. Turri Jakab)

Anna †

Kristóf †

V. Miklós †

János † 1612.

VI. Miklós † 1625. mart. 24. (1. Nádasdy Anna 2. Széchy Erzse) †

VII. György sz. 1598. † 1626 horv. t. d. bán (Széchy Kata)

Zsuzsa (1. Lenkovich Albert 2. Nádasdy Miklós)

VII. Miklós horv. t. d. bán fölov. mester *a költő* † 1665. (1. gr. Draskovich Eusébia (2. Lubl M. Zsófia

2-tól Ádám fölov. mester elesett 1691. (gróf Lamberg M. Kata)

Boldizsár † 1704.

Ilona † 1703. feb. 18. (1. Rákóczy Ferencz 2. Tököly Imre)

III. Péter horv. t. d. bán lefejezt. 1671. (Frangepán Kata)

Auróra-Veronika †

Istvánnak fiai Stepko, (vagyis II. István) és Jakou (Jakab) kik 1251-ben IV. Béla királytól Gergelylyel és Dániellel Bribignei gróf fiaival és Obráddal [1]) és unokáikkal ugymint gróf Budiszló fiaival a Brebiri grófságban megerősítettek. [2]) Jakó maradékait csak harmadízig ismerjük, s rólok különöset nem tudunk.

Stepko (vagy II. István) Trau grófja, egész Slavonia bánja, Busán és Lika megyék főispánja volt, egyszersmind 1256. előtt, miután V. István főherczeg Stiria birtokába jutott, Stájer orsz. kapitánya

---

[1]) Tán Obrád-ra kell érteni a bribignei grófságot és ennek fiai voltak Gergely és Dániel. Az oklevélben így áll: Gregorius et Daniel Comes, filii Bribigne Comitis et Obrád. Amin eligazodni nem lehet.

[2]) Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. 2. p. 106.

lett. [1]) Meghalt 1270. táján. A táblán látható öt fia és két leánya maradt. Ezekből [2])

Joakim 1271-ben szintén slavóniai bán volt 1274ig, utóbb tárnokmester, midőn öt a történelem *Pektari* melléknévvel ismeri.

I. Gergely (néhol György) traui és sebenigói gróf.

I. Mladin 1276-ban traui podesta, 1282-ben spalatói gróf.

I. Miklós gueskai gróf, 1275-ben horvátorsz. slavoniai bán; és végre a leghatalmasabb és kitünöbb testvér

I. Pál 1273-ban spalatói gróf, majd Dalm. Horv. és Slav. bánja, 1292-ben Mladin és Gergely testvérével II. Károly siciliai királytól nyerte Dresnika vidékét megerösitő adományban. [3]) Ugyan ez évben tengermelléki bánnak olvassuk. Meghalt 1311-ben. [4]) Nejétől Ursától négy fiát ismerjük, ezekből II. Mladin horvátorsz. bán volt 1322-ben. II. György a dalmát városok grófja, meghalt 1332-ben. Egy ágat alapitott, melyből fia III. Pál 1348-ban szerepelt, de nejétől Dandulo Katától gyermeke nem maradt, másik fia III. Mladin Klissa grófja volt, meghalt 1348. máj. 1-kén. Nejétől Lelkától egy leánya Ilona Tvartkóné, egy fia IV. Mladin, kinek fiát és unokáit a táblán láthatni, de azokban ez ág valószinüleg ki is halt. [5])

I. Pálnak negyedik fia II. Pál Dalmatia bánja volt, élt 1315—1343-ban, és atyja lön IV. György-nek, Busán és Osztravicza grófjának, ki nagy bátyjával II. Gergelylyel 1347-ben I. Lajos királytól Zriny-várát és Stupniczát kapta. [6]) És ez idő óta a család ez ága nem Brebirről, hanem Zrin-ről neveztetett. IV. György meghalt 1362. előtt. Maradt egy leánya Erzsébet, ki Tamás Corbáviai grófhoz ment nőül és egy fia IV. Pál, kiről alább.

Ez időben a Brebiriekből többen éltek, kiket nem tudunk a családfára elhelyezni. 1345-ben I. Lajos király néhai brebiri Ugrin fiának Budiszlo fiának kegyelmet ád, és adományúl néhai brebiri Jursse

---

[1]) Fejér, VII. vol. 4. p. 118.

[2]) Ezekkel egykorban említ *Salamon id. h.* egy Brebiri Jánost Trau grófját, kit családfánkon nem lelünk.

[3]) Zágrábi Arkiv Salamon szerint id. h. 79. l.

[4]) Wagner és Du Fresne Illyricum Salamon 1312-re teszi halálát.

[5]) IV. Mladin fiát Szenkót és ennek fiait csak Salamon F. idézett munkájából ismerjük, Wagnernál hírök sincs.

[6]) Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 472—477. v. ö. VIII. 3. p. 268

fiának Jurgnak [1]) fia János magvaszak adtán ezen János birtokait. [2]) Ezek tán Jákó ágából voltak.

Fölebb nevezett IV. Pál, I. Lajos királynak udvarában növelkedett; [3]) és a horvátországi Hervojaféle mozgalmakban is hű maradt Zsigmond királyhoz, ez okon történhetett, hogy nápolyi László Zrinvárát és tartozékát hívének Hervojának adomanyozta, [4]) de ez foganatba alig ment; IV. Pál meghalt 1414-ben. Egyik fia II. Miklós a Frangepánoktól visszakövetelé Zlúnt várát, [5]) de magnélkül meghalt 1439-ben. Testvére I. Péter már 1416-ban említetik; 1438-ban pedig fiaival V. Pál, V. György és II. Péter rel együtt Albert királytól a Frangepánok ellen Zlun-vára kiadása iránt oklevelet nyert. [6]) I. Péter meghalt 1452-ben. Nevezett fiai közül a két idősb magnélkül halt el, a legifjabb II. Péter 1493-ban esett el Modrusnál. [7]) Gyermekei maradtak: III. Miklós, Bernát, Margit és Ilona. [8]) Ezek közül

III. Miklós nőül vévén korbovai gróf Karlovicz Károly

---

[1]) Jurse és Jurg tán — György?

[2]) Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 288. Az oklevélben hibából *de Brcberio* helyett de Berberio áll.

[3]) Kaprinai Mss. B. tomo X. p. 61.

[4]) Salamon F. Az első Zrinyiek 213. lap.

[5]) Fejér Cod. dip. X. vol. 3. p. 633.

[6]) Az oklevél Fejérnél Cod. dipl. XI. 58—59. hol, azt hiszem másolási tévedésből II. Miklós *pater vester*-nek iratik, bizonyosan *frater vester* helyett.

[7]) Istvánffy Hist. 1685. kiadás lib. II. p. 19.

[8]) Salamon Fer. Az első Zrinyiek 217—118. lapján II. Péternek egy Pál nevü fiat is tulajdonít. Lehet, hogy volt! — Ugyan ő, itt a Zrínyi-ek *családfájában egy kis hézagot lát*, noha a köv. lapon meg azt mondja, *hogy tulajdonkép nem hiányzik egy láncz szem sem, csak a kapcsolatot nem tudjuk* — úgymond — *okmányokból kimutatni 1492—1509.*" Salamon kétségét az okozza, hogy II. Péter 1449-ben már mint élő említetik és 1493-ban hasonlóan, a midőn tehát már koros ember lehetett és pedig legalább is hatvan éves a modrusi ütközetben. Szerintem ez nem baj; hatvanéves is nem ritka a táborban, kivált a törzstisztek közt. Ez tehát nem ok, hogy II. Péter és fia III. Miklós közé egy ízt (nemzedéket) beszúrjunk; de az időtan sem engedi; mert tegyük például, hogy II. Péter 1493-ban hatvan éves volt, e szerint született volna 1433-ban. Ötven éves koráig kifogástalanúl lehetett apává, ennélfogva fia III. Miklós születhetett 1463-tól 1483-ig, ennek fia IV. Miklós, a szigetvári hős pedig ismét bizvást születhetett e számítás szerint akár 1508. akár 1518-ban. Tehát a chronologia miatt nincs szükség megbontani az eddig a család minden genealogiáján egyformán szerkeztett kapcsolatot, habár ez egyetlen nemzedékre eddiglen oklevelet nem ismerünk is.

leányát Jankát vagy Ilonát, kit Wagner Joanna Torquata Manliá-nak nevez, 1509-ben sogorával Korbovai Jánossal esetleges örökösödési szerződésre lépett. Meghalt 1534. tájban. Gyermeke a táblázat szerint öt volt, két leánya és három fia, az utóbbiak közül a) Mihály elesett 1526-ban Mohácsnál; b) János elesett 1541-ben Vinodolnál és c) IV. Miklós a szigetvári hős.

IV. Miklós már 1529-ben részt vett Bécsnek védelmében a török ellen. Ha síriratán azon adat, hogy korának 48. évében végzé életét, nem volna hibás, mint azt már Kazinczy is észrevette,[1]) — úgy 1529-ben 11 éves korában táborozott volna Bécs alatt. Valószinűbb, hogy Miklós síriratán XLVIII. helyett LVIII. évnek kell állnia, és ez utóbbi esetben születési éve az 1508-ik év lenne. Életét, tetteit nem ide tartozik megírni. Elég megemlítenünk, hogy Horvát-, tót-, dalmátország bánja, és fő tárnokmester volt, és 1566. sept. 7-én Szigetvár védelmében hősi halállal végezte életét,[2]) eltemettetett Szentlonán.[3]) Két neje volt, az első Frangepán Katalin, a második, kivel mennyegzőjét 1564. sept. 21-kén Vasmegyei Monyorókereken tartá, csehországi báró Rosenberg Éva volt. Az elsőtől a táblán látható tizenkét, ez utóbbitól egyetlen fia János[4]) született, ki utóbb anyja után Csehországban örökösödve, ott halt meg 1612-ben febr. 24-én, és Hohenfurtban a Rosenbergek sírboltjában most is látható vörös márvány sirkő alá temettetett. Az első nejétől származott leányok férjeikkel együtt a táblán láthatók, ezek 1570-ben fiú testvéreik György, Kris-

[1]) L. Kazinczy Ferenctől „Zrínyi Szigetvárott" a *Hébe* című zsebkönyv 1825. évi folyamában.

[2]) L. Kazinczy Ferenctől a Hébe-ben. A Fillértár 1834. évi foly. 153. Reusner Rerum memorab. in Pannonia. 1602. stb. Legujabban Salamon nagy szorgalommal leirta *„Az első Zrínyiek"* második részében.

[3]) Síriratát Reusner után közli Wagner is dec. I. úgy Kazinczy is.

[4]) Innen látszik, hogy a szigeti hős Miklósnak két János nevű fia volt, az első 1545-ben született, de korán elhalt; a második csak is 1565—6-ban születhetett, és Csehországban élvén, honn ismeretlen volt; ezen okból némelyek az első, korán elhalt Jánost kétségbe hozták. Első volt, ki ezt tevé, a Tudományos gyüjt 1820. évi XI. 97. lapján. Utánna gr. Majláth János az Arpádia tört. Zsebkönyv II. kötetében az utóbbi János csehországi sirkövét is közlé. De végre Gyurikovics a Tudományos gyüjt. 1834. évi XI. füz. 38. lapján felvilágositá és megvédte Wagnert is, megmutatván, hogy csakugyan két János fia volt Miklósnak. Ez utóbbi értekezés Salamon figyelmét elkerülte, azért hibáztja müve 685. lapján Wagnert, de alaptalanúl.

tóf és Miklós ellen örökség és leány negyed iránt pereltek. [1]) E fiúk közül emberkort csak VI. György ért. Született 1549-ben, meghalt mint fő tárnokmester Vépen 1603. máj. 4 én kora 54. évében, eltemettetett Szent-Ilonán. [2]) Első neje gróf Arco Anna, a második gróf Stubenberg Zsófia volt. Ezektől három gyermeke a táblán áll. Idősbik fia VI. Miklós szintén kétszer nősült, előbb gróf Nádasdy Annával, utóbb Széchy Erzsébettel, de magtalan (legalább gyermekei nem említetnek) sírba szállt 1625. mart. 24 kén. Az ifjabb fiú VII. György szül. 1598. körül. 1622-ben bán lett. Meghalt 1626. dec. 18-án Pozsonyban — mint irják — Wallenstein által retekben nyujtott méreg következtében. [3]) Eltemettetett Csaktornyán a pálosak Sz.-Ilonáról czímzett egyháza sírboltjában, Neje rimaszécsi Széchy Katalin volt, kitől fiai maradtak VII. Miklós a költő, és III. Péter.

VII. Miklós szül. 1616 körül. [4]) Már 1636-ban kir. fölovaszmester, légrádi és muraközi kapitány és Zala és Somogy vármegyék főispánja volt, 1647-ben pedig Horvát-, Tót- és Dalmát orsz. bánjává neveztetett. 1661-ben épité Uj-Zrint. 1663-ban m. ország alsó részének főkapitánya lett. Korának mily nevezetes férfia volt, a történelemből és életirataiból ismeretes. [5]) Életének vadászat közben 1664. nov. 18. egy vadkan vetett végett. Első neje gr. Draskovich Eusebia († 1644.), a második löblini Lubl Lénárdnak leánya, Lubl M. Zsófia lett. Ez utóbbi házasságából származott fia Ádám, volt fölovászmester, elesett

[1]) Oklevél a Muzeumban. Lásd Catalog. Mss. I. 544. Ez oklevél kétségtelenné teszi, hogy Miklósnak fia Kristóf volt, nem Farkas. Pethő Gergely is Kristófot említ. Wagner mind a két néven említi, de igazabbnak tartá a Farkas nevet.

[2]) Pethő Gergely Krónikája 154. l.

[3]) Rattkay, Memoria Regum et Banorum. p. 199.

[4]) Némi combinatió szerint Toldynál M. Irodalom kézi könyve I. 215. Azonban Ponori Thewrewk Józs. A magyarok névnapjai czimü 2. füzetében kikoholta: hogy Zágrábban 1616. április. 22-kén született volna

[5]) Zrinyi Miklós a költőről sokan irtak, u. m. *a*) Tudományos gyüjt. 1820. VI. 87. — *b*) Ugyanott levelei 1821. XI. 111. — *c*) Életéről Hormayr, Mednyánszky Taschenbuch 1821. 360. — *d*) Haláláról Tud. gyüjt. 1822. X. 12. — *e*) ismét ugyanott 1826. IX. 44. — *f*) Fillértár 1834. 153. — *g*) Tölem Delibáb 1854. 7. szám. — *h*) Toldy F. M. irod. kézikönyv. I. 211. — *i*) Salamon Fer. A koszorú 1863. I. 385. és köv. és ismét ifjuságáról Koszorú 1864. I. 169. sz. — Arczképét Wiedemann kétszer, továbbá Ortelius, Khewenhiller és Galleazzo Gvaldo, ujabb időkben több lap, és köztök a koszorú kétszer is kiadá.

Zalankemennél 1691-ben. Nejétől gr. Lamberg M. Katától gyermeke nem maradt.

III. Péter, Miklósnak a költőnek testvér öcsese, bátyja után horvát-, tót-, dalmát-országi bán, stb. Bátyja hős költeményét az Ádria Szirénáját horvátúl adá ki. A Wesselényifelé összeesküvéssel vádoltatva, 1671. ápr. 30-kán lefejeztetett. [1]) Nejétől Frangepán Katalintól maradtak gyermekei a) Aurora-Veronika, ki valószinüleg atyja után korán elhalt, b) Boldizsár (v. IV. Péter) a szerencsétlen, ki 1683. dec. 8. Passauból Rottenburgba, utóbb Gráczban a börtön penészében veszté eszét és életét 1704-ben, [2]) és c) Ilona, a munkácsi hősnő, született 1643. körül, előbb Rákóczy I. Ferencz neje, utóbb Tököly Imre hitvese és ennek jó s bal szerencsében sorsosa. Meghalt 1703. febr. 18. Törökországban. [3]) Ezekben a családnak vége szakadt.

Következők említetnek még a Zrínyi családból, kiket családfailag nem ismerünk; u. m. Zrínyi Péter, kiről olvassuk, hogy 1547-ben Bécsben meghalt; [4]) és Zrínyi azon György, kiről Pethő Gergely

[1]) Tudományos gyüjtemény 1818. I. 67. Lünig Epistolae Procerum Europae, II. p. 577. stb.

[2]) Pethő Gergely m. krónika. 40. és 73. lap.

[3]) Életéről a) gr. Majláth János az Aurora zsebkönyv 1830. évi foly. b) F. M. Orsz. Minerva 1828. évi foly. c) Nagy Iván a Délibáb szépirod. lap. 1857. évi 5. szám. stb.

[4]) Pethő Gerg. Krónikája folyt. Spangar Andr. 252. l.

krónikájának folytatója Kálnoki azt irja, hogy mint horvátországi bán meghalt 1676-ban. [1]) Ez azonban valószinűleg téves adat lesz.

A család ősi czímere Breberi Pál bánnak 1322-ből fenmaradt pecséte szerint: a paizs udvarában kiterjesztett sasszárny, (Salamon vélekedése szerint még a Subichok egykori czímere); a paizs fölötti sisak koronáján pedig kiterjesztett szárnyú koronás sas. [2]) A család utóbbi megbővitett czímere — mint itt a metszvény is ábrázolja — függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali arany udvarban két kiterjesztett fekete sasszárny lebeg; a baloldali vörös udvarban négyszegü kövekből épült magas várfalon álló rovatkolt vártorony magaslik. A paizs fölötti sisak koronájából kiterjesztett szárnyú koronás sas nyúlik föl, karamait prédára készítve. A paizst két oldalról foszladék veszi körül, de színeit nem ismerjük. [3])

Zrittey család. Ung vármegye régi kihalt családa, melynek nevét Sztrittey, Zrittey, Szürtey, Szörtey, sat. alakban találjuk, mint a X. kötet 877. és 902. lapjain is megjegyeztük. Lehet hogy csakugyan az Ung megyei Szürte helységről Szürtey-nek legigazabban neveztethetett. [4]). De nevét mégis leginkább Zrittey néven találjuk történelmünkben. Eredetét a Bocskay, Csapy sat. családdal a Bokcsa (Boxa) nemből a regényes történetü Michbán hét fia egyikétől Tamástól származtatják (*Lásd Bochkay cs.* II. 129.)

A családfa [5]) következő:

---

[1]) Pethő Gergely krónikája II. 34.

[2]) Salamon, az első Zrínyiek 201. lap.

[3]) Walwasor, Die Ehren des Herzogthums Crain. Laybach 1689 III. 103. hol czímertani színjegyekkel található. Wagner Collect. geneal. Dec. I. táb. fig. 17. szintén igy közli 1620. évi pecsét után. Siebmacher, Wappenbuch színjegyek szerint, hol a jobb oldali udvar, arany helyett kékszint mutat. Ezek után nem tarthatni egészen hitelesnek azon czímert, melyet Kazinczy az 1825. évi Hébé-ben közlött, mely visszafordítva (azaz éllel balfelé nézve) adja a czímert, megtoldva még egy alsó udvarral, melyben balfelé futó krokodil látható; és a vártorony mellett is két csillagot tüntet fel.

[4]) Alvinczy Péter, Exequiae Principales, Károlyi Susanna fölött mondott halotti beszéd.

[5]) Wagner Tabell. geneal. Mss. tab. X.

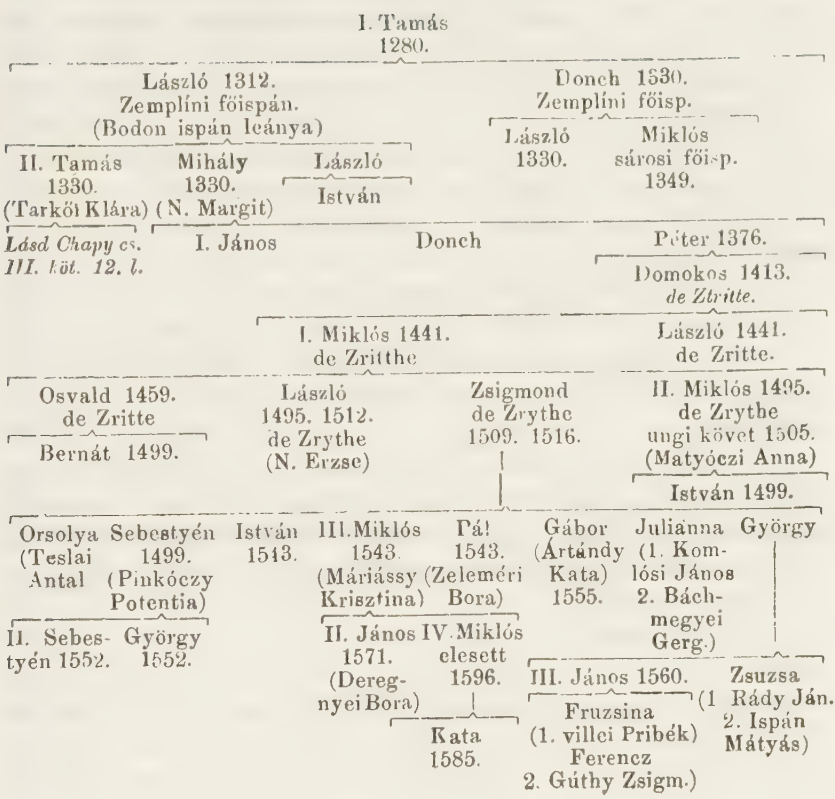

Mindenek előtt meg kell jegyeznünk, hogy a táblán álló II. Tamásnak László nevű fiától unokája Tamás, ki különben a Csapy családi ágon állt, fiaival az 1444. körül élt Márton és Diénessel együtt szintén de Zrythe irattak. Tulajdonképen azonban, mint e családfán is látjuk, a Zrittey családot II. Tamásnak testvérétől Mihálytól származott ága képezte. E Mihálynak unokája Domokos 1413-ban már de Zritte neveztetik, és azontúl ivadéka e nevet viselé.

A család történetéből keveset tudunk, Domokosnak unokája II. Miklós 1505-ben Ung vármegyének a rákosi országgyülésre követe volt. [1]) Fiában Istvánban kihalt.

[1]) Lehoczky-nál Stemmat. I. p. 215 *Nicol. de Striche alias Akáts* néven; — Kovachich Supplem. ad Vestig. Comitior. II. 335. *Nicol. de Strite;* — Jászay-nál a m. nemzet napjai a moh. v. után 158. lapon *Sztrittey Miklós* néven fordúl elő.

1523 ban bírt a család Ugocsa megyében Halmiban is, és 1555-ben Gábor neje Ártándy Kata zálogba vette Ugocsában Kökényesdet. [1])

István és testvérei III. Miklós és Pál 1543-ban itéletlevelet kaptak. [2])

Zsigmondnak, ki 1516-ban Arbona-Zsadány felét a pálosoknak adá, [3]) unokája IV. Miklós a keresztesi ütközetben esett el 1596-ban. [4]) Leányában Katalinban ez is kihalt; és valószinüleg ő volt családjából a legutolsó férfiú.

A család után Ung megyében III. Jánosnak leánya Fruzsina jogán a villei Pribék család is egyik örökös lett.

Nem találjuk a családfán 1520. tájáról Zrittey Erzsét, deregnyői Bessenyei Lénárd nejét, és 1580. tájáról Zrittey Borát Zékel Miklósnét.

Ztharjakovics család ilyen czímerét [5]) ismerjük: a paizs kék udvarában vörös ruhás könyöklő kar, kivont kardot tart, a kar és kard közt arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján hasonló képlet látható. Foszladék jobbról aranykék, balról czüstvörös. Többet e családról nem tudunk.

Ztrucz család. E családnak is nevét több alakban találjuk, úgymint Strucz, Sztrucz (*lásd X. köt. 380. és 379. lapokon*) és Ztrucz alakban, az első és utolsó formában fordúl elő a törvénytárban is. [6]) Ismeretes közülök Ztrucz Ferencz volt nográdi alispán 1618. és váczi várkapitány 1622-ben, mint e munka X. köt. 380. lapján olvasható. Nejéül egy más családfa szerint Weliky Anna (W. Pálnak Hegyallyay Katalintól való leánya lett) volna.

Zuber család. (Nán-hegyeseli) Bihar megyei család, melyből Pál, Sándor, Antal, József, Borbála és Anna nevezett megyei helységet ujabb adomány jogán birják. Zuber Antal Sz.-Fejér megyében is birtokos.

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa 159. 174. Zemplin. hist. 38.

[2]) Szirmay, C. Zemplin not. top. 66. 1575 ben Kövesd várát visszakapta a család. Ugyanott 88. — roszúl neveztetik e helyett a törvénykönyvben a Sitkey család.

[3]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 185. 241. et 276.

[4]) Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 456. lap.

[5]) Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

[6]) 1618: 12. és 44. és 1622. sőt 1625. évi törv. czikkek és Acta diaetae 1618. pag. 74.

Zubovycs család. (Pruszpokorinszki) Lengyel eredetű család, mely e század elején Magyarországba beszármazott. Eredetét családi közlés szerint a XV. századig viszi föl. Zubovycs Sándor 1434. jul. 12-én mint Litvánia tartományi kapitány Ulászló királytól adománylevelet kap a mienszki vajdaságban Celski Starostaságra. [1]) Ez kapta a poroszok ellen viselt vallásos háborúban tett érdemeiért Pruszpokorinszky (vagy *Pruszpokorzsenszki*) előnevet, mely „poroszok megalázóját" jelenti, mely a családi czímerrel kapcsolatban áll; a nyert czímer a paizs aranyos udvarában másfél kereszt, a paizs fölött hétágú koronán könyöklő kar kivont karddal. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

Sándornak utódai közt a családfán említetnek 1515-ben Szaniszló és Róbert Kiovi parancsnok, 1587-ben Fédor szamogicziai starosta, 1620-ban Kazimir volhiniai kapitány.

1661-ben élt Zubovycs Márton nurcusi (?) thesaurarius, kitől anyakönyvi kivonatok alapjan igazolható a családfa. Mártonnak fia 1695-ben vinogrodi pohárnok (pocillator), ennek fia János 1729-ben parnavi vadászmester (Venator), ennek fia Xav. Ferencz 1786-ban lett trembovli asztalnok (dapifer) és ily családfát alapitott:

Xav. Ferencz
dapifer 1786.

I. József
1795—1816.
cs. kir. ausztr. kapitány
(Foglár Zsuzsanna)

II. József †
Nógrádban cs. k.
segédbiró 1853.

Fédor — N. (leány)

István
birtokos Nógrádban
(sipeki Balás N.)

István — (és N. leány)

I. József 1794. sept. 21-kén mint varsói lengyel az osztrák hadseregbe lépett cadetképen. 1795—1815. a franczia háborúk alatt több ütközetben vett részt és valóságos kapitányságig emelkedett, 1816-ban nyugalomba lépett. Nőül vévén Hont megyében tésai Foglár kir. tanácsos és Hont megyei alispán leányát Foglár Zsuzsannát, ettől a táblán látható két fia II. József és István születtek, a kik 1831-től egy ideig szintén katonáskodtak, 1840-ben az országgyülésen dij-

[1]) A Nowgorodi levéltárból 1766. máj. 17-én hitelesítve kiadott másolat szerint.

nélkül magyar nemesekül indigenáltattak.[1]) Közülök II. József Hontmegyei felső túri birtokos, 1853—54-ben Nógrád megyei cs. kir. törvényszéki segédbiró volt, meghalt. Gyermekei maradtak. Testvére István, Nógrád megyei kéri stb. birtokos, szintén két gyermeke van.

A család Zimainszka és Jurkovszka anyai ágon a Poniatovszky családhoz is rokonságot tart.

Zudar család. (Olnódi †) Régi, kihalt család. A Zudar nevet azonban csak I. Lajos király korában vette föl, előbb Bulchi (de Bulch) név alatt volt ösmeretes. De e szerint az Árpád alatti Bulcs (v. Böles) vezértől eredt-e? — nem mernök állitani, sem pedig a családot Bulcsu 1230. évi csanádi püspökkel és kanczellárral rokonságba hozni.

Bizonyos az, hogy Bulcsi Dienes I. Károly király korában élt, egyik fia Sándor Váradon iskolázván, Pál nevü czizmadiának szállásadásért maradt adósa, miért 1347-ben a váradi birák Kállai Simon fiainak Imrének és Péternek irtak ez adósság behajtása végett, gondolom azon okból, mert Sándornak testvére Domokos nőül Kállay Katalint birván, a Bulcsi családhoz atyafiságban állottak.

Dénestől kezdve a családfa[2]) igy sarjadzott le:

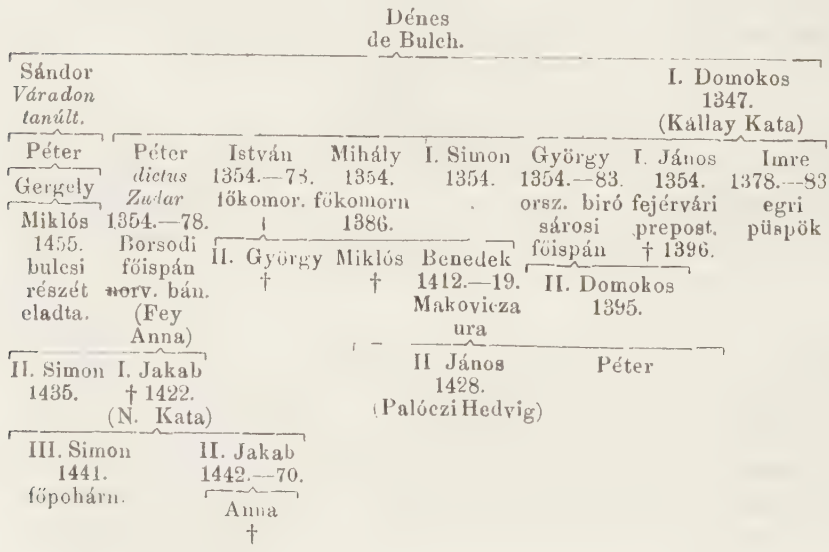

[1]) 1840. évi 52. törv. cz.

[2]) Wagner, Collect. geneal. hist. dec. III. 134—143.

Sándornak dédunokája Miklós 1455 ben bulcsi részbirtokát 600 ftért eladta a Kis-Várdai családnak. Ága kihalt.

Domokosnak a táblán álló hét fia, anyjok Kállai Kata után leánynegyed fejében 1354-ben kapták Szabolcsban Balkányt és Gúthot, Szatmárban Bélteket, Bánházát és Körtvélyest, és Krasznában Dersiket; ők magok pedig Zágráb megyei jószágaikat elcserélték és Mykchbán fiaitól Sáros megyében Ujvárt nyerték. E hét fiúk következők:

1. Péter, Zudar-nak neveztetett, honnan a név testvéreire és családjára is átment. 1358 ban már Sáros vármegye főispánja és Diós-Győr várkapitánya volt, de alkalmasint már Borsod megye főispánja is, mert a 1359. évi pápai bullában már (Petrus dictus Sudar Comes Borsod) igy fordúl elő; tudniillik ez okmány szerint nemes Fey Balásnak Anna leányát birván feleségül, csak később, midőn már több gyermeke is volt, tudta meg, hogy nevezett nejével negyedizi rokonságban áll, miért 1359-ben pápai dispensatiót nyert. [1]) 1360-ban egész Slavonia bánja, 1361-ben főpohárnok volt, majd Gallicia és Ladomér vajdája lett. 1370-ben Petrinát (Zágrábban) cserélte Ujvárért (Sárosban) 1374-ben Francziaországban járt követségben, 1378-ban Litvániában harczolt. Ő szerzé Borsodban Olnód (ma Onód) várat, és 1387. György testvérével Sajó-Ládon a pálos barátokat megalapitá. Nevezett nejétől Fey Annától két fia: II. Simon és I. Jakab maradt, ez utóbbi 1422. táján elhalt. Ennek ismét két fiá maradt III. Simon és II. Jakab, kik nagybátyjokkal II. Simonnal, úgy Benedek fiával Jánossal együtt 1435-ben Sáros megyei Lusán (Luzsánka) és Bujak helységet a Thekule nembeli Gombos és Tnernyei családnak Makoviczai urodalmuk iránti perök kiegyenlitése végett átadták. [2]) Nevezett III. Simon 1441-ben főpohárnok, főudvari kapitány, majd főkomornok volt, 1460-ban szerezte Tokajt. Kihalt magnélkül, valamint testvére II. Jakab is 1470. körül.

2. István 1378. és a köv. években kir. főajtónálló, három fiat hagyott, közülök Benedeknek, ki Makoviczáról irta magát, két fiat ismerjük Jánost és Pétert, amaz 1428-ban nőül birta Palóczy Hedviget, Perényi Miklós özvegyét. Ez ágról többet nem tudunk. [3])

3. Mihály 1376 ben kir. ajtónálló volt, meghalt ifjú korában. Özvegye Sáros-Patakon apáczának öltözött.

[1]) Theiner, Monumenta Hung, II. 37.
[2]) Wagner, Dipl. Sáros p. 60. Fejér Cod. dipl. X. vol. 7. p. 699.
[3]) Pray Mss. tomo XXJI.

4. I. Simon 1370. előtt meghalt.

5. I. György 1373-ban Sáros vármegye főispánja és várnagya, 1375-ben kir. komornok, majd főpohárnok mester, végre 1382-ben Gallicia vajdája. Fia volt II. Domokos, ki 1395-ben élt. [1])

6. I. János egyházi jogtudor, előbb sz.-fejérvári custos, majd prépost, meghalt 1396-ban.

7. Imre pap, előbb kalocsai kanonok, majd egri püspök 1378—1384-ben; végre Wagner szerint imolai püspök lett Olaszországban.

A család II. Jakabban, (kinek leánya Anna atyja előtt meghalt), 1470-ben kihalt. A makoviczai urodalmat a Rozgonyi, Onodot a Tarczay-ak örökölték.

A család czímere, a mennyire I. Jakabnak 1422. és Simonnak 1445. évi pecséteikről kivehetni, [2]) egy keréknek a közepén rózsa, mint Szirmay véli [3]); azonban a Jakab pecsétje szerint kerék helyett rézsutosan ketfelé osztott paizsot és körüle liliomokot is észlelhetnénk.

Zudar család. (Miklosowczi) Bars megyében találjuk, hol Zwdar Dávid 1536-ban alispán volt; László ugyanott 1560-ban esküdt. [4]) Ugyan e családból volt Margit (*Czudar*-nak nevezve) 1597-ben Zelessényi Lőrincz özvegye. [5])

E család is kihalt.

Zudor család. (Losádi) Hazája Erdély, [6]) hol a nemzeti fejedelmek alatt Zudor Sámuel pohárnok adománylevelet nyert losádi-bácsi, magurai sat. részbirtokokra; azóta lakhelyök Losád helység Hunyad megyében, hol ma is jelentékeny birtokosok az egyik ágon Z. Sándor és fiai Elek és Sándor.

Más ág Bácsiban lakik, ebből Dénes a Lészai Zefi férje, megyei hivatalnok volt.

Egy ág Aranyos székre telepedett, melyből Sámuel ott 1815. körül kir. pénztárnok volt; ivadéka ez:

---

[1]) Leleszi Convent nro 16.

[2]) Wagner id. h.

[3]) Szatmár várm. II. 163.

[4]) Sz.-beneki Convent. Fasc. 115. nro 15.

[5]) Protocol. C. Neograd. anni 1597. pag. 2.

[6]) Török Antal közl. V. ö. Kővári Erdély nev. cs. 263.

Sámuel
kir. pénztárn. 1815.

Károly	Ferencz	Sámuel
1848. megyei hivatalnok	(Sombory N.)	(Szegedi Mária)
(Antal Klára)		

Más ág Alsó-Fejér megyébe származott át, nemzékrende következő:

I. Sámuel

I. János	István	II. Sámuel		
A.-Fejér főbiró	(Simándi Petrona)	Károly	Ferencz	II. János
† 1845. decemb. 6.		kanczell. lajst. 1848.		(Jablonczay Klára)
Anna (Lengyel Gábor)	Mária (Korodi Sámuel)			

József	Zsigmond	Elek
	A.-Fejér alispán 1848. (Paál Eszter)	tbiró 1848. (Kovásznai Luiza)
Zsuzsa (Csefalvay Alajos)	Emilia (Zsigmond Elek)	Nelli (Zeyk Ferencz) Leontin Judit Gyula Elek

Zulyoy család. (Vagy Zuljoviensis.) Trencsín vármegye czímerleveles nemes családja, különböző az e munka X. köt. 889. és k. lapján felhozott hasonnevű családoktúl. Szerzője Zuljoviensis Balás, gr. Thurzó György udvarában növelkedett, és 1616-ban czímeres nemeslevelet nyert, mely azon évben Trencsín vármegyében kihirdettetett.[1]) Gróf Thurzó György halála után nevezett Balázs-Felix (mert e két keresztneve volt) gr. Thurzó Imre titkára lett, és mint ilyen működött 1619—1634-ben. Utódáról mit sem tudunk. Levelezésein ily czímerű pecsétet használt; a paizs udvarában élőfa áll, melynek mindkét oldalán szemközt egy, egy oroszlán ágaskodik; a paizs fölötti sisak koronáján egy gólya áll.[2])

Zuthory család. Erdélyi család. 1620-ban találjuk Erzsét Harinnay Ferencznét, majd Klárát Széky Lászlónét.

1696-ban jun. 1-én Zuthory Ferencz tanú Vajda Jánosnak bonczhidai záloglevelén; él 1702-ben, sőt utóbb is.[3])

[1]) Trencsín várm. 1616. évi jegyzőköny 547. sz.

[2]) Szontagh Dán. közl.

[3]) Hodor Doboka vm. leirása, és külön közl. és Apor P. Synopsis Mutationum.

1770-ben Másik Ferencz birtokos Apáthiban.

Zwzy család. (Szent-ágathai) A XV. században élt, midőn Zenth ágathai Zwzy Mihály 1448-ban a Thymariak adományában királyi tanúképen emlitetik. [1])

Zyzeky család. Zyzeky Bertalan 1583-ban Rudolf királytól kapott czímeres nemes levelet. [2])

A család czímere a paizs kék udvarában zöld téren karó mellett emelkedő szőlőtőke zöld levelekkel és piros fürtökkel megrakva, balról fekete medve hátulsó lábain ágaskodik, jobbról egy vörösmezű kar nyúlik be, és lándzsáját a medve torkába üti, honnan vér csurog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén medve emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék. balról ezüstvörös. [3])

Zynery család. A. XV. században éltek Jakab és Fia István 1460-ban. [4]) Kimondás szerint a családnév *Szinyéri.* Kihalt.

Zs.

Zsadányi család. *Lásd X. köt. 5. lap. Sadányi cs.*

Zsák család. A nemességet Zsák, tulajdonképen Zsákov György (filius literati) 1656-ban kapta czímeres nemeslevélben, s azt Trencsín megye előtt azon évben kihirdetteté. [5]) Utóbb e névnek Trencsín megye nemesei sorában nyoma sincs; azonban megjegyezhetjük, hogy a Zental család előbbi neve is Zsák volt. *Lásd azt.*

Zsámbokréty család. Lásd X. köt. 25—29. lapjain *Sámbokréty név alatt.* Ehez adhatjuk, hogy a családból József az 1865. évi országgyülésre Nyitra megyéből a privigyei kerület képviselője.

Zsarnay család. (Zsarnói) Torna vármegye gyökeres nemes családa, azon megyei Zsarnó helységből eredt. Ismeretes belőle Zsarnón lakott Zsarnay Ferencznek nejétől Csécsy Zsuzsannától fia Imre, előbb a losonczi reform. lyceum tanára, utóbb Torna vármegye főjegyzője, 1847-ben országgyülési követe, és a következő orsz. gyüléseken, úgy a jelenlegi 1865. évin is képviselője. Nemességét 1836-ban nov. 28 án Torna, 1840-ben máj. 6-án Nógrád megyében is kihirdetteté. [6])

[1]) Kaprinay Diplomat. II. 201.
[2]) Collect. herald. fol. 126.
[3]) Adami Scuta gentil. XIV.
[4]) Kaprinay, Diplomat. II. 447.
[5]) Trencsín vármegye 1656. évi jegyző könyv 100. lap
[6]) Nógrád vm. jegyzőkönyv 1840. évi 876. sz.

Ugyan e család tagja Zsarnay Lajos, miskolczi lelkész, és a Tiszáninneni helv.hitvall. egyházker. superintendense, mhalt 1866. jun. 13.

Zsarnóczay család Lásd X. k. 70 - 71. l. *Sarnóczay név alatt.*

Zsebe család. Lásd *Sebe cs.* X. köt. 114. lapján.

Zsebey család. Ily néven Szabolcs megye nemessége sorában említetik nemes család.

Zsedényi család. Szepes vármegye nemes családa. Előbbi neve Lőcsei előnévvel Pfanschmidt (*Pfanschmidt de Leuchovia*). Törzsfészke Lőcse városa volt és most is az. Eredetét a Szepességen megtelepedett vendég szász törzscsaládok között találjuk. (*Lásd Szontagh cs. X. köt. 804. lapján.*)

A nemességet Pfanschmidt Dániel nyerte I. Leopold királytól és czímeres nemes levelét 1660. jan. 22-én Szepes vármegye előtt kihirdetteté. [1]) 1685-ben ifj. Dániel élt, kinek neje iglói Szontagh Erzsébet volt. 1734—1744-ben ismét Dánielt találjuk, mint Zsolna város bíráját és az eredeti czimerlevél conservatorát.

Egyik legkitünőbb tagja e családnak a most élő Eduárd, ki kiváló lelki tehetségei által a jelesb magyar államférfiak sorába emelkedett. Ifjú korában, e század harmadik tizedének elején Szepes megyénél mint tiszti-ügyészt találjuk a hivatalos pályán, az 1836. évi orsz. gyülés után, melyen mint Szepes megye követe vett részt, a. m. kir. udv. kanczelláriához udv. titkárnak neveztetvén, államszolgálatba lépett, és azon évi jul. 24-kén Gyula nevü huszár-főhadnagy öcsével együtt kétszázados magyar nemes nevét *Zsedényi*-re változtatá; [2]) majd a királyi helytartó tanács tanácsosa lőn, végre 1848. előtt és 1860-ban a magyar királyi udvari kanczellariánál előadó, és egyszersmind udvari tanácsosságra emeltetett. Szepes vármegyének 1832—1848-ig négy fontos országgyülésen nagy hirü követe és a conservativ párt egyik legkitünőbb képességü vezér szónoka volt. [3]) 1861-ben állásáról lemondva, lőcsei magányába vonúlt, azonban a tiszai evang. egyházkerület kerül. főfelügyelőjévé választá, e téren az akkor megtámadt protestans egyházi önkormányzat ügyében rendületlen magatartása által, miért hadi törvényszékileg is elitéltetett, szilárd és erélyes jellemének maradandó tanúságát adta. A jelenlegi (1865. évi) országgyülésen, mint Szepes megye egyik képviselője szerepel.

[1]) Szepes várm. 1660 évi jegyzőkönye 665. lap.

[2]) Hazai és külföldi Tudósitások. 1836. évi II. f. 20. sz. 155. lap.

[3]) Arczképét és jellemzését lásd „Vasárnapi Ujság" 1860. évi 23. sz.

Zsegnyey család. *Lásd Segnyey cs.*

Zséllyey család. *Lásd Sellyey cs.*

Zsembery család. *Lásd Sembery cs.*

Zsennyei család. *Lásd Sennyey cs.*

Zseny család. Bihar vármegye nemes családai között említetik. [1])

Zsidanich család. Ismeretes belőle István 1723-ban Mosony vármegye főpénztárnoka, ki az említett évben M.-Óvárott a piarista szerzet társházát alapítá.

Zsiday család. Zemplin vármegyei nemes család, birtokos e század elején Nagy- és Kis-Rozvágyon. [2]) Szatmár megyében pedig 1810-ben Pál birtokos Szalmadon. [3]) A család Szabolcs megye nemessége sorában is említetik.

Zsidó család. *Lásd Sidó cs. X. köt. 176. lapon.*

Zsidó család. Doboka vármegyében volt honos. Zsidó Balázsné Teke Borbála Tökön és Fodorházán kiházasitáskor részt kapott, melyet 1620-ban Zsidó Hedvig zálogból váltott ki. [4])

Zsigmond család. Erdélyben többféle Zsigmond nevű nemes család van, ilyen a *lemhényi* előnevű, melyből Ferencz 1815-ben Székváros tanácsnoka volt.

Másik a *k. sz. királyi*, melyből Farkas 1815. Kolos vármegye alszolgabirája volt.

Harmadik az *alsó-szent-mihályi*, melyből Elek 1854-ben gyártulajdonos.

Doboka vármegyében az 1828. évi nemesi összeirás szintén mutat föl Zsigmond családot. [5])

Iratik a család neve Sigmond-nak is.

Zsigo család. Trencsin vármegyében a 1666. évben Szkala-Ujfalván lakott. [6]) Utóbb nyoma sincs.

Zsigray család. *Lásd Sigray cs.*

Zsiri Szabó család. Békes vármegye nemesi közé iratott 1783-ban János.

---

[1]) Fényes E. Magyarorsz. Statis. geograph. állapotja. IV. köt. 61.

[2]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 120. 329.

[3]) Szirmay, Szatmár várm. II. 63.

[4]) Hodor, Doboka várm. 255.

[5]) Ugyanott 169.

[6]) Szontagh Dán. közl.

Zsíros család. Zemplin vármegye nemessége sorában említetik. [1])

Zsiska család. Pest, Pozsony vármegye nemessége sorában áll, [2]) sőt az 1828. évi összeirás szerint Doboka megyében is találunk hasonlónevű családot. [3])

Zsitkóvszky család. Trencsín vármegyében az 1697. évi nemesi összeirás szerint Révfalván lakott Zsitkovszky János. 1769-ben Zsitkovszky Julia Szulóvszky Ferenczné.

A család czímere függőleg kétfelé osztott paizs, az alját négyszegletes kövekből épült fal foglalja el; a jobb oldali kék udvarban növő oroszlán látható, első jobb lábával kivont kardot tartva, a baloldali udvar jobbról balra négyszer húzott vonal által öt pólyára oszlik, a felső czüst pólyán egy makk, a második vörös, a harmadik arany, a negyedik kék pólyán egy, egy liliom-virág látszik, az alsó (ötödik) czüst pólyán két makk látható. A paizs fölötti sisak koronáján szarvas fej van, melyen annak agancsai között kiterjesztett szárnyakkal fekete sas áll, balra forditott fejjel. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. [4])

Zsitnik család. Trencsín vármegye nemes családa. A nemességet Zsitnik Jakab kapta 1647-ben kelt czímeres levélben, mely azon évben nevezett megyében kihirdettetett. [5]) 1658 ban Zsitnikius név alatt Dezseren, 1686-ban pedig Zsitniczky név alatt Rajeczen találkozunk valószinüleg ugyanazon családdal. Utóbb nyoma sincs. [6])

Zsitvay család. Zsitvay Ferencz kapta a czímeres nemes levelet I. Ferencz királytól 1801-ben ily czimerrel, a paizs előbb függőleg kétfelé oszlik, a jobb oldali vizirányban ismét két udvarra van szelve, a felső arany udvarban egyfejü fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható, csőrében kivont kardot pengéjénél fogva tart; az alsó kék udvar közepét fehér, hullámzó folyam hasitja kétfelé, a baloldali osztály is vizirányosan két udvarra oszlik, az alsó keskenyebb zöld udvarban két kereken sárga rézágyú áll, a felső, nagyobb czüst udvarban péj lovon kékruhás, fekete csákós és forgós magyar huszár

[1]) Szirmay C. Zemplin. not. top. 120.
[2]) Fényes Elek, Magyarorsz. stat. geogr. állapotja II. 354. és 476.
[3]) Hodor, Doboka várm. 269.
[4]) Burgstaller, Collectio Insignium nob. fam. dec.
[5]) Trencsín várm. 1647. évi jegyzőkönyv 832. lap.
[6]) Szontagh Dán. közl.

vágtat, jobb kezében kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén az előbbihez hasonló, csőrében kardot tartó fekete sas áll. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék. [1])

Zsitvay Ferencz 1766. körül Hatvanból Esztergom megyei Dorogra származott, hol pósta-mester volt. 1767-ben nőül vette slavniczai Sándor Teréziát, kitől következő 14 gyermeke született, úgymint:

1. II. Ferencz született 1768. jan. 2-kán. Szerém vármegye alispánja és királyi udvarnok volt. Meghalt 1820-ban. Gyermekeiről alább.

2. Antal szül. 1769. tábornok és több érdemrend vitéze. Meghalt Pozsonyban 1845-ben.

3. Gábor született 1770-ben augusztus 8-kán, meghalt 1771. jan. 23-án.

4. Józéfa szül. 1772. meghalt 1845.

5. Johanna szül. 1773. kimúlt 1778.

6. László szül. 1774. cs. kir. huszár-kapitány volt. Meghalt 1827-ben. Nejétől Hunkár Juliától egyetlen leánya maradt Cornélia kis-jerimi (?) Jankovich Antal Mosony vármegyei első alispán neje.

7. Gábor szül. 1775. meghalt egy pár nap múlva.

8. Julia szül. 1776-ban, férjhez ment Medveczky Ádám egykor insurgens lovaskapitány, utóbb dorogi pósta mesterhez.

9. Károly született 1778-ban, huszár-kapitány volt, meghalt 1844-ben.

10. Terézia szül. 1779. meghalt 1802-ben.

11. Johanna szül. 1780. meghalt 1849-ben. Neje volt Laszlóvszky Ferencznek.

12. Anna szül. 1781. mhalt 1782.

13. János szül. 1783. mhalt 1784.

14. Paulina szül. 1785. mhalt 1786.

A tizennégy gyermek közül hat kis korában elhalt, a fiúk közül pedig II. Ferencz terjeszté a családot.

I. Ferencz-től kezdve a családfa, [2]) melyről azonban a korán elhalt gyermekek nevei lehagyattak, következő:

---

[1]) Adami, Scuta getil. tomo XIV.

[2]) Családi közlés sz.

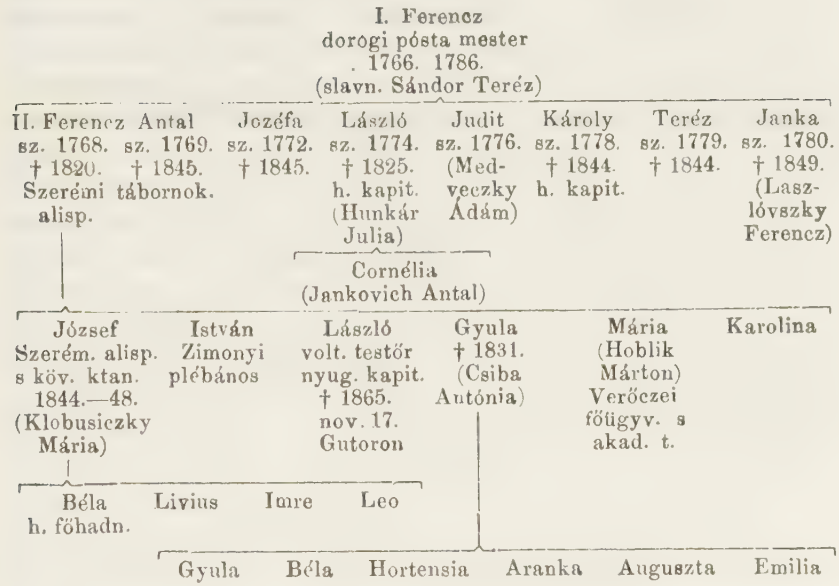

II. Ferencznek fiaitól Józseftől és Gyulától unokáit is a táblázat mutatja.

A család Zsitva fő-ről irja előnevét.

Jelenleg Zsitvay József az 1865. évi országgyülésre Esztergom megyei képviselő.

Zsivkovics család. Zsivkovics Péter 1791-ben II. Leopold királytól nyerte a czímeres nemes levelet. Czímere négyfelé osztott paizs; az 1. és 4. kék udvarban hátulsó lábain álló arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával három arany búzakalászt tartva; a 2. és 3-ik vörös udvarban zöld térről fehér bika emelkedik ki, aranyszarvai közt arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából hat arany búzakalász között arany oroszlán nől ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. [1])

Zsoár család. Kiejtés szerint igy hangzik a Sohár család neve. *Lásd Sohár cs.*

Zsoldos család. (runyai) *Lásd Soldos cs.*

Zsoldos család. Dunantúli, — sajátkép sz.-györgy-völgyi nemes család. Eredetére nézve semmi adatok nincsenek, melyek szerint a hasonnevü runyai Soldos családdal (*Lásd ezt a X. kötet*

[1]) Adami, Scuta gentil. XIV.

261—267. l.) egy közös törzsből való származását állíthatnók. Mert, ámbár e családneve is Dunántúl majd Szoldos, majd Soldos, majd ismét Zsoldos alakban is iratott, sőt az 1608. évi XV. törvényczikkben említett Márton Zala vármegyei járásos szolgabiró neve épen Soldes alakban fordúl elő, és noha tudjuk azt is, miszerint a tatár és török dulásokhoz még a vallási üldözések, majd meg a középkori lovagféle zsarnokoskodások és elnyomatások is járultak, mely pusztító viszonyok nem csak családaink egy nagy részénél az ide-oda bujdosás közben okmányaik elvesztését okozák, de sokáknál kiváltságos állapotaikból való kivetköztetést is vontak magok után, a mint történt a többi között az a Vas megyei Eőrségi kerülettel is, (hol Szentgyörgy-völgye is fekszik, és hol egy utcza máig is *Zsoldos-szer*nek nevezteték,) midőn az 1681. évi LV. törvényczikk ama kiváltságos kerületet egy főúri hatalom alá átengedte; — mindazáltal a puszta hozzávetéseket és gyanításokat kikerülvén, a szent-györgy-völgyi Zsoldos családot a runyai Soldos családtól külön állónak kell tekinteni.

Biztos és hiteles okiratokra támaszkodva csupán, ezek szerint III. Ferdinand király 1638. mart. 1-én Pozsonyban kelt armálislevelében Szoldos Mártont nejével Sárkeözy Annával és fiaival Bálint, és I. Jánossal és ezek örököseivel megnemesíté, és következő czímerrel ajándékozta meg:

A paizs kék udvarában zöld téren vörös ruhás, kardos, magyar vitéz áll, mintegy balra tekintve, kinyujtott jobb kezével kivont kardot tartva, a paizs fölötti sisak koronáján szintén vörös ruhás kar kö-

nyökol, kivont kardhegyén turbános levágott törökfejet tartva. Foszladék jobbrol aranykék, balról ezüstvörös.

Nevezett szerzőtől Mártontól kezdve a családfa [1]) következőleg sarjadzott le:

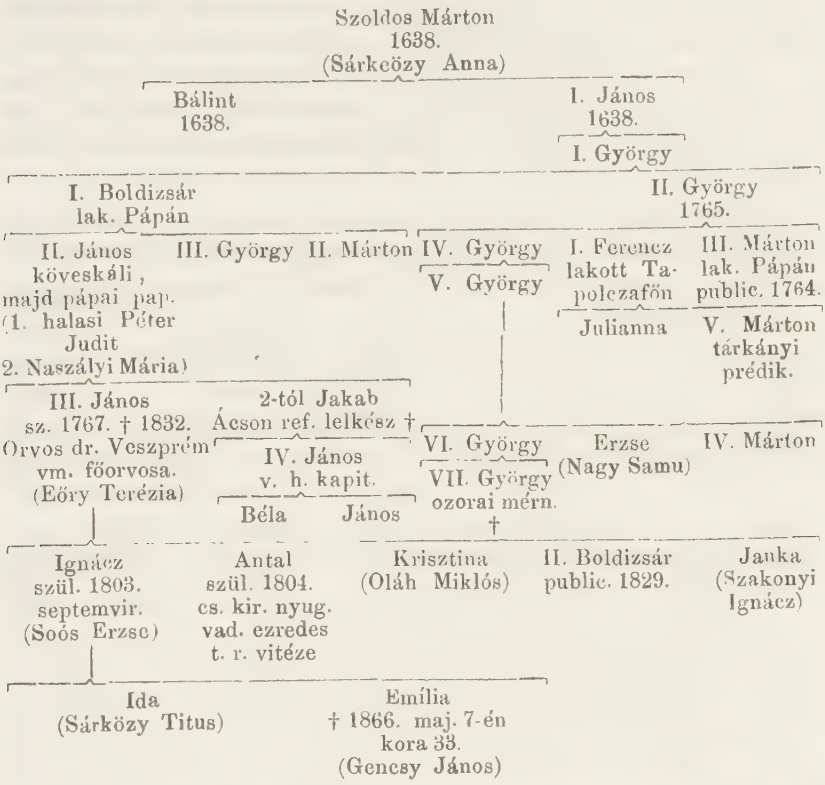

Veszprém megyének 1764. máj. 7-én a táblán álló II. György-nek fia III. Márton részére, — valamint 1765. április. 30-kán, úgy 1766. jan. 29-én I. Ferencz részére kiadott nemesi bizonyitványok az armálisban érintett I. Jánosnak fiától I. György-től és ennek fiaitól való származást igazolják, és ezekben, valamint

I. Boldizsár ágán III. János és fia Ignácz, Antal és Boldizsár részökre szintén azon vármegye által 1829-ben jun. 15-kén kelt nemességi bizonyitványban a család folyvást Zsoldos-nak iratott.

A családfán állók közül II. János előbb köveskáli (Zala vár-

[1]) Családi közlés szerint.

megyei) utóbb pápai ref. predikátor, s a dunántúli ref. superintendentia generalis notariusa volt. Pápán a templom elvétetvén a reformatusoktól, a buzgó lelkész az irgalmas barátok klastroma melletti ház udvarán lévő pajtájában egy fatörzsről hirdette Isten igéjét; s ekkor áthülvén, „megholt nagy pénteken a Krisztus szolgája" — mint bucsúztatójában mondaték. Két felesége volt. A másodiktól

Jakab piriti, teveli, mezőlaki (Veszprém várm.) reform. predikátor, kitünő hitszónok volt; mint illyen halt el Komárom megyében Ácson. Egyetlen fia IV. János honvéd kapitány volt, kinek fiai Béla és János.

II. Jánosnak első nejétől halasi Péter Judittól idősb fia III. János, született Köves-Kálon 1767. máj. 1-kén. Orvos doctor és Veszprém vármegye első rendes physicusa volt. Több munkát írt (Diaetetica; Asszony-Orvos; Constituta in Re Sanitatis sat.) De a mi nevét halhatlanságra érdemesíté, a China-héjnak a Szömörcze-fában (Cortex Rhus Cotini) tökéletes surrogatumának feltalálásában áll. Ezért a Monarchiában kitüzött császári királyi dijt (száz aranyban) el is nyerte. A franczia háborúban (1809.) kitüntetett ügyességeért a sebesültek körül Narbonne és Marmont franczia tábornokoktól dicsérő hálairatot, I. Ferencz ő felségétől polgári nagy arany érdempénzt nyert jutalomúl. Meghalt Pápán 1832-ben, máj. 12-én. Három fia közül a legidősb

Ignácz (sz. Pápán 1803. jul. 24-én) 1826-ban Veszprém várm. al, — utóbb főszolgabiró, végre főjegyző volt 1843-ig, mint illyen irta „*A Szolgabirói Hivatal*" czimü 200 darab arany, akademiai jutalmat nyert és 3 kiadásban megjelent kitünő jeles munkáját. 1843-ban országgyülési követté választatott. 1846-ban a m. kir. váltófeltörvényszék ülnökévé, 1848-ban pedig Deák igazság-ügy minister fölterjesztésére ugyanott al-elnökké neveztetett. 1850-ben a bécsi legfőbb törvényszék magyar osztályánál előadó udv. Tanácsossá; — 1861-ben jan. 20-kán a visszaállitott hétszemélyes tábla ülnökévé lőn kinevezve. Azon évi mart. 29-kén kelt legfelsőbb leirattal a m. kir. váltó feltörvényszéki elnöki méltóságra emeltetett! de ez alóli fölmentetését kérvén, az neki 1861. jun. 10-én legkegy. megadatott, és igy a septemviralis tábla közbirája maradt. A m. akademiának 1837. óta levelező, 1838. óta rendes tagja. Munkái száma, melyek nyomt. megjelentek, eddigelé tizenkettő. Testvére

Antal (szül. Pápán 1804.) cs. kir. nyugalm. vadász ezredes; a pápai Sz.-Gergely, pármai Sz.-Lázár és Orosz-Szaniszló rendeknek (a koronával) közép keresztes vitéze, — s az 1848/9. évi olasz-hadjárat-

ban, (hol folyvást volt, és melyben Voltánál sebet is kapott,) kiérdemelt pápai numisma (érem) birtokosa.

A család a Kis-Kún Haláson honos Péter, továbbá Előry, Sándor, Pázmándy, Huszár, Soós, Káldy, Vecsey, Oláh, Stettner (utóbb Zádor) s több számtalan nemes családdal vérszerinti rokonságban áll. A családfán, mint látni lehet, a legelső asszony Sarkeözynő; és az utolsó ízen álló is Sárközyné.

Zsolnay család. *Lásd Solnay család X. köt. 266. lapon.*

Zsombory család. *Lásd Sombory család X. köt. 276. lapon.*

Zsónya család. Bihar vármegye nemessége sorában említetik, és belőle Zsónya Kristóf (lak. Temesvár) birtokos Bihar megyei Bukorvány helységben. [1])

Zsóry család. Gömör, most Borsod megyében lakó nemes család; lásd *Sóory név alatt.*

Zsuffa család. Árva vármegye legrégiebb birtokos nemes családainak egyike, mely, mint e munka IX. köt. 724. lapján említve volt, a Reviczky, Dedinszky, Burián, Kupcsó családokkal egy közös törzsből eredt. A közös törzsnek Hotimérnak fiától Wodurtól unokája Domokos, volt e család alapitó őse.

Nevezett Domokos 1355-ben (12. Calend. Novemb.) I. Lajos király adománya szerint Lodán fiával Dienessel hat ekényi birtokot kapott a Hodochin és Javra patak mellett, [2]) mely terület az úgynevezett árvai erdők (silva nostra Árva vocata) kerületéhez tartozott.

A Reviczky családnál az idézett helyen láttuk, hogy a két szerző között e jog és birtok-közösségen kivül vérközösség is volt; daczára annak, hogy Lodán már az előtt de Revisnye írván magát, Revisnye birtokában volt, Domokos pedig — úgy látszik, — csak az 1355. évi adománynál fogva jutott volna nemesi rangba, ámbár Revisnyén is birtokosnak kellett lennie. Ezen állitást igazolják a következő érvek: a) hogy az 1391-ben a Bebek Imre országbirónak Árva, Turócz Liptó megyei birtokjog vizsgáló törvényszéke előtt nemcsak a Hodocsíni, de a Revisnyei adományleveleket is Domokos fia Miklós, és Dénesnek fia Bálint közösen birva, mutatták föl. [3]) — b) Midőn 1391-ben János, Balásnak fia, Miklós unokája mint Luchan (Dedinszky

[1]) Fényes E. Magyarország 1859-ben. I. 218. lap.

[2]) Hodocsin mai nap Hlocsin, — Javra pataka pedig Jávor pataka név alatt ismeretes.

[3]) Engel Monumenta Ungrica p. 72.

ágból) utóda hotocsini egyik birtokrészét árúba bocsátá, azt Miklós és Bálint együtt vették meg 10 aranyban. — c) 1399. évi okmányban Miklós, Wodurnak unokája, magát de Revisnye irja; és végre d) még a XVII. században is, nevezetesen 1631. máj. 5-kén Árva megye által a családok közt fenforgott jog és vérközösség elismertetvén, ennélfogva a Reviczky család köteleztetett, hogy a 1630. mart. 18-án kelt családi egyezmény alapján a közös birtokleveleket a Zsuffa, Burian, Kangyerka és Kupcso családokkal hiteles másolatban közölni tartozik, a mint ezt Bajcsi Péter árvai akkori alispán foganatosítá is. [1])

A fölebbi adománylevélen kivül a család kezénél lévő régi birtokokmányok közül megemlitendők még a következők:

1391-ben Domokosnak fia Miklós (Zsuffa ágból) és Lodánnak fia Dénes (Reviczky ágból) Hotocsini Jánostól Balásnak fiától annak hotocsini birtokrészét a turóczi convent előtt 10 arany forintért megvette.

1449-ben Miklósnak fia Márton (ki Dobrán elnevezés után Dobertovicsnak is iratott) revisnyei rokonaitól u. m. János, Mátyás, András és Lászlótól az ezek által birt hotocsini részt megvette, és azt Márton fiára Mátyásra átruházta.

Ezen Hotocsini Mátyás, — utóbb Zsuffa és az I. táblán álló László között több íznyi (1490—1583.) hézag áll, mit okmányok hiányában kitölteni nem lehet.

A családfai táblázatok családi közlés szerint, melyek azonban az Árva megyei levéltárban lévő jegyzőkönyvekkel és azon megye által egyes elköltözött családtagok részére kiadott nemességi bizonyság levelek tartalmával megegyeznek, [2]) következők:

[1]) Processus radicalitatis fundamento donationalium Ludovici Regis pro parte Dominici et Dyonisii Lodán 1355. emanatarum inter familiam Reviczky et familias Zsuffa, Burián, Kanderka et Kupcso, 1631. 5. maji pertractatus.“ Árva várm. levéltárában Szontagh Dániel közlése szerint.

[2]) Szontagh Dán. szíves közlése és összevetése szerint.

I. tábla.

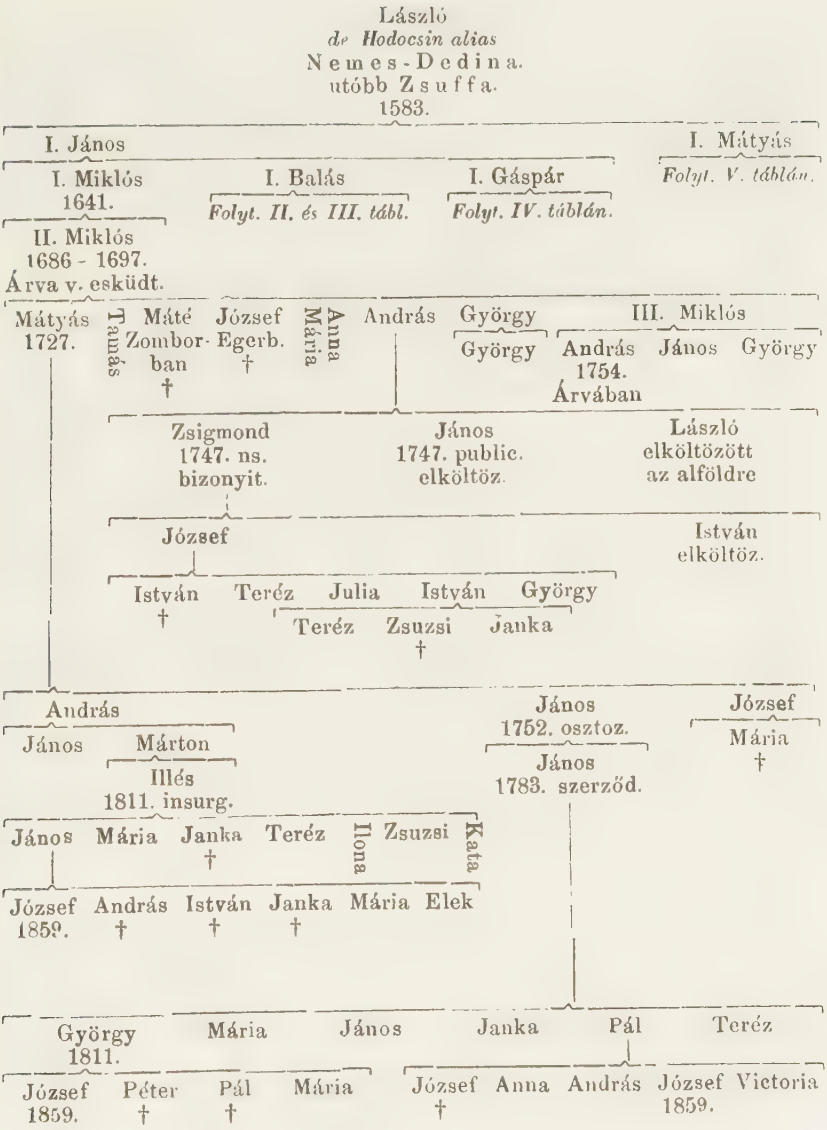
László
de Hodocsin alias
Nemes-Dedina.
utóbb Zsuffa.
1583.
I. János
I. Mátyás
Folyt. V. táblán.
I. Miklós
1641.
I. Balás
Folyt. II. és III. tábl.
I. Gáspár
Folyt. IV. táblán.
II. Miklós
1686 - 1697.
Árva v. esküdt.
Mátyás
1727.
Tamás
Máté
Zombor-
ban
†
József
Egerb.
†
Anna
Mária
András
György
György
III. Miklós
András
1754.
Árvában
János
György
Zsigmond
1747. ns.
bizonyit.
János
1747. public.
elköltöz.
László
elköltözött
az alföldre
József
István
elköltöz.
István
†
Teréz
Julia
István
György
Teréz
Zsuzsi
†
Janka
András
János
Márton
Illés
1811. insurg.
János
1752. osztoz.
János
1783. szerződ.
József
Mária
†
János
Mária
Janka
†
Teréz
Ilona
Zsuzsi
Kata
József
1859.
András
†
István
†
Janka
†
Mária
Elek
György
1811.
Mária
János
Janka
Pál
Teréz
József
1859.
Péter
†
Pál
†
Mária
József
†
Anna
András
József
1859.
Victoria

II. t á b l a.

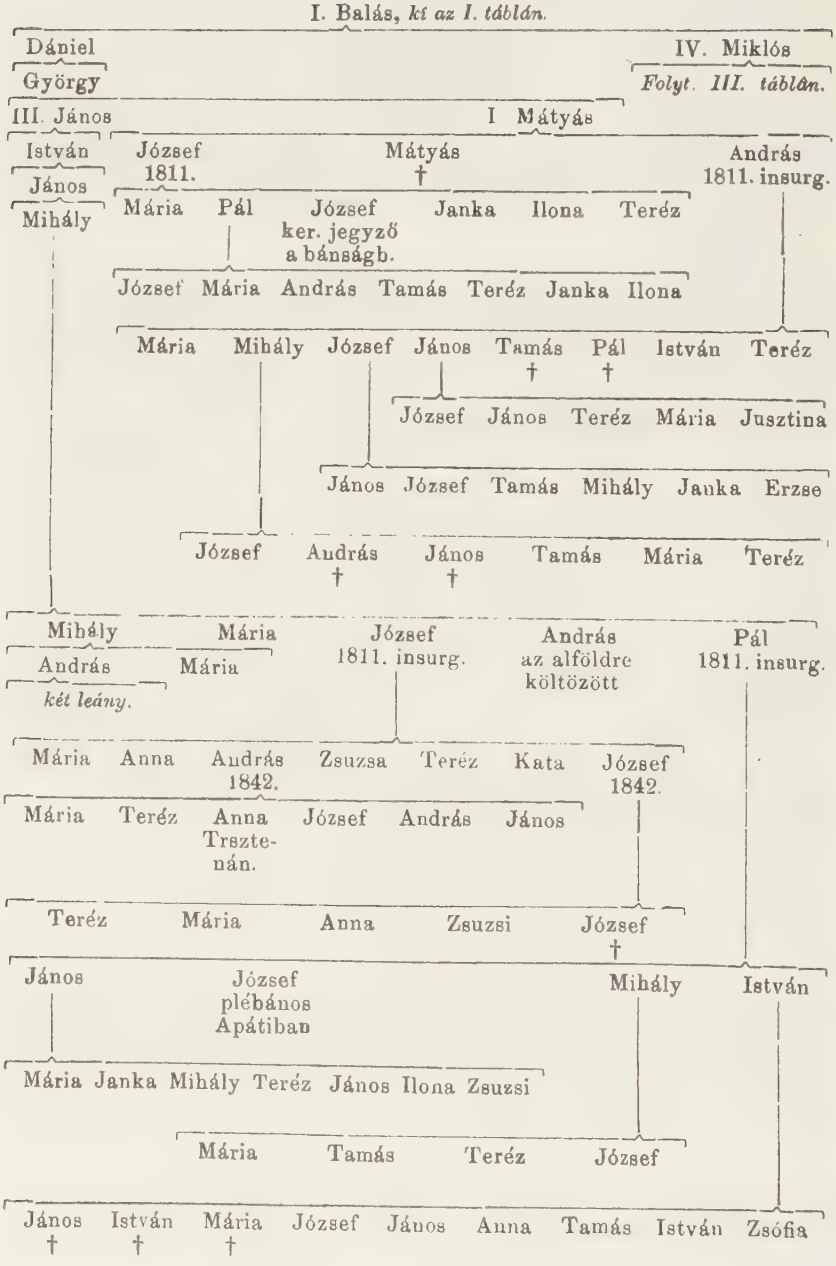
I. Balás, *ki az I. táblán.*
Dániel
György
III. János
István
János
Mihály
József 1811.
Mátyás †
I Mátyás
IV. Miklós
Folyt. III. táblán.
András 1811. insurg.
Mária Pál József ker. jegyző a bánságb. Janka Ilona Teréz
József Mária András Tamás Teréz Janka Ilona
Mária Mihály József János Tamás † Pál † István Teréz
József János Teréz Mária Jusztina
János József Tamás Mihály Janka Erzse
József András † János † Tamás Mária Teréz
Mihály
András
két leány.
Mária
Mária
József 1811. insurg.
András az alföldre költözött
Pál 1811. insurg.
Mária Anna András 1842. Zsuzsa Teréz Kata József 1842.
Mária Teréz Anna Trsztenán. József András János
Teréz Mária Anna Zsuzsi József †
János
József plébános Apátiban
Mihály
István
Mária Janka Mihály Teréz János Ilona Zsuzsi
Mária Tamás Teréz József
János † István † Mária † József János Anna Tamás István Zsófia

III. tábla

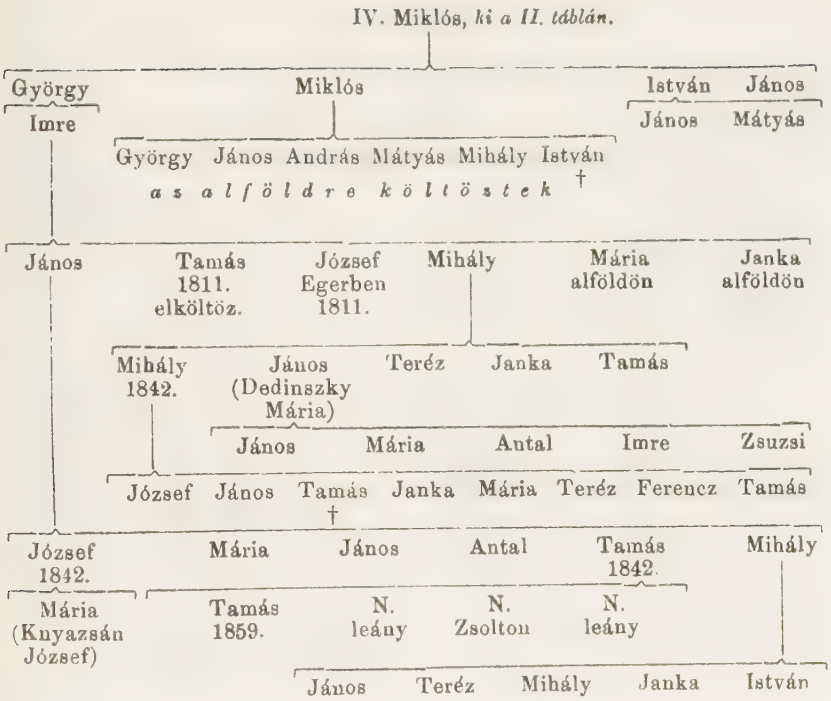

IV. tábla.

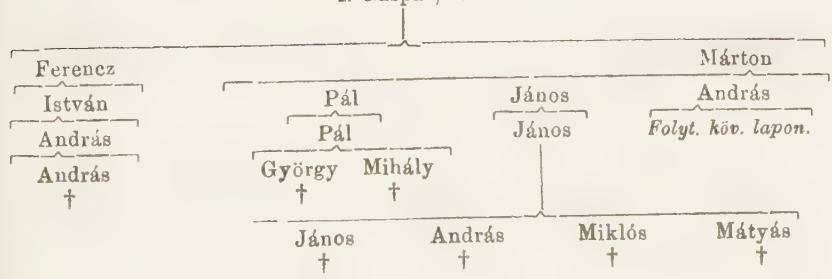

IV. tábla

folytatása.

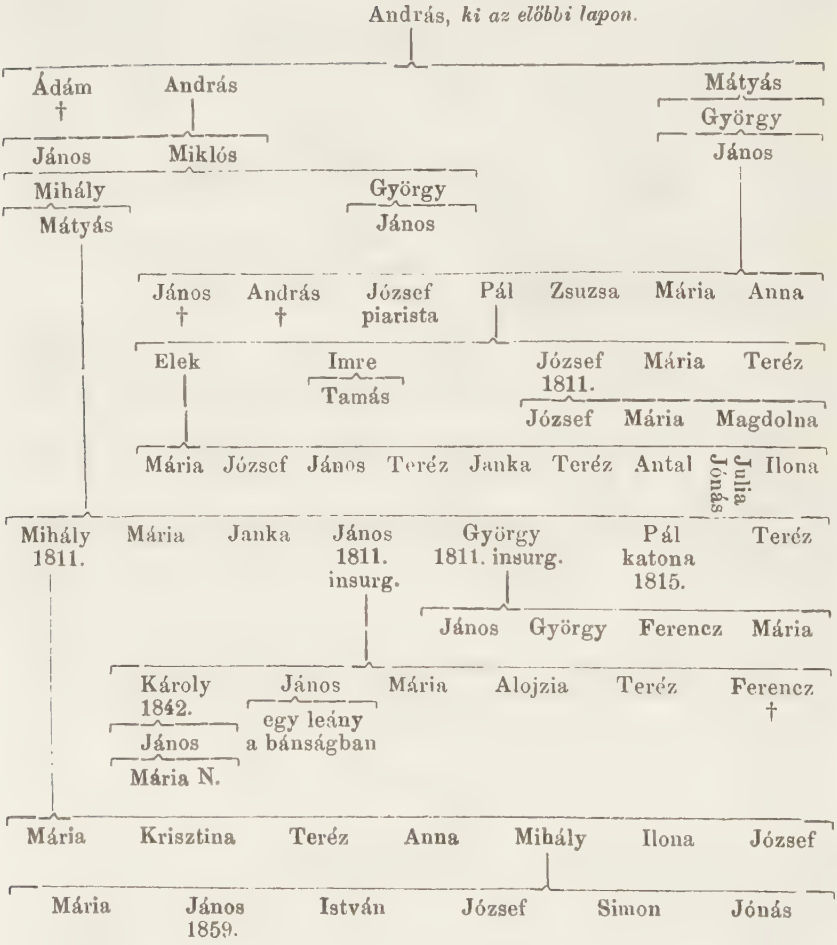

V. tábla.

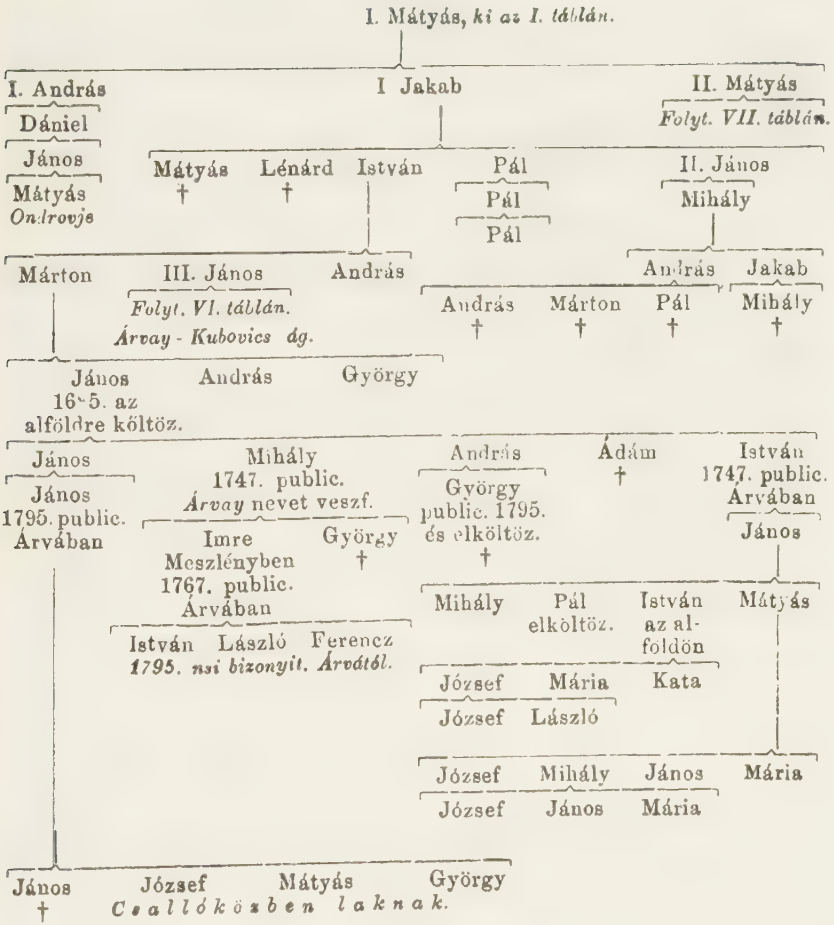

VI. tábla.

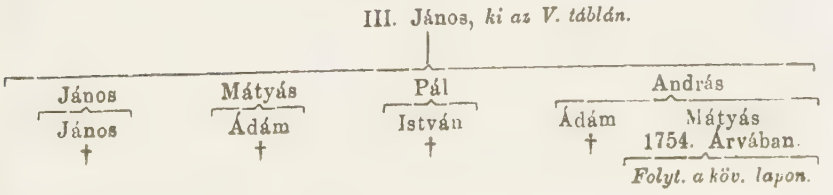

Mátyás, *ki az előbbi lapon.*
1754.
Árvában

- József
  - József 1811-ben.
    - János 1842.
      - Ferencz †
      - János
      - Mihály
      - András †
      - Mária
      - Pál
      - József †
      - István
      - Teréz
    - József 1842.
      - Mária
      - András 1859.
      - József
      - Janka
      - Teréz
      - Tamás
    - György
      - György
      - János
      - Teréz
      - Imre
      - Mária
      - Vincze
    - Pál lak. Baján
    - Teréz †
    - Anna
    - Mária
  - József 1842. nádházi (papházi) lelkész.
  - Mária (Matulay Simon)
  - Veronka (Kachut József)
- István
  - János 1811. él.

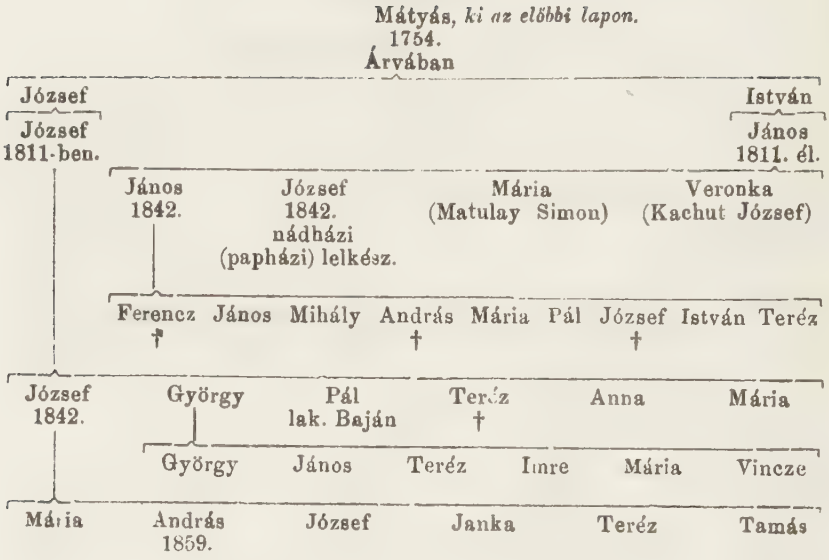

VII. tábla.

II. Mátyás, *ki az V. táblán.*

- Mihály
  - *Folyt. VIII. tábl.*
- III. Mátyás
  - István
  - Ferencz
    - Márton
      - János
      - Márton
        - Sámuel †
        - János †
        - András †
      - Pál
        - János †
        - Dániel †
      - Dániel
        - Márton †
- Benedek
  - János †
- György
  - János
    - János †
  - András
    - János
  - Mátyás
    - András
      - András †
    - Miklós
      - János †
  - György †

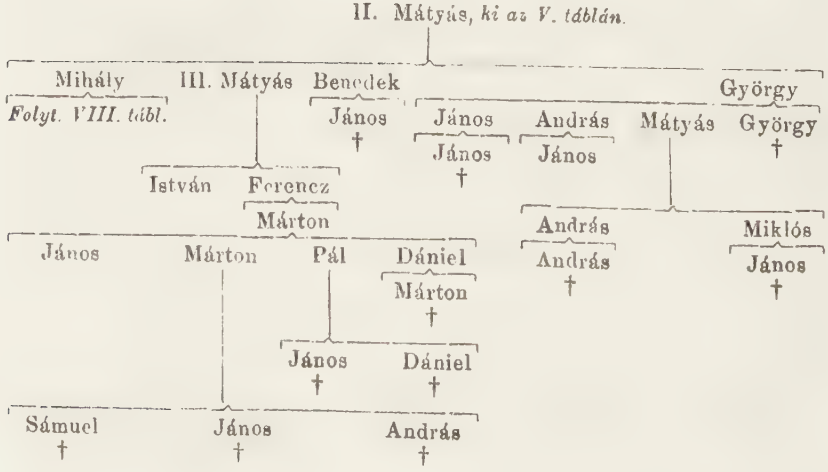

VIII. tábla.

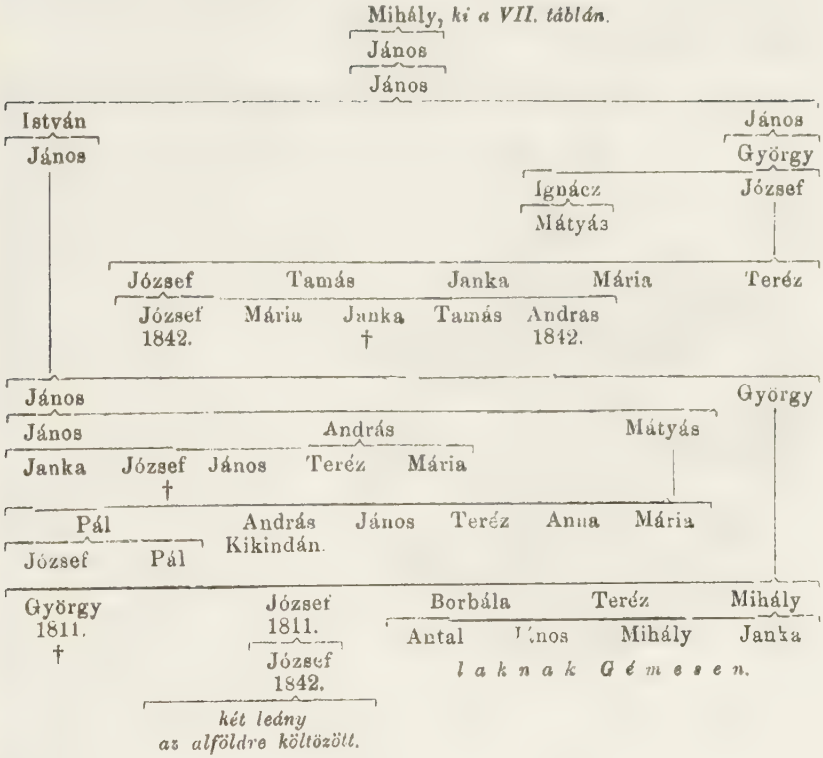

E táblázatok — mint emlitők — nem teljesek.

A II. táblán álló Balás ága máskép Balasovicsnak is neveztetett. E néven leljük Suffa alias Balasovich Mihályt, ki 1767-ben Nógrád megyétől nyert nemesi bizonyitványt. [1]

Nem találjuk a családfán azon Zúffa Lukácsot [2], ki 1764 ben született Árva megyében, Nagyfaluban, és a kalocsai megyében pappá lévén, 1796-ban plavnei plebános volt.

Árva megye levéltári adatai szerint Zsuffa Miklós (mint a táblán is megjegyezve van) 1687—97-ig négyszer választatott meg megyei esküdtnek.

1747-ben István és Mátyás (I. Jakab ágán állók) testvérek, továbbá Miklós ágából Zsigmond és János kaptak Árva vármegyétől nemesi bizonyitványt.

[1]) Nógrád megyei 1767. évi jegyzőkönyv 73. lap.

[2]) Katona Hist. Archiepp. Colocens. II. 435

1754-ben I. Mátyás vonalán hét, I. Jakab ágából öt, I. Balás ágából három, I. Gáspáréból hét fiú ivadék lakott Nemes-Dedinán a nemesi összeirás szerint.

1761-ben Istvánnak fia Mátyás kapott nemesi bizonyságlevelet.

1764-ben László fiának Pálnak (Kubovicsnak) és Mihály fiának Imrének (máskép Istvanovicsnak) adatott nemességi elismervény.

1795-ben Zs. máskép Kubovics és Árvay Jánosnak fia János, és Andrásnak fia György kaptak szintén nemességi testimonialist. Ismét

1795-ben Imre és István, László és Ferencz fiai vettek ki hasonló bizonyitványt.

1804-ben Árvay és Kubovics család ágak igazolták Árva megye előtt azt, hogy ők a Zsuffa családnak Jakabféle ágából eredt egyenes férfi ivadékok. [1])

1811-ben Nemes-Dedinán 36 férfi tagja iratott be a megyei nemesek lajstromába, és ugyanott 1842-ben már 49 férfi tagja vétetett számba a Zsuffa családnak.

A család czimere közös a Dedinszky családéval, és — mint fölebb a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában arany koronán könyöklő kar, kivont kardot markolva; a paizs fölötti sisak koronáján hasonló kar kivont karddal látható. Foszladék jobbról aranykék, balról aranyvörös.

Zsujtay család. Abauj vármegye nemessége sorában emlitetik. [2]) Származási fájából ismeretes a következő [3]) nemzedékrend:

---

[1]) Árva várm. 1804. évi jegyzőkönyv 620. és 777. lap.

[2]) Fényes E. Magyar orsz. statist. geogr. állapotja. III. 14.

[3]) Wagner Tabellae geneal. tab. LXI.

Zsujtai Osvát
Zsujtai Anna
(Gellej Andrásné)
Zsujtay *másképp* Gellej János
1590. Zsujtán részt kap uj udom.
(1. Olcsvári Dora. 2, Kékedi Kata)

Kata	Zsuzsa (Asgúthi György)	Bora (Czégeni Márton)	Erzse	Zsujtai András (Horváth Erzse)	Kata (Bányay Imre)
	Kata 1635. (Szemere György)			Zsujtay Péter	
				Zsujtay *másképp* Szücs Péter. (Török alias Pap Kata)	
				Zsujtai András.	

Látszik e családfáról is, hogy a Zsujtai család 1590-ben már kifogyott, és csak adoptio (fiúsitás) utján vette fel e nevet Gellej János, majd utóbb ennek ágán Szücs Péter vette föl a Zsujtai nevet, és tartá fel azt.

Zsuky család. *Lásd Súky cs.* X. köt. 399. lapon.

Zsumanka család. Zsumanka Pál 1791. sept. 9-én Prágában kelt czímeres nemes levelet kapott, mely Krassó vármegyében 1802. máj. 25-én kihirdettetett; azonban fia György ugyanazon megyének 1802. octob. 29-kén tartott közgyülésén nem nemes-nek nyilatkoztatott. [1])

Pótlék a V. betühöz.

Vajasdi másként **Vajasdi Nagy család.** Eldödei várkatonák Lippán, melynek 1616-ban törökkézbe jutása után Erdélybe jutottak, hol 1617-ben Vajasd helységet és Fahid nevü pusztát kapták adományban Bethlen Gábortól, ki azon birtokot az adománylevél szerint veresegyházi Királyfalvi Andrástól és nejétől Budai Annától 400 magyar forintért vette meg. Azon jószágra 1631. aug. 6-án I. Rákóczi Györgytől új megerösitő adományt nyertek, névszerint: Nagy Lörincz, Miklós, Balás, Lukács, János és Zsigmond, továbbá Tóth másként Kovászi Márton, Trombitás István, Szeöcz

[1]) Krassó várm. jegyzőkönyve 1802. évi 1422. szám alatt.

Illés, Szalai János, Nádlaki Tamás, Erdély János, Becskereki Márton, Szilágyi János, Szabó másként Temesvári Gergely, rikasi Nagy János, Mészáros Demeter és a többi lippai katonák.

A Vajasdi Nagy családból Miklós és István maradékai Bereg megyébe szakadtak, és közülök ott Mező-Kászonban 1845-ben József, Ferencz, Károly, Zsigmond, János éltek, és utódaik máig élnek.

A másig ágból, mely nemességét 1821. sept. 18-án Alsó-Fejér vármegye gyülésén produkálta, a következő ág [1]) eredt:

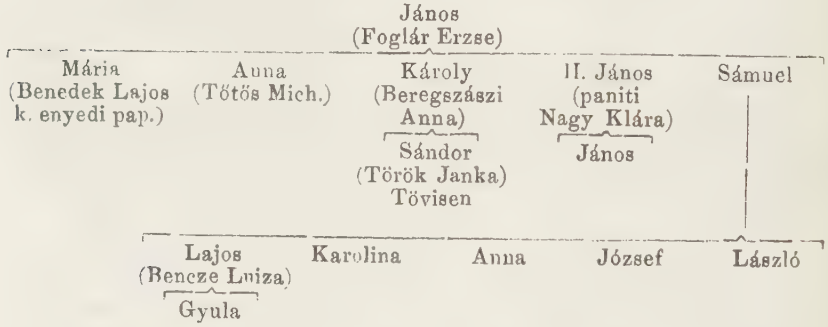

A táblán álló II. János M. Bélden s több helyen birtokos. — Sámuel, más ági utód Nagy-Enyeden, és többen Vajasdon Alsó-Fejérben.

Vajna családhoz. (13—20. lap.) Kimaradtak: Vajda Dávid, ki 1699. nov. 7-én az alvinczi határban egy földet ajándékozott tán Alvinczy Péternek. Utóda lehetett azon István, ki a Fejérvári káptalan alvinczi urodalma igazgatója volt és 1865. őszén kora 90. évében halt el. Fia Elek az erdélyi muzeum volt segédőre és igazgató tag.

A 14. lapon álló VI. István főhadnagy, 1861-től aranykulcsos.

Albert 1865. cs. kir. nemes apród. — 1770-ben Zsigmond nejo jogán Dobokai birtokos, székely harminczados. — Antal 1790-ben, István 1834-ben.

Dánielnak gyermekei Mihály és Teréz Gál Mártonné.

[1]) Török Ant. közl., mely szerint az 1631. évi eredeti adomány Vajasdi Nagy Jánosnál őriztetik

Lászlónak Török Klárától gyermekei: Gábor, Miklós, Kálmán, Róza, Kata, Nelli.

Dániel 1837-ben kir. hivatalos, úgy szintén Tamás, kinek neje Gidófalvi Zsuzsa és Károly, kinek neje Gidófalvi Klára.

Valkay család. Családfája a 26. lapon áll; azonban az ott látható Ráfaeltól más forrás [1]) igy hozza le a nemzékrendet az utolsó Valkay Miklósig.

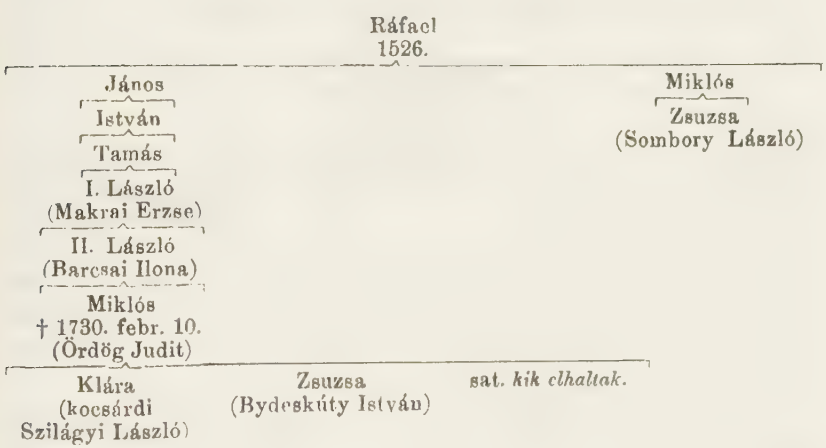

A táblán álló II. László nőül birta Barcsai Sándornak Rossori Ilonától leányát Barcsai Ilonát, fia Miklós feleségül vette Ördög Istvánnak Balog Katától leányát Ördög Juditot. Ezen Miklós meghalt 1730. febr. 10. kora 60. évében, és leányaiban ága kihalt.

Ványi család. A 35. lapon említett régibb szendrei Ványi családhoz adhatjuk, hogy abból e század elején még élt Ványi Sándor Szatmár megyei Sályi helységben elszegényedett állapotban. Ennek ősei kapták az 1268. évi adományt. [2])

Várady családhoz (a 41. lap.) Elek már M. Terézia alatt kezdett a m. kanczellariánál szolgálni, azután a status consiliumban (állam-tanács) volt alkalmazva, míg 1808-ban mint titkár a cabinetba lépett és ott maradt mind végig, (a budai helytartóságnál soha sem szolgált, mint tollhibából a 41. lapon iratik.)

[1]) Verestói Gy. „*Holtakkal való barátság*“ I. D. 43—46. l. Valkay Miklós fölött M. Valkón 1730. Mondott h. beszéd.

[2]) Fejér Cod. dipl. tomo IV. vol. 3. p. 465.

A 43. lapon II. Józsefnek első nejétől való leánya Ilona Pásztory Sándorné is él.

Varju család. Van Kraszna megyében is, melyből Zsigmond ott számföl. ülnök 1796—1809-ig. Imre szolgabiró 1827-ben. János kisebb törv. széki ülnök, és tán fia az élő Pál jelenleg m. ujfalusi birtokos, kinek Gúthy Polexinától gyermekei vannak.

Váró család. (Bágyoni) Ebből származott Sámuel, Paczolay János leány-ági utóda, neje Szaniszló Mária volt.

A 66-ik lapon álló Mihály utódai [1]) igy állnak:

Mihály az író
(tordai Décsey Erzse)
Mózses 1768.
(Simon Kata)

Erzse (Sárosy Sám.)	Judit (Járay Mih.)	Kata	II. Mózses 1850.	Klára (Mohai Lőr.)	Sára	Bora

Varsányi család. A 66—68. lapon érintett Varsányi-ak közül melyik családhoz sorozzuk? vagy egészen különböző azoktól? nem tudjuk, — a következő Varsányi Mihály, ki Győr megyétől 1765. nov. 27-én kapott nemesi bizonyitványt. [2])

Vásárhelyi család. A 78. lapon álló I. János aradi egykori alispán 1835-ben lett kir. tanácsos.

Vass család (czegei gróf) A 79. lapon Lóbnak fia Chama 1182-ben kapott adományt. [3])

A 82. lapon a jegyzetben is emlitett Imre csakugyan kath. misés pap is volt. Fia Sámuel jelenleg is (1866.) képviselő Dobokából a pesti országgyülésre.

A 84. lapon IV. Miklós első neje gróf Teleki Éva 1723-tól.

I. Dániel egykor Tordai megyei főbiró volt.

I. Ádám Kemény Simon helyett 1774-ben lett Krasznai, utóbb 1776-ban b. szolnoki főispán. meghalt 1779. Császáriban, eltemettetett Czegében jul. 27-én.

Krisztina b. Kemény Miklósné, utóbb gróf Bethlen Lászlóné volt.

Albert, lakik Záhon, II. Ádám pedig Czegében.

---

[1]) Hodor K. közl.

[2]) Győr megye levéltárában maradt az credeti kiadvány.

[3]) Fejér Cod. dipl. II. 201. Több családi oklevél van Kaprinai B. tomo XVIII.

Vay család. A 108. lapon a nemesi ágból György kassai főtartománybiztos volt, meghalt 1782-ben.

Veér család. A 117. lapon álló V. György neje gr. Kún Róza szül. 1775. meghalt 1865.

Végess család. (a 127. lapon) Úgy látszik, Zemplin megyéből eredt. Heves megyében János első neje Veress N. után az Almássy birtokokban örökösödve, ily családfát alkotott.

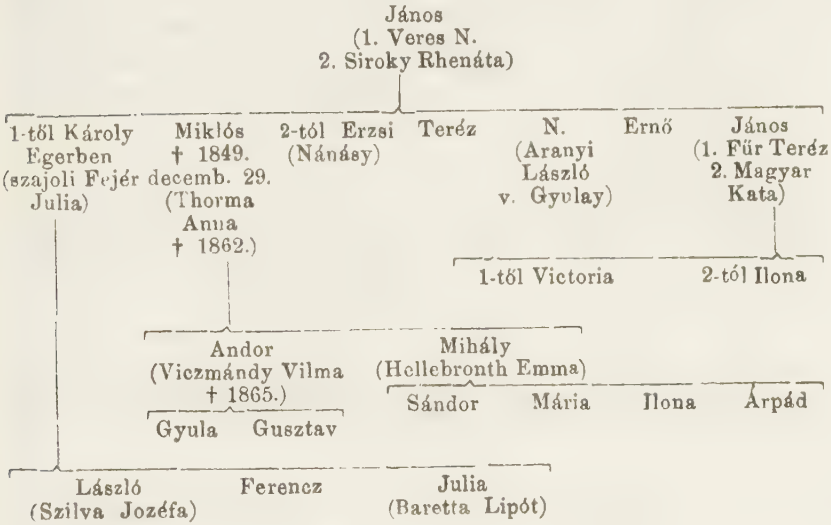

A család előnevét Bánóczról írja.

Veres család. (N. Váradi) A 161. lapon kimaradt III. Sámuel leánya Zsuzsanna, ki mint hajadon meghalt 1849-ben.

Veres család. (Farnasi) A 153. lap. Jánosnak neje volt Sarmasághy Anna, előbb Kemény Jánosné, a fejedelem János nagyanyja.

Veres család. (Nyéki) 153. laphoz Mátyás, papóczi prépost, ki 1648-ban a n.-szombati zsinatban részt vett.

Veres család. (Ónodi) Alapítója György, ki 1653-ban fiaival Jánossal és Istvánnal együtt III. Ferdinand királytól czímeres nemes levelet nyert.

A családfa [1]) következő :

[1]) Családi közlés szer. Török Ant. által.

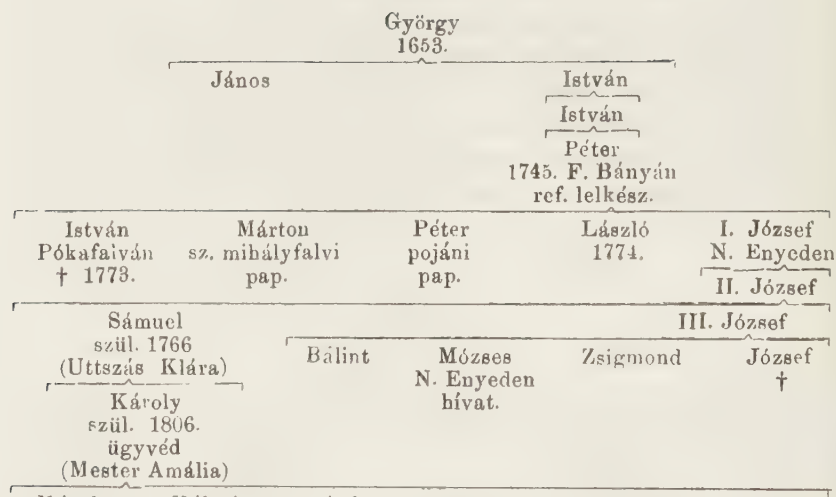

Más ágból volt I. Pál, kinek csak leányai maradtak. Ismét más ágból II. Pál és Mózses, kiktől az utódok ezek:

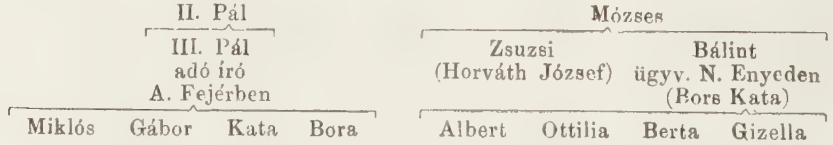

Más ágból eredt Mihály gyógyszerész mh. 1848. és György tisztartó Bervén.

Belső Szolnok vármegyében Ádám állomási biztos 1837. körül. Imre ugyanaz 1848. előtt, János ugyanott pénztárnok 1848-ban. József aljegyző 1845. körül. — Kraszna megyében Károly adóíró biztos 1843 körül.

Veres család. (Szárhegyi) Csikszéki székely család. Mihály n. enyedi városi tanácsos 1840. körül. Gábor ott városi szbiró 1848-ban, most Fejér megyei árvaszéki ülnök. Márton bánya-mérnök, és bánya-igazgató Offenbányán 1848. előtt. Ferencz kir. kincstári titkár N. Szebenben.

Veres család. (Kövesdi) Ebből István, Torda város tanácsnoka 1840. k. — Sándor ugyanott, — Lajos, Torda megyénél írnok 1845. k.

Veres család. (Tordai) Közülök Károly aljegyző és levéltárnok Torda megyénél 1863. kör. Ferencz Torda város aljegyzője ugyanakkor. József, Torda város főjegyzőj 1844. táján és 1837. és 1841. azon város orsz. gyül. követe. Fia József, aljegyző ott 1848-ban.

Veres család. (Dálnoki) Háromszék családja, melyből Elek, ott ügyvéd 1848. előtt, Bálint A. Fejérben írnok 1836. körül, Károly urad. ispán Vále-Brádon 1848. táján.

Veres család. (Papi) Lajos, Dézs város aljegyzője és Belső-Szolnok megyei árvaszéki ülnök 1848. előtt.

Veres család. (Gyergyó-remetei) Csikszéki székely család, melyből Mihály azon szék törv. sz. ülnöke 1837. körül.

Veres család. (Cs. sz. léleki) Ugyancsak Csikszéki. Egyik tagja Gergely 1848. előtt ott ügyvéd.

Ezeken kivül vannak derzsi Veres család, melyből János Udvarhely széki ülnök 1836. — halasi V., melyből József K. Szolnokban ülnök 1840 ben. — Zilahi V., melyből László, Kolosvárott esküdt 1840. k. ippi V. a Szilágyságban, melyből Sámuel, Kolos megyei adóíró biztos 1836. Miklós, ugyanaz Krasznában 1848. előtt stb.

Vesterházi család. Vesterházi Andrásnak fia Bálint, deák, (literatus) anyjáról testvérével Bogodi Jánossal és ennek fiaival Zsigmond királytól 1436-ban [1]) czimert kapott.

Widffy család. (Mohorai) A 181. lapon álló családfa, kiigazítva és pótolva következő:

---

[1]) Vietorisz Jonat. Collectio Diplomat. tomo I. Ms. Musei nationalis Hung. quart. lat. nro 1283. Ez okmány kivonatát Fejér György Cod. dipl. X. vol. 7. p. 662. hibásan közlé Eszterházy-ra fordítva a Vesterházi nevét. És kivonatát, az egész okmány megtekintése nélkül egyedül a Catalogus-Mss. Biblioth-Széchenyiano regnicol. I. 584. lapjáról merítette, de a név ott is Veszterházi. Lásd e munka IV. köt. 81. lap. jegyzésben.

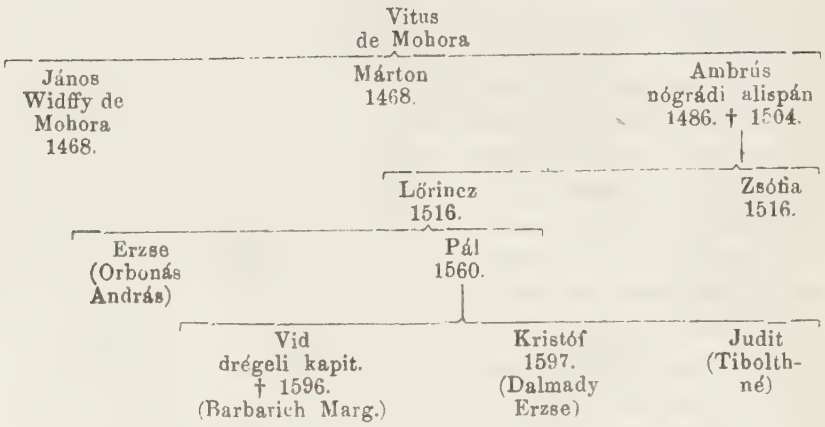

Winkler család. A Winklerkői Winkler családhoz, melynek oldalágairól a 206. lapon van említés, — sorozhatjuk a bessenyői előnévvel elő Winkler-eket is. Ezekből Bihar megyében Mátyás pénztárnok volt e század elején, fiai István és Lajos. Amaz (t. i. István) Bihar megyében pénztárnok, utóbb törv. széki tbiró, meghalt 1857-ben. Nejétől szent-simoni Darvas Carolinától gyermekei Cornélia Thaisz Elekné Pesten meghalt 1848-ban. Etelka báró Kempelen Jánosné.

Lajosnak Varga Rózától gyermekei Sándor, honvéd-százados, meghalt 1849-ben. Lajos, törv. széki ülnök, Krisztina és Róza.

Távolabbi ágnak ivadéka Józsefn.-váradi lat. szert. kápt. kanonok jelenleg.

Antal, lakott B.-Szolnok megyében Felső-Őrön, neje volt Berzenczei Anna.

Más Winkler család lehet az, mely Abrudbányáról írja előnevét és ott idősb és ifjabb János hivataloskodott a városnál 1848. előtt. Ferencz, kir. ügyigazg. hivatalnok 1837. körül. Ignácz, gy.-fejérvári kanonok, meghalt 1825-ben. Különben ez abrudbányai Winklereket a bessenyői Winkler ág rokonául ismerte.

Vinkler család. (Morenhoffi) Ebből Miklóst, az 1791. évi erdélyi országgyűlés a 109. törv. czikkben honfiúsitá.

Visky család, melynek nehány tagjáról a 214. lapon mint a Sámbokréty és Desericzky családdal rokonságban álló-ról van említés, az erdélyi rettegi Viski-ektől különböző, és Vitkóczi Viski családot képezi. Ebből vitkóczi Visky Ignácz 1726-ben élt. Czí-

mere a paizs udvarában lovon üllő pánczélos, sisakos vitéz, jobb kezével vörös zászlót tartva. A paizs fölötti sisak koronáján egy szétterjesztett sasszárny lebeg. [1])

Visó család. Trencsín vármegye nemes családai közé tartozik. Visó Péter czímeres nemes-levelét nevezett megyében 1686-ban hirleltette. [2])

Viszlay család. Szintén Trencsín vármegye nemesei között találjuk, és pedig a nemesi összeirások szerint 1688-ban Kis Sztriczén laktak tagjai.[3])

Vizy család, (altorjai) Székely eredetű, melynek egyik ága Torda megyébe kiszármazott, és a következő öt testvér ily családfát alkotott:

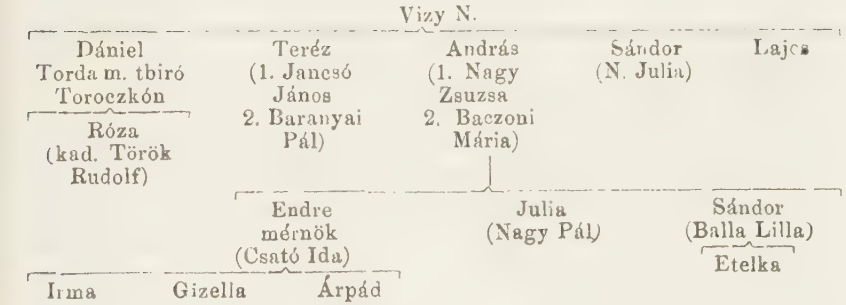

Vizy János 1816-ban nádorispáni táblabiró volt.

Vizy család. (Nagy-laki) Küküllő megyében Lajos, állomási biztos 1846. körül; özvegye Kakucsi Anna birtokos azon megyei Erdő-alján s több helyen. Tán ide rokon Farkas, m. bogothi és gezsei birtokos.

Vrana család. A 273. lapon álló utóbbi Ádám 1849 ben Trencsín megyei aladó-szedő volt.

Vrana György, (utóbb Vranay) 1675-ben Nyitra megye t. ügyésze volt. [4])

[1]) „Curia Iudicum" czímű könyvben látható a czímer.
[2]) Trencsín vármegye jegyzőkönyve 1686. évi 752. sz. a.
[3]) Szontagh Dán. közl.
[4]) Nagy József, Nyitra várm. 2. füz. 24. lap.

Pótlék a Z. betűhöz.

Zach család. A 289. lapon emlitett Ferencz, báró, a m. akadémiának megalapitása elején lev. tagja volt. Meghalt Párizsban 1832. sept. 3-án. [1])

Zalka család, a 299. lapon kimaradt Zalka Mihály, 1792—1801. időszakban Mosony vármegyének első alispánja.

Závody család. Ferencz, szül. Komáromban 1770. april. 2-án, volt Komárom megyei tbiró és számvevő.

Zerdahelyi családhoz a 360. lapon emlitett Károly 1825. september 26-kán lett Nyitra megyében alszolgabiró, most cs. kir. kamarás.

Nincs ott a táblázaton Viktor, ki 1834—37-ben Nyitra megye alszolgabirája volt.

Zichy család. (Zichi és Vásonykeöi gr.) Ezen kötet 368—395. lapján közölve lévén e család nemzékrende, annak kinyomatása után később (május 29-kén) kaptam meg a Zichy nemzetség gróti ágának Zsélyben őrzött családi levéltárából a következő leszármazási kimutatást, mely noha az általam tölebb közlöttnél nem teljesebb, sem a születési és halálozási évekre nézve (mint várható lett volna) nem felszereltebb, mindazáltal, mert a legrégiebb korra nézve egy pár személynél a filiationalis kapcsot másképen jelöli ki, mint az I. táblának összevetéséből kitünik, és mivel, mint illetékes helyről érkezett, teljes hitelt igényel, ime itt közöljük:

[1]) M. akad. Évkönyve I. köt. 97. lap.

I. t á b l a.

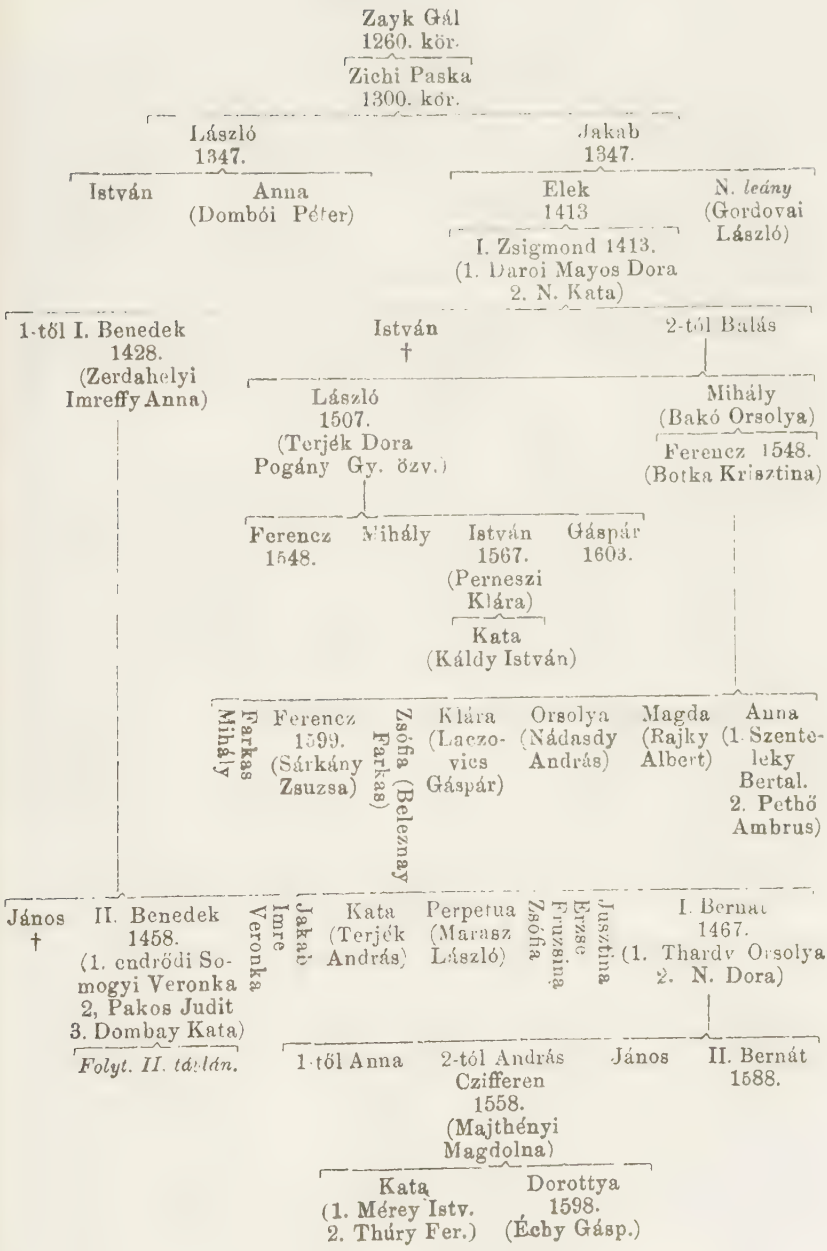
Zayk Gál
1260. kör.
Zichi Paska
1300. kör.
László
1347.
Jakab
1347.
István
Anna
(Dombói Péter)
Elek
1413
N. leány
(Gordovai László)
I. Zsigmond 1413.
(1. Daroi Mayos Dora
2. N. Kata)
1-től I. Benedek
1428.
(Zerdahelyi
Imreffy Anna)
István
†
2-től Balás
László
1507.
(Terjék Dora
Pogány Gy. özv.)
Mihály
(Bakó Orsolya)
Ferencz 1548.
(Botka Krisztina)
Ferencz
1548.
Mihály
István
1567.
(Perneszi
Klára)
Gáspár
1603.
Kata
(Káldy István)
Farkas
Mihály
Ferencz
1599.
(Sárkány
Zsuzsa)
Zsófia (Beleznay
Farkas)
Klára
(Laczo-
vics
Gáspár)
Orsolya
(Nádasdy
András)
Magda
(Rajky
Albert)
Anna
(1. Szente-
leky
Bertal.
2. Pethő
Ambrus)
János
†
II. Benedek
1458.
(1. endrödi So-
mogyi Veronka
2. Pakos Judit
3. Dombay Kata)
Folyt. II. táblán.
Imre
Veronka
Jakab
Kata
(Terjék
András)
Perpetua
(Marasz
László)
Zsófia
Erzse
Fruzsina
Jusztina
I. Bernát
1467.
(1. Thardy Orsolya
2. N. Dora)
1-től Anna
2-tól András
Czifferen
1558.
(Majthényi
Magdolna)
János
II. Bernát
1588.
Kata
(1. Mérey Istv.
2. Thúry Fer.)
Dorottya
1598.
(Écby Gásp.)

II. tábla.

II. Benedek, *ki az előbbi lapon.*
1458.
(1. endrődi Somogyi Veronka
2. Pakos Judit
3. Dombay Kata)

1-től II. Zsigmónd 1495. (Sárkány Klára) — Potentiana — Kata — Zsuzsa (Nádasdy László) — 2-től I. Ráfael 1526. (1. Zele Erzse 2. Hagymássy Anna)

Zsófia (1. Thiburczy Uriel 2. Zenessy György) — János

György — Pál — László — Kata

1-től György 1548. (1. Sávolyi Jósa Ilona. 2. Ostffy Anna. 3. Csebi Pogány Anna) — III. Zsigmond 1544. — János 1549. — Tamás 1556. (Báan Zsófia) — Margit (1. Viczay Mihály 2. Hashági János) — Kata (Szelestey Fer.) — Anna Zsuzsa — Orsolya (Fejer Gáspár) — Magdolna

István — Gáspár 1603. — Bora

1-től II. Ráfael 1591. (Bornemisza Anna Csáki Mih. özv.) — I. Pál 1591. (Csábi Sára) — 2-tól Mihály 1591. (sz. jakabi Pethő Kata) — III. Bendek (Seöbör Erzse) — Ádám — György — Kata — Éva (Szelestey Ferencz 1612.

II. Pál — János

III. Ráfael † — I. István sz. 1616. † 1693. *báró, gróf,* (1. Baranyay Klára 2. Amade Magdolna) — Erzse (1. Körtvélyessy János 2. Rajky János) — Éva

Folyt. III. tábl.

György † — IV. Zsigmond

János (Komáromy Éva)

György — László — Kata

Anna (Szelestey György) — Orsolya (Horváth Gásp.) — Ferencz (Boros Kata)

Ádám — György 1762.

Ferencz Oroszvárt (Horváth Senkovánszky Klára) — Klára (Biró János) — Ádám Csepregen (Kéry Orsolya) — Lajos — György Bezerédy Klára)

Ferencz ezredes 1773. (Polányi Judit) — Imre — Anna (Tallián Gábor) — Anna (Högyészy Antal) — Teréz (Nedeczky István)

Károly — Ferencz — József (Bezeredy Fruzsina) — Júlia (Csiba János) — Anna M. (Illovay Józs.) — Erzse (Hubmer Fer.)

József — Mihály

III. tábla.

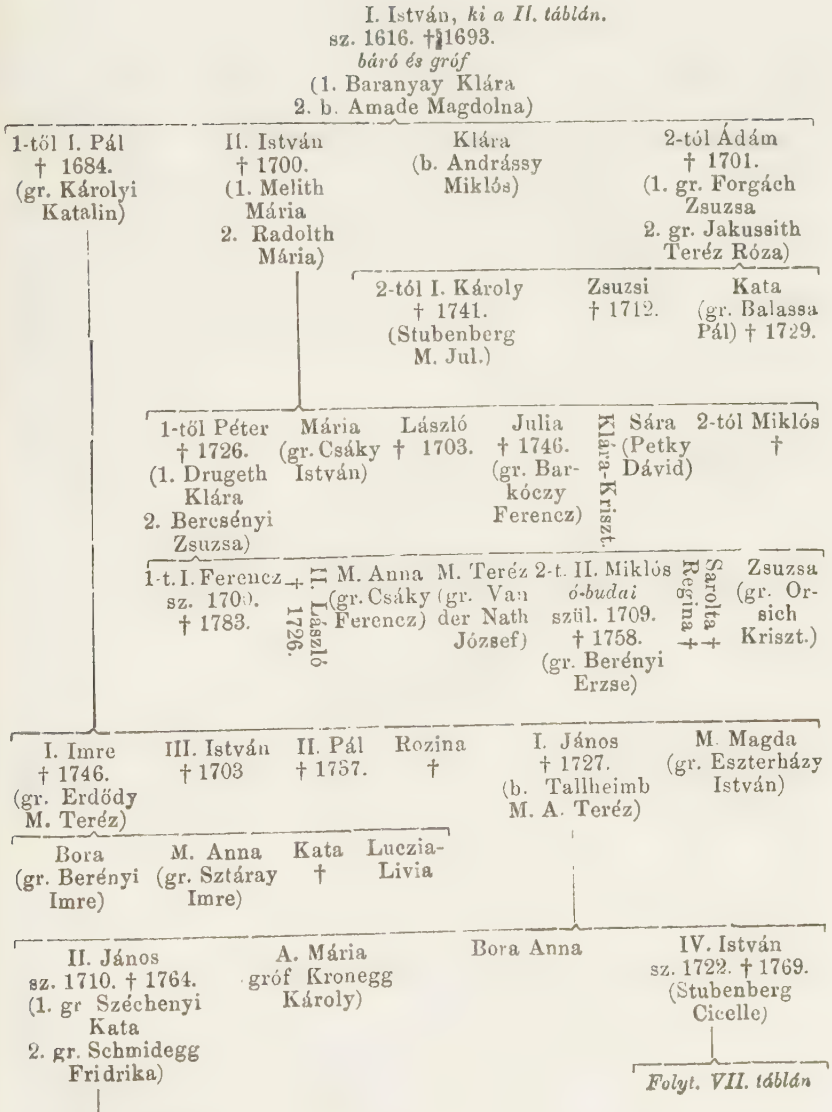
I. István, *ki a II. táblán.*
sz. 1616. † 1693.
báró és gróf
(1. Baranyay Klára
2. b. Amade Magdolna)
1-től I. Pál † 1684. (gr. Károlyi Katalin)
II. István † 1700. (1. Melith Mária 2. Radolth Mária)
Klára (b. Andrássy Miklós)
2-tól Ádám † 1701. (1. gr. Forgách Zsuzsa 2. gr. Jakussith Teréz Róza)
2-tól I. Károly † 1741. (Stubenberg M. Jul.)
Zsuzsi † 1712.
Kata (gr. Balassa Pál) † 1729.
1-től Péter † 1726. (1. Drugeth Klára 2. Bercsényi Zsuzsa)
Mária (gr. Csáky István)
László † 1703.
Julia † 1746. (gr. Barkóczy Ferencz)
Klára-Kriszt.
Sára (Petky Dávid)
2-tól Miklós †
1-t. I. Ferencz sz. 1700. † 1783.
† 1726.
II. László
M. Anna (gr. Csáky Ferencz)
M. Teréz (gr. Van der Nath József)
2-t. II. Miklós *ó-budai* szül. 1709. † 1758. (gr. Berényi Erzse)
Sarolta Regina †
Zsuzsa (gr. Orsich Kriszt.)
I. Imre † 1746. (gr. Erdődy M. Teréz)
III. István † 1703
II. Pál † 1757.
Rozina †
I. János † 1727. (b. Tallheimb M. A. Teréz)
M. Magda (gr. Eszterházy István)
Bora (gr. Berényi Imre)
M. Anna (gr. Sztáray Imre)
Kata †
Luczia-Livia
II. János sz. 1710. † 1764. (1. gr Széchenyi Kata 2. gr. Schmidegg Fridrika)
A. Mária gróf Kronegg Károly)
Bora Anna
IV. István sz. 1722. † 1769. (Stubenberg Cicelle)
Folyt. IV. táblán.
Folyt. VII. táblán

IV. tábla.

II. János, *ki a III. táblán.*
sz. 1710. † 1764.
(1. gr. Széchenyi Kata
2. gr. Schmidegg
Friderika)

- 1-t. M. Józéfa sz. 1735. † 1802. (1. b. Andrássy Ján. 2. Barany János 3. b. Révay Fer.)
- Ignácz sz. 1737. †
- III. János *lángi* sz. 1738. † 1778. (1. gróf Berényi M. Anna 2. báró Lusénszky Teréz)
- II. Ferencz sz. 1739. †
- I. Zsigmond *adonyi* sz.. 1741. † 1802. (gróf Raab Amália) — *Folyt. V. tábl.*
- M. Anna sz. 1744. II. Imre szül. 1742. † 60.
- 2-t. III. Miklós *palotai* sz. 1750. (Livora Janka) — *Folyt. VI. tábl.*
- Kata sz. 1752. (1. gróf Cziráky György 2. gróf Keglevich Károly)
- Teréz sz. 1756. (b. Vécsey Szigb.) Bora sz. 1755. (Plank Kár.)

- 1-től Anna (gr. Klobusiczky József)
- Józéfa (gr. Bethlen József)
- 2-tól IV. János (gr. Colloredo Francziska)
  - V. János sz. 1804. †
  - I. György sz. 1805. (gr. Pálffy Luiza)
    - II. Nándor sz. 1829. (gr. Zichy Livia)
    - II. György sz. 1832. †
    - IX. János sz. 1835. (b. Rödern N.)
  - Kamill sz. 1806.
  - I. Alfréd sz. 1816.
- Ignácz †
- Erzse †

V tábla.

I. Zsigmond, *ki a IV. táblán.*
adonyi
sz. 1741. † 1802.
(gr Raab Amália)

- Teréz (gr. Sermage Ferencz)
- IV. Ferencz (Malix Ludovika)
  - II. Zsigmond sz. 1800. (gr. Kolowrath Valéria)
    - I. Gyula sz. 1844.
    - IV. Zsigmond sz. 1846.
    - II. Henrik sz. 1851.
    - IX. Ferencz sz. 1853.
  - I. József sz. 1802. † (b. Majthényi N.)
    - Zdendo sz. 1837.
    - III. Zsigmond sz. 1840.

VI. tábla.

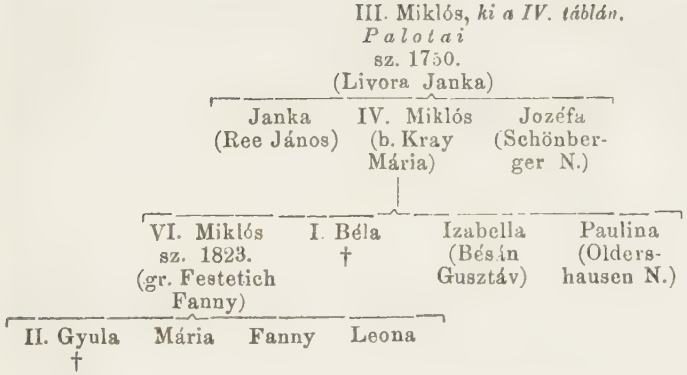

VII. tábla.

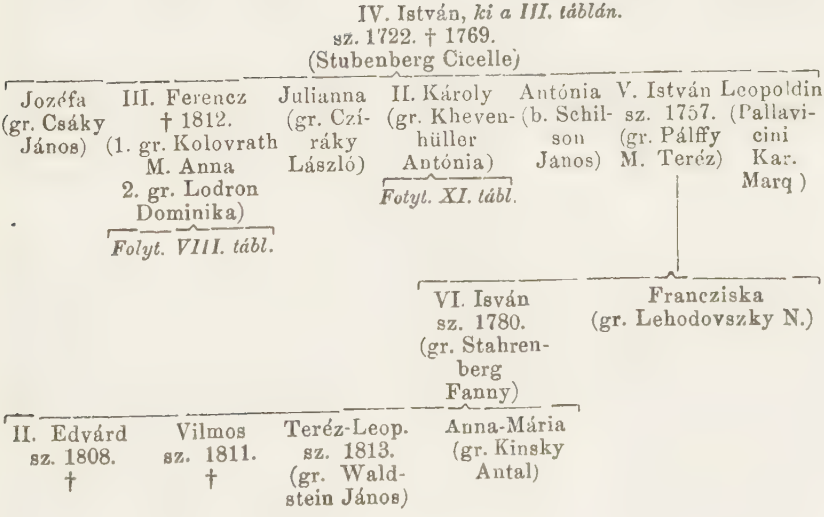

VIII. tábla.

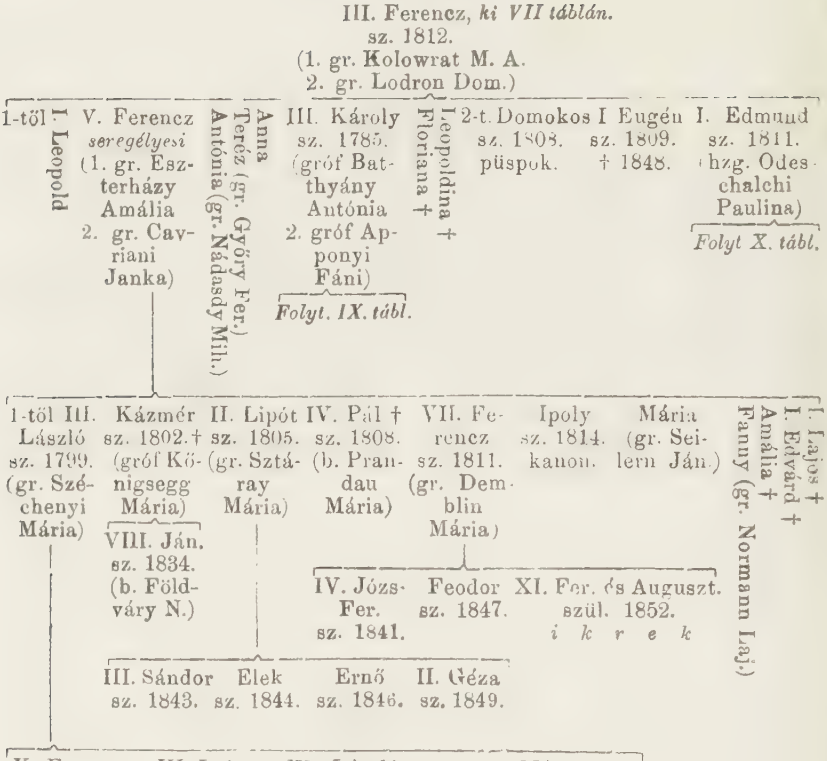

IX. tábla.

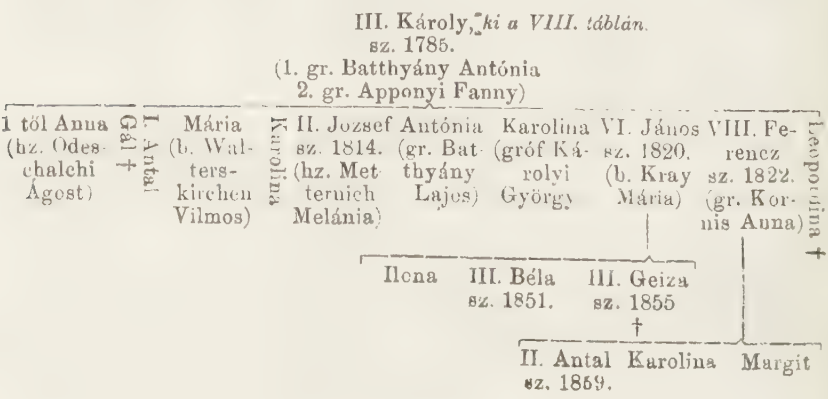

X. tábla.

I. Edmund, *ki a VIII. táblán.*
sz. 1811.
(hz. Odeschalchi Paulina)

- I. August. † — II. Edmund sz. 1834. (gr. Gatterburg Gabriella)
- II. Jenő (Eugen) sz. 1837. (gr. Redern Hermina)
- Livia (gr. Zichy II. Nándor)

XI. tábla.

II. Károly, *ki a VII. táblán.*
(gr. Khevenhiller Antónia)

- VI. Ferencz *Ferraris* (gr. Ferraris Mária)
  - III. József † — Henriet (b. Odeschalchi Ineze)
- IV. Károly (1. gr. Eszterházy N. 2. gr. Festetich Julia 3. gr. Seilern Crescent.) *Folyt. XII. tábl.*
- I. Sándor
- I. Nándor † 1862. (gr. Szechenyi Zsóf.)
  - I Emánuel sz. 1808. (Strachan Sarl.)
    - II. Viktor sz. 1842.
    - IV. Lajos sz. 1844.
    - II. Emánuel sz. 1852.
  - I. Viktor
  - Bódog sz. 1810.
- Adél gr. Keglevich János
- Karolina
- V. Károly II. Lajos — Emília (gr. Széchenyi Pál)
- V. Miklós *Trazburyi* (báró De Loe Julia) *Folyt. XIII. tábl.*
- Ernesztina — Melánia hz. Metternich Kelemen)

XII. tábla.

IV. Károly, *ki a XI. táblán.*
(1. gr. Eszterházy IV.
2. gr. Festetich Julia
3. gr. Seilern Crescent.)

- 1-t. Pál sz. 1803.
- 2-t. I. Henrik sz. 1812. (b. Mesko Irén)
- Hermann sz. 1814. (Szegedy Karolina)
- Otto sz. 1815.
- Adalbert sz. 1816.
- Julia (gr. Hunyady Fer.)
- Felicia (gr. Hoyos Fer.)
- Alfred † Géza sz. 1828.
- II. Imre sz. 1831. (gr. Péchy N.)
- Rudolf sz. 1833. Osv. m.)
- Ilona (Pallavicini

XIII. tábla.

V. Miklós, *ki a VI. táblán.*
(b. De Loc Julia)

Fridrik sz. 1823. † (Stuben-Anna) Alexandra Emilia Imre sz. 1826. V.PálGáb. sz. 1827. II. Sánd. és Ján. szül. 1829. Antónia Karolina

i k r e k

Ime eddig van a családfa. — A hozzá mellékelt jegyzetek nem igen tartalmaznak olyas adatot, mi már a 368—395. lapokon forrásokra is utalva bővebben el nem mondatott volna. Általában az látszik, hogy legnagyobb családaink közös levéltárai sem birnak tökéletes, részletes családfát és hozzájáruló családi monographiát.

Az ismétlést kerülvén, a közlött jegyzetekből csak a következő adatok jöhetnek mintegy pótlásúl még említésbe:

III. Zsigmond és János 1586-ban Erdélybe átköltözvén, ezeknek birtokaikat ugyan azon évben kötött barátságos egyezség folytán testvéreik I. György és Tamás egymás között egyenlően felosztották.

I. Pálról, a veszprémi kapitányról és győri tábornokról meg kell jegyeznünk, hogy Somogy és Zala megyei ősi, és osztatlan állapotbani birtokait 1624. jun. 25-én testvéreinek I. Mihály-nak és III. Benedek-nek átengedte, és rájok ősi joggal átruházta, honnan a Zichyek grófi ága az első ősi birtokokból jelenleg mit sem bir, azok ama két testvér által a nemesi renden megmaradt Zichy-ek kezeibe jutván. Továbbá a 382. laphoz megjegyzendő, hogy a Lebén-szentmiklósi uradalmat gróf Harrach Lenárdtól vette meg Zichy Pál, és arra kir. megegyező adományt vitt. Mind ezek azonban már emlitve is vannak.

I. István (a 382. lapon) a családi levéltári adat szerint nem sept. 18-án, hanem 8-án született. Ugyan csak ezen forrás szerint ő lett báróvá (mint én is írtam) 1655. julius 17-én; gróffá pedig 1679. aug. 21-én, tehát nem 1676-ban, mint Bel. M. és más források után a 382. lapon hibásan áll, de nem is 1625-ben, mint a góthai grófi Almanachban olvashatni.

A grófi család divényi senioratusi urodalmára nézve érdekes a következő adatokat után pótolnunk: I. István ezen urodalmat fiának Ádám-nak hagyományozta majoratus gyanánt. Ádámról annak fiára Károlyra szállott hasonló minőségben. Azonban Károly utó-

dok nélkül múlván ki, és nővérének Katalinnak gr. Balassa Pál nejének fia Ferencz által az ezen egészág kihalván, a Divényi urodalom majoratusa is megszünt. A Divényi urodalmat eképen 1742-ben a család akkori legidősbje II. Imre árvai volt főispán birtokba vette, kinek birtoklási czímén és I. István gróf végrendeletén alapszik az 1749-ben hozott kir. táblai itélet is, mely által, miután ezen itélet az újjitott perben 1750-ben kelt kir. hétszemélyes táblai itélet által is helyben hagyatott, a Divényi urodalom I. Ferencz, győri püspök, mint a grófi család akkori legidősbje részére senioratussá vált.

Sorenkivüli különös pótlékok.

Czernkovich család. (Doljei) Zágráb vármegyei nemes család, mely Dalmátiából névszerint Scrissiából másként Bag-ból (jelenleg Carlo-bago-nak neveztetik) eredt, és 1387-ben János, Pál és Károly Corbaviai grófok által több Scrissiai nemes és tisztes családokkal úgymint a Mirkovich, Jurissich, Buglievich, Suvich stb. törzsekkel régi kiváltságaikban megerősitetett, úgy nem különben Corbaviai gróf Budiszló fiai Miklós, Tamás és Vucsko, valamint György grófnak fia Károly és néhai gróf Károlynak fia Pál mint Corbavia, Licca, Brusana, Scrissia urai és természetes grófjai által is számtalan török ütközetben tanusitott vitézségeiért és érdemeiért kiváltságos állapotában meghagyatott és megerősitett, a midőn Czernkovich Vid Obrossich Hlapaccal al-bán volt. Ugyanez történt Scrissia lakosaival 1432-ben Zsigmond király alatt, 1481-ben pedig szabadalmas Okleveleiket Mátyás király is átirván, megerősité. [1])

A család ősei a 15. és 16. században a török elleni harczokban szintén kitünteték magokat, és nemesi kiváltságaikban is megmaradtak mindaddig, míg M.-Terézia királyasszony alatt a határőrség felállitattván és hadi szervezet alá fogatván, az ott lakó nemes családok kiváltságai megszüntek, kivévén azokét, kik kivándorlottak és cserekép Magyarországban a Marosontúli megyékben (úgynevezett temesi bánságban) hasonértékű jószágokkal kielégitettek. Illyenek száma azonban kevés volt; és igy Dalmatia nemeseit átalában hasonló sors

[1]) Másolt okmányok szerint, melyek eredetijei a Carlopagói levéltárban vannak családi közlés szerint.

érte. Eképen Czernkovich Antal is, ki a családfán áll, egyszerű határőr lőn.

Czernkovich Antalnak fia Miklós azonban I. Ferencz király által régi nemesi eredete tekintetéből díjnélkül ismét magyar nemességre emeltetett, és Zágráb megyei Dolje helységre, (honnan a csa-

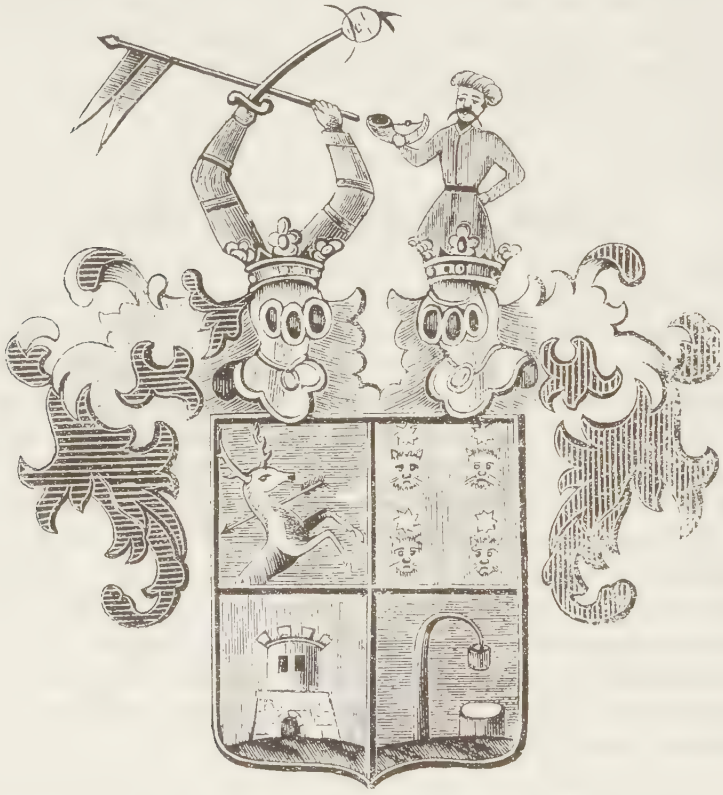

lád előnevét irja) kir. adományt nyert, és egyszersmind ősi czímere helyébe, mely egy vadásztülköt tartó raguzai férfiút ábrázolt, következő — följebb metszetben is látható — czímert nyert.

Ez négyfelé osztott paizsból áll, az 1-ső kék udvarban emelkedő szarvas, nyakán ezüstnyillal átütve, a 2-ik vörös udvarban négy oroszlánfej, ugyanannyi aranycsillaggal, a 3-ik vörös udvarban emeletes, rovátkolt, és két ablakkal, alúl zárt kapuval ellátott vártorony, a 4-ik kék udvarban zöld téren gémes kút, függő cseberrel látható. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból két páncélos kar nyúlik

ki, a jobb oldali kivont kard legyén levágott törökfejet, a balban vörös zászlót tart, a baloldali sisak koronájából egy raguzai viseletü férfiú emelkedikki, jobb kezével vadászkürtöt tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

A család nemzékrendéből, a mennyire még az anyakönyvek terjednek, a XVII. század végén élt György, ki Bag (Carlopago) mellett Mala-Drágán birt, neje Sibenikből Dum Margit volt, ettől született Mala-Drágán 1707. novemb. 13-án Gergely, ki szintén Maladrágai birtokos lakos volt. Ennek nejétől Brajkovich Antóniától született 1739. jan. 25-én Antal, ki nőül vette Szalopek Mathaeát. Meghalt 1835-ben kora 96. évében fiánál Mátyás-nál, ki segniai czimz. kanonok és plébános volt.

Antalnak nevezett fián Mátyás kanonokon kivül fia volt Miklós is, ki 1777. octob. 9-kén született. Anyai nagybátyja Szalopek exjesuita által Varasdon neveltetett, hol 1804-ben gymnasiumi tanár lett, onnan a zágrábi gymnásiumhoz áttétetett, 1812-ben az ajt. alapitványok ellenőre, 1830-ban pénztárnok, és az alapitv. javak igazgatója, 1849-ben nyugalmazva. Meghalt Zágrábban 1855. mart. 13-án. Ő kapta — mint emlitők — a doljei kir. adományt és családja egykori kiváltságos voltának tekintetéből dijnélkül a nemességet. Két fia maradt: József és János, amaz a tengermelléki kincstári javak Inspektora volt, az utóbbi pedig több megye táblabirája, Zágráb városa számvevője volt, jelenleg mindkettő földbirtokos.

A családfa következő:

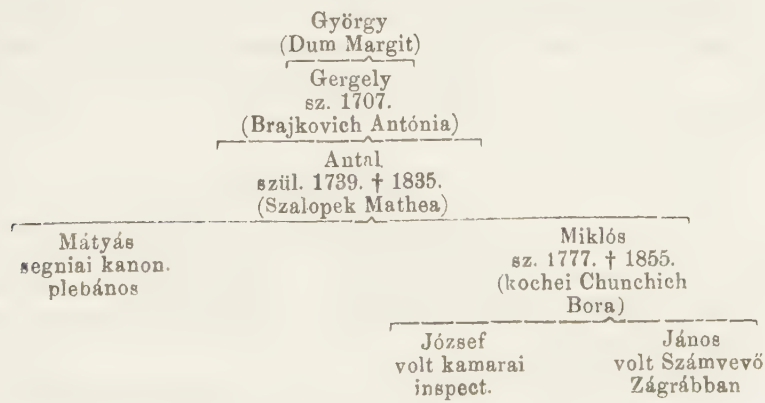

Varga család. (B. Füredi) Zala megyei nemes család, birtokos B. Füreden, honnan előnevét irja. Ismeretes belőle Lajos (sz. 1801).

ki 1823-ban vette nőül f. szopori Eténvi Ferencznek Foky Erzsébettől[1]) leányát Eténvi Jozéfát. (sz. 1805.) Zala megyénél kezdvén pályáját, 1845-ben főbiróvá választatott, és 1860-ban nyugalmazva haza vonúlt B. Füredre, meghalt 1864. febr. 18-án. Gyermekeit és unokáját a következő táblázat[1]) mutatja:

Eténvi Ferencz
(Foky Erzse) lásd *IV. köt. 191. lap.*

Eténvi Jozéfa
(V a r g a Lajos)
sz. 1801. † 1864.

Sándor	Imre	Camilla	Isidor	Javelin	Cornélia
sz. 1825.	sz. 1827.	sz. 1829.	sz. 1831.	sz. 1835.	sz. 1840.
nyug. őrnagy	honv. őrn.	(b. Wuisthoff	kapit.	(Varga	(gr. Zedvitz
Gombán	(Svastics	Péter alezred)		Sándor	György)
Zala várm.	Ilka)			mérnök)	
	Jenő				

A család czímere a paizs kék udvarában hármas zöld halmon magyar vitéz, három búzakalászt tartva. Ugyan ilyen alak emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából kivont karddal. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Kiigazitása

azon jelentékenyebb hibáknak, melyek e munka I.—XII. köteteiben a már kötetenként kijelölteken kivül még előfordúlnak, és melyeket kéretik az olvasó utólag kijavítani.

Az I. kötetben.

A **41**. lapon a 30. sorban kezdett Andrássy czikkbe két ily nevü család van összezavarva. D á v i d, a híres ezredes más családhoz, a *nemeskéri* előnevü Andrássy-akhoz tartozik, mely a Pótlékkötetben fog teljesen megjelenni.

A **66**. lapon Á r o k h á t y helyett Á r o k h á z y teendő.

---

[1]) Kinek atyja Foki Benedek kapitány volt.

[2]) Családi kozl. sz.

87. lapon 7. sorban 1589. helyett 1489. olvasandó

92. lapon a 20. sorhoz tartozik a 7.) jegyzet idézete.

93. lapon a Bajza család két családra van szakítva, holott egy ugyanaz.

117. lapon az 5. jegyzetben tett hozzávetés nem áll.

124. lapon Serédy Farkas helyett Serényi olv.

128. lapon a Balczer család Nógrád megyei Sztregovai eredetü, hol előbb a Balassák alattvalója volt. Más neve Martini. Lásd X. kötet 440. lapon. A Balczer család tudtunkra kihalt, és különbözik a Hont megyében is található Balczár családtól.

142. lapon a családfán egy vonal hegye roszúl van elhelyezve, mert Balogh Mihálynak és Gerhard Majdolnának a gyermekei: Pál, Bora Tihanyiné stb. Lásd Pótl. köt.

150. lapon Baloghy I. Gáspárnak fia I. Ádám, kinek Rudnay Évától II. Gáspár, kinek Bezegh Mária és Sembery Zsófia feleségei egyikétől II. Ádám, kinek Jezerniczky (nem Jeszenszky) Zsuzsannától József és Mihály, mint már a 152. lapon láthatók. Lásd teljesebben *Pótlékköt.*

162. lapon 15. sorban Eleonóra helyett Ilona olv.

163. lapon losonczi Bánffy családról biztos adatok nyomán kiderül, hogy a kihalt Losonczy családdal egy törzsből eredt, és igy a Tuhutum, meg Tomizobá-tóli származtatás meséje összeomlik.

171. lapon Bánhidy család eredetére nézve biztosan áll, hogy törzse Bánhidy Ferencz, ki 1718-ban kapott czímeres nemes levelet. A régiebb eléadás mese.

191. lapon a czímermetszvény hibás, a leirás szerint a vitéz szarvas-agancsot tart.

201. lapon 23. sorban Basó Zsuzsánna helyett Erzsébet olv.

207. lapon Deáki Samu helyett János.

229. lapon 21. sorban 1626. helyett 1526.

245. lapon 9. sorban 1798. helyett 1698.

227. lapon 10. sorban 1381-ben helyett 1581.

280. lapon utólsó előtti sorban *Róla* helyett olvasandó Istvánról.

281. lapon Markovich Apollónia helyett Matkovich.

303. lapon 17. sorban a 3.) idéző jegy helyett 4); és igy folytatva 4. helyett 5. stb. teendő. Alúl pedig a jegyzetek közül az 1. és 7-dik kimaradván, igy pótlandó 1) *Kővári, Erdély nev. cs. 35.* Az ed-

dig 1. helyett olv. 2. és igy tovább. Végre 7) jegyzék *Horányi, Nova Memoria 386.*

A II. kötetben.

4. lapon Kazinczy Mihályné helyett Miklósné.

11. lapon. 18. sorban Lászlónak fia helyett I. Miklósnak fia.

32. lapon a báró Bernáthffy család elöbbi neve Bernyakovich, melyett a múlt század végén változtatott meg.

37. lapon Máriássi László helyett Máriafi olv.

45. lapon a családfai harmadik függöleges vonal egészen rosz; az éknek vagy vonal hegyének csupán Kristóf irányában kellene lennie, holott helyette még egy vonal van; mind azok, kik György alatt függőleg olvashatók bezárólag Mártonig, mindnyájan Kristófnak gyermekei.

67. lapon Beten családnál az év 1275. — a 3-ik jegyzet pedig Fejér Cod. dipl. VII. vol. 2. p. 262—3. Lásd *Vermes cs.*

68. lapon a czímerben nem két hattyu, hanem két lúd van

89. lapon 3. sorban gyermekei helyett unokái.

90.—91. lapon a két Bezegh (jobban Bezzegh) család egynek tekintendő.

122. lapon 25. sorban az „*Ugy látszik*" kifejezés kimaradt, mert bizonyos, hogy az ebeczki előnevü Blaskovich családnak alapitó törzse Sámuel volt, a ki 1712-ben nemesitetett. Lásd *Pótlékköt.*

126. lapon a két Bobor család szintén egy törzsből eredt egységes családnak tekintendő.

137. lapon Bodényi cs. nem létez, Bodon helyett tévedésből jutván be; kitörlendő.

141. lapon Bodon cs. előneve „*Mihályfalusi.*"

154. és **155.** lapon Bohus cs. a pethőfalviből eredt a világosi is. A felsőbbi czímer tulajdonosát nem ismerjük.

161. lapon a Bónis Mihály által 1720-ban nyert czímer és az általa alapitott család nem tartozik a tolcsvai Bónis családhoz.

180. lapon 5. sorban álló (II.) László elhagyandó, az ennek tulajdonitott Anna Teleki Jánosné Pálnak nővére volt.

182. lapon kászoni Bornemisza családfájában kis tévedés van; a czímer is Kővári után adva, hibás. Kiigazitásaik a Pótlékkötetben lesznek keresendők.

241. lapon 11.—12. sorban Brunszvik Tóbiás Thurzó

Szaniszlónak aulicusa (udvarnoka) volt, itt az udvarnok alatt udvari lelkészt (aulicus concionatort) kell érteni, mert Brunszvik Tóbiás protestans lelkész és utóbb superintendens volt. [1]) — mint a 243. lapon az 1. jegyzetben is olvasható.

267. lapon a Buthkai családnál az I. táblán a törzsnek fia István 1254-ben bán, kimaradt, ennek fiai voltak az ott látható II. István, László, Ioakim és I. Pál. — A 7. sorban notár. helyett *nótáztatott* olvasandó.

271. lapon II. Márton fia volt Istvánnak (kimaradt), az pedig II. Miklósnak. Tehát ez István ott is közbe szúrandó.

A III. kötetben.

20. lapon a 15. sorban a Cherepes családhoz tartozik az alsó 2-ik idézet.

32. lapon 26. sorban 1473. helyett 1573. olv.

51.—60. lapon Crouy családnak II. Andrástól eredeztetését Horváth Mihály Magyarország történelme II. kiadás I. kötet 486—488. lapjain az időszámlálás csalhatatlan érveivel megczáfolván, ugyan azt Bottka Tivadar a Budapesti Szemlében történelmi itészettel megvitatván, azt fenttarthatónak többé Érdy válasza daczára is el nem ismerhetvén, a hiteles történelmi adatok sorából kitörlendőnek kell tartanunk.

88. lapon Gabriella szül. 1825. helyett Gábor teendő.

100. lapon a jaszenovai Csaplovics családnál hibás állitmány az, mintha az Alföldről eredt volna. Ős hazája Árva megye. Teljes családfája és hitelesebb czímere a kiadatást a Pótlékkötetben várja.

115. lapon 13. sorban Krisztina helyett Éva olv.

152. lapon 34. sorban Sviatko Márton helyett Mária olv.

188. lapon Józsefnek Rosty Juliannától fia Pál volt a cs. kir. kamarás, és ennek gyermekei és utódai azok, ki a 189. lapon álló Pál gyermekeiül vannak téve, honnan tehát kitörlendők, és a kijelölt helyre teendők.

193. lapon álló Czéczei családnévvel (noha az a legvalószinűbb, hogy Csécsei) nem állunk tisztában. Verancsich (Munk. I. 345.) még oklevélben Czerey-nek is nevezi Lenártot.

---

[1]) L. Schmal A. Vita Superintendentum Evang. Kiadta Fabó. 8. és 87 lap. stb.

204. lapon mind a két Czóbel család ugyan egy. Boldogfalvi helyett Balogfalvi olv. Teljes családfája a Pótlékban várható.

249. lapon 25. sorban István helyett Imre olv.

305. lapon 3. sorban Berchtold helyett Berthóty olv.

335. lapon 11—13. sorban Anna Bakos Mihályné tollhibából csúszván oda, kitörlendő, mert azon Anna a Haraszthy családból volt.

338. lapon álló Gergely, a csongrádi követ, más, különböző Dóczy család-ivadék volt.

355. lapon 15. sorban álló Domin Alfonz tévedésből *meghaltnak* iratott; él, 1858-ban jogász volt.

365. lapon Herencsényi Mih. helyett Bora olv.

366. lapon 25. sorban Jármy Károly helyett Carolina olvasandó.

373. lapon alúl Pécsy Anna helyett Persy Anna olv.

380. lapon a Drágffy czímer hibás, horgony helyett nyíl, és alatta félhold kellene kék mezőben. L. *Pótlékköt.*

383. és **389.** lapon a Draskovich grófi család eleiről azon állitás, mintha a Draskóczy családdal egy törzsből eredtek, és Turóczból szakadtak volna Dalmatiába; alaptalan hozzávetés.

396. lapon 20. sorban 1792. helyett 1692. olv.

414. lapon Duka cs. (kucsini) nem halt ki, él jelenleg is. Családfáját a Pótlékköt. hozandja; a 415. lapon álló Dukay cs. azonos a Duká-val.

A IV. kötetben..

3. lapon két különböző Ebeczky család van összehozva, az egyik az ebeczki Ebeczky, régiebb, már kihalt, a másik a most is élő Inánesy másként Ebeczky, mely utóbb Ebeczky de Inánes lett. Különben az utóbbi leányágon amazzal vérség, beházasodván az ebeczki Ebeczky-ek közé, a 3. lapon utolsó ízen álló Borbála (Pyti) helyett hihetőleg Piry olvasandó.

9. lapon Egerer cs. Krompachi előnevet visel.

32. lapon 14. sorban N. N. helyett Érsek Margit olv. Fiának Györgynek neje Horváth Sára volt.

43. lapon a Wasserburgi Venczelintől származtatás tévedés. Lásd az Eödönffy-ek eleinek jobb nemzékrendét X. kötet 859. lapján.

44. lapon 3. sorban 1490. helyett 1290. olv. — Födön atyjául Jakó teendő; — a 18. sorban Pazy helyett Bay olv.

94. lapon 38. sorban báró Bánffy Ágnes helyett Albert olvasandó.

119. lapon 14. sorban a Farkas család czímerében medve helyett farkas olv.

122. lapon a 3. sorban a *tán* szó kihagyandó; a 9. sorban „*idősb fia*“ kimarad, mert Dánielnak nem volt fia. Sándor és Dániel is Ferencz-nek voltak fiai.

124. lapon 6. sorban I. András-nál kimaradt, hogy ködí egyes. görög lelkész volt.

134. lapon 1. sorban Fáy Gusztávnál (ki 1866. máj. halt meg) elhagyandó: hogy Gömör vám. alispán lett volna. Az más Gusztáv volt.

142. lapon a 8. 9. és 10. sorban emlitett József ugyanazon egyszemély, és a nevezett Lajos az ő fia.

148. lapon 24. sorban Katon helyett olv. Koton.

180. lapon a nagy szalatnyai báró Fischer család azonos az utánna a 181. lapon állo külön szakasztott Fischer családdal, melynek ott nemesi ága van közölve. Bővebben lehet a *Pótlékkötetben.*

190. lapon 13. sorban Bakó Judit helyett Klára olv.

203. lapon III. Ferencz váradi püspök meghalt 1777. helyett 1577-ben.

212. lapon 15. sorban V. László helyett *VII.*

214. lapon IX. János helyett *XI.* olv. úgy szintén a 213. lapon 33. sorban is.

216. lapon 5. sorban *V. táblán* helyett *VI. táblán.*

220. lapon a 24. sortól végig nem tartoznak a soborsini Forray családhoz, mert annak első ismert törzse Forray I. András, nejéről Sárközynek is neveztetett, és fiaiban Forray másként Sárközy János és Mártonban 1714-ben nemesitettek meg épen azon czímerrel, mely a grófi családnál látható. Lásd *Sárközy* család X. köt. 67. lapján.

225. lapon 33. sorban 1847-ben helyett 1849.

228. lapon kimaradt egy nemzedék (iz), tudniillik I. Miklósnak fia Károly, a kinek nejétől Pongrácz Évától gyermekei Lajos, Antal, Teréz II. Miklós. A többi sajtó hiba e családnál azon kötet végén olvasható. Teljesebb, hiteles családfa vár a Pótlékkötetre.

271. lapon 29. sorban 1870. helyett 1810.

277. lapon a családfán Klárának testvéreül János helyett Ferencz teendő.

326. lapon Ganczang család helyett olv. nevét helyesen Ganczaugh cs.

343. lapon 20. sorban kis-géczi helyett *felső-géczi* olv. — a 25. sorban pedig a 1) idezet helyett 6) kell és ahoz a következő lapról az 1) jegyzet szól.

344. lapon 8. sorban Ferencz helyett András 1566. teendő; leánya Kata elhagyandó, mert nem bizonyos. Bövebb családfa készen kiadásra vár.

354. lapon álló táblázat ujabb kutatás folytán hibásnak látszik, hitelesebb kiadásra vár. A vég ízen Soos Pálné helyett Sas Pálné olv.

437. lapon 25. sorban Sz.-Márton után értendő: napján.

486. lapon a gr. Gyulay család czímere csakugyan hibás, és egészen más, és igy igaz czímere még is az, a mi a 490. lapon a 2.) jegyzetben van leirva. Különben e családhoz is becses adalékok várnak kiadásra a Pótlékkötetben.

492. lapon álló Gyura család másként Mészáros-nak is neveztetett.

493. lapon álló Gyurcsák család nem tartozott a nemesek sorába.

493. lapon a Gyurcsányi családnak alapitó törzse Ferencz 1646-ben nemesitetett meg. Teljesebb családfám volna közölhető.

501. lapon a losonczi Gyürky család csakugyan 1652-ben kapta czímeres levelét.

Az V. kötetben

16. lapon 14. sorban Mathényi helyett Majthényi olv.

43. lapon Hamvay cs. helyett Hanvay cs. olvasandó, teljes családfája készen várja a Pótlékkötetet.

63. lapon 30. sorban Caeciliának helyett Jankának olv.

67. lapon 7. sorban főispán helyett olv. alispán.

87. lapon b. Hellenbach Györgynek anyja volt Beniczky Teréz, atyja szintén H. György és ez volt fia János-Gottfriednak. Teljesebben lehet a Pótlékban.

123. lapon 21. sorban 1525. helyett 1554. olv.

124. lapon 17. sorban aug. helyett olv. május.

137. lapon 24. sorban 1784. helyett 1786. olv.

155. és **156.** lapon palóczi helyett mindég p á l ó c z i olvasandó.

192. lapon a kis kresztyeni nemes és kéthelyi gróf Hunyady család törzse A n d r á s előbbi vezeték-neve N a g y volt, e néven is neveztettek utódai még 1663. körül is. A Hunyadi nevet onnan kapták, mert Hunyad vármegyéből származtak be Magyarországba. Lásd Rajcsányi Ad. Deduct.

210. lapon alúl a 1) idézet kimaradt; ez az: *Vay L.* Német hivség. — Az 1-nek száma 2-ikra javítandó.

212. lapon 27. sorban az e g y s z a r v ú *nyakán* nyillal átütve.

224. lapon 23. sorban Szécsy Éva helyett M á r i a olv.

228. lapon 16. sorban Jankovich János helyett A n t a l olvasandó.

241. lapon 2. sorban Icsevics márk helyett M á r k.

244. lapon 14. sorban Lászlónak helyett M i h á l y nak olv., a 21. sorban pedig III. Péter helyett II. P é t e r olv.

247. lapon az utolsó jegyzetben 2500. helyett 500. olv.

250. lapon a III. táblán álló Irinyi János és ága nem e családból származott. Ama másik család szerint neve igazabban I r i m i; és igy ezen ág az irinyi Irinyi családhoz nem számitandó.

263. lapon az Ivánka családnál a Huntpáznán családbóli eredeztetés téves hozzávetésen alapúlt. A család a Draskóczy-akkal lehet egy eredetü. E lapon az 1) idézetül ez pótlandó: *Engel: Monumenta pag. 64.* A 164. lapon utóbb leirt czimert tartom hitelesnek.

277. lapon álló Jagassich család irta nevét J a k a s s i c h alakban is.

290. lapon 16. sorban belső helyett k ö z é p olv. — Az 5.) idézetben Jakussith Kata f ö l ö t t értendő. — A 8) idézethez *Teleki Hunyadiak kora X. k. 5. l.* adandó.

294. lapon 4. sorban Dobs helyett D o b ó álljon. — A 2) idézetben a b á r ó czím kihagyandó.

306. lapon a családfán e g y l e á n y helyett olv. F l ó r a.

311. lapon a felső kulcsszó Jankovics helyett J á n o k y, a táblán az első III. Gáspár helyett II. G á s p á r teendő.

312. lapon Farkas leánya A n n a-M á r i a előbb Kajaly Pál második neje s özvegye, másodszor győri Nagy János második neje. A 20. sorban Eötves N. előtt a b. (*báró*) elhagyandó. — Megjegyzendő, hogy a Jánoky család most is élőnek mondatik. Nyitra megyé-

ben egeri előnévvel találjuk a Jánoky családot a tisztviselőség lajstromában.

329. lapon Jelenffy Lászlónak fia volt L é n á r d, annak fiai R o z i n a Wagnerné, stb. Teljes családfája kiadásra vár.

340. lapon 21. sorban B o r b á l a helyett Judit teendő.

357. lapon 2. sorban 2) jegy helyett 1) teendő.

A VI. kötetben.

6. lapon utolsó ízen Baranyai helyett B a r a n y i olv.

12. lapon Kacskovich N. helyett József teendő.

33. lapon 2. sorban Majthényi N. helyett L ú c z i a teendő.

50. lapon 12. sorban főpap helyett *kir. biró* olv. Ugyanazon lapon sárfalvi helyett s ó f a l v i olv.

87. lapon 27. sorban Lászlónak helyett L a j o s nak olvasandó. Egyébiránt e család teljes származási fája azon kötet 534. lapján látható.

101. lapon 3. sorban † 1758. helyett 1791. teendő.

115. lapon 13. sorban Kastal N. helyett J á n o s teendő, ki 1752-ben halt meg.

125. lapon 6. sorban Mihály helyett M i k l ó s álljon.

141. lapon utolsó előtti sorban 1857. helyett 1757. olv.

142. lapon 12. sorban Sombory Róza helyett K a r o l i n a olvasandó.

152. lapon utolsó sorban 1336. helyett 1836. olv.

165. lapon I. Z s i g m o n d volt főbiró (nem a II-ik), unokái J á n o s (szintén volt főbiró) és III. Z s i g m o n d laknak Baracskán, (nem Családon.)

175. lapon 30. sorban Pekri Anna helyett K a t a olv.

176. lapon 5. sorban Tordai Zsófia helyett A n n a olv., 12. 13. sorban pedig Brusierre Kata helyett *Brugiere Carolina Vilma* olvasandó.

185. és köv. lapon a Kende családfa nem hiteles, még kevésbbé hiteles a 343. lapon Kende Gusztáv által szerkesztett és a Kendi családdal összekapcsolt származtatás. Egy teljes és hitelesebb készen vár a Pótlékkötetre.

191. lapon a 9. sorban emlitett Z s i g m o n d-ról megjegyzendő, a mi elmaradt) hogy 1849-ben c s á s z á r i k i r á l y i kormánybiztos

volt; valamint fia Gusztáv is nem alkotmányos, hanem csász. kir. alispán volt 1849-ben.

203. lapon a Kenesei család törzse István volt, ki Rudolf királytól kapott nemességet. *Tud. gyűjt.* 1822. VI. 127. — A 12. sorhoz teendő az 1) számú idézet.

212. lapon 29. sorban Nagy után olv. Ferencz.

227. lapon 7. sorban a Kéry család Nógrád megyei Kér helységből származott és onnan írja előnevét, nem Hont megyéből.

229. lapon 11. és 31. sorban Bánffy Margit helyett Magdolna olvasandó.

232. lapon a czímerben a kör-irat „Caesar dedit incrementum". — Roszúl van tehát a szövegben a 36. sorban.

262. lapon a Kisfaludy család táblázatán törzsül teendő Mihály, annak fia Balás, annak egyik fia: István, kitől az I. táblázaton állók erednek, másik fia azon Mihály, kinek nejétől Sitkey Zsuzsannától a 263. lapon álló ivadék származott. Ime meg van a két ág közti kapocs jelölve. Az utóbbi táblán II. Mihály neje Sándorffy Anna volt.

264. lapon 9. sorban Sümegen helyett Téthen olv.

359. lapon a 25. sorban nem III. Györgynek, hanem csak ugyan Boldizsárnak voltak gyermekei: István a jesuita, Ferencz a kolosi főispán és Bora apácza, mert hibázott Mikola, midőn Boldizsárt magtalannak írta, mint a 363. lapon a 7. jegyzetben emlitettem, ugyanis Kornis Gáspár naplója által (lásd Uj magyar Muzeum 1860. évi 334. lapon) a Boldizsártóli származás kétségtelenné vált.

368. lapon a Korodínyi családhoz megemlitendő, hogy másként Berdóczy-nak is neveztetett, is igy valószinüleg azon Berdóczy Mihálynak ivadéka, ki 1646. dec. 13-án III. Ferdinand királytól kapta czímeres nemes levelét.

393. lapon a horti Kovács cs. származási rendjén ujabban látott adatoknál fogva Pálnak a törzsnek János fiától (nem György) hanem Ádám származott, ennek fiai András és János, amannak fia Imre a rigyiczai, az utóbbinak fia volt Ádám. — Azon György pedig, kinek neje Hliniczky Ilona, fia volt a táblán álló Györgynek, kinek özvegye Horváth Fruzsina 1647-ben élt. — Mihálynak nejétől Hagan Annától fia Ferencz (1775.) ennek fiai Ferencz, József és Pál.

403. lapon Kovách Mihály és János, kik Ujhelyi Jánossal

1650-ben nemesitettek meg, a 397. lapon leleszi és visontai Kovács családhoz sorozandók.

408. lapon a családfán Zsigmondnak neje jeszeniczei Jankovich Anna volt (mh. 1830.) Fiának Ferenczeknek neje Kubinyi Evelin.

423. lapon körtvefai Kovacsóczi cs. czimere hátulsó lábain ágaskodó oroszlán. Lásd *Zamosius Analecta Lapidum.* 1598.

480. lapon a III. táblán „N. Podmaniczky" helyett Zsuzsi Pottornyayné teendő. Ott Ágoston neje Gosztonyi Julia. Leánya Laura Zerdahelyi Inczéné. Fiának Gejzának gyermekei Jolán és Lajos. — A IV. táblára többet a Pótlékkötetben pótolhatnánk. —

482. lapon az V. táblán Mihálynak Kiss Judittól volt fia Mihály (*kimaradt*) kinek nejétől Ambrózy Apollóniától gyermekei: Mihály, Károly, Szidónia stb.

484. lapon Pál fiának Mártonnak, (ki alatt a családfán 1828. év áll) nejétől Keszler Józéfától gyermekei 1. Antónia mh. 2. János cs. k. kapit., kinek Földváry Matildtól leánya Izabella. 3. József, kinek Barcsik Máriától Erzse és Irma. 4. Panna Dorogsághy Kornélné. 5. Pál, 6. Kornélia.

485. lapon 6. sorban kir. dictator helyett olv. dicator.

562. lapon a 15. sortól kezdve közlött családfa, az alatta álló négy sórral együtt nagy tévedésből jutott a Kosár család neve alá, mert azok nem a Kosár, hanem Pethő család tagjai.

A VII. kötetben.

5. lapon 8. sorban kora 66. évében helyett olv. 60. évében.

67. lapon 17. sorban „40 évig" helyett 4 évig olv.

78. lapon 30. sorban Hravovszky Erzse helyett olvasd Hrabovszky Erzse.

79. lapon 3. sorban 1860. helyett kell 1660.

89. lapon 14. sorban zarándi helyett hunyadi teendő.

90. lapon 14. sorban banas helyett banus olv.

91. lapon 6. sorban Száuthoy helyett Szánthóy.

91. lapon 15. sorban Harthalmy helyett Hathalmy olvasandó.

124. lapon 13. sorban Boros helyett Koros olv.

170. lapon 25. sorban Iloswai helyett Ilsvai olv.

250. lapon 22. sorban szül. 1735. helyett 1760. olv.

266. lapon 28. sorban Petri Julianna helyett Pekry olv.

310. lapon a III. táblán IV. Pálnak gyermekei közül kitörlendők Zsófia, Zsuzsi, Julianna, miután azok, mint alább is megvan, Istvánnak voltak leányai.

339. lapon álló Marsinay II. Ferencz 1725—26-ban Nyitra vármegye főszolgabirája volt, úgy III. Ferencz 1757-ben.

377. lapon álló Mauks családi második rendbeli táblázat hitelesnek egészen nem tartható.

384. lapon a táblán 8. sorban Miklósnak harmadik fia János helyett Jónás, annak fiai György és János (vagy István), kinek neje nem segóczi, hanem regőczi Huszár Zsuzsi. — A 23. sorban Gáspár fiának Miklósnak voltak leányai Anna Bánóczy Istvánné, és Julia Prileszky Antalné.

407. lapon említett Méhes Sámuel nem fordítá Anacharsist, hanem csak annak fordítóját Deáki Filep Sámuelt mintegy 4000 frtnyi nyomatási költséggel segité.

473. lapon a 15. sorban olv. czimere oroszlán, mely három nyilat tart. — A táblán I. Zsigmond helyébe György teendő nejével Kassai Annával. Azon Györgynek pedig, ki Boldizsárnak fia volt, és kit Barcsay Ákos felakasztatott, neje Kassai Anna helyett Petrichevich Horváth Margit teendő.

474. lapon III. Mihály † nem 1721. hanem 1720. neje Bethlen Druzsa pedig † 1724. Fiok István szül. 1708. nősült 1728. aug. 25-én. Cserey szerint (Hist. 473. lap.) Pálnak fia Kelemen.

480. lapon a gróf Mikó család öseiről szóló oklevél olvasható Fejér Cod. dipl. X. vol. 7. p. 377. — a 3. jegyzetben gróf nemes helyett olvasandó gróf Nemes Judit.

481. lapon Mikó Ferencz a történetiró meghalt 1635. sz. Jakab napján. — Imrének fia a végizen álló Ádám, mhalt 1862-ben.

485. lapon a Zsögödi Mikó családból Ferencz-nek a csikszéki alkirálybirónak neje Ozdy Judit, kitől 1656-ban szül. János. Lásd Naplóját kiadva Torma Károly által.

495. lapon álló báró Mikos családból Mikosdon él Eduárd, kinek fia János.

250. lapon Imrének, ki 1842-ben jun. 9-én kora 48. évében halt meg, gyermekei 1. Miklós, 2. Lajos, ki most is képviselő, (neje 1866-ban meghalt) 3. Róza Visontai Kovács Lászlóné, 4. Ilona Brezovay Lászlóné, 5. Mária. — A törzsnek Benedeknek neje Dengeleghy Kata volt.

521. lapon Antal-nak a monographusnak, ki 1832-ben halt

meg, gyermekei: 1. Antal, kinek Károlyi Máriától Béla (neje Fáy Mária 1863.) és Miksa cs. k. hadnagy. 2. Dániel, *a lapujtői*, ki 1866 ban cs. kir. kamarás lett. 3. Erzsébet. 4. Mária, 5. Borbála. 6. Magdolna. 7. Zsuzsi. 8. Róza.

524. lapon Teréz szül. 1760. (nem 1757.) I. Györgynek neje Kudlik Terézia volt. stb.

557. lapon 16. sorban a családfán Mihály (Gyurcsákné) helyett olvasandó Mária (Gyurcsákné.)

581. lapon a családfa 7-dik nemzedékén II. Antal meghalt 1826. máj. 20-kán kora 83. évében. — A 8-dik nemzedéken III. Antal meghalt 1828. dec. 27-én, kora 55. évében. — I. László neje Vigyázó Mária mhalt 1863-ban. — Imre volt cs. kir. kapit. utóbb őrnagy, neje Hoch Jozefina. — N. Lenhardtné helyett olvasd Karolina Lenhardtné. — A 9-ik ízen II. László alá teendő, volt Temes várm. szbiró; és nővérének b. Ambrózynénak neve Izabella.

A VIII. kötetben.

67. lapon 10. sorban szül. 1678. † 1756. helyett olv. sz. 1670. † 1736. — Anna helyett olv. Kata szül. 1697. Kaszap Andrásné. stb.

75. lapon 28. sorban *Tán* szó kihagyandó, mert bizonyos. De ezen családból a Somogyi család származása bár törvényesen igen, de historico-critice nem bizonyos.

90. lapon a Nagyfejeö családnál egy, későbbi igazitó közlemény folytán a czímer-ábra hibás: az oroszlán a paizsban nem három lábán áll, hanem hátulsó lábain ágaskodik, és egy liliomot tart; a paizs fölött is olyan.

122. lapon a családfán Akadás-hoz irandó az 1252. évszám. — A 2) jegyzethez adandó: *Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. 2. p. 147.*

149. lapon 6. sorban Rajnold alá 1770. helyett 1270. olv.

166. lapon a családfa végső nemzedékén Constantin helyett Constanczia.

171. lapon 7. sorban sz. 1655. helyett nemes 1655. olv.

183. lapon Ferencz † 1622. september 11. helyett september 1. olvasandó.

188. lapon a nyáregyházi Nyáry családnál a két családfa kimutatás összekötendő, t. i. Ignáznak testvére volt a másik táblán álló Lajos, kinek neje Szücs Kata.

244. lapon 5. nemzedékben Cserey Julia helyett Csery Julia olv.

300. lapon 3. nemzedékben Balogh Erzse helyett Balogh y Erzse olv.

302. lapon a 2. nemzedékben Miklósnak neje volt Tarnóczy Magdolna is; kitől leánya Anna báró Ujfalussy Andrásné. — A 3. nemzedékben Erzsébet férje nem Szontagh Mózses, hanem Szunyogh Mózses.

A IX. kötetben.

7. lapon 6. sorban Sennyey Anna helyett Segnyey olv.

57. lapon 19. sorban a nevezett herczeg helyett Pálffy János teendő.

127. lapon Edvárdnak első neje Salamon Fáni volt, ettől gyermekei: 1. Móricz cs. kir. főhadnagy, 2. Gejza báró Sina gazdatisztje, 3. Eduard gr. Károlyinál gazdatiszt, és 4. Fáni. A második nejétől Huszár Krisztinától nincsenek gyermekei.

144. lapon a 9. sorban emlitett Bertalan hibásan fratik Ferencz fiának, mert Jánosnak gróf Rindsmaul Eleonoratól 1766. született fia volt Bertalan, ki Pozsegai főispán stb. volt, és 1817-ben halt meg.

162. lapon a 3. nemzedéken Sebe Mihályné volt Paukovich Franczіska, Kornis Józsefné P. Magdolna.

180. lapon a 6. nemzedéken Tamás Abauj v. főszolgabiró (ki 1862. halt meg) fiának István-nak gyermeke Kata, másik fiának Tamás-nak Menszáros Albertinától gyermekei: Gábor, Mária, Margit és Albertina, és ugyan csak a legelöl nevezett Tamásnak leánya Kata Darvas Antalné.

195. laphoz adandó gróf Pejachevich Zsigmond (szülöit nem tudjuk) meghalt Pesten 1845. oct. 15-én. Özvegye Arnó Luiza. Leánya Hermina.

200. lapon 3. sorban Báthori Erzse helyett olv. raszinyai Bocskai Erzsébet.

239. lapon alól az 1) jegyzethez irandó még: *Dobner Monumenta II. 445. és Tudománytár 1843. évi foly. 353.*

244. a családfán Brodarich N. helyett Klára vagy Kata utóbb Serjényi Gáborné teendő.

258. lapon 8. nemzedékben Sulyok N. hely. olv. Magdolna.

291. lapon I. Jeremiás mellé 1776. helyett 1676. olv.

292. lapon 22. sorban 1776. helyett ismét 1676. olv.

301. lapon Pirolt Mihály után olvasd, ki a selmeczi bányakamaránál szolgált 1713-ban.

305. lapon 10. sorban N. helyett Teréz Gyürkyné, meghalt 1840-ben kora 62. évében. — János a nógrádi főügyész, meghalt 1834-ben.

319. lapon 4. sorban I. László neje Csemiczky Anna volt.

320. lapon VI. Józsefnek fia József, kinek neje Hodossy leány. — II. Mihálynak neje Jezerniczky helyett Jeszenszky névre igazitandó; úgy a 321. lapon is.

321. lapon VII. Mihály neje Balogh Bora volt.

322. lapon való hiba kijavitva azon kötet 846. lapján.

338. lapon a Podmaniczky család régi ágán igy teendő az igazitás, két egytestvérek voltak Kelemen és Miklós. Kelemennek fia Antal (1418. 1438.) kinek fiai László és I. Balás stb. mint a táblán áll. — Emlitett Miklósnak fiai János és László (1418.) kinek gyermekei azok, kik a táblán már jól megvannak nevezve.

408. lapon II. Pongrácznak gyermekei ezek voltak: László, Pongrácz, István, Jakab és János. Lásd Teleki Hunyadiak kora II. köt. 525. lapon.

428. lapon 34. sorban József született 1722. helyett 1772-ben olv.

437. lapon az 1) jegyzet a 22. sorhoz tartozik.

447. lapon az 1) jegyzetben Mss. elébe teendő „Kaprinai".

490. lapon a báró Prónay ágon I. Gábornak fiai László és II. Gábor 1782-ben kaptak báróságot I. József császártól. — Szabatosabban előadva, I. Lászlónak, ki 1808-ban halt meg, gyermekei ily rendben következtek: 1. Sándor, 2. Lajos. (neje gr. Wartensleben Kata, ennek gyermekei a) Albert, b) Karolina, c) A.-Mária, d) Ferdinand.) — 3. Simon, 4. Kálmán *(lemaradt a családfáról)* meghalt Acsán 1845. apr. 2-án kora 68. évében, nejétől Pösch Karolinától gyermekei: a) Emma Somogyi Károlyné, b) Ida, c) Gusztáv meghalt 1845. után. — 5. Ágnes gr. Ráday Pálné. 6. Piroska Lónyay Gáborné, 7. Honorata Kubinyi Gáspárné.

II. Gábor-nak gyermekei ily sorban születtek: 1. József, 2. Zsigmond, 3. Ludovika Justh Gáborné (nem Józsefné), 4. Józéfa, 5. Antónia.

491. lapon III. Pálnak másod neje és 1765-ben özvegye volt Egry Kata. IV. Pál fiának Miklósnak, ki 1834-ben halt meg, neje volt Dacsó Polexina, gyermekeinek neveit igy kell kiigazitanunk: Emilia Veres Istvánné, Bora Fáy Pálné, Mária Hámory (előbb Hammerschmidt) Józsefné, Éva Kovács Miklósné, Józéfa Baloghy Lajosné.

499. lapon 20. sorban Praefectusa helyett olvasandó: *volt tisztartója, majd ügyésze.*

506. lapon Pulszter helyett olvasd Polszter.

547. lapon I. Ádám neje nem Petky N. hanem gróf Pekry Erzsébet.

580. lapon I. József neje Szepessy Kata helyett olvasd Szemere Kata.

607. lapon a 16–17. sorban emlitett donatio olvasható Fejér Gy. Codex dipl. tomo VIII. v. 2. p. 453.

608. lapon az alsó táblán álló Rákóczy Mátyás-nak egyik fiától Imré-től jö le egy ág, mely a Pótlékkötetben lenne közölhető, másik fiától László-tól, kinek Csúthy Annán kivül neje volt Dubraviczky Ilona is, fia volt azon János, kinek nejétől Géczy Zsuzsannától származik a 608. lapon felül közlött családfa.

627. lapon a 9. nemzedékben Sámuel nem mérnök, hanem gyógyszerész, testvére Imre volt mérnök. A következő nemzedék nem Mátyás, hanem András fiaiból áll, úgymint: Sámuel, Jónás (nem János) és Imréből.

679. lapon 5. nemzedékben József szül. 1799. helyett István teendő.

744. lapon 5. nemzedékben János † 1750. helyett olvasd † 1850.

750. lapon 2) jegyzetben Tekiek helyett Telekiek olv.

797. lapon a családfán † 1857. helyett olv. † 1862. oct. 23-án kora 57. évében.

815. lapon III. Sándornak leánya Mária alatt tévedésből áll férje gyanánt „Kaján Sándor," a mi elhagyandó.

A X. kötetben.

79. és **909.** lapon Sass családból élt I. András-nak neje Szigyártó Erzsébet, kinek fiát II. Andrást megölte 1688. előtt Battha Ádám. Özvegye maradt Laszkáry Mária, ki férje gyilkosa ellen a pert indította.

81. lapon Sauska család czímerében a bányász fején zöld koszorú van, bal kezében (nem arany követ) hanem vésőt tart. Az ott említett Antal volt Baranyai követ, utóbb helyt. tanácsos lett, meghalt 1782. jan. 19-én.

92. lapon Schmidegg Tamás-Tivadarnak neje volt báró Örtzen Sarlotta.

93. lapon Frigyesnek leánya volt Franczizska is, gróf Zichy János második neje.

199. lapon a 31. sorban említett Simonffy Kálmán, mint más családból származott, onnan kihagyandó.

312. lapon Istvánnak Csery Annától gyermekei közé teendő Klára is báró Zay Péterné.

404. lapon Jánosnak nejei 1. Karner Anna, és 2. Magos Anna helyett Décsey M. szerint nejei 1. Erdőhegyi Mária, 2. Vay Anna olv.

454. lapon 20. sorban Szabó Emma előtt a szántói előnév kihagyandó, mert más Szabó család ivadéka.

491. lapon a Szappanesy család a Pesthy családdal együtt nemesitetett meg. *Lásd a XI. kötet 247. lapján.*

519. 521. és **522.** lapon Széchenyi Lőrincz neje nem Gellén, hanem Gallin, vagy Galle Judit volt, mint biztosabb források mutatják.

538. lapon a Szecsődy család régi oklevelei egyikét olvashatni Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. VII. p. 573—576.

707. lapon 8. sorban Krassó helyett Kraszna olv.

713. lapon 1. sorban álló István tanár más Szilágyi családból való.

A XI. kötetben.

6. lapon a Tahy család nevét az Esztergom és Szent-Endre közt fekvő Tah-ról vette Verancsics szerint (munkái II. k. 225. lap.) — II. Ferencz kapta 1535-ben Gradiskát is.

8. lapon Boldizsár a debreczeni kerül. tábla ülnöke volt 1836-ban. Fia Lajos Sáros vm. szbiró 1860-ban.

9. lapon IV. Ádám septemvir 1836-ban. — Ugyanott a III. táblán VI. Ferencznek fia Ferencz meghalt 1838-ban, Mihály meghalt 1839-ben.

39. lapon a végső nemzedéken Tihanyi N. helyett Béla olvasandó.

57. lapon a teljes hitelesség végett megjegyzendő, hogy régiebb családi pecsétnyomatokon csak a czimer alsó udvarának képlete látható. Továbbá a „*devise*“ csak ujabb önkényes adalék.

70. lapon 25. sorban „h o l a k k o r a t y j a“ után teendö: Antal (szül. 1780. jan. 7. † 1854. jan. 24.)

111. lapon a 4. jegyzethez adandó: *és Fejér, Cod. dipl. VIII. vol. 3. p. 451.*

113. lapon Antal neje Pereszlényi M á r i a. — B e r t a l a n-nak gyermeke még M á r i a Horváth Miklósné is. — Zsigmondnak fia D e z s ő egri növendékpap, I s t v á n tiszt. esküdt. — Sándornak gyermekei közül I s t v á n szül. 1837. és E r z s é b e t szül. 1830-ban.

178. lapon Thomka Károly tisztartó † 1863 jan. 19. kora 63. évében; nővére A n n a (nem Antónia) Schlottné.

428. lapon az utolsó nemzedékben P á l (Vukovics Mária) 1870-től helyett olv. 1860.

432. és **57.** lapon a ruthén féle W l a d i k tévedés, igazi neve M l a d i k volt, (lásd az okmányt *Fejér, Cod. dipl. IV. vol. 3. p. 59.* továbbá Wagner Analecta Scepus III. 198. és Katona Hist. critica VI. p. 344.) — A lengyel Tarnovszky-akkali kapcsolódás is téves.

432. lapon Kristófnak 1594-ben nejeül olvasom Szelessényi J u s z t i n á t is. I. Mátyás leánya A n n a Pongrácz Benedekné volt.

433. lapon A n n a (nem Balogh), hanem Baloghy Miklósnak volt először felesége.

434. lapon ifj. Ferencz leánya J u l i a férjezett Skolka Ferenczné.

Zárszó.

Kilencz éve múlt, hogy e munka 1. füzete a közönség előtt megjelent [1]); azóta lankadatlan, sőt állithatom, fokozott buzgalommal mostanig ennek megirásával voltam foglalatos, minek következtében ime az most teljesen befejezve áll.

A munka czélját kijelölte az első kötet mellett álló Előszavam; szükségét okadatolják a külföldiekkel összehasonlított irodalmunk e téren feltünő szegénysége, koparsága; korszerüségét az állami átalakulásnak ősiségi törvényeinkbe mélyen beható ujabb intézményei és az elhullott virtualis jogok után többé nem féltékenykedhető levelestári nyilványosság mellett, az ál-democratismussal takarodzó visszatartozkodással pedig szemben, igazolja azon magasabb nézpont, mely a nemzet történelme érdekében az egyes szereplő családok behatását mélyebben felfogva, öntudattal bir azon hivatásról, mely a nemzetségek történetét a nemzet életével szerves viszonylatba hozta és fentartja. Ide vonatkoztak — egy, e munka tiz év alatt egyetlen birálatszerü ismertetőjének [2]) következő szavai is: „avagy nem piritó szégyen-e ránk nézve — ugymond, — hogy kik eddig minden büszkeségünket családaink történeti eredetében, kiváltságos állásában, hatalmas aristocratiánk, egy szóval azon nemességünkben helyeztük, mely máig a nemzetet képviselte, és sorsának intézője volt, még csak közönséges családi névtárakkal, vagy csak amollyan „Adelslexikon“ féle gyüjteményekkel sem birtunk, minőkkel bár mely zugtartomány rég anachronismussá vált jelentéktelen nemessége is számos és fényes kiadásokban dicsekedhetik.“ —

Nem számitva azon előzményeket, melyek ifjú koromban történelmi buvárkodások közepette adatok gyüjtésére szolgáltak, e munka jelen szerkezeti állapotában közel tizévi fáradalmam eredménye. Nem hallgathatom el, hogy a munka derék összeállitása közben lelkes ba-

[1]) Már 1857. évi január 11-én az akkori „*Pesti Napló*“ magyar könyvészeti rovata is hirdette már megjelentét. Lásd azon évi 8-ik számában.

[2]) „Pesti Napló“ 1857. évi 176—185. számokban.

rátok, és egyes ügytársak sok becses, érdekes közleményekkel voltak segítségemre, egyes családi küldemények is tetemesen szaporíták készletemet, feldolgozandó anyaghalmazomat, a mint azokért itt alább névszerint elismerő hálamat nyilvánítani el sem mulasztandom; mindazáltal ezen egész munka jelen alakjában, melynél nem a törvényszéki, hanem hivatásomhoz képest a történelmi critica szabályai szerinti hitelesség volt irányadóm, a kútfők és egyes közlemények feldolgozása tekintetében teljesen sajátom, miért is a történelmi oldalon a felelősség is egyedül reám nehezedik és azt el is vállalom.

Már Előszavamban elmondtam, hogy e munka sem teljes, sem tökéletes, (azaz hézagtalan) annál kevésbbé hibátlan nem lehet. Ugyanott az okokat is kijelöltem. Az okadatolt útbaigazításokat, felvilágosításokat mindég szívesen elvártam, most is szivesen fogadom. A nyegleség nem kenyerem. A csalhatatlanság nem riadóm. Ezt azoknak, kik ez okon keresnek rést az ostromra, figyelmökbe ajánlom. Ama be vallott árnyoldalakat nem egyes korlátolt erő, és emberélet, de egész társaság vállvetett hatalma sem birta volna elkerülni.

Hanem a munka beosztásánál, illetőleg a feldolgozás rendszerénél irányúl fogadott nézeteimet kell tüzetesebben kifejtenem. Hogy a történelmi iskolák melyikéhez tartozom, az, eddigi dolgozataimból tudva lehet, azt e munkám is megmutatja, arról szólnom ez alkalommal fölösleges.

Munkám egy, lehetőleg teljes Stemmatographiáját kívánta adni a magyar nemzetnek, azaz származási kimutatását és hiteles történetét Magyarország összes n e m e s családainak. Hogy miért épen csak a volt kiváltságos osztálynak, azt Előszavamban elmondtam, itt is már érintettem. A „*nemes*“ szót munkám czímére nem függesztettem, ennek oka az, mert munkám magán vállalat, nem hivatalos kiadvány, e czímet pedig a közéletben csak a törvényes hatóság szava jelölheti *kétségtelen*-nek; e munka pedig magán természeténél fogva jogi tekintetben igazolási érvénynyel nem birhat; ki ezek alapján jogokat követel, azok mellett igazoló hiteles okmányokat kell felmutatnia. Továbbá állami közéletünk a nemességet két alakban ismeri, a) kétségtelen, és b) gyakorlatban élő nemes családok által. E munkának sem jogokat adni, sem elvenni nem lehetett hivatása, mind ez felmaradt a hatósági intézménynek. Lehet vélemény, mely a kihalt történelmi, és most élő nevezetesebb főcsaládaink mellett a kevésbbé ismeretes, nem szerepelt, alsóbb sorsú nemes családok fölvételét kárhoztatja. Ez ellen érdektekintetében felhozhatnám a vállalat anyagi megállhatásának oldalát is, de

nem szükséges, mert a fölebbiekben czélom és ebeli nézeteim már fel vannak tüntetve. Én egyetemes családtörténeti gyűjteményt kívántam adni, milyent igyekvő irodalmunk, szemben más irodalmakkal, már rég megkivánt. A történelmi családokat és főleg azok szerepét másunnan is megismerhetjük, azok egyes monographiákban is lelhetnek emlékezetet, és közrebocsátást; a most talán jelentéktelen, de egykor szintén fontossá emelkedhető többiek pedig csak ily gyűjteményekben lelhetik jogosúlt helyeiket. Hogy pedig átalakulási vajúdásaink, melyek a családtörténet terén végtelen elmosodásokat idéztek elő, és fognak még eléidézni, épen sürgetőleg intettek az időpont felhasználására, melynek elszalasztása után még nagyobb zür lenne tisztázandó, mindenki belátja, ki az önérdekből szerkesztett, criticát kerülő családfaszerkesztések szövevényes bonyodalmait ismeri, hol hasonnevü család, más hasonnevü családok őseit eltulajdonítja, a kihalt családokat más hasonnevü családok ivadékaiban ügyes és ügyetlen kapcsolódás által feltámasztja; mikre már is annyi példa van hazánkban úgy, mint azon kivül.

A rejtett családfai ambitio meg van ott is, hol az eféle aristocraticus szinezetü szellem ellen democratiát emlegetnek. Mert nem mind szabadok azok — mint Lessing mondja — a kik lánczaikat gúnyolják. Úgy volt hajdán, úgy van most is. Istvánffy Miklós, a történetiró, ki 1615-ben halt meg, irja történeteiben [1]): „Ea est quorundam . . . . . nostrae aetatis ambitionis quaedam vanitas, ut quamquam primordia generis in obscuro, incertoque habeant, ea tamen ad splendissimam atque imperatoriarum familiarum origines . . . . . falsa veris miscendo referre, haud erubescant, . . . tametsi illustres illas et principales familias, omnem que earum virilem progeniem tum longinquitate e vetustate temporum, tum Turcarum crudelissima tyrannide stirpitus excisas deletasque esse manifestum sit.“ etc.

Mindezekre és hasonlókra nézve munkám szerkesztésénél nekem is dús tapasztalataim voltak. Nemcsak a már forrásokúl használandó kiadott, vagy kézirati munkáknál, de egyes családi közlemények és küldeményeknél is, melyek segély helyett csak nehezíték állásomat és szaporiták fáradalmaimat. Nincs különben a családi hagyományokkal sem. A családi hagyományok egyik hamis neme az, midőn a család egyik őse vagy tagja felkapott (vagy költött) egy adatot, az átmegy az utódokra jó hiszemüleg, kik azután bona fide követelik a hagyomány kiváltságait, és nehezen esik elvetni, még ha hiteles ellen-

[1]) Historia R. Hung. libro XX. 1685. évi kiadás 261. lapon.

adatokkal begyőzetnek is, mert az előttök ‚hagyomány' Az álokmányokról is szólhatnánk; különben szép, régi eredettel dicsekedő családaink egynémelyike is bir hasonló (szerintök, ha úgy volna is, senkinek nem ártó, csak a történeti igazságot tapodó!) férczekkel. Hogy ily esetekben résen kivántam állani, hogy birtam érzéketlen lenni az efélekben gyönyörködő mesés feltálalásoknál, utánnézö voltam a gyakran aprólékosságnak látszó gyanús hivatal és méltóság osztogatásoknál, — a munkát forgató értelmes olvasó belátandja. Részre hajlatlan és elfogulatlan igyekeztem lenni mindenütt. Örömmel beismerem azonban azt is, hogy számtalan családtól nyertem elfogulatlan egyenességü adatokat is. Csekély résznél egyes körülményeknek, néha az alapitó (ujabb nemes) levelek kelteinek elhalgatása, mutatott kevesebb nyiltságot, őszintéséget.

Ezeket tekintve, nem csoda, ha munkám nem mindenütt népszerü. Ama gyengeségeknek nem lehetett áldoznom. Én nem hiú elogiumok, nem kétes mesék eléadására, hanem hiteles történetirásra vállalkoztam. Nem a Góthai Almanach irányát követtem, hová minden beküldött közlemény változtatás, megrostalás nélkül utat találhat. De én azt hiszem, a jobbak, az értelmesbek elismerését igy is, s csak is ily eljárással nyerhetem meg; és ez elegendő arra, hogy egyes álgyengédkedők nehezteléseit kárpotolja.

Az előttem fekvő családfákat mind igyekeztem megbirálva adni, hol eligazodnom nem lehetett, kételyeimet kijelölni; a hol ez is ne tán elmaradt, nem az akaraton, hanem gyarló elnézésen múlhatott. A beküldött, főleg kisebb (kevesbbé terjedelmes) családfáknál ezt kevesbé lehetett tenni, de azoknál a szerkezet, némi, e részbeni ismerettel párosulva, könnyen kimutatá a hitelesség bélyegét. Több családfánál, melyek perekből vétettek, megtörtént szokás szerint, hogy a nevek mellett álló évszámok nem a személyek korszakát, hanem az oklevelek kelteit, melyekben azon személyek említetnek, jelölik. Ezt is figyelembe kell venni, valamint azt is, hogy a családfáknál a nevek sora nem mindég jelöli a testvérek közti születési sorrendet, ezt gyakran a táblázatoknál a sajtó alá könnyebb beosztás végett megtartani nem lehetett; és a nők rendesen fiúk után állanak.

A mi a forrásokat illeti, a kiadottakat (kinyomottakat) mind felhasználtam tárgyamhoz mérve kisebb, nagyobb mértékben; ezeket elősorolnom nem szükséges, mert különben is maga helyén mindegyikét idéztem. A nyomott források között a kevés szákmunkán kivül legilletékesb forrásokúl tüntekfel a családok származási leirását tar-

talmazó halotti beszédek, milyeneket alkalmam volt nagy mérvben használhatni, és óvatosan használtam is, kijelölve és idézve ezeket mindenütt, hol belőlök merítettem.

Saját genealogiai gyüjteményemen kivül, melyeket az előtt évek óta megyei nemesi bizonyságlevelekből, zálog- és más jogperekből gyüjtöttem, főleg a nemzeti muzeum könyvtárának következő kéziratait használtam, melyek közléseért azon könyvtár tudós őrének Mátray Gábor úrnak itt köszönetet mondok.

1. *Genealogiae authenticae* (?) *nonnullarum illustrium ac nobilium Familiarum Hungariae in ordinem alphabeticum redactae* czím alatt. Codex Saec. XVIII. Gr. Széchenyi gyüjteményéből Fol. lat. nro. 207. két kötetben. A kézirat 1781—3 év tájban készült; perekből és másunnan gyüjtött genealogiakat tartalmaz, ezek közt azonban feltünőleg koholmányok a következők az I. kötetben. Alagi, Almásy, Antalfy, Aradi, Bors (mely a világ teremtése 3381. évén kezdi a szakadatlan nemzékrendet) Bott, Császár, Dagor, Endrédy, Foky (az egyik, mely 1130-on kezdi és 1687-en végzi) Gemesey, Gug, Guth, Hidvéghy, Hollókői, Hosszútóthy, Izdenczy, Kadicha, Kenesei, Keve, Laky, Oláh, Dragula, Ozoli, Pataki, Pázmán, Raiky, Reveczky, Sarmasági, Somlyay, Székely, Szokoly, Tardy, Toldy, Udvardy, Ujlaky, Valpó, Várda, Várday; melyekre egy tekintet elég, hogy álságukat és képtelenségüket fölismertesse. Ezek egyébiránt azon koholt családfák, melyek egyéb hasonló kézirati gyüjteményekbe is bejutottak. A többi, itt elő nem sorolt családfákon is vannak hibák és tévedések, de azok — mint meglátszik az egész szerkezetből. — nem önkénytesek, és annál fogva más adatokkal egybevetve, használhatók.

2. *Collectanea genealogica per Mich. Adami.* Kézirat a nemzeti muzeumban lat. quart. nro 182. mely több fő családról, főleg a grófság és báróság keltére nézve, érdekes adatokat szolgáltat.

3. Adami, *Scuta gentilitia illustrium ac nobil. Familiarum Hungariae coloribus distinctae.* Quart. lat. nro. 190. jegy alatt 14 kötetben. Megbecsülhetetlen gyüjtemény, melytől külön áll kötve a a rézre és fára metszett czímerek gyüjteménye két kötetben.

4. *Collectanea heraldica Hungariae, quibus descriptiones complurium scutorum nobilitarium plurimum e Libro Regio extractorum comprehenduntur.* Fol. lat. nro 227. Szintén Adamitól, mely a 3-ik szám alatti 14 kötetes gyüjteménynek mintegy szövegét képezi, magában foglalván a nemes levelekből a czímer-leirásokat, és pedig 1685-től 1770-ig a királyi könyvekből nagyobbára mind, vagy mind azokat,

melyek nevezett könyvekbe bevezetve találtattak. Csak a következő 1704. 1729. 1730. 1731. 1742. 46. 48. 49. 1750. 51. évekről nem találunk czímereket: tán nem is adattak. Végre tartalmazza leirás nélkül azon nemes czimerek névsorát, melyek 1790—1803-ig kiadattak. E páratlan gyűjteményt egészen felhasználtam.

5. *Caroli Wagner e Soc. Jesu, Mssptorum Tomus* LXX. a nemzeti muzeumban fol. lat. nro 225. E gyüjtemény a családtörténeti tudós és tisztviselői egykori elödöm Wagner Károly genealogiai gyüjteményét képezi, 328 lapon, a mint azokat részint másoktól kapta, részint maga is leirta. Találtatnak benne Pray, Fejérváry és Rajcsányi által másolt táblázatok is. Használható halmaz.

6. „*Tabellae Genealogicae Familiarum I. R. Hungariae, Transylvaniae, Dalmatiae, Croatiae, studio Caroli Wagner e S. J. elaboratae*“ czímü muzeumi kézirat fol. lat. nro. 226. jegy alatt, legnagyobb részben Wagner által 61 táblára irt gyüjtemény, teljes és töredék családfákkal; az elöbbeninél becsesebb és a gyüjtő által — mennyire lehetett — oklevelekkel és forrásokkal összevetett és ez okból több helyen igazitott családfák tára.

Ezek azon gyüjtemények, melyeket a m. nemzeti muzeum kéziratairól többi közt tüzetesen használtam.

7. Előttem volt a m. kir. Egyetem könyvtárából Hevenesi kéziratainak XXVIII. kötete is, mely *Genealogiae Regum et Familiarum* czimet visel, és melyet az Alagi, Almási, Aradi stb. családoknál ismertetve idéztem is, mely azonban többnyire azon koholt családfákat tartalmazza csak, melyeket itt mint az I. szám alatti muzeumi kézirat I. kötetében állókat megjelöltem. Ezt ennélfogva használnom nem lehetett.

Saját gyüjteményemben áll egy idetartozó kötet, melyet háromszáznál több, nagyobb részint eredeti czimeres levelek kivonása által gyüjtöttem, és *Liber Regius* névvel látván el, az I. II. kötetben e czim alatt idéztem is.

Másik használt darabja kézirati gyüjteményemnek egy Codex a mult századból, mely a királyi könyvekből, (Libri Regii) nevezetesen a XVI. és XVII. századbeliekből a királyi adománylevelek kivonatait tartalmazza, az eredetiek lapjaira utalva. Egy nagy becsü vastag kötet 2-rétben.

Munkám derekán túl jutottam végre Rajcsányi Ádámnak, 1750. körül m. kir. kincstári tanácsosnak, két ivretü derék kötetben összeirt *Deductiones genealogicae* czimü, minden kézirati gyüjtemények közt

legértékesebb családfai autograph gyüjteményéhez, mely a legjobb forrásokból, elfogulatlanúl és birálva jegyzé össze egy pár száz család nemzedékrendjét, melyeknek azonban már csak is az utóbbi kötetekben vehettem hasznát; a többinek felhasználását netalán egy Pótlékkötet kiadásakor veendő igénybe.

Mely családok küldték be származási táblázataikat? azt mindenütt forrásúl kijelöltem, még ott is, hol már ugyanazt más úton már gyüjteményem birta. Átalában, — noha a munka füzeteinek boritékain a Családokhoz a családfák és adatok közlése végett folytonos felszólitásom és kérelmem szólt, aránylag igen kevesen voltak, kik ezt tenni szíveskedtek. Néhol még magán levélben tett felszólitásom is eredménytelen maradt. E részben még a közönbösség és egyéb okok legyőzhetlenek. Mindamellett, ha a családfa hézagosan és tévesen megjelent, a neheztelés el nem maradt. Sokán úgy vélekednek, hogy csak a munka irójának, nem egyszersmind a családoknak is állt érdekében, hogy a teljes és hiteles adatok megszerezhetők legyenek, mintha az 1. füzettől kezdve kilencz éven át folytonos nyilvános felszólitáson kivül itt közönbösség, amott részvetlenség ellenében egyéb mód léteznék több eredmény eléidézésére.

Voltak azonban egyes tudós hazafiak, buzgó ügybarátok, kik fáradhatlan szivességgel igyekeztek az egyes családok közönbösségét közleményeikkel kipótolni; és mindegy munkatársakúl szegődni. Első ezek között tisztelt barátom iglói Szontagh Dániel, kir. tanácsos és ker. táblai ülnök, kinek nevével a VI. kötettől kezdve sürün találkozhatik az olvasó, és ki a felső megyék, nevezetesen azonban Árva és Trencsín vármegyék családaira nézve roppant mérvü és hiteles kútfőkből (a megyék és családok levéltáraiból) merített adatainak önzetlen, nemes lelkü közlése által munkámnak mintegy fő munkatársává avatta magát, és hasonló szivességgel egy, netaláni Pótlékkötet számára az I.—V. kötetbe sorozandó adatokat is rendelkezésemre bocsátá.

Hasonló fáradhatlan buzgóságot és hazafias szivességet tanúsitott munkám iránt szentléleki Hodor Károly, Doboka vármegye leirásának tudós szerzője, ki véghetetlenül lankadatlan erélyel folyton gyüjtött, összevetett, főleg az erdélyi családokra vonatkozó, terjedelmes adataival kivánt segélyemre lenni, és mi több, a megjelent egyes füzetekben éléforduló hiányok registrálásával és egyes hibák vagy variansok kijelölésével is.

A Szatmár megyei családokra nézve benedekfalvi Luby Ká-

roly barátom szíveskedett munkámat becses gyüjtéseivel gyarapitani; — a szilágysági élő és kihalt családokra nézve Décsey Miklósban leltem lelkes ügybarátot.

Erdélyből a nagyérdemű hazafiú, volt kormányszéki fő levéltárnok Mike Sándor teljesité szives készséggel kérelmeimet. Ugyanonnan kadicsfalvi Török Antal nehány családfa közlése mellett nagyobbára az erdélyi Schematismusból fáradhatlanúl kiirt jegyzetekkel igyekezett munkálkodásomat könnyiteni.

Szendelaki Szende Béla a Krassó megyei családokról azon megye jegyző könyveiből nyujtott hiteles adatokat, idősb Mogyoróssy János nehány családfán kivül Arad és Békes megye nemeseinek hiteles névsorát közlötte velem. Nagy-réthi Darvas Lajos egy egész kötet genealogiai gyüjteménynyel járult anyagkészletemhez. Szilágyi István m. szigethi tanár egy pár jól dolgozott család leirással érdekesbité munkámat.

Végre Barna Mihály, Petrovay Ákos és Kolosy Miklós kezdték meg érdekes családfai küldeményekkel vállalatom buzgó elémozditását, azonban ez utóbbiak már nagyobbára elkésvén, csak is egy Pótlék kötetben lennének felhasználhatók.

Mind ezekért a megnevezettek, és Mindazok, kik bármily csep adattal mutatták e vállalat iránti szivességöket, fogadják hazafiui őszinte köszönetemet és hálámat.

Végre nyilván köszönetet kell mondanom Ráth Mór buzgó kiadómnak is, azon mindvégig csüggedetlen hazafiúi kitartásért, melylyel a roppant vállalatot anyagi áldozattal is irodalmunk számára létesiteni és befejezni törekedett. Igen is áldozatot kelle hoznunk, irónak, kiadónak egyaránt, hogy e munka annyi más irodalmi vállalat sorsát elkerülvén, befejezve foglalhasson helyett irodalmunkban. Miért ámitanók magunkat? Az indokokat nem vizsgálva, egyszerűen bevalljuk a tényt, miszerint a vállalat törzs előfizetőinek alig elegendő száma is a munka derekán már oly csekély számra apadt, hogy a nyomatási költségeket alig fedezé. A legjobb nevek, melyek részére példányok voltak számithatók, családaik leirásának megjelenése után elmaradtak. A legtöbb csak is a családját tartalmazó füzetet szerzé meg. Az 1200, majd utóbb már csak 800 példányban nyomott munkának a kiadó raktárában fenmaradt tetemes része mindezekről hangosan tanúskodik. Többet e tárgyról érintenünk fölösleges.

A munka belső beosztása és berendezése egyes részleteiről kell még számot adnom. A családleírásoknál igyekeztem mindenütt a kellő arányt megtartani, hol ez nem sikerült, az adatok hézagossága okozta. Hol a családeredet története az eddig irodalmilag ismert adatoktól eltért, történet criticai nyomozás eredményének tekintendő.

Életrajzokat adni nem e munka hivatása volt. Itt csak az életpályák főbb mozzanatainak évszámilag kijelölése jöhetett tekintetbe. Ismert történelmi szereplők könnyen gyüjthető biographiáival a másra szükséges tért elfoglalni, ezek aránytalan halmazával a munka megjetentét hátráltatni és nehezíteni (sőt a végtelenségekbe sodratva, lehetetleníteni) számításnélküli czéltalanság lett volna. Ez nem lehetett családtörténeti mű feladata. Ily biographiák jól tervelt Életrajzi gyüjtemények körébe tartoznak. Ez okból a történelmi szereplő nevezetesb, vagy ismertebb személyekről csak a legrövidebb évszámi adatok állanak tájékozásúl. Csak mintegy r á j o k m u t a t t a m inkább, azon hallgatag meggyőződéssel: *ime ezek azok, kiket jól ismertek.* [1]) De a

[1]) 1856 évi decemberben jelent meg az I. füzet, a kellő készültség nélkül megindított, de aránytanúl kiterjeszkedő, ennélfogva nem egy, de legalább három életkort igénylő és már e tekintetben is hely s számítás nélkül tervelt és így a 7-ik füzettel csak hamar el is akadt „*Magyarok Életrajzai*“ czímű gyüjteményből, mely kiadójának néhai Magyar Mihálynak ‚K a l a u z‘ czímű kevéssé ismert lapja 1857. (dec.) és 1858. (febr. april.) folyamában munkám ellen egy, kötelezett tollal irt reclame-ot, jobban mondva: árúhirdetést adott ki, és abban jelen Családtani (genealogiai) munkámat amaz Életrajzi (biographiai) füzetekkel illetéktelenül összehasonlitani igyekezett; mely öndicsérő, úgynevezett ismertetésnek azonban mindvégig hangoztatott egyedüli czélja ez volt: „*ime az én munkám jobb, ezt vegyétek, nem amazt.*“ Ezen malitiosus ismertetés többi közt azt is felhozta munkám ellenében az övé előnyére, hogy míg az én munkámban Báthori Erzsébet a csejthei ösmeretes szörnyről csak 6 sor van, ama Életrajzi füzetekben arról 26 lapon olvashatni. Szánakozó mosolyra gerjesztő megjegyzés! — Ama hat sorban megvan mondva veleje az egész dolognak és ahoz még idézve a források, honnan, kinek a tárgy tetszik, bővebb ismeretet meríthet. És mivel már az idétt munkám füzetei a megjelenésben megelőzték ama gyüjtemény illető füzetét, annak iróját is az én idézeteim vezethették ama forrásokra. — Hát még az, ha forrásokat mások után idézünk, melyeket nem láttunk. Szalay idézte egy helyütt Bethlen Farkast, és tollhibából az idézet hibássá lön. „A Magyarok Életrajzai“ források helyett a könnyebb végét fogván a dolognak, kiírja azt Szalay munkájából, és oda veti Bethlen munkáját is idézetül, hadd ragyogjon ott az is, de felsült vele, mert a tollhibát is átírva, hűtlen eljárását elárulta. Lásd *Magyarok Életrajza* I. füz. 49. lapon az 1) jegyzetet, hol B e t h l e n *VI. 461.* vagy *IV. 461.* áll; holott B e t h l e n *II. 477.* kell állania, mert csak ott találhatni azt, a mi a szövegben mondatik. Ezer ilyent lehetne felhoznom, de nem ide tartozik.

hol kellett, idézetileg biographiájokra vagy ehez való adatokra a jegyzetekben mindenütt utasítottam az olvasót. Azon családtagoknál azonban, kikről más kiadványokban nem találhatni ismertetést, vagy kik szakszerint lexicalis életrajzi ismertetésre nem számithatnak, családtörténeti tekintetben azonban mint családjaikra nézve fontosabb tényezők tekintetet igényeltek, szívesen ereszkedtem bővebb ismertetésbe, hogy másutt fel nem található biographiai adataik legalább e műben tartassanak fel az utódok számára.

A mi a Czímertant illeti, az nálunk mint tudomány, szabatosan kevéssé ismeretes, és saját viszonyainkhoz alkalmazva bővebb tárgyalást igényelne, hogy az itt ott felkapott laikus fogalmaktól, mesés állítmányoktúl megmeneküljünk. De ez nem e Zárszó hivatása.

Munkámnak e téren úttörő nehézségekkel kellett küzdenie. A czímerekhez kötött regéket elég volt néhol csak érintenem. Sok képtelen mesét el kellett hallgatnom. Czímertani műszavaink sincsenek megállapitva; ezeket még teremtenünk kell. Innen a czímerleirásoknál a nem mindenütt szabatosan sikerült visszaadása az eredetinek, és ama habozás, mely a német balken, latin fascia műszót, hol csikolat, hol szelemen, sőt néhol tán szalag kitétellel is adá. A Laciniae mindég foszladéknak van forditva. Azt is meg kell jegyeznem, miszerint a czímerleirásoknál a rövidséget, a mennyire lehetett, tekintettem, innen van, hogy a mit a tan átalánosabb szabályai szerint tudni lehet, ki nem irtam, például hogy a nemesi czímer paizsok fölött a sisak mindég jobb felé van forditva, úgy a czímer udvaraiban lévő képletek is, ha csak különösen meg nem jegyeztettek, mindég arczczal jobb felé képzelendők, például, a vitéz, az oroszlán és egyéb álatok.

Hátra van még szólnom az előszóban is megpendített Pótlékkötetről. Hogy erre szükség volna, mondanom sem kell. Hogy ama roppant anyaghalmazt, mely most már felhalmozva birtokomban van, és terjedelemre magát az anya-munkát is fölül haladná, kiadni számitásnélküli terv lenne, én legjobban tudom. Ez nem is czélom. Hogy azonban egy valóságos Pótlék-kötetet, mely a felötlőbb hiányokat, és a már mintegy ezt megkeresőleg igénylő családok leirását tartalmazna, és igy mintegy szükséges, kiadni lehessen, arról a közönség fog határozni. Erre nézve a föltételes Fölhivás e munka utolsó füzetének boritékán is olvasható.

Ezzel elmondtam mindent, a mit szükségesnek tartottam.

A mü be van fejezve. A „*nonum prematur in annum*“ gyakorlata, itt az emberi életkor rövidsége tekintetéből elmaradt. Fáradozásaimért élvezetet meritettem gyöngyeiből ama forrásoknak, melyek a nemzet virágait képező ősöknek eredetét felmutatják; áldozatomért egyedüli jutalmam: azon önérzet, hogy a mit megkezdtem, befejezve is láthatom.

Pesten, jul. 5. 1866.

Nagy Iván.

A tizenkettedik kötet tartalma.

V. és W.

	Lap.
Vachott család	3
Váczay cs.	4
Váczy cs.	—
Vad cs.	—
Vaday cs.	5
Vadasdy cs.	—
Vadász cs.	—
Vadász (Varga)	—
Vadászy	6
Vadnay	—
Vághy	—
Vagyon	7
Vajasdi (Nagy)	469
Vajay	8
Vajda (merei)	9
Vajda (Becse)	10
Vajda (R. bogyoszlói)	—
Vajda	—
Vajda (Borosi)	11
Vajda	—
Vajda (n. meredgyói)	—
Vajda (várszai)	13
Vajdaffy	—
Vajna (pápai)	13 és 470
Vajvoda (Lexa)	20
Vakanovics	—
Valachy	21
Valaszkai	—
Waldeck	—
Walderode	—
Waldstaetten	—
Waldstein	—
Waldhütter	25
Valentics	—
Valentini	—
Valh	—
Valicherich	—
Valicz	—
Valkai (m. valkai)	—
Valkay	27 és 471
Valla	28
Vallaszkay	—
Wallis	—
Vallus	—
Valovics	—
Walterskirchen	29
Waltherr	30
Válthy	31
Vály	—
Vályi	83
Vámossy (kürti)	—
Vancsa	—
Vancsay	—
Van der Nath	—
Vangel	—
Vangl	—
Vank	34
Vankay	—
Vanovics	—
Vanyarczi	35
Vanyay	—
Ványi	35 és 471
Várady	35
Várady (szelezsényi)	37 cs 471
Várady (Szabó)	43
Várady (kalmári)	—
Várady	—
Várady (Borbély)	44
Várady (sz. királyi)	—
Varady (gyöngyösi)	—
Várady	—
Várady (n. váradi)	45
Várady (kecseti, budaki)	46
Várady	47
Várady (kéméndi)	—
Várady (Rettegi)	53
Várady (n. enyedi)	—
Váradi Szakmáry	—
Váradkay	—
Várallyay	—
Varannay	—
Varasdy	—
Varatkay	54
Varbóky	—
Wárday (kis-várdai)	—
Várday	59
Várfalvi	—
Várffy	—
Varga	60
Varga (f. előri)	—
Varga (Vadász)	—
Varga (b. füredi)	489

	Lap.
Vargyai	61
Várhegyi	—
Vári	63
Varínyi	—
Varjas	64
Varjasi	—
Varjú (varjúfalvi)	—
Varjú (m. béli)	—
Varjú	472
Varkócz	64
Várkonyi	65
Varlandy	66
Varnay	—
Váró	66 és 472
Városdy	66
Varsády	—
Varsányi	66 és 472
Varsányi (csekelaki)	67
Varsóczy	68
Varsy	—
Wartenberg	69
Wartensleben	—
Varthusobicz	70
Vasadia	—
Vasady	—
Vasárdy	—
Vásárhelyi	70 és 472
Vasáry	78
Vasas	—
Vass (gr. czegei)	79 és 472
Vass (vasdinnyei)	85
Vass (f. előri)	86
Vass (szigethi)	—
Vass	—
Vass	—
Vass (gyéresi)	—
Wass (szoboszlai)	87
Wass (d. várallyai)	—
Vass	—
Vass (frátai)	—
Vaska	—
Vassay	—
Vasseiges	—
Vasváry	88
Vatesz	—
Wattay (f. vattai)	—
Vaula	91
Vavrus	—
Waxmann	—
Waxmüth	—
Vay (vajai)	91 és 473
Vécsey cs. (hajnácskői	109
Vecsey	115
Vétsey	—
Vétsey	—
Weegfalvy	—
Veér	115 és 473
Végh (nyéki)	118
Végh (verebi)	121
Végh (Tassi)	123
Végh (Laki)	125
Végh	127
Végh (botházi)	—
Veg	—
Végess	127 és 473
Véghely	127
Véglessy	128
Wehring	—
Veigler	—
Weingruber	—
Weinlinger	—
Weinpergh	—
Weisinger	129
Weissenegg	—
Weisz (Dercsényi)	—
Weisz (horstensteini)	—
Veith	130
Véka	—
Vékey (vékei)	—
Vékony	133
Velbovszky	—
Velics	—
Vellesz	135
Weltischoffer	—
Velz	—
Wenckheim	—
Vendéghy	141
Venger	—
Venier	—
Venter	142
Venturini	—
Vépy	—
Veranchich lásd Vranchich	—
Verbanich	—
Verbega	—
Verbóy	—
Verbőczy	144
Verdenburg	145
Vereb	—
Verebi	—
Veréb	146
Verebélyi	—
Verebélyi	—
Veres	147
Veres	150
Veres (váradi)	150 és 473
Veres (sasvári)	152
Veres (árkosi)	—
Veres (k. pataki)	—
Veres (szárhegyi)	474
Veres (kövesdi)	475
Veres (tordai)	—
Veres (dálnoki)	—
Veres (papi)	—
Veres (gy. remetei)	—
Veres (sz. léleki)	475 és 153

	Lap.
Veres (farnasi)	153 és 473
Veres (nyéki)	153 és 473
Veres (dobozi)	153
Veres (Veöreös)	—
Veres	—
Veres (fáradi)	—
Veres (Vörös)	—
Veres (ónodi)	473
Veresmarty	153
Verhovácz	154
Vermes	—
Verner	—
Verney	155
Vernics	—
Vertán	—
Vértessy	156
Vertich	157
Verzár	—
Veseni	—
Vesque	158
Wesselényi	—
Véssey	163
Vesterházy	475
Veszeliczky	166
Veszelóvszky	—
Veszelszky	—
Veszy	167
Veszprémy	—
Vetaw	—
Veterani	—
Vetéssy	—
Vetési	171
Vétsei	—
Wettstein	—
Veymes	—
Vezekényi	—
Veznedy	—
Viasz	—
Vichter	172
Viczay (lósi gr.)	—
Viczay (kis-viczai)	175
Wiczay (Molnár)	—
Viczéni	176
Viczián	—
Viczmándy	—
Vida (fegyverneki)	177
Vida	179
Vida (pákei)	—
Vidák	—
Vidákovich	—
Widffy (mohorai)	180 és 475
Vidffy (Farnosi)	181
Widffy (vojkóczi)	—
Vidlicskai	—
Vidos	—
Vidovich	182
Wieland	183
Wieland	185

	Lap.
Vietoris	185
Vigyázó	189
Vikoly	—
Vikor	190
Vilcsek (podvilki)	—
Vilczek (gróf)	191
Wildner	192
Vilffersheim	—
Villana-Perlas	193
Villányi	—
Willecz	—
Vilt	—
Wimmer	—
Wimmer	—
Wimmersberg	—
Wimpfen	194
Vinárszky	—
Vincze (f. vályi)	195
Vincze	—
Vincze (Botka)	197
Vincze (sz. györgyi)	—
Vincze	198
Vincenti	—
Windisch	—
Windischgrätz	199
Winckler	200 és 476
Vinkler	476
Vinkler	207
Vinkovich	—
Vinnay	—
Virágh	—
Virág (kügyi)	208
Virágos	—
Viravay	209
Virga	—
Virosztay	211
Virtisz	212
Visa (mátai)	—
Visky (rettegi)	—
Visky	476
Visnyey	214
Visnyovszky	—
Visolyi	215
Vischy	216
Visó	477
Viszlay	—
Viszner	216
Visznyey	217
Viszocsányi	—
Vitál	218
Vitális (vitálisfalvi)	221
Vitális	222
Vitályos	—
Vitányi	—
Vitéz (zrednai)	—
Vitéz (ny. ivánkai)	223
Vitéz (k. vitézi)	—
Vitéz (bikali)	—

	Lap.
Vitéz	229
Vitézy	—
Vithalm	—
Witkay	230
Vitkóczy	231
Vittmaesser	—
Wittnyédy	—
Vivenot	233
Viza	—
Vizaknay	—
Vizer	—
Vizessy	234
Vizi	—
Vizi	—
Vizi	—
Vízy (altorjai	234 és 477
Vizi (nagy-laki)	477
Vizkelety	234
Vizközy	240
Vizoviczky	—
Wlád (zelistyci)	241
Vladar	249
Vladiszlaidesz	260
Vlasich	260
Vlkolinszky	261
Vochtl	—
Wodianer	—
Vogl	262
Voikffy	—
Vojkovich	264
Vojnich	—
Vojnovich-Vuja	—
Vojokovich	—
Volarich	—
Volfárd	265
Wolgemuth	—
Volics	—
Wolkmann	—
Volkra	266
Wolmuth	—
Wolnhoffer	—
Vopping	267
Vorberg	—
Worster	—
Vouvernanns	—
Voxith lásd Horváth	—
Vozáry	—
Vöber	—
Vörös (farádi)	—
Vörös	268
Vörös (m. béli)	—
Vörös (Kovách)	—
Vörös	—
Vörösmarty	270
Vösthe	271
Vrábel	—
Vrblánszky	—
Wragovich	—

	Lap.
Vrana	272
Vrana	477
Wranchich	273
Wrányi	275
Vratarics	—
Wrchovszky	276
Vuchetich	—
Vucsák	—
Vucskovich	277
Vuich	—
Vuich	—
Vujánovszky	—
Vujevich	278
Vukassovich	—
Vukelics	—
Vukovics	279
Wurmbrand	—
Wurm	281
Wurum	—
Vuxits	—

Z.

	Lap.
Záary	282
Zabaffy	—
Zabanius	—
Zabary	—
Zabláthy	—
Zabó	283
Zabó (köd szállási)	—
Zabó (Felső-öri)	—
Zabók	284
Zabolay	—
Záborszky	—
Zábráczky	286
Zábreszky	287
Zách	—
Zach	289
Zach	478
Zacharias (dobokai)	290
Zachariás (teleki)	—
Zadelere	—
Zadeley	—
Zádor	—
Zádory	—
Zádory	—
Zaffiry	291
Zágony	292
Zágonyi-Szabó	—
Zagyvai	—
Zahorák	293
Zuhumenszky	294
Zajácz	295
Zakács	—
Zakadássy	—
Zakál	—
Zákány	—
Zakkay	296

	Lap.
Zakmárdy	296
Zakmárdy	—
Zákó	—
Zakoláczky	297
Zákony	—
Zalaházy	—
Zalasdy	—
Zalathnoky	298
Zalay (csatári)	—
Zalay (tatai)	—
Zalay (hagyárosi)	—
Zalay (n. apáthi)	299
Zabók	284
Zabolay	—
Záborszky	—
Zábráczky	286
Zábreszky	287
Zách	—
Zach	289
Zach	478
Zacharias (dobokai)	290
Zachariás (teleki)	—
Zadelere	—
Zadeley	—
Zádor	—
Zádory	—
Zádory	—
Zaffiry	291
Zágony	292
Zágonyi-Szabó	—
Zagyvai	—
Zahorák	293
Záhumenszky	294
Zajácz	295
Zakács	—
Zakadássy	—
Zakál	—
Zákány	—
Zakkay	296
Zakmárdy	—
Zakmárdy	—
Zákó	—
Zakoláczky	297
Zákony	—
Zalaházy	—
Zalasdy	—
Zalathnoky	298
Zalay (csatári)	—
Zalay (tatai)	—
Zalay (hagyárosi)	—
Zalay (n. apáthi)	299
Zalczpangh	299
Zalka	299 és 478
Zalkod	299
Zaller	—
Zalmády	—
Zalnataczky	300
Zaluszky	—

	Lap.
Zamaróczy	300
Zambler	302
Zámbó (f. őri)	—
Zámbory	307
Zámoly	308
Zámory	—
Zana	309
Zanathy	—
Zaniszlóffy	312
Zánkay	—
Zánthay	—
Zánthóy	—
Zanthóházy	313
Zántó	—
Zapy	—
Zápolya	—
Zarjeczky	—
Zarka (lukafalvi)	314
Zarka (f. őri)	316
Zarvady	—
Záry	—
Zasio	318
Zaszkaliczky	—
Zasztránszky	319
Zathureczky	—
Zatroch	327
Zauner	—
Zauska	—
Závaday	—
Závodeczky	327
Závodszky	328
Závody	328 és 478
Zay (csömöri gróf	329
Zbanovszky	340
Zbinyovszky	—
Zbiskó	341
Zboray	343
Zbugyai	—
Zdenchay	—
Zebed	—
Zéchéni	—
Zéchy l. Széchy	345
Zegedey	—
Zegnyei	—
Zékány	—
Zeke	—
Zékel	—
Zél	—
Zeleméry	—
Zelemír	347
Zelenák	—
Zelenay	—
Zelenka	348
Zelenka	—
Zelény	—
Zelensky	—
Zelessényi	349
Zellinger	—

	Lap.
Zelnyk	349
Zelovich	350
Zemlényi	—
Zempczy	—
Zenák	351
Zengevalh	—
Zenneg	—
Zental	—
Zente	352
Zerdahelyi (kihalt)	353
Zerdahelyi (n. zerdahelyi	354
Zerdahelyi (pótlék)	478
Zerémi	360
Zerény	—
Zermegh	—
Zerzovay	363
Zeyk	—
Zezelling	368
Zichy	—
Zichy (ismét)	478
Zidarich	396
Zigethy	—
Zijártó	—
Zikszay	—
Zilízi	—
Zilvásy	—
Zima	—
Zimán	—
Zimándy	397
Zimányi	—
Zimányi	—
Zimmermann	398
Zinder	—
Zíny	—
Zipszer	—
Zirchich	—
Zirmay	—
Zirty	—
Ziska	—
Zitkovszky	399
Zlatháry	—
Zlatkovics	—
Zlatnik	—
Zlinszky	400
Zlúni	401
Zmertich	—
Zmeskal	—
Znika	420
Zob	420
Zobek	—
Zobonya	—
Zobotin	—
Zobránczy	—
Zoby	—
Zoday	—
Zohon	—
Zokoly	—
Zóláthy	—
Zoldy	421
Zolnaky	—
Zolnay	—
Zolta	—
Zoltán (csepei)	—
Zoltán (s. komollói)	423
Zolthay	—
Zólyomy (albisi)	424
Zombath	427
Zombathelyi	428
Zombory	—
Zombory	—
Zombory	—
Zomor	429
Zonda	—
Zondy	—
Zongor (beödi)	430
Zongor	—
Zopchfalvi	431
Zorger	—
Zoráth	—
Zorkóczy	—
Zorkovich	—
Zovárdffy	432
Zöld	433
Zöldy	—
Zömlény	434
Zörögh	—
Zrínyi	—
Zrittey	442
Ztharjakovich	444
Ztrucz	—
Zuber	—
Zubovycs	445
Zudar (olnodi)	446
Zudar	448
Zudor	—
Zulyóy	449
Zuthory	—
Zwzy	450
Zyzeky	—
Zynery	—

Zs.

	Lap.
Zsadányi	450
Zsák	—
Zsámbokréthy	—
Zsarnay	—
Zsarnóczay	451
Zsebe	—
Zsebey	—
Zsedényi	—
Zsegnyey	452
Zséllyey	—
Zsembery	—
Zsennyey	—
Zseny	—

	Lap.		Lap.
Zsidanich	452	Zsivkovich	455
Zsiday	—	Zsoár	—
Zsidó	—	Zsoldos (lásd Soldos)	
Zsidó	—	Zsoldos	—
Zsigmond	—	Zsolnay	459
Zsigó	—	Zsombory	—
Zsigray	—	Zsónya	—
Zsiri-Szabó	—	Zsóry	—
Zsíros	453	Zsuffa	—
Zsiska	—	Zsujtay	468
Zsitkovszky	—	Zsúky	469
Zsitnik	—	Zsumanka	—
Zsitvay	—		

Kivételes pótlék.

Czernkovich cs. 487

Kiigazitása az első XI kötet jelentékenyebb hibáinak a 490. laptól — végig.

Zárszó 508

Kiigazítandók a XII. kötetben.

Lapon	*Sorban*	*Helyett*	*Olvasandó*
18	26.	Radmoczája	Radnótfája
13	19.	Farkas	Péter
82	a jegyzetben	lett volna	volt
84	36. sorban	VI. György † 1833.	† 1835. nov. 17.
100	2.	I. brahám	Ábrahám
116	a táblán	kora 33.	kora 23.
118	25.	somteleki	somkereki
375	34. sorban	Eugén † 1849.	Eugén † 1848.
391	28.	1849-ben	1848 ban.

Fölhivás!!

E munka a jelen füzettel be van fejezve. Több oldalról tett sürgetéseken fölül már az ily munka természetéből folyó indokok, főképen azonban a munkából nehány ismertebb családnak kimaradása, némely családfák hézagossága, úgy egyes téves adatok kiigazitása legalább egy Pótlék-kötet kiadását teszik szükségessé. Azonban a vállalat iránt eddig tapasztalt elégtelen részvét, sem alúlirottat, sem a kiadót további szellemi és anyagi áldozathozatalra nem ösztönözhetvén, a kiegészitő Pótlék-kötet kiadása csupán biztositott elegendő számú előfizetés utján lehetend eszközölhető. Ennélfogva sietek hirűl adni a. t. közönségnek és főleg az érdeklett t. Családoknak, miszerint a Pótlékkötetre az előfizetés egyszer-mindenkorra 5 ujforinttal ezennel nyitva áll, mely összeg legkésőbb f. évi september 30-ig **Ráth Mór könyvkereskedésébe** Pest váczi utcza, a vastuskónál, bérmentve utasitandó. Az előfizetések, vagy postán után-vétre szóló aláirás mielőbbi megtétele azért kivánatos, mert a Pótlékkötet csak akkor fog sajtó alá adatni, ha a szükséges költség az előfizetések által fedezve lesz. Ellenkező esetben a pénz vissza fog küldetni.

Pest, jul. 12. 1866.

Nagy Iván.

(lak. Mészáros utcza 8-ik sz.)

Tudnivalók.

I-őr. A VI. kötettől kezdve kötetenként minden betűbeli családok után vannak a sorból kimaradt pótlások, mik az olvasó figyelmébe ajánltatnak.

2-or. Mint eddig is az egyes füzetek boritékain kijelentve volt; jelen munka — nagyobb részben ön erőmből és fáradságommal gyüjtött — adatainak más hasonló szerkezetü lexikalis munkákban leendő közlése iránti jogot a sajtó törvények értelmében fentartom magamnak.

Kiadta a Helikon Kiadó. A kiadásért Molnár Magda igazgató felel.
A kiadvány Nagy Iván Magyarország családai czímerekkel és
nemzedékrendi táblákkal című, 1857 és 1868 között tizenhárom kötetben
megjelent munkájának nyolc kötetbe rendezett reprint kiadása.
A mellékletként közreadott címereket (válogatta Szakály Ferenc) Kornis
Gabriella rajzolta meg Nagy Iván, Johann Siebmacher heraldikai rajzai
és esetenként az eredeti címeres levél rajzai, valamint Nyulásziné Straub
Éva heraldikai tanácsai alapján. A címerek képaláírását Nyulásziné
Straub Éva készítette. A tokon a rákóczi és felsővadászi Rákóczi család
1597-es címerének egyik változata látható. Készült a Kossuth
Nyomdában (87.0791), Budapesten, 1988-ban. Felelős vezető Bede István
vezérigazgató. A szövegreprodukciókat Gottl Egon készítette,
a képanyagot Gyarmathy László fényképezte. Felelős szerkesztő Steinert
Ágota. A kiadványt tervezte Kováts Imre. Művészeti vezető Szántó Tibor.
Megjelent 71,34 (A/5) ív terjedelemben, 12 500 példányban.
ISBN 963 207 946 9 7. kötet / ISBN 963 207 774 1 összkiadás / HE / 21